
Meliora Spero

ORATORES
ATTICI

ET QUOS SIC VOCANT

SOPHISTÆ

OPERA ET STUDIO

GULIELMI STEPHANI DOBSON A.M.

REGIÆ SOCIETATIS LITERARUM SOCII

TOMUS PRIMUS

ANTIPHON ET ANDOCIDES

LONDINI

EXCUDIT J. F. DOVE

(APUD QUEM ETIAM VENEUNT)

A. S. MDCCCXXVIII.

ANTIPHONTIS

ET

ANDOCIDIS

QUÆ EXSTANT OMNIA

INDICIBUS LOCUPLETISSIMIS

VARIETATE LECTIONIS

CONTINUA INTERPRETATIONE LATINA

ANNOTATIONIBUS VARIORUM

H. STEPHANI HAUPTMANNI
TAYLORI MARKLANDI REISKII SLUITERI
ALIORUMQUE ET SUIS

ILLUSTRAVIT

GULIELMUS STEPHANUS DOBSON A.M.

REGIÆ SOCIETATIS LITERARUM SOCIUS

PRÆFIGUNTUR ADVERSARIA

NUNC PRIMUM PUBLICI JURIS FACTA

PETRI PAULI DOBREE

GRÆCARUM LITERARUM APUD CANTABRIGIENSES

NUPER PROFESSORIS REGII

LONDINI

PROSTANT APUD J. F. DOVE

A. S. MDCCCXXVIII.

VIRO · ADMODVM · REVERENDO

GEORGIO · HENRICO · LAW

SANCTISSIMAE · TRINITATIS

PROFESSORI

SOCIETATVM · REGIAE · ET · ANTIQVARIORVM

SOCIO

REGIAE · SOCIETATIS · LITERARVM

VICEPRAESIDI

BATHONIENSI · AC · WELLENSI

EPISCOPO

ECCLESIAE · ANGLICANAE

IN · PERTVRBATIS · TEMPORIBVS

PROPVGNATORI · ET · DEFENSORI · ASSIDVO

HVMANIORVM · LITERARVM

CVLTORI · AEQVE · AC · FAVTORI

DOCTISSIMO · LVBENTISSIMOQVE

PATRONO · SVO

CANDIDISSIMO · DIGNISSIMO · OPTIMO

HANCCE

ORATORVM · ATTICORVM

ET · QVOS · SIC · VOCANT

SOPHISTARVM

EDITIONEM

QVALIS · QVALIS · FVERIT

SVMMO · CVLTV · OBSERVANTIA · ET · PIETATE

D · D · D

GVLIELMVS · STEPHANVS · DOBSON.

PRÆFATIO EDITORIS.

Licet itaque mihi tandem, pro divina in me indulgentia ac bonitate, hanc finire Editionem Oratorum Atticorum, pro mea parte virili, quoad per solicitudinem meam, trepidationem, atque ingenii mediocritatem, perque molestias schedarum quæ de prelo indies veniebant, in tanto mentis turbine licuit, redintegratam et expolitam. Quam rem, mi Lector, si ad æquitatis normam perpendes, errati mei (si modo erratum sit) veniam facile, uti spero, impetrabo.

Annis circiter octo abhinc, quum Editio Oratorum Atticorum Reiskiana carissimo vix esset paranda pretio, Ricardus Priestleius, Bibliopola Metropolitanus (cujus in librorum tum Latinorum tum Græcorum evulgatione liberalitas, qua studia humanitatis et literarum provecta sunt, maxime est laudanda, sors valde deflenda), novam eorundem Editionem excogitavit: ipse item, literaturæ magis amans, fateor, quam doctus et eruditus, rem subii; turbasque inter et moras Opus, quale sit cunque, ad finem jam perduxi.

Fundus ergo et fundamentum Nostræ editionis Reiskiana est: accessiones et additamenta breviter exponam.

Textum Antiphontis et Andocidis ad fidem codicum duorum MSS., in Museo Britannico nunc ipsum servatorum (de quibus vide Notitiam ad Variantes Lectiones Antiphonteas), ubicunque locorum supplevimus et emendavimus: Annotationesque, hinc illinc in edi-

tione Reiskiana sparsas, alias ex aliis nexas colligatasque, in una continuatione ac serie subter Textum apposuimus. Sluiteri præterea Lectiones Andocideas lucratus est Andocides, partim præfationis in loco, partim notis ingestas. Accedunt Marklandi Notulæ, e margine exscriptæ exemplaris editionis Stephanicæ, quod hodie in Museo Britannico conservatur.

De Lysia et Isocrate vide sis Præfatiunculas ad Tomum secundum tertiumque. Hic tamen monuerim, me in Lysia codicis Laurentiani nimium forsan observantem fuisse: cui tamen illud unice, mi Lector, in animo erat, auctorem singularis eximiique ingenii, claudicantem luctuose ac labantem, quantum possem, sublevare, dum medicamenta meliora desiderabam. Porro in Isocrate nostro vim ac varietatem codicis Urbinatis potissimum subsecutus sum, utpote qui sordes cloacasque Isocrateas optime purgabat.

In Isæo cæterisque Oratoribus minoribus, una cum Sophistis, quos sic vocant, eadem a me via ratioque tenetur, quæ in Antiphonte et Andocide. Notandum tamen, Reiskium, in notis ad Isæum, *Tophanis Book at Eaton* excudentem, Taylori manum non attigisse, qui in schedis, ut notat Ionesius in Interpretatione sua Anglicana, reliquit *Topham's Book at Eaton;* quod revera exemplar editionis Aldinæ est, notulis marginalibus insignitum.

De Demosthene et Æschine consulenda Præfatio mea ad Demosthenem. Neque illud non memineris, in Vita Demosthenis, quam scripsit Plutarchus, litera B., ad fines notarum plurimarum apposita, Bartonum designari.

Interpretatio Latina Orationum Antiphontis, Andocidis, Lysiæ, et Isæi Reiskii est, Isocratis Hieron. Wolfii,

Demosthenis et Æschinis partim Stockii partim Hieron. Wolfii, Lycurgi autem Taylori, cæterorum denique G. Canteri aliorumque, ad novam hanc nostram Editionem passim accommodata.

Sylva denique Variantium Lectionum, una cum Indicibus locupletissimis mille in locis suppletis et correctis, in singulos Auctores comparata est; additis etiam eorum Vitis secundum Plutarchum, Photium, Philostratum, cæteros, tum etiam Tractatibus Dionysii Halicarnassensis, Luciani, etc. tum recentiorum, Ruhnkenii, Van Spaan, Matthiæ, Hauptmanni, de iisdem eorumque Scriptis.

Nunc mihi una tantum res restat conficienda, uti ne doctissimum Nostratem, Petrum Paulum Dobree, Græcarum Literarum apud Cantabrigienses nuper Professorem Regium, silerem — hominem, mi Lector, tum cætera doctrina atque optimarum artium studiis eruditissimum, tum vero etiam in Atticis Rhetoribus præclarissime versatum. Quorum omnium, ut ex schedis ejus colligo, quæ in pluteis Bibliothecæ Publicæ Cantabrigiensis asservantur, novam, ut videtur, Editionem designabat V. D.; cui tamen magno cum literarum damno prius vita præmature cessit, quam prelo illam submisit. ADVERSARIA adeo ea ipsa, sparsa et disjuncta, ab eoque, Auctorem suum legente et relegente, passim de die in diem aucta ac recocta, summa fide (res plures casus recipere potest) exscripsi, et in unam continuam seriem, quoad fieri potuit, digessi: ac cruda eadem sæpius et decurtata esse, utpote quæ raptim scripta scriniisque consignanda, supervacaneum erit monere. Paginas etiam MSS., passim sedulo notatas, uncinisque inclusas, suis locis appinxi.

Hactenus hæc: et jam tota mihi mente tibique, mi

Lector, eram gratulaturus, quod ex locuplete penu Almæ Matris (nec in illam, dum vivo, ulli ex alumnis ejus secundus pietate lubens habebor) mihi contigisset coronidem tam egregiam ac præclaram operi, in quo plurimum plurimos annos desudaverim, vix tandem imponere. At spes me aliquatenus fefellit. Placuit enim, nescio quo casu, inter exscribendum, Senatui Academico omnes schedas supradictas, sive integras, sive in cusorum librorum marginibus scriptas, Syndicatui sex mensium ad inspectionem adsignare: unde avi, fateor, adversa in omne id tempus omnis earum usura mihi eripiebatur. Factum lamentor; nullatenus conqueror: thesaurus enim in eruditioribus manibus situs est, at certe non in amicitioribus. Res ipsa loquitur: pars ea, quæ ad Demosthenem attinet, imperfecta manet; quæ ad cæteros Oratores Atticos et Sophistas, habe atque fruitor. Et revera Demosthenes meus Adversaria ad Philippicas, Suasorias, Orationemque de Corona, et majore ex parte ad Orationem de male gesta Legatione, lucratus est: cætera, dimidio minora, desiderantur. Causam dixi: tempori cedo. Interim editio nostra, vulgatum jamdudum poscens, ex necessitate pervulgatur atque editur.

Velim mihi contingat, candidissime Lector, tuis laudibus indulgentiaque excitari, quo magis amplexer ac colam literas humaniores. Quod si fiet, id mihi gratissimum erit. Vale, mi Lector; vale, et salve.

Die XXVI. Decembris, A. S. MDCCCXXVIII., ex Museo meo, in vico quem vocant HIGHGATE, prope Londinum.

DAVIDIS RUHNKENII V. C.

HISTORIA CRITICA ORATORUM GRÆCORUM.

EX EJUSDEM RUTILIO LUPO HUC TRANSLATA.

I. Sæpe et ipse miratus sum et alios arbitror miraturos, quid Pag. ed. Reisk. 122
sit, quare Gorgias, cujus librum e Græco vertit Rutilius, in summa exemplorum, quæ decem Oratores Attici suppeditabant, copia, tamen permulta sumpserit a Pythea, Demochare, Hegesia, aliis, quos cæteri Rhetores vel negligebant, vel imitandos esse negabant. Cujus instituti causas cum diligentius quærerem, digna mihi res visa est, quæ paulo altius repeteretur. Atque ita nata est Oratorum Græcorum historia: in qua conscribenda hanc mihi legem dixi, ut, quorum memoriam Meursius, Fabricius et Taylorus satis illustrassent, eos verbo tantum, propter historiæ seriem, attingerem, quorum historia parum explicata videretur, in iis ornandis diligentius versarer. Nemo tamen putet, hic omnes Græciæ Ora-

tores recenseri. Nam ex mille, quos ante se fuisse dicit Demosthenes de Coron. §. ξδ'. aliisque Demosthenem consecutis, tanquam florem, delibavimus eos, quos, satis constat, aliquid literis mandasse, et apud posteros Oratorum laudem tenuisse. Hæc au-
123 tem historia multo et uberior et accuratior futura esset, si Theopompi excursus, quem, teste Athenæo IV. p. 166. D. in decimo historiæ Philippicæ περὶ τῶν Ἀθήνῃσι δημαγωγῶν fecerat, ad nos pervenisset. Nunc, quod ille unus copiose tradiderat, per scriptores multos tenuibus vestigiis quærendum fuit. In variis autem Oratorum ætatibus constituendis ducem secuti sumus Ciceronem in Bruto, 7. seqq. et de Orat. II. 22. 23. audemusque hanc historiam Ciceronis studiosis, tanquam justum in illa loca commentarium, commendare.

II. Vera eloquentia ita propria est Athenarum, ut nullam Græciæ civitatem in illius gloriæ societatem admittant. Cicero Brut. 13. "Hoc autem studium non erat commune Græciæ, sed proprium Athenarum. Quis enim aut Argivum oratorem, aut Corinthium, aut Thebanum scit fuisse temporibus illis? — Lacedæmonium vero usque ad hoc tempus audivi fuisse neminem." Quem locum ob oculos habuit Velleius Paterc. I. 18. "Una urbs Attica pluribus annis eloquentiæ, quam universa Græcia, operibusque floruit, adeo ut corpora gentis illius separata sint in alias civitates, ingenia vero solis Atheniensium muris clausa existimes. Neque ego hoc magis miratus sum, quam neminem Argivum, Thebanum, Lacedæmonium oratorem, aut dum vixit auctoritate, aut post mortem memoria dignum existimatum." Sic habet unicum illud exemplar Murbacense, e quo prolatus Velleius est. Sed ejus editores, etiam Burmannus, non pro reliqua sua religione, Lipsii conjecturam in textum invexerunt. *Una urbs Attica pluribus annis eloquentia, quam universa Græcia, uberiusque floruit.* Noli dubitare, quin Velleius scripserit: *Una urbs Attica pluribus sanæ eloquentiæ, quam universa Græcia, operibus effloruit.* Sanam eloquentiam opponit corruptæ Asiaticorum, ut Cicero l. c. "ita peregrinata
124 tota Asia est, ut se externis oblineret moribus, omnemque illam Atticæ dictionis quasi sanitatem perderet." ubi Lambinus Msti auctoritate bene expungit glossam *salubritatem*, quicquid dicat membranarum suarum mancipium, Gruterus. Mox Cicero: "Rhodii saniores et Atticorum similiores." Idem de opt. gen dic. 3. "imitemur illos potius, qui incorrupta sanitate sunt, quod est proprium Atticorum, quam eos, quorum vitiosa abundantia est, quales Asia multos tulit." Auctor Dialog. de Orator. 25. "omnes tamen eandem sanitatem eloquentiæ ferunt." Vid. Interprett. ad Petron. 2. Viguit Athenis eloquentia circiter centum et quinquaginta annos, et, fracta populi libertate, ipsa quoque concidit, liber-

tatis socia et alumna. Ex eo tempore ejus studium invasit populos per Asiam, Rhodios item, et aliarum insularum cives: unde exstitit discrimen Oratorum Asianorum, Rhodiorum et Atticorum, de quo vide Ciceronem Brut. l. c. et Quinctilian. XII. 10. pag. 623.

III. Prima eloquentiæ ætas fuit sub THEMISTOCLE, CIMONE, PERICLE, ALCIBIADE, THUCYDIDE. Cicero Brut. 7. de Orat. II. 23. Quam ætatem fuerunt, qui non ordine tantum, sed etiam excellentia primam existimarent. Plutarchus Demosthenem ait in ejus Vita §. *ιγ'*. dignum esse, qui reponatur *οὐκ ἐν τῷ κατὰ Μοιροκλέα καὶ Πολύευκτον καὶ Ὑπερίδην ἀριθμῷ τῶν ῥητόρων, ἀλλ' ἄνω μετὰ Κίμωνος καὶ Θουκυδίδου καὶ Περικλέους.* Themistoclem et Cimonem nihil literarum monumentis mandasse, satis constat. Pericles et Alcibiades num quid scriptum reliquerint, dubitatur, Cicero altero loco dicit, "utriusque scripta constare," altero, "Periclis quædam scripta ferri." At Plutarchus in Pericle p. 156. C. et Pseudo-Plutarchus de Vit. X. Orat. p. 832. D. quicquam a Pericle scriptum esse negant. Equidem accesserim Quinctiliano, quicquid sub Periclis nomine venditatum est, commentitium judi- 125
canti, III. 1. p. 118. De Alcibiade vero, Pseudo-Plutarchus l. c. cum Cicerone sentit, eique scriptas orationes tribuit. Sed de his quoque idem, quod de Pericleis, dicendum. Nec aliter judicarunt veteres dicendi magistri, tanquam Sopater Prolegomenis in Aristidem: *Τρεῖς φοραὶ ῥητόρων γεγόνασιν· ὧν ἡ μὲν πρώτη ἀγράφως ἔληγεν, ἧς ἐστὶ Θεμιστοκλῆς, καὶ Περικλῆς, καὶ οἱ κατ' ἐκείνους ῥήτορες.* Alcibiadi multi scriptores eloquentiæ laudem tribuunt, ipse etiam oratorum princeps, Demosthenes adv. Mid. §. *μα'. καὶ λέγειν ἐδόκει πάντων, ὥς φασιν, εἶναι δεινότατος.* ubi simul observa illud *ὥς φασιν*, quod additurus non fuisset, si de ejus in dicendo facultate e scriptis orationibus existimare potuisset. Theophrastus apud Plutarch. Polit. præc. p. 804. A. narrat, Alcibiadem, dum in orando verba et structuras elegantiores quærebat, aliquando hæsitasse. Nec tamen versus Eupolidis, relatus a Plutarcho in Alcibiad. p. 196. E. et Gellio I. 15. *Λαλεῖν ἄριστος, ἀδυνατώτατος λέγειν*, de Alcibiade accipiendus erat ab H. Stephano Thes. L.Gr. v. *Λαλέω*, et P. Wesselingio ad Diodor. Sic. T. I. p. 595. sed de Phæace, oratore, ut Plutarchi contextus facile docet. Thucydidem Cicero inter oratores refert propter orationes historiæ intextas. Male Simsonus Chron. ad a. 3534. et Fabricius Bibl. Gr. Vol. I. p. 834. intelligunt Thucydidem, Melesiæ F. Periclis in republica gerenda adversarium: quem quis unquam retulit in numerum Oratorum? Thucydidi, Pericli et Alcibiadi suppar ætate est Nicias, quem Oratorum catalogo inseruit Fabricius Bibl. Gr. Vol. IV. p. 485. laudans Clementem Alexandr. Strom. VI. p. 748. *Νικίας ἐν τῷ πρὸς Λυσίαν ὑπὲρ παρακαταθήκης· Τὴν μὲν παρασκευὴν καὶ τὴν προθυμίαν*

τῶν ἀντιδίκων ὁρᾶτε, ὦ ἄνδρες δικασταί. Enimvero, Niciam non
126 eloquentia, sed opibus et fortunis sibi viam ad honores munivisse, docet Plutarchus in ejus vita p. 524. D. Itaque ille ex Oratorum catalogo expungendus, et in Clemente nomina sic transponenda: *Λυσίας ἐν τῷ πρὸς Νικίαν ὑπὲρ παρακαταθήκης.* Quæ ex hac oratione citantur, etiam occurrunt in Lysiæ Or. de Aristophan. bonis §. *α'*. Vide Taylorum ad Æschin. adv. Ctesiphont. init.

IV. "Hos oratores (ut Cicero ait) consecuti sunt Critias, Theramenes, Lysias." Critiæ, unius ex XXX. tyrannis, satis nota historia. Theramenem uno deliberativo genere valuisse, scribit Auctor Prolegomenorum in Aphthonium, Bibl. Coisl. p. 594. quem Langbænius ad Longin. p. 17. MSti fidem secutus, Troilum Sophistam vocat. Hunc autem puto de Theramene non ex scriptis orationibus judicasse, sed tantum audivisse, ut de se fatetur Cicero. Declamationes, et alia rhetorica a Theramene scripta dicit Suidas in v. Quæ omnia a recentioribus Sophistis ficta videntur. Recte enim Quinctilianus II. 4. p. 76. "Fictas ad imitationem fori consiliorumque materias apud Græcos dicere, circa Demetrium Phalerea institutum fere constat." Plura de Theramene Cl. Taylorus in Lysiæ Vit. p. 44. Sed hic Cicero, saltum faciens a Theramene ad Lysiam, plures omittit, quorum illustris est memoria, ut Antiphontis Rhamnusii, partim obscura et in vetustatis tenebris latens. Lysiae ætatem qui præcesserint, vel attigerint, fere hi sunt:

V. Cephalus. De eo Suidas ita: *Κέφαλος, Ἀθηναῖος, ῥήτωρ καὶ δημαγωγὸς, ὃς πρῶτος προοίμια καὶ ἐπιλόγους συντέθεικε. γέγονε δὲ ἐπὶ τῆς ἀναρχίας. Κέφαλος δὲ οὗτος ἔσχε θυγατέρα τὴν Οἴην.* Hanc filiam Charopi in matrimonium collocatam esse, ex Philochoro scribit Harpocration v. *Οἰῆθεν*. Cephalum, ut virum probum, patriæ amantem, et auctoritate, quam bonis artibus pepe-
127 risset, excellentem, laudant Andocides de Myster. §. *κζ'*. Demosthenes de Cor. §. *ξδ'*. et Dinarchus adv. Demosth. §. *ϛ'*. Itaque facile credam Scholiastæ Aristophan. Eccles. 248. alium esse, quem ibi Comicus perstringit. Morum integritatis tantam fiduciam Cephalus habuit, ut, narrante Æschine adv. Ctesiph. §. *ξε'*. ausus sit cum Aristophonte Azeniensi contendere, uter ætatem egerit honestius. Recentior, nec orator, sed dicendi magister, vel Sophista, videtur Cephalus ille, cujus *ἐγκώμιον Λαγίδος τῆς ἑταίρας* laudat Athenæus XIII. p. 592. C. Neque enim Oratores illi veteres in ludicris argumentis versari solebant. Scimus quidem, Helenam ab Isocrate esse laudatam. Sed Isocrates non tam Orator, quam Sophista fuit. Reliqua de Cephalo habet Taylorus in Lysiae Vit. p. 33.

VI. Archinus, ex Cœle, Thrasybuli in libertate vindicanda adjutor. Funebrem ejus orationem laudat Plato Menex. p. 403.

A. ex qua multa in Panegyricum suum derivavit Isocrates, teste Photio Cod. CCXL. p. 1458. Ex eadem oratione sumptum videtur, quod citat Clemens Alex. Strom. VI. p. 749. *Πᾶσι μὲν ἀνθρώποις ὀφείλεται ἀποθανεῖν ἢ πρότερον ἢ εἰς ὕστερον.* Archini nomen restituendum Suidæ v. Ἰσοκράτης. — *διδάσκαλος δὲ Γοργίας. οἱ δὲ Τισίαν φασίν, οἱ δὲ,* Ἐργῖνον. Repone Ἀρχῖνον. Cætera, quæ de hoc Oratore dici possent, occuparunt Valesius ad Harpocrat. p. 253. et Taylorus in Lysiæ Vit. p. 51. Ἀρχίνους vocatur a Pseudo-Plutarcho Vit. X. Orat p. 832. D. et Suida v. Σαμίων. Sed Taylorus l. c. et Lect. Lysiac. c. VII. malit Ἀρχῖνος. Minus recte. Nam in his nominibus triplex forma usitata, Ἀρχίνοος, Ἀρχίνους, Ἀρχῖνος. Sic Euthynous Cicero Tusc. Disp. I. 48. Euthynus alii. Ἀλφῖνος et Ἀλφίνους promiscue Pseudo-Plutarchus l. c. p. 848. D. et 849. B. Ἀντίνοος et Ἀντῖνος Pausan. p. 617. 618. Πασίνους Isocrates et Harpocrat. Πασῖνος Suid. Callinus, elegiaci carminis 128
auctor, a Terentiano Mauro de Metr. p. 2421. Callinous dicitur, non metri necessitate, ut quidam scripserunt, sed quod hæc etiam forma usitata esset. Nam et in soluta oratione Callinoum vocat Marius Victorinus Art. Gramm. III. p. 2555. Alcinus et Alcinous promiscue passim. Vide Dukerum ad Thucyd. III. 70. Hæc contractio Græcis etiam placuit in nominibus appellativis. Hesychius: *Κακόνος. κακονοῶν.* Idem: *Λασῖνος. ἄφρων, ἐπιλήσμων.* Quanquam intelligo, non magnam in talibus esse Hesychii auctoritatem. Numero quidem plurali *κακόνοι* et *εὖνοι* Atticos dixisse, docet Marklandus V. C. ad Lysiæ Orat. XVIII.

VII. Androcles, Pitthensis, acer status popularis vindex, et Alcibiadis adversarius, de quo luculentus locus est Thucydidis VIII. 65. Produxit testes, qui Alcibiadem Hermarum mutilatorum accusarent. Plutarch. Alcibiad. p. 200. D. Ejus etiam mentio apud Andocidem de Myster. §. ς′. Laudatur ab Aristotele Rhetor. II. p. 500.

VIII. Sophocles, diversus a Tragico, unus ex Προβούλοις, sive Decemviris, qui ante Quadringentos creati sunt cum summa potestate legibus scribendis. Vid. Aristotel. Rhet. III. p. 748. et ad Harpocrat. p. 181. Eundem esse puto, qui inter XXX. Tyrannos commemoratur a Xenophonte Hellen. II. p. 461. B. Ejus orationem *pro Euctemone* laudat Aristoteles Rhetor. I. p. 246.

IX. Cleophon, turbulentus demagogus, et similis Hyperbolo et Cleoni, quibuscum sæpe jungitur. Cicero de Republica, apud Augustin. de C. D. II. 9. "Quem illa (Comœdia) non attigit, vel potius, quem non vexavit? cui pepercit? Esto: populares homines, improbos in republica, seditiosos, Cleonem, Cleophontem, Hyperbolum læsit." Plutarchus Polit. præc. p. 805. C. *φαῦλον ἄνθρωπον,* 129
ἀπονοίᾳ δὲ καὶ δεινότητι πεποιημένον ὑφ' αὑτῷ τὴν πόλιν, οἷος ἦν

Κλέων Ἀθήνησι καὶ Κλειτοφῶν. Repone Κλεοφῶν. Aristides Platon. II. p. 176. φαίνειν, ἐνδεικνύναι, δημεύειν, ὥσπερ Κλέωνα, καὶ Κλεοφῶντα, καὶ Ὑπέρβολον. Alia loca, in quibus iidem demagogi junguntur, indicat magnus Hemsterhusius ad Lucian. Timon. p. 145. Cleophontem in transcursu exagitat Aristophanes Ran. 690. seqq. sed Plato integra Comœdia, quæ Cleophontis nomine inscripta erat, ejus improbitatem notavit. Eam, præter alios multos, laudat Grammaticus Sangermanensis MS. Ἀργύρια, πληθυντικῶς, οὐχ ἑνικῶς. Πλάτων Κλεοφῶντι. et Lexicon Sangermanense MS. Ἀπαρτὶ παρὰ τοῖς κωμικοῖς τὸ ἐκ τοῦ ἐναντίου. Πλάτων Κλεοφῶντι· Ἀλλ' αὖτ' ἀπαρτὶ τἀλλότρι' οἰχήσει φέρων. Sed et Tragicus Euripides eum perstrinxisse creditur Orest. 902. seqq. Scholiastes ita: θέλει δὲ εἰπεῖν Ἀθηναῖον οὐκ Ἀθηναῖον ὄντα αὐτὸν, ἀλλὰ νόθον πολίτην, παρόσον Θρᾷξ ἦν ἐκ Δελφῶν ὁ Κλεοφῶν. ubi Palmerius Exercit. in Auct. Gr. p. 773. infeliciter conjicit ἐκ Δεονέλτου non videns ἐκ Δελφῶν vitiosam esse scripturam nominis Κλεοφῶν, atque adeo litura sanandam. Cleophontis orationem *adversus Critiam* laudat Aristoteles Rhetor. I. p. 54. Plura Perizon. ad Ælian. V. H. XII. 43. Wesseling. ad Diodor. Sicul. XIII. p. 583. et Taylorus in Lysiæ Vit. p. 43.

X. Aristophontes. Tres Aristophontes in horum temporum monumentis occurrunt. Quos cum vir summus, Is. Casaubonus ad Theophrast. Char. 8. confuderit, et P. Burmannus, eos distinguere conatus, ad Quinctilian. V. 12. p. 452. nihil expedierit, age, quomodo discernendi sint, breviter doceamus. Primus est Azeniensis, a Quadringentis legatus ad Lacedæmonios missus Olymp. XCII. 1. Thucydid. VIII. 86. Idem Archonte Euclide Olymp. XCIV. 1.
130 legem scripsit, ne quis civis haberetur, nisi qui matre libera natus esset. Carystius apud Athen. XIII. p. 577. A. Perizon. ad Ælian. V. H. XIV. 3. Taylor. in Lysiæ Vit. p. 55. et Corsinus Fast. Att. Tom. III. p. 275. Iphicratem et Timotheum proditionis accusavit; ex quo intelligitur, eum vitam ultra Olymp. CVI. 1. extendisse. Dinarchus adv. Demosth. p. 92. adv. Philocl. p. 110. Plutarch. de Exil. p. 605. E. Polit. præc. p. 801. F. et Cel. Wesseling. ad Diodor. Sicul. XVI. p. 93. Inter viros eloquentissimos refertur a Demosthene adv. Leptin. §. λβ'. ubi Taylorus reliqua Demosthenis et Æschinis loca, quæ ad eum pertineant, collegit. Ex more Atheniensium, quo filius avi nomen gerebat, conjicere licet, Aristophontis patrem fuisse Demostratum, oratorem, quem memorat Plutarchus Alcibiad. p. 200. B. et Nicia p. 531. D. filium Aristophontis, Demostratum, cujus mentionem facit Xenophon. Hellen. VI. p. 590. B. — Alter Aristophon, quem cum Azeniensi confundit Ulpian. in Demosthen. de Cor. §. κβ'. Colyttensis, orator et ipse, quo senescente florere incepit Demosthenes. Pseudo-Plutarchus l. c. p. 844. D. et Libanius Tom. I. p. 436. C. Crebra ejus mentio

apud Demosthenem, tanquam de fals. leg. §. πγ'. de Coron. §. κβ'. adv. Timocrat. §. ε'. et aliis locis. Scribæ munere apud eum functus est Æschines, teste Anonymo scriptore Vitæ Æschinis. Quanta hominis potentia in republica fuerit, cognosci potest ex fragmento, quod ex Hyperidis adversus eum oratione affert Scholiastes Platonis ineditus: Ὑπερίδης ἐν τῷ κατὰ Ἀριστοφῶντος· Οἶδε γὰρ αὐτῷ δεδομένην ἄδειαν καὶ πράττειν καὶ γράφειν, ὅ τι ἂν ἔμβραχυ βούληται. Eandem orationem citant Pollux VII. 11. et Grammaticus Sangermanensis MS. Μοιχίδιον, τὸ ἐκ μοιχοῦ γεγενημένον. Ὑπερίδης ἐν τῷ κατὰ Ἀριστοφῶντος. — Tertius Aristophon est Archon Eponymus Olymp. CXII. 2. Vide Diodor. Sicul. XVII. p. 208. et ibi Wes- 131
seling. item Corsin. Fast. Att. Tom. IV. p. 44. Hunc a Colyttensi diversum esse, clarum est ex Demosthene de Coron. §. νβ'. ubi Colyttensem mortuum dicit. At hic illum ipsum annum, quo habita est oratio de Corona, suo nomine signabat. Erunt fortasse, qui Archontem etiam in Oratorum numero ponant, secuti Theophrastum Char. 8. προσδιηγήσασθαι δὲ καὶ τὴν ἐπ' Ἀριστοφῶντος ποτὲ γενομένην τοῦ ῥήτορος μάχην. Verum, nisi aliis testimoniis confirmetur, Archontem oratorem fuisse, potius in hanc partem inclinem, ut vocem ῥήτορος ab iis, qui Archontem cum Oratoribus confunderent, temere intrusam putem.

XI. Andocides et Phæax. Horum Oratorum historiam, ob causas, mox intelligendas, conjungamus. Sed ante quædam removenda sunt, quæ officere huic disputationi, et vim ejus minuere possent. Exstant Vitæ X. Oratorum, quas, qui ex Lampriæ catalogo librorum Plutarcheorum didicerant, Plutarchum ejusdem argumenti librum scripsisse, re non explorata, Plutarchi nomine proscripserunt. Nam librum, qui nunc superest, non esse a Plutarcho scriptum, tam evidens et perspicuum est, ut Ionsius de Scriptor. H. Ph. III. 6. p. 234. ejus rei demonstratione supersedere potuisset. Hunc librum, multis omissis, nonnullis adjectis, plerisque aptius dispositis, ut opus suum, in Bibliothecam intulit Photius, Cod. CCLIX. et seqq. At qualis tandem liber est? Plenum fraudis, mendaciorum, errorum dicit Taylorus Lect. Lysiac. c. V. et VI. ad Demosthen. adv. Midiam init. et ad Æschinem adv. Ctesiph. init. tot convicia congerens in libri scriptorem, ut cupiditas quædam, quæ a tali re procul removenda erat, facile animadvertatur. Ego vero, hoc scriptore sæpe multumque tractando, cognovi, cognitumque confirmo, me, quamvis quærentem, quæ in 132
malæ fidei suspicionem vocarem, ne levissimum quidem fraudis vestigium reperisse. Itaque huic scriptori summam fidem tribuo, summum veri studium. Sed idem fateor, mediocrem in eo judicandi facultatem fuisse. Nam ejusdem nominis scriptores sæpe confundit, ut in vita Antiphontis: quanquam ille error ei com-

munis est cum Philostrato. Cumque omnia tam perturbate scripta sint, nihil ut suo loco dicatur, verissimum puto, quod dudum suspicatus sum, mera esse Excerpta, nullo vel ordine vel delectu facta, ex Hermippo, Cæcilio, Dionysio Halicarnassensi, qui sæpe laudantur, aliisque deperditis Vitarum scriptoribus. Taylorus, meliore rerum ordine, qui apud Photium est, inductus Photium libri auctorem esse credit, Plutarchum nihil, nisi Photiana compilasse, et erroribus auxisse. Quod sane miror, non dicam Tayloro, recti judicii et præstantis doctrinæ viro, sed vel mediocriter docto, in mentem venire potuisse. Nam primum omnia sunt pleniora et exquisitiora apud Plutarchum, ut facile videbit, qui ejus v. c. in Lycurgo ubertatem cum Photiana jejunitate contulerit: multa etiam veterum scriptorum testimoniis confirmata, quæ Photius, ut fastidio sæculi, quo vivebat, occurrerit, prætermisit. Deinde Plutarchea certum habent vetustatis indicium, quippe in quibus nullus scriptor, qui Dionysio Halicarnassensi posterior sit, laudatus reperiatur. At quales in Photiana accessione laudantur? Aristides, Libanius, Paulus Germinus, Aspasius. His præmissis, videamus, an Taylorus recte Plutarcho fidem abrogarit in Andocidis historia enarranda. Plutarchus, vel si malis, Pseudo-Plutarchus ita: 'Ανδοκίδης Λεωγόρου μὲν ἦν πατρὸς, τοῦ θεμένου ποτὲ πρὸς Λακεδαιμονίους εἰρήνην 'Αθηναίοις. Atqui avus Andocides pacem
133 fecit cum Lacedæmoniis, non pater Leogoras ut ipse Andocides testatur de Pace §. α'. confirmatque Æschines de fals. legat. §. νδ'. Ergo Pseudo-Plutarchus manifestus erroris tenetur. Sed quomodo, qui se Andocidis orationes legisse fateatur, in re tam clara errare potuit? Æquius erat, culpam in librarios conferre, et suam scriptori manum hoc modo restituere: 'Ανδοκίδης Λεωγόρου μὲν ἦν πατρὸς, τοῦ 'Ανδοκίδου, τοῦ θεμένου etc. — Andocides genus ducebat a Mercurio, ut Pseudo-Plutarchus et Photius scribunt; ab Ulysse, ut verus Plutarchus Alcibiad. p. 201. E. et Suidas v. 'Ανδοκίδης, omnes Hellanicum testem laudantes. Iterum vanus et mendax Pseudo-Plutarchus. Sed hic quoque laboranti succurramus. Propior generis auctor Ulysses erat, remotior Mercurius. Ulyssem a Mercurio per matrem originem ducere, liquet ex Ovidio Met. XIII. 146. quem locum ipse Taylorus laudavit. Ac fuit opinio tam vulgaris, Ulyssem ex Mercurii posteris esse, ut nummi gentis Mamiliæ, quæ originem suam ad Ulyssem referebat, in altera parte Mercurii caput, in altera Ulyssem exhibeant. Vide Vaillantium de Nummis Familiarium in hac gente, quem ad Ovid. laudat Burmannus. Sed quid est, quare Pseudo-Plutarchus Mercurium potius commemoret, quam Ulyssem? In promptu est ratio. Clarius sic apparebat Andocidis cognatio cum Cerycibus, qui a Ceryce, Mercurii filio, orti credebantur. — Sequitur apud Pseudo-

Plutarchum: προεχειρίσθη ποτὲ μετὰ Γλαύκωνος, σὺν ναυσὶν εἴκοσι Κερκυραίοις βοηθήσων, διαφερομένοις πρὸς Κορινθίους. In his secutus est Thucydidem I. 51. ex quo patet, expeditionem illam susceptam esse Olymp. LXXXVI. 1. cum Andocides ageret ætatis annum 33. At Taylorus contendit, hujus classis imperium frustra ad Andocidem referri, quem nullam unquam militiæ partem attigisse dicat Lysias adv. Andocid. §. ι΄. οὐδεπώποτ' ἐκ τῆς πόλεως ἐστρατεύσατο, οὔτε ἱππεὺς, οὔτε ὁπλίτης, οὔτε τριήραρχος, οὔτ' ἐπι- 134
βάτης. Hic mihi non alia, nisi hæc, parata est responsio: Andocidis historiam parum cognitam fuisse orationis auctori. Nam Criticos veteres dubitasse, an Lysiæ sit oratio, Harpocration non uno loco ostendit. Et vero alia de Andocide in hac oratione, dicuntur, quæ nullo modo inter se cohærent, v. c. §. δ΄. dicitur opes suas minuisse, et inter delatores divisisse, contra §. ι΄. tam opulentus esse, ut reipublicæ inopiam, si voluisset, sublevare potuisset. Teneamus igitur id, quod etiam Dukerus V. C. ad Thucydid. tenet, Andocidem, oratorem, classi præfuisse. Nam quod Taylorus Andocidem avum intelligit, minus bene computavit tempora, nec sensit, se seni octogenario classis præfecturam deferre. — Pseudo-Plutarchus quinque Andocidis orationes recenset, 1. περὶ μυστηρίων. 2. περὶ καθόδου. 3. περὶ ἐνδείξεως. 4. ἀπολογίαν πρὸς Φαίακα. 5. περὶ τῆς εἰρήνης. Photius, nactus tale Andocidis exemplar, quale nunc superest, deserto duce suo, quatuor tantum recenset, 1. περὶ μυστηρίων. 2. περὶ καθόδου. 3. περὶ εἰρήνης. 4. κατὰ 'Αλκιβιάδου. At Taylorus iterum erroris accusat Pseudo-Plutarchum, qui orationem περὶ ἐνδείξεως diversam fecerit ab illa περὶ μυστηρίων. Valesius quoque ad Harpocrat. p. 85. unam eandemque orationem esse putabat: sed mox repudiat hanc opinionem. Recte. Nam nihil impedit, quo minus Andocides, agitans multos, a multisque vicissim agitatus, plures περὶ τῆς ἐνδείξεως orationes habuerit. Si quis vero ex eo, quod Photius quatuor tantum legit, totidem, nec plures, ab Andocide scriptas putet, egregie fallatur. Orationum deliberativi generis non nisi una περὶ εἰρήνης nunc superest; cujus γνησιότητα tametsi olim Dionysius et Harpocration, nostra ætate Taylorus l. c. et Marklandus ad Æschin. 135
de fals. leg. §. νδ΄. in dubium vocarunt, tamen vetustissimus Grammaticus libro De scriptorum furtis, quem Clemens Alexandrinus, nihil similem furti actionem veritus, compilavit Strom. VI. p. 747. illam, ut Andocidis, agnovit et laudavit. At veteres Grammatici plures hujus generis laudant. Grammaticus Sangermanensis MS. Εὐωχεῖν, ἀντὶ τοῦ εὐωχεῖσθαι. 'Ανδοκίδης συμβουλευτικοῖς. Photius Lex. MS. Ναυκρατίαν. 'Ανδοκίδης συμβουλευτικῷ. Neutra vox in Or. de Pace reperitur. Plutarchus Themistocl. p. 128. C. laudat Andocidem ἐν τῷ πρὸς τοὺς ἑταίρους, nisi ibi epi-

stola intelligenda sit, scripta ad Pisandri in statu populari evertendo socios, qui proprie *ἑταῖροι* appellantur. Vid. Thucydid. VIII. 48. 65. et Taylor. in Lys. Vit. p. 39. Ex deperdita oratione etiam ductum est, quod habent Scholiast. Aristoph. ad Vesp. 1001. et Scholiast. Lucian. ad Timon. p. 142. *Περὶ Ὑπερβόλου λέγειν αἰσχύνομαι· οὗ ὁ μὲν πατὴρ ἐστιγμένος ἔτι καὶ νῦν ἐν τῷ ἀργυροκοπείῳ δουλεύει τῷ δημοσίῳ· ὡς δὲ ξένος ὢν καὶ βάρβαρος λυχνοποιεῖ.* Sed multo major contentio exoritur de Oratione adversus Alcibiadem, quam Taylorus, omnibus ingenii et doctrinæ præsidiis adhibitis, ab Andocide ad Phæacem traducere conatur. Excutiamus singulas ejus rationes, quas 'minime contemnendas' vocat Piersonus ad Mœrid. Atticist. p. 332. immo quibus, quod volebat, persuasisse videtur summo Hemsterhusio ad Thom. Mag. p. 810. 1. Disceptatur in hac Andocidis oratione, quis ex tribus, Nicia, Alcibiade, et Andocide, ostracismo in exsilium sit ejiciendus. Hic statim Andocidi minus convenit cum Plutarcho, qui in Alcibiad. p. 196. E. rem ita narrat: Alcibiadem juvenem, cum ad rempublicam accessisset, adversarios habuisse Niciam et Phæacem, alterum senem et bello clarum, alte-
136 rum juvenem, nobilem, et satis facundum, cujus etiam exstet Oratio adversus Alcibiadem. Horum potentiæ cum populus invidisset, excitasse Hyperbolum, ut uni ex tribus exsilium irrogaret. Sed Alcibiadem, re communicata cum Nicia, vel, ut alii tradant, cum Phæace, exsilium in Hyperbolum, nihil tale cogitantem, vertisse. Sic Plutarchus in Alcibiade: sed in Nicia p. 530. D. eandem rem paulo aliter refert: Exsilium duobus tantum, Niciæ et Alcibiadi, destinatum fuisse, sed eos, sociatis factionibus, Hyperbolum expulisse. Theophrastum quidem, quem de hoc certamine in libris *περὶ νόμων* scripsisse, ex Schol. Luciani ad Timon. p. 142. intelligimus, pro Nicia nominare Phæacem; sed tamen malle sequi plures, qui duos tantummodo, Niciam et Alcibiadem, de ostracismo certasse tradant. Jam cum in hac controversia nulla Andocidis mentio fiat, contra Phæax non solum tertius in hoc certamine, sed etiam auctor Orationis in Alcibiadem commemoretur, Taylorus inde conficit, orationem, quæ nunc sub Andocidis nomine legitur, Phæaci tribuendam esse. Hæc, fateor, aliquam vim habitura essent, si scriptores, quos Plutarchus secutus est, inter se convenirent, et res uno modo narraretur. Nunc vidimus, quam vaga et incerta sit narratio. Tres inter se de ostracismo contendisse, ex Oratione superstite, sive Andocidis, sive Phæacis sit, planissimum est. Tamen plerique scriptores, Plutarcho teste, duos tantum commemorant. Itaque qua negligentia plerique tertium omiserunt, eadem pro Andocide Phæacem posuerunt. Sed finge, Phæacis esse orationem. Illene Alcibiadem, quocum de Hyperbolo ejiciendo consenserat, tam indignis modis accepisset? Et quis orationem habet

adversus eum, quocum conspiret? Quid? Phæacis oratio, Plutarcho lecta, si ostracismum in disceptationem vocasset, Plutarchus rem confectam habuisset, nec ullo modo dubitare potuisset, sicut dubitat, an Phæacis partes quædam in hoc certamine fuerint. Ex his 137
colligimus, longe aliam causam in Phæacis contra Alcibiadem oratione tractatam esse, atque in Andocidis oratione tractatur. Quo uno argumento Taylorianæ rationes omnes convelluntur. 2. Inter causas, quibus exsilium a se removet Andocides, hanc quoque ponit adv. Alcibiad. §. *ιβ'. εἰ δεῖ καὶ τὸ γένος σκοπεῖν, ἐμοὶ μὲν οὐδαμόθεν προσήκει τούτου τοῦ πράγματος.* Hic, Taylorus ait, oratorem genus suum humile et obscurum vocare: idque convenire Phæaci, parum claris majoribus orto, non Andocidi, uni ex Mercurii vel Ulyssis posteris, qui ipse gentis suæ amplitudinem jactet de Myster. §. *ιη'. κζ'.* de Redit. §. *ε'.* Enimvero nimium causæ, quam susceperat, studium hic etiam transversum egit virum doctissimum. Non abjicit orator genus suum, sed hoc tantum dicit, si et ipse et Alcibiades ex genere judicandi essent, Alcibiadi ostracismum convenire, cujus uterque avus, Megacles et Alcibiades, in exsilium sint ejecti, non sibi, cujus ex gente nemo hanc pœnam subierit. Nec verum est, quod V. C. dicit, Phæacem obscuro genere ortum fuisse. Nam Plutarchus in Alcibiad. l. c. ejus majores diserte *γνωρίμους* vocat. 3. Orator adv. Alcibiad. §. *ιδ'.* recenset legationes a se pro republica susceptas: *ἐγὼ πρεσβεύσας εἰς Θετταλίαν καὶ Μακεδονίαν καὶ εἰς Μολοσσίαν καὶ εἰς Θεσπρωτίαν, καὶ εἰς Ἰταλίαν, καὶ εἰς Σικελίαν,* etc. Hæc, Taylorus negat, ab Andocide dici potuisse, cujus *ἀποδημία*, non *πρεσβεία*, per Siciliam, Italiam, Peloponnesum, Thessaliam, Hellespontum, Ioniam, Cyprum, a Lysia c. Andocid. §. *β'.* commemoretur: sed pulcre convenire Phæaci, quem Thucydides V. 4. narret legatum in Italiam et Siciliam missum esse. Verum tardus sit oportet, qui non videat, Lysiam, ut accusatorem, quam
πρεσβείαν dicere debebat, invidiose *ἀποδημίαν* dicere. Quod autem 138
ad Phæacem attinet, non ille legatus obiit Thessaliam, Macedoniam, Molossiam, Thesprotiam, sed solam Italiam et Siciliam, atque inde, Thucydide teste, domum revertit. Ergo, quæ de legatione Orator dicit, ad Andocidem, non ad Phæacem, referenda. 4. At, quæ Plutarchus e Phæacis oratione affert, in hac Andocidis reperiuntur. Hic vir egregius, velut victoria parta, prope juveniliter exsultat et triumphat. Enimvero, si quis loca, quæ eadem esse dicuntur, accuratius inter se comparet, et verbis et sensu discrepare reperiat. Phæacis locus a Plutarcho sic laudatur: *ὅτι τῆς πόλεως πολλὰ πομπεῖα χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ κεκτημένης, Ἀλκιβιάδης ἐχρῆτο πᾶσιν αὐτοῖς ὥσπερ ἰδίοις πρὸς τὴν καθ' ἡμέραν δίαιταν.* Andocidis locus hic est adv. Alcibiad. §. *ι'. τὰ πομπεῖα παρὰ τῶν ἀρχιθεωρῶν αἰτησάμενος, ὡς εἰς τἀπινίκια τῇ προτεραίᾳ τῆς θυσίας χρησόμενος, ἐξηπάτησε,*

καὶ ἀποδοῦναι οὐκ ἤθελε, βουλόμενος τῇ ὑστεραίᾳ πρότερος τῆς πόλεως χρήσασθαι τοῖς χρυσοῖς χερνιβίοις καὶ θυμιατηρίοις. Hunc ipsum locum laudat Mœris Atticista p. 332. Πομπεῖα, Ἀττικῶς, τὰ θυμιατήρια καὶ τὰς χέρνιβας, ὡς Ἀνδοκίδης. Sequimur enim conjecturam Cl. Valckenaerii apud Pierson. qua pro vulgato Θουκυδίδης legit Ἀνδοκίδης. Athenæus etiam IX. p. 408. D. eundem locum laudat: Ἀττικοὶ δὲ χερνίβιον λέγουσιν, ὡς Λυσίας ἐν τῷ κατὰ Ἀλκιβιάδου· τοῖς χρυσοῖς χερνιβίοις, καὶ θυμιατηρίοις. Quæ ex eo descripsit Eustath. ad Od. A. p. 33. Sed Athenæus memoriæ lapsu Lysiam laudavit pro Andocide, bene id observante Tayloro. Jam videat mihi aliquis, quam non verba tantum diversa sint in duobus locis allatis, sed etiam sensus. In altero vasa sacra ad usus privatos, in altero ad pompam in sollemnitate Olympica adhibita esse dicuntur. Denique, qui familiaritatem aliquam cum Andocide contraxerit,
139 sentiet profecto, eandem in hac contra Alcibiadem, quam in cæteris Andocidis orationibus, dicendi formam esse, eandem vim et gravitatem. Ex his igitur omnibus efficimus, orationem, quam sæpe diximus, auctori suo, Andocidi relinquendam esse, nec Phæaci tribuendam, præsertim cum etiam Harpocration v. Ἐμποδὼν et v. Εὐανδρία, et Photius in Bibl. ne quid de Mœride dicam, eam, ut Andocidis, laudent. Huc accedit consensus viri præstantissimi, et collegæ conjunctissimi, L. Valckenaerii, qui Taylorianas rationes iisdem, quibus nos, argumentis in Adversariis suis oppugnarat.

XII. Autocles, Strombichidæ, ejus, qui a XXX. tyrannis interfectus est, filius, legationem obiit ad Lacedæmonios. Xenophon Hellen. VI. p. 590. B. 591. B. ubi dicitur μάλα δοκῶν ἐπιστρεφὴς εἶναι ῥήτωρ, h. e. *orator sollertissimus*, non, ut Victorius Ind. in Aristotel. Rhetor. explicat, *orator valde suavis*. Damascius apud Phot. p. 1031. ἀγχίνους δὲ ὢν καὶ ἐπιστρεφής. Ejus orationem adversus Mixidemidem laudat Aristoteles Rhetor. II. p. 488.

XIII. Iphicrates. Hunc Demosthenes adv. Timoth. §. γ΄. dicit τό τε πράττειν καὶ τὸ εἰπεῖν δυνάμενον. quibus simillima illa Justini VI. 5. "in quo non imperatoriæ tantum, verum et oratoriæ artes fuere." Ejus orationes, plenas militaris spiritus, vehementer laudat Aristides περὶ παραφθέγμ. p. 385. Minus magnifice de ejus in dicendo facultate sentiunt Dionysius Halic. in Lysia p. 85. et Plutarch. Polit. præc. p. 813. A. Sed cui rectius credamus, quam ipsi Iphicrati, qui apud Plutarchum l. c. p. 801. F. se ab Aristophonte eloquentia vinci fatetur. Ex oratione περὶ προδοσίας adversus Aristophontem fragmentum est apud Quinctilian. IV. 12. p. 12. p. 243. "Cui simile quiddam fecisse Iphi-
140 crates dicitur, qui cum Aristophontem, quo accusante similis criminis reus erat, interrogasset, an is accepta pecunia rempublicam proditurus esset? isque id negasset; Quod igitur, inquit, tu non fecisses, ego feci?" Cujus dicti vim et acrimoniam Quinctilianus

diluit vertendo. Græca hæc sunt apud Aristotelem Rhetor. II. p. 480. et Aristidem l. c. *σὺ μὲν Ἀριστοφῶν ὢν, οὐ προδοίης· ἐγὼ δ', ὢν Ἰφικράτης*; quæ jure miratur Cl. Valckenaerius in eruditissima Diatriba in Euripidis Frag. c. xx. p. 211. Plura de Iphicrate Victorius ad Aristotel. Rhetor. II. p. 478. et Taylorus ad Lysiæ Fragm. p. 651. quæ nihil attinet repetere. Pluscula ejus vel magnifice vel acute dicta collegit M. A. Muretus Var. Lect. VIII. 22.

XIV. Callistratus, Callicratis filius, Aphidnæus, causa super Oropo peroranda tale Demostheni eloquentiæ, quale Herodotus historia sua recitanda Thucydidi historiæ, studium injecit, ut ex Demetrio Magnesio refert Pseudo-Plutarch. p. 844. B. ex Hermippo Gellius III. 13. Magna apud populum auctoritate valuit, teste Demosthene de fals. legat. §. *πγ'*. Adversarium in republica administranda habuit Melanopum, Plutarch. Demosth. p. 851. F. quem etiam accusavit oratione, laudata Aristoteli Rhetor. I. p. 244. Eloquentia sic excelluit, ut nemo sui temporis ei par poneretur. Vide, præter Æschinis et Nepotis testimonia, ab aliis allata, Demosthen. adv. Timoth. §. *γ'*. Narrat Ulpianus in Demosth. c. Timocr. §. *λδ'*. interrogatum Oratorum principem, uter esset melior orator, ipsene, an Callistratus? respondisse: *ἐγὼ μὲν γραφόμενος, Καλλίστρατος δὲ ἀκουόμενος*. Callistratus exercitui præfuit una cum Timotheo et Chabria, Olymp. C. 4. Diodor. Sicul. XV. p. 24. Post Iphicrates illum sibi adscivit sive ut consiliarium imprimis idoneum, sive ut arbitrum et spectatorem rerum a se gerendarum. Xenophon Hellen. VI. p. 589. D. Archon fuit 141
Olymp. CVI. 2. Nec erat, quare dubitaret Fabricius Bibl. Gr. Vol. IV. p. 56. confundens præterea cum Pseudo-Plutarcho duos Callistratos, alterum Callicratis, alterum Empædi filium. Capitis damnatus Callistratus in exsilium abiit. Demosthen. adv. Polycl. §. *ιγ'*. et Liban. Tom. I. p. 442. D. 452. B. Ex quo cum, invito populo, rediisset, ad supplicium raptus est. Lycurg. adv. Leocr. §. *κβ'*. Reliqua de hoc Oratore dederunt viri summi, H. Valesius ad Ammian. Marcell. XXX. 4. et P. Wesselingius ad Diodor. Sicul. XV. p. 32. Suidas v. *Ἰσοκράτης*, testimonio *Καλλιστράτου τοῦ ῥήτορος* confirmat, Isocratem juniorem natum esse Apolloniæ in Ponto, vel Heracleæ. Qui Callistratus per temporis rationes non potest esse Aphidnæus. Intellige igitur Domitium Callistratum, cujus libri *περὶ Ἡρακλείας* sæpe laudantur. Vid. Suid. v. *Φιλόξενος*.

XV. Cephisodotus. Varii Cephisodoti in Attica historia memorantur. Sed Orator est Cephisodotus ex Ceramico, qui a Demosthen. adv. Leptin. §. *λβ'*. dicitur *οὐδενὸς ἧττον τῶν λεγόντων δεινὸς εἰπεῖν*. Idem mihi videtur, quem legatum ad Lacedæmonios missum esse scribit Xenophon Hellen. VI. p. 590. B. VII. p. 615. D. laudatur ab Aristotele Rhetor. III. p. 647. 650. 651.

XVI. Lysias. De eo Cicero Brut. 9. "Tum fuit Lysias, ipse quidem in causis forensibus non versatus, sed egregie subtilis scriptor, atque elegans, quem jam prope audeas oratorem perfectum dicere." Hactenus ille de Lysia. Nam quæ sequuntur, de Demosthene dicuntur nec a Tayloro in Testimon. de Lysia ad Lysiam referri debebant. Ejus autem historiam Taylorus, et ipsius et aliorum Oratorum sospitator, ita illustravit, nihil ut supra addi posse videatur.

142 XVII. Lysiam sequitur Isocrates, communis præceptor Oratorum, quos deinceps recensebimus, prope omnium. Cicero de Orat. II. 22. "Ecce tibi exortus est Isocrates, magister istorum omnium, cujus e ludo, tanquam ex equo Trojano, meri principes exierunt: sed eorum partim in pompa, partim in acie illustres esse voluerunt. Itaque et illi, Theopompi, Ephori, Philisti, Naucratæ, multique alii naturis differunt: voluntate autem similes sunt, et inter sese, et magistri: et ii, qui se ad causas contulerunt, ut Demosthenes, Hyperides, Lycurgus, Æschines, Dinarchus, aliique complures, etsi inter se pares non fuerunt, tamen sunt omnes in eodem veritatis imitandæ genere versati." Ubi Lambinus bene rejicit glossema, quod de margine in textum venit, *magister istorum omnium*, cui frustra codicum consensum objicit Zach. Pearcius. Nam pleraque glossemata, quæ vel in Cicerone vel in aliis scriptoribus reperiantur, vetustiora sunt Codicibus, qui nunc supersunt. Sed idem gravius peccavit recipienda pessimorum librorum scriptura: *tamen sunt omnes in eodem virtutis imitandæ genere versati*. Neque enim vitium est in *veritatis*, sed in *imitandæ*. Lege: *tamen sunt omnes in eodem veritatis tutandæ genere versati*. *Tutari veritatem*, conservare eloquentiam, quæ veras causas tractat, non fictas ad ostentationem. Vim vocis *veritas* explicuimus ad Rutil. II. 6. p. 22. De Isocrate insignis etiam locus est Ciceronis Brut. 8. quem et ipsum Interpretes male acceperunt: "Exstitit igitur jam senibus illis Isocrates, cujus domus cunctæ Græciæ quasi ludus quidam patuit, atque officina dicendi, magnus orator, et perfectus magister, quanquam forensi luce caruit, intraque parietes aluit eam gloriam, quam nemo quidem, meo judicio, est postea consecutus." In hoc loco etsi nihil desideres, tamen Lipsius Var. Lect. III. 14.
143 e Rufino Grammatico legit: *quam nemo quidem, meo judicio, est poeta consecutus*. Quæ scriptura sic placuit Grutero, ut eam, præter morem suum, in textum inferret. Sed nullus hic Poetæ locus est. Cicero dicit, Isocratem ea floruisse gloria, quam nemo quidem dicendi magister, suo judicio, sit postea consecutus. Quod verissimum esse, ex historia constat. Nam nullus unquam Rhetor aut plures discipulos habuit, aut per eos famam suam latius propagavit. Isocratem, etiam in historico scribendi genere, imitati sunt

discipuli, Theopompus, Ephorus, Philistus, ut Cicero ait. Idem de aliis historicis refert Dionys. Halicarn. in Dinarcho, §. η'. οἱ δ' Ἰσοκράτην καὶ τὰ Ἰσοκράτους ἀποτυπώσασθαι θελήσαντες, ὕπτιοι, καὶ ψυχροὶ καὶ ἀσύστροφοι, καὶ ἀναλθεῖς. οὗτοι δ' εἰσὶν οἱ περὶ Τίμαιον, καὶ Πλάτωνα, καὶ Σωσιγένην. ubi grave vitium, quod in in nomine Πλάτωνα hæret, sic corrigendum: οἱ περὶ Τίμαιον, καὶ Ψάωνα, καὶ Σωσιγένην. Psaon, Platæensis, historiæ scriptor, quem idem reprehendit de structura or. p. 5. ubi Σάωνα legebatur ante Ionsium de Script. H. Ph. l. 2. p. 11. et Valesium Emend. III. 14.

XVIII. Leodamas, Acharnensis, Isocratis discipulus. Pseudo-Plutarch. l. c. p. 837. D. et Photius Cod. CCLX. p. 1456. Eloquentia quantum excelluerit, intelligitur ex Demosthene c. Leptin. §. λβ'. sed multo magis ex Æschine c. Ctesiph §. μδ'. Accusavit Callistratum. Aristotel. Rhet. I. p. 126. item Chabriam propter præmia publice ei tributa. Demosthen. et Aristotel. ll. cc. Ipse accusatus a Thrasybulo, Colyttensi, ni fallor, se defendit. Aristotel. Rhet. II. p. 503. Legationem suscepit ad Thebanos, quibuscum ipsi quædam necessitudo intercedebat. Æschines adv. Ctesiph. l. c. Si vulgata exemplaria Pseudo-Plutarchi et Photii in vita Æschinis sequamur, sicut illa secuti sunt Victorius ad Aristotel. Rhetor. I. p. 126. et Olear. ad Philostrat. de V. S. I. 144
18. p. 509. Leodamas Æschini viam ad eloquentiam præivit. Quanquam apud Photium alio loco, Cod. LXI. p. 61. Æschines Antalcidæ discipulus dicitur. Verum pro Λεωδάμαντος et Ἀνταλκίδα legendum est Ἀλκιδάμαντος. Nam Suidas v. Αἰσχίνης diserte tradit, eum Alcidamantis Eleatæ discipulum fuisse. Et sic Xylandro ad Plutarch. l. c. et Ionsio de scriptor. H. Ph. III. p. 1. p. 216. placet. Io. Faber ad Fulv. Ursini Imag. Illustr. p. 51. in gemma, cui Leodamantis nomen insculptum erat, præter Leodamantis, Æschinis discipuli, caput sibi videre visus est. Quod quam vanum et ridiculum sit, ex modo dictis intelligitur. Error librariorum, in Plutarcho et Photio Λεώδαμας et Ἀλκίδαμας confundentium, mihi suspicionem injecit, an in Aristotele Rhetor. I. p. 232. pro Ἀλκίδαμας ἐν τῷ Μεσσηνιακῷ legendum sit Λεώδαμας ἐν τῷ Μεσσηνιακῷ, ut hæc oratio habita sit contra Callistrati orationem ἐν τῇ Μεσσηνιακῇ ἐκκλησίᾳ, quam laudat Aristoteles Rhet. III. p. 739. Dissensisse inter se hos Oratores, paulo ante vidimus. Sed non oportet nimis esse suspicacem.

XIX. Lycoleon. Ex ejus pro Chabria oratione fragmentum habet Aristoteles Rhetor. III. p. 653. in quo cum statuæ, quam Nepos Chabr. 1. et Diodor. Sicul. XV. p. 28., Chabriæ positam narrant, mentio fiat, clarum est, hanc orationem habitam esse post Olymp. C. 4.

XX. Coccus, Atheniensis, Isocratis discipulus, teste Suida in v.

Sed Quinctilianus eum videtur antiquiorem statuere non solum Isocrate, sed etiam Lysia, XII. 10. p. 624. "Quis erit hic Atticus? Sit Lysias, hunc enim amplectuntur amatores istius nominis modum. Non igitur jam usque ad Coccum et Andocidem remittemur." Nisi forte locum subobscurum de Cocci et Andocidis contemptu interpretari malis.

145 XXI. Isæus. Ejus vitam enarrarunt Dionysius Halicarnassensis, Pseudo-Plutarchus et Photius, ex iis et aliunde Meursius et Fabricius, ad quos Isæi studiosos ablegamus. Fabricius in Dionysii Halic. Ep. ad Amm. p. 120. Ἰσοκράτην reponens pro Ἰσαῖον, non videtur ipsum Dionysium inspexisse. Rectius Fr. Sylburgius in ejusdem Demosth. p. 167. Κριτίας legit, ubi vulgo editur Ἰσαῖος.

XXII. Eubulus. Tres Eubuli, ut Comicum taceam, in Attica historia commemorantur. Primus est Spinthari F. Probalisius, cujus mentionem facit Demosthenes c. Neær. §. ιδ'. et monumentum Athenis vidit Pausanias I. p. 73. Sed hunc oratorem fuisse, nullo documento constat. Alter est Mnesithei F. Cyprius, vel Cytherius, ut Valesio ad Harpocrat. p. 80. et Corsino Fast. Att. T. I. p. 236. videtur, cujus decretum de legatis ad Philippum mittendis memorat Demosthenes de Cor. §. κγ'. ubi Ulpianus eum dicit Macedonibus studuisse. Tertius est Anaphlystius, maximæ auctoritatis orator et demagogus, quem, ubicunque Eubulus simpliciter commemoretur, intelligendum puto. Is Aristarchum cædis accusavit, eoque crimine implicuit Demosthenem. Ulpian. in Midian. §. νζ'. sqq. Ex quo tempore Demostheni perpetuæ cum illo simultates intercesserunt. Ulpian. in Demosth. de fals. leg. init. Midiam adversus Demosthenem defendit, ut liquet ex Midiana §. νζ'. Æschini, olim scribæ suo, patronus affuit in judicio de ementita legatione. Æschin. de fals. legat. fin. Demosthen. in or. ejusdem argumenti §. πα'. et Ulpian. in loc. effecitque auctoritate sua, ut populi suffragiis liberatus discederet. Photius Cod. LXI. p. 62. et Taylor. ad Demosth. Or. laud. init. Errant enim, mea sententia, Pseudo-Plutarchus l. c. p. 840. C. et Photius Cod. CCLXIV. p.
146 1466. Æschinem ab Eubulo Probalisio tum servatum scribentes, nollemque adeo, quo in errore ipsi sunt, in eundem induxissent Valesium ad Harpocrat. p. 80. et Taylorum ad Æschin. c. Ctesiph. §. ια'. Anaphlystius Eubulus, nullam e bello laudem consectatus, curam pecuniæ publicæ suscepit, reditus auxit, classes instruxit, urbem monumentis exornavit. Æschines c. Ctesiph. §. ια'. Dinarch. c. Demosth. §. ιζ'. et Plutarch. Polit. præc. p. 812. E. Sed in hac pecuniæ cura perniciosam civitati legem tulit, ut, qui pecuniam theatralem in militarem convertisset, capite plecteretur. Ulpian. in Demosth. Olynth. I. §. η'. Quam legem, Philino etiam memoratam apud Harpocrat. v. Θεωρικὰ, vehementer reprehendit Demo-

sthen. Olynth. I. §. η'. III. §. ε'. et de rep. ord. §. α'. seqq. ubi vide Ulpianum. Ac vere judicat Theopompus apud Harpocrat. v. Εὔβουλος, nunquam civitatem imbelliorem et ignaviorem, quam cum ab illo administrabatur, fuisse. Mox, cum necessitas venisset pecuniæ non in theatrales voluptates, sed in bellum impendendæ, legis suæ mutandæ consilia agitavit. Demosthen. de fals. legat. §. πα'. Suscepit etiam legationem ad Philippum. Demosthen. de Cor. §. θ'. Quam cum sic gessisset, ut Macedonum partibus studere videretur, acta ejus exagitavit Demosthenes. Æschin. de fals. leg. p. 241. Cum Phrynone et Philocrate, improbis demagogis, jungitur a Luciano Encom. Demosth. §. 41. et Ulpiano in Olynth. III. §. θ'. Ei Demosthenem in republica gerenda successisse, scribit Libanius Tom. I. p. 436. C. Mortuum quidem esse ante Demosthenem, patet ex Or. de Cor. §. νβ'. Sed rempublicam per plures annos una cum Demosthene administrasse, ex iis, quæ diximus, intelligitur. Adde Or. c. Leptin. §. κθ'. de fals. leg. §. νζ'. de Cor. §. η'. Mores hominis egregie describit Theopompus apud Athen. IV. p. 147
166. D. et apud Harpocrat. v. Εὔβουλος. Potentia quanta fuerit, docet Demosth. de fals. leg. §. πα'. et ad eum Ulpianus. Mortuo honores decreti sunt, de quibus fuit Hyperidis oratio, quam sæpe laudant Grammatici. Ex Eubuli adversus Charetem oratione hæc habet Aristoteles Rhetor. l. p. 257. Οἷον Εὔβουλος ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἐχρήσατο κατὰ Χάρητος, ᾧ Πλάτων εἶπε πρὸς Ἀρχίβιον· Ὅτι ἐπιδέδωκεν ἐν τῇ πόλει τὸ ὁμολογεῖν πονηροὺς εἶναι, ubi Victorius perperam Platonem, philosophum, intelligit, cum Comicus sit intelligendus, e cujus dicto si syllabam, quæ abundat, cum Valckenaerio nostro sustuleris, finis senarii erit ἐπιδέδωκε τῇ πόλει. Sed hic non est prætermittendus locus Plutarchi de fraterno amore p. 486. D. οἱ δὲ βίοις χρώμενοι διαφόροις, τόν τε φθόνον ἐκτρέπονται, καὶ συνεργοῦσιν ἀλλήλοις μᾶλλον, ὡς Δημοσθένης καὶ Χάρης, καὶ πάλιν Αἰσχίνης καὶ Εὔβουλος, καὶ Ὑπερίδης καὶ Λεωσθένης. Quis est ille Eubulus imperator, qui Æschini mutuam operam præstiterit? Equidem nullum hoc nomine cognovi. Noli dubitare, quin mutilus locus sit, atque hoc modo restituendus. — ὡς Δημοσθένης καὶ Χάρης, καὶ πάλιν Αἰσχίνης καὶ Φωκίων, καὶ Εὔβουλος καὶ Διοπείθης, καὶ Ὑπερίδης καὶ Λεωσθένης. Quam emendationem ipse Plutarchus confirmat Phocion. p. 744. F. τοὺς μὲν λέγοντας ἐν τῷ δήμῳ καὶ γράφοντας μόνον, ὧν Εὔβουλος ἦν, καὶ Ἀριστοφῶν, καὶ Δημοσθένης, καὶ Λυκοῦργος, καὶ Ὑπερίδης· Διοπείθη δὲ καὶ Μενεσθέα, καὶ Λεωσθένη, καὶ Χάρητα, τῷ στρατηγεῖν καὶ προσπολεμεῖν [leg. vid. πρὸς πολέμοις εἶναι. REISK.] αὔξοντας ἑαυτούς. Phocion, imperator, Æschini affuit in causa male obitæ legationis, ut ipse testatur in Apologiæ suæ fine. Hæc, ni fallor, veterum de Eubulo loca sunt omnia, quæ se alibi daturum promittebat Taylorus ad Æschin. Ctesiph. §. ια'.

148 XXIII. Hactenus eloquentiæ ortum et incrementa vidimus. Nunc ad illud tempus venimus, quo se ad tantum extulit fastigium, ut ultra quo progrederetur, non haberet. Quod etsi multorum ingeniis studiisque perfectum est, unus tamen DEMOSTHENES præcipue hanc laudem tulit; de quo verissime judicat Cicero Brut. 9. "Plane perfectum oratorem, et cui nihil admodum desit, Demosthenem facile dixeris. Nihil acute inveniri potuit in eis causis, quas scripsit, nihil, ut ita dicam, subdole, nihil versute, quod ille non viderit; nihil subtiliter dici, nihil presse, nihil enucleate, quo fieri possit aliquid limatius: nihil contra grande, nihil incitatum, nihil ornatum vel verborum gravitate vel sententiarum, quo quidquam esset elatius." Cum quo loco conjungendus est alter de Orat. 7. Cæterum de Demosthene, ejusque æquali, et adversario perpetuo, ÆSCHINE, tanto minus aliquid dicere attinet, quod speramus, futurum, optamus quidem certe, ut utriusque historia, a Tayloro promissa, post ejus fata in lucem proferatur. "Demostheni (ut Cicero pergit Brut. 9.) Hyperides proximus, et Æschines fuit, et Lycurgus, et Dinarchus, et is, cujus nulla exstant scripta, Demades, aliique plures. Hæc enim ætas effudit hanc copiam." De HYPERIDE nonnulla diximus ad Rutilium, I. 19. p. 64. [Vid. infra §. LXVII.] Κολυττεὺς vocatur ab iis, qui vitam ejus enarrarunt. Itaque Eustratius in Aristotel. Nicom. IX. p. 148. b. Æschini, qui Κοθωκίδης fuit, ὁμογενεῖς Κολυττεῖς tribuens, duos Oratores confundit. Ex oratione, qua Hyperides laudavit, qui in bello Lamiaco perierant, bene longum et præclarum fragmentum superest apud Stobæum Serm. CXXIII. p. 618. inde repetitum a Tayloro Lect. Lys. c. III. cui in transcursu medicinam faciamus: *τοὺς ταῖς τιμαῖς τῶν θεῶν καταλυομέναις βοηθήσαντας, πλείστης εὐδαιμονίας ὑπὸ τοῦ*
149 *δαιμονίου τυγχάνειν.* Legendum: — *πλείστης κηδεμονίας ὑπὸ τοῦ δαιμονίου τυγχάνειν.* Quod Gesnerus in MS. reperit *ἐπιμελείας*, est explicatio vocis, quam reposuimus. Nobilis imprimis est ejus Δηλιακὸς, e quo duo luculenta fragmenta conservarunt Sopater in Hermogen. p. 183. et Scholiastes anonymus in eundem p. 389. inde relata ab Is. Casaubono ad Athen. X. 6. Alterum eorum sic legitur apud Ioannem Siceliotam Commentario MS. in Hermogenem: *Λέγεται γὰρ τὴν Λητὼ κύουσαν ἐκ Διὸς, ἐλαύνεσθαι ὑπὸ τῆς Ἥρας κατὰ πᾶσαν γῆν τε καὶ θάλασσαν ζηλοτυπούσης. ἤδη δὲ αὐτὴν ἡ ὠδὶς καταλαβοῦσα, εἰς τὴν ἡμετέραν χώραν λῦσαι τὴν ζώνην· ἀνθ' ὧν νῦν ὁ Ζωστὴρ ἀπὸ δεκατικοῦ. ἔπειτα εἰς Δῆλον διαβᾶσαν διδύμους τεκεῖν, Ἄρτεμίν τε καὶ Ἀπόλλωνα, τοὺς θεούς.* ubi scribendum: *ἀνθ' ὧν νῦν ὁ Ζωστὴρ ἀπὸ τοῦδε καλεῖται.* Vid. Stephan. Byz. v. *Ζωστήρ.* Apud Plutarchum de Glor. Atheniens. p. 350. B. Hyperidi tribuitur Πλαταϊκὸς, quæ Isocratis est oratio. Sed assentiar eruditissimo Valckenaerio, Δηλιακὸς reponenti. Ejusdem oratoris Κυθνιακὸς laudatur

a Suida v. Θαῤῥαλέον, cujus quale argumentum fuerit, nondum licuit indagare. Eum orationis titulum Valesius in Maussac. not. ad Harpocrat. p. 338. restituendum putabat in Schol. Aristoph. ad Av. 881. ubi vulgo legitur: Ὑπερίδης ἐν τῷ Χαλκῷ. Sed melior est altera conjectura et ipsius Valesii, et aliorum, ἐν τῷ Δηλιακῷ. Immo suspectum habeam titulum Κυθνιακὸς, dum alterius scriptoris auctoritate confirmetur. Hyperidis et Euripidis nomen librarii non semel commutarunt. Aristotel. Rhetor. II. p. 345. Διὸ εὖ ἔχει ἡ τοῦ Εὐριπίδου ἀπόκρισις πρὸς Συρακουσίους. Ipsum responsum, ut notum illo tempore, Aristoteles prætermisit, sed, quale fuerit, explicat Scholiastes: Εὐριπίδης πρὸς τοὺς Συρακουσίους πρεσβὺς ἀποσταλεὶς, καὶ περὶ εἰρήνης καὶ φιλίας δεόμενος, ὡς ἐκεῖνοι ἀνένευον, εἶπεν· ἔδει, ἄνδρες Συρακούσιοι, εἰ καὶ δι' οὐδὲν ἄλλο, ἀλλά γε διὰ τὸ 150
ἄρτι ὑμῶν δέεσθαι, αἰσχύνεσθαι ἡμᾶς ὡς θαυμάζοντας. Quod Græculus iste non finxisse, ut Victorius putat, sed ex vetustis commentariis, ut alia quædam, hausisse videtur. Sed pro Εὐριπίδης legendum Ὑπερίδης. Nam Hyperides varias pro republica legationes suscepit, non Euripides. De legatione ad Eleos vide Pausan. V. p. 431. et Pseudo-Plutarch. l. c. p. 850. A. de legatione ad Rhodios, Pseudo-Plutarch. ibid. Hic τὸν Ῥοδιακὸν habuit, quem unus memorat Grammaticus Sangermanensis MS. Προπεσεῖν, προπετῶς τι ποιῆσαι. Ὑπερίδης Ῥοδιακῷ. — LYCURGI vitam quam erudite enarrarit Taylorus, nemo nescit. [Vid. infra §. LXVI.] De DINARCHO, vide, quæ diximus ad Rutil. II. 5. p. 88. 16. p. 126. [Vid. infra §. LXV.] DEMADIS nulla exstare scripta, dicunt Cicero l. c. et Quinctilian. II. 17. p. 105. XII. 10. 629. Sed legit ejus orationes Tzetzes, vel potius Rhetor antiquus, quem ille compilavit, Chil. VI. 36. 37. Immo superstitem habemus partem Orationis ὑπὲρ τῆς δωδεκαετίας, quam ipsam memorat Suidas v. Δημάδης. Adscribamus illum locum, quo nullus in Suida neque corruptior est neque difficilior ad emendandum: Δημάδης, Ἀθηναῖος, ῥήτωρ καὶ δημαγωγὸς πανοῦργος καὶ εὐτυχής· πρότερον ναύτης ὢν ἔγραψεν ἀπολογισμὸν πρὸς Ὀλυμπιάδα τῆς ἑαυτοῦ δωδεκαετίας. ἱστορίαν περὶ Δήλου, καὶ τῆς γενέσεως τῶν τῆς Λητοῦς παίδων. οὗτος κατέλυσε τὰ δικαστήρια, καὶ τοὺς ῥητορικοὺς ἀγῶνας. τελευτᾷ δὲ ἐπὶ Ἀντιπάτρου. Quæ vitiata sunt, sic corrigenda, quæ luxata, sic locis suis reponenda: Δημάδης, Ἀθηναῖος, ῥήτωρ καὶ δημαγωγὸς πανοῦργος καὶ εὐφυής· πρότερον ναύτης ὤν. ἔγραψεν ἀπολογισμὸν περὶ τῆς ἑαυτοῦ δωδεκαετίας. ἱστορίαν περὶ Δήλου, καὶ τῆς γενέσεως τῶν τῆς Λητοῦς παίδων. τελευτᾷ δὲ κατ' Ὀλυμπιάδα ριε. ἐπὶ Ἀντιπάτρου, ὃς κατέλυσε τὰ δικαστήρια καὶ τοὺς ῥητορικοὺς ἀγῶνας, καὶ μετ' Ἀλέξανδρον βασι- 151
λεύσας, Θήβας ἀνέστησε. Nunc, age, singularum mutationum rationem reddamus, et locum paucis illustremus. Εὐφυὴς apud Atticos significat *dicacem, facetum*. Grammaticus MS. in Bibl.

Reg. Εὐφυὴς καὶ εὐμαθὴς διαφέρει. εὐμαθὴς μὲν, ὁ καλῶς μανθάνων, εὐφυὴς δὲ, ὁ πανοῦργος καὶ σκώπτης. Sic etiam Ammonius, ubi Valckenaerius V. C. docte explicuit hanc vocis potestatem. Plutarch. Demosth. §. κε'. οἱ δ' εὐφυεῖς χλευάζοντες, οὐχ ὑπὸ κυνάγχης ἔφραζον, ἀλλ' ὑπ' ἀργυράγχης εἰλῆφθαι νύκτωρ τὸν δημαγωγόν. Atqui inter illos εὐφυεῖς Demadem fuisse, tradit Pollux VII. 104. Cicero quoque Orat. 26. Demadem "præter cæteros oratores facetum" dicit: idque satis ostendunt multa ejus dicta, quæ passim commemorantur. Nauta ab aliis etiam scriptoribus Demades vocatur: ἰχθυοπώλης a Proclo Prolegomenis ineditis in Hesiodum. Vocem 'Ολυμπιάδα, quam Interpretes ridicule de Alexandri matre acceperunt, in sedem suam revocavimus, adjecimusque numeros ριε. Nam Diodor. Sicul. XVIII. p. 293. Demadis mortem refert ad Olymp. CXV. 2. Ut vero Demades orationem, qua rerum per duodecim annos a se gestarum rationem reddidit, περὶ τῆς δωδεκαετίας inscripsit, sic Demetrius Phalereus, teste Diogene Laert. V. 81. librum scripsit περὶ τῆς δεκαετίας, quo non decennalem Trojæ obsidionem enarravit, ut inepte conjicit Menagius, sed rationem reddidit decem annorum, quibus ipse reipublicæ præfuerat summa cum auctoritate. Historiam Deli præter rem Demadi tribui, bene judicat Fabricius Bibl. Gr. Vol. IV. p. 421. Non autem Demades judicia et Oratorum certamina sustulit, sed Antipater post prœlium ad Cranonem. Itaque verba, ὃς κατέλυσε etc. ad Antipatrum transtulimus. Ultima verba, καὶ μετ' 'Αλέξανδρον
152 etc. huc e sequenti articulo revocanda esse, viderat etiam doctissimus Kusterus. Hactenus de Suidæ loco. Demades etiam attigit Harpalicam pecuniam. Dinarch. c. Demosth. §. ιϛ'. et c. Aristogit. §. δ'. Euthycratem, Olynthium, ab Atheniensibus infamia notatum, in integrum restituit, et publicum hospitem fecit. Suid. v. Δημάδης. Quod ejus decretum Polyeuctus oppugnavit oratione, quæ laudatur ab Apsine Art. Rhet. p. 707. Cum Phocione de urbe tradenda Antipatro consensit. Nepos Phocion. 2. et ibi Lambinus. Filium, eximia forma præditum, Philippo ad turpes voluptates reliquit. Scholiast. in Hermogen. p. 356. et Suid. in v. Mores hominis et formam ita describit Pytheas apud Athen. II. p. 44. F. ὁ δὲ πορνοβοσκῶν καὶ μεθυσκόμενος, κατὰ τὴν ἡμέραν ἑκάστην προγάστωρ ἡμῖν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἀνακυκλεῖται. Plura de eo Fabricius l. c.

XXIV. Nunc reliquos hujus ætatis Oratores, a Cicerone prætermissos, enumeremus.

XXV. Androtion, Andronis, forte ejus, quem Harpocration unum ex Quadringentis fuisse scribit, filius, Isocratis discipulus. Suid in v. Contra hunc exstat Demosthenis oratio, quam, quod sibi cum Isocratis discipulo certandum esset, summa arte elaboravit.

Scholiast. in Hermogen. p. 401. ἐπετήδευσεν ὁ Δημοσθένης κεκαλλωπισμένον ἐργάσασθαι τὸν κατ' Ἀνδροτίωνος, ἀντιφιλοτιμούμενος πρὸς Ἰσοκράτην (leg. Ἰσοκράτειον) ῥήτορα παρίσοις ἐπιχρώμενον κατὰ ζῆλον τοῦ διδασκάλου. Vide Taylorum ad init. Androtianæ. Laudat Androtionem Aristoteles Rhetor. III. p. 583. Ad hunc Ionsius de Script. H. Ph. II. 9. p. 159. refert Ἀτθίδα, cujus auctor nobis ab oratore diversus videtur.

XXVI. Cydias. Ejus oratio περὶ τῆς Σάμου κληρουχίας laudatur ab Aristotele Rhetor. II. p. 348. Ex orationis argumento
colligi potest, quando Cydias vixerit. Nam Philochorus apud 153
Dionys. Halic. in Dinarcho p. 118. auctor est, colonos in Samum missos esse Archonte Aristodemo, Olymp. CVIII. 1. Vide Vales. ad Harpocrat. p. 111. et Corsin. Fast. Att. T. IV. p. 27.

XXVII. Æsion, Demosthenis condiscipulus. Suid. v. Δημοσθένης. Hic de superioris et sui temporis Oratoribus quid sentiret, rogatus, respondit: ὡς ἀκούων μὲν ἄν τις ἐθαύμασεν ἐκείνους εὐκόσμως καὶ μεγαλοπρεπῶς τῷ δήμῳ διαλεγομένους· ἀναγινωσκόμενοι δ' οἱ Δημοσθένους λόγοι πολὺ τῇ κατασκευῇ καὶ δυνάμει διαφέρουσι. Sic ex Hermippo narrat Plutarch. Demosth. §. ια'. Demosthenem ipsum de se et Callistrato eodem modo judicasse, tradit Ulpianus in Demosth. c. Timocr. §. λδ'. Laudat Æsionem Aristoteles Rhetor. III. p. 650. Vide Ionsium de Script. H. Ph. I. 7. p. 36.

XXVIII. Philinus, Nicostrati filius, si modo idem est, cujus mentionem facit Demosthenes adv. Mid. §. με'. Tres ejus orationes laudat Harpocration. Prima est πρὸς Αἰσχύλου, Σοφοκλέους καὶ Εὐριπίδου εἰκόνας, v. Θεωρικὰ, opposita decreto Lycurgi, ut his Tragicis statuæ ex ære ponerentur; quod bene vidit magnus Valesius ad Not. Maussac. in Harpocrat. p. 290. Altera κατὰ Δωροθέου, ab aliis Hyperidi tributa. Harpocrat. v. Ἐπὶ κόῤῥης. Tertia Κροκωνιδῶν διαδικασία πρὸς Κοιρωνίδας, ab aliis tributa Lycurgo. Harpocrat. v. Κοιρωνίδαι. Eam, ut Philini, laudat Athenæus X. p. 425. B. ubi vide Is. Casaubonum; eodemque hæc pertinent in Lexico Rhetorico MS. Κορωνιάδαι. γένος Ἀθήνησιν ἱερὸν ἀπὸ Κάνωνος, ὃς ἦν ἀδελφὸς Κόρωνος. καὶ Κορωνίδαι, γένος ἱερὸν Ἀθήνησιν. ἀμφότεροι δ' ἦσαν παῖδες Τριπτολέμου. Quæ sic corrigenda ex Harpocratione: Κοιρωνίδαι. γένος Ἀθήνησιν ἱερὸν ἀπὸ Κοίρωνος, ὃς ἦν ἀδελφὸς Κρόκωνος. καὶ Κροκωνίδαι, etc. Male apud Suidam
Κυρωνίδαι, nec bene apud Athenæum Κροκανιδῶν. Grammaticus 154
vetus *de scriptorum furtis* apud Clement. Alexandr. Strom. VI. p. 748. Philinum aliquid a Demosthene sumpsisse dicit. Ex quo Valesius aliud argumentum capere poterat contra Maussacum, qui illum Antiphontis æqualem statuebat.

XXIX. Aristogiton. Hunc non ex articulo quodam, sed totum cognoscere licet ex Demosthenis et Dinarchi adversus eum

orationibus, quæ supersunt. Vide Maussac. ad Harpocrat. v. Αὐτοκλείδης, Valesium in Maussac. not. p. 254. Taylor. Præff. ad Demosth. c. Aristogit. et ad Æschin. c. Timarch.

XXX. Hegemon, Orator ex illorum numero, qui nullis literis eruditi ad eloquentiam exercendam venerint, de quibus insignis locus est Syriani in Hermogen. p. 16. *ὥσπερ τινὲς καὶ τὴν ὅλην ῥητορικὴν τέχνην οὐ βούλονται (τέχνην εἶναι) ἀλλ' ἐμπειρίαν, ἀπὸ τῆς τῶν μεταχειρισαμένων ἀπαιδευσίας ὡρμημένοι* (leg. *ὡρμημένην*), *οἷον Δημάδου τοῦ ἀπὸ τῆς κώπης ἀνίπτοις τὸ τοῦ λόγου χερσὶν* [legi malim *ποσὶν*. insilitur enim in rem, non manibus, sed pedibus. Reisk.] *ἐπὶ τὸ βῆμα πηδήσαντος, καὶ Ἡγήμονος, καὶ Πυθίου, καὶ Ἀριστογείτονος*. Hegemonem non tam oratorem, quam sycophantam fuisse, dicit Troilus Sophista Prolegom. in Aphthon. p. 596. Bibl. Coisl. *ἡ ῥητορικὴ ἀντίστροφος τῇ συκοφαντικῇ, ἧς ἡγήσαντο Ἀριστογείτων καὶ Ἡγήμων. ἡ ἀντίστροφος τῇ κολακευτικῇ, ἧς ἡγήσαντο Δημάδης καὶ Ἀριστόδημος*. ubi Hegemonis nomen, quod e Codice, quo usus est Montfauconius, exciderat, restituimus ex versione horum Prolegomenorum, facta ab Hilarione Monacho Veronensi, quæ sub titulo Hermogenis Rhetorices compendium reperitur inter Rhetores Latinos Aldinos, p. 152. Hegemon, Philippi muneribus corruptus, Macedonum partibus favit. Pseudo-Æschines Ep. XII. Liban. Tom. I. p. 471. B. et Harpocrat. in v. Majestatis accusatus est ab Aristogitone. Demosthen. Or. I. adv. Aristogit. §. *ι'*. Tulit
155 legem de cura pecuniæ theatralis scribæ committenda. Æschines c. Ctesiph. §. *ια'*. et ibi Taylor. Præteritus est a populo, cum deligendus esset, qui orationem funebrem haberet. Demosthen. de Cor. §. *πη'*. Periit denique una cum amico suo, Phocione. Plutarch. Phoc. p. 757. C. 758. B.

XXXI. Aphareus, Isocratis privignus, et per adoptionem filius, orationes quasdam scripsit. Pseudo-Plutarch. p. 838. B. et Suid. in v. Ejus orationem *πρὸς Μεγακλείδην περὶ τῆς ἀντιδόσεως* laudat Dionys. Halic. in Isocrat. p. 102.

XXXII. Menesæchmus, acerbus et vehemens aliorum se meliorum accusator, qui non modo Lycurgum, sed etiam ejusdem mortui liberos vexavit. Pseudo-Plutarch. l. c. p. 842. D. E. et Photius l. c. p. 1486. Ioannes Siceliota Commentario MS. in Hermogen. *ὅθεν (Δημοσθένης) καὶ τῷ δήμῳ γράφει τὰς ἐπιστολὰς, συκοφαντουμένοις τοῖς Λυκούργου τοῦ ῥήτορος παισὶν ὑπὸ Μενεσαίχμου προθύμως ἐπικουρῶν*. Ipse etiam a Lycurgo accusatus est. Pseudo-Plutarch. l. c. p. 843. C. Porro memoratur inter eos, qui Demosthenem propter acceptam pecuniam Harpalicam reum egerint. Pseudo-Plutarch. l. c. p. 846. C. Sed, qualis fuerit, melius intelligitur ex Dionysio Halic. in Dinarcho §. *ια'*. *ἀφαιροῦμαι δὲ τοὺς περὶ Μενεσαίχμου λόγους ἀμφοτέρους, Δεινάρχου — διά τε τὸν χαρακτῆρα·*

ὑδαρὴς γὰρ, καὶ κεχυμένος, καὶ ψυχρός· καὶ ὅτι λέγων αὐτὸς ἂν οὔτε ἄδοξος, καὶ μετὰ Λυκοῦργον τὴν διοίκησιν τῶν δημοσίων χρημάτων παραλαβὼν, ἐξητασμένος δὲ πολλάκις αὐτὸς, ὡς ἐν τοῖς λόγοις περὶ ἁπάντων μηνύει· καὶ ἐν ἰδίοις καὶ ἐν δημοσίοις ἀγῶσιν οὐκ ἂν ἦν ἀδύνατος, ὥστε Δεινάρχῳ λογογραφεῖ χρῆσθαι. ubi legendum esse ὑπὲρ Μενεσαίχμου, contextus docet. Recte vero Dionysius negat, Dinarchum pro Menesæchmo orationes scripsisse. Nam a Suida v. 156
Πραγματεία laudatur Dinarchi oratio contra Menesæchmum.

XXXIII. Hegesippus. Huic Æschines Κρωβύλου cognomen per ludibrium indidit, ex quo illud annotarunt Grammatici, Harpocration, Hesychius, Suidas, et, ut legitimum cognomen, tenuit Plutarchus. In republica Hegesippus eodem, quo Demosthenes, sensu fuit. Liban. Tom. I. p, 461. A. auctor societatis cum Phocensibus ineundæ. Demosthen. de fals. legat. §. κε'. et Æschines c. Ctesiph. §. λη'. ubi vide Taylor. item auctor belli Philippo indicendi. Demosthen. de Cor. §. κγ'. Itaque in legatione Macedonica contumeliose habitus a Philippo est. Demosthen. de fals. legat. §. ϛβ'. Obiit etiam legationem ad Peloponnesios. Demosthen. Phil. III. §. ιε'. Timarchum, ab Æschine accusatum, defendit. Æschin. c. Timarch. §. ιε'. Callippum accusavit. Liban. argum. orat. de Haloneso. Critici veteres ei tribuunt duas Demosthenis orationes, alteram De Haloneso, alteram De fœdere cum Alexandro. Vide Meursium Att. Lect. III. 7. Acuta ejus dicta refert Plutarchus Demosth. §. ιζ'. et Apophthegm. p. 187. D.

XXXIV. Mœrocles, Salaminius, nobilis imprimis demagogus. Harpocrat. in v. Sæpe pro Μοιροκλῆς scriptum reperitur Μυροκλῆς. Nec multum referre putat Wolfius ad Demosth. de fals. legat. §. πα'. utro modo scribatur. Sed veram scripturam esse Μοιροκλῆς, docent Victorius ad Aristotel. Rhetor. III. p. 649. et Meursius Att. Lect. I. 13. Mœroclis decretum adversus eos, qui mercatores injuria afficerent, memorat Demosthen. c. Theocrin. §. ιδ'. ubi vide Taylor. Accusatus est ab Eubulo, quod a singulis eorum, qui metalla redemerant, vicenas drachmas exegisset. Demosthen. de fals. legat. §. πα'. In republica gerenda meliorum partium fuit. Liban. Tom. I. p. 406. B. Itaque Antipater vel Alexander postu- 157
lavit, ut sibi cum aliis demagogis dederetur. Vid. notas ad Rutil. I. 9. p. 33. Laudatur ab Aristotele Rhetor. l. c. Præclare H. Valesius ad Harpocrat. p. 129. ejus nomen restituit Timocli apud Athen. VIII. p. 341. F.

Δημοσθένης τάλαντα πεντήκοντ' ἔχει,
Μακάριος εἴπερ μεταδίδωσι μηδενί.
Καὶ Μοιροκλῆς εἴληφε χρυσίον πολύ.

Ante legebatur Μητροκλῆς. Ejusdem nomen corruptum latet in Pseudo-Plutarcho l. c. p. 842. D. ἀποθανόντος δὲ (Λυκούργου) παρ-

ἔδωκαν τοὺς παῖδας τοῖς ἕνδεκα, Μενεσαίχμου μὲν κατηγορήσαντος, γραψαμένου δὲ Θρασυκλέους. Sic etiam in Plutarcho legit Photius l. c. p. 1486. ut intelligatur, non recens natum, sed inveteratum mendum esse. Lege: — γραψαμένου δὲ Μοιροκλέους. Nam Mœrocles Lycurgi liberos in carcerem conjecit. Demosthen. Ep. III. εἰ δὲ Μοιροκλῆς ἀποκρίνεται, ταῦτα μὲν σοφώτερα ἢ καθ' ἑαυτὸν εἶναι· ἵνα δὲ μὴ ἀποδρῶσιν, αὐτὸς αὐτοὺς δῆσαι., etc. Thrasycles ,Pylagoras, est apud Æschin. c. Ctesiph. §. λη'.

XXXV. Polyeucti. Duo hoc nomine Oratores fuerunt. Primus est, qui orationem, ab alio in Socratem scriptam, recitavit. Phavorinus apud Diogen. Laert. II. 38. ubi Menagius male intelligit Polyeuctum Sphettium. Contra hunc orationem scripsit Antiphon. Grammaticus Sangermannensis MS. 'Αναδέξαι, οἷον ἐγγυῆσαι 'Αντιφῶν πρὸς Πολύευκτον, Δεινόλοχος 'Αλθαίᾳ. Alter, multo clarior, est Sphettius, dissentiens ille quidem in causa Midiana a Demosthene, ut patet ex Midiana §. λθ'. sed in republica gerenda Demosthenis rationem ita secutus, ut ille conjunctiorem haberet neminem. Pseudo-Plutarch. l. c. p. 844. F. et Liban. Tom. I. p. 409. B. 422. A. Cum Demosthene et aliis legatus missus est in
158 Peloponnesum. Demosthen. Phil. III. §. ιε'. et Pseudo-Plutarch. l. c. p. 841. E. Aliquanto post aliam ad Arcadas legationem suscepit. Pseudo-Plutarch. l. c. p. 846. C. Crimen auri ab Harpalo accepti in eum jacit Dinarchus c. Demosth, §. ιη'. cujus non unam adversus illum orationem Grammatici laudant. Corporis obesitatem, quæ dicentem impediret, in eo risit Phocion. Plutarch. Phoc. p. 476. A. Luxuriam notat Anaxandrides apud Athen. IV. p. 166. D. Ejus de Demosthene et Phocione judicium hoc fuit: μέγιστος μὲν ῥήτωρ Δημοσθένης, δυνατώτατος δὲ εἰπεῖν Φωκίων. Plutarch. Demosth. §. ι'. Phoc. p. 753. F. Polit. præc. p. 803. E. Judicium de Æschine, quod Photius Cod. LXI. p. 62. ad Dionysium Sophistam refert, Tzetzes Scholiis MSS. in Hermogenem tribuit Polyeucto, haud dubie duo diversa judicia confundens. Orationes Polyeucti laudantur ab Aristotele Rhetor. III. p. 749. et Diog. Laert. VI. 23. Elegans imprimis, quamvis aliquot mendis deformamatum, ex oratione contra Demadem fragmentum est apud Apsinem Art. Rhet. p. 708. Τί γὰρ σχῆμα ἕξει; τὴν ἀσπίδα προβέβληται (f. προβεβληκότος); ἀλλὰ ταύτην γε ἀπέβαλεν ἐν τῇ μάχῃ τῇ περὶ Χαιρώνειαν. ἀλλὰ ἀκροστόλιον νεὼς ἕξει; ποίας; ἢ τῆς τοῦ πατρός; ἀλλὰ βιβλίον ἐν ᾧ φάσεις καὶ εἰσαγγελίαι ἔσονται γεγραμμέναι; ἀλλὰ νὴ Δία στήσεται προσευχόμενος τοῖς θεοῖς, κακόνους ὢν τῇ πόλει, καὶ τὰ ἐναντία πᾶσιν ἡμῖν εὐχόμενος, ἀλλὰ τοῖς ἐχθροῖς ὑπηρετῶν. ubi miretur aliquis, quod Polyeuctus dicit, Demadem in prœlio Chæronensi scutum abjecisse. Nam Demosthenem, scuto abjecto, fugisse, Demadem in acie captum esse, inter omnes scriptores constat.

XXXVI. Pytheas. De eo, quæ ab antiquis scriptoribus nar-
rentur, congessimus ad Rutil. I. 11. p. 40. quibus adde locum Plu-
tarchi Phocion. p. 751. A. πρὸς δὲ Πυθέαν ἀρχόμενόν ποτε [lego τότε.
Reisk.] πρῶτον ἐντυγχάνειν Ἀθηναίοι, ἤδη δὲ λάλον ὄντα καὶ θρα- 159
σὺν, Οὐ σιωπήσεις, ἔφη, καὶ ταῦτα νεώνητος ὢν τῷ δήμῳ; [Vid. infra
§. LVIII.]

XXXVII. Stratocles. De eo diximus ad Rutil. I. 9. p. 32. Hic addimus, Patroclis nomen in Pseudo-Plutarcho et Suida, cui Stratoclis substituimus, retinendum videri. Nam Patrocles, Phlyensis, demagogus, occurrit apud Demosthen. de Cor. §. λ'. Nec dubium est, quin adversus illum orationem scripserit Hyperides. Vide Meursium Att. Lect. I. 18. [Vid. infra §. LIX.]

XXXVIII. Cephisodorus, Isocratis discipulus, inter Oratores refertur a Dionysio Halic. Ep. ad Amm. §. β'. quem etiam vide in Isæo §. ιθ'. Nullam ejus orationem commemoratam invenimus. Sed tanto frequentius laudatur Apologia Isocratis adversus Aristotelem, de qua vide Ionsium de Scriptor. H. Ph. I. 13. p. 96. Ad hunc Cephisodorum retulerim Historiam belli sacri, sive Phocici, cujus duodecimum librum laudat Anonymus interpres, quem Aspasium puto, ad Aristotelis Nicomach. III. p. 46. b. Nam plerique Isocratis discipuli se ad historiam scribendam contulerunt.

XXXIX. Philiscus, Milesius, Isocratis discipulus. Suid in v. Hunc Dionysius eodem loco inter Oratores recenset. Itaque δημηγορίαι, quas Suidas Philisto Syracusio tribuit, huic tribuendæ videntur. Lycurgi vitam ab eo scriptam laudat Olympiodorus Commentario MS. in Platonis Gorgiam. Vide Taylorum Præf. ad Lycurgi Orat. Ejusdem Epigramma in Lysiam conservavit Pseudo-Plutarchus p. 836. cujus tenebras dispellere conati sunt viri præstantissimi, Ier. Marklandus apud Taylor. in Vita Lys. p. 59. et I. Toupius Emendat. in Suidam T. II. p. 194. Inter Philisci discipulos fuit Timæus, historiæ scriptor. Vid. Suid. v. Τίμαιος.

XL. Theodectes, Phaselites, Platonis, Isocratis et Aristo-
telis discipulus, item a Dionysio in Isæo §. ιθ'. inter Oratores re- 160
fertur. Stephanus etiam Byz. v. Φασηλὶς ei tribuit λόγους ῥη-
τορικοὺς ἐπῶν. ubi in corrupto ἐπῶν orationum numerus latet.
Ejus *Apologiam Socratis* laudat Aristoteles Rhet. II. p. 490. 495.
aliam orationem, quæ Νόμος inscripta est, ibid. p. 994. Quali
usus sit dicendi genere, docet Dionysius in Isæo p. 111. Reliqua,
quæ de Theodecte dici possent, non sunt hujus loci.

XLI. Naucrates, vel Nausicrates (non Naucratites), Erythræus, Isocratis discipulus. Cicero de Orat. II. 23. III. 44. Orat. 51. Quinctilian. III. 6. p. 129. et Suid. v. Θεοδέκτης, et v.

Ἰσοκράτης. Excitatus exemplo magistri, qui Evagoram mortuum laudarat, orationes funebres scripsit. Dionys. Halic. in Arte p. 39. Talem orationem Cimonis memoriæ ab illo consecratam esse, videor mihi colligere e Plutarchi Cimone p. 491. C. Sed frustra quidam in Diogene Laert. II. 55. legunt: *καὶ Ναυκράτη Γρύλλου ἐγκώμιον γεγραφέναι.* Nam *Σωκράτη* tenendum esse, contextus satis ostendit. De Naucratis in dicendo facultate judicat Dionysius Halic. in Isæo §. *ιθ'.* Plura Taylorus Lect. Lysiac. c. III. Apud Suidam reperio, Philistum Naucratitam, vel Syracusium, scripsisse *πρὸς τὸν Τρικάρανον λόγον περὶ Ναυκράτεως.* quem locum cave de Naucrate, oratore, accipias. Nam scribendum, *περὶ Ναυκράτιος, de Naucrate,* urbe Ægypti.

XLII. Isocrates, Apolloniates, Amyclæ filius, Isocratis Atheniensis discipulus et successor, et quinque orationum auctor. Suid. in v. Huic Harpocration. v. *Ἐπακτὸς ὅρκος* tribuit *Παραίνεσιν πρὸς Δημόνικον,* quæ vulgo Isocratis Atheniensis putatur. In quo Harpocration consentit cum Suida. Nam Apolloniatæ *προτρεπτικὸς λόγος,* quem ille vocat, non alius est, nisi *Παραίνεσις.* Suidæ testimonium effugit M.A. Muretum et H. Stephanum, qui de hujus
161 libelli auctore multis disputarunt, non item elegantissimum virum, Iacobum Facciolatum in præfat. Parænesis a se editæ. Eundem Apolloniatem Isocratem, Suidas v. *Θεοδέκτης* et v. *Ἰσοκράτης* narrat, cum Theopompo, Theodecte, et Naucrate interfuisse certamini de laudibus Mausoli dicendis. At Pseudo-Plutarchus p. 838. B. majorem Isocratem Mausoli laudes cum illis decertasse scribit. Gellius etiam X. 18. esse dicit: " qui Isocratem ipsum cum iis (quos diximus) certavisse memoriæ mandaverint." Sed omnem controversiam dirimit Theopompus, qui apud Porphyrium, cujus locum retulit Euseb. P. E. X. 3. p. 464. gloriatur, magistrum Isocratem a se victum esse. Quis, qui Historicorum fidem recte æstimare didicit, non potius credat Theopompo, hujus ipsius certaminis actori, quam centum Suidis, incertam famam secutis? Tamen Taylorus Lect. Lysiac. c. III. in alia omnia discedit, et Pseudo-Plutarcho, rem recte narranti, insultat. Tantam caliginem cupiditas doctis etiam hominibus offundere solet. In Apolloniatem Isocratem acerbe et contumeliose invehitur Auctor Socratic. Epist. XXVIII. p. 65. *τὸν δὲ Ποντικὸν μαθητὴν ἀπέδειξε τῆς αὐτοῦ σοφίας διάδοχον. οὗ σὺ, πολλοὺς τεθεαμένος σοφιστὰς, βδελυρώτερον οὐχ ἑώρακας.* et mox p. 67. *μὴ θαυμάζειν δὲ, εἰ καί πως ἀναγνοὺς ὁ Ποντικὸς μωλύτερον καὶ φαυλότερον ποιεῖ φαίνεσθαι τὸν λόγον.* Sic ille locus scribendus, in quo, quid *μωλύτερον* esset, non intellexit Allatius. Lex. Rhetor. MS. *Μωλύτερον. τὸ ἀμβλύτερον, καὶ ἀνοηθέστερον, καὶ ἄνθος οὐκ ἔχον.* ubi pro *ἀνοηθέστερον* lege *ἀνανθέστερον,* et ad eandem normam corrige Photium Lex. MS. et Etymologum M. Illam

vero inter Socraticas epistolam Cl. Valckenaerius suspicatur a Speusippo scriptam, lectamque ab Isocrate, qui illum ipsum locum attigit Orat. ad Philipp. p. 17. D. ed. Steph.

XLIII. Anaximenes, Aristoclis F. Lampsacenus, discipulus 162
Zoili et Diogenis Cynici, notior ut historicus, et dicendi magister, quam ut orator. Vide Meursium ad Chalcid. p. 419. et Vossium de Hist. Gr. I. 10. Attigit tamen genus deliberativum et judiciale. Dionys. Halic. in Isæo §. ιθ'. ejusque ingenio formata est oratio, quam Euthias adversus Phrynem habuit, ut ex Diodoro Periegete narrat Athenæus XIII. p. 591. E. ex Hermippo Harpocrat. v. Εὐθίας, ubi vide Maussacum. Diodorus id sine dubio tradiderat in libris περὶ μνημάτων, quos laudat Plutarchus Theseo p. 17. D. Themistocl. p. 123. D. Cimon. p. 488. C. Obiter monemus Διόδωρος legendum esse in Pseudo-Plutarchi Hyperide p. 489. C. ubi nunc editur: Ἡλιόδωρος ἐν τῷ τρίτῳ περὶ μνημάτων. Vide Meursium ad Chalcid. p. 414.

XLIV. Crates, Trallianus, Isocratis discipulus. Diogen. Laert. IV. 23. Huic tribuerim λόγους δημηγορικοὺς καὶ πρεσβευτικοὺς, quos Apollodorus apud Diogen. ibid. refert ad Cratetem, Atheniensem, philosophum Academicum. Frustra Menagius Cratetis mentionem sibi reperisse visus est in Lucian. Rhet. præc. pag. 9. Nam ibi non Crates memoratur, sed Critias, statuarius, ut bene vidit Solanus.

XLV. Theopompus, Damasistrati F. Chius, Isocratis discipulus. De hoc Cicero de Orat. II. 13. "Postea vero, quasi ex clarissima rhetoris officina, duo præstantes ingenio, Theopompus et Ephorus, ab Isocrate magistro impulsi, se ad historiam contulerunt, causas omnino nunquam attigerunt." ubi vereor, ne sciolus aliquis inculcarit verba, *quasi ex clarissima rhetoris officina*, ex Brut. 8. et Orat. 13. Causas Cicero intelligit forenses, ut contextus docet. Nam Dionysius Hal. Ep. ad Pompei. p. 131. auctor est, Theopompum multas demonstrativi et suasorii generis orationes scripsisse.
Immo Quinctilianus X. 1. p. 500. tradit, eum, "antequam ad 163
historiam sollicitatus esset, diu oratorem fuisse," atque eo "in historia similiorem esse oratori." Ad suasorii generis orationes pertinent αἱ πρὸς Ἀλέξανδρον συμβουλαὶ, laudatæ Ciceroni ad Attic. XII. 40. et Athenæo VI. p. 230. F. Ἐπιστολὴν πρὸς Ἀλέξανδρον eas vocat Athenæus XIII. p. 595. A. quod aliquam epistolæ formam haberent. Illa ipsa epistola referenda videtur inter ἐπιστολὰς τὰς ἀρχαϊκὰς γραφομένας, quas commemorat Dionysius l. c. ubi Fr. Sylburgius minus bene legit: ἐπιστολὰς τὰς ἀρχαϊκὰς, vel Ἀχαϊκὰς, ἐπιγραφομένας. verissime Valckenaerius: ἐπ. τὰς ἀρχαϊκῶς γραφομένας. At cave τὸν περὶ εὐσεβείας, quem laudat Scholiast. Aristophan. ad Av. 1354. vel orationem Theopompi putes,

vel librum, ut Meursius ad Apollon. Dysc. Histor. Mirab. p. 99. et Vossius de Hist. Gr. I. 7. Scholiastæ locus hic est: *Κύρβεις — ἀπὸ τῶν Κορυβάντων. ἐκείνων γὰρ εὕρημα, ὥς φησι Θεόπομπος ἐν τῷ περὶ εὐσεβείας.* Quem locum ad verbum descripsit Tzetzes Chil. XII. 406. Verum nemo dubitet, quin Scholiastes scripserit: *ὥς φησιν Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ εὐσεβείας.* Inter Theophrasteos hic liber recensetur a Diogene Laert. V. 50. Emendationem vero plane confirmant Porphyrius et Photius, illa ipsa verba, quibus *Κύρβεις* a Corybantibus nomen invenisse dicuntur, ex Theophrasto afferentes. Alter de Abst. Anim. II. 21. *Μαρτυρεῖται δὲ ταῦτα οὐ μόνον ὑπὸ τῶν κύρβεων, αἳ τῶν Κρήτηθεν εἰσὶ Κορυβαντικῶν ἱερῶν οἷον ἀντίγραφα τινὰ πρὸς ἀλήθειαν.* Sic ille locus scribendus. Alter Lex. MS. *Κύρβεις.* — *Θεόφραστος δὲ, ἀπὸ τῶν Κρητικῶν Κορυβάντων· τῶν γὰρ Κορυβαντικῶν ἱερῶν οἷον ἀντίγραφα αὐτοὺς εἶναι.* Ex eodem Theophrasti libro ductum est, quod Porphyrius habet II. 16. ubi parem librariorum errorem deprehendimus. Nam pro
164 *Θεόπομπος ἱστόρηκεν* legendum *Θεόφραστος ἱστόρηκεν.* De Theopompo hoc etiam narrat Suidas: *γεγονὼς — ὅτε καὶ Ἔφορος, Ἰσοκράτους ἀκουστής. ἅμα Ἐφόρῳ ἔγραψεν ἐπιτομὴν τῶν Ἡροδότου ἱστοριῶν ἐν βιβλίοις β'.* Non injuria Vossio l. c. mirum videbatur, duos summos viros tantillæ rei simul operam dedisse. Sed prava interpunctio, quæ etiam in Kusteriana editione servata est, virum egregium fefellit. Recte Meursius l. c. interpungendum vidit: *γεγονὼς — ὅτε καὶ Ἔφορος, Ἰσοκράτους ἀκουστὴς ἅμα Ἐφόρῳ. ἔγραψεν* etc. Theopompi Epitomen Herodoti, præter Photium Lex. MS. et Suidam v. *Σπουδάζω*, laudat Grammaticus Sangermanensis MS. *Ἀναβῆναι τὴν ἵππον, ἀντὶ τοῦ ἐπιβῆναι. Θεόπομπος ἐν ἐπιτόμῳ τῶν Ἡροδότου.* ubi Herodoti verba a Theopompo servata ostendit Piersonus ad Mœrid. Attic. p. 4. Idem Grammaticus: *Κακόβιος. Θεόπομπος ἐν τῇ ἐπιτομῇ Ἡροδότου.* et: *Φυγαδεῦσαι. τὸ φυγάδα ἐλάσαι. Θεόπομπος ἐπιτόμῳ τῶν Ἡροδότου.* Quæ loca huc retulimus, ut doceremus, Vossium, qui hanc Epitomen juniori cuidam Theopompo tribuit, conjectura aberrare. Nam Grammaticus ille non nisi vetustissimos, et classicos, quos vocamus, scriptores laudat, ut eorum auctoritate vindicet voces et loquendi formulas, quas Atticistæ temere damnassent.

XLVI. Glaucippus, Hyperidis filius, patris exemplo eloquentiæ studium secutus est, et orationes scripsit. Pseudo-Plutarch. p. 848. D. et Photius p. 1480. Ejus orationem contra Photionem laudat Plutarchus Phoc. p. 743. C.

XLVII. Agnon, vel Agnonides. Hic cum Theophrastum impietatis reum agere esset ausus, parum abfuit, quin ipse hoc crimine conflagraret. Diogen. Laert. V. 37. Athenis pulsus a Macedonibus, post ab Antipatro, Phocionis precibus, reditum im-

petravit. Plutarch. Phoc. p. 754. F. Mox adversæ Phocioni 165 factionis dux et caput, a quo beneficium acceperat, ut Piræei proditorem, condemnavit. Nepos Phoc. 3. et Plutarch. l. c. p. 756. F. 757. A. 758. A. Sed cum Athenienses sera Phocionis damnati pœnitentia subiisset, ejus supplicio Phocionis manibus parentarunt. Plutarch. l. c. p. 759. B. Scripsit Agnonides Rhetorices accusationem. Quinctilian. II. 17. p. 105. "Agnon quidem detraxit sibi inscriptione ipsa fidem, qua Rhetorices accusationem professus est." ubi frustra laborat P. Burmannus, non animadvertens, Agnonem dici, qui alibi Agnonides dicatur. In Nepote l. c. multi Codices Agnone habent pro Agnonide; quod non de nihilo esse, bene judicat Vir summus, T. Hemsterhusius ad Lucian. Timon. p. 157. qui plura exempla, in quibus nominum formæ primitivæ et patronymicæ commutentur, dedit ad Aristophan. Plut. p. 325. Statim de Oratore dicemus, qui modo Democles, modo Democlides vocatur.

XLVIII. Callicrates. Dionysius Halic. in Dinarcho §. ια'. fatetur, se nihil hujus oratoris vidisse, sed in Tabulis Pergamenis ei tribui Dinarchi orationem contra Demosthenem. Quod non intelligendum de oratione, quæ nunc superest, sed de alia, quæ periit. Nos quoque nullam hujus Oratoris mentionem invenimus.

XLIX. Hactenus eloquentiam vidimus summo fastigio stantem. Nunc, quomodo sensim inclinarit, sequitur, ut dicamus. Cicero de Orat. II. 23. "Posteaquam, exstinctis his, omnis eorum memoria sensim obscurata est et evanuit, alia quædam dicendi molliora ac remissiora genera viguerunt: inde Demochares, quem aiunt sororis filium fuisse Demosthenis; tum Phalereus ille Demetrius, omnium istorum, mea sententia, politissimus, aliique eorum similes exstiterunt." De Demochare disputavimus ad Rutil. I. 166 2. p. 7. [vid. infra §. LX.] quibus adde Corsinum Fast. Att. T. II. p. 96. De Demetrio Phalereo luculentus etiam locus est Ciceronis Brut. 9. "Phalereus successit eis senibus adolescens, eruditissimus ille quidem horum omnium, sed non tam armis institutus, quam palæstra. Itaque delectabat magis Athenienses, quam inflammabat. Processerat enim in solem et pulverem, non ut e militari tabernaculo, sed ut e Theophrasti, doctissimi hominis, umbraculis. Hic primus inflexit orationem, et eam mollem teneramque reddidit, et suavis, sicut fuit, videri maluit, quam gravis: sed suavitate ea, qua perfunderet animos (ὅπου χρὴ καταντλῆσαι, Longin.), non qua perfringeret: et tantum ut memoriam concinnitatis suæ, non, quemadmodum de Pericle scripsit Eupolis, cum delectatione aculeos etiam relinqueret in animis eorum, a quibus esset auditus." Hunc primum inclinasse eloquentiam, etiam Quinctilianus dicit, X. 1. p. 501. Ejus historiam enarrarunt

Diogenes Laert. V. 75. seqq. et Iac. Perizonius ad Ælian. V. H. III. 17.

L. Reliqui hujus ætatis Oratores hi sunt:

Democles, Theophrasti discipulus. Is Lycurgi liberos a Mœroclis et Menesæchmi calumniis defendit. Pseudo-Plutarch. in Lycurgo p. 842. D. Acerbo maledicto insectatus est Democharem. Timæus apud Suid. v. Ὦ τὸ ἱερὸν πῦρ. Vide, quæ diximus ad Rutil. I. 2. p. 8. Eum orationis cujusdam, quæ Dinarcho tribuebatur, auctorem putat Dionysius Halic. in Dinarcho §. ια΄. Democlides patronymica forma vocatur ab eodem Dionysio, et Timæo l. c. Nec dubitem, quin Archon Eponymus fuerit Olymp. CVI. 1. Corsinus vero Fast. Att. T. IV. p. 59. Democlidem Sphettium dicens, manifesto errore illum confundit cum Dromoclide Sphettio, ejusdem temporis oratore, cujus mentio fit a Plutarcho Demetr. p. 894. D. 905. B. Polit. præc. p. 798. E.

167 LI. Charisius. De eo diximus ad Rutil. I. 10. p. 37. [Vid. infra §. LXI.] Erunt fortasse, qui ejus nomen restituendum putent in Grammatico veteri Bibl. Coisl. p. 489. *Ὀργεῶνες εἰσὶν οἱ κοινωνοῦντες ἀλλήλοις θεῶν ἢ ἡρώων ἐν ἱεροῖς, καὶ κοινῇ θυηπολοῦντες, ὡς Χάρις λέγει ἐν τῷ κατὰ Διονυσίου. καὶ πάλιν ὀργεῶνες τινὲς, ἐν ἀπολογίᾳ ὕβρεως σαφὲς ποιεῖ.* Sed Grammatici veteres non nisi decem Oratorum Atticorum auctoritate uti solent, certe nusquam Charisii. Cl. Albertus ad Hesychium v. Ὀργεῶνες emendat Χάρης, intelligens Charetem, quem Suidas v. Ἀντίπατρος, ut sibi cum aliis Oratoribus dederetur, ab Antipatro postulatum scribit. Sed Chares imperator fuit, non Orator: de eoque Suidam accipiendum esse, planum est ex Arriano de Exp. Alex. M. I. p. 22. Huc accedit, quod Justinus XI. 4. narrat, non oratores tantum postulatos esse, sed etiam duces. Equidem non temere suspicor, nomen Χάρις ex Δείναρχος truncatum esse, cujus orationes κατὰ Διονυσίου et ἀπολογία ὕβρεως laudantur a Dionysio Halic. in Dinarcho §. ι΄. ιβ΄.

LII. Hegesias, Magnes, Asiaticorum Oratorum antiquissimus, de quo disputavimus ad Rutil. I. 7. p. 25. [Vid. infra §. LXII.]

LIII. Cleochares, Myrleanus, ex eodem numero Oratorum Asiaticorum, ut indicat patria. De eo diximus ad Rutil. I. 2. p. 5. [Vid. infra. §. LXIII.]

LIV. Isidorus, Pergamenus, postremus ætate Oratorum Asianorum, quos Rutilius laudat. Vide ad Rutil. II. 16. p. 128. [Vid. infra §. LXIV.]

LV. Daphnis, Myron, et Sosicrates, quos Rutilius laudat, et ipsi Asiatici Oratores fuisse videntur. Sed cum nullam eorum mentionem apud alios invenerimus, nihil certi pronunciare licet.

LVI. Recensuimus Oratores vere hoc nomine dignos, nec ultra progredi constituimus. Nam quicunque post hos a Cicerone et

aliis commemorentur Oratores Rhodii et Asiatici, non tam Ora- 168
tores, quam Declamatores fuerunt. Itaque licebit illos ex hac
Historia tollere, præsertim cum nec Gorgias noster ullam eorum
rationem habuerit.

LVII. Sed tempus est, ut declaremus id, cujus causa omnis hæc
disputatio instituta est. Quærebatur autem, quid sit, quare Gor-
gias, decem Oratoribus Atticis, qui bene dicendi lex et norma ha-
bebantur, non contentus, aliorum etiam auctoritatem adhibendam
existimarit? Antiquissimorum magistrorum in Rhetorica et Poetica
illustranda hæc ratio fuit, ut per omnes Oratores et Poetas vagati,
quid in quoque rectum et pulcrum reperissent, laudarent, et ad
imitandum proponerent, quid in quoque vitiosum, reprehenderent,
et ad imitationem trahendum negarent. Quæ res non potest melius,
quam Aristotelis exemplo, declarari. Is in dicendi præceptis tra-
dendis se non uni Demostheni, aut reliquis novem Oratoribus,
quasi in servitutem addixit, sed ex Androcle, Aristophonte, Iphi-
crate, Cephisodoto, aliisque multis excellentissimum quodque liba-
vit. Poetices præceptis illustrandis exempla quamvis multa sup-
peditare poterant Homerus, Pindarus, Aristophanes, Sophocles, in
suo quisque genere principes. At ille Empedoclem, Melanippidem,
Anaxandridem, Dicæogenem, aliosque plures assumendos putavit.
Quod quin recte fecerit, non potest dubitari. Nam, ut Cicero dicit
de Invent. II. 2. "in studiis a multis eligere homines commodissi-
mum quodque, quam sese uni alicui certo volunt addicere." Sed
hæc ratio mutata est tempore Ptolemæorum. Exorti enim sunt
duo summo ingenio et singulari doctrina Critici, Aristarchus et
Aristophanes Byzantius, qui, cum animadvertissent ingentem scri-
ptorum turbam plus obesse bonis literis quam prodesse, suum
judicium secuti, certum omnis generis scriptorum delectum habe-
rent. Itaque ex magna Oratorum copia tanquam in canonem decem 169
duntaxat retulerunt, Antiphontem, Andocidem, Lysiam, Isocratem,
Isæum, Æschinem, Lycurgum, Demosthenem, Hyperidem, Dinar-
chum. Ex Heroicis poetis recepti sunt Homerus, Hesiodus, Pi-
sander, Panyasis, Antimachus: e Iambographis, Archilochus,
Simonides, Hipponax: ex Elegiacis, Callinus, Mimnermus, Phi-
letas, Callimachus: e Lyricis, Alcman, Alcæus, Sappho, Stesi-
chorus, Pindarus, Bacchylides, Ibycus, Anacreon, Simonides: e
Tragicis, Æschylus, Sophocles, Euripides, Ion, Achæus: ex anti-
quæ Comœdiæ scriptoribus, Epicharmus, Cratinus, Eupolis, Ari-
stophanes, Pherecrates, Plato; ex mediæ, Antiphanes et Alexis;
ex novæ, Menander, Philippides, Diphilus, Philemon, Apollodorus.
In Historicorum censura probati sunt Herodotus, Thucydides, Xe-
nophon, Theopompus, Ephorus, Anaximenes, Callisthenes. Tra-
gicorum duplex ordo fuit. Principes illi, quos modo enumeravimus,

τῆς πρώτης τάξεως fuerunt: Philiscus, Corcyræus, cum sex aliis, quos recenset Scholiast. Hephæstion. p. 32. 93. *τῆς δευτέρας τάξεως*. Vid. Suid. v. *Φιλίσκος Κερκ.* Hunc criticorum canonem, præter Proclum Chrestomath. p. 340. sqq. et Grammaticum Bibl. Coisl. p. 597. secutus est Quinctilianus libro decimo, ubi classicorum, quos dicimus, scriptorum censum agit. Primum vero delectum ab Aristarcho et Aristophane institutum esse, ejusdem Quinctiliani testimonio confirmatur, X. 1. p. 496. "Apollonius in ordinem a Grammaticis datum non venit, quia Aristarchus atque Aristophanes, poetarum judices, neminem sui temporis in numerum redegerunt." Quo loco quæri potest, quomodo Callimachus, Apollonii æqualis, in Elegiacorum ordinem venerit? Sed illum fortasse posteriores Critici in numerum redegerunt, sicut Tzetzes in vita
170 Lycophron. Apollonium in Pleiadem Poetarum varii generis relatum tradit, mox p. 497. "ex tribus receptis Aristarchi judicio scriptoribus iamborum ad *ἕξιν* maxime pertinebit unus Archilochus." Scriptores, quos Critici in talem canonem retulissent, proprie dicebantur *in ordinem venire, in ordinem redigi, in numerum redigi, recipi:* contra quos repudiassent, *numero eximi.* Quinctilian. I. 4. p. 18. "quo quidem judicio ita severe usi sunt veteres Grammatici, ut — auctores alios in ordinem redegerint, alios omnino exemerint numero." Quem locum Wowerius Polymath. c. XVI. et alii, quos nominare non est necesse, sic acceperunt, quasi *in ordinem redigere* esset inter viles abjicere, *numero eximere*, ex inferiore loco in superiorem restituere. Quo quid potest dici perversius? Apud Græcos signatum hac in re verbum est *ἐγκρίνεσθαι*. Suidas v. *Δείναρχος. ῥήτωρ τῶν μετὰ Δημοσθένους ἐγκριθέντων εἷς.* Photius Cod. LXI. p. 64. *Αἰσχίνην Φρύνιχος εἰς τοὺς ἀρίστους ἐγκρίνει.* Cod. CCLXII. p. 1460. *ὧν λόγων τοῖς γνησίοις τρεῖς καὶ τριάκοντα ἐγκρίνουσιν.* Lex Sangerman. MS. v. *Αἱμορυγχία. Φρύνιχος μέντοι οὐκ ἐγκρίνει τὴν φωνήν.* Sic Cl. Toupius Emendat. T. III. p. 98. in Suida v. *Πυθέας* corrigebat: *οὐκ ἐνεκρίθη μετὰ τῶν λοιπῶν ῥητόρων.* Sed nihil mutandum. Nam simplex *ἐκρίθη* eandem vim habet. Ipse Suidas v. *Λυκοῦργος. τῶν μετὰ Δημοσθένους κριθέντων ῥητόρων.* et v. *Νικόστρατος. ἐτάχθη δὲ ἐν τοῖς κριθεῖσιν ἐπὶ δευτέροις δέκα ῥήτορσι.* et v. *Ὑπερίδης. ῥήτωρ, τῶν πρώτων κεκριμένων δέκα εἷς.* et v. *Ἀλέξανδρος Αἰτ. ὡς καὶ τῶν ἑπτὰ Τραγικῶν ἕνα κριθῆναι.* Contrarium est *ἐκκρίνεσθαι.* Diodor. Sicul. T. II. p. 552. *ὃν* (*Μύσωνα*) *ἀντεισῆξαν εἰς τοὺς ἑπτὰ σοφοὺς, ἐκκρίναντες τὸν Περίανδρον.* Vide Scaligerum ad Euseb. Græc. p. 419. et Kuhnium ad Diog. Laert. VIII. 47. Hæc autem Criticorum censura scriptoribus, quos diximus, tantum auctoritatis conciliavit, prope ut soli vigerent, et hominum studia
171 tenerent. Certe Grammatici, qui sibi religioni ducerent, de Aristarchi judicio dubitare, non nisi ab eo probatos, interpretandos

duxerunt, et Rhetores tantum ex receptis decem Oratoribus, velut unis veris et legitimis, artem suam illustrarunt. Plus boni, an incommodi ex his Criticorum decretis profectum sit, in utramque partem disputari potest. Utile erat, multos libros vulgares hominum manibus excuti, et perfectissima quæque exempla ad imitandum proponi. Verum, quid perfectissimum sit, judicare, quam anceps est et difficile! Nonne suspicari licet, alios ex hoc scriptorum choro fastidiosius exclusos esse, alios nimis indulgenter receptos? Cur, ut hoc utar, Dinarcho, quem ipsi veteres *hordeaceum Demosthenem* vocant, inter decem Oratores Atticos locus datus est, præteritis Callistrato et Leodamante, quorum eloquentiam iidem laudibus in cœlum ferunt? Quanquam video, Grammaticum Bibl. Coisl. l. c. novem tantum Oratores Atticos, omisso Dinarcho, recensere. Sed sit unus et alter, quem admitti oportebat, repudiatus: teneat primas, cui secundæ tribuendæ erant. Leve hoc malum præ altero, quod inde consecutum est, videri debet. Etenim scriptores illi, quos Critici numero exemissent, primum legi, et in manibus versari, mox describi desierunt, et tandem, ut fieri necesse erat, plane interciderunt. Quæ diximus, exemplo, quo nullum reperiri potest clarius, illustremus. Narrat Photius Cod. CCLXII. p. 1461. Paulum Mysum multas pulcherrimasque Lysiæ orationes, velut spurias, damnasse. Ad cujus Critici auctoritatem cum se multi, qui ipsi, quid verum esset, judicare non possent, temere contulissent, orationes illas obelo notatas desiisse describi, atque ita, magno eloquentiæ detrimento, periisse. Veruntamen non defuerunt, qui suis sensibus potius, quam decretis Criticorum, credere mallent, atque adeo sæpe inter classicos scriptores referrent, quos ab illis præ- 172
teritos, vel rejectos scirent. Tales patroni uni ex Oratoribus, Aristogitoni obtigisse videntur. Nam Quinctilianus XII. 10. p. 624. ubi principes illos Oratores nominat, hujus etiam mentionem interponit, et Hermogenes de Form. orat. I. p. 296. asperitatis exempla ab illo petenda dicit. Itaque ejus orationes diutius, quam aliorum, superfuerunt, quippe laudatæ ab Harpocratione v. Αὐτοκλείδης, et v. Θέρσανδρος. Supra e Quinctiliano monuimus, Aristarchi judicio tres receptos esse iamborum scriptores, in his Archilochum. Qui sint alii duo, dubitat Gesnerus V. C. ad Quinctil. an hodie sciri possit. Nobis satis certum videtur, Simonidem et Hipponactem fuisse, quos cum Archilocho conjungunt Lucianus Pseudolog. p. 163. Proclus Chrestomath. p. 342. et Grammaticus Bibl. Coisl. p. 597. Sed ecce! Plinius, neglecto Aristarchi judicio, iambographorum principem ponit Herodem,[1] IV. Ep. 3. "Ita certe sum 173

[1] Interpretes multa ad hunc Plinii locum moliuntur, satisque ostendunt, se de Herode Iambographo ne fando quidem quicquam audivisse. Ex ejus Choliambis fragmenta supersunt apud Zenobium VI. 10. Stobæum S. LXXI. p. 439. LXXVI. p. 453. XCVI. p. 530 CXVIII. p. 591. et Maximum T. II. p.

affectus ipse, cum Græca epigrammata tua, cum iambos proxime legerem. Quantum ibi humanitatis, venustatis! quam dulcia illa! quam antiqua! quam arguta! quam recta! Callimachum me, vel Herodem, vel si quid his melius, tenere credebam." Tzetzes etiam Prolegom. in Lycophronem alios potius, quam Aristarchum, secutus, in iambis palmam defert Ananiæ, Archilocho, Hipponacti. Eodem igitur modo Gorgias noluit alieni judicii necessitate adstringi, sed liberum sibi putavit, eos laudare Oratores, quos suomet ipse sensu probasset. Ac nescio, an præsentiens, quid eventurum esset, Oratorum vulgo neglectorum ratione habenda cavere voluerit, ne in oblivionem hominum venirent, et tandem penitus interirent.

175 LVIII. PYTHEAS.[1] Hoc de oratore Suidas ita: Πυθέας, Ἀθη-

636. Nomen ejus abiit in notius *Herodoti* apud Etymolog. M. p. 411. 41. Ζήτρειον διὰ τοῦ ῐ συνεσταλμένον. καὶ παρὰ Ἡροδότῳ· Ἄγ' αὐτὸν εἰς τὸ ζήτρειον. ἔστι δὲ χωλιαμβικὸν τὸ μέτρον. In mendoso Ἡροδότῳ hærebat Cl. Wesselingius Diss. Herodot. p. 29. Idem Etymologi locus induxisse videtur Scaligerum ad Varron. de I. L. VI. p. 149. ut Iamborum scriptorem *Herodotum* vocaret. Athenæus III. p. 86. B. laudat Ἡρώνδαν ἐν Συνεργαζομέναις. ubi Is. Casaubonus negat se alibi Herondam Comicum invenire. Verum non Comicus laudatur, sed, ut ex subjecto Choliambo apparet, Iamborum scriptor, Herodes, qui patronymica et Doribus propria forma Ἡράνδας dicitur; quod bene vidit Salmasius Exerc. Plinian. p. 111. Illam nominum formam illustrarunt Hemsterhusius ad Callimach. Fragm. p. 590. et Valckenaerius ad Schol. in Euripid. Phœniss. p. 764. Denique Herodem Iambographum cum Herode Attico gravissimo errore confundunt Interpretes Plinii, et Fabricius Bibl. Gr. Vol. VIII. p. 710.

[1] Cl. Ruhnkenius passim locorum hujus libelli lectores ad annotationes suas ad Rutilium Lupum ablegat. Quas annotationes cum minus credibile sit omnibus, hos oratores nostros tractaturis, ad manus esse, visum fuit ideo, locos illos illinc excerptos huc transferre, quo, quod ab eo ad historiam oratorum Græcorum collatum esset, ejus ne quid hic desideraretur. Ante vero quam illos locos, de Pythea, Stratocle, Democharete, Charisio, Isidoro Pergameno, Hegesia Magnete, Cleocharete, Hyperide et Dinarcho agentes, referamus, juvat prius de duobus locis, altero Tullii, altero Demadis, paucis disputare. Tullii dictionem *veritatis imitandæ* mutatum it V. C. p. 142. cum *veritatis tutandæ*. in quo non possum facere, quo minus vulgatam defendam, cujus hæc est sententia: discipulos Isocratis, umbras vel ideas præceptorum a magistro in scholis propositas [nostro loquendi more systematicas et metaphysicas illas abstractas de arte rhetorica præceptiones], ad veritatem, h. e. ad praxin, transtulisse, et in actu rerum, (hæc enim est veritas) sive in forensibus causis agendis, sive in scribendis historiis, imitatos esse, h. e. expressisse, exercuisse et ad usum vocasse. In Demadis loco p. 158. emendando manus V. C. festinans ab ejus sententia aberravit. Non enim προβεβληκότος ipsum dare voluisse, sed προβεβλημένου, extra dubium est. Verum tamen certior et convenientior hæc videtur emendandi ratio esse, si legatur προβεβλήσεται. Referemus totum locum. Τί γὰρ σχῆμα ἕξει; *Ecquam formam, quem habitum refert ejus statua?* τὴν ἀσπίδα προβεβλήσεται; *num scutum projectum ante se tenebit?* ἀλλὰ ταύτην γ' ἀπέβαλεν ἐν τῇ μάχῃ τῇ περὶ τὴν Χαιρώνειαν. *atqui scutum certe abjecit in pugna ad Chæroneam.* ἀλλ' ἀκροστόλιον νεὼς ἕξει; *at rostra certe navis tenebit?* ποίας; *at cujus?* ἢ τῆς τοῦ πατρός; *num ejus, quæ, patre ipsius eam cum imperio trierarchi regente, capta fuit ab hostibus?* ἀλλὰ βιβλίον; *at codicem certe tamen tenebit?* Recte ais. Codicem tenebit utique. Sed quem? ἐν ᾧ φάσεις καὶ εἰσαγγελίαι ἔσονται γεγραμμέναι. *eum nempe, in quo perscriptæ erunt ejus delationes et indicinæ*, quadruplatore, quam viro honesto, digniores. ἀλλὰ νὴ Δία στήσεται προσευχόμενος τοῖς θεοῖς; *At profecto tamen, ita me Jupiter amet, referet ejus statua habitum sublatis ad cœlum manibus deos orantis?* Illene deos oret pro salute patriæ? κακόνους ὢν τῇ πόλει, *qui tanto odio, tanta malignitate erga remp. ardeat?* καὶ τὰ ἐναντία πᾶσιν ἡμῖν εὐχόμενος, *et quæ nostrum cuique ini-*

ναῖος ῥήτωρ υἱὸς δὲ ἦν Μυλώθρου καὶ θρασὺς σφόδρα. φυγών τε Ἀθήνηθεν ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου διὰ ὄφλημα, εἰς Μακεδονίαν ἦλθεν. εἶτα ἐπανῆκε πάλιν. Quod de ejus ære alieno dicit Demosthenes, vel quisquis auctor est epistolæ de Lycurgi liberis, confirmat, narrans, illum malis artibus tantas sibi divitias quæsivisse, ut facilius quinque talenta, quam ante totidem drachmas solvere posset. Eodem loco Suidas: οὐκ ἐνεκρίθη μετὰ τῶν λοιπῶν ῥητόρων, ὡς θρασὺς καὶ διεσπασμένος. ubi corrigendum: ὡς τραχὺς καὶ διεσπασμένος. Nam orationis genus reprehenditur asperum, durum, diffluens, solutum. Nec mirum, Pytheam Atticorum oratorum numero exclusum esse, quippe qui, ut auctor est Syrianus ad Hermogenem p. 16. nullis literarum præsidiis instructus, ad eloquentiam exercendam accesserit. Conciones pæne puer habuit, et tantula ætate ausus est divinos honores, quos populus Alexandro decrevisset, reprehendere. v. Plutarch. politic. præcept. p. 804. B. an seni gerenda sit respublica p. 784. C. Postea summos in republica gessit honores, et patria sacra Delphis pro Atheniensibus fecit, teste Demosthene l. c. A Dinarcho accusatus est ξενίας, vel peregrinitatis, forte propter diuturnam in Macedonia moram, quæ Dinarchi oratio laudatur a Dionysio Halicarn. Harpocr. et Stephano Byzant. v. Αἰγίναι, ubi v. Luc. Holsten. Hanc accusationem l. c. Demosthenes respicit. A Demosthene Pytheas tota vita dissensit, et, cum in republica gerenda varius fuisset, tandem partes Macedonum secutus est; quod non solum ex Demosth. l. c. sed etiam ex Plutarcho Dem. §. κζ'. et Luciano Dem. Encom. §. 46. 48. intelligitur 176
Demosthenem etiam pecuniæ Harpalicæ crimine accusavit. v. Pseudo-Plutarchum de vitis X. Orat. p. 846. C. et Photium codice 265. p. 1475. Ex hac oratione fragmentum, quod hic [a Rutilio] ponitur, ductum videtur. Plura ab eo acute et procaciter dicta referuntur, maxime in oratorum principem. Hunc apud Dionys. Halic. in Isæo §. δ'. Isæi artibus pastum esse dicit. Huic apud Plutarch. in Dem. §. κ'. et Tzetzen. scholiis mstis in Hermogenem, quæ sunt in bibliotheca Leidensi, exprobrat fugam e prælio ad Chæroneam. Hunc propter aquæ potionem et nocturnas vigilias ridet apud Athenæum p. 44. F. Hujus orationes ei videntur lucernam olere apud Ælian. V. H. VII. 7. ubi v. interpretes. Hunc denique, ut Duris testatur apud Suidam v. ᾠ τὰ ἱερὰ π. infamavit tanquam talem, cui non licuerit sacrum ignem sufflare. quod alios de Demochare dixisse, supra demonstravimus. Improbum se demagogum fuisse, ne ipse quidem negavit, sed, quasi hoc ad crimen minuendum valeret, se, si cum cæteris demagogis compararetur minimum tempus improbum fuisse. v. Ælian. V. H. XIV. 28. Duas

mica atque pestifera sunt, ea deos flagitet. Non ita stabit, ἀλλὰ τοῖς ἐχθροῖς ὑπηρετῶν. *Sed famulans hostibus.* Mirificam vim et acrimoniam et igneam contentionem huic loco inesse, nemo facile est, qui non sentiat. REISK.

Pytheæ orationes laudat Harpocr. *τὴν πρὸς τὴν ἔνδειξιν ἀπολογίαν*, v. *Ἀγραφίου*, et *τὴν κατ' Ἀδειμάντου*, v. *Ὀξυθύμια*, ubi male *Ἀδείμαντος* vulgatur.

LIX. STRATOCLES orator in plebiscito apud Pseudo-Plutarchum de vitis X. Orat. p. 852. a quo Lycurgo summi post mortem honores decreti sunt, Euthydemi filius, Diomiensis, dicitur. Decretum factum est, rogante Stratocle, qui Lycurgum eximie coluit, eique publicæ pecuniæ quæsturam decernendam curavit, teste eodem Pseudo-Plutarcho l. c. p. 841. 2. Quid hominem Lycurgo
177 conjunxerit, ignoramus. Certe quidvis potius fuit, quam morum studiorumque similitudo. Nam ut ætas illa nihil Lycurgo vidit sanctius, sic Stratocle nihil improbius. Non tamen bene ei convenit cum Demosthene, quem ob pecuniam ab Harpalo acceptam publice accusavit. Quod intelligimus e Dinarcho in Dem. §. *α'. δ'.* et, si per librarios licuisset, etiam intelligeremus e Pseudo-Plutarcho l. c. p. 846. C. et Photio cod. 265. p. 1475. ubi nunc legitur: *εἰσαχθεὶς δὲ εἰς τὸ δικαστήριον ὑπὸ Ὑπερείδου, Πυθέου, Μενεσαίχμου, Ἱμεραίου, Πατροκλέους*, vel *Προκλέους*. Sed propter disertum Dinarchi ea de re testimonium vix dubitari potest, quin scribendum sit *Στρατοκλέους*. Eorundem nominum commutatio nescio an facta sit apud Suidam, v. *Ἀντίπατρος. νικήσας δ' ᾔτει τοὺς δέκα ῥήτορας, οὓς ἐξέδοσαν οἱ Ἀθηναῖοι, Δημοσθένην, Ὑπερίδην, Λυκοῦργον, Πολύευκτον, Ἐφιάλτην, Θρασύβουλον, Χάρωνα, Χαρίδημον, Διότιμον, Πατροκλέα, Κάσσανδρον.* Hi omnes noti sunt ex historia Attica præter Patroclem et Cassandrum. Laudatur quidem a Grammaticis Hyperidis oratio adversus Patroclem. Procles etiam occurrit apud Demosth. adv. Pantænetum p. 994. C. Sed nullum ibi indicium est, demagogum aut oratorem fuisse. Plutarchus in Dem. §. *κγ'.* hos oratores postulatos scribit: *Δημοσθένην, Πολύευκτον, Ἐφιάλτην, Λυκοῦργον, Μοιροκλέα, Δήμωνα, Καλλισθένην, Χαρίδημον.* Arrianus de Exp. Alex. M. I. p. 22. hos: *Δημοσθένην, Ὑπερείδην, Λυκοῦργον, Πολύευκτον, Χάρητα, Χαρίδημον, Ἐφιάλτην, Διότιμον, Μοιροκλέα.* Num ex his apud Suidam reponendum *Μοιροκλέα*, pro *Πατροκλέα*. Verum Suidas alios auctores secutus est, nec ad Plutarchi et Arriani lectionem conformari debet. Præstat igitur *Στρατοκλέα* legere, quo corruptæ lectionis vestigia nos ducunt. Sed quid faciendum nomini *Κάσσανδρον*. Nam Cassander, Anti-
178 patri filius fuit, non demagogus aut orator Atheniensis, ut nihil dicam de nominis, Macedonibus proprii, in cive Attico insolentia. Ne multa: fœdissime truncatus est Suidæ locus, et sic integritati restituendus: *Διότιμον, Στρατοκλέα οὕτως Ἀριστόβουλος ὁ Κασσανδρεύς.* Suidas testem laudat Aristobulum, clarum historiæ Alexandri M. scriptorem, ex quo totum articulum descripserat. Hæc conjectura, fateor enim, audacior videri possit. Sed omnem dubi-

tationem eximit Plutarchus l. c. qui ubi eandem rem narrasset, subjungit. ταῦτα μὲν οὖν Ἀριστόβουλος ὁ Κασσανδρεὺς ἱστόρηκε. Recte Ionsius de Script. H. P. III. 6. p. 233. et Kusterus observant, Suidam cum decem oratores postulatos dixisset, undecim recensere. Atqui huic errori medetur emendatio nostra. Nam Cassandro oratorum numero exempto tot sunt oratores, quot Suidas promisit. Redeamus ad Stratoclem. Demosthenes Stratocli aliisque, qui ipsum propter pecuniam Harpalicam reum egissent, respondit oratione περὶ δώρων, cujus nihil præter nomen ad nos pervenit. In orationibus, quæ supersunt, Stratoclem tantum semel perstringit adversus Pantænet. §. θ'. καὶ Στρατοκλεῖ τῷ πιθανωτάτῳ πάντων ἀνθρώπων, καὶ πονηροτάτῳ. Venustum Stratoclis fragmentum laudat Agatharchides apud Photium cod. 250. p. 1337. Ἀροῦται καὶ σπείρεται τὸ Θηβαίων ἄστυ, τῶν συναγωνισαμένων ἡμῖν τὸν πρὸς Φίλιππον πόλεμον. Quod cum totidem prope verbis in Orat. Dinarchi adv. Demosth. §. δ'. reperiatur, præstantissimus Wesselingius ad Diodor. Sic. XIII. p. 585. suspicatur, vel Dinarchum illud a Stratocle sumpsisse, vel orationem, quæ Dinarchi dicitur, Stratoclis esse. Altera conjectura probabilis, altera nihil habet veri. Neque enim oratio, in qua, ut modo vidimus, ipse Stratocles laudetur, referri ad auctorem Stratoclem potest. Cicero Bruto II. "Stratoclem, ut Themistoclis mortem rhetorice et tra- 179
gice ornare posset, finxisse (scribit) illum, cum taurum immolavisset, excepisse sanguinem patera, et eo poto mortuum concidisse." ubi Stratocles historicus an orator intelligatur, dubitat amicissimus Ernestus Ind. Historico Ciceronis. Sed cum nullus historicus hoc nomine fuerit, oratorem intelligi certum est. Procax et scurrile Stratoclis ingenium cognoscere licet ex eo, quod referunt Plutarchus Præcept. polit. p. 799. F. Demetrio p. 894. A. et Libanius Ep. 1569. Cum Athenienses ingentem cladem accepissent, ille cladis nuncium prævertens, populum jussit diis ob rem bene gestam gratias agere, et se lætitiæ dare. Mox cum alia omnia nunciarentur, et populus indignatione accensus in ipsum inveheretur, impudenter quæsivit, τί ἠδίκηται τρεῖς ἡμέρας δι' αὐτὸν ἡδέως γεγονώς; De turpi ejus adversus Antigonum et Demetrium adulatione, idem Plutarchus Demetr. p. 895. E. 800. A. E. ubi illum ex virtutibus suis ornat: ἦν δὲ καὶ τἆλλα παράτολμος ὁ Στρατοκλῆς, καὶ βεβιωκὼς ἀσελγῶς, καὶ τῇ τοῦ παλαιοῦ Κλέωνος ἀπομιμεῖσθαι δοκῶν βωμολοχίᾳ καὶ βδελυρίᾳ τὴν πρὸς τὸν δῆμον εὐχέρειαν. ἔσχε δὲ τὴν ἑταίραν Φυλάκιον. Aliam Stratoclis meretricem memorat Athenæus loco corrupto XII. p. 596. F. ad quarum alterutram pertinet versus Philippidis apud Plutarch. Amator. p. 750. F. ἀποστρεφομένας τὴν κορυφὴν φιλεῖς μόλις. Alii versus, quibus idem Comicus Stratoclem exagitavit, sunt apud Plutarch. Demetr. p. 894. C. 900. F.

LX. Demochares. Quanquam in Democharis historia illu-
stranda versata sunt primarii viri, P. Leopardus Emend. VII. 25. G.
I. Vossius de H. G. I. 11. Ionsius de Script. H. P. I. 17. et Henricus
Valesius ad Excerpta Polybii p. 10. et in notis ad Maussaci ad Har-
pocr. p. 295. tamen nos haud pœnitet idem argumentum denuo
180 tractare. Demochares, Leuconoensis, orator et historicus insignis,
patrem habuit Lachetem, matrem Demosthenis sororem, avum De-
mocharem, qui Demosthenis materteram in matrimonium duxerat.
v. Demosthen. adv. Aphobum I. §. ε′. et II. §. β′. Suidas v. Δημο-
χάρης, et v. Γύλων. Summi quos in patria gessit honores referuntur
in Decreto Atheniensium apud Pseudo-Plutarchum de vitis X. ora-
torum p. 851. Labem, quam ejus vitæ adsperserat Timæus, gravi
defensione eluit Polybius Excerpt. p. 53. De ejus oratoria facultate
ita judicat Cicero de Oratore II. 23. "alia quædam molliora ac
remissiora dicendi genera viguerunt. Inde Demochares, quem aiunt
sororis filium fuisse Demostheni." Nobilis est ejus Apologia pro
Sophocle, qui decreto suo philosophos Attica exegerat, quam lau-
dat Aristocles apud Euseb. P. E. XV. 2. p. 791. et Athenæus, non
consultus a Fr. Vigerio ad Euseb. V. p. 187. D. 215. C. XI. p. 508.
F. 509. A. XIII. p. 610. F. Secundo Athenæi loco sic editur:
περὶ ὧν Δημοχάρης ἢ Κράτης ἔλεγεν ὥσπερ ἐκ θύμβρας. Sed tollen-
dum *ἢ Κράτης*, quod est librarii dubitantis *Δημοχάρης* an *Δημοκράτης*
esset scribendum. De Democharis historia ita Cicero Bruto 83.
"Demochares autem qui fuit Demostheni sororis filius, et orationes
scripsit, et earum rerum historiam, quæ erant Athenis ipsius ætate
gestæ, non tam historico, quam oratorio genere perscripsit." Quod
verissimum esse judicium, nemo, qui quæ ex illa habent Polybius
l. c. et Athenæus VI. p. 252. F. legerit, dubitabit. Lucianus etiam
in Macrobiis p. 214. ejus historiam laudat. Nec aliunde, quam ex
historia, hausta videntur, quæ ex Demochare citat Plutarchus De-
mosth. §. λ′. Præter historiam et orationes Demochares etiam scri-
psit Dialogos. Harpocrat. v. *Ἴσχανδρος — δοκεῖ δ' αὐτῷ* [Ischandro]
181 *συνυποκρινόμενος Αἰσχίνης ὁ ῥήτωρ ἐν Κολυττῷ καταπεσεῖν, καθά φησι
Δημοχάρης ἐν τοῖς Διαλόγοις.* Quanquam hunc locum in corruptelæ
suspicionem adducit Pseudo-Plutarchus in Vitis X. orat. p. 480.
tragicam Æschinis vocem confirmans non ex Democharis Dialogo,
sed *ἐκ τοῦ Δημοχάρους λόγου.* Quemadmodum Demochares post
mortem a Timæo, sic vivus vehementer vexatus est ab Archedico
Comico, qui illum negabat, propter vitæ obscœnitatem atque oris
spurcitiem, *ἄξιον εἶναι τὸ ἱερὸν πῦρ φυσᾷν.* sic e Timæo narrat Poly-
bius l. c. Verum idem Timæus apud Suidam v. *ᾧ τὸ ἱερὸν πῦρ*, non
Archedicum, sed Democlidem, hujus convicii auctorem vocat: *Τί-
μαιος ἐν λη′ ἱστοριῶν, ὡς οἱ περὶ Δημοκλείδην κατὰ Δημοχάρους εἶπον,
ὅτι μόνῳ αὐτῷ πάντων Ἀθηναίων οὐκ ἔξεστι τὸ ἱερὸν πῦρ φυσῆσαι.*
Quem Democlidem Comicum esse credunt Leopardus l. c. Kuster.

ad Suid. v. Δημοχάρης, neque ab hac opinione alienus est Valesius ad Harpocr. l. c. sed cum nullus Comicus eo nomine commemoretur, Δημοκλείδην mutat in Τιμοκλείδην, patronymico posito pro Τιμοκλῆς. Enimvero nec Comicus intelligendus, nec nomen hominis est mutandum. Nam Democlides est orator Atticus, Democharis æqualis, cujus mentionem facit Dionysius Halicarn. in Dinarcho §. ια'. sed ut loca inter se pugnantia concilientur, statuendum a Timæo duplicem esse proditum hujus convicii auctorem, Archedicum Comicum et Democlidem Oratorem, Polybium vero et Suidam satis habuisse alterutrum e Timæo commemorare. Ad Democharem nostrum etiam refertur, quod narrat Seneca de Ira III. 23. " Demochares ad Philippum, Parrhesiastes ob nimiam et procacem linguam appellatus, inter alios Atheniensium legatos venerat: audita benigne legatione Philippus, Dicite, inquit, mihi, facere quid possum quod sit Atheniensibus gratum? Excepit Demochares. Te, inquit, suspendere." Nec dubitari potest hunc ipsum Democharem intelligendum esse, qui ex linguæ libertate, cujus etiam exempla 182 sunt apud Ælian. V. H. III. 7. VIII. 12. non modo cognomen Parrhesiastæ, sed etiam exsilium invenit. v. Plutarchi Demetr. p. 900. A. Verum quod Demochares ad Philippum legatus esse profectus dicitur, id temporis rationes satis refellunt. Nimirum Senecæ, quod aliis locis bene multis, id hic quoque accidit, ut per memoriæ lapsum Philippum diceret pro Antipatro. Res clara e Polybio l. c. καθ' οὗ [Antipatrum] πεπαῤῥησίασται πολλὰ καὶ δυνάμενα λυπεῖν. Omnem denique dubitationem tollit Decretum Atheniensium supra laudatum, in quo cum omnes Democharis honores recenseantur, nulla legationis ad Philippum, contra diserta legationis ad Antipatrum fit mentio. In tota Democharis vita nihil magis eminet atque exstat, quam quod ab avunculo, Demosthene, imbiberat, democratiæ studium tyrannidisque odium. Itaque a vero abhorrere videtur, quod Diogenes Laert. VII. 14. tradit, Democharem gratiam, qua apud Antigonum Gonnatam floreret, Zenoni philosopho venditasse. Superest, ut duplicem Fabricii in uno homine errorem castigemus. Nam Democharem, quem alibi recte inter oratores retulerat, B. G. Vol. II. p. 57. inter philosophos Platonicos, et p. 402. inter philosophos Stoicos recenset, ductus levi, vel nullo potius argumento, quod Demochares a Diogene Laert. IV. 21. cum Arcesila, VII. 14. cum Zenone dicitur aliquem usum habuisse.

LXI. Charisius. De Charisio Cicero Bruto 83. " Et quidem duo fuerunt per idem tempus dissimiles inter se, sed Attici tamen; quorum Charisius multarum orationum, quas scribebat aliis, cum cupere videretur imitari Lysiam, Demochares" — Et mox: " at Charisii vult Hegesias esse similis." Quintilianus X. 1. p. 499.

183 " Nec nihil profecto viderunt, qui orationes, quæ Charisii nomine eduntur, a Menandro scriptas putant." Quæ veterum opinio, sive vera, sive falsa, multum valet ad Charisii orationes commendandas. Charisium non aliunde, quam e Rutilio, cognitum habebat Barthius Adversarior. XXXIV. 19. quem allatis Ciceronis et Quintiliani locis acerbe reprehendit Th. Reinesius Var. Lect. III. 14. Adde Daumium Ep. ad Reines. p. 60. Reines. ad Daumium p. 68. Daum. ad Reines. p. 76.

LXII. Hegesias, Magnes, orator, ex eorum numero, qui Asiani vocantur, primus Asiaticum dicendi genus invexit, Atticæque eloquentiæ integritatem corrupit. v. Cicer. Orat. 67. 69. Strabon. XIV. p. 959. Longin. π. ὕ. §. 3. et ibi Langbænium. Ut verbis et sententiis ineptus fuit, sic maxime orationis structura, quam præter Ciceronem l. c. Dionysius Halic. de Compos. et Theon Progymnasm. c. 2. p. 25. vehementer exagitant. In orationibus, quarum etiam fragmentum est apud Strabonem IX. p. 607. imitari voluit Charisium, Menandri æqualem. ex quo, quando vixerit, intelligi potest. Cicero Bruto 83. "Charisii vult Hegesias similis esse, isque se ita putat Atticum, ut veros illos præ se pæne agrestes putet." Unus ex omni antiquitate Varro, teste Cicerone ad Attic. XII. 6. fractum ejus dicendi genus probavit. Quanquam etiam Gorgias, cujus librum Rutilius vertit, de ejus eloquentia bene sensisse videtur. Nisi existimamus, eum figurarum exempla, quæ aliunde sumere poterat, ab oratore, quem contemneret, sumpsisse. Sed cave cum Grævio inter Hegesiæ laudatores referas Lucianum Rhetor. præcept. p. 9. Nam ibi commemoratur Hegesias, vel Hegias, sculptor Atheniensis, ut bene vidit Solanus. Præter orationes scripsit Hegesias Alexandri M. historiam, in qua acerbe reprehendenda
184 multi sunt Dionysius Halic. de Compositione p. 18. et Agatharchides, vel potius Rhetor quidam, apud Photium codice 250. p. 1335. "Miraculorum fabularumque plenos libros" vocat Gellius IX. 4. Ex historia etiam petitum est dictum, quod habent Cicero de N. D. II. 27. et Plutarchus Alexandro p. 665. F. hic vituperans, ille per memoriæ lapsum Timæo tribuens, et, ut concinnum, laudans. Ciceronis verba hæc sunt: "Concinneque, ut multa, Timæus, qui cum in Historia dixisset, qua nocte natus Alexander esset, eadem Dianæ Ephesiæ templum deflagravisse, adjunxit, minime id esse mirandum, quod Diana, cum in partu Olympiadis adesse voluisset, abfuisset domo." Plutarchus ita: Καθ' ἣν ἡμέραν ὁ τῆς Ἐφεσίας Ἀρτέμιδος ἐνεπρήσθη νεὼς, ᾧ Ἡγησίας ὁ Μάγνης ἐπιπεφώνηκεν ἐπιφώνημα κατασβέσαι τὴν πυρκαϊὰν ἐκείνην ὑπὸ ψυχρίας δυνάμενον. εἰκότως γὰρ ἔφη καταφλεχθῆναι τὸν νεὼν, τῆς Ἀρτέμιδος ἀσχολουμένης περὶ τὴν Ἀλεξάνδρου μαίωσιν. Horum judiciorum tam discrepantium utrum probandum censes, Ciceronisne, an Plutarchi? Davisius ad

Ciceronis l. c. et viri eruditi, quos laudat, item Zacharias Pearcius ad Longinum l. c. Plutarchi sententiam amplectuntur. Ego vero non dubitem Ciceronem sequi, imprimis intelligentem talium dictorum existimatorem. Nam dictum, si per se spectetur, lepidum et facetum est, placuissetque Plutarcho, si in familiari sermone audisset, vel in ludicro libello legisset. Itaque hactenus reprehendendus erat Hegesias, quod bonum dictum inepte prodiderat in argumento gravi, quale est historiæ, a quo abesse debent ejusmodi sales et lepores. Sic etiam judicat Solanus ad Plutarchi l. c. Hoc dictum Plutarcho propter turpem, quam habebat, assentationem displicuisse, credunt Victorius Var. Lect. XVI. 15. et Vossius de Hist. Gr. I. 12. in quo illos falli puto. Nam etsi ab adulatoris ingenio fluxerit, tamen propter frigus notari, certum est. Sed jure Plu- 185
tarchus ipse a Pearcio ridetur, qui Hegesiæ frigus reprehendens, dictum subjecerit Gallica hieme frigidius. Hegesiæ nomen eximendum est Pseudo-Plutarcho de vitis X. orat. p. 844. B. *ὡς δὲ Ἡγησίας ὁ Μάγνης φησὶν, ἐδεήθη τοῦ παιδαγωγοῦ, ἵνα Καλλιστράτου ἀκούσῃ.* Scripsit, vel certe scribere voluit, *ὡς δὲ Δημήτριος ὁ Μάγνης φησίν.* Nam Demetrium Magnetem in libris *περὶ τῶν ὁμωνύμων*, de quibus v. Vossium de Hist. Gr. l. 23. Ionsium in Script. H. P. II. 17. p. 207. et Menag. ad Diogen. Laert. I. 38. de Demosthene scripsisse, intelligitur ex Plutarcho in Demosthene §. *ιε'*. et alibi, Photio codice 265. p. 1478. et ipso Pseudo-Plutarcho l. c. p. 846. F. Ceterum Hegesiam Magnetem cum Hegesia, philosopho Cyrenaico, temere confundunt P. Burmannus ad Quintil. XII. 10. p. 1085. et I. Boherius ad Ciceronis Tusculanas I. 34. quamvis Vossius l. c. ne confunderentur, multo ante monuisset.

LXIII. Cleochares, qui iterum a Rutilio laudatur, §. 10. hujus libri, orator fuit patria Myrleanus, æqualis Democharis oratoris, de quo mox dicemus, et Arcesilæ philosophi. Ejus nomen quoties occurrit, toties fere labem contraxit. Strabo XII. p. 850. *Ἄνδρες δ' ἀξιόλογοι κατὰ παιδείαν γεγόνασιν ἐν τῇ Βιθυνίᾳ Ξενοκράτης τε ὁ φιλόσοφος — Κλεοφάνης τε ῥήτωρ ὁ Μυρλεανός.* Myrleanus Cleophanes, qui orator fuerit, nusquam commemoratur. Repone *Κλεοχάρης*. Diogenes Laert. IV. 41. *Καὶ γὰρ* [Arcesilaus] *ἐπὶ πλέον ἐρασθῆναι λέγεται καὶ Κλεοχάρους τοῦ Μυρλεανοῦ. ἐφ' ᾧ καὶ πρὸς τοὺς κωμάσαντας εἰπεῖν, αὐτὸν μὲν θέλειν ἀνοῖξαι, ἐκεῖνον δὲ διακωλύειν.* ubi vulgo legitur *Λεωχάρους*. Sed *Κλεοχάρους* emendandum esse me admonuit Valckenaerius V. C. quo dudum amico, nunc etiam collega glorior. Mox idem Diogenes: *τούτου δὲ* [*Κλεοχάρους*] *ἤρων καὶ Δημοχάρης ὁ* 186
Λάχητος καὶ Πυθοκλῆς ὁ τοῦ Βουγέλου. Præter orationes, quas Rutilius laudat, Cleochares etiam scripsit, quod ad artem rhetoricam pertineret, ut intelligere licet ex impedito corruptoque loco Photii codice 176. p. 304. *Κλεοχάρης δὲ Μυρλεανὸς, ὑπὲρ τῶν Ἰσο-*

κρατικῶν ἁπάντων οἶμαι λέγων. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ ἓν πρὸς τὸν Δημοσθένην συγκρίσει μὴ τὰ πόῤῥω αὐτοῖς παρασχεῖν, φησὶ, τοὺς μὲν Δημοσθενικοὺς λόγους τοῖς τῶν στρατιωτῶν ἐοικέναι μάλιστα σώμασι, τοὺς δ' Ἰσοκρατικοὺς τοῖς τῶν ἀθλητῶν. E quo Cleocharis dicto, nescio an colorem duxerit Quintil. X. 1. p. 492. "dum in iis, de quibus erit quæstio, meminerimus, non athletarum toros, sed militum lacertos esse." Idem tamen dictum Photius Bibl. cod. 265. p. 1474. et Pseudo-Plutarchus de vitis X. Orat. p. 845. C. non Cleochari tribuunt, sed Philippo Macedoni. Vulgata Rutilii lectione deceptus Fabricius B. G. IV. p. 481. tanquam diversos oratores recenset Cleocharem et Clearchum.

LXIV. Isidorus. Hujus oratoris unus, quod sciam, Diogenes Laertius VII. 34. mentionem facit: ἀλλὰ καὶ Ἰσιδώρῳ τῷ Περγαμηνῷ ῥήτορι, ὃς καὶ ἐκτμηθῆναι φησὶν ἐκ τῶν βιβλίων [Zenonis] τὰ κακῶς λεγόμενα παρὰ τοῖς Στωϊκοῖς ὑπ' Ἀθηνοδώρου τοῦ Στωϊκοῦ. ex quo ætas ejus colligi potest Rutilii locus si Menagio in promptu fuisset, Isidorum in *Apollodorum* non commutasset.

LXV. Dinarchus. * * * Nec ullum nobis dubium est quin II. 20. *Dinarchi* leg. sit, ubi vulgatur *Timarchi*. Nam Timarchus
187 orator ne fando quidem auditus. At in oratorum numerum refertur a I. Tayloro Præf. ad Æschinem c. Timarchum. Videamus, quibus argumentis nitatur. Primum laudat Rutilii locum. Sed in hoc, post emendationem nostram, nihil præsidii. Deinde affert hoc Longini fragmentum: Κορωνὶς δ' ἔστω λόγου παντὸς καὶ φρονήματος Ἑλληνικοῦ Δημοσθένης, Αἰσχίνης, Λυσίας, Ἀριστείδης, Ἰσαῖος, Τίμαρχος, Ἰσοκράτης, Δημοσθένης ὁ Κορίνθιος, Ξενοφῶν. πρὸς τούτοις Παῦλος ὁ Ταρσεὺς, ὅντινα καὶ πρῶτον φημὶ προεστάναι δόγματος ἀναποδείκτου. Enimvero male sit librariis, qui virum eruditissimum tam proterve luserunt. Nam fragmentum illud ita scribendum — Αἰσχίνης, Ὑπερείδης, Ἰσαῖος, Δείναρχος, Δημοσθένης ὁ κρίθινος, Ἰσοκράτης, Ἀντιφῶν. Dinarcho cognomen fuit Δημοσθένης ὁ κρίθινος. Hermogenes de formis orat. II. p. 495. ὥστ' ἤδη τινὲς καὶ προσπαίζοντες Δείναρχον οὐκ ἀχαρίτως κρίθινον Δημοσθένην εἰρήκασιν. ubi v. Scholiasten. Eundem etiam ἄγροικον Δημοσθένην vocatum esse tradit Dionys. Halic. §. η'. Græcorum imitatione M. Cœlius apud Sueton. de Rhetor. 2. "L. Plotium, subtracto nomine ordearium rhetorem appellavit, deridens, ut inflatum, ac levem et sordidum." ubi adeundus Is. Casaubonus. Pauli mentio ab hominis Christiani fraude accessit, ut bene judicat Fabricius B. G. IV. p. 445. * * * *

* * * Ad Rutilii p. 88. ubi V. D. locum Rutilii sic sarcit: "ita ut fecit Dinarchus. Dives avarus in villa etc." Reisk.

* * * * Rursus p. 126. attingit V. C. Dinarchum, sed omittemus illum locum, ut steriliorem, in quo nihil aliud docetur, quam locum Dinarchi a Rutilio ibi relatum, ex oratione κατὰ Προξένου videri sumptum esse. Idem.

LXVI. Lycurgus. * * * * * Lycurgi historiam eleganter enarravit I. Taylorus, quem nuper, maximo oratorum Atticorum damno, fata acerba rapuerunt, in præfatione ad editam a se Lycurgi adv. Leocr. orationem. Addamus insignem, qui ejus diligentiam effugit, Hyperidis de Lycurgo locum apud Apsinem Art. Rhetor. p. 708. 188
Κέχρηται τούτῳ καὶ Ὑπερείδης, ὑπὲρ Λυκούργου λέγων. Τίνα φήσουσιν οἱ περιϊόντες [lego *παριόντες*. Reisk.] *αὐτοῦ τὸν τάφον; οὗτος ἐβίω μὲν σωφρόνως, ταχθεὶς δ' ἐπὶ τῇ διοικήσει τῶν χρημάτων, εὗρε πόρους. ᾠκοδόμησε δὲ τὸ θέατρον, τὸ ᾠδεῖον. νεώρια, τριήρεις ἐποιήσατο, λιμένας. τοῦτον ἡ πόλις ἡμῶν ἠτίμασεν* [lego *ἠτίμωσεν*. Reisk.], *καὶ τοὺς παῖδας ἔδησεν αὐτοῦ.*

LXVII. Hyperides. Fractis Atheniensium opibus clade Chæronensi, rogante Hyperide, psephisma factum est, cujus legitima verba a Lycurgo c. Leocratem §. ιαʹ. conservata, huc referamus: *τοὺς μὲν δούλους ἐλευθέρους, τοὺς δὲ ξένους Ἀθηναίους, τοὺς δ' ἀτίμους ἐντίμους εἶναι.* Adde Apsin. Art. Rhetor. p. 687. Hoc decretum, veluti contra leges scriptum, vehementer exagitavit molestus illorum temporum accusator, Aristogiton. Demosthen. adv. Aristog. II. §. δʹ. *ὅτε γὰρ Ὑπερίδης ἔγραψε — τοὺς ἀτίμους ἐπιτίμους εἶναι, — τούτου τοῦ ψηφίσματος γραφὴν παρανόμων ἀπενέγκας ἠγωνίζετο ἐν τῷ δικαστηρίῳ.* v. Pseudo-Plutarch. de V. X. O. p. 849. A. et Phot. cod. 266. p. 1449. Hyperides illud defendit oratione adversus Aristogitonem, quam sæpe laudant grammatici veteres, in his Scholiasta mstus in Platonis Philebum p. 74. B. *μὴ κινεῖν κακὸν εὖ κείμενον. περὶ τῶν ἑαυτοῖς ἐξ ἀνοίας πράγματα ἐγειρόντων. ταύτης μέμνηται καὶ Ὑπερείδης ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ πρὸς Ἀριστογείτονα· καὶ οὐδὲ ἐκ τῆς παροιμίας δύναται μανθάνειν τὸ μὴ κινεῖν κακὸν εὖ κείμενον.* Ex hac oratione sumptum est fragmentum, quod Rutilius habet. Aristogiton ex Hyperide quærit: *Scripsisti* etc. cui Hyperides statim respondet ex conjectura nostra: *Scripsi* etc.

* * * * * Ad Rutilii p. 10. Idem.

PETRI PAULI DOBREE

ADVERSARIA.

PETRI PAULI DOBREE
ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΤΟΥ
GRÆCARUM LITERARUM APUD CANTABRIGIENSES PROFESSORIS REGII
ADVERSARIA
AD ANTIPHONTEM.

ORATORES MINORES. JUN. 1820.

[29] NB. In Oratoribus minoribus, cito paginas et versus Stephani, prout notantur in margine Reiskii et Bekkeri; quod non semper fit accurate; quare semper intellige, *circa versum* hunc vel illum.

Antiphon. ΦΑΡΜΑΚΕΙΑΣ.

Ed. Steph. 111, 34. l. δικῶν.

111, 34. ἀπόρως ἔχοιμι] Malim ἀ. ἔχει μοι.

112, 5. πρὸς τίνας οὖν ἔλθοι τις βοηθοὺς] Ab οὖν absorptum puto ἂν. p. 114, 9. καὶ γὰρ ἂν — γένοιτο. 115, 18. οὐ γὰρ ἂν, ut mox. 117, 12. ms. 118, 31. 121, 29. 121, 38. 134, 36. 137, 5. 136, 23. 147, 9. Andocid. 13, 41. 22, 14. 23, 32. 25, 11.

112, 13. Malim, τοῦτ' αὖ προὐθυμήθη.

112, 14. ὅπως τὸ πραχθὲν ἢ ἀληθὲς] Vide an leg. ὅπως τὸ πραχθὲν ἠλέγχθη. Mox lin. 17. ἔλεγχον ποιήσασθαι. Recte aoristus: *might have been.* Sed ἀληθὲς defenditur a seq. lin. 19. τὴν ἀλήθειαν οὐκ εἴληφε.

112, 24. πράγματος; ὃς τοῦτο μὲν lege. Sed ms. τοῦτο μὲν γὰρ —.

112, 30. Malim, ἃ ἐγὼ ἐπεξωτάνην μὴ λέγοιεν. *ut, nisi* (veritatis vi) *coacti, nil affirmarent* (οἱ ἀδελφοὶ) *eorum, quæ* (apud vos judices) *interrogaturus essem: quod s* (falso) *negarent, aut sibi contradicerent, ipsa Justitia eos cogeret* etc. Mox τεκμήριον δίκαιον] f. del. δίκαιον.

113, 5. Dele ὁ Φιλόνεως.

113, 5. [πυθομένη] ἡ μήτηρ. Varia lectio pro αἰσθομένη lin. seq.

113, 12. θύειν om. ms. et habet τῷ Φιλόνεῳ.

113, 19. An, διακονοῦσαν? sed et luxata videntur hæc.

113, 27. Lege, Φιλονέῳ, ὡς εἰ δοίη —.

113, 40. δεόμενος ὑμῶν etc. Excidisse suspicor quædam. *vos rogans,* ut eam ab eo crimine absolvatis, *quod a se ipsa non impetravit quin admitteret.*

[30] 113, 43. Lege, vel ὃ καὶ ποιήσετε cum Reiskio, vel ὃ καὶ ποιήσατε.

113, 44. ἀβούλως. Corrupt^m^. vid^r^. Intelligerem προβούλως Æsch. Choeph. 618.

[31] Or. 2. κατηγ. φόνου ἀπαράσημος.

116, 6. Recte ms. τοῦτον. *dixit se et herum ex sicariis hunc tantum agnovisse.* Sic infra οἱ παρόντες, *those concerned.*

116, 12. An, συναναπιμπλάναι? Vide ad Plut.

Or. 3. Ἀπολογ.

116, 35. πρὶν ἐργάσασθαι ferri potest, (Dawes. :) Sed melius εἰργάσθαι.

116, 41. οὐδὲν γὰρ πικρότερον τῆς ἀνάγκης. Exspectasses κρεῖσσον (Alcest. 968.) An σκληρότερον, ut p. 121, 17? qu. ἰσχυρότερον, vide Eurip. Helen. 521.

117, 6. Interroga post τίς οἶδε, ut p. 119, 43. Deinde supple e ms.

117, 16. Forsan ὡς δὲ τόνδε τὸν κ.

117, 19. Forsan del. καὶ ληφθεὶς, i. e. λειφθεὶς, gloss. ad περιγ. Vel καὶ καταληφθεὶς, *etiamsi.*

Orat. 5.

[32] 118, 15. παῦσαι τῆς προθυμίας. Imo *injicere cupidinem.*

118, 16. τὸ θ. τῆς γ. Thucyd. VII. 68.

118, 27. οὐ γὰρ ἂν ἐπείθετο αὐτῷ] Manifeste leg. ἐπέθετο.

118, 30. ἱκανὴ ἦν ἀποστρέψαι] Imo ἀποτρέψαι.

Or. 6.

119, 26. ὑπεραπολογούμενοι. Cogitabam, καίπερ ἀποστερούμενοι. Vix placet.

120, 3. οὐ δίκην δώσων, εἴ τις ἔλεγχος ἔσται, ἀκινδύνως δὲ τοῦτό γε μέλλων μαρτυρεῖν.

120, 28. Lege, μετανοήσοντες, i. e. εὖ ἴστε ὅτι οὐ μετανοήσετε.

Or. 8. Ἀπολ. φόνου.

121, 31. Lege, τὸ σῶμα προστήσαντος, ὁ μὲν τοῦ σκοποῦ τυχεῖν (διεκωλύθη). uti mox in pag. fine. Vide Reisk. 121, 37. Malim, ἐκ τῆς ἁμαρτίας, ὁποτέρου αὐτῶν ἔστιν, ἔτι σαφέστερον ἂν ὁ φ. ex hac quæstione, nempe cujus *fuerit* error.

[33] 122, 1. Lege, προδραμεῖν, τοῦ χρόνου διαμαρτὼν ἐν ᾧ διατρέχων οὐκ ἂν ἐπλήγη.

125. 4. ἐπιδείκνυται] Scil. ὁ παῖς. Vide p. 124. 17.

127, 22. ἐμπειρία τῶν παρανομουμένων] Lege, παροινουμένων. Opponitur μέθης ἀπειρία.

127, 26. οὐδὲ σημεῖον οὐδὲν ὑπολιπὼν ἂν ἠμύνατο. Qu. ὡς —.

De Herodis nece.

129, 35. Lege, αὐτῷ τούτῳ. Præterea suspicor tum οὐ δυνάμενοι δηλῶσαι αὐτὰ, tum διότι ἐψεύσαντο, delenda.

131, 1. Supple, μὴ ἐλθεῖν, ἀλλ' ἐρήμην ὄφλειν τὴν δίκην· [καὶ ἐλθόντι,] οὕτω δ' ἀπολογησαμένῳ τὴν προτέραν, ἐξελθεῖν. ἐξεῖναι vid[r]. esse pro ἐξιέναι vel pro ἐξελθεῖν.

[34] 131, 8. Confer Æsch. Ctes. p. 56, 11.

131, 19. ἑλὼν δ' ἂν ἀξιώσεις] L. αὖ.

— 22. ἔτι δὲ μάλα] Frustra Reisk.

— 27. μὴ ὠφελεῖσθαι τοῦδε τοῦ νόμου. Forsan delenda.

— 30. διὰ τὴν τοῦ σώματος κακοπάθειαν. Ineptissimum emblema.

— 32. πολλοῖς ἕλος σωθεὶς ms. Ἕλος, utcunque inepte, agnoscit argumenti auctor. Nusquam in ipsa orat. occurrit nomen Ἕλος præter hic. Lege, πολλὰ ἐλασσωθείς. *legum præsidio fraudatus.*

132, 18. ἄλλοθεν οὐδαμοῦ] — θι recte H. St.

132, 28. ἀκριβῶς οὗτοι ἴσασιν. Malim αὐτοὶ, vel αὐτοὶ οὗτοι.

133, 8. ὕστερον τούτῳ τῷ χρόνῳ] Q. ὕστερον τοσούτῳ χρόνῳ.

133, 19. ἐγίγνωσκέ μου καταψευσάμενος. Lege, — σόμενος.

133, 27. πρὶν ἂν ἐγὼ ἔλθοιμι. Dele ἄν.

[35] 133, 31. Vide an l. ἀπεστέρησεν αὐτὸν, τοῦ σώματος ἀ. ἀποστερεῖν c. acc. in orat. fine, p. 141, 2.

133, 42. ἦσαν οἱ ἀφανιοῦντες. Non *qui celarent*, sed *qui in luce maligna collocarent*: Angl. *disfigure*. Explicant sequentia, ὥστε μὴ etc.

134, 5. ταῦτα τὰ τεκμήρια. Dele τὰ, ut Or. de Choreuta p. 144, 31.

134, 6. Lege, vel ἣν ἐπέφερον ᾤοντο, vel ἐπιφέρειν ᾤοντο. Imo, ἣν ᾐτιῶντο, ex p. 144, 32. HTI ab HN abs.

134, 14. ἀπώμοξεν Ald. Si ita ms. leg. ἀπῴμωξεν. Eurip. Med. 31. et Æschyl. apud Aristoph. Eccles. 392.

134, 30. πολλῷ πλέον γε] id est, χαλεπώτερον. Per silentia noctis, in deserto litore, vel minimus exauditur strepitus.

134, 36. οἷός τ' ἐγένετ' ἂν, ἔνδον ὢν —.

134, 43. παρόντι ἄξαι τὸν ἄνδρα. Vix Att. Hemst. mss. ad Aristoph. pro ἀγαγεῖν: deinde ineptum. Qu. ἐλέγξαι.

[36] 135, 4. οὐδένα θανάτῳ ζημιῶσαι. An delenda?

135, 4. τῶν μὲν ἄλλων λόγων. Dele ἄλλων, non obstantibus quæ ad Herod. notavi. Vid. ad Dem. de Coron. et Advss. p. 11. et locis ibi citatis.

135, 6. ἐὰν ἐπ' αὐτοφώρῳ. Inepte. L. οὐδ' ἐὰν —. Imo potius ἐὰν μὴ —. Simplicius, κἂν, si puni potest post neg. pro οὐδέ.

135, 34. αὐτοῖς ἔμελλεν ἐρεῖν. Lege αὐτός.

136, 10. ἀλλὰ χρ. — οὐκ ἦν αὐτῷ. Transponenda videntur ante ἀλλὰ σοὶ μᾶλλον, lin. 13.

136, 23. ὅντινα διέφευγεν ἀπ. optime ms. Addi potuisset ἂν, sed vix necessarium. Fingit rem factam, ut διαφεύγω p. 140, 9. pro — φεύξομαι. Insigne exemplum, Andocid. p. 8, 35. etc.

136, 26. Malim, εἴ περ προὐφειλέ τι αὐτῷ κ. Vide Arist. Vesp. 3.

136, 36. τῷ μὲν γὰρ — ἐμοὶ δ' ἦν. Vel ponenda post ὑπὸ τούτου lin. 38. vel potius delenda.

[37] 137. 5. ἐκείνου γὰρ ἂν —.

137, 10. Malim, εἰ δ' ἔτι περαιτέρω.

137, 11. εἰ δέ τις κελεύει λέγειν, ἐν πολλῇ ἂν ὑμᾶς ἔσεσθαι ἀπορίᾳ δοκῶ. Lege κελεύοι, et f. dele ἄν.

137, 20. *Ephialtes.* Is, ut videtur, qui Areopagi deprimendi auctor fuit.

137, 22. οἱ ἀπ. Ἐφιάλτην. Dele Ἐφιάλτην.

137, 35. ἀπαγεῖν fere est *ad mortem*

ducere. Q. ἀνήχθη.

138, 17. ἥμαρτε (Lesbus) τῆς ὑμετέρας γνώμης. Imo τῆς ἀμείνονος — τῆς ἀσφαλεστέρας —.

138, 25. Dele τῷ ἐμῷ πατρί.

138, 30. πολεμίοις τοῖς ὑμετέροις. Vide an oratio scripta tempore defectionis Ionicæ, post cladem in Sicilia.

[38] 138, 33. ἰδίαν δίκην διδόναι. Lege ἰδίᾳ.

138, 38. Gaisf. ad Eur. Andr. 80.

138, 41. etc. Dem. F. L. p. 271. n. 606. = p. 450. R.

139, 7. Lege, συνεισβάντες εἰς πλ. sine τό. Ceterum ex Æschylo sumpta.

139, 16. ὥστε ἀνόσιον γεγένηται. Citatur ἀναίσιος, sed sine exemplo. qu. ὥς τι ἀπαίσιον.

139, 24. οἶμαι δὲ καὶ ὑμᾶν ἀποψηφίσασθαι. Potius δέομαι, quam ut H. St.

139, 32. etc. Sic Plato Apol. p. .

140, 6. πῶς ἂν οὖν ὁ. δικάσαιτε — (εἰ — ἐάσετε servandum videtur: posses tamen — αιτε.) Possis etiam πῶς οὖν δικάσητε.

140, 12. ὁσιώτερον ἂν εἴη.

140, 11. Duce ms. lege, ἔξεστι τότε ἂν βούλησθε χρῆσθαι ὅ, τι δὴ βούλεσθε, ἀπολέσαι δὲ οὐδὲ β.

[39] 140, 18. Καίτοι οὔπω ὑμῖν τότε τοῖς ἐξαπατηθεῖσι μετεμέλησεν. Vel ὑμῶν, vel potius dele pronomen, vel articulum. ἐξαπ. significat, *nocentem absolvere.* Aristoph. Vesp. 282. 986. Demosth. F. L. p. 219. §. 177. (.) Hoc dicit: *injuste condemnasse multos pœnituit; immerito absolvisse, neminem:* illud enim suo sceleri, hoc alienæ fraudi imputant.

140, 25. Recte contra Stephanum πιστεύων defendit R. Post anacoluthon resumit, ἐγὼ δ' οὐδὲν — lin. 30.

140, 38. Ἀραῖς τῶν δέ τοι ἐστι.. Male Valck. χρηστῶν. Lege ῥᾷστον. Ulpian. ad Dem. Mid. p. 345. §. 174. πεισθεὶς τοῖς ἀνόμοις Ald. Ita ᾱ initio vocis male positum, Andocid. p. 11, 22. ἀνόμους ms. Aristoph. Ach. 1228. ὦ ἀγεινάδα Ald. (Sed α ex ω) Photius v. Κεσκος [Æschin. fals. Leg. p. 31, 5.]

De Choreuta.

[40] 141, 21—27. Eadem, *De Herodis Nece,* p. 131, 4—10. ubi servanda, hinc autem tollenda.

141, 30. Deletis illis, quæ ex or. de Herodis nece illata videntur, legendum puto: ἔστι μὲν γὰρ περὶ τούτου μία δίκη· ἀνάγκη δ', ἐὰν ὑμεῖς καταψηφίσησθε, εἴργεσθαι etc. Dicit, *hoc uno judicio certatur de omnibus vitæ bonis.* Deinde et sqq. καὶ οὐδεὶς ἂν τολμήσειεν — τὴν ἀ. ἀπολύσαιτο, hic delenda videntur. Si hæc verba, lin. 42. κἂν μὴ ὁ τιμωρήσων ᾖ, ex p. 139, 41. supplenda sunt, ἄλλως τε καὶ — patet fraus interpolaris: Lesbio enim conveniunt; Atheniensi, et in rebus forensibus exercitato, minime. Videndum tamen an primum ex p. 141, 34. orta sint.

[41] p. 141, 33. ἱερῶν, θυσιῶν. Qu. ὁσιῶν.

141, 36. οὕτως ἂν ἄριστα πράξειν] vel dele ἂν vel l. πρᾶξαι.

142, 2. An leg. κατηγορεῖν, πᾶν μηχανῶνται ἐπ' ἐμὲ, λόγους ψευδεῖς συντιθέντες, καὶ — vel, sine πᾶν, leg. διαβάλλουσι.

142, 10. εἴ γ' ἀδικῶ] εἴ τι, ut lin. 16.

142, 28—9. — σαισθε bis.

142, 36. ὥσπερ ἂν ᾖ. ἐγένετο. An constr. ἀλλ' ἐγένετο, ὥσπερ ἂν ᾖ. (γένοιτο)?

143, 7. Dele εἰπεῖν ex ἐπεὶ natum.

143, 7. τοιούτως. Non memini. An dividendum, ἐπεί τοι οὕτως ἔχει?

143, 9. ἀποκρινοῦμαι potius. —ωμαι Reisk. casu ut videtur, imo consulto; vide addenda. Deinde lege βούλοιμην.

143, 15. ἀποτρέψαι.

143, 19. Lege, χεῖρα ἀράμενος μήτε βουλεύσας. Imo χειρὶ ἐργασάμενος. Vide Andocid. p. 12, 36. hic p. 42.

[42] 143, 22. Lege, οὔτε γὰρ ἐκέλ., οὔτε ἠνάγκασα, οὔτε ἔδωκα. ³*administer the portion;* ²*make him take it (or make any one administer); nor* ¹*give orders that he should take it.* Vide ad. Aristoph. Plut. 1115. supplet Addend. ibid. Deinde recte MS. invertit ἐκέλ. — ἠνάγκ. — ἔδωκ.

143, 28. ἐπὶ θανάτῳ βουλευθέντα. Delenda suspicor.

143, 30. ὑπονοεῖν τὰ λεγόμενα. Lege τὰ γενόμενα. Vide Aristoph. Lysist. 1236. ubi est = εἰκάζειν. Sed forsan vert. *to hear what is said with some suspicion.* Recte. Vide Andocid. p. 2, 22.

143, 32. ὁμολογοῦσι] Supra p. 143, l. 19. hic p. 41. αἰτιῶνται βουλεύσαντα —. Ita videntur concilianda: formulæ accusandi fuisse videntur, vel ἀπέκτεινε ὁ δεῖνα τὸν δεῖνα, χειρὶ εἰργασμένος, vel — βουλεύσας, i. e. 1. manu occidit, 2. alio quovis modo. Igitur in libello accusatorio, βουλεῦσαι criminabantur; in oratione casu rem accidisse fatebantur, et φόνου quidem, sed ἀκουσίου, reum esse contendebant.

143, 42. Corruptissimus locus, forsan mutilus. Sensus esse videtur, ὅτι τῶν μὲν νομίμων οὐ δικαίως προαγορεύοι εἴργεσθαι Φιλοκράτης. Vide p. 145, 23. et alibi deinceps.

[43] 144, 10. Supple a ms. e lege, ἕτοιμος εἶναι διδόναι.

144, 37. οὓς ἐγὼ εἰ ἔλεγον] *whereas, if I told my story* —.

144, 43. Transpone, καὶ αὐτὸς ἐγὼ καὶ

οἱ μάρτυρες πάντες εὐθὺς ἀπὸ τ. π. ἡμέρας φανεροὶ ἐσμὲν—.

145, 10. ἠδίκουν. corrupt.

145, 22. πεπεισμένοι ἦσάν [τινες.] Imo his ipsi accusatores. Dele τινες.

145, 29. An del. καὶ προαγορεύειν ἐμοὶ εἴργεσθαι τῶν νομίμων?

145, 37. εὐθὺς τῇ ὑστεραίᾳ ᾗ ὁ παῖς ἐθάπτετο. Postridie cujus diei? primo die cæsus puer, 2°. προὔκειτο, 3°. ἐξεφέρετο, et in judicium res vocata: p. 143, 40. 145, 21. An cet. deletis leg. εὐθὺς, πρὶν—. Sed simplicius, εὐθὺς τῇ ἡμέρᾳ ᾗ—ut p. 143. προτεραίᾳ—ὑστεραίᾳ, Andoc. 33, 1.

145, 41. ms. χρόνους ἐπέδειξεν. deinde lege, ὅτι οὐκ—.

[44] 146, 12. καὶ πρῶτον ā τοῦ ϐ. Malim, πρῶτον μὲν τοῦ β.

146, 15. Recte ms. προδικασίας. Suprap. δια quod ex δικ ortum habet Pollux VIII. 24. ex Antiph. vide Suid. v. προδ.

146, 23. οὐκ ἦλθε κατηγορήσων εἰς τὰς Ἀθήνας. Si Athenis aberat, quomodo ceteros ὑπευθύνους ἔσειε? Lege ευθυνασ i. e. εὐθύνας. Diserte dixit orator, p. 146, 40. Athenis fuisse accusatores.

146, 29. παρῆσαν—κ ἡμέρας. Lege παρεῖσαν, vide ad Demosth. . . . . . .

146, 32. Lege, μὴ ἐγχωρεῖ, * * Sensus vero est supplendus: εὐθὺς εἰσελθόντος τοῦ διαδόχου ἀπογράφονται.

146, 43. Potius, δι' ὅ τι συνῆσαν. *for the same reason that they* etc.

147, 9. ἱκανὰ ἂν ἦν.

147, 15. ms. διομόσαντος, i. e. διωμόσαντο.

Andocides.

De Mysteriis.

[47] Oratio habita (vide p. 17, 16.) tertio anno postquam Ath. redisset, pulsis XXXviris. Ergo post Olymp. XCIV. (NB. forsan XCV, 1. quum et Socrates impietatis accusatus.)

ἜΝΔΕΙΞΙΣ, accusante Cephisio, p. 5, 28. 10, 4. 14, 1. Eleusine facta ἔνδειξις, τῇ εἰκάδι, p. 15, 5. 16, 8.

1, 15. ὅσα καὶ αὐτοὶ—. Lege οἷα.

1, 17. καὶ μὴ καταγιγνώσκειν ἀδικεῖν. Delenda suspicor.

1, 21. καὶ δωρεὰ, pecuniæ scil. vide p. 22, 31.

1, 24. πάντα τὰ ἀγαθὰ ἔχων. Omitti solet artic. in hac phrasi.

2, 5. πολλὰ τ. γεγένηνται. Lege —ηται. Vide ad Plutum, . et hic p. ult. et 151.

2, 20. Aristoph. Ran. 383.

2, 27. διόπερ εἰς τὸν ἀγῶνα τόνδε κατέστην περὶ τῶν μυστηρίων. Omnia hæc delenda suspicor: saltem π. τ. μ. Vide p. 16, 8. 5, 27. Potius legendum, τὴν ἀπολογίαν. πρῶτον μὲν οὖν περὶ—ἐγένετο, καὶ, διόπερ—κατέστην, περὶ τῶν μυστηρίων, ὡς—. Vide p. 5, 1.

2, 32. κίνδυνον αἱρεῖσθαι. Lege αἴρεσθαι.

2, 36. ἐὰν μὴ τἀληθῆ λέγω. Dele.

2, 38. Malim, οἷ ὁ Πυθόνικος.

3, 21. q. viri nomen, *Alcmæonides?* An sensus est, *filia* τοῦ δεῖνα, e genere Alcmæonidarum? Nam Agaristæ duæ erant in ista familia.

[48] 3, 26. βουλεύων. An hoc licebat cuivis senatori? vide p. 3, 13.

3, 36. Junguntur aor. et perfect. ut p. 4, 29.

3, 38. Malim οὗ (i. e. οὕτω) γὰρ δίκαιον. Sic Reisk. tom. 8. p. 456. Et tum —κοντα cum Luzacio. vide p. 5, 14. ubi recte Reisk. not. 53.

4, 2. ἢ γὰρ ἐμοῦ. Del. malim γάρ. vel, ἦν γὰρ ἐμοῦ—. Sic ἦν p. 8, 37. e ms. Ista μείναντά τι παθεῖν etc. nescio quid duri et hiulci habent.

4, 9. ὅπου ἂν ἔμελλεν. Melius puto ὅποι. Delendum certe ἄν.

4, 18. μήνυσίς τις ὡς ἐμή ἐστιν] f. ἐμοί.

4, 23. ἅ με κατηγόρησαν] Sic et Ald. nescio an et ms. Lege μου.

4, 26. τάϛα pro τἆλλα ms. an, τά γ' ἄλλα? Cogitaram, πολλῷ φαυλότερον καὶ ῥᾷον ὑμῖν ἀποδείξω. Nub. 776. φαυλότατα καὶ ῥᾷστ'. Sed facile ex glossa nasci potuit ῥᾳδίως. Legerim igitur, ᾗπου τά γ' ἄλλα πολλῷ φαυλότερον ὑμῖν ἀποδείξω.

[49] 5, 1. Judices, οἱ μεμυημένοι. vide p. 5, 13. (quem locum explica ex Aristoph. Thesm. 636. Rectius cum Aristoph. comparari potest Andoc. p. 2, 35. ἀμύητος ὢν ἐρεῖ τὰ μυστήρια.) Hic τὰ τοιαῦτα ἁμαρτήματα sunt *crimina quorum exstant certa indicia; res manifestæ;* etc. Vide hic p. 85. Mox ibid. lin. 18.

5, 10. Lege, ἦ δεινόν γ' ἂν εἴη. Vide ad Plut. 485.

5, 18. et 21. τοῖν θεοῖν. p. 5, 28.

5, 38. Εὐρύμαχον. tum Εὐριξίμαχον. forsan illo deleto cum Stephano leg. Ἐρυξίμαχο ut fuerit Ερυμαχον Ερυξιμαχον.

5, 39. Platonem philosophum intelligit Mitfordius; atqui annorum fere XIV erat.

6, 3. Lege, ἀνείποι—καθέλοι—*quoties.* Optat. post ἐπειδὴ Acharn. 637. Ceterum confer Andocid. p. 20, 38.

6, 3. χρῆναι ἔτι ζητεῖν. An ἐπιζητεῖν? utitur Dem.

6, 15. ἄδων δ', ἀ. τὸν μὲν ἀρ. μάλιστα τριακ. diserte Galenus t. v. p. 603, 26. Forsan ἰδὼν vel ἰδεῖν.

6, 24. εἴρηκα, καὶ ὡς ἴδοι Malim.

6, 26. ὥσθ' ἡμᾶς] Verte, *so as*. et Œd. T. 361. οὐχ ὥστε γ' εἰπεῖν.

6, 28. Accent. mut. I. ἆρά γε σὲ — *are you then the person they are waiting for? friends such as you are not to be slighted.*

[50] 6, 33. *If we succeed in our plot.* vide p. 15, 3.

7, 9. An, εἰ νυκτὸς σημῆναι? scil. ὁ σαλπιγκτής. Sed vide Xenoph. Hellen. 2. 4. 24.

7, 13. ἦγον — στεφανώσοντες. Lege — σαντες. Vide Equit. 644.

7, 15. πρυτάνεις εἰσκάλει. Usitatior κάλει. sed alterum, Vesp. 930.

7, 22. Phynichus ὁ ὀρχησάμενος. "Phrynichus, tragicus choreuta, apud Sch. Nub. 1087." Sluiter. Av. 750. Vesp. 1293. Nubes actæ, 8. ann. ante Hermocop.—Senex interea factus histrio, vel post Hermocop. mortuus. (NB. Apud Suid. etc. (Bentl. Phalar. p. 260.) f. leg. υἱὸς Μελανθίου, non Μελάνθου.) Deinde post ἀνεψιὸς deest nomen.

7, 39. ὅ τι ἂν δέῃ lege. Sic 11, 26. l. προσδέῃ, 12, 19. ἐθέλῃ.

8, 8. οὓς εἰκὸς ἦν. An vert. *Which the people would naturally think to have been implicated.*

8, 17. Lege, ἐμὲ μὲν λόγον δεῖ δοῦναι—.

[51] 8, 29. κακίαν εἶναι τὰ λεγόμενα. Non male R. τὰ γενόμενα. Sed vox intercidisse videtur: εἶναι, μηνῦσαι τὰ γ.

8, 32. περιιδεῖν ἀπολλύμενον, ut p. 7, 42.

8, 35. ἔδησεν. Per se bonum: *causa exstitit cur vincirentur.* Sed vide hic p. 84.

9, 3. Lege, ὅτι εἰσηγήσαιτο.

9, 9. Hermes, παρὰ τὴν πατρῴαν οἰκίαν, ὃν ἡ Αἰγηῒς ἀνέθηκεν. Sed aut Pandionide aut Antiochide erat Andocides. (Taylor. Lect. Lys. c. v. p. 252. Reisk.) 1. Quum essent τῶν εὐπατριδῶν Andocidis proavi, facile potuerunt istius Hermæ curæ ab aliena tribu præponi; aut etiam curatoribus adjungi. 2. Sua sponte sacra fecisse probabile est.

9, 13. δεινὰ ἐποιοῦνθ' Valckenærius, forsan recte. *indignabantur.* Sed non prorsus rejicienda vulgata. *tumultuabantur.* δεινὸν vel δεινὰ ποιεῖσθαι, est, *pro re indigna habere*, uno verbo, *indignari.* δεινὸν ποιεῖν est *tumultuari.* Illud, ἀγανακτεῖν vel ὀργίζεσθαι, hoc, χαλεπαίνειν. Sed ut ἀγανακτεῖν interdum valet χαλεπαίνειν (v. c. in Lysia p. 898. ed. Reisk.), ita puto esse ubi permutare possint δ. ποιεῖσθαι et ποιεῖν.

9, 16. χαλεπώτεροί σοι [ἐχθροὶ] ἡμεῖς ἐσόμεθα, ἢ ἄλλοι τινὲς δι' ἡμᾶς φίλοι. Forsan inserend. ὠφέλιμοι ante φίλοι. — δι' ἡμᾶς, i. e. διὰ τὸ ἡμῖν ἀπεχθάνεσθαι, ut recte Luzac.

9, 20. Distingue, πρυτάνεις, ὅθεν ὁ. *they seized the servants of the house where they had met.*

9, 30. ὑφ' ὑμῶν ἑ. Priscian. 18. fol. 232. 6. 5. Ald. (p. 1182. 38. P.)

9, 32. πίστιν τῶν ἐν ἀνθρώποις ἀπιστοτάτην] Hærebam in ἀπιστοτάτην, et conjiciebam ἀνοσιωτάτην. Sed id ipsum dicere videtur vulgata; ut γάμος ἄγαμος, etc. apud tragicos passim. *A bond subversive of all bonds.* In Pausania lib. v. c. 2. ἄλογοι λόγοι e ms. Schæferus ad Dionys. p. 180. "i. e. εὐήθεις." πίστις. *a pledge.* Lys. p. 127, 18. 151, 8. 172, 23. Nempe hoc quasi sacramento sese ad rempub. evertendam se obstringebant. "quo inter se fidi magis forent, aliis alii tanti facinoris conscii." Sallust. Cat. 22. Elegantissime Lysias c. Eratosth. XXXvirum, p. 122, 32. οὐ γὰρ δή που ἐν τοῖς μετοίκοις πίστιν παρ' αὐτοῦ ἐλάμβανον. (Critias Xenophontis Hellen. 11. 4. 9. καταψηφιστέον ἐστὶν, ἵνα ταὐτὰ ἡμῖν καὶ θαῤῥῆτε καὶ φοβῆσθε). Thucyd. VIII. 73. p. 237, 5. Bekker. Non prorsus eadem significatio, Isocr. de Bigis 50. *non idoneam putantes* πίστιν, *si muri delerentur.* Nos *security.* idcirco βουλὴν, lin. 5.

[52] 10, 6. ὁ μὲν γὰρ — Isotimides. Ineptit Reisk.

10, 10. ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν. vide p. 12, 27. etc. usque ad 13, 30.

10, 11. αἱ νῆες διεφθάρησαν. Ægospotamis: vide p. 18, 33. 26, 8.

10, 15. εὐθύνας ὤφειλον] An ὦφλον? aut vertendum, quasi, οἳ ὑπεύθυνοι ἦσαν. Simplicius delere, ut gloss.

10, 17. Ald. ἐγγυήσαντο. an, ἐνεγυήσαντο? Verte autem, *who were bail.* vide p. 7, 5.

10, 21. Malim, ἢ λιποταξίου ἢ —, sic mox ἀναυμαχίου partim e ms. cum Valck.

10, 23. ψευδοκλησίας. Addere potuit, τρὶς παρανόμων (Antiph. Athen. X. 451. A.), et forsan addidit.

10, 26. ἐπέμειναν ἐπὶ τῶν τυράννων. Sed quibus tyrannis? Cogitabam, τῶν τετρακοσίων. vide p. 40, 41. sed ob p. 11, 1. . dubito. An illi quorum avi sub Pisistratidis militarant? Aristoph. Eq. 446. Lysias c. Evandr. p. 177, 23.

10, 27. τούτων γὰρ ἦσαν οὗτοι ἄτιμοι. Scil. τοῦ εἰπεῖν καὶ βουλεῦσαι. Sed nescio an delenda.

[53] 10, 36. εἴ τις μὴ ἐξεγράφη. An sensus est, *ad practoras etc. delati, sed nondum in ærariis inscripti.* Compara locum de στρατηγοῖς catalogum τῶν ὀφειλόντων tradentibus τοῖς ταμίαις, Lysiæ orat. IX. de milite passim. Tum, ὑπὸ τῶν εὐθυνῶν καὶ τ. π. 1. pecunia damnati apud euthynos. 2. majorum criminum accusati et deferendi (ab euthynis) ad judices. 3. a judicibus damnati non memorantur, quia jam ἄτιμοι vel ὀφείλοντες. Qu. autem an verba, ὅσοι ἄτιμοι ἦσαν οἱ ὀφείλ. delenda sint. Minime: vide hic p. 60.

11, 1. Male Sluiterus explicat σφαγεῦσι. φόνος, *a private murder*: σφαγὴ, *a massacre*, scil. in motu civili. ita Xenoph. etc.

11, 12. Μουνυχίαν τε κατέλαβον. Malim κατελάβομεν. Xenoph. 2. 4. 11.

11, 14. Πειραιῶς Wolf. ad Lept. p. 229. cætera contra Reiskium defendens.

11, 26. Vide ad 7, 39.

11, 21. ἐψηφίσασθε, δοκιμάσαντας. Recte δοκιμάσαντας H. St. p. 12, 10. et sic ms. Vide ad Plut. 286. (interl[d]. copy) Supra p. 7, 2. ἐξεγγυηθέντας (- τες Bekk. e Sluiteri emend.)

11, 27. Primum, νομοθέται a senatu lecti ad Solonis leges undique conquirendas. (f. leg. οἱ ἤδη ᾑρημένοι.) Deinde a popularibus alii, numero quingenti, a senatu lecti; qui cum quingentis senatoribus justum et usitatum numerum mille νομοθετῶν conficerent.

[54] 11, 30. Lege, ἐπειδὰν ὀμωμόκωσιν.

11, 38. ἆρά γε ἴστε τοῦτο, ὅτι οὐ περιελέλειπτο περὶ ὅτου. vel potius ἆρά γε δῆλόν vel φανερόν ἐστι —. tum l. ἀρχῇ εἰσάγειν, scil. δίκην. Sublato τοῦτο facile est, ἆρά γε ἔστιν ὅτι περιελέλειπτο, ut p. 12, 14. An ἆρά γέ ἐστιν ἐνταυθὶ ὅ τι περιελ. vide 12, 14.

11, 44. καί μοι ἀνάγνωθι — περὶ ἑνὸς delenda videntur. Recte inserit supra lin. 37. Codex Cripps.

12, 5. et 7. Malim, δημ. τῇ πόλει.

12, 18. Potius cum Reisk. malim καὶ τῶν δέκα, quam cum Valesio καὶ τῶν δέκα καὶ τῶν ἕνδεκα, Emend. p. 41. Sed nescio an sententiam suam paullulum immutavit vir summus ad Harpocr. p. 267.

12, 30. Lege potius, τῶν τὴν γῆν γεωργούντων.

12, 36. οὗτος ὁ νόμος καὶ πρότερον ἦν ὡς καλῶς ἔχαν καὶ νῦν ἔστι καὶ χρῆσθε αὐτῷ. Possis ὡς καλῶς ἔχων parenthesi includere, *lex (quam pulcra!)*. Tentabam, ὃς, καλῶς ἔχων, καὶ νῦν —.

12, 40. Marg. Arist. Eq. 1278.

[55] 13, 12. ἐάν τις τυραννεῖν ἐπανάστῃ. Aristoph. Thesm. 345. ἢ τυραννεῖν ἐπινοεῖ, Ἢ τὸν τύραννον συγκατάγειν. Unde possis ἐπινοῶν ἐπανάστῃ —. Possis etiam ἐπὶ τῷ τυραννεῖν ἐπανάστῃ. Certe mendosa vulgata.

13, 18. ὁπόσοι δὲ ὅρκοι etc. — λύω καὶ ἀφίημι. Qu. utrum dicatur λύειν ὅρκον, an λύειν τὸν ὀμόσαντα. Si hoc, facile potes ὁπόσοις.

13, 27. ἐδούλευες optimum; sed qu. ἐβούλευες, ut p. 12, 40.

13, 27. εἶτα σὺ περὶ ἑταιρείας ἐμοὶ μνείαν ποιῇ; Non continuo affingendum crimen ἑταιρείας Andocidi. Forsan in aliquem ex ejus patronis (τοῖς ᾑρημένοις συνδικεῖν, p. 19, 31.) hoc jecerat accusator. Similia Demosth. F. L. p. 403, 26. R. = et 433, 18. =

13, 34. οὐχ οὗτος ὑπῆρχεν; scil. ὁ κατηγορήσων. Dem. de Cor. p. 260, 5. R. Sed suspicor leg. εὐπιχάρης. Nomen requiri videtur.

[56] 13, 40. δοκεῖς οὖν χαιρήσειν ἢ οὐκ ἀποθ. Lege καὶ οὐκ.

13, 41. Lege, ἆρά [μ' ἂν] οἴεσθε. Imo ἆρα ἂν οἴεσθε — τυχεῖν με δι' ὑμᾶς.

14, 1. Lege cum Sluitero, κατὰ ψήφισμα καὶ πρότερον γεγενημένον, καὶ περὶ ἑτέρων. Vide p. 10, 5. 12, 15. Vide et p. 14, 8. 9.

14, 6. καὶ τὰ ψηφισμ. Dele artic.

14, 12. Vide Lys. p. 178, 19.

14, 17. Vide Antiphont. p. 138, 42. Ceterum malim, ἢ συκοφάντας παρασκευάζεσθαι, sine artic. et vertendum "sycophantas aliquos sibi satellites parare:" plane ut ille apud Xenophont. Memorab. 11, 9. Sensus est, πεῖσαι, ut Lysias p. 110, 1. 13. sed hoc ipsum, opinor, signif. παρασκ. Vide ibid. p. 110, 1. et, qui locus vulgatam non solicitandam docet, p. 144, 33. οὐδείς πω τῶν ἀρχόντων — Ἀλκιβιάδῃ ἦν παρεσκευασμένος, *defensor* scil. Ergo verte, *or make terms with the syc.* παρασκευάζειν, contra alium parare, p. 16, 7.

14, 22. Schol. Arist. Acharn. 233. τὸ ἀπὸ τῆς Παλ.

15, 1. νόμος δὲ ἦν] Lege δὲ εἴη ob construct. et vide p. 15, 25. ubi l. ἐξηγήσαιτο. Vide hic p. 87.

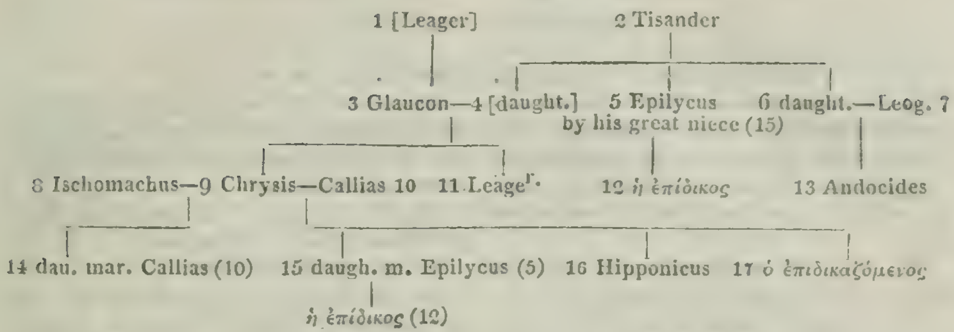
15, 2. Recte ut opinor Sluiterus: de κατέσχον vide p. 6, 33.

15, 28. L. ἔπειτα δὲ νόμον πάτριον λέγεις. Non deterius esset νόμους πατρίους. vide p. 415. Sed non opus: p. 13, 27.

15, 33. τάχα γὰρ ἂν—βούλεσθε] vel dele ἂν vel lege βούλοισθε.

15, 37. Et alibi postea. Leager, Glauconis fil. ut recte statuere videtur Sluiterus p. 95. Vide mea ad Athen. 11. p. 68. C.

Stemma.

(16) Hipponicus, Calliæ fil. e Glauconis filia, p. 16, 35. Errat Sluiterus p. 95. pro Hipponico petiisse puellam credens Calliam, p. 16, 6. petiit pro filio altero, de quo p. 16, 21. 16, 30. 17, 2. ubi malim τῷ παιδὶ — quum puberem fere fuisse constet. (10) Erat Callias ex Κηρύκων genere, p. 16, 38.

16, 5. ἔλαχον — ὅτι. Non offendor brachylogia; sed si ἔλαχεν, quis locus erat Calliæ? Deinde quid est illud μέν? An leg. καὶ ἔλεγον προτέρῳ μηνὶ (Q. an Gr. pro *last month*? Notum, pro *the month before*, vide Lys. p. 130, 33.) Λεάγρῳ? Sed nondum intelligo, quomodo, καταβληθείσης τῆς παραστάσεως, Andocide prior ἐπιδικάζεσθαι potuerat Callias. τοῦ προτέρου μηνὸς certe bonum, Lysias p. 164, 45. vide 165, 6.

[58] 16, 11. Recte Reisk. οὐχ οὕτως ἄνευ ἀγ. Vide Elmslei Heracl. 375.

16, 12. Transponi malim προσιὼν, ita: τότε δὴ, Α. Ἡ. Ἐ. ὁ. φ. ὅ. ἐ. καὶ χρωμένους (hoc ms.) ὥστ' ἔλεγε προσιὼν πρὸς τούτους.

16, 16. δοῦναί μοι lege.

16, 27. ἀπαγχομένη μεταξὺ κατεκλίθη. An, κατελήφθη, *inventa, deprensa est?* κατεκυλίσθη?

16, 28. ἀποδράσασα ἐκ τῆς οἰκίας. Lege ἀποδρᾶσα.

17, 9. τοῖς παιδαρίοις τοῖς μικροτάτοις. Lege μικροῖς.

17, 13. ἀνατέτροφεν. Recte: vide Matthiæ Gr. Gr. §. 183, 3. p. 227. et marg. Nub. 856.

18, 28. εἴ ποτε — γένηται. Lege γένοιτο.

18, 30. ἂν — μεμνῆσθε. Lege μεμνῆσθε. Vide ad Plut. . et hic p. 64.

19, 1. συγγενόμενος ms. Recte Reisk. κακῶς * * *

19, 12. οὐδὲν ἂν πώποτε ὦφλον. Dele ἄν.

19, 24. οἷς προσήκει — δυνήσονται. Ex p. 17, 40. male inserta. Imo hic serva, ibi dele.

19, 25. ὥστ' ἐμοὶ π. Lege ὡς ἐμοὶ π. nam.

---

[59] 2, 10. Vel delendum λόγων cum ms. vel legendum λέγονθ' ὡς.

2, 18. λόγους παρεσκ. Suspect.

3, 4. Forsan ΙΩΝΑ, ΠΑΝΑΙΤΙΟΝ.

4, 40. ἐν τῷ θεσμοθετῶν δικαστ. An hic latet ἐν τῷ Θεσμοφορίῳ?

8, 1. An, ἔχοντας ἅπαντας?

8, 41. τῶν δ' ἄλλων οἱ λοιποὶ. Mirus pleonasmus. An, οἱ πολλοί? vel τῶν δ' ἀνδρῶν? Imo dele λοιποὶ, et lege τῶν δ' ἄλλων, οἳ πρότερον — ἐμηνύθησαν, οὗτε, vel οἵπερ πρότερον, vel ὅσοιπερ πρότερον: nisi totum istud, οἱ λοιποὶ — ἐμηνύθησαν delendum, quod equidem malim. Ex p. 8, 7.

[60] 10, 36. etc. Distinguendum puto ἢ ὀφείλοντες· καὶ ὅσων. Tria designantur genera, 1. qui jam erant ἄτιμοι ἢ ὀφείλοντες, 2. qui mox futuri (καὶ ὅσων εὐθῦναι etc.), 3. οἱ τετρακ. etc. Pessime intelligit Reisk. ἐξεγράφη *expuncti*, quasi διεγράφη sive ἐξηλείφθη. Videtur potius fere valere nostrum *engrossed: In tabulas secundum morem relatus*. Erant inscribendi, nondum inscripti, etsi jam ἄτιμοι. Classis secunda, 1. ἄτιμ. ἢ ὀφ. { οἱ ἐπιγρ. / εἴ τις μὴ ἐξεγρ. }, 2. Pecunia damn. ab euthynis. Ad δικαστήριον delati ab euthynis. Vide hic p. 53. κατὰ προστάξεις. Οἱ ἐγγυὰς etc. 3. ἐπὶ τῆς ὀλιγαρχ. etc.

11, 18. L. ἕως οἱ ν. sine ἄν.

11, 38. An, ἢ ὑμᾶς πρᾶξαί τι?

13, 11. Leg. τινὰ ἀρχὴν, ut v. 5.

14, 41. τί ὑμῖν ὑπόλοιπόν ἐστι τῆς ἐκ. ἀρετῆς; Malim ἐπίλοιπόν, i. e. τί ἐλλείπετε; Vulgata est potius τί καταλείπεται ὑμῖν; (Angl. ἐπιλ. *comes short of*, ὑπολ. *remains of*.) ἐπίλοιπος Andoc. p. 12, 3.

15, 16. περιαγάγοιεν *deæ in perniciem*. ἐπαγ. Valck. Si quid mutm. mallem παραγάγοιεν, ut Æschyl. Pers. 98.

15, 19. Recte μὲν φημὶ. Errat Reisk. Sensus: *quid de me statuent homines, nescio; a deabus me servatum scio.* Nos *any how.*

16, 38. Malim ἀντ. μὲν οὖν Καλλιάδης.

17, 3. *Qui hunc vocem. Œd. an Thy. est.* Cf. Æschyl. Ag.

17, 41. Dele οἷς καὶ π. — β. δυνήσονται. Ex p. 19, 23.

18, 6. An, οὕπερ ἐξῆν?

18, 16. Malim, πολὺ μᾶλλον ἂν —. Vide Reisk.

18, 19. αἰκίαις e seqq. An, συμφοραῖς?

Andocides pro Reditu.

[61] Probabiliter statuit Sluiterus p. 193. dictam esse inter CCCC virorum oligarchiam et XXX viros tyrannidem. Dictam esse ad Ecclesiam patet ex p. 22, 14.

p. 19, 40. Malim εἴτε τις ἕτερος. quasi dixisset εἴτε ἐμὲ δέοι. Vel ἢ εἴ τις, et sic ms.

19, 43. τὸ μέγα καὶ δεινόν. Frustra Sluiter. Vid. Arist. Ach. 128.

20, 6. περὶ τῶν πραγμάτων. Dele τῶν.

[62] 20, 13. Recte πρᾶξαι. Idem est atque εὖ πρᾶξαί τι. Œd. Tyr. 1006.

20, 18. Recte μηδὲν ἂν τούτων. Vide Antiphont. p. 140, 15. Eurip. Hippol. 329. ed. Valck.

20, 28. δυνάμει. *eloquentia.*

20, 38. Vide Orat. de Myst. p. 6, 4.

20, 41. ὅτε δὴ παραγενομένης μὲν τῆς πόλεως ἐπὶ ταύτας τὰς συμφοράς. Qu. ὅτε δή περ. γεν. τ. π. ἐπὶ ταύταις ταῖς συμφοραῖς.

21, 5. ἔγνων ἥδιστον εἶναι. Potius ἄριστον exspectasses. Sed si apud prosaicos scriptores occurrit κύδιστον, ut Æsch. Suppl. Eur. Androm. . hoc malim.

21, 13. γενέσθαι—ὅποσα ἐβουλόμην. Lege, τέμνεσθαι—ὁπόσους (hoc ms.).

21, 20. ταύτης τῆς αἰτίας. hoc ms. Vulg. natum e superiori.

[63] 21, 27. ἐνδεικνύω ὑμῖν. Pro his forsan leg. ἐνδείκνυμι. Confer Arist. Eq. 278. ubi recte Schol. ἐνδεικν. εἰσγνύαν Andocid. p. 32, 36.

21, 32. εἰς γὰρ τοὺς θεοὺς εἶχον [τὰς ἐλπίδας, in quos me esse impium] fingunt isti. Ita supplendum loci sensum puto: verba non reperio.

21, 38. διὰ ταῦτ' ἐγὼ ἀπολοίμην. Ineptit Reisk. Lege ἀπωλλύμην.

22, 14. αἰτίαν ἂν ἔχοιτε.

22, 22. L. ἐδεξάμην δ' ἂν ἀντὶ π. vel δ' ἂν π. Præposit. defendit Demosth. Olynth. A. init. Ceterum confer p. 20, 12.

22, 28. Invertendum, εἰ μὲν βούλεσθε. ἀπαιτῶ, εἰ δὲ μὴ β. αἰτῶ. *reddite—date,* Confer Demosth. δοῦναι, ἀποδοῦναι, Æschin. Ctes. p. 65, 28. et notas.

[64] 22, 38. Vide an leg. ἐμοὶ τὸ μὲν σῶμα τυγχάνει τούτων ἀναίτιον ὄν, ἡ δὲ γ. ut cetera e glossa sint. Capit Luzacius, quasi fuisset, εἰ γὰρ etc. τὸ σῶμα μεταίτιον, ἧπου μεταβαλλομένης τῆς γνώμης, τὸ σῶμα τῆς αἰτίας ἀπήλλακται, meliore quidem sententia, sed quæ vix efficiatur sine magna mutatione, deinde repugnant seqq.

22, 41. Lege διαβεβλῆσθε. vide hic p. 58.

22, 42. Recte transponit Reisk.

23, 6. Lege, εἴπερ τις ἄλλος * * νῦν γε—. Exciderunt quædam, hoc sensu: καὶ διὰ τὰς ἐμαυτοῦ συμφορὰς, εἰ μὴ πρότερον, ἀλλὰ νῦν γε εὖ φρονῶν τυγχάνω. Vide de Myst. p. 18. fin.

Andocides de Pace.

[67] Dicta IV. annis post susceptum bellum Corinthiacum, p. 26, 3. cujus initium si ponamus a pugna ad Nemeam, Olymp. 96, 2. habebimus Ol. 97, 2. Ad pacem Antalcidæ [Ol. 98, 2.] pertinere putat Valck. apud Sluit. p. 206. quod verum esse potest, si statuamus, multis legationibus ultro citroque missis, pacem tandem factam. Hemst. ad Plut. p. 474.

23, 32. ἀφ' ὧν ἡ εἰρήνη γένοιτ' ἂν ἐναντ.

23, 39. "Cl. Alex. Str. VI. p. 747. Isocr. Panegyr. 163." Coraes.

23, 41. Κίμωνα τὸν Μιλτιάδου Mitford. l. c.

24, 1. καὶ ἐνεμείναμεν—ἔτη τρισκαίδεκα. Transponenda post ἔτη τριάκοντα, p. 24, 14. (quod vidisse puto Mitfordium cap. XII. 4. not. 14. Non debet objici, XIV. annos integros durasse pacem, Thucyd. II. 2. Nam, quum idem Thucydides doceat, I. 125. anno fere ante Platæam occupatam bellum decrevisse Peloponnesios, quidni ibi belli initium ponat Andocides?) ubi mox delenda ἐν τούτοις τοῖς ΙΓ ἔτεσιν εἰρήνην λαβόντες. ΙΓ in hoc marginali sch. evanuit ob IC. Paulo ante ἔτη πέντε servandum. Nempe in Æschine p. 51, 16. emendavit acutulus quidam, ob XIII annorum mentionem in seqq. Ceterum si hæc emendatio vera est, maximum pondus accedit sententiæ Valckenaerii ista in Æschine delentis.

24, 10. δι' Αἰγινήτας εἰς πολ. κ. (1) Bellum Euboicum, p. 23, 40. Cimonis pax, V ann. Olymp. 81. vel 82. (2) Ægineticum bellum, 24, 10. Andocidis pax, XXX annor. Olymp. 83, 3. (3) Bellum Megarense, 24, 24, sive Pelop. 1mum, Olymp. 87, 1. Pax Niciæ, Olymp. 89, 3. (4) Bellum Argolicum, 24, 33. sive Pelop. 2dum, Olymp. 90, 3. Primum cum Laconibus pugnatum est ad Tanagram, Ol. 80, 3. quum in Bœotia, Ægina, Ægypto bellum esset; de Eubœa nil reperio, nisi bellum Carystium, Thuc. I. 98. hucusque durasse statuas, quod vix putem. Deinde in Atticam irrupere Lacones duce Plistonacte, Ol. 83, 3. quum defecisset Eubœa. De Ægina silentium. Vide igitur an p. 23, 40. legendum sit ἐν Βοιωτίᾳ pro ἐν Εὐβοίᾳ. Notandum, pro δι' Αἰγινήτας, habere Æschinis interpolatorem, πρὸς Αἰγινήτας, p. 51, 21. pessime. Quamvis id non diserte narretur, probabile est, Lacedæmo-

nios bello prætextum quæsivisse in Æginæ rebus afflictis. Etiam bellum Megarense valde ἐνῆγον Æginetæ, Thuc. I. 61.

[68] 24, 20. ἐξαίρετα εἶναι τῷ δήμῳ. Recte vertit Reiskius, not. 12. Sed qua lege opus erat, ut ne quis, nisi populus, populi ærario uteretur? Delendæ voces τῷ δήμῳ. Rem ipsam explicabit Thucyd. II. 24. III. 17.

24, 22. τοξόται 1600. Thucyd. II. 13.

24, 23. ταῦτα—ἐγένετο vel hic vel supra l. 9. delenda.

24, 28. τριακοσίας Pseudo-Æschines, recte. Thucyd. III. 17.

24, 33. Manif. leg. ἄλλο τι ἢ τοῦτο;

25, 3. Dist. οἰκοδομεῖν· ναῦς ἐκεῖ—.

25, 6. ἐξ ὧν ὁ δῆμος κατελύθη. Dele.

25, 8. δήπου, *and accordingly; of course;* etc. Arist. Plut. 491.

25, 13. ἀδικεῖσθαι παρὰ Λακεδαιμονίων. L. πρός.

25, 26. ἔδει πολεμεῖν. Ludit in ambiguo: *if this was the* [proposed] *object—there would be no object*, i. e. no proper object.

[69] 25, 39. [καὶ ὅτε τ. ν. ἐποιήσαντο.] Dele. Paulo ante, vel leg. ἀλλὰ τῷ κρατ. vel ἐν explic. ut in locis apud Matth. Gr. §. 401. obs. 2. p. 566. Soph. Œd. C. λείπομαι γὰρ ἐν τῷ μὴ δύνασθαι. *leaving no ground of cavil, but conquering by absolute and manifest superiority.*

25, 40. οἳ ἐνίκων μαχόμενοι. Dele. Schol. ad ἔργα.

26, 2. ὧν στέρονται. Susp. delenda.

26, 6. τυγχάνοντας. *quales experti. how we have been used by—.* Infra p. 29, 21. Sappho [Hephæst. p. 64. ed. Gaisford. ἀσαροτέρας οὐδαμά πω, ῥάννα, σέθεν τυχοῖσα. *I have never known you more gloomy.* Lysias p. 151, 25. οἵων ὑμῶν—τεύξονται. p. 170, 24. διὰ τί γὰρ ἂν καὶ τύχοιμι τοιούτων ὑμῶν;

26, 22. καὶ δι' ἅπερ ms. tum τῇ πόλει ταῦτα; dist.

26, 26. περὶ ὧν ἂν—προσκαλοῦνται; Dele ἂν, et l. προσκαλ.

26, 34. ὁπότερον τούτων. Imo θάτερον. Deinde, μὴ οὐκ ἀδικεῖν, 'Αργείους δὲ ποιεῖν—vel ἀδικεῖσθαι 'Αργείους, καὶ—.

27, 26. ἐκτεῖναι τὸν θυμόν. Latet, ni fallor, nom. propr.

[70] 27, 35. ἡμῖν ἔξεστι βουλ. Lege ὑμῖν.

27, 38. Thucyd. III. 43.

28, 3. Thucyd. III. 38. Demosth. Aristoph. Lysist. 1230. etc. Lysias c. Eratosth. XXXvirum p. 127, 24.

28, 7. ἐὰν δέ τις ὑμῖν τὴν εἰρήνην πράττῃ. Nonne del. τήν?

28, 9. τὰ ἴδια τὰ σφ. Sanissima: nempe οἱ κληροῦχοι, qui vel suas agri portiones, ἐγκτήματα, ipsi colebant, vel a cultoribus ἀποφορὰς exigebant (ut isti a Lesbiis, Thucyd. III. 50.), hos reditus τὰ ἴδια τὰ σ. α. vocant: ipse Valck. citat p. 25, 20.

28, 19. πριάμενοι παρὰ Λακ. impune muros ædificavisse. Themistocles pecunia corrupit Ephoros, Theopomp. Plutarchi Themist. p. 121. C.

28, 22. τὰ vel τὰς παραλαβόντες, τὰ δὲ καθελόντες. Delenda puto: et mox 25. καὶ τὰ τείχη—ἡμετέρας εἶναι. Inepta mentio τῶν νήσων: cetera in concinno.

[71] 28, 27. τὴν etc. λαμβάνοντες—οὐκ ἀκτέον φασὶ τὴν εἰρήνην. Lege λαμβάνοντας. Vide Matth. Gr. §. 447. 4. Eurip. Hipp. 492. Valck.

28, 31. Transpone, ἔξεστι γὰρ τοῦτο μὲν—vel potius dele ἔξεστι γὰρ, ut post τοῦτο δὲ forma orationis mutetur: interpung. scil.—βουλεύσασθαι, τ.

28, 34. ἐφ' ὑμῖν πάντα (ms.) ἐστὶν, ὦ 'Αθηναῖοι, τούτων etc. ἑλέσθαι. ms.

28, 38. ὁ πρεσβεύων ἔσται.

Contra Alcibiadem.

[73] Dicta post Melon expugnatam, p. 32, 6. et ante expeditionem in Siciliam, anno scil. primo Ol. 91. post pugn. ad Delium, p. 30, 38.

29, 25. μέμψασθαι—ὃς—Malim ὡς. *blame him for having* etc.

29, 40. ἀπὸ etc. πείσεται. Lege ὑπὸ—.

29, 45. *let every man act like a magistrate* (in keeping the peace). Sic de Pace p. 28, 38. *he will be* (virtually) *an ambassador.*

30, 35. MS. ἢ μάλιστα—οἳ οὐδ' ἀπὸ τῶν ἰδίων αὐτὸν θεῶνται. sine ἔχειν. Illud recte; forsan et hoc, si vertamus: *qui ne in privatis quidem rebus qualis sit considerant.* sed vide an leg. οἷον [οἵ\] scil. κοινὸν, quod in κοινότητα latet.

[74] 30, 37. πρὸξ x. tal. Menander Cleric. p. 152. Sed post Alex. M. opes Asiaticæ influxerant.

30, 41. Alc. domum ducebat ἑταίρας καὶ δούλας καὶ ἐλ. Lege ἑτέρας, scil. istas de quibus p. 30, 17.

31, 7. οὔτ' ἕ. οὔτ' ἕνα. Callias. scil. ∴ a fortiori, ceteros magis etiam vexabit Alcib.

31, 9. ποιεῖται, καὶ τοὺς ἄ. vel τοὺς δ' ἄ.

31, 10. καὶ ὃν ἔδει malim.

31, 17. συγγραφὰς ἔχειν παρ' ἑτέρων. Potius παρ' ἑτέροις.

31, 26. καὶ ἐπαν. γρ. Dele hæc. καὶ uncis inclusit Reisk. recte quidem quod ad syntaxin, ut p. 30, 38. τελευτήσαντος—στρατηγοῦντος.

31, 34. ἐπιστάμενος τὰ διαφέροντα. Paulus ad Rom. 2, 18. Philipp. 1, 10.

[75] 31, 36. παισὶ * * * κελεύοντος. Tum f. ἀγωνιζόμενον, ut ἐπιχ. ad τὸν ξένον refera-

tur. *jubente, si quis peregrinus certaturus esset, ἐξάγειν: vetante, si quis jam in certamen descendisset, interpellare.*

31, 39. Transp. ἐξήλασεν αὐτόν. ὥστε τῶν χ.—ἐθελόντων, καὶ τῶν θεατῶν τούτων, οὐδὲν πλέον ἔπραξε (scil. Alcibiades). Adeo indigna visa res est, ut expulso Taurea nihilo magis profecerit Alcib.

32, 3. Arist. Nub. Eq. fin. Infra p. 34, 17.

32, 29. τύχῃ. Sanissimum. μετρίαν quidem οὐσίαν habebat, ∴ pauper erat: sed sciebat, certaminis eventum non semper respondere sumptibus impensis, sed a fortuna gubernari: quomodo recte intell. Reisk. Pessime Sluit. τιμῇ, quod non Gr. puto.

[76] 32, 16. εὑρήσετε πολλάκις, τ.— vel πράξαντός τινος,— ποιήσαντα. Sed neuter emendatio placet.

33, 3. χερνιβίοις Wolf. ad Lept. p. 376.

34, 21. ὅπως τούτους ὁρῶντες. vel deest particip. vel leg. τοῦτο.

34, 25. 1. Nobis inimicos placavi. 2. alios nobis reddidi. 3. alios ab hostibus abstraxi: (1. of enemies, made neutrals. 2. of neutrals, friends. 3. of enemies, allies, neutrals, or friends.)

De ANDOCIDE. ΑΝΔΟΚΙΔΗΣ ΑΕΙΩΓΟΡΟ apud Chandler. Inscr. p. 48. N. VI.

TABULA

EORUM QUÆ CONTINENTUR

IN

TOMO PRIMO.

ANTIPHON.

ANDOCIDES.

PETRI VAN SPAAN
DISSERTATIO HISTORICA*
DE
ANTIPHONTE,
ORATORE ATTICO.

CAPUT PRIMUM.

Cum me ad Oratores Atticos legendos contulissem, ut inde et nativum sermonis Attici leporem cognoscerem, et juris Attici, a quo tanquam fonte Romanorum Jus Civile fluxisse constat, notitiam haurirem, non poteram hujus lectionis exordium rectius capere, quam ab Antiphonte Rhamnusio, quem Hermogenes de Formis Oration. Lib. II. p. 498. Suidas v. Μοχθηρὸς, aliique Grammatici vocant decem Oratorum Atticorum antiquissimum. Cumque scirem, quantum referat ad scriptorem bene intelligendum, nosse ejus vitam, mores, instituta, res gestas, ingenii monumenta, et alia ejus generis, quidquid ullo modo ad Antiphontem pertineret, diligenter quærere institui. Congestis omnibus, et ad severius examen revocatis, animadverti, hujus Oratoris historiam multis difficultatibus impediri, quas non omnes superarint duo excellenti ingenio et doctrina Viri, qui ante nos in Antiphontis historia illustranda egregiam operam collocarunt, Ioan. Ionsius de Scriptoribus Hist. Philosoph. p. 256. et Ioan. Taylorus Lection. Lysiacar. c. VII. Acuente deinde, ut fieri solet, ipsa difficultate industriam, digna materia visa est, in qua explicanda, quamvis tenues, necdum maturitatem assecutas, ingenii vires, adolescens sedecim annorum periclitarer; præsertim cum Præceptor meus nunquam satis laudandus, David Ruhnkenius V. C. a quo uno, quidquid sum, in hocce studiorum genere me totum profectum esse, gratus fateor, pro singulari sua in me benevolentia, varia mihi ad Antiphontem perti-

* Prodiit A. 1765. Lugduni Batavorum opusculum hoc elogio inscriptum: Dissertatio historica de Antiphonte, oratore Attico, quam, annuente deo, sub præsidio Viri celeberrimi Davidis Ruhnkenii, Historiarum et Eloquentiæ in Acad. Lugd. Bat. Professoris ordinarii, publico examini subjicit Petrus van Spaan, Hensbroeka West-frisius, Auctor, d. XV. Maii MDCCLXV. in quarto, implens paginas 52. Quod opusculum tametsi haud deerunt, qui Ruhnkenio ipsi malint tribuere, cujus multas magnasque partes in eo conscribendo fuisse constat, ego tamen, hic loci typis Lipsiensibus recusum exhibens, Spaanii nomen, qui se auctorem opusculi tulit, servari, et ignobilius præferri nobiliori, satius duxi.

nentia ex insigni ineditorum librorum apparatu suppeditaret. Antiphontis igitur historiam ita enarrabimus, ut primum videamus, quantus Orator fuerit, tum qualem se in republica administranda præbuerit, denique quæ ingenii monumenta ad posteritatem transmiserit. Quibus explicatis, de aliis etiam Antiphontibus, qui vulgo cum Antiphonte Rhamnusio confundi solent, dicemus.

Natus est Antiphon Rhamnusius Athenis patre Sophilo Olymp. LXXV, 1. vel 2. in quos ipsos annos incidit bellum, quod Xerxes magno damno suo intulit Græciæ. Hoc Antiphontis natale tempus, quamvis paulo laxius, tradunt Photius Biblioth. Cod. CCCIX. et Pseudo-Plutarchus in vita X. Rhetorum: quorum sententiam, temporum rationibus congruentem, sequi non dubitamus. Eandem merito secutus est eximius Antiquitatis Atticæ interpres, Edvard. Corsinus Fast. Att. T. III. p. 166. Gravissimus error est, et ne dignus quidem refutatione, Tzetzæ Scholio in Hermogenem inedito, quod infra proferemus, ubi Antiphontem, scribit, Platonis ætate vixisse, vel certo vix Socratis ætatem attigisse. Φῦλος Antiphontis pater dicitur apud Clement. Alexandr. Strom. I. p. 365. sed recte Σώφιλον restituit Io. Potterus. Harpocration: *Ἀντιφῶν, εἷς τῶν δέκα ῥητόρων, Σωφίλου μὲν υἱὸς, ἀπὸ τῆς φυλῆς δὲ Ῥαμνούσιος.* Quem locum imperitus compilator, Phavorinus, turpiter fœdavit, et in grande suum, sed pene inutile, Lexicon retulit: *Ἀντιφῶν, εἷς τῶν δώδεκα ῥητίρων, φιλοσόφου μὲν υἱὸς, ἀπὸ τῆς φυλῆς δὲ Ἀμνούσιος.* Sic non sola Editio Veneta habet, ut Taylor. ad Lys. p. 184. putat, sed etiam Romana et Basileensis.

Eodem fere tempore lucem vidit inclytus ille Sophistarum Pater, Gorgias Leontinus, quem Antiphonte nostro paulo antiquiorem fuisse recte tradit Plutarch. l. c. *γέγονε δὲ κατὰ τὰ Περσικὰ, καὶ τὸν Γοργίαν σοφιστὴν, ὀλίγῳ νεώτερος αὐτοῦ.* cui consentit Suidas v. *Ἀντιφῶν. ἦρξε τοῦ δικανικοῦ χαρακτῆρος μετὰ Γοργίαν.* Sed alia omnia reperiuntur apud Photium: *ὀλίγῳ πρότερον Γοργίου τοῦ σοφιστοῦ γεγονώς.* Utrumque locum conferens Fabric. Bibl. Græc. L. II. c. 26. Pseudo-Plutarchi sententiam probat, rejecta Photiana. Verum hic non Photii error est, sed librarii. Nam Photius et ipse sine dubio scripserat: *ὀλίγῳ νεώτερος Γοργίου* etc. Vulgata ejus lectio ex bene computata temporum ratione satis refellitur. Floruit Gorgias circiter Olymp. LXX. ut testatur idoneus auctor, Plinius Hist. Nat. XXXIII. 4. quem sequi malim, quam Porphyrium apud Suidam v. *Γοργίας*, Gorgiam ad Olymp. LXXX. referentem. Porphyrii sententiam Suidas etiam repudiat. Recte. Nam Periclis præceptor fuit Gorgias, eodem Suida auctore; quamvis sciam, Philostratum de Vit. Soph. I. p. 493. tradere, Gorgiam a Pericle, non juvene, sed sene, auditum esse. Jam quomodo Pericles, quem jam Olymp. LXXXI, 2. exercitui præfuisse, ex Dio-

doro Siculo XI. 85. constat, Gorgiæ disciplina usus sit, si is Olympiade demum LXXX. lucem viderit? Hæc si inter se contulisset H. Dodwellus Exerc. II. de Ætate Pythag. p. 218. aliter suas de Gorgiæ ætate rationes instituisset. Sed quærit Olearius ad Philostr. l. c. quomodo, quod Suidas de Gorgia Periclis magistro narrat, verum esse queat, si, quod Diodor. Sicul. XII. 53. ait, Gorgias Leontinæ legationis princeps, Athenas demum venerit Olymp. LXXXVIII, 2. Respondet pro nobis Vir Summus, nuper literis nostris acerbo fato ereptus, P. Wesselingius ad Diodor. Sicul. l. c. Gorgiam etiam ante illud tempus Athenas profectum videri. Quod verissimum esse, ex ipso Philostrato p. 493. colligas, narrante, Gorgiam Athenienses contra Persas incitasse, et eos, qui in pugna Salaminia cecidissent, oratione funebri decorasse. Accidit autem illa pugna Olymp. LXXV, 1. Nec inde aliqua difficultas oritur, quod ab eodem Suida Gorgias dicitur magister Isocratis, qui Olympiad. LXXXVI, 1. demum natus est. Facile enim omnis dubitatio tollitur, si ad longissimam Gorgiæ ætatem, ad annum usque CIX. provectam, animum attendamus. Immo sub puerilem ætatem Isocratis maxime in Græcia floruit Gorgias. Itaque Eusebius in Chronico illum refert ad Olymp. LXXXVI. non annum natalem designans, sed tempus, quo in primis ejus nomen celebratum sit. Ex his breviter disputatis cogere licet, Gorgiam, sicut Plinius dicit, jam floruisse Olympiade LXX. atque adeo Antiphontem Gorgia fuisse juniorem. Forte nec alienum fuerit statuere, Antiphontem audivisse Gorgiam docentem, vel publice disputantem. Sed hoc, tacentibus historicis antiquis, in medio relinquimus.

Philostratus de Vitis Sophist. I. p. 489. et Plutarchus l. c. Antiphontem, tradunt, bene dicendi arte imbutum esse a patre Sophilo, qui non modo rhetoricam scholam aperuerit, sed etiam plures illustrioris loci juvenes, in his Alcibiadem, erudiverit. Sed hoc in dubium vocat Præstantissimus Taylorus Lect. Lysiac. c. VII. quod satis aliunde constet, ludum Rhetorices multo serius Athenis esse institutum. Certe Cicero Bruto c. 12. Lysiam, scribit, 'primo profiteri solitum artem esse dicendi.' Photius et Pseudo-Plutarchus l. c. ipsum Antiphontem hujus rei auctorem produnt. Verum ante Lysiam et Antiphontem talem ludum Athenis aperuerat Gorgias, si credimus Interpreti MS. Aphthonii, cujus specimen dedit Montfaucon. Bibl. Coislin. p. 593. τὸν δὲ Γοργίαν Ἀθηναῖοι κατέσχον, καὶ τοὺς ἑαυτῶν παῖδας παρέσχον αὐτῷ μαθησομένους. Ceterum quod Philostratus et Plutarchus dicunt, Alcibiadem a Sophilo eruditum, id ipsum evertit Plutarchus, cum mox ait, Alcibiadem non nisi senem Antiphontem videre potuisse. Si igitur filium non nisi senem vidit, quomodo patre Sophilo uti magistro potuit? Hæc

sane, inter se pugnantia et absurda, satis indicant, Pseudo-Plutarchum veterum Oratorum vitas nullo judicio consarcinasse. Antiphontis magistrum ignorari, Suidas scribit. Quæ forte causa est, cur a nonnullis, teste Philostrato l. c. habitus sit *αὐτομαθῶς σοφός*.

Eruditus Antiphon sive a patre Sophilo, sive ab aliis, totum se dedit excolendæ Eloquentiæ, in qua consecutus est felici studio suo, ut artem Rhetoricam vel princeps invenisse, vel inventam amplificasse dicatur. Philostratus l. c. *Ῥητορικὴν δὲ τὸν Ἀντιφῶντα, οἱ μὲν οὐκ οὖσαν εὑρεῖν, οἱ δὲ εὑρημένην αὐξῆσαι.* Cum Philostrato junge Diodorum apud Clement. Alex. Strom. I. p. 365. Posteaquam vero Antiphontis in hoc genere facultas celebrari cœpisset, tum juvenes illum frequentabant, ut vera eloquentia a tanto magistro imbuerentur; tum rei, quorum vel fortunæ, vel caput in periculo essent, ut sibi orationes componeret, a se in judicio recitandas. E discipulis, quos sine dubio habuit plurimos, unus tantum commemoratur, sed qui possit esse instar sexcentorum. Est ille immortalis belli Peloponnesiaci scriptor, Thucydides, qui eloquentiæ gravitate, ingenii altitudine, fide, prudentia, Historicorum parem habet neminem. Hujus rei testes sunt Marcellinus in vita Thucydidis p. 4. Anonymus vitæ Scriptor p. 10. Suidas v. Ἀντιφῶν, et v. Θουκυδίδης. Nec his opponendus est Cæcilius, Rhetor Siculus, e cujus commentario de Antiphonte Photius et Pseudo-Plutarchus referunt, Thucydidem Antiphontis fuisse magistrum: *Καικίλιος δὲ ἐν τῷ περὶ αὐτοῦ συντάγματι, Θουκυδίδου τοῦ συγγραφέως μαθητὴν τεκμαίρεται γεγονέναι, ἐξ ὧν ἐπαινεῖται παρὰ αὐτῷ ὁ Ἀντιφῶν.* Nam salva res est, Codd. MSS. Plutarchi pro *μαθητὴν* exhibentibus *διδάσκαλον*. Quod unice tenendum. Vid. Taylor. V. C. Lect. Lys. c. VII. Veniam damus immortali Viro, Ger. Io. Vossio de Rhetoricæ Nat. et Const. c. XI. quem vitiosa Plutarchi scriptura induxit, ut in alia omnia iret. Congruunt etiam temporis rationes. Nam cum Thucydides natus sit Olympiad. LXXVII, 2. ut demonstrat Dodwellus Annal. Thucyd. p. 13. Antiphontis, quippe octo vel novem annis majoris, discipulus potius fuit, quam magister. His accedit gravissima auctoritas Platonis Menexeno p. 403. *ὅστις ἐμοῦ κάκιον ἐπαιδεύθη, μουσικὴν μὲν ὑπὸ Λάμπρου παιδευθεὶς, ῥητορικὴν δὲ ὑπ' Ἀντιφῶντος τοῦ Ῥαμνουσίου.* Quibus verbis Thucydidem respici, dubio caret; ut tanto major sit error Io. Ionsii de Scriptor. Hist. Phil. p. 326. hunc Platonis locum de alio, quam nostro, Antiphonte accipientis: quem veteres Scriptores, qui eo respexerunt, Aristides Or. Plat. II. p. 131. Hermogenes de Form. Orat. II. p. 497. Themistius Or. XXVI. p. 329. et Athen. XI. p. 506. F. in viam reducere potuissent. Quæ cum ita sint, non est mirandum, veteres Criticos in Thucydidis libris Antiphontis imitationem deprehendisse. Egregium est vetus Scholion, quod

ad Thucyd. IV. p. 317. e MS. protulit Vir Summus, Car. Andr. Dukerus: Ἰστέον ὅτι εἰς τὸ κομψὸν τῆς φράσεως Θουκυδίδης Αἰσχύλον καὶ Πίνδαρον ἐμιμήσατο. εἰς δὲ τὸ γόνιμον τῶν ἐνθυμημάτων τὸν ἑαυτοῦ διδάσκαλον Ἀντιφῶντα. εἰς δὲ τὴν λέξιν Πρόδικον, ὅθεν καὶ Προδίκου λέξιν ἐν τῷ κειμένῳ σημειούμεθα. εἰς δὲ τὸ γνωμικὸν τοὺς Ἰσοκρατικοὺς, Εὐριπίδην καὶ τοὺς ἄλλους· τοῖς γὰρ αὐτοῖς χρόνοις ἦσαν. εἰς δὲ τὴν οἰκονομίαν τὸν Ποιητήν. ubi miror, Virum Clar. non vidisse, pro Ἰσοκρατικοὺς legendum esse Σωκρατικούς. Sed hic non est prætereundum insigne testimonium, quod gratus discipulus Thucydides perhibet doctori suo Antiphonti, l. VIII. p. 545. Ἀντιφῶν, ἀνὴρ Ἀθηναίων τῶν καθ' ἑαυτὸν ἀρετῇ τε οὐδενὸς ὕστερος, καὶ κράτιστος ἐνθυμηθῆναι γενόμενος, καὶ ἃ ἂν γνοίη εἰπεῖν. Quibus verbis, quamvis paucis, perfecti Oratoris descriptio continetur. Certatim hunc Thucydidis locum imitati sunt Sophistæ. Philostratus de hoc ipso Antiphonte p. 498. ἱκανώτατος ἀνθρώπων ἔδοξεν εἰπεῖν τε καὶ γνῶναι. Sinesius in Dione p. 41. Δίων ὁ Προυσαεὺς, περιττὸς ἀνὴρ εἰπεῖν τε καὶ γνῶναι. Ac forte eundem locum in animo habuit auctor Epitaphii Harpocrationi positi, et nondum editi, quod A. Gallandus Athenis descripsit, et cum Grævio communicavit, e cujus Bibliotheca cum aliis inscriptionibus pervenit in Burmanniam. Est autem hocce:

ΣΜΙΚΡΟΣ ΟΥ ΣΜΙΚΡΟΝ ΚΑΛΥΠΤΩ
ΤΥΜΒΟΣ ΑΝΔΡΑ ΕΠΕΙ ΣΟΦΩΝ
ΔΩΡΑ ΜΟΥΣΕΩΝ ΜΕΓΙΣΤΑ ΤΩΝ
ΟΔΕΞΟΧΟΝ ΛΑΧΩΝ
ΑΡΠΟΚΡΑΤΙΩΝ ΠΡΟΣ ΑΣΤΩΝ
ΤΡΙΣ ΜΑΚΑΡ ΚΛΕΙΖΕΤΑΙ
ΟΥΝΕΚ ΗΝ ΡΗΤΩΡ ΜΕΝ ΕΙΠΕΙΝ
ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ Δ Α ΧΡΗ ΝΟΕΙΝ.

Præceptor mei amantissimus, Dav. Ruhnkenius, cui hanc inscriptionem debeo, me monuit, versus esse trochaicos, hoc modo constituendos:

Σμικρὸς οὐ σμικρὸν καλύπτω τύμβος ἄνδρ', ἐπεὶ σοφῶν
Δῶρα Μουσέων μέγιστα, τῶν ὅδ' ἔξοχον λαχὼν
Ἁρποκρατίων πρὸς ἀστῶν τρὶς μάκαρ κλεΐζεται,
Οὕνεκ' ἦν ῥήτωρ μὲν εἰπεῖν, φιλόσοφος δ' ἃ χρὴ νοεῖν.

Quamquam idem fatebatur, vs. 2. aliquid superesse difficultatis.*

Satis, ni fallor, demonstravimus, Thucydidem ab Antiphonte esse eruditum. Sed antequam hinc discedamus, diligenter excu-

* Gallandus putat, Epitaphium esse Harpocrationis, cujus exstat Lexicon decem Rhetorum. Sed cum tot fuerint Sophistæ hoc nomine, quis dixerit, cui illorum hoc Epitaphium positum sit? Dubito etiam, an Harpocration Lexicographus, ortu Alexandrinus, Athenis docuerit, vel adeo diem obierit supremum. Constantinopolin vocatum esse, patet e Libanio Ep. 271. P. Ælii Harpocrationis, qui et Proclus dictus est, memoriam conservat lapis apud Muratorium Inscript. p. 138, 2.

tiendus est locus obscurus et difficilis Hermogenis de Form. Orat. II. p. 496. ubi alia omnia traduntur. Haud alienum fuerit ipsum locum huc referre: *Δύο δὲ [Ἀντιφῶντες] οἱ σοφιστεύσαντες, ὧν εἷς μέν ἐστιν ὁ ῥήτωρ, οὗπερ οἱ φονικοὶ φέρονται λόγοι, καὶ δημηγορικοὶ, καὶ ὅσοι τούτοις ὅμοιοι· ἕτερος δὲ ὁ καὶ τερατοσκόπος, καὶ ὀνειροκρίτης λεγόμενος γενέσθαι, οὗπερ οἵ τε περὶ τῆς ἀληθείας λέγονται λόγοι, καὶ ὁ περὶ ὁμονοίας, καὶ οἱ δημηγορικοὶ, καὶ ὁ πολιτικός. ἐγὼ δὲ ἕνεκα μὲν τοῦ διαφόρου τῶν ἐν τοῖς λόγοις τούτοις ἰδεῶν, πείθομαι δύο τοὺς Ἀντιφῶντας γενέσθαι· πολὺ γὰρ ὡς ὄντως τὸ παραλλάττον τῶν ἐπιγραφομένων τῆς ἀληθείας λόγων πρὸς τοὺς λοιπούς. ἕνεκα δὲ τοῦ καὶ παρὰ Πλάτωνι, καὶ παρ' ἄλλοις ἱστορουμένου, πάλιν οὐ πείθομαι. Θουκυδίδην γὰρ Ἀντιφῶντος εἶναι τοῦ Ῥαμνουσίου μαθητὴν ἀκούω πολλῶν λεγόντων. καὶ τὸν μὲν Ῥαμνούσιον εἰδὼς ἐκεῖνον, οὗπέρ εἰσιν οἱ φονικοὶ, τὸν Θουκυδίδην δὲ πολλῷ κεχωρισμένον, καὶ κεκοινωνηκότα τῷ εἴδει τῶν τῆς ἀληθείας λόγων, πάλιν οὐ πείθομαι. οὐ μὴν ἀλλ', εἴτε εἷς ὁ Ἀντιφῶν ἐγένετο, δύο λόγων εἴδεσι τοσοῦτον ἀλλήλων διεστηκότων χρησάμενος, εἴτε καὶ δύο, χωρὶς ἑκάτερος, ὁ μὲν τοῦτο, ὁ δὲ ἐκεῖνο μετελθὼν, ἀνάγκη χωρὶς περὶ ἑκατέρου διελθεῖν.*

Subjiciamus huic loco Scholia inedita duorum Grammaticorum, Ioannis Siceliotæ, et Tzetzæ, quorum illa Parisiis e Cod. Camill. Falconeti, Viri Clarissimi, hæc Leidæ e Cod. Bibliothecæ publicæ descripsit, et humanissime mecum communicavit Cel. Ruhnkenius.

Τερατοσκόπος] ὀνείρους τε καὶ τέρατα πολλοῖς ἐφερμηνεύων. ὁ τερατοσκόπος Ἀντιφῶν ἦν Ἀλεξάνδρου χρόνοις. ὁ Ἀντιφῶν δ', ᾧπερ Ῥαμνοῦς ἦν ἡ πατρὶς, ὡς λέγει, ἰσοχρονῶν ἦν Πλάτωνι, ἢ μόλις τῷ Σωκράτει. εἴτεως ἦν διδάσκαλος, ὡς γράφει, Θουκυδίδου. ὕστερος Εὐριπίδου γὰρ Ἡρόδοτος ὑπῆρχε. οὐκ Ἡροδότου γράφοντος, παῖς ἦν ὁ Θουκυδίδης; ὁ δ' Εὐριπίδης συγχρονῶν ὑπῆρχε τῷ Σωκράτει. πῶς οὖν ὁ Πλάτων, ὥσπερ φησὶν, Ἀντιφῶντα λέγει; πῶς καὶ ῥητόρων πρώτιστος ὁ Ἀντιφῶν, ὡς εἶπε; οὐκ ἦν Λυσίας πρὸ αὐτοῦ, Γοργίας, Ἰσοκράτης; Tzetzes.

Θουκυδίδην] Σημείωσαι ὅτι ὁ Θουκυδίδης Ἀντιφῶντός ἐστι τοῦ Ῥαμνουσίου μαθητής· ἡ δὲ ἱστορία καὶ παρὰ τῷ Πλάτωνι. Io. Siceliota.

Πολλῷ κεχωρισμένον] Τὸν Θουκυδίδην μὲν αὐτὸς ὁ Πλάτων, φησὶ, λέγει τοῦ Ἀντιφῶντος μαθητὴν εἶναι τοῦ Ῥαμνουσίου, οὗ Ἀντιφῶντος μέν εἰσιν οἱ φονικοὶ τῶν λόγων. ἐγὼ τὸν χαρακτῆρα δὲ τῶν Θουκυδίδου βλέπων, τοῖς λόγοις ἐξισούμενον τοῖς περὶ ἀληθείας, τοῦ Ἀντιφῶντος μαθητὴν κρίνω τὸν Θουκυδίδην, τοῦ ὅσπερ συγγεγράφηκε τοὺς ἀληθεῖς τοὺς λογούς. Tzetzes.

Κεκοινωνηκότα] Τοῦτο λέγει, ὅτι ὁ μὲν Πλάτων φησὶ τὸν Θουκυδίδην Ἀντιφῶντος εἶναι τοῦ Ῥαμνουσίου μαθητὴν, οὗ εἰσὶν οἱ φονικοί. ἐγὼ δ' οὐ πείθομαι καταν<ο>ῶν Θουκυδίδην οὐ χρώμενον τῷ εἴδει τῶν λόγων τῶν φονικῶν, ἀλλα τῷ εἴδει τῶν τῆς ἀληθείας, ὥστε μοι δοκεῖν τὸν Θουκυδίδην τοῦ ἑτέρου Ἀντιφῶντος εἶναι μαθητὴν τοῦ γράψαντος τοὺς περὶ ἀληθείας λόγους. Io. Siceliota.

Περὶ ἑκατέρου διελθεῖν] Εἴτε δύο εἰσὶν Ἀντιφῶντες, καὶ τούτων ὁ ἕτερος μὲν τοὺς φονικοὺς, ἅτερος δὲ τοὺς περὶ ἀληθείας ἔγραψε, τοσοῦτον ἀλλήλων τῷ εἴδει διεστηκότας, εἴτε εἷς ἐστὶν Ἀντιφῶν, διαφόροις εἴδεσι λόγων χρησάμενος, χρὴ περὶ τῶν ἑκατέρων τῶν βιβλίων τῶν χαρακτήρων διαλαβεῖν. Io. Siceliota.

Jam videamus, quid boni afferat Hermogenes. Primum recte observat, duos fuisse Antiphontes, eloquentiæ laude claros, alterum Rhamnusium, a quo profecti sint λόγοι φονικοὶ, καὶ δημηγορικοὶ, καὶ ὁ πολιτικός. alter prodigiorum et somniorum interpres, qui scripserit λόγους περὶ ἀληθείας, et περὶ ὁμονοίας. Sequimur enim in hoc loco enarrando certissimam emendationem Taylori Lect. Lys. c. VII. qua λόγους δημηγορικοὺς et λόγον πολιτικὸν Antiphonti Ὀνειροκρίτῃ aufert, redditque vero auctori, Antiphonti Rhamnusio. Quid deinde dicere velit Hermogenes, facilius divinatur, quam clare intelligitur. Adeo locus obscurus est, et librariorum forte culpa depravatus. Mens ejus, ni fallimur, hæc est: scire se, Platonem, aliosque plures scripsisse, Thucydidem ab Antiphonte Rhamnusio esse eruditum, sed eundem se scire, Thucydideum dicendi genus ab eo, quo usus sit Antiphon Rhamnusius, prorsus discrepare, et propius accedere ad illud, quo scriptæ sint Antiphontis, somniorum interpretis, orationes περὶ ἀληθείας, non igitur alienum videri credere, Thucydidem Antiphontis Ὀνειροκρίτου disciplina fuisse institutum. Sic certe Hermogenem uterque Scholiastes intellexit. Tandem in medio relinquit, utrum unus fuerit Antiphon, aliis in libris aliud dicendi genus secutus, an duo, quorum alter λόγους φονικοὺς, alter λόγους περὶ ἀληθείας scripserit? Sic ille æstuat, et, quid certi statuat, non habet, facile, quid verum esset, reperturus, si veterum monimenta, quæ tum supererant, consulere, quam conjecturis indulgere, maluisset. Nihil autem levius est Hermogenis conjecturis. Nam si verum est, quod Tzetzes tradit, Antiphontem, somniorum interpretem, Alexandri tempore vixisse, qui Thucydidis magister esse potuit? Sed de hujus Antiphontis ætate infra disputabitur. Præterea fallacissimum est argumentum, quod Hermogenes ducit a stili discrepantia. Isocrates Theopompum ad eloquentiam formavit, Demosthenem Isæus. At quis Theopompum oratione similem dicat Isocrati, aut Demosthenem Isæo? Ut vultus hominum diversi sunt, sic etiam ingenium, et, quæ ex ingenio nascitur, oratio. Sed tædet hæc pluribus confutare.

Persequamur potius oratoria Antiphontis studia. Ex eo, quod supra demonstravimus, Antiphontem Thucydidi in eloquentia viam præivisse, colligi potest, ab illo, Gorgiæ exemplo, ludum rhetoricum Athenis esse apertum: idque diserte confirmat Plutarchus de Gloria Atheniens. p. 1350. οὐ τοὺς ἐν ταῖς σχολαῖς τὰ μειράκια προ-

διδάσκοντας—τοὺς Ἰσοκράτους, καὶ Ἀντιφῶντας, καὶ Ἰσαίους. Quem locum Ionsius de Script. Hist. Phil. p. 326. de alio Antiphonte accipit, quod Antiphon post Isocratem nominatur. Sed hæc ratio non multum ponderis habet. Etenim veteres Scriptores sæpe negligunt illam in citandis auctoribus chronologicam ἀκρίβειαν. Anonymus Scriptor Rhetorices p. 24. Isocrati postponit Empedoclem; qui tamen diu ante Isocratem vixit: Αἱ δὲ τῆς ἑρμηνείας τοῦ λόγου τέσσαρες ἀρεταὶ — ὡς Ἰσοκράτει καὶ Ἐμπεδοκλεῖ, Διονυσίῳ, Φιλοστράτῳ καὶ Ἰαμβλίχῳ δοκεῖ. ubi Io. Schefferus etiam miratur, Empedoclem Isocrati postponi. Verum non dissimulabo, mihi in hoc loco blandiri acutissimam Cel. Præsidis conjecturam, Νεοκλεῖ reponentis pro Ἐμπεδοκλεῖ. quamvis sciam e Quinctiliano III. 1. 'Empedoclem primum movisse aliqua circa Rhetoricen.' Neocles rhetor laudatur a Scholiaste Hermogenes p. 362. et p. 365. Sed hæc ὡς ἐν παρόδῳ. Cum igitur Antiphon juvenes eloquentiæ studiosos præceptis imbueret, non satis habuit, illos ore erudire, sed in illorum etiam gratiam *primus* quidem, ut auctores sunt Quinctilian. III.1. Pseudo-Plutarchus et Photius, *Artem Rhetoricam composuit.* Hoc opus laudatur a Dionys. Halic. Ep. ad Ammæum p. 120. Ammonio v. Σημεῖον, Apsine Art. Rhet. p. 719. et forte, ut Ionsius de Script. Hist. Phil. p. 325. putat, a Galeno præf. ad Gloss. Hippocrat. Sed non est omittendus locus Pollucis VI. 143. ubi has ipsas τέχνας ῥητορικὰς laudans, adjicit: δοκοῦσι δ' οὐ γνήσιαι. Haud nobis constat, quas Pollux de hujus libri γνησιότητι dubitandi rationes habuerit: cumque liber interciderit, in neutram partem liquido pronunciari potest. Verum Polluci non tantum opponimus scriptores modo laudatos, sed etiam Grammaticum MS. antiquitate et eruditione præstantem, qui penes Celeb. Ruhnkenium est, e Cod. Bibliothecæ Sangermanensis descriptus. Is, ut voces locutionesque ab Atticistis temere proscriptas vindicet, hoc institutum tenet, ut illas ostendat, ab optimis et veterrimis scriptoribus esse usurpatas. Cumque inter hos scriptores, qui omnes Menandrum ætate superant, Antiphontem etiam ἐν τῇ ῥητορικῇ τέχνῃ referat, eo ipso satis indicat, se hunc librum veteris Antiphontis genuinum monimentum judicasse. Ex eodem Grammatico discimus, hanc *Artem* tribus libris constitisse. Quæ inde excerpta afferuntur, hæc sunt: Ἀπαρασκεύαστον. Ἀντιφῶν γ' ῥητορικῆς τέχνης. Hinc plane confirmatur conjectura doctissimi Jungermanni, qua in Polluce l. c. pro vulgato Ξενοφῶν reponit Ἀντιφῶν. † Ἀστοργία, Φιλοστοργία, Στοργή. Ἀντιφῶν ἐν β' περὶ τῆς ῥητορικῆς τέχνης. † Ὀλιγοφιλίαν. Ἀντιφῶν γ'. ubi tertius *Artis Rhetoricæ* liber intelligitur.

Nec tamen Antipho omnem ætatem contrivit eloquentiæ præceptis tradendis, sed majora ausus, gravissimam oratoris personam

suscepit, et magna cum laude sustinuit. Quinctilian. III. 1. 'hunc omnium primum orationem scripsisse' dicit. Quod Ger. Io. Vossius de Rhetor. nat. et const. p. 335. bene restringit ad orationes forenses, propterea quod Gorgias ante Antiphontem orationes scripsit. Et hoc modo Quinctiliani verba accipienda esse, ex aliis scriptoribus constat. Diodorus apud Clement. Alexandr. Strom. I. p. 365. πρῶτον δικανικὸν λόγον εἰς ἔκδοσιν γραψάμενον Ἀντιφῶντα. Photius: συντάξαι δὲ αὐτὸν καὶ πρῶτόν φασι τοὺς ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἀγωνιστικοὺς λόγους. τῶν γὰρ πρὸ αὐτοῦ οὐδεὶς φαίνεται καθεὶς ἑαυτὸν εἰς τοῦτον τὸν ἀγῶνα, οὐδ' ἐστὶ λαβεῖν δικανικὸν λόγον τῶν Ἀντιφῶντι πρότερον γεγραμμένων. Similia habet Pseudo-Plutarchus. Antiphon igitur merito suo ab Hermogene de Form. Orat. II. p. 498. appellatur εὑρετὴς καὶ ἀρχηγὸς τοῦ τύπου τοῦ πολιτικοῦ. Omnem vero eloquentiam suam Antiphon dicavit civibus, qui aut alios accusare, aut semetipsos defendere pararent. Hi orationes, quas ab Antiphonte accepissent, ediscebant, et in judicio vel concione suo nomine recitabant. Semel tantum pro se ipso publice dixit, tanta vi eloquentiæ, ut nemo unquam melius causam suam orasse dicatur. Egregius est locus Thucydidis VIII. p. 545. καὶ ἐς μὲν δῆμον οὐ παριὼν, οὐδ' εἰς ἄλλον ἀγῶνα ἑκούσιος οὐδένα, ἀλλ' ὑπόπτως τῷ πλήθει διὰ δόξαν δεινότητος διακείμενος, τοὺς μέντοι ἀγωνιζομένους, καὶ ἐν δικαστηρίῳ, καὶ ἐν δήμῳ πλεῖστα, εἷς ἀνὴρ, ὅστις ξυμβουλεύσαιτό τι, δυνάμενος ὠφελεῖν· καὶ αὐτός τε, ἐπειδὴ τὰ τῶν τετρακοσίων ἐν ὑστέρῳ μεταπεσόντα ὑπὸ τοῦ δήμου ἐκακοῦτο, ἄριστα φαίνεται τῶν μέχρις ἐμοῦ ὑπὲρ αὐτῶν τούτων αἰτίας, ὡς ξυγκατέστησε, θανάτου δίκην ἀπολογησάμενος. Ultima Thucydidis verba respexit Cicero Bruto c. 12. 'quo (Antiphonte) neminem unquam melius ullam oravisse capitis causam, cum se ipse defenderet, se audiente, locuples auctor scripsit Thucydides.' Primus vero Antiphon ab iis, quibus orationes scripsisset, mercedem exegit. Diodorus apud Clem. Alex. Strom. I. p. 365. καὶ μισθοῦ συνηγορῆσαι πρῶτον δικανικὸν λόγον etc. Ammian. Marcell. XXX. 4. 'Antiphon ille Rhamnusius, quem ob defensum negotium omnium primum antiquitas prodidit accepisse mercedem.' Quæ res, cum illis temporibus parum liberalis hominis esse videretur, Antiphonti avaritiæ infamiam contraxit. Comici in primis, quorum tum summa erat licentia, hinc ejus reprehendendi ansam arripuerunt. Philostratus p. 499. καθάπτεται δ' ἡ κωμῳδία τοῦ Ἀντιφῶντος, ὡς δεινοῦ τὰ δικανικὰ, καὶ λόγους κατὰ τοῦ δικαίου ξυγκειμένους ἀποδιδομένου πολλῶν χρημάτων, αὐτοῖς μάλιστα τοῖς κινδυνεύουσι. Platonem, veteris comœdiæ poetam, hoc nomine Antiphontem perstrinxisse, docet Pseudo-Plutarchus: κεκωμῴδηται δὲ εἰς φιλαργυρίαν ὑπὸ Πλάτωνος ἐν Πεισάνδρῳ. Sic enim e Photio legendum pro σὺν Πεισάνδρῳ, quamvis contra Photius e Plutarcho emendandus videatur Oleario

ad Philostrat. l. c. Vid. Taylor. Lect. Lysiac. c. VII. Antiqui Rhetores Antiphonti solas fere tribuunt orationes judiciales, quasi aliud genus non attigisset. Hermogenes tamen loco supra allato λόγους δημηγορικοὺς commemorat. Recte. Nam constat, deliberativum etiam genus ab eo esse tractatum, sive ipse illas orationes ad populum habuerit, sive aliis, qui concionem habere vellent, scripserit. Tales fuerunt ὁ Πολιτικὸς, ὁ περὶ τοῦ Λινδίων φόρου, ὁ περὶ τοῦ Σαμοθράκων φόρου, etc. quæ orationes sæpe commemorantur ab Harpocratione, aliisque Grammaticis. Præter judiciales et deliberativas Antiphon etiam, Gorgiæ exemplo, scripsit sophisticas. Philostratus p. 500. σοφιστικοὶ δὲ καὶ ἕτεροι μὲν, σοφιστικώτερος δὲ ὁ ὑπὲρ τῆς ὁμονοίας. Atque huc pertinet locus Ciceronis Bruto c. 12. Nam cum Cicero ex Aristotele narrasset, Gorgiam paratos habuisse locos communes, cum singularum rerum laudes vituperationesque conscripsisset, addit, 'huic Antiphontem Rhamnusium similia quædam habuisse conscripta.' Ad tales locos communes forte quis referat orationes undecim adhuc superstites, quæ tametsi in forensi argumento versantur, tamen quod nullum indicium vel accusatoris, vel rei, vel temporis habent, nihil aliud sunt, nisi loci communes, quibus vel ipse Antiphon, vel alii in simili re uterentur.

Quid Antiquitas de Antiphontis in dicendo facultate existimarit, satis ostendit tribuendo illi venerabili nomine Nestoris,

Τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή.

Vid. Philostrat. p. 498. Pseudo-Plutarchum et Photium in ejus vita. Ab eo etiam omnes clari in literis viri παροιμιακῶς appellati sunt Rhamnusii, ut Suidas refert v. Ῥάμνος. Thucydides, idoneus in primis judex, quam magnifice de ejus eloquentia senserit, ex eo loco, quem supra attulimus, apparet. De orationis compositione, qua usus est Antiphon, ita judicat Dionys. Halicarn. de Compos. verb. p. 9. ἡ δὲ Θουκυδίδου λέξις, καὶ ἡ Ἀντιφῶντος τοῦ Ῥαμνουσίου καλῶς μὲν σύγκειται νὴ Δία, εἴπερ τινὲς καὶ ἄλλαι, οὐ μὴν ἡδέως γε πάνυ. Idem in Isaeo p. 111. Antiphonti tribuit τὸ αὐστηρὸν μόνον καὶ ἀρχαῖον, addens pro solita sua in judicando acerbitate: ἀγωνιστὴς δὲ λόγων οὔτε συμβουλευτικῶν, οὔτε δικανικῶν ἐστί. Sed nos Thucydidi plus credimus, quam sexcentis Dionysiis. Haud mitius est judicium, quod idem Dionysius fert in Demosthen. p. 167. Ab Hermogene de Form. Orat. II. p. 497. Antiphon dicitur πολιτικὸς μὲν καὶ κατὰ τὸ ἀληθινὸν, καὶ ἄλλως ἠθικὸς, ὥστε καὶ πιθανὸς—μεγέθει χρώμενος οὐκ ὀλίγῳ, καλῶς δέ πως συνυφασμένῳ. ubi plura sunt huc pertinentia, quæ brevitatis causa omitto. Philostratus p. 500. λόγοι δ' αὐτοῦ δικανικοὶ μὲν πλείους, ἐν οἷς ἡ δεινότης, καὶ πᾶν τὸ ἐκ τῆς τέχνης ἔγκειται. Sic enim legendum esse ex Cod. Regio Paris. non σύγκειται, quod placuit Oleario, nos monuit Cel. Præses. Adde his

Libanium Opp. T. II. p. 480. Elegantissime de Antiphonte sententiam dixerunt Pseudo-Plutarchus et Photius, sive potius, quem illi ad verbum descripsisse videntur, Cæcilius in Commentario de Antiphonte: *ἔστι δὲ ἐν τοῖς λόγοις ἀκριβὴς καὶ πιθανὸς, καὶ δεινὸς περὶ τὴν εὕρεσιν, καὶ ἐν τοῖς ἀπόροις τεχνικὸς, καὶ ἐπιχειρῶν ἐξ ἀδήλου, καὶ ἐπὶ τοὺς νόμους καὶ τὰ πάθη τρέπων τοὺς λόγους, τοῦ εὐπρεποῦς μάλιστα στοχαζόμενος.* Quod judicium quin verum sit, et rei consentaneum, nemo, qui superstites Orationes legerit, dubitabit. Prope igitur adducor, ut credam, has orationes nunquam serio lectas esse a doctissimo et cetera accuratissimo viro, Io. Ionsio, qui de Script. Hist. Philos. p. 325. magna confidentia scribit, Antiphontis, quæ supersunt, orationes scholasticas esse atque fictas declamationes, et Antiphontis nil præter nomen habere. Sed hicce error commodius a nobis Capite III. profligabitur.

CAPUT SECUNDUM.

Jam Antiphontis ætate, ut quisque Athenis disertissimus erat, ita ad honores et munera reipublicæ tractanda maxime evehebatur. Antiphon igitur, omnibus eloquentiæ præsidiis instructus, non putavit sibi domi desidendum, sed animum esse ad rempublicam appellendum. Plutarchus: *δύναμιν λόγων κτησάμενος, ὥρμησε μὲν πολιτεύεσθαι.* Magni ejus opera Atheniensibus fuit in Bello Peloponnesiaco. Nam et duabus triremibus præfectus, et exercitus Prætor sæpe cum hoste conflixit, aliquot præclaras victorias reportavit, et Atheniensibus belli socios adjunxit. Plutarchus: *ὁτὲ μὲν δυσὶ τριηραρχῶν ναυσὶν, ὁτὲ δὲ στρατηγῶν, καὶ πολλαῖς μάχαις νικῶν, καὶ συμμαχίας μεγάλας αὐτοῖς προσαγόμενος.* Philostrat. p. 498. *ἐστρατήγησε πλεῖστα, ἐνίκησε πλεῖστα.* Verum multo luculentius beneficium contulit in patriam, augens rem navalem sexaginta triremibus, quæ viris armisque instructæ essent. Philostratus l. c. *ἑξήκοντα τριήρεσι πεπληρωμέναις ηὔξησεν Ἀθηναίοις τὸ ναυτικόν.* Plutarchus: *καὶ τοὺς ἀκμάζοντας ὁπλίζων, καὶ τριήρεις πληρῶν ἑξήκοντα.* Quæ si vera sint, regiæ atque immensæ homini opes fuerint necesse est, quas quavis potius ratione compararit, quam orationibus aliorum nomine scribendis. Videri possit Xenophon Hellen. II. p. 467. quod modo ex Plutarcho et Philostrato retulimus, in dubitationem adducere. Nam duas tantum triremes ab Antiphonte suppeditatas dicit. Sed Xenophonti de alio Antiphonte, minus potente et illustri, sermonem esse, infra ostendemus. Forte etiam Antiphon patriæ suæ Archon fuit, annumque suo nomine signavit. Certe Diodorus Sicul. XII. p. 534. *ἄρχοντα ἐπώνυμον* Olymp. XC. 3. ponit Antiphontem, quem Rhamnusium fuisse, et ætas, et alii summi, quos gessit, honores probabile reddunt.

Sed operæ pretium est videre, qualem se Antiphon in republica administranda gesserit. Eloquentia ipsi viam ad honores patefactam esse ostendimus: sed illa ipsa Eloquentia, qua animos hominum in quascunque partes flectere poterat, illum populo reddidit suspectum. Quod sentiens Antiphon, nunquam velut in scenam prodiit, sed post siparium latuit enixe adjuvans, qui consilium suum in republica gubernanda expetiissent. Thucydides loco egregio, quem sæpe laudavimus: *καὶ ἐς μὲν δῆμον οὐ παριὼν, οὐδ' ἐς ἄλλον ἀγῶνα ἑκούσιος οὐδένα, ἀλλ' ὑπόπτως τῷ πλήθει διὰ δόξαν δεινότητος διακείμενος, τοὺς μέντοι ἀγωνιζομένους, καὶ ἐν δικαστηρίῳ καὶ ἐν δήμῳ πλεῖστα εἷς ἀνὴρ, ὅστις ξυμβουλεύσαιτό τι, δυνάμενος ὠφελεῖν.* Adde Plutarch. Nicia p. 526. et Philostr. p. 499. Ad Antiphontem potissimum, tanquam auctorem, refertur insignis illa Reipublicæ Atheniensis commutatio, qua, pristina Magistratuum ratione antiquata, summa omnium rerum potestas translata est ad Quadringentos viros. Quæ publici status mutatio ut rectius intelligatur, illorum temporum historiam paulo altius repetamus.

Belli Peloponnesiaci anno XVII. Olymp. XCI, 1. Athenienses, suadente Alcibiade, frustra obnitente Nicia, Syracusanis bellum intulerunt, et ad id gerendum ducem Alcibiadem delegerunt. Sed antequam classis altum peteret, accidit, ut omnes Hermæ vel Mercurii statuæ una nocte dejicerentur. Quæ res quod ex conjuratione ad populi libertatem opprimendam inita exstitisse videbatur, ingentem Atheniensibus terrorem incussit. Dux conjurationis Alcibiades plerorumque oculis notabatur, qui tum reliquos cives opibus, gratia, multitudine amicorum et clientium anteibat. Vix ille classe in Siciliam pervenerat, cum inimici eum hoc crimine apud populum compellantes perficiunt, ut domum ad causam dicendam revocaretur. Alcibiades populi mandato parens, Athenas contendit. Sed cum in itinere audivisset, se indicta causa capitis esse damnatum, bonis publicatis, Lacedæmona demigravit. Cum vero Lacedæmoniorum constantiæ non satis conveniret versatile Alcibiadis ingenium, eique privatæ simultates intercederent cum Agide, Lacedæmoniorum Rege, non satis tutum hoc perfugium ratus, ad Tissaphernem præfectum Regis Persarum, se contulit, et callide ei persuasit, non expedire Regi, Lacedæmoniorum opes nimis crescere, ne confecto bello statim cum victoribus certamen sit suscipiendum.

Alcibiades, hac opera civibus suis venditata, cum Pisandro, Prætore Atheniensium apud Samum, qui, sicut ipse, optimatibus favebat, consilium de reditu in patriam agitare cœpit, offerens liberaliter tum Regis Persarum amicitiam, tum operam suam, hac conditione, ut imperium a populo ad Optimates transferretur. Hoc Alcibiadis consilium a Pisandro primum cum Samiis, mox cum

Atheniensibus, qui Sami versabantur, communicatum est, et parum abfuit, quin, adjuvantibus illud Athenis etiam primi ordinis viris, feliciter cederet. Sed huic Alcibiadis conatui intercessit Phrynichus, Dux Atheniensium exercitus, callide intelligens, Alcibiadi non magis paucorum dominatum curæ esse, quam statum popularem, sed id tantum quæri, (quod postea eventus comprobavit) ut ipse, discordia inter civitatis Ordines sparsa, ab alterutra parte in auxilium vocetur. Longum esset enarrare, quæ impedimenta Phrynichus Alcibiadis consilio objecerit. Tandem Pisander aliique Legati Athenas veniunt, populo persuasuri, ut Alcibiades in patriam revocetur, et, mutata antiqua regendi forma, respublica quadringentis committatur: quod si facerent, eos Persarum Regem belli socium habituros, sin minus, ne ipsam quidem salutem eos servaturam. Hac necessitate populus compulsus, in Pisandri et reliquorum legatorum sententiam concedit, et Democratiam Oligarchia commutat. Constituuntur Decemviri reipublicæ ordinandæ cum summa potestate, qui certa die ad populum referant, quæ optima sit ratio Reipublicæ administrandæ. Hi, ubi dies advenit, populum rogant, ut cuivis Atheniensium sententiam, quamcunque velit, dicere impune sit. Qua dicendi libertate concessa, omnes censuerunt, antiquos Magistratus esse abdicandos: simul quinque concionis Præsides delegerunt, a quibus rursus centum alii viri deligerentur, quorum singuli sibi tres alios cooptarent, hi denique Quadringenti rempublicam cum summa potestate administrarent. In hac historia enarranda potissimum secuti sumus Historicorum principem, Thucydidem l. VIII. cui jungendi sunt Nepos et Plutarchus in Alcibiade, Diodor. Sicul. l. XIII. et Justinus l. V. Talis ac tantæ conversionis præcipuus architectus fuit Antiphon, ut supra diximus, sed latitans more suo, et consiliis monitisque instruens Pisandrum, aliosque pristini status eversores. Thucydides: *ὁ μέντοι ἅπαν τὸ πρᾶγμα ξυνθεὶς, ὅτῳ τρόπῳ κατέστη εἰς τοῦτο, καὶ ἐκ πλείστου ἐπιμεληθεὶς, Ἀντιφῶν ἦν* etc. Philostrat. *κατέλυσε τὴν δημοκρατίαν, ἐδούλωσε τὸν Ἀθηναίων δῆμον.* Pseudo-Plutarchus: *καὶ παρατέτακεν ἕως καταλύσεως τῆς δημοκρατίας ὑπὸ τῶν τετρακοσίων γενομένης, ἣν αὐτὸς δοκεῖ συγκατασκευάσαι.* Photius: *παρέτεινε δὲ τὸν βίον ἕως τῆς ὑπὸ τῶν ῡ γενομένης καταλύσεως, ἧς καὶ αὐτὸν αἰτίαν μετεσχηκέναι φασὶ παρασχεῖν.* quæ Photii verba, a librariis turbata, sic in ordinem cogas: *ἧς καὶ αὐτὸν μετεσχηκέναι, καὶ αἰτίαν φασὶ παρασχεῖν.* Huc etiam pertinet locus Libanii Apologia Socratis p. 651. ubi licet Antiphontis nomen reticeatur, satis tamen patet, non alium intelligi, nisi Antiphontem: *ἀλλ' οὐκ ἔδειξεν αὐτὸν ἐν μέσῳ, λάθρα δὲ τὸ πρᾶγμα συνέθηκεν, ὡς ὄχλῳ μὲν οὐκ εἰωθὼς χρῆσθαι, τῶν δ' αὐτῶν ἐκείνοις ἐπιθυμῶν. ἑτέρου ταῦτα ἦν τοῦ καὶ τῶν τετρακοσίων ἑνὸς, καὶ λόγον ὕστερον, ὧν ἔδοξεν ἀδικεῖν, δεδωκότος.*

Sic locus ille scribendus est, in quo manifesta apparent vestigia imitationis loci Thucydidei de Antiphonte.

In hunc Quadringentorum numerum populus allegit tum ipsum Antiphontem, tum Phrynichum et Theramenem,* amicitia et usu Antiphonti conjunctos, sed inter quos brevi gravissima discidia exstiterunt. Quadringenti in duas factiones discesserant, quarum altera, duce Theramene, impense favebat Alcibiadi, altera, cujus caput cum Phrynicho erat Antiphon, omnibus modis, ne Alcibiades revocaretur, impediebat, facile videns, eo recepto, rempublicam ad popularem statum rediturам. Quum vero altera factio superior esse cœpisset, nec res aliter teneri posset, Antiphon, Phrynichus, aliique decem, tanquam factionis suæ legati, ad ipsos Atheniensium acerbissimos hostes, Lacedæmonios profecti sunt, ut pacem quibuscunque conditionibus facerent. Simul eorum consilio Eetionea munita est, qua hostium classem pedestremque exercitum, quando et quoties vellent, recipere possent. Sed legati re infecta Athenas reversi sunt, et nihil aliud hac legatione, quam sibi exitium maturarunt. Vix reversus Phrynichus ex insidiis periit in frequenti foro, percussore ejus impune evadente. Qua re animus crevit adversæ factioni, ejusque principi, Therameni. Fit deinde maxima rerum commutatio. Nam, dissoluto Quadringentorum imperio, respublica quinque millibus administranda traditur. Alcibiades denique in patriam revocatur. Vid. Thucydid. VIII. 90. seqq. Hæc gesta sunt Olymp. XCII, 2. Prætore Theopompo. Eodem anno inimici Antiphontem in jus vocarunt, ubi non indicta causa condemnatus est, ut gravissimo errore scribit Pseudo-Plutarchus, sed causam dicere coactus, tum primum publice dixit tanta vi eloquentiæ, ut Thucydides illum optime omnium, ad suam usque memoriam, capitis causam dixisse fateatur. Accusatus est, Thucydide teste, quod paucorum dominatum constituisset: *καὶ αὐτός τε ἐπειδὴ τὰ τῶν τετρακοσίων ἐν ὑστέρῳ μεταπεσόντα ὑπὸ τοῦ δήμου ἐκακοῦτο, ἄριστα φαίνεται τῶν μέχρις ἐμοῦ ὑπὲρ αὐτῶν τούτων αἰτίας, ὡς ξυγκατέστησε, θανάτου δίκην ἀπολογησάμενος.* In ipsa vero pu-

* Theramenis Historia, propter diversa et pugnantia inter se veterum scriptorum de eo judicia, commodam Academicæ exercitationi materiem præbere posset. Obiter Theramenis nomen restituamus Libanio Apolog. Socrat. p. 651. *ἔστιν οὖν εἰπεῖν, ὅτι μετέσχεν ἀνὴρ τῆς τῶν τετρακοσίων ὀλιγαρχίας, τῶν τριάκοντα παρανομίας; τὸν Πείσανδρον ἐμιμήσατο, μετὰ Ῥαμένους ἐξήτασται, τῷ Φρυνίχῳ ταὐτὸ ποιῶν ὤφθη*; Legendum Θηραμένους. Theramenes vulgo *Cothurnus* dictus est, quod in civium factionibus ancipitem se gerebat, et utrique parti gratus esse studebat, sicut *cothurnus* aptus est utrique pedi. Critias in oratione adversus Theramenem apud Xenophont. Hellen. II. p. 465. *ὅθεν δήπου γὰρ καὶ Κόθορνος ἐπικαλεῖται. καὶ γὰρ ὁ κόθορνος ἁρμόττειν μὲν τοῖς ποσὶν ἀμφοτέροις δοκεῖ.* ubi Celeb. Ruhnkenius rectissime expungit verba, *καὶ γὰρ ὁ κόθορνος ἁρ. μ. τ. π. α. δ.* tanquam Grammatici marginale glossema: quamvis illa in libro suo invenerit Scholiast. Aristoph. ad Ran. v. 47. Pollux VII. 91. *ὁ δὲ κόθορνος, ἑκατέροις ἀμφοῖν τοῖν ποδοῖν. ὅθεν καὶ τὸν Θηραμένην Κόθορνον ἐκάλουν, διὰ τὸν περὶ τὴν πολιτείαν ἀμφοτερισμόν.* Vide eximium virum, L. Kusterum ad Suid. v. Θηραμένης.

blica condemnationis formula, quam ex Cæcilio, magno hujus historiæ bono, conservavit Plutarchus, damnatus dicitur, quod exitio reipublicæ legatus ad Lacedæmonios profectus esset, et e castris navi hostili abiisset, et per Deceleam iter terrestre fecisset, atque adeo patriam suam prodidisset. Pœna ipsi longe atrocissima constituta est, ut undecim viris traderetur, bona ejus publicarentur, ædes solo æquarentur, titulo ædium in area posito, ANTIPHONTIS PRODITORIS, ut neque Athenis, neque in terra Attica sepeliretur, ut non modo ipse infamis esset, sed omnes etiam ex eo nati, sive legitimi essent, sive spurii, ut infamia quoque notaretur, qui quem posterorum Antiphontis adoptaret. De pœnæ genere nihil habet Thucydides, forte rem adeo atrocem de industria silentio prætermittens, ut magistro bene de se merito gratificaretur. Quæ probabilis est conjectura Marcellini in vita Thucyd. p. 4. ὅτι δὲ μετὰ τὸν θάνατον τιμωρούμενοι τὸν Ἀντιφῶντα οἱ Ἀθηναῖοι ἔῤῥιψαν ἔξω τῆς πόλεως τὸ σῶμα, σεσιώπηκεν, ὡς διδασκάλῳ χαριζόμενος. ubi sequentia verba, tanquam inutile additamentum, resecanda: λέγεται γὰρ ὡς ἔῤῥιψαν αὐτοῦ τὸ σῶμα οἱ Ἀθηναῖοι ὡς αἰτίου τῆς μεταβολῆς τῆς δημοκρατίας. Oratio, qua se defendit Antiphon, dicitur περὶ μεταστάσεως, i. e. *de mutatione status popularis in oligarchiam Quadringentorum virorum.* Harpocration v. Στασιώτης. Ἀντιφῶν ἐν τῷ περὶ μεταστάσεως· περὶ τοίνυν ὧν Ἀπόληξις κατηγόρηκεν, ὁ στασιώτης ἦν ἐγὼ, καὶ ὁ πάππος ὁ ἐμὸς etc. ubi H. Valesius, Vir magnus, corrigit ᾧ vel οὗ στασιώτης ἦν ἐγώ. Malim, ὅτι στασιώτης ἂν ἦν ἐγώ.

Sed antequam hinc discedamus, excutienda sunt quædam veterum scriptorum loca, quæ hactenus disputatis non satis convenire videantur. Pseudo-Plutarchus ex Lysiæ oratione deperdita, et Theopompo refert, Antiphontem sub triginta Tyrannis, qui Olymp. XCIV, 2. constituti sunt, capitis damnatum esse. Si Lysiæ illa oratio, et Theopompi historia exstaret, certius hac de re judicari posset. Lysias quidem in oratione, quæ superest, Adv. Eratosth. p. 216. Antiphontem narrat, a populo, post libertatem recuperatam, condemnatum esse, adeoque nihil dicit, quod Thucydidi, et Monumento publico, supra a nobis laudato, cujus summa debet esse auctoritas, adversetur. Antiphon igitur, qui sub triginta tyrannis periit, diversus fuit ab Antiphonte Rhamnusio: quod et ipsum Plutarcho commode in mentem venit. Adjiciamus ejus verba ex pulcherrima emendatione Taylori Lection. Lysiac. c. VII. ἀλλ' οὗτός γε ἂν εἴη ἕτερος, Λυσιδωνίδου πατρός· οὗ Κρατῖνος ἐν Πυτίνῃ ὡς πονηροῦ μνημονεύει. Verum, ne quid dissimulemus, Theramenes etiam apud Xenophont. Hellen. II. p. 467. Antiphontis condemnationem manifeste tribuit triginta Tyrannis: ἀλλὰ μὴν καὶ Ἀντιφῶντος ὑφ' ὑμῶν ἀπολλυμένου, ὃς ἐν τῷ πολέμῳ δύο τριήρεις εὖ πλεούσας παρεί-

χετο, ἠπιστάμην ὅτι καὶ οἱ πρόθυμοι τῇ πόλει γεγενημένοι πάντες ὑπόπτως ὑμῖν ἕξοιεν. Qui locus cum Thucydide, et Monumento publico apud Plutarchum, conciliari non potest, nisi forte dicamus, Theramenem propterea Antiphontis exitium triginta Tyrannis imputasse, quod plures in eorum numero essent, qui ante constitutum Trigintaviratum Antiphontem in perniciem impulissent. At hæc de Antiphontis morte querela cuivis potius convenisset, quam Therameni, in quem unum Lysias Orat. adv. Eratosthen. p. 216. conjicit crimen Antiphontis interfecti: *βουλόμενος δὲ τῷ ὑμετέρῳ πλήθει δοκεῖν πιστὸς εἶναι, Ἀντιφῶντα καὶ Ἀρχεπτόλεμον φιλτάτους ὄντας αὐτῷ κατηγορῶν ἀπέκτεινεν.* Cui dubitationi forte quis ita occurrat, ut dicat, Theramenem, cum idem sibi, quod Antiphonti antea, supplicium impenderet, vel pœnitentiam agere cœpisse, quod veterem amicum perdidisset, vel crimen a se transferre voluisse in triginta Tyrannos. Sed fatemur, animum magis in hanc partem inclinare, ut statuamus, Xenophontem non de Antiphonte Rhamnusio loqui, sed de alio, Lysidonidis filio, quem Lysias in oratione deperdita, et Theopompus dicunt sub triginta Tyrannis periisse.

Hactenus de vita, rebus gestis, et morte Antiphontis; quibus speramus satisfactum esse Tayloro V. C. in vita Lysiæ p. 39. dubitanti, an Antiphon e collegio CCCC Virorum idem fuerit, qui Antiphon Orator.

CAPUT TERTIUM.

Sequitur, ut de ingenii monumentis, quibus Antiphon nomen suum posteritati commendavit, breviter dicamus. Sed hic nobis fere otium fecerunt Viri literariæ historiæ peritissimi, Io. Meursius in Biblioth. Attica, T. X. Thes. Ant. Gr. p. 1422. Io. Ionsius libro sæpius laudato, et Io. Alb. Fabricius Bibl. Gr. l. II. c. 26. p. 837. Attingamus igitur ea tantum, quæ a viris egregiis vel perperam dicta sint, vel prætermissa. De Antiphontis *τέχνῃ ῥητορικῇ* supra diximus, quæ repetere non est necesse. Orationes ejus sexaginta olim exstiterunt, e quibus Cæcilius, Rhetor, viginti quinque velut subdititias familia submovit. Photius et Plutarchus: *φέρονται δὲ αὐτοῦ λόγοι ἑξήκοντα, ὧν ὁ Καικίλιος εἴκοσι καὶ πέντε φησὶν αὐτοῦ καταψεύδεσθαι, ὡς εἶναι τοὺς διαφυγόντας τὸ νόθον, πέντε καὶ τριάκοντα.* Sed ex his paucæ tantum commune bonorum librorum naufragium evaserunt: reliquarum vix tituli salvi ad nos pervenerunt. Atque hic, quod supra promisimus, a nobis præstandum est, ut velut per inductionem demonstremus, Io. Ionsium Orationes, quæ supersunt, temere et inconsulte pro declamationibus a scholastico homine confictis habuisse. Ex Orat. IV. p. 118, 6. ed. H. Steph. *ἀπελογήθη* citat Pollux II. 119. Ex eadem Orat. p. 119, 6. locum laudat Ammonius v. *Ἐνθύμημα.* Quæ in Orat. V. p. 120, 26. leguntur, *τὸν*

ἀναίτιον καταλαβόντας, τὸν αἴτιον ἀφεῖναι, affert Suidas v. καταλαβεῖν, qui hinc corrigendus. Ex Or. X. p. 125, 25. vocem γηραιὸς excerpsit Pollux II. 13. Ex eadem Orat. ib. 33. idem VIII. 21. habet vocem ἐπιτίμιον. Nobilissimam Orationem De cæde Herodis bis nominatim citat Harpocration v. Διετείνοντο, et v. Φροῦδος. Uterque locus exstat p. 134, 41. et 132, pen. Ex eadem oratione, quamvis haud nominata, Pollux III. 138. excerpsit vocem αἰτίασις, quæ est p. 132, 24. et IX. 13. verbum χωροφιλεῖν, quod occurrit p. 138, 27. Orationem De Choreuta laudat Harpocration v. Διδάσκαλος. Locus, quem inde affert, exstat p. 142, 31. Sed idem ex eadem Oratione citat Διϊπόλια, quæ ibi non comparent. Videtur ergo Harpocration, memoria lapsus, Orationem De Choreuta pro quinta, in qua p. 120, 10. Διϊπόλια occurrunt, laudasse. Eat nunc Ionsius, et spurias ineptasque judicet Orationes, quas ipsi antiqui Grammatici, quorum spectata est eruditio, Harpocration, Pollux, Ammonius, Suidas, non modo ut genuinas probarunt, verum etiam tanquam Attici sermonis normam adhibuerunt. Hæc sufficiant ad vindicandam γνησιότητα Orationum de cæde, vel λόγων φονικῶν, quas nobis solas reliquas fecit temporis injuria.

Inter Orationes deperditas, teste Pseudo-Plutarcho, præ aliis laudem tulit ὁ πρὸς Ἐρασίστρατον περὶ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ. Bona fide vertitur, *de generibus* vel *formis dicendi*. Ridiculum sane orationis argumentum, quale ne ineptus quidem posterioris ætatis Sophista ad populum explicare sustinuisset. Vidit absurdum, quod in hoc titulo est, (et quis non videat?) Io. Iac. Reiskius Animadv. in Plutarch. p. 490. Verum, ut est infelicissimus conjector, hic quoque, περὶ τῶν ἐλαιῶν, *de oleis*, legens, aberravit. Vide, quanto felicius Celeberrimus Ruhnkenius restituerit, ὁ πρὸς Ἐρασίστρατον περὶ ΤΩΝ ΤΑΩΝ, *oratio adversus Erasistratum de Pavonibus*. Subjiciamus veterum scriptorum loca, quæ palmariam emendationem omni dubio liberent. Athenæus XII. p. 397. Ἀντιφῶντι δὲ τῷ ῥήτορι λόγος μὲν γέγραπται, ἔχων ἐπίγραμμα περὶ Ταῶν. ubi plura laudat ex hac oratione. Ælianus Histor. Animal. V. 21. ἐτιμῶντο δὲ τὸν (ταῶν) ἀῤῥένα, καὶ τὸν θῆλυν δραχμῶν χιλίων, ὡς Ἀντιφῶν ἐν τῷ πρὸς Ἐρασίστρατον λόγῳ φησί. Harpocration: Εὐοφθάλμως, ἀντὶ τοῦ, εὐπρεπῶς. Ἀντιφῶν ἐν τῷ περὶ Ταόνων. Idem alibi: Πυριλαμπής. Ἀντιφῶν ἐν τῷ περὶ τῶν Ταῶν. Eustathius ad Iliad. B. p. 346. Athenæum, ut solet, describens: Ἀντιφῶν μὲν γὰρ, φασὶν, ὁ ῥήτωρ δισυλλάβως κλίνει, λόγον γράψας, ἐπίγραμμα ἔχοντα περὶ Ταῶν. Forte hicce Antiphontis Pavo occasionem dedit Luperco Berytio, Grammatico, scribendi libelli περὶ τοῦ Ταὼ, sicut idem alium libellum scripserat περὶ τοῦ παρὰ Πλάτωνι ἀλεκτρύονος. Vide Suidam v. Λούπερκος.

Scripsit etiam Antiphon Ἀλκιβιάδου λοιδορίας, laudatas a vero

Plutarcho Alcibiade p. 192. F. ἐν δὲ ταῖς Ἀντιφῶντος λοιδορίαις γέγραπται, ὅτι παῖς ὢν ἐκ τῆς οἰκίας ἀπέδρα πρὸς Δημοκράτη, τινὰ τῶν ἐραστῶν. Hanc quoque orationem Ionsius p. 325. in scholis Sophistarum, vel ab alio quodam Alcibiadis inimico potius, quam ab Antiphonte Rhamnusio, scriptam judicat. Quæ conjectura non minus vana est, quam illa de Orationum superstitum νοθείᾳ, paulo ante a nobis confutata. Nam quid potest esse magis verisimile, quam Alcibiadem, æqualem Antiphontis, et Quadringentis, quorum princeps erat Antiphon, infensissimum, ab Antiphonte oratione acerba esse laceratum? Atqui, quod Plutarchus scribit, planissime confirmat Athenæus l. XII. p. 525. B. elegans ex illa Oratione afferens fragmentum: περὶ δὲ τῶν Ἀβυδηνῶν Ἀντιφῶν ἐν τῷ κατ' Ἀλκιβιάδου λοιδορίας οὕτως· ἐπειδὴ ἐδοκιμάσθης ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων, παραλαβὼν παρ' αὐτῶν τὰ σαυτοῦ χρήματα, ᾤχου ἀποπλέων εἰς Ἄβυδον, οὔτε χρέος ἴδιον σαυτοῦ πραξόμενος οὐδὲν, οὐδὲ προξενίας οὐδεμιᾶς ἕνεκεν· ἀλλὰ τῇ σαυτοῦ παρανομίᾳ καὶ ἀκολασίᾳ τῆς γνώμης ὁμοίους ἔργων τρόπους μαθησόμενος παρὰ τῶν ἐν Ἀβύδῳ γυναικῶν, ὅπως ἐν τῷ ἐπιλοίπῳ βίῳ σαυτοῦ ἔχῃς χρῆσθαι αὐτοῖς. ubi Celeb. Ruhnkenius pro παρανομίᾳ legere malit παροινίᾳ· quæ vox centies jungitur cum ἀκολασίᾳ. Pertinet ad hanc emendationem stabiliendam locus Plutarchi Alcibiad. p. 211. D. ὅπως αὐτὸς ἐπ' ἀδείας χρηματίζηται περιπλέων, καὶ ἀκολασταίνῃ μεθυσκόμενος, καὶ συνὼν ἑταίραις Ἀβυδηναῖς, καὶ Ἰωνίσιν. Titulos orationum Antiphontiarum, a viris eruditis collectos, augere licet e Grammaticis ineditis, qui sunt penes Celeb. Præsidem. Antiatticista MS. Ἀναδέξαι, οἷον ἐγγυῆσαι. Ἀντιφῶν πρὸς Πολύευκτον. Δεινόλοχος Ἀλθαίᾳ. Lex. Sangerm. MS. Ἀθήναζε.—καὶ τὸ παρὰ Ἀντιφῶντι δὲ ἐν τῷ περὶ ἀνδραποδισμοῦ λόγῳ ἐπίστασιν ἔχει ὡς ἡμαρτημένον τὴν σύνταξιν. γράφει δὲ οὕτως· ἐπειδὴ γὰρ ἀπῴκεις τὴν Ἀθήναζε, καὶ ἀπηλλάγην τῆς κληρουχίας. In iisdem Grammaticis alia etiam Antiphontis fragmenta reperiuntur. Lex. Sangerm. MS. Ἀδυναμία ἐρεῖς, ὡς Δημοσθένης, καὶ ἀδυνασία, ὡς Ἀντιφῶν, καὶ Θουκυδίδης, καὶ ἀδυνατία, ὡς Δεινόλοχος. † Ἀκόλουθα, Ἀντιφῶν τὰ ἑπόμενα καὶ σύμφωνα. †Ἀποδικεῖν, ἀντὶ τοῦ, ἀπολογεῖσθαι. οὕτως Ἀντιφῶν. Ultima glossa etiam est apud Suidam, ubi pro Ἀντιφῶν male legitur Ἀντιφάνης, quamvis cum Suida conveniat Eudemus Lex. Rhetor. MS. quod Celeb. Præses Parisiis evolvit. De horum nominum permutatione Cap. IV. nonnulla dicemus. Lexicon Reg. MS. Τρίτην ἡμέραν χρὴ λέγειν, οὐχὶ τρεῖς ἡμέρας. Ξενοφῶν· καὶ τρίτην ἡμέραν αὐτὸ τοῦτ' ἔπραττον. Μένανδρος· ἡμέραν τρίτην ἐπεκώμασεν ἡμῖν. Ἀντιφῶν· ἐχθὲς μετὰ πέντ' ἔπινον, ἡμέραν τρίτην μεθ' ἑπτά. Antiatticista MS. Ἀπειθαρχία. Ἀντιφῶν πολικῶν. Corrigendum videtur πολιτικῷ, ut ejus λόγος πολιτικὸς intelligatur.

CAPUT QUARTUM.

Plures Antiphontes clarum in literis nomen habuerunt; ex quibus duo inprimis ipsorum veterum negligentia, dicam, an inscitia, cum Antiphonte Rhamnusio sæpe confudit. Nos breviter de illis disputemus, omissis quæ Ionsius, Fabricius, et Cl. Taylorus Lect. Lysiac. c. VII. occuparunt, et, qui secernendi sint, accurate secernamus.

I. Antiphon τερατοσκόπος, sive *haruspex*, quem ab Oratore bene distinguit Hermogenes de Form. Orat. II. p. 497. Rectissime etiam Suidas: Ἀντιφῶν, Ἀθηναῖος, τερατοσκόπος, καὶ ἐποποιὸς, καὶ σοφιστής. ἐκαλεῖτο δὲ λογομάγειρος. Idem ex alio auctore: Ἀντιφῶν, Ἀθηναῖος, ὀνειροκρίτης, περὶ κρίσεως ὀνείρων ἔγραψε. Tzetzes Scholio MS. quod supra dedimus, eum scribit Alexandri tempore vixisse. Sed multum fallitur. Vixit enim tempore Socratis, et invidus divini viri obtrectator, discipulos ab eo avertere tentavit. Diogenes Laert. II. 46. ex Aristotele: Σωκράτει τις, καθ' ἅ φησιν Ἀριστοτέλης ἐν τρίτῳ περὶ Ποιητικῆς, ἐφιλονείκει Ἀντίλοχος Λήμνιος, καὶ Ἀντιφῶν ὁ τερατοσκόπος. ubi vid. Menagium. Socratis cum hoc Antiphonte contentionem copiose et eleganter explicat Xenophon Memorab. I. 9. Sed Plutarchus et Photius, quadrata rotundis miscere soliti, hæc non de Antiphonte *Onirocritico*, sed de *Rhamnusio* accipiunt. Plutarchi verba hæc sunt: διατριβὴν δὲ συνέστησε, καὶ Σωκράτει τῷ φιλοσόφῳ διεφέρετο τὴν ὑπὲρ τῶν λόγων διαφορὰν, οὐ φιλονείκως, ἀλλ' ἐλεγκτικῶς, ὡς Ξενοφῶν ἱστόρηκεν ἐν τοῖς Ἀπομνημονεύμασιν. Frontem perfricuisse hominem dicas, qui tale quid a Xenophonte scriptum affirmare audeat. Nam Xenophon inducit Antiphontem cum Socrate disputantem, non ut virum probum, et veri investigandi studiosum, sed ut improbum cavillatorem. Veniebat in mentem, forte Plutarcho succurri posse, transponendis ejus verbis, οὐκ ἐλεγκτικῶς, ἀλλὰ φιλονεικῶς. Sed hanc medicinam faciendam esse negat ejusdem erroris socius, Photius: διενεχθῆναι δὲ φασὶν αὐτὸν καὶ Σωκράτῃ τῷ φιλοσόφῳ, οὐ πρὸς φιλονεικίαν, ἀλλὰ πρὸς ἔλεγχον ὁρῶντα. Habeant igitur secum errores suos, serventque sepulcro. Ipse vero Xenophon satis indicat, illam disputationem non cum Antiphonte *Rhamnusio* institutam fuisse, sed cum Antiphonte *Onirocritico*, appellans eum σοφιστὴν, qui titulus huic Antiphonti tribui solet, non *Rhamnusio* oratori. Sed omnem controversiam dirimit gravissimus auctor, Aristoteles, cujus testimonium paulo ante ex Diog. Laert. laudavimus. Quo magis miramur, inter ipsos Veteres hac de re non satis convenisse. Nam, teste Athenæo l. XV. p. 673. F. Andrantus librum scripserat, compilatum postea ab Hephæstione, Grammatico, περὶ τοῦ παρὰ Ξενοφῶντι ἐν τοῖς Ἀπομνημονεύμασιν Ἀντιφῶντος. Vidimus cap. 1. Hermogenem Antiphonti

haruspici tribuere λόγον περὶ ἀληθείας, λόγον περὶ ὁμονοίας, λόγον πολιτικὸν, et λόγους δημηγορικούς. Sed ut posteriores orationes ad *Rhamnusium* referendæ videntur, sic omnium consensu libri περὶ Ἀληθείας tribuuntur Antiphonti *Sophistæ*. Grammatici veteres apud Fabricium duos hujus operis libros laudant. Sed liber decimus sextus in Schol. MS. Demosthenis, quod Wolfius ad eum affert p. 1151. citatur: ἐν τῷ ις' τῆς Ἀληθείας ὁ αὐτὸς κέχρηται καὶ ἐπὶ διακοσμήσεως. Hanc tamen lectionem dubiam faciunt Harpocration et Suidas v. Διάθεσις, apud quos eadem glossa reperitur, legentes ἐν τῷ δευτέρῳ τῆς Ἀληθείας. Videtur igitur opus in duos tantum libros divisum fuisse. Vir præclarus, Ioannes Alberti, cujus morte Græcæ literæ ingens damnum fecerunt, hunc Antiphontis librum laudari putabat ab Hesychio in hac glossa: Γλαὺξ ἐν πόλει. παροιμία. ταῖς ἀληθείαις ἀνέκειτο γὰρ ὑπὸ Φειδίου ἐν τῇ ἀκροπόλει. cujus opinionem non sequar. Nam primum hic liber nusquam vocatur αἱ Ἀληθεῖαι, ubique ὁ περὶ Ἀληθείας, vel ὁ Ἀληθείας, sicut ipse Hesychius alibi laudat: Ἄβιος. πλούσιος, ὡς Ἀντιφῶν ἐν Ἀληθείας ά. Deinde ταῖς ἀληθείαις omnino capiendum pro *re vera*, ut bene cepit Kusterus. Similiter Scholiastes Aristophanis ad Vesp. v. 1081. Γλαῦκα δὲ, τὴν Ἀθηνᾶν. φασὶ δὲ, κατὰ τὸ ἀληθὲς γλαῦκα διαπτᾶσθαι, τὴν νίκην τοῖς Ἀθηναίοις ἀπαγγέλλουσαν. Tradit Origenes adv. Celsum IV. p. 176. Antiphontem hoc libro *providentiam sustulisse:* κἂν Ἀντιφῶν, ἄλλος ῥήτωρ νομιζόμενος εἶναι, καὶ τὴν πρόνοιαν ἀναίρων ἐν τοῖς ἐπιγεγραμμένοις περὶ Ἀληθείας παραπλησίως τῇ Κέλσου ἐπιγραφῇ. Ad hanc ejus doctrinam referendum videtur fragmentum, quod exstat apud Suidam: Ἀδέητος. ὁ μηδενὸς δεόμενος, καὶ πάντα ἔχων. Ἀντιφῶν ἐν ά Ἀληθείας· Διὰ τοῦτο οὐδενὸς δεῖται, οὔτε προσδέχεται οὐδενός τι, ἀλλ' ἄπειρος, καὶ ἀδέητος. ubi pro ἄπειρος forte emendandum εὔπορος, quamvis vulgata lectio etiam explicari possit. Hæc autem quin Antiphon *de Deo* dixerit, nihil est, quod dubitemus. Vides igitur, Epicurum hanc pestiferam doctrinam non per se invenisse, sed dudum ab Antiphonte inventam, in philosophism suam transtulisse. Vid. Diogen. Laert. X. 139. et ibi Menagium. Epicuri sententiam elegantissimis versibus explicat Lucretius II. 645—650.

'Omnis enim per se Divum natura necesse est
Immortali ævo summa cum pace fruatur,
Semota a nostris rebus, sejunctaque longe.
Nam privata dolore omni, privata periclis,
Ipsa suis pollens opibus, nihil indiga nostri,
Nec bene promeritis capitur, nec tangitur ira.'

Hanc observationem, a Celeb. Ruhnkenio mecum communicatam, nefas fuisset omittere. Fragmentis libri περὶ Ἀληθείας, quæ apud

varios Grammaticos reperiuntur, adde hoc ex Lexico Sangerm. MS. Ἀφροδίτης, ἀντὶ τοῦ, Ἀφροδισίων. οὕτως Ἀντιφῶν ἐν Ἀληθείας πρώτῳ.

II. Antiphon Tragicus, qui vixit apud Dionysium Seniorem, Siciliæ Tyrannum, ejusque tragœdiis reprehendendis perniciem sibi arcessivit. Celebratur aculeatum ejus dictum, quo Dionysium graviter offendit. Nam quærenti Dionysio, quodnam æs optimum esset, respondit, ex quo Athenienses Harmodii et Aristogitonis statuas conflassent. Vid. Plutarch. de Adul. et Am. discr. p. 68. A. de Stoicor. repugn. p. 1051. C. Hæc Philostratus p. 500. Pseudo-Plutarchus et Photius male referunt ad Antiphontem Rhamnusium, quos satis confutat diversa utriusque ætas. Ad hunc Tragicum etiam pertinet, quod narrat Aristoteles Rhet. II. p. 76. Ἀντιφῶν ὁ ποιητὴς μέλλων ἀποτυμπανίζεσθαι ὑπὸ Διονυσίου, εἶπεν, ἰδὼν τοὺς συναποθνήσκειν μέλλοντας ἐγκαλυπτομένους ὡς ᾔεσαν διὰ τῶν πυλῶν, τί ἐγκαλύπτεσθε, ἔφη· ἢ μὴ αὔριόν τις ὑμᾶς ἴδῃ τούτων. Ex Antiphontis dramatis laudatur Ἀνδρομάχη ab Auctore Ethic. Eudem. VIII. 4. Μελέαγρος ab Aristotele Rhet. II. p. 108. Quibus Ionsius et Fabricius male addunt Πλήξιππον. Nam ex Aristotele Rhet. II. p. 63. apparet, Plexippum non drama fuisse, sed personam inductam in Μελεάγρῳ. De Plexippo singulari libello disputasse Andrantum, Grammaticum, docet Athenæus l. XV. p. 673. F. Hinc Cel. Præses emendabat Pollucem X. 63. pro ἐν Ἀντιφάνους Μελεάγρῳ legens ἐν Ἀντιφῶντος Μελεάγρῳ· cui eadem medicina adhibenda videbatur VII. 57. ubi Ἀντιφάνης ἐν Μηδείᾳ laudatur. Forte Antiphontis Μηδεία non aliud drama fuit, quam Ἰάσων, quod, nusquam ab editis scriptoribus memoratum, citatur ab Antiatticista MS. Διετίθουν, διετίθεσαν. Ἀντιφῶν Ἰάσονι. Idem Grammaticus bis Antiphontis Ἄδωνιν laudat: Ἀκληρίαν. Ἀντιφῶν Ἀδώνιδι. ὁ αὐτὸς, Εὐκλήρωμα, ἀντὶ τοῦ, κατόρθωμα. Et alio loco: Ἀνὰ μέσον, ἀντὶ τοῦ, ἐν μέσῳ. Ἀντιφῶν Ἀδώνιδι. Sed alibi hanc fabulam Antiphani tribuit: Κατάλυσιν. καὶ τοῦτο ἐπαιτιῶνται. Ἀντιφάνης Ἀδώνιδι. Sic incerti sumus, utrum Antiphon, an Antiphanes, Adonidem docuerit. Malim tamen hoc drama ad Comicum, quam ad Tragicum, referre, propterea quod alii etiam Comici, Plato, Araros, Philiscus idem argumentum tractarunt. Hæc pluribus adstrui possent tum ex aliis scriptoribus, tum ex præclaro illo Antiatticista MS. qui aliquando, ut speramus et optamus, in lucem vindicatus, veterum Dramatum rationi novum lumen affundet. Perpetua vero est apud alios etiam scriptores Antiphontis et Antiphanis confusio. Sic apud Stobæum Serm. XXI. p. 176. et S. LIX. p. 382. alii Codd. Ἀντιφάνους habent, alii Ἀντιφῶντος, notante C. Gesnero. Apud eundem Serm. XXIV. p. 192. similem varietatem e MSS. Parisinis adnotavit immortale

Batavi nominis decus, Hugo Grotius in exemplari suo, quod servat Bibliotheca publica Leidensis. Suidas: *Τρίτῳ καὶ τετάρτῳ ἔτει, ἀντὶ τοῦ, πρὸ τριῶν καὶ τεσσάρων ἐτῶν. οὕτως Ἀντιφάνης.* At Photius Lexico MS. *Ἀντιφῶν.* Hæc nominum permutatio induxit Steph. Berglerum ad Aristoph. Nub. v. 1419. ut Antiphontem vocaret Comicum, qui Tragicus fuit: quamquam nec Antiphonti Tragico, nec Antiphani Comico dictum illud a Scholiaste l. c. laudatum, *γηροτροφία προσέοικε παιδοτροφίᾳ*, tribuendum erat. Nam ad Antiphontem Oratorem diserte refertur a Clemente Alex. Strom. VI. p. 748. Hactenus de Antiphonte Tragico.

III. Antiphon, Medicus, qui scripsit *σύνοψιν τῶν κατ' ἄνθρωπον.* Pollux II. 224. *Ἀντιφῶν δὲ (ἐπίπλουν) ἀρσενικῶς καὶ οὐδετέρως λέγει ἐν τωνθα σύνοψις τῶν κατ' ἄνθρωπον.* Hanc lectionem e Codice Antwerpiensi profert Vir Græce doctissimus, Ioach. Kuhnius, e qua, licet corrupta, tamen evidens est, laudari Antiphontis *σύνοψιν τῶν κατ' ἄνθρωπον.* Quod autem Pollux illius auctoritate utitur, inde colligi potest, scriptorem et elegantem et vetustum fuisse. Alia quoque nobis in Polluce, quæ ex hoc Antiphonte sumta sint, deprehendisse videmur. v. c. II. 41. *τὸ δὲ ποιοῦν τὸ νόσημα, καροῦν Ἀντιφῶν φησί.* ibid. 215. *τῷ κέντρῳ ἐξαιμάσσειν, καὶ ἔναιμον, καὶ ἐναιμῶδες παρὰ Ἀντιφῶντι.* ibid. 223. *καὶ Ἀντιφῶν δὲ εἴρηκεν· ἐν ᾧ τὸ ἔμβρυον αὐξάνεταί τε καὶ τρέφεται, καλεῖται χορίον.* Apud alios scriptores hujus Antiphontis nullam mentionem invenimus.

IV. Antiphon, Philosophus et Mathematicus, qui scripsit De quadratura circuli, et De rerum natura, laudatus Aristoteli Sophist. Elench. I. 10. et Phys. I. 2. ejusque Interpretibus, Themistio, Simplicio, Philopono, item Plutarcho de Placit. Philosoph. II. p. 901. Proclo in Platonis Timæum p. 4. Stobæo Ecl. Phys. I. p. 55. 59. Eusebio Præp. Evang. XV. p. 838. 851, aliisque.

V. Antiphon, recentior, ut videtur, superioribus, qui scripsit *περὶ τοῦ βίου τῶν ἐπ' ἀρετῇ πρωτευσάντων*, laudatus Diogeni Laertio VIII. 3. et Porphyrio de vita Pythag. p. 9.

VI. Antiphon, scriptor libri *περὶ Γεωργικῶν*, quem unus citat Athenæus l. XV. p. 650. E.

ΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ

ΒΙΟΣ

ΚΑΤΑ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΝ.*

ΑΝΤΙΦΩΝ Σωφίλου μὲν ἦν πατρὸς, τὸν δὲ δῆμον Ῥαμνούσιος· μαθητεύσας δὲ τῷ πατρὶ — ἦν γὰρ σοφιστὴς, ᾧ καὶ Ἀλκιβιάδην φασὶν ἔτι παῖδα ὄντα φοιτῆσαι—, καὶ δύναμιν λόγων κτησάμενος, ὥς τινες νομίζουσιν, ἀπ' οἰκείας φύσεως, ὥρμησε μὲν πολιτεύεσθαι· διατριβὴν δὲ συνέστησε, καὶ Σωκράτει τῷ φιλοσόφῳ διεφέρετο τὴν ὑπὲρ τῶν λόγων διαφορὰν, οὐ φιλονείκως, ἀλλ' ἐλεγκτικῶς, ὡς Ξενοφῶν ἱστόρηκεν ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασι καί τινας λόγους τοῖς δεομένοις τῶν πολιτῶν συνέγραφεν, εἰς τοὺς ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἀγῶνας, πρῶτον ἐπὶ τοῦτο τραπεὶς, ὥσπερ τινές φασι. τῶν γοῦν πρὸ αὐτοῦ γενομένων οὐδενὸς φέρεται δικανικὸς λόγος, ἀλλ' οὐδὲ τῶν κατ' αὐτὸν, διὰ τὸ μηδέπω ἐν ἔθει τοῦ συγγράφειν εἶναι· οὐ Θεμιστοκλέους, οὐκ Ἀριστείδου, οὐ Περικλέους· καίτοι πολλὰς ἀφορμὰς καὶ ἀνάγκας παρασχόντων αὐτοῖς τῶν καιρῶν· καὶ γὰρ οὐ δι' ἀσθένειαν ἀπελείποντο τοῦ συγγράφειν, ὡς δῆλον ἐκ τῶν εἰρημένων παρὰ τοῖς συγγραφεῦσι περὶ ἑνὸς ἑκάστου τῶν προειρημένων ἀνδρῶν. ὅσους μέντοι ἔχομεν ἐπὶ τὸ παλαιότατον ἀναφέροντες ἀπομνημονεῦσαι τὴν ἰδέαν τῶν λόγων ταύτην μεταχειρισαμένους, τούτους εὕροι τις ἂν ἐπιβεβληκότας Ἀντιφῶντι, πρεσβύτῃ ἤδη ὄντι, οἷον Ἀλκιβιάδην, Κριτίαν, Λυσίαν, Ἀρχίνοον. πρῶτος δὲ καὶ ῥητορικὰς τέχνας ἐξήνεγκε, γενόμενος ἀγχίνους· διὸ καὶ Νέστωρ ἐπεκαλεῖτο. Καικίλιος δ' ἐν τῷ περὶ αὐτοῦ συντάγματι Θουκυδίδου τοῦ συγγραφέως μαθητὴν τεκμαίρεται γεγονέναι, ἐξ ὧν ἐπαινεῖται παρ' αὐτῷ ὁ Ἀντιφῶν. ἔστι δ' ἐν τοῖς λόγοις ἀκριβὴς καὶ πιθανὸς, καὶ δεινὸς περὶ τὴν εὕρεσιν, καὶ ἐν τοῖς ἀπόροις τεχνικὸς, καὶ ἐπιχειρῶν ἐξ ἀδήλου, καὶ ἐπὶ τοὺς νόμους καὶ τὰ πάθη τρέπων τοὺς λόγους, τοῦ εὐπρεποῦς μάλιστα στοχαζόμενος. γέγονε δὲ κατὰ τὰ Περσικὰ καὶ Γοργίαν τὸν σοφιστὴν, ὀλίγῳ νεώτερος αὐτοῦ· καὶ παρατέτακεν ἕως καταλύσεως τῆς δημοκρατίας ὑπὸ τῶν τετρακοσίων γενομένης, ἣν αὐτὸς δοκεῖ συγκατασκευάσαι, ὁτὲ μὲν δυσὶ

* Textum editionis per J. G. Hutten. curatæ exhibuimus. Cfr. c. 7. Taylor. Lectt. Lysiac.

τριηραρχῶν ναυσὶν, ὁτὲ δὲ στρατηγῶν, καὶ πολλαῖς μάχαις νικῶν, καὶ συμμαχίας μεγάλας αὐτοῖς προσαγόμενος, καὶ τοὺς ἀκμάζοντας ὁπλίζων, καὶ τριήρεις πληρῶν ἑξήκοντα, καὶ πρεσβεύων δὲ ἑκάστοτε ὑπ' αὐτῶν εἰς Λακεδαίμονα, ἡνίκα ἐτετείχιστο Ἡετιωνεία. μετὰ δὲ τὴν κατάλυσιν τῶν τετρακοσίων εἰσαγγελθεὶς σὺν Ἀρχεπτολέμῳ, ἑνὶ τῶν τετρακοσίων, ἑάλω, καὶ τοῖς περὶ τῶν προδοτῶν ἐπιτιμίοις ὑπαχθεὶς, ἄταφος ἐῤῥίφη, καὶ σὺν τοῖς ἐκγόνοις ἄτιμος ἐνεγράφη· οἱ δὲ ὑπὸ τῶν τριάκοντα ἀνῃρῆσθαι αὐτὸν ἱστοροῦσιν, ὥςπερ Λυσίας ἐν τῷ ὑπὲρ τῆς Ἀντιφῶντος θυγατρὸς λόγῳ· ἐγένετο γὰρ αὐτῷ θυγάτριον, οὗ Κάλλαισχρος ἐπεδικάσατο· ὅτι δὲ ὑπὸ τῶν τριάκοντα ἀπέθανεν, ἱστορεῖ καὶ Θεόπομπος ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ τῶν Φιλιππικῶν. ἀλλ' οὗτός τ' ἂν ἡμερώτερος Λυσιδωνίδου πατρὸς, καὶ Κρατῖνος ἐν Πυτίνῃ οὐ πονηροῦ μνημονεύει· πῶς γὰρ ἂν ὁ προτεθνεὼς καὶ ἀναιρεθεὶς ὑπὸ τῶν τετρακοσίων, πάλιν ἐπὶ τῶν τριάκοντα εἴη; ἔστι δὲ καὶ ἄλλος λόγος περὶ τῆς τελευτῆς αὐτοῦ. πρεσβευτὴν γὰρ ὄντα αὐτὸν εἰς Συρακούσας πλεῦσαι, ἡνίκα ἤκμαζεν ἡ τοῦ προτέρου Διονυσίου τυραννίς· γενομένης δὲ παρὰ πότον ζητήσεως, τίς ἄριστός ἐστι χαλκὸς, καὶ τῶν πολλῶν διαφερομένων, αὐτὸν εἰπεῖν, ἄριστον εἶναι, ἐξ οὗ Ἁρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων πεποίηνται· τοῦτο δ' ἀκούσαντα τὸν Διονύσιον, καὶ ὑπονοήσαντα, προτροπὴν εἰς ἐπίθεσιν εἶναι τὸ ῥηθὲν, προστάξαι ἀναιρεθῆναι αὐτόν. οἱ δὲ, ὅτι τὰς τραγῳδίας αὐτοῦ διέσυρε, χαλεπήναντα. φέρονται δὲ τοῦ ῥήτορος λόγοι ἑξήκοντα, ὧν κατεψευσμένους φησὶ Καικίλιος εἶναι τοὺς εἰκοσιπέντε. κεκωμῴδηται δ' εἰς φιλαργυρίαν ὑπὸ Πλάτωνος ἐν Πεισάνδρῳ. λέγεται δὲ τραγῳδίας συνθεῖναι, καὶ ἰδίᾳ, καὶ σὺν Διονυσίῳ, τῷ τυράννῳ. ἔτι δ' ὢν πρὸς τῇ ποιήσει, τέχνην ἀλυπίας συνεστήσατο, ὥςπερ τοῖς νοσοῦσιν ἡ παρὰ τῶν ἰατρῶν θεραπεία ὑπάρχει· ἐν Κορίνθῳ τε κατεσκευασμένος οἴκημά τι παρὰ τὴν ἀγορὰν, προέγραψεν, ὅτι δύναται τοὺς λυπουμένους διὰ λόγων θεραπεύειν· καὶ πυνθανόμενος τὰς αἰτίας, παρεμυθεῖτο τοὺς κάμνοντας. νομίζων δὲ τὴν τέχνην ἐλάττω ἢ καθ' αὐτὸν εἶναι, ἐπὶ ῥητορικὴν ἀπετράπη. εἰσὶ δ', οἳ καὶ τὸ Γλαύκου τοῦ Ῥηγίνου περὶ ποιητῶν βιβλίον εἰς Ἀντιφῶντα ἀναφέρουσιν. ἐπαινεῖται δ' αὐτοῦ μάλιστα ὁ περὶ Ἡρώδου, καὶ πρὸς Ἐρασίστρατον περὶ τῶν ἰδεῶν, καὶ ὁ περὶ τῆς εἰσαγγελίας, ὃν ὑπὲρ ἑαυτοῦ γέγραφε, καὶ ὁ πρὸς Δημοσθένην τὸν στρατηγὸν παρανόμων. ἔγραψε δὲ καὶ κατὰ Ἱπποκράτους τοῦ [ἰατροῦ] στρατηγοῦ λόγον, καὶ εἷλεν αὐτὸν ἐξ ἐρήμου ἐπὶ Θεοπόμπου ἄρχοντος, ἐφ' οὗ οἱ τετρακόσιοι κατελύθησαν. Ψήφισμα, καθ' ὃ ἔδοξεν Ἀντιφῶντα κριθῆναι, ὁ Καικίλιος παρατέθειται·

"Ἔδοξε τῇ βουλῇ μιᾷ καὶ εἰκοστῇ τῆς πρυτανείας· Δημόνικος Ἀλωπεκῆθεν ἐγραμμάτευε, Φιλόστρατος Παλληνεὺς ἐπεστάτει. Ἄνδρων εἶπε περὶ τῶν ἀνδρῶν, οὓς ἀποφαίνουσιν οἱ στρατηγοὶ πρεσβευομένους εἰς Λακεδαίμονα ἐπὶ κακῷ τῆς πόλεως τῆς Ἀθηναίων, καὶ ἐκ τοῦ στρατοπέδου πλεῖν ἐπὶ πολεμίας νεὼς, καὶ πεζεῦσαι διὰ Δεκελείας, Ἀρχεπτόλεμον καὶ Ὀνομακλέα καὶ Ἀντιφῶντα συλλαβεῖν καὶ ἀποδοῦναι εἰς τὸ δικαστήριον, ὅπως δῶσι δίκην. παρασχόντων δ' αὐτοὺς οἱ στρατηγοὶ, καὶ ἐκ τῆς βουλῆς οὕςτινας ἂν δοκοῖ τοῖς στρατηγοῖς, προσελομένοις μέχρι δέκα, ὅπως ἂν περὶ παρόντων γένηται ἡ κρίσις. προσκαλεσάσθωσαν δ' αὐτοὺς οἱ θεσμοθέται ἐν τῇ αὔριον ἡμέρᾳ, καὶ εἰσαγόντων, ἐπειδὰν αἱ κλήσεις ἐξήκωσιν εἰς τὸ δικαστήριον, περὶ προδοσίας κατηγορεῖν τοὺς εἰρημένους συνηγόρους καὶ τοὺς στρατηγοὺς, καὶ ἄλλους, ἄν τις βούληται. ὅτου δ' ἂν καταψηφίσηται τὸ δικαστήριον, περὶ αὐτοῦ ποιεῖν κατὰ τὸν νόμον, ὃς κεῖται περὶ τῶν προδόντων."

τούτῳ ὑπογέγραπται τῷ δόγματι ἡ καταδίκη.

"Προδοσίας ὦφλον Ἀρχεπτόλεμος Ἱπποδάμου Ἀγρύληθεν παρὼν, Ἀντιφῶν Σωφίλου Ῥαμνούσιος παρών· τούτοιν ἐτιμήθη, τοῖς ἕνδεκα παραδοθῆναι, καὶ τὰ χρήματα δημόσια εἶναι, καὶ τῆς θεοῦ τὸ ἐπιδέκατον, καὶ τὰς οἰκίας κατασκάψαι αὐτῶν, καὶ ὅρους θεῖναι τοῖν οἰκοπέδοιν, ἐπιγράψαντας· Ἀρχεπτολέμου καὶ Ἀντιφῶντος, τοῖν προδόταιν. τῷ δὲ δημάρχῳ ἀποφῆναί τ' οἰκίαν ἐς τὸν, καὶ μὴ ἐξεῖναι θάψαι Ἀρχεπτόλεμον καὶ Ἀντιφῶντα Ἀθήνησι, μηδ' ὅσης Ἀθηναῖοι κρατοῦσι. καὶ ἄτιμον εἶναι Ἀρχεπτόλεμον καὶ Ἀντιφῶντα, καὶ γένος τὸ ἐκ τούτοιν, καὶ νόθους καὶ γνησίους. καὶ ἐὰν ποιήσηταί τινα τῶν ἐξ Ἀρχεπτολέμου καὶ Ἀντιφῶντος, ἄτιμος ἔστω ὁ ποιησάμενος· ταῦτα δὲ γράψαι ἐν στήλῃ χαλκῇ, ᾗπερ ἂν καὶ τὰ ψηφίσματα τὰ περὶ Φρυνίχου, καὶ τούτου θέσθαι."

ΓΕΝΟΣ ΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ.

Pag. ed. Reisk.

603 ΑΝΤΙΦΩΝ υἱὸς μὲν ἦν Σοφίλου, φυλῆς δ' Αἰαντίδος, Ῥαμνούσιος τὸν δῆμον· κατὰ δὲ τὰ Περσικὰ γενόμενος, [1] συνήκμασε Γοργίᾳ τῷ σοφιστῇ. καὶ διδασκάλῳ τὰ πρῶτα χρησάμενος τῷ πατρὶ διδάσκοντι γράμματα, τῆς [2] ἡλικίας προβαινούσης τὰ περὶ τοὺς λόγους ἐξεπόνησε, φυσικῇ δεινότητι τὴν ἐκ τῆς ἀσκήσεως μελέτην προσλαβὼν, μηδενὸς μὲν ἀκροασάμενος ὅτι μηδὲ ἦν πώ τις μήτε λόγων μήτε τεχνῶν ῥητορικῶν συγγραφεὺς, μήτε σοφιστὴς προεστηκὼς διατριβῆς, τοῖς πρὸ αὐτοῦ δὲ ἐντυχὼν βιβλίοις, καὶ τοῖς τῶν ποιητῶν μάλιστα, εἰς τοσοῦτον προῆλθε δεινότητος, ὥστε Νέστωρ ἐκαλεῖτο διὰ τὴν ἐν τῷ λέγειν ἡδονήν. τοῦ πολιτεύεσθαι δὲ ἀποστὰς νέος ὢν ἐν Κορίνθῳ παρὰ τὴν ἀγορὰν [3] οἴκημα εἰς ὑποδοχὴν ἀκροατῶν ποιήσας, καὶ ἔξωθεν ἐπιγράψας ὅτι τοὺς λυπουμένους παραμυθεῖται, εἶτα φιλοχρήματος ὢν καὶ οὐ πολλὰ ἐκ τούτου κερδαίνων τραγῳδίας ἐποίει. ἀποστὰς δὲ καὶ τούτων ἐπὶ ῥητορικὴν ἐτράπετο, καὶ συστησάμενος ἐν Ἀθήναις διατριβὴν Σωκράτει περὶ τῶν ἐλεγκτικῶν διεφέρετο· πολλοὺς δὲ παιδεύσας ἐπαίδευσε καὶ Θουκυδίδην. ἐν δὲ τῷ Πελοποννησια-
604 κῷ πολέμῳ πολλὰ δυνηθεὶς μετέβαλε τὴν δημοκρατίαν, καὶ ἐποίησε τοὺς τετρακοσίους μετὰ τῶν περὶ Ἀρχεπτόλεμον· εἰσαγγελθεὶς δὲ ἑάλω, καὶ τοῖς τῶν προδοτῶν ὑπαχθεὶς ἐπιτιμίοις ἄταφος ἐῤῥίφη. φασὶ δέ [4] τινες ἐν Σικελίᾳ αὐτὸν τελευτῆσαι παρὰ Διονυσίου· ἤδη γὰρ πρεσβύτης ὢν καὶ πρὸς αὐτὸν ἀφικόμενος ἔσκωπτεν αὐτοῦ τοῦ Διονυσίου τὰς τραγῳδίας, καὶ διὰ τοῦτο, [5] φασὶν, ἀχθεσθεὶς ἀπέκτεινεν αὐτόν. ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι οὐ διὰ τοῦτο, ἀλλ' ὑπωπτεύθη, φασὶ, καταλῦσαι θέλων τὴν τυραννίδα· ἐρωτηθέντα γάρ φασιν αὐτὸν παρὰ τοῦ Διονυσίου, ποῖος αὐτῷ χαλκὸς [6] ἀρέσκει, εἰπεῖν Ὅθεν [7] ἐγένοντο Ἁρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων.

[1] συνήκμαζε [2] ἡλικίας δὲ προβ. [3] οἴκημα ὑποδοχὴν παρὰ τῶν ἀκρ. [4] τινες ὅτι ἐν Σ. παρὰ Δ. ἤδη πρεσβύτης ὢν ὅτε πρὸς [5] Deest φασίν [6] ἀρέσκοι [7] ἐγένετο

*** Lectori quæ pauca monenda hæc sunt: Textum vulgatum ad fidem Codicis (95. B. f.) Burneiani, in Museo Britannico nunc ipsum servati, crebris locis inculcatum et refectum exhibuimus; prœterea Lectionem Reiskianam Textui apposuimus; ad hoc Variorum Notulas congregavimus; postremo Lectiones Variantes in calce Orationum adjecimus.

ΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ

ΤΟΥ ΡΗΤΟΡΟΣ

ΛΟΓΟΙ.

ΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΑΡΜΑΚΕΙΑΣ

ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΜΗΤΡΥΙΑΣ.

Pag. ed. H.Steph.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

111. 26 ΦΙΛΟΝΕΩΣ τις, ἔχων παλλακήν τινα, φίλος ἦν τοῦ πατρὸς τοῦ λέγοντος τὸν λόγον. οὗτος καταγνοὺς τῆς παλλακῆς εἰς πορνεῖον στήσειν ἠπείλησεν. ὁ δὲ πατὴρ τοῦ λέγοντος τὸν λόγον, τελευτησάσης αὐτῷ τῆς γυναικὸς, μητρυιὰν τῷ παιδὶ ἐπεισήγαγε. κοινολογησαμένης δὲ ταύτης τῇ παλλακῇ διὰ τὸ γείτονας εἶναι καὶ διὰ τὸ μηδὲ αὐτὴν πάνυ ἀγαπᾶσθαι ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς, ἔδοξεν ἀμφοτέραις φαρμάκῳ ἀνελεῖν τοὺς ἄνδρας. κατασκευασάμεναι δὲ, ἑορτῆς οὔσης καὶ κοινῇ τῶν ἀνδρῶν σπενδομένων — φίλοι γὰρ ἦσαν —, δεδώκασιν ἀμφοτέροις τὸ φάρμακον ἐν 605
ἐκπώματι. καὶ ὁ μὲν Φιλόνεως πλέον λαβὼν παραχρῆμα ἀνῃρέθη· ὁ δὲ τοῦ λέγοντος τὸν λόγον πατὴρ, ἔλαττον λαβὼν, εἰς νόσον κατέπεσε, καὶ οὕτω τέθνηκεν ἐξ αὐτῆς. ὁ δὲ παῖς γράφεται τὴν μητρυιὰν φαρμακείας. καὶ ἡ μὲν ὑπόθεσις αὕτη. ἡ στάσις δὲ στοχασμός· σημεῖον δὲ[1] τὸ μὴ θέλειν δοῦναι τοὺς οἰκέτας εἰς βάσανον.

---

34 α΄. ΝΕΟΣ μὲν καὶ ἄπειρος δικῶν ἔγωγε ἔτι, δεινῶς δὲ καὶ ἀπόρως[2] ἔχει μοι περὶ τοῦ πράγματος, ὦ ἄνδρες, τοῦτο μὲν εἰ ἐπισκήψαντος τοῦ πατρὸς ἐπεξελθεῖν τοῖς αὐτοῦ φονεῦσι μὴ ἐπέξειμι· τοῦτο δὲ εἰ ἐπεξιόντι ἀναγκαίως ἔχει οἷς ἥκιστα ἐχρῆν ἐν διαφορᾷ καταστῆναι, ἀδελφοῖς ὁμοπατρίοις καὶ μητρὶ ἀδελφῶν. ἡ γὰρ τύχη καὶ αὐτοὶ οὗτοι ἠνάγκασαν ἐμοὶ πρὸς τούτους αὐτοὺς τὸν ἀγῶνα
40 καταστῆναι, οὓς εἰκὸς ἦν τῷ μὲν τεθνεῶτι τιμωροὺς γενέσθαι, τῷ δ' ἐπεξιόντι βοηθούς. νῦν δὲ τούτων τἀναντία γεγένηται. αὐτοὶ γὰρ οὗτοι καθεστᾶσιν ἀντίδικοι καὶ φονεῖς, ὡς καὶ ἐγὼ καὶ ἡ γραφὴ λέγει. δέομαι δ' ὑμῶν, ὦ ἄνδρες, ἐὰν ἐπιδείξω ἐξ ἐπιβουλῆς[3] καὶ προβουλῆς τὴν τούτων μητέρα φονέα[4] οὖσαν τοῦ ἡμετέρου πατρὸς, καὶ μὴ

[1] Deest τό.

[2] ἔχοιμι

[3] Desunt καὶ προβουλῆς.

[4] οὖσαν] γενομένην

α΄. Δοκῶν] Π. [id est, πότερον γραπτέον] δοκῶ — δοκοίην. H. STEPHAN. Dedi de meo δικῶν pro vulgari δοκῶν. REISK.

Ἔτι] Subauditur εἰμί. IDEM.

Ἔχοιμι] Gesnerus præfert ἔχει μοι. retinet vero pariter editio Hanoviensis ἔχοιμι, et Bayeri. Si quid mutandum, scriberem ἔχομαι, quia casus primus antecessit, et indicans modus sequitur. HAUPTMAN.

Ἐπισκήψαντος] De hoc v. Harpocr. et Vales. ad eum locum. IDEM.

Τύχη] De Fortuna v. Clericus Art. Crit. T. I. P. II. sect. 9. cap. 9. p. 226. 232. ubi quid τύχη et εἱμαρμένη perquiritur. Conf. Benzii Thes. p. 1. 10. IDEM.

Καθεςτᾶσιν] Lege καθιστᾶσιν in præsenti. IDEM.

606 ἅπαξ ἀλλὰ καὶ πολλάκις ἤδη ληφθεῖσαν τὸν θάνατον
τὸν ἐκείνου ἐπ' αὐτοφώρῳ μηχανωμένην, τιμωρῆσαι, πρῶτον
μὲν τοῖς νόμοις τοῖς ὑμετέροις, οὓς παρὰ τῶν θεῶν καὶ τῶν 112.1
προγόνων διαδεξάμενοι κατὰ τὸ αὐτὸ ἐκείνοις περὶ τῆς
καταψηφίσεως δικάζετε, δεύτερον δ' ἐκείνῳ τῷ τεθνηκότι,
καὶ ἅμα ἐμοὶ μόνῳ ἀπολελειμμένῳ βοηθῆσαι. ὑμεῖς γάρ
μοι ἀναγκαῖοι. οὓς γὰρ ἐχρῆν τῷ μὲν τεθνεῶτι τιμωροὺς
γενέσθαι, ἐμοὶ δὲ βοηθοὺς, οὗτοι τοῦ μὲν τεθνεῶτος φονεῖς
γεγένηνται, ἐμοὶ δ' ἀντίδικοι καθεστᾶσι. πρὸς τίνας οὖν
ἔλθοι τις βοηθοὺς, ἢ ποῖ τὴν καταφυγὴν ποιήσεται ἄλλοθι, ἢ πρὸς ὑμᾶς καὶ τὸ δίκαιον;

β'. Θαυμάζω δ' ἔγωγε καὶ τοῦ ἀδελφοῦ, ἥντινά ποτε
γνώμην ἔχων ἀντίδικος καθέστηκε πρὸς ἐμέ· καὶ εἰ
νομίζει τοῦτο εὐσέβειαν εἶναι, τὸ τὴν μητέρα μὴ προδοῦναι. ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι πολὺ ἀνοσιώτερον εἶναι ἀφεῖναι
τοῦ τεθνεῶτος τὴν τιμωρίαν, ἄλλως τε καὶ τοῦ μὲν ἐκ
607 προβουλῆς [1] ἀκουσίως ἀποθανόντος, τῆς δ' ἑκουσίως ἐκ
προνοίας ἀποκτεινάσης. καὶ οὐ τοῦτό γ' ἐρεῖ, ὡς εὖ οἶδεν ὅτι οὐκ ἀπέκτεινεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ τὸν πατέρα τὸν
ἡμέτερον. ἐν οἷς μὲν γὰρ αὐτῷ ἐξουσία ἦν σαφῶς εἰδέναι παρὰ τῆς βασάνου, οὐκ ἠθέλησεν· ἐν οἷς δ' οὐκ ἦν
πυθέσθαι, τοῦτ' αὐτὸ [2] προὐθυμήθη. καίτοι αὐτὸ τοῦτο
ἐχρῆν, ὃ καὶ ἐγὼ προὐκαλούμην, προθυμηθῆναι, ὅπως τὸ

[1] ἀκουσίας [2] προεθυμήθη

Καταψηφίσεως] Suspectum mihi fateor hoc esse vocabulum. Sententia postulare videtur καταφαρμακεύσεως, *de veneficio*. Verum dubito adhuc num voc. καταφαρμάκευσις in foro Attico fuerit usitatum: nam alias bonæ id notæ esse nemo facile dubitabit. Aut pro περὶ leg. est πρό. Reisk.

Ἀπολελειμμένῳ] *Deserto, derelicto, denudato ab adjutoribus.* Idem.

Οὓς γὰρ ἐχρῆν] Eadem iterat, quæ modo dixerat. Archaismus hic est Antiphontis ætate dignus: præterea magna vis inest his vocabulis ad commovendum et accendendum judices. Idem.

β'. Ἐκ προβουλῆς ἀκουσίας] F. ἀκουσίως. Taylor. Ex insidiis præmeditatis clandestinis, quas neque novit in se parari, neque potuit aut impedire, aut evitare. malim tamen ἀκουσίως. Reisk.

Ἀκουσίους] Lege ἀκουσίας. Aldum, ut Gesnerus recte monet, expresserunt interpretes, quod et facit Hanoviensis. Hauptm.

Ἓν οἶδεν] F. εὖ οἶδεν. Taylor, Sic dedi de meo, pro vulgari ἓν οἶδεν. pro priore voce fertur Scaliger οὖν dedisse, si dedit. Reisk.

Παρὰ τῆς βασάνου—] Breviter sic dictum, planius et explicatius ita reddas: παρὰ τῆς τούτων βασάνου οὐκ ἠθέλησαν εἰδέναι, vel πυθέσθαι. Idem.

Τοῦτ' αὐτὸ] Scil. τὸ πυθέσθαι, e quibus autem verum expiscari non licebat, voluit, scil. expiscari. Liberos nempe homines percontatum ierat, qui nil rei gestæ norant, eoque nil docere poterant. αὐτὸ accipio h. l. pro αὖ *contra, rursus*; quo significatu passim reperitur usurpatum. Idem.

Προθυμηθῆναι] Cohæret cum ἐπεξελθεῖν, *velle investigare.* Idem.

πραχθὲν ἢ ἀληθὲς, ἐπεξελθεῖν. μὴ ὁμολογούντων γὰρ
τῶν ἀνδραπόδων, οὗτός τ᾽ εὖ εἰδὼς ἂν ἀπελογεῖτο καὶ
ἀντέσπευδε πρὸς ἐμὲ, καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἀπήλλακτο ἂν 608
ταύτης τῆς αἰτίας. ὅπου δὲ μὴ ἠθέλησεν ἔλεγχον ποιήσα-
σθαι τῶν πεπραγμένων, πῶς περί γ᾽ ὧν οὐκ ἠθέλησε πυ-
θέσθαι, ἐγχωρεῖ αὐτῷ περὶ τούτων εἰδέναι; πῶς οὖν περὶ
τούτων, ὦ δικάζοντες, αὐτὸν εἰκὸς εἰδέναι, ὧν γε τὴν ἀλή-
θειαν οὐκ εἴληφε; τί ποτε ἀπολογήσεσθαι μέλλει μοι;
ἐκ μὲν γὰρ τῆς τῶν ἀνδραπόδων βασάνου εὖ ᾔδει ὅτι οὐχ
οἷόν τ᾽ ἦν αὐτῇ σωθῆναι, ἐν δὲ τῷ μὴ βασανισθῆναι ἡγεῖτο
τὴν σωτηρίαν εἶναι· τὰ [1] γὰρ γενόμενα ἐν τούτῳ ἀφανισθῆ-
ναι ᾠήθησαν. πῶς οὖν εὔορκα ἀντομωμοκὼς ἔσται φάσκων
εὖ εἰδέναι, ὃς οὐκ ἠθέλησε σαφῶς πυθέσθαι, ἐμοῦ ἐθέλοντος
τῇ δικαιοτάτῃ βασάνῳ χρήσασθαι περὶ τούτου τοῦ πρά-
γματος; τοῦτο [2] μὲν γὰρ ἠθελήσαμεν τὰ τούτων ἀνδρά-
ποδα βασανίσαι, ἃ συνῄδει καὶ πρότερον τὴν γυναῖκα ταύ-
την, μητέρα δὲ τούτων, τῷ πατρὶ τῷ ἡμετέρῳ θάνατον μη-
χανωμένην φαρμάκοις, καὶ τὸν πατέρα εἰληφότα ἐπ᾽ αὐτο-
φώρῳ [3] ταύτην οὐκ οὖσαν ἄπαρνον, πλὴν οὐκ ἐπὶ θανάτῳ
φάσκουσαν διδόναι ἀλλ᾽ ἐπὶ φίλτροις. διὰ οὖν ταῦτα ἐγὼ
βάσανον ἠθέλησα ποιήσασθαι περὶ αὐτῶν, γράψας ἐν 609
γραμματείῳ ἃ ἐπαιτιῶμαι τὴν γυναῖκα ταύτην. βασα-

[1] γὰρ] δὲ [2] μὲν ἠθέλησα κατὰ τούτων [3] καὶ ταύτην

Ἢ ἀληθὲς] Id est, *γένηται φανερὸν*, *in lucem proferatur*. ἀληθὲς h. l. non id quod vulgo solet, *verum* puta, significat, sed æquipollet dictioni *οὐ λανθάνον*, *non obscurum*, *non ignotum*, h. e. obtinet primigeniam vim suam, unde notio *veri* postmodum promanavit; quamquam nescio an apud auctores Græcos, qui hodie supersunt, hoc significatu usurpatum nusquam locorum reperiatur. IDEM.

Ἀπήλλακτο — τῆς αἰτίας] Sic et Antipho in or. *περὶ ἀνδραποδισμοῦ*, cujus fragmentum nobis servavit Lexicon Sangermanense MS. *ἐπειδὴ γὰρ ἀπῴκεις τὴν Ἀθήναζε, καὶ ἀπηλλάγην τῆς κληρουχίας*. HAUPTM.

Τί ποτε ἀπολογ.] Nisi me Antiphontis archaismus reprimeret, hoc est, concisæ dictionis consectatio, multa rotundandæ et lubricandæ orationi inservientia, ipsa adeo sæpe necessaria, elidens, suspicarer h. l. leg. esse: *τί ποτ᾽ οὖν ἀπολογ.* REISK.

Ἐν τούτῳ] *Interim*. cfr. H. Steph. Schediasm. l. ii. sched. 28.

Τοῦτο μὲν] Non sequitur *τοῦτο δέ*. deesse videtur aliquid. Malim quoque *ὃς τοῦτο μέν*. REISK.

Ἀνδράποδα] Malim cum articulo *τἀνδράποδα*. IDEM.

Φαρμάκοις] *Venenis*. Theocritus in Cyclope seu Idyll. 11. 1. sqq. Bion in fragment. 1. 2. Callimach. epigr. 49. 4. Sunt vero simul *θεραπεύοντα* Theocr. Idyll. 2. 15. Thomas Mag. p. 189. ed. Salmas. Tzetz. Chiliad. VIII. hist. 239. sqq. p. 101. ed. Ald. HAUPTM.

Εἰληφότα] Subaudi e præmissis tacite repetendum: *αὐτὴν ἑαυτῷ θάνατον μηχανωμένην*. REISK.

Διὰ οὖν ταῦτα] Propterea quod hæc mulier jam antea veneficiis vitæ patris mei esset insidiata. IDEM.

Περὶ αὐτῶν] Imo vero *μετ᾽ αὐτῶν*. una cum his adversariis meis, coram iis, qui sunt mei fratres, e noverca mea nati. IDEM.

Γραμματείῳ] Conf. Pfeifer. Ant. Gr. p.

νισταὶ δὲ αὐτοὺς τούτους ἐκέλευον γίνεσθαι ἐμοῦ παρόντος, ἵνα μὴ ἀναγκαζόμενοι ἃ ἐγὼ [1] ἐπερωτῶ μὴ λέγοιεν, ἀλλ' ἐξήρκει μοι τοῖς ἐν τῷ γραμματείῳ χρῆσθαι· καὶ αὐτό μοι [2] τούτου τεκμήριον δίκαιον ἔσται, ὅτι ὀρθῶς καὶ δικαίως μετέρχομαι τὸν φονέα τοῦ πατρός. εἰ δὲ ἄπαρνοι γίνοιντο ἢ λέγοιεν μὴ ὁμολογούμενα, ἡ δίκη ἀναγκάζοι τὰ γεγονότα
610 κατηγορεῖν· αὕτη γὰρ καὶ τοὺς τὰ ψευδῆ παρεσκευασμένους λέγειν τἀληθῆ κατηγορεῖν ποιήσει. καίτοι εὖ οἶδά γ', εἰ οὗτοι πρὸς ἐμὲ ἐλθόντες, ἐπειδὴ τάχιστα αὐτοῖς [3] ἐπηγγέλθη ὅτι ἐπεξίοιμι τοῦ πατρὸς τὸν φονέα, ἠθέλησαν τὰ ἀνδράποδα ἃ ἦν αὐτοῖς παραδοῦναι, ἐγὼ δὲ μὴ ἠθέλησα παραλαβεῖν αὐτά, ἐνταῦθ' ἂν μέγιστα τεκμήρια παρείχοντο ὡς οὐκ ἔνοχοί εἰσι τῷ φόνῳ. [4] νῦν δ', ἐγὼ γάρ εἰμι τοῦτο μὲν ὁ θέλων αὐτὸς βασανιστὴς γενέσθαι, τοῦτο δὲ τούτους αὐτοὺς κελεύων ἀντ' ἐμοῦ βασανίσαι· ἐμοὶ δή που εἰκὸς ταῦτα αὐτὰ τεκμήρια εἶναι ὡς εἰσὶν ἔνοχοι τῷ φόνῳ. εἰ γάρ, τούτων ἐθελόντων διδόναι εἰς βάσανον, ἐγὼ [5] δὲ μὴ ἐδεξάμην, τούτοις ἂν ἦν ταῦτα τεκμήρια. τὸ αὐτὸ οὖν τοῦτο καὶ ἐμοὶ γενέσθω, εἴπερ ἐμοῦ θέλοντος ἔλεγχον λαβεῖν τοῦ πράγματος αὐτοὶ μὴ ἠθέλησαν δοῦναι. δεινὸν δ' ἔμοιγε δοκεῖ εἶναι, εἰ ὑμᾶς μὲν ζητοῦσιν αἰτεῖσθαι ὅπως αὐτῶν μὴ καταψηφίσησθε, αὐτοὶ δὲ σφίσιν αὐτοῖς οὐκ ἠξίωσαν δικασταὶ γενέσθαι δόντες βασανίσαι τὰ αὑτῶν ἀνδράποδα. περὶ μὲν οὖν τούτων οὐκ ἄδηλον ὅτι αὐτοὶ

[1] * ἐπερωτῷμι λέγοιεν [2] * τοῦτο [3] * ἀπηγγέλθη
[4] Desunt νῦν - - - - - ἔνοχοι τῷ φόνῳ. [5] Deest δέ.

253. Hauptm.

Ἐπερωτῷμι λέγοιεν] Sic dedi de meo, in optativo, pro vulgari ἐπερωτῶ μὴ λέγοιεν. *ne vi coacti ea dicerent quæ ego interrogarem.* Reisk. Secutus Bekkerus. εἴ τις ἐπερωτῴη, Xenoph. Mem. l. i. c. 1. 9.

Τοῖς ἐν τῷ γραμματείῳ] Scil. γεγραμμένοις ὑπ' ἐμοῦ. Reisk.

Χρῆσθαι] Subaudi τούτους. mihi sufficiebat hos, adversarios meos, e mancipiis torquendis ea solummodo percontari capita accusationis, quæ ego in schedula perscripsissem. Idem.

Τεκμήριον δίκαιον] Offendor non nihil insolentia dictionis: exspectassem potius τ. ἱκανὸν, præsertim cum statim insequatur, ὅτι ὀρθῶς καὶ δικαίως μετέρχομαι τὸν φονέα τ. π. Non ideo tamen quicquam h. l. commotum ibo. Mos auctori cuique suus proprius loquendi est; et præterea facile fiat, ut occurrant et inveniantur passim locorum ejus dictionis exempla, cujus novitas meas aures nonnihil feriit: quæ mihi novitas videtur, ea fortassis aliis est res trita. Idem.

Ἡ δίκη] Magistratus, undecimviri rerum capitalium, coram quibus servi torquendi essent, verum fateri recusantes. Idem.

Εὖ οἶδά γ', εἰ] Num sic Antiphon, antiquæ, abruptæ et inarticulatæ dictionis amans, reliquerit, an potius id, quod planior, et aliis usu trita loquendi ratio subjicit, scil. εὖ οἶδά γ', ὅτι, εἰ — in dubio relinquam. Idem.

Ἠξίωσαν] V. Harpocr. v. ἀξιοῖ cum

ἔφευγον τῶν πραχθέντων τὴν σαφήνειαν πυθέσθαι. ᾔδεσαν γὰρ οἰκεῖον σφίσι τὸ κακὸν ἀναφανησόμενον, ὥστε σιωπώμενον καὶ ἀβασάνιστον αὐτὸ ἐᾶσαι ἐβουλήθησαν. ἀλλ' 611
113. 1 οὐχ ὑμεῖς γε, ὦ ἄνδρες, ἔγωγ' εὖ οἶδα, ἀλλὰ σαφὲς ποιήσετε. ταῦτα μὲν οὖν μέχρι τούτου· περὶ δὲ τῶν γενομένων πειράσομαι ὑμῖν διηγήσασθαι τὴν ἀλήθειαν· δίκη δὲ κυβερνήσειεν.

γ'. Ὑπερῷόν τι ἦν τῆς ἡμετέρας οἰκίας, ὃ εἶχε Φιλόνεως, ὁπότ' ἐν ἄστει διατρίβοι, ἀνὴρ καλός τε κἀγαθὸς, καὶ φίλος τῷ ἡμετέρῳ πατρί· καὶ ἦν αὐτῷ παλλακὴ, ἣν ὁ Φιλόνεως ἐπὶ πορνεῖον ἔμελλε καταστῆσαι. ταύτην οὖν πυθομένη ἡ μήτηρ τοῦ ἀδελφοῦ ἐποιήσατο φίλην. αἰσθομένη δ' ὅτι ἀδικεῖσθαι ἔμελλεν ὑπὸ τοῦ Φιλόνεω, μεταπέμπεται, καὶ ἐπειδὴ ἦλθεν, ἔλεξεν αὐτῇ [1] ὅτι καὶ αὐτὴ ἀδικοῖτο ὑπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ ἡμετέρου· εἰ οὖν ἐθέλοι πεί- 612
θεσθαι, ἔφη ἱκανὴ εἶναι ἐκείνῃ τε τὸν Φιλόνεων φίλον ποιῆσαι καὶ αὐτῇ τὸν ἐμὸν πατέρα, εἶναι φάσκουσα αὐτῆς μὲν τοῦτο εὕρημα, ἐκείνης δ' ὑπηρέτημα. ἠρώτα οὖν αὐτὴν εἰ [2] ἐθε-

[1] ὅτι καὶ αὐτὴ] ὡς

[2] ἐθέλοι

notis. Hauptm.

Δίκη] Pro ἡ δίκη. Etiam hæc nota archaismi est, omissio articuli. parcit antiquitas sæpe verbis, etiam necessariis, et rursus eadem alias copiosior est justo, aut per se plana, aut jam dicta moleste inculcans. Reisk.

γ'. Καλός τε κἀγαθὸς] Lege Miscellanea nova Lips. VII. p. 105. Hauptm.

Καταστῆσαι] Num καταστήσειν. Sic certe fert usus loquendi. verum infinitivus aor. 1. sæpe quoque vices gerit futuri primi. quare haud decernam. Quoniam Antipho personas discernere nil curavit, quæ indiligentia orationis perspicuitatem nebula quasi quadam perfudit, quæ labes est oratoris teterrima, juvat personas certis notis insignitas proponere. αἰσθομένη ergo est accusata, accusatoris noverca, ab eo, non vero, sed, ut paret, ficto nomine, sed illo apposito, Clytæmnestra appellata. Imitantes hoc exemplum, virum peremtum appellabimus Agamemnonem, accusatorem, qui privignus est, Orestem. Reisk.

Πυθομένη] Potest esse et partic. indef. 2. quod et editio Hanov. præfert, cum recentior editor [is Bayerus est] proprium malit. Hauptm.

Ἔμελλεν] Illa pellex Philonei. nisi is potius Philoleus est. Reisk.

Μεταπέμπεται] Clytæmnestra puta arcessit ad se pellicem. ἦλθεν] pellex ad meam novercam. ἔλεξεν] Clytæmnestra. αὐτῇ] pellici Philonei. ἀδικοῖτο] noverca. Sed videtur potius post ἀδικοῖτο aliquid deesse, et oratio ad hunc ferme modum integranda. ὡς ἀδικοῖτο ὑπὸ τοῦ Φιλόνεω, ὡς καὶ αὐτὴ ὑπὸ τοῦ πατρὸς τ. ἡ. illi [pellici] parari injuriam a Philoneo, quemadmodum etiam sibi [novercæ] fieret injuria a patre meo. Idem.

Ἐθέλοι] Pellex. πείθεσθαι] sibi, novercæ, morem gerere. ἔφη] noverca. ἱκανὴ εἶναι] aiebat penes se, novercam, esse. ἐκείνῃ] pellici. αὐτῇ] sibi novercæ. Idem.

Ἐκείνῃ — αὐτῇ] Cum editione Hanov. ponit Bayerus casum tertium ἐκείνῃ et αὐτῇ [ut et Stephanus dedit. *Reisk.*] sed ad ἱκανὴ referri debet. Hauptm.

Αὐτῆς] Suum inventum, novercæ puta. ἐκείνης] pellicis. ἠρώτα] noverca. αὐτὴν] pellicem. ἐθέλοι] pellex. οἱ] sibi, novercæ. καὶ ἣ ὑπέσχετο] pellex puta. Reisk.

Ὑπερέτημα] Aldus et Bayerus legunt. [voluit dicere *dant* vel *exhibent*. *Reisk.*] Sed est ὑπηρέτημα [quomodo jam dudum Stephanus edidit. *Reisk.*] ὑπηρέτης dicitur, licet ab ἐρέτης *remex* descendat. Respondet autem διακονῆσαι. Hauptm.

λήσει διακονῆσαί οἱ· καὶ ἡ ὑπέσχετο τάχιστα, ὡς οἶμαι. μετὰ ταῦτα ἔτυχε [1] τῷ Φιλόνεῳ ἐν Πειραιεῖ ὄντα [2] ἱερὰ Διῒ κτησίῳ, ὁ δὲ πατὴρ ὁ ἐμὸς εἰς Νάξον πλεῖν ἔμελλε. κάλλιστον οὖν [3] εἶναι ἐδόκει τῷ Φιλόνεῳ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ
613 ἅμα μὲν προπέμψαι εἰς τὸν Πειραιᾶ τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν φίλον ὄντα ἑαυτῷ, ἅμα δὲ θύσαντα τὰ ἱερὰ ἑστιᾶσαι ἐκεῖνον. ἡ οὖν παλλακὴ τοῦ Φιλόνεω ἠκολούθει τῆς θυσίας ἕνεκεν· καὶ [4] ἐπειδὴ ἦσαν ἐν τῷ Πειραιεῖ, οἷον εἰκὸς, ἔθυον. καὶ ἐπειδὴ αὐτῷ ἐτέθυτο τὰ ἱερὰ, ἐντεῦθεν ἐβουλεύετο ἡ ἄνθρωπος ὅπως ἂν αὐτοῖς τὸ φάρμακον δοίη· πότερα πρὸ δείπνου, ἢ ἀπὸ δείπνου. ἔδοξεν οὖν αὐτῇ βουλευομένῃ βέλτιον εἶναι μετὰ δεῖπνον δοῦναι, ταῖς Κλυταιμνήστρας τῆς τούτου μητρὸς ὑποθήκαις ἅμα διακονοῦσα. καὶ τὰ μὲν ἄλλα μακρότερος ἂν εἴη λόγος περὶ τοῦ δείπνου ἐμοί τε
614 διηγήσασθαι, ὑμῖν τ᾽ ἀκοῦσαι· ἀλλὰ πειράσομαι τὰ λοιπὰ ὡς ἐν βραχυτάτοις ὑμῖν διηγήσασθαι, ὡς γεγένηται ἡ δόσις τοῦ φαρμάκου. ἐπειδὴ γὰρ ἐδεδειπνήκεισαν, οἷον εἰκὸς, ὁ μὲν θύων Διῒ κτησίῳ κἀκεῖνον ὑποδεχόμενος, ὁ δ᾽ ἐκπλεῖν τε μέλλων καὶ παρ᾽ ἀνδρὶ ἑταίρῳ δειπνῶν, σπονδάς τ᾽ ἐποιοῦντο καὶ λιβανωτὸν ὑπὲρ αὐτῶν ἐπετίθεσαν·

[1] τὸν Φιλόνεων [2] ἱερὰ θύειν Διῒ [3] Deest εἶναι. [4] ἐπειδὴ δὲ ἦσαν

Ὄντα] II. l. accipio pro γιγνόμενα δημοσίᾳ, et θύειν pro δεῖν θύειν. Reisk.

Καὶ ἐπειδὴ δὲ ἦσαν] Aut καὶ aut δὲ dele. Idem.

Ἐτέθυτο] Postquam ab ea sacrificata erant sacrificia. respondet aliquatenus Gallorum *tuér*. Hauptm.

Μετὰ δεῖπνον] Π. μετὰ τὸ δεῖπνον. H. Stephan. Non intercedam equidem. verumtamen, cum Antiphon amet, antiquorum more, brevitatem, illiusque brevitatis genus hoc sit, ut articuli omittantur, ipseque modo πρὸ δείπνου et ἀπὸ δείπνου dixisset, utrumque sine articulo, acquiescam h. l. vulgatæ, censeboque nil esse mutandum. Reisk.

Τούτου] Hujus adversarii mei, qui natu maximus fratrum, horumque et matris causam adversus actorem tuebatur; qui actor eorum matrem, novercam suam, de cæde patris in jure postulabat. Quia causa hæc communis erat reo cum reliquis fratribus, matrem communem defendentibus, ideo modo τούτου, modo τούτων, promiscue usurpat orator. Idem.

Διακονοῦσα] Num διακονοῦσαν. ut redeat ad δοῦναι. ut ipsa, pellex, venenum daret hero patrique meo, ea in re præceptis novercæ meæ famulans. Possit quoque διακονούσῃ legi, ut ad ἔδοξεν αὐτῇ redeat. [in accusat. leg. esse, penes me dubio vacat, sed intervenit ambiguitatis nonnihil de modo interpretandi. Nam præter illum modum, quem in annotatione ad h. l. proposui, succurrit adhuc alius, qui præhabendus illi sit, an posthabendus, in medio relinquam. Potest nempe vocabulum illud etiam reddi, *inter pocula miscendum atque ministrandum*, ut ab ὑποθήκαις, cum quo jam non cohærebit, per interjectum comma sit dispescendum, idque vocabulum accipiendum, pro ἐκ τῶν ὑποθηκῶν, vel κατὰ τὰς ὑποθήκας. *Access. ad sua Antiph.*] Idem.

Ὑπὲρ αὑτῶν] Cum aspero, sui quisque causa. Philoneus pro se thura spargebat, Jovem Ctesium rogans, ut rem sibi, sive per negotiationis, sive per rei rusticæ prosperitatem, augeret atque locupletaret; pater meus autem, ut navigatio, quam ingrederetur, secunda sibi et fausta esset. Idem.

Ἐπετίθεσαν] Scil. τῇ ἐσχάρᾳ, thuribulo, prunis candentibus. Idem.

ἡ δὲ παλλακὴ τοῦ Φιλόνεω τὴν σπονδὴν ἅμα [1] ἐκχέουσα ἐκείνοις εὐχομένοις ἃ οὐκ ἔμελλε τελεῖσθαι, ὦ ἄνδρες, ἐνέχει τὸ φάρμακον. καὶ ἅμα οἰομένη δεξιὸν ποιεῖν πλέον δίδωσι τῷ Φιλόνεῳ — ἴσως, εἰ δοίη πλέον, μᾶλλον φιλησομένη ὑπὸ τοῦ Φιλόνεω· οὔπω γὰρ ᾔδει ὑπὸ τῆς μητρυιᾶς τῆς ἐμῆς ἐξαπατωμένη, πρὶν ἐν τῷ κακῷ ἤδη ἦν —· τῷ δὲ πατρὶ τῷ ἡμετέρῳ ἔλασσον ἐνέχει. καὶ ἐκεῖνοι ἐπειδὴ ἀπέσπεισαν, τὸν ἑαυτῶν φονέα μεταχειριζόμενοι ἐκπίνουσιν 615 ὑστάτην πόσιν. ὁ μὲν οὖν Φιλόνεως εὐθέως παραχρῆμα ἀποθνήσκει· ὁ δὲ πατὴρ ὁ ἡμέτερος εἰς νόσον ἐμπίπτει, ἐξ ἧς καὶ ἀπώλετο εἰκοσταῖος. ἀνθ᾽ ὧν ἡ [2] μὲν διακονήσασα ἔχει τὰ ἐπίχειρα ὧν ἀξία ἦν, οὐδὲν αἰτία οὖσα — τῷ γὰρ δημοκοίνῳ τροχισθεῖσα παρεδόθη —, ἡ δ᾽ [3] αἰτία τε ἤδη, καὶ ἐνθυμηθεῖσα καὶ χειρουργήσασα ἕξει, ἐὰν ὑμεῖς τε καὶ οἱ θεοὶ θέλωσι.

δ΄. Σκέψασθε οὖν ὅσῳ δικαιότερα δεήσομαι ὑμῶν ἐγώ, ἢ ὁ ἀδελφός. ἐγὼ μὲν τῷ τεθνεῶτι ὑμᾶς κελεύω καὶ τῷ ἠδικημένῳ τὸν αἴδιον χρόνον τιμωροὺς γενέσθαι. οὗτος δὲ τοῦ μὲν τεθνεῶτος πέρι οὐδὲν ὑμᾶς αἰτήσεται, ὃς ἄξιος καὶ ἐλέου καὶ βοηθείας καὶ τιμωρίας παρ᾽ ὑμῶν τυχεῖν, ἀθέως 616
καὶ ἀκλεῶς πρὸ τῆς εἱμαρμένης ὑφ᾽ ὧν ἥκιστ᾽ ἐχρῆν τὸν

[1] ἐγχέουσα [2] Deest μέν. [3] αἰτία * γ΄, ἡ δὴ καὶ

Παλλακὴ τοῦ] Alius ἡ interposuisset. verum in Antiphonte nescio an minus tutum sit idem præcipere fieri. Idem.

Ἐκχέουσα] Imo vero ἐγχέουσα. libantes enim vinum effundebant quidem, pueri autem ministrantes, et qui eorum loco essent, ut pellex hic loci erat, infundebant in pocula, aqua a se contemperatum. vulgatam defendere qui velit, illi sic erit interpretandum. ἐκχέουσα ἐκ τοῦ κρατῆρος εἰς τὴν κύλικα. Idem.

Ἐνέχει] Vel ἐγχέει *infundit simul*. hoc in magna familia munus pocillatorum. v. Acta societ. Lat. T. II. p. 127—183. Hauptm.

Μεταχειριζόμενοι] Amplexantes alternis, modo hic, modo ille, ulnis, et osculantes. nesciebant nempe hanc ipsam pellicem, cum qua lasciviebant, venenum ipsis infudisse. Pro τὸν malim τήν. Reisk.

Οὐδ᾽ ἐναντία] Π. οὐδὲν αἰτία. H. Stephan. Poterat quoque sic corrigi οὐδ᾽ ἐν αἰτίᾳ οὖσα. *quamquam in culpa non fuisset*. Reisk.

Ἡ δ᾽ αἰτία γ΄, ἡ δὴ καὶ] Sic dedi de meo, pro vulgari ἡ δ᾽ αἰτία τε ἤδη, καί. fœmina vero illa, quæ in culpa et causa fuit, quippe quæ et excogitarit scelus, eique perpetrando manum operamque præstiterit. Idem.

δ΄. Τὸν ἀΐδιον χρόνον] Cohæret cum ἠδικημένῳ. injuriam in perpetuum accipit is, qui eam accipit, quæ nullo pacto postmodum reparari possit, cujus generis injuria est cædes. nam interfectus ad vitam revocari nequit. Idem.

Ἀκλεῶς] Cadit ille inglorius, qui ab inimico tollitur imbelli, ignavo, ignobili, non aperta vi, sed ex occulto per insidiarum veluti cuniculos opprimente, fraude tam repentina et tam callida et cæca, ut tu neque pestem depellere, neque hostem ulcisci possis; præsertim si ab ea manu cadas, unde par erat te non solum mali nihil metuere, sed vel maxime fidem atque præsidium exspectare, ab aliis impetitum. Idem.

Περὶ τῆς εἱμαρμ.] Merito παρὰ legit Gesnerus. Hauptm.

Περὶ τῆς εἱμαρμ.] Π. πρὸ τῆς εἱμαρμένης. H. Stephan. Nullus etiam dubito

βίον ἐκλιπών· ὑπὲρ δὲ τῆς ἀποκτεινάσης δεήσεται [1] ἀθέ-
μιτα καὶ ἀτέλεστα καὶ ἀνήκουστα καὶ θεοῖς καὶ ὑμῖν,
δεόμενος ὑμῶν ἃ αὐτὴ ἑαυτὴν οὐκ ἔπεισε μὴ κακοτεχνῆ-
σαι. ὑμεῖς δ᾽ οὐ τῶν ἀποκτεινάντων ἐστὲ βοηθοὶ, ἀλλὰ
τῶν ἐκ προνοίας ἀποθνησκόντων, καὶ ταῦτα ὑφ᾽ ὧν ἥκιστα
ἐχρῆν αὐτοὺς ἀποθνήσκειν. ἤδη οὖν ἐν ὑμῖν τουτό ἐστιν
617 ὀρθῶς διαγνῶναι, ὃ καὶ ἐποιήσατε. δεήσεται δ᾽ ὑμῶν οὗτος
μὲν ὑπὲρ τῆς μητρὸς [2] τῆς αὑτοῦ ζώσης, τῆς ἐκεῖνον δια-
χρησαμένης ἀβούλως τε καὶ ἀθέως, ὅπως δίκην μὴ δῷ, ἂν 114. 1
ὑμᾶς πείθῃ, ὧν ἠδίκηκεν· ἐγὼ δ᾽ ὑμᾶς ὑπὲρ τοῦ πατρός μου
τεθνεῶτος αἰτοῦμαι, ὅπως παντὶ τρόπῳ δῷ· ὑμεῖς δὲ, ὅπως
διδῶσι δίκην οἱ ἀδικοῦντες, τούτου γε ἕνεκα καὶ δικασταὶ

[1] ἀθέμιστα [2] Deest τῆς.

Scaligerum quoque πρὸ dedisse, tametsi schedæ Goensianæ ei παρὰ tribuunt. Reisk.

Δεόμενος ὑμῶν] Gesnerus addit : subaudi vel adscribe πείθεσθαι. Nos quidem dubitamus ὑμῶν ita subsistere posse. Malumus itaque ad κακοτεχνῆσαι referre, licet hoc verbum duplici sententia recipiatur, tum astutam et male artificiosam excusationem, et hinc absolutionem, tum callide conceptum parricidium, quod ipsa neutiquam evitare laboravit mentibus insinuans. Fit tamen id salvo meliore judicio, quoniam imprimis locus ille vexatus Œdipum quærit, nec nostra nobis plane satisfacit conjectura. Hauptm.

Ἃ αὐτὴ — μὴ κακοτεχνῆσαι] Locus perquam arduus, unde sententia vix tolerabilis et vix exputabilis exsistit. Adversarius meus (hæc est actoris oratio) vos judices rogabit ut nolitis κακοτεχνεῖν, malis artibus, nequitia uti, in ea fœmina condemnanda, quæ ipsa in animum inducere sibi non potuit, ut a nequitia se abstineret. Ergo filius pro matre deprecans severitatem animadversionis in veneficam appellabat κακοτεχνίαν? Filius nempe matrem defendens, aiebat eam insontem esse; et condemnationem ejus habebat pro conspiratione judicum, actoris iniquæ causæ faventium, suam vero, æquissimam scilicet, prementium. Aut hæc est exponendi et excusandi hujus loci una ratio, aut, si quid video, alia nulla. Reperiat, qui poterit, meliorem. [Defectus unius parvi vocabuli πείθεσθαι diu mihi tenebras objecerat impenetrabiles, donec inciderem in locum huic similem Nostri, p. 792. 2. ed. R. ἅπερ αὐτοὶ σφᾶς αὐτοὺς οὐκ ἔπεισαν, quæ ipsi sibi non credunt, vel in animum non inducunt, ut vera habeant, ταῦτα ὑμᾶς ἀξιοῦσι πεῖσαι, hæc ut vos vera credatis, contendunt vobis persuadere. Est ergo loci hujus nostri hæc vera lectio δεόμενος ὑμῶν πείθεσθαι, ἃ αὐτὴ ἑαυτὴν οὐκ ἔπεισε, μὴ κακοτεχνῆσαι. rogans vos, ut velitis [aut sibi, aut matri suæ] credere, aienti verum esse, quamquam ne ipsa quidem credit, scil. in hac re nulla mala fraude eam esse usam. Et video nunc Gesnerum quoque prorsus eodem modo locum hunc emendasse, quamquam omittenda Latina interpretatione dubium reliquit, quomodo locum putaret accipiendum et reddendum esse. Possunt verba ἃ αὐτὴ ἑαυτὴν οὐκ ἔπεισεν etiam sic accipi, quam rem, scil. τὸ μὴ κακοτεχνῆσαι, abstinentiam a mala fraude, ipsa non potuit sibi imperare, et a se impetrare. *Access. ad sua Antiph.*] Reisk.

Ὃ καὶ ποιήσετε] Gesnerus ὅ τι ποιήσετε *quid facturi sitis.* vel *quid faciendum vobis putetis.* verumtamen respici potest ad antecedentem pellicis condemnationem. Hauptm.

Ἐποιήσατε] Num ποιήσετε. id quod vos etiam facietis. Aut bene si vulgata habet, non satis intelligo. Num respicit ad supplicium pellici irrogatum? Reisk.

Εὐβούλως] Lege pro ἀβούλως. nisi α fit ἀθροιστικὸν et αὐξητικόν. Certe non imprudentiæ mulier istæc accusatur oratione tota, sed impietatis et consideratæ malitiæ. quoties autem ευ et α confundantur, Montefalconius docuit. Retinens ἀβούλως editio Hanoviensis vertit *temere et impie.* Hauptm.

Δίκην μὴ δῷ] Δοῦναι δίκην, *puniri.* Lycurgus 21. 5. Idem.

Δῷ] Scil. noverca mea Manibus patris mei. Reisk.

ἐγένεσθε καὶ ἐκλήθητε. καὶ ἐγὼ μὲν ἐπεξέρχομαι λέγων, ἵνα δῷ δίκην ὧν ἠδίκηκε καὶ τιμωρήσω τῷ τε πατρὶ τῷ ἡμετέρῳ καὶ τοῖς νόμοις τοῖς ὑμετέροις· ταύτῃ καὶ ἄξιόν μοι βοηθῆσαι ὑμᾶς ἅπαντας, εἰ ἀληθῆ λέγω· οὗτος δὲ τἀναντία, ὅπως ἡ τοὺς νόμους παριδοῦσα μὴ δῷ δίκην ὧν ἠδίκηκε, ταύτῃ βοηθὸς καθέστηκε. καίτοι πότερον δικαιότερον τὸν ἐκ προνοίας ἀποκτείναντα δοῦναι δίκην, ἢ μή; καὶ πότερον δικαιότερον οἰκτεῖραι μᾶλλον τὸν τεθνεῶτα, ἢ τὴν ἀποκτείνασαν; ἐγὼ μὲν οἶμαι τὸν τεθνεῶτα. καὶ γὰρ 618
δικαιότερον καὶ ὁσιώτερον καὶ πρὸς θεῶν καὶ πρὸς ἀνθρώπων [1] γίνοιτο ὑμῖν. ἤδη οὖν ἐγὼ ἀξιῶ, ὥσπερ κἀκεῖνον ἀνελεημόνως καὶ ἀνοικτίστως αὕτη ἀπώλεσεν, οὕτω καὶ αὐτὴν ταύτην ἀπολέσθαι ὑπό τε ὑμῶν καὶ τοῦ δικαίου. ἡ μὲν γὰρ ἑκουσίως καὶ βουλεύσασα τὸν θάνατον, ὁ δ' ἀκουσίως καὶ βιαίως ἀπέθανε. πῶς γὰρ οὐ βιαίως ἀπέθανεν, ὦ ἄνδρες, ὅς [2] γ' ἐκπλεῖν ἔμελλεν ἐκ τῆς γῆς τῆσδε, παρά τε ἀνδρὶ αὑτοῦ φίλῳ [3] εἱστιᾶτο; ἡ δὲ, πέμψασα τὸ φάρμακον καὶ κελεύσασα ἐκείνῳ δοῦναι πιεῖν, ἀπέκτεινεν ἡμῶν τὸν πατέρα. πῶς οὖν ταύτην ἐλεεῖν ἄξιόν ἐστιν, ἢ αἰδοῦς τυγχάνειν παρ' ὑμῶν, ἢ ἄλλου του; ἥτις αὐτὴ οὐκ ἠξίωσεν ἐλεῆσαι τὸν αὑτῆς ἄνδρα, ἀλλ' ἀνοσίως καὶ αἰσχρῶς ἀπώλεσεν. οὕτω δέ τοι καὶ ἐλεεῖν ἐπὶ τοῖς ἀκουσίοις παθήμασι μᾶλλον προσήκει ἢ τοῖς ἑκουσίοις καὶ ἐκ προνοίας ἀδικήμασι καὶ ἁμαρτήμασι. καὶ ὥσπερ ἐκεῖνον [4] αὐτὴ, οὔτε θεοὺς 619

[1] γένοιτο [2] γε πλεῖν [3] ἑστιᾶτο [4] αὕτη

Ἡμετέροις] Hanoviensis et Bayerus malunt ὑμετέροις. [Jamdudum id Stephanus dederat, unde Hanoviensis editor reddidit. *Reisk.*] Andocides 1, 156. HAUPTM.

Ταύτῃ] Scil. ἐν αἰτίᾳ. IDEM.

Ταύτῃ καὶ] Videtur γὰρ interponendum esse. *etenim hactenus quoque*, hac de causa, quoniam leges a vobis vindicari et salvas servari convenit. REISK.

Οὗτος ὁ τἀναντία] Π. οὑτοσὶ τἀναντία, ἢ, οὗτος δὲ τἀνταντία. H. STEPHAN. οὗτος δὲ τἀναντία dedi de Stephani et Scaligeri sententia, pro vulgari οὗτος ὁ τἀναντία. subaudi ἀξιῶν. aut accipe adverbialiter. REISK.

Πρὸς θεῶν καὶ πρὸς ἀνθρώπων] Aut, si nihil h. l. deest, genitivi hi cum accusativis mutandi sunt, aut deest aliquid. c. c. εὔνοια, καὶ ἀγαθὰ πολλά. a diis ab hominibusque pax et benevolentia et bona multa vobis contingant. IDEM.

Ἑκουσίως] Aut post ἑκουσίως, aut post τὸν θάνατον deest ἀπώλεσε, vel ἀπέκτεινε, vel ἐμηχανήσατο. IDEM.

Θάνατον] Scil. ἀπέκτεινε. GESNER.

Ἑστιᾶτο] Malim cum augmento εἱστιᾶτο. REISK.

Αἰδοῦς τυγχάνειν] *Misericordiam consequi*, Atticis. v. Casaub. ad Sueton. Caligul. c. 29. HAUPTM.

Οὕτω δέ τοι καὶ ἐλεεῖν] Scabra et hiulca oratio. non succurrit nunc melius visum, quam fort. leg. esse: οὐκ οἶδεν ὅτι συγγνώμην ἔχειν καὶ ἐλεεῖν, *non norat* (mirabundus interrogat et stomachans) *non norat illa, convenire, ut —?* Vel οὐχὶ δὲ καὶ —? REISK.

οὔθ᾽ ἥρωας οὔτ᾽ ἀνθρώπους δείσασα, ἀπώλεσεν, [1] οὕτω καὶ αὐτὴ ὑφ᾽ ὑμῶν καὶ τοῦ δικαίου ἀπολομένη, καὶ μὴ τυχοῦσα μήτ᾽ αἰδοῦς μήτ᾽ ἐλέου μήτ᾽ αἰσχύνης μηδεμιᾶς παρ᾽ ὑμῶν, τῆς δικαιοτάτης ἂν τύχοι τιμωρίας.

έ. Θαυμάζω δὲ ἔγωγε τῆς τόλμης τοῦ ἀδελφοῦ καὶ τῆς διανοίας τὸ διομόσασθαι ὑπὲρ τῆς μητρὸς εὖ εἰδέναι μὴ πεποιηκέναι ταῦτα. πῶς γὰρ ἄν τις εὖ εἰδείη, οἷς μὴ παρεγένετο αὐτός; οὐ γὰρ δήπου μαρτύρων γ᾽ ἐναντίον οἱ ἐπιβουλεύοντες τοὺς θανάτους τοῖς πέλας μηχανῶνταί τε καὶ παρασκευάζουσιν, ἀλλ᾽ ὡς μάλιστα δύνανται λαθραιότατα καὶ ὡς ἀνθρώπων μηδένα εἰδέναι· οἱ δ᾽ ἐπιβουλευόμενοι οὐδὲν ἴσασι πρὶν ἐν αὐτῷ ὦσι τῷ κακῷ γ᾽ ἤδη, καὶ γινώσκωσι τὸν ὄλεθρον ἐν ᾧ εἰσί. τότε δὲ, ἐὰν μὲν δύνωνται
620 [2] καὶ φθάνωσι πρὶν ἀποθανεῖν, καὶ φίλους καὶ ἀναγκαίους τοὺς σφετέρους καλοῦσι καὶ μαρτύρονται, καὶ λέγουσιν αὐτοῖς ὑφ᾽ ὧν ἀπόλλυνται, καὶ ἐπισκήπτουσι τιμωρῆσαι σφίσιν αὐτοῖς ἠδικημένοις· ἃ κἀμοὶ παιδὶ ὄντι ὁ πατὴρ, τὴν ἀθλίαν καὶ τελευταίαν νόσον νοσῶν, ἐπέσκηπτεν· ἐὰν δὲ τούτων ἁμαρτάνωσι, γράμματα γράφουσι, καὶ οἰκέτας τοὺς σφετέρους αὐτῶν ἐπικαλοῦνται μάρτυρας, καὶ δηλοῦσιν ὑφ᾽ ὧν ἀπόλωνται. κἀκεῖνος ἐμοὶ νέῳ ἔτι ὄντι ταῦτα ἐδήλωσε καὶ ἐπέστειλεν, ὦ ἄνδρες, οὐ τοῖς ἑαυτοῦ δούλοις.

ζ΄. Ἐμοὶ μὲν οὖν διήγηται καὶ βεβοήθηται τῷ τεθνεῶτι καὶ τῷ νόμῳ· ἐν ὑμῖν δ᾽ ἐστὶ σκοπεῖν τὰ λοιπὰ πρὸς ὑμᾶς

[1] οὕτω καὐτὴ

[2] καὶ μὴ φθάνωσι

Τύχοι τιμωρίας] Similis generis meditationes et exempla passim invenimus in sacris. v. Josuæ VII. 25. Judic. I. 7. HAUPTM.

έ. Τοῦ ἀδελφοῦ] Si τὸ proximum insequens servatur, bene babebit h. l. genitivus. ego vero nullus dubitans, τὸ vitiosum esse, de quo statim seorsim dicam, suspicor h. l. genitivo accusativum sufficiendum, atque leg. esse τὸν ἀδελφόν. REISK.

Τῆς διανοίας] Si solum staret per se, nil eo offenderer; verum copulatum videns cum τόλμης, eique subjectum, cui non optime convenit, suspicor leg. esse τῆς ἀνοίας. IDEM.

Τὸ διομόσασθαι] Imo vero τῷ διομ. id est ἐπὶ τῷ, διὰ τὸ — Aut τολμῶντος [vel τολμῶντα] διομ. IDEM.

Φθάνωσι πρὶν ἀποθανεῖν] Omisso πρὶν legerim φθάνωσιν ἀποθανεῖν. *nisi morte præveniatur.* videtur autem hic scriptor mihi eam amare brevitatem, ut, quæ propter dicat, ad ea jam respiciat. GESNER.

Καὶ φίλους] Particula copulans videtur prodere, hic aliquid deesse, e. e. υἱοὺς filios, vel ἀδελφοὺς fratres, et amicos. REISK.

ζ΄. Ἐμοὶ μὲν] Expositum igitur a me fuit negotium et auxilium præstitum, cum mortuo, tum legi. temere Miniatus: *me igitur dirigit et mortuo opem ferre et legibus.* HAUPTM.

αὐτοὺς καὶ δικάζειν τὰ δίκαια. οἶμαι δὲ καὶ τοῖς θεοῖς τοῖς κάτω μέλειν οἱ ἠδίκηνται.

Μέλλειν] Habet Aldus. emenda μέλειν eo confidentius, dum et Gesnerum mecum sentire video. Præfert Hanoviensis μέλλειν, sed interpretatio *curæ fore.* Idem.

Μέλειν, οἶ ἠδίκηνται] Ad μέλειν subauditur τούτων, sive id pro masculino, sive pro neutro accipiatur. Si prius, tum οἶ redibit ad homines. horum hominum, qui læsi fuerint injuria, curam gerere. Sin autem pro neutro τούτων habeas, tum erit sententia, harum rerum, cædium puta dolosarum et clandestinarum. οἶ potest ad homines, sed et ad deos referri. posterius si mavis, οἶ erit reddendum, *quippe qui.* lædebatur utique, ex opinione gentilium, numen deorum inferorum, quibus exosum erat genus omne mortium violentarum, ante fatalem horam alicui comparatarum, earumque ipsi ultores habebantur; et templa eorum, quorum templorum sanctissimum et amplissimum ipsa tellus est, cruore pollui existimabantur. Quodsi tamen ἠδίκηνται non ad homines, sed ad deos refers, pro οἶ malim εἰ legi. deos arbitror non inultum transmittere, si violentia ipsi læsi fuerint. Reisk.

ΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ

ΤΕΤΡΑΛΟΓΙΑ Α.

α. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΟΝΟΥ ΑΠΑΡΑΣΗΜΟΣ.
β. ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ΑΥΤΟ ΠΡΑΓΜΑ.
γ. ΕΚΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Ο ΥΣΤΕΡΟΣ.
δ. ΕΞΑΠΟΛΟΓΙΑΣ Ο ΥΣΤΕΡΟΣ.

α. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΟΝΟΥ ΑΠΑΡΑΣΗΜΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

621 ΠΑΝΤΑΧΟΥ *μὲν τὴν οἰκείαν Ἀντιφῶν ἐνδείκνυται δύναμιν, μάλιστα δ' ἐν ταύταις ταῖς τετραλογίαις, ἐν αἷς αὐτὸς πρὸς αὑτὸν ἀγωνίζεται. δύο γὰρ ὑπὲρ τοῦ κατηγόρου λόγους εἰπὼν, δύο καὶ ὑπὲρ τοῦ* [1] *φεύγοντος ἐμελέτησεν, ὁμοίως ἐν ἀμφοτέροις εὐδοκιμῶν. ἔοικε μὲν οὖν οὗτος ὁ λόγος τῷ Λυσίου λόγῳ τῷ πρὸς Μικίνην γεγραμμένῳ· ἔχει δ' αὐτῷ τὰ τῆς ὑποθέσεως ὧδε. ἀναχωρῶν τις ἀπὸ δείπνου εὑρέθη σὺν τῷ ἀκολούθῳ συγκεκομμένος. μετὰ τὴν αὐτοῦ τελευτὴν συγγενής τις αὐτοῦ κατηγορεῖ ἐχθροῦ αὐτοῦ, ὡς πεποιηκότος τὸν φόνον· ὁ δ' ἀρνεῖται. ὅθεν στοχασμὸς ἡ στάσις ἀτελὴς, ἐκ μόνου τοῦ προσώπου συνιστάμενος. Ἡ δὲ τοῦ λόγου διαίρεσις*
622 *αὕτη. ἐν μὲν τοῖς προοιμίοις* [2] *κατάστασιν ὁ λόγος* [3] *οὐκ ἔχει, διὰ τὸ μήπω τὴν ὅλην ἠκριβῶσθαι τέχνην· ἀρχόμενος δὲ τῶν ἀγώνων, πρώτῃ ἐχρήσατο ἀναιρέσει αἰτιῶν, δι' ὧν ἀπέδειξεν ὅτι οὐδεὶς* [4] *αὐτὸν τῶν ὀφειλόντων ὑπονοηθῆναι διέφθειρεν. εἶτα περιίστησι τὸ πρᾶγμα εἰς τὸ δεῖξαι ὅτι ἐξ ἐπιβουλῆς ἀπέθανε, καὶ λοιπὸν ἐμβάλλει εἰς τὴν* [5] *βούλησιν· τὴν δὲ τῶν ἐλέγχων ἀπαίτησιν λύει τῇ μαρτυρίᾳ τοῦ δούλου. εἶτα παρέκβασις καὶ ἐπίλογος.*

ΟΠΟΣΑ *μὲν τῶν πραγμάτων ὑπὸ τῶν ἐπιτυχόντων* 115. 1
ἐπιβουλεύεται, οὐ χαλεπὰ ἐλέγχεσθαι ἐστίν· ἂν δ' [6] *οἱ ἱκανῶς μὲν πεφυκότες, ἔμπειροι δὲ τῶν πραγμάτων ὄντες, ἐν δὲ τούτῳ τῆς ἡλικίας καθεστῶτες ἐν ᾧ κράτιστοι φρονεῖν αὑτῶν* [7] *εἰσὶ, πράττωσι, χαλεποὶ καὶ διαγνωσθῆναι καὶ δειχθῆναι εἰσί. διὰ γὰρ τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου, ἐκ πολλοῦ τὴν ἀσφάλειαν ὧν ἐπιβουλεύουσι σκοποῦντες, οὐ πρότερον ἐπιχειροῦσιν ἢ πάσης ὑποψίας φυλακὴν ποιήσωνται. γινώ-*

[1] *λέγοντος* [2] *τὴν κατάστ.* [3] Deest *οὐκ.* [4] *αὐτῶν* [5] *ποίησιν*
[6] Deest *οἱ.* [7] *εἰς τὰ πράγματ' ὦσι, χ. κ. γνωσθῆναι*

ΥΠΟΘΕΣΙΣ] V. Taylor. ad fragmenta Lysiæ p. 24. *ἀπαράσημος* est oratio, in qua personæ nullæ nominatim appellatæ, seu, ex nominum notis ab aliis distinctæ, fuerint. Reisk.

Ἂν δ' ἱκανῶς] Π. οἱ δ' ἱκανῶς. H. Stephan. Non habet ἂν quo referatur. proculdubio deest *ἐπιβουλεύωσιν οἱ* — sin autem cædes ex insidiis machinentur hi, qui, nati loco nobiliore, liberalius educati, aut indole et sagacitate non contemnenda a natura præditi fuerint. H. Stephani conjectura rem implicat magis, quam expedit. Reisk.

σκοντας οὖν ὑμᾶς χρὴ ταῦτα, κἂν ὁτιοῦν εἰκὸς παραλά- 623
βητε, σφόδρα πιστεύειν αὐτῷ. ἡμεῖς δ', οἱ ἐπεξερχόμενοι
τὸν φόνον, οὐ τὸν αἴτιον ἀφέντες τὸν ἀναίτιον διώκομεν·
σαφῶς γὰρ οἴδαμεν, ὅτι πάσης τῆς πόλεως μιαινομένης
ὑπ' αὐτοῦ, ἕως ἂν διωχθῇ, τό τ' ἀσέβημα ἡμέτερον γίνε-
ται, τῆς θ' ὑμετέρας ἁμαρτίας ἡ ποινὴ εἰς ἡμᾶς τοὺς μὴ
δικαίως διώκοντας ἀναχωρεῖ. ἅπαντος [1] δὲ τοῦ μιάσματος
ἀναχωροῦντος εἰς ἡμᾶς, ὡς ἂν δυνώμεθα σαφέστατα, ἐξ 624
ὧν γινώσκομεν, πειρασόμεθα ὑμῖν δηλοῦν ὡς ἀπέκτεινε τὸν
ἄνδρα. Οὔτε γὰρ κακούργους εἰκὸς ἀποκτεῖναι τὸν ἄνθρωπον·
ἔχοντες γὰρ ἂν τὰ ἱμάτια εὑρέθησαν· [2] οὐδεὶς γὰρ ἂν τὸν

[1] δὲ] οὖν [2] οὐδεὶς - - - ἀφῆκεν. οὔτε - - - εὑρέθησαν.

Χρὴ ταῦτα] Levi transpositione facta sententia clarior fieri potest. *γινώσκοντας οὖν ὑμᾶς ταῦτα, χρὴ* etc. GESNER. Nos opinamur posse pariter participium infiniti locum occupare, vel *εἶναι* mente jungi. HAUPTM.

Διώκομεν] Suidas v. *καταλαβεῖν* laudat *τὸν ἀναίτιον καταλαβόντας τὸν αἴτιον ἀφεῖναι.* IDEM.

Ὑπ' αὐτοῦ] Scil. *τοῦ φονέως*, vel *τοῦ αἰτίου.* REISK.

Ἀσέβημα] Si scil. indicare et in jure persequi omittamus eum reum, quem certo sciamus scelus commisisse. Pro *διωχθῇ* num leg. est *δειχθῇ*? IDEM.

Ὑμετέρας ἁμαρτίας] Si nempe vos, a nobis indicio falso decepti, pro sonte insontem morte puniveritis. Ponit casum geminum. Aut vere reum non indicamus, aut insontem pro sonte. Prius facientes in causa sumus, ut vere reus impunitus abeat. Posterius facientes, inducimus judices in errorem. Utrum ergo facimus horum, semper necessario reatum ipsi nobis contrahimus. Nam si reticemus homicidæ, quem norimus, et soli norimus, nomen, piaculum penes nos solos manet. Sin autem falsum indicamus, culpa erroris in condemnando et plectendo insonte commissi, non tangit judices, quos fraude nostra ad male judicandum perduxerimus; (ex iis enim, quæ docebantur, illi recte judicarant; quod decepti fuerint, culpa eorum non fuit,) relabitur ergo culpa etiam hæc a judicibus ad nos. Quum itaque neque tacere, neque falsum reum indicare nobis expediat, necesse est, ut quem cædis voluntarie patratæ accusamus, eum certo norimus illam cædem perpetrasse. IDEM.

Ἅπαντος τοῦ] Scil. *οὖν*. Bayerus hic solum incisum posuerat, junctis post *σαφέστατα* * * [id est duobus asteriscis. *Reisk.*]. Gesnerus potius interpungit, et legit *ἅπαντος οὖν μιάσματος ἀναχωροῦντος εἰς ὑμᾶς, ἕως ἂν δυνώμεθα σαφέστατα ἐξ ὧν, cum igitur omne piaculum in nos redundet, quam* (quousque) *poterimus planissime ex iis, quæ cognovimus, demonstrare vobis studebimus* —Sic et præ *ἕως*, *ὡς* et præ *δυνώμεθα*, *δυνάμεθα* præfert. HAUPTM.

Ἅπαντος τοῦ] Interpone *οὖν*. Relabente igitur in nos solos omni reatu et piaculo, tam illo, quod totam civitatem premit, quæ cædem inultam transmittat, tametsi nulla fraude id faciat, sed solum modo ex ignorantia homicidæ; quam altero illo, quod contrahitur insontem plectendo. REISK.

Ἡμᾶς ἕως —] *Πότερον, ἡμᾶς, ὡς ἂν δυνώμεθα σαφ., ἢ, ἅπαντος οὖν τ. μ. ἀν. εἰς ἡμᾶς ὡς ἀν. δ. σ.* H. STEPHAN.

Ὡς] *Qua causa*, sive *ratione*, vel *τίς*. HAUPTM.

Ἀπέκτεινε] Reus non nominatus. REISK.

Τὸν ἄνδρα] Id est peremtum pariter non nominatum. IDEM.

Οὔτε γὰρ —] Nam nemo alius potuit scelus patrasse, quam hic. 1) non latro. 2) non temulentus aliquis. 3) non concitatus in eum e jurgio et convicio repentino. 4) non jaculator a meta aberrans. Sed hæ solæ sunt suspiciones, quæ de auctore cædis exsistere queant, si hic quem aio fuisse, homicida non fuerit. Verum nulli illarum omnium suspicionum hac in causa locus est; propter causas sigillatim perstrictas. Ergo nihil reliquum manet, quam ut hic reus, quem indico, scelus peregerit. IDEM.

Εὑρέθησαν] *Reperti forent* homicidæ,

ἔσχατον κίνδυνον περὶ τῆς ψυχῆς κινδυνεύων ἑτοίμην καὶ
κατειργασμένην τὴν ὠφέλειαν ἀφῆκεν. οὐ μὴν οὐδὲ παροινήσας
οὐδεὶς διέφθειρεν αὐτόν· ἐγινώσκετο γὰρ ἂν ὑπὸ τῶν συμ-
626 ποτῶν. οὐδὲ μὴν οὐδ᾽ ἐκ λοιδορίας· οὐ γὰρ ἀωρὶ τῶν νυκτῶν,
οὐδ᾽ ἐν ἐρημίᾳ ἐλοιδοροῦντο. οὐδὲ μὴν ἄλλου στοχαζόμενος
ἔτυχε τούτου· οὐ γὰρ ἂν σὺν τῷ ἀκολούθῳ διέφθειρεν αὐτόν.

malefici seu latrones spoliato cadavere, si vel fuga sibi consuluissent, qualis locutio non infrequens. Iterum mire Miniatus: *pallium enim habere visi sunt.* ni respexerit ad ipsum cum famulo necatum. qui sensus valere posset, licet ille prior accommodatior ad sequentia videatur. HAUPTM.

Εὑρέθησαν] Colligit sic: suspicio hujus cædis in latrones cadere nequit; quia vestibus jacentes spoliassent. Atqui ambo, tam herus, quam servus, cum vestibus reperti sunt. Ergo latrones eos non occiderunt. Sed ἂν sic erit tollendum, si εὑρέθησαν non ad latrones, sed ad peremtos refertur. [Servandum si ducemus ἄν, leg. erit οὐκ ἔχοντες, non sine particula infitiante, quod sic dictum idem erit, ac si dixisset more solito: οὐκ ἂν εὑρέθησαν ἔχοντες. nam si a latronibus peremti fuissent, cum vestibus reperti non fuissent, sed nudi. εὑρέθησαν sine dubio ad peremtos erit referendum. Ad latrones enim si referatur, hæc exsistat, multis modis absurda, sententia: *nam si latrones eos jugulassent, reperti fuissent latrones, habentes eorum vestimenta.* Primum jacentia exanimatorum corpora reperiuntur, non homines vivi: deinde, necesse non est, fingere, latrones ibi locorum mansisse, ubi vestes peremtorum potuissent notæ esse: tum, necesse non magis est comminisci, latrones vestes hominum a se peremtorum corporibus suis induisse; nam potuerunt eas etiam vendere: denique, si procul terrarum abissent, quis ibi vestes ignotas noscitasset, etiamsi eas gestassent? *Access. ad sua Antiph.*] REISK.

Οὐδεὶς γὰρ ἂν —] Nexus argumentationis, adumbratæ magis, ut conjectando elici debeat, quam expositæ et declaratæ, videtur hic esse. Nemo, cui sit inimicus capitalis et imprimis formidandus, quem ni de medio tollat, ipse perierit, nemo inquam in ejusmodi loco constitutus opportunitatem oblatam illum inimicum tollendi patiatur e manibus elabi, sed utatur potius ea, præsertim si opportunitas illa sponte sua obvenerit, et facinus factu facile sit. Atqui reus, quem ego cædis in hoc homine patratæ accuso, constitutus in ejusmodi loco erat. Oderat hominem, quem peremit: metuebat eundem, ut extrema sibi mala minantem et comparantem. Inveniebat eum in solitudine, securum, de periculo suo ne suspicantem quidem, ideoque inermem, et ad defensionem sui prorsus imparatum, sine protectore et vindice, et indice sceleris adeo. Ergo fecit: ergo tam insperatam, tam exoptatam occasionem præterlabi passus non est. IDEM. Bekkero obsecundans transpositionem feci.

Ὠφέλειαν] Commodum ex eo exsistens, si tu inimicum tuum, capitalem, quem certo noris tibi pestiferum fore, de medio tollas. IDEM.

Ἀφῆκεν] *Dimisit.* Respicit locus potius homicidam, qui capitis sui periculo facinus patrat, quam interemtum: subit is tale periculum cupiditate opum, honoris, vindictæ, hinc utilitatis cujuscunque, quam dimittere non vult. Temere Miniatus: *nullus enim in extremo animæ periculo constitutus præparatam et acquisitam utilitatem dimisit.* scribit hoc ipsum et præter rem, et præter orationis contextum. HAUPTM.

Ἐγινώσκετο] Reliqui compotores facile eum noscitassent, indeque protinus accusassent, si quis compotor alterum compotorem per temulentiam interemisset. REISK.

Ἐκ λοιδορίας] Tacite subjice e præmissis repetendum, διέφθειρεν ἄν τις αὐτόν. IDEM.

Ἐλοιδοροῦντο] Subaudi ἄν. Non videntur jurgium inter se commissuri fuisse noctu, et in solitudine. Cur non? quia nemo tum audisset. Solemus enim (sic fingit sophista, cujus argumenta persæpe sunt ficulnea) solemus, probra alteri ingerentes, non hoc spectare, quo eum pungamus, sed illud magis, quo alii, audientes dedecora proscissi, eum aversentur. IDEM.

Τούτου] Scil. τοῦ κειμένου, τοῦ φονευθέντος νῦν. IDEM.

Οὐ γὰρ ἂν] Subaudi εἰ ἁμαρτήσας τοῦ σκοποῦ, τοῦτον ἐφόνευσεν ἄκων. IDEM.

Τῷ ἀκολούθῳ] Ἀκόλουθος h. l. primarium nomen *pedissequum* notat. In perditis orationibus adhibetur et adjectivum. Lexicon

ἀπολυομένης δὲ τῆς ὑποψίας ἁπάσης, αὐτὸς ὁ θάνατος ἐξ
ἐπιβουλῆς ἀποθανόντα μηνύει αὐτόν. ἐπιθέσθαι δὲ τίνα
μᾶλλον εἰκός ἐστιν, ἢ τὸν μεγάλα μὲν κακὰ προπεπονθότα,
ἔτι δὲ μείζονα ἐπίδοξον ὄντα πάσχειν; ἔστι δ' ὁ διωκόμε-
νος οὗτος. ἐκ παλαιοῦ γὰρ ἐχθρὸς ὢν αὐτοῦ, πολλὰς μὲν
καὶ μεγάλας γραφὰς διώξας οὐδεμίαν εἷλεν· ἔτι δὲ μεί-
ζους καὶ πλείους διωχθεὶς, οὐδεπώποτ' ἀποφυγὼν ἱκανὸν
μέρος τῶν ὄντων ἀποβέβληκε· τὰ δ' [1] ἄγχιστα ἱερῶν κλοπῆς
δυοῖν ταλάντοιν γεγραμμένος ὑπ' αὐτοῦ, συνειδὼς μὲν αὐτῷ 627
τὸ ἀδίκημα, ἔμπειρος δ' ὢν τῆς τούτου δυνάμεως, μνησικα-
κῶν δὲ τῶν ἔμπροσθεν, εἰκότως μὲν ἐπεβούλευσεν, εἰκότως
δ' ἀμυνόμενος τὴν ἔχθραν ἀπέκτεινε τὸν ἄνδρα. ἥ τε γὰρ
ἐπιθυμία τῆς τιμωρίας ἀμνήμονα τῶν κινδύνων καθίστησιν
αὐτὸν, ὅ τε φόβος τῶν ἐπιφερομένων κακῶν ἐκπλήσσων
θερμότερον ἐπιχειρεῖν ἐπῆρεν. ἤλπιζέ τε τάδε μὲν δράσας
καὶ λήσειν ἀποκτείνας αὐτὸν καὶ ἀποφεύξεσθαι τὴν γρα-
116. φήν· οὔτε γὰρ ἐπεξιέναι οὐδένα, ἀλλ' [2] ἐρήμην αὐτὴν ἔσεσθαι·
εἴτε καὶ ἁλοίη, τιμωρησαμένῳ κάλλιον ἔδοξεν αὐτῷ ταῦτα
πάσχειν, ἢ ἀνάνδρως μηδὲν ἀντιδράσαντα ὑπὸ τῆς γραφῆς
διαφθαρῆναι. σαφῶς δ' ᾔδει ἁλωσόμενος αὐτήν· οὐ γὰρ ἂν
τόνδε τὸν ἀγῶνα ἐνόμισεν ἀσφαλέστερον εἶναι. Τὰ μὲν 628
βιασάμενα ταῦτά ἐστιν ἀσεβῆσαι αὐτόν. μάρτυρες δ' εἰ
μὲν πολλοὶ παρεγένοντο, πολλοὺς ἂν παρεσχόμεθα· ἑνὸς
δὲ τοῦ ἀκολούθου παραγενομένου, οἳ τούτου ἤκουον μαρτυ-
ρήσουσιν. ἔμπνους γὰρ ἔτι ἀρθεὶς, ἀνακρινόμενος ὑφ' ἡμῶν,

[1] ἔγχιστα

[2] ἔρημον

Saugermanense MS. Ἀκόλουθα. Ἀντιφῶν. τὰ ἑπόμενα καὶ σύμφωνα. Hauptm.

Ἀπολυομένης] Id est ἀναιρουμένης, *diluta, refutata*. Reisk.

Τῆς ὑποψίας] Num pro articulo sufficiendum est τῆδε *sic*, aut οὕτως: verum vereor, ne hoc sit ad vivum resecare. Idem.

Εἶχεν] L. πολλὰς — γραφὰς διώξας οὐδεμίαν εἷλεν, *sæpius actor neminem in judicio superavit*. Ad Eurip. Hippol. v. 1002. Valckenaer. F. εἷλεν. Taylor. Sic dedi de meo, pro vulgari εἶχεν. Nullam causam vicit reus, nunquam hunc, nunc exanimatum, condemnavit, quamquam sæpissime in jus a se vocatum. Reisk.

Εἰκότως μὲν] Post εἰκότως μὲν videtur deesse ὑπὲρ ἑαυτοῦ φοβούμενος. *suimet ipsius causa metuens*. quo membra sibi mutuo respondeant. Idem.

Καθίστησιν] Malim καθίστη in imperfecto, ob insequens ἐπῆρεν. Idem.

Τάδε] Malim τάχα *fortassis*. Idem.

Γραφὴν] Sacrilegii puta: quo etiam proximum αὐτὴν refertur. Idem.

Οὔτε γὰρ] Οὐδὲ leg. videtur. Idem.

Εἴτε] Malim εἰ δέ. Idem.

Ταῦτα πάσχειν] Scil. τὸ ἁλῶναι καὶ τὰς ἑπομένας τῷ ἁλῶναι τιμωρίας. Idem.

Τόνδε] Subaudi τὸν περὶ φόνου. Idem.

Ἀσφαλέστερον] Subaudi ἐκείνου τοῦ προσδοκωμένου περὶ ἱεροσυλίας. Idem.

Μάρτυρες] Scaliger mavult μάρτυρας nulla necessitate. Idem.

[1] τοῦτον μόνον ἔφη τῶν παρόντων γνῶναι αὐτούς. ἐξελεγχόμενος δ' ὑπό τε τῶν εἰκότων ὑπό τε τῶν παραγενομένων, οὐδενὶ τρόπῳ οὔτε δικαίως οὔτε συμφερόντως ἀπολύοιτ' ἂν
629 ὑφ' ὑμῶν. οἵ τε γὰρ ἐπιβουλεύοντες ἀνεξέλεγκτοι ἂν εἴησαν, εἰ μήθ' ὑπὸ τῶν παραγενομένων μήθ' ὑπὸ τῶν εἰκότων [2] ἐξελέγχωνται. ἀσύμφορόν [3] θ' ὑμῖν ἐστὶ τόνδε, μιαρὸν καὶ ἄναγνον ὄντα, εἰς τὰ τεμένη τῶν θεῶν εἰσιόντα μιαίνειν τὴν ἁγνείαν αὐτῶν, ἐπί τε τὰς [4] αὐτὰς τραπέζας ἰόντα συγκαταπιμπλάναι τοὺς ἀναιτίους· ἐκ γὰρ τούτων αἵ τε ἀφορίαι [5] γίνονται, δυστυχεῖς θ' αἱ πράξεις καθίστανται. οἰκείαν οὖν χρὴ τὴν τιμωρίαν ἡγησαμένους, αὐτῷ τούτῳ τὰ τούτου ἀσεβήματα ἀναθέντας, ἰδίαν μὲν τὴν συμφορὰν, καθαρὰν δὲ τὴν πόλιν καταστῆσαι.

β. ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ΑΥΤΟ ΠΡΑΓΜΑ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

ΟΜΟΛΟΓΕΙ μὲν τὴν πρώτην ἔχθραν τὴν πρὸς τὸν τεθνηκότα ὁ ἀπολογούμενος, ἀρνεῖται δὲ
630 τὸν φόνον, καὶ τεκμήριον τοῦ μὴ πεφονευκέναι ποιεῖται [6] τὴν ἔχθραν. λέγει γὰρ ὅτι ἐχθρὸς

[1] τοῦτο [2] ἐξελέγχονται [3] Deest θ'. [4] Deest αὐτάς. [5] γίνονται, καὶ δυστυχεῖς αἱ [6] Desunt τὴν ἔχθραν.

Γνῶναι αὐτοὺς] Hic omissionis signa * * ponente Bayero, Gesnerus observat, pro τοῦτο, si legas τοῦτον, et pro αὐτοὺς, αὐτὸς, non opus erit asteriscis: perfecta enim est sententia. Quocum et nos facimus, licet in contextu nihil ausim mutare. HAUPTM.

Αὐτοὺς] Hæc obscura sunt, et sine recto sensu videntur esse. Forte leg. τοῦτο μόνον ἔφη τῶν παρόντων γνῶναι αὐτὸν, id est, *id solum eum hoc novisse eorum qui aderant.* Sic sensus foret clarus et manifestus. PALMER. Mihi quidem, optime Palmeri, oratio tua obscurissima est, et sententiam ex illa tua interpretandi ratione non modo non claram, neque manifestam, sed ne ullam quidem colligo. Mea sententia dedit Antipho sic: τοῦτον μόνον ἔφη τῶν παρόντων γνῶναι αὐτὸς (aut αὐτοῦ), de toto globo sicariorum, qui cædi interfuissent, neminem alium, præterquam hunc, noscitasse, vel, alius nullius vultum sibi notum esse, præterquam hujus. αὐτοῦ si præferas, erit id, non genitivus, sed adverbium, *ibi*, ibi loci puta, ubi cædes patrata fuisset. REISK.

Τῶν οἰκετῶν] Lege οἰκέτων. TAYLOR. [Quod ego non intelligo. *Reisk.* Clare, ut puto, εἰκότων V. C. scribere voluit.] Num subaudiemus τῶν ἑαυτοῦ. Non videtur, sed proculdubio leg. est τῶν εἰκότων. ex argumentis probabilibus et consentaneis. docent insequentia: εἰ μήθ' ὑπὸ τῶν παραγενομένων, μήθ' ὑπὸ τῶν εἰκότων ἐξελέγχωνται. REISK.

Οἰκετῶν] Leg. est οἰκότων [sic] docent hæc, quæ mox sequuntur. GESNER.

Ἐξελέγχονται] Conjunctivus ἐξελέγχωνται videtur esse convenientior, vel optat. ἐξελέγχοιντο. REISK.

Ἀσύμφορον] Asyndeton hoccine sit, an aliquid desit, quis definiet? Antiquitatem certe, quam hæ Antiphontis reliquiæ spirant, haud dedecet ista orationis quasi rigiditas. Sin autem tamen statuamus copulam ab hoc loco abesse non debere, legemus ἔτι δὲ καὶ ἀσύμφορον, vel simile quid aliud subjiciemus. IDEM.

Ἐπί γε τὰς] Π. ἐπί τε τάς. H. STEPHAN. GESNER.

ὧν ᾔδειν πάντως τὴν αἰτίαν [1] κατ' ἐμαυτοῦ ἥξουσαν· διὰ τοῦτο οὐκ ἂν ἐφόνευον. διαβάλλει δὲ καὶ τὴν μαρτυρίαν τοῦ οἰκέτου, ὡς ἐκ παρασκευῆς γεγονυῖαν τῶν δεσποτῶν. οὐκ ἀπίθανον δέ φησι κακούργους ἀνελόντας αὐτὸν ἀποδῦσαι τὰ ἱμάτια μὴ φθάσαι.

ΟΥ μοι δοκῶ ἁμαρτάνειν ἀτυχέστατον ἐμαυτὸν ἡγούμενος εἶναι [2] τῶν πάντων ἀνθρώπων. τῶν μὲν γὰρ ἄλλων οἱ δυστυχοῦντες, ὁπόταν μὲν ὑπὸ χειμῶνος πονῶσιν, εὐδίας γενομένης παύονται· ὅταν δὲ νοσήσωσιν, ὑγιεῖς γενόμενοι σώζονται· ἐὰν δέ τις ἄλλη συμφορὰ καταλαμβάνῃ αὐτοὺς, τὰ ἐναντία [3] ἐπιγινόμενα ὀνίνησιν. ἐμοὶ δὲ ζῶν τε ἄνθρωπος ἀνατροπεὺς τοῦ οἴκου ἐγένετο· ἀποθανών τε, κἂν ἀποφύγω, ἱκανὰς λύπας καὶ φροντίδας ἐμβέβληκεν. εἰς τοῦτο γὰρ βαρυδαιμονίας ἥκω, ὥστε οὐκ ἀρκοῦν μοί ἐστιν ἐμαυτὸν ὅσιον καὶ δίκαιον παρέχοντα μὴ διαφθαρῆναι· ἀλλὰ κἂν μὴ τὸν ἀποκτείναντα εὑρὼν ἐξελέγξω, ὃν οἱ τιμωροῦντες αὐτῷ ἀδύνατοι εὑρεῖν εἰσὶν, αὐτὸς [4] καταδοχθεὶς φονεὺς εἶναι ἀνοσίως ἁλώσομαι. καὶ ἐμὲ ὡς δεινὸν μὲν παγχάλεπόν φασιν ἐλέγχεσθαι εἶναι, ὡς δ' ἠλίθιον ἐξ αὐτῶν ὧν ἔπραξα φανερὸν εἶναι ἐργασάμενον τὸ ἔργον. εἰ γὰρ νῦν διὰ τῆς ἔχθρας τὸ μέγεθος εἰκότως ὑφ' ὑμῶν καταδο- 631 κοῦμαι, πρὶν ἐργάσασθαι εἰκότερον ἦν τὸν εἰδότα τὴν ὑποψίαν τὴν νῦν εἰς ἐμὲ οὖσαν, καὶ τῶν ἄλλων εἴ τινα ἔγνων ἐπιβουλεύοντα αὐτῷ, διακωλύειν μᾶλλον ἢ αὐτὸν ἐργασάμενον εἰς ἑκουσίους καὶ προδήλους ὑποψίας ἐμπεσεῖν. ἔκ τε γὰρ αὐτοῦ τοῦ ἔργου φανερὸς γενόμενος ἀπωλλύμην, λαθών τε σαφῶς ᾔδειν τήνδε τὴν ὑποψίαν εἰς ἐμὲ οὖσαν. ἄθλια μὲν οὖν πάσχω, μὴ ἀπολογεῖσθαι μόνον βιαζόμενος, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀποκτείναντας φανεροὺς καταστῆσαι· ὅμως δὲ καὶ τοῦτο ἐπιχειρητέον. οὐδὲν γὰρ

[1] κατ' ἐμοῦ τὴν αἰτίαν [2] Deest τῶν. [3] ἐπιγενόμενα [4] καταδοκηθεὶς

β'. Τιμωροῦντες αὐτῷ] *Vindictam necato quærentes.* HAUPTM.

Εἰ γὰρ νῦν] Γὰρ prodit aliquid in ratiocinio deesse, in hanc ferme sententiam: *αὐτοὶ πάντων ὄντες ἠλιθιώτατοι, τοῦτο φάσκοντες, οὗ πᾶν τοὐναντίον εἰκὸς ἦν μᾶλλον εἶναι. ipsi cum sint omnium tardissimi, aientes id, cujus prorsus contrarium verum esse erat consentaneum.* REISK.

Πρὶν ἐργάσασθαι] Significat εἰ καὶ μὴ ἐργασάμενος. GESNER.

Εἰκότερον] *Vero similius fuisset,* seu *rei convenientius, ut ejusmodi suspicionem in me recumbentem haud ignorans, si quem et aliorum cognovissem insidias ipsi struentium, prohiberem potius ab instituto, quam ultro in apertas suspiciones inciderem.* HAUPTM.

Τὸν εἰδότα] Id est, ἐμαυτόν. interim haud repugnabo si quis ἐμαυτὸν εἰδότα leg. esse autumet. REISK.

Οὖσαν] Non improbo. fuit tamen quum de ἰοῦσαν suspicarer. verum tamen recurrit incontinenti et pag. 117. 7. vulgata. quare satius erit in ea acquiescere. IDEM.

πικρότερον τῆς ἀνάγκης [1]ἔοικεν εἶναι. ἔχω δὲ οὐδαμῶς
ἄλλως ἐλέγχειν ἢ ἐξ ὧν τοὺς ἄλλους ὁ κατήγορος ἀπο-
λύων αὐτὸν τὸν θάνατόν φησι μηνύειν ἐμὲ τὸν φονέα ὄντα.
εἰ γὰρ, τούτων ἀναιτίων δοκούντων εἶναι, ἐν ἐμοὶ τἀδίκημα
φανεῖται, τούτων ὑπόπτων ὄντων, [2]ἐγὼ δ' εἰκότως καθαρὸς
δοκοίην εἶναι. Ἔστι δὲ οὐκ ἀπεικὸς, ὡς οὗτοι φασὶν, 117. 1
ἀλλὰ εἰκὸς ἀωρὶ τῶν νυκτῶν πλανώμενον ἐπὶ τοῖς ἱμα-
τίοις διαφθαρῆναι. τὸ μὲν γὰρ μὴ ἐκδυθῆναι οὐδὲν σημεῖόν
ἐστιν· εἰ γὰρ μὴ ἔφθησαν περιδύσαντες αὐτὸν, ἀλλά τι-
632 νας προσιόντας φοβηθέντες ἀπέλιπον, ἐσωφρόνουν καὶ οὐκ
ἐμαίνοντο τὴν σωτηρίαν τοῦ κέρδους προτιμῶντες. εἰ δὲ
μὴ καὶ ἐπὶ τοῖς ἱματίοις διεφθάρη, ἀλλ' ἑτέρους ἰδὼν ἄλλο
τι κακὸν ποιοῦντας, ἵνα μὴ μηνυτὴς τοῦ ἀδικήματος γένη-
ται, ἀπέθανεν ὑπ' αὐτῶν, τίς οἶδε; [3]τοὺς δὲ μὴ πολὺ
ἧσσον ἐμοῦ μισοῦντας αὐτὸν — [4]ἦσαν δὲ πολλοὶ — πῶς
οὐκ εἰκὸς ἦν ἐμοῦ μᾶλλον διαφθεῖραι αὐτόν; ἐκείνοις μὲν
γὰρ φανερὰ ἦν ἡ ὑποψία εἰς ἐμὲ οὖσα, ἐγὼ δὲ ὑπὲρ ἐκείνων
ὑπαίτιος ἐσόμενος σαφῶς ᾔδειν. τοῦ δὲ ἀκολούθου ἡ μαρ-
τυρία πῶς ἀξία πιστεύεσθαι ἐστίν; ὑπό τε [5]γὰρ τοῦ
κινδύνου ἐκπεπληγμένον αὐτὸν οὐκ εἰκὸς ἦν τοὺς ἀποκτεί-
ναντας γνῶναι, ὑπό τε τῶν κυρίων ἀναγινωσκόμενον ἐπι-

[1] ἔδοξεν [2] ἔγωγ' [3] τούσδε [4] Desunt ἦσαν - - αὐτόν; [5] Deest γάρ.

Θάνατον] Præter causam Bayerus habet θανόντα, cum explicari debeat, *ipsam necis rationem indicare me homicidam esse.* Hauptm.

Ἔφθησαν περιδύσαντες] *Non assecuti sunt scopum ipsos vestibus plane spoliandi.* quem significatum etiam adoptat περιδύω. Idem.

Προτιμῶντες] *Salutem lucro præferentes.* Idem.

Εἰ δὲ μὴ καὶ] Καὶ videtur prodere, hic aliquid deesse. Num sic leg. est, εἰ δὲ μὴ, *sin autem minus,* scil. factum est id, de quo agitur, tum addit, quasi interpretem suæ sententiæ acturus, *καὶ οὐκ ἐπὶ τοῖς ἱ. δ. hoc est, si nemo eum occidit cupiditate vestium.* Aut lege εἰ δὲ καὶ μὴ ἐπί. Reisk.

Ἀλλ' ἑτέρους] Ἀλλὰ nonnunquam simul interrogat. 2 Corinth. VII. 11. vel hortatur. Homer. Iliad. I. 338. 394. Actor. X. 20. Lamb. Bos Observ. Miscell. c. 19. fine. Hauptm.

Ὡς οἶδε] Deseruerat hic Aldini codicis fidem Bayerus, quod et Gesnerus observat, simul interrogandi signum accurate jungens, dum vertit: *num vero ne vestium quidem causa interemtus sit, sed alios cum vidisset, maleficium aliud forte perpetrantes, ne sceleris index fieret, ab illis interfectus fuerit, quis novit? Scilicet non multo minus, quam ego, illum odio habentes.* Equidem arbitror prima verba concessioni, sed ἀλλὰ interrogationi servire; quod et apud Lysiam fieri, docebit index, cum Lysianus [sic exaraverat Hauptmannus, volens fortassean Tayloranus dare. *Reisk.*] tum noster. Porro τοὺς δὲ mihi conjecturam novam incipit, omissione Græcis, nominatim Atticis, haud insueta. Conf. Orat. IV. §. 14, sqq. Editio Hanoviana post τίς οἶδε ponit defectus signum; Miniatus autem inserit, *cæteris servis in testimonio dicendo non creditis.* Idem.

Ὑπό τε τοῦ] Videtur γὰρ inserendum esse, ad hunc modum: ὑπό τε γὰρ τοῦ. Reisk.

Τῶν κυρίων] Imo vero τῶν οὐ κυρίων. ab iis quorum in potestate non esset, quibus non liceret tormenta ei admovere, per quæ veritatis confessio ab eo exprimeretur. Idem.

Ἀναγινωσκόμενον] Ἀναγινωσκόμενος est

νεῦσαι ἦν εἰκός. ἀπιστουμένων δὲ καὶ τῶν ἄλλων δούλων 633
ἐν ταῖς μαρτυρίαις — οὐ γὰρ [1] ἂν ἐβασανίζομεν αὐτοὺς —
πῶς δίκαιον τούτῳ μαρτυροῦντι πιστεύσαντας διαφθεῖραί 634
με; εἰ δέ τις τὰ εἰκότα ἀληθέσιν ἴσα ἡγεῖται καταμαρ-
τυρῆσαί μου, ταὐτὸν ἀντιλογισάσθω, ὅτι με εἰκότερον ἦν
τὴν ἀσφάλειαν τῆς ἐπιβουλῆς τηροῦντα φυλάξασθαι καὶ
μὴ παραγενέσθαι τῷ ἔργῳ μᾶλλον ἢ τοῦτον σφαττόμενον

[1] Deest ἄν.

subornatus, institutus, persuasus. Gesner. Conf. Harpocr. ad h. l. provocans. Sic et Thomas Mag. εὕρηται παρ' Ἡροδότῳ ἀναγινώσκω, τὸ ἀναπείθω. Hauptm.

Ἀναγινωσκόμενον] Idem est h. l. atque ἀναπειθόμενον, persuasum, sollicitatum, inductum, ad prodendum id, quod hujus rei nosset. Reisk.

Τῶν ἄλλων δούλων] Accipio pro dicto sic, paulo planius et dilucidius, τῶν ἄλλοις ὄντων δούλων, mancipiorum, qui non sunt in nostra potestate, sed in aliena. Vis argumenti in hoc versatur. Servus, e cujus verbis, plane non perspicuis, sed potius ænigmati similibus, conflata mihi fuit suspicio patrati sceleris, servus fuit occisi, non eorum, qui ipsum interrogarunt. Ergo nullius ponderis est ejus oratio. Servus enim si quis alicui aliquid affirmet pro facto, cujus in potestate non sit, illius servi testimonio fides certa haberi non potest. Servus enim ubi metu pœnæ, si mentiatur, vacat, etiamsi verum dicat, fidem tamen suspectam habet, quia servi hoc sunt ingenio, ut facile mentiantur, ubi pœnæ metus eos a mentiendo nullus absterreat. Atqui ab eo, cujus in potestate servus non est, nihil habet quod metuat. Solus enim dominus, et præter eum nemo alius, servo tormenta potest admovere. Verum cur tam quæsitum et dilutum affert sophista argumentum, cum potuisset hoc fortius atque stringentius urgere, homicidæ nomen a moriente servo nullum editum, sed adumbratum solummodo captiosa et perplexa responsione fuisse? Non satis bene respondet hic locus refutationis superiori illi accusationis loco, cui vult occurrere. Idem.

Οὐ γὰρ ἐβασανίζομεν] Subaudi ἄν, quod illi vetustiores amant omittere. Servi enim si verum semper loquerentur, non torquerentur. Atqui torquentur. Ergo verum non semper loquuntur. Idem.

Τούτῳ] Qui fuit non meus, sed alius domini, servus. Colligit sic. Fidi non potest servis propriis; quanto minus potest alienis fidi. Sed hic servus non mei juris fuit, sed alieni. Ergo omnium minime ejus oratione fidi potest. Injustum ergo sit me ob alieni servi professionem perimi. Idem.

Ἀληθέσιν] Malim τοῖς ἀληθέσιν cum articulo, ob præmissum τὰ εἰκότα. Idem.

Ταὐτὸν ἀντιλογισάσθω] Similiter etiam ex adversa parte rationes subducat. Quæ sequuntur obscuriora sunt, sed ejusmodi paraphrasi explicanda. Dictum est ab adversario probabilius esse me interfuisse cædi, quam ab ea abfuisse, ut eo major inde fieret fides testimonio servi, qui me nominarit. Ego vero si cædem illi machinatus essem, quod tamen a cogitatione mea procul abfuit, potius insidiaturus ex tuto fuissem, ac mihi cavere maluissem, nec interesse operi, quam tanto cum periculo certo scire illum interemtum, ut ea causa me tantum in periculum conjicerem. Gesner. Equidem obscuritatem non sentio, vertens: *meque potius non interfuisse, quam ejus cædem coram cognovisse.* qui cognoscunt absentes, oblique quasi cognoscunt. Conf. Or. XI. §. 10. Benzii Thes. p. 465. sq. Hauptm.

Ταὐτὸν] Malim τοῦτό γ' aut ταῦτά γ'. Reisk.

Τὴν ἀσφάλειαν τῆς ἐπιβουλῆς τηροῦντα] Servat ille certitudinem et cautionem insidiarum, h. e. tutissimam et circumspectissimam rationem ex insidiis aliquem interimendi, qui ab agressione et insultu in eum abest, quia facile fieri potest, ut ab aliis hominibus concursu facto intervenientibus homicidæ ipso in facinore deprehendantur atque comprehendantur. Idem.

Φυλάξασθαι] Ne scilicet interessem facinori, meique copiam sic facerem. Statim ipse declarat et interpretatur veluti, addendo, καὶ μὴ παραγενέσθαι. Idem.

Παραγενέσθαι] Confirmat hoc suspicionem a nobis ad p. 116. 7. proditam, ibi leg. esse τῶν παρόντων εἶναι. homicidam, a quo hæc cædes patrata esset, unum aliquem de corona circumstante esse. Idem.

Ἢ τοῦτον σφαττόμενον ὀρθῶς γνῶναι] Idem est ac si dixisset: ἢ παραγενέσθαι καὶ οὕτως ὀρθῶς [id est, ἀκριβῶς, καὶ βεβαίως

635 ὀρθῶς γνῶναι. ὡς δὲ οὐδὲ τὸν κίνδυνον οὐκ ἀσφαλέστερον τοῦ ἀπὸ τῆς γραφῆς ἡγούμην εἶναι, ἀλλὰ πολλαπλάσιον, εἰ μὴ παρεφρόνουν, διδάξω. ἁλοὺς μὲν γὰρ τὴν γραφὴν, τῆς μὲν οὐσίας ᾔδειν ἐκστησόμενος, τῆς δὲ πόλεως καὶ τοῦ σώματος οὐκ ἐστερούμην, περιγενόμενος δὲ καὶ ληφθεὶς, κἂν
636 ἔρανον παρὰ τῶν φίλων συλλέξας, οὐκ ἂν εἰς τὰ ἔσχατα κακὰ ἦλθον· ἐὰν δὲ νῦν καταληφθεὶς ἀποθάνω, ἀνόσια ὀνείδη τοῖς [1] παισὶν ὑπολείψω, ἢ φυγὼν γέρων καὶ ἄπολις ὢν ἐπὶ ξενίας πτωχεύσω. Οὕτω μὲν ἃ κατηγόρηταί μου,

[1] παισὶ καταλείψω

διὰ τῆς τῶν ἐμῶν ὀφθαλμῶν πίστεως] γνῶναι, ὅτι οὗτος ἀληθῶς σφάττεται, ὃν ἐβουλόμην σφάττεσθαι. Idem.

Οὐκ] Imo vero τοῦτον. hoc discrimen in quod nunc conjectus sum, per insimulationem cædis a me patratæ. Idem.

Τοῦ ἀπὸ τῆς γραφῆς] Quam discrimen alterum illud, quod mihi imminebat e crimine sacrilegii, quo me inimicus reum facere parabat. Idem.

Εἰ μὴ παρεφρόνουν] Aut necesse est, ait, ut ego vobis videar plane cerritus esse, aut si me menteconstareadhucexistimatis, necesse est ut ego crimen cædis patratæ multo gravius duxerim, quam crimen sacrilegii. Idem.

Πόλεως] Ergo sacrilegii pœna solummodo illa levior erat, ut bona rei confiscarentur, cæterum ipse capite non minueretur. Vix credibile est. Homicidæ vero non bona solum confiscabantur, sed etiam exsilio, aut, si maneret in urbe, neque ante dictam sententiam ultro exsulatum iret, morte mulctabatur. Idem.

Ληφθεὶς] Pro ληφθεὶς legerem λειφθεὶς *relictus in urbe*. pecuniariæ rei damnatus, in urbe manere potest, rei capitalis judicatus exsilio mulctatur. Gesner. At et ληφθεὶς esse potest tali causa cadens. Hauptm.

Καὶ ληφθεὶς] F. λειφθείς. Taylor. durus locus et intractabilis. Obvium quidem hoc et in promtu positum, leg. esse καὶ οὐ λειφθείς. Copia hæc est orationis. nam καὶ οὐ λειφθεὶς idem valet atque περιγενόμενος, et ambo istæc, pæne dixerim tautologa, ex opposito respiciunt ad illud præmissum ἁλοὺς μέν. *victus quidem causa—superior autem factus et non victus*—notum est verbum λείπεσθαι in re palæstrica et athletica, de certatore usurpatum, qui ab adversario superatur. In hoc itaque res plana quidem et expedita est. Sed attende quid sequatur. Victor autem ubi ex hoc certamine discessero — quid tum? nemo me teruncio mulctaverit. Recte vero. At tu ais, spem tibi esse, fore ut amici tui stipem, qua sustenteris, colligant. Atqui nemini beneficium hoc tribuitur, nisi pauperi facto, nisi necessitate indigentiæ presso, nisi mulctato. Fateris ergo, te vereri, ne mulcteris, etiamsi causam viceris. Qui consistent hæc secum? Haud expedio. Aut deest aliquid ad sententiæ integritatem, aut si nihil deest, et sana verbis inest sententia, hæc videtur esse, ut dicat reus. Sin autem vicero causam, tametsi sum pauper, nihil tamen rerum ad vitam degendam necessariarum mihi defuerit. Sunt enim mihi amici, qui stipem conferant, unde alar. [Possit lectio ληφθεὶς, quam in annotatt. damnavi, nihilominus tamen defendi, atque probari, hactenus puta, ut 1) περιγενόμενος accipiatur, non pro *causa superior factus*, sed *e judicio vita salva domum reversus*. 2) ut ληφθεὶς accipiatur pro καταληφθεὶς *damnatus*. Verum an simplex λαμβάνεσθαι, pari modo atque compositum καταλαμϐ., usurpetur pro κατακρίνεσθαι, adhucdum mihi non constat. Foret, his admissis et probatis, hæc hujus loci sententia. Quod si autem spiritum salvum e judicio reportassem, etiamsi damnatus, nihil tamen ideo verendum habebam, ne ad extremam paupertatem deciderem, quia amici, quibus abundo, collaturi fuissent stipem, unde alimenta habuissem necessaria. *Access. ad sua Antiph.*] Reisk.

Ἔρανον] Hunc singulari prolusione tractavi. Hauptm.

Καταληφθεὶς] Verbum h. l. forense. καταλαμβάνεσθαι dicitur reus, cum ab accusatore vinculis argumentorum ita constrictus tenetur, ut effugere nequeat, sed necesse habeat crimen fateri. νῦν significat, in hoc cædis crimine. Reisk.

Ἐπὶ ξενίας] Subaudi γῆς. est ergo ξενίας non substantivum, sed adjectivum trium terminationum. Ego vero cum in

πάντα ἄπιστά ἐστιν· ἀπολύεσθαι δὲ ὑφ᾽ ὑμῶν, εἰ καὶ 637
εἰκότως μὲν, ὄντως δὲ, μὴ ἀπέκτεινα τὸν ἄνδρα, πολὺ μᾶλ-
λον δίκαιός εἰμι. ἐγώ τε γὰρ φανερὸν ὅτι μεγάλα ἀδι-
κούμενος ἠμυνάμην· οὐ γὰρ ἂν ἐδόκουν εἰκότως ἀποκτεῖναι
[1]αὐτόν· τούς τε ἀποκτείναντας καὶ οὐ τοὺς αἰτίαν ἔχον-
τας ἀποκτεῖναι ὀρθῶς ἂν [2]καταλαμβάνητε. ἐκ δὲ παντὸς 638
τρόπου ἀπολυόμενος τῆς αἰτίας ἔγωγε, οὔτε εἰς τὰ τεμένη
εἰσιὼν τὴν ἁγνείαν τῶν θεῶν μιανῶ, οὔτε ὑμᾶς πείθων
ἀπολῦσαί με ἀνόσια πράττω. οἱ δὲ διώκοντες μὲν ἐμὲ τὸν
ἀναίτιον, τὸν δ᾽ αἴτιον ἀφιέντες, τῆς τε ἀφορίας αἴτιοι
γίνονται, ὑμᾶς τε ἀσεβεῖς εἰς τοὺς θεοὺς πείθοντες κατα-
στῆναι πάντων ὧν ἐμὲ ἄξιόν φασι παθεῖν εἶναι, δίκαιοί
εἰσι τυγχάνειν. τούτους μὲν οὖν τούτων ἀξίους ὄντας ἀπί-
στους ἡγεῖσθε· ἐμὲ δὲ ἔκ [3]τε τῶν προειργασμένων γνώσεσθε
οὔτε ἐπιβουλεύοντα οὔτε τῶν οὐ προσηκόντων ὀρεγόμενον,
ἀλλὰ τἀναντία τούτων, πολλὰς μὲν καὶ μεγάλας εἰσφο-
ρὰς εἰσφέροντα, πολλὰ δὲ τριηραρχοῦντα, λαμπρῶς δὲ
χορηγοῦντα, πολλοὺς δὲ ἐρανίζοντα, μεγάλας δὲ ὑπὲρ

[1] Desunt αὐτὸν - - - - ὀρθῶς. [2] καταλαμβάνηται [3] Deest τε.

hac formula usurpari ξένος norim, et dici, ἐπὶ ξένης, tum haud memini alterum in hac re usitatum esse. Ergone h. l. ἐπὶ ξένης erit leg? Idem.

Εἰκότως μὲν, ὄντως δὲ μὴ] Alius dixisset οὐ μὲν ὄντως, εἰκότως δὲ, si causa mea esset ejusmodi, ut quem revera non occidissem, tametsi ea laborarem infamia, is me tam graviter læsisset, ut omnes deberent fateri, me recte fecisse, si eum occidissem. Idem.

Δίκαιός εἰμι] *Legitime idoneus.* addantur quæ paulo post v. 12. sequuntur. Plato principio Critonis: δίκαιοί ἐσμεν, σώσαντές σε, κινδυνεύειν τοῦτον τὸν κίνδυνον, id est, δίκαιόν ἐστιν ἡμᾶς. quod Atticismo tribuit Clericus Art. Critic. T. p. 244. Hauptm.

Μεγάλα] Scil. κατὰ μέρη, *gravem injuriam patiens dixi causam*, vel *injuriam propulsavi.* Idem.

Καταλαμβάνηται] Quomodo sanus esse possit, aut explicari hic locus, non video. quod ideo notavi, quoniam reliqua sic satis intelligere mihi videor. Gesner. Equidem explico, *si comprehendatur*, aut *intelligatur.* sive quod dico, sive quod circumstat rem, non videbor interfecisse. Hauptm.

Παντὸς τρόπου] *Omni modo respectuque.* Idem.

Παντὸς τρόπου] Sive aiam, sive negem me hanc cædem patrasse, utrovis modo decet me absolvi. Sive aiam; dicerem enim me meritum occidisse; et absolverat me necessitas inculpatæ tutelæ. Sive negem; qui neminem occidit, plecti is ob homicidium nequit. Reisk.

Πείθων] In oratione politica Nostrum et ἀπειθαρχία posuisse, contendit Antiatticista MS. Hauptm.

Πράττω] Videtur aut utrumque futurum, aut utrumque præsens esse tempus debere. Sed defenditur merito nostra lectio. dum alterum revera pertinebat ad imminentia seu futura. Idem.

Ἀνόσια πράττω] Facinus enim impium erat decipere mendaciis judices, eoque eos inducere ut cædis patratæ vere reum absolvant. Sic enim reatus sanguinis inulto effusi non solum judicibus: sed etiam toti civitati contrahitur, totusque populus iræ deorum obnoxius fit, quæ ira per sterilitatem terræ late vagantem, per lues stragesque hominumque et bestiarum grassatur. Unde regnis amplissimis pestis et desolatio exsistit. Reisk.

Πολλοὺς δ᾽ ἐρανίζοντα] Dum didicero,

639 πολλῶν ἐγγύας ἀποτίνοντα, τήν τε οὐσίαν οὐ δικαζόμενον ἀλλ᾽ ἐργαζόμενον κεκτημένον, φιλοθύτην δὲ καὶ νόμιμον ὄντα. [1] τοιούτου δὲ ὄντος μου μηδὲν ἀνόσιον μηδὲ αἰσχρὸν καταγνῶτε. εἰ δὲ ὑπὸ ζῶντος ἐδιωκόμην, οὐκ ἂν μόνον ὑπὲρ ἐμαυτοῦ ἀπελογούμην, ἀλλ᾽ αὐτόν τε τοῦτον καὶ τοὺς τούτῳ μὲν βοηθοῦντας, παρ᾽ ἐμοῦ δὲ ὠφελεῖσθαι ζητοῦντας ἐφ᾽ οἷς κατηγορεῖταί μου, ἀπέδειξα ἂν ἀδικοῦντας. ταῦτα μὲν
640 οὖν ἐπιεικέστερον [2] ἢ δικαιότερον παρήσω· δέομαι δ᾽ ὑμῶν, ὦ ἄνδρες τῶν μεγίστων κριταὶ καὶ κύριοι, ἐλεήσαντας τὴν ἀτυχίαν μου ἰατροὺς γενέσθαι αὐτῆς, καὶ μὴ συνεπιβάντας τῇ τούτων ἐπιθέσει περιϊδεῖν ἀδίκως καὶ ἀθέως διαφθαρέντα με ὑπ᾽ αὐτῶν.

γ. ΕΚΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Ο ΥΣΤΕΡΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

ΤΑ εἰρημένα ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου λύει ἐνταῦθα, ὡς οὔτε ἄπιστος ἡ μαρτυρία τοῦ οἰκέτου, οὔτε ἀπίθανον [3] πλούσιον ὄντα καὶ ἔνδοξον ποιῆσαι τὸν φόνον, διακινδυνεύειν μέλλοντα ὑπ᾽ αὐτοῦ τὴν οὐσίαν ἀπολέσαι. τὰς προτάσεις δὲ λύει κατὰ περιτροπήν· ἐκείνου γὰρ εἰπόντος ὅτι ἀτυχής εἰμι, περιτρέπει λέγων ὅτι ἡ ἀτυχία παρ᾽ αὐτοῦ ἀδικεῖται.

---

641 ΗΤΕ ἀτυχία ἀδικεῖται ὑπ᾽ αὐτοῦ, ἣν προϊστάμενος τῆς 118. 1
κακουργίας ἀφανίσαι τὴν αὐτοῦ μιαρίαν ζητεῖ· ὑπό τε ὑμῶν οὐκ ἄξιος ἐλεεῖσθαί ἐστιν, ἀκούσιον μὲν τῷ παθόντι

[1] τούτου [2] Desunt ἢ δικαιότερον. [3] πλούσιον ὄντα] ὂν ἀλλὰ

quod me fugit adhuc suspensumque dubitatione habet, bene Græcum esse ἐρανίζειν τινὰ in eo significatu, qui huic loco convenit, scilicet, alicujus amici sustentandi, aut sublevandi gratia, stipem pecuniariam conferendi, persuasum ego equidem mihi habebo, leg. esse h. l. πολλοῖς in dativo. Sed et si bene memini, ἐρανίζειν non significare solet, stipem conferre, sed colligere, exigere, corrogare. Viderent de hoc ii, quibus adversaria formulis Græcis locupletius instructa sunt, quam mihi est memoria. Reisk. Legendum πολλοῖς. ἐρανίζειν τινὶ, est, conferre in aliquem pecuniam, et eranon largiri: ἐρανίζειν τινὰ, idem est quod, petere, et exigere ab aliquo eranon. *In Obss. ad Jus A. et R.* c. ii. p. 57. Salmasius.

Τούτου] Π. τοιούτου. H. Stephan.

Βοηθοῦντας] Subaudi λόγῳ, verbotenus et specie tenus tantummodo, nam revera lucrum ipsi suum ex hac re captant. Reisk.

Ὠφελεῖσθαι ζητοῦντας] Id est, ἐξ ἐμοῦ χρηματίζεσθαι. student crumenam meam everrere, numis me emungere. vexant et territant me calumniis, et mendacibus criminationibus, quo silentium eorum largitionibus redimam. aut e bonis meis fisco adjudicatis ditescere volunt, quorum vix centesimam partem sinent ad fiscum pervenire, ipsi pleraque aufferent et sibi vindicabunt. Idem.

Κατηγορεῖται] Gesnerus legit κατηγοροῦνται. Hauptm.

Ἐφ᾽ οἷς κατηγορεῖταί μου] Id est, διὰ ταῦτα κακουργήματα, ἃ κατηγοροῦσιν ἐμοῦ] Illorum criminum ergo, quorum insimulor. Reisk.

Ἐλεήσαντες] Π. ἐλεήσαντας. H. Stephan.

περιθεὶς τὴν συμφορὰν, ἑκουσίως δὲ αὐτὸς εἰς [1] τοὺς κινδύνους καταστάς. ὡς μὲν οὖν ἀπέκτεινε τὸν ἄνδρα, ἐν τῷ προτέρῳ λόγῳ ἀπεδείξαμεν· ὡς δὲ οὐκ ὀρθῶς ἀπελογήθη, νῦν πειρασόμεθα ἐλέγχοντες. Εἴτε γὰρ προσιόντας τινὰς ἰδόντες οἱ ἀποκτείναντες αὐτοὺς ἀπολιπόντες ᾤχοντο, φεύγοντες πρότερον ἢ ἀπέδυσαν, οἱ ἐντυχόντες [2] ἂν αὐτῷ, εἰ καὶ τὸν δεσπότην τεθνεῶτα εὗρον, τόν γε θεράποντα, ὃς ἔμπνους ἀρθεὶς ἐμαρτύρει, ἔτι ἔμφρονα εὑρόντες, σαφῶς ἀνακρίναντες τοὺς ἐργασαμένους ἤγγειλαν ἂν ἡμῖν, καὶ οὐχ οὗτος τὴν αἰτίαν εἶχεν· εἴτε ἄλλοι τινὲς ἕτερόν τι 642 [3] τοιοῦτον κακουργοῦντες ὀφθέντες ὑπ᾽ [4] αὐτῶν, ἵνα μὴ γνωσθῶσι διέφθειραν αὐτοὺς, ἅμα τῷ τούτων φόνῳ τὸ κακούργημα ἂν ἐκηρύσσετο, καὶ εἰς τούτους ἂν ἡ ὑποψία ἧκεν. οἵ τε ἧσσον κινδυνεύοντες τῶν μᾶλλον ἐν φόβῳ ὄντων οὐκ οἶδ᾽ ὅπως ἂν μᾶλλον ἐπεβούλευσαν αὐτῷ. τοὺς μὲν

[1] Deest τούς. [2] ἂν, * αὐτῶν εἰ [3] Deest τοιοῦτον. [4] αὐτῷ

γ. Πειρασόμεθα ἐλέγχοντες] Π. ἐλέγχειν. Idem. Aut cum Stephano auctore participium cum infinitivo ἐλέγχειν est mutandum, aut interponendum est ἀποδείξειν. Reisk.

Αὐτοὺς] Αὐτόν. Taylor. Herum puta servumque. Reisk.

Αὐτῶν] Sic dedi de meo, pro vulgari αὐτῷ cum addito commate, quod comma hic expunxi et ante αὐτῶν posui. Nam αὐτῶν, scil. τῶν φονευθέντων, cohæret cum τὸν δεσπότην et τὸν θεράποντα. horum duorum peremtorum alterum herum, alterum servum. Aut leg. οἱ ἐντυχόντες ἂν αὐτοῖς, εἰ καὶ &c. Idem.

Ὡς ἔμπνους—] F. leg. ὃς ἔμπνους ἀρθεὶς τούτου κατεμαρτύρει. Idem.

Εὔφρονα] Π. ἔμφρονα. H. Stephan.

Ὑπ᾽ αὐτοῦ] Imo vero ὑπ᾽ αὐτῶν. ab hero et servo. Reisk.

Τούτους] In hos maleficos, fures, latrones, vecticularios, manticularios; non autem in hunc, qui nunc reus agitur, incurrisset suspicio. Idem.

Οἵ τε ἧσσον—] Intricatior sententia sic forsitan est explicanda. Nescio autem quo jure magis censendi sint insidias illi fecisse, qui minori erant in periculo, quam qui timebant vehementius. Si enim *his* timor et sceleris magnitudo sedare libidinem insidiandi potuit, multo magis *illis*, vel cogitato jam scelere, periculum et probrum majus impetum animi reprimere debuit facinoris rationibus. Rationes facinoris voco, quod Antiphon uno vocabulo διαφορὰν [sic] nostri vulgo *Interesse*. Majus est periculum facinoris rationibus, cum non tanta nostra interest facinus perpetrare, quantum est periculum facinore perfecto. Gesner. Respicitur quidem III. 12. sqq. nihilque patet difficultatis, quatenus οὐκ οἶδ᾽ ὅπως ἂν propositionem incisam agnoscamus, ac per *ich weiss selbst nicht wie* [*I know not how*], vel *omnino, facillime, prorsus* explicemus. Habet autem et ordinem inversum *his, illis*. Hauptm.

Οἵ τε ἧσσον κινδυνεύοντες] Idem est, ac si dixisset: εἴτε τινὲς ἄλλοι ἦσαν φοβούμενοι μὲν καὶ αὐτοὶ γραφῆναι ὑπὸ τοῦ νῦν φονευθέντος, εἰ περιῆν, οὐχ ὁμοίως δὲ φοβούμενοι τῷ νῦν ὑπ᾽ ἐμοῦ εἰς τοῦτον τὸν ἀγῶνα καταστάντι, ἀλλὰ πολὺ ἧσσον. Reisk.

Τῶν μᾶλλον ἐν φόβῳ ὄντων] Designat reum hunc a se cædis accusatum. Colligit sic: qui minus aliquem metuunt, ei minus quoque insidiantur; qui magis metuit, is magis etiam ad insidiandum stimulatur. Sed hic meus reus omnium hominum maxime metuit peremtum. Ergo etiam censendus est omnium maxime insidiatus ejus vitæ fuisse. Constructio verborum hæc est: οὐκ οἶδα ὅπως ἂν αὐτῷ [τῷ φονευθέντι puta] μᾶλλον ἂν ἐπεβούλευσαν οἱ ἐν ἥσσονι φόβῳ ὄντες, id est, οὐκ ἐνδέχεται τοὺς ἧσσον φοβουμένους τινὰ ἐπιβουλεύειν αὐτῷ μᾶλλον, ἢ τοὺς τὸν αὐτὸν μᾶλλον φοβουμένους, ἀλλὰ φύσει οἱ ἧσσον φοβούμενοι καὶ ἧσσον ἐπιβουλεύουσι, etc. Idem.

Τοὺς μὲν γὰρ] Scil. τοὺς μᾶλλον φοβου-

γὰρ ὅ τε φόβος ἥ τε ἀδικία ἱκανὴ ἦν παῦσαι τῆς προ-
643 θυμίας, τοῖς δὲ ὅ τε κίνδυνος ἥ τε αἰσχύνη μείζων οὖσα
τῆς διαφορᾶς, εἰ καὶ διενοήθησαν ταῦτα πρᾶξαι, ἀρκοῦσα
ἦν σωφρονίσαι τὸ θυμούμενον τῆς γνώμης. οὐκ ὀρθῶς δὲ
τὴν τοῦ ἀκολούθου μαρτυρίαν ἄπιστον λέγουσιν εἶναι. οὐ
γὰρ ἐπὶ ταῖς τοιαύταις μαρτυρίαις βασανίζονται, ἀλλ'
ἐλεύθεροι ἀφίενται· ὁπόταν δὲ ἢ κλέψαντες ἀπαρνῶνται ἢ
644 συγκρύπτωσι τοῖς δεσπόταις, τότε βασανίζοντες ἀξιοῦμεν
ἀληθῆ λέγειν αὐτούς. οὐδὲ μὴν ἀπογενέσθαι ἢ παραγενέ-
σθαι εἰκότερον αὐτόν ἐστιν. εἰ γὰρ ἀπεγένετο, τὸν μὲν
[1]κίνδυνον τὸν αὐτὸν ἔμελλε καὶ παρὼν κινδυνεύειν — [2]πᾶς
γὰρ αὐτῶν ληφθεὶς τοῦτον ἂν τὸν ἐπιβουλεύσαντα ἤλεγχεν
ὄντα —, τὸ δ' ἔργον ἧσσον πράσσειν· οὐδεὶς [3]γὰρ ὅστις

[1] κίνδυνον οὐ τὸν [2] πῶς γὰρ ἂν αὐτῶν ὁ ληφθεὶς [3] Deest γάρ.

μένους. quorum in numero est reus nunc accusatus. IDEM.

Ἀδικία] Bene si habet, significat h. l. cogitationem pectus ferientem, quod tu patres, id scelus esse, tametsi occultum maneat, pœnasque effugiat. Alias suspicer de αἰκία. *fœditas et atrocitas suppliciorum.* IDEM.

Ἱκανὴ] Imo vero οὐχ ἱκανή. non satis tenax frenum erat ipsis metus, quo retinerentur et absterrerentur ab exsequendo proposito cædis. Duos nominat orator acerrimos ad facinus patrandum stimulos. 1) enormitatem metus, omnes alias sapientes cogitationes, omnem providentiam et cautionem obliterantis, atque mentem prorsus exsternantis. 2) τὴν ἀδικίαν, enormitatem flagitiositatis grassari in scelera ardentis pudorem et reverentiam, et humanitatem, amoremque sui aliorumque ex animo prorsus evellentis. IDEM.

Τοῖς δὲ] Scil. τοῖς ἧσσον φοβουμένοις. quibus minores metuendi causæ sunt, quia minus et intra veniam peccarunt. IDEM.

Μείζων] Est ei ὁ κίνδυνος τῆς διαφορᾶς, qui plus perdat, et majus damnum sibi ipse consciscat, ab ultione inimici, quam lucretur. et μείζων ἡ αἰσχύνη τῆς διαφορᾶς est ei, qui ultionem suarum inimicitiarum minoris facit, quam dedecus ex eo ad se profecturum, si inimicus, a se exagitatus, clandestinam aliquam ipsius labem aperiat, occultum aliquod facinus prodat. magis itaque metuit ignominiam suam, quam appetit satisfacere ultioni. IDEM.

Λέγουσιν] Reus puta cum suis advocatis. IDEM.

Ταῖς τοιαύταις μαρτυρίαις] Quale est hujus peremti servi testimonium, prodentis eum, a quo herus fuisset occisus. IDEM.

Ἢ κλέψαντες] Sic dedi de meo, pro vulgari οἱ κλ. Malim quoque συγκλέψαντες. IDEM.

Τοῖς δεσπόταις] Subaudi κλέψασι τὰ κλέμματα. Post λέγειν addendum videtur ἀναγκάζειν. IDEM.

Ἐστιν. εἰ γὰρ —] Auctor probare vult reum interfuisse h. m. Quamquam enim, si abfuisset, non idem periculum subiret. qui enim superstes (λειφθεὶς lego pro ληφθεὶς) servus illum argueret? tamen facinus minus processisset. (post πράσσειν intelligendum est ἔμελλε) nemo enim præsentium ministrorum cædis non tardior ad facinus fuisset. Hanc esse sententiam h. l. patet ex iis, quæ reus respondet. GESNER. Respicit Gesnerus ad Or. V. c. 33. Nos certe putamus interrogationem etiam posteriorem ἐμφατικωτέραν esse priorique convenientiorem. HAUPTM.

Κινδυνεύειν] Malim in futuro κινδυνεύσειν. REISK.

Πᾶς γὰρ —] Dedi πᾶς ex correctione vel certissima v. d. Bekkeri. cfr. p. 54. v. 1.

Αὐτῶν] Homicidarum, qui mercede redemti facinus manibus patrarint. REISK.

Ἧσσον πράσσειν] Bene si habet, subaudiri debet, ex præmisso ἔμελλε versu 11., ἔμελλον. ego tamen arbitror addendum illud potius esse. Quicquid autem ejus est, sive addatur ἔμελλον, sive solummodo subaudiatur, penes me certum est, post οὐδεὶς addendum esse γὰρ, et subaudiendum ἦν, τούτου γενομένου, seu ἀπόντος σοῦ.

τῶν παρόντων οὐκ ἂν ὀκνηρότερος εἰς τὴν πρᾶξιν ἦν. ὡς δ' οὐκ ἐλάσσω ἀλλὰ πολὺ μείζω τὸν ἀπὸ τῆς γραφῆς κίνδυ-
νον ἢ τόνδε ἡγεῖτο εἶναι, διδάξω. τὸ μὲν ἁλῶναι καὶ ἀπο- 645
φυγεῖν ἀμφοτέρας τὰς διώξεις ἐν ἴσαις ἐλπίσι θῶμεν αὐτῷ εἶναι· μὴ παραχθῆναι δὲ τὴν γραφὴν οὐδεμίαν ἐλπίδα γ' εἶχε τούτου ζῶντος· οὐ γὰρ ἂν ἐπείθετο αὐτῷ· εἰς δὲ τόνδε τὸν κίνδυνον ἥξειν οὐκ ἤλπισε· λήσειν γὰρ ἐδόκει ἀποκτείνας αὐτόν. ἀξιῶν δὲ διὰ τὸ φανερὰν εἶναι τὴν ὑποψίαν αὐτῷ μὴ καταδοκεῖσθαι ὑφ' ὑμῶν, οὐκ ὀρθῶς ἀξιοῖ. οὐ γὰρ τοῦτον ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις ὄντα ἱκανὴ ἦν ἡ ὑπο-
ψία ἀποστρέψαι τῆς ἐπιθέσεως. οὐδεὶς γὰρ ἐπεβούλευσεν 646

Sin autem tu patrationi cædis a te comparatæ haud interfuisses, minus erat sperandum illos tuos sicarios eam esse cædem patraturos, cujus causa tu eos redemisses. Hoc enim facto, id est, si tu minus adfuisses, et in ipso facinore minus esses versatus, neque id rexisses, ut instigator et moderator, nemo non eorum fuisset ad facinus segnior et torpidior, et metui plus, quam tu velles, serviens. Idem.

Τῆς γραφῆς] Scil. τῆς ἱεροσυλίας, vel τῆς τῶν ἱερῶν χρημάτων κλοπῆς. Idem.

Τόνδε] Scil. τὸν περὶ τοῦ φόνου. v. p. 117. 16. ed. Steph. Idem.

Τὸ μὲν] Num addendum γάρ; Idem.

Παραχρῆναι] Pro παραχρῆναι legendum puto ἐπαχθῆναι τὴν γραφήν. quæ formula solennis est. quam facilis sit τῆς παρὰ et ἐπὶ confusio non obscurum est iis, qui scripturæ veteris aliquam notitiam habent. ρ autem in θ mutari, præsertim in MSS. non minus facile potuit. Nos solum ausi sumus, nullius hic, aut difficillimi sensus παραχρῆναι, in παραχθῆναι, similiter facilis, mutare. Hauptm.

Παραχρῆναι] Scaliger malebat παραχθῆναι. quod tantisper probabimus, donec melius aliquid inveniatur, quod inveniri vix posse videtur. Nulla spes ei [reo] erat, fore, donec ille adhuc superesset, qui nunc peremtus est, ut actio de peculatu sacrorum in forum minus induceretur. παράγειν γραφὴν [subaudi εἰς τὸ δικαστήριον] tametsi dictio est minus usitata, (ego equidem nunc non commemini eam usquam reperisse) proba tamen esse videtur. producere ad tribunal causam, inferre in forum. Reisk.

Οὐ γὰρ ἂν ἐπείθετο αὐτῷ] Peremtus enim reo morem haud videtur gesturus fuisse, etiamsi illum hic rogasset, ut vellet actionem illam de sacrilegio sibi remittere. Subaudi, εἰ καὶ ἐδεῖτο ὁ νῦν ὑπ' ἐμοῦ κατηγορηθεὶς τοῦ φονευθέντος, ἀνεῖναι αὐτῷ τὴν γραφήν. Idem.

Τόνδε τὸν κίνδυνον] Accusationem puta de cæde. Idem.

Ὑποψίαν αὐτῷ] Sententia hæc est. Eo titulo si postulat a vobis absolvi sceleris imputatione, quod liquidum atque perspicuum sibi fuisset, si hic homo occideretur, in alium neminem, quam in semet, incursuram esse suspicionem: (unde consequatur, sedulo se fuisse cauturum, ne qui locus ejusmodi suspicioni adversæ aperiatur, manusque ab isto cohibiturum). Idem.

Οὐ γὰρ τοῦτον—] Malim εἰ γὰρ - - - ἐπιθέσεως, οὐδείς γ' ἂν ἐπεβουλ. Nam si formido suspicionis in se incubituræ hunc avertere tum potuisset, cum ei extrema discrimina de vita fortunisque ob sacrilegii crimen amittendis imminerent, nemo certe alius hujus peremti vitæ fuisset insidiatus. Sed peremtus est. Ergo hic peremit. nam nemo alius libidine tollendi ejus tentari potuit, præter hunc. Idem.

Ἐπιθέσεως] Hic etiam Bayerus * signum defectus ponit, invito codice. Gesnerus observat *nihil abesse, neque corruptum esse puto.* κατ' ἄνθρωπον argumentatur auctor, vel potius ad absurdum deducit reum hoc modo. Si suspicionis metus illum potuit a conatu sceleris revocare, qui per scelus periculo se liberare potuit, multo magis alios quosque revocare potuit. Ita vero nemo omnium insidias ei fecisse existimandus est. Quomodo enim fieri potuit, ut quis eorum, qui in minori periculo erant, si magis, quam ipsum periculum, suspicionem metuebant, minoris, quam ipse reus, illam faceret, αὐτὴν pro αὐτῷ. Si igitur vera est ratio rei, nemo omnino scelus, de quo quæritur, perpetravit. Hauptm.

αὐτῷ. [1]πᾶς γὰρ ἄν τις τῶν ἧσσον κινδυνευόντων, τὴν ὑπο-
ψίαν μᾶλλον τοῦ κινδύνου φοβούμενος, ἧσσον ἢ οὗτος ἡγεῖτο
αὐτῷ. αἱ δ' εἰσφοραὶ καὶ χορηγίαι ἱκανὸν μὲν εὐδαιμονίας
σημεῖόν ἐστι, τοῦ δὲ μὴ ἀποκτεῖναι τἀναντία. περὶ γὰρ
αὐτῆς τῆς εὐδαιμονίας τρέμων μὴ ἀποστερηθῇ, εἰκότως μὲν,
647 ἀνοσίως δὲ, ἀπέκτεινε τὸν ἄνδρα. φάσκων δὲ οὐ τοὺς εἰκό-
τως ἀλλὰ [2]τοὺς ἀποκτείναντας φονέας εἶναι, περὶ μὲν
τῶν ἀποκτεινάντων ὀρθῶς λέγει, εἴπερ ἐγένετο φανερὸν
ἡμῖν τίνες ἦσαν οἱ ἀποκτείναντες αὐτόν· μὴ δεδηλωμένων
δὲ τῶν ἀποκτεινάντων, ὑπὸ τῶν εἰκότων ἐλεγχόμενος, οὗτος
ἂν, καὶ οὐδεὶς ἕτερος, ἀποκτείνας αὐτὸν εἴη. οὐ γὰρ ἐπὶ 119. 1
μαρτύρων ἀλλὰ κρυπτόμενα πράσσεται ταῦτα. Οὕτω δὲ
φανερῶς ἐκ τῆς αὐτοῦ ἀπολογίας ἐλεγχθεὶς διαφθείρας
αὐτὸν, οὐδὲν ἕτερον ὑμῶν δεῖται ἢ τὴν αὐτοῦ μιαρίαν εἰς
ὑμᾶς αὐτοὺς ἐκτρέψαι. ἡμεῖς δὲ ὑμῶν δεόμεθα μὲν οὐδὲν,
λέγομεν δ' ὑμῖν, εἰ μήτε ἐκ τῶν εἰκότων μήτε ἐκ τῶν
μαρτυρουμένων οὗτος νῦν ἐλέγχεται, οὐκ ἔστιν ἔτι τῶν
648 [3]διωκομένων ἔλεγχος οὐδείς. ἀδίκως δ' ἀπολυομένου τούτου

[1] πῶς   [2] τοὺς * ὄντως ἀποκτείν.   [3] δοκουμένων

Πᾶς γὰρ —] Fateor hanc sententiam mihi prorsus inexplicabilem esse, et meram caliginem. nihil hic cerno. deesse aliquid certum est. quidnam autem desit, haud liquet. Sententia interim, saltim tolerabilis quædam et non abhorrens, hæc ferme subjicit: πᾶς [non πῶς] γὰρ — ἧσσον, ἢ οὗτος, ἐπιθετέον [vel ἐπιβουλευτέον, vel ἐπιχειρητέον] εἶναι ἡγεῖτο αὐτῷ. quicunque enim alius, cui minus ab hoc peremto periculum immineret, quam huic reo imminebat, hoc minus existimasset sibi convenire, ut vitæ ejus insidiaretur, quia suspicionem cædis in se incubituram magis metuisset, quam discrimen litis forensis cum hoc adversario [nunc peremto] suscipiendæ, [si diutius supervixisset]. Reisk.

Ἐστὶ] Fort. εἰσί. Hauptm. Imo vero εἰσί. Reisk.

Τἀναντία] Adverbialiter, pro τοὐναντίον. quidnam autem est contrarium τοῦ σημεῖον εἶναι? scil. τὸ μὴ εἶναι σημεῖον. Sententia igitur est. Contributionum magnitudo et splendor munerum editorum, testantur quidem de opum amplitudine, indicio autem nequaquam sunt cædem ab aliquo commissam non esse. Alius dixisset οὐκ ἔτι, scil. σημεῖον εἰσί. [τἀναντία etiam sic potest accipi, ut æquipolleat τῇ πενίᾳ. ἡ δὲ πενία καὶ ἡ ταπεινότης καὶ ἡ ἐλεεινότης σημεῖόν ἐστι τοῦ μὴ ἀποκτεῖναι. Reus si pauper esset, egenus, nudus, miser, obscurus, contemptus, posset ex eo colligi, vel doceri, cædem ab eo peractam non esse. Res amplitudini et splendori fortunarum contrariæ possent innocentiam ejus indicare. *Access. ad sua Antiph.*] Idem.

Περὶ γὰρ αὐτῆς —] Sententia, detractis argutiis sophisticis, hæc est. Summa probabilitas est hominem de opulentia sua trepidantem, ne ea privetur, facinus impium commisisse, h. e. hominem, de cujus nece nunc quæritur, sustulisse. Idem.

Εἰκότως μὲν, ἀνοσίως δὲ] Jam supra p. 49. v. 2. notavi hunc verborum ordinem, non illum utique mori loquendi, et seriei cogitationum usitatæ convenientem. alius quicunque ordinem istum, ut planiorem et lucidiorem prætulisset: ἀνοσίως μὲν, εἰκότως δέ. fuisset hunc peremturus. quod facinus tametsi est impium, consentaneum tamen erat id ab ejusmodi homine proficisci et exspectari. Idem.

Λέγει] Malim λέγοι. dicturus sit. Idem.

Δεῖται] Subaudi δεόμενος ὑμῶν αὐτὸν ἀφιέναι, (vel αὐτοῦ ἀποψηφίζεσθαι). rogans vos, ut se absolvatis, aliud nihil vos rogat, quam hoc, ut velitis—. Idem.

Ἐκτρέψαι] *In vos ipsos extendatis et derivetis.* Hauptm.

ὑφ᾽ ὑμῶν, ἡμῖν [1] μὲν προστρόπαιος ὁ ἀποθανὼν οὐκ ἔσται, ὑμῖν δὲ ἐνθύμιος γενήσεται· σαφῆ μὲν [2] γὰρ τὸν θάνατον γινώσκοντες, φανερῶς δὲ τὰ ἴχνη τῆς ὑποψίας εἰς τοῦτον φέροντα, πιστῶς δὲ τοῦ ἀκολούθου μαρτυροῦντος, πῶς ἂν δικαίως ἀπολύοιτε αὐτόν; ταῦτα οὖν εἰδότες βοηθεῖτε μὲν τῷ ἀποθανόντι, τιμωρεῖσθε δὲ τὸν ἀποκτείναντα, ἁγνεύετε δὲ τὴν πόλιν. τρία γὰρ ἀγαθὰ πράξετε· ἐλάσσους μὲν τοὺς ἐπιβουλεύοντας καταστήσετε, πλείους δὲ τοὺς τὴν εὐσέβειαν ἐπιτηδεύοντας, ἀπολύεσθε δ᾽ αὐτοὶ τῆς ὑπὲρ τούτου μιαρίας.

δ. ΕΞΑΠΟΛΟΓΙΑΣ Ο ΥΣΤΕΡΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

ΙΔΟΥ, φησὶν, ἐγὼ καὶ ἡ ἀτυχία μου. δεικτικῶς δὲ λέγει, ἑαυτὸν αἰνιττόμενος. οὗτος, φησὶν, ἐγὼ παραδίδωμι ἐμαυτὸν καὶ τῇ ἀτυχίᾳ μου καὶ τῇ τούτων κακουργίᾳ. τεκμήριον δὲ τοῦ μὴ πεποιηκέναι τίθησιν ὁ ἀπολογούμενος τὸ μηδαμοῦ προελθεῖν ἐκείνης τῆς νυκτὸς, καὶ περὶ 649
τούτου πάντας τοὺς παῖδας εἰς βάσανον παραδίδωσιν.

ΙΔΟΥ ἐγὼ τῇ τε ἀτυχίᾳ, ἣν οὐ δικαίως αἰτιῶμαι, ὡς οὗτοί φασιν, ἑκὼν ἐμαυτὸν ἐγχειρίζω, τῇ τε τούτων ἔχθρᾳ, δεδιὼς μὲν τὸ μέγεθος τῆς διαβολῆς αὐτῶν, πιστεύων δὲ τῇ ὑμετέρᾳ γνώμῃ, τῇ τε ἀληθείᾳ τῶν ἐξ ἐμοῦ πραχθέντων. ἀποστερούμενος δὲ ὑπ᾽ αὐτῶν μηδὲ τὰς παρούσας 650

[1] Deest μέν. [2] γὰρ] οὖν

Ἁγνεύετε τὴν πόλιν] Harpocr. hanc locutionem allegat ex Antiphontis ἀληθείας δευτέρῳ p. m. 107, sq. collatis notis. IDEM.

Ἀγαθὰ] Subaudi ἐν ταὐτῷ. REISK.

Ἀπολύεσθε] Π. ἀπολυθήσεσθε. H. STEPHAN. Stephano assentior ἀπολυθήσεσθε sufficienti. REISK.

Ὑπὲρ τούτου] Subaudi ἀνειλημμένης. piaculo ob hunc hominem et per ejus occasionem a vobis suscepto, vel suscipiendo. IDEM.

δ. Ἀδικίᾳ] Præstabit ἀτυχίᾳ, et auctor argumenti confirmat: hanc enim accusator a reo legitime culpari negavit. HAUPTM.

Ἀδικίᾳ] Π. ἀτυχίᾳ. H. STEPHAN.

Ἣν οὐ δικαίως —] Sententia est: quam Infelicitatem accusans ego, vel, de qua querens, non recte facio, sed injuriam Deæ offero, si hos audio, meos accusatores, vel, si vera nempe sunt ea, quæ hi dictitant. Respicit ad initium orationis proximæ superioris, ἡ Ἀτυχία ἀδικεῖται ὑπ᾽ αὐτοῦ. *Numen Infelicitatis hic violat calumniæ suæ iniquitate.* Convenit isti, quod hic legitur. Inimici mei me aiunt Infelicitati injuriam facere quæstuum iniquitate. REISK.

Ὑμετέρᾳ] Vestra benevolentia, humanitate et æquitate. Sic dedi de meo, pro vulgari ἡμετέρᾳ. IDEM.

Ἡμετέρᾳ] Malim ὑμετέρᾳ. HAUPTM.

Ἀλήθεια τῶν πραχθέντων] Est, non modo orationis et expositionis de rebus gestis cum earum veritate consensus, sed etiam illarum ipsarum probabilitas, h. e. ea natura, ut æquo cuique approbari possint, atque ut recte factæ defendi. REISK.

Μηδὲ τὰς —] Haud deerunt quidem,

ἀτυχίας ἀνακλαύσασθαι πρὸς ὑμᾶς, ἀπορῶ εἰς ἥντινα ἄλλην σωτηρίαν χρή με καταφυγεῖν. καινότατα γὰρ [1] δὴ— εἰ χρὴ καινότατα μᾶλλον ἢ κακουργότατα εἰπεῖν — διαβάλλουσί με. κατήγοροι γὰρ καὶ τιμωροὶ φόνου προσποιούμενοι εἶναι, ὑπεραπολογούμενοι τῆς ὑποψίας πάσης τῆς ἀληθοῦς, διὰ τὴν ἀπορίαν τοῦ ἀποκτείναντος αὐτὸν ἐμὲ φονέα φασὶν εἶναι· δρῶντες δὲ τἀναντία ὧν προστέτακται
651 αὐτοῖς, φανερὸν ὅτι ἀδίκως ἐμὲ μᾶλλον ἀποκτεῖναι ζητοῦσιν ἢ τὸν φονέα τιμωρεῖσθαι. ἐμὲ δὲ προσῆκεν οὐδὲν ἄλλο ἢ πρὸς τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἀκολούθου ἀπολογηθῆναι· οὐ γὰρ μηνυτὴς οὐδ' [2] ἐλεγκτὴρ τῶν ἀποκτεινάντων εἰμὶ, ἀλλὰ διωκόμενος ἀποκρίνομαι. ὅμως δὲ περιεργαστέον, ἵνα ἐκ παντὸς τρόπου τούτους τε ἐπιβουλεύοντάς μοι ἐμαυτόν τε ἀπολυόμενον ἐπιδείξω τῆς ὑποψίας. Τὴν μὲν οὖν ἀτυχίαν, ᾗ με διαβάλλουσιν, εἰς εὐτυχίαν αἰτοῦμαι μεταστῆναι· ἀξιῶ δ' ὑμᾶς ἀπολύσαντάς με μακαρίσαι μᾶλλον

[1] Deest δή. [2] ἐλεγκτὴς

qui dictionem hanc ex eo defensum eant, quod Græci soleant, etiamsi infitiari rem velint, tamen verba infitiantia cumulare, neque id impediat, quominus oratio sit infitians. Ego tamen hanc rationem nimis duram censens atque impeditam, malim sic legi: *ἀποστερούμενος δὲ ὑπ' αὐτῶν παῤῥησίας, ὥστε μηδὲ τὰς π. ἀ. ἀνακλαύσασθαι* [subaudi *δύνασθαι*]. ego vero ab his libertate atque fiducia loquendi privatus, ut ne lamentari quidem præsentes meas adversitates queam. Idem.

Ὑπεραπολογούμενοι —] Patrocinium suspicionis agentes, h. e. e suspicione, qua premor, extorquere hoc conantes, me homicidam reapse esse. Verum videtur hic loci aliquid deesse post *ὑποψίας*. e. c. *ἀποπλανηθέντες* vel *διαμαρτόντες*. ut sententia sit: quoniam a vera sede suspicionis aberrarunt. *ἀποπλανᾶσθαι τῆς ἀληθοῦς ὑποψίας*, est, suspicione sua non in verum facinoris auctorem deferri, sed in alium quemcunque insontem et culpæ expertem incurrere. Idem.

Τῆς ἀληθοῦς] Sententia hæc est: removent accusatores studiose suspicionem justam, et causam pro illis dicunt, in quos ea conveniret, ut me reum peragere cædis eo nomine possint, quod nemo sit, ad quem ea suspicio pertineat. Gesner.

Προστέτακται] Accusatores ergo hujus rei a rep. constituti fuerant, jussique, nomine et loco totius populi in cædis hujus auctores inquirere, eosque indagatos in judicium adducere atque reos peragere. Fiscales, ut usurpamus, seu syndici reipublicæ erant, auctoritate senatus et populi constituti. Reisk.

Προσῆκεν] Malim *προσῆκε μὲν*, ob insequens versu 12. *ὅμως δὲ περιεργαστέον*. tametsi non tenebar ad ullum aliud caput accusationis respondere, quam ad — nihilominus tamen plus præstabo, quam debebam. Idem.

Ἐλεγκτὴς] Gesnerus adscripsit, *pro ἐλεγκτὴ lego ἐλεγκτὴς, licet adhuc non agnoscant illud vocabulum eorum indices*, sed idem jam recepit Hanoviensis. Hauptm.

Εἰς εὐτυχίαν αἰτοῦμαι —] Simplex et vera h. l. interpretatio hæc est: Rogo numen Infelicitatis, e cujus iracundia in me sæviente hi mihi invidiam conflatum eunt, ut naturam suam mutare, h. e. partes suas cum partibus Felicitatis permutare velit. *μεταστῆναι* bene habet. opponit enim sophista inter se ista duo, *τὴν Ἀτυχίαν*, quæ numen est, et *ὑμᾶς*, judices. Reisk.

Μακαρίσαι] Fert quidem ratio vocabuli, ut, non illo vulgari significatu, *beatum aliquem prædicandi*, sed eo, quem sententia loci subjicit, *beatum reddendi*, accipiatur. quominus autem h. l. sic accipiatur, obstat insequens *ἐλεῆσαι*. Foret utique convenientius, si sic protulisset: *ἀπολύσαντάς με μακαριστὸν ποιῆσαι μᾶλλον, ἢ καταλαβόντας ἐλεεινόν*. Idem.

Ἐλεῆσαι] Audebo enimvero, tametsi timidus, conjecturam proponere, quæ, si

ἢ καταλαβόντας ἐλεῆσαι. φασὶ δὲ τῶν μὲν ἐντυχόντων
παιομένοις αὐτοῖς οὐδένα ὅντινα οὐκ εἰκότερον εἶναι σαφῶς 652
πυθόμενον τοὺς διαφθείραντας αὐτοὺς εἰς οἶκον ἀγγεῖλαι,
ἢ ἀπολιπόντας οἴχεσθαι. ἐγὼ δὲ οὐδένα οὕτω θερμὸν καὶ
ἀνδρεῖον ἄνθρωπον εἶναι δοκῶ, ὅντινα οὐκ ἂν ἀωρὶ τῆς νυκτὸς
νεκροῖς ἀσπαίρουσι συντυχόντα πάλιν ὑποστρέψαντα φεύ-
γειν μᾶλλον ἢ πυνθανόμενον τοὺς κακούργους [1] περὶ τῆς
ψυχῆς κινδυνεῦσαι. τούτων δὲ μᾶλλον ἃ εἰκὸς ἦν δρασάν- 653
των, οἱ μὲν ἐπὶ τοῖς ἱματίοις διαφθείραντες αὐτοὺς οὐκ ἂν
ἔτι εἰκότως ἀφίοιντο· ἐγὼ δὲ ἀπήλλαγμαι τῆς ὑποψίας.
εἰ δὲ ἐκηρύσσοντο ἢ μὴ ἄλλοι τινὲς κακοῦργοι ἅμα τῷ
τούτων φόνῳ, τίς οἶδεν; οὐδενὶ γὰρ ἐπιμελὲς ἦν σκοπεῖν
ταῦτα. ἀφανοῦς δὲ ὄντος τοῦ κηρύγματος, οὐδὲ ὑπὸ τούτων
120. 1 τῶν κακούργων ἄπιστον διαφθαρῆναι αὐτόν. τοῦ δὲ θερά-

[1] Deest περί.

probetur, hujus loci salebras facillimo negotio, unius literulæ commutatione, complanare possit. Mutemus η cum ι. quas ambas literas in codd. mstis Græcis inter se sæpissime permutari, res est in vulgum nota. prodibit ἐλεΐσαι. *miserabilem reddere.* id quod sententiæ loci apprime convenit. Sed negabis verbum Græcum esse ἐλεΐζειν. fateor equidem id alibi locorum nusquam reperiri. verumtamen analogia non repugnat, et sententia loci id plane flagitat. Reisk.

Εὐτυχούντων] Π. ἐντυχόντων π. οὐδ. ὄντ. οὐκ εἰκ. ε. σ. πυθόμενον. et v. 6. ἀσπαίρουσι. H. Stephan.

Εὐτυχούντων] Vix dubitem rescribere ἐντυχόντων, *si quis cædi huic forte supervenerit.* Paulo post in eadem re συντυχόντα dicitur. Gesner. Neque nos ita mutare dubitamus, quum et Miniatus, licet in contextu Græco nil mutans, ita verterit. Hauptm.

Αὐτοῖς] Hero et servo peremtis. Reisk.

Εἰκότερον] Scaliger, si is fuit, fertur οἰκειότερον adscripsisse. quod si fecit, aliud egit, neque satis ad sententiam loci attendit, quæ hæc est: multo esse probabilius, ut quicunque intervenisset, dum illi duo, herus et servus, jugularentur, ad domum eorum recurreret, et ad domesticos de facta cæde ejusque auctoribus renunciaret, quam ut, relictis jacentibus, viam suam prosequeretur. idem est ac si dixisset: μᾶλλον εἰκὸς εἶναι, πάντας τοὺς ἐντυχόντας αὐτοῖς ἐν ᾧ ἐπαίοντο [hoc est ἐφονεύοντο] εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν ἀπαγγεῖλαι τὸν φόνον μετὰ τὸ σαφῶς πυθέσθαι τοὺς ἀνδροφόνους, ἢ ἀπολιπεῖν αὐτοὺς κειμένους καὶ οἴχεσθαι. Idem.

Ἀπολιπόντας] Gesnerus mavult ἀπολιπόντα, ut ad οὐδένα πειθόμενον referatur: sed exponi potest, *tantum abest, ut omnes, iis desertis, abierint.* Hauptm. Ἀπολιπόντα malim. Reisk.

Τῆς ψυχῆς κινδυνεῦσαι] Gemino modo potest aliquis ex ejusmodi causa in vitæ discrimen incurrere; sive ab ipsis sicariis, sive postmodum ab amicis peremti. Non enim videntur sicarii passuri esse, ut supersit facinoris sui testis et index, sed una cum occiso eum quoque de medio sublaturi. Aut cognati hominis occisi possunt nuncium cædis ipsum in suspicionem criminis conjicere, eique hoc nomine diem dicere. Idem.

Τούτων] Quo redeat, dubium est, ad latronesne, an ad judices. Si ad latrones, ea est sententia, quam in Latina mea reliquiarum Antiphontis interpretatione reddidi. Sin autem ad judices referatur, erit sententia istæc: Hi judices si id potius facient, quod eos facere par est, et eorum personas decet, quam ut obsecundent adversariis meis, iniqua postulantibus, absolvar omni suspicione. nam, primo loco, causa mihi nulla fuit eum vestium gratia perimendi. neque enim egenus, neque nudus sum. Secundo, infirmum est adversarii argumentum de cædis promulgatione, voce præconis facta. Collegerat ille sic: Latrones si cædem commisissent, præco eam publice indicasset, et indici præmium condixisset. Quod factum non est. Ergo latrones eum non occiderunt. Respondet defensor: ecquis pro certo novit, hujusmodi præconium factum esse, an minus?

ποντος πῶς χρὴ [1] πιστότερον τὴν μαρτυρίαν ἢ τῶν ἐλευθέρων
ἡγεῖσθαι; οἱ μὲν γὰρ ἀτιμοῦνταί τε καὶ χρήμασι ζη-
654 μιοῦνται, ἐὰν μὴ τἀληθῆ δοκῶσι μαρτυρῆσαι· ὁ δὲ οὐκ
ἔλεγχον παρασχὼν οὐδὲ βάσανον οὐ δίκην δώσει, εἴ τις
ἔλεγχος ἔσται. ἀκινδύνως τε οὗτός γε μέλλων μαρτυρεῖν,
οὐδὲν θαυμαστὸν [2] ἔπαθεν ὑπὸ τῶν κυρίων ἐχθρῶν μοι
ὄντων πεισθεὶς [3] καταψεύδεσθαί μου· ἐγώ τε ἀνόσι' ἂν
πάσχοιμι, εἰ μὴ πιστῶς καταμαρτυρηθεὶς διαφθαρείην
ὑφ' ὑμῶν. μὴ παραγενέσθαι δέ με τῷ φόνῳ ἀπιστότερον ἢ
παραγενέσθαι φασὶν εἶναι· ἐγὼ δ' οὐκ ἐκ τῶν εἰκότων
ἀλλ' ἔργῳ δηλώσω οὐ παραγενόμενος. ὁπόσοι γὰρ δοῦλοι ἢ
δοῦλαί μοι εἰσὶ, πάντας παραδίδωμι βασανίσαι· καὶ ἐὰν
μὴ φανῶ ταύτῃ τῇ νυκτὶ ἐν οἴκῳ καθεύδων, ἢ ἐξελθών
655 [4] που, ὁμολογῶ φονεὺς εἶναι. ἡ δὲ νὺξ οὐκ ἄσημος· τοῖς
γὰρ Διϊπολίοις ὁ ἀνὴρ ἀπέθανε. περὶ δὲ τῆς εὐδαιμονίας,
ἧς ἕνεκα τρέμοντά με φασὶν εἰκότως ἀποκτεῖναι αὐτὸν, πολὺ
τἀναντία ἐστί. τοῖς γὰρ ἀτυχοῦσι νεωτερίζειν συμφέρει·
ἐκ γὰρ τῶν μεταβολῶν ἐπίδοξος ἡ δυσπραγία μεταβάλλειν
αὐτῶν ἐστί· τοῖς δ' εὐτυχοῦσιν ἀτρεμίζειν καὶ [5] φυλάσσειν
τὴν παροῦσαν εὐπραγίαν. μεθισταμένων [6] δὲ τῶν [7] πρα-
γματειῶν δυστυχεῖς ἐξ εὐτυχούντων καθίστανται. ἐκ δὲ
τῶν εἰκότων προσποιούμενοί με ἐλέγχειν, οὐκ εἰκότως
ἀλλ' ὄντως φονέα με φασὶ τοῦ ἀνδρὸς εἶναι. τὰ δὲ εἰκότα

[1] * πιστοτέραν [2] ἔπαθεν, εἰ ὑπὸ [3] καταψεύδεται [4] * ποι [5] φυλάττειν [6] δὲ] * γὰρ [7] πραγμάτων

ecquis enim huic rei animum attendit? Cfr. supra p. 31. v. 13. Idem.

Τῶν ἐλευθέρων] Sed quinam sunt hi liberi, vel ingenui, qui pro reo testati essent. Ubi eorum facta est in superioribus mentio? Multa sunt in his controversiis non satis inter se congruentia: occursiones criminationibus non ad amussim ubique respondent, et passim locorum refutantur ea, quæ antea exprobata et inousata non fuissent. Ergone loci nonnulli desunt accusatoriis orationibus? Ferme venias in eam suspicionem. Docere vult h. l. reus, gravius esse debere ingenuorum testimonium, quam servorum, quoniam illos, quam hos, graviores pœnæ falsitatis in testimoniis dicendis admissæ maneant. Idem.

Οὐ δίκην δώσει, εἴ τις ἔλεγχος ἔσται] Impervia hæc mihi sunt. Num ergo sic leg. ποῦ δίκην δώσει; τίς ἔλεγχος ἔσται; ubinam dabit pœnas? ecquæ erit convictio? facile potuit εἰ e fine vocabuli δώσει perperam iterari. aut poterit ἢ suffici in illius εἰ locum. Idem.

Ἀκινδύνως τε] Malim δέ. Idem.

Γε] Malim τε, cui respondebit proximum τε in illis ἐγώ τε ἀνόσια. Idem.

Ἔπαθεν ὑπὸ] Π. ἔπαθεν εἰ ὑπὸ etc. H. Stephan.

Διϊπολίοις] Vid. Meurs. Græc. Fer. l. ii. p. 94. v. Διϊπόλια.

Πολὺ τἀναντία ἐστὶ] Id est, πᾶν τοὐναντίον ἀληθές ἐστιν ὧν οὗτοι φασί. Reisk.

Αὐτῶν] Malim αὐτοῖς, quod aut cum ἐπίδοξος, aut cum μεταβαλεῖν cohærebit. Nam hoc prætulerim equidem vulgari μεταβάλλειν. Idem.

Πραγματειῶν] Π. πραγμάτων. H. Stephan.

ἀλλὰ πρὸς ἐμοῦ μᾶλλον ἀποδέδεικται [1] ὄντα. ὅ τε γὰρ
καταμαρτυρῶν μου ἄπιστος ἐλήλεγκται ὢν, ὅ τε ἔλεγχος 656
οὐκ ἔστι· τά τε τεκμήρια ἐμὰ, οὐ τούτου, ὄντα ἐδήλωσα·
τά τε ἴχνη τοῦ φόνου οὐκ εἰς ἐμὲ φέροντα ἀλλ᾽ εἰς τοὺς
ἀπολυομένους ἀποδέδεικται ὑπ᾽ αὐτῶν. πάντων δὲ τῶν κα-
τηγορηθέντων ἀπίστων ἐλεγχθέντων, οὐκ, ἐὰν ἀποφύγω,
οὐκ ἔστιν ἐξ ὧν ἐλεγχθήσονται οἱ κακουργοῦντες· ἀλλ᾽,
ἐὰν ἐλεγχθῶ, οὐδεμία ἀπολογία τοῖς διωκομένοις ἀρκοῦσά
ἐστιν. Οὕτω δὲ ἀδίκως διώκοντές με αὐτοὶ μὲν ἀνοσίως
ἀποκτεῖναι ζητοῦντες καθαροὶ φασὶν εἶναι· ἐμὲ δὲ, ὃς εὐ-
σεβεῖν ὑμᾶς πείθω, ἀνόσια δρᾷν λέγουσιν. ἐγὼ δὲ, κα-
θαρὸς ὢν πάντων τῶν ἐγκλημάτων, ὑπὲρ ἐμαυτοῦ ἐπι-
σκήπτω αἰδεῖσθαι τὴν τῶν μηδὲν ἀδικούντων εὐσέβειαν,
ὑπὲρ δὲ τοῦ ἀποθανόντος ἀναμιμνήσκων τὴν ποινὴν παραινῶ 657
ὑμῖν μὴ τὸν ἀναίτιον καταλαβόντας τὸν αἴτιον ἀφεῖναι·
ἀποθανόντος γὰρ ἐμοῦ, οὐδεὶς ἔτι τὸν αἴτιον ζητήσει.
ταῦτα οὖν σεβόμενοι ὁσίως καὶ δικαίως ἀπολύετέ με, καὶ
μὴ μετανοήσαντες τὴν ἁμαρτίαν γνῶτε· ἀνίατος γὰρ ἡ
μετάνοια τῶν τοιούτων ἐστίν.

[1] Deest ὄντα.

Οὐκ ἔστι] Id est, οὐδεὶς γέγονεν. examen locum non habuit. nullum evenit. Paulo ante dixerat τις ἔλεγχος ἔσται. Reisk.

Ἐμὰ] Mihi favent, mecum faciunt. rarior inventu dictio, τεκμήριον ἐστὶν ἐμὸν, pro πρὸς ἐμοῦ. Idem.

Οὐκ, ἐὰν ἀποφύγω, οὐκ ἔστιν] Idem est ac si dixisset: οὐ διὰ τὸ ἐμὲ ἀπολύεσθαι [vel οὐ διὰ τὴν ἐμὴν ἀπόλυσιν] ἀνήρηται πᾶς ἔλεγχος τῶν κακουργούντων. vel οὐκ ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι, ἐὰν ἐγὼ ἀποφύγω, οὐκ ἔσται εἰς ὕστερον ἐλέγχειν τοὺς κακουργοῦντας. Idem.

Τοῖς διωκομένοις] Num ἀδίκως interponendum est? Idem.

Δυσέβειαν] Π. εὐσέβειαν. H. Stephan.

Αἰδεῖσθαι τὴν τῶν μηδὲν ἀδικούντων εὐσέβειαν, pudore et reverentia duci pietatis justorum, est, non committere, ut pii justitiæque dediti homines lædantur. nam pios dii caros habent; et diis caros qui lædit, is deorum iram sibi consciscit. Reisk.

Ποινὴν] Furiam vindicem cruoris inulto effusi, non quieturam illam, donec pœnas ejus per eorum clades et supplicia repetierit, penes quos ille cruor effusus sit, et sinatur inultus manare. Idem.

ΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ

ΤΕΤΡΑΛΟΓΙΑ Β.

α. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΟΝΟΥ ΑΚΟΥΣΙΟΥ.
β. ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΦΟΝΟΥ ΑΚΟΥΣΙΟΥ.
γ. ΕΚΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Ο ΥΣΤΕΡΟΣ.
δ. ΕΞΑΠΟΛΟΓΙΑΣ Ο ΥΣΤΕΡΟΣ.

α. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΟΝΟΥ ΑΚΟΥΣΙΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

ΔΥΟ παῖδες ἐν γυμνασίοις ἠκόντιζον· συνέβη δὲ τὸν μὲν ἐντέχνως ἀφεῖναι τὸ βέλος, τὸν δ' ἕτερον ὑπὸ τὴν φορὰν τοῦ ἀκοντίου δραμόντα πληγῆναι. τελευτήσαντος [1] δὲ τοῦ παιδὸς, ὁ τούτου πατὴρ κατηγορεῖ τοῦ βαλόντος ὡς ἀνδροφόνου· ὁ δὲ μετατίθησι τὴν αἰτίαν τῆς πληγῆς ἐπὶ τὸν δραμόντα. ὅθεν οἱ μὲν ἀντέγκλημα τὴν στάσιν, οἱ δὲ μετάστασιν λέγουσιν.

658 ΤΑ μὲν ὁμολογούμενα τῶν πραγμάτων ὑπό τε τοῦ
νόμου κατακέκριται ὑπό τε τῶν ψηφισαμένων, οἳ κύριοι
πάσης τῆς πολιτείας εἰσίν· ἐὰν δέ τι ἀμφισβητήσιμον ᾖ,
τοῦτο ὑμῖν, ὦ ἄνδρες πολῖται, προστέτακται διαγνῶναι.
οἶμαι μὲν οὖν οὐδὲ ἀμφισβητήσειν πρὸς ἐμὲ τὸν διωκόμενον·
ὁ γὰρ παῖς μου ἐν γυμνασίῳ ἀκοντισθεὶς διὰ τῶν πλευρῶν
ὑπὸ τούτου τοῦ μειρακίου παραχρῆμα ἀπέθανεν. ἑκόντα 121. 1
μὲν οὖν οὐκ ἐπικαλῶ ἀποκτεῖναι, ἄκοντα δέ. ἐμοὶ δὲ οὐκ
ἐλάσσω τοῦ ἑκόντος ἄκων τὴν συμφορὰν κατέστησε. τῷ δὲ
659 ἀποθανόντι αὐτῷ μὲν [2] οὐδὲν ἐνθύμιον, τοῖς δὲ ζῶσι προσέ-
θηκεν. ὑμᾶς δὲ ἀξιῶ ἐλεοῦντας μὲν τὴν ἀπαιδίαν τῶν
γονέων, οἰκτείροντας δὲ τὴν ἄωρον τοῦ ἀποθανόντος τελευ-
τὴν, [3] εἵργοντας ὧν ὁ νόμος [3] εἵργει τὸν ἀποκτείναντα μὴ
περιορᾶν ἅπασαν τὴν πόλιν ὑπὸ τούτου μιαινομένην.

[1] Deest δέ. [2] Deest οὐδέν. [3] εἴργ.

ΤΕΤΡΑΛΟΓΙΑ] Hæ vocantur rectius Δευτερολογίαι ab enarratore Aphthonii p. 12. Taylor.

Αὐτῷ μὲν ἐνθύμιον] Legi posset: αὐτῷ μὲν οὐκ ἐνθύμιον. *Valckenaer. ad Herod.* l. ii. c. 175.

β. ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΦΟΝΟΥ ΑΚΟΥΣΙΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ο ΤΟΥ ἀκοντίσαντος πατὴρ ἑαυτῷ φησὶν αἴτιον γενέσθαι τὸν ἀποθανόντα τοῦ φόνου. φερομένου γὰρ τοῦ ἀκοντίου ὑπέδραμεν ὑπὸ τὸν σκοπόν· ὅθεν ἂν αὐτὸν ἑαυτοῦ φονέα νομίζεσθαι. ἔστι δ' ἡ στάσις μετάστασις, οὐ [1] συγγνώμη ὥς τινες ἐνόμιζον.

ΝΥΝ δὴ φανερόν μοι, ὅτι αὗται αἱ συμφοραὶ καὶ χρεῖαι
τούς τε ἀπράγμονας εἰς ἀγῶνας * * * τούς τε ἡσυχίους
τολμᾶν τά τε ἄλλα παρὰ φύσιν λέγειν καὶ δρᾶν βιάζονται.
ἐγὼ γὰρ ἥκιστα τοιοῦτος ὢν καὶ βουλόμενος εἶναι, εἰ μὴ 660
πολύ γε ἔψευσμαι, ὑπ' αὐτῆς τῆς συμφορᾶς ἠναγκάσθην,
παρὰ τὸν ἄλλον τρόπον, ὑπὲρ πραγμάτων ἀπολογεῖσθαι, ὧν
ἐγὼ χαλεπῶς μὲν τὴν ἀκρίβειαν ἔγνων, ἔτι δὲ ἀπορωτέρως
διάκειμαι ὡς χρὴ ὑμῖν ἑρμηνεῦσαι ταῦτα. ὑπὸ δὲ σκληρᾶς
ἀνάγκης βιαζόμενος, καὶ αὐτὸς εἰς τὸν ὑμέτερον ἔλεον, ὦ ἄν-
δρες δικασταὶ, καταπεφευγὼς δέομαι ὑμῶν, ἐὰν ἀκριβέ-
στερον ἢ ὡς σύνηθες ὑμῖν δόξω εἰπεῖν, μὴ διὰ τὰς προει-
ρημένας τύχας ἀποδεξαμένους μου τὴν ἀπολογίαν, δόξῃ καὶ
μὴ ἀληθείᾳ τὴν κρίσιν ποιήσασθαι· ἡ μὲν γὰρ δόξα τῶν
πραχθέντων πρὸς τῶν λέγειν δυναμένων ἐστὶν, ἡ δὲ ἀλή- 661
θεια πρὸς τῶν δίκαια καὶ ὅσια πρασσόντων. Ἐδόκουν
μὲν οὖν ἔγωγε ταῦτα παιδεύων τὸν υἱὸν, ἐξ ὧν μάλιστα τὸ

[1] συγγνώμης

6. Εἰς ἀγῶνας] Adde καταστῆναι. Reisk.

Λέγειν καὶ δρᾶν] Videntur verba sic esse ordinanda δρᾶν καὶ λέγειν. eo necessitatis adigunt, ut audeant, cum alia agere, contra quam nati sint, tum etiam causas in foro agere. unus enim infinitivus τολμᾶν tegit ambos alteros ex ipso aptos δρᾶν et λέγειν. quid audent? 1) τὰ ἄλλα δρᾶν παρὰ φύσιν, alia omnia agere, a quibus natura eos fecerit alieniores. 2) λέγειν, verba facere in publico, indiserti cum sint et verecundi, et fori prorsus rudes. Idem.

Ἥκιστα] Lege οὐχ ἥκιστα, et omnia plana erunt. οὐχ ἥκιστα non minime, litotis est, seu extenuatio, plus significans, quam nuda vocabula subjiciunt. imprimis, ἐν τοῖς μάλιστα, si quis ullus alius, vel maxime. Idem.

Τοιοῦτος] H. e. ἀπράγμων καὶ ἡσύχιος. a strepitu fori, et a tumultu causarum abhorrens, et in quiete vitæ privatæ atque otiosæ delitescens. Idem.

Εἰ μὴ πολύ γε ἔψευσμαι] Si satis bene ipse memet novi. subauditur κατὰ τὴν ἐμὴν περὶ ἐμαυτοῦ ὑπόληψιν. Idem.

Ὑπ' αὐτῆς] A mera et sola calamitate, qua usus sum — nihil aliud, quam hæc, me coegit. Sic initio hujus prolusionis etiam αὐτὸς usurpaverat. Idem.

Τρόπον] Subaudi ἐμὸν, aut τοῦ ἐμοῦ βίου. Idem.

Σύνηθες] Scil. ἐμοί ἐστιν. Idem.

Ἀποδεξαμένους] Ante hoc vocabulum deesse videtur aliquod adverbium, e. c. ἀπηνῶς, aut σκληρῶς, aut τραχέως, aut simile quodpiam aliud. Constructio hæc est: μὴ ποιήσασθαι τὴν κρίσιν, κατὰ μόνην δόξαν, ἐναντίως τῇ ἀληθείᾳ, διὰ τὸ ἀποδέχεσθαι τὴν ἐμὴν ἀπολογίαν σκληρῶς. Idem.

Ἔγωγε] Post ἔγωγε deest ὀνήσεσθαι. sperabam me fructus ex eo percepturum, si filium curarem erudiri et imbui artibus illis — vel, quod curassem. Idem.

Τὸ κοινὸν] Alius dixisset τό τε κοινόν. sed

κοινὸν ὠφελεῖται, [1]ἀμφοῖν τι ἡμῖν ἀγαθὸν ἀποβήσεσθαι· συμβέβηκε δέ [2]μοι πολὺ παρὰ γνώμην τούτων. τὸ γὰρ μειράκιον οὐχ ὕβρει οὐδὲ ἀκολασίᾳ, ἀλλὰ μελετῶν μετὰ τῶν ἡλίκων ἀκοντίζειν ἐπὶ τῷ γυμνασίῳ, ἔβαλε μὲν, οὐκ ἀπέκτεινε δὲ οὐδένα κατά γε τὴν ἀλήθειαν ὧν ἔπραξεν, ἄλλου δ' εἰς αὑτὸν ἁμαρτόντος εἰς ἀκουσίους αἰτίας ἦλθεν. εἰ μὲν γὰρ τὸ ἀκόντιον ἔξω τῶν ὅρων τῆς αὑτοῦ πορείας ἐπὶ τὸν παῖδα ἐξενεχθὲν ἔτρωσεν αὐτὸν, οὐδεὶς ἡμῖν λόγος
662 ὑπελείπετο μὴ [3]φονεὺς εἶναι· τοῦ δὲ παιδὸς ὑπὸ τὴν τοῦ ἀκοντίου φορὰν ὑποδραμόντος καὶ τὸ σῶμα προστήσαντος τοῦ σκοποῦ τυχεῖν, ὁ δὲ ὑπὸ τὸ ἀκόντιον [4]ὑπελθὼν ἐβλήθη, καὶ τὴν αἰτίαν οὐχ ἡμετέραν οὖσαν προσέβαλεν ἡμῖν· διὰ δὲ τὴν ὑποδρομὴν βληθέντος τοῦ παιδὸς, τὸ μὲν μειράκιον οὐ δικαίως ἐπικαλεῖται — οὐδένα γὰρ ἔβαλε τῶν ἀπὸ [5]τοῦ σκοποῦ ἀφεστώτων —, ὁ δὲ παῖς, εἴπερ ἑστὼς φανερὸς ὑμῖν ἐστὶ μὴ βληθεὶς, ἑκουσίως ὑπὸ τὴν φορὰν τοῦ ἀκοντίου ὑπελθὼν, ἔτι σαφεστέρως δηλοῦται διὰ τὴν αὑτοῦ ἁμαρτίαν ἀποθανών· οὐ γὰρ ἂν ἐβλήθη ἀτρεμίζων καὶ μὴ διατρέχων. ἀκουσίου δὲ τοῦ φόνου ἐξ ἀμφοῖν [6]ὑμῖν ὁμολογουμένου γενέσθαι, ἐκ τῆς ἁμαρτίας ὁποτέρου αὐτῶν ἐστὶν,

[1] ἀμφοῖν τε ἡ. ἀγ. ἔμελλεν ἀποβήσεσθαι [2] Deest μοι. [3] * φονέας [4] ἐλθὼν [5] Deest τοῦ. [6] ἡμῖν

Antiphon, homo antiqui et ævi et moris, amat simplicitatem et brevitatem. Idem.

Ἡμῖν] Mihique filioque. Idem.

Τὸ γὰρ μειράκιον] Subandi τὸ ἐμόν. Idem.

Ἄλλου δ' εἰς αὑτὸν ἁμαρτόντος] Sic dedi de meo, pro vulgari ἀλλ' οὐδεὶς, αὐτοῦ ἁμαρτόντος. unicam literulam υ cum simillima ν mutavi. *ideo autem, quod alius aliquis in semetipsum deliquisset* — Idem.

Τὸν παῖδα] Παῖς in hac causa est puer occisus. τὸ μειράκιον autem est juvenculus adultior, qui illum jaculo interemit. Idem.

Φονέας] Dedi de meo (poteram quoque φονεῖς dare,) pro vulgari φονεύς. pater ipse secum filii culpam ultro communicat, eique sese innectit. Idem.

Τοῦ σκοποῦ τυχεῖν, ὁ δὲ] Si nihil hic deest, debet τοῦ non ad σκοποῦ, sed ad τυχεῖν referri; quasi sic dixisset: προστήσαντος τὸ σῶμα τοῦ τυχεῖν [scil. τὸ ἀκόντιον] τοῦ σκοποῦ. et tum δὲ erit cum τε mutandum, quod τε cum proximo καὶ respondebit. Multo tamen mihi quidem hæc præstare videtur ratio, ut pauca quædam verba post προστήσαντος suppleantur. e. c. ὁ μὲν οὐκ ἐδύνατο, vel ἐκωλύθη. alter quidem [filius meus] non poterat metam contingere, alter autem [occisus]— Idem.

Ὁ δὲ παῖς] Idem est ac si dixisset: εἰ δὲ φανερὸν ὑμῖν ἐστὶν, ὅτι ὁ παῖς οὐκ ἂν ἐβλήθη, εἴπερ ἔμεινεν ἑστὼς ἐν ᾧ εἱστήκει τόπῳ. si planum vobis atque perspicuum est, eventurum non fuisse, ut puer feriretur, si ibi loci, ubi stabat, constitisset, multo etiam liquidius elucescit, eum culpa sua perisse, eo, quod ipse semet occursui jaculi concitati obtulerit. Idem.

Γενέσθαι, ἐκ τῆς ἁμαρτίας, ὁποτέρου] Ego distinctionem mutando, effeci hanc sententiam: Ambo nos [ego et accusator] cum confiteamur [vel in hoc consentiamus] cædem utrinque evenisse involuntariam [tam a parte ferientis, quam a parte icti] ex errore; utrius ille error fuerit, [vel ab utro eorum error ille sit profectus] nil attinet quærere. Possit quoque legi: τὸ τῆς ἁμαρτίας [sc. ἔγκλημα] πρόδηλον [sub. ἐστὶν] ὁποτέρου ἐστὶν, utri amborum impu-

ἔτι δὲ σαφέστερον ὁ φονεὺς ἐλεγχθείη. οἵ τε γὰρ [1] ἁμαρτάνοντες ὧν ἂν ἐπινοήσωσί τι δρᾶσαι, οὗτοι πράκτορες τῶν ἀκουσίων εἰσίν· οἱ δὲ ἑκούσιόν τι δρῶντες ἢ πάσχοντες, οὗτοι τῶν παθημάτων αἴτιοι γίγνονται. τὸ μὲν τοίνυν μειράκιον περὶ οὐδένα ἥμαρτεν οὐδέν. οὔτε γὰρ ἀπειρημένον ἀλλὰ προστεταγμένον ἐξεμελέτα· οὔτε ἐν γυμναζομένοις ἀλλ᾽ ἐν τῇ τῶν ἀκοντιζόντων τάξει ἠκόντιζεν· οὔτε τοῦ σκοποῦ ἁμαρτὼν, εἰς τοὺς ἀφεστῶτας ἀκοντίσας, τοῦ παιδὸς ἔτυχεν, ἀλλὰ, πάντα ὀρθῶς ὡς ἐπενόει δρῶν, ἔδρασε μὲν 663 664
οὐδὲν ἀκούσιον, ἔπαθε δὲ διακωλυθεὶς τοῦ σκοποῦ τυχεῖν.

122. 1 ὁ δὲ παῖς, βουλόμενος προδραμεῖν, τοῦ χώρου διαμαρτὼν ἐν ᾧ διατρέχων οὐκ ἂν ἐπλήγη, περιέπεσεν οἷς οὐκ ἤθελεν· ἀκουσίως δὲ ἁμαρτὼν εἰς ἑαυτὸν οἰκείαις συμφοραῖς κέχρηται, τῆς δ᾽ ἁμαρτίας τετιμωρημένος ἑαυτὸν ἔχει τὴν δίκην, οὐ συνηδομένων μὲν οὐδὲ συνεθελόντων ἡμῶν, συναλγούντων δὲ καὶ συλλυπουμένων. τῆς δὲ ἁμαρτίας εἰς τοῦτο ἡκούσης, τὸ ἔργον οὐχ ἡμέτερον ἀλλὰ τοῦ ἐξαμαρτόντος ἐστί· τό τε πάθος εἰς τὸν δράσαντα ἐλθὸν ἡμᾶς μὲν ἀπολύει τῆς αἰτίας, τὸν δὲ δράσαντα δικαίως ἅμα τῇ ἁμαρτίᾳ τετιμώρηται. ἀπολύει δὲ καὶ ὁ νόμος ἡμᾶς, ᾧ πιστεύων, [2] εἴργοντι μήτε ἀδίκως μήτε δικαίως ἀποκτείνειν, ὡς φονέα με διώκει. ὑπὸ μὲν γὰρ [3] τῆς αὐτοῦ τοῦ τεθνεῶτος ἁμαρτίας ὅδε ἀπολύεται μηδὲ ἀκουσίως ἀπο-

[1] ἀφαμαρτάνοντες [2] εἴργ. [3] Deest τῆς.

landa sit culpa, paret. Potest ἐστὶν tam ad αἰτία quam ad φόνος referri. IDEM.

Ἐλεγχθείη] Subaudi οὕτως, vel ἐκ τῶνδε. IDEM.

Οἵ τε γὰρ] Imo vero οἱ μὲν γάρ: respondet enim insequens οἱ δὲ ἑκούσιον. IDEM.

Τι δρᾶσαι] Poterat illud τι abesse. si ferimus, ita debet accipi ac si sic enunciasset: οἱ μὲν γὰρ ἀφαμαρτάνοντές τινος τούτων, ἃ ἂν ἐπινοήσωσι δρᾶσαι. IDEM.

Πράκτορες]. Effectores, auctores, patratores. rarus inventu modus est, quo vocabulum hoc sophista hic loci usurpavit. nam alias πράκτωρ est exactor æris debiti. IDEM.

Εἰσὶν] Id est, νομίζονται παρὰ τοῖς ἀνθρώποις, καὶ καλοῦνται οὕτως. IDEM.

Τῶν παθημάτων] Imo vero τῶν ἑκουσίων πράξεων καὶ παθημάτων. apparet ex opposito præmisso πράκτορες τῶν ἀκουσίων εἰσίν. IDEM.

Ἐν τοῖς γυμναζομένοις] Cum articulo malim, ut conveniat ei, quod in continenti legitur τῶν ἀκοντιζόντων. IDEM.

Προδραμεῖν] Subaudi τοῦ ἀκοντίου, seu, πρὶν ἥκειν τὸ ἀκόντιον. IDEM.

Χώρου] Imo vero χρόνου, *temporis*. IDEM.

Τοῦτο] Malim τοῦτον, peremtum puta. IDEM.

Ἅμα τῇ ἁμαρτίᾳ] In illo ipso confestim temporis articulo, quo peccabat puer. IDEM.

Εἴργοντι] Antiphon hoc verbum εἴργειν raro modo usurpat, pro κωλύειν, ἀπειπεῖν, ἀπαγορεύειν, *vetare*, *intercidere*. v. p. 123, 13. 126, 12. ed. Steph. IDEM.

Γὰρ αὐτοῦ] Interpone τῆς. IDEM.

Ὅδε] Hic filius meus, adhuc superstes. IDEM.

Μηδὲ ἀκουσίως] Ne involuntariam quidem cædem commisisse, quanto minus voluntariam. IDEM.

665 κτεῖναι αὐτόν· ὑπὸ δὲ τοῦ διώκοντος οὐδ᾽ ἐπικαλούμενος ὡς
ἑκὼν ἀπέκτεινεν, ἀμφοῖν ἀπολύεται τοῖν ἐγκλημάτοιν, μήτ᾽
ἄκων μήθ᾽ ἑκὼν ἀποκτεῖναι. ἀπολυόμενος δὲ ὑπό τε τῆς
[1] ἀληθείας τῶν πραχθέντων, ὑπό τε τοῦ νόμου καθ᾽ ὃν
διώκεται, οὐδὲ τῶν ἐπιτηδευμάτων [2] εἵνεκα δίκαιοι τοιού-
των κακῶν ἀξιοῦσθαι ἐσμέν. οὗτός τε γὰρ ἀνόσια πείσεται
τὰς οὐ προσηκούσας φέρων ἁμαρτίας, ἐγώ τε μᾶλλον μὲν
οὐδὲν, ὁμοίως δὲ τούτῳ ἀναμάρτητος ὢν, εἰς [3] πολλαπλασίους
666 τούτου συμφορὰς ἥξω· ἐπί τε γὰρ τῇ τούτου διαφθορᾷ
ἀβίωτον τὸ λειπόμενον τοῦ βίου διάξω, ἐπί τε τῇ ἐμαυτοῦ
ἀπαιδίᾳ ζῶν [4] ἐπικατορυχθήσομαι. Ἐλεοῦντες οὖν τοῦδε μὲν
τοῦ νηπίου τὴν ἀναμάρτητον συμφορὰν, ἐμοῦ δὲ τοῦ γηραιοῦ
καὶ ἀθλίου τὴν ἀπροσδόκητον κακοπάθειαν, μὴ καταψη-
φισάμενοι δυσμόρους ἡμᾶς [5] καταστήσητε, ἀλλ᾽ ἀπολύοντες
εὐσεβεῖτε. ὅ τε γὰρ ἀποθανὼν συμφοραῖς περιπεσὼν οὐκ
667 ἀτιμώρητος ἐστὶν, ἡμεῖς τε οὐ δίκαιοι τὰς τούτων ἁμαρτίας
συμφέρειν ἐσμέν. τήν τε οὖν εὐσέβειαν τούτων τῶν πρα-

[1] ἀληθείας τοῦ νόμου ὑπό τῶν πραχθ. καθ᾽ [2] ἕνεκα [3] πολλαπλασίας
[4] * ἔτι κατορυχθήσομαι [5] καταστήσατε

Αὐτὸν] Peremtum accusatoris filium. IDEM.

Ὑπό τε τῆς ἀληθείας τοῦ νόμου, ὑπό τε τῶν πραχθέντων] Imo vero ὑπό τε τῆς ἀληθείας τῶν πραχθέντων, ὑπό τε τοῦ νόμου, καθ᾽ ὃν διώκεται. et a veritate rei gestæ, et a lege, vi et ex auctoritate cujus hic filius meus reus agitur. v. proximam annotat. IDEM.

Δίκαιοι — ἐσμὲν] Non bene convenit huic plurali cum singulari præmisso ἀπολυόμενος et διώκεται. ergone deest aliquid in superioribus? non videtur. an leg. est ἀπολυόμενοι, ut pater accusati filii, idemque defensor ejus, vitam moresque suos sortemque cum filii complectatur, quicum causam habet communem? nam ut διωκόμεθα quoque legatur, nil admodum necesse videtur esse. potest διώκεται ad solum filium restringi, qui cædis insimulatus fuit. Sed ἀπολυόμενοι placet. IDEM.

Οὗτος] Filius meus. IDEM.

Πολλαπλασίας τούτου] Id est, πολλάκις πλείους καὶ μείζους συμφορὰς ἢ οὗτος. multo plures majoresque clades deveniam, quam hic filius meus. Sic p. 117, 16. ed. Steph. κίνδυνον πολλαπλάσιον. IDEM.

Διαφθορᾷ] Sic dedi de meo, pro vulgari διαφορᾷ. si filius hic meus vestra, judices, sententia morte mulctatus perierit. IDEM.

Οὐκ ἀτιμώρητος ἐστὶν] Piaculum erat committere, ut Manes occisi implacati manerent. Sed manebant, donec ab auctore cædis pœnæ reposcerentur. Solatur itaque rei defensor, idemque pater, occisi patrem, accusatorem, negans quidquam esse, cur metuat, ne filii Manes implacati maneant, habentes pœnas, seu ultionem sibi convenientem. Filius tuus non est inultus, h. e. pœnas, seu satisfactionem nactus est. A quonam? A semetipso. αὐτὸς ἑαυτὸν τετιμώρηται τῆς ἁμαρτίας. erroris sui pœnas ipse sibimet dedit. Ludit, ut videtis, in ambiguitate vocabuli ἀτιμώρητος, quod perinde eum significat, qui cruciatu suo pœnas non dedit, quam eum, qui cruciatu ejus, a quo læsus fuisset, pœnas nullas accepit; seu alias *impunitum*, alias *ultione non placatum, ultore carentem.* Frigidus ille quidem lusus est, non manens in eadem sententia, sed probabili et convenienti admiscens improbabilem parumque congruam. IDEM.

Συμφέρειν] Id est, φέρειν σὺν τούτοις, vel ἅμα τούτοις. raro significatu v. συμφέρειν usurpavit, quo non facile usquam locorum alibi reperiatur. τὰς ἁμαρτίας τινὶ συμφέρειν, una cum alio aliquo ferre, h. e. tolerare cruciatus et molestias ex alterius errore exsistentes. IDEM.

χθέντων καὶ τὸ δίκαιον αἰδούμενοι [1] ὁσίως καὶ δικαίως ἀπολύετε ἡμᾶς, καὶ μὴ ἀθλιωτάτω δύο πατέρα καὶ παῖδα ἀώροις συμφοραῖς περιβάλητε.

γ. ΕΚΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Ο ΥΣΤΕΡΟΣ.

ΟΤΙ μὲν αὐτὴ ἡ χρεία παρὰ φύσιν καὶ λέγειν καὶ 668
δρᾶν ἅπαντας ἀναγκάζει, ἔργῳ καὶ οὐ λόγῳ δοκεῖ μοι ση-
μαίνειν οὗτος. ἥκιστα γὰρ, ἔν γε τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ
ἀναιδὴς καὶ τολμηρὸς ὢν, νῦν ὑπ᾽ αὐτῆς τῆς συμφορᾶς
ἠνάγκασται λέγειν οἷα οὐκ ἄν ποτε ᾤμην ἐγὼ τοῦτον εἰ-
πεῖν. ἐγώ τε γὰρ πολλῇ ἀνοίᾳ χρώμενος οὐκ ἂν ὑπέλαβον
τοῦτον ἀντειπεῖν· οὐδὲ γὰρ ἂν ἕνα λόγον ἀντιδοὺς [2] ἢ λέξας
τὸ ἥμισυ τῆς κατηγορίας ἐμαυτὸν ἂν ἀπεστέρησα· οὗτός 669
τε μὴ τολμῶν οὐκ ἂν προεῖχε τῷ διπλασίῳ μου, ἕνα μὲν
πρὸς ἕνα λόγον ἀπολογηθεὶς, ἃ δὲ κατηγόρησεν, ἀναποκρί-

[1] ὁμοίως [2] ἤλεγξας

Εὐσέβεια τῶν πραχθέντων] Est res ita gesta, seu rei gestæ ea ratio, ut in ea peragenda reverentia deorum, seu jus divinum humanumque nullo modo læderetur. res sancte justeque acta. αἰδεῖσθαι τὴν τῶν πραχθέντων εὐσέβειαν, est, cavere ne rem, velut sceleratam, punias, eam, quæ in se sit pia, justa et sancta. Idem.

Ὁμοίως] Num ὁσίως. cum reverentia juris divini, sancte erga deos. subjicit καὶ δικαίως. cum observatione juris humani atque civilis. Idem.

Ἀώροις συμφοραῖς] Ἀώρους συμφορὰς appellat calamitates, quarum in numero etiam mors, non naturalis illa, sed aut vi externa, aut mœrore accelerata, est, sive senem hominem, sive juvenem, ante tempus de medio tollentes. Idem.

γ. Ἅπαντας] F. ἅπαντας ἅπαντα ἀναγκάζει, *omnes omnia cogit facere.* Idem.

Ἔργῳ, καὶ οὐ λόγῳ] Subaudi μόνον. re ipsa quoque, et non oratione solummodo. Idem est, ac si dixisset, ἔργῳ μᾶλλον ἢ λόγῳ, vel, οὐ λόγῳ τοσοῦτον, ὅσον ἔργῳ. Idem.

Οὐδὲ γὰρ ἂν] Id est, οὐδὲ γὰρ ἂν, εἰ μὴ τοῦτο ὑπέλαβον (καίτοι ἄνοια πολλὴ ἦν οὕτως ὑπολαμβάνειν) ἀντὶ δυοῖν λόγοιν ἕνα μόνον καὶ ἁπλοῦν λόγον ἔλεξα. Nisi enim sic opinatus fuissem (quamquam magna erat stultitia sic opinari) non una solummodo et simplici oratione (vel parte orationis) defunctus fuissem, sed geminassem accusationis meæ partes. Idem.

Ἀντιδοὺς ἤλεγξας] Legendum censeo ἀντὶ δυοῖν λέξας. dicta una oratione, loco duarum, id est, non satis habuissem brevi et simplici accusatione defungi, sed accusationi alteram quoque partem adjunxissem, hoc est, refutassem argutias ejus; neque hac accusationis altera parte ipse memet fraudassem. Idem.

Μὴ τολμῶν] Id est, εἰ μὴ ἐτόλμα ἀναιδῶς καὶ τολμηρῶς λέγειν. Idem.

Οὐκ ἂν προεῖχε τῷ διπλασίῳ μου] Cohæret μοῦ cum προεῖχε. non anteiret, neque vinceret me duplo, vel altero tanto, subaudi ὥσπερ νῦν προέχει. quemadmodum me nunc anteit, et me potior est altera re, in qua ego ei sum inferior. In altera enim pares ambo nos sumus. Ut ego orationem dixi accusatoriam, ita ille contra dixit defensoriam: verum ille non satis habuit causam suam solummodo defendere, sed defensioni suæ adjunxit quoque accusationem mei. In hoc me anteit: et hæc portio, quam ille sibi propriam habet, est par illi alteri, quam mecum habet communem. Ergo προέχει μου τῷ διπλασίῳ. Illa verba vero, ὡς προέχει μου, quæ modo dicebam tacite subjicienda a legente quoque esse, nescio an potius expressis literis addenda sint. Idem.

Ἀναποκρίτως] Malim, ἀνανταποκρίτως, nemine obloquente. Idem.

τως εἰπών. τοσοῦτον δὲ προέχων ἐν τοῖς λόγοις ἡμῶν, ἔτι
δὲ ἐν οἷς ἔπρασσε πολλαπλάσια τούτων, οὗτος μὲν οὐχ
670 ὁσίως δεῖται ὑμῶν συχνῶς τὴν ἀπολογίαν ἀποδέχεσθαι
αὐτοῦ· ἐγὼ δ' ἔδρασα μὲν οὐδὲν κακὸν, παθὼν δὲ ἄθλια καὶ
δεινὰ, καὶ νῦν ἔτι δεινότερα τούτων ἔργῳ καὶ [1] οὐ λόγῳ, εἰς
τὸν ὑμέτερον ἔλεον καταπεφευγὼς δέομαι ὑμῶν, ὦ ἄνδρες
ἀνοσίων ἔργων τιμωροὶ, ὁσίων δὲ διαγνώμονες, μὴ ἔργα φα-
νερὰ ὑπὸ πονηρᾶς λόγων ἀκριβείας πεισθέντες, ψευδῆ τὴν
ἀλήθειαν τῶν πραχθέντων ἡγήσησθε· ἡ μὲν γὰρ πιστότερον
ἢ ἀληθέστερον σύγκειται, ἡ δ' ἀδολώτερον καὶ ἀδυνατώ-
τερον λεχθήσεται. τῷ μὲν οὖν δικαίῳ πιστεύων ὑπερορῶ
τῆς ἀπολογίας· τῇ δὲ σκληρότητι τοῦ δαίμονος ἀπιστῶν
671 ὀῤῥωδῶ μὴ οὐ μόνον τῆς χρείας τοῦ παιδὸς ἀποστερηθῶ,
ἀλλὰ καὶ αὐθέντην [2] προσκαταγνωσθέντα ὑφ' ὑμῶν ἐπίδω 123. 1
αὐτόν. εἰς τοῦτο γὰρ τόλμης καὶ ἀναιδείας ἥκει, ὥστε τὸν
μὲν βαλόντα καὶ ἀποκτείναντα οὔτε τρῶσαι οὔτε ἀπο-

[1] Deest οὐ.

[2] πρςκαταγνωσθέντα

Ἔτι δὲ ἐν] Sententiæ hiatus admonet hic nonnulla deesse. Si plura non desunt, deest certe προέχει. Pro δὲ malim καί. Idem.

Πολλαπλάσια τούτων] Subaudi ἃ ἀρτίως ἔλεγον. Ille accusativus πολλαπλάσια aptus est ex illo verbo προέχει, quod deesse post ἔπρασσε modo admonebam mihi videri. adhuc multo pluribus modis me potior est, quam istis modis, quos modo commemorabam. Idem.

Οὗτος μὲν οὐχ] Malim οὗτος μὲν οὖν οὐχ. Idem.

Ὑμῶν συχνῶς, τὴν] Imo vero, trajecto commate, ὑμῶν, εὐμενῶς τὴν ἀπολ. rogat vos, ut defensionem suam velitis æquis et benevolis auribus animisque accipere. Idem.

Ἐγὼ δ' ἔδρασα] Malim ἐγὼ δὲ δράσας. Idem.

Ἔργῳ καὶ λόγῳ] Subjice tacite e præmissis repetendum παθών. verum tamen vereor ne desit ἰδὼν καὶ ἀκούσας, vel πάσχων. Idem.

Φανερὰ] Post φανερὰ deest aut ὁρῶντες, aut ἰδόντες, aut καταλαβόντες. Idem.

Ἡ μὲν γὰρ] Scil. ἡ πονηρὰ τῶν λόγων ἀκρίβεια. Idem.

Ἡ δὲ] Ἡ ἀλήθεια puta. Idem.

Καὶ ἀδυνατώτερον] Malim εἰ καὶ ἀδ. etiamsi minore cum facundia, rursus tamen etiam minus fraudulenter, minore cum fuco. Idem.

Αὐτὴν τὴν προκαταγνωσθέντα] Corrigendum: *αὐθέντην προσκαταγν. sed et metuo, ne insuper illum videam a vobis condemnatum tanquam sui ipsius interfectorem:* conferatur accusatio in fine p. 120. et 123, 4. ed. Steph. Αὐθέντης eodem sensu legitur 123, 39. 125, 4, 6. Pag. 124, 17. respondens ad ista priora, σχετλιάσει, inquit, - - - ἀποδέδεικται· in his, pro μήτε πονήσας scribendum arbitror μήτ' ἐπινοήσας, sc. ἀκοντίσαι: ut p. 123, 2. dixit οὔτε ψαύσαντα τοῦ ἀκοντίου, οὔτε ἐπινοήσαντα ἀκοντίσαι. De *homicida* in genere semel adhibuit Antiphon de Cæd. Herod. p. 130, 31. ὁ διώκων τὴν δίκην τοῦ φόνου, ἵνα μὴ ὁμωρόφιος γένηται τῷ αὐθέντῃ, *ne actor cum homicida sub eodem esset tecto*, sive *scelerati contage pollueretur*; hoc esset Euripidi, μὴ — τοῖσιν αὐθένταισι κοινωνῇ δόμων. Antiphontis ultima Spanhemius attigit in Callim. H. Cerer. v. 118. notatis quædam adjecit apposita I. Elsner. Obss. S. in Evang. Matt. viii. 8. *In Diatrib. in Eurip. P. D. Reliq.* c. xviii. p. 189. Valckenaer.

Αὐθέντην] Sic dedi de meo, pro vulgari αὐτὴν τήν. v. p. 123, 39. 124, 18. 125, 4. et 5. Legi quoque possit προσκαταγνωσθέντα, *præterea quoque adhuc condemnatum*, non solum carendum mibi erit filio meo, sed etiam facere non potero, quominus eundem videam insuper cædis quoque voluntariæ, in semet commissæ, incusatum. Reisk.

κτεῖναι φησὶ, τὸν δὲ οὔτε ψαύσαντα τοῦ ἀκοντίου οὔτε ἐπι-
νοήσαντα ἀκοντίσαι, ἁπάσης μὲν γῆς ἁμαρτόντα, πάντων
δὲ σωμάτων, διὰ τῶν ἑαυτοῦ πλευρῶν διαπῆξαι λέγει τὸ
ἀκόντιον. ἐγὼ δὲ, ἑκουσίως κατηγορῶν ἀποκτεῖναι αὐτὸν,
πιστότερος ἂν μοι δοκῶ εἶναι ἢ οὗτος, ὃς μήτε βαλεῖν μήτε 672
ἀποκτεῖναι φησὶ τὸ μειράκιον. ὁ μὲν γὰρ ἐν τούτῳ τῷ
καιρῷ καλούμενος ὑπὸ τοῦ παιδοτρίβου, ὃς ὑπεδέχετο τοῖς
ἀκοντίζουσι τὰ ἀκόντια [1] ἀναιρεῖσθαι, διὰ τὴν τοῦ βα-
λόντος ἀκολασίαν πολεμίῳ τῷ τούτου βέλει περιπεσὼν,
οὐδὲν εἰς οὐδέν' ἁμαρτὼν, ἀθλίως ἀπέθανεν· ὁ δὲ περὶ τὸν
τῆς ἀναιρέσεως καιρὸν πλημμελήσας τοῦ σκοποῦ τυχεῖν
ἐκωλύθη, ἀλλ' ἄθλιον καὶ πικρὸν σκοπὸν ἐμοὶ ἀκοντίσας,
ἑκὼν μὲν οὐκ ἀπέκτεινεν, [2] μᾶλλον δὲ ἑκὼν οὔτ' ἔβαλεν οὔτ'
ἀπέκτεινεν, ἀκουσίως δὲ οὐχ ἧσσον ἢ ἑκουσίως ἀπέκτεινέ
μου τὸν παῖδα. τὸ παράπαν δ' ἀρνούμενος μὴ ἀποκτεῖναι
αὐτὸν, οὐδ' ὑπὸ τοῦ νόμου καταλαμβάνεσθαί φησιν ὃς
ἀπαγορεύει μήτε δικαίως μήτε ἀδίκως ἀποκτείνειν. ἀλλὰ
τίς ὁ βαλών ἐστιν; ὁ φόνος οὖν ἀνήκει εἰς τοὺς θεωμένους,
ἢ εἰς τοὺς παιδαγωγούς; ὧν οὐδεὶς οὐδὲν κατηγορεῖ· οὐ γὰρ 673
ἀφανὴς ἀλλὰ καὶ λίαν φανερὸς ἔμοιγε αὐτοῦ ὁ θάνατός
ἐστιν. ἐγὼ δὲ τὸν νόμον ὀρθῶς ἀγορεύειν φημὶ, τοὺς ἀπο-
κτείναντας κολάζεσθαι. ὅ τε γὰρ ἄκων ἀποκτείνας

[1] [ἀναιρεῖται] [2] Desunt μᾶλλον - - - - ἀπέκτεινεν.

Ἁμαρτόντα, πάντων] Imo vero ἁμαρτὸν in neutro, quod redit ad insequens ἀκόντιον. jaculum, quod nusquam terrarum [h. e. in nulla parte soli] deciderit, et nullum plane corpus [neque humanum, neque bestiæ] ferierit. Erit ergo locus ita legendus: ἁπάσης μὲν γῆς ἁμαρτὸν, ἁπάντων δὲ σωμάτων. Prætuli ἁπάντων vulgari πάντων eo, quod et melius conveniret præmisso ἁπάσης, et litera α servaretur. Idem.

Ἀποκτεῖναι] Subaudi τὸν ἀποκτείναντα. Idem.

Αὐτὸν] Scil. τὸν ἐμὸν υἱόν. Si affirmarem ab hoc adolescente filium meum data opera confixum fuisse, magis ad assensum accommodate dicturus mihi viderer, quam hic, pater adolescentis, mihi videtur in eo dicere probabiliter, quod filium suum negat in filium meum jaculum intorsisse, eoque illum sustulisse. Idem.

Ὑπεδέχετο] Videntur hujus pædotribæ hæ fuisse partes, ut tela, ad metam conjecta, aut si quæ, ultra metam evecta, usquam humi decidissent, colligeret. Idem.

Ἀναιρέσεως] Subaudi τῶν βελῶν. oblitus sui, aut errore quodam opinionis in transversum actus, in æstimando tempore, quo tela humo subleguntur. Idem.

Ἢ ἑκουσίως] Videtur εἰ interponendum esse, οὐχ ἧσσον, ἢ εἰ ἑκουσίως, scil. ἀπέκτεινε. quod verbum tacite tum erit iterandum. non minus occidit, quam si voluntarie occidisset. Idem.

Ἀλλὰ τίς ὁ βαλών ἐστιν] Sententia subjicit hanc dictionem: ἀλλὰ τίς ἔσται ὁ φονεὺς, εἰ οὐχ ὁ βαλών ἐστιν; atqui, ecquis tandem homicida erit, si is non est, qui jaculum intorsit? Idem.

Οὐδεὶς οὐδὲν] Non damno, neque sollicitabo hanc lectionem, quæ potest esse sanissima. Suspicor tamen aut pro οὐδὲν esse sufficiendum οὐδενὸς, aut utrumque sic copulandum, ὧν οὐδεὶς οὐδενὸς οὐδὲν κατηγορεῖ. Idem.

[1] ἀκουσίοις κακοῖς περιπεσεῖν δίκαιός ἐστιν, ὅ τε διαφθαρεὶς
οὐδὲν ἧσσον ἀκουσίως [2] ἢ ἑκουσίως βλαφθεὶς ἀδικοῖτ' ἂν
ἀτιμώρητος γενόμενος. οὐ δίκαιος δὲ ἀποφυγεῖν ἐστὶ διὰ τὴν
ἀτυχίαν τῆς ἁμαρτίας. εἰ μὲν γὰρ ὑπὸ μηδεμιᾶς ἐπιμε-
674 λείας τοῦ θεοῦ ἡ ἀτυχία γίνεται, ἁμάρτημα οὖσα τῷ
ἁμαρτόντι συμφορὰ δικαία γενέσθαι ἐστίν· εἰ δὲ θεία κηλὶς
τῷ δράσαντι προσπίπτει ἀσεβοῦντι, οὐ δίκαιον τὰς θείας
προσβολὰς διακωλύειν γίνεσθαι. ἔλεξαν δὲ καὶ ὡς οὐ πρέ-
πει χρηστὰ ἐπιτηδεύοντας αὐτοὺς κακῶν ἀξιοῦσθαι· ἡμεῖς
δὲ πῶς ἂν πρέποντα πάσχοιμεν, εἰ μηδὲν ὑποδεέστερα τού-
των μελετῶντες θανάτῳ ζημιούμεθα; φάσκων δὲ ἀναμάρ-
τητος εἶναι, καὶ ἀξιῶν τὰς συμφορὰς τῶν ἁμαρτόντων
εἶναι καὶ μὴ εἰς τοὺς ἀναμαρτήτους ἐκτρέπεσθαι, ὑπὲρ
ἡμῶν λέγει. ὅ τε γὰρ παῖς μου εἰς οὐδένα οὐδὲν ἁμαρτὼν,
ὑπὸ τούτου τοῦ μειρακίου ἀποθανὼν, ἀδικοῖτ' ἂν ἀτιμώ-
ρητος γενόμενος· ἐγώ τε τοῦδε μᾶλλον ἀναμάρτητος [3] ὢν
675 δεινὰ πείσομαι, ἃ ὁ νόμος δίδωσί μοι μὴ τυχὼν παρ'
ὑμῶν. ὡς δὲ οὐδὲ τῆς ἁμαρτίας τοῦδε τῷ ἀκουσίως ἀπο-

[1] ἀκουσίως [2] Desunt ἢ ἑκουσίως. [3] ἂν

Ἀκουσίως κακοῖς] Malim ἀκουσίοις. Idem.

Ἀτυχίαν] Ἀτυχία τῆς ἁμαρτίας, est, cum invitis et imprudentibus nobis error excidit, unde mala ingentia et irreparabilia exsistant, quæ feramus impatientissime. Idem.

Ἐπιμελείας τοῦ θεοῦ] In ejusmodi evento, a quo aliena est causa dei, ubi jus divinum non intervenit; ubi nil ejusmodi evenit, ut eum, a quo id factum profectum est, pœna divina persequi videatur. Nam si quid tale evenerit, quod puniri leges et jura divina jubeant, ibi nemo non in suspicionem defertur, voluisse deum, ut ille homo, qui id fecerit, tametsi invitus et imprudens fecerit, id faceret, quo pœna ei merita contraheretur. unde colligitur deum ejusmodi homini iratum esse, eumque punitum ire, ut alias scelerosum, etiamsi hoc imprudentiæ lapsu pœnam haud meruisset. Est ergo ἐπιμέλεια θεοῦ interventus dei, concursum eventus cum pœna gubernantis, et veluti contorquentis. Idem.

Προσβολὰς] Pœnas. Si quem deus punitum eat, impium sit iræ divinæ verberibus intercedere velle. Idem.

Ἔλεξαν] Pater homicidæ puta, et cohors advocatorum ejus. Idem.

Ζημιούμεθα] Malim in optat. ζημιοίμεθα, ob præmissum πάσχοιμεν. Idem.

Τοῦδε] Scil. τοῦ ἐμοῦ παιδός. an potius respicit ad homicidam? præferemus hoc, quo usus loquendi magis trahit. οὗτος et ὅδε in orationibus forensibus semper est dicentis adversarius. Idem.

Ἃ ὁ νόμος] Talionem in corpore homicidæ exsequendam. Idem.

Ὡς δὲ οὐδὲ τῆς ἁμαρτίας τοῦδε] Loco tertii vocabuli auctor sim, ut ὅδε legatur, et loco postremi, οὐδέ. aut saltim loco postremi legatur οὐδὲ, etiamsi tertium immotum loco suo relinquamus. aut tum tamen ὅδε vel οὗτος, homicida puta, semper erit in ἀπολύεται subaudiendum. Erit tum hæc sententia: καὶ ὡς [id est ὅτι] οὗτος, ἐξ ὧν οὗτοι λέγουσιν, οὐκ ἀπολύεται τῆς ἁμαρτίας οὐδὲ διὰ τὸ ἀκουσίως ἀποκτεῖναι. quod autem ex ipsis adversæ partis argumentis necessario consequatur, ne propter ipsam quidem absentiam voluntatis et malæ fraudis ab hac cæde, adolescentem, qui cædem commisit, a culpa, et a pœna absolvi. Possit quoque sic legi: ὡς δὲ οὐδὲν [id est κατ' οὐδὲν, ut sit adverbialiter positum] τῆς ἁμαρτίας οὐδὲ τῷ — Cohæret τῆς ἁμαρτίας cum ἀπολύεται. Idem.

κτεῖναι, ἐξ ὧν αὐτοὶ λέγουσιν, ἀπολύεται, ἀλλὰ κοινὰ ἀμφότερα ταῦτα ἀμφοῖν αὐτοῖν ἐστὶ, δηλώσω. [1] εἴπερ ὁ παῖς διὰ τὸ ὑπὸ τὴν φορὰν τοῦ ἀκοντίου ἐλθεῖν καὶ μὴ ἀτρέμας ἑστάναι φονεὺς αὐτὸς αὑτοῦ δίκαιος εἶναι ἐστὶν, οὐδὲ τὸ μειράκιον καθαρὸν τῆς αἰτίας ἐστὶν, ἀλλ' εἴπερ 676
τούτου μὴ ἀκοντίζοντος ἀλλ' ἀτρέμα ἑστῶτος ἀπέθανεν ὁ παῖς. ἐξ ἀμφοῖν δὲ τοῦ φόνου γενομένου, ὁ μὲν παῖς εἰς αὑτὸν ἁμαρτὼν μᾶλλον ἢ κατὰ τὴν ἁμαρτίαν ἑαυτὸν τετιμώρηται — τέθνηκε γάρ —, ὁ δὲ συλλήπτωρ καὶ κοινωνὸς εἰς τοὺς οὐ προσήκοντας τῆς ἁμαρτίας γενόμενος πῶς δίκαιος ἀζήμιος ἀποφυγεῖν ἐστίν; Ἐκ δὲ τῆς αὐτῶν τῶν ἀπολογουμένων ἀπολογίας μετόχου τοῦ μειρακίου ὄντος τοῦ φόνου, οὐκ ἂν δικαίως οὐδὲ ὁσίως ἀπολύοιτε αὐτόν. οὔτε γὰρ ἡμεῖς, οἱ διὰ τὴν τούτων ἁμαρτίαν διαφθαρέντες, αὐθένται καταγνωσθέντες ὅσια ἀλλ' ἀνόσι' ἂν πάθοιμεν ὑφ' ὑμῶν· οὔθ' οἱ θανατώσαντες ἡμᾶς μὴ [2] εἱργόμενοι τῶν προσηκόντων εὐσεβοῖντ' ἂν ὑπὸ τῶν ἀπολυσάντων τοὺς 677
ἀνοσίους. πάσης δ' ὑπὲρ πάντων τῆς κηλῖδος εἰς ὑμᾶς ἀναφερομένης, πολλὴ εὐλάβεια ὑμῖν τούτων ποιητέα ἐστί. καταλαβόντες μὲν γὰρ αὐτὸν καὶ [3] εἴρξαντες ὧν ὁ νόμος [3] εἵργει, καθαροὶ τῶν ἐγκλημάτων ἔσεσθε· ἀπολύσαντες δέ,

[1] εἰ γὰρ ὁ [2] εἰργόμ. [3] εἴρ.

Ἀμφότερα] Id est, καὶ ἡ ἁμαρτία error, καὶ ἡ τιμωρία erroris pœna. Colligit sic: si uterque erravit, uterque puniendus est. (vel si mavis sic: si alter errore lapsorum punitus est, alter quoque puniendus est.) Sed alter jam punitus est, filius meus puta. Ergo alter quoque, filius adversarii, puniendus est. Si nempe sumimus erratum ab utraque parte pariter fuisse. Idem.

Ἀλλὰ] Subaudi a communi τότε καθαρὸν ἔσται τῆς αἰτίας. sed tum demum vacabit culpa. Idem.

Εἰς τοὺς οὐ προσήκοντας] Cohæret hoc cum τῆς ἁμαρτίας. ἁμαρτία εἰς τοὺς οὐ προσήκοντας, est peccatum in eos, εἰς οὓς οὐ προσήκει ἁμαρτάνειν. quos peccato lædere haud convenit. ut si filius ipse sese confodiens patrem baculo senii privet, et profundo luctu demergat. Idem.

Τῶν προσηκόντων] Scil. εἴργεσθαι. ad verbum: *non interdicti interdici-convenientibus*, h. e. οὐκ εἰργόμενοι τούτων τῶν τόπων, ὧν [vel ὅθεν] τοὺς τοιούτους εἴργεσθαι προσήκει. v. paulo post, ub ilegitur εἴρξαντες, ὧν ὁ νόμος εἵργει. Idem.

Εὐσεβοῖντ' ἂν] Subaudi ὀρθῶς καὶ δικαίως. neque recto et æquo convenienter fiat, si, qui nos morte affecissent, non modo ab iis locis haud arceantur, unde impuros arceri par est, sed et pro piis et sanctis habeantur, eaque reverentia excipiantur et tractentur, qua pios et sanctos excipi jus et fas est. Pro ἀπολυσάντων malim ἀπολεσάντων: si id probes, subaudi ἄν. Dicere vult, si satis perspicio sententiam caliginosissimam: judices, a quibus morti condemnati fuerimus, si non rursus ipsi quoque urbe expellantur, religioni haud satis fiat a civibus, qui, nisi falso judicio decepti fuissent, impuros perdidissent. Idem.

Πάσης δ' ὑπὲρ πάντων τῆς κηλῖδος] In vos solos relabente piaculo, quod alias, si jus recte dixissetis, in cives universos incubiturum fuisset. ὑπὲρ h. l. est *pro*, *loco*. quo minus cives universi ferant, vos soli feretis. Idem.

Τούτων] Id est, τῶν φονικῶν δικῶν. Idem.

ὑπαίτιοι καθίστασθε. τῆς οὖν ὑμετέρας εὐσεβείας ἕνεκα 124. 1
καὶ τῶν νόμων ἀπάγοντες τιμωρεῖσθε αὐτὸν, αὐτοί τε μὴ μεταλάβητε τῆς τούτου μιαρίας, ἡμῖν [1] τε τοῖς γονεῦσιν, οἳ ζῶντες κατορωρύγμεθα ὑπ' αὐτοῦ, δόξῃ γοῦν ἐλαφροτέραν τὴν συμφορὰν καταστήσατε.

δ. ΕΞΑΠΟΛΟΓΙΑΣ Ο ΥΣΤΕΡΟΣ.

678 ΤΟΥΤΟΝ μὲν εἰκὸς πρὸς τὴν ἑαυτοῦ κατηγορίαν προσέχοντα τὸν νοῦν μὴ μαθεῖν τὴν ἀπολογίαν μου· ὑμᾶς δὲ χρὴ γινώσκειν, ὅτι ἡμεῖς μὲν οἱ ἀντίδικοι κατ' εὔνοιαν κρίνοντες τὸ πρᾶγμα εἰκότως δίκαια ἑκάτεροι αὑτοὺς οἰόμεθα λέγειν, ὑμᾶς δὲ ὁσίως ὁρᾶν προσήκει τὰ πραχθέντα. ἐκ τῶν λεγομένων γὰρ ἡ ἀλήθεια σκεπτέα αὐτῶν ἐστίν. ἐγὼ δὲ, εἰ μέν τι ψεῦδος εἴρηκα, ὁμολογῶ καὶ τὰ ὀρθῶς εἰρημένα προσδιαβάλλειν ἄδικα εἶναι· εἰ δὲ ἀληθῆ μὲν, λεπτὰ δὲ καὶ ἀκριβῆ, οὐκ ἐγὼ ὁ λέγων ἀλλ' ὁ πράξας τὴν ἀπέ-
679 χθειαν αὐτῶν δίκαιος φέρεσθαί ἐστι. Θέλω δὲ ὑμᾶς πρῶτον μαθεῖν, ὅτι οὐκ ἐάν τις φάσκῃ ἀποκτεῖναι, τοῦτ' ἔστιν, ἀλλ' ἐάν τις [2] ἐλεγχθῇ. οὗτος δὲ ὁμολογῶν τὸ ἔργον ὡς ἡμεῖς λέγομεν γενέσθαι, ὑπὲρ τοῦ ἀποκτείναντος ἀμφισβητεῖ, ὃν ἀδύνατον ἀλλαχόθεν ἢ ἐκ τῶν πραχθέντων δηλοῦσθαι. σχετλιάζει δὲ κακῶς ἀκούειν φάσκων τὸν παῖδα, εἰ μήτε

[1] τε] δὲ [2] ἐλεχθῇ

Ἀπάγοντες] Non ad locum supplicii, sed μέχρι τῆς ἐφορείας, usque ad confinia ditionis Atticæ. mittite eum in exsilium. IDEM.

Μεταλάβητε] Bene habet, indicans futurum tempus: certo eveniat, ut vos scelus ejus haud participetis. IDEM.

δ. Κατ' εὔνοιαν] Ob caritatem cujusque sui, vel, ut vulgo loquuntur, amorem proprium, τὴν ἑκάστου πρὸς ἑαυτὸν εὔνοιαν, cum quisque se magis, quam alium quemque amat, necessarios suos aliorum necessariis, causamque suam causæ alienæ præfert. IDEM.

Αὑτοὺς] Id est, ἡμᾶς αὐτοὺς, *nosmetipsos*. asperum suffeci leni, qui h. l. in vulgatis obtinet. uterque nostrum prout consentaneum est fieri, se æqua, et æquiora etiam, quam adversarium, dicere autumat. IDEM.

Τὴν ἀπέχθειαν αὐτῶν] Odiositatem, vel Latinius ut dicam, invidiam horum vocabulorum, λεπτὸς puta et ἀκριβής. quæ in hujusmodi causa et in hisce personis, h. e. in hoc accusatore, et in hoc reo, parum absunt a convicio. qui me coegit tam subtiliter et argute disputare, is dignus est, qui horum vocabulorum invidiam aufferat, ut nempe disputator subtilis et callidus audiat, h. e. calumniator. IDEM.

Τις φάσκῃ] Subaudi, vel interpone potius τινά. siquis aliquem aiat occidisse alium quempiam. Nam alias e vulgata exsistat facile hæc sententia, quæ est absurda, si quis semet aiat cædem patrasse. quamquam, ut verum fatear, hæc ipsa quoque stulta sententia ex illa ipsa nostra emendatione, si quis cavillari velit, extorqueatur. Bona mens ergo in hujusmodi ambiguis sua cuique monitrix et gubernatrix esse debet. IDEM.

Τοῦτ' ἔστιν] Id est, ὁ ἐγκαλούμενος φονεὺς εἶναι, οὐκ εὐθέως διὰ τὸ ἔγκλημα αὐτὸ γίνεται τοῦτο, ὃ ἐγκαλεῖται, homicida puta. IDEM.

Σχετλιάζει δὲ] Subaudi εἰκῇ, frustra,

ἀκοντίσας μήτ᾽ ἐπινοήσας αὐθέντης ὢν ἀποδέδεικται, καὶ οὐ πρὸς τὰ λεγόμενα ἀπολογεῖται. οὐ γὰρ ἀκοντίσαι οὐδὲ βαλεῖν αὐτόν φημι τὸν παῖδα, ἀλλ᾽ ὑπὸ τὴν πληγὴν τοῦ 680 ἀκοντίου ὑπελθόντα οὐχ ὑπὸ τοῦ μειρακίου ἀλλ᾽ ὑφ᾽ ἑαυτοῦ διαφθαρῆναι· οὐ γὰρ ἀτρεμίζων ἀπέθανε. τῆς δὲ διαδρομῆς αἰτίας ταύτης γινομένης, εἰ μὲν ὑπὸ τοῦ παιδοτρίβου καλούμενος διέτρεχεν, ὁ παιδοτρίβης ἂν ἀποκτείνας αὐτὸν εἴη· εἰ δ᾽ ὑφ᾽ ἑαυτοῦ πεισθεὶς ὑπῆλθεν, αὐτὸς ὑφ᾽ ἑαυτοῦ διέφθαρται. θέλω δὲ μὴ πρότερον ἐπ᾽ ἄλλον λόγον ὁρμῆσαι, ἢ τὸ ἔργον ἔτι φανερώτερον καταστῆσαι, ὁποτέρου αὐτῶν ἐστί. τὸ μὲν μειράκιον οὐδενὸς μᾶλλον τῶν συμμελετώντων ἐστὶ τοῦ σκοποῦ ἁμαρτὸν, οὐδὲ τῶν ἐπικαλουμένων τι διὰ τὴν αὑτοῦ ἁμαρτίαν δέδρακεν· ὁ δὲ παῖς, οὐ ταὐτὰ τοῖς συνθεωμένοις δρῶν, ἀλλ᾽ εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ ἀκοντίου ὑπελθὼν, σαφῶς δηλοῦται παρὰ τὴν αὑτοῦ ἁμαρτίαν περισσοτέροις ἀτυχήμασι τῶν ἀτρεμιζόντων περιπεσών. ὁ μὲν γὰρ ἀφεὶς οὐδὲν ἂν ἥμαρτε, μηδενὸς ὑπὸ τὸ βέλος ὑπελθόντος· αὐτὸς δ᾽ οὐκ ἂν ἐβλήθη μετὰ τῶν θεωμένων ἑστώς. ὡς δ᾽ οὐδενὸς 681 μᾶλλον τῶν συνακοντιζόντων μέτοχός ἐστι τοῦ φόνου, διδάξω. εἰ γὰρ διὰ τὸ τοῦτον ἀκοντίζειν ὁ παῖς ἀπέθανε, πάντες ἂν οἱ συμμελετῶντες συμπράκτορες εἴησαν τῆς αἰτίας· οὗτοι γὰρ οὐ διὰ τὸ μὴ ἀκοντίζειν οὐκ ἔβαλον αὐτὸν, ἀλλὰ διὰ τὸ μηδένα ὑπὸ τὸ ἀκόντιον ὑπελθεῖν· ὁ δὲ νεανίσκος οὐδὲν περισσὸν τούτων ἁμαρτὼν ὁμοίως τούτοις

sine causa. Idem.

Μήτ᾽ ἐπινοήσας] Scil. ἀκοντίζειν. sic dedi de meo, pro vulgari μήτε πονήσας. v. p. 123, 3. Idem.

Οὐ γὰρ] Alius dixisset οὐδὲ γὰρ οὐδ᾽ αὐτὸς οὔτ᾽ ἀκοντίσαι, οὔτε βαλεῖν — nam ne ego ipse quidem aio ipsum puerum jaculum intorsisse, aut quemquam feriisse. Idem.

Αἰτίας ταύτης] Aut invertendus est horum vocabulorum ordo, ut sententia sit, hic discursus in causa, vel culpa, cum fuerit: aut manente illo verborum ordine, conveniat utique αὐτῷ melius, quam ταύτης. Pro ταύτης possit quoque τούτων vel τούτου legi, vel potius: τῆς δὲ διαδρομῆς αἰτία ταύτης τίς φαίνεται γενομένη; ecquam autem hujus discursus causam constat fuisse? Idem.

Ἀποκτείνας] Malim cum articulo ὁ ἀποκτείνας. Idem.

Καταστῆσαι] Mollius foret καταστήσαιμι. Idem.

Τὸ μὲν] Planior utique foret oratio, si aut γὰρ aut οὖν additum esset. Idem.

Τι] Sic in neutro, et enclitice, sine accentu exarandum curavi, quod in vulgatis circumfertur τις. neque per errorem suum commisit eorum quicquam, quorum insimulatur. Idem.

Αὐτὸς δὲ] Scil. ὁ παῖς ὁ τρωθείς. Idem.

Μέτοχός ἐστι] Scil. ὁ ἀκοντίσας. Idem.

Οὗτοι γὰρ οὐ διὰ] Sic dedi de meo, pro vulgari lectione, a qua οὐ abest. hi enim non ideo puerum non ferierunt, quod jaculari omiserunt, vel a jaculando se abstinuerunt. Idem.

Μηδένα] Imo vero μηδενί: nam accusativus cum ὑπελθεῖν copulandus jam præcessit, αὐτὸν puta. sed ideo, quod hic puer eorum nemini sub teli conjectum venit. Idem.

Νεανίσκος] h. l. semel appellatur, qui

οὐκ ἂν ἔβαλεν αὐτὸν ἀτρέμα σὺν τοῖς θεωμένοις ἑστῶτα.
682 ἔστι δὲ οὐδὲ τὸ [1] ἁμάρτημα τοῦ παιδὸς μόνον, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀφυλαξία. ὁ μὲν γὰρ οὐδένα ὁρῶν διατρέχοντα πῶς ἂν ἐφυλάξατο μηδένα βαλεῖν; ὁ δ᾽ ἰδὼν τοὺς ἀκοντίζοντας εὐπετῶς ἂν ἐφυλάξατο μηδένα μὴ βαλεῖν· ἐξῆν γὰρ αὐτῷ ἀτρέμας ἑστάναι. τὸν δὲ νόμον, ὃν παραφέρουσιν, ἐπαινεῖν δεῖ. ὀρθῶς γὰρ καὶ δικαίως τοὺς ἀκουσίως ἀποκτείναντας ἀκουσίοις παθήμασι κολάζει. τὸ μὲν οὖν μειράκιον ἀναμάρτητον ὂν οὐκ ἂν δικαίως ὑπὲρ τοῦ ἁμαρτόντος κολάζοιτο· ἱκανὸν γὰρ αὐτῷ ἐστὶ τὰς αὑτοῦ ἁμαρτίας φέρειν· ὁ δὲ παῖς ταῖς αὑτοῦ ἁμαρτίαις διαφθαρεὶς ἅμα ἥμαρτέ τε καὶ ὑφ᾽ ἑαυτοῦ ἐκολάσθη. κεκολασμένου δὲ τοῦ ἀποκτείναντος,
683 οὐκ ἀτιμώρητος [2] ὁ φόνος ἐστὶν, ἔχοντός γε τὴν δίκην τοῦ φονέως. Οὐκ ἐὰν οὖν ἀπολύσητε ἡμᾶς, ἀλλ᾽ ἐὰν καταλάβητε, 125.1 ἐνθύμιον ὑπολείψεσθε. ὁ μὲν γὰρ αὐτὸς τὰς αὑτοῦ ἁμαρτίας φέρων οὐδενὶ οὐδὲν προστρόπαιον καταλείψει· ὁ δὲ καθαρὸς τῆς αἰτίας, [3][ὃς] ἐὰν διαφθαρῇ, τοῖς καταλαμβάνουσι μεῖζον τὸ ἐνθύμιον γενήσεται. εἰ δὲ αὐθέντης ἐκ τῶν λεγομένων ἐπιδείκνυται, οὐχ ἡμεῖς αὐτῷ οἱ λέγοντες αἴτιοι ἐσμὲν, ἀλλ᾽ ἡ πρᾶξις τῶν ἔργων. ὀρθῶς δὲ τῶν ἐλέγχων ἐλεγχόντων τὸν παῖδα αὐθέντην ὄντα, ὁ νόμος ἀπολύων ἡμᾶς τῆς αἰτίας τὸν ἀποκτείναντα καταλαμβάνει.
684 μήτε οὖν ἡμᾶς εἰς μὴ προσηκούσας συμφορὰς ἐμβάλητε,

[1] ἁμάρτημα τοῦτο τοῦ

[2] Desunt ὁ φόνος.

[3] Absunt unci.

antehac semper voc. μειράκιον fuit designatus. filius accusati puta, cui homicidium a patre peremti pueri imputabatur. Idem.

Ὁρῶν et ἐφυλάξατο] Filius meus puta. Idem.

Ἐφυλάξατο μηδένα βαλεῖν] Aut accipiendum h. l. μηδένα pro τινά. qui cavere poterat, ne quem feriret? aut sic, quasi dixisset: ἐφυλάξατο ὅπως μηδένα βάλῃ, vel ὥστε μηδένα βαλεῖν. Idem.

Μηδένα μὴ βαλεῖν] Subaudi ἑαυτόν: cavisset hoc, ut ne quis se feriret. Idem.

Κολάζειν] Π. ὀρθὸν γὰρ καὶ δίκαιον τ. ἀ. ἀ. ἀ. π. κολάζειν, ἢ, ὀρθῶς γὰρ καὶ δικαίως - - - - - κολάζει. H. Stephan.

Τὰς αὑτοῦ ἁμαρτίας] Si quas alias culpas veras et notarias filius meus sibi contraxerit. nam hac quidem in causa extra culpam est. Reisk.

Ἔχοντος] Videri possit ὑπέχοντος: nam homicida ὑπέχει τὴν δίκην, et occisus ἔχει. verum bene habet vulgata, ideo, quod in hac causa idem homo una et ὁ φονεὺς est et ὁ φονευθείς. quatenus est homicida sui, ὑπέχει præstat satisfactionem, quatenus autem est occisus, hactenus ἔχει, habet, abstulit eam. Idem.

Ἐνθύμιον] Scrupulum conscientiæ vestræ injeceritis, unde dubitatio hæc necessario exsistat, et incurrens subinde in animos vestros, vos excruciet; quid si hunc a nobis morte mulctatum, iniquitate hujus nostræ sententiæ læserimus, et sanguinem innocentem effuderimus? Idem.

Ὃς] Equidem abesse malim. Sin autem servetur, tum ad ὁ δὲ καθαρὸς τῆς αἰτίας subaudiendum erit προστρόπαιον καταλείψει. Insons piaculum vobis relinquet inhærens, quod donec expietur, ira deorum vos manebit, pœnæque omne genus vos exagitabunt. Idem.

μήτε αὐτοὶ ταῖς τούτων ἀτυχίαις βοηθοῦντες ἐναντία τοῦ δαίμονος γνῶτε, ἀλλ', ὥσπερ ὅσιον καὶ δίκαιον, μεμνημένοι τοῦ πάθους, ὅτι διὰ τὸν ὑπὸ τὴν φορὰν τοῦ ἀκοντίου ὑπελθόντα ἐγένετο, ἀπολύετε ἡμᾶς· οὐ γὰρ αἴτιοι τοῦ φόνου ἐσμέν.

Αὐτοὶ] h. l. accipio pro αὖ. *neque rursus.* opponuntur enim inter se ἡμᾶς et τούτων. Idem.

Δαίμονος] Nam Fors [ὁ δαίμων] hos voluit miseros esse. repugnare autem voluntati numinis impium sit. Idem.

ΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ

ΤΕΤΡΑΛΟΓΙΑ Γ.

α. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΟΝΟΥ [1]ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΛΕΓΟΝΤΟΣ [2]ΑΜΥΝΑΣΘΑΙ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

ΝΕΟΣ καὶ πρεσβύτης ἐκ λοιδορίας συμπεσόντες ἀλλήλοις ἐμάχοντο, ἰσχυρότερον δὲ τοῦ νέου πλήξαντος τέθνηκεν ὁ πρεσβύτης· καὶ περὶ τούτου κατηγορεῖ τις τοῦ νέου, ὡς τὸν φόνον πεποιηκότος. ὁ δὲ πρῶτον τὸν πρεσβύτην ἀδίκων ἄρξαι λέγει χειρῶν. ὅθεν ἀντέγκλημα ἡ στάσις γίνεται.

ΝΕΝΟΜΙΣΤΑΙ μὲν ὀρθῶς τὰς φονικὰς δίκας περὶ
685 πλείστου τοὺς κρίνοντας ποιεῖσθαι διώκειν τε καὶ μαρτυρεῖν κατὰ τὸ δίκαιον, μήτε τοὺς ἐνόχους ἀφιέντας μήτε τοὺς καθαροὺς εἰς ἀγῶνα καθιστάντας. ὅ τε γὰρ θεὸς, βουλόμενος ποιῆσαι τὸ ἀνθρώπινον γένος, τοὺς πρῶτον γενομένους ἔφυσεν ἡμῶν, τροφέας [3]τε παρέδωκε τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, ἵνα μὴ σπάνει τῶν ἀναγκαίων προαποθνήσκοιμεν τῆς γηραιοῦ τελευτῆς. ὅστις οὖν τούτων

[1] ΠΕΡΙ [2] ΑΜΥΝΕΣΘΑΙ [3] τε καὶ παρέδωκε

Τοὺς κρίνοντας] Haud me fugit Græcosque Latinosque auctores verba solere mirificum in modum trajicere, quod ego equidem ingens et fœdum vitium esse arbitror, nulloque modo excusabile; hic tamen num ita collocarit Antipho vocabula hoc ordine, ut vulgo in libris jacent, dubito. Quicquid ejus est, perspicuitati et mori loquendi naturæque rerum conveniens hic est ordo, quem demonstrabo: τοὺς κρίνοντας τὰς φονικὰς δίκας περὶ πλείστου ποιεῖσθαι. Idem.

Διώκειν τε] Subaudi τοὺς διώκοντας; et sic quoque ad μαρτυρεῖν subaudi τοὺς μαρτυροῦντας. Idem.

ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἀξιωθεὶς τοῦ βίου ἡμῶν ἀνόμως τινὰ
ἀποκτείνει, ἀσεβεῖ μὲν περὶ τοὺς θεοὺς, συγχεῖ δὲ τὰ 686
νόμιμα τῶν ἀνθρώπων. ὅ τε γὰρ ἀποθανὼν, στερόμενος ὧν ὁ θεὸς ἔδωκεν αὐτῷ, εἰκότως θεοῦ τιμωρίαν ὑπολείπει τὴν τῶν ἀλιτηρίων δυσμένειαν, ἣν οἱ παρὰ τὸ δίκαιον κρίνοντες ἢ μαρτυροῦντες, συνασεβοῦντες τῷ ταῦτα δρῶντι, οὐ προσῆκον μίασμα εἰς τοὺς ἰδίους οἴκους εἰσάγονται· ἡμεῖς τε οἱ τιμωροὶ τῶν διεφθαρμένων, εἰ δι' ἄλλην τινὰ ἔχθραν τοὺς ἀναιτίους διώκοιμεν, τῷ μὲν ἀποθανόντι οὐ τιμωροῦντες δεινοὺς ἀλιτηρίους ἕξομεν τοὺς τῶν ἀποθανόντων προστροπαίους, τοὺς δὲ καθαροὺς ἀδίκως ἀποκτείνοντες ἔνοχοι τοῦ φόνου τοῖς ἐπιτιμίοις ἐσμὲν, ὑμᾶς τε ἄνομα δρᾷν πείθοντες καὶ τοῦ ὑμετέρου ἁμαρτήματος ὑπαίτιοι γιγνόμεθα. ἐγὼ μὲν οὖν δεδιὼς ταῦτα, εἰς ὑμᾶς παράγων τὸν ἀσεβήσαντα, καθαρὸς τῶν ἐγκλημάτων εἰμί· ὑμεῖς δὲ ἀξίως τῶν προειρημένων τῇ κρίσει προσέχοντες τὸν νοῦν, ἀξίαν
δίκην τοῦ πάθους τῷ εἰργασμένῳ ἐπιθέντες, ἅπασαν τὴν 687
πόλιν καθαρὰν τοῦ μιάσματος καταστήσετε. εἰ μὲν γὰρ ἄκων ἀπέκτεινε τὸν ἄνδρα, ἄξιος ἂν ἦν συγγνώμης τυχεῖν τινός· ὕβρει δὲ καὶ ἀκολασίᾳ παροινῶν εἰς ἄνδρα πρεσβύτην, τύπτων τε καὶ πνίγων ἕως τῆς ψυχῆς ἀπεστέρησεν αὐτὸν, ὡς μὲν ἀποκτείνας τοῦ φόνου τοῖς ἐπιτιμίοις ἔνοχός ἐστιν, ὡς δὲ συγχέων ἅπαντα τῶν γεραιοτέρων τὰ νόμιμα

Ἀποκτείνει] Imo vero ἀποστερεῖ. quicunque igitur, his tantis bonis dignus a diis habitus, iisque ornatus cum esset, tamen tam immemor beneficiorum acceptorum est, ut nostrum aliquem contra jus et fas vita privet. Siquis pro ἀξιωθεὶς malit ἀξιωθέντα nostrum aliquem vita privet, quamvis dii dignum eum habuissent, qui his muneribus suis frueretur, haud repugnabo. Paret interim, ex utraque lectione sententiam satis commodam exsistere. Si ἀποκτείνει servatur, tum ad τοῦ βίου addendum erit ἀποστερῶν. Idem.

Θεοῦ] Malim ἑαυτῷ. ille sibimet ipsi reliquam [h. e. fata sua suprema manentem vel consecuturam] facit pœnam: quæ illa pœna sit, statim subjicit τὴν τῶν ἀλιτηρίων δυσμένειαν. Sed vel sic quoque τιμωρὸν adjective melius quadraret, *ultricem*, *adjutricem*. vel etiam legi possit εἰκότως τῷ αὐθέντῃ τιμωρὸν ὑπολείπει. relinquit homicidæ imposterum metuendam sævitiem deorum ultorum, sceleris sui castigatricem. Idem.

Ἣν] Non habet quo referatur: paret quidem referri ad δυσμένειαν vel τιμωρίαν. verum quodnam erit prædicatum huic ἣν subjectum? Aies εἰσάγονται esse. Recte vero. Atqui tum pendebit οὐ προσῆκον μίασμα. lababit constructio. Penes me dubium non est, post ἣν deesse κινοῦντες, vel παροξύνοντες, vel tale quid. quam sævitiem numinum furialium irritantes et iniqui judices, et falsi testes, eo quod idem scelus patrant, atque ipsi homicidæ, ipsi suas in domos inducunt piaculum, quo vacare et poterant et debebant. Debebat etiam accusatores his annumerare. Verum de his seorsim in continenti subjicit. Idem.

Ταῦτα δρῶντι] Id est, ἀποκτείνοντι. Idem.

Οὐ προσῆκον] Piaculum proprie, et primitus ad ipsos nil pertinens, utpote ipsorum manibus non contractum, sed alienis. Idem.

οὐδενὸς ἁμαρτεῖν, οἷς οἱ τοιοῦτοι κολάζονται, δίκαιός ἐστιν. ὁ μὲν τοίνυν νόμος ὀρθῶς ὑμῖν τιμωρεῖσθαι παραδίδωσιν αὐτόν· τῶν δὲ μαρτύρων ἀκηκόατε, οἳ παρῆσαν παροινοῦντι αὐτῷ. ὑμᾶς δὲ χρὴ τήν τε ἀνομίαν τοῦ παθήματος ἀμύνοντας, τήν τε ὕβριν κολάζοντας ἀξίως τοῦ πάθους, τὴν βουλεύσασαν ψυχὴν ἀνταφελέσθαι αὐτόν.

β. ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΦΟΝΟΥ ΟΝ ΩΣ ΑΜΥΝΟΜΕΝΟΣ ΑΠΕΚΤΕΙΝΕΝ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Η ΣΤΑΣΙΣ μετάστασις· μεταφέρει γὰρ ἐπὶ τὸν θεραπεύσαντα ἰατρὸν τὸν φόνον. τὸ γὰρ ἀντεγκληματικὸν ὡς παρεπόμενον ἔλαβεν.

---

688 ΟΤΙ μὲν βραχεῖς τοὺς λόγους ἐποιήσαντο, οὐ θαυμάζω 126.
αὐτῶν· οὐ γὰρ ὡς μὴ πάθωσιν ὁ κίνδυνος αὐτοῖς ἐστιν,
ἀλλ' ὡς ἐμὲ μὴ δικαίως δι' ἔχθραν διαφθείρωσιν· ὅτι δ'
ἐξισοῦν τοῖς μεγίστοις ἐγκλήμασιν ἤθελον τὸ πρᾶγμα, οὗ
ὁ ἀποθανὼν αὑτῷ αἴτιος καὶ μᾶλλον ἢ ἐγὼ ἐγένετο, εἰκότως ἂν ἀγανακτεῖν μοι δοκῶ. ἄρχων γὰρ χειρῶν ἀδίκων, καὶ παροινῶν εἰς ἄνδρα πολὺ αὑτοῦ σωφρονέστερον, οὐχ αὑτῷ μόνον τῆς συμφορᾶς ἀλλὰ καὶ ἐμοὶ αἴτιος τοῦ ἐγκλήματος γέγονεν. οἶμαι μὲν οὖν ἔγωγε οὔτε δίκαια τούτους οὔθ' ὅσια δρᾷν ἐγκαλοῦντας ἐμοί. τὸν γὰρ ἄρξαντα τῆς πληγῆς, εἰ μὲν [1] σιδήρῳ ἢ λίθῳ ἢ ξύλῳ ἠμυνάμην αὐτὸν, ἠδίκουν μὲν οὐδ' οὕτως — οὐ γὰρ ταὐτὰ ἀλλὰ μείζονα καὶ πλείονα δίκαιοι οἱ ἄρχοντες ἀντιπάσχειν εἰσίν —· ταῖς δὲ χερσὶ τυπτόμενος ὑπ' αὐτοῦ, ταῖς χερσὶν ἅπερ ἔπασχον ἀντιδρῶν, πότερα ἠδίκουν; εἶεν. ἐρεῖ δὲ Ἀλλ' ὁ νόμος [2] εἴρ-
689 γων μήτε δικαίως μήτε ἀδίκως ἀποκτείνειν ἔνοχον τοῦ

[1] Deest σιδήρῳ. [2] εἴργων μήτε ἀδίκως, μήτε δικαίως

Ἠδίκουν μὲν οὐδ' οὕτως] Recentiores ἂν addidissent, sive post secundum, sive post tertium vocabulum. ne sic quidem injuria læsissem. IDEM.

Ταὐτὰ] Subaudi μόνον, item κακά. pari modo ἀλλὰ μείζονα accipi debet pro ἀλλὰ καὶ μείζονα. IDEM.

Οἱ ἄρχοντες] Scil. χειρῶν ἀδίκων, de quo agitur. IDEM.

Μήτε δικαίως] Hæc duo vocabula, quæ desunt h. l. vulgatis, addidi e p. 122, 8. 128, 41. et aliis similibus locis. dictio μήτε δικαίως μήτε ἀδίκως significat, nullo, quocunque tandem, prætextu. IDEM. Ita quoque, np. μήτε δικαίως μήτε ἀδίκως, tribus prope sæculis ante emendavit M. A. Muretus in Var. Lect. l. xvii. c. 7. Et mox [p. 77. v. 4.] vocabula parenthetica, οὐ γὰρ ταὐτὰ — ἀντιπάσχειν εἰσὶ, deletum ivit: quippe ' quæ, cum paulo superius [v. 23.]

φόνου τοῖς ἐπιτιμίοις ἀποφαίνει σε ὄντα· ὁ γὰρ ἀνὴρ τέθνηκεν. Ἐγὼ δὲ καὶ δεύτερον καὶ τρίτον οὐκ ἀποκτεῖναι φημί. εἰ μὲν γὰρ ὑπὸ τῶν πληγῶν ὁ ἀνὴρ παραχρῆμα ἀπέθανεν, ὑπ' ἐμοῦ μὲν δικαίως δ' ἂν ἐτεθνήκει — οὐ γὰρ ταὐτὰ ἀλλὰ μείζονα καὶ πλείονα οἱ ἄρξαντες δίκαιοι ἀντιπάσχειν εἰσί—· νῦν δὲ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον πονηρῷ ἰατρῷ ἐπιτρεφθεὶς διὰ τὴν τοῦ ἰατροῦ μοχθηρίαν καὶ οὐ διὰ τὰς πληγὰς ἀπέθανε· προλεγόντων γὰρ αὐτῷ τῶν ἄλλων ἰατρῶν, εἰ ταύτην τὴν θεραπείαν θεραπεύσοιτο, ὅτι ἰάσιμος ὢν διαφθαρήσοιτο, δι' ὑμᾶς τοὺς συμβούλους διαφθαρεὶς ἐμοὶ ἀνόσιον ἔγκλημα προσέβαλεν. ἀπολύει δέ με καὶ ὁ νόμος καθ' ὃν διώκομαι. τὸν γὰρ ἐπιβουλεύσαντα κελεύει φονέα εἶναι. ἐγὼ μὲν οὖν πῶς ἂν ἐπιβουλεύσαιμι αὐτῷ, εἰ μὴ [1] καὶ ἐπεβουλεύθην ὑπ' αὐτοῦ; τοῖς γὰρ αὐτοῖς ἀμυνόμενος αὐτὸν καὶ τὰ αὐτὰ δρῶν ἅπερ ἔπασχον, σαφὲς ὅτι τὰ αὐτὰ ἐπεβούλευσα καὶ ἐπεβουλεύθην. εἰ δέ τις, ἐκ τῶν πληγῶν τὸν θάνατον οἰόμενος γενέσθαι, φονέα με αὐτοῦ ἡγεῖται εἶναι, ἀντιλογισάσθω ὅτι διὰ τὸν ἄρξαντα αἱ πληγαὶ γενόμεναι τοῦτον αἴτιον τοῦ θανάτου καὶ οὐκ ἐμὲ ἀποφαίνουσιν ὄντα· οὐ γὰρ ἂν ἠμυνάμην μὴ τυπτόμενος ὑπ' αὐτοῦ. ἀπολυόμενος δὲ ὑπό [2] τε τοῦ ἄρξαντος τῆς 690
πληγῆς, ἐγὼ μὲν οὐδενὶ τρόπῳ φονεὺς αὐτοῦ εἰμί· ὁ δὲ ἀποθανών, εἰ μὲν ἀτυχίᾳ τέθνηκεν, τῇ ἑαυτοῦ ἀτυχίᾳ κέχρηται — ἠτύχησε γὰρ ἄρξας τῆς πληγῆς —, εἰ δ' ἀβουλίᾳ τινί, τῇ ἑαυτοῦ ἀβουλίᾳ διέφθαρται· οὐ γὰρ εὖ φρονῶν ἔτυπτέ με. ὡς μὲν οὖν οὐ δικαίως κατηγοροῦμαι, ἐπιδέδεικταί μοι. ἐθέλω δὲ τοὺς κατηγοροῦντάς μου πᾶσιν οἷς

[1] Deest καί.

[2] γε

recte ac loco suo posita essent, ut tam exiguo intervallo denuo hic legantur, literariorum stupor' effecisset.

Ταῦτα] Π. ταὐτά. H. STEPHAN.

Εἰ μὴ ἐπεβουλεύθην] Nisi volent adversarii quoque affirmare, id quod nunquam facient, interemptum quoque mihi insidiatum fuisse, et priorem quidem. quod si aient hi, tum ego quoque non negabo me insidias ejus aliis insidiis oppositis elusisse. REISK.

Ὑπό γε τοῦ ἄρξαντος] Non bene convenit γε hic loci vi carens. malim τε. Sed tum deest aliquid. num ergo ὑπό τε τοῦ νόμου, ὑπό τε τοῦ ἄρξ.; IDEM.

Ἠτύχησε γὰρ ἄρξας τῆς πληγῆς] Atqui hæc est, non ἀτυχία, sed ἀβουλία. Ergone sic locus erit concipiendus: εἰ μὲν ἀτυχίᾳ — (ἠτύχησε γὰρ πονηρῷ περιπεσὼν ἰατρῷ)· εἰ δ' ἀβουλίᾳ τινὶ, τῇ ἑαυτοῦ ἀβουλίᾳ διέφθαρται, ἄρξας τῆς πληγῆς. sinistro quodam fato si periit, non mihi debet imputari illud sinistrum fatum, sed ipsius, fuit quippe cui fatale esset, ut in manus imperiti medici incideret, qui eum sustulit. Sin autem temeritas eum necavit, non mea fecit, sed ipsius, quippe qui verbera prior ingesserit. IDEM.

ἐγκαλοῦσιν ἐνόχους αὐτοὺς ὄντας ἐπιδεῖξαι. καθαρῷ μέν μοι τῆς αἰτίας ὄντι φόνον ἐπιβουλεύοντες, ἀποστεροῦντές δέ με τοῦ βίου ὃν ὁ θεὸς παρέδωκε μοι, περὶ τὸν θεὸν ἀσεβοῦσιν· ἀδίκως δὲ θάνατον ἐπιβουλεύοντες τά τε νόμιμα συγχέουσι, φονεῖς τέ μου γίνονται· ἀνοσίως δ' ἀποκτεῖναι ὑμᾶς με πεί-
691 θοντες, καὶ τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας αὐτοὶ φονεῖς εἰσί. τούτοις μὲν οὖν ὁ θεὸς ἐπιθείη τὴν δίκην· ὑμᾶς δὲ χρὴ τὸ ὑμέτερον σκοποῦντας ἀπολῦσαί με μᾶλλον ἢ καταλαβεῖν βούλεσθαι. ἀδίκως μὲν γὰρ ἀπολυθεὶς, διὰ τὸ μὴ ὀρθῶς διδαχθῆναι ὑμᾶς ἀποφυγὼν, τοῦ μὴ διδάξαντος καὶ οὐχ ὑμέτερον τὸν προστρόπαιον τοῦ ἀποθανόντος καταστήσω·
μὴ ὀρθῶς δὲ καταληφθεὶς ὑφ' ὑμῶν, ὑμῖν καὶ οὐ τούτῳ τὸ 127.1
μήνιμα τῶν ἀλιτηρίων προστρίψομαι. ταῦτ' οὖν εἰδότες, τουτοισὶ τὸ ἀσέβημα τοῦτο ἀναθέντες, αὐτοί τε καθαροὶ τῆς αἰτίας γενέσθε, ἐμέ τε ὁσίως καὶ δικαίως ἀπολύετε· οὕτω γὰρ ἂν καθαρώτατοι πάντες οἱ πολῖται εἴημεν.

692

γ. ΕΚΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Ο ΥΣΤΕΡΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

ΕΝ [1] τούτῳ φησὶ Θαυμάζω ὅτι οὐκ εἰκὸς ἄρξαι χειρῶν ἀδίκων τὸν πρεσβύτερον. εἶτα ὅτι [2] εἰ καὶ οὕτως ἔχει, ὁ μέχρι φόνου ἀμυνόμενος ὑπεύθυνος. καὶ περὶ τοῦ ἰατροῦ, ὡς δι' ἀπειρίαν ἐσφάλη, ἀνεύθυνος ὤν.

ΤΟΥΤΟΝ τε οὐ θαυμάζω ἀνόσια δράσαντα ὅμοια οἷς εἴργασται λέγειν· ὑμῖν τε συγγινώσκω βουλομένοις τὴν ἀκρίβειαν τῶν πραχθέντων μαθεῖν, τοιαῦτα ἀνέχεσθαι ἀκούοντας αὐτοῦ, ἃ ἐκβάλλεσθαι ἄξιά ἐστι. τὸν γὰρ ἄνδρα ὁμολογῶν τύπτειν τὰς πληγὰς ἐξ ὧν ἀπέθανεν, αὐτὸς [3] μὲν τοῦ τεθνηκότος οὔ φησι φονεὺς εἶναι, ἡμᾶς δὲ τοὺς τιμωροῦν-

[1] τούτοις [2] καὶ εἰ οὕτως [3] Deest μέν.

Καθαρῷ μὲν] Adde γάρ. IDEM.

Φονεῖς] Qui ad facinus impium aliquem induxerit, eum appellare sicarium pietatis ejus, plusquam sophisticum est. IDEM.

Τοῦ μὴ διδάξαντος] Id est, τοῦ μὴ ὀρθῶς διδάξαντος, ἐμοῦ δηλονότι. IDEM.

Τὸν προστρόπαιον] Π. τὸ προστρ. H. STEPHAN. Sed bene habet vulgata. ὁ προστρόπαιος, δαίμων puta, est ὁ δαίμων, πρὸς ὃν τρέπονται οἱ ἀδικούμενοι. numen illud, quod in contemtores atque violatores jurium aliis debitorum, præsertim necessariis, iisque mortuis, et universe erga pietatis et juris divini immemores, animadvertit pœnasque impietatis ab iis repetit. REISK.

Τούτῳ] Scil. τῷ ἐμῷ κατηγόρῳ. IDEM.

γ. Συγγινώσκω] Idem est ac si dixisset: συγγινώσκομεν ὑμῖν, ὅτι διὰ τὸ βούλεσθαι τὴν ἀκρίβειαν τῶν πραχθέντων μαθεῖν, ἀνέχεσθε ἀκούοντες. IDEM.

τας αὐτῷ ζῶν τε καὶ βλέπων φονέας αὐτοῦ φησὶν εἶναι.
θέλω δὲ καὶ τἆλλα παραπλήσια ἀπολογηθέντα τούτοις
ἐπιδεῖξαι αὐτόν. εἶπε δὲ πρῶτον μὲν, εἰ καὶ ἐκ τῶν πλη-
γῶν ἀπέθανεν ὁ ἀνὴρ, ὡς οὐκ ἀπέκτεινεν αὐτόν· τὸν γὰρ
ἄρξαντα τῆς πληγῆς, τοῦτον αἴτιον τῶν πραχθέντων γενό-
μενον, καταλαμβάνεσθαι ὑπὸ τοῦ νόμου, ἄρξαι δὲ τὸν ἀπο-
θανόντα. μάθετε δὴ πρῶτον μὲν, ὅτι ἄρξαι καὶ παροινεῖν
τοὺς νεωτέρους τῶν πρεσβυτέρων εἰκότερόν ἐστι· τοὺς μὲν 693
γὰρ ἥ τε μεγαλοφροσύνη τοῦ γένους ἥ τε ἀκμὴ τῆς ῥώμης
ἥ τε ἀπειρία τῆς μέθης ἐπαίρει τῷ θυμῷ χαρίζεσθαι, τοὺς
δὲ ἥ τε ἐμπειρία τῶν παρανομουμένων ἥ τε ἀσθένεια τοῦ
γήρως ἥ τε δύναμις τῶν νέων φοβοῦσα σωφρονίζει. ὡς δὲ οὐ
τοῖς αὐτοῖς ἀλλὰ τοῖς ἐναντιωτάτοις ἠμύνατο αὐτὸν, αὐ-
τὸ τὸ ἔργον σημαίνει. ὁ μὲν γὰρ, ἀκμαζούσῃ τῇ ῥώμῃ τῶν
χειρῶν χρώμενος, ἀπέκτεινεν· ὁ δὲ ἀδυνάτως τὸν κρείσσονα
ἀμυνόμενος, οὐδὲ σημεῖον οὐδὲν ὑπολιπὼν ὧν ἠμύνατο, ἀπέ-
θανεν. εἰ δὲ ταῖς χερσὶν ἀπέκτεινε καὶ οὐ σιδήρῳ, ὅσον αἱ
χεῖρες τοῦ σιδήρου οἰκειότεραι τούτῳ εἰσὶ, τοσούτῳ μᾶλλον
φονεύς ἐστιν. ἐτόλμησε δὲ εἰπεῖν, ὡς ὁ ἄρξας τῆς πληγῆς καὶ
μὴ διαφθείρας μᾶλλον τοῦ ἀποκτείναντος φονεύς ἐστι·
τοῦτον γὰρ βουλευτὴν τοῦ θανάτου φησὶ γενέσθαι. ἐγὼ δὲ
πολὺ τἀναντία τούτων φημί. εἰ γὰρ αἱ χεῖρες ἃ διανοού-
μεθα ἑκάστῳ ἡμῶν ὑπουργοῦσιν, ὁ μὲν πατάξας καὶ μὴ
ἀποκτείνας τῆς πληγῆς βουλευτὴς ἐγένετο, ὁ δὲ θανασί-
μως τύπτων τοῦ θανάτου· ἐκ γὰρ ὧν ἐκεῖνος διανοηθεὶς
ἔδρασεν, ὁ ἀνὴρ τέθνηκεν. ἔστι δὲ ἡ μὲν ἀτυχία τοῦ πατά-
ξαντος, ἡ δὲ συμφορὰ τοῦ παθόντος. ὁ μὲν γὰρ ἐξ ὧν ἔδρα-
σεν ἐκεῖνος διαφθαρεὶς, οὐ τῇ ἑαυτοῦ ἁμαρτίᾳ ἀλλὰ τῇ
τοῦ πατάξαντος χρησάμενος ἀπέθανεν· ὁ δὲ μείζω ὧν 694
ἤθελε πράξας, τῇ ἑαυτοῦ ἀτυχίᾳ ὃν οὐκ ἤθελεν ἀπέκτει-
νεν. ὑπὸ δὲ τοῦ ἰατροῦ φάσκων αὐτὸν ἀποθανεῖν, θαυμάζω
ὅτι οὐχ ὑφ᾽ ἡμῶν τῶν συμβουλευσάντων ἐπιτρεφθῆναι φησὶν

Ἄρξαι καὶ παροινεῖν] Loco καὶ malim τοῦ. Idem.

Παρανομουμένων] Subaudi ὑπὸ μεθυόντων. Suspicio nasci possit de παροινουμένων, flagitiorum et malorum a crapula proficiscentium. Idem.

Τοῦτο γὰρ βουλ.] Π. τοῦτον. H. Stephan.

Τῆς πληγῆς] Subaudi ἀλλ᾽ οὐ τοῦ θανάτου. Reisk.

αὐτὸν διαφθαρῆναι. καὶ γὰρ [1]ἂν εἰ μὴ ἐπετρέψαμεν, ὑπ' ἀθεραπείας ἂν ἔφη διαφθαρῆναι αὐτόν. [2]εἰ δέ τοι καὶ ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ ἀπέθανεν, ὡς οὐκ ἀπέθανεν, ὁ μὲν ἰατρὸς οὐ φονεὺς αὐτοῦ ἐστὶν — ὁ γὰρ νόμος ἀπολύει αὐτὸν —, διὰ δὲ τὰς τούτου πληγὰς ἐπιτρεψάντων ἡμῶν αὐτῷ, πῶς ἂν ἄλλος τις, ἢ ὁ βιασάμενος ἡμᾶς χρῆσθαι αὐτῷ φονεὺς εἴη ἄν; οὕτω δὲ φανερῶς ἐλεγχόμενος ἐκ παντὸς τρόπου ἀποκτεῖναι τὸν ἄνδρα, εἰς τοῦτο τόλμης καὶ ἀναιδείας ἥκει, ὥστ' οὐκ ἀρκοῦν αὐτῷ ἐστὶν ὑπὲρ τῆς αὑτοῦ ἀσεβείας ἀπολογεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ ἡμᾶς, οἳ τὸ τούτου μίασμα ἐπεξερχόμεθα, ἀθέμιστα καὶ ἀνόσια δρᾶν φησί. τούτῳ μὲν οὖν πρέπει 128.
καὶ ταῦτα καὶ ἔτι [3]τούτων δεινότερα λέγειν, τοιαῦτα δεδρακότι· ἡμεῖς δὲ τὸν θάνατον φανερὸν ἀποδεικνύντες, τήν τε πληγὴν ὁμολογουμένην ἐξ ἧς ἀπέθανε, τόν τε νόμον εἰς τὸν
695 πατάξαντα τὸν φόνον ἀνάγοντα, ἀντὶ τοῦ παθόντος ἐπισκήπτομεν ὑμῖν, τῷ τούτου φόνῳ τὸ μήνιμα τῶν ἀλιτηρίων ἀκεσαμένους πᾶσαν τὴν πόλιν καθαρὰν τοῦ μιάσματος καταστῆσαι.

δ. ΕΞΑΠΟΛΟΓΙΑΣ Ο ΥΣΤΕΡΟΣ.

Ο ΜΕΝ ἀνὴρ, οὐ καταγνοὺς αὐτὸς [4]αὑτοῦ ἀλλὰ τὴν σπουδὴν τῶν κατηγόρων φοβηθεὶς, [5]ὑπαπέστη· ἡμῖν δὲ τοῖς φίλοις ζῶντι ἢ ἀποθανόντι εὐσεβέστερον ἀμύνειν αὐτῷ. ἄριστα μὲν οὖν αὐτὸς [1]ἂν ὑπὲρ αὑτοῦ ἀπελογεῖτο· ἐπεὶ δὲ τάδε ἀκινδυνότερον ἔδοξεν ἡμῖν εἶναι, οἷς μέγιστον ἂν πένθος γένοιτο στερηθεῖσιν αὐτοῦ, ἀπολογητέον. δοκεῖ δέ μοι

[1] Deest ἄν. [2] εἰ δ' ἔτι καὶ [3] τούτου [4] ἑαυτοῦ [5] ὑπεξέστη

Ἀθεραπείας] Sive ἀθεραπίας sive ἀθεραπείας exares, neutrum bene Græcum est: nam ut prius ab ἀθέραψ, ita posterius ab ἀθεραπεύω sit repetendum, quorum neutri cum linguæ Græcæ rationibus convenit. Idem.

Εἰ δ' ἔτι καὶ] Π. εἰ δέ τι καὶ — H. Stephan. Ego aliquando malebam εἰ δέ τοι καὶ, nunc vero censeo bene habere vulgatam. *adhuc vero si largiar* —. Reisk.

Ἔτι τούτου δεινότερα] Loco medii vocabuli malim τούτων, ob præmissum ταῦτα. Idem.

δ. Ὁ μὲν ἀνὴρ] Accusatus homicidii, cujus loco (fuga enim discrimen capitis devitaverat) amicus ejus aliquis hanc dixit orationem, veluti defensionem secundariam. Idem.

Τάδε] Fuga cum declinare, et eludere tempestatem imminentem, odioque inimicorum flagranti cedere, et nos ejus loco causam dicere. Ob insequens ἀκινδυνότερον, non ἀκινδυνότερα, suspicio fere oriatur ad τάδε addendum esse ποιεῖν. Idem.

περὶ τὸν ἄρξαντα τῆς πληγῆς τὸ ἀδίκημα εἶναι. ὁ μὲν οὖν διώκων οὐκ εἰκόσι τεκμηρίοις χρώμενος τοῦτον τὸν ἄρξαντα 696 φησὶν εἶναι. εἰ μὲν γὰρ, ὥσπερ βλέπειν μὲν τοῖς ὀφθαλμοῖς, ἀκούειν δὲ τοῖς ὠσὶν, οὕτω κατὰ φύσιν ἦν ὑβρίζειν μὲν τοὺς νέους, σωφρονεῖν δὲ τοὺς γέροντας, οὐδὲν ἂν τῆς ὑμετέρας κρίσεως ἔδει· αὐτὴ γὰρ ἡ ἡλικία τὸν νέον κατέκρινε· νῦν δὲ, πολλοὶ μὲν νέοι σωφρονοῦντες, πολλοὶ δὲ πρεσβῦται παροινοῦντες, οὐδὲν μᾶλλον τῷ διώκοντι ἢ τῷ φεύγοντι τεκμήριον [1] γίνονται. κοινοῦ δὲ τοῦ τεκμηρίου ἡμῖν ὄντος, τούτῳ τῷ παντὶ προέχομεν· οἱ γὰρ μάρτυρες τοῦτόν φασιν ἄρξαι τῆς πληγῆς. ἄρξαντος δὲ τούτου, καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων κατηγορουμένων, ἀπολύεται τῆς αἰτίας. εἴτε γὰρ ὁ πατάξας,

[1] γίνεται

Τοῦτον] Accusatum absentem. Idem.

Βλέπειν] Subaudi πᾶσίν ἐστι κατὰ φύσιν. Idem.

Οὕτω κατὰ] Interponendum videtur καί. Idem.

Γίνεται] Π. γίνονται. H. Stephan.

Τούτῳ] In hoc, statim subjiciendo, præstamus adversariis, modis omnibus. Reisk.

Τοῦτον] Item τούτου proximum, non, ut adhuc, ad reum cædis, sed ad occisum redeunt. Idem.

Κατηγορουμένων] Subaudi ὀρθῶς καὶ δικαίως. etiamsi reliqua omnia vere recteque incusentur. Idem.

Εἴτε γὰρ] Quod alterum εἴτε non insequitur, movet hoc suspicionem, h. l. aliquid deesse, ad hunc ferme modum. εἴτε γὰρ οὐδεὶς, [ὁ φονεύς ἐστιν subaudi,] aut enim nemo, scil. homicida est, εἴτε ὁ πατάξας — Verumtamen, ut verum fatear, in hac reddenda sententia, non εἴτε — εἴτε videtur usurpaturus fuisse, sed potius ἢ — ἤ. deinde, si hanc interpretandi rationem probamus, etiam, post φονεύς ἐστι posito puncto (absoluta enim tum erit sententia) a novo sententiæ exordio leg. erit ὁ ἄρξας οὖν τῆς πληγῆς φ. γ. verum videtur potius vulgata h. l. bene habere, sed alterum membrum hujus griphi deesse, quod quale fuerit, aut esse potuerit, haud video. Hujusmodi enim umbratilibus et vitæ lucem haud ferentibus, putidis et puerilibus sophismatibus innutritus non sum. Alius aliquis hanc sententiam sic ferme planius enunciasset: εἰ ὁ πατάξας μᾶλλον, ἢ ὁ ἀποκτείνας, ἐβιάσατο ὑμᾶς πρὸς τὸν ἰατρὸν ἐλθεῖν, ὁμοίως καὶ ὁ ἄρξας τῆς πληγῆς μᾶλλον ὁ φονεύς ἐστιν, ἢ ὁ ἀμυνάμενος. Si verum est hoc [id quod proculdubio aperte falsum est] eum, qui prior pugnum sustulit et primum ictum intulit, magis, quam illum, qui vim illatam repulit, in causa fuisse, ut vos necesse haberetis ad medicum confugere, liquet occisum potius pro homicida habendum esse, quam alterum. — Jam debebat alterum sequi oppositum membrum — εἴτε ὁ ἀνταμυνάμενος ὑμᾶς ἐβιάσατο μᾶλλον, ἢ ὁ ἄρξας, πρὸς τὸν ἰατρὸν ἐλθεῖν, ὑμεῖς ἐστὲ οἱ φονεῖς, ἐν τῇ αἱρέσει τοῦ ἰατροῦ ἁμαρτόντες. Sin autem vis oblatæ repulsor magis, quam rixæ exorsor et princeps, vos coegit ad artem medici receptum habere, vos estis homicidæ, qui in delectu medici erraveritis. Sententia hæc si probetur, post ἐπὶ τὸν ἰατρὸν ἐλθεῖν sit interponenda. [Illa superius a me annotata in medio relinquam; quæ tum in chartas conjiciebam, cum dialecticam Antiphonteam minus callerem; quamquam ne nunc quidem calleo; neque tanti est ut perdiscam. Videor mihi tamen aliquantulum in ea magis nunc profecisse. Expromam itaque conjecturam, quæ in mentem venit locum hunc Latinum facienti. Scilicet pro εἴτε leg. esse simpliciter εἰ, et ad πατάξας addendum φονεύς ἐστι. Colligit sic: vos, adversarii, paulo ante sic arguebatis. qui vulnera alicui imposuerit tam sæva, ut sauciatus necesse haberet medicum arcessere, cujus inscitia eum tollit; ille aggressor necasse sauciatum dicendus est. Hoc si verum est, verum item est alterum hoc meum argumentum. Qui verberibus ingerendis aliquem lacessat ad reverberandum, homicida sui est, si reverberantis vehementia modum excedens necem illi consciverit. Erit tum ὁ πατάξας v. ult. non ὁ πρῶτος, sed ὁ δεύτερος πατάξας. non verberator, seu rixæ sator, sed reverberator, seu acceptæ in-

697 διὰ τὴν πληγὴν βιασάμενος ὑμᾶς ἐπιτρεφθῆναι ἰατρῷ, μᾶλ-
λον τοῦ ἀποκτείναντος φονεύς ἐστιν, ὁ ἄρξας τῆς πληγῆς
φονεὺς γίνεται. οὗτος γὰρ ἠνάγκασε τόν τε ἀμυνόμενον ἀν-
698 τιτύπτειν, τόν τε πληγέντα ἐπὶ τὸν ἰατρὸν ἐλθεῖν. ἀνόσια
γὰρ [1]ὅ γε διωκόμενος πάθοι, εἰ μήτε ἀποκτείνας ὑπὲρ τοῦ
ἀποκτείναντος μήτε ἄρξας ὑπὲρ τοῦ ἄξαντος φονεὺς ἔσται.
ἔστι δὲ οὐδὲ ὁ ἐπιβουλεύσας οὐδὲν μᾶλλον ὁ διωκόμενος τοῦ
διώκοντος. εἰ γὰρ ὁ μὲν ἄρξας τῆς πληγῆς τύπτειν καὶ μὴ
ἀποκτείνειν διενοήθη, ὁ δὲ ἀμυνόμενος ἀποκτεῖναι, οὗτος ἂν
ὁ ἐπιβουλεύσας εἴη. νῦν δὲ [2]καὶ ὁ ἀμυνόμενος, τύπτειν καὶ
οὐκ ἀποκτεῖναι διανοηθεὶς ἥμαρτεν, εἰς ἃ οὐκ ἐβούλετο πα-
τάξας. τῆς μὲν οὖν πληγῆς βουλευτὴς ἐγένετο, τὸν δὲ θά-
νατον πῶς [3]ἂν ἐπεβούλευσεν, ὅν γε ἀκουσίως ἐπάταξεν;
699 οἰκεῖον δὲ τὸ ἁμάρτημα τῷ ἄρξαντι μᾶλλον ἢ τῷ ἀμυνο-
μένῳ ἐστίν. ὁ μὲν γὰρ ἃ ἔπασχεν ἀντιδρᾶν ζητῶν, ὑπ'
ἐκείνου βιαζόμενος ἐξήμαρτεν· ὁ δὲ διὰ τὴν αὑτοῦ ἀκολα-
σίαν πάντα δρῶν καὶ πάσχων, καὶ τῆς ἑαυτοῦ καὶ τῆς
ἐκείνου ἁμαρτίας [4]δικαιός φονεὺς εἶναί ἐστιν. ὡς δὲ οὐδὲ
κρείσσων ὢν, ἀλλὰ πολὺ ὑποδεέστερος ὢν ἔπασχεν ἠμύνε-
το, διδάξω. ὁ μὲν ὑβρίζων καὶ παροινῶν πάντ' ἔδρα καὶ
οὐδὲν ἠμύνατο· ὁ δὲ μὴ πάσχειν ἀλλὰ ἀπωθεῖσθαι ζη-

[1] ὅδε [2] Deest καί. [3] Deest ἄν. [4] δικαιότερος

juriæ ultor. Et hanc argumentandi rationem in Latinis meis expressi. *In Access. ad sua Antiph.*] IDEM.

Ἐπιτρεφθῆναι] Ob præmissum ὑμᾶς malim ἐπιτρέψαι. nam ægri ἐπιτρέπονται medico, amici ægrotantis eum ἐπιτρέπουσι. IDEM.

Ὅδε διωκόμενος] Videtur illa syllaba δὲ e proxima syllaba δι orta, ideoque amputanda esse, aut saltim leg. ὅ γε διωκ. nisi malis ὅδε accipere pro οὗτος, et sane accusatum interdum appellat τοῦτον. sed tum leg. sit cum articulo ὅδε ὁ διωκόμενος, ut hæc duo vocabula ὁ διωκ. interpretamento sint vocabuli ὅδε. Si accusatus pro homicida habebitur, tametsi cædem non commiserit, qui autem reapse commisit, is insons si habebitur; porro, qui rixam exorsus non sit, si is tamen nihilominus existimabitur exorsus esse; contra vero, qui revera jurgii princeps fuit, eum ab hac culpa opinio falsa absolvet: impium facinus id fuerit, et eveniat ei injuria infanda. IDEM.

Τύπτειν] Subaudi μόνον. IDEM.

Εἰς ἃ] Scil. μέρη τοῦ σώματος. vel εἰς τοσοῦτον μέτρον, ὅσον οὐκ ἐβούλετο. IDEM.

Ἐπεβούλευσεν] Imo vero ἐβούλευσεν: est enim hoc verbum in hac re legitimum. Sin autem vulgatam servabimus, erit αὐτῷ subaudiendum, vel τούτῳ potius, quod semper est subaudiendum, sive vulgatam tenebimus, sive conjecturam nostram adoptabimus. IDEM.

Δρῶν καὶ πάσχων] Scil. ἃ ἔδρασε καὶ ἔπαθε. IDEM.

Καὶ τῆς] Imo vero ἐκ τῆς ἑαυτοῦ, ἢ τῆς—. IDEM.

Ἁμαρτίας] Π. ἁμαρτίας αἴτιος δικ. H. STEPHAN. Quo nil opus est, si placet, ut modo suadebamus, ἐκ τῆς ἑαυτοῦ, ἢ τῆς ἐκείνου. IDEM.

Εἶναι] Id est, νομίζεσθαι, ὑπολαμβάνεσθαι. IDEM.

Κρείσσων ὢν] Imo vero κρεισσόνως adverbialiter. v. versu 4. p. 83. et sic quoque ὑποδεεστέρως. IDEM.

Ὧν ἔπασχεν] Id est, ἢ ταῦτα ἦν, ἃ ἔπασχεν, scil. ὁ διωκόμενος. IDEM.

Ὁ μὲν] Adde γάρ. IDEM.

τῶν, ἅ τε ἔπασχεν ἀκουσίως ἔπασχεν, ἅ τ' ἔδρασε τὰ πα-
θήματα βουλόμενος διαφυγεῖν, ἐλασσόνως ἢ κατ' ἀξίαν
τὸν ἄρξαντα ἠμύνετο, καὶ οὐκ ἔδρα. εἰ δὲ κρείσσων ὢν τὰς
χεῖρας κρεισσόνως ἠμύνετο ἢ ἔπασχεν, οὐδ' οὕτω δίκαιος
ὑφ' ὑμῶν καταλαμβάνεσθαι ἐστί. τῷ μὲν γὰρ ἄρξαντι
πανταχοῦ μεγάλα ἐπιτίμια ἐπίκειται, τῷ δὲ ἀμυνομένῳ
οὐδαμοῦ οὐδὲν ἐπιτίμιον γέγραπται. πρὸς δὲ τὸ [1] μήτε δι- 700
καίως μήτε ἀδίκως [2] ἀποκτείνειν ἀποκέκριται· οὐ γὰρ ὑπὸ
τῶν πληγῶν ἀλλ' ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ ὁ ἀνὴρ ἀπέθανεν, ὡς οἱ
μάρτυρες μαρτυροῦσιν. ἔστι δὲ καὶ ἡ τύχη τοῦ ἄρξαντος
καὶ οὐ τοῦ ἀμυνομένου. ὁ μὲν γὰρ ἀκουσίως πάντα δράσας
καὶ παθὼν ἀλλοτρίᾳ τύχῃ κέχρηται· ὁ δὲ ἑκουσίως πάντα
29. 1 πράξας ἐκ τῶν αὑτοῦ ἔργων τὴν τύχην [3] προαγόμενος, τῇ
αὑτοῦ ἀτυχίᾳ ἥμαρτεν. ὡς μὲν οὖν [4] οὐδενὶ ἔνοχος τῶν
κατηγορημένων ὁ διωκόμενος ἐστὶν, ἀποδέδεικται. εἰ δέ τις
κοινὴν μὲν τὴν πρᾶξιν, κοινὴν δὲ τὴν ἀτυχίαν αὐτῶν ἡγού-
μενος εἶναι, [5] μηδὲν ἀπολύσιμον μᾶλλον ἢ καταλήψιμον ἐκ
τῶν λεγομένων γινώσκει [6] αὐτὸν ὄντα, καὶ οὕτως ἀπολύειν
μᾶλλον ἢ καταλαμβάνειν δίκαιόν ἐστι. τόν τε γὰρ διώκοντα
οὐ δίκαιον καταλαμβάνειν, μὴ σαφῶς διδάξαντα ὅτι ἀδι- 701
κεῖται· τόν τε φεύγοντα ἀνόσιον ἁλῶναι, μὴ φανερῶς ἐλεγ-
χθέντα ἃ ἐπικαλεῖται. οὑτωσὶ [7] δὲ ἐκ παντὸς τρόπου τῶν
ἐγκλημάτων ἀπολυομένου τοῦ ἀνδρὸς, ἡμεῖς ὁσιώτερον ὑμῖν

[1] μὴ [2] Deest ἀποκτείνειν. [3] * προσαγόμενος [4] οὐδὲν [5] * μηδέν' [6] αὐτῶν [7] Deest δέ.

Μὴ δικαίως] Imo vero μήτε δικαίως, ex formula juris. Idem.

'Αλλοτρίᾳ] Fortuna aliena uti dicitur aliquis, qui rem gerit seu prospere, feliciter, sapienter, gloriose, seu contra, non eo, quod ipse rem sic fuisset, utramvis in partem, executurus, si solus eam per se gessisset, sed, quod alterius alicujus, cum quo illi ea res communis fuit, intervenit, seu secunda fortuna, seu adversa, quæ istum seu extulit et in sublimi collocavit, sive dejecit et evertit. verbo, propter consortium cum alio, merita illius participare. ut si pii centum e. c. eadem nave vecti cum uno impio, propter hunc unum una cum eo pereant. Idem.

Προσαγόμενος] Ad se arcessens, advocans, consciscens sibi. sic dedi de meo, pro vulgari προαγ. Idem.

Αὐτῶν ὄντα] Π. αὐτὸν ὄντα. H. Stephan.

Δίκαιον] Non damnabo; potest enim αὐτὸν subaudiri: æquius est eum absolvi, quam condemnari. Atticismo tamen convenientius sit δίκαιοί ἐστε legi, vos deceat magis absolvere, quam condemnare. Reisk.

Τόν τε γὰρ διώκοντα οὐ δίκαιον] Videtur locus ita esse corrigendus: τὸν μὲν γὰρ διώκοντα δίκαιον καταλαμβάνειν [sine particula infitiante]. nam accusatorem quidem jus et fas est condemnare eum, qui non perspicue docuerit, injuria se fuisse læsum. τὸν δὲ [per delta, non per tau] φεύγοντα ἀνόσιον ἁλῶναι. reum vero condemnari sit nefas eum, qui non perspicue criminum incusatorum fuerit convictus. Idem.

'Οσιώτερον] Quam nempe accusatores paulo ante fecerant. v. p. 80. v. 12. Idem.

ἐπισκήπτομεν ὑπὲρ αὐτοῦ, μὴ τὸν φονέα ζητοῦντας κολάζειν τὸν καθαρὸν [1][ζητεῖν] ἀποκτείνειν. ὅ τε γὰρ ἀποκτείνας τοῦ [2]ἀποθανόντος οὐδὲν ἧσσον τοῖς αἰτίοις προστρόπαιόν ἐστιν, οὗτός τε ἀνοσίως διαφθαρεὶς διπλάσιον καθίστησι τὸ μίασμα τῶν ἀλιτηρίων τοῖς ἀποκτείνασιν αὐτόν. ταῦτα οὖν δεδιότες, τὸν μὲν καθαρὸν ὑμέτερον ἡγεῖσθε εἶναι
702 ἀπολύειν τῆς αἰτίας, τὸν δὲ μιαρὸν τῷ χρόνῳ ἀποδόντες φῆναι τοῖς ἔγγιστα τιμωρεῖσθαι ὑπολείπετε· οὕτω γὰρ δικαιότατα καὶ ὁσιώτατα πράξαιτ᾽ ἄν.

[1] Absunt unci. [2] θανόντος

Ἐπισκήπτομεν] Sic dedi de meo, pro vulgari ἀποσκ. nos vobis injungimus et demandamus. Idem.

Ἀποκτείνας] Scil. τὸν θανόντα, ἐὰν ἀντιφονευθῇ ἀδίκως καὶ ἀνοσίως. Idem.

Τοῖς αἰτίοις] Scil. τούτου τοῦ φόνου, τοῦ δευτέρου. iis qui cædem hanc secundam, in ultionem prioris, consciscunt. Idem.

Οὗτος] Imo vero οὕτως: manet enim oratio in eodem subjecto, non desilit ad aliud; seu duo illa vocabula ἀποκτείνας et διαφθαρεὶς ad eandem personam redeunt. Contra, in vulgata ὁ ἀποκτείνας et οὗτος sibi opponuntur, velut duæ diversæ personæ. Idem.

Ὑμέτερον] Scil. ἔργον vel καθῆκον. Constructio hæc est: ἡγεῖσθε ὑμέτερον εἶναι [id est προσήκειν ὑμῖν] τὸ τὸν καθαρὸν ἀπολύειν. Idem.

Τὸν δὲ μιαρὸν —] Carent hæc sententia sana. Nam si peremtus ipse sui fuit homicida, quid opus erat spem ostendere de vero homicida olim aliquando in lucem prodendo. Sin autem ab alio quopiam peremtus est, ecquis ille homicida est, si accusatus non fuit, qui negatur fuisse. Nemo enim alius intervenit. Ergone frustra istæc atque temere ita projecta dicemus? Haud ausim affirmare. Quod si ergo sana his quoque inest sententia, videtur sophista judicibus auctor esse, ut accusatores a se cum hac excusatione dimittant. O boni, non liquet, quinam hujus peremti homicida fuerit. Nunc quidem abite domum, et ab hujus rei persecutione desistite. Nam is profecto insons est. Salvum vobis semper manet jus vestrum peremti homicidam in jure persequendi, si quando per temporis longinquitatem fiat, ut is deprehendatur atque noscitetur. Quod quia futurum nunquam erat, quippe negatum, tantundem erat, atque accusatores honesta oratione, et cum ludibrio spei negatæ, a foro suo blande ablegare. Idem.

ΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΗΡΩΔΟΥ ΦΟΝΟΥ

ΛΟΓΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

ΕΛΟΣ τις Μιτυληναῖος ἀνὴρ ἐξ Ἀθηνῶν κατ᾽ ταὐτὸν ἀνήγετο Ἡρώδῃ εἰς τὴν Αἶνον· ὡς δὲ πλέοντες ἐγένοντο ἐν τῇ Μηθύμνῃ τῆς Λέσβου, ἐπειδὴ ἀστέγαστον ἦν τὸ πλοῖον, εὑρόντες ἕτερον ἐστεγασμένον μετέβησαν. εἰσελθόντων δὲ αὐτῶν ἐν αὐτῷ, ἐξῆλθε περὶ τὴν ἑσπέραν ὁ Ἡρώδης, καὶ οὐκέτι εἰσῆλθεν. ἐπανελθόντος οὖν αὐτοῦ τοῦ Ἕλου μόνου, οἱ συγγενεῖς τοῦ τελευτήσαντος ἐγράψαντο μὲν τὸν Ἕλον ὡς κακοῦργον, ἐν δὲ τῷ δικαστηρίῳ ἀγωνιζόμενοι εἶπον· ὅτι καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν. ὁ δὲ τὸ μὲν τῆς κακουργίας ἔγκλημα ἀπολύεται παραγραφικῶς, λέγων κακούργους εἶναι τοὺς κλέπτας καὶ λωποδύτας, ὧν οὐδὲν ἀπέδειξάν με ποιήσαντα. μεταβαίνει δ᾽ ἐπὶ τὴν ὑπὲρ τοῦ φόνου ἀπολογίαν, καὶ στοχαστικῶς ἀγωνίζεται. τὰ δὲ ἀπ᾽ ἀρχῆς ἄχρι τέλους κοινά.

ά. ΕΒΟΥΛΟΜΗΝ [1] μὲν, ὦ ἄνδρες, τὴν δύναμιν τοῦ 703
λέγειν καὶ τὴν ἐμπειρίαν τῶν πράγματων ἐξ ἴσου μοι καθεστάναι τῇ τε συμφορᾷ καὶ τοῖς κακοῖς τοῖς γεγενημένοις· νῦν δὲ τοῦ μὲν πεπείραμαι πέρα τοῦ προσήκοντος, τοῦ δὲ ἐνδεής εἰμι μᾶλλον τοῦ συμφέροντος. οὗ μὲν γάρ με ἔδει κακοπαθεῖν τῷ σώματι μετὰ τῆς αἰτίας τῆς οὐ προσηκούσης, ἐνταυθοῖ οὐδέν με ὠφέλησεν ἡ ἐμπειρία· οὗ δέ με δεῖ σωθῆναι μετὰ τῆς ἀληθείας εἰπόντα τὰ γενόμενα, ἐν τούτῳ με βλάπτει ἡ τοῦ λέγειν ἀδυναμία. πολλοὶ γὰρ ἤδη τῶν οὐ δυναμένων λέγειν ἄπιστοι γενόμενοι τοῖς ἀληθέσιν, αὐτοῖς τούτοις ἀπώλοντο, οὐ δυνάμενοι δηλῶσαι αὐτά· πολλοὶ δὲ τῶν λέγειν δυναμένων πιστοὶ γενόμενοι τῷ ψεύδεσθαι,

[1] Deest μέν.

ά. Ἐξ ἴσου] Valet h. l. idem atque ἀξίως, ἁρμοζόντως, πρεπόντως. Sententia non hæc est: vellem parem modum facundiæ et experientiæ mihi inesse, seu, me facundum pariter esse, atque sum rerum peritus. Sed istæc: vellem mihi et facundiam et usum rerum, præsenti huic meæ calamitati parem atque convenientem esse, ut per illa hoc possem facilius et æquius hanc ferre atque depellere. Idem.

Τοῦ μὲν] Scil. τοῦ γενέσθαι ἐν συμφορᾷ καὶ κακοῖς. καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἐν ἐμπειρίᾳ πραγμάτων. Idem.

Τοῦ δὲ] Scil. τοῦ δύνασθαι λέγειν. Idem.

Οὗ μὲν γὰρ] In carcere puta. v. p. 131. 29. et 31. ed. Steph. Idem.

Ἔδει] Num δεῖ in præsenti, an potius οὐκ ἔδει. non oportebat, id est, οὗ ἐκακοπάθησα τέως, οὐ δέον. ubi molestias et cruciatus pertuli adhuc, præter meritum meum. Idem.

Οὗ δὲ] In judicio. Idem.

Τοῖς ἀληθέσιν] Non dubito rescribere τῷ ἀληθεύειν, tum propter istud τῷ ψεύδεσθαι, tum ob facilem errorem in MSS. Taylor. Subaudi ἐπί. idem est ac si dixisset ἐπὶ τῇ ἀληθείᾳ, ἐν τῷ ἀληθεύειν. Reisk.

Αὐτοῖς τούτοις] Id est, δι᾽ αὐτὰ ταῦτα τἀληθῆ. Idem.

704 τούτῳ ἐσώθησαν, διότι ἐψεύσαντο. ἀνάγκη οὖν, ὅταν τις
ἄπειρος ᾖ τοῦ ἀγωνίζεσθαι, ἐπὶ τοῖς τῶν κατηγόρων λόγοις
εἶναι μᾶλλον ἢ ἐπ' αὐτοῖς τοῖς ἔργοις καὶ τῇ ἀληθείᾳ τῶν
πραγμάτων. ἐγὼ οὖν, ὦ ἄνδρες, αἰτήσομαι ὑμᾶς, οὐχ ἅπερ
οἱ πολλοὶ τῶν ἀγωνιζομένων ἀκροᾶσθαι σφῶν αὐτῶν αἰτοῦν-
ται, σφίσι μὲν αὐτοῖς ἀπιστοῦντες, ὑμῶν δὲ προκατεγνω-
κότες ἄδικόν τι — εἰκὸς γὰρ ἐν ἀνδράσι γε ἀγαθοῖς καὶ
ἄνευ τῆς αἰτήσεως τὴν ἀκρόασιν ὑπάρχειν τοῖς φεύγουσιν,
705 οὗπερ καὶ οἱ διώκοντες ἔτυχον ἄνευ αἰτήσεως —· τάδε δὲ
δέομαι ὑμῶν, συγγνώμην ἔχειν μοι, [1] τοῦτο μὲν ἐάν τι τῇ
γλώσσῃ ἁμάρτω, καὶ ἡγεῖσθαι ἀπειρίᾳ μᾶλλον [2] αὐτὸ ἢ
ἀδικίᾳ ἡμαρτῆσθαι, τοῦτο δὲ ἐάν τι ὀρθῶς εἴπω, ἀληθείᾳ
μᾶλλον ἢ δεινότητι εἰρῆσθαι. οὐ γὰρ δίκαιον οὔτ' ἔργῳ
ἁμαρτόντα διὰ ῥήματα σωθῆναι, οὔτ' ἔργῳ ὀρθῶς πράξαν- 130. 1
τα διὰ ῥήματα ἀπολέσθαι· τὸ μὲν γὰρ ῥῆμα τῆς [3] γλώσσης
ἁμάρτημά ἐστι, τὸ δ' ἔργον τῆς γνώμης. ἀνάγκη δὲ κινδυ-
706 νεύοντα περὶ αὑτῷ καί πού τι καὶ ἐξαμαρτεῖν. οὐ γὰρ
μόνον τῶν λεγομένων ἀνάγκη ἐνθυμεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ τῶν
ἐσομένων. ἅπαντα γὰρ τὰ ἐν ἀδήλῳ ἔτ' ὄντα ἐπὶ τῇ τύχῃ
μᾶλλον ἀνάκειται ἢ τῇ προνοίᾳ. ταῦτ' οὖν ἔκπληξιν πολλὴν
παρέχειν ἀνάγκη ἐστὶ τῷ κινδυνεύοντι. ὁρῶ γὰρ ἔγωγε καὶ
τοὺς πάνυ ἐμπείρους τοῦ ἀγωνίζεσθαι πολλῷ χεῖρον ἑαυτῶν

[1] τοῦτο μὲν συγγν. ἔ. μοι, ἐὰν [2] * αὐτῇ [3] γλώττης.

Ἐπὶ τοῖς τῶν κατηγόρων λόγοις εἶναι]. Infacundus et imperitus fori si tu sis, necesse tibi est, ut sis in potestate, arbitrio atque fortuna linguæ adversariorum; quæ lingua si mitis et humana est, potest reus, ab ea accusatus, nonnullam spem absolutionis habere; sin autem acerba et sæva et belluina est, plane desperandum est reo, et prorsus periit. ἐπὶ τοῖς ἔργοις εἶναι, est, prout aut æqua et probabilis, aut iniqua et nullo modo excusabilis causa est, ita aut vincere, aut cadere. Idem.

Γὰρ] Reddit rationem dicti, *rogant vos vestræ audientiæ benevolentiam:* εἰ γὰρ ὑμῶν οὐ προκατεγίνωσκον ἄδικόν τι, οὐκ ἂν ἐδέοντο ὑμῶν οὕτως, nam nisi vestræ æquitati diffiderent, non essent id rogaturi. εἰκὸς γὰρ—. Idem.

Ἀγαθοῖς] Post ἀγαθοῖς deesse videtur λέγουσι. reis enim verba facientibus coram viris bonis et honestis, par est, ut parata præsto sit audientiæ benevolentia, etiam sine illis precibus. Idem.

Οὗπερ] Constructio simplex et plana ferebat ἧσπερ scil. ἀκροάσεως. verum maluit orator ad occultum aliquid respicere, quod subaudiendum reliquit. scil. post φεύγουσιν subaudiendum est ὅπερ ἐστὶ πρᾶγμα, *quæ res est*, cujus potiti erant accusatores etiam sine rogatione. Idem.

Αὐτῇ] Scil. τῇ γλώσσῃ. sic in dativo dedi de meo, pro vulgari αὐτήν. natum hujus loci vitium, id quod aliis quoque sine numero locis accidit, e more librariorum vetustiorum iota dativi non subscribendi, sed ad latus adscribendi. quo e iota sæpissime ν exstitit. Schedæ Goensianæ Scaligerum perhibent correxisse τὸ τήν. quod si vere Scaliger exaravit, ejus mentem divinando consequi haud valeo. Sed proculdubio ille aliud quid dederat. notus est Græcismus ἡμαρτῆσθαι αὐτῇ pro ὑπ' αὐτῆς. Possit quoque αὐτῆς legi. Idem.

Αὐτῷ] Hoc, an αὑτοῦ præstet, ambigo adhuc. Scaligerum αὐτῶν correxisse perhibent schedæ Goensianæ, de quo item valde dubito. Idem.

λέγοντας, ὅταν ἔν τινι κινδύνῳ ὦσιν· ὅταν δ᾽ ἄνευ κινδύνων τι διαπράσσωνται, μᾶλλον ὀρθουμένους. ἡ μὲν οὖν αἴτησις, ὦ ἄνδρες, καὶ νομίμως καὶ ὁσίως ἔχουσα, καὶ ἐν τῷ ὑμετέρῳ δικαίῳ οὐχ ἧσσον ἢ ἐν τῷ ἐμῷ· περὶ δὲ τῶν [1] κατηγορημένων ἀπολογήσομαι καθ᾽ ἕκαστον.

β΄. Πρῶτον μὲν οὖν, ὡς παρανομώτατα καὶ βιαιότατα εἰς τόνδε τὸν ἀγῶνα καθέστηκα, τοῦτο ὑμᾶς διδάξω, οὐ τῷ φεύγειν ἂν τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον — ἐπεὶ κἂν ἀνωμότοις ὑμῖν καὶ μὴ κατὰ νόμον μηδένα ἐπιτρέψαιμι περὶ τοῦ 707
σώματος τοῦ ἐμοῦ διαψηφίσασθαι, ἕνεκά γε τοῦ πιστεύειν ἐμοί τε μηδὲν ἐξημαρτῆσθαι εἰς τόδε τὸ πρᾶγμα καὶ ὑμᾶς γνώσεσθαι τὰ δίκαια —, ἀλλ᾽ ἵνα ᾖ τεκμήρια ὑμῖν καὶ τῶν ἄλλων πραγμάτων καὶ τῶν εἰς ἐμὲ ἡ τούτων βιαιότης καὶ παρανομία. πρῶτον μὲν γὰρ κακοῦργος ἐνδεδειγμένος φόνου δίκην φεύγω, ὃ οὐδεὶς πώποτ᾽ ἔπαθε τῶν ἐν τῇ γῇ ταύτῃ. καὶ ὡς μὲν οὐ κακοῦργός εἰμι οὐδ᾽ ἔνοχος τῷ τῶν κακούργων νόμῳ, αὐτοὶ οὗτοι τούτου μάρτυρες γεγένηνται· περὶ γὰρ τῶν κλεπτῶν καὶ λωποδυτῶν ὁ νόμος κεῖται, ὧν οὐδὲν ἐμοὶ προσὸν ἀπέδειξαν. οὕτως εἴς γε ταύτην τὴν ἀπαγωγὴν

[1] κατηγορουμένων

Ἐν τῷ ἐμῷ] Post ἐμῷ deesse videtur αὕτη, subaudi ἐστί. rogatio legumque civilium et divini juris sanctimoniæ, vestrisque non minus, quam meis juribus accommodata, hæc est. vult dicere, non minus convenit vos eam admittere, quam me ad vos afferre. Idem.

β΄. Οὐ τῷ φεύγειν] Id est, οὐκ ἐπὶ τῷ φ. vel οὐ διὰ τὸ φ. vel οὐχ ὅπως φεύγοιμι. non quo defugiam conventum vestrum, non quo recusem coram vobis stare. Significat invitissimum se hoc certamen obisse, non quo diffidat, sive causæ suæ, sive judicum æquitati. Respiciunt itaque istæc ad illud βιαιότατα. Si per me stetisset, hic nunc non starem. Idem.

Μὴ κατὰ νόμον μηδένα] Id est, μὴ κατὰ νόμον τινά. etiamsi lex nulla esset, cogens judices in hujus modi causis ad cognoscendum. sed post μηδένα videtur δικάζουσιν deesse. Idem.

Τεκμήρια] Imo vero τεκμήριον. ob insequens βιαιότης καὶ παρανομία. Idem.

Καὶ τῶν εἰς ἐμὲ] Adde aut παρασκευῶν, aut ἐπιβουλῶν, aut tale quid. Idem.

Κακοῦργος] Queritur, quod, cum in libello accusatorio, ex quo exhibito actio ἔνδειξις dicta instituta esset, reus latrocinii fuisset factus, et pro tali ad judices delatus (h. e. ἐνδεδειγμένος) tamen in ipsa actione, vel dictione causæ, non latrocinii, sed cædis patratæ accusetur. Ejusmodi factum novi et inauditi exempli esse, nunquam in foro Attico visum. Idem.

Ὁ νόμος] Subaudi, ὁ περὶ τῶν κακούργων κείμενος. lex præcipiens de κακούργοις, maleficis, lata est ad compescendos fures et manticularios, non autem ad homicidas pertinet. Idem.

Προσὸν] Sic correxerunt Stephanus et Scaliger Aldinæ vitium πρὸς ὄν. poterat quoque προσῆκον corrigi. atqui non docuerunt, me aut ad classem furum, aut ad classem manticulariorum pertinere. Idem.

Εἴς γε ταύτην τὴν ἀπαγωγὴν] Id est, ἐν τούτῳ τῷ ἀγῶνι, ὅς ἐστιν ἀγὼν ἀπαγωγῆς. fures, latrones et similes primum apud archontas ἐνεδείκνυντο indicabantur. hi archontes tum e collegio undecimvirorum deputatos in domum vel ad latebram illam, ubi latebat indicatus reus, mittebant, qui eum in carcerem ducerent. In ejusmodi causis erat ἡ ἔνδειξις copulata cum τῇ ἀπαγωγῇ. Qui autem cædis solummodo accusarentur, hi non omnes ἀπήγοντο. non omnis φόνου δίκη erat etiam ἀπαγωγή. Idem.

708 νομιμωτάτην καὶ δικαιοτάτην πεποιήκασιν ὑμῖν τὴν ἀποψήφισίν μου. φασὶ δὲ [1] αὖ τό τε ἀποκτείνειν μέγα κακούργημα εἶναι, καὶ ἐγὼ ὁμολογῶ μέγιστόν γε, καὶ τὸ ἱεροσυλεῖν καὶ τὸ προδιδόναι τὴν πόλιν· ἀλλὰ χωρὶς περὶ αὐτῶν ἑκάστου οἱ νόμοι κεῖνται. ἐμοὶ δὲ πρῶτον μὲν, οὗ τοῖς ἄλλοις [2] εἴργεσθαι προαγορεύουσι τοῖς τοῦ φόνου φεύγουσι
709 τὰς δίκας, [3] ἐνταυθοῖ πεποιήκασι τὴν κρίσιν, ἐν τῇ ἀγορᾷ· ἔπειτα τίμησίν μοι ἐποίησαν, τοῦ νόμου κειμένου τὸν ἀποκτείναντα ἀνταποθανεῖν, οὐ τοῦ ἐμοὶ συμφέροντος ἕνεκα, ἀλλὰ τοῦ σφίσιν αὐτοῖς λυσιτελοῦντος. καὶ ἐνταῦθα ἔλασσον ἔνειμαν τῷ τεθνηκότι τῶν ἐν τῷ νόμῳ κειμένων· οὗ δ' ἕνεκα, γνώσεσθε προϊόντος τοῦ λόγου. ἔπειτα δὲ, ὃ πάντας οἶμαι ὑμᾶς ἐπίστασθαι, ἅπαντα τὰ δικαστήρια ἐν ὑπαίθρῳ δικάζει τὰς δίκας τοῦ φόνου, οὐδενὸς ἄλλου ἕνεκα ἢ ἵνα τοῦτο μὲν οἱ δικασταὶ μὴ ἴωσιν εἰς τὸ αὐτὸ τοῖς μὴ καθαροῖς τὰς χεῖρας, τοῦτο δὲ ὁ διώκων τὴν δίκην τοῦ φόνου ἵνα μὴ [4] ὁμωρόφιος γίνηται τῷ αὐθέντῃ. σὺ δὲ τοῦτο μὲν παρελθὼν τοῦτον τὸν νόμον τοὐναντίον τοῖς ἄλλοις πεποίηκας· τοῦτο δὲ δέον σε διομόσασθαι ὅρκον τὸν μέγιστον καὶ ἰσχυρότατον, ἐξώλειαν αὐτῷ καὶ γένει καὶ οἰκίᾳ τῇ σῇ

[1] αὐτό τε τὸ ἀποκτ. [2] εἴργεσθαι [3] ἐνταυθί [4] ὁμορρόφιος γένηται

Πεποιήκασιν ἡμῖν] Ὑμῖν. Taylor. ὑμῖν dedi de meo, pro vulgari ἡμῖν. effecerunt, ut jure summo et sanctissimo me absolvere possitis a crimine κακουργίας, quod ob crimen ego in carcerem abductus fui. Reisk.

Κακούργημα] Ita merus et simplex φόνος ab JCtis Atticis in numero τῶν κακουργημάτων non habebatur, tametsi per se natura sua esset vel in præcipuis eorum. φόνου reus a vobis agor, inquit, at antea tamen pro κακούργῳ delatus ad magistratum et in carcerem ductus. hæc inter se non constant. φονεὺς et κακοῦργος differunt inter se. [Arguit sic: Si licet in homicidas agere ex titulo κακουργίας, licebit ex eodem titulo in sacrilegos quoque et in proditores patriæ agere. Verum hoc non licet. Nam sacrilegi judicantur et puniuntur ex præscripto legum peculiariter de iis latarum, quæ a legibus in maleficos latis diversæ sunt. quod idem quoque sic habet in proditoribus. Ergo, etiamsi homicidium non minus capitale sit maleficium, quam ullum aliud scelus, nefas tamen est hominem ex titulo κακουργίας maleficii in carcerem raptum, et inde in judicium productum, ipso in judicio condemnare, non ut κακοῦργον maleficum, sed ut homicidam. Nam peculiaria sua cujusque sunt jura, tam maleficorum, quam homicidarum. Neque illos ex horum jure licet judicare, neque hos ex illorum. Consequitur ex his, vocabulum κακοῦργος, quamvis stirpitus, hoc est per etymologiam, latissime pateat, nullumque non genus scelerum complectatur, tamen in usu loquendi foro Attico proprio tam late non patere, sed ad solos fures, latrones, grassatores, manticularios, vecticularios restringi, brevibus ut dicam, ad eos omnes, qui bona eripientes, vitam spoliatis salvam relinquunt. Male itaque faciunt adversarii mei, me, alio crimine in jus vocatum, ex alio condemnantes. *Access. ad sua Antiph.*] Idem.

Ὁ διώκων] V. Not. Valckenaer. p. 671. ed. R.

Τοὐναντίον] Ergo non sub dio, sed sub tecto. Verumtamen forum, ni fallor, sub dio erat. Quis mihi nodum hunc expediet? Reisk.

ἐπαρώμενον, ἦ μὴν μὴ ἄλλο κατηγορήσειν ἐμοῦ ἢ εἰς αὐ-
τὸν τὸν φόνον, ὡς ἔκτεινα, ἐν ᾧ οὔτ' ἂν κακὰ πολλὰ εἰρ-
γασμένος ἡλισκόμην ἄλλῳ ἢ αὐτῷ τῷ πράγματι, οὔτ' ἂν
πολλὰ ἀγαθὰ εἰργασμένος τούτοις ἂν ἐσωζόμην τοῖς ἀγα-
θοῖς· ἃ σὺ παρελθὼν, αὐτὸς σεαυτῷ [1]νόμους ἐξευρὼν,
ἀνώμοτος μὲν αὐτὸς ἐμοῦ κατηγορεῖς, ἀνώμοτοι δὲ οἱ μάρ-
τυρες καταμαρτυροῦσι, δέον αὐτοὺς τὸν αὐτὸν ὅρκον σοὶ 710
διομοσαμένους καὶ ἁπτομένους τῶν σφαγίων καταμαρτυ-
ρεῖν ἐμοῦ. ἔπειτα κελεύεις τοὺς δικαστὰς, ἀνωμότοις πι-
στεύσαντας τοῖς μαρτυροῦσι, φόνου δίκην καταγνῶναι, οὓς
σὺ αὐτὸς ἀπίστους κατέστησας παρελθὼν τοὺς κειμένους
νόμους, καὶ [2]εἴ γε χρῆναι αὐτοῖς τὴν σὴν παρανομίαν κρείσ-
σω γενέσθαι αὐτῶν τῶν νόμων.

γ'. Λέγεις δὲ ὡς οὐκ ἂν παρέμεινα εἰ ἐλελύμην, ἀλλ'
ᾠχόμην ἂν ἀπιὼν, ὡσπερεὶ ἄκοντά με ἀναγκάσας εἰσελ-
θεῖν εἰς τὴν γῆν ταύτην. καίτοι ἐμοὶ εἰ μηδὲν διέφερε [3]στέ-
31. 1 ρεσθαι τῆσδε τῆς πόλεως, ἴσον ἦν μοι καὶ προσκληθέντι 711
μὴ ἐλθεῖν, ἀλλ' ἐρήμην ὀφλεῖν τὴν δίκην, [4]τοῦτο δ' ἀπολο-
γησαμένῳ τὴν προτέραν ἐξεῖναι ἐξελθεῖν· ἅπασι γὰρ τοῦτο
κοινόν ἐστι. σὺ δὲ, ὃ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι κοινόν ἐστιν, ἰδίᾳ
ζητεῖς με μόνον ἀποστερεῖν, αὐτὸς σαυτῷ νόμον θέμενος.
καίτοι τούς γε νόμους, οἳ κεῖνται περὶ τῶν τοιούτων, πάν-
τας ἂν οἶμαι ὁμολογῆσαι κάλλιστα νόμων ἁπάντων κεῖσθαι
καὶ ὁσιώτατα. ὑπάρχει μέν γε αὐτοῖς ἀρχαιοτάτοις εἶναι
ἐν τῇ γῇ ταύτῃ, ἔπειτα τοὺς [5]αὐτοὺς ἀεὶ περὶ τῶν αὐτῶν,
ὅπερ μέγιστόν ἐστι σημεῖον νόμων καλῶς κειμένων. ὁ γὰρ
χρόνος καὶ ἡ ἐμπειρία τὰ μὴ καλῶς ἔχοντα ἐκδιδάσκει
τοὺς ἀνθρώπους. ὥστε οὐ δεῖ ὑμᾶς ἐκ τῶν τοῦ κατηγόρου
λόγων τοὺς νόμους καταμανθάνειν, εἰ καλῶς ὑμῖν κεῖνται
ἢ μὴ, ἀλλ' ἐκ τῶν νόμων τοὺς τοῦ κατηγόρου λόγους, εἰ
ὀρθῶς καὶ νομίμως ὑμᾶς διδάξουσι τὸ πρᾶγμα ἢ οὔ. οὕτως

[1] τοὺς νόμους [2] εἴ γε] λέγων [3] Deest στέρεσθαι. [4] τοῦτο] οὕτω [5] αὐτοὺς εἶναι ἀεὶ

Οὔτ' ἂν πολλὰ] Pro media voce malim αὖ. Reisk.

Ἃ σὺ παρελθὼν] Anacoluthum habes. Constructio postulat ταῦτα. cohærent enim verba inter se sic: σὺ δὲ (v. p. 88. v. antep.) παρελθὼν — tum rursus continuat h. l. ταῦτα σὺ παρελθὼν — verum, velut oblitus sui, et superius cœptæ neque absolutæ orationis, quasi de novo exorditur orationem, dicens ἃ σὺ παρελθών. Idem.

γ'. Ἐξεῖναι] Imo vero ἐξῆν. Idem.

Διδάξουσι] Malim διδάσκουσι in præsente, ut etiam p. 141. 26. ed. Steph. legitur: ubi locus hic ipse iisdem plane verbis iteratus habetur. Idem.

Οὕτως οἵ γε νόμοι] Malim εἶθ', οὕτως; οἱ

οἵ γε νόμοι κάλλιστα κεῖνται οἱ περὶ φόνου, οὓς οὐδεὶς πώποτε ἐτόλμησε κινῆσαι· σὺ δὲ μόνος δὴ τετόλμηκας γενέ-
712 σθαι νομοθέτης ἐπὶ τὰ πονηρότατα, καὶ ταῦτα παρελθὼν ζητεῖς με ἀδίκως ἀπολέσαι. ἃ δὲ σὺ παρανομεῖς, αὐτὰ ταῦτά μοι [1]μέγιστα μαρτύριά ἐστιν· εὖ γὰρ ᾔδεις, ὅτι οὐδεὶς ἂν ἦν σοι ὃς ἐκεῖνον τὸν ὅρκον διομοσάμενος ἐμοῦ κατεμαρτύρησεν. ἔπειτα δὲ οὐχ ὡς πιστεύων τῷ πράγματι ἀναμφισβητήτως ἕνα τὸν ἀγῶνα περὶ τοῦ πράγματος ἐποιήσω, ἀλλὰ ἀμφισβήτησιν καὶ λόγον ὑπελίπου ὡς καὶ τοῖς τότε δικασταῖς ἀπιστήσων. ὥστε μηδέν μοι ἐνθάδε μηδὲ πλέον εἶναι μηδ᾽ ἀποφυγόντι, ἀλλ᾽ ἐξεῖναί σοι λέγειν ὅτι κακοῦργος ἀπέφυγον, ἀλλ᾽ οὐ τοῦ φόνου τὴν δίκην· ἑλὼν δ᾽ ἂν ἀξιώσεις με ἀποκτεῖναι ὡς τοῦ φόνου τὴν δίκην ὠφληκότα. καίτοι πῶς ἂν εἴη τούτων δεινότερα μηχανήμα-
713 τα, εἰ [2]ὑμῖν μὲν ἅπαξ [3]τουτουσὶ πείσασι κατείργασται ἃ βούλεσθε, ἐμοὶ δ᾽ ἅπαξ [4]ἀποφυγόντι ὁ αὐτὸς κίνδυνος ὑπολείπεται; [5][τούτῳ δὲ πάλιν εἰς ἡμᾶς ἐπηρεάζειν ἐξέσται;] ἔτι δὲ μάλ᾽ ἐδέθην, ὦ ἄνδρες, παρανομώτατα ἁπάντων ἀνθρώπων. ἐθέλοντος γάρ μου ἐγγυητὰς τρεῖς καθιστάναι κατὰ τὸν νόμον, οὕτως οὗτοι διεπράξαντο τοῦτο ὥστε μὴ ἐγγενέσθαι μοι ποιῆσαι. τῶν δὲ ἄλλων ξένων ὅστις πώποτε ἠθέλησε καταστῆσαι ἐγγυητάς, οὐδεὶς πώποτ᾽ ἐδέθη. καίτοι οἱ ἐπιμεληταὶ τῶν κακούργων τῷ αὐτῷ χρῶνται νόμῳ τούτῳ. ὥστε καὶ οὗτος, κοινὸς τοῖς ἄλλοις

[1] μέγιστά μοι [2] ἡμῖν [3] Desunt τουτουσὶ -- δ᾽ ἅπαξ. [4] ἀποφυγοῦσι
[5] Absunt unci.

μὲν νόμοι. Idem.

Ταῦτα παρελθὼν] Participium hoc si accipis pro *transgressus*, ταῦτα non videtur bene habere, sed in eo aut τὰ ἴσα, aut τὰ ὅσια, aut denique πάντας [scil. τοὺς νόμους] latere, aut τὰ τακτά: sin autem pro *progressus*, legi possit κἀνταῦθα παρελθὼν, *et huc progressus*, in hoc forum, in conspectum horum judicum. Idem.

Μαρτύρια] Subaudi κατὰ σοῦ καὶ τῆς σῆς παρανομίας. Idem.

Περὶ τοῦ πράγματος] Num περὶ τοῦ αὐτοῦ πρ. una eademque in causa non mansisti. debebas enim me, quem κακοῦργον detulisses, etiam in ipsa actione κακουργήματος reum peragere. tu vero in delatione aliud, et rursus aliud in actione incusas, ibi κακούργημα, hic φόνον. Idem.

Μηδὲ πλέον] Aut hoc μηδὲ est delendum, aut interponendum est ἁλόντι. neque damnato mihi, neque absoluto, quicquam prodesse. Idem.

Λέγειν] Subaudi εἰ ἀπέφυγον ταύτην τὴν δίκην. Idem.

Κακοῦργος] Num κακουργίας, scil. δίκην. Idem.

Ἔτι δὲ μάλ᾽ ἐδέθην] Non intelligo quid sibi hoc μάλα velit, nisi si quod adverbium desit, e. c. οἰκτρῶς, aut ἀδίκως, aut ὠμῶς, aut ἐπὶ δηρὸν *admodum diu*. nam cum παρανομώτατα nequit copulari, quia nimis longe avulsa illa a sese sunt, et μάλα non cum superlativis, sed cum positivis solet copulari. Idem.

Τοῦτο ὥστε] Inverso malim ordine, ὥστε τοῦτο. Idem.

πᾶσιν ὢν, ἐμοὶ μόνῳ ἐπέλιπε μὴ ὠφελεῖσθαι τοῦδε τοῦ
νόμου. τούτοις γὰρ ἦν τοῦτο συμφέρον, πρῶτον μὲν ἀπα-
ρασκευότατον γενέσθαι με, μὴ δυνάμενον διαπράσσεσθαι
[1] ἐμαυτὸν τἀμαυτοῦ πράγματα, ἔπειτα κακοπαθεῖν τῷ
σώματι, τούς τε φίλους προθυμοτέρους ἔχειν τοὺς ἐμαυτοῦ 714
τούτοις τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν ἢ ἐμοὶ τἀληθῆ λέγειν, διὰ τὴν
τοῦ σώματος κακοπάθειαν. ὄνειδός τε αὐτῷ [2] γε ἐμοὶ περιέ-
θεσαν καὶ τοῖς ἐμοῖς προσήκουσιν εἰς τὸν βίον ἅπαντα.
οὑτωσὶ μὲν δὴ πολλοῖς ἂν σωθεὶς τῶν νόμων τῶν ὑμετέρων
καὶ τοῦ δικαίου καθέστηκα εἰς τὸν ἀγῶνα· ὅμως μέντοι γε
καὶ ἐκ τούτων πειράσομαι ἐμαυτὸν ἀναίτιον ἐπιδεῖξαι.
καίτοι χαλεπόν γε τὰ ἐκ πολλοῦ κατεψευσμένα καὶ ἐπι-
βεβουλευμένα, ταῦτα παραχρῆμα ἀπελέγχειν· ἃ γάρ τις
μὴ προσεδόκησεν, οὐδὲ φυλάξασθαι ἐγχωρεῖ.

δ'. Ἐγὼ δὲ τὸν μὲν πλοῦν ἐποιησάμην ἐκ τῆς Μιτυλή-
νης, ὦ ἄνδρες, ἐν τῷ πλοίῳ πλέων ᾧ Ἡρώδης οὗτος, ὅν φα-
σιν ὑπ' ἐμοῦ ἀποθανεῖν· ἐπλέομεν δὲ εἰς τὴν Αἶνον, ἐγὼ μὲν
ὡς τὸν πατέρα — ἐτύγχανε γὰρ ἐκεῖ ὢν τότε —, ὁ δ'
Ἡρώδης ἀνδράποδα Θραξὶν ἀνθρώποις ἀπολύσων. συνέπλει 715
δὲ τά τε ἀνδράποδα ἃ ἔδει αὐτὸν ἀπολῦσαι, καὶ οἱ Θρᾷ-
κες οἱ λυσόμενοι. τούτων δ' ὑμῖν τοὺς μάρτυρας παρέξομαι.

[1] Deest ἐμαυτόν.

[2] * τε ἐμοὶ περιέθεισαν

Ἐμοὶ—] Leg. videtur: ἐπ'. ἐμοὶ μόνῳ ἐπέλιπεν, ὥστε μὴ ὠφελεῖσθαι [subaudi ἐμὲ] ὑπὸ [vel παρὰ] τοῦδε τοῦ νόμου. Idem.

Προθυμοτέρους] An προθυμοτέρως legatur, parum interesse arbitror. Modo teneatur, vulgata si servetur, subaudiri debere ἑαυτούς. tertio futurum videbant adversarii, ut ipsi haberent amicos meos paratiores ad operam testimonii præstandam ipsis, tametsi falsi testimonii, quam mihi, tametsi veri. Præterea suspicor, ex insequentibus, ante ἔχειν vel ἕξειν deesse ἔμελλον *futurum erat ut haberent.* Idem.

Τἀληθῆ λέγειν] Post λέγειν deesse videtur καὶ ἐμαυτὸν ἀπολογεῖσθαι ἀθυμότερον. Subaudi a communi ἕξειν ἔμελλον. habituri me erant ipsummet ad causam capitis dicendam segniorem ex animi dejectione, atque cunctantiorem, si corpus mihi a tædiis carceris confractum et commaceratum esset. Idem.

Πολλοῖς] Id est, ὑπὸ πολλῶν, a multis legum vestrarum. Idem.

Καὶ τοῦ δικαίου] Imo vero τῷ δικαίῳ. neque enim dici potest πολλοῖς τοῦ δικαίου. Aut ergo hic loci vitium est, aut paulo ante, et pro πολλοῖς leg. est ὑπὸ πολλῶν. nisi si subaudire velis κεφαλαίοις, *e multis capitibus* vel *locis juris æqui*, quod minus placet. Idem.

δ'. Ὦ Ἡρώδης] Fort. leg. ᾧ καὶ Ἡρώδης. Idem.

Ἀπολύσων] Id est, ἀποδωσόμενος, venditurus. Idem.

Συνέπλει κ. τ. λ.] Itane vero omnes eodem navigio conclusi? Nil mirer Herodem in Thraciam navigare cum mancipiis ibi distrahendis: non magis mirer Thracas homines Mitylenam navigare ad mancipia ab eo emendum. Sed mansissent tum, aut illi in Thracia, aut hic domi. Cur autem et venditor, et emtores, et venalitii, simul omnes in Thraciam navigent, causæ probabilis nil exputo. Ergone mancipia aut vendenda sine emtoribus a venditore illuc, ubi venire deberent, pervehi non poterant? aut jam vendita, et ab emtoribus suscepta, non poterant a solis emtoribus in Thraciam perduci sine venditore? Idem.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

ἡ μὲν πρόφασις ἑκατέρῳ τοῦ πλοῦ αὕτη· ἐτύχομεν δὲ
χειμῶνί τινι χρησάμενοι, ὑφ᾽ οὗ ἠναγκάσθημεν κατασχεῖν
εἰς τῆς Μηθυμναίας τι χωρίον, οὗ τὸ πλοῖον ὥρμει τοῦτο
εἰς ὃ μετεκβάντα φασὶν ἀποθανεῖν αὐτὸν τὸν Ἡρώδην. καὶ
πρῶτον μὲν αὐτὰ ταῦτα σκοπεῖτε, ὅτι μὴ προνοίᾳ μᾶλλον 132. 1
ἐγίνετο ἢ τύχῃ. οὔτε γὰρ πείσας τὸν ἄνδρα οὐδαμοῦ ἀπε-
λέγχομαι σύμπλουν μοι γενέσθαι, ἀλλ᾽ αὐτὸς καθ᾽ αὑτὸν
τὸν πλοῦν πεποιημένος ἕνεκα [1]πραγμάτων ἰδίων· οὔτ᾽ [2]αὖ
ἐγὼ ἄνευ προφάσεως ἱκανῆς φαίνομαι τὸν πλοῦν ποιησά-
μενος εἰς τὴν Αἶνον, οὔτε κατασχόντες εἰς τὸ χωρίον τοῦτο
ἀπὸ παρασκευῆς οὐδεμιᾶς, ἀλλ᾽ ἀνάγκῃ χρησάμενοι· οὔτ᾽
αὖ ἐπειδὴ ὡρμισάμεθα, ἡ μετάβασις ἐγένετο εἰς τὸ ἕτερον
πλοῖον οὐδενὶ μηχανήματι οὐδ᾽ ἀπάτῃ, ἀλλ᾽ ἀνάγκῃ καὶ
716 τοῦτο ἐγίγνετο. ἐν ᾧ μὲν γὰρ ἐπλέομεν, ἀστέγαστον ἦν τὸ
πλοῖον· εἰς ὃ δὲ μετέβημεν, ἐστεγασμένον· τοῦ δὲ ὑετοῦ
ἕνεκα ταῦτ᾽ ἦν. τούτων δ᾽ ὑμῖν μαρτυρίας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

ἐπειδὴ δὲ [3]μετεξέβημεν εἰς τὸ ἕτερον πλοῖον, ἐπίνομεν. καὶ ὁ μέν ἐστι φανερὸς ἐκβὰς [4]ἐκ τοῦ πλοίου καὶ οὐκ εἰσβὰς πάλιν· ἐγὼ δὲ τὸ παράπαν οὐκ ἐξέβην τοῦ πλοίου τῆς νυκτὸς ἐκείνης. τῇ δ᾽ ὑστεραίᾳ, ἐπειδὴ ἀφανὴς ἦν ὁ ἀνήρ, ἐζητεῖτο οὐδέν τι μᾶλλον ὑπὸ τῶν ἄλλων ἢ καὶ ὑπ᾽ ἐμοῦ· καὶ εἴ τῳ τῶν ἄλλων ἐδόκει δεινὸν εἶναι, καὶ ἐμοὶ ὁμοίως. καὶ εἴς τε τὴν Μιτυλήνην ἐγὼ αἴτιος ἦν πεμφθῆναι ἄγγελον, καὶ τῇ ἐμῇ γνώμῃ ἐπέμπετο. καὶ ἄλλου οὐδενὸς ἐθέλοντος βαδίζειν, οὔτε τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου οὔτε τῶν αὐτῷ τῷ Ἡρώδῃ

[1] πραγμάτων ἕνεκεν [2] αὖ] οὖν [3] μετέβημεν [4] Deest ἐκ.

Χειμῶνί τινι] Num ante τινι deest epithetum aliquod δεινῷ, vel φοβερῷ, vel σφοδρῷ. IDEM.

Ὥρμει τοῦτο] F. ὥρμει ἕτερον. V. p. 132. v. 9. ed. Steph. TAYLOR.

Αὐτὸν] Aut cum οὗτα est commutandum, aut, si servatur, delenda sunt proxima, τὸν Ἡρώδην, ut e scholio nata. REISK.

Πεποιημένος] Subjice tacita mente repetendum ἐλέγχεται e præmisso ἀπελέγχομαι. melius tamen conveniret additum φαίνεται. IDEM.

Κατασχόντες] Adde ἡμεῖς. ubi subauditur φαινόμεθα, e proximo præmisso φαίνομαι tacite iterandum. IDEM.

Μαρτυρίας] Quamquam nil interest, malim tamen ob proximum insequens μάρτυρες non μαρτυρίαι, hic legi litera minus μάρτυρας. IDEM.

Δεινὸν εἶναι] Scil. τὸ γεγονὸς, vel, τὸ οὐχ εὑρίσκεσθαι τὸν ἄνδρα. IDEM.

Τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου] Scil. εἰς ὃ μετέβημεν, hominum illo navigio, in quod transcenderamus, jam ante vectorum, quam

συμπλεόντων, ἐγὼ τὸν ἀκόλουθον τὸν ἐμαυτοῦ πέμπειν ἕτοιμος ἦν· καίτοι γε οὐ δήπου κατ᾽ ἐμαυτοῦ μηνυτὴν ἔπεμπον εἰδώς. ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀνὴρ οὔτε ἐν τῇ Μιτυλήνῃ ἐφαίνετο ζητούμενος οὔτ᾽ [1]ἄλλοθι οὐδαμοῦ, πλοῦς τε ἡμῖν ἐγίνετο, καὶ
τἆλλ᾽ ἀνήγετο πλοῖα ἅπαντα, ᾠχόμην κἀγὼ πλέων. τού- 717
των δ᾽ ὑμῖν τοὺς μάρτυρας [2]παρασχήσομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

έ. Τὰ μὲν γενόμενα ταῦτ᾽ ἐστίν· ἐκ δὲ τούτων ἤδη σκοπεῖτε τὰ εἰκότα. πρῶτον μὲν γὰρ πρὶν ἀνάγεσθαί με εἰς τὴν Αἶνον, ὅτε ἦν ἀφανὴς ὁ ἀνήρ, οὐδεὶς ᾐτιάσατό με ἀνθρώπων, ἤδη πεπυσμένων τούτων τὴν ἀγγελίαν· οὐ γὰρ ἄν ποτε ᾠχόμην πλέων· ἀλλ᾽ εἰς μὲν τὸ παραχρῆμα κρεῖσσον ἦν τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ γεγενημένον τῆς τούτων αἰτιάσεως, καὶ ἅμα ἐγὼ ἔτι ἐπεδήμουν. ἐπειδὴ δὲ ἐγώ τε ᾠχόμην πλέων καὶ οὗτοι ἐξ ἐπιβουλῆς συνέθεσαν ταῦτα καὶ ἐμηχανήσαντο κατ᾽ ἐμοῦ, τότε ᾐτιάσαντο. λέγουσι δὲ ὡς ἐν μὲν τῇ γῇ ἀπέθανεν ὁ ἀνήρ, κἀγὼ λίθον ἐνέβαλον [3]αὐτῷ εἰς τὴν κεφαλήν, ὃς οὐκ ἐξέβην τὸ παράπαν ἐκ τοῦ πλοίου. καὶ τοῦτο μὲν ἀκριβῶς οὗτοι ἴσασιν· ὅπως δ᾽ ἠφανίσθη ὁ ἀνήρ, οὐδενὶ λόγῳ εἰκότι δύνανται ἀποφαίνειν. δῆλον [4]γὰρ ὅτι ἐγγύς που τοῦ λιμένος εἰκὸς ἦν τοῦτο γενέσθαι, τοῦτο μὲν μεθύοντος τοῦ ἀνδρός, τοῦτο δὲ νύκτωρ ἐκβάντος ἐκ τοῦ πλοίου· οὔτε γὰρ αὑτοῦ κρατεῖν

[1] ἄλλοθεν [2] παρέξομαι [3] αὐτῷ ἐνέβαλον [4] γάρ που ὅτι

nos illuc transmigrassemus. Idem.

Συμπλεόντων] Qui jam antea eadem illa nave usi, illuc appulerant, quam navem nunc reliqueramus. Idem.

Εἰδὼς] Data opera, destinato consilio. subauditur ὅτι κατ᾽ ἐμοῦ μηνύσει. suspicor tamen post εἰδὼς deesse εἰδότα, vel potius συνειδότα. quem gnarum et conscium mei facinoris esse scirem. Idem.

Ἄλλοθεν] Π. ἄλλοθι. H. Stephan. Aut cum Stephano leg. videtur, aut ἄλλοθεν οὐδαμόθεν. Reisk.

έ. Ἦν ἀφανὴς] Subaudi ἤδη. Idem.

Τὴν ἀγγελίαν] Subaudi ταύτην, hanc de Herode sublato. Ad illa insequentia, οὐ γὰρ ἂν ᾠχόμην πλέων, subaudi, εἰ οὗτοι ἤδη τότε τοῦ φόνου με ᾐτιάσαντο ἔτι ἐν τῷ Μηθυμναίων λιμένι ὄντα. Idem.

Ἐπεδήμουν] Athenis adhuc versabar. videtur colligi sic posse, statim ab Herodis e rebus humanis excessu, quocunque modo is excessit, reum Ænum, inde Athenas, inde rursus Ænum, et sic tandem iterum Athenas revertisse, ubi necessitas causam capitis agendi ipsi imposita fuit. Potest quoque sic accipi: versabar, commorabar adhuc in insula Lesbo, aut ibi loci, ubi Herodes cœperat desiderari. Hæc interpretatio si magis probabitur, quam illa superius proposita, contorta utique, significabit ᾠχόμην πλέων, disceseram e portu Methymnæo vela faciens versus Ænum. Idem.

Ὠχόμην πλέων] Athenis puta versus Ænum. Idem.

Αὐτοῦ κρατεῖν] F. αὑτοῦ. Taylor. Cum aspero exaravi, pro leni, qui est in vulgatis. ipse semet tenere, h. e. in pedibus rectus stare, et regere corpus non poterat, ob crapulam sui compos non erat, unde

718 ἴσως ἂν ἐδύνατο, οὔτε τῷ ἀπάγοντι νύκτωρ μακρὰν ὁδὸν ἡ πρόφασις ἂν εἰκότως ἐγίνετο· ζητουμένου δὲ τοῦ ἀνδρὸς δύο ἡμέρας ἐν τῷ λιμένι καὶ ἄπωθεν τοῦ λιμένος, οὔτε ὀπτὴρ οὐδεὶς ἐφάνη οὔθ' αἷμα οὔτ' ἄλλο σημεῖον οὐδέν. κᾆτ' ἐγὼ συγχωρῶ τῷ [1] τούτων λόγῳ, παρεχόμενος [2] μὲν τοὺς μάρτυρας ὡς οὐκ ἐξέβην ἐκ τοῦ πλοίου· [3] εἰ δὲ καὶ ὡς μάλιστα ἐξέβην ἐκ τοῦ πλοίου, οὐδενὶ τρόπῳ εἰκὸς ἦν ἀφανισθέντα λαθεῖν τὸν ἄνθρωπον, εἴπερ μὴ πάνυ πόῤῥω ἀπῆλθεν ἀπὸ τῆς θαλάσσης. ἀλλ' ὡς κατεποντώθη λέγουσιν. ἐν τίνι πλοίῳ; δῆλον γὰρ ὅτι ἐξ αὐτοῦ τοῦ λιμένος ἦν τὸ πλοῖον.
719 πῶς ἂν οὖν οὐκ ἐξευρέθη; καὶ μὴν εἰκός γε ἦν καὶ σημεῖόν τι γενέσθαι ἐν τῷ πλοίῳ ἀνδρὸς τεθνεῶτος καὶ ἐκβαλλομένου νύκτωρ. νῦν δὲ ἐν ᾧ μὲν ἔπινε πλοίῳ καὶ ἐξ οὗ ἐξέβαινεν, ἐν τούτῳ φασὶν εὑρεῖν σημεῖα, ἐν ᾧ αὐτοὶ μὴ ὁμολογοῦσιν ἀποθανεῖν τὸν ἄνδρα· ἐν ᾧ δὲ κατεποντώθη, οὐχ εὗρον οὔτ' αὐτὸ τὸ πλοῖον οὔτε σημεῖον οὐδέν. τούτων δ' ὑμῖν τοὺς μάρτυρας παραστήσομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

ἐπειδὴ δὲ ἐγὼ φροῦδος [2] μὲν ἦν, πλέων εἰς τὴν Αἶνον, τὸ δὲ πλοῖον ἧκεν εἰς τὴν Μιτυλήνην ἐν ᾧ ἐγὼ καὶ Ἡρώδης ἐπλέο- 133.
μεν, πρῶτον μὲν εἰσβάντες εἰς τὸ πλοῖον ἠρεύνων, καὶ ἐπειδή τι αἷμα εὗρον, ἐνταῦθα ἔφασαν τεθνάναι τὸν ἄνδρα· ἐπειδὴ δὲ αὐτοῖς τοῦτο οὐκ [4] ἐνεχώρει, ἀλλ' ἐφαίνετο τῶν προβάτων ὂν αἷμα, ἀποτραπόμενοι τούτου τοῦ λόγου συλλαβόντες ἐβασάνιζον τοὺς ἀνθρώπους. καὶ ὃν μὲν τότε παραχρῆμα ἐβασάνισαν, οὗτος μὲν οὐδὲν εἶπε περὶ ἐμοῦ φλαῦρον·

[1] τούτου [2] Deest μέν. [3] Desunt εἰ δὲ -- πλοίου. [4] ἐχώρει

constat eum haud procul a portu discessisse. Reisk.

Ἀπάγοντι] Subaudi αὐτόν. id est, εἴ τις ἄλλος αὐτὸν ἐβούλετο ἀπάγειν. siquis eum noctu longiuscule a navi abducere voluisset, ei nullus futurus fuisset idoneus rei prætextus. Idem.

Κᾆτ' ἐγὼ συγχωρῶ] In conjunctivo, pro συγχωρήσω vel συγχωρήσαιμι. et nihilominus tamen ego concedam? illinc mihi nihilominus tamen hoc extorquere volent, ut assentiar ipsorum fabulæ, ut veram illam fatear? Egone vero ita sim stultus? tam hostis mei? tametsi testes exhibeam —. Idem.

Τεθνάναι] Scil. φονευθέντα. Idem.

Τῶν προβάτων] Articulum abesse malim, aut si servetur, subaudiendum erit, τῶν ἐν τῷ πλόῳ καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ ἐσφαγμένων. mactatarum in navigatione, et pro ea, quo secunda et auspicata exiret. Idem.

Τοὺς ἀνθρώπους] Quoniam sumebat orator, eos judicibus jam notos esse, nil curavit certiores eorum notas edere. Alter eorum fuit servus nescio cujus, alter ingenuus. Idem.

ὃν δ' ἡμέραις ὕστερον πολλαῖς [1] ἐβασάνισαν, ἔχοντες παρὰ
σφίσιν αὐτοῖς τὸν πρόσθεν χρόνον, οὗτος ἦν ὁ πεισθεὶς ὑπὸ 720
τούτων καὶ καταψευσάμενος ἐμοῦ. παρέξομαι δὲ τούτων
τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

ϛʹ. Ὡς μὲν ὕστερον τούτῳ τῷ χρόνῳ ὁ ἀνὴρ ἐβασανίσθη,
μεμαρτύρηται ὑμῖν· προσέχετε δὲ τὸν νοῦν αὐτῇ τῇ βασάνῳ,
οἵα γεγένηται. ὁ μὲν γὰρ δοῦλος ᾧ ἴσως οὗτοι τοῦτο μὲν
ἐλευθερίαν ὑπέσχοντο, τοῦτο δ' ἐπὶ τούτοις ἦν παύσασθαι
κακούμενον αὐτὸν, ἴσως ὑπ' ἀμφοῖν πεισθεὶς κατεψεύσατό
μου, τὴν μὲν ἐλευθερίαν ἐλπίσας οἴσεσθαι, τῆς δὲ βασάνου
εἰς τὸ παραχρῆμα βουλόμενος ἀπηλλάχθαι. οἶμαι δ' ὑμᾶς
ἐπίστασθαι τοῦτο, ὅτι ἐφ' οἷς ἂν τὸ πλεῖστον μέρος τῆς
βασάνου, πρὸς τούτων εἰσὶν οἱ βασανιζόμενοι λέγειν ὅ τι 721
ἂν ἐκείνοις μέλλωσι χαριεῖσθαι· ἐν τούτοις γὰρ αὐτοῖς
ἐστὶν ἡ ὠφέλεια, ἄλλως τε κἂν μὴ παρόντες τυγχάνωσιν
ὧν ἂν καταψεύδωνται. εἰ γὰρ ἐγὼ ἐκέλευον αὐτὸν στρε-
βλοῦν ὡς οὐ τἀληθῆ λέγοντα, ἴσως ἂν ἐν αὐτῷ τούτῳ ἀπε-
τρέπετο μηδὲν κατ' ἐμοῦ καταψεύδεσθαι· νῦν δὲ αὐτοὶ ἦσαν

[1] ἐδαπάνησαν

Ἐδαπάνησαν] F. ἐτυμπάνισαν. TAYLOR. Id est, κατανήλωσαν βασανίζοντες. quem tormentis pæne absumserunt, h. e. tam dirum et horribilem in modum torserunt, ut, quasi beluæ quædam, carnes ejus dilaniarent; et enormitate cruciatuum hominem propemodum enecarent; quem in custodia penes se habuerant, et acribus vigiliis septum caverant, ne qua elaberetur, longinquo temporis intervallo, quod effluxit ab appulsu navis illius, in qua reus cum Herode vectus fuerat, ad Mitylenam, usque ad illud tempus quo servus torquebatur. REISK.

Καὶ καταψευσάμενος] Καὶ videtur hinc in versum tertium, proximum subjectum, deducendum esse, ad hunc modum: *οὗτος ὁ, πεισθεὶς ὑπὸ τούτων, καταψευσάμενος ἐμοῦ. hic falso me indicavit, ab his persuasus.* cohærebit sic articulus ὁ, non cum proximo πεισθεὶς, sed cum remotiore καταψευσάμενος. quasi sic dixisset: οὗτος ἐμοῦ κατεψεύσατο, διὰ τὸ πεισθῆναι ὑπὸ τούτων. Tum pergit: *παρέξομαι δὲ καὶ τούτων τοὺς μάρτυρας. præstabo harum quoque rerum testes*, prout superius expositarum exhibui. IDEM.

ϛʹ. Ὕστερον τοτύῳ τῷ χρόνῳ] Malim aut ὕστερον τούτων συχνῷ χρόνῳ, aut ὕστερον τοσούτῳ χρόνῳ. IDEM.

Ἴσως ὑπ'] Post ἴσως deest copula δ' aut δέ. IDEM.

Πλεῖστον] Post πλεῖστον addendum, aut certe subaudiendum est ᾖ. IDEM.

Πρὸς τούτων] Id est, κατὰ τὴν τούτων γνώμην. Ita vero si interpreteris, necesse est, ut ante vel post λέγειν desit ἕτοιμοι. parati sunt ex horum sententia loqui ea, quæ—. Sin autem probabile minus sit, ἕτοιμοι addi oportere, tum πρὸς τούτων εἰσὶν οἱ βασανιζόμενοι significabit, illis favent torti, cum illis faciunt, in eorum partem vergunt; et tum λέγειν accipi debet pro ὥστε λέγειν. quo fit ut proloquantur ea—. IDEM.

Ἐν τούτοις] Dubium est silne masculini, an neutrius generis. Si neutrius generis est, debet accipi pro ἐν τούτῳ. in hoc enim, si nempe ea dicant, quibus gratificentur iis, penes quos potestas est tormenta aut intendendi, aut remittendi, —. Sin autem masculinum est τούτοις h. l., significabit ἐν, idem atque παρὰ, penes eos. ἐν τῷ τούτων κράτει. ἐν τῇ τούτων χειρὶ καὶ βουλῇ. IDEM.

καὶ βασανισταὶ καὶ ἐπιτιμηταὶ τῶν σφίσιν αὐτοῖς συμφερόντων. ἕως μὲν οὖν μετὰ χρηστῆς τῆς ἐλπίδος ἐγίνωσκέ μου καταψευσάμενος, τούτῳ διϊσχυρίζετο τῷ λόγῳ· ἐπειδὴ δὲ ἐγίνωσκεν ἀποθανούμενος, ἐνταῦθ᾽ ἤδη τῇ ἀληθείᾳ ἐχρῆτο, καὶ ἔλεγεν ὅτι πεισθείη ὑπὸ τούτων ἐμοῦ καταψεύδεσθαι. διαπειραθέντα δ᾽ αὐτὸν τὰ ψευδῆ λέγειν, ὕστερον δὲ τἀληθῆ
722 λέγοντα, οὐδέτερα ὠφέλησαν, ἀλλ᾽ ἀπέκτειναν ἄγοντες τὸν ἄνδρα τὸν μηνυτὴν, ᾧ πιστεύοντες ἐμὲ διώκουσι, τοὐναντίον ποιήσαντες ἢ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι τοῖς μηνυταῖς τοῖς μὲν ἐλευθέροις χρήματα διδόασι, τοὺς δὲ δούλους ἐλευθεροῦσιν· οὗτοι δὲ θάνατον τῷ μηνυτῇ τὴν δωρεὰν ἀπέδοσαν, ἀπαγορευόντων τῶν φίλων τῶν ἐμῶν μὴ ἀποκτείνειν τὸν ἄνδρα πρὶν ἂν ἐγὼ ἔλθοιμι. δῆλον οὖν ὅτι οὐ τοῦ σώματος αὐτοῦ χρεία ἦν αὐτοῖς, ἀλλὰ τῶν λόγων. ζῶν μὲν γὰρ ὁ ἀνὴρ διὰ τῆς αὐτῆς βασάνου ἰὼν ὑπ᾽ ἐμοῦ κατήγορος ἂν ἐγίνετο τῆς τούτων ἐπιβουλῆς· τεθνεὼς δὲ τὸν μὲν ἔλεγχον τῆς ἀληθείας ἀπεστέρει δι᾽ αὐτοῦ τοῦ σώματος ἀπολλυμένου, τοῖς δὲ λόγοις τοῖς ἐψευσμένοις ὑπ᾽ ἐκείνου ὡς ἀληθέσιν οὖσιν ἐγὼ ἀπόλλυμαι. τούτων δὲ μάρτυράς μοι κάλει. ἐχρῆν μὲν γὰρ αὐτοὺς, ὡς ἐγὼ νομίζω, ἐνθάδε παρέχοντας τὸν μηνυτὴν αὐτὸν ἀπελέγχειν ἐμὲ, καὶ αὐτῷ τούτῳ χρῆσθαι ἀγωνίσματι, ἐμφανῆ παρέχοντας τὸν ἄνδρα
723 καὶ κελεύοντας βασανίζειν, ἀλλὰ μὴ ἀποκτεῖναι. φέρε γὰρ δὴ ποτέρῳ [1] νῦν χρήσονται τῶν λόγων; πότερα ᾧ πρῶτον

[1] Deest νῦν.

Ἐπιτιμηταὶ] Videtur hoc vocabulum h. l. raro modo usurpatum esse, pro ἐπιτάκται, *imperantes, præcipientes.* qui torquent, iidem quoque præscribunt, quæ volunt a tortis edi. Idem.

Χρηστῆς τῆς ἐλπίδος] Malim articulum abesse. Idem.

Καταψευσάμενος] Malim in futuro. καταψευσόμενος legi, idem est, ac si dixisset, ἐγίνωσκεν ὅτι καταψεύσεται, vel, in optativo futuri, καταψεύσοιτο. certo sciebat se mendacium in fraudem meam, e re sua, cum emolumento quodam suo, esse dicturum. Idem.

Ὠφέλησαν] Imo vero ὠφέλησεν in singulari. Idem.

Ἄγοντες] Aut ἀπάγοντες leg. scil. τὴν ἐπὶ θανάτῳ ὁδὸν, aut ἄγχοντες. fauces reste injecto elidentes. Idem.

Τὸν μηνυτὴν] Grave verbum h. l. nemo sanus et causa sua fidens, indicem sustulerit, ea testatum, quæ iste imprimis indicari cupiat, et quo ad judices adducendo adversarium percellere, causamque suam firmare, quam maxime possit. ecquis ultro pugionem abjiciat, quo possit hostem confodere? Idem.

Δι᾽ αὐτοῦ τοῦ σώματος ἀπολλυμένου] Fero, sed sic ut αὑτοῦ cum aspero exaretur, illique voci comma addatur. veritatem demonstratione fraudabat per semet, quippe cujus corpus peribat. Exiret tamen sententia ni fallor aliquanto elegantior, si sic legeretur, δι᾽ αὑτοῦ, τῷ σώματι συναπολλύμενον, ut hic accusativus ad ἔλεγχον redeat. quæ demonstratio una cum ipso corpore, unde illa peti poterat, peribat. Possit quoque legi: ἀπεστέρει ἐμὲ διὰ τοῦ σώματος ἀπολλυμένου. Idem.

Κάλει] Post κάλει videtur titulus ΜΑΡΤΥΡΕΣ deesse. Idem.

εἶπεν, ἢ ᾧ ὕστερον; καὶ πότερ᾽ ἀληθῆ ἐστὶν, ὅτ᾽ ἔφη με εἰργάσθαι τὸ ἔργον, ἢ ὅτ᾽ οὐκ ἔφη; εἰ μὲν γὰρ ἐκ τοῦ εἰκότος ἐξετασθῆναι δεῖ τὸ πρᾶγμα, οἱ ὕστεροι λόγοι ἀληθέστεροι φαίνονται. ἐψεύδετο μὲν γὰρ ἐπ᾽ ὠφελείᾳ τῇ ἑαυτοῦ· ἐπειδὴ δὲ [1] τῷ ψεύδεσθαι ἀπώλλυτο, ἡγήσατο τἀληθῆ κατειπὼν διὰ τούτου σωθῆναι ἄν. τῆς μὲν οὖν ἀληθείας οὐκ ἦν αὐτῷ τιμωρὸς οὐδείς· οὐ γὰρ παρὼν ἐγὼ ἐτύγχανον, ὧπερ σύμμαχος ἦν ἡ ἀλήθεια τῶν ὑστέρων λόγων· τοὺς δὲ προτέρους λόγους τοὺς κατεψευσμένους ἦσαν οἱ ἀφανιοῦντες, ὥστε μηδέποτε εἰς τὸ ἀληθὲς καταστῆναι. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι καθ᾽ ὧν μηνύῃ ἄν τις, αὐτοὶ κλέπτουσι τοὺς μηνύοντας,
34. 1 κᾆτα ἀφανίζουσιν· αὐτοὶ δὲ οὗτοι οἱ ἀπάγοντες καὶ ζητοῦντες τὸ πρᾶγμα τὸν κατ᾽ ἐμοῦ μηνυτὴν ἠφάνισαν. καὶ εἰ μὲν ἐγὼ τὸν ἄνδρα ἠφάνισα ἢ μὴ ἤθελον ἐκδοῦναι τούτοις 724
ἢ ἄλλον τινὰ ἔφευγον ἔλεγχον, αὐτοὶ δὴ τούτοις ἰσχυροτάτοις εἰς τὰ πράγματα ἐχρῶντο, καὶ ἦν ταῦτα αὐτοῖς μέγιστα τεκμήρια κατ᾽ ἐμοῦ· νῦν δὲ, ὁπότε αὐτοὶ οὗτοι προκαλουμένων τῶν φίλων τῶν ἐμῶν ταῦτ᾽ ἔφυγον, ἐμοὶ δήπου κατὰ τούτων εἶναι χρὴ ταῦτα τὰ τεκμήρια, ὡς οὐκ ἀληθῆ τὴν αἰτίαν ἐπέφερον, ἣν ᾤοντο.

ζ΄. Ἔτι δὲ καὶ τάδε λέγουσιν, ὡς ὡμολόγει ὁ ἄνθρωπος βασανιζόμενος συναποκτεῖναι τὸν ἄνδρα. ἐγὼ δέ φημι ταῦτα μὲν οὐ λέγειν αὐτόν· ὅτι δὲ ἐξάγοι ἐμὲ καὶ τὸν ἄνδρα ἐκ τοῦ πλοίου, καὶ ὅτι ἤδη τεθνεῶτα αὐτὸν ὑπ᾽ ἐμοῦ ἐνθεὶς εἰς τὸ πλοῖον καταποντώσειε. καίτοι σκέψασθε ὅτι πρῶτον μὲν, πρὶν ἐπὶ τὸν τροχὸν ἀναβῆναι, ὁ ἀνὴρ μέχρι τῆς ἐσχάτης ἀνάγκης τῇ ἀληθείᾳ ἐχρῆτο καὶ ἀπέλυέ με τῆς αἰτίας· ἐπειδὴ δὲ ἐπὶ τὸν τροχὸν ἀνέβη, τῇ ἀνάγκῃ χρώμενος ἤδη κατεψεύδετό μου, βουλόμενος ἀπηλ-

[1] Deest τῷ.

Ψεύδεσθαι] Π. διὰ τοῦ ψεύδεσθαι. H. Stephan. Maxime verosimile mihi videtur post ψεύδεσθαι deesse v. διαπειραθείς. v. p. 96. v. 6. Reisk.

Ἦσαν] Post ἦσαν adde, seu mavis tacita cogitatione, seu literis expressis, οὗτοι αὐτοί. Idem.

Καταστῆναι] Subaudi αὐτοὺς [scil. τοὺς λόγους] αὐτοῖς. Idem.

Αὐτοὶ] Melius conveniret οὗτοι. quod eleganter redundabit. potest enim oratio vel sine eo salva et integra esse. Sed αὐτοὶ prorsus omni vi caret. Idem.

Ἀπάγοντες] Scil. ἐμὲ εἰς τὸ δεσμωτήριον. τῇ ἀπαγωγῇ κατ᾽ ἐμοῦ χρησάμενοι. Idem.

ζ΄. Τῇ ἀνάγκῃ χρώμενος] Potest ferri, pro τ. ἀ. περιπεσών. et speciem nonnullam probabilitatis ei addit præmissum τῇ ἀληθείᾳ χρώμενος. cui hoc videri possit ex adverso oppositum. dura tamen meis quidem auribus meoque stomacho hæc

λάχθαι τῆς βασάνου· ἐπειδὴ δὲ ἐπαύσατο βασανιζόμενος,
οὐκέτι ἔφη με τούτων εἰργάσθαι οὐδὲν, ἀλλὰ τὸ τελευταῖον
[1] ἀπῴμωξεν ἐμέ τε καὶ αὑτὸν ὡς ἀδίκως ἀπολλυμένους, οὐ
χάριτι τῇ ἐμῇ — πῶς γάρ; ὅς γε κατεψεύσατο —, ἀλλ᾽
725 ἀναγκαζόμενος ὑπὸ τοῦ ἀληθοῦς καὶ βεβαιῶν τοὺς πρώ-
τους λόγους ὡς ἀληθεῖς εἰρημένους. ἔπειτα δὲ ὁ ἕτερος ἄν-
θρωπος, ἐν τῷ αὐτῷ πλοίῳ πλέων καὶ παρὼν διὰ τέλους
καὶ συνών μοι, τῇ αὐτῇ βασάνῳ βασανιζόμενος, τοῖς μὲν
πρώτοις καὶ τοῖς ὕστερον λόγοις τοῖς τοῦ ἀνθρώπου συνεφέ-
ρετο ὡς ἀληθέσιν οὖσι — διὰ τέλους γάρ με ἀπέλυε —, τοῖς
δ᾽ ἐπὶ τοῦ τροχοῦ λεγομένοις, οὓς ἐκεῖνος ἀνάγκῃ μᾶλλον ἢ
ἀληθείᾳ ἔλεγε, τούτοις δὲ διεφέρετο. ὁ μὲν γὰρ ἐκβάντα
[2] με ἔφη ἐκ τοῦ πλοίου ἀποκτεῖναι τὸν ἄνδρα, καὶ αὐτὸς ἤδη
τεθνεῶτα συνανελεῖν μοι· ὁ δὲ τὸ παράπαν ἔφη οὐκ ἐκβῆναί
με ἐκ τοῦ πλοίου. καίτοι τὸ εἰκὸς σύμμαχόν μοι ἐστίν. οὐ
γὰρ δήπου οὕτω κακοδαίμων ἐγὼ, ὥστε τὸ μὲν ἀποκτεῖναι
τὸν ἄνδρα προὐνοησάμην μόνος, ἵνα μοι μηδεὶς συνειδείη, ἐν
ᾧ μοι ὁ πᾶς κίνδυνος ἦν· ἤδη δὲ πεπραγμένου μοι τοῦ ἔργου
μάρτυρας καὶ συμβούλους ἐποιούμην. καὶ ἀπέθανε μὲν
ἀνὴρ οὑτοσὶ ἐγγὺς τῆς θαλάσσης καὶ τῶν πλοίων, ὡς ὁ
τούτων λόγος ἐστίν· ὑπὸ δὲ ἑνὸς ἀνδρὸς ἀποθνήσκων οὔτ᾽
ἀνέκραγεν οὔτ᾽ αἴσθησιν οὐδεμίαν ἐποίησεν οὔτε τοῖς ἐν τῇ
γῇ οὔτε τοῖς ἐν τῷ πλοίῳ; καὶ μὴν πολλῷ πλέον γε ἀγνο-
726 εῖν ἔστι νύκτωρ ἢ μεθ᾽ ἡμέραν, ἐπ᾽ ἀκτῆς ἢ κατὰ πόλιν·
καὶ μὴν ἔτι ἐγρηγορότων φασὶν ἐκβῆναι τὸν ἄνδρα ἐκ τοῦ
πλοίου. ἔπειτα ἐν τῇ γῇ μὲν ἀποθανόντος, ἐντιθεμένου δὲ
εἰς τὸ πλοῖον, οὔτε ἐν τῇ γῇ σημεῖον οὐδὲ αἷμα ἐφάνη οὔτε
ἐν τῷ πλοίῳ, νύκτωρ μὲν ἀναιρεθέντος, νύκτωρ [3] δ᾽ ἐντιθε-

[1] ἀπώμοσεν [2] ἔφη με [3] δὲ τιθεμένου

cum sit dictio, malim τῆς ἀνάγκης ἡττώμενος τότ᾽ ἤδη. Idem.

Ὕστερον] Id est, τοῖς μετὰ τὸν τροχὸν εἰρημένοις. malim tamen ὑστέροις legi. *posterioribus*, pro *postremis*. Idem.

Ἀγνοεῖν] h. l. est, ἀγνοίᾳ ἁμαρτάνειν, errore, imprudentia labi. non cavere aliquid, cujus te postmodum facti pœniteat, cum corrigere jam non amplius liceat. ut, si, ut hoc utar, qui aliquem interemerit, is cruorem abstergere a manibus, gladiove aut vestibus, sive oblitus sit, sive nil curarit. Hoc est ἀγνόημα, quod capitale jam haud paucis fuit. Ejusmodi lapsus, ait sophista, multo crebriores evenire de nocte, quam de die; quia de die facilius maculas cruoris sparsi observamus; item in litore crebrius sic peccari, quam in urbe. quia in litore deserto carendum est necessario non paucis cautelæ adminiculis, quibus urbes abundant; quo pertinent instrumenta peremtum tumulandi, aliisve modis conspectui hominum subducendi, notasque cædis obliterandi. Idem.

Δὲ τιθεμένου] Malim δ᾽ ἐντιθ. ut modo

μένου εἰς τὸ πλοῖον. ἢ δοκεῖ ὑμῖν ἄνθρωπος δύνασθαι ἐν
τοιούτῳ πράγματι ὢν τά τ' ἐν τῇ γῇ ὄντα ἀναξύσαι καὶ
τὰ ἐν τῷ πλοίῳ ἀποσπογγίσαι, ἃ οὐδὲ μεθ' ἡμέραν τις
οἷός τ' ἐγένετο, ἔνδον ὢν αὐτοῦ καὶ μὴ πεφοβημένος, τὸ
παράπαν ἀφανίσαι; ταῦτα, [1] ὦ ἄνδρες, πῶς εἰκότα ἐστίν;
ὃ δὲ καὶ μάλιστα δεῖ ἐνθυμεῖσθαι, —καὶ μή μοι ἄχθεσθε,
ἂν ὑμᾶς πολλάκις ταὐτὰ διδάξω· μέγας γὰρ ὁ κίνδυνός
ἐστι, καθ' ὅ τι δ' ἂν ὑμεῖς ὀρθῶς γνῶτε, κατὰ τοῦτο σώ- 727
ζομαι, καθ' ὅ τι δ' ἂν ψευσθῆτε τἀληθοῦς, κατὰ τοῦτο
ἀπόλλυμαι. μὴ οὖν ἐξέληται τοῦτο ὑμῶν μηδεὶς, ὅτι
τὸν μηνυτὴν ἀπέκτειναν, καὶ διετείναντο αὐτὸν μὴ εἰσελ-
θεῖν εἰς ὑμᾶς, μηδ' ἐμοὶ ἐγγενέσθαι παρόντι ἄξαι τὸν ἄν-
δρα καὶ βασανίσαι αὐτόν. καίτοι πρὸς τούτων ἦν τοῦτο. νῦν
δὲ πριάμενοι τὸν ἄνδρα, ἰδίᾳ ἐπὶ σφῶν αὐτῶν ἀπέκτειναν
τὸν μηνυτὴν, οὔτε τῆς πόλεως ψηφισαμένης, οὔτε αὐτόχειρα
5. ὄντα τοῦ ἀνδρὸς, ὃν ἐχρῆν δεδεμένον αὐτοὺς φυλάσσειν, ἢ
τοῖς φίλοις τοῖς ἐμοῖς [2] ἐξεγγυῆσαι, ἢ τοῖς ἄρχουσι τοῖς
ὑμετέροις παραδοῦναι καὶ ψῆφον περὶ αὐτοῦ γενέσθαι. νῦν
δὲ αὐτοὶ καταγνόντες τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρὸς ἀπεκτείνατε·
ὃ οὐδὲ πόλει ἔξεστιν, ἄνευ Ἀθηναίων οὐδένα θανάτῳ ζη-
μιῶσαι. καὶ τῶν μὲν ἄλλων λόγων τῶν ἐκείνου τουτουσὶ
κριτὰς ἠξιώσατε γενέσθαι, τῶν δὲ ἔργων αὐτοὶ δικασταὶ
γίνεσθε. καίτοι οὐδὲ οἱ τοὺς δεσπότας ἀποκτείναντες, ἐὰν
ἐπ' αὐτοφώρῳ ληφθῶσιν, οὐδ' οὗτοι θνήσκουσιν ὑπ' αὐτῶν
τῶν προσηκόντων, ἀλλὰ παραδιδόασιν αὐτοὺς τῇ ἀρχῇ 728
κατὰ νόμους ὑμετέρους πατρίους. εἴπερ γὰρ καὶ μαρτυρεῖν

[1] πῶς εἰκότα, ὦ ἄνδρες,

[2] ἐγγυῆσαι

præcesserat. Idem.

Γῇ ὄντα] Si necesse est, feremus, ut alia multa cruda et incondita. Mihi tamen credibilius est Antiphontem sic reliquisse: ἐν τῇ γῇ ἴχνη [scil. τοῦ φόνου] πάντα ἀναξύσαι. Idem.

Καθ' ὅ,τι δ' ἂν] Pro δὲ sententia postulat γάρ. Idem.

Παρόντι] Malim παριόντι. *prodeunti ad vos.* Idem.

Οὐδὲ πόλει ἔξεστιν ἄνευ Ἀθηναίων] Notabilis locus, unde colligatur, nulli civitati earum, quæ in societate Atheniensium essent, licuisse, Atheniensibus insciis et invitis, quemquam extremo supplicio afficere. Idem. Petitus in Comment. in LL. Attic. l. vii. tit. i. §. v. ita supplet locum: ὃ οὐδὲ πόλει ἔξεστιν ἄνευ ψήφου, Ἀθηναίων &c.

Γίνεσθε] Malim ἐγίνεσθε in imperfecto. Reisk.

Παραδιδόασιν αὐτοὺς] Scil. οἱ προσήκοντες τῶν δεσποτῶν τῶν φονευθέντων τοὺς δούλους τοὺς φονεύσαντας. Idem.

Τῇ ἀρχῇ] Post ἀρχῇ videtur κολασθῆναι deesse. Idem.

Μαρτυρεῖν] Τὸν φόνον κατά τινος μαρτυρεῖν, videtur esse, testimonio suo coram judicibus prodere atque confirmare, cædem ab aliquo esse commissam. [Malim sic interpungi et legi: καὶ μαρτυρεῖν ἔξεστι δούλῳ κατὰ τοῦ ἐλευθέρου, καὶ τὸν φόνον [scil.

ἔξεστι δούλῳ κατὰ τοῦ ἐλευθέρου τὸν φόνον, καὶ τῷ δε-
σπότῃ, ἂν δοκῇ, ἐπεξελθεῖν ὑπὲρ τοῦ δούλου, καὶ ἡ ψῆφος
ἴσον δύναται τῷ δοῦλον ἀποκτείναντι καὶ [1] τῷ ἐλεύθερον,
εἰκός τοι καὶ ψῆφον γενέσθαι περὶ αὐτοῦ ἦν, καὶ μὴ ἄκρι-
τον ἀποθανεῖν αὐτὸν ὑφ᾽ ὑμῶν. ὥστε πολλῷ ἂν ὑμεῖς δι-
καιότερον κρίνοισθε ἢ ἐγὼ νῦν [2] φεύγω ὑφ᾽ ὑμῶν ἀδίκως.

ή. Σκοπεῖτε δὲ, ὦ ἄνδρες, καὶ ἐκ τοῖν λόγοιν τοῖν ἀνδροῖν
ἑκατέροιν τοῖν βασανισθέντοιν τὸ δίκαιον καὶ τὸ εἰκός. ὁ
μὲν γὰρ δοῦλος δύο λόγω ἔλεγε· τοτὲ μὲν ἔφη με εἰργά-
729 σθαι τὸ ἔργον, τοτὲ δὲ οὐκ ἔφη· ὁ δὲ ἐλεύθερος οὐδέπω νῦν
εἴρηκε περὶ ἐμοῦ φλαῦρον οὐδὲν, τῇ αὐτῇ βασάνῳ βασανιζό-
μενος· τοῦτο μὲν γὰρ οὐκ ἦν αὐτῷ ἐλευθερίαν [3] προτείναντας
ὥσπερ τὸν ἕτερον πεῖσαι, τοῦτο δὲ μετὰ τοῦ ἀληθοῦς ἐβού-
λετο κινδυνεύων πάσχειν εἴ τι δέοι, ἐπεὶ τό γε συμφέρον καὶ
οὗτος ἠπίστατο, ὅτι τότε παύσαιτο στρεβλούμενος, ὁπότε
εἴποι τὰ τούτοις δοκοῦντα. ποτέρῳ οὖν εἰκός ἐστι πιστεῦσαι,
τῷ διὰ τέλους τὸν αὐτὸν λόγον ἀεὶ λέγοντι, ἢ τῷ τοτὲ μὲν
φάσκοντι τοτὲ δ᾽ οὔ; ἀλλὰ καὶ ἄνευ βασάνου τοιαύτης οἱ
τοὺς αὐτοὺς αἰεὶ περὶ τῶν αὐτῶν λόγους λέγοντες πιστότε-
ροί εἰσι τῶν διαφερομένων σφίσιν αὐτοῖς. ἔπειτα δὲ καὶ ἐκ
τῶν λόγων τῶν τοῦ ἀνθρώπου μερὶς ἑκατέρῳ ἴση ἐστὶ, τού-
τοις μὲν τὸ φάσκειν, ἐμοὶ δὲ τὸ μὴ φάσκειν, ἔκ τε ἀμφοῖν
730 τοῖν ἀνδροῖν τοῖν βασανισθέντοιν· ὁ μὲν γὰρ ἔφησεν, ὁ δὲ

[1] τὸν [2] Deest φεύγω. [3] προτείναντι

ἔξεστι] τῷ δεσπότῃ, ἂν δοκῇ, [scil. αὐτῷ] ἐπεξελθεῖν ὑπὲρ τοῦ δούλου. si tantum, ait, servis defertur a legibus reip. nostræ, ut iis liceat adversus ingenuos testari, item, si quis servus interemtus fuerit a cive, eumque civem illa de servi sui cæde in jus vocare voluerit herus ejus, ut id illi liceat: neque leniori pœna homicida servi, quam ingenui, afficiatur: consentaneum fuerat etiam hoc de servo legitimum judicium haberi. *In Access. ad sua Antiph.*] Idem.

Ὑπὲρ τοῦ δούλου] Subaudi τοῦ φονευθέντος. Idem.

Καὶ τὸν ἐλεύθερον] Pro accus. articuli τὸν malim dativum τῷ. καὶ τῷ ἐλεύθερον scil. ἀποκτείναντι. ut modo τῷ δοῦλον. Idem.

Αὐτοῦ] Illo de servo, quem vos, adversus me testatum, de medio sustulistis. Idem.

ή. Τοτὲ μὲν] Adde γάρ. Idem.

Τῇ αὐτῇ βασάνῳ βασανιζόμενος] Scil. ᾗ ὁ δοῦλος ἐβασανίζετο. sed num ingenui rotæ imponebantur? Idem.

Προτείναντι] Imo vero προτείναντας, scil. ὑμᾶς. vos non poteratis eum adducere, spe libertatis ostendenda. Idem.

Ἑκατέρῳ] Scil. ἡμῶν. utrique nostrum, tam mihi, quam adversariis. Idem.

Τοῖν βασανισθέντοιν] Verba hæc cum circumjectis sententiam prorsus eandem produnt, atque prius membrum. Sed liquet sophisma hic quæri; ego nullus dubito leg. esse: ἔκ τε ἀμφοῖν τοῖν ἀνδροῖν τοῖν βασανισθέντοιν ἐμοὶ μερὶς κρείσσων. ὁ μὲν γὰρ τοτὲ μὲν ἔφησε, τοτὲ δ᾽ οὐκ ἔφησεν· ὁ δὲ διὰ τέλους ἔξαρνος ἦν. Ambo nos, ait, ego et adversarii mei, partimur hos in causa nostra tortos; sed partimur eos portione non pari. Nam portio mea major est, quam illorum. Duorum enim testium, repugnantia sibi testatorum, alterum ego

25 διὰ τέλους ἔξαρνος ἦν. καὶ μὲν δὴ τὰ ἐξ ἴσου γενόμενα τοῦ φεύγοντός ἐστι μᾶλλον ἢ τοῦ διώκοντος, εἴπερ γε καὶ τῶν ψήφων ὁ ἀριθμὸς ἐξ ἴσου γενόμενος τὸν φεύγοντα μᾶλλον ὠφελεῖ ἢ τὸν διώκοντα.

θ'. Ἡ μὲν βάσανος, ὦ ἄνδρες, τοιαύτη ἐγένετο, ᾗ οὗτοι πιστεύοντες εὖ εἰδέναι φασὶν ὑπ' ἐμοῦ ἀποθανόντα τὸν ἄνδρα. καίτοι τὸ παράπαν ἔγωγ' ἂν εἴ τι συνῄδειν ἐμαυτῷ, καὶ εἴ τι [1] ἐμοὶ τοιοῦτον εἴργαστο, ἠφάνισ' ἂν τὼ ἀνθρώπω,
30 ὅτε ἐπ' ἐμοὶ ἦν τοῦτο μὲν εἰς τὴν Αἶνον ἀπάγειν ἅμα ἐμοί, τοῦτο δὲ εἰς τὴν ἤπειρον διαβιβάσαι, καὶ μὴ ὑπολείπεσθαι μηνυτὰς κατ' ἐμαυτοῦ τοὺς συνειδότας. φασὶ δὲ γραμματίδιον εὑρεῖν ἐν τῷ πλοίῳ, ὃ ἔπεμπον ἐγὼ Λυκίνῳ, ὡς ἀπο- 731
κτείναιμι τὸν ἄνδρα. καίτοι τί ἔδει με γραμματίδιον πέμπειν, αὐτοῦ συνειδότος τοῦ τὸ γραμματίδιον φέροντος; ὥστε τοῦτο μὲν σαφέστερον αὐτοῖς ἔμελλεν ἐρεῖν ὁ εἰργα-
35 σμένος, τοῦτο δὲ οὐδὲν ἔδει κρύπτειν αὐτόν· ἃ γὰρ [2] μὴ οἷόν τε εἰδέναι τὸν φέροντα, ταῦτ' ἄν τις μάλιστα [3] συγγράψας πέμψειεν. ἔπειτα δέ, ὅ τι μὲν μακρὸν εἴη πρᾶγμα, τοῦτο ἂν τις ἀναγκασθείη γράψαι τῷ μὴ διαμνημονεύειν τὸν ἀπαγγέλλοντα ὑπὸ πλήθους· τοῦτο δὲ βραχὺ ἦν ἀπαγγεῖλαι, ὅτι τέθνηκεν ὁ ἀνήρ. ἔπειτα ἐνθυμεῖσθε, ὅτι διάφερον ἦν τὸ γραμματίδιον τῷ βασανισθέντι, διάφορος δ' ὁ ἄνθρωπος
40 τῷ γραμματίῳ· ὁ μὲν γὰρ βασανιζόμενος αὐτὸς ἔφη ἀποκτεῖναι, τὸ δὲ γραμμάτιον ἀνοιχθὲν ἐμὲ τὸν ἀποκτείναντα [4] ἐμήνυε. καίτοι ποτέρῳ χρὴ πιστεῦσαι; τὸ μὲν γὰρ πρῶ-

[1] Deest ἐμοί. [2] Deest μή. [3] συγγράψειεν. ἔπειτα [4] ἐμήνυεν.

cum adversariis communem ex dimidio habeo. nam qui me cædis insimularat, is idem me rursus eodem ore cædis absolvit. in hoc ergo μερὶς nostra est ἴση. At in altero illo, qui constanter negavit me homicidam esse, ego πλεονεκτῶ. portio mea est melior et potior. nam hunc ego solus possideo, illi nihil ejus participant. Atqui (καὶ μὲν δὴ) pergit actor, etiamsi ego, οὐδὲν ἐπλεονέκτουν ἕνεκα τῶν μαρτύρων, ratione testium nullo modo adversariis præstarem, quibus utique præsto, sed æqualia prorsus essent utrinque momenta, ego tamen vel sic quoque potior essem jure. Nam in æqualitate momentorum semper in favorem reorum pronunciatur. IDEM.

Τοῦ φεύγοντος] Id est, πρὸς τοῦ φεύγοντος. IDEM.

θ'. Ὥστε τοῦτο μὲν σαφέστερον] Malim sic legi: ᾧ γε [Lycino puta] σαφέστερον αὐτὸς [in nominat. singul.] ἔμελλεν. redit αὐτὸς ad facinoris conscium, perlatorem literarum, ad quem eundem proximum quoque αὐτὸν redit. IDEM.

Οἷόν τε] Imo vero οὐχ οἷόν τε, nequit scire, vel, non licet, ut ejus scientiæ committatur, breviter, *non debet scire*, quæ eum nescire e re nostra est. IDEM.

Διαφέρον] Malim διάφορον, ut statim post. IDEM.

Τῷ βασανισθέντι] Id est, τῇ μηνύσει τοῦ βασανισθέντος. IDEM.

Γραμματίῳ] Videtur aut γραμματείῳ per diphthongum præstare, aut γραμματιδίῳ. IDEM.

τον οὐχ εὗρον ἐν τῷ πλοίῳ ζητοῦντες τὸ γραμματίδιον,
ὕστερον δέ. τότε μὲν γὰρ οὔπω οὕτως ἐμεμηχάνητο αὐτοῖς·
ἐπειδὴ δὲ ὁ ἄνθρωπος ὁ πρότερον βασανισθεὶς οὐδὲν ἔλεγε
κατ᾽ ἐμοῦ, τότε εἰσβάλλουσιν εἰς τὸ πλοῖον τὸ γραμματί-
διον, ἵνα ταύτην ἔχοιεν ἐμοὶ τὴν αἰτίαν ἐπιφέρειν· ἐπειδὴ δ᾽ 136.
[1] ἀνεγνώσθη τὸ γραμματίδιον καὶ ὁ ὕστερος βασανιζόμε-
732 νος οὐ συνεφέρετο τῷ γραμματιδίῳ, οὐκ ἔθ᾽ οἷόν τ᾽ ἦν ἀφα-
νίσαι τὰ ἀναγνωσθέντα. εἰ γὰρ ἡγήσαντο τὸν ἄνδρα πεί-
σειν ἀπὸ πρώτης καταψεύδεσθαί μου, οὐκ ἄν ποτ᾽ ἐμη-
χανήσαντο τὰ ἐν τῷ γραμματιδίῳ. καί μοι μάρτυρας
τούτων κάλει.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

ί. Τίνος γε δὴ ἕνεκα τὸν ἄνδρα ἀπέκτεινα; οὐδὲ γὰρ ἔχθρα οὐδεμία ἦν ἐμοὶ καὶ ἐκείνῳ. λέγειν δὲ τολμῶσιν ὡς ἐγὼ χάριτι τὸν ἄνδρα ἔκτεινα. καὶ τίς πώποτε χαριζόμενος ἑτέρῳ τοῦτο εἰργάσατο; οἶμαι [2] μὲν γὰρ οὐδένα· ἀλλὰ δεῖ μεγάλην τὴν ἔχθραν ὑπάρχειν τῷ τοῦτο μέλλοντι ποιήσειν, καὶ τὴν πρόνοιαν ἐκ πολλῶν εἶναι φανερὰν ἐπιβουλευομένην. ἐμοὶ δὲ κἀκείνῳ οὐκ ἦν ἔχθρα οὐδεμία. ἀλλὰ χρήματα ἔμελλον λήψεσθαι ἀποκτείνας αὐτόν; ἀλλ᾽ οὐκ ἦν αὐτῷ. [3] εἶεν· ἀλλὰ δείσας περὶ ἐμαυτοῦ μὴ αὐτὸς παρ᾽ ἐκείνου τοῦτο πάθοιμι; καὶ γὰρ ἂν τῶν τοιούτων ἕνεκά τις ἀναγκασθείη τοῦτο ἐργάσασθαι. ἀλλ᾽ οὐδέν μοι τοιοῦτον ὑπῆρκτο εἰς αὐτόν. ἀλλὰ σοὶ μᾶλλον ἐγὼ τὴν πρόφασιν ταύτην ἔχοιμ᾽ ἂν εἰκότως μετὰ τῆς ἀληθείας ἀναθεῖναι, ὅτι χρημάτων ἕνεκα ζητεῖς ἐμὲ ἀποκτεῖναι, μᾶλλον ἢ σὺ ἐμοὶ ἐκεῖνον· καὶ πολὺ ἂν δικαιότερον [4] ἁλοίης τοῦ φόνου ἐμὲ
733 ἀποκτείνας ὑπὸ τῶν ἐμοὶ προσηκόντων, ἢ ἐγὼ ὑπὸ σοῦ καὶ
τῶν ἐκείνου ἀναγκαίων. ἐγὼ μὲν γάρ σοι φανερὰν τὴν πρόνοιαν εἰς ἐμὲ ἀποδείκνυμι, σὺ δέ με ἐν ἀφανεῖ λόγῳ ζητεῖς ἀπολέσαι.

ιά. Ταῦτα μὲν ὑμῖν λέγω, ὡς [5] αὐτῷ μοι πρόφασιν

[1] ἀνεστάθη [2] Deest μέν. [3] Deest εἶεν. [4] ἁλῴης σὺ τοῦ
[5] αὐτός μοι πρόνοιαν

ί. Λήψεσθαι] Id est, εἰρήσειν παρ᾽ αὐτῷ, καὶ ταῦτα ἀφελόμενος σφετεριεῖσθαι. Idem.

Ἢ σὺ ἐμοὶ ἐκεῖνον] Malim ἢ σὺ ἐμοὶ [scil. ἔχοις ἀναθεῖναι τὴν πρόφασιν], ὅτι ἐκεῖνον [scil. ἐγὼ ἀπέκτεινα]. quam tu in me conferre possis hanc criminationem, a me illum occisum esse. Idem.

οὐδεμίαν ἔχει ἀποκτεῖναι τὸν ἄνδρα· δεῖ δέ με καὶ ὑπὲρ
Λυκίνου ἀπολογήσασθαι, ὡς ἔοικεν, ἀλλ᾽ οὐχ ὑπὲρ αὑτοῦ
μόνον, ὡς οὐδ᾽ ἐκεῖνον εἰκότως αἰτιῶνται. λέγω τοίνυν ὑμῖν
ὅτι ταὐτὰ ὑπῆρχεν αὐτῷ εἰς ἐκεῖνον ἅπερ ἐμοί· οὔτε γὰρ
χρήματα ἦν αὐτῷ ὁπόθεν ἂν ἔλαβεν ἀποκτείνας ἐκεῖνον,
οὔτε κίνδυνος αὐτῷ ὑπῆρχεν οὐδεὶς ὄντινα [1] διέφευγε ἀπο-
θανόντος ἐκείνου. τεκμήριον δὲ μέγιστον ὡς οὐκ ἐβούλετο
αὐτὸν ἀπολέσαι· ἐξὸν γὰρ αὐτῷ ἐν ἀγῶνι καὶ κινδύνῳ με-
γάλῳ καταστήσαντι μετὰ τῶν νόμων τῶν ὑμετέρων ἀπο-
λέσαι ἐκεῖνον, εἴπερ προωφείλετο αὐτῷ κακόν, καί τό τε 734
ἴδιον τὸ αὑτοῦ διαπράξασθαι καὶ τῇ πόλει τῇ [2] ὑμετέρᾳ
χάριν καταθέσθαι, εἰ ἐπέδειξεν ἀδικοῦντα ἐκεῖνον, οὐκ
ἠξίωσεν, ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ἦλθεν ἐπὶ τοῦτο. καίτοι καλλίων γε
ἦν ὁ κίνδυνος αὐτῷ.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

ἀλλὰ γὰρ ἐνταῦθα μὲν ἀφῆκεν [3] αὐτόν· οὐ γὰρ ἔδει κινδυ-
νεύειν αὐτὸν περί τε αὑτοῦ καὶ ἐμοῦ· ἐνταῦθα δ᾽ ἐπεβού-
λευεν, ἐν ᾧ γνωσθεὶς ἂν ἀπεστέρει μὲν ἐμὲ τῆς πατρίδος,
ἀπεστέρει δὲ αὑτὸν ἱερῶν καὶ ὁσίων καὶ τῶν ἄλλων ἅπερ
μέγιστα καὶ περὶ πλείστου ἐστὶν ἀνθρώποις. ἔπειτα δ᾽ εἰ
καὶ ὡς μάλιστα ἐβούλετο αὐτὸν ὁ Λυκῖνος τεθνάναι —εἶμι
γὰρ καὶ ἐπὶ τὸν τῶν κατηγόρων λόγον—, οὗ αὐτὸς οὐκ
ἠξίου αὐτόχειρ γενέσθαι, τοῦτο τὸ ἔργον ἐγώ ποτ᾽ ἂν ἐπεί-
σθην ἀντ᾽ ἐκείνου ποιῆσαι; πότερα ὡς ἐγὼ μὲν ἦν τῷ
σώματι ἐπιτήδειος διακινδυνεύειν, ἐκεῖνος δὲ χρήμασι τὸν
ἐμὸν κίνδυνον ἐκπρίασθαι; οὐ δῆτα· τῷ μὲν γὰρ οὐκ ἦν
χρήματα, ἐμοὶ δὲ ἦν· ἀλλ᾽ αὐτὸ τὸ ἐναντίον ἐκεῖνος τοῦτο

[1] ἔφευγε [2] ἡμετέρᾳ [3] αὐτὸν, οὗπερ οὐκ ἔδει

Ἔχει] Sententia postulat σύνοιδα. quo certi sitis (alloquitur judices) me mihi conscium non esse cædis præmeditatæ in hoc homine Herode a me commissæ. Et hanc lectionem in Latinis meis expressi. Idem.

Αὐτοῦ] Γέγραπται· αὑτοῦ. H. Stephan. Dedi cum spiritu aspero, id est, ὑπὲρ ἐμαυτοῦ. non me solum, ut videtur, sed Lycinum quoque purgare me decet. nam et ille quoque præter fas insimulatus fuit. Idem.

Αὐτῷ ὁπόθεν] Redit ad Lycinum. idem est ac si dixisset: οὐ γὰρ εἶχεν οὐδ᾽ αὐτὸς, ὁπόθεν ἔλαβεν ἂν μισθὸν τοῦ ἀποκτεῖναι τὸν Ἡρώδην. nam non ille magis, quam ego, mercedem cædis unde aufferret, habebat. Idem.

Ἀλλὰ γὰρ—] Est ironica argumentatio ex absurdo. Idem.

Οὐ δῆτα --- ἐπεὶ ἐκεῖνός γ᾽] Videntur verba sic convenientius ordinari posse: οὐ δῆτα, ἀλλ᾽ αὐτὸ τὸ ἐναντίον. ἐκεῖνος τοῦτο — ἢ ἐγὼ ὑπὸ τούτου. τῷ μὲν γὰρ οὐκ ἦν χρήματα, ἐμοὶ δ᾽ ἦν. ἐπεὶ ἐκεῖνός γ᾽—. Idem.

θᾶσσον ἂν ὑπ' ἐμοῦ ἐπείσθη κατά γε τὸ εἰκὸς ἢ ἐγὼ ὑπὸ
τούτου, ἐπεὶ ἐκεῖνός γ' ἑαυτὸν οὐδ' ὑπερήμερον γενόμενον
ἑπτὰ μνῶν δυνατὸς ἦν λύσασθαι, ἀλλ' οἱ φίλοι αὐτὸν ἐλύ-
σαντο. καὶ μὲν δὴ καὶ τῆς χρείας τῆς ἐμῆς καὶ τῆς Λυκίνου
735 τοῦτο ὑμῖν μέγιστον τεκμήριόν ἐστιν, ὅτι οὐ σφόδρα ἐχρώ-
μην ἐγὼ Λυκίνῳ φίλῳ, ὡς πάντα ποιῆσαι ἂν τὰ ἐκείνῳ
δοκοῦντα· οὐ γὰρ δήπου ἑπτὰ μὲν μνᾶς οὐκ ἀπέτισα περὶ
αὐτοῦ δεδεμένου καὶ λυμαινομένου, κίνδυνον δὲ τοσοῦτον
ἀράμενος ἄνδρα ἀπέκτεινα δι' ἐκεῖνον.

ιβ'. Ὡς μὲν οὖν οὐκ αὐτὸς αἴτιός εἰμι τοῦ πράγματος,
οὐδὲ ἐκεῖνος, ἀποδέδεικται καθ' ὅσον ἐγὼ δύναμαι μάλιστα· 137
τούτῳ δὲ χρῶνται πλείστῳ λόγῳ οἱ κατήγοροι, ὅτι ἀφανής
ἐστιν ὁ ἀνήρ, καὶ ὑμεῖς ἴσως περὶ τούτου [1] αὐτοῦ ποθεῖτε
ἀκοῦσαι. εἰ μὲν οὖν τοῦτο εἰκάζειν δεῖ με, ἐξ ἴσου τοῦτό
ἐστι καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοί· οὔτε γὰρ ὑμεῖς αἴτιοι τοῦ ἔργου
ἐστὲ οὔτε ἐγώ· εἰ δὲ δεῖ τοῖς ἀληθέσι χρῆσθαι, τῶν εἰργα-
σμένων τινὰ ἐρωτώντων· ἐκείνου γὰρ ἄριστα πύθοιντο. ἐμοὶ
736 [2] μὲν γὰρ τῷ μὴ εἰργασμένῳ τοσοῦτον τὸ [3] μακρότερον τῆς
ἀποκρίσεώς ἐστιν, ὅτι οὐκ εἴργασμαι· τῷ δὲ ποιήσαντι ῥᾳ-
δία ἐστὶν ἡ ἀπόδειξις, καὶ μὴ ἀποδείξαντι [4] εὖ εἰκάσαι. οἱ
μὲν γὰρ πανουργοῦντες ἅμα τε πανουργοῦσι καὶ πρόφασιν
εὑρίσκουσι τοῦ ἀδικήματος· τῷ δὲ μὴ εἰργασμένῳ χαλεπὸν
περὶ τῶν ἀφανῶν εἰκάζειν. οἶμαι δ' ἂν καὶ ὑμῶν ἕκαστον, εἴ

[1] * αὐτοὶ [2] Deest μέν. [3] * μακρότατον [4] εὖ καὶ εἰκάσαι.

Χρείας] Bene si habet, accipi debet pro φιλίας. familiaritatis atque necessitudinis nostræ mutuæ, meæ puta cum Lycino. Idem est ac si dixisset: περὶ τῆς χρείας ἣ ἐχρώμεθα ἡμεῖς ἀλλήλοις. *quod ad consuetudinem nostram mutuam attinet.* Idem.

Λυμαινομένου] Sic dedi de meo. δεδεμένου καὶ λυμαινομένου idem est atque ἐν τοῖς δεσμοῖς λυμαινομένου. multas molestias, cruciatus, morbos tolerante in corpore, in carcere, in vinculis. Vulgatæ dant λυμαιμένου: pro quo Stephanus malebat λελυμένου: sed eum loci fugiebat sententia, quæ hæc est. pro Lycino in carcere tabescente nolui septem minas solvere, quo liber emitteretur. Ad λυμαινομένου subauditur ὑπὸ τῶν δεσμῶν καὶ τῆς κακοπαθείας. Idem.

ιβ'. Ἐρωτώντων] Id est, ἐρωτάτωσαν. Interroganto adversarii mei eorum aliquem, qui facinus patrarunt. Idem.

Εὖ] Videtur hoc initium vocabuli mutilati esse, aut εὔκολον, aut εὐχερές. et facile est quoque probabilia indicia et reperire, et edere, tametsi haud docuerit. verum, ut fatear id, quod sentio, labare videtur sententia. Quid enim ei, qui facinus patrarit, ejusque sibi conscius sit, opus sit conjectare? quæ scimus, ea conjectura non venamur. Videtur auctor non satis aperte sententiam protulisse, quæ, ni fallor, hæc fuit: aut si ille quoque minus docuerit, potuerit tamen, si quidem rei gestæ quodammodo gnarus et conscius sit, vestigia saltim vero similia indicare, quæ prementes alii verum tandem inveniant. Vulgatam qui tuebitur, ei sic erit construendum: καὶ μὴ ἀποδείξαντι [subaudi e proximis ῥᾴδιόν ἐστιν] εὖ καὶ καλῶς εἰκάσαι. Paulo post recurrit εὖ εἰκάζειν. p. 105. v. 5. Verum hanc quoque lectionem eadem urget difficultas, quam modo indicavi. Idem.

Εἴ τίς τινα] Subaudi e proximo ὑμῶν.

τίς τινα ἔροιτο ὅ τι μὴ τύχοι εἰδὼς, τοσοῦτον ἂν εἰπεῖν,
ὅτι οὐκ οἶδεν· εἰ [1] δέ τις περαιτέρω κελεύει λέγειν, ἐν
πολλῇ ἂν ὑμᾶς [2] ἔχεσθαι ἀπορίᾳ δοκῶ. μὴ τοίνυν ἐμοὶ 737
νείμητε τὸ ἄπορον τοῦτο, ἐν ᾧ μηδ' ἂν αὐτοὶ [3] εὐπορεῖτε·
μηδ' ἐὰν εὖ εἰκάζω, ἐν τούτῳ μοι ἀξιοῦτε τὴν ἀπόφευξιν
εἶναι, ἀλλ' ἐξαρκείτω μοι ἐμαυτὸν ἀναίτιον ἀποδεῖξαι τοῦ
πράγματος. ἐν τούτῳ οὖν ἀναίτιος εἰμὶ, οὐκ ἐὰν [4] μὴ ἐξεύ-
ρω ὅτῳ τρόπῳ ἀφανής ἐστιν ἢ ἀπόλωλεν ἀνὴρ, ἀλλ' εἰ μὴ
προσήκει μοι μηδὲν ὥστ' ἀποκτεῖναι αὐτόν. ἤδη δ' ἔγωγε
καὶ πρότερον ἀκοῇ ἐπίσταμαι γεγονὸς, τοῦτο μὲν τοὺς
ἀποθανόντας, τοῦτο δὲ τοὺς ἀποκτείναντας, οὐχ εὑρεθέντας.
οὔκουν ἂν καλῶς ἔχοι εἰ τούτων δέοι τὰς αἰτίας ὑποσχεῖν
τοὺς συγγενομένους. πολλοὶ δέ γ' ἤδη σχόντες ἑτέρων πρα-
γμάτων αἰτίας, πρὶν τὸ σαφὲς αὐτῶν γνωσθῆναι, προαπώ-
λοντο. αὐτίκα Ἐφιάλτην τὸν ὑμέτερον πολίτην οὐδέπω νῦν
εὕρηνται οἱ ἀποκτείναντες· εἰ οὖν τις ἠξίου τοὺς συνόντας
ἐκείνῳ εἰκάζειν οἵτινες ἦσαν οἱ ἀποκτείναντες Ἐφιάλτην, εἰ
δὲ μὴ, ἐνόχους εἶναι τῷ φόνῳ, οὐκ ἂν καλῶς εἶχε τοῖς συν- 738
οῦσιν. ἔπειτα οἵ γε Ἐφιάλτην ἀποκτείναντες οὐκ ἐζήτησαν
τὸν νεκρὸν ἀφανίσαι, οὐδ' ἐν τούτῳ κινδυνεύειν μηνῦσαι τὸ
πρᾶγμα, ὥσπερ οἵδε φασὶν ἐμὲ τῆς μὲν ἐπιβουλῆς οὐδένα
κοινωνὸν ποιήσασθαι τοῦ θανάτου, τῆς δ' ἀναιρέσεως. τοῦτο
δ' ἐντὸς οὐ πολλοῦ χρόνου παῖς ἐζήτησεν οὐδὲ δώδεκα ἔτη
γεγονὼς τὸν δεσπότην ἀποκτεῖναι· καὶ εἰ μὴ φοβηθεὶς, ὡς

[1] δέ * τι καὶ περαιτέρω κελεύοι [2] ἔσεσθαι [3] εὐπορῆτε· μηδὲ, ἂν [4] [μὴ]

si quis vestrum quempiam interroget, de re quam interrogatus ignoret. Idem.

Λέγειν] Subaudi ὑμᾶς. Idem.

Ἐν τούτῳ οὖν] Malim γάρ. τούτῳ redit ad subjecta, οὐκ ἐὰν — et ἀλλ' εἰ μή. Idem.

Ἐὰν μὴ ἐξεύρω] Π. ἐὰν μὲν ἐξεύρω. H. Stephan.

Ἀφανής ἐστιν] Id est, ἠφανίσθη. Possunt utique ista duo ἀφανής ἐστι et ἀπόλωλεν diversa esse. posterius cædem designat, vel modum cædis: prius modum, eum e conspectu hominum subducendi, jam peremtum, ut nusquam reperiri queat. Reisk.

Οἵ γε] Quid si οἱ μὲν, ob insequens δὲ in istis τοῦτο δ' ἐντός. Idem.

Ἐν τούτῳ] Scil. ἐν τῷ ἀφανίζειν τὸν νεκρόν. neque operam dederunt, ut per hoc [studium puta suum, cadaver e conspectu submovendi] in periculum venirent cædem prodendi. ἀφανίζεται νεκρὸς sive humando, sive cremando, sive bestiis objiciendo, sive undis mergendo, quorum pleraque fieri nequeunt sine molestia et alieno adjumento. quo fit ut cædes commissa hoc modo facile palam fiat. Idem.

Τοῦ θανάτου] Cohæret cum τῆς ἐπιβουλῆς. ἡ τοῦ θανάτου ἐπιβουλὴ idem est atque τὸ ἐπιβουλεύειν τινὶ θάνατον. comparatio et machinatio cædis in alicujus caput. nam θάνατος Antiphonti sæpe pro φόνος usurpatur. Possit tamen rursus quoque dictio τοῦ θανάτου pro scholio haberi. id quod alii arbitrantur. Idem.

Τῆς δ' ἀναιρέσεως] Subaudi ποιήσασθαί τινα κοινωνόν. ad tollendum autem corpus, h. e. humandum, adhibitum a me fuisse operæ socium, tametsi cavissem, ne quis mihi interimenti hominem adesset. Idem.

739 ἀνεβόησεν, ἐγκαταλιπὼν τὴν μάχαιραν τῇ σφαγῇ ᾤχετο
φεύγων ἀλλ' ἐτόλμησε μεῖναι, ἀπώλοντ' ἂν οἱ ἔνδον ἅπαν-
τες· οὐδεὶς γὰρ ἂν ᾤετο τὸν παῖδά ποτε τοῦτο τολμῆσαι·
νῦν δὲ συλληφθεὶς αὐτὸς ὕστερον κατεῖπεν [1] αὑτοῦ. τοῦτο
δὲ περὶ χρημάτων αἰτίαν ποτὲ σχόντες οὐκ οὖσαν, ὥσπερ
ἐγὼ νῦν, οἱ Ἑλληνοταμίαι οἱ ὑμέτεροι, ἐκεῖνοι μὲν [2] ἅπαντες
ἀπέθανον ὀργῇ μᾶλλον ἢ γνώμῃ, πλὴν ἑνός, τὸ δὲ πρᾶγμα
ὕστερον καταφανὲς ἐγένετο. τοῦ δ' ἑνὸς τούτου — Σωσίαν
ὄνομά φασιν αὐτῷ εἶναι — κατέγνωστο μὲν ἤδη θάνατος,
ἐτεθνήκει δὲ οὔπω· καὶ ἐν τούτῳ ἐδηλώθη τῷ τρόπῳ [3] ἀπω-
λώλει τὰ χρήματα, καὶ ὁ ἀνὴρ ἀπήχθη ὑπὸ τοῦ δήμου
τοῦ ὑμετέρου παραδεδομένος ἤδη τοῖς ἕνδεκα, οἱ δ' ἄλλοι
ἐτέθνασαν οὐδὲν αἴτιοι ὄντες. ταῦθ' ὑμῶν αὐτῶν ἐγὼ οἶμαι
μεμνῆσθαι τοὺς πρεσβυτέρους, τοὺς δὲ νεωτέρους πυνθάνε-
740 σθαι ὥσπερ ἐμέ. οὕτως ἀγαθόν ἐστι μετὰ τοῦ χρόνου βα-
σανίζειν τὰ πράγματα. καὶ τοῦτ' ἴσως ἂν φανερὸν γένοιτ'
ἂν ὕστερον, [4] καὶ ὅτῳ τρόπῳ τέθνηκεν ὁ ἄνθρωπος. μὴ οὖν
ὕστερον τοῦτο γνῶτε, ἀναίτιόν με ὄντα ἀπολέσαντες, ἀλλὰ
πρότερόν γ' εὖ βουλεύσασθε καὶ μὴ μετ' ὀργῆς καὶ διαβο-
λῆς, ὡς τούτων οὐκ ἂν γένοιντο ἕτεροι πονηρότεροι σύμβου-
λοι. οὐ γάρ ἐστιν ὅτι ὀργιζόμενος ἄνθρωπος ἂν γνοίη· αὐτὸ
γάρ, ᾧ βουλεύεται, τὴν γνώμην διαφθείρει τοῦ ἀνθρώπου.
μέγα [5] τι ἡμέρα παρ' ἡμέραν γιγνομένη γνώμην, ὦ ἄνδρες,

[1] ἑαυτοῦ [2] Deest ἅπαντες. [3] ἀπολώλει [4] Deest καί.
[5] τε ἡμέραν π. ἡ. γιγνομένην

Ἀνεβόησεν] Ὁ δεσπότης puta. nisi herus, interea dum a servo jugularetur, vociferatus esset. hoc ideo visum fuit admonere, quia circumjecta ad puerum jugulantem redeunt. Idem.

Ὥσπερ ἐγὼ νῦν] Scil. περὶ φόνου αἰτίαν ἔχω οὐκ οὖσαν. Idem.

Ἐν τούτῳ] Estne masculini, an neutrius generis? in illo, Sosia puta, an, interea temporis, dum hæc geruntur. ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ vel ἐν τούτῳ τοῦ χρόνου? placet posterius. Idem.

Τῷ τρόπῳ] Id est, ὅτῳ τρόπῳ vel τίνι τρόπῳ. quonam pacto. Idem.

Ἀπήχθη] Imo vero οὐκ ἀπήχθη, scil. τὴν ἐπὶ θανάτῳ ὁδόν. non abducebatur ad locum supplicii tolerandi, h. e. morte non plectebatur, tametsi jam a populo undecimviris rerum capitalium esset eo traditus, quo capite lueret. [Bene potest hæc dictio, etiam sine οὐκ, habere, hactenus, si non solitum illud supplementum τὴν ἐπὶ θανάτῳ ὁδὸν cogitatione adjungatur; sed alterum paulo rarius inventu, τὴν ἐπὶ τὰ οἴκοι, aut τὴν ἐπὶ τὴν οἰκίαν. reducebatur domum suam e carcere, tametsi jam undecimviris traditus esset. *In Access. ad sua Antiph.*] Idem.

Ὥσπερ ἐμὲ] Id est, ὥσπερ ἐγὼ ἀκοῇ παρ' ἄλλων εἰδότων ἐπυθόμην. Idem.

Ὧ βουλεύεται] Id est ἐν ᾧ, δι' οὗ, μεθ' οὗ βουλεύεται ὁ ἄνθρωπος. Stephanus et Scaliger malebant ὃ βουλ. Ad διαφθείρει subaudi ἡ ὀργή. Nam αὐτὸ accusativus est, et ejus interpretatio est τὴν γνώμην. Ira corrumpit id ipsum, quo homo deliberat, mentem puta. Idem.

Μέγα τε ἡμέραν] Π. μέγα τε ἡμέρα π. ἡ. γιγνομένη γν. ὦ ἄ. ἐξ ὁ. μεταστῆσαι. H. Stephan. F. sic constituendus est hic locus: μέγα δὲ δύναται ἡμέρα παρ' ἡμέραν γιγνομένη πρὸς τὸ τὴν γνώμην — μεταστῆσαι.

ἐξ ὀργῆς [1] μεταστῆσαι καὶ τὴν ἀλήθειαν εὑρεῖν τῶν γεγενη- 741
38. μένων. εὖ δὲ ἴστε ὅτι ἐλεηθῆναι ὑφ᾽ ὑμῶν ἄξιός εἰμι μᾶλλον ἢ δίκην δοῦναι· δίκην μὲν γὰρ εἰκός ἐστι διδόναι τοὺς ἀδικοῦντας, ἐλεεῖσθαι δὲ [2] τοὺς ἀδίκως κινδυνεύοντας. κρεῖσσον δὲ χρὴ ἀεὶ γίγνεσθαι τὸ ὑμέτερον δυνάμενον ἐμὲ δικαίως σώζειν, ἢ τὸ τῶν ἐχθρῶν βουλόμενον ἀδίκως με ἀπολλύναι. ἐν μὲν γὰρ τῷ ἐπισχεῖν ἔστι καὶ τὰ δεινὰ ταῦτα ποιῆσαι ἃ οὗτοι κελεύουσιν, ἐν δὲ τῷ παραχρῆμα οὐκ ἔστιν ἀρχὴν ὀρθῶς βουλεύεσθαι.

ιγʹ. Δεῖ δέ με καὶ ὑπὲρ τοῦ πατρὸς ἀπολογήσασθαι. καίτοι γε πολλῷ μᾶλλον εἰκὸς ἦν ἐκεῖνον ὑπὲρ ἐμοῦ ἀπολογήσασθαι, πατέρα ὄντα. ὁ μὲν γὰρ πολλῷ πρεσβύτερός ἐστι τῶν ἐμῶν πραγμάτων, ἐγὼ δὲ πολλῷ νεώτερος τῶν ἐκείνῳ πεπραγμένων. καὶ εἰ μὲν ἐγὼ τούτου 742
ἀγωνιζομένου κατεμαρτύρουν [3] ἃ μὴ σαφῶς ᾔδειν, ἀκοῇ δὲ ἠπιστάμην, δεινὰ ἂν ἔφη πάσχειν ὑπ᾽ ἐμοῦ· νῦν δὲ ἀναγκάζων ἐμὲ ἀπολογεῖσθαι ὧν ἐγὼ πολλῷ νεώτερός εἰμι καὶ λόγῳ οἶδα, ταῦτα οὐ δεινὰ ἡγεῖται εἰργάσθαι. ὅμως μέντοι καθ᾽ ὅσον ἐγὼ οἶδα, οὐ προδώσω τὸν πατέρα κακῶς ἀκούοντα ἐν ὑμῖν ἀδίκως. καίτοι τάχ᾽ ἂν σφαλείην, ἃ ἐκεῖνος ὀρθῶς ἔργῳ ἔπραξε, ταῦτ᾽ ἐγὼ λόγῳ μὴ ὀρθῶς εἰπών· ὅμως δ᾽ οὖν κεκινδυνεύσεται. πρὶν μὲν γὰρ τὴν ἀπόστασιν τῶν Μιτυληναίων γενέσθαι, ἔργῳ τὴν εὔνοιαν ἐδείκνυε [4] τὴν εἰς ὑμᾶς· ἐπειδὴ δὲ ἡ πόλις ὅλη κακῶς ἐβουλεύσατο ἀποστᾶσα

[1] μεταστήσειν [2] τοὺς μὴ ἀδικοῦντας κινδ. [3] ἃ μηδαμῶς ᾔδειν [4] Deest τήν.

magnum valet dies diei succedens, seu, quod nunc hic dies, non iste, agatur, ad mutandum mentem. Reisk.

Κρεῖσσον — τὸ ὑμέτερον δυνάμενον] Id est, τὴν ὑμετέραν δύναμιν. ut in continenti insequens τὸ τῶν ἐχθρῶν βουλόμενον idem est atque τὴν τ. ἐ. βούλησιν. Idem.

Ἐν δὲ τῷ παραχρῆμα] Bene si habet hæc lectio, παραχρῆμα materialiter est accipiendum. ut si dicas *in repente* pro *in repentino*. Subauditur aut βουλεύεσθαι, quod sequitur. in capiendo consilia repente vel subito. aut κολάζειν. Idem.

ιγʹ. Ὁ μὲν γὰρ —] Sententia hæc est. Consentaneum quidem erat a patre potius meam, quam a me patris causam agi. Nam defendendi aliquem qui partes susceperit, ei necesse est ut cognitæ sint atque perspectæ rationes omnes defendendi. Atqui pater quidem res meas omnes probe novit, ut major ætate, vigilque atque magister juventutis meæ. Mihi vero, ut annis posteriori, necessario multa rerum patris ignota sunt. Idem.

Τούτου] Si hoc, adversario meo, causam agente, multa adversus eum, in ejus fraudem, pro testimonio affirmarem, mihi incomperta. Idem.

Εἰργάσθαι] Subaudi αὐτὸν ἐμέ. non existimat a se mihi atrocem factam injuriam eo, quod ad necessitatem me adegit, ea faciendi, quæ ipse sit pro enormi crimine habiturus; scil. ut disputem de rebus, quas per ætatem scire nequeam. Idem.

Ὅμως] Præmitte tacita cogitatione istæc subjecta: καίτοι οὖν τοῦτο ἐμοὶ δεινὸν καὶ χαλεπὸν ἔργον ἐστί. quamquam igitur hæc dura mihi venit provincia, nihilominus tamen —. Idem.

καὶ ἥμαρτε τῆς ὑμετέρας γνώμης, μετὰ τῆς πόλεως ὅλης
743 ἠναγκάσθη συνεξαμαρτεῖν. τὴν μὲν οὖν γνώμην ἔτι καὶ ἐν ἐκείνοις ὅμοιος ἦν εἰς ὑμᾶς, τὴν δ' εὔνοιαν οὐκέτι ἦν ἐπ' ἐκείνῳ τὴν αὐτὴν εἰς ὑμᾶς παρέχειν. οὔτε γὰρ ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν [1] εὐρόπως εἶχεν αὐτῷ· ἱκανὰ γὰρ ἦν τὰ ἐνέχυρα ἃ [2] εἴχετο αὐτοῦ, οἵ τε παῖδες καὶ τὰ χρήματα· [3] τοῦτο δ'
744 [4] αὖ μένοντι πρὸς τὴν πόλιν αὐτῷ ἀδυνάτως εἶχεν ἰσχυρίζεσθαι. ἐπεὶ δ' ὑμεῖς τοὺς αἰτίους τούτων ἐκολάσατε, ἐν οἷς οὐκ ἐφαίνετο ὢν ὁ ἐμὸς πατὴρ, τοῖς δ' ἄλλοις Μιτυληναίοις ἄδειαν ἐδώκατε οἰκεῖν τὴν σφετέραν αὐτῶν, οὐκ ἔστιν ὅ τι ὕστερον [5] αὐτῷ ἡμάρτηται τῷ ἐμῷ πατρὶ, οὐδ' ὅ τι οὐ πεποίηται τῶν δεόντων, οὐδ' ἧς τινὸς λειτουργίας ἡ πόλις ἐνδεὴς γεγένηται, οὔτε ἡ [6] ὑμετέρα οὔτε ἡ Μιτυληναίων, ἀλλὰ καὶ χορηγίας ἐχορήγει καὶ τέλη κατετίθει. εἰ δ' ἐν Αἴνῳ χωροφιλεῖ, τοῦτο οὐκ ἀποστερῶν γε τῶν εἰς τὴν πό-

[1] εὐρόπως] καλῶς [2] * εἴχετε [3] * τούτῳ [4] οὖν [5] * αὐτῶν [6] ἡμετέρα

Ἥμαρτε] Lapsus est, aberravit, vel excidit secunda vestra voluntate, vel benevolentia. Sic dedi de meo, pro vulgari ἥμαρται. Idem.

Ὅμοιος] Scil. ἑαυτῷ εὐνοοῦντι εἰς ὑμᾶς ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ. Idem.

Τὴν αὐτὴν] Subaudi ταύτῃ, ἣν πρότερον παρέσχεν. Idem.

Τὴν πόλιν] Mitylenam. Idem.

Αὐτῷ· ἱκανὰ] Post αὐτῷ deesse videtur οὔτε γ' ἐχρῆν vel tale quid. *neque etiam opus erat.* prodit hunc defectum primum οὔτε præmissum, in vulgatis non habens alterum οὔτε, quod isti respondere debet. tum ratiocinium ἱκανὰ γάρ, cujus ratiocinii vis labat, et nexus hiat in vulgatis. non enim convenit præmisso οὐ καλῶς εἶχεν subjectum ἱκανὰ γὰρ — verum bene conveniet, si οὔτε γ' ἐχρῆν vel simile quid immittas. Satis enim multa penes vos erant pignora, quæ vos non sinerent dubitare de patris erga vos fide, etiamsi Mitylenis maneret, liberi puta et fortunæ ejus, Athenis relictæ. Idem.

Εἴχετε] Dedi de meo, pro vulgari lectione εἴχετο. quæ emendatio si probabitur, locum habebit hactenus, ut etiam supplementum illud οὔτε γ' ἐχρῆν probetur. Vulgata ideo displicebat, quia non alia ei significatio h. l. conveniebat, quam *habebantur, tenebantur.* verum ut taceam eam signifiationem ambiguam esse, quæ dubium relinquat, quisnam habuerit, Atheniensesne an Mitylenæi, præterea quoque, quod adhuc majus est ad offensionem, ne Græca quidem est. ἔχεσθαι, in passivo, non usurpatur. Idem.

Τούτῳ] Cohæret cum ἰσχυρίζεσθαι. hoc niti, hoc allegare ad vos caput defensionis suæ, hunc vigere locum approbandæ suæ erga vos fidei, ut diceret, fidem vobis suam certam constare, et vobiscum esse sat multa et sat magna suæ fidei pignora — hæc inquam, proferre et jactare ad vos patri non licebat. Constructio hæc est: αὐτῷ μένοντι οὐκ ἐξῆν ἰσχυρίζεσθαι τούτῳ [scil. τῷ δικαίῳ]. vulgatæ dant τοῦτο. Idem.

Τούτων] Scil. τῶν ταραχῶν καὶ κακῶν τῶν γεγενημένων παρὰ τὴν τῶν Μιτυληναίων ἀπόστασιν. Idem.

Ὕστερον αὐτῶν] Sic dedi rursus de meo, pro vulgari αὐτῷ. cohæret αὐτῶν cum ὕστερον. *post istæc.* ab illo inde tempore, quo turbæ istæ sunt compositæ. vulgatam qui defensum ibunt, hi contendent, verba τῷ ἐμῷ πατρὶ esse superenarrationem vocabuli αὐτῷ. Idem.

Ἐνδεὴς] Subaudi παρ' ἐκεῖνον aut δι' ἐκεῖνον. *per, propter illum.* Idem.

Χορηγίας] Luculenter ex h. l. apparet, civibus Atheniensibus, etiamsi extra Athenas in peregrino solo sedes fortunarum fixas haberent, ideo tamen remissam non fuisse necessitatem contributionum et munium domi edendorum, sed perinde contribuendum ad necessitates ærarii fuisse, atque si Athenis mansissent. Nam qui id omitterent facere, hi jure civitatis Atticæ mulctabantur. Idem.

Τοῦτο] Post τοῦτο deest ποιεῖ aut tale quid. Idem.

Τῶν εἰς τὴν πόλιν] Subaudi ἡκουσῶν ὠφε-

λιν ἑαυτὸν οὐδενὸς, οὐδ' ἑτέρας πόλεως πολίτης γεγενημένος, 745
ὥσπερ ἑτέρους ὁρῶ τοὺς μὲν εἰς τὴν ἤπειρον ἰόντας καὶ οἰ-
κοῦντας ἐν τοῖς πολεμίοις τοῖς ὑμετέροις καὶ δίκας ἀπὸ
ξυμβόλων ὑμῖν δικαζομένους, οὐδὲ φεύγων τὸ πλῆθος τὸ
ὑμέτερον, τοὺς δ' οἵους ὑμεῖς μισῶν συκοφάντας. ἃ μὲν οὖν 746
μετὰ τῆς πόλεως ὅλης ἀνάγκῃ μᾶλλον ἢ γνώμῃ ἔπραξε,
τούτων οὐ δίκαιός ἐστιν ὁ ἐμὸς πατὴρ [1] ἰδίᾳ δίκην διδόναι.
ἅπασι γὰρ Μιτυληναίοις ἀείμνηστος ἡ τότε ἁμαρτία γεγέ-
νηται· ἠλλάξαντο μὲν γὰρ πολλῆς εὐδαιμονίας πολλὴν κα-
κοδαιμονίαν, ἐπεῖδον δὲ τὴν ἑαυτῶν πατρίδα ἀνάστατον
γενομένην. ἃ δὲ ἰδίᾳ οὗτοι διαβάλλουσι τὸν ἐμὸν πατέρα,
μὴ πείθεσθε· χρημάτων γὰρ ἕνεκα ἡ πᾶσα παρασκευὴ
γεγένηται ἐπ' ἐμοὶ κἀκείνῳ. πολλὰ δ' ἐστὶ τὰ συμβαλ-
λόμενα τοῖς βουλομένοις τῶν ἀλλοτρίων ἐφίεσθαι. γέρων μὲν
ἐκεῖνος [2] ὥστ' ἐμοὶ βοηθεῖν, νεώτερος δ' ἐγὼ πολλῷ ἢ ὥστε
δύνασθαι ἐμαυτῷ τιμωρεῖν ἱκανῶς. ἀλλ' ὑμεῖς βοηθήσατέ
μοι, καὶ μὴ διδάσκετε τοὺς συκοφάντας μεῖζον ὑμῶν αὐτῶν
δύνασθαι. ἐὰν μὲν [3] γὰρ εἰσιόντες εἰς ὑμᾶς ἃ βούλονται 747

[1] ἰδίαν [2] ὥστε μοι [3] Deest γάρ.

λειῶν. civitatem nullo privans emolumento a se veniente, h. e. pro parte sua virili. seu quæcunque, pro persona sua, ut vulgo usurpant, decora et commoda conferre patriæ posset, atque deberet etiam, ut civis natus, ea omnia sedulo præstabat. ἀποστερῶ ἐμαυτὸν οὐδενὸς scil. καθήκοντος, significat, nulli me officio subduco, nullum defugio. Idem est ac si dixisset: ἀποστερῶν τὴν πόλιν οὐδενὸς τῶν παρ' ἑαυτοῦ εἰς αὐτὴν γιγνομένων. nulla parte officiorum fraudans rempublicam, quæ ad eam a se proficisci par esset. nullum detrectans onus. Idem.

Καὶ δίκας] Imo vero τοὺς δὲ καὶ δίκας. nam alias claudicabit præmissum τοὺς μὲν εἰς τὴν ἤπειρον ἰόντας. quosdam vero, non solum in Asiam migrantes, eoque sedes fortunarum suarum transferentes, sed etiam præterea, quod adhuc est atrocius, vexantes vos litibus mercatoriis. Queritur de civibus quibusdam Atheniensibus, qui cum in Asiam transissent, eoque fortunas suas transtulissent, incommodarent aliis civibus, in urbe perpetuo manentibus, si qui horum cum illis commercia mercium et pecuniarum mutuo in fœnus sumtarum datarumve contraxissent. Notum est apud veteres causas mercatorias citissime atque multo etiam majore cum severitate fuisse disceptatas, quam alias quascunque causas civiles. σύμβολα sunt idem atque συμβόλαια. Idem.

Οἵους ὑμεῖς] Hic jam, non judices amplius, ut adhuc fecerat, alloquitur, sed adversarios suos; subauditur ἐστέ. idem est ac si dixisset: ὁμοίους ὑμῖν, aut τοιούτους, οἷοι ὑμεῖς ἐστέ. possit tamen ὑμεῖς etiam ad judices referri. sed tum μισεῖτε erit subaudiendum. quod tametsi durum est, nescio tamen an sit Antiphontis dictione non indignum. exosos habens sycophantas, quod genus hominum vos quoque, judices, odistis. Idem.

Ἰδίαν] Malim ἰδίᾳ adverbialiter. Idem.

Ἅπασι] Vult dicere, satis jam magnas hujus erroris pœnas dedit pater cuncto cum populo. Idem.

Συμβαλλόμενα] Id est, βοηθοῦντα. Idem.

Ὥστε μοι βοηθεῖν] Bene si habet hæc dictio, ut nunc in vulgatis circumfertur, accipi debet pro ἀδυνάτως ἔχει διὰ τὸ γῆρας πρὸς τὸ ἐμοὶ βοηθεῖν. Notum enim et pervulgatum est, ὥστε tantundem esse atque πρὸς τό. Alius dixisset sic: γέρων μὲν ἐκεῖνος ὢν ἀδυνατώτερός ἐστιν, ἢ ὥστε μοι βοηθεῖν. v. paulo post. Idem.

Ἐὰν μὲν] Adde γάρ. colligit sic: cives vestros ne docete sycophantas plus posse, quam vosmetipsos. Hi enim [sycophan-

πράσσωσι, δεδειγμένον ἔσται τούτους [1] μὲν πείθειν, τὸ δ' ὑμέτερον πλῆθος φεύγειν· ἐὰν δὲ εἰσιόντες εἰς ὑμᾶς πονηροὶ μὲν αὐτοὶ δοκῶσιν εἶναι, πλέον δ' αὐτοῖς μηδὲν γένηται, ὑμετέρα ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις ἔσται, ὥσπερ καὶ τὸ δίκαιον
748 ἔχει. ὑμεῖς οὖν ἐμοί τε βοηθεῖτε καὶ τῷ δικαίῳ.

ιδ'. Ὅσα μὲν οὖν ἐκ τῶν ἀνθρωπίνων τεκμηρίων καὶ 139.
μαρτυριῶν οἷά τε ἦν ἀποδειχθῆναι, ἀκηκόατε· χρὴ δὲ καὶ τοῖς ἀπὸ τῶν θεῶν σημείοις γενομένοις εἰς τὰ τοιαῦτα οὐχ ἥκιστα τεκμηραμένους ψηφίζεσθαι. καὶ γὰρ τὰ τῆς πόλεως κοινὰ τούτοις μάλιστα πιστεύοντες ἀσφαλῶς διαπράσσεσθε, τοῦτο μὲν τὰ εἰς τοὺς κινδύνους ἥκοντα, τοῦτο δὲ εἰς τὰ ἔξω τῶν κινδύνων. χρὴ δὲ καὶ εἰς τὰ ἴδια ταῦτα μέγιστα καὶ πιστότατα ἡγεῖσθαι. οἶμαι γὰρ ὑμᾶς ἐπίστασθαι, ὅτι πολλοὶ ἤδη ἄνθρωποι μὴ καθαροὶ χεῖρας, ἢ ἄλλο τι μίασμα ἔχοντες, συνεισβάντες εἰς τὸ πλοῖον συναπώλεσαν μετὰ τῆς αὑτῶν ψυχῆς τοὺς ὁσίως διακειμένους τὰ πρὸς τοὺς θεούς· τοῦτο δὲ ἤδη ἑτέρους ἀπολομένους μὲν οὔ, κινδυνεύσαντας δὲ τοὺς ἐσχάτους κινδύνους διὰ τοὺς τοιούτους ἀνθρώπους· τοῦτο δὲ ἱεροῖς παραστάντες πολλοὶ δὴ
749 καταφανεῖς ἐγένοντο οὐχ ὅσιοι ὄντες καὶ διακωλύοντες τὰ

[1] μὲν [μὴ] πείθειν

tæ] si ad vos ingressi [h. e. in foro et actione causarum versantes] impune agent, quæcunque volent, planum erit civibus factum, oportere se solummodo illos impuros sibi devincire quadruplatores, vestrum autem consessum devitare, h. e. vestram gratiam pensi non facere, neque vos respicere, nil curare ad vos receptum habere, non vos rogare, ut sibi ignoscatis, aut gratificemini. IDEM.

Μὴ πείθειν] Uncis inclusi particulam infitiantem, ut amputandam, prout e modo dictis liquet. Et nescio an hoc μὴ ad sedem suam, unde aberrasse videtur, revocandum sit, hoc est inter μοι et βοηθεῖν p. 109. v. 15. interponendum, ut legatur: ὥστε μή μοι βοηθεῖν vel ὥστε μοι μὴ βοηθεῖν, scil. δύνασθαι. ut non possit mihi præsto esse ad opem ferendam. IDEM.

Αὐτοῖς] Non redit hoc eodem, quo modo præmissum αὐτοὶ, sed ad cives errore deceptos, ut existimarent, nihil judices, causidicos improbos in jure reddendo omnia posse. Redit ergo αὐτοὶ ad sycophantas, αὐτοῖς autem ad τοὺς τούτοις χρωμένους συμβούλοις. eos, qui a consiliis causidicorum nequam regerentur, et ab eorum ore penderent. Vitium utique ingens est hæc in usurpandis vocabulis inconstantia et ambiguitas, unde non potest perplexitas et obscuritas sententiarum non exsistere. [Potest utique αὐτοῖς ad eosdem sycophantas referri, ad quos modo præmissum hoc ipso versu αὐτοὶ refertur. si hi quadruplatores a vobis contemnantur, atque, quantumvis contendant et vociferentur, tamen nihil perficiant, nihil apud vos valeant. *In Access. ad sua Antiph.*] IDEM.

ιδ'. Οὐχ ἥκιστα] Post οὐχ ἥκιστα deesse videtur πιστοῖς. quæ ostenta deorum haud minimum valere solent ad fidem faciendam in ejusmodi causis. IDEM.

Τὰ εἰς τοὺς κινδύνους ἥκοντα] Sunt res bellicæ. τὰ ἔξω τῶν κινδύνων civiles. IDEM.

Ταῦτα] Scil. τὰ ἀπὸ τῶν θεῶν σημεῖα. cujusmodi sunt tempestates, sortes, exta inauspicata, per quæ aliaque talia, dii aliquem declarant furem aut sicarium, aut proditorem patriæ, aut incestu pollutum, aliasve impurum esse. IDEM.

Μίασμα] Ut si pater e filia liberos quæsierit. IDEM.

Τοὺς ὁσίως] Malim καὶ τοὺς ὁσίως. IDEM.

ἱερὰ μὴ γίνεσθαι τὰ νομιζόμενα. ἐμοὶ τοίνυν ἐν πᾶσι τούτοις τὰ ἐναντία ἐγένετο. τοῦτο μὲν γὰρ, ὅσοις συνέπλευσα, καλλίστοις ἐχρήσαντο πλοῖς· τοῦτο δὲ, ὅπου ἱεροῖς παρέστην, οὐκ ἔστιν ὅπου οὐχὶ κάλλιστα τὰ ἱερὰ ἐγένετο. ἃ ἐγὼ ἀξιῶ μεγάλα μοι τεκμήρια εἶναι τῆς αἰτίας, ὅτι οὐκ ἀληθῆ μου οὗτοι κατηγοροῦσι. * * * τούτων μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

ἐπίσταμαι δὲ καὶ τάδε, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὅτι, εἰ μὲν ἐμοῦ κατεμαρτύρουν οἱ μάρτυρες ὥς τι ἀνόσιον γεγένηται ἐμοῦ παρόντος ἐν πλοίῳ ἢ ἐν ἱεροῖς, αὐτοῖς γε τούτοις ἰσχυροτάτοις ἂν ἐχρῶντο, καὶ πίστιν τῆς αἰτίας ταύτην σαφεστάτην ἀπέφαινον, τὰ σημεῖα τὰ ἀπὸ τῶν θεῶν· νῦν δὲ τῶν τε σημείων ἐναντίων τοῖς τούτων λόγοις γιγνομένων, τῶν τε μαρτύρων ἃ μὲν ἐγὼ λέγω μαρτυρούντων ἀληθῆ εἶναι, ἃ δ' οὗτοι κατηγοροῦσι ψευδῆ, τοῖς [1] μὲν μαρτυροῦσιν ἀπιστεῖν ὑμᾶς κελεύουσι, τοῖς δὲ λόγοις οὓς αὐτοὶ λέγουσι πιστεύειν ὑμᾶς χρῆναι φασί. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἄνθρωποι τοῖς ἔργοις τοὺς λόγους ἐλέγχουσιν, οὗτοι δὲ τοῖς λόγοις ζητοῦσι τὰ 750
ἔργα ἄπιστα καθιστάναι.

ιέ. Ὅσα μὲν οὖν ἐκ τῶν κατηγορηθέντων μέμνημαι, ὦ ἄνδρες, ἀπολελόγημαι· οἶμαι δὲ καὶ ὑμῶν ἀποψηφίσασθαι. ταὐτὰ γὰρ ἐμέ τε [2] σώζει, καὶ ὑμῖν νόμιμα καὶ εὔορκα γίγνεται. κατὰ γὰρ τοὺς νόμους ὠμόσατε δικάσειν· ἐγὼ δὲ καθ' οὓς μὲν ἀπήχθην, οὐκ ἔνοχός εἰμι τοῖς νόμοις, ὧν δ' ἔχω τὴν αἰτίαν, ἀγών μοι νόμιμος ὑπολείπεται. εἰ δὲ δύο ἐξ ἑνὸς ἀγῶνος γεγένησθον, οὐκ ἐγὼ αἴτιος, ἀλλ' οἱ κατή-

[1] μὲν ἐμοὶ μαρτ.

[2] σώσει

Πλοῖς] In dat. plur. a πλοῦς. quod equidem sciam, haud usurpatur, sed πλόοις. IDEM.

Κατηγοροῦσι τούτων] Π. κατηγοροῦσι. καί μοί εἰσι τούτων μάρτυρες. ἤ, καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες. H. STEPHAN. Quorum posterius equidem præferam: possit quoque legi: εἰσὶ δέ μοι καὶ τούτων μάρτυρες. REISK.

Ὥστε ἀνόσιον] Imo vero ὥς τι. quod aliquid factum sit. idem reperio a Scaligero quoque dudum ante me fuisse annotatum. IDEM.

Ἐχρῶντο] Scil. adversarii mei. IDEM.

ιέ. Καὶ ὑμῶν ἀποψηφίσασθαι] Π. καὶ ὑμᾶς ἡμῶν ἀποψηφίσεσθαι. H. STEPHAN. Num locus ita sarciendus est: οἶμαι δὲ καὶ ὑμῶν τοῖς πλείστοις ἱκανὰ δόξειν εἰρηκέναι πρὸς τὸ ἐμοῦ ἀποψηφίσασθαι. spero plerosque vestrum esse opinaturos, me satis multa dixisse ad impetrandam a vobis absolutionem. REISK.

Οὐκ ἔνοχος] Malim τούτοις οὐκ ἔνοχος. quarum legum prætextu in carcerem abductus fui, tanquam κακοῦργος, illis haud teneor. IDEM.

γοροι. καίτοι οὐ δήπου οἱ μὲν ἔχθιστοι οἱ ἐμοὶ δύο ἀγῶνας περὶ ἐμοῦ πεποιήκασιν, ὑμεῖς δὲ οἱ τῶν δικαίων ἴσοι κριταὶ προκαταγνώσεσθέ μου ἐν τῷδε τῷ λόγῳ τὸν φόνον. μὴ ὑμεῖς γε, ὦ ἄνδρες· ἀλλὰ δότε τι καὶ τῷ χρόνῳ, μεθ' οὗ ὀρθότατα εὑρίσκουσιν οἱ τὴν ἀκρίβειαν ζητοῦντες τῶν πραγμάτων. ἠξίουν μὲν γὰρ ἔγωγε περὶ τῶν τοιούτων, ὦ ἄνδρες, εἶναι τὴν δίκην κατὰ τοὺς νόμους, κατὰ μέντοι τὸ δίκαιον ὡς πλει-
751 στάκις ἐλέγχεσθαι. τοσούτῳ γὰρ ἂν ἄμεινον ἐγιγνώσκετο· οἱ γὰρ πολλοὶ ἀγῶνες τῇ μὲν ἀληθείᾳ σύμμαχοί εἰσι, τῇ δὲ διαβολῇ πολεμιώτατοι. φόνου [1] γὰρ δίκη [2] καὶ μὴ ὀρθῶς γνωσθεῖσα [3] ἰσχυρότερον τοῦ δικαίου καὶ τοῦ ἀληθοῦς ἐστίν· ἀνάγκη γὰρ, ἐὰν ὑμεῖς μου καταψηφίσησθε, καὶ μὴ ὄντα φονέα μηδ' ἔνοχον τῷ ἔργῳ χρῆσθαι τῇ δίκῃ καὶ τῷ νόμῳ· καὶ οὐδεὶς ἂν τολμήσειεν οὔτε τὴν δίκην τὴν δεδικασμένην παραβαίνειν, πιστεύσας αὑτῷ ὅτι οὐκ ἔνοχός ἐστιν, [4] οὔτε

[1] γὰρ] * δὲ [2] Deest καί. [3] ἰσχυροτέρα [4] * οὔτ' οὐ ξυνειδὼς

Προκαταγνώσεσθε] Scil. πρὸ τούτου τοῦ χρόνου, τοῦ ὕστερον ἥξοντος, ἐν ᾧ πᾶσα ἡ περὶ τὸν φόνον ἀλήθεια καὶ ζητηθήσεται, καὶ φανερωθήσεται, μᾶλλον ἢ νῦν ἐν ταύτῃ τῇ κακουργίας ἀπολογίᾳ. v. versu 4. Idem.

Εἶναι τὴν δίκην κατὰ τοὺς νόμους] Opponit orator hoc τῷ ἐλέγχεσθαι πολλάκις, ut rei diversæ. et sunt utique ista diversa. Causa ex legibus, seu juxta processum juris civilis, agitatur, cum crimina, τὰ ἐγκλήματα non commiscentur, sed singula quæque seorsim excutiuntur, ut in hac causa, primum τὸ κακουργίας, tum τὸ φόνου. porro juri civili convenienter causa disceptatur, cum quiescit, postquam semel a judicibus sententia dicta est, neque rursus eadem causa in forum revocatur. Verum κατὰ τὸ δίκαιον seu ex moralitate rei, ut vulgo usurpant, licet eandem causam sæpius etiam pervestigare, atque exagitare, quam per leges non nisi semel licet. Et hoc ait reus paratus ego sum facere, ultroque me offero facturum, ut quicunque rationes innocentiæ meæ me poscat, ei reddam, quotiescunque quisque volet, et in foro, et in privatis congressibus. Idem.

Ἐγιγνώσκετο] Scil. τὸ ἐμὸν δίκαιον, vel ἡ περὶ τὴν αἰτίαν ἀλήθεια. Idem.

Χρῆσθαι τῇ δίκῃ καὶ τῷ νόμῳ] Luere, tolerare corpore pœnam a sententia judicum, (quæ est δίκη) et a legibus irrogatam, pœnæ modum imperantibus et judicum sententias gubernantibus. Idem.

Οὔτ', οὐ ξυνειδὼς] Sic periculo meo dedi, pro vulgari οὔτε ξυνειδὼς. Fateor non solummodo in loco simili, p. 119. 8. colorem esse vulgatæ lectioni, sed et in hoc, quod in lectione a me ingesta perierit antitheton, quod e vulgata exsistit; et antitheta una cum omnibus sophistis Antiphontem captare constat. Opponi utique inter se *conscium* et *non conscium* par erat. Denique mea lectio si probetur, tantundem dicet posterius colum, atque prius. Hæc hactenus pro vulgari lectione dicta mihi sunto. Sed audiamus quoque ex altera parte, quæ offensiones ei inhærescant. primum, ut sceleris conscius se legis et sententiæ a judicibus dictæ severitati submittat, in eo nil est quod mireris. orator autem docere vult quanta sit legum pœnalium et dicasteriorum causas has tractantium auctoritas, et qui tanti nervi, ut ipsi, qui nullius sceleris sibi sint conscii, tamen, semel condemnati, facere non possint, quominus exsecutioni dictatæ sententiæ se patienter submittant. Deinde, tametsi fatear dictiones, πιστεύων ὅτι οὐκ ἔνοχός ἐστι τῷ ἔργῳ, et οὐ ξυνειδὼς αὑτῷ τοιοῦτον ἔργον εἰργασμένῳ, aut vere tautologas, aut sententias earum tam inter se finitimas esse, ut tautologæ videantur, eidem Antiphonti tamen, qui alias verborum tam parcus est, non est insolitum, ut easdem sententias intra brevissima spatia ingeminet. vide, ut exemplum demonstrem, memoriæ primum occurrens, p. 119, 2. et 5. ubi de spe disputans, cum dixisset τὰ πλείω τοῖς ἀνθρώποις τοῦ βίου ἐν ταῖς ἐλπίσιν ἐστὶ, statim subjicit ὅπερ ἐστὶ μέγιστον ἀνθρώποις τοῦ βίου ἀγαθόν.

ξυνειδὼς αὑτῷ τοιοῦτον ἔργοι εἰργασμένῳ μὴ οὐ χρῆσθαι 752
τῷ νόμῳ. ἀνάγκη δὲ τῆς δίκης νικᾶσθαι παρὰ τὸ ἀληθὲς
αὐτοῦ τε τοῦ ἀληθοῦς, ἄλλως τε καὶ ἐὰν μὴ ᾖ ὁ τιμωρή-
σων. αὐτῶν δὲ τούτων ἕνεκα οἵ τε νόμοι καὶ αἱ διωμοσίαι
καὶ τὰ τόμια καὶ αἱ προῤῥήσεις, καὶ τᾆλλ᾽ ὁπόσα γίγνεται
τῶν δικῶν ἕνεκα τοῦ φόνου, πολὺ διαφέροντά ἐστιν ἢ καὶ
ἐπὶ τοῖς ἄλλοις, ὅτι καὶ αὐτὰ τὰ πράγματα, περὶ ὧν οἱ 753
10. κίνδυνοι, περὶ πλείστου ἐστὶν ὀρθῶς γιγνώσκεσθαι· ὀρθῶς
μὲν γὰρ γνωσθέντα τιμωρία ἐστὶ τῷ ἀδικηθέντι, φονέα δὲ
τὸν μὴ αἴτιον ψηφισθῆναι ἁμαρτία καὶ ἀσέβειά ἐστιν εἴς τε
τοὺς θεοὺς καὶ εἰς τοὺς νόμους. καὶ οὐκ ἴσον ἐστὶ τόν τε
διώκοντα μὴ ὀρθῶς [1] αἰτιάσασθαι καὶ ὑμᾶς τοὺς δικαστὰς
μὴ ὀρθῶς γνῶναι. ἡ μὲν γὰρ τούτων αἰτίασις οὐκ ἔχει τέλος,
ἀλλ᾽ ἐν ὑμῖν ἐστὶ καὶ τῇ δίκῃ· ὅ τι δ᾽ ἂν ὑμεῖς ἐν αὐτῇ τῇ
δίκῃ μὴ ὀρθῶς γνῶτε, τοῦτο οὐκ ἔστιν ὅποι ἄν τις ἀνεν-
εγκὼν τὴν ἁμαρτίαν ἀπολύσαιτο. πῶς ἂν οὖν ὀρθῶς δικά-
σητε περὶ αὐτῶν; εἰ τούτους τε ἐάσετε τὸν νομιζόμενον ὅρ-
κον διομοσαμένους κατηγορῆσαι, κἀμὲ περὶ αὐτοῦ τοῦ πρά-

[1] αἰτιᾶσθαι

Adhærescit hoc vitium, supervacanea sine necessitate et cum tædio inculcandi, et contra dictu necessaria dissimulandi, antiquis hoc magis, quo sunt antiquiores. Quicquid hujus rei est, utcunque de mea conjectura arbitri pronuntiabunt, hæc ejus est sententia: οὔτε τολμήσειεν ἄν τις μάχεσθαι πρὸς τὸν νόμον [nam hæc dictio æquipollet Antiphonteæ, μὴ οὐ χρῆσθαι τῷ νόμῳ] διὰ τὸ συνειδέναι ἑαυτῷ, ὅτι οὐκ εἴργασται τοιοῦτόν τι. IDEM.

Τῆς δίκης νικᾶσθαι παρὰ τὸ ἀληθὲς] Ἡ δίκη h. l. est, ut paulo ante quoque erat, ἡ καταδίκη, vel κρίσις τῶν δικαστῶν. tametsi prava et iniqua sit sententia de te a judicibus lata, facere tamen non possis quominus ei cedas, et ab ejus iniquitate prosternaris, invita et violata veritate. Pari modo νικᾶσθαι τοῦ ἀληθοῦς [id est, νικᾶσθαι ἐν λόγῳ τοῦ ἀληθοῦς] vinci ratione, vel respectu veri, est, excludi vero, impedire non posse, quominus id, quod falsum reapse est, verum nihilominus tamen videatur atque habeatur. facere non posse, quo minus tibi verum extorqueatur et eripiatur. cogi per vim, ad agnoscendum aliquid pro vero, tametsi invitus id facias, et verum esse neges. IDEM.

Αἱ προῤῥήσεις] Significatur illud genus denuntiationum, quum necessarius occisi, ille, qui se effusi sanguinis ultorem fert, homicidæ denuntiat, ut caveat ad loca vetita accedere, quo venire homicidis per leges non licet; cum interminatione, si contra fecerit, se facturum, ut ille in carcerem abducatur, et judicio criminali tradatur. v. p. 145, 23. et 29. 146, 8. 147, 8. ed. Steph. IDEM.

Ἐπὶ τοῖς ἄλλοις] Subaudi, sive δικαστηρίοις, sive ἐγκλήμασι. aliis in tribunalibus, ubi nullæ cædium causæ agitantur. aut aliis in criminibus, a crimine cædis diversis. Possit quoque ἐπὶ ταῖς ἄλλαις legi, δίκαις puta. sed bene habere vulgatam, constat e p. 141, pen. ed Steph. ubi locus hic iisdem hisce verbis iteratur. IDEM.

Οἱ κίνδυνοι] Num τοιοῦτοι est interponendum? IDEM.

Οὐκ ἔχει τέλος] Caret effectu. reus cædis ab accusatore factus, nondum peractus, neque dum a judicibus condemnatus, non ideo statim capite plectitur, quod accusatus fuit. sed dum demum accipit accusatio vim, et effectum edit, cum ad eam condemnans judicum accesserit sententia. nam penes judices, et in exsecutione præceptorum juris scripti, continetur finis, exitus, efficacia judicii, ut aut absolvatur, aut puniatur. IDEM.

γματος ἀπολογήσασθαι. πῶς δὲ ἐάσετε; ἐὰν νυνὶ ἀποψη-
754 φίσησθέ μου. διαφεύγω γὰρ οὐδ᾽ οὕτω τὰς ὑμετέρας γνώ-
μας, ἀλλ᾽ ὑμεῖς ἔσεσθε οἱ κἀκεῖ περὶ ἐμοῦ διαψηφιζόμενοι.
καὶ ἀποψηφισαμένοις μὲν ὑμῖν ἐμοῦ νῦν ἔξεστι τότε [1] χρῆ-
σθαι ὅ τι δὴ βούλεσθε, ἀπολογήσασθαι οὐδὲ βουλεύσασθαι
ἔτι περὶ ἐμοῦ ἐγχωρεῖ. καὶ μὴν εἰ δέοι ἁμαρτεῖν [2] ἐπί τῳ,
ἀδίκως ἀπολῦσαι ὁσιώτερον ἂν ἤ τοῦ μὴ δικαίως ἀπολέσαι·
τὸ μὲν γὰρ μόνον ἁμάρτημά ἐστι, τὸ δὲ ἕτερον καὶ ἀσέβημα.
ἐν ᾧ χρὴ πολλὴν πρόνοιαν ἔχειν, μέλλοντας ἀνήκεστον
ἔργον ἐργάζεσθαι. ἐν μὲν γὰρ ἀκεστῷ πράγματι καὶ ὀργῇ
χρησαμένους καὶ διαβολῇ πειθομένους ἔλαττόν ἐστιν ἐξα-
μαρτεῖν· μεταγνοὺς γὰρ ἔτι ἂν ὀρθῶς βουλεύσαιτο· ἐν δὲ
755 τοῖς ἀνηκέστοις πλέον βλάβος τὸ μετανοεῖν καὶ γνῶναι ἐξη-
μαρτηκότας. ἤδη δέ τισιν ὑμῶν καὶ μετεμέλησεν ἀπολωλε-
κόσι. καίτοι οὔπω ὑμῖν τοῖς ἐξαπατηθεῖσι μετεμέλησεν, εἰ
καὶ πάνυ τι χρὴ, τούς γε ἐξαπατῶντας ἀπολωλεκέναι.
ἔπειτα δὲ τὰ μὲν ἀκούσια τῶν ἁμαρτημάτων ἔχει συγγνώ-
μην, τὰ δὲ ἑκούσια οὐκ ἔχει· τὸ μὲν γὰρ ἀκούσιον ἁμάρ-
τημα, ὦ ἄνδρες, τῆς τύχης ἐστὶ, τὸ δὲ ἑκούσιον τῆς γνώμης.
ἑκούσιον δὲ πῶς ἂν εἴη μᾶλλον ἢ εἴ τις, ὧν βουλὴν ποιοῖτο,
ταῦτα παραχρῆμα ἐργάζοιτο; καὶ μὴν τὴν ἴσην γε δύνα-
μιν ἔχει, ὅστις τε ἂν τῇ χειρὶ ἀποκτείνῃ ἀδίκως καὶ ὅστις
τῇ ψήφῳ. εὖ δ᾽ ἴστε ὅτι οὐκ ἄν ποτ᾽ ἦλθον εἰς τὴν πόλιν,
εἴ τι ξυνῄδειν ἐμαυτῷ τοιοῦτον· νῦν δὲ πιστεύων τῷ δικαίῳ,

[1] χρῆσθαι ἔτι· ἃ δὲ βούλεσθε ψηφισαμένοις, οὐδὲ [2] ἐπὶ τῷ δικάζειν τὸ ἀδίκως

Πῶς δ᾽ ἐάσετε] Scil. ἐμὲ περὶ τοῦ πράγματος ἀπολογεῖσθαι. IDEM.

Νυνὶ] Nunc enim defendo vel purgo crimen mihi oblatum τῆς κακουργίας, negans, me furem aut latronem esse. IDEM.

Κἀκεῖ] Etiam tum, in altero posteriore judicio, cum crimen cædis mihi defendendum erit. p. 116, 7. IDEM.

Ἀνηκέστερον] Π. ἀνήκεστον ἔ. ἐ.. ἐν μὲν γὰρ ἀκεστῷ πράγματι. H. STEPHAN.

Ἔλαττον] Aut adde, aut subaudi certe, sive βλάβος solum, sive ἐς βλάβος. REISK.

Πλέον βλάβος] Id est, μεῖζον βλάβος, damnum est, vel noxia, insontem morte mulctasse. sed accedit ad hanc noxiam adhuc alia, per quam illa major fit, seu increscit, hæc puta, ut tu agnoscas errorem tuum, ejusque crucieris pœnitentia inutili, cum res facta reprehendi et infecta fieri jam non amplius possit. IDEM.

Γνῶναι ἐξημαρτηκότας] Id est, γνῶναι ὅτι ἐξημαρτήκασιν. IDEM.

Ἀπολωλεκόσι] Videtur hic deesse τοὺς ἐξαπατήσαντας ἑαυτούς. IDEM.

Τοῖς ἐξαπατηθεῖσι] Malim τοῖς abesse. IDEM.

Μετεμέλησεν] Adde οὐκ ἀπολωλεκόσιν. vos nondum pœnituit, non pessumdedisse eos, si qui vos decepissent; tametsi vel maxime oportet pessumdare eos certe, si qui judices mendaciis circumveniant. IDEM.

Πιστεύων] Π. πιστεύω. ἢ, μετὰ τοῦ πιστεύων δεῖ ὑπακούειν τὸ ἦλθον. H. STEPHAN. Recte hoc posterius. Possit tamen, id quod equidem præferam, ad ἥκω p. 115, 8. referri et cum eo copulari πιστεύων. ubi

[1]οὗ πλέονος οὐδέν ἐστιν ἄξιον ἀνδρὶ συναγωνίζεσθαι, μηδὲν 756
αὑτῷ συνειδότι ἀνόσιον εἰργασμένῳ μήτ' εἰς [2]τοὺς θεοὺς ἠσε-
βηκότι. ἐν γὰρ τῷ τοιούτῳ ἤδη καὶ τὸ σῶμα ἀπειρηκὸς ἡ
ψυχὴ συνεξέσωσεν, ἐθέλουσα ταλαιπωρεῖν διὰ τὸ μὴ ξυνει-
δέναι ἑαυτῇ. τῷ δὲ ξυνειδότι τοῦτο αὐτὸ πρῶτον πολέμιόν
ἐστιν· ἔτι γὰρ καὶ τοῦ σώματος ἰσχύοντος ἡ ψυχὴ προα-
πολείπει, ἡγουμένη τὴν τιμωρίαν οἱ ἥκειν ταύτην τῶν [3]ἀσε-
βημάτων. ἐγὼ δ' ἐμαυτῷ τοιοῦτον οὐδὲν ξυνειδὼς ἥκω εἰς
ὑμᾶς. τὸ δὲ τοὺς κατηγόρους διαβάλλειν οὐδέν ἐστι θαυμα-
στόν. τούτων γὰρ ἔργον τοῦτο, ὑμῶν δὲ τὸ μὴ πείθεσθαι
τὰ [4]μὴ δίκαια. τοῦτο μὲν γὰρ ἐμοὶ πειθομένοις ὑμῖν μετα- 757
μελῆσαί ἐστι, καὶ τούτου φάρμακον τὸ αὖθις κολάσαι. τοῦ
δὲ τούτοις πειθομένους ἐξεργάσασθαι ἃ οὗτοι βούλονται
οὐκ ἔστιν ἴασις. οὐδὲ χρόνος πολὺς ὁ διαφέρων, ἐν ᾧ ταῦτα
νομίμως πράξεθ' ἃ νῦν ὑμᾶς παρανόμως πείθουσιν οἱ κα-
τήγοροι ψηφίσασθαι. [5]οὔ τοι τῶν ἐπειγομένων ἐστὶ τὰ πρά-
γματα, ἀλλὰ τῶν εὖ βουλευομένων. νῦν μὲν οὖν γνωρισταὶ 758
γίνεσθε τῆς δίκης, τότε δὲ δικασταὶ τῶν μαρτύρων· νῦν μὲν

[1] (οὗ -- ad v. 8. ξυνειδὼς), [2] Deest τούς. [3] ἠσεβηκότων [4] Deest μή. [5] οὔ τι

oratio longo ambitu interpellata rursus restauratur et continuatur. quapropter interjecta omnia signis parentheseos distinxi. Reisk.

Οὗ πλέονος etc.] Idem est, ac si dixisset: οὗ οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἀξιώτερον, καὶ ἐντιμότερον, καὶ περὶ πλείονος ποιητέον ἀνδρὶ πρὸς τὴν συμμαχίαν ἐν τῷ ἀγῶνι. Idem.

Τοῦτο αὐτὸ] Scil. τὸ συνειδέναι ἑαυτῷ ἠδικηκότι ἢ ἠσεβηκότι. Idem.

Προαπολείπει] Num προεπιλείπει? Idem.

Ταύτην] Idem est ac si dixisset: τοῦτο, ὃ πάσχει νῦν, ἥκειν αὐτῷ ὡς τιμωρίαν τῶν ἠσεβημένων. hoc malum, quod nunc patiatur, sibi venire velut pœnam impiorum facinorum a se commissorum. Idem.

Ἠσεβηκότων] Imo vero ἠσεβημένων, scil. ὑφ' ἑαυτοῦ. Idem. Ἀσεβημάτων dedi, partim libris MSS. partim Bekkero obsecundans.

Διαβάλλειν] Scil. ἐμέ. Reisk.

Τὸ μὴ πείθεσθαι τὰ δίκαια] Π. τὸ μὴ πείθεσθαι παρὰ τὰ δίκαια. H. Stephan. Num τὸ μὴ πείθεσθαι τὰ μὴ δίκαια. non pati vos orationibus captiosis impelli ad res iniquas. Vulgata si defendatur, erit dictio τὰ δίκαια reddenda sic: quatenus cum æquo et justo convenit, hactenus non cedere, neque esse in potestate aliena. Vel leg. παρὰ τὰ δίκαια. Reisk.

Τοῦτο μὲν γὰρ] Ergone statuemus τοῦτο μὲν interdum sic projici, tametsi a socio suo τοῦτο δὲ destitutum? An contendemus potius, paulo post versu 12. leg. esse: τοῦτο δὲ τοῦ τούτοις πειθομένους. Idem.

Τοῦ δὲ τούτοις] Sic dedi de meo, pro vulgari τοὺς δὲ τούτοις. cohæret τοῦ cum ἐξεργάσασθαι. hujus autem imprudentiæ medela nulla sit, si vos in horum auctoritate sitis, et, quæ hi præcipiunt, faciatis. Idem.

Χρόνος — διαφέρων] Διαφέρων χρόνος est temporis illud spatium, quod inter propositum animo nunc agitatum et executionem ejus intercedit. haud magnum erit illud intervallum, quod proposito vestro homicidam occidendi intercedet. nam paulo post, ubi veri percussores indagati et reperti fuerint, licebit vobis in sontibus jure merito facere id idem, quod si nunc in me faciatis, ab his adversariis meis inducti, summum nefas commiseritis. Idem.

Οὔτι] Malim οὐχὶ, vel οὔ τοι. nequaquam res, h. e. prospera et sapiens rerum tractatio, est festinantium. Idem.

Τὰ πράγματα] Id est, τὸ κατορθοῦν τὰ πράγματα. Idem.

δοξασταὶ, τότε δὲ κριταὶ τῶν ἀληθῶν. ἀραῖς τῶν δέ τοι
ἐστὶν ἀνδρὸς περὶ θανάτου φεύγοντος τὰ ψευδῆ καταμαρτυ-
ρῆσαι. ἐὰν γὰρ τὸ παραχρῆμα μόνον πείσωσιν ὥστε ἀπο-
759 κτεῖναι, ἅμα τῷ σώματι καὶ ἡ τιμωρία ἀπόλωλεν. οὔτε
γὰρ οἱ φίλοι ἔτι θελήσουσιν ὑπὲρ ἀπολωλότος τιμωρεῖν· ἐὰν
δὲ καὶ βουληθῶσι, τί ἔσται πλέον τῷ γε ἀποθανόντι; νῦν
μὲν οὖν ἀποψηφίσασθέ μου· ἐν δὲ τῇ τοῦ φόνου δίκῃ οὗτοί
τε τὸν νομιζόμενον ὅρκον διομοσάμενοι ἐμοῦ κατηγορήσουσι,
καὶ ὑμεῖς περὶ ἐμοῦ κατὰ τοὺς κειμένους νόμους διαγνώσε-
σθε, καὶ ἐμοὶ οὐδεὶς λόγος [1] ἔσται ἔτι, ἐάν γε [2] πάσχω, ὡς 141. 1
παράνομος ἀπωλόμην. ταῦτά τοι δέομαι ὑμῶν, οὔτε τὸ
ὑμέτερον εὐσεβὲς παρεὶς οὔτε ἐμαυτὸν ἀποστερῶν τὸ δί-
760 καιον· ἐν δὲ τῷ ὑμετέρῳ ὅρκῳ καὶ ἡ ἐμὴ σωτηρία ἔνεστι.
πειθόμενοι δὲ τούτων ὅτῳ βούλεσθε, ἀποψηφίσασθέ μου.

[1] Deest ἔσται. [2] πάσχων ὡς * παρανόμως ἀπόλωμαι

Δοξασταὶ] Post δοξασταὶ videtur τῶν ἀδήλων deesse, quod credibile facit subjectum isti oppositum κριταὶ τῶν ἀληθῶν. Idem.

Ἀραῖς τῶν δέ τοι ἐστὶν] Π. ἀράσιμον δέ τοι &c. ἢ, δέ τι &c. H. Stephan. Scribamus: χρηστῶν δέ τοι &c., ut et χρηστοὺς dixisse censeatur per ironiam. *In Diatrib. in Eurip. P. D. Reliq.* Valckenaer. Duo vocabula ἀραῖς τῶν Scaliger in unum ἀπαισίων contrahebat, sententia, aut nulla, aut dura et perplexa. Ecquæ enim hæc sententia erit: *infaustorum autem est*— Mihi probabilius videtur, et literarum vestigiis convenientius: ἆρα ἴστ' [id est, ἴστε] ὦ ἄνδρες, οἷον—num etiam nostis, o viri —? num tenetis? num unquam in mentem vobis venit expendere, quale, quantum facinus sit—? Reisk. Si in hoc ironiam duxeris esse, quid si, ἀρίστων δέ τοι &c. legeris?

Μόνον] Post μόνον videtur ὁρῶντες deesse. si solum præsens spectantes vos permoverint ad pœnam mortis in me decernendam. hoc est, si nulla ducantur ratione futuri temporis, et noxarum ex hac crudelitate postmodum necessario proventurarum, sed solummodo studeant suam sanguinis mei sitim satiare, odiique, quo me prosequuntur, immanitati satisfacere. Idem.

Πείσωσιν ὥστε ἀποκτεῖναι] Integre dixisset sic: πείσωσιν ὑμᾶς, ὥστε ἐμὲ ἀποκτεῖναι. Usurpavit hic Antiphon ista duo vocabula πείσωσιν et ὥστε significatu primigenio. πείθειν enim proprie et stirpitus, ut ita dicam, fune ligatum perducere vel pertrahere aliquo. et ὥστε tantundem est atque πρός. est itaque πείσωσιν ὥστε tantundem atque ἕλξωσι πρὸς τὸ ἀποκτεῖναι. Annotandum hoc, quod multis leviculum et putidum videbitur, ideo duxi, quod ὥστε cum πείθειν copulatum raro inveniatur. Vel possunt verba sic accipi, ac si hunc ad modum structa essent: ἐὰν μόνον ὑμᾶς πείσωσιν ἐμὲ παραχρῆμα ἀποκτεῖναι. si hoc tantummodo perfecerint, ut sua oratione moti, vos me protinus nil cunctati occidatis. Idem.

Σώματι] Scil. τῷ ἐμῷ, ἐὰν φονευθῶ. Idem.

Ἡ τιμωρία] h. l. est vindicta, ultio mei sanguinis. Idem.

Ὑπὲρ ἀπολωλότος] Aut interpone articulum τοῦ, aut subaudi ἀνδρὸς et ad ἀπολωλότος adde tacita mente ἀδίκως. non hic designatur Herodes, sed defensor hujus causæ. quasi si dixisset ὑπὲρ ἐμοῦ ἀπολωλότος. amici mei nil curabunt sanguinem meum ulcisci. Idem.

Πάσχων] Imo vero πάσχω in conjunctivo, *siquidem patiar*, scil. mortis pœnam. h. e. si nempe fiat, ut tum condemner, et extremum supplicium corpore tolerem. Idem.

Τούτων] Horum (quos digito defensor demonstrat hæc dicens), advocatorum meorum; non accusatorum. vel etiam, horum capitum defensionis meæ, quæ pro me dicens hactenus exposui. Idem.

ΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΧΟΡΕΥΤΟΥ

ΛΟΓΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

ΠΟΣΟΙ μέν εἰσιν Ἀθήνησι χορηγοὶ, καὶ τίνος προβάλλονται χάριν, καὶ πόσους τρέφειν ἀναγκάζονται παῖδας, ἐκ τῶν Δημοσθένους ἀκριβῶς ἔγνωμεν λόγων. ὁ μὲν τοίνυν ἐν τοῖς χρόνοις Ἀντιφῶντος τοῦ ῥήτορος χορηγός τις εἶναι λαχὼν τῆς αὐτοῦ φυλῆς Ἐρεχθηίδος, καὶ προσέτι Κεκροπίδος, τοὺς χορεύειν μέλλοντας ἐπὶ τῆς οἰκίας ἔτρεφε παῖδας. τούτων εἷς εὐφωνίας χάριν ἔπιε φάρμακον, καὶ πιὼν τέθνηκεν. ὁ οὖν πατὴρ τοῦ τεθνεῶτος παιδὸς κατηγορεῖ τοῦ χορευτοῦ, 761
ὡς αὐτοῦ πεποιηκότος τὸν φόνον. ἀπολογεῖται δὲ ὁ χορευτὴς ἀρνούμενος τὸν φόνον. Ἡ στάσις στοχασμός. ἀδήλου τοῦ ἐγκλήματος ὄντος, σημεῖον φανερὸν ὁ κατήγορος λαμβάνει τὸ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ χορευτοῦ γυμνάζεσθαι τοὺς παῖδας· ὅπερ ἐστὶν ἀνεύθυνον μὲν, πιθανὸν δ' εἰς ὑποψίαν.

α΄. ΗΔΙΣΤΟΝ μὲν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἀνθρώπῳ ὄντι μὴ γενέσθαι μηδένα κίνδυνον περὶ τοῦ σώματος, καὶ εὐχόμενος ἄν τις ταῦτα εὔξαιτο· εἰ δ' ἄρα τις καὶ ἀναγκάζοιτο κινδυνεύειν, τοῦτο γοῦν ὑπάρχειν, ὃ μέγιστον ἐγὼ νομίζω ἐν πράγματι τοιούτῳ, αὐτὸν ἑαυτῷ συνειδέναι μηδὲν ἐξημαρτηκότι, ἀλλ', εἴ τις καὶ συμφορὰ [1] γίγνοιτο, ἄνευ κακότητος καὶ αἰσχύνης γίγνεσθαι, καὶ τύχῃ μᾶλλον ἢ ἀδικίᾳ. καὶ τοὺς μὲν νόμους οἳ κεῖνται περὶ τῶν τοιούτων πάντες ἂν ἐπαινέσειαν κάλλιστα νόμων κεῖσθαι καὶ ὁσιώτατα. ὑπάρχει μὲν γὰρ αὐτοῖς ἀρχαιοτάτοις εἶναι ἐν τῇ γῇ ταύτῃ, ἔπειτα τοὺς αὐτοὺς [2] αἰεὶ περὶ τῶν αὐτῶν, ὅπερ μέγιστον σημεῖον νόμων καλῶς κειμένων· ὁ χρόνος γὰρ καὶ ἡ ἐμπειρία

[1] γένοιτο [2] ἀεὶ

ΧΟΡΕΥΤΟΥ] Choreuta est ille munerarius, qui pueros in Liberalibus aliisque ludis publice saltaturos, a saltandi magistro doceri et exerceri, ære suo curabat. Initium orationis hujus cum pæne iisdem verbis jam in superiori oratione XIV. legatur, p. 131, 4. quæ hic vitiosa occurrent, ut supra jam notata, prætermittam. In argumento hujus or. versu 3. dedi, auctore Scaligero, ἐρεχθηΐδος, pro vulgari ἐρεχθίδος. Idem.

Ἐρεχθίδος] Lege Ἐρεχθηΐδος. V. p. 142, v. 17. ed. Steph. Taylor.

α΄. Γενέσθαι] Subaudi αὐτῷ. Reisk.

Τοιούτῳ] F. τούτῳ. Taylor.

Ἐπαινέσειαν] Bene si habet, accipi debet pro συναινέσειαν annuant, consentiant. aut pro ἐπαινοῦντες φάσκοιεν. laudantes aiant, h. e. cum aiant, tum una quoque laudent. In superiori loco, p. 131, 4. ed. Steph. ubi hæc sententia pæne iisdem verbis prostat edita, legitur πάντες ἂν ὁμολογήσειαν. Reisk.

762 τὰ μὴ καλῶς ἔχοντα διδάσκει τοὺς ἀνθρώπους. ὥστ' οὐ δεῖ ἐκ τῶν λόγων τοῦ κατηγοροῦντος ὑμᾶς τοὺς νόμους μαθεῖν, εἰ καλῶς ἔχουσιν ἢ μὴ, ἀλλ' ἐκ τῶν νόμων τοὺς τούτων λόγους, εἰ ὀρθῶς ὑμᾶς καὶ νομίμως διδάσκουσιν ἢ οὔ. ὁ μὲν οὖν ἀγὼν ἐμοὶ μέγιστος τῷ κινδυνεύοντι καὶ διωκομένῳ· ἡγοῦμαι μέντοι γε καὶ ὑμῖν τοῖς δικασταῖς περὶ πολλοῦ εἶναι τὰς φονικὰς [1] δίκας ὀρθῶς διαγιγνώσκειν, μάλιστα μὲν τῶν θεῶν ἕνεκα καὶ τοῦ εὐσεβοῦς, ἔπειτα δὲ καὶ ὑμῶν αὐτῶν. ἔστι μὲν γὰρ περὶ [2] τοῦ τοιούτου αὐτοῦ μία δίκη· αὕτη δὲ μὴ ὀρθῶς καταγνωσθεῖσα ἰσχυροτέρα ἐστὶ τοῦ δικαίου καὶ τοῦ ἀληθοῦς. ἀνάγκη γὰρ, ἐὰν ὑμεῖς καταψηφίσησθε, καὶ μὴ ὄντα φονέα μηδ' ἔνοχον τῷ ἔργῳ χρήσασθαι τῇ δίκῃ [3] καὶ νόμῳ εἴργεσθαι πόλεως, ἱερῶν, θυσιῶν, ἀγώνων, ἅπερ
763 μέγιστα καὶ παλαιότατα τοῖς ἀνθρώποις. τοσαύτην γὰρ ἀνάγκην ὁ νόμος ἔχει, ὥστε καὶ ἄν τις κτείνῃ τινὰ ὧν αὐτὸς κρατεῖ, καὶ μὴ ἔστιν ὁ τιμωρήσων, τὸ νομιζόμενον καὶ

[1] Deest δίκας. [2] Deest τοῦ. [3] καὶ τῷ νόμῳ εἴργ.

Τοῦ κατηγοροῦντος] Aut hic τῶν κατηγορούντων est leg. aut paulo post τοὺς τούτου [non τούτων] λόγους. Idem.

Διδάσκουσιν] Adde τὸ πρᾶγμα, quod supra legitur additum. Idem.

Περὶ τοιούτου αὐτοῦ μία δίκη] Hæc verba p. 139, 35. ed. Steph. non leguntur, ubi leguntur insequentia. Pro αὐτοῦ videtur αὕτη. et tum erit eorum sententia hæc: de re tali et tanta non nisi semel judicatur, hoc ipso judicio. non denuo ad examen revocatur. [Non satis placet neque αὐτοῦ, neque αὕτη, quod ibi suadebam. Quid si magis convenire censeatur πᾶσι. in ejusmodi causis non est nisi unica reis omnibus proposita defensio. vel ἑκάστοις. quod eodem redit. *In Access. ad sua Antiph.*] Idem.

Καταγνωσθεῖσα] In superiori exemplo est simplex γνωσθεῖσα, quod nescio an præstet. Idem.

Χρήσασθαι] Supra est in præs. χρῆσθαι. Idem.

Εἴργεσθαι] Præpone copulam καί. Si καὶ minus placeat addi, leg. erit χρησάμενον pro χρήσασθαι. Idem.

Ἀγώνων] Exsuli enim cædis causa facto etiam concelebratione ludorum, ad quos Græci omnes coibant, interdicebatur. Nescio quoque an ἀγορᾶς, ἀγώνων sit legendum. Sive forum, quod in Urbe erat, exercendis judiciis et commerciis consecratum, sive fora illa designentur hoc vocabulo, ad quæ finitimi inter se convenire solebant, in limitibus agrorum cuique suorum sita, permutandarum mercium causa. Dices voc. ἀγορᾶς in voc. πόλεως contineri. Recte mones. Verum tamen, hoc si probamus, etiam illis duobus vocabulis, ἱερῶν et θυσιῶν carere poterimus. Ecquis enim est, qui neget fana et sacra partem civitatis esse. Verum πόλις hic est jus civitatis, h. e. jus civem se gerendi et jura civibus competentia usurpandi; quamquam solum urbis et ædificia eo non exclusum imus. Idem.

Παλαιότατα] Latine quidem diceremus, rebus istis nihil hominibus sanctius aut *antiquius* haberi, sive earundem curam hominibus *antiquissimam* esse: sed istius ætatis Græcis hoc sensu non arbitror usitatum παλαιότατα, sed τιμιώτατα, quod, iisdem pæne ductibus literarum constans, non dubitanter Antiphonti restituerem: τὰ τιμιώτατα talia dixere Demosth. p. 176. med. Dionys. Hal. t. ii. p. 171, 34. 311, 35. *In Diatrib. in Eurip. Dr. P. Reliq.* Valckenaer. Antiquissima, h. e. carissima, maxime venerabilia, summi ob antiquitatis reverentiam facienda. Reisk.

Αὐτὸν] Π. αὐτός. H. Stephan.

Καὶ μὴ ἔστιν] Fort. καὶ ᾧ μὴ ἔστιν, *et cui non est.* Reisk.

Τὸ νομιζόμενον] Jus civile usu publico sancitum. Sententia est: servum qui suum occiderit, tametsi nemo futurus sit

τὸ θεῖον δεδιὼς ἁγνεύει τε ἑαυτὸν καὶ ἀφέξεται ὧν εἴρηται 764 ἐν τῷ νόμῳ, ἐλπίζων οὕτως ἂν ἄριστα πράξειν. ἔστι μὲν γὰρ τὰ πλείω τοῖς ἀνθρώποις τοῦ βίου ἐν ταῖς ἐλπίσιν· ἀσεβῶν δὲ καὶ παραβαίνων τὰ εἰς τοὺς θεοὺς καὶ αὐτῆς ἂν τῆς ἐλπίδος, ὅπερ ἐστὶ μέγιστον [1] ἀνθρώποις ἀγαθὸν, αὐτὸς αὑτὸν ἀποστεροίη. καὶ οὐδεὶς ἂν τολμήσειεν [2] οὔτε τὴν δίκην τὴν δεδικασμένην παραβαίνειν, πιστεύσας ὅτι οὐκ ἔνοχός ἐστι τῷ ἔργῳ, οὔτ᾽ αὖ συνειδὼς αὐτὸς αὑτῷ ἔργον εἰργασμένος τοιοῦτον μὴ οὐ χρῆσθαι τῷ νόμῳ· ἀνάγκη δὲ τῆς τε δίκης νικᾶσθαι παρὰ τὸ ἀληθὲς, αὐτοῦ τε τοῦ ἀληθοῦς, κἂν μὴ ὁ τιμωρήσων ᾖ. αὐτῶν δὲ τούτων ἕνεκα οἵ τε νόμοι καὶ αἱ διωμοσίαι καὶ τὰ τόμια καὶ αἱ προῤῥήσεις, καὶ τἄλλ᾽ ὅσα γίνεται τῶν δικῶν τοῦ φόνου ἕνεκα, πολὺ

12. 1 διαφέροντά ἐστιν ἢ ἐπὶ τοῖς ἄλλοις, ὅτι καὶ αὐτὰ τὰ πράγματα, περὶ ὧν οἱ κίνδυνοι, περὶ πλείστου ἐστὶν ὀρθῶς γιγνώσκεσθαι· ὀρθῶς μὲν γὰρ γνωσθέντα τιμωρία ἐστὶν ὑπὲρ τοῦ ἀδικηθέντος, φονέα δὲ τὸν μὴ αἴτιον ψηφισθῆναι ἁμαρτία καὶ ἀσέβεια εἴς τε τοὺς θεοὺς καὶ τοὺς νόμους. καὶ 765 οὐκ ἴσον ἐστὶ τόν τε διώκοντα μὴ ὀρθῶς [3] αἰτιάσασθαι καὶ ὑμᾶς τοὺς δικαστὰς μὴ ὀρθῶς γνῶναι. ἡ μὲν γὰρ τούτου αἰτίασις οὐκ ἔχει [4] νῦν τέλος, ἀλλ᾽ ἐν ὑμῖν ἐστὶ καὶ τῇ δίκῃ· ὅ τι δ᾽ ἂν ὑμεῖς μὴ ὀρθῶς γνῶτε, τοῦτο οὐκ ἔστιν [5] ὅποι ἂν ἀνενεγκών τις τὴν αἰτίαν ἀπολύσαιτο.

ϛ΄. Ἐγὼ δὲ, ὦ ἄνδρες, οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχω περὶ τῆς ἀπολογίας, ἥνπερ οἱ κατήγοροι περὶ τῆς κατηγορίας. οὗτοι γὰρ τὴν μὲν δίωξιν εὐσεβείας ἕνεκά φασι [6] ποιεῖσθαι καὶ τοῦ δικαίου, τὴν δὲ κατηγορίαν ἅπασαν πεποίηνται

[1] ἀνθρώποις τοῦ βίου ἀγαθὸν [2] οὔτ᾽ ἂν τὴν δ. τ. δεδοκιμασμένην [3] αἰτιᾶσθαι [4] [νῦν] [5] ὅπη [6] πεποιῆσθαι

ejus vindex, tamen, si herus jus divinum humanumque revereatur, abstinebit se iis locis, quorum frequentatione lex homicidis interdicit. Idem.

Ἁγνεύει] Imo vero ἁγνεύσει in futuro, ob insequens ἀφέξεται. de hoc quidem vix supersit dubium; at illud nondum satis intelligo, qui homicida sola abstinentia a locis vetitis ἁγνὸς *purus* fieri possit. Idem.

Δεδοκιμασμένην] Π. Δεδικασμένην. Οὕτω γὰρ ἐν τῷ πρὸ τούτου λόγῳ [p. 139, 38.]. H. Stephan.

Κἂν] Lege e superiori exemplo, ἄλλως τε καὶ ἐάν. Reisk.

Ἐν ὑμῖν ἐστὶ καὶ τῇ δίκῃ] Idem est ac si dixisset, ἀλλὰ τὸ τέλος ἐστὶν ἐν τῇ ὑμετέρᾳ ψήφῳ. Idem.

Ἀνενεγκών τις] Sic dedi e superiori exemplo, pro vulgari ἐνεγκών τις. Idem.

ϛ΄. Εὐσεβείας] Ut Manes peremti placentur ultione de homicida sumenda. τοῦ δικαίου] quo juri humano satis fiat, sancienti jus talionis. Idem.

διαβολῆς ἕνεκα καὶ ἀπάτης· ὅπερ ἀδικώτατόν ἐστι τῶν ἐν
ἀνθρώποις. καὶ οὐκ ἐλέγξαντες, εἴ γ' ἀδικῶ, δικαίως με
βούλονται τιμωρεῖσθαι· ἀλλὰ διαβάλλοντες, καὶ εἰ μηδὲν
ἀδικῶ, ζημιῶσαι καὶ ἐξελάσαι ἐκ τῆς γῆς ταύτης. ἐγὼ δὲ
ἀξιῶ πρῶτον μὲν περὶ αὐτοῦ τοῦ πράγματος κρίνεσθαι, καὶ
διηγήσασθαι ἐν ὑμῖν τὰ γενόμενα πάντα· ἔπειτα περὶ τῶν
766 ἄλλων ὧν οὗτοι [1] κατηγοροῦσιν, ἐὰν ὑμῖν ἡδομένοις ᾖ, βουλή-
σομαι ἀπολογήσασθαι. ἡγοῦμαι γάρ μοι τιμὴν καὶ ὠφέ-
λειαν αὐτὰ οἴσειν, τοῖς δὲ κατηγόροις καὶ τοῖς ἐπηρεάζουσιν
αἰσχύνην· ἐπεί τοί γε καὶ δεινὸν, ὦ ἄνδρες. ἵνα μὲν ἐξῆν αὐ-
τοῖς, εἴ τι ἐγὼ ἠδίκουν τὴν πόλιν ἢ ἐν χορηγίᾳ ἢ ἐν ἄλλοις
τισὶν, ἀποφήνασι καὶ [2] ἐξελέγξασιν ἄνδρα τε ἐχθρὸν τιμω-
ρήσασθαι καὶ τὴν πόλιν ὠφελῆσαι, ἐνταῦθα μὲν οὐδεὶς πώ-
ποτε οἷός τε ἐγένετο αὐτῶν οὔτε μικρὸν οὔτε μέγα ἐλέγξαι
ἀδικοῦντα τόνδε τὸν ἄνδρα τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον· ἐν δὲ
τούτῳ τῷ ἀγῶνι, φόνου διώκοντες, καὶ τοῦ νόμου οὕτως
767 ἔχοντος, εἰς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα κατηγορεῖν, μηχανῶνται ἐπ'
ἐμὲ λόγους ψευδεῖς συντιθέντες καὶ διαβάλλοντες τὰ εἰς τὴν
πόλιν. καὶ τῇ μὲν πόλει, εἰ μὲν ἀδικεῖται, κατηγορίαν ἀν-
τὶ τιμωρίας ἀπονέμουσιν, αὐτοὶ δὲ, ᾧ τὴν πόλιν φασὶν
ἀδικεῖσθαι, [3] τούτου ἰδίᾳ ἀξιοῦσι δίκην λαμβάνειν. καίτοι
αὗται αἱ κατηγορίαι οὔτε χάριτος ἄξιαι οὔτε πίστεως.
οὔτε γὰρ δὴ, οὗ ἡ πόλις ἐλάμβανεν ἂν δίκην εἴ τι ἠδίκητο,

[1] *κατηγορήσουσιν* [2] *ἐλέγξασιν* [3] *τουτουῒ δὴ ἀξιοῦσι*

Τῶν ἀνθρώποις] Π. τῶν ἐν ἀνθρώποις, ἢ, τῶν παρ' ἀνθρώποις. H. STEPHAN. τῶν ἐν ἀνθρώποις. SCALIG.

Κρίνεσθαι] Num, ἀποκρίνεσθαι? REISK.

Κατηγορήσουσιν] Melius κατηγοροῦσιν. TAYLOR.

Ἵνα μὲν ἐξῆν] Foret utique planior oratio, si legeretur εἰ, ἵνα — *si, ubi loci* — ut εἰ cohæret cum οἷός τ' ἐγένετο. Verum tamen videor mihi observasse, post illas dictiones, δεινὸν, aut θαυμαστόν γ' ἂν εἴη, cum deberet εἰ vel ἐὰν sequi, istas particulas omitti; orationem in illis δεινὸν ἂν εἴη, vel θαυμαστὸν ἂν εἴη, et similibus, ex abrupto sisti et inhiberi, et novam incipi sententiam a præmissis velut abscissam, ut in vehementia mirationis, aut stomachi. quare satius fuerit, ut in re dubia, post ὦ ἄνδρες punctum figi. REISK.

Ἀποφήνασι] Num φήνασι simplex præstat? IDEM.

Τόνδε τὸν ἄνδρα] Id est, *me*, more tragicorum. IDEM.

Οὕτως ἔχοντος] Id est, οὕτω λέγοντος, vel οὕτως ἀγορεύοντος. v. p. 145, 31. quomodo autem præcipit et edicit lex? Ita nempe, his verbis εἰς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα κατηγορεῖν. actorem oportere in tractatione ipsius rei, de qua agitur, manere, ad aliena non evagari. Adversarii autem mei, edicti hujus immemores, accusationi suæ aliena admiscent, eaque falsa, quæ ipsi commenti sunt, de nescio quibus ausis meis in salutem reipublicæ meaque in republica gesta invidiosis criminationibus infamatum eunt. IDEM.

Συντιθέντες] Subaudi αὐτοὶ αὐτοὺς, vel οὓς αὐτοὶ συντιθέασι. IDEM.

Τὰ εἰς τὴν πόλιν] Subaudi aut ἐμὰ ἀδικήματα, aut ἐμοὶ πεπραγμένα. IDEM.

Αὐτοὶ δὲ ᾧ] Malim αὐτοὶ δ' ἐν ᾧ. IDEM.

ἐνταῦθα τὴν κατηγορίαν ποιεῖται, ὥστε χάριτος ἄξιον εἶ-
ναι τῇ πόλει· οὔτε, ὅς τις [οὐκ] ἄλλα κατηγορεῖ ἢ ἃ διώκει
ἐν πράγματι τοιούτῳ, πιστεῦσαι δήπου αὐτῷ ἀξιώτερόν
ἐστιν ἢ ἀπιστῆσαι. ἐγὼ δὲ σχεδὸν ἐπίσταμαι τὴν ὑμετέραν
γνώμην, ὅτι οὐκ ἂν καταψηφίσησθε οὔτ' ἂν ἀποψηφίσησθε
ἑτέρου τινὸς ἕνεκα μᾶλλον ἢ αὐτοῦ τοῦ πράγματος· ταῦτα
γὰρ καὶ δίκαια καὶ ὅσια. ἄρξομαι δὲ ἐντεῦθεν.

γʹ. Ἐπειδὴ χορηγὸς κατεστάθην εἰς Θαργήλια καὶ
ἔλαχον Πανταλέα διδάσκαλον καὶ Κεκροπίδα φυλὴν πρὸς 768
τῇ ἐμαυτοῦ, τουτέστι τῇ Ἐρεχθηΐδι, ἐχορήγουν ὡς ἄριστα
ἐδυνάμην καὶ δικαιότατα. καὶ πρῶτον μὲν διδασκαλεῖον, ᾗ
[1] ἦν ἐπιτηδειότατον τῆς ἐμῆς οἰκίας, κατεσκεύασα, ἐν ᾧπερ
καὶ Διονυσίοις [2] ὅτε ἐχορήγουν ἐδίδασκον· ἔπειτα τὸν χορὸν
συνέλεξα ὡς ἐδυνάμην ἄριστα, οὔτε ζημιώσας οὐδένα οὔτε
ἐνέχυρα βίᾳ φέρων οὔτ' ἀπεχθανόμενος οὐδενὶ, ἀλλ', ὥσπερ
ἂν ἥδιστα καὶ ἐπιτηδειότατα ἀμφοτέροις ἐγίγνετο, ἐγὼ
μὲν ἐκέλευον καὶ ἡγούμην, οἱ δ' ἑκόντες καὶ βουλόμενοι 769
ἔπεμπον. [3] ἐπεὶ δὲ ἧκον οἱ παῖδες, πρῶτον μέν μοι ἀσχολία
ἦν παρεῖναι καὶ ἐπιμελεῖσθαι· ἐτύγχανε γάρ μοι πράγμα-
τα ὄντα πρὸς [4] Ἀριστίωνα καὶ Φιλῖνον, ἃ ἐγὼ περὶ πολλοῦ

[1] Deest ἦν. [2] Deest ὅτε. [3] ἐπειδὴ [4] Ἀρίστωνα

Ποιεῖται] Imo vero ποιοῦνται. ut paulo ante μηχανῶνται. Ejusmodi enim crimina non accusant, quorum pœnas respublica, ut vere læsa, merito sumeret. cujusmodi crimina si accusarentur, deberet utique resp. accusatoribus gratiam, utpote per quos solos stetisset, ut respublica injuriarum acceptarum pœnas a reis repeteret. IDEM.

Οὐκ ἄλλα] Dele οὐκ. TAYLOR. Particulam infitiantem, quæ delenda est, ut sententiæ repugnans, uncis inclusi. REISK. F. leg. ὅστισοῦν.

Οὔτ' ἂν ἀποψηφίσησθε] Malim οὔτ' αὖ ἀποψηφ. REISK.

γʹ. Ἐπειδὴ χορηγὸς—] Vid. Meurs. Græc. Fer. l. iv. p. 148. v. Θαργήλια.

Ἐρεχθίδι] Π. Ἐρεχθηΐδι. Οὕτως ὀλίγῳ ὕστερον Ἐρεχθηΐδος. H. STEPHAN.

Τοῦτ' ἐστὶ τῇ Ἐρεχθηΐδι] Auctoris ipsius, an scholiastæ sint hæc quatuor vocabula, in dubio relinquam. REISK.

Ἐν ᾧπερ καὶ] Cohæret cum ἐδίδασκον τὸν χορόν. ubi etiam jam antea chorum puerilem erudiendum curaveram. IDEM.

Καὶ Διονυσίοις] Interpone ὅτε. TAYLOR.

Ἐχορήγουν] Aut χορηγῶν leg. videtur, aut ὅτε Διον. ἐχορήγουν. cum choregi partes in Liberalibus agerem. Aut denique leg. κατασκευάσας. REISK.

Φέρων] Imo vero ἀφαιρῶν. nemini pignora per vim eripiens. nam ἐνέχυρα φέρειν est pignora afferre. quod ab hujus loci sententia est alienum. IDEM.

Ἀμφοτέροις] Mihique, parentibusque liberorum saltare docendorum. IDEM.

Ἐκέλευον] Scil. πέμπειν τοὺς παῖδας πρὸς ἐμὲ, χάριν τοῦ διδάσκεσθαι. IDEM.

Ἡγούμην] Num ὑφηγούμην, aut ἐξηγούμην. An veteres, Antiphontei ævi homines, simplici hoc verbo utebantur pro composito. quicquid ejus est, sententia verbi hæc est: præcipiebam, quo loci liberi mittendi essent, quo tempore, et quo cum apparatu. IDEM.

Περὶ πολλοῦ ἐποιούμην] Cohæret cum ἀποδεῖξαι. permagni faciebam, multumque mea referebat, senatum populumque Atheniensem de rebus Aristionis atque Philini vera diligenterque a me doceri, qui me id facturum promisissem. IDEM.

ἐποιούμην, [1] ἐπειδήπερ εἰσήγγειλα, ὀρθῶς καὶ δικαίως ἀποδεῖξαι τῇ βουλῇ καὶ τοῖς ἄλλοις Ἀθηναίοις. ἐγὼ μὲν οὖν τούτοις προσεῖχον τὸν νοῦν· κατέστησα δὲ ἐπιμελεῖσθαι, εἴ τι δέοι τῷ χορῷ, Φανόστρατον, δημότην μὲν τουτωνὶ τῶν διωκόντων, κηδεστὴν δ' ἐμαυτοῦ, ᾧ ἐγὼ δέδωκα τὴν θυγατέρα, καὶ ἠξίουν αὐτὸν ἄριστα ἐπιμελεῖσθαι· ἔτι δὲ πρὸς τούτῳ δύο ἄνδρας, τὸν μὲν Ἐρεχθηΐδος Ἀμυνίαν, ὃν αὐτοὶ οἱ
φυλέται ἐψηφίσαντο συλλέγειν καὶ ἐπιμελεῖσθαι τῆς φυλῆς 143. 1
ἑκάστοτε, δοκοῦντα χρηστὸν εἶναι, τὸν δ' ἕτερον τῆς Κεκροπίδος, ὅσπερ ἑκάστοτε εἴωθε ταύτην τὴν φυλὴν συλλέ-
770 γειν· ἔτι δὲ τέταρτον Φίλιππον, ᾧ προσετέτακτο ὠνεῖσθαι καὶ ἀναλίσκειν [2] εἴ τι φράζοι ὁ διδάσκαλος ἢ ἄλλος τις τούτων, ὅπως ἄριστα χορηγοῖντο οἱ παῖδες καὶ μηδενὸς ἐνδεεῖς εἶεν διὰ τὴν ἐμὴν ἀσχολίαν. [3] καθειστήκει μὲν ἡ χορηγία οὕτω. καὶ τούτων εἴ τι ψεύδομαι προφάσεως ἕνεκα, ἔξεστι τῷ κατηγόρῳ [4] ἐξελέγξαι ἐν τῷ ὑστέρῳ λόγῳ ὅ τι ἂν βούληται εἰπεῖν, [5] ἐπεί τοι οὕτως ἔχει, ὦ ἄνδρες· πολλοὶ τῶν περιεστώτων τούτων τὰ μὲν πράγματα ταῦτα πάντα
771 ἀκριβῶς ἐπίστανται, καὶ τοῦ ὁρκωτοῦ ἀκούουσι, καὶ ἐμοὶ προσέχουσι τὸν νοῦν ἅττα ἐγὼ [6] ἀποκρίνομαι· οἷς ἐγὼ ἐβου-

[1] ἐπειδὴ παρήγγειλα [2] ὅ,τι [3] καθεστήκει [4] ἐλέγξαι [5] ἐπεὶ τοιούτως [6] * ἀποκρίνωμαι

Ἐψηφίσαντο συλλέγειν] Scil. τοὺς παῖδας τοὺς διδαχθησομένους. paulo post dicit eodem sensu συλλέγειν τὴν φυλὴν, id est, τοὺς παῖδας τῆς φυλῆς. Idem.

Τέταρτον] Π. τρίτον. H. Stephan. τέταρτον bene habet. Verum lapsus ille est in calculando. quatuor utique chori inspectores enumerat Antipho, quorum primus est gener defensoris, Phanostratus, secundus Amynias e tribu Erechtheide, tertius e tribu Cecropide, cujus viri nomen reticetur, quartus denique hic Philippus. Possit quoque quintus addi e p. 121. 9. Pantacles, verum is magister chori erat, non inspector, h. e. Pantacles hoc unum agebat, ut pueros puellasque saltare doceret. reliqui operam dabant, ut docendis præsto essent omnia necessaria. Reisk.

Τις τούτων] Τις designat Phanostratum et Amyniam et tertium, cujus nomen reticetur. Idem.

Χορηγοῖντο] Sic emendarunt Scaliger et Stephanus Aldinæ vitium χορηγοῦντο. quo instruerentur pueri vestibus, ornatuque et apparatu reliquo. Idem.

Μὲν ἡ χορηγ.] Adde οὖν. Idem.

Ἐπίστανται] Causam allegat, cur probabile debeat esse, vera se dicere, minus probabile, se mentiri. Circumstant enim hoc judicium multi, qui rem omnem probe tenent. Apud hos ego existimationem viri honesti, sanctique et religiosi tueri modis omnibus contendo. Verendum itaque sit, ne, si mentiar, his, qui facile et statim fraudem sint agnituri, ut rei gestæ conscii, improbus et sceleratus, et religionis contemptor, jurisque jurandi violator videar. id quod modis omnibus præcavebo. Idem.

Τοῦ ὁρκωτοῦ ἀκούουσι] Junge quæ male disjuncta [ὅρκω τοῦ] sunt et lege ὁρκωτοῦ. Est enim ὁρκωτὴς ille qui ad jusjurandum adigit, et ea voce usus est Xenoph. Hellen. [vi. 5. 3.] Palmer. Audiunt et scribam verba mihi meisque testibus præeuntem juris jurandi a nobis dicendi, et nos illa verba recitantes istumque ducem sequentes. id est, audiunt nos jurantes. Reisk.

λόμην ἂν δοκεῖν αὐτός τε εὔορκος εἶναι, καὶ ὑμᾶς τἀληθῆ λέγων πεῖσαι ἀποψηφίσασθαί μου. πρῶτον μὲν οὖν ἀποδείξω ὑμῖν, ὅτι οὔτ᾽ ἐκέλευσα τὸν παῖδα πιεῖν τὸ φάρμακον οὔτ᾽ ἠνάγκασα οὔτ᾽ [1]ἔδωκα οὔτε παρῆν ὅτ᾽ ἔπιεν. καὶ οὐ τούτου ἕνεκα ταῦτα σφόδρα λέγω, ὡς ἐμαυτὸν ἔξω αἰτίας καταστήσω, ἕτερον δέ τινα εἰς αἰτίαν ἀγάγω· οὐ δῆτα ἔγωγε· πλήν γε τῆς τύχης, ἥπερ, οἶμαι, καὶ ἄλλοις πολλοῖς ἀνθρώπων αἰτία ἐστὶν ἀποθανεῖν· ἣν οὔτ᾽ ἂν ἐγὼ οὔτ᾽ ἄλλος οὐδεὶς οἷός τ᾽ ἂν εἴη ἀποστρέψαι μὴ οὐ γενέσθαι ἥντινα δεῖ ἑκάστῳ.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ. 772

δ'. Μεμαρτύρηται μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες, περὶ τοῦ πράγματος ἃ ἐγὼ ὑμῖν ὑπεσχόμην· ἐξ αὐτῶν δὲ τούτων χρὴ σκοπεῖν ἅ τε οὗτοι διωμόσαντο καὶ ἃ ἐγώ, πότεροι ἀληθέστερα καὶ εὐορκότερα. διωμόσαντο [2]δὲ οὗτοι μὲν ἀποκτεῖναί με Διόδοτον βουλεύσαντα [3]τὸν θάνατον, ἐγὼ δὲ μὴ ἀποκτεῖναι, μήτε χειρὶ [4]ἀράμενος μήτε βουλεύσας. αἰτιῶνται δὲ οὗτοι μὲν ἐκ τούτων, ὡς οὗτος κελεύσειε πιεῖν τὸν παῖδα τὸ φάρμακον ἢ ἠνάγκασεν ἢ ἔδωκεν· ἐγὼ δὲ ἐξ αὐτῶν τούτων ὧν αἰτιῶνται οὗτοι ἀποφανῶ, ὅτι οὐκ ἔνοχός εἰμι. οὔτε γὰρ ἐκέλευσα οὔτ᾽ ἔδωκα οὔτ᾽ ἠνάγκασα· καὶ ἔτι προστίθημι αὐτοῖς, ὅτι οὐ παρεγενόμην πίνοντι. καὶ εἰ φασὶν ἀδικεῖν 773
[5]εἴ τις ἐκέλευσεν, ἐγὼ οὐκ ἀδικῶ· οὐ γὰρ ἐκέλευσα. καὶ εἰ φασὶν ἀδικεῖν εἴ τις ἠνάγκασεν, ἐγὼ οὐκ ἀδικῶ· οὐ γὰρ ἠνάγκασα. καὶ εἰ τὸν δόντα τὸ φάρμακον φασὶν αἴτιον εἶναι, ἐγὼ οὐκ αἴτιος· οὐ γὰρ ἔδωκα. αἰτιάσασθαι μὲν οὖν καὶ καταψεύσασθαι ἔξεστι τῷ βουλομένῳ· αὐτὸς γὰρ ἑκα-

[1] ἔδωκα καὶ οὔτε [2] δὲ] γὰρ [3] τὸν] αὐτῷ [4] ἀράμενον μήτε βουλεῦσαι
[5] Desunt εἴ τις - - - ἀδικεῖν.

Ἔδωκα, καὶ οὔτε] Dele mediam vocem, ut e fine primæ perperam iteratam. Aut lege καὶ οὐδέ. IDEM.

Σφόδρα] Num οὕτω σφόδρα. tanta cum contentione. aut adde διατεινόμενος. IDEM.

Πλήν γε τῆς τύχης] Potest hoc referri, sive ad ἕνεκα præmissum, ut sit sententia, ἀλλὰ ταῦτα λέγω ἕνεκα τῆς τύχης. hæc eo dico, quo vim fortunæ demonstrem, quanta sit. sive potius ad ἕτερον, in alium quempiam culpam conferam, præterquam in fortunam. IDEM.

δ'. Οὗτοι] Adversarii mei. IDEM.

Πότεροι] Subaudi διωμόσαντο sive e præmissis, sive ex insequentibus. IDEM.

Διόδοτον] Puer est veneno interemtus, cujus homicidii causa hic agitur. IDEM.

Βουλεύσαντι] Π. βουλεύσαντα. H. STEPHAN.

Ἐγὼ δὲ] Scil. διωμοσάμην. REISK.

Οὗτος κελεύσειε] Phanostratus, gener meus. IDEM.

στος [1] τούτου κρατεῖ. γενέσθαι μέντοι τὰ μὴ γενόμενα, καὶ ἀδικεῖν τὸν μὴ ἀδικοῦντα, οὐκ ἐν τοῖς τούτων λόγοις ἡγοῦμαι εἶναι, ἀλλ' ἐν τῷ δικαίῳ καὶ ἐν τῷ ἀληθεῖ. ὁπόσα μὲν γὰρ λάθρα πράττεται καὶ ἐπὶ θανάτῳ βουλευθέντα, ὧν μή εἰσι μάρτυρες, ἀνάγκη περὶ τῶν τοιούτων ἐξ αὐτῶν τῶν λόγων τῶν [2] τε τοῦ κατηγόρου καὶ τοῦ ἀποκρινομένου τὴν διάγνωσιν ποιεῖσθαι καὶ θηρεύειν καὶ ἐπὶ σμικρὸν ὑπονοεῖν τὰ λεγόμενα, καὶ εἰκάζοντας μᾶλλον ἢ σάφα εἰδότας ψηφίζεσθαι περὶ τῶν πραγμάτων· ὅπου δὲ πρῶτον μὲν αὐτοὶ οἱ κατήγοροι ὁμολογοῦσι μὴ ἐκ προνοίας μηδ' ἐκ παρασκευῆς
774 γενέσθαι τὸν θάνατον τῷ παιδὶ, ἔπειτα τὰ πραχθέντα φανερῶς ἅπαντα πραχθῆναι καὶ ἐναντίον μαρτύρων πολλῶν, καὶ ἀνδρῶν καὶ παίδων, καὶ ἐλευθέρων καὶ δούλων, ἐξ ὧνπερ καὶ, [3] εἴ τίς τι ἠδίκηκε, φανερώτατος ἂν εἴη, καὶ, εἴ τις μὴ ἀδικοῦντα αἰτιῷτο, μάλιστα ἐξελέγχοιτο.

έ. Ἄξιον δ' ἐνθυμηθῆναι, ὦ ἄνδρες, ἀμφότερα καὶ τῆς γνώμης τῶν ἀντιδίκων καὶ οἵῳ τρόπῳ ἔρχονται ἐπὶ τὰ πράγματα. ἐξ ἀρχῆς γὰρ οὐδὲν ὁμοίως οὗτοί τε πρὸς ἐμὲ πράττουσι καὶ ἐγὼ πρὸς τούτους. ἔλεξε μὲν γὰρ Φιλοκράτης οὑτοσὶ ἀναβὰς εἰς τὴν ἡλιακὴν τὴν τῶν θεσμοθετῶν,

[1] τοῦτο [2] Deest τε. [3] εἴ τις ἠδίκησε

Τοῦτο κρατεῖ] Imo vero τούτου κρατεῖ. unusquisque hoc in potestate habet. Idem.

Ἐν τῷ δικαίῳ καὶ ἀληθεῖ] Id est, ἐν τῇ ἀληθείᾳ τῇ δικαίως [vel ὑπὸ δικαίων ἀνθρώπων] κριθείσῃ. vel ἐν τῇ δικαίᾳ κρίσει τῆς ἀληθείας. [Absurda et repugnans dictio, ut facta fiant ea, quæ nunquam facta sint, esse penes æquum et verum. Nulla est in natura rerum vis, quæ id efficere valeat. Orator perplexa oratione adumbravit magis, quam expressit, veram sententiam, quæ hæc est: ut vere facta sint ea, quæ negentur esse, et ut vere sons is sit, qui se verbis insontem gerat, id non a cujusquam prædicatione, sed ab æquitate et veritatis evidentia doceri. *In Access. ad sua Antiph.*] Idem.

Ὅπου δὲ] Deest huic periodo posterius membrum, seu apodosis. prius enim, seu protasis, finitur in illis μάλιστα ἐξελέγχοιτο. membri deficientis hæc ferme fuerit sententia: ἐνταῦθα ῥᾴδιον ἀκριβῶς διαγνῶναι καὶ ψηφίζεσθαι. vel, ἐνταῦθα οὐκέτι δεῖ εἰκάζοντας, ἀλλὰ καὶ μάλα σαφῶς ἔξεστι ψηφίζεσθαι. Idem.

Μὴ ἐκ προνοίας] Atqui paulo ante, p. 123. 15. dixerat accusatores juratos asseverasse, Diodotum a reo peremtum esse nece præmeditata. Quomodo istæc repugnantia bis inter se conciliabimus? Idem.

Τὰ πραχθέντα] Subaudiri possit e præmissis ὁμολογοῦσι, ut τὰ πραχθέντα sint accusativi: verum videntur hi potius nominativi esse. quod si verum est, deerit φαίνεται. Idem.

έ. Τῆς γνώμης] Imo vero τὴν γνώμην, aut aliquid deest. e. c. τὸ σκολιὸν vel τὸ ἄτοπον τῆς γνώμης. Idem.

Φιλοκράτης] Philocrates hic frater erat pueri veneno sublati. Idem.

Ἡλιακὴν] F. Ἡλιαίαν. Taylor. Miror insolentiam vocabuli, quod quamquam non intelligo, tamen non damnabo, sed ut in re ancipiti et non satis perspecta, amplius pronuntiabo. Bene si habet, tantundem significabit, atque ἡλίασις, id est, ἀθροισμὸς καὶ σύνοδος, locus, ubi convenitur, congressus, conventus, verbo curia. Solaria talia ædificia fuisse medio ævo appellata, item basilicas, notum est: verum neutrum horum ævo Antiphonteo convenit. Reisk.

τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ὁ παῖς ἐξεφέρετο, ὅτι ἀδελφὸν αὐτοῦ ἀποκτείναιμι ἐγὼ ἐν τῷ χορῷ, φάρμακον ἀναγκάσας πιεῖν. ἐπειδὴ [1] δὲ οὗτος ταῦτ᾽ ἔλεγεν, ἀναβὰς ἐγὼ εἰς τὸ δικαστήριον τοῖς 775
αὐτοῖς δικασταῖς ἔλεξα, ὅτι τὸν μὲν νόμον οὐ δίκαιον οὐ προκαθῆσθαι εἰ Φιλοκράτης κατηγορῶν καὶ διαβάλλων εἰς τὸ δικαστήριον, μελλόντων ἔσεσθαί μοι ἀγώνων πρὸς Ἀριστίωνα καὶ Φιλῖνον αὔριον τῇ [2] ἕνῃ, ὧνπερ ἕνεκα τοὺς λό-
1. 1 γους τούτους λέγει· ἃ μέντοι αἰτιῷτο καὶ διαβάλλοι, ῥᾳδίως ἐξελεγχθήσοιτο ψευδόμενος. εἰσὶ γὰρ οἱ συνειδότες πολλοὶ, καὶ ἐλεύθεροι καὶ δοῦλοι, καὶ νεώτεροι [3] καὶ πρεσβύτεροι, σύμπαντες πλείους ἢ πεντήκοντα, οἳ τούς τε λόγους 776
τοὺς λεχθέντας περὶ τῆς πόσεως τοῦ φαρμάκου καὶ τὰ πραχθέντα καὶ τὰ λεγόμενα πάντα ἠπίσταντο. καὶ εἶπόν τε ταῦτα ἐν τῷ δικαστηρίῳ, καὶ προὐκαλούμην αὐτὸν εὐθὺς τότε, καὶ αὖθις τῇ ὑστεραίᾳ ἐν τοῖς αὐτοῖς δικασταῖς, καὶ ἰέναι ἐκέλευον λαβόντα μάρτυρας ὁπόσους βούλοιτο ἐπὶ τοὺς παραγενομένους, λέγων [4] αὐτῷ ὀνόματι ἕκαστον, τού-

[1] Deest δέ. [2] ἕνῃ [3] Desunt καὶ πρεσβύτεροι. [4] * αὐτῶν ὀνομαστὶ

Ἐν τῷ χορῷ] In cœtu puerorum, qui convenissent, quo saltare discerent. IDEM.

Ἐπειδὴ οὗτος] Interpone aut δ᾽ aut οὖν. voc. οὗτος designatur Philocrates. IDEM.

Τοῖς αὐτοῖς δικασταῖς] Ad quos Philocrates me ista criminatione infamaverat. IDEM.

Τὸν μὲν νόμον] Ex hoc male sano et exulcerato loco nihil nunc quidem efficio melius, quam istud: τὸ μὲν ὅλον, οὐ δίκαιον, οὐδὲ προσῆκον ποιεῖ Φιλ. universe, non ex æquo, neque civiliter atque honeste Philocratem agere, qui me tum calumniis impetat, cum certamen mihi postero die instet —. IDEM.

Αὔριον τῇ ἕνῃ] Detrahe alterum v. TAYLOR. Imo vero αὔριον καὶ τῇ ἕνῃ. *in crastinum diem, atque postcrastinum*, h. e. diem tertium. Harpocr. v. καὶ εἰς ἕνην, τὸ εἰς τρίτην λέγουσι. videtur hic defensor, quomodocunque fuit appellatus, id enim ignoramus, altero die Aristonem, vel Aristionem, altero Philinum accusare voluisse, duabus singularibus actionibus. id quod etiam e p. 130. 6. paret. REISK.

Ὧνπερ ἕνεκα] Quorum in favorem et gratiam, ut eos hac interpellatione forensis actionis e discrimine eriperet, quod ipsis ab hoc defensore imminebat. IDEM.

Δοῦλοι] Π. δοῦλοι, καὶ πρεσβύτεροι, καὶ νεώτ. H. STEPHAN. Post δοῦλοι deesse καὶ πρεσβύτεροι recte admonuit Stephanus. REISK.

Σύμπαντες] Lege οἱ σύμπαντες. IDEM.

Τὰ λεγόμενα] Quid hoc sibi velit, post illa modo præmissa τοὺς λόγους τοὺς λεχθέντας, non video. Aut ergo delenda sunt illa tria vocabula, καὶ τὰ λεγόμενα, aut loco postremi legendum γενόμενα. differunt autem τὰ πραχθέντα et τὰ γενόμενα quodammodo. Illa sunt ea, quæ de industria, certo consilio geruntur, hæc quæ fortuito eveniunt. v. p. 126. 3. IDEM.

Λέγων αὐτῷ ὀνόματι ἕκαστον τούτοις, ἐρωτᾷν ἐλέγχειν] Π. λέγων αὐτῷ, ὀνόματι ἕκαστον, τούτους ἐρωτᾷν, ἐλέγχειν. H. STEPHAN. Emendavi, λέγων αὐτῶν ὀνομαστὶ ἕκαστον, τούτους ἐρωτᾷν, ἐλέγχειν. Cohæret λέγων cum ἐκέλευον; cum quo eodem etiam asyndetum τούτους ἐρωτᾷν [pro καὶ τούτους ἐρ.] cohæret. hortabar eum, ut, una cum comitibus quam plurimis, qui testes ipsi forent, adiret ad eos, qui funesto illi evento interfuissent, quorum ei cujusque nomen edebam. Hos ut interrogaret et argueret, hortabar. [Asyndeton hoc sit, an hi infinitivi ἐρωτᾷν, ἐλέγχειν, arcte sint cum προὐκαλούμην versu 14. copulandi, sic, ut interjecta pro insertis habeantur, ad hunc modum (καὶ ἰέναι ἐκέλευον — ἕκαστον) τούτους ἐρωτᾷν, ἐλέγχειν, [scil. προὐκαλούμην] id in medio relinquam. *In Access. ad sua Antiph.*] REISK.

τους ἐρωτᾷν [1]καὶ ἐλέγχειν, τοὺς μὲν ἐλευθέρους ὡς χρὴ τοὺς
ἐλευθέρους, οἳ σφῶν ἕνεκα καὶ τοῦ δικαίου ἔφραζον ἂν τἀ-
777 ληθῆ καὶ τὰ γενόμενα, τοὺς δὲ δούλους, εἰ μὲν αὐτῷ ἐρω-
τῶντι τἀληθῆ δοκοῖεν λέγειν, εἰ δὲ μὴ, [2]ἕτοιμος εἴην διδόναι
βασανίζειν [3]τούς τε ἐμαυτοῦ πάντας, καὶ εἴ τινας τῶν
ἀλλοτρίων κελεύοι, ὡμολόγουν πείσας τὸν δεσπότην παρα-
δώσειν αὐτῷ βασανίζειν τρόπῳ ὁποίῳ βούλοιτο. καὶ ταῦτα
778 ἐμοῦ προκαλουμένου καὶ λέγοντος ἐν τῷ δικαστηρίῳ, οὗ
καὶ αὐτοὶ οἱ δικασταὶ καὶ ἕτεροι ἰδιῶται πολλοὶ μάρτυρες
παρῆσαν, οὔτε τότε παραχρῆμα οὔτε ὕστερον ἐν [4]παντὶ τῷ
χρόνῳ οὐδεπώποτε ἠθέλησαν ἐλθεῖν ἐπὶ τοῦτο τὸ δίκαιον, εὖ
εἰδότες ὅτι οὐκ ἂν τούτοις κατ᾽ ἐμοῦ ἔλεγχος ἐγίνετο οὗτος,
ἀλλ᾽ ἐμοὶ κατὰ τούτων ὅτι οὐδὲν δίκαιον οὐδ᾽ ἀληθὲς ᾐτιῶντο.

ϛʹ. Ἐπίστασθε δὲ, ὦ ἄνδρες, ὅτι αἱ ἀνάγκαι αὗται ἰσχυρόταται καὶ μέγισταί εἰσι τῶν ἐν ἀνθρώποις, καὶ ἔλεγχοι ἐκ τούτων σαφέστατοι καὶ πιστότατοι περὶ τοῦ δικαίου, ὅπου εἶεν ἐλεύθεροι μὲν πολλοὶ οἱ συνειδότες, εἶεν δὲ δοῦλοι· καὶ ἐξείη μὲν τοὺς ἐλευθέρους ὅρκοις καὶ πίστεσιν ἀναγκάζειν, ἃ τοῖς ἐλευθέροις μέγιστα καὶ περὶ πλείστου ἐστὶν, ἐξείη δὲ τοὺς δούλους ἑτέραις ἀνάγκαις, ὑφ᾽ ὧν καὶ

[1] Deest καί. [2] ἕτοιμοι σταῖεν [3] Desunt τούς τε - - - - βασανίζειν. [4] παντὶ χρόνῳ οὐδέποτε

Σφῶν ἕνεκα] Videtur αὐτῶν interponendum esse. quorum quisque suimet ipsius causa ultro verum esset dicturus, quo et viri honesti, veritati studentis, famam tueretur, et se a communione sceleris purgaret, et insontem in crimen immeritum adduci ne pateretur, neque committeret, pertinacia silentii sui, ut duris et civi bono indecoris modis ad confessionem veri adigeretur ipse. Idem.

Τοῦ δικαίου] Quoniam vera, quacunque in re, dicere jus et fas est, etiamsi tu pro tua virili parte ex illa tua veracitate neque emolumentum, neque damnum ullum privatum referas. Idem.

Λέγειν] Post λέγειν, deficit, Atticorum more omissum, a lectore quoque tacita ipsius cogitatione subjiciendum, τότε αὐτοὺς ἐᾷν, καὶ μὴ βασανίζειν. Idem.

Ἕτοιμοι σταῖεν] L. ἕτοιμος εἴην. v. p.127. 7. Taylor. Non videtur mihi quidem hic aliquid deesse. nota enim est hæc illorum vetustiorum Atticorum in loquendo brevitas et verborum parsimonia; notus item est, exemplisque possit approbari quamplurimis hic eorundem mos, repente ab infinitivo ad optativum transeundi. Verum ipse quisque lector tacita mente h. l. subjiciet de suo, καὶ ἔλεγεν αὐτῷ, ὅτι ἕτοιμα σταῖεν. et præterea auctor ei [Philocrati] ego eram de hoc, illos, qui rei gestæ interfuissent, ad quos ego scil. eum ablegabam, paratos stare ad tradendum mancipia, quemque sua, ad veri per tormenta quæsitionem. Reisk.

Ἐν παντὶ] Interpone aut præpone articulum τῷ. Idem.

ϛʹ. Εἶεν δὲ δοῦλοι] Malim εἶεν δὲ καὶ δοῦλοι. Idem.

Ὅρκοις καὶ πίστεσιν] Differunt ergo hæc secum. Antehac equidem promiscue usurpari opinatus eram. Qui ergo differunt? Num πίστις est (nam de ὅρκῳ, re nota, nil attinet commemorare) affirmatio, aut infitiatio rei gestæ, aut sponsio faciendæ, simplex, sine formula jurandi, h. e. sine obtestatione deorum, et sine diris, tantundem auctoritate valens in foro, atque jusjurandum ipsum. Idem.

Ἀνάγκαις] Post ἀνάγκαις aut subaudien-

ἣν μέλλωσιν ἀποθανεῖσθαι κατειπόντες, ὅμως ἀναγκάζον-
ται τἀληθῆ λέγειν. ἡ γὰρ παροῦσα [1] ἀνάγκη ἑκάστῳ ἰσχυ-
ροτέρα ἐστὶ τῆς μελλούσης ἔσεσθαι. εἰς πᾶν τοίνυν ἐγὼ
προὐκαλεσάμην τούτους, καὶ ἐξ ὧν γε χρὴ ἄνθρωπον ὄντα 779
τἀληθῆ καὶ τὰ δίκαια πυνθάνεσθαι, ἐξῆν αὐτοῖς πυνθά-
νεσθαι, καὶ πρόφασις οὐδεμία ὑπελείπετο. καὶ ἐγὼ μὲν ὁ
τὴν αἰτίαν ἔχων καὶ ἀδικῶν, ὡς οὗτοί φασιν, ἕτοιμος ἦν
αὐτοῖς κατ᾽ ἐμαυτοῦ παρέχειν ἔλεγχον τὸν δικαιότατον· οἱ
δ᾽ αἰτιώμενοι καὶ φάσκοντες ἀδικεῖσθαι αὐτοὶ ἦσαν οἱ οὐκ
ἐθέλοντες ἐλέγχειν εἴ τι ἠδικοῦντο. καὶ εἰ μὲν ἐγὼ τούτων
προκαλουμένων μὴ ἠθέλησα τοὺς παραγενομένους [2] ἀποφῆ-
ναι, ἢ θεράποντας ἐξαιτοῦσι μὴ ἤθελον ἐκδιδόναι, ἢ ἄλλην
τινὰ πρόκλησιν ἔφευγον, αὐτὰ ἂν ταῦτα μέγιστα τεκμήρια
κατ᾽ ἐμοῦ ἐποιοῦντο ὅτι ἀληθὴς ἦν ἡ αἰτία· ἐπεὶ δ᾽ ἐμοῦ
προκαλουμένου οὗτοι ἦσαν οἱ φεύγοντες τὸν ἔλεγχον, ἐμοὶ
δήπου δίκαιον κατὰ τούτων τὸ αὐτὸ τοῦτο τεκμήριον γενέ-
σθαι ὅτι οὐκ ἀληθὴς ἦν ἡ αἰτία ἣν αἰτιῶνται κατ᾽ ἐμοῦ.

ζʹ. Ἐπίσταμαι δὲ καὶ τάδε, ὦ ἄνδρες, ὅτι εἰ μὲν τού-
τοις ἐμοῦ κατεμαρτύρουν οἱ μάρτυρες οἱ παραγενόμενοι, αὐ-
τοῖς ἂν τούτοις ἰσχυροτάτοις ἐχρῶντο καὶ πίστιν ταύτην
σαφεστάτην ἀπέφαινον, τοὺς μάρτυρας τοὺς καταμαρτυ-
ροῦντας· τῶν αὐτῶν δὲ τούτων [3] μαρτυρούντων, ἃ μὲν ἐγὼ 780
λέγω, ἀληθῆ εἶναι, ἃ δὲ οὗτοι λέγουσιν, οὐκ ἀληθῆ, τοῖς
μὲν μάρτυσι τοῖς μαρτυροῦσιν ἀπιστεῖν ὑμᾶς διδάσκουσι,

[1] ἀνάγκη ἐν ἑκάστῳ [2] ἀποφῆναι θεράποντας, ἢ [3] καταμαρτυρούντων

dum est e præmissis ἀναγκάζειν, aut deest verbum καταλαμβάνειν, aut simile quodpiam aliud. Idem.

Κατειπόντες] Scil. ἑαυτῶν, aut τῶν δεσποτῶν, ubi ea de semet ipsis aut de heris indicarint, ob quæ postmodum nex ipsis esset inevitabilis metuenda, sive a severitate legum scelera punientium, sive ab ultione dominorum. Idem.

Τῆς μελλούσης ἔσεσθαι] Scil. ἀνάγκης metus præsens, mortis e tormentis præsentibus auferendæ, superat et obscurat, animoque expellit metum futuri supplicii. Qui enim servus adversus herum aliquid prodidisset, ei verendum erat, ne herus postmodum id cruciatibus dirissimis et extremo adeo supplicio ultum iret. Idem.

Τούτους] Philocratem et ejus consortes. paulo post hi iidem appellantur οἱ αἰτιώμενοι καὶ φάσκοντες ἀδικεῖσθαι. Idem.

Ἐξῆν] Id est, ἐκ τούτων ἐξῆν ἐμοῦ γε ἕνεκα. Idem.

Ἀποφῆναι] Nomina eorum edere. ἐκδιδόναι, corpora ipsa tradere. Idem.

ζʹ. Ἰσχυροτάτοις] Aut adde, aut subaudi saltim τεκμηρίοις. Idem.

Τῶν αὐτῶν δὲ τούτων] Non cohærent ista duo τῶν αὐτῶν et τούτων inter se, sed prius quidem cum καταμαρτυρούντων cohæret, posterius autem regitur ab hoc ipso καταμαρτ. illud redit ad testes, ad quos defensor Philocratem ablegaverat, hoc autem redit ad Philocratem ejusque consortes; ut sententia sit: cum autem testes mei iidem et adversus hos, Philocratem eique addictos, et pro me testentur. Idem.

Τοῖς μαρτυροῦσιν] Interpone ἐμοί. Idem.

τοῖς δὲ λόγοις οἷς αὐτοὶ λέγουσι πιστεύειν ὑμᾶς φασὶ χρῆ-
ναι, οὓς ἐγὼ, εἰ ἔλεγον ἄνευ μαρτύρων, ψευδεῖς ἂν κατηγό-
ρουν εἶναι. καίτοι δεινὸν, εἰ οἱ αὐτοὶ μὲν μάρτυρες τούτοις ἂν
μαρτυροῦντες πιστοὶ ἦσαν, ἐμοὶ δὲ μαρτυροῦντες ἄπιστοι
ἔσονται. καὶ εἰ μὲν πάνυ μὴ παρεγένοντο μάρτυρες, ἐγὼ δὲ
[1] παρειχόμην, ἢ τοὺς παραγενομένους μὴ παρειχόμην, ἑτέ-
ρους δέ τινας, εἰκότως ἂν οἱ τούτων λόγοι πιστότεροι ἦσαν
τῶν ἐμῶν μαρτύρων· ὅπου δὲ μάρτυράς τε ὁμολογοῦσι παρα-
γενέσθαι, καὶ ἐγὼ τοὺς παραγενομένους παρέχομαι εὐθὺς
ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας, καὶ αὐτὸς ἐγὼ καὶ οἱ μάρτυρες
πάντες φανεροί ἐσμεν λέγοντες ἅπερ νυνὶ πρὸς ὑμᾶς, πό-
781 θεν χρὴ, ὦ ἄνδρες, ἢ τἀληθῆ πιστὰ ἢ τὰ μὴ ἀληθῆ ἄπιστα 145
ποιεῖν ἄλλοθεν ἢ ἐκ τῶν τοιούτων; ὅπου μὲν γὰρ λόγῳ τις
διδάσκοι περὶ τῶν πραχθέντων, μάρτυρας δὲ μὴ παρέχοιτο,
μαρτύρων ἄν τις τοὺς λόγους τούτους ἐνδεεῖς φαίη εἶναι·
ὅπου δὲ μάρτυρας μὲν παρέχοιτο, τεκμήρια δὲ [2] αὐτοῖς μαρ-
τυροῦσιν ὅμοια μὴ ἀποφαίνοιτο, ταὐτὰ ἄν τις ἔχοι εἰπεῖν,
εἰ βούλοιτο. ἐγὼ τοίνυν τούς τε λόγους ὑμῖν εἰκότας ἀπο-
φαίνω, καὶ τοῖς λόγοις τοὺς μάρτυρας ὁμολογοῦντας, καὶ
τοῖς μάρτυσι τὰ ἔργα, καὶ τεκμήρια ἐξ αὐτῶν τῶν ἔργων,
καὶ ἔτι πρὸς τούτοις δύο τὼ μεγίστω καὶ ἰσχυροτάτω, τού-
τους μὲν αὐτούς τε ὑπὸ σφῶν αὐτῶν ἐξελεγχομένους καὶ
ὑπ' ἐμοῦ, ἐμὲ δὲ ὑπό τε τούτων καὶ ὑπὸ ἐμαυτοῦ ἀπολυό-
μενον· ὅπου γὰρ ἐθέλοντος ἐλέγχεσθαι ἐμοῦ περὶ ὧν ἠτι-
ῶντο οὗτοι μὴ ἤθελον ἐλέγχειν, ἠδίκουν, καὶ ἐμὲ μὲν δήπου
ἀπέλυον, αὐτοὶ δὲ κατὰ σφῶν αὐτῶν μάρτυρες ἐγένοντο ὅτι
782 οὐδὲν δίκαιον οὐδ' ἀληθὲς ἠτιῶντο. καίτοι εἰ πρὸς τοῖς ἐμαυ-
τοῦ μάρτυσι τοὺς ἀντιδίκους αὐτοὺς μάρτυρας παρέχομαι,
ποῖ ἔτι ἐλθόντα δεῖ ἢ πόθεν ἀποδείξαντα τῆς αἰτίας ἀπο-
λελύσθαι;

η΄. Ἡγοῦμαι μὲν οὖν καὶ ἐκ τῶν εἰρημένων καὶ ἀποδεδει-

[1] παρειχόμην ἂν, ἢ

[2] * αὖ τοῖς

Εὐθὺς] Imo vero καὶ εὐθύς. nam εὐθὺς non cohæret cum παρέχομαι, sed cum λέγοντες φανεροί ἐσμεν. quæ nunc ego, meique mecum testes ad unum omnes præ nobis ferimus, eadem ipsa nos, a primo statim inde die, id quod in propatulo et confesso est, præ nobis tulimus. Idem.

Ποιεῖν] Id est, ἐπιδεικνύναι, vel ἀποφαίνειν. Idem.

Ταὐτὰ] Id est, τὰ ὅμοια, puta, τοὺς τῶν μαρτύρων λόγους ἐνδεεῖς εἶναι τεκμηρίων. Idem.

Ἠδίκουν] Post ἠδίκουν videtur καὶ ἐμὲ καὶ ἑαυτοὺς deesse. Idem.

γμένων, ὦ ἄνδρες, δικαίως ἄν μου ἀποψηφίσασθαι ὑμᾶς, καὶ ἐπίστασθαι ἅπαντας ὅτι οὐδέν μοι προσήκει τῆς αἰτίας ταύτης· ἵνα δ᾽ ἔτι καὶ ἄμεινον μάθητε, τούτου ἕνεκα πλείω λέξω, καὶ ἀποδείξω ὑμῖν τοὺς κατηγόρους τούτους ἐπιορκοτάτους ὄντας καὶ ἀσεβεστάτους ἀνθρώπων, καὶ ἀξίους οὐ μόνον ὑπ᾽ ἐμοῦ μισεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ ὑφ᾽ ὑμῶν πάντων καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν τῆς δίκης ἕνεκα ταυτησί. οὗτοι γὰρ τῇ μὲν πρώτῃ ἡμέρᾳ ᾗ ἀπέθανεν ὁ παῖς, καὶ τῇ ὑστεραίᾳ ᾗ προέκειτο, οὐδ᾽ αὐτοὶ ἠξίουν αἰτιᾶσθαι ἐμὲ οὐδ᾽ ἀδικεῖν ἐν τῷ πράγματι τούτῳ οὐδὲν, ἀλλὰ συνῆσαν ἐμοὶ καὶ διελέγοντο· τῇ δὲ τρίτῃ ἡμέρᾳ ᾗ ἐξεφέρετο ὁ παῖς, ταύτῃ [1] δὴ πεπεισμένοι ἦσάν τινες ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τῶν ἐμῶν, καὶ παρεσκευάζοντο αἰτιᾶσθαι καὶ προαγορεύειν [2] εἴργεσθαι τῶν νομίμων. τίνες οὖν ἦσαν οἱ πείσαντες αὐτούς; καὶ τίνος ἕνεκα καὶ πρόθυμοι ἐγένοντο πεῖσαι αὐτούς; δεῖ γάρ με καὶ ταῦτα ὑμᾶς διδάξαι. κατηγορήσειν ἔμελλον Ἀριστίωνος καὶ Φιλίνου καὶ Ἀμπελίνου καὶ τοῦ ὑπογραμματέως τῶν [3] θεσμοθετῶν, μεθ᾽ οὗπερ συνέκλεπτον, περὶ 783 ὧν εἰσήγγειλα εἰς τὴν βουλήν. καὶ αὐτοῖς ἐκ μὲν τῶν πεπραγμένων οὐδεμία ἦν ἐλπὶς ἀποφεύξεσθαι — τοιαῦτα ἄρ᾽ ἦν τὰ ἠδικημένα —· πείσαντες δὲ τούτους ἀπογράφεσθαι καὶ προαγορεύειν ἐμοὶ [2] εἴργεσθαι τῶν νομίμων, ἡγήσαντο ταύτην σφίσιν ἔσεσθαι σωτηρίαν καὶ ἀπαλλαγὴν τῶν πραγμάτων ἁπάντων. ὁ γὰρ νόμος οὕτως ἔχει, ἐπειδάν τις ἀπογραφῇ φόνου δίκην, [2] εἴργεσθαι τῶν νομίμων· καὶ οὔτ᾽ ἂν ἐγὼ οἷός τ᾽ ἦν ἐπεξελθεῖν [4] εἰργόμενος τῶν νομίμων, ἐκεῖνοί τε, ἐμοῦ τοῦ εἰσαγγείλαντος καὶ ἐπισταμένου τὰ πράγματα μὴ ἐπεξιόντος, ῥᾳδίως ἔμελλον ἀποφεύξεσθαι καὶ δίκην

[1] δὲ [2] εἴργεσθαι [3] νομοθετῶν [4] εἰργόμ.

ἤ. Πάθητε] F. μάθητε. Taylor.

Ταύτῃ δὲ πεπεισμένοι] L. ταύτῃ δὴ πεπεισμ. Idem.

Τίνος] L. τίνες. Idem.

Καὶ τίνος ἕν. καὶ πρόθυμοι] Καὶ posterius videri possit delendum esse, ut perperam ex ἕνεκα postrema syllaba iteratum: contra deesse videtur idem καὶ v. 18. ante voc. συνέκλεπτον. Reisk.

Περὶ ὧν] Cohæret cum præmissis κατηγορήσειν ἔμελλον, scil. περὶ τούτων, περὶ ὧν εἰσήγγειλα. Idem.

Ἀπογράφεσθαι] Nomen meum ad magistratum ut deferrent, velut homicidæ, et pro tali curarent in tabulas publicas, in foro figendas, a scriba referri. Paulo post usurpat ἐπειδάν τις ἀπογραφῇ φόνου δίκην. ubi quis cædis patratæ reus factus fuerit et a scriba tribunalis rerum capitalium in tabulis scriptus. v. quoque p. 130, 4. et 10. Idem.

Εἰργόμενος τῶν νομικῶν] Π. νομιμῶν. Οὕτω δὶς εἶπεν ὀλίγῳ πρότερον. H. Stephan.

οὐ δώσειν ὑμῖν ὧν ἠδίκησαν. καὶ τοῦτ' οὐκ ἐπ' ἐμοὶ πρῶτον
ἐμηχανήσαντο Φιλῖνος καὶ οἱ ἕτεροι, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ Λυσι-
στράτῳ πρότερον, ὡς αὐτοὶ ὑμεῖς ἠκούσατε. καὶ οὗτοι [1] μὲν
784 πρόθυμοι τότε ἦσαν ἀπογράφεσθαί με εὐθὺς τῇ ὑστεραίᾳ
ᾗ ὁ παῖς ἐθάπτετο, πρὶν τὴν οἰκίαν καθᾶραι καὶ τὰ νομι-
ζόμενα ποιῆσαι, αὐτὴν ταύτην φυλάξαντες τὴν ἡμέραν ἐν ᾗ
ἔμελλεν ὁ πρῶτος ἐκείνων κριθήσεσθαι, ὅπως μηδὲ καθ' ἑνὸς
αὐτῶν οἷός τε γενοίμην ἐπεξελθεῖν μηδ' ἐνδεῖξαι τῷ δικα-
στηρίῳ τὰ ἀδικήματα· ἐπειδὴ δὲ αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς τούς τε
νόμους ἀνέγνω, καὶ χρόνον ἀπέδειξε τί οὐκ ἐγχωροίη ἀπο-
γράψασθαι καὶ τὰς κλήσεις καλεῖσθαι ὅσας ἔδει, καὶ ἐγὼ
τοὺς ταῦτα μηχανωμένους εἰσάγων εἰς τὸ δικαστήριον εἷλον
ἅπαντας, καὶ ἐτιμήθη αὐτοῖς ὧν ὑμεῖς ἐπίστασθε, καὶ
785 οὗτοι ὧν ἕνεκα ἐλάμβανον χρήματα οὐδὲν αὐτοῖς οἷοί τε
ἦσαν ὠφελῆσαι, τότε δὴ προσιόντες αὐτῷ τ' ἐμοὶ καὶ τοῖς 146.
φίλοις ἐδέοντο διαλλαγῆναι, καὶ δίκην ἕτοιμοι ἦσαν διδόναι
τῶν ἡμαρτημένων. καὶ ἐγὼ πεισθεὶς ὑπὸ τῶν φίλων διηλ-
λάγην τούτοις ἐν τῇ πόλει ἐναντίον μαρτύρων, οἵπερ διήλ-
λαττον ἡμᾶς πρὸς τῷ νεῷ τῆς Ἀθηνᾶς· καὶ μετὰ τοῦτο
συνῆσάν μοι καὶ διελέγοντο ἐν τοῖς ἱεροῖς, ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἐν
τῇ ἐμῇ οἰκίᾳ, ἐν τῇ σφετέρᾳ αὐτῶν, καὶ ἑτέρωθι πανταχοῦ.
τὸ τελευταῖον, ὦ Ζεῦ καὶ θεοὶ πάντες, Φιλοκράτης αὐτὸς
οὑτοσὶ ἐν τῷ βουλευτηρίῳ ἐναντίον τῆς βουλῆς, ἑστὼς μετ'

[1] Deest *μέν*.

Πρῶτον] Adverbialiter accipi debet pro *πρώτῳ*. Reisk.

Οἱ ἕτεροι] Ego equidem non movebo: nescio tamen an futuri sint, qui malint *οἱ ἑταῖροι* *sodales*. Idem.

Οἷός τε με γενοίμην] Π. *οἷός τε μὴ γενοίμην*. H. Stephan.

Καὶ χρόνον ἀπέδειξεν, τί οὐκ ἐγχωροίη] Num sic leg. est *καὶ χρ. ἀπέδ. ἐντὸς οὗ οὐκ ἐγχ.* *et tempus demonstrasset, intra quod cædis reum haud liceret facere.* Reisk.

Κλήσεις καλεῖσθαι, ὅσας] Aut transpositis vocabulis leg. *καὶ τὰς κλήσεις* [scil. *ἀπέδειξεν*], *ὅσας καλεῖσθαι ἔδει*. atque docuisset, quot citationes in jus præcedere deberent ipsam litis contestationem. aut addendum est post *κλήσεις* voc. *ἔφη*, aut *ἐκέλευσε*. et dixisset, me oportere citari toties, quoties ex formula juris necesse esset me citari. Idem.

Εἷλον ἅπαντας] Aristionem, Philinum, Ampelinum, item Nomothetarum scribam, eorumque complices omnes, furtorum vel peculatus reos a me factos peregissem. Idem.

Οὗτοι ὧν ἕνεκα] Id est, *οὗτοι*, Philocrates puta cum advocatis, *ἐν τούτοις, ὧν ἕνεκα* [*παρ' ἐκείνων*] *χρήματα ἐλάμβανον*. et hi prodesse illis [furibus] nil potuissent, illis in rebus, quarum efficiendarum causa largitiones [ab illis furibus] tulerant. Idem.

Ἐν τῇ πόλει] Bene si habet, accipi debet *πόλει* h. l. pro *ἀκροπόλει*. nam in æde Minervæ factam fuisse hanc reconciliationem gratiæ mutuæ, ipse in continenti auctor est defensor, et notum est, arcem, ubi erat ædes Minervæ, quam arcem recentiores *ἀκρόπολιν* appellare malebant, a vetustioribus simpliciter *πόλιν* fuisse appellatam. Idem.

ἐμοῦ ἐπὶ τοῦ βήματος, ἁπτόμενος ἐμοῦ διελέγετο, ὀνόματι
ὁ τοιοῦτος ἐμὲ προσαγορεύων, καὶ ἐγὼ τοῦτον, ὥστε δεινὸν 786
δόξαι εἶναι τῇ βουλῇ, ἐπειδὴ ἐπύθετο προειρημένον [1] εἴργε-
σθαί μοι τῶν νομίμων ὑπὸ τούτων οὓς ἑώρα μοι τῇ προτέρᾳ
συνόντας καὶ διαλεγομένους. σκέψασθε δὲ καί μοι μνήσθητε,
ὦ ἄνδρες· ταῦτα γὰρ οὐ μόνον μάρτυσιν ὑμῖν ἀποδείξω,
ἀλλὰ καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ἔργων, ἃ τούτοις πέπρακται, ῥᾳ-
δίως γνώσεσθε ὅτι ἀληθῆ λέγω.

θ'. Καὶ πρῶτον, ἃ τοῦ βασιλέως κατηγοροῦσι καὶ διὰ
τὴν ἐμὴν σπουδὴν οὔ φασιν αὐτὸν ἐθέλειν ἀπογράφεσθαι τὴν
δίκην, τοῦτο δὲ κατ᾽ αὐτῶν τούτων ἔσται τεκμήριον ὅτι οὐκ
ἀληθῆ λέγουσιν. ἔδει μὲν γὰρ τὸν βασιλέα, ἐπειδὴ ἀπεγρά-
ψατο, τρεῖς [2] προδικασίας ποιῆσαι ἐν τρισὶ μησὶ, τὴν δίκην
δ᾽ εἰσάγειν τετάρτῳ μηνὶ, ὥσπερ νυνί· τῆς δ᾽ ἀρχῆς αὐτῷ
λοιποὶ δύο μῆνες ἦσαν, Θαργηλιὼν καὶ Σκιῤῥοφοριών. καὶ
οὔτ᾽ εἰσάγειν δήπου οἷός τ᾽ [3] [ἂν] ἦν ἐφ᾽ ἑαυτοῦ, [4] οὔτε πα-
ραδοῦναι φόνου ἔξεστιν, οὐδὲ παρέδωκεν οὐδεὶς πώποτε βα- 787
σιλεὺς ἐν τῇ γῇ ταύτῃ. ἥντινα οὖν μήτε εἰσάγειν μήτε πα-
ραδοῦναι ἐξῆν αὐτῷ, οὐδ᾽ ἀπογράφεσθαι ἠξίου παρὰ τοὺς
[5] ὑμετέρους νόμους. καὶ ὅτι οὐκ ἀδικεῖ αὐτοὺς, μέγιστον
σημεῖον· Φιλοκράτης γὰρ οὑτοσὶ ἑτέρους τῶν ὑπευθύνων

[1] εἴργεσθαι [2] διαδικασίας [3] Absunt unci. [4] οὐδὲ [5] ἡμετέρους

Ὀνόματι [aut, si mavis, ὀνομαστὶ] ὁ τοιοῦτος ἐμὲ προσαγορεύων] Nomine tenus, aut nominatim, appellans me, e. c. Nicia, (si fingamus hoc nomen defensori fuisse). De ὁ τοιοῦτος dubito, utro modo accipiam; num, quamvis esset ejusmodi homo, tam versipellis, tam impudens, tam immanis; an materialiter, ut vulgo usurpant, quemadmodum nos illud notum N. N. usurpare solemus. *heus tu, cui nomen hoc vel illud est.* Idem.

Εἴργεσθαί μοι] Trajecta sunt, Attico more, vocabula, nam μοι cohæret, non cum εἴργεσθαι, sed cum προειρημένον. Idem.

Ταῦτα γὰρ] Adde ἐάν: nam ταῦτα cohæret cum ἀληθῆ λέγω, et ἀποδείξω cum isto ἐὰν, quod ego aio librariorum culpa hic desiderari. Idem.

Μάρτυσιν] Id est, διὰ μαρτύρων. Idem.

θ'. Διὰ τὴν ἐμὴν σπουδὴν] Id est, διότι ἐμοὶ ἐσπούδαζε. quod mihi faveret, quod causæ meæ studeret. Idem.

Οὐδὲ] Imo vero οὔτε, ut præmisso οὔτε respondeat. Idem.

Παραδοῦναι] Successori suo, aut undecimviris. utrum rectius? prius utique. Idem.

Φόνου] Id est, ἐπ᾽ ἐγκλήματι φόνου, vel subaudi δίκην. Idem.

Ταύτῃ. ἥντινα οὖν μήτε] Distinctionem horum verborum, quæ in vulgatis vitiosa est, ad hunc modum correxi. vulgati enim sic exhibent: ταύτῃ ἥντιναοῦν. μήτε — Sententia hæc est: quam itaque causam neque regi sacrorum, qui tum erat, liceret in forum suum introducere, anno suæ functionis ad finem vergente, neque alii [successori suo] tradere [inchoatam; nam id fas non erat, et formulæ juris civilis adversabatur;] eam causam ille rex sacrorum existimabat ideo quoque sibi esse a se amandandam, vel, arbitrabatur a se haud esse committendum, ut illam causam a scriba suo in tabularium suum inferri, ut mox agitandam, pateretur. Idem.

Ἀδικεῖ] Malim in imperfecto ἠδίκει.

ἔσειε καὶ ἐσυκοφάντει, τούτου δὲ τοῦ βασιλέως, ὅν φασι δεινὰ καὶ σχέτλια [1] εἰργάσθαι, οὐκ ἦλθε κατηγορήσων εἰς τὰς [2] εὐθύνας. καίτοι τί ἂν ὑμῖν μεῖζον τούτου τεκμήριον ἀποδείξαιμι, ὅτι οὐκ ἠδικεῖτο οὔθ' ὑπ' ἐμοῦ οὔθ' ὑπ' ἐκεί-
788 νου; ἐπειδὴ γὰρ οὑτοσὶ ὁ βασιλεὺς εἰσῆλθεν, ἐξὸν αὐτοῖς ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας ἀρξαμένοις τοῦ Ἑκατομβαιῶνος μηνὸς τριάκονθ' ἡμέρας συνεχῶς τούτων ἧτινι ἐβούλοντο ἀπογράφεσθαι, ἀπεγράφοντο οὐδεμιᾷ· καὶ αὖθις τοῦ Μεταγειτνιῶνος μηνὸς ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας ἀρξαμένοις ἐξὸν αὐτοῖς ἀπογράφεσθαι ἧτινι ἐβούλοντο, οὐδ' [3] αὖ τῷ ἐνταῦθα ἀπεγράψαντο, ἀλλὰ παρῆσαν καὶ τούτου τοῦ μηνὸς εἴκοσιν ἡμέρας. ὥστε αἱ σύμπασαι ἡμέραι ἐγένοντο αὐτοῖς πλέον ἢ πεντήκοντα ἐπὶ τούτου τοῦ βασιλέως, ἐν αἷς ἐξὸν αὐτοῖς ἀπογράψασθαι οὐκ ἀπεγράψαντο. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἅπαντες, ὅσοις ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ βασιλέως ὁ χρόνος μὴ ἐνεχώ-

[1] ἐργάσασθαι   [2] Ἀθήνας   [3] αὐτὸ

Idem.

Σχέτλια] Post σχέτλια videtur αὐτοὺς vel ἑαυτοὺς deesse. A quo, rege sacrorum, hi, Philocrates cum consortibus, se aiunt magnas accepisse injurias. Idem.

Ἦλθε] Ergo Philocrates extra Athenas commorari solebat. Idem.

Οὑτοσὶ ὁ βασιλεὺς] Hic rex sacrorum, qui hoc anno, cum maxime, honorem hunc gerit. ὁ νυνὶ βασιλεύων. Idem.

Εἰσῆλθεν] Scil. εἰς τὴν βασιλείαν. honorem hunc capessivit. Idem.

Τούτων] Scil. τῶν ἡμερῶν. Idem.

Αὐτὸ] Quamquam sive cum αὖ, sive αὖθις, sive cum αὖτε permutari possit, quod idem valet, atque αὖθις, verum poetis solummodo in usu est, ego tamen malim prorsus de medio tolli, aut αὐτοὶ legi. Idem.

Ἀλλὰ παρῆσαν καὶ τούτου τοῦ μηνὸς εἴκοσιν ἡμέρας] Rescribo: ἀλλὰ παρῆσαν καὶ τούτου τοῦ μηνὸς ε', εἰ κ' ὦσιν, ἡμέρας. *advenerant* inquit *Metagitnionis mensis dies quinque, si quidem sunt.* Optime certe, ut subductis rationibus demonstratur. Hecatombæoni viginti novem dies sunt imputandi, adde quinque dies Metagitnionis, fiunt triginta quatuor, tricesimo autem quarto die Prytaneias delatus est apud Regem, itaque vix quintus dies advenerat. Ex his quoque constat in sequentibus legendum esse: ὥστε αἱ σύμπασαι ἡ. ἐ. αὐτ. πλ. ἢ τριάκοντα ἐπὶ τ. τ. βασιλέως. Facilis lapsus in literis numeralibus, ita ut litera ν' scribatur ἀντὶ λ'. *In Comment.* in LL. Att. l. i. tit. i. §. xxiv. Petitus.

Mallem hac correctione, quæ Antiphontis Orationem inconcinnam facit, abstinuisset: quam enim vim habent εἰ κ' ὦσιν, *si quidem sunt*, et cui bono ea adduntur? Præterea rationem prave subducit: dat Hecatombæoni viginti novem, cui orator ipse triginta, affirmatque Prytaneias Choragi hujus principium cum ipso mense Hecatombæone fuisse inchoatum, quo de nihil Antiphon. Mitto scribi oportuisse: ἀλλὰ παρῆσαν - - - ἡμέραι, si addita versio, *advenerant Metagitnionis mensis dies quinque*, bene haberet. In vulgatis ratio numerorum constat egregie. Wesseling.

Παρῆσαν] Tametsi usitatius est, in hoc significatu, sive παρῆκαν, in aor. 1., sive παρίεσαν, in imperfecto, tamen haud difficulter persuaderi mihi patiar, vulgatam bene habere, et aor. 2. esse verbi παρίημι esse repetendum, non a πάρειμι, et significare, non *aderant*, sed *prætermiserunt.* Reisk.

Μὴ ἐνεχώρει, οὗτοι δ'] Post secundum vocabulum pauca quædam desunt. Lacunula sic ferme expleatur: μὴ ἐνεχώρει ἀπογράφεσθαι καὶ δικάζεσθαι, οὗτοι μὲν ἐπὶ τοῦ νῦν βασιλέως τοῦτ' ἐποίουν. reliqui omnes quidem, si qui temporis angustiis exclusi sub priore rege sacrorum deferre causas cognoscendas, et cognitas aufferre non potuissent, id hoc anno, sub hoc rege sacrorum, fecerunt. Hi vero [Philocrates,

ρει, * * οὗτοι δ᾽ ἐπιστάμενοι μὲν τοὺς νόμους ἅπαντας, 789
ὁρῶντες δέ με βουλεύοντα καὶ εἰσιόντ᾽ ἐς τὸ βουλευτήριον —
καὶ ἐν αὐτῷ [1] τῷ βουλευτηρίῳ Διὸς Βουλαίου καὶ Ἀθηνᾶς
Βουλαίας ἱερόν ἐστι, καὶ εἰσιόντες οἱ βουλευταὶ προσεύχον-
ται, ὧν κἀγὼ εἷς ἦν ὁ ταῦτα πράττων, καὶ εἰς τἄλλα
πάντα ἱερὰ εἰσιὼν μετὰ τῆς βουλῆς, καὶ θύων καὶ εὐχόμενος
ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης, καὶ πρὸς τούτοις πρυτανεύσας τὴν
πρώτην πρυτανείαν ἅπασαν πλὴν δυοῖν ἡμέραιν, καὶ ἱερο- 790
ποιῶν καὶ θύων ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας, καὶ ἐπιψηφίζων
καὶ λέγων γνώμας περὶ τῶν μεγίστων καὶ πλείστου ἀξίων
τῇ πόλει φανερὸς ἦν — καὶ οὗτοι παρόντες καὶ ἐπιδημοῦν-
τες, ἐξὸν αὐτοῖς ἀπογράφεσθαι καὶ [2] εἴργειν ἐμὲ τούτων
ἁπάντων, οὐκ ἠξίουν ἀπογράφεσθαι· καὶ [3] ἱκανά γ᾽ ἦν
ὑπομνῆσαι καὶ ἐνθυμηθῆναι, εἴπερ ἠδικοῦντο, ἀμφότερα,
καὶ σφῶν αὐτῶν ἕνεκα καὶ τῆς πόλεως. διὰ [4] τί ὅπου κατε-
γράφοντο; διὰ τί συνῄεσαν καὶ διελέγοντο; συνῆσάν τε
47. 1 γάρ μοι οὐκ ἀξιοῦντες φονέα εἶναι, καὶ οὐκ ἀπεγράφοντο
τούτου αὐτοῦ ἕνεκα, οὐχ ἡγούμενοί με ἀποκτεῖναι τὸν
παῖδα οὐδ᾽ ἔνοχον εἶναι τοῦ φόνου, οὐδὲ προσήκειν μοι [5] τού-
του τοῦ πράγματος οὐδέν.

ι. Καίτοι πῶς ἂν ἄνθρωποι σχετλιώτεροι ἢ ἀνομώτεροι 791
γένοιντο, οἵτινες, ἅπερ αὐτοὶ σφᾶς αὐτοὺς οὐκ ἔπεισαν,

[1] Deest τῷ. [2] εἴργειν [3] ἱκανὸν ἦν [4] τί * οὖν οὐκ ἀπεγράφοντο [5] τοῦδε

cum consortibus —] quamvis scirent — tamen non censuerunt. cohæret enim οὗτοι δὲ cum οὐκ ἠξίουν p. 133. v. 13. Idem.

Εἰσιόντ᾽ ἐς] Id est, εἰσιόντα ἐς. discerpsi in duo vocabula, quæ in vulgatis libris in unum εἰσιόντες coaluerant. Utrum voluerit Scaliger, εἰσιόντα ἐς τὸ βουλευτήριον, an solummodo εἰσιόντα τὸ β., dubium de hoc reliquerunt schedæ Goensianæ. utrumque dicitur, εἰσιέναι τι, et ε. εἴς τι. Idem.

Ἐν αὐτῷ βουλευτηρίῳ] Lege aut ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, aut ἐν αὐτῷ τῷ βουλ. Idem.

Διὸς βουλαίου καὶ Ἀθηνᾶς βουλαίας] Vid. Meurs. Att. Lect. l. vi. c. 27.

Εἷς ἦν ὁ ταῦτα πράττων] Alius dixisset εἷς ὢν, ταὐτὰ ἔπραττον. quorum senatorum in collegio cum ego quoque essem, eadem factitabam. Insequentia participia εἰσιὼν, θύων, εὐχόμενος, cum reliquis, apta sunt e dictione ambitum hunc finiente φανερὸς ἦν versu 11. Reisk.

Πρὸς τούτοις] Cohæret, non cum πρυτανεύσας, sed cum ἱεροποιῶν etc. nam πρυτανεύσας tantundem valet, atque διὰ τὸ πρυτανεῦσαι, vel διότι ἐπρυτάνευσα. Idem.

Καὶ οὗτοι] Poterant hæc duo vocabula, salva sententia et constructione abesse. Nam οὗτοι jam versu 1. præcessit. Est mera instauratio orationis ab illa longa interpolatione, vel parenthesi, interruptæ atque conturbatæ. Idem.

Καὶ ἱκανὸν] Imo vero καίτοι ἱκανόν. quamquam [vel, atqui] sufficiebat ipsis vel paucis verbis de piaculo [me, vel magistratus] admonere, religionemque ciere, utraque de causa, tam sui, quam reipublicæ, si quid a me læsi fuissent. ἐνθυμηθῆναι scrupulum conscientiæ injicere, ostendenda facinoris scelerositate, et metu iræ deorum. Idem.

Συνῄεσαν] Vel potius συνῆσαν, subaudi ἐμοί. Idem.

ταῦθ' ὑμᾶς ἀξιοῦσι πεῖσαι, καὶ ἃ αὐτοὶ ἔργῳ ἀπεδίκασαν, ταῦθ' ὑμᾶς κελεύουσι καταδικάσαι; καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἄνθρωποι τοῖς ἔργοις τοὺς λόγους ἐξελέγχουσιν, οὗτοι δὲ τοῖς λόγοις ζητοῦσι τὰ [1]ἔργ' ἄπιστα καταστῆσαι. καίτοι, εἰ μηδὲν ἄλλο μήτε εἶπον μήτε ἀπέφηνα μήτε μάρτυρας παρεσχόμην, ἀλλὰ ταῦτα ὑμῖν ἀπέδειξα, τούτους, ὅπου μὲν χρήματα λαμβάνοιεν ἐπ' ἐμοὶ, αἰτιωμένους καὶ προαγορεύοντας, ὅπου δὲ μὴ εἴη ὁ δώσων, συνόντας καὶ διαλεγομένους, ἱκανὰ ἦν καὶ αὐτὰ ταῦτα ἀκούσαντας ἀποψηφίσασθαι καὶ τούτους νομίζειν ἐπιορκοτάτους [2]καὶ ἀνοσιωτάτους πάντων ἀνθρώπων. οὗτοι γὰρ ποίαν δίκην οὐ δικάσαιντ' ἂν, ἢ ποῖον δικαστήριον οὐκ ἐξαπατήσειαν, ἢ τίνας ὅρκους οὐκ ἂν τολμήσειαν παραβαίνειν; οἵτινες καὶ νῦν τριάκοντα μνᾶς ἐπ' ἐμοὶ λαβόντες παρὰ τῶν ποριστῶν καὶ
792 τῶν πωλητῶν καὶ τῶν πρακτόρων καὶ τῶν ὑπογραμματέων οἱ τούτοις ὑπεγραμμάτευον, ἐξελάσαντές με ἐκ τοῦ βουλευτηρίου, ὅρκους [3]τοιούτους διωμόσαντο, ὅτι πρυτανεύων, πυθόμενος αὐτοὺς δεινὰ καὶ σχέτλια [4]ἐργάζεσθαι, εἰσῆγον εἰς τὴν βουλὴν, καὶ ἐδίδαξα ὡς χρὴ ζητοῦντας ἐπεξελθεῖν τῷ πράγματι, καὶ νῦν δίκην διδόασιν ὧν [5]ἠδικήκασιν αὐτοί τε καὶ οἱ [6]μεσεγγυησάμενοι καὶ παρ' οἷς ἐτέθη τὰ χρή-

[1] ἔργα [2] Desunt καὶ ἀνοσιωτάτους. [3] τοσούτους διομόσαντες [4] ἐργάσασθαι [5] ἠδίκησαν [6] μετεγγυησάμενοι

i. Ἔργα πιστὰ] Dedi ἄπιστα, e p. 139, 23. ed. Steph. vere facta debilitatum eunt oratione. negantes vera esse ea, quæ reliqui omnes aiunt, tamen postulant vos fidem ipsis solis habere, denegare aliis omnibus. Idem.

Ταῦτα ὑμῖν ἀπέδειξα] Post ταῦτα (quod idem hic valet, atque τοῦτο) deesse videtur μόνον. Idem.

Ἀκούσαντας] Ante vel post ἀκούσαντας deesse videtur πείθειν ὑμᾶς ἐμοῦ. hæc vel sola ubi audivissetis, satis vos poterant permovere ad absolvendum me. Idem.

Πωλητῶν] Sic dedi de meo, pro vulgari πολιτῶν. qui sint πωληταὶ docet Harpocr. Idem.

Τούτοις] Scil. τοῖς ποϱισταῖς, τοῖς πωληταῖς, et τοῖς πράκτορσι. Idem.

Ἐξελάσαντες] In hac regione deest nonnihil. nam oratio in voc. οἵτινες cœpta non absolvitur. forte quoque ἐξελάσοντες in futuro præstet. quod si probes, deerit πάντα ἔπραττον post ὑπεγραμμάτευον. Idem.

Τοσούτους] Περ. γρ. τοιούτων. H. Stephan. Sacramenta tam dira et tam horribilia, ut vel audiens modo quisque, nedum dicens, cohorrescat. Revocavi hanc lectionem, quæ a versu quoque postremo hujus orationis confirmatur, ex Aldina. Nam Stephanus ei suffeceral τοιούτους. de quo ipse in margine admonet. Cur autem, si vera et certa erat illa correctio, non item exitum quoque harum Antiphontis reliquiarum eadem correctione velut obsignavit? Reisk.

Διομόσαντες] Paulo post legitur διομοσάμενοι. quod equidem præferam; nisi διωμόσαντο præstat. Idem.

Ζητοῦντας] Scil. τοὺς βουλευτάς. id quod latet in præmisso βουλήν. Idem.

Μετεγγυησάμενοι] Qui sponsores sese dederant, aut passi fuerant se sponsores

ματα, καὶ τὰ πραχθέντα φανερὰ γεγένηται, ὥστ' οὐδ' ἂν 793
οὗτοι βούλωνται ἀρνεῖσθαι ῥαδίως οἷοί τ' ἔσονται· οὕτως αὐτοῖς πέπρακται τὰ πράγματα. ποῖον οὖν δικαστήριον οὐκ ἂν ἔλθοιεν ἐξαπατήσοντες, ἢ τίνας ὅρκους οὐκ ἂν [1] τολμήσαιεν παραβαίνειν οὗτοι οἱ ἀνοσιώτατοι; οἵ τινες, καὶ ὑμᾶς εἰδότες εὐσεβεστάτους τῶν Ἑλλήνων δικαστὰς καὶ δικαιοτάτους, καὶ ἐφ' ὑμᾶς ἥκουσιν ἐξαπατήσοντες εἰ δύναιντο, ὅρκους τοσούτους διομοσάμενοι.

[1] τολμήσειαν

dari et interponi, de reddenda pecunia, vel mercede, iis, qui operam conducentibus navassent eam, cujus illa pecunia merces sponderetur. videri possit μεσεγγ. legendum esse. verum sæpe μετὰ in compositis vocabulis tantundem valet, atque μεταξὺ, vel διὰ μέσου. Idem.

Οὕτως αὐτοῖς] Interponendum videtur aliquod adverbium deesse, e. c. ἀμελῶς, vel ἀνοήτως, vel ῥαθύμως, vel εὐχερῶς. tanta cum socordia, levitate, temeritate, stultitia. Idem.

ANTIPHONTIS ORATIONUM

FINIS.

VARIANTES LECTIONES.

VARIANTES LECTIONES.

*** Variantes Lectiones habes, L. C., duorum Codicum MSS., qui Musei Britannici nunc sunt, et Codicis Venetiis apud Aldum et Andream Socerum mense Aprili MDXIII. impressi, cum Editione Henr. Stephani collatorum.

Codex Crippsianus (Burnei. 95. B. f.) membranaceus est, et omnium quos norunt docti facile princeps: a nobis litera B signatus.

Codex alter (Burnei. 96. B. e.) chartaceus est, et multo inferioris notæ: a nobis litera M signatus.

Bekkerus, in Editione sua Oratorum Atticorum, Oxoniæ nuperrime edita, quatuor Codicum MSS. Variantes Lectiones exhibet: quorum primus Noster Crippsianus, alter Laurentianus, tertius Marcianus, quartus Vratislaviensis est. Codicem autem Nostrum, M signatum, inter eos adnumerabat, 'quos perpetua cura indignos ipse arguebat aspectus:' at vero illud cave dubites, quin, cum familiæ ejusdem ignobilisque sint, in Marciano et Vratislaviensi mendæ plures et lacunæ scateant quam in Nostro M. Codex Laurentianus, melioris notæ, proximus Crippsiano sed longo proximus intervallo.

Notæ, compendii gratia, sunt: pr., quod dicunt, prima manus — corr. correctus — lit. litera vel literæ — om. omittit vel omittunt — ded. vid. dedisse videtur — eras. erasa est vel erasæ sunt — add. in marg. addit vel addunt in margine — Ald. Editio Aldina — Bekk. Editio Bekkeriana.

Denique meminisse te velim, quod, quando primæ manus scriptionem exhibemus, Codex ad vulgatam jam se correctum habet. Adde, quod Lectionem Bekkerianam iis singulis in locis annotavimus, quibus in Nostram non quadret.

ΓΕΝΟΣ.

p. 26. v. 2. συνήκμαζε Ald. συνήκμασε B. M. 4. ἡλικίας δὲ προβαιν. Ald. ἡλικίας προβαιν. B. M. 6. προλαβὼν M. Ibid. μὴ δὲ B. Ald. 9. τοσοῦτο M. 12. οἴκημα ὑποδοχὴν παρὰ τῶν ἀκροατῶν Ald. οἴκημα εἰς ἀποδοχὴν ἀκροατῶν B. οἴκημα εἰς ὑποδοχὴν παρὰ τῶν ἀκροατῶν M. 16. ἐλεκτικῶν M. 20. προδοτῶν] προγόνων M. 21. φασὶ δέ τινες ὅτι ἐν Ald. φασὶ δὲ ἐν B. M. Ibid. Σικελίᾳ παρὰ Διονυσίου ἤδη πρεσβύτης ὢν, ὅτε πρὸς Ald. Σ. π. Δ. ἤ. π. ὢν, καὶ πρὸς M. Σικελίᾳ αὐτὸν τελευτῆσαι παρὰ Διονυσίου· ἤδη γὰρ πρεσβύτης ὢν, καὶ πρὸς B. 23. τοῦτο, ἀχθεσθεὶς Ald. τοῦτο, φασὶν, ἀχθεσθεὶς B. M. ult. ἀρέσκοι Ald. ἀρέσκει B. M. Ibid. ἐγένετο Ald. M. ἐγένοντο B.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

p. 29. 3. ἐπεισήγαγε] ἐπεισήγαγεν M. 4. μηδὲ] μὴ δὲ B. M. Ald. 6. σπενδομένων]
σπευδο
φαινομένων M. 7. ἐκπώματι] πώματι pr. B. 8. post πλέον lit. 1. eras. in B.

ΛΟΓΟΣ.

p. 29. 1. δοκῶν] δικῶν B. M. (Bekkerus, quod mireris, sic: 'Libri omnes δοκῶν.') 2. ἔχοιμι] ἔχοι μ ι (sic) B. sed pr. clare ἔχοι μοι dedit. 4. αὐτοῦ] αὑτοῦ B. M. Ald. 5. ἔχει] ἔχοι M. pen. ἐπιβουλῆς τὴν] ἐπιβουλῆς καὶ προβουλῆς τὴν B. ult. γενομένην] οὖσαν B. M.

τιμωρ
p. 30. 7. τιμωροὺς] βοηθοὺς M. 9. καθεστᾶσι] καθιστᾶσι M. 17. ἀκουσίας] ἀκουσίως B. Ibid. τῆς δ' ἑκουσίως ἐκ προνοίας ἀποκτεινάσης] τῆς δ' ἐκ προνοίας ἑκουσίως
κτεινά
ἀποθανούσης M. 18. ἓν οἶδεν] εὖ οἶδεν B. M. 19. ὅτι οὐκ] ὅτι γ' οὐκ B. pen. προεθυμήθη] προὐθυμήθη B. M.

p. 31. 1. ἀληθὲς, ἐπεξελθεῖν. μὴ ὁμολογούντων γὰρ] ἀληθὲς, ἐπεξελθεῖν μὴ ὁμολ. γὰρ Ald. ἀληθές· ἐπεξελθεῖν μὲν γὰρ ὁμολογούντων B. M. ἀληθὲς, ἐπεξελθεῖν. μὴ γὰρ ὁμολ. Bekk. 2. ἀπελογεῖτο] ἐπελογεῖτο Ald. 11. τὰ δὲ γεν.] τὰ γὰρ γεν. B. 12. post εὖορκα lit. 2. eras. in B. 15. τοῦτο μὲν ἠθέλησα μετὰ τούτων] τοῦτο μὲν γὰρ ἠθελήσαμεν τὰ τούτων B. M. 19. ἐπ' αὐτοφώρῳ καὶ ταύτην] ἐπαυτοφώρῳ ταύτην B. (post ταύτην lit. 2. eras. in B.) καὶ ταύτην οὐκ οὖσαν ἄπαρνον om. M. 20. ἀλλ' ἐπὶ φίλτρας add. in marg. M. Ibid. ἐγὼ om. M.

p. 32. 2. ἐπερωτῶ μὴ λέγοιεν] ἐπερωτῷμι λέγοιεν Bekk. 5. γίνοιντο] γένοιντο M. 6. ὁμολογούμενα ἢ δίκη ἀναγκάζοι] ὁμολ. ἢ δίκη ἀναγκάζει Ald. ὁμολογούμενα ἀναγκάζει B. M. ὁμολ. [ἢ δίκη] ἀναγκάζοι Bekk. 7. αὕτη]

παρε
αὐτὴ B. Ibid. παρεσκευασμένους] κατασκευα-
σμένους ἀψευδῆ
σαμένη M. 8. λέγειν τἀληθῆ] λέγειν τἀληθῆ
ἐπ
τἀληθῆ M. 9. ἐπηγγέλθη] ἠγγέλθη M. 11.
εἰ
δὲ μὴ] δ' μὴ M. 12. αὐτὰ, ἐνταῦθ' ἂν] , αὐτὰ ἂν ταῦτα Bekk. 13. φόνῳ. εἰ γὰρ τούτων &c.] φόνῳ. νῦν δ', ἐγὼ γάρ εἰμι τοῦτο μὲν ὁ θέλων αὐτὸς βασανιστὴς γενέσθαι, τοῦτο δὲ τούτους αὐτοὺς κελεύων ἀντ' ἐμοῦ βασανίσαι· ἐμοὶ δή που εἰκὸς ταῦτα αὐτὰ τεκμήρια εἶναι ὡς εἰσὶν ἔνοχοι τῷ φόνῳ. εἰ γὰρ, τούτων &c. B. 17. ἐγὼ μὴ] ἐγὼ δὲ μὴ B. M. pen. αὐτῶν] αὐτῶν B. M. Ald. ult. ante οὐκ lit. 3. eras. in B.

p. 33. 2. σιωπώμενον] σιωπόμενον pr. B. 8. Φιλόνεως] Φιλόνεος M. 13. μεταπέμπεται· καὶ] μεταπέμπεται αὐτήν· καὶ M. 14. ἔλεξεν αὐτῇ ὡς ἀδικοῖτο] ἔλεξεν αὐτῇ ὅτι καὶ αὐτὴ ἀδικοῖτο B. ἔλεξεν ὡς αὐτὴ ἀδικοῖτο M. 15. ἐθέλοι] ἐθέλει B. M. 16. ἐκείνῃ] ἐκείνη
ὁ
Ald. pen. αὐτῇ τὸν] αὐτῇ τὸν B. αὐτοὶ τῶν M. αὐτὴ τὸν Ald. Ibid. αὐτῆς] αὐτῆς B. M. Ald. ult. ὑπηρέτημα] ὑπερέτημα Ald. Ibid. ἐθέλοι] ἐθελήσει B.

p. 34. 2. τὸν Φιλόνεων] τῷ Φιλόνεῳ B. M. Ibid. ἱερὰ θύειν Διὶ] ἱερὰ Διὶ B. M. 4. οὖν
οὐ
ἐδόκει] οὖν εἶναι ἐδόκει B. 7. τοῦ Φιλόνεω] τῷ Φιλόνεῳ M. 8. ἕνεκεν] ἕνεκε pr. B. Ibid. ἐπειδὴ δὲ ἦσαν] ἐπειδὴ ἦσαν B. M. 10. ὅπως ἂν αὐτοῖς] ὅπως αὐτοῖς M. 12. τῆς Κλυτ. ταῖς pr. B. 16. γεγένηται] ἐγένετο M. 17. ἐδεδειπνήκεισαν] ἐδεδειπνήκεσαν M. pen. πα-
ποιοῦντο
ρὰ] παρ' B. ult. τ' ἐποιοῦντο] τ' ἐποιούμενος M. Ibid. αὐτῶν] αὐτῶν B. M. Ald.

p. 35. 1. ἐκχέουσα] ἐγχέουσα Bekk. 4.
δίδωσι
δίδωσι] ἔδωκε M. Ibid. μᾶλλον corr. B. 5. ὑπὸ τοῦ Φιλόνεω] ὑπὸ Φιλόνεω M. 7. ἔλασσον] ἔλαττον M. 8. post φονέα lit. 4. eras. in B. 11. ἡ διακονήσασα] ἡ μὲν διακονήσασα B. ἡμῖν (in marg. ἡ μὲν) διακονήσασα M. 12. οὐδ' ἐναντία] οὐδ' ἐν αἰτίᾳ B. 17. μὲν] μέντοι B. M. ult. περὶ τῆς] πρὸ τῆς B. M.

p. 36. 1. ἀθέμιστα] ἀθέμιστα pr. ἀθέμιτα corr. B. et M. 5. ἀποθνησκόντων] ἀπο-
θνησκόντων
θανόντων M. 8. τῆς μητρὸς αὐτοῦ] τῆς μητρὸς τῆς αὐτοῦ B. 9. ἂν] ἐὰν M. 10. μοῦ] τοῦ M. ult. δίκην οἱ ἀδικοῦντες] οἱ ἀδικοῦντες δίκην M.

p. 37. 4. οὗτος ὃ τἀναντία] οὗτος δὲ τἀναντία B. M. 11. γένοιτο] γίνοιτο B. M. 16. γε πλεῖν] γ' ἐκπλεῖν B. Ibid. ἐκ τῆς γῆς] ἐκ γῆς M. 17. αὐτοῦ] αὐτοῦ B. Ald. Ibid. ἑστιᾶτο] εἱστιᾶτο B. 19. ἢ αἰδοῦς τυγχάνειν] ἢ τυχεῖν ἐλέους (in marg. ἢ αἰδοῦς τυγχάνειν) M. pen. ἑκουσίοις] ἑκουσίως B. M. Ald.

p. 38. 1. οὕτω καὐτὴ] οὕτω καὶ αὐτὴ B. οὕτω καὶ τῇ M. 2. ἀπολλυμένη pr. B. 3. ἐλέου] ἐλέους M. 4. τύχοι] τύχῃ B. 6. μὴ] μή M. 10. κατασκευάζουσιν ded. vid. pr. B. 12. οὐδὲν ἴσασιν] οὐδέν (sic, cum lacuna lit. 3. capace) ἴσασιν B. οὐδενὶ ἴσασιν Ald. Ibid. ἴσασιν πρὶν ἐν αὐτῷ ὦσι τῷ κακῷ γ' ἤδη] ἴσασί γε πρὶν ἐν αὐτῷ ἤδη τῷ κακῷ M. Ibid. γινώσκωσι] γινώσκοσι pr. B. 14. καὶ μὴ φθάνωσι] καὶ φθάνωσι B. 16. καὶ ἐπισκήπτουσι - - - ἀπόλλυνται add. in marg. M. 19. ante γράμματα lit. 3. aut 4. eras. in B. Ibid. γράφουσι] γράφωσι M. Ibid. οἰκέτας] πάντας M. 20. ἐπικαλοῦνται] ἐπικαλοῦν Ald. 21. ἀπόλωνται] ἀπόλλυνται M. Bekk. Ibid. ἔτι ὄντι] ὄντι ἔτι M. 22. ἐπέστειλεν] ἀπέστειλεν M.

p. 39. 2. μέλειν] μέ λειν (sic, lit. 1. eras.) B. μέλλειν M. Ald.

ΤΕΤΡΑΛΟΓΙΑ Α.

α. ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

p. 40. 1. ἐνδείκνυται] ἐνδείκτυται B. 2. αὐτὸς πρὸς αὐτὸν ἀγωνίζεται] αὐτὸς ἀγωνίζεται M. αὐτὸς πρὸς αὐτὸν ἀγωνίζεται Ald. Bekk. 3. λέγοντος] φεύγοντος B. 7. διαίρεσις αὕτη. ἐν] διαίρεσις. ἐν M. 8. προοιμίοις τὴν κατάστασιν] προοιμίοις κατάστασιν B. M. Ibid. λόγος ἔχει] λόγος οὐκ ἔχει B. Ibid. διὰ τὸ μήπω] διὸ μήπω M. 9. τέχνην] διάνοιαν (γρ. in marg. δύναμιν ἢ τέχνην) M. Ibid. δι' ὧν] διὸ M. 10. αὐτῶν] αὐτὸν B. 11. ἐμβάλλει] ἐσβάλλει M. Ibid. ποίησιν] βούλησιν B.

ΛΟΓΟΣ.

p. 40. 2. δ' ἱκανῶς] δ' οἱ ἱκανῶς B. 5. αὐτῶν εἰς τὰ πράγματ' ὦσι, χαλεποὶ καὶ γνωσθῆναι] αὐτῶν εἰσὶ, πράττωσι, χαλεποὶ καὶ διαγνωσθῆναι B. αὐτῶν εἰσπράττωσι χαλεποὶ καὶ γνωσθῆναι M.

p. 41. 1. παραλάβητε] παραλάβοιτε B. M. 4. οἴδαμεν] ἴσμεν M. 5. ὑπ' αὐτοῦ ἕως] ὑπὸ τούτου ἕς M. Ibid. ἡμέτερον] ʽμέτερον
ι ε
(sic) lit. υ eras. B. Ibid. γίνεται] γένηται M. 7. ἅπαντος τοῦ] ἅπαντος δὲ τοῦ B. M. 8. ὡς] ἕως B. M. Ald. Steph. pen. οὔτε γὰρ κακούργους εἰκὸς ἀποκτεῖναι τὸν ἄνθρωπον om. B. M. (male Bekkerus verba etiam, ἔχοντες γὰρ ἂν τὰ ἱμ. εὑρέθησαν, desiderari in Cod. B. affirmat.) οὐδεὶς - - - ἀφῆκεν. οὔτε - - - εὑρέθησαν, Ald. Steph.

p. 42. 1. περὶ τῆς ψυχῆς] περὶ ψυχῆς M.

p. 43. 2. δέ τινα pr. B. 6. εἶχεν] εἷλεν B. M. 8. ἔγχιστα] ἄγχιστα B. M. 13. καθίστησιν] καθίστη Bekk. 17. ἔρημον] ἐρή-

μην B. Ibid. ἔσεσθαι] εἴσεσθαι M. 22. δ' εἰ] δὲ εἰ M. 23. παρεσχόμεθα] παρειχόμεθα M. pen. δὲ τοῦ] δὲ τούτου τοῦ B. Ibid. οἵ τούτου] οἵ τού τούτου B.

p. 44. 1. τοῦτο] τοῦτον B. 2. post τε lit. 3. eras. B. Ibid. οἰκετῶν] εἰκότων B. 4. ὑμῶν] ἡμῶν M. 6. ἐξελέγχονται] ἐξελέγχωνται B. ἐξελέγχονται Bekk. Ibid. ἀσύμφορόν ὑμῖν (sic) B. 8. ἐπί γε τὰς τράπεζας ἰόντα] ἐπί τε τὰς αὐτὰς τράπεζας ἰόντα B. ἐπί γε πρὸς αὐτὰς τράπεζας ἰόντας M. 10. γίνονται, καὶ δυστυχεῖς αἱ] γίνονται δυστυχεῖς θ' αἱ B. γίγνονται, δυστυχεῖς θ' αἱ M.

β. ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

p. 44. ult. ποιεῖται. λέγει] ποιεῖται τὴν ἔχθραν. λέγει B.

p. 45. 1. κατ' ἐμοῦ τὴν αἰτίαν] τὴν αἰτίαν κατ' ἐμαυτοῦ B. τὴν ἀπὸ αἰτίαν κατ' ἐμοῦ M. 2. γεγονυῖαν τῶν δεσποτῶν.] γεγονυῖαν τῶν δεσποτῶν τοῦ οἰκέτου. penna ducta per vocc. τῶν δεσποτῶν τοῦ οἰκέτου B. γενομένην τῷ οἰκέτῃ. (in marg. γεγονυῖαν) M. 3. φησι] φασι M. Ald.

ΛΟΓΟΣ.

p. 45. 1. ἡγούμενος εἶναι πάντων] ἡγούμενος εἶναι τῶν πάντων B. ἡγούμενος πάντων M. 2. ἄλλων οἱ δυστυχ.] ἄλλοι δυστυχ. M. 6. ἐπιγενόμενα] ἐπιγινόμενα B. 12. καταδοκηθεὶς] καταδοχθεὶς B. 13. μὲν, παγχάλεπον] μὲν, ὡς δεινὸν παγχάλεπον B. 18. τῶν ἄλλων] τὸν ἄλλον M. 19. ἔγνων] ἔγνω M.

p. 46. 1. ἔδοξεν] ἔοικεν B. 2. ἀπολύων] ἀπολλύων M. 5. ἔγωγ' εἰκότως] ἐγὼ δ' εἰκότως B. M. ἔγωδ' εἰκότως Ald. ἐγὼ ἂν εἰκότως Bekk. 9. περιδύσαντες] περιδήσαντες M. Ibid. τινας] τινα Ald. 14. τοὺς δὲ] τούσδε B. 15. αὐτόν. ἐκείνοις] αὐτὸν, ἦσαν δὲ πολλοὶ, πῶς οὐκ εἰκὸς ἂν ἦν ἐμοῦ μᾶλλον διαφθεῖραι αὐτόν; ἐκείνοις κ. τ. λ. (vocc. δὲ et ἂν om. pr.) B. 19. τε τοῦ] τε γὰρ τοῦ B.

p. 47. 2. γὰρ ἐβασανίζομεν] γὰρ ἂν ἐβασανίζομεν B. 5. ταὐτὸν ἀντιλογισάσθω] ταὐτὸν αὐτὸν ἀντιλογισάσθω M.

p. 48. 2. εἰ μὴ παρεφρόνουν] εἰ μὲν παρεφρ. M. 4. τοῦ σώματος] τῆς οὐσίας M. 7. καταληφθεὶς] καταλειφθεὶς pr. B. pen. παισὶ καταλείψω] παισὶν ὑπολείψω B. πᾶσιν ὑποδείξω M.

p. 49. 4. ἀποκτεῖναι, ἂν] ἀποκτεῖναι αὐτόν· τούς τε ἀποκτείναντας καὶ οὐ τοὺς αἰτίαν ἔχοντας ἀποκτεῖναι ὀρθῶς ἂν B. 6. καταλαμβάνηται] καταλαμβάνητε B. καταλαμβάνοιτε Bekk. 13. ἀπίστους] ἀξίους, penna ducta per voc., ἀπίστους add. in marg. M. 14. ἐκ τῶν] ἔκ τε τῶν B. ἐκ τῶν Bekk.

p. 50. 2. κεκτημένον] καὶ κεκτημένον B.

3. τούτου] τοιούτου B. M. Ibid. μηδὲ] μὴ δὲ B. M. Ald. 5. ἀπελογούμην] ἐπελογούμην M. 7. κατηγορεῖτέ B. M. 8. ἐπιεικέστερον παρήσω] ἐπιεικέστερον ἢ δικαιότερον παρήσω B. M. 9. ἐλεήσαντες] ἐλεήσαντας B. M.

ΕΚΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Ο ΥΣΤΕΡΟΣ] Κατηγορία ὕστερος B. ατηγορία ὕστερος margine decurtata M. om. Ald.

γ. ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

p. 50. 1. κατηγορουμένου] κατηγόρου M. 2. ἀπίθανον ὂν, ἀλλὰ καὶ ἔνδοξον] ἀπίθανον πλούσιον ὄντα καὶ ἔνδοξον B. ἀπίθανον ὄντα καὶ ἔνδοξον M. ult. ἀτυχία] post ἀτυχία lit. 3. aut 4. eras. in B.

ΛΟΓΟΣ.

p. 50. pen. αὐτοῦ] αὑτοῦ B. M. Ald.

p. 51. 1. συμφορὰν] τυμφορὰν Ald. Ibid. εἰς κινδύνους] εἰς τοὺς κινδύνους B. αὐτοὺς κινδύνους M. 7. ὡς ἔμπνους] ὃς ἔμπνους B. M. 8. εὔφρονα] ἔμφρονα B. M. 10. τι κακουργοῦντες] τι τοιοῦτον κακουργ. B. 11. αὐτοῦ] αὐτῶν B. 13. ἐκηρύσσετο] ἐκηρύττετο M. pen. ἧκεν] ἦλθεν M.

p. 52. 1. ἀδικία] ἄδεια M. Ibid. προθυμίας] προμηθίας Bekk. 6. βασανίζονται] μακαρίζονται M. 7. οἱ κλέψαντες] ἢ κλέψαντες B. οἱ κλέπτοντες M. 10. τὸν μὲν κίνδυνον οὐ τὸν] τὸν κίνδυνον τὸν pr. B. 11. πῶς γὰρ ἂν αὐτῶν ὁ ληφθεὶς] πῶς γὰρ αὐτῶν ληφθεὶς (corr. λειφθεὶς) pr. B. ult. οὐδεὶς ὅστις] οὐδεὶς γὰρ ὅστις B.

p. 53. 1. εἰς] πρὸς M. 3. τόνδε] τόδε pr. B. 5. παραχρῆναι] παραχθῆναι B. 8. τὸ φανερὰν] post τὸ erasa μὴ additur supra versum ante καταδοκεῖσθαι a pr. B. 9. μὴ] μὲν M. ult. ἐπεβούλευσεν] ἐπεβούλευεν pr. B.

p. 54. 1. πᾶς] πᾶς B. 2. ἧσσον] ἧσσαν pr. B. 11. ἐπὶ] ὑπὸ B. M. 12. πράσσεται] πράσσετε Bekkerus Cod. B. exhibere falso affirmat. 13, 14. αὐτοῦ] αὑτοῦ B. M. Ald. 16. λέγομεν] λέγω M. ult. δοκουμένων] διωκομένων B. M.

p. 55. 1. ὑμῶν] ἡμῶν M. Ibid. ἡμῖν προστρόπαιος] ἡμῖν μὲν προστρόπαιος B. 2. μὲν οὖν τὸν] μὲν γὰρ τὸν B. M. 7. μὲν] δὲ M.

δ. ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

p. 55. 1. αἰνιττόμενος] ἐνιττόμενος Ald. 2. δὲ om. pr. B.

ΛΟΓΟΣ.

p. 55. 1. τῇ] ἡ pr. B. Ibid. ἀδικίᾳ] ἀτυχίᾳ B. pen. ἡμετέρᾳ] ὑμετέρᾳ B. M.

p. 56. 2. γὰρ εἰ] γὰρ δὴ, εἰ B. M. Ald. 5. ὑπεραπολογούμενοι] ὑπὲρ ἀπολογούμενοι Ald. 10. ἀπολογηθῆναι] ἀπολογεῖσθαι M. 11. οὐδὲ ἐλεγκτὴς] οὐδ' ἐλεγκτὴρ B. οὐδ' ἐλεγκτὴς M.

οὐδὲ ἐλεγκτὴ Ald. pen. ἤ με διαβάλλουσιν εἰς εὐτυχίαν om. M.

p. 57. 1. εὐτυχούντων] ἐντυχόντων B. M. 3. πειθόμενον] πυθόμενον B. 4. ἀπολιπόντας] ἀπολιπόντα Bekk. Ibid. οὐδένα] οὐδὲν Ald. 6. ἀπαίρουσι] ἀσπαίρουσι B. M. 7. κακούργους τῆς] κακούργους περὶ τῆς B. M. 10. ἀφίοιντο] ἀφίωντο ded. vid. pr. B.

p. 58. 5. ἔλεγχος] ἔλεγχοι Ald. 6. κυρίως] κυρίων pr. B. 7. καταψεύδεταί] καταψεύδεσθαί B. M. Ibid. ἀνόσι' ἂν πάσχοιμι] ἂν ὅσι' ἂν πάθοιμι M. 13. ἢ] ἀλλ' M. 15. Διϊπολίοις] Διϊπολείοις pr. B. 17. ἀτυχοῦσι νεωτερίζειν] ἀτυχοῦσιν ἑταιρίζειν B. M. 19. φυλάττειν] φυλάσσειν B. ult. οὕτω φονέα] ὄντως φον. B. οὕτως φον. (sic. notandum quod in hoc Cod. ν et υ non facile distinguuntur) M.

p. 59. 1. ἀποδέδεικται. ὅ] ἀποδέδεικται ὄντα. ὅ B. M. 3. τε om. M. 8. ἐλεγχθῶ] ἐλεγχῶ pr. B. 9. οὕτω] οὕτως M. 10. ζητοῦντες om. M. 13. δυσέβειαν] εὐσέβειαν B. M. 15. καταλαβόντας] καταβαλόντας ded. vid. pr. B.

ΤΕΤΡΑΛΟΓΙΑ Β.

α. ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

p. 60. 2. τελευτήσαντας τοῦ] τελευτήσαντας δὲ τοῦ B. M.

ΛΟΓΟΣ.

p. 60. 5. οὐδὲ] μὴ δὲ M. 10. μὲν ἐνθύμιον] μὲν οὐδὲν ἐνθύμιον B. Ibid. προσέθηκε] προσέθηκεν B. M. 12. ἀποθανόντος] παιδὸς (ἀποθανόντος add. in marg.) M. pen. εἴργοντας - - - εἴργει] εἴργοντας - - - εἴργει pr. B. εἴργ. - - - εἴργ. Bekk.

β. ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

p. 61. 3. ἔστι δ' ἡ] ἔστιν ἡ B. ἔστι ἡ M. Ibid. συγγνώμης] συγγνώμη B. M.

ΛΟΓΟΣ.

p. 61. 1. καὶ χρεῖαι] καὶ αἱ χρεῖαι M. 5. post ἠναγκάσθην et v. seq. post ὑπὲρ lit. 3.
ρωτέρως
eras. in B. 7. ἀπορωτέρως] ἀπολογούμενος M. 10. δικασταὶ om. M. 11. ὑμῖν] ὑμῶν M. om. pr. B. pen. καὶ ὅσια add. in marg. M. Ibid. πρασσόντων. ἐδόκουν] πρασσόντων ἐστίν. ἐδόκουν M.

p. 62. 1. ἀμφοῖν τε ἡμ. ἀγ. ἔμελλεν ἀποβήσεσθαι] ἀμφοῖν τι ἡμ. ἀγ. ἀποβήσεσθαι B. M. 2. δὲ πολὺ] δέ μοι πολὺ B. 6. ἀλλ' οὐδεὶς αὐτοῦ ἁμαρτ.] ἄλλου δ' εἰς αὐτὸν ἁμαρτ. B. M. 9. ὑπὸ] πρὸς M. 11. ἐλθὼν] ὑπελθὼν B. 12. προσέβαλεν] προσέβαλλεν M. 14. ἔβαλε] ἔβαλλε M. Ibid. ἀπὸ σκοποῦ] ἀπὸ τοῦ
υ
σκοποῦ B. pen. ἡμῖν] ὑμῖν B. Ald. ἡμῖν M.

p. 63. 1. ἀφαμαρτάνοντες] ἁμαρτάνοντες B. M. 5. οὔτε γὰρ] οὐδὲ γὰρ M. 8. ἁμαρ-
ο
τὼν] ἁμαρτὸν corr. B. Ald. ἁμαρτὼν M. Ibid. ἀφεστῶτας] ἐφεστῶτας pr. B. 11. προδραμεῖν] προσδραμεῖν M. 13. ἑαυτὸν] ἐμαυτὸν M. 20. εἴργοντι] εἴργοντι pr. B. εἴργοντι Bekk. pen. γὰρ αὐτοῦ] γὰρ τῆς αὐτοῦ B. ult. μηδὲ] μήτε M.

p. 64. 2. μήτ' ἄκων om. B. M. 4. ἀληθείας τοῦ νόμου ὑπό τε τῶν πραχθέντων] ἀλη-
α δ γ β
θείας ·|· τοῦ νόμου ὑπό τε τῶν ·|· πραχθέντων transpositionem indicans B. 5. ἕνεκα] εἵνεκα B. M. 8. πολλαπλασίας] πολλαπλασίους B. M. 9. τῇ τούτου] τοῦ βίου M. Ibid. διαφορᾷ] διαφθορᾷ B. M. 10. ἀβίωτον] ἀβίοτον M. Ibid. διάξω] διδάξω pr. B. 13. καταψεισάμενοι] καταψηφισάμενοι B. 14. καταστήσατε] καταστήσητε B. καταστήσετε M. Ald.

p. 65. 1. ὁμοίως] ὁσίως B. 2. ἡμᾶς] ὑμᾶς B. Ibid. μὴ om. M. Ibid. δύο] δύω M. Ald. 3. περιβάλητε] περιβάλοιτε B. M.

γ. ΛΟΓΟΣ.

Ἐκκατηγορίας ὁ ὕστερος] ὁ ὕστερος ἐκκατηγορίας B. ὕστερος ἐκκατηγορίας Ald.

p. 65. 3. γε] τε pr. B. 6. ἐγώ τε γὰρ - - - ἀντειπεῖν add. in marg. M. Ibid. οὐδὲ] οὐδένα M. Ibid. ἀντιδοὺς] ἀντὶ δυοῖν Bekk. Ibid. ἤλεγξας] ἢ λέξας B. λέξας Bekk. 8. ἀπεστέρησα] ἐπεστέρησα M.

p. 66. 1. προέχω] προέχων B. M. 5. καὶ λόγῳ] καὶ οὐ λόγῳ B. 6. ὑμέτερον] ἡμέτερον M. 8. πεισθέντες] πεισθέντος pr. B. 14. αὐτὴν τὴν προκαταγνωσθέντα] αὐθέντην προσκαταγνωσθέντα B. M.

p. 67. 4. ἐγὼ δὲ] ἐγῶδε pr. B. 5. ὃς om. B. M. 7. τοῖς ἀκοντίζουσι τὰ ἀκόντια] τὰ ἀκόντια τοῖς ἀκοντίζουσιν M. 8. ἀναιρεῖται]
ου
ἀναιρεῖσθαι B. M. 9. τούτου] τούτῳ M. 10. οὐδὲν εἰς οὐδέν'] οὐδὲν οὐδ' εἰς ἓν B. οὐδὲν οὐδ' εἰς ἓν (sic) M. 13. ἀπέκτεινεν, ἀκουσίως] ἀπέκτεινεν, μᾶλλον δὲ ἑκὼν οὔτ' ἔβαλεν οὔτ' ἀπέκτεινεν, ἀκουσίως B. 14. ἀκουσίως - - - - ἑκουσίως] ἑκουσίως - - - - ἀκουσίως pr. B. Ibid. ἧσσον] ἧσον pr. B. Ibid. ἀπέκτεινε] ἀποκτείνει pr. B. 15. δ' ἀργούμενος] δ' ἀρνουμένου pr. B. διαρνούμενος M. 18. βαλὼν] βάλλων pr. B. Ibid. οὖν] ὂν B. M. 20. ἀφανὴς]
η
ἀφανεῖς M.

p. 68. 1. ἀκουσίως] ἀκουσίοις B. 2. ἀκουσίως βλαφθεὶς] ἀκουσίως ἢ ἑκουσίως (ἑκουσίως ἢ ἀκουσίως pr.) βλαφθεὶς B. 4. ἀτυχίαν τῆς
ἀτυχίαν ἁμαρτ
ἁμαρτίας] ἁμαρτίαν τῆς τιμωρίας M. 6. εἰ corr. ei post δὲ lit. 3. eras. in B. 13. μὴ] μὴν M. 15. ἀδικοῖτ' ἂν] ἂν ἀδικοῖτ' ἂν M.

p. 69. 2. εἰ γὰρ] εἴπερ B. M. 14. οἱ] οὐ M. 16. εἰργόμενοι] εἰργόμενοι pr. B. 17. ante

προσηκόν των (sic. lit. ν corr. et lacuna inter ν et τ lit. 1. capax) lacuna lit. 2. capax B. 18. ὑμᾶς] ἡμᾶς pr. B. 19. εὐλάβεια ὑμῖν] εὐσέβεια ἡμῖν pr. B. pen. εἵρξαντες] εἴρξαντες pr. B. ult. εἴργει] εἵργει pr. B. Ald.

p. 70. 1. ὑμετέρας] ἡμετέρας pr. B. 2. τιμωρεῖσθε] τιμωρεῖσθαι pr. B. 3. ἡμῖν δὲ τοῖς] ἡμῖν τε τοῖς B. M. 4. κατορωρύγμεθα] κατωρύγμεθα B. κατορορύγμεθα M. 5. κατασήσατε] καταστήσετε M.

δ. ΛΟΓΟΣ.

p. 70. 3. γινώσκειν] γινώσκοντας pr. B. 5. ὁρᾶν προσήκει] προσήκει ὁρᾶν M. 8. λεπτὰ δὲ καὶ] λεπτὰ καὶ M. 11. τις φασκ.] τι φασκ. M. Ald. 12. ἀλλ' additur supra versum litt. rubris in M.

p. 71. 1. μήτε πονήσας] μήθ' ὑπονοήσας (sed corr. ab eadem manu μήτ' ἐπινοήσας) pr. B. 5. ἀπέθανε om. M. 8. δ' ὑφ'] δ' ἐφ' M. 12. τὶς] τις pr. B. τὶ M. τί Ald. 14. ὑπελθὼν] ἐπελθὼν pr. B. ὑπελθὸν M. 16. ἀτυχήμασι] ἁμαρτήμασι pr. B. 20. τοῦτον] τοῦ M. 22. γὰρ διὰ] γὰρ οὐ διὰ B. M.

p. 72. 1. ἁμάρτημα τοῦτο τοῦ] ἁμάρτημα τοῦ B. M. 6. ἀτρέμας] ἀτρέμα B. 8. κολάζειν] κολάζει B. 9. ἁμαρτόντος] ἁμαρτάνοντος M. ἁμαρτῶντος Ald. 10. αὐτοῦ] αὑτοῦ B. M. Ald. 11. αὐτοῦ] αὑτοῦ B. 14. οὖν om. pr. B. Ibid. καταλάβητε] καταλάβοιτε B. M. 15. ἐνθύμιον] ἐνθυμείως (ον supra) M. 16. καταλείψει] καταλήψει M. 17. post ὃς lit. 3. eras. in B. Ibid. διαφθαρῇ] φθαρῇ pr. B. 18. ἐνθύμιον] ἐνθύμειον M. 21. ἐλεγχόντων] ἐλέγχοντα M.

p. 73. 3. τὸν ὑπὸ τὴν] τὴν ὑπὸ τὴν M. τὴν ὑπὸ τὸν Ald. Ibid. ἀπολύετε] ἀπολέσθαι ἀπολύετε, penna ducta per voc. ἀπολέσθαι, B.

ΤΕΤΡΑΛΟΓΙΑ Γ.

Κατηγορία φόνου, περὶ τοῦ λέγοντος ἀμύνεσθαι] Κατηγορία φόνου κατὰ τοῦ λέγοντος ἀμύνασθαι B.

α. ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

p. 74. 1. καὶ πρεσβύτης additur in marg. et a nova manu supra versum in M.

ΛΟΓΟΣ.

p. 74. 4. ἀγῶνα] κρίσιν M. 6. τε καὶ παρέδωκε] καὶ erasa est in B. pen. προαποθνήσκοιμεν] προαποθνήσκειμεν (η supra) M.

p. 75. 4. ὧν ὁ θεὸς] ὧν θεὸς M. 5. ἀλιτηρίων] ἀλιτηρίων B. M. 9. διώκοιμεν] κολάζοιμεν (διώκοιμεν supra) M. penna ducta per voc. κολάζοιμεν. Ibid. ἀποθανόντι] ἀποθανοῦντι M. 10. ἀλιτηρίους] ἀλιτηρίους B. M. Ald. 11. ἀποκτείνοντες] ἀποκτείναντες M. 17. τῶν εἰργασμένων] τῷ εἰργασμένῳ (lit. ν in fine voc. εἰργ. eras.) B.

p. 76. 2. ὀρθῶς] ὀρθὸς M. 4. τήν τε ἀνομίαν] τῇ τε ἀνομίᾳ B. τοῦ τε ἀνομία (τήν, ν supra) M.

β. ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

p. 76. 1. ἐπὶ τὸν θεραπεύσαντα] τὸν ἐπιθεραπεύσαντα M.

ΛΟΓΟΣ.

p. 76. 2. ἐστὶν] ἔνεστιν M. 4. οὐ ὁ ἀποθανὼν] οὐ ἀποθανὼν M. 5. αὐτῷ] αὑτῷ M. pr. B. 7. αὐτοῦ] αὑτοῦ B. 11. μὲν ἢ] μὲν σιδήρῳ ἢ B. 13. ἄρχοντες] πάσχοντες M. pen. εἶργον μήτε ἀδίκως] εἶργον (εἴργων pr. B.) μήτε δικαίως μήτε ἀδίκως B. M. 'Antea enim,' inquit Bekkerus, 'omittebantur illa μήτε ἀδίκως:' inique sane, cum μήτε δικαίως scripsisse debuisset.

p. 77. 2. καὶ ante δεύτερον om. pr. B. 4. δικαίως δ' ἂν] δικαίως ἂν M. Ibid. ταῦτα] ταὐτὰ corr. B. 5. δίκαιοι] δίκαιον M. 6. ὕστερον om. M. 14. μὴ ἐπεβουλεύθην] μὴ καὶ ἐπεβουλεύθην B. M. 16. ἐπεβουλεύθην] ἐπεβουλεύσαμεν (θην supra) M. 17. οἰόμενος γενέσθαι om. M. 21. ὑπό γε τοῦ] ὑπό τε τοῦ B. M. pen. κατηγοροῦμαι, ἐπιδέδεικται] κατηγοροῦμαι, ἱκανῶς ἐπεδέδεικται M. ult. μου om. pr. B.

p. 78. 1. ἐπιδεῖξαι] ἀποδεῖξαι B. 2. με] μου B. μοι pr. μου (ε supra) corr. M. 4. θανάτου] θάνατον B. 8. ὑμέτερον] ἡμέτερον pr. B. 11. ὑμέτερον] ἡμέτερον M. 13. ἀλιτηρίων] ἀλιτηρίων pr. B. M. Ald. ult. γὰρ ἂν καθαρώτατοι] γὰρ καθαρώτατοι M.

γ. ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

p. 78. 1. τούτοις] τούτῳ B. M. ὅτι καὶ εἰ οὕτως] ὅτι (ὅτι add. supra versum a pr.) εἰ καὶ οὕτως B. ὅτι καὶ οὕτως M.

ΛΟΓΟΣ.

p. 78. pen. αὐτὸς τοῦ] αὐτὸς μὲν τοῦ B. αὐτὸς δὲ τοῦ M.

p. 79. 1. αὐτοῦ] αὑτοῦ B. M. 3. εἶπε - - - αὐτόν· add. in marg. B. Ibid. ἐκ] ἐπὶ M. 13. ἠμύνατο] ἠμύναντο M. 21. τοῦτο] τοῦτον B. M.

p. 80. 1. διαφθαρηναι. - - - ἔφη add. in marg. M. Ibid. γὰρ εἰ] γὰρ ἂν εἰ B. M. 2. εἰ δ' ἔτι καὶ] εἰ δέ τοι καὶ B. εἰ δέ τι καὶ M. 7. οὗτος δὲ φαν.] οὗτος δὲ φαν. (ως supra) B. Ibid. φανερῶς] φανερὸς M. 9. αὐτοῦ] αὑτοῦ B. M. Ald. 12. ἔτι τούτου] ἔτι τούτων B. Ibid. δεινότερα] δεινότερον M. 14. νόμον] φόνον M. 16. ἀλιτηρίων] ἀλιτηρίων B. M. Ald.

δ. ΛΟΓΟΣ.

p. 80. 2. ὑπεξέστη] ὑπαπέστη B. ὑπανέστη M. 4. αὐτὸς ὑπὲρ] αὐτὸς ἂν ὑπὲρ B. Ibid. ἐπεὶ] ἐπὶ M. pen. 'ἀκινδυνότερον an ἀκινδυνότερα,' (inquit Bekkerus) 'B. habeat non liquet.' ἀκινδυνότερον meum qualis qualis sit calculus habeat.

p. 81. 6. τὸν νέον] τῶν νέων pr. B. τὸν νέων pr. M. 9. γίνεται] γίνονται B.

p. 82. 5. ὅδε] ὅ γε B. ὅδε Bekk. 6. ὑπὲρ] ὑπὸ pr. B. 13. πῶς ἐπεβούλευσεν] πῶς ἂν ἐπεβούλευσεν B. 18. δικαιότερος] δίκαιος B. 19. κρείσσων ὢν] κρεῖσσον ἂν pr. B. κρεισσότως Bekk. Ibid. ὑποδεέστερος] ὑποδεεστέρως Bekk.

p. 83. 5. μὲν γὰρ ἄρξ.] μὲν ἄρξ. M. 7. μὴ δικαίως B. M. Ald. Steph. 8. ἀδίκως ἀποκέκριται] ἀδίκως ἀποκτείνειν ἀποκέκριται B. M. 14. οὐδὲν] οὐδενὶ B. 18. αὐτῶν] αὐτὸν B. M. Ibid. οὗτος pr. B. 19. μᾶλλον ·|· ἢ καταλήψιμον ἐκ τῶν λεγομένων γινώσκει αὐτὸν ὄντα ·|· ἢ καταλαμβάνειν B. pen. οὑτωσὶ ἐκ] οὑτωσὶ δὲ ἐκ B. M.

p. 84. 1. ἀποσκήπτομεν] ἐπισκήπτομεν B. M. 2. ζητεῖν om. pr. B. 3. θανόντος] ἀποθανόντος B. Ibid. προστρόπαιον] προστρόπαιος M. 5. ἀλιτηρίων] ἀλιτηρίων pr. B. M. Ald. 6. ἡγεῖσθε] ἡγεῖσθαι pr. B.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΗΡΩΔΟΥ ΦΟΝΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

p. 85. 1. κατ' αὐτὴν] κατὰ ταὐτὸν B. pen. δὲ εἰς τὴν] δ' ἐπὶ τὴν B. δὲ τὴν M. Vulgatam dedit Reiskius, hic et supra ver. 1., quod ad locum apponere prætermisi.

ΛΟΓΟΣ.

p. 85. 1. ἐβουλόμην, ὦ] ἐβουλόμην μὲν, ὦ B. M. 3. καθιστάναι] καθεστάναι B. 4.
β α
τοῦ προσήκοντος πέρα B. 8. εἰπόντα] ἅπαντα M. ult. δυναμένων om. pr. B.

p. 86. 1. οὖν] μὲν M. 9. τάδε δὲ δέομαι] τάδε δέομαι pr. B. pr. M. 11. γλώσσῃ]
γλώ
πρώττῃ M. Ibid. αὐτὴν ἢ] αὐτὸ ἢ B. αὐτὴ ἡ M. Ibid. ἁμαρτόντα] ἁμαρτώντα Ald. 15. ἀπολέσθαι] ἀπολεῖσθαι pr. B. Ibid. γλώττης] γλώσσης B. γλώττης Bekk.

νται
p. 87. 2. διαπράσσωνται] διαπράσσωσι M. διαπράσσονται Ald. 3. καὶ ante νομίμως om. M. Ibid. ὁσίως] δικαίως M. 4. δικαίῳ om. M. Ibid. κατηγορουμένων] κατηγορημένων B. κατηγορουμένων Bekk. 15. πώποτ' om. M. 17. τούτου] τούτων M. ult. προσὸν] πρὸς ὃν Ald.

p. 88. 1. ἡμῖν] ὑμῖν B. 2. αὐτά τε τὸ ἀποκτείνειν μέγα κακοῦργ.] αὖ τό τε ἀποκτείνειν με κακοῦργ. B. M. 5. οὗ] οὐ M. et sic forsan pr. B. 6. εἴργεσθαι] εἴργεσθαι pr. B. εἴργεσθαι Bekk. 7. ἐνταυθὶ] ἐνταυθοῖ
β α
B. M. 9. ἀνταποθανεῖν τοῦ νόμου κειμένου
γ
τὸν ἀποκτείναντα B. 11. ante et post ἔνειμαν lit. 2. eras. in B., pr. ded. vid. ἂν ἔνειμαν αὐτῷ τεθν. 17. μὴ] μοι M. Ibid. ὁμορρόφιος γένηται] ὁμωρόφιος γίνηται B. 18. πε-
πε κ
ποίηκας] ἐποίησας M. ult. οἰκίᾳ τῇ σῇ] τῇ
τῇ σῇ
οἰκίᾳ αὐτῷ M.

p. 89. 1. ἐπαρώμενον] ἐπαρωνώμενος pr. M. 2. κακὰ πολλὰ] πολλὰ κακὰ M. 5. σεαυτῷ τοὺς νόμους] σεαυτῷ νόμους B. ἑαυτῷ τοὺς νόμους M. 9. ἀνωμόταις] ἀνομότοις pr. B. 12. καὶ λέγων χρῆναι] καὶ εἴ γε χρῆναι B. M. 15. ᾠχόμην ἂν ἀπιὼν] ᾠχόμην ἀπιὼν M. Ibid. ὡσπερεὶ ἄκοντά] ὡς περιάκοντά M. 16. διέφερε τῆσδε] διέφερε στέρεσθαι τῆσδε B. διέφερε σθαι τῆσδε M. 18. ὄφλειν τὴν]
. . . .
ὄφλειν (ὤφλειν pr.) εἶναι τὴν B. Ibid. οὕτω] τοῦτο B. τούτῳ M. 21. με] ἐμὲ Bekk. 25. αὐτοὺς εἶναι ἀεὶ] αὐτοὺς ἀεὶ B. 29. καταμανθάνειν] καταθεμένους μανθάνειν M. pen.
τοῦ ου
τοῦ κατηγόρου] τῶν κατηγόρων B. ult. διδάξουσι] διδάξωσι M.

p. 90. 5. μέγιστά μοι] μοι μέγιστα B. 9. ὑπελίπου] ὑπελείπου pr. B. 13. ἂν ἀξιώσεις] ἂν ἀξιώσῃς pr. B. αὖ ἀξιώσεις Bekk. 15. ἡμῖν] ὑμῖν B. M. Ibid. ἅπαξ ἀποφυγοῦσιν ὁ αὐτὸς κίνδυνος ὑπολείπεται, τούτῳ δὲ πάλιν εἰς ἡμᾶς ἐπηρεάζειν ἐξέσται; ἔτι] ἅπαξ τουτουσὶ πείσασι κατείργασται ἃ βούλεσθε, ἐμοὶ δ' ἅπαξ ἀποφυγόντι ὁ αὐτὸς κίνδυνος ἀπολείπεται (ὑπολείπεται pr.); ἔτι B. ἅπαξ ἀποφυγόντι ὁ αὐτὸς κίνδυνος ἀπολείπεται. ἔτι M.

p. 91. 1. ἐπέλιπε] ἐπέλειπε pr. B. Ibid. ὠφελεῖσθαι] ὠφελῆσθαι B. 3. διαπράσσεσθαι τἀμαυτοῦ] διαπράσσεσθαι ἐμαυτὸν τἀμαυτοῦ B. M. διαπρ. αὐτὸν τἀμαυτοῦ Bekk. 6. τούτοις] τοῖς pr. B. M. 7. γε] τε Bekk. Ibid. περιέσεισαν] περιέθεσαν B. 9. οὑτωσὶ] οὑτοσὶ M. Ibid. δὴ] οὖν M. Ibid. ἂν] ἕλος B. M. 19. ἀπολύσων] ἀπολυτρῶν ded. vid. pr. B. ult. τοὺς om. M.

p. 92. 3. χειμῶνι] χειμῶν Ald. 8. καθ' αὐτὸν] κατ' αὐτὸν B. M. Ald. 9. πραγμάτων ἕνεκεν] ἕνεκα πραγμάτων B. πραγμάτων M. Ibid. οὔτ' οὖν] οὔτ' αὖ B. 10. ἐγὼ] τἐγὼ pr. B. 13. μετάβασις] μετέκβασις corr. B. 16. μετέβημεν] μετέβηκεν M. 19. μετέβημεν] μετεξέβημεν B. 20. ἐκβὰς τοῦ] ἐκβὰς ἐκ τοῦ B. 25. ἄγγελον] ἄγγελος M.

p. 93. 1. ἀκόλουθον (sic) B. 4. ἄλλοθεν] ἄλλοθι B. Ibid. πλοῦς τε ἡμῖν ἐγίνετο]
πλοῦς τε
καὶ πλόος ἡμῖν ἐγένετο M. 6. παρέξομαι]

παρασχήσομαι B. 14. ἐπειδὴ δὲ] ἐπεὶ δὲ pr. M. 18. αὐτῷ ἐνέβαλον εἰς τὴν κεφαλὴν]
ν
ἐνέβαλον αὐτῷ εἰς τὴν κεφαλὴν B. αὐτῷ ἐπέ-
εἰς ν ν
βαλον ἐν τῇ κεφαλῇ, in marg. ἐνέβαλον εἰς τὴν κεφαλὴν M. 21. γάρ που ὅτι] γὰρ ὅτι B. M. pen. γενέσθαι] γίγνεσθαι B. ult. αὐτοῦ] B. M. Steph. Ald.

p. 94. 2. ἐγίνετο] ἐγίγνετο B. M. 5. τούτου] τούτων B. M. Ibid. παρεχόμενος τοὺς] παρεχόμενος μὲν τοὺς B. 6. πλοίου. οὐδενὶ τρόπῳ] πλοίου· εἰ δὲ καὶ ὡς μάλιστα ἐξέβην ἐκ τοῦ πλοίου, οὐδενὶ τρόπῳ B. πλοίου. οὐδενὶ τρόπον M. 13. δὲ ἐν ᾧ μὲν ἔπινε] δὲ μὲν ᾧ ἔπινε pr. δὲ ἐν ᾧ μὲν ἔπινε corr. B. 14. ὁμολογοῦσιν] ὁμολογᾶσιν M. pr. B. 16. αὐτὸ πλοῖον] αὐτὸ τὸ πλοῖον B. 17. παραστήσομαι] παρασχήσομαι Bekk. 19. φροῦδος ἦν] φροῦδος μὲν ἦν B. 21. εἰσβάντες] εἰσβάσαντες Ald. 22. τι αἷμα] τὸ αἷμα B. M. 23. ἐχώρει] ἐνεχώρει B. ἐχώρει Bekk.

p. 95. 1. ἐδαπάνησαν] ἐβασάνισαν B. In hac regione δαπανᾶν add. in marg. M. Voluit forsan librarius idem exhibere ac Cod. Vratislaviensis, sc. παραδαπανᾶν σφίσι. 7. δὲ om. M. 10. ὑπ'] ἐπ' pr. B. 14. ὅ,τι ἂν] ὅτ' ἂν B. M. 17. καταψεύδωνται] καταψεύδονται M. Ibid. εἰ γὰρ - - - - ἐμοῦ add. in marg. M. Ibid. ἐγὼ] ἐγὼ μὲν ded. vid. pr. B.

p. 96. 4. ἐνταῦθ'] ἐνταῦτ' pr. B. 6. ἄγοντες om. M. 12. ἀπαγορευόντων] ἀπογορευόντων B. 15. αὐτῆς] αὐτοῦ M. 16. ἐγίνετο]
ἐμὲ
ἐγίγνετο B. 21. ἐμὲ] αὐτὸν M. ult. ποτέρῳ χρήσονται] ποτέρῳ νῦν χρήσονται B. Ibid. τῶν] τῷ pr. B. Ibid. πρότερα pr. B.

p. 97. 1. πότερα] πότερ' B. 5. δὲ ψεύδεσθαι] δὲ τὸ (corr. τῷ) ψεύδεσθαι pr. B. δὲ τῷ ψεύδεσθαι M. 6. τούτου] τοῦτο pr. B. 17. οὗτοι om. M. 19. ταῦτα τὰ τεκμήρια] ταῦτα τεκμήρια dedisse voluisse videtur Bekkerus, qui sic annotabat: "ταῦτα τεκμήρια] libri ταῦτα τὰ τεκμήρια." 23. ἐξάγοι] ἐξάγει M. 25. post ἐνθεὶς lit. 3. eras. in B.

p. 98. 3. ἀπώμοσεν] ἀπώμωξεν B. ἀπώμοξεν M. Ald. Ibid. αὐτὸν] αὑτὸν Ald. 13.
ὁ τούτων
ἔφη με] με ἔφη B. 20. ὁ τούτων] οὗτος penna ducta per voc. οὗτος M. 24. μεθ' ἡμέραν] μεθημέραν B. ult. δὲ τιθεμένου] δ' ἐντιθεμένου B. M.

p. 99. 3. μεθ' ἡμέραν τὶς οἷός τ' ἐγένετο] μεθημέραν τίς οἷός τε ἐγένετο B. μεθ' ἡμέραν οἷός τε ἐγένετο pr. M. 5. πῶς εἰκότα, ὦ ἄνδρες] ὦ ἄνδρες, πῶς εἰκότα B. 6. δὲ καὶ] καὶ καὶ M. Ibid. δεῖ om. pr. B. 7. ταῦτα] B. M. Steph. Ald. 10. ἐξέληται] ἐξελεῖται pr. B. ἐξέλητε M. Ald. 11. μὴ εἰσελθεῖν - - - βασανίσαι add. in marg. M. 17. ἐγγυῆσαι] ἐξεγγυῆσαι B.
φόνον
p. 100. 1. φόνον] ἄνδρα penna ducta per voc. ἄνδρα M. 3. τὸν ἐλεύθερον] B. M. Steph. Ald. 6. κρίνοισθε] κρίνεσθε B. M. Ibid. νῦν
ν
ὑφ'] νῦν φεύγω ὑφ' B. Ibid. ὑμῶν] ἡμῶν M. 7. δὲ] δὴ B. 8. δίκαιον τὸ] τὸ δίκαιον B. M. Ald. 9. δύο] δύω B. Ald. σὺν M. Ibid. et 10. τότε pr. B. 11. οὐδὲν] οὐδ' ἐν B. M. 12.
τι
προτείναντι] προτείναντας B. προτεῖναν M.
ων
14. κινδυνεύων] κινδυνεύειν M. Ibid. εἴ τι] ὅτι B. ἔτι M. Prave adscribit Bekkerus ad voc. ὅτι in v. seq., quod hic appinxisse debebat. 16. ἐστι] ἔτι pr. M. 21. ἴση ἐστὶ] ἴσον ἐπὶ ded. vid. pr. B. ἴσῃ ἐστὶ Ald. Ibid. τούτοις μὲν τὸ] τοῦτο μέντοι pr. B. pen. δὲ τὸ μὴ] δὲ μὴ M.

p. 101. 5. ἢ] ἡ M. 8. εἴ τι τοιοῦτον] εἴ τ' (corr. τι) ἐμοὶ τοιοῦτον pr. B. 9. ἀπάγειν] ἀπάγων pr. B. 11. ἐμαυτοῦ] ἐμοῦ M. Ibid. γραμματείδιον passim Bekk. 14. φέροντος; ὥστε] φέροντος; τίνος γε δὴ ἕνεκα τὸν ἄνδρα ἀπέκτεινα; οὔτε γὰρ ἔχθρα οὐδεμία ἦν (γ' ἦν M.) ἐμοὶ καὶ ἐκείνῳ, ὥστε B. M. 15.
σαφέστερον αὐτοῖς
σαφέστερον αὐτοῖς ἔμελλεν] σαφὲς
ἔμελλεν M. 16. αὐτόν. ἃ γὰρ οἷόν] αὐτά· ἃ γὰρ μὴ οἷόν B. αὐτά· ἃ γὰρ οἷόν M. 17. ταῦτα] ταῦτ' B. Ibid. συγγράψειεν] συγγράψας πέμψειεν B. 18. τοῦτο] τοῦ pr. B. 19. τῷ μὴ] sic quoque pr., sed corr. τὸ μὴ B. antep. γραμματίῳ] γραμματείῳ Bekk. et sic passim. pen. γραμμάτιον] γραμματίδιον M. ult. ἐμήνυεν] ἐμήνυε B. M. Ibid. πιστεῦσαι] πιστεύειν M. 5. ἵνα ταύτην - - - ἀνεσώθη - - - - συνεπεφέρετο τὸ γραμματίδιον (cæteri τῷ γραμματιδίῳ) add. in marg. M. 6. ἀνεσώθη] ἀνεγνώσθη B. 7. συνεπεφέρετο] συνεφέρετο B. συνεπιφέρετο Ald. Ibid. ἔθ'] ἔτ' B. 13. τίνος γε - - - - - ἐκείνῳ om. B. M. 16. οἶμαι γὰρ] οἶμαι μὲν γὰρ B. 21. αὐτῷ. ἀλλὰ] αὐτῷ. εἶεν· ἀλλὰ B. 26. σὺ] σὺν M. et pr. B. 27. ἁλῴης σὺ τοῦ] ἀλοίης τοῦ B. ἀλλοιεῖς τοῦ M. ἀλῴης σὺ τοῦ Ald. antep. εἰς ἐμὲ - - - - πρόνοιαν add. in marg. M. ult. αὐτός] αὐτῷ B. M. Ibid. πρόνοιαν] πρόφασιν B.

p. 103. 2. αὐτοῦ] αὑτοῦ B. Ald. 3. οὐδ' ἐκεῖνον] οὐδὲ τοῦτον M. 6. οὐκ ἔφευγε μὴ ἀποθανόντος] διέφευγεν ἀποθανόντος B. οὐκ ἔφευγεν ἀποθανόντος M. Vulgatam exhibuit Reiskius: quod ad locum notare partim prætermisi. 11. ἡμετέρα] ὑμετέρα B. M. 12. ἐπέδειξεν] ἐπέδειξαν M. 16. αὐτὸν οὕπερ οὐκ ἔδει] αὐτὸν, οὐ γὰρ ἔδει B. M. 20. ἐστὶν ἀνθρώποις] εἰσὶ τοῖς ἀνθρώποις M. Ibid. δ' εἰ καὶ ὡς] δὴ καὶ ὃς M. ult. αὐτὸ τὸ] αὐτὸ τοῦτο pr. B. Ibid. τοῦτο om. M.

p. 104. 8. λυμαιμένου] λυμαινομένου B.
σθ
M. 16. χρῆσθαι] χρῆται M. 17. ἐμοὶ γὰρ] ἐμοὶ μὲν γὰρ B. 18. τῷ μὴ εἰργασμένῳ] τὸ μὴ εἰργασμένον M. 20. εὖ καὶ εἰκάσαι] εὖ εἰ-
χ λ π
κάσαι B. pen. χαλεπὸν] φανερὸν M. ult. καὶ] δὲ M.

p. 105. 1. εἰπεῖν] εἶπεν pr. B. 2. κελεύει] κελεύοι Bekk. 3. ἔσεσθαι] ἔχεσθαι B. 4. εὐπορῆτε] εὐπορεῖτε an εὐποροῖτε habeat B. religio est dicere. 5. μηδὲ ἂν] μηδ᾽ ἐὰν B. M. μὴ δὲ ἂν Ald. ἀξιοῦτε] ἀξιοῦται pr. B. 7. εἰ μὴ προσήκει] εἰ προσήκει M. 12. τούτῳ δέοι] τούτων δέοι B. 16. ἠξίου] ἥξει οὐ ded. vid. pr. B.

p. 106. 4. ἑαυτοῦ] αὐτοῦ pr. αὑτοῦ corr. B. 6. μὲν ἀπέθανον] μὲν ἅπαντες ἀπέθανον (ἀποθανόντες ded. vid. pr.) B. 7. πλὴν] πρὶν M. 10. οὔπω] οὐδέπω M. Ibid. ἀπολώλει] ἀπωλώλει B. 13. ἐτέθνασαν] corr. B. 17. ὕστερον, ὅτῳ] ὕστερον καὶ ὅτῳ B. M. 19. μὴ μετ᾽] μήτε μετ᾽ B. Quam lectionem variantem Bekkerus falso apponit ad μὴ v. 17. pen. ᾧ βουλεύεται] ᾧ βουλεύσεται pr. B. οὐ βούλεται M. ult. τε] τι B. Ibid. ἡμέραν παρ᾽ ἡμέραν γιγνομένην] B. M. Steph. Ald.

p. 107. 1. μεταστήσειν] B. M. Steph. Ald. 4. τοὺς μὴ ἀδικοῦντας] τοὺς ἀδίκως B. τοὺς ἀδικοῦντας M. 7. ἐν] ἓν M. Ibid. ποιῆσαι] ποιοῦσιν M. 8. ἀρχὴν] ἀρχὴ ἣ B. M. 15. μηδαμῶς] μὴ σαφῶς B. 21. ταῦτα] ταῦτ᾽ B. M. 22. κεκινδυνεύσεται] καὶ κινδυνεύσεται ded. vid. pr. B. pen. ἐδείκνυεν εἰς] ἐδείκνυε τὴν εἰς B.

p. 108. 1. ἥμαρται] ἥμαρτε B. M. 3. τὴν δ᾽] τήνδ᾽ B. 5. πόλιν καλῶς εἶχεν] πόλιν εὐρόπως εἶχεν B. πόλιν εἶχεν M. 6. εἴχετο] εἴχετε Bekk. Ibid. δ᾽ οὖν] δ᾽ αὖ B. M. 13. ἡμετέρα] ὑμετέρα B. M. Ibid. ἡ Μιτυληναίων] ἡμῖν τυληναίων Ald. . . . .

p. 109. 1. ἑαυτὸν] ἑαυτὸν ἑαυτὸν B. αὑτὸν M. 5. ὑμέτερον] ἡμέτερον pr. B. 7. ἰδίαν] ἰδίᾳ B. M. 8. γὰρ Μιτυληναίοις] γάρ μι τυληναίοις Ald. 11. γενομένην] γινομένην M. 15. ὥστέ οι μοι] ὥστε μὴ M. pen. διδάσκετε] δικάσκεσθε M. ult. μὲν εἰσιόντες] μὲν γὰρ εἰσιόντες B. Ibid. βούλονται] βούλωνται M.

p. 110. 1. μὲν μὴ πείθειν] μὲν πείθειν B. 4. ὑμετέρα] ἡμετέρα M. 5. τε om. M. 8. τοῖς ἀπὸ] τοῖς τῶν ἀπὸ B. 12. δὲ εἰς τὰ] δὲ [εἰς] τὰ Bekk. 17. ἀπολομένους] ἀπολουμένους pr. B.

p. 111. 1. γίνεσθαι] γίγνεσθαι B. 2. ὅσοις] ὁσίοις pr. B. 4. ἐγένετο] ἐγίγνετο M. 9. ὥστε] ὥς τι B. M. 11. σαφεστάτην] σοφωτάτην ded. vid. pr. B. 13. ἐναντίων] ἐναντίον pr. B. 15. μὲν ἐμοὶ μαρτυροῦσιν] μὲν μαρτυροῦσιν B. M. 22. σώσει] σώζει B. M. Ald.

p. 112. 2. κριταὶ] κριτοὶ B. 6. τῶν om. pr. B. 8. ἐγιγνώσκετο] ἐγινώσκετο B. 10. δίκη μὴ] δίκη καὶ μὴ B. M. 11. ἰσχυροτέρα] ἰσχυρότερον B. M. ult. παραβαίνειν] παραβῆναι M.

p. 113. 2. παρὰ] κατὰ M. 6. διαφέροντα] φέροντα M. 8. ὀρθῶς γιγνώσκεσθαι om. M. 11. ἴσον ἐστὶ] ἴσόν ἐστι B. Ald. Ibid. τε] γε M. 12. αἰτιᾶσθαι] αἰτιάσασθαι B. antep. δικάσητε] δικάσαιτε Bekk.

p. 114. 3. κἀκεῖ] κακοὶ B. M. 4. ἀποψηφισαμένοις] ψηφισαμένοις B. M. Perperam Bekkerus innuit Cod. B. vulgatam exhibere. 4. τότε] τοῦτο M. Ibid. χρῆσθαι ἔτι· ἃ δὲ βούλεσθε ψηφισαμένοις, οὐδὲ] χρῆσθαι ὅτι ἃ δὴ βούλεσθε (βούλεσθαι B.) ἀπολογήσασθαι οὐδὲ B. M. Falso Bekkerus affirmat Cod. B. præ se ferre ὅ τι δὴ, omisso ἅ. 6. ἐπὶ τῷ δικάζειν τὸ ἀδίκως] ἐπὶ τῷ, ἀδίκως B. M. 7. τοῦ μὴ] τὸ μὴ B. M. 8. μόνον om. M. 9. ἀνηκέστερον] B. M. Steph. Ald. 10. ἑκάστῳ] B. M. Steph. Ald. 16. πάνυ τι] πάνυ τοι B. M. pen. εἰς - - - - ξυνῄδειν om. M.

p. 115. 2. αὐτῷ] αὑτῷ B. M. Ibid. εἰργασμένῳ] εἰργασμένον B. M. Ibid. εἰς θεοὺς] εἰς τοὺς θεοὺς B. 7. ἠσεβηκότων] ἀσεβηκότων B. M. 9. τὸ δὲ] τῷ B. M. 10. ἔργον] ἔργῳ B. 11. τὰ δίκαια] τὰ μὴ δίκαια B. Ibid. ὑμῖν] ἡμῖν B. 12. τοὺς δὲ] τοῦ δὲ B. 15. πράξεθ᾽] πράσσεσθ᾽ M. πράσεσθ᾽ Ald. 16. οὔ τι] οὔ τοι B. M. pen. βουλευομένων] βουλομένων M. ult. γίνεσθε] γίγνεσθε M. Ibid. νῦν μὲν] νῦν δὲ M.

p. 116. 7. τοῦ φόνου] τούτου M. 10. λόγος ἔτι] λόγος ἔσται ἔτι B. Ibid. ἐάν γε πάσχων] ἐάν τε πάσχω B. M. ἐάν τι πάσχω Bekk. 11. ἀπόλωμαι] ἀπωλόμην B. ἀπολώμην M. 12. ἀποστερῶν om. M.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΧΟΡΕΥΤΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

p. 117. 1. τίνος προβάλλονται χάριν] τίνος χάριν προβάλλονται M. 2. μὲν τοίνυν] μέντοι νῦν B. M. 3. Ἐρεχθίδος] B. M. Steph. Ald.

ΛΟΓΟΣ.

p. 117. 3. εἰ δ᾽ ἄρα] εἰ ἄρα B. M. 4. ὃ] ἣ M. 6. γένοιτο] γίγνοιτο B. M. 7. γίνεσθαι] γίγνεσθαι B. γίνεσθαι Bekk. 8. περὶ τῶν οι τοιούτων] περὶ τούτων M. 9. ἐπαινέσειαν] ἐπαινέσειεν B. M. Ald.

p. 118. 7. φονικὰς ὀρθῶς] φονικὰς δίκας ὀρθῶς B. M. 9. περὶ τοιούτου] περὶ τοῦ τοιούτου B. περὶ τοιούτου Bekk. 12. μηδὲ] μὴ δὲ B. M. Ald. 13. καὶ τῷ νόμῳ εἴργεσθαι] καὶ νόμῳ εἴργεσθαι B. Ibid. θυσιῶν, ἀγώνων] ἀγώνων, θυσιῶν B. pen. αὐτὸν] αὐτὸς B. M.

p. 119. 5. ἀνθρώποις τοῦ βίου ἀγαθὸν] ἀνθρώποις ἀγαθὸν B. 6. αὐτὸς αὐτὸν] αὐτὸν αὐτὸν M. Ibid. οὔτ᾽ ἂν τ. δ. τ. δεδοκιμασμένην] B. M. Steph. Ald. 10. δίκης om. M. 14. αὐτὰ τὰ] αὐτὰ ταῦτα B, M. 19. τόν γε] B. M. Steph. Ald. Ibid. αἰτιάσασθαι (αἰτιᾶσθαι Steph. Ald.) καὶ - - - - ὀρθῶς om. B. M.

22. ὅπη ἂν ἐνεγκών] ὅποι ἂν ἐνεγκὰν B. ὅπα ἀνενεγκὼν Bekk. pen. πεποιῆσθαι] ποιεῖσθαι B. M. ποιῆσθαι Ald.

p. 120. 1. καὶ] τῆς M. Ibid. τῶν ἀνθρώποις] τῶν ἐν ἀνθρώποις B. M. 2. εἴ γ'] εἴ τι Bekk. 3. τιμωρεῖσθαι] τιμωρῆσθαι Ald. 7. κατηγορήσουσιν] κατηγοροῦσιν B. Ibid. ὑμῖν] ἡμῖν M. Ibid. ἢ om. B. M. 8. μοι om. pr. B. 10. δεινὸν] δεινῶν pr. B. Ibid. ἐξῆν] ἐξῇ B. M. 12. ἐλέγξασιν] ἐξελέγξασιν B. Ibid. τιμωρήσασθαι] τιμωρήσεσθαι B. M. 13. ἐν-
θ
ταῦθα] ἐνταῦτα M. οἷός τε ἐγένετο] εὑρέθη
ν
M. Ibid. μικρὸν οὔτε μέγα] μικρὸς οὔτε μεγας M. 16. καὶ --- ἔχοντος add. in marg. M. antep. τουτουῒ δὴ] τούτου ἰδίᾳ ded. vid. pr. B. τουτονὶ δὴ M. Ibid. καίτοι αὗται] καὶ τοιαῦται M.

p. 121. 2. διώκει] γινώσκει M. 5. καταψηφίσησθε] καταψηφίσεσθε pr. B. καταψηφίσαισθε Bekk. Ibid. ἀποψηφίσησθε] ἀποψηφίσαισθε Bekk. 6. ἑτέρου τινὸς] ἑτέρου pr. B. om. pr. M. 10. post ἐμαυτοῦ lit. 12.
. . . .
eras., et tum πρὸς τῇ ἐμαυτοῦ in B. Ibid. Ἐρεχθίδι] Ἐρεχθηΐδι B. Ἐρεχθήδι M. 11. διδασκαλεῖον, ἢ ἐπιτηδ.] διδασκαλεῖον ἦν ἐπιτηδ. B. M. 13. Διονυσίοις ἐχορήγουν] Διονυσίοις ὅτε ἐχορήγουν B. 14. οὔτε ἐνέχυρα] οὔτε εἰς ἐνέχυρα M. antep. ἐπειδὴ δὲ] ἐπεὶ δὲ B. ult. Ἀρίστωνα] Ἀριστίωνα B.

p. 122. 1. ἐπειδὴ παρήγγειλα] ἐπειδήπερ εἰσήγγειλα B. ἐπειδήπερ ἤγγειλα M. 4. τουτωνὶ] τουτονὶ corr. M. 6. ἄριστα] ἄξια M. Ibid. ἔτι δὲ --- ἐπιμελεῖσθαι om. M. 7. Ἀμυνίαν, ὃν] Ἀμηνιανὸν B. 10. εἴωθε] εἴωθεν B. 12. ὅ,τι] εἴ τι B. et corr. M. ὅτι Ald. 13. χορηγοῖντο] χορηγοῦντο Ald. 14. καθεστήκει] καθειστήκει B. M. 15. ἕνεκα add. in marg. pr. B. Se multum fallit Bekkerus, affirmans: "προφάσεως om. pr. B." 16. ἐλέγξαι] ἐξελέγξαι B. 17. ἐπεὶ τοιούτως] ἐπεί τοι οὕτως B. M. Ibid. ἔχει] ἔχοι M.

p. 123. 4. ἔδωκα, καὶ οὔτε] ἔδωκα οὔτε
ω
M. 6. ἀγάγω] ἀγάγεῖν B. ἀγαγὼν M. 15. γὰρ οὗτοι] δὲ οὗτοι B. μὲν οὗτοι M. Ibid. ἀποκτεῖναί] κτεῖναί B. 16. βουλεύσαντι αὐτῷ θάνατον] βουλεύσαντα τὸν θάνατον B. M. 17. ἀράμενον μήτε βουλεῦσαι] ἀράμενος μήτε βουλεύσας B. ἀράμενος μήτε βουλεῦσαι M. Ald. 21. ἔτι] ἐπὶ B. M. 21. ἀδικεῖν εἴ τις ἠνάγκασεν] ἀδικεῖν εἴ τις ἐκέλευσεν, ἐγὼ οὐκ ἀδικῶ· οὐ γὰρ ἐκέλευσα. καὶ εἰ φασὶν ἀδικεῖν εἴ τις ἠνάγκασεν B. pen. οὐ γὰρ ἔδωκα om. M.

p. 124. 1. τούτο (sic)] τούτου B. M. Ald. 4. λάθρα] θανάτῳ M. 6. τῶν τοῦ] τῶν τε τοῦ B. τοῦ τε τοῦ M. 14. τις ἠδίκησε] τις τι ἠδίκηκε B. τις τοι ἠδίκηκε M.

p. 125. 1. τῇ om. M. 2. ἐπειδὴ οὗτος] ἐπειδὴ δὲ οὗτος B. M. 4. οὐ sec. om. pr. B. 7.
λόγους
ἴνῃ] B. M. Steph. Ald. Ibid. λόγους] νόμους M. 10. νεώτεροι, σύμπαντες] νεώτεροι καὶ πρεσβύτεροι, σύμπαντες B. M. ult. παραγενομένους] περιγενομένους M. Ibid. αὐτῷ ὀνόματι] αὐτῶν ὀνομαστὶ Bekk. Ibid. τούτοις, ἐρωτᾶν ἐλέγχειν] τούτους ἐρωτᾶν καὶ ἐλέγχειν B. M.

p. 126. 3. ἐρωτῶντι τἀληθῆ] ἐρωτῶντι διδόναι τἀληθῆ B. M. 4. ἕτοιμοι σταῖεν] ἕτοιμος εἶεν pr. B. ἕτοιμοι εἶεν M. 5. βασανίζειν τρόπῳ] βασανίζειν τούς τε ἐμαυτοῦ πάντας, καὶ εἴ τινας τῶν ἀλλοτρίων κελεύοι, ὡμολόγουν πείσας τὸν δεσπότην παραδώσειν αὐτῷ βασανίζειν τροπῷ B. 10. πάντι χρόνῳ οὐδέποτε] πάντι τῷ χρόνῳ οὐδεπώποτε B. πάντι τῷ χρόνῳ οὐδὲ οὐδέποτε M. antep. ἐξείη μὲν] ἐξείημεν B. M. ult. ἐξείη δὲ] ἐξείημεν δὲ B. M.

p. 127. 2. ἀνάγκη ἐν ἑκάστῳ] ἀνάγκη ἑκάστῳ B. M. 3. ἐγὼ προὐκαλεσάμην] ἐγὼ ταῦτα προὐκαλεσάμην B. ἐγὼ πάντα προὐκαλεσάμην M. 4. γε] σε B. om. M. 5. ἐξῆν αὐτοῖς πυνθάνεσθαι om. M. 6. πρόφασις] προφάσεις M. 11. ἀποφῆναι] ἀποφήνασθαι pr. B. 12. θεράποντας ἢ] θεράποντας B. M. 14. ἢ om. B. antep. καταμαρτυρούντων] μαρτυρούντων pr. B. ult. τοῖς μαρτυροῦσιν] τοῖς [ἐμοὶ] μαρτυροῦσιν Bekk.

p. 128. 4. πιστοὶ] δεινοὶ M. 6. παρειχόμην ἂν ἢ] παρειχόμην ἢ B. Ibid. παρειχόμην] παρευχόμην (παρεσχόμην ex siglis fecit Bekkerus) B. παρεχόμην M. Ald. 13. ποιεῖν] πιεῖν M. 14. διδάσκοι] διδάσκει corr. B. et Ald. 16. παρέχοιτο] παρέχοιντο B. M. Ibid. αὐτοῖς] αὖ τοῖς Bekk. 17. ἀποφάνοιτο, ταὐτὰ] ἀποφάνοιντο, ταῦτα B. M. 21. δύο] δύω B.

p. 129. 3. πάθητε] μάθητε B. M. 12. ταύτῃ δὲ] ταυτὶ δὴ B. ταυτὶ δὲ M. 14. εἴργεσθαι] εἴργεσθαι B. M. Ald. Ibid. τίνος] τίνες B. M. 18. νομοθετῶν] θεσμοθετῶν B. 19. εἰσήγγειλα] εἰσήγγειλαν M. 20. ἦν ἐλπὶς]
. . . .
ἦν αὐτοῖς ἐλπὶς B. 22. et 25. εἴργεσθαι] εἵργεσθαι B. 26. εἰργόμενος] εἱργόμενος B. Ibid. νομικῶν] νομίμων B. pr. M.

p. 130. 3. οὗτοι πρόθυμοι] οὗτοι μὲν πρόθυμοι B. 5. καθᾶραι] καθαρὰν M. καθάραι Ald. 8. τε με γενοίμην] τε γενοίμην B. M. 10. χρόνον ἀπέδειξεν, τί] χρόνους ἀπέδειξε, τί B. χρόνου ἀπέδειξε τὶ M. χρόνου ἀπέδειξεν, τί Ald. χρόνον ἀπέδειξεν τὶ Bekk. 14. ἐλάμβανεν χρήματα] ἐλάμβανεν τὰ χρήματα M. antep. ἑτέρωθι] ἑτέροθι B. M. Ald. ult. ἐναντίον] ἐναντίος M.

p. 131. 1. ὀνόματι om. M. 2. προσαγο-
ων
ρεύων] προσαγορευόμενος M. 3. post ἐπειδὴ
. . .
erasa μοι supra versum ponitur post εἴργεσθαι (εἴργ. M. Steph. Ald.). Ibid. ἐπύθετο] ἐπείθετο M. 5. μνησθῆτε] μνήσασθε M. 13.
δια
διαδικασίας] προδικασίας (sic) B. 15. Θαργηλιῶν καὶ Σκιῤῥοφοριῶν] γαρθηλιὰν καὶ σκι-

ροφοριῶν B. θαργηλιῶν καὶ σκιροφορριῶν Ald. 16. τ᾽ ἂν ἦν ἐφ᾽] τ᾽ ἂν ἐφ᾽ pr. B. Ibid. οὐδὲ] B. M. Steph. Ald. 18. ταύτῃ ἥντιναοῦν· μήτε] B. M. Steph. Ald. pen. ἡμετέρους] ὑμετέρους B. ἡμετέρους Bekk. Ibid. ἀδικεῖ] ἠδίκει Bekk.
ὄν
p. 132. 1. ὅν] οὗ M. 2. ἐργάσασθαι] εἰρ-
εἰρ
γάσθαι B. ἐργάσασθαι M. εἰργάσασθαι Ald. 3. Ἀθήνας] εὐθύνας B. Ibid. μεῖζον τούτου] τούτου μεῖζον M. 7. ἡμέρας συνεχῶς] ἡμέραι ὁ συνεχῶς B. 10. ἀπογράφεσθαι] ἀπο-
ψα
γράφεσθαι M. Ibid. ἥτινι ---- ad v. pen. ἀπογράψασθαι om. M. Ibid. ἥτινι ἐβ. οὐδ᾽ αὐτὸ] τινι ἐβ. οὐδ᾽ αὐτῷ B. ἥτινι ἐβ. οὐδ᾽ αὖ Bekk. 12. ἡμέρας] ἡμέραι pr. ἡμέραις corr. B. Rursus Bekkerus non se invenit et apponit ad voc. ἡμέραι sequentem illico, quæ huc pertinent.

p. 133. 2. εἰσιόντες] Bekkerus: "εἰσιόντ᾽ ἐς Reiskius; vulg. εἰσιόντες." Perperam: clare enim in Cod. B. εἰσιόντ᾽ ἐς exaratur. 3. αὐτῷ βουλευτηρίῳ] αὐτῷ τῷ βουλευτηρίῳ B. M. 12. ἐξὸν] ἐξ ὧν B. Ibid. εἴργειν] εἴργειν B. 13. καὶ ἱκανὸν ἦν] καὶ ἱκανά γ᾽ ἦν B. καίτοι ἱκανά γ᾽ ἦν Bekk. 15. τί, ὅπου κατεγράφοντο] τί οὖν οὐκ ἀπεγράφοντο Bekk. 16. συνήεσαν καὶ] συνῆσαν καὶ Bekk. 17. μοι] με M. 18. αὐτοῦ] γε M. 19. τοῦδε τοῦ] τούτου τοῦ B.

p. 134. 1. ταῦτα] ταῦθ᾽ M. Ibid. ἡμᾶς] ὑμᾶς B. M. 4. ἔργα πιστὰ] ἔργα ἄπιστα Bekk. 6. τούτους] τούτοις B. M. 7. προαγορεύοντας] ἀπροαγορεύοντας pr. M. 8. καὶ διαλεγομένους] καὶ μὴ διαλεγομένους M. 10. ἐπιορκοτάτους πάντων] ἐπιορκοτάτους καὶ ἀνοσιωτάτους πάντων B. 14. λαβόντες] λαβόντας M. 15. πολιτῶν] B. M. Steph. Ald. 17. τοιούτους διομόσαντες] τοιούτους διομόσαντος B. τοιούτους διωμόσαντες M. τοιούτων διομόσαν-
υ
τες Ald. 18. πυθόμενος] πειθόμενος M. Ibid. ἐργάσασθαι] ἐργάζεσθαι B. M. antep. ἐδίδαξα] ἐδίδαξεν M. pen. πράγματι] πράμματι B. Ibid. διδόασιν ὧν] διδόασιν εἰς τὸ ὧν, penna ducta per vocc. εἰς τὸ, M. Ibid. ἠδίκησαν] ἠδικήκασιν B. M. ult. μετεγγυησάμενοι] μετεγγυησάμενοι B.

p. 135. 2. οὗτοι] οὕτως M. 4. τολμήσειαν] τολμήσαιεν B. τολμήσειεν M. Ald. pen. δύναιντο] δύνονται M.

INDEX.

INDEX
GRÆCITATIS ANTIPHONTEÆ.

AD PAGINAS ET VERSUS EDIT. REISKII.

ex ejus animo evellebat, opprimebat, obliterabat. 627, 5.

ἀμύνεσθαι τὴν ἔχθραν. 627, 4. μεγάλα ἀδικούμενος ἠμυνάμην. 637, 3. τὴν ἀνομίαν ἀμύνοντες. rependentes. 687, 13. ζῶντι, ἢ ἀποθανόντι εὐσεβέστερον ἀμύνειν ἐστὶν ἡμῖν. cum pietate nostra magis convenit, ut ei adhuc superstiti succurramus, quam ut mortuo. 695, 9. τῷ ἀμυνομένῳ οὐδὲν οὐδαμοῦ ἐπιτίμιον γέγραπται. 699, ult.

ἀμφισβητήσιμος. 658, 4.

ἀμφισβήτησιν, locum dubitandi vel rixandi, καὶ λόγον, locum cavillandi, ὑπελίπου. 712, 8.

ἀμφότερα] adverbialiter, ambabus de causis. 790, 8.

ἀναβαίνειν] πρὶν ἐπὶ τὸν τροχὸν ἀναβῆναι. 724, 13.

ἀνάγειν] τὸν νόμον εἰς τὸν πατάξαντα τὸν φόνον ἀνάγοντα. 694, ult. τἆλλα πλοῖα ἀνήγετο. e portu in altum evehebantur. 716, ult. 717, 4.

ἀναγινώσκειν] ὑπὸ τῶν κυρίων ἀναγινωσκόμενον. persuasum, motum, adductum. 632, pen. ὁ βασιλεὺς αὐτοῖς τοὺς νόμους [scil. τοὺς φονικοὺς] ἀνέγνω. docebat eos jura homicidiorum. 784, 8.

ἀναγκαῖος] ὑμεῖς, vos judices, ἐμοὶ ἀναγκαῖοι, amici necessarii et loco consanguineorum. 606, 7. σπάνει τῶν ἀναγκαίων [scil. πρὸς τὸν βίον]. 685, 6.

ἀναγκαίως ἔχει, pro ἀναγκαῖον ἐστίν. inevitabile est, factu necessarium. 605, 5.

ἀνάγκη] οὐδὲν πικρότερον ἀνάγκης ἔδοξε [scil. τοῖς παλαιοῖς]. vulgari proverbio habetur, vel fertur. 631, 11. ὑπὸ σκληρᾶς ἀνάγκης βιαζόμενος. 660, 6. τοσαύτην ἀνάγκην ἔχει ὁ νόμος. 763, 2. ἡ παροῦσα ἀνάγκη ἐν ἑκάστῳ ἰσχυροτέρα τῆς μελλούσης ἔσεσθαι. 788, 16.

ἄναγνος] μιαρὸν καὶ ἄναγνον ὄντα. 629, 3.

ἀναιδὴς καὶ τολμηρός. 668, 4.

ἀναιρεῖν. 672, 4.

ἀναίρεσις] περὶ τὸν τῆς ἀναιρέσεως καιρὸν πλημμελήσας, scil. τῆς τῶν βελῶν. 672, 7. τῆς ἀναιρέσεως κοινωνός. mortui puta ad humandum. 738, 5.

ἀναίτιος] τὸν αἴτιον ἀφέντες, τὸν ἀναίτιον διώκομεν. 623, 3.

ἀνακεῖσθαι] τὰ ἐν ἀδήλῳ ἔτ' ὄντα ἐπὶ τῇ τύχῃ ἀνάκειται. 706, 3.

ἀνακλαίειν] μηδὲ τὰς παρούσας τύχας ἀνακλαύσασθαι πρὸς ὑμᾶς. 650, 2.

ἀνακράζειν. 725, 20.

ἀνακρίνειν] ἀνακρινόμενος ὑφ' ἡμῶν. a nobis interrogatus. 628, 5. ἀνακρίναντες τοὺς ἐργασαμένους. cum percontando facinoris auctores explorassent. 641, pen.

ἀναμάρτητος. 665, pen. ἐλεοῦντες τοῦ νηπίου τὴν ἀναμάρτητον συμφοράν. a qua error aut culpa ejus abest. 666, 4. τὰς συμφορὰς τῶν ἁμαρτόντων εἶναι, καὶ μὴ εἰς τοὺς ἀναμαρτήτους ἐκτρέπεσθαι. 674, 9.

ἀναμιμνήσκειν τὴν ποινήν. in memoriam revocare. 657, 1.

ἀναμφισβητήτως. 712, 6.

ἀνάνδρως. 627, 12.

ἀναξύειν τὰ ἐν τῇ γῇ [scil. ἴχνη τοῦ φόνου]. 726, 8.

ἀναποκρίτως εἰπών. 669, 4.

ἀνάστατος] ἐπεῖδον τὴν ἑαυτῶν πατρίδα ἀνάστατον γενομένην. 746, 7.

ἀνασώζειν] ἀνεσώθη τὸ γραμματίδιον. reperta in navigio, et illinc protracta, et veluti periculo exitii erepta, atque ad ipsos perlata fuerat [omnia nempe illa per mimum]. 731, ult.

ἀνατιθέναι] τούτῳ τὰ τούτου ἀσεβήματα ἀναθέντες. imponentes hujus homicidæ piacula in caput ipsius, h. e. ipsius capite ea luentes atque expiantes. 629, 9. 691, 10. ἐγώ σοι μᾶλλον ἂν ἔχοιμι ταύτην τὴν πρόφασιν ἀνατιθέναι. imputare, in te conferre. 732, 20.

ἀνατροπεὺς τοῦ οἴκου. 630, 13.

ἀναφαίνειν] ᾔδεσαν γὰρ οἰκεῖον σφίσι τὸ κακὸν ἀναφανησόμενον. 610, pen.

ἀναφέρειν] τῆς κηλῖδος εἰς ὑμᾶς ἀναφερομένης. 677, 2. οὐκ ἔστιν ὅποι τις ἂν τὴν ἁμαρτίαν ἀνενεγκὼν ἀπολύσαιτο. 753, 10. 765, 5.

ἀναχωρεῖν] τῆς ὑμετέρας ἁμαρτίας ἡ ποινὴ εἰς ἡμᾶς ἀναχωρεῖ. 623, pen.

ἀνελεημόνως καὶ ἀνοικτίστως ἀπώλεσε. 618, 3.

ἀνεξέλεγκτος] οἱ ἐπιβουλεύοντες ἀνεξέλεγκτοι ἂν εἴησαν. abirent haud convicti, vel, non possent convinci. 629, 1.

ἄνευ] οὐδὲ πόλει ἔξεστιν ἄνευ Ἀθηναίων θανάτῳ ζημιῶσαι. insciis Atheniensibus et injussu eorum. 727, 14.

ἀνέχεσθαι τοιαῦτα ἀκούοντας, ἃ ἐκβάλλεσθαι ἄξιά ἐστιν. 692, 11.

ἀνήκειν] ὁ φόνος οὖν ἀνήκει εἰς τοὺς θεωμένους. redit ergo culpa cædis ad spectatores. hi dicendi erunt eam commisisse. 672, ult.

ἀνήκεστος] πολλὴν πρόνοιαν ἔχειν, μέλλοντας ἀνήκεστον ἔργον ἐργάζεσθαι. facinus irreparabile, ut semel factum est. 754, 10. ἐν τοῖς ἀνηκέστοις πλέον βλάβος τὸ μετανοεῖν. 754, ult.

ἀνήκουστος] ἀνήκουστα καὶ θεοῖς καὶ ὑμῖν. quæ neque deos, neque vos par est ad aures admittere. 616, 4.

ἀνθρώπινος] ὁ θεὸς βουλόμενος ποιῆσαι τὸ ἀνθρώπινον γένος. 685, 4. ἐκ τῶν ἀνθρωπίνων τεκμηρίων. quæ doceri possunt ex humanis argumentis, h. e. repetitis ab hominibus et rebus humanis; quibus argumentis paulo post opponuntur divina, h. e. a diis et ostentis repetita. 748, 1.

ἀνίατος ἡ μετάνοια τῶν τοιούτων ἐστίν. 657, 6.

ἀνοίᾳ πολλῇ χρώμενος ἐγώ. *und ich wirklich ein grosser Narr, dass ich das that* [*and I was actually a great fool, that I did that*]. 668, pen.

ἀνοικτίστως cum ἀνελεημόνως copulatum. 618, 3.

783, 5. 8. 784, 1. 9. ἀπογράφεσθαι τὴν δίκην. *mit der Blutklage einkommen, sie anhängig machen [to commence a criminal action]*. 786, 10. 13. 787, 3. 788, 4. 8. et 11. et alibi sæpius in ista extrema oratione.

ἀπογίνεσθαι] abesse ab aliquo facinore, patrando non interesse. οὐδὲ μὴν ἀπογενέσθαι, ἢ παραγενέσθαι εἰκότερον. 644, 2.

ἀποδεικνύειν] αὐθέντης ἂν ἀποδέδεικται. 679, 8. χρόνον ἀπέδειξεν. 784, 8.

ἀπόδειξις] τῷ ποιήσαντι ῥαδία ἐστὶν ἡ ἀπόδειξις. qui fecit, ei facillimum factu est, ut demonstret, qui factum sit. 736, 2.

ἀποδέχεσθαι] ἀποδεξαμένους μου τὴν ἀπολογίαν. 660, 10. 670, 1.

ἀποδιδόναι] permittere, relinquere negotium peragendum ei, cujus est id peragere. τὸν μιαρὸν τῷ χρόνῳ ἀποδόντες φῆναι. 702, 1. θάνατον τῷ μηνυτῇ δωρεὰν ἀπέδοσαν. 722, 6.

ἀποδικάζειν] reprehensione, culpa liberum, innoxium, legitimum, actioni forensi non obnoxium declarare, verbo, absolvere. ἃ αὐτοὶ ἔργῳ ἀπεδίκασαν, ταῦτα ὑμᾶς κελεύουσι καταδικάσαι. 791, 4.

ἀποθύειν. 641, 10.

ἀποκρίνεσθαι] ὁ ἀποκρινόμενος. defensor, factorum rationem reddens. 773, 11. nam opponitur τῷ κατηγόρῳ.

τὸ ἀποκτείνειν φασὶ μέγα κακούργημα εἶναι. 708, 3. τὴν ἴσην δύναμιν ἔχει ὅστις τ' ἂν τῇ χειρὶ ἀποκτείνῃ, καὶ τῇ ψήφῳ. sive manu tu me perimas, sive sententia tua, ad exitum rei tantundem est. 755, 11.

ἀπολείπειν] ἐμοὶ μόνῳ ἀπολελειμμένῳ. qui superstes quidem patri, verum nihilominus solus, desolatus sum, utpote ab adjutoribus desertus. 606, 6. τινῶν προσιόντων, φοβηθέντες, ἀπέλιπον. 631, ult.

ἄπολις] extorris. 636, 3.

ἀπολογεῖσθαι] οὐ πρὸς τὰ λεγόμενα [scil. ὑπὸ τοῦ ἀντιδίκου] ἀπολογεῖται. 679, pen. ἀπολογησαμένῳ τὴν προτέραν [scil. ἀπολογίαν]. 711, 2.

ἀπολογία] τὴν ἀπολογίαν ἀποδέχεσθαι. 670, 1. ὑπεροπῶ τῆς ἀπολογίας. 670, pen.

ἀπολύειν] ἀπολυομένης πάσης τῆς ὑποψίας. diluta, refutata. 626, 3. ἀπολύεσθε τῆς μιαρίας. 648, 11. τῶν ἐγκλημάτων ἀπολυομένων. dilutis, purgatis. 701, 4. ἀνδράποδα Θραξὶν ἀνθρώποις ἀπολύσων. venditurus. 715, 1. 2. οὐκ ἔστιν ὅποι τις ἂν ἀνενεγκὼν ἀπολύσαιτο. sese culpa purget. 753, 10. εἰ δέοι ἁμαρτεῖν ἐπὶ τῷ δικάζειν, τὸ ἀδίκως ἀπολῦσαι, sontem absolvere, ὁσιώτερον ἂν εἴη τοῦ ἀδίκως ἀπολέσαι. 754, 7. ἀπολύσαιτο τὴν αἰτίαν. 765, 6.

ἀπολύσιμον αὐτῶν μηδένα μᾶλλον εἶναι ἢ καταλήψιμον. in horum neutro locum absolutioni magis esse, quam condemnationi. 700, 11.

ἀπόμνυσθαι] ἀπώμοσεν ἐμέ τε καὶ αὐτὸν ὡς ἀδίκως ἀπολλυμένους. jurejurando meque ipsumque semet crimine liberavit, affirmans, si criminis hujus ergo tollamur, per nefas non esse interituros. 724, 20.

ἀπονέμειν] κατηγορίαν ἀντὶ τιμωρίας τῇ πόλει ἀπονέμουσι. 767, 4.

ἀπορία] διὰ τὴν ἀπορίαν τοῦ ἀποκτείναντος. propterea quod homicidam, ignorantes, indicare nequeunt. 650, 7.

ἄπορος] μὴ ἐμοὶ νέμητε τὸ ἄπορον τοῦτο. negotium hoc arduum et inexplicabile. 737, 2.

ἀπόρως] δεινῶς καὶ ἀπόρως ἔχοιμι περὶ τοῦ πράγματος. *ich würde in dieser Sache übel zu rechte kommen, und mir nicht zu helfen wissen [I should find myself in such a situation badly off]*. 605, 2. ἔτι ἀπορωτέρως διάκειμαι, multo minus invenio, multo etiam magis ambigo, πῶς χρὴ ταῦτα ὑμῖν ἑρμηνεῦσαι. 660, 5.

ἀποσπένδειν] ἐπειδὴ ἀπέσπεισαν. ut defuncti libationibus erant, vel defusa humo libatione. 615, 1.

ἀποσπογγίζειν] spongia abstergere. 726, 9.

ἀπόστασις] πρὶν τὴν ἀπόστασιν τῶν Μιτυληναίων γενέσθαι. 742, 10.

ἀποστερεῖν] ἀποστερούμενος μηδὲ τὰς παρούσας ἀτυχίας ἀνακλαύσασθαι πρὸς ὑμᾶς. ipsa adeo exclusus opportunitate, vel copia, meas clades ad vos deplorandi. 650, 1. τῆς χρείας τοῦ παιδὸς ἀπεστερήθη. 671, 1. οὐκ ἀποστερῶν ἐμαυτὸν οὐδενὸς τῶν εἰς τὴν πόλιν. nullam partem meorum erga rempublicam officiorum defugiens. 744, ult. ἀποστερῶν ἐμαυτὸν τὸ δίκαιον. jus mihi debitum denegans, memet eo defraudans. 759, ult.

ἀποστρέφειν] fortunam quam οὔτ' ἐγὼ, οὔτ' ἄλλος οὐδεὶς οἷός τ' ἀποστρέψαι μὴ οὐ γενέσθαι, [id est, ὥστε μὴ γενέσθαι]. 771, ult.

ἀποτίνειν] μεγάλας ὑπὲρ πολλῶν ἐγγύας ἀποτίνοντα. 639, 1.

ἀποτρέπειν τῆς ἐπιθέσεως. 645, ult. ἀποτραπόμενοι τούτου τοῦ λόγου. 719, 14. ἀποτρέποντο μηδὲν κατ' ἐμοῦ καταψεύδεσθαι. 721, 6.

ἀποφαίνειν] ἔνοχον τοῖς τοῦ φόνου ἐπιτιμίοις ἀποφαίνει σε ὄντα. 689, 1. et pen. ὅπως δ' ἠφανίσθη ὁ ἀνὴρ οὐδενὶ λόγῳ εἰκότι δύνανται ἀποφαίνειν. 717, 16. πίστιν τῆς αἰτίας ταύτην σαφεστάτην ἀπέφαινον. 749, 13. 779, pen. ἀποφήνασι [pro φήνασι] καὶ ἐλέγξασι. 766, 6. ἀποφῆναι θεράποντας τοὺς παραγενομένους. servorum nomina edere eorum, qui rei gestæ interfuere. 779, 9. τεκμήρια μὴ ἀποφαίνοιτο τοῖς μαρτυροῦσιν ὅμοια. 781, 6. [nisi forte h. l. activum sufficiendum est in locum verbi medii.] τοὺς λόγους ὑμῖν εἰκότας ἀποφαίνω, καὶ τοῖς λόγοις τοὺς μάρτυρας ὁμολογοῦντας, καὶ τοῖς μάρτυσι τὰ ἔργα. 781, 8. 791, 8.

ἀποφεύγειν] ἀποφεύξεσθαι τὴν γραφήν. 627,

εἰσάγειν] οὐ προσῆκον μίασμα εἰς τοὺς ἰδίους οἴκους εἰσάγονται. 686, 6. εἰσάγειν εἰς τὸ δικαστήριον. 784, 11. 786, 14. εἰσῆγον εἰς τὴν βουλήν. reos feci apud senatum. 792, 4.

εἰσβαίνειν] ἐστὶ φανερὸς ἐκβὰς τοῦ πλοίου, καὶ οὐκ εἰσβὰς πάλιν. 716, 6. 719, 11.

εἰσβάλλειν] εἰσβάλλουσιν εἰς τὸ πλοῖον τὸ γραμματεῖον. 731, 20.

εἰσέρχεσθαι] οὑτοσὶ ὁ βασιλεὺς εἰσῆλθεν [scil. εἰς τὴν ἀρχήν]. 788, 1.

εἰσιέναι] εἰσιόντες εἰς ὑμᾶς. prodeuntes ad forum vestrum. 747, 1. εἰσιόντες [scil. εἰς τὸ βουλευτήριον] οἱ βουλευταὶ προσεύχονται. 789, 4.

εἰσφέρειν et εἰσφορὰ] πολλὰς καὶ μεγάλας εἰσφορὰς εἰσφέροντα. 638, 12. αἱ δ' εἰσφοραὶ καὶ χορηγίαι ἱκανὸν εὐδαιμονίας σημεῖον εἰσί. 646, 4.

ἐκβαίνειν. 716, 5.

ἐκβάλλειν] τοιαῦτα ἀνέχεσθαι ἀκούοντας, ἃ ἐκβάλλεσθαι ἄξιά ἐστιν. repudiari, cum fastidio et indignatione explodi. 692, 4.

ἐκδιδάσκειν] ὁ χρόνος καὶ ἡ ἐμπειρία τὰ μὴ καλῶς ἔχοντα ἐκδιδάσκει τοὺς ἀνθρώπους. 711, 12. num ἐκ in hac compositione idem atque Latinum *de* valet. *dedocet*. Conf. p. 762, 1.

Ἑκατομβαιὼν] primus mensis anni Attici, saltim in functione regis sacrorum. 788, 2.

ἐκδιδόναι] poscenti servum tradere torquendum. 724, 1. 779, 10.

ἐκδύειν] τὸ μὴ ἐκδυθῆναι οὐδὲν σημεῖόν ἐστιν. 631, 19.

ἐκλείπειν τὸν βίον. 616, 2.

ἐκμελετᾶν] idem quod simplex, exercere. 663, 6.

ἑκούσιος. 618, pen. 755, 5. et 7.

ἑκουσίως. 607, 1. 641, 5. 662, 8. 672, 10.

ἐκπίνειν. 615, 2.

ἔκπληξις] τοῦτ' ἔκπληξιν πολλὴν παρέχει. 706, 4.

ἐκπλήττειν] ὁ φόβος ἐκπλήττων. 627, 7. ὑπὸ τοῦ κινδύνου ἐκπεπληγμένον. 632, 10.

ἐκπρίασθαι χρήμασι τὸν ἐμὸν κίνδυνον. mercedis magnitudine mihi persuadere, ut nil recusem caput ipse meum huic discrimini objicere. 734, 18.

ἐκτρέπειν] τὴν ἑαυτοῦ μιαρίαν εἰς ὑμᾶς ἐκτρέψαι. ab ipso semet sublatam in vestra capita transferre iisque affricare. 647, 11. τὰς συμφορὰς τῶν ἁμαρτόντων εἶναι, καὶ μὴ εἰς τοὺς ἀναμαρτήτους ἐκτρέπεσθαι. 674, 10.

ἐκφέρειν] τὸ ἀκόντιον ἔξω τῶν ὅρων τῆς αὑτοῦ πορείας ἐξενεχθέν. 661, pen. τῇ ἡμέρᾳ, ᾗ ὁ παῖς ἐξεφέρετο. qua puer efferebatur [domo puta] humandi ergo. 774, 12. 782, 17.

ἑκὼν] ἐμοὶ δ' οὐκ ἐλάσσω τοῦ ἑκόντος ἄκων τὴν συμφορὰν κατέστησε. quam mihi cladem invitus dedit, ea nil ideo minor est, quam si volens dedisset. 658, pen.

ἐλασσόνως, ἢ κατ' ἀξίαν, τὸν ἄρξαντα ἠμύνατο. 699, 12.

ἐλαφρὸς] δόξῃ γ' ἐλαφροτέραν τὴν συμφορὰν καταστήσετε. 677, pen.

ἐλεγκτήρ. 651, 4.

ἐλέγχειν] οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι τοῖς ἔργοις τοὺς λόγους ἐλέγχουσι. 749, ult.

ἔλεγχος] μὴ ἠθέλησεν ἔλεγχον ποιήσασθαι τῶν πεπραγμένων. 608, 2. θέλοντος ἐμοῦ ἔλεγχον λαβεῖν τοῦ πράγματος. 610, 11. ἔλεγχον παρασχών. 654, 1.

ἐλεεῖν] ἥτις οὐκ ἠξίωσεν ἐλεῆσαι τὸν αὑτῆς ἄνδρα. 618, 13. ἐλεεῖν ἐπὶ τοῖς ἀκουσίοις παθήμασι μᾶλλον προσήκει, ἢ τοῖς ἑκουσίοις. 618, pen. ἐλεοῦντας τὴν ἀπαιδίαν τῶν γονέων. 659, 1.

ἐλεΐζειν] si verbum est boni commatis. 651, ult.

ἔλεος] μὴ τυχοῦσα μήτ' αἰδοῦς, μήτ' ἐλέου, μήτ' αἰσχύνης. 619, 4. εἰς τὸν ὑμέτερον ἔλεον καταφεύγω. 660, 7. 670, 4.

ἐλευθερίαν ὑπέσχοντο. 720, 7. τὴν ἐλευθερίαν ἐλπίσας οἴσεσθαι. 720, 10. ἐλευθερίαν προτείνειν. 729, 3.

ἐλεύθερος] [οὐ] βασανίζονται, ἀλλ' ἐλεύθεροι ἀφίενται. 643, pen. δούλῳ μαρτυρεῖν κατὰ τοῦ ἐλευθέρου ἔξεστι. 728, 2.

ἐλευθεροῦν] ἐλευθεροῦσι τοὺς δούλους. manu mittunt. 722, 4.

Ἑλληνοταμίας. 739, 6.

ἐλπὶς] ἁλῶναι καὶ ἀποφυγεῖν ἀμφοτέρας τὰς διώξεις ἐν ἴσαις ἐλπίσι θῶμεν αὐτῷ εἶναι. fingamus tantisper, causæ ipsi tantundem fuisse ad sperandum, quam ad metuendum, et sive ad obtinendam absolutione, sive ad incurrendum in condemnationem, in utraque causa æqualiter, tam cædis, quam sacrilegii; spem metumque in ambabus prorsus parem fuisse propositum. 645, 1. τὰ πλεῖω τοῖς ἀνθρώποις τοῦ βίου ἐστὶν ἐν ταῖς ἐλπίσιν. 764, 3. τῆς ἐλπίδος, ὅπερ [subaudi ἀγαθὸν, nisi si ἥπερ mavis legi] ἀνθρώποις μέγιστόν ἐστι τοῦ βίου ἀγαθόν. 764, 5.

ἐμβάλλειν] λίθον αὐτῷ ἐνέβαλον εἰς τὴν κεφαλήν. 717, 13.

ἐμὸς] τὰ τεκμήρια ἐμὰ, a parte mea stant, οὐ τούτου, non ejus. 656, 2.

ἡ ἐμπειρία τῶν [ὑπὸ μέθης] παρανομουμένων. 693, 4. ἐβουλόμην τὴν δύναμιν τοῦ λέγειν καὶ τὴν ἐμπειρίαν τῶν πραγμάτων ἐξ ἴσου μοι καθεστάναι. 703, 2. et 8. ὁ χρόνος καὶ ἡ ἐμπειρία τὰ μὴ καλῶς ἔχοντα ἐκδιδάσκει τοὺς ἀνθρώπους. 711, 12. verum p. 762, 1. simplex διδάσκει legitur.

ἔμπειρος. 627, 1. 706, 5.

ἐμπίπτειν εἰς νόσον. 615, 4. εἰς ὑποψίας. 631, 5.

ἔμπνους. 628, 4. 641, 12.

ἐμφανὴς] ἐμφανῆ παρέχοντας τὸν ἄνδρα. in medio proponentes. 722, pen.

ἔμφρων] ἔτι ἔμφρονα εὑρόντες. *noch bey Verstande* [*still in his senses*]. 641, 13.

ἐν a) penes. ἐν ὑμῖν ἐστὶ τοῦτ' ὀρθῶς διαγνῶ-

φάσκουσαν διδόναι, ἀλλ' ἐπὶ φίλτροις. non quo necem patri conscisceret, sed quo eum amore sui accenderet. 608, 19. ἐψεύδετο ἐπ' ὠφελείᾳ τῇ ἑαυτοῦ. 723, 6. b) *ob.* ἐλεεῖν ἐπὶ τοῖς ἀκουσίοις παθήμασι μᾶλλον προσήκει, ἢ τοῖς ἑκουσίοις καὶ ἐκ προνοίας ἀδικήμασι. 618, pen. ἐπὶ τοῖς ἱματίοις διαφθαρῆναι. ob vestes, quo homicida vestibus peremti potiatur. 631, 18. 632, 2. 653, 1. c) *in.* ἐπὶ τῷ γυμνασίῳ. 661, 7. d) *penes*, in arbitrio, potestate. ἐπὶ τοῖς τῶν κατηγόρων λόγοις εἶναι, ἢ ἐπ' αὐτοῖς τοῖς ἔργοις καὶ τῇ ἀληθείᾳ τῶν πραγμάτων. non posse facere, quominus judices pronuntient magis secundum criminationes accusatorum, quam secundum rei gestæ veritatem. 704, 2. ἅπαντα τὰ ἐν ἀδήλῳ ἔτ' ὄντα ἐπὶ τῇ τύχῃ μᾶλλον ἀνάκειται ἢ τῇ προνοίᾳ. magis fortuito casui permittenda sunt, quam ut ea liceat prudentia gubernare. 706, 2. e) in fraudem alicujus. ἡ πᾶσα παρασκευὴ γεγένηται ἐπ' ἐμοὶ κἀκείνῳ. 746, 9. χρήματα λαμβάνοιεν ἐπ' ἐμοί. 791, 10. et pen.

ἐπιβουλεύειν] τὸν ἐπιβουλεύσαντα κελεύει ὁ νόμος τὸν φονέα εἶναι. 689, 14. ἐπιβουλεύειν θάνατον. 619, 11. φόνον. 690, 10. ἐκ πολλοῦ τὴν ἀσφάλειαν ὧν ἐπιβουλεύουσι, σκοποῦντες. 622, 8. τὰ ἐκ πολλοῦ κατεψευσμένα καὶ ἐπιβεβουλευμένα. 714, 9. τὴν πρόνοιαν [necem præmeditatam] ἐκ πολλῶν [scil. σημείων, vel τεκμηρίων, vel ἐπιχειρημάτων] δεῖ φανερὰν εἶναι ἐπιβουλευομένην [malim ἐπιβεβουλευμένην]. necesse est, ut multis indiciis aut molitionibus antegressis sese prodiderit alicujus voluntas ex insidiis aliquem interimendi. 732, 12.

ἐπιβουλὴ] ἐξ ἐπιβουλῆς φονεύς. 605, pen. τῆς μὲν ἐπιβουλῆς τοῦ θανάτου μηδένα κοινωνὸν ποιήσασθαι, id est, τοῦ ἐπιβουλεῦσαι αὐτῷ τὸν θάνατον. ad ipsam patrationem necis ex insidiis comparatæ neminem socium adsciscere. 738, 4.

ἐπιγίνεσθαι] accedere, supervenire. τὰ ἐναντία ἐπιγενόμενα ὀνίνησι. prodest et salutem affert succedens priori conditioni rerum alia nova, isti contraria. 630, 7.

ἐπιδεῖν. 746, 6.

ἐπιδημεῖν. 790, 5.

ἐπίδοξον ὄντα ἔτι μείζω κακὰ πάσχειν. cum ei metuendum esset, ne adhuc majora mala pateretur. 626, 7. ἐκ τῶν μεταβολῶν [scil. reipublicæ] ἐπίδοξος αὐτοῖς ἐστὶν ἡ δυσπραγία μεταβαλεῖν. spes est fore ut mutetur —. 655, 5.

ἐπιεικῶς] ταῦτα μὲν οὖν ἐπιεικέστερον παρήσω. transmittam hæc silentio, animi cum æquitate et lenitate, majore etiam, quam par erat. 640, 1.

ἐπίθεσις] aggressio, invasio. μὴ συνεπιβάντας τῇ τούτων ἐπιθέσει. 640, 4. ἀποτρέψαι τῆς ἐπιθέσεως. 645, ult. ἡ ἐπιθυμία τῆς τιμωρίας ἀμνήμονα τῶν κινδύνων καθίστησι. 627, 5.

ἐπικαλεῖν] ἐπικαλοῦνται μάρτυρας. arcessunt, advocant. 620, 8. b) incusare, insimulare. ἑκόντα μὲν οὐκ ἐπικαλῶ ἀποκτεῖναι. 658, 9. οὐ δικαίως ἐπικαλεῖται. accusatur. 662, 6. ἐπικαλούμενος. 665, 1. 680, 11.

ἐπικεῖσθαι] τῷ ἄρξαντι πανταχοῦ μεγάλα τὰ ἐπιτίμια ἐπίκειται. 699, pen.

ἐπιλείπειν] ἐμοὶ μόνῳ ἐπέλιπε μὴ ὠφελεῖσθαι τῷδε ἐκ τῷ νόμῳ [id est, ἐπ' ἐμοὶ μόνῳ ἔλιπε τὸ ὠφελεῖσθαι ἐν τῷδε τῷ νόμῳ]. in me solo desiit hæc lex salutaris esse. 713, 11.

ἐπιμέλεια] εἰ μὲν ὑπὸ μηδεμιᾶς ἐπιμελείας θεοῦ γίγνεται ἡ ἀτυχία. si numen ab hoc infortunio abfuerit. 673, ult.

ἐπιμελὴς] οὐδενὶ ἐπιμελὲς ἦν ταῦτα σκοπεῖν. 653, 5.

ἐπιμελητὴς] οἱ ἐπιμεληταὶ τῶν κακούργων. 713, 9.

ἐπινεύειν. 632, ult.

ἐπινοεῖν] ἁμαρτάνοντες ὧν ἂν ἐπινοήσωσι δρᾶσαι. 663, 2. 664, 1. 671, 6.

ἐπίορκος] τούτους νομίζειν ἁπάντων ἀνθρώπων ἐπιορκοτάτους εἶναι. 791, 13.

ἐπισκήπτειν] mandare, præsertim cum moriens facit. ἐπισκήψαντος τοῦ πατρὸς ἐπεξελθεῖν τοῖς αὐτοῦ φονεῦσι. 605, 3. ἐπισκήπτουσι τιμωρῆσαι σφίσιν αὐτοῖς ἠδικημένοις. 620, 4. ἐπισκήπτω ὑμῖν ὑπὲρ ἐμαυτοῦ. 656, pen. 695, 1. 701, 5.

ἐπιστέλλειν] mandare per literas. 620, 10.

ἐπιτηδεύειν] οὐ πρέπει χρηστὰ ἐπιτηδεύοντας αὐτοὺς κακῶν ἀξιοῦσθαι. 674, 5.

ἐπιτήδευμα] οὐδὲ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἕνεκα δίκαιοι ἐσμὲν τοιούτων κακῶν τυχεῖν. 665, 5.

ἐπιτιθέναι] λιβανωτὸν ὑπὲρ αὐτῶν ἐπετίθεσαν [scil. τῇ ἐσχάρᾳ]. 614, 7. ἀξίαν δίκην τοῦ πάθους τῷ εἰργασμένῳ ἐπιθέντες. homicidæ imposita, inflicta pœna, pari injuriæ, quam peremtus ab eo acceptam toleravit. 686, ult. τούτοις ὁ θεὸς ἐπιθείη τὴν δίκην. 691, 2.

ἐπιτιμητὴς] αὐτοὶ ἦσαν βασανισταὶ καὶ ἐπιτιμηταὶ τῶν σφίσιν αὐτοῖς συμφερόντων. gubernabant torturam servi pro arbitrio suo et extorquebant ab eo prædicationem eorum, quæ ipsi vellent ab eo prædicari. ipsique statuebant pro lubitu suo pretium servi torquendi, quantum scil. domino ejus reluendum esset, si contingeret, ut servus per tormenta luxaretur, aut debilitaretur, aut alio modo inutilis et inhabilis fieret operis postmodum præstandis. 721, 7.

ἐπιτίμιον] ἔνοχοι τοῦ φόνου τοῖς ἐπιτιμίοις ἦσαν. 686, 11. 687, 6. 689, 1. τῷ ἄρξαντι πανταχοῦ μεγάλα τὰ ἐπιτίμια ἐπίκειται. 699, pen. τῷ ἀμυνομένῳ οὐδὲν οὐδαμοῦ ἐπιτίμιον γέγραπται. 699, ult.

Z.

ᾔδειν. 742, 1. 749, 9. ἀνδρὸς περὶ θανάτου φεύγοντος τὰ ψευδῆ καταμαρτυρῆσαι. 758, 5. τούτοις ἐμοῦ κατεμαρτύρουν οἱ μάρτυρες. pro his adversus me testarentur. 779, 17. μὴ πιστῶς καταμαρτυρηθείς, oppressus testimonio testis ejus, qui nulla fide dignus sit. 654, 6.

καταποντοῦν. 718, 9. 724, 12.

κατασκευάζειν διδασκαλεῖον. 768, 5.

κατατιθέναι] τῇ πόλει χάριν καταθέσθαι. videri de republica bene meritus, ejusque gratiam promeritus esse. 734, 3. τὰ τέλη κατετίθει. dependebat. 744, pen.

καταφανὴς] τὸ πρᾶγμα ὕστερον καταφανὲς ἐγίγνετο. 739, 8. καταφανεῖς ἐγένοντο οὐχ ὅσιοι ὄντες. 748, ult.

καταφεύγειν] ἀπορῶ εἰς τίνα ἄλλην σωτηρίαν χρή με καταφυγεῖν. 650, 3. εἰς τὸν ὑμέτερον ἔλεον καταφεύγω. 660, 7. 670, 4.

καταφυγὴ] ποῖ τὴν καταφυγὴν ποιήσεται ἄλλοθι. 606, 11.

καταψεύδεσθαί τινος. 654, 5. τὰ ἐκ πολλοῦ κατεψευσμένα. 714, 9. οὗτος ἦν ὁ καταψευσάμενος ἐμοῦ. 720, 2. 721, 3. 6.

καταψηφίζεσθαι] cum Genit. 610, 14.

καταψήφισις. 606, 5.

κατειπεῖν] τἀληθῆ κατειπὼν διὰ τούτου σωθῆναι. 723, 7. αὐτὸς κατεῖπεν ἑαυτοῦ. ipse sese indicavit. 739, 4.

κατεργάζεσθαι] οὐδεὶς ἑτοίμην καὶ κατειργασμένην ὠφέλειαν ἀφῆκεν. jam confectam. 625, 1.

κατέχειν] appellere navem ad terram continentem. 715, 6. et 15.

κατηγορεῖν τὰ γεγονότα] rem gestam indicare, edere. 610, 2. εἰς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα κατηγορεῖν. in causa manere, accusationi crimen aliud nullum adventitium immiscere, sed illud solum docere, de quo agitur. 767, 1. ψευδεῖς ἂν κατηγόρους [id est, ἔλεγον] εἶναι. 780, 5.

κατηγορίαν ἀντὶ τιμωρίας ἀπονέμουσι τῇ πόλει. non succurrunt reip., non ulciscuntur ejus inimicos, solam de iis querendi facultatem relinquunt civibus; confiscata autem bona ipsi inter se dividunt, fructum accusationis civibus eripiunt. 767, 4. αὗται αἱ κατηγορίαι οὔτε χάριτος ἄξιαι, οὔτε πίστεως. 767, 6.

κατορύσσειν] ἐπὶ τῇ ἐμαυτοῦ ἀπαιδίᾳ ζῶν ἔτι κατορυχθήσομαι. 666, 3. ἡμῖν τοῖς γονεῦσιν, οἳ ζῶντες ὑπ᾽ αὐτοῦ κατορωρύγμεθα. 677, 9.

κάτω] τοῖς θεοῖς τοῖς κάτω μέλειν. 620, pen.

κεῖσθαι] τῶν ἐν τῷ νόμῳ κειμένων. 709, 5.

Κεκροπὶς φυλή. 768, 1.

κέρδος] τὴν σωτηρίαν τοῦ κέρδους προτιμῶντες. 632, 2.

κηδεστὴς ἐμαυτοῦ, gener meus, ᾧ δέδωκα τὴν θυγατέρα. 769, 10.

κηλὶς] εἰ δὲ θεία κηλὶς τῷ δράσαντί προσπίπτει ἀσεβοῦντι. sin autem deus mentem hominis, quem puniendum et perdendum decrevit, ita occœcaverit, ut facinus impium committat, cujus dedecus ipsi, velut adspersa quædam macula, elui recusans, insideat. 674, 2. πάσης ὑπὲρ ἁπάντων τῆς κηλῖδος εἰς ὑμᾶς ἀναφερομένης. 677, 2.

κήρυγμα] ἀφανοῦς ὄντος τοῦ κηρύγματος. 653, 6.

κηρύσσειν] τὸ κακούργημα ἂν ἐκηρύσσετο. 642, 3. ἐκηρύσσοντο ἅμα τῷ τούτων φόνῳ καὶ ἄλλοι κακοῦργοι. 653, 3.

κινδυνεύειν τῆς ψυχῆς [subaudi κίνδυνον]. 652, ult. τὸν κινδυνεύοντα περὶ ἑαυτῷ ἀνάγκη που καὶ ἐξαμαρτεῖν. 705, pen. κινδυνεύσαντες τοὺς ἐσχάτους κινδύνους. 748, 15. κεκινδυνεύσεται. 742, 9.

κίνδυνος] ἐν ᾧ πᾶς ὁ κίνδυνος ἐμοὶ ἦν. in quo summa cautionis erat, cardo salutis mihi vertebatur. 725, 15. ἀσφαλῶς διαπράσσεσθαι τὰ εἰς κινδύνους ἥκοντα καὶ τὰ ἔξω κινδύνων. res foris domique in bello et in pace. 748, 7. et 15.

κλέπτειν] κλέψαντες ἀπαρνῶνται, ἢ συγκρύπτωσι τοῖς δεσπόταις. 643, ult. κλέπτουσι τοὺς μηνύοντας. suffurantur indices sibi adversos, efficientes, ut quoquomodo de medio sublati, nulli usquam locorum conspiciantur. 723, 14.

κλῆσις] rei ad judicium citatio. κλήσεις, ὅσας καλεῖσθαι ἔδει. 784, 9.

κλοπὴ] ἱερῶν κλοπῆς [subaudi γραφὴν] γεγραμμένος. 626, ult.

κοινὸς] ταῦτα παιδεύειν τὸν υἱὸν, ἐξ ὧν μάλιστα τὸ κοινὸν ὠφελεῖται. resp. ornatur. 661, 3. τὰ τῆς πόλεως κοινὰ [scil. πράγματα vel διάφορα] τούτοις πιστεύοντες. res ad salutem reip. summas horum [divinorum ostentorum] auctoritati committentes, ut agamus aut omittamus, quæ imperent aut dissuadeant illa. 748, 5.

κοινωνὸς καὶ συλλήπτωρ τῆς ἁμαρτίας. 676, 6. τοῦ ἐπιβουλεῦσαι τὸν θάνατον οὐδένα κοινωνὸν ποιήσασθαι. 738, 5.

κολάζειν] τούτου φάρμακον τὸ αὖθις, postmodum, κολάσαι. 757, 3.

κρατεῖν οὐδὲ αὑτοῦ ἐδύνατο. ne sui quidem ipsius compos erat. 718, 1.

κρεισσόνως. 699, 6.

κρίνεσθαι] num pro ἀποκρίνεσθαι, audiri disputans? 765, 16.

κρίσις] οὐδὲν ἂν τῆς ὑμετέρας κρίσεως ἔδει. nil oporteret vos hac in causa sententiam rogari, vel jus dicere. 696, 4.

κριτὴς] πότε δὲ κριταὶ τῶν ἀληθῶν. 758, 3.

Κτήσιος Ζεύς. 612, 7. 614, 4.

κυβερνᾶν] δίκη δὲ κυβερνήσειεν. 611, 4.

κύριοι τῆς πολιτείας. 658, 3.

Λ.

λαγχάνειν] ἔλαχον Παντακλέα διδάσκαλον καὶ Κεκροπίδα φυλήν. per sortem addictus mihi fuit Pantacles magister, qui pue-

μηνυτὴς] ἵνα μὴ μηνυτὴς τοῦ ἀδικήματος γένηται. 632, 4. 651, 4. 722, 1. 3. 5. 16. μὴ ὑπολείπεσθαι μηνυτὰς κατ' ἐμαυτοῦ. 730, 11.

μηχανᾶσθαι] μὴ ἅπαξ, ἀλλὰ καὶ πολλάκις ἤδη ληφθεῖσαν ἐπ' αὐτοφώρῳ τὸν ἐκείνου θάνατον μηχανωμένην. 606, 2. ἃ συνήδει ταύτην τῷ ἡμετέρῳ πατρὶ θάνατον μηχανωμένην φαρμάκοις. 608, 17. τὸν θάνατον τοῖς πέλας μηχανῶνταί τε καὶ παρασκευάζουσι. 619, 11. οὗτοι ἐξ ἐπιβουλῆς συνέθεσαν ταῦτα καὶ ἐμηχανήσαντο κατ' ἐμοῦ. 717, 11. τότε οὔπω οὕτως ἐμεμηχάνητο αὐτοῖς. 731, 18. οὐκ ἄν ποτ' ἐμηχανήσαντο τὰ ἐν τῷ γραμματιδίῳ. commenti fuissent. 732, 4. μηχανῶνται ἐπ' ἐμὲ λόγους ψευδεῖς συντιθέντες. 767, 1. τοῦτ' οὐκ ἐπ' ἐμοὶ πρῶτον ἐμηχανήσαντο. 783, 14.

μηχάνημα] πῶς ἂν εἴη τούτων δεινότερα μηχανήματα. 712, ult. οὐδενὶ μηχανήματι, οὐδ' ἀπάτῃ. non fallaci quodam et vafro commento. 715, pen.

μιαίνειν] πάσης τῆς πόλεως ὑπ' αὐτοῦ μιαινομένης. 623, 4. μιαίνειν τὴν ἁγνείαν αὐτῶν. 629, 4. 638, 3. περιορᾶν πᾶσαν τὴν πόλιν μιαινομένην. 659, 5.

μιαρία] piaculum homicidio contractum. ἀφανίσαι τὴν αὐτοῦ μιαρίαν ζητεῖ. 641, 2. τὴν ἑαυτοῦ μιαρίαν εἰς ὑμᾶς ἐκτρέψαι. detorquere, velut rivum alio derivatum, quam quo tendebat. 647, 11. ἀπολύεσθε τῆς ὑπὲρ τούτου μιαρίας, id est, τοῦ μιάσματος, ὃ φέρειν ὑπὲρ τούτου ἀνάγκη ἦν. 648, ult.

μιαρὸν καὶ ἄναγνον ὄντα εἰς τὰ τεμένη τῶν θεῶν εἰσιόντα. 629, 3. τὸν μιαρὸν τῷ χρόνῳ ἀποδόντες φῆναι. 702, 1.

μίασμα] ἅπαντος τοῦ μιάσματος ἀναχωροῦντος εἰς ἡμᾶς. 623, ult. οὐ προσῆκον μίασμα εἰς τοὺς ἰδίους οἴκους εἰσάγονται. 686, 6. τὸ τούτου μίασμα ἐπεξερχόμεθα. 694, 16. διπλάσιον καθίστησι τὸ μίασμα τῶν ἀλιτηρίων. piaculum a diis pœnalibus vindicandum. 701, 10. μὴ καθαροὶ τὰς χεῖρας ὄντες, ἢ ἄλλο τι μίασμα ἔχοντες. 748, 11.

μικρὸς] ἐπὶ σμικρὸν ὑπονοεῖν. descendere ad minutas quasque suspiciones, easque e dictis in utramque partem colligere. 773, 12.

μισεῖν] τίς οὐκ οἶδε τούσδε μὴ πολὺ ἧσσον μισοῦντας αὐτόν. 632, 6.

μνησικακεῖν τῶν ἔμπροσθεν. 627, 2.

μόνος] ἐμοὶ μόνῳ ἀπολελειμμένῳ. 606, 6.

μοχθηρία τοῦ ἰατροῦ. 689, 8.

N.

Negativa geminata infitiatur. οὐκ, ἐὰν ἀποφύγω, οὐκ ἔστιν ἐξ ὧν ἐλεγχθήσονται οἱ κακουργοῦντες. si absolvar, non ideo deerunt modi maleficos convincendi. i. e. οὐ διὰ τοῦτο ἀπορήσομεν ἐλέγχων πρὸς τὸ καταλαμβάνειν τοὺς κακούργους. 656, 6.

νεκρὸς] νεκροῖς ἀσπαίρουσι συντυχόντα. 652, 5.

νέμειν] ἔλασσον ἔνειμαν τῷ τεθνεῶτι τῶν ἐν τῷ νόμῳ κειμένων. minorem cæso satisfactionem, minore luitione jusserunt eum contentum abire, quam ea est, quæ ipsi in legibus, ceu debita et legitima, addicta et consecrata est. 709, 5. μὴ ἐμοὶ νείμητε τὸ ἄπορον τοῦτο. negotium hoc mihi arduum et inenodabile ne imponite. 737, 1.

νέος] ἄρξαι τοῦ παροινεῖν τοὺς νεωτέρους τῶν πρεσβυτέρων εἰκότερον. 693, 1. πολλοὶ νέοι σωφρονοῦντες, πολλοὶ δὲ πρεσβῦται παροινοῦντες. 696, 6. νεώτερος ἐγὼ, ἢ ὥστε δύνασθαι τιμωρεῖν ἐμαυτῷ ἱκανῶς. 746, 12.

νεὼς τῆς Ἀθηνᾶς. 785, 6.

νεωτερίζειν συμφέρει τοῖς ἀτυχοῦσι. 655, 4.

νήπιος. 666, 3.

νικᾶν] τοῦ ἀληθοῦς νικᾶσθαι. *müssen Unrecht haben müssen gelogen haben, wenn man auch gleich das gröste Recht von der Welt hätte* [*must be wrong, must have spoken falsely, even if one had the greatest right in the world*]. 752, 2. τῆς δίκης νικᾶσθαι παρὰ τὸ ἀληθές. sententiæ judicum, quamvis iniquæ, cedere et succumbere. 764, 11.

νομίζειν] διακωλύειν τὰ ἱερὰ γίνεσθαι τὰ νομιζόμενα. 749, 1. τὸν νομιζόμενον ὅρκον διομοσαμένους. ritu vetusto sancitum. 753, 12. 759, 5. τὰ νομιζόμενα καὶ τὸ θεῖον δεδιώς. 763, ult.

νόμιμος] homo frugi, pudens, temperans, civilis, cui mores sunt cum legibus seu jure civili convenientes. 639, 3. συγχεῖ τὰ νόμιμα τῶν ἀνθρώπων. 686, 1. 687, 8. 690, pen. εἴργεσθαι τῶν νομίμων. abstinere se locis iis, a quibus homicidas abesse par est e ritu vetusto. 782, 20. 783, 6. 786, 3.

νομοθέτης γενέσθαι σὺ μόνος ἐτόλμησας. 711, ult. ὑπογραμματεὺς τῶν νομοθετῶν. 783, 1.

νόμος] τοῖς νόμοις, οὓς παρὰ τῶν θεῶν καὶ τῶν προγόνων διαδεξάμενοι —. 606, 2. legum Areopagiticarum de homicidiis prædicatio. 711, 6. sqq. 761, pen.

νοσεῖν] τὴν ἀθλίαν καὶ τελευταίαν νόσον νοσῶν. 620, 5. ὅταν νοσῶσιν, ὑγιεῖς γενόμενοι σώζονται. 630, 5.

νόσος] εἰς νόσον ἐμπίπτει. 615, 4. 620, 6. ἡ νὺξ οὐκ ἄσημος ἦν. 655, 1.

Ξ.

ξένος] γέρων καὶ ἄπολις ὢν, ἐπὶ ξένης πτωχεύσω. 636, pen.

O.

ὅδε] pro ἐγὼ, δεικτικῶς dictum, ut grammatici usurpant. 766, 9.

multo secius evenit, quam intenderant. 661, 5. ἡμέρα παρ' ἡμέραν γινομένη. 740, pen. νικᾶσθαι τοῦ δικαίου παρὰ τἀληθές. 752, 2.

παραβαίνειν τὴν δίκην τὴν δεδικασμένην. 751, pen. 764, 8. [ubi pro δεδικασμένην legitur δεδοκιμασμένην]. παραβαίνειν ὅρκους. 793, 5.

παραγγέλλειν] ultro se offerre alicui rei efficiendæ, recipere. 769, 5.

παράγειν] μὴ παραχθῆναι δὲ τὴν γραφήν. quo autem actio de furto bonorum Minervæ consecratorum in forum minus induceretur, ejus rei spes omnis ei erat amputata, donec hic superesset. 645, 2. εἰς ὑμᾶς παράγων τὸν ἀσεβήσαντα. 686, 14.

παραγίνεσθαι ἔργῳ. 634, pen. 644, 2. 654, 8.

παραδιδόναι τἀνδράποδα. ad torturam. 610, 5. τροφέας παρέδωκε γῆν καὶ θάλασσαν. 685, 5. ὁ νόμος αὐτὸν ὑμῖν τιμωρεῖσθαι παραδίδωσι. 687, 10. τοῦ βίου, ὃν ὁ θεὸς παρέδωκέ μοι. 690, 11. παραδιδόασιν αὐτοὺς τῇ ἀρχῇ. 727, ult. παραδεδομένος ἤδη τοῖς ἕνδεκα. 739, 13. οὐδὲ παρέδωκεν οὐδεὶς πώποτε βασιλεύς. successori suo causam inchoatam homicidii. 787, 1.

παραλαμβάνειν τἀνδράποδα. ad torturam puta. 610, 6. κἂν ὁτιοῦν εἰκὸς παραλάβητε. quamcunque probabilitatis quamvis tenuem umbram captaveritis. 623, 1.

παραμένειν] in urbe manere. 710, 8.

παρανομεῖν] ἡ ἐμπειρία τῶν παρανομουμένων. 693, 4.

παρασκευάζειν] παρεσκευασμένους τὰ ψευδῆ λέγειν. 610, 1. τὸν θάνατον μηχανῶνταί τε καὶ παρασκευάζουσιν. 619, 12.

παρασκευὴ] ἀπὸ παρασκευῆς μηδεμιᾶς. fortuito, nulla malæ fraudis designatione. 715, 16. παρασκευὴ γεγένηται ἐπ' ἐμοὶ κἀκείνῳ. *Complot, Intrigue, Cabale* [*complot, intrigue, cabal*]. 746, 9. μὴ ἐκ προνοίας, μηδ' ἐκ παρασκευῆς γενέσθαι τὸν θάνατον. 773, ult.

παραφέρειν] τὸν νόμον, ὃν παραφέρουσιν. 682, 5.

παραχρῆμα] εὐθέως παραχρῆμα ἀποθνήσκει. *gleich auf der Stelle* [*anon upon the spot*]. 615, 3. ἐν τῷ παραχρῆμα οὐκ ἔστιν ἀρχὴν ὀρθῶς βουλεύεσθαι. 741, 9. ubi aut materialiter accipiendum est, παραχρῆμα velut pro substantivo, ἐπείξει, vel σπουδῇ, usurpatum, aut subaudiendum est, πράττειν, vel ὁρμᾷν ἐπὶ τὸ πράττειν vel tale quid. in accelerata, vel præcipitata exsecutione. τὸ παραχρῆμα μόνον. 758, ult.

παρέρχεσθαι τὸν νόμον. 709, 12. 710, 6.

παρέχειν ἑαυτὸν ὅσιον καὶ δίκαιον. 630, 11. εὔνοιαν. 743, 3. ἔλεγχον. 779, 5.

παριδεῖν τοὺς νόμους. 617, 12.

παριέναι] transmittere, prætermittere. 640, 3. οὔτε τὸ ὑμέτερον εὐσεβὲς παρείς. non hoc, quo vestræ pietatis rationem nullam habeam, h. e. non rogans vos rem, quam mihi tribuere vos per vestram erga deos pietatem non licet. 759, pen. παρῆσαν, pro παρῆκαν aut παρίεσαν. 788, 8.

παρίστασθαι ἱεροῖς. 748, pen. 749, 4.

παροινεῖν. 625, 4. παροινῶν εἰς ἄνδρα πρεσβύτην. 687, 4. πολὺ αὐτοῦ σωφρονέστερον. 688, 8. ἄρξαι τοῦ παροινεῖν τοὺς νεωτέρους τῶν πρεσβυτέρων εἰκότερον. 692, ult.

πᾶς] εἰς πᾶν [scil. ἐγχωροῦν, vel δίκαιον καὶ εἰκὸς] προὐκαλεσάμην αὐτόν. 778, pen.

παύειν] εὐδίας γενομένης παύονται [scil. πονοῦντες ὑπὸ τοῦ χειμῶνος]. 630, 4. παῦσαι τῆς προθυμίας. 642, ult.

πείθειν] αὐτὴ ἑαυτὴν οὐκ ἔπεισε μὴ κακοτεχνῆσαι. 616, 5. ὑφ' ἑαυτοῦ πεισθείς. 680, 6. τούτους μὲν πείθειν. hos tibi gratia, officiis, largitionibus devincire, ut in potestate tua habeas. 747, 2. ἅπερ αὐτοὶ σφᾶς αὐτοὺς οὐκ ἔπεισαν, ὑμᾶς ἀξιοῦσι πεῖσαι. 791, 2.

πειρᾶν] τοῦ μὲν πεπείραμαι πέρα τοῦ προσήκοντος. 703, 4.

πένθος μέγιστον. 695, 11.

πέρα τοῦ προσήκοντος. 703, 4.

περὶ τὸν ἄρξαντα τῆς πληγῆς δοκεῖ τὸ ἀδίκημα εἶναι. 695, 12. pro ὑπέρ. ἑπτὰ μνᾶς οὐκ ἀπέτισα περὶ αὐτοῦ δεδεμένου καὶ λυμαινομένου. 735, 4. ἀνδρὸς περὶ θανάτου φεύγοντος. rei facti in causa, ubi caput agitur. 758, 4.

περιβάλλειν συμφοραῖς. 667, ult.

περιγίγνεσθαι. 635, pen.

περιδύειν] vestibus spoliare. 631, pen.

περιεργάζεσθαι] περιεργαστέον. plus præstandum mihi est, quam ex officio debebam. 651, 5.

περιορᾶν πᾶσαν τὴν πόλιν μιαινομένην. 659, 4.

περιπίπτειν] περιέπεσεν, οἷς οὐκ ἤθελε. 664, 5. πολεμίῳ τῷ τούτου βέλει περιπεσών. 672, 5. ἀκουσίοις κακοῖς. 673, 5. περισσοτέροις ἀτυχήμασι. 680, 15.

περισείειν] ὄνειδος περιέσεισαν ἐμοί, καὶ τοῖς ἐμοῖς προσήκουσιν. 714, 3. [nisi leg. sit περιέστησαν.]

περισσός. 680, 15. 681, 8.

περιτιθέναι τῷ παθόντι ἀκούσιον συμφοράν. 641, 4. ὄνειδος περιέθεσαν ἐμοί. 714, 3.

πικρὸς] οὐδὲν πικρότερον ἀνάγκης ἔδοξεν εἶναι. 631, 11. ἄθλιον καὶ πικρὸν ἐμοὶ σκοπὸν ἀκοντίσας. 672, 8.

πίνειν] πέμψασα τὸ φάρμακον καὶ κελεύσασα δοῦναι αὐτῷ πιεῖν. 618, 10.

πιστεύειν] ἕνεκά γε τοῦ πιστεύειν ἐμοί τε — καὶ ὑμῖν. 702, 2. πιστεύειν τῷ πράγματι. 712, 6. τοῖς ἀπὸ τῶν θεῶν σημείοις πιστεύοντες ἀσφαλῶς διαπράσσεσθαι τὰ εἰς τοὺς κινδύνους ἥκοντα καὶ τὰ ἔξω κινδύνων. confidentes, vos prospere gesturos esse ex auctoritate divinorum osten-

προεργάζεσθαι] ἐμὲ ἐκ τῶν προειργασμένων γνώσεσθε. ex ante acta vita, e moribus superioris meæ vitæ. 638, 10.

προέχειν] προεῖχε τῷ διπλασίῳ μου. altero tanto me superabat. non solum pari mecum erat conditione, sed etiam potior erat, uno passu me anteibat. 669, 2. προέχει τούτων πολλαπλάσια. 669, ult. τούτῳ τῷ παντὶ προέχομεν. 696, 9.

προθυμεῖσθαι] ἐν οἷς οὐκ ἦν πυθέσθαι, τοῦτ' αὐτὸ προὐθυμήθη. quo modo verum explorare non licebat, eum unum modum delegit et consectatus est, repudiatis reliquis, per quos datum erat rem noscitare. 607, 6.

προϊέναι] προϊόντος τοῦ λόγου. 709, 6.

προΐστασθαι] prætexere, prætendere velandæ, abscondendæ rei turpi. ἦν προϊστάμενος τῆς κακουργίας. 641, 1. τὸ σῶμα προστήσαντος. cum corpus suum telo advolanti opposuisset. 662, 2.

προκαταγινώσκειν] αὐθέντην προκαταγνωσθέντα [nisi potius ibi leg. est, προσκαταγνωσθέντα]. 671, 2. σφίσιν αὐτοῖς ἀπιστοῦντες, ὑμῶν δὲ προκατεγνωκότες ἀδικόν τι. præjudicio sinistro de vobis concepto, ac si vos adversus ipsorum causam occupati, animisque ab ea alienatis, aut precibus et blanditiis obnoxii, pateretis adulationi, ab eaque pateremini vos ad jus depravandum inclinari. 704, 7. προκαταγνώσεσθέ μου τὸν φόνον. 750, 12.

προκεῖσθαι] de mortuo exporrecto, patente spectaculo cujusque volentis. 782, 14.

πρόκλησιν ἔφευγον. 779, 10.

προλέγειν] προλεγόντων αὐτῷ [ægroto] τῶν ἄλλων ἰατρῶν. *ihn warneten, und ihm zum voraus andeuteten* [*to caution him before*]. 689, 9.

προνοεῖσθαι] ἀποκτεῖναι τὸν ἄνδρα προὐνοησάμην μόνος, ἵνα μοι μηδεὶς συνειδείη. cavissem, seu sedulam dedissem operam, ut ego solus, procul arbitro, hominem occiderem, ne quis mihi facinoris esset conscius. 725, 14.

πρόνοια] fraus, præsertim cædes deliberata, præmeditata. ἑκουσίως ἐκ προνοίας ἀποκτεινάσης. 607, 1. οὐ τῶν ἀποκτεινάντων ἐστὲ βοηθοί, ἀλλὰ τῶν ἐκ προνοίας ἀποθνησκόντων. 616, 6. 617, 14. ἐπὶ τῇ τύχῃ μᾶλλον ἀνάκειται, ἢ τῇ προνοίᾳ. magis fortuito casui sunt permittenda, quam ut ea liceat prudentia gubernare. 706, 3. 715, 10. τὴν πρόνοιαν δεῖ ἐκ πολλῶν εἶναι φανερὰν ἐπιβουλευομένην. 732, 12. ἐγώ σοι φανερὰν τὴν πρόνοιαν εἰς ἐμὲ ἀποδεικνύω. ego tibi planum et testatum facio, te palam hoc agere, atque comparare, quo insons violenta et ignominiosa morte tollar. 733, 2. μὴ ἐκ προνοίας, μηδ' ἐκ παρασκευῆς γενέσθαι τὸν θάνατον. 773, ult. πολλὴν πρόνοιαν ἔχειν μέλλοντας ἔργον ἀνήκεστον ἐργάζεσθαι. 754, 10.

προοφείλειν] εἴπερ προωφείλετο αὐτῷ κακόν. si Herodes ita de Lycino fuisset meritus, ut huic necesse fuisset malum illi dare, si Herodi debitum fuisset a Lycino malum. 734, 1.

προπάσχειν] μεγάλα κακὰ προπεπονθότα. 626, 7.

προπέμπειν] proficiscentem comitari, quousque prosequi, in viam inducere. 613, 1.

πρόῤῥησις] αἱ προῤῥήσεις. denuntiationes, cum necessarii peremti hominis, et qui se vindices sanguinis gerunt, cum homicida congressi, denuntiant, ut imposterum loca sacra caveat adire. 752, 5. 764, 14.

πρὸς] δικαιότερον καὶ ὁσιώτερον καὶ πρὸς θεῶν καὶ πρὸς ἀνθρώπων ὑμῖν γένοιτο [num est pro καὶ παρὰ θεοῖς καὶ παρ' ἀνθρώποις]. 618, 1. πρὸς ἐμοῦ. mecum, a parte mea stantia, mihi secunda. 655, ult. ἡ δόξα τῶν πραχθέντων πρὸς τῶν δυναμένων λέγειν ἐστί. favet iis, militat pro iis, qui facundia rebus quamcunque speciem induere valent. 660, ult. ἡ ἀλήθεια πρὸς τῶν δίκαια καὶ ὅσια πραττόντων ἐστί. 661, 1. καίτοι πρὸς τούτων ἦν τοῦτο. e re ipsorum erat. 727, 6. σκοπεῖν πρὸς ὑμᾶς αὐτούς. inter vosmet ipsos, seorsim, me excluso. 620, 13.

προσάγειν] ἐκ τῶν ἑαυτοῦ ἔργων τὴν τύχην προσαγόμενος. fortunam quamcunque vellet suis sibimet ipse moribus arcessens, et manibus veluti fingens. 700, 7.

προσβάλλειν] τὴν αἰτίαν, οὐχ ἡμετέραν οὖσαν, ἡμῖν προσέβαλεν. 662, 4. ἐμοὶ ἀνόσιον ἔγκλημα προσέβαλεν. 689, 13.

προσβολὴ] impetus infesti numinis, in hominem impium incurrens, velut aries in mœnia. οὐ δίκαιον τὰς θείας προσβολὰς διακωλύειν γινέσθαι. 674, 3.

προσδοκᾶν] ἅ τις μὴ προσεδόκησεν, οὐδὲ φυλάξασθαι ἐγχωρεῖ. 714, 11.

προσδιαβάλλειν] ὁμολογῶ, εἴ τι ψεῦδος εἴρηκα, καὶ τὰ ὀρθῶς εἰρημένα προσδιαβάλλειν ἄδικα εἶναι. spondeo, vel profiteor, me animo æquo esse passurum, ut pro falsis, perperam et improbe dictis etiam ea habeantur, si quæ vera, recta et æqua in reliqua oratione mea dixero. 678, 9.

προσεύχεσθαι] εἰσιόντες [scil. εἰς τὸ βουλευτήριον] οἱ βουλευταὶ προσεύχονται. vota faciunt ad aras horum numinum, Jovis Bulæi et Minervæ Bulææ. 789, 5.

προσήκειν] ἁμαρτία εἰς τοὺς οὐ προσήκοντας. peccatum in eos, in quos peccari haud conveniebat. 676, 6. μὴ εἰργόμενοι τῶν προσηκόντων [id est, ὅθεν προσῆκεν εἴργεσθαι]. non exclusi locis iis, unde oportebat eos excludi. 676, ult. εἰς συμφορὰς μὴ προσηκούσας ἐμβάλητε. ad nos

Υ.

ὑπέρχεσθαι] ἑκουσίως ὑπὸ τὴν φορὰν τοῦ ἀκοντίου ὑπελθών. 662, 9. ὑπὸ τὴν πληγὴν τοῦ ἀκοντίου. 680, 1. et 6. 681, 7.

ὑπερῷον. 611, 5.

ὑπεύθυνος. 787, 6.

ὑπέχειν αἰτίας. præstare. 737, 12.

ὑπηρέτημα. 612, 4.

ὑπογραμματεύειν, agere, ὑπογραμματέα, scribam, seu partes ejus. 792, 1.

ὑπογραμματεύς. 782, ult. nomothetarum. 792, 1.

ὑποδεὴς] μηδὲν ὑποδεέστερα τούτων μελετῶντες. in studio virtutis nihil his concedentes. 674, 6.

ὑποδεεστέρως. 699, 7.

ὑποδέχεσθαι] epulo hospitali excipere. 614, 4.

ὑποδρομὴ] διὰ τὴν ὑποδρομὴν τοῦ παιδὸς [scil. ὑπὸ τὸ ἀκόντιον]. *weil der Knabe durch sein unvorsichtiges Vo laufen dem Spiesse in den Wurf gekommen war* [*because the boy by his incautious running came within the cast of the javelin*]. 662, 4.

ὑποθήκη] consilium, auctoritas, suggestio. ταῖς Κλυταιμνήστρας ὑποθήκαις. 613, 10.

ὑπολείπειν [in Activo] τὴν τῶν ἀλιτηρίων δυσμένειαν. 686, 3. οὐδὲ σημεῖον οὐδὲν ὑπολιπὼν ὧν ἠμύνατο. ne contusionem quidem in ejus carne reliquit, quæ de plagis acceptis testaretur. 693, 11. τοῖς ἔγγιστα τιμωρεῖσθαι ὑπολείπετε. 702, 2. In passivo. οὐδεὶς ἡμῖν λόγος ὑπελείπετο μὴ φονέας εἶναι. 661, ult. ἡμῖν ἅπαξ ἀποφυγοῦσιν ὁ αὐτὸς κίνδυνος ὑπολείπεται. 713, 1. ἀγών μοι νόμιμος ὑπολείπεται. 750, 8. πρόφασις οὐδεμία ὑπελείπετο. 779, 3. In Medio. ἐνθυμίον ὑπολείψεσθε. 683, 3. et 7. ἀμφισβήτησιν καὶ λόγον ὑπελίπου. tibi reliquum fecisti, reservasti. 712, 8.

ὑπομιμνήσκειν. 790, 7.

ὑπονοεῖν ἐπὶ σμικρόν. 773, 13.

ὕποπτος] τούτων ὑπόπτων ὄντων. oratione mea si effecero, ut hi in suspicionem patrati sceleris veniant. 631, 16.

ὑποστρέφειν πάλιν. retro refugere. εἰς τοὐπίσω. 652, 6.

ὑποτρέχειν] ὑπὸ τὴν τοῦ ἀκοντίου φορὰν ὑποδραμόντος τοῦ παιδός. 662, 1.

ὑπουργεῖν] αἱ χεῖρες, ἃ διανοούμεθα, ἑκάστῳ ἡμῶν ὑπουργοῦσιν. administrant, famulantur. 693, 18.

ὑποψία] ἡ πάσης ὑποψίας φυλακὴν ποιήσονται. omnem suspicionem caverint, h. e. excluserint, arcuerint. 622, pen. ἀπολυομένης πάσης ὑποψίας. 626, 4. τὴν ὑποψίαν εἰς ἐμὲ οὖσαν [pro ἰοῦσαν vel ἥκουσαν]. 631, 2. et 8. 632, 7. εἰς ἑκουσίους καὶ προδήλους ὑποψίας ἐμπεσεῖν. 631, 5. 645, ult. φανερῶς τὰ ἴχνη τῆς ὑποψίας εἰς τοῦτον φέροντα. 648, 4.

ὕστατος] ἐκπίνουσιν ὑστάτην πόσιν. 615, 2.

ὑστεραῖος] τῇ ὑστεραίᾳ, ᾗ ὁ παῖς ἐθάπτετο [id est, τῇ ὑστεραίᾳ ταύτης τῆς ἡμέρας, ᾗ ὁ παῖς ἐθάπτετο]. proxima die secundum eam, qua puer elatus fuerat. 784, 2.

ὕστερος] ἐν τῷ ὑστέρῳ λόγῳ. 770, 7.

Φ.

φαίνειν] ἐν ἐμοὶ τἀδίκημα φανεῖται. 631, 15. τὸν μιαρὸν τῷ χρόνῳ ἀποδόντες φῆναι. 702, 1.

φανερὸς] ἐστῶς φανερὸς ὑμῖν ἐστὶν οὐ βληθείς, subaudi ἄν. certi estis, paret vobis, futurum non fuisse, ut puer jaculo feriretur, si in vestigio perstitisset. 662, 7. οὐ γὰρ ἀφανής, ἀλλὰ καὶ λίαν φανερὸς ἔμοιγε ὁ τούτου θάνατός ἐστι. 673, 2. ἔστι φανερὸς ἐκβὰς τοῦ πλοίου, καὶ οὐκ εἰσβὰς πάλιν. constat inter omnes eum, cum egressus esset e navi, rursus in eam non redisse. viderunt et norunt hoc omnes. 716, 5.

φάρμακον] θάνατον τῷ πατρὶ μηχανωμένην φαρμάκοις. 608, 17. ὅπως αὐτοῖς τὸ φάρμακον δοίη. 613, 7. τούτου φάρμακόν ἐστι τὸ αὖθις κολάσαι. hujus pœnitentiæ remedium, quo prior error corrigatur, in hoc erit, si sontem, antehac dimissum, postmodum puniatis. 757, 2.

φέρειν] φανερῶς τὰ ἴχνη τῆς ὑποψίας εἰς τοῦτον φέροντα. 648, 4. τὰς οὐ προσηκούσας φέρων ἁμαρτίας. pœnas dans alienorum criminum. 665, 8. τὴν ἀπέχθειαν αὐτῶν δίκαιος φέρεσθαι. aufferre. 679, 1. ἱκανὸν αὐτῷ τὴν ἑαυτοῦ ἁμαρτίαν φέρειν. luere. 682, 10. 683, 4.

φεύγειν] detrectare, recusare. ἔφυγον τὴν τῶν πραχθέντων σαφήνειαν πυθέσθαι. 610, 17. φυγών, in exsilium actus, γέρων καὶ ἄπολις ὤν, ἐπὶ ξένης πτωχεύσω. 636, 3. φεύγων τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον. exosus democratiam. 745, pen. 747, 3. οἱ τὸν ἔλεγχον φεύγοντες. 779, 13.

φθάνειν] καὶ φθάνωσι πρὶν ἀποθανεῖν. 620, 1. μὴ ἔφθησαν περιδύσαντες αὐτούς. prius fugabantur ab intervenientibus hominibus, quam jacentem spoliare et cum veste abire potuissent. 631, pen.

φιλοθύτης. 639, 2.

φίλτρον] οὐκ ἐπὶ θανάτῳ φάσκουσαν διδόναι, ἀλλ᾽ ἐπὶ φίλτροις. 608, pen.

φοβεῖν. 693, 6.

ὁ φόβος τῶν ἐπιφερομένων κακῶν ἐκπλήττων θερμότερον ἐπιχειρεῖν ἐποίησε. 627, 6

φονεύς. 605, 12. etiam in genere fœminino usurpatur. τὴν τούτων μητέρα φονέα γενομένην τοῦ ἡμετέρου πατρός. 605, pen. τὸν ἑαυτῶν φονέα [quæ etiam mulier est] μεταχειριζόμενοι. 615, 1. τῆς ἡμετέρας εὐσεβείας φονεῖς εἰσί (duriter dictum). 691, 1.

φονικὸς] τοὺς τὰς φονικὰς δίκας κρίνοντας. 684, pen. 762, 7.

ὁ φόνος οὖν ἀνήκει εἰς τοὺς θεωμένους. 672, ult. δικάζει τὰς τοῦ φόνου δίκας. 709, 8. φόνον ἐπεξελθεῖν ὑπὲρ τοῦ δούλου ἔξεστι τῷ δεσπότῃ. 728, 3. φόνου δίκην παραδοῦναι, successori puta. 786, ult.

ΑΝΔΟΚΙΔΗΣ.

I. OTT. SLUITERI

LECTIONES ANDOCIDEÆ.

CAPUT PRIMUM.

De stilo Andocidis judicium et Veterum testimonia. Opusculi hujus institutum et ratio. De ortu et majoribus Andocidis. Leogoras Oratoris proavus, Pisistrati hostis: emendatur duobis locis Andocides. Avus Oratoris Andocides; pater Leogoras, homo delicatus; ψῆττα: fueritne germanus illius filius Andocides? E Tzetze mendum tollitur. Adolescentia Andocidis et initia in Republica: legationem obiit: Lysias et Andocides conciliantur. Disputatio Valckenaerii, in qua Oratio *contra Alcibiadem* Andocidi vindicatur, Taylori argumenta refelluntur, Plutarchus et Andocides sæpius emendantur et illustrantur, et de Phæacis rebus plura traduntur.

INTER omnes artes, quæ ad humanitatem pertinent, neque difficilior est ulla, neque magis ab hominum ingeniis temporumque causis pendet, quam eloquentia: at simul nullius artis studium est aut ad voluptatem jucundius, aut ad utilitatem uberius, quæ, etiamsi præcipuam sedem in curia et foro collocaverit, hinc tamen evagata, per omnes alias dimanavit disciplinas iisque facem prælucere solet. Atque difficultatem quidem eloquentiæ forensis et civilis hinc maxime possumus intelligere, quod sero demum solis Athenis excoli fuit cœpta, quum reliquæ jam dudum in universa Græcia se extulissent disciplinæ, suumque philosophia lumen de divino lumine accensum in hominum animos transtulisset. Ideo autem hæc a me dicuntur, ut appareat, multo Rhetoribus et Grammaticis fuisse facilius Oratorum scripta ad normam quandam exigere eorumque vitia carpere et vituperare, quam Oratoribus, iis præsertim, qui primi exstiterunt, artem excolere et normam ac regulas dicendi excogitare: neque adeo reprehendendos esse eos, qui, licet a principe in hoc genere Demosthene longius absint, præstiterunt tamen, quod potuerunt, ipsique principi planam viam facilemque fecerunt. Ratione hac in re utendum est, qua neglecta, si qui de aliorum scriptis judicare velint, neque ad ætatem, locum, fortunam scriptorum animum advertant, ii et errabunt sæpe, et severe nimis atque inique judicabunt. Jam, hoc monito præmisso, Veterum, quos de dictione et stilo Andocidis prodidisse invenimus, testimonia in medium proferamus nostramque de iis expromamus sententiam.

Antiquorum autem, qui de Andocide prodiderunt, non est consentiens de stilo illius judicium, cum alii ejus simplicitatem tenuitatemque laudent, alii vehementer reprehendant. Huc igitur quæ pertinent, loca singula deinceps subjiciam. Dionysius Halicarnasseus in Lysia §. β'. *Καθαρός ἐστι τὴν ἑρμηνείαν πάνυ* (Lysias) *καὶ τῆς Ἀττικῆς γλώττης ἄριστος κανὼν, οὐ τῆς ἀρχαίας, ᾗ κέχρηται Πλάτων καὶ Θουκυδίδης, ἀλλὰ τῆς κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἐπιχωριαζούσης· ὡς ἐστὶ τεκμήριον τοῖς τε Ἀνδοκίδου λόγοις, καὶ τοῖς Κριτίου, καὶ ἄλλοις συχνοῖς.* Idem *π. τ. Θουκυδ. Ἰδιωμ.* p. 161. v. 30. *Πρὸς δὲ τοὺς ἐπὶ τὸν ἀρχαῖον βίον ἀναφέροντας τὴν Θουκυδίδου διάλεκτον, ὡς δὴ τότε ἀνθρώποις οὖσαν συνήθη, βραχὺς ἀπέχρη μοι λόγος καὶ σαφὴς, ὅτι πολλῶν γενομένων Ἀθήνῃσι κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον ῥητόρων τε καὶ φιλοσόφων, οὐδεὶς κέχρηται ταύτῃ τῇ διαλέκτῳ, οὐδ' οἱ περὶ Ἀνδοκίδην καὶ Ἀντιφῶντα καὶ Λυσίαν ῥήτορες, οὔθ' οἱ περὶ Κριτίαν καὶ Ἀντισθένη καὶ Ξενοφῶντα Σωκρατικοί.* Hermogenes de Formis Orat. l. II. p. 501. *Ὁ δὲ Ἀνδοκίδης πολιτικὸς μὲν εἶναι προαιρεῖται, οὐ μὴν πάνυ γε ἐπιτυγχάνει τούτου· ἀδιάρθρωτος γάρ ἐστιν ἐν τοῖς σχήμασι καὶ ἀδιευκρίνητος, καὶ τὰ πολλὰ ἐπισυνάπτει τε καὶ περιβάλλει ἀτάκτως διὰ τὸ ταῖς ἐπιβολαῖς χωρὶς εὐκρινείας χρῆσθαι· ὅθεν ἔδοξέ τις φλυαρὸς καὶ ἄλλως ἀσαφὴς εἶναι· ἐπιμελείας δὲ αὐτῷ καὶ κόσμου πάνυ βραχὺ μέτεστι, γοργότητος τε ὡσαύτως· καὶ μέντοι καὶ τῆς κατὰ μέθοδον δεινότητος ὀλίγον, ἀλλὰ καὶ σφόδρα ὀλίγον ἔχει· τῆς δ' ἄλλης σχεδὸν οὐδ' ὅλως.* Philostratus de Vitis Sophist. l. II. c. 1. §. 14. p. 564. de Herode narrat: *βοώσης δὲ ἐπ' αὐτὸν τῆς Ἑλλάδος καὶ καλούσης αὐτὸν ἕνα τῶν δέκα, οὐχ ἡττήθη τοῦ ἐπαίνου, μεγάλου δοκοῦντος, ἀλλ' ἀστειότατα πρὸς τοὺς ἐπαινέσαντας, Ἀνδοκίδου μὲν, ἔφη, βελτίων εἰμί.* Quo dicto respexisse eum ad pravitatem morum, qua apud posteros male audiit Orator, probabilis est Olearii opinio. Idem vero Olearius, quod miror, Andocidem non nisi ex Pseudo-Plutarcho et Photio cognitum habuisse videtur; quorum ille in Vita Andocidis ad finem: *Ἔστι δὲ ἁπλοῦς καὶ ἀκατάσκευος ἐν τοῖς λόγοις, ἀφελής τε καὶ ἀσχημάτιστος*: huic iisdem fere verbis: *Ἔστι δ' ἐν τούτοις ὁ ἀνὴρ ἁπλοῦς τε καὶ ἀκατάσκευος, ἀφελείας τε φίλος καὶ τῷ ἀσχηματίστῳ σχηματιζόμενος.* Quinctilianus I. O. l. XII. c. 10 " Quapropter mihi falli multum videntur, qui solos esse Atticos credunt tenues et lucidos et significantes, sed quadam eloquentiæ frugalitate contentos, ac semper manum intra pallium retinentes. Nam quis erit hic Atticus? sit Lysias; hunc enim amplectuntur amatores istius nominis modum. Non igitur jam usque ad Coccum et Andocidem remittemur." Ammianus Marcellinus l. XXX. c. 4. " Florebant elegantiæ priscæ patrociniis tribunalia, cum Oratores concitæ facundiæ attenti studiis doctrinarum, ingenio, fide, copiis, ornamentisque dicendi pluribus eminebant, ut Demosthenes — et Callistratus — ut Hyperides, et Æschines, et Andocides, et Dinarchus, et Antiphon ille Rhamnusius, cæt."

Horum vero, quos recensui, nemo est in Andocidem Hermogene iniquior, cui magis fortasse placuerit fucata Asianorum Oratio, quam antiquus ille et Atticus simplicitatis color. Rhetorum enim genti et Grammaticorum nihil pulcrum videtur, nisi quod tropis et schematibus distinctum sit et ornatum. At equidem, quamvis Andocidi orationem non tribuam ratione et arte excultam et politam; subtilitatem tamen, impetum atque gravitatem illius, sum admiratus. Arte Lysiæ cedit: nervos plures habet et lacertos: vehemens imprimis in reprehendendo, in defendendo se gravis, ad misericordiam erga se movendam, odiumque in adversarios excitandum plane compositus, in proponendis dijudicandisque argumentis subtilis et acutus, dictione purus et elegans, plenus Attici saporis: ut jure a Grammaticis in numerum sit relatus et inter decem collocatus principes.

Neque vero Oratori culpæ dandum est, quod simplicior est et arte ornatuque caret iis, quæ in Lysia jam lucent, quoniam eo adolescente nondum eloquentia arte erat conclusa, neque ratione constricta, sed tota dispersa atque dissoluta; quique tunc exstiterunt Athenis eloquentiæ magistri, hi et ipsi recentes erant, et sophisticam magis subtilitatem venabantur, quam rerum verborumque gravitatem et ornatum. Ut sophisticas has spinas et subtilitatem in Andocide minus desideremus, qui jam ineunte, ut videtur, ætate in re civili et militari versatus, postea autem plerumque vagus et fortunæ temeritati subjectus, quum Rhetoribus operam non daret, suamque dicendi facultatem unice ad forensem civilemque usum conferret, non commisit, quod Lysiæ ipsi et Isocrati interdum accidit, ut, dum concinnitatem consectaretur, vim dicendi et gravitatem amitteret.

Sunt igitur nobis Orationes Andocidis lectu utilissimæ, cum ad eloquentiæ exemplum, tum ad rerum Atticarum et Antiquitatis cognitionem: quapropter nos illum dignum judicavimus, in cujus rebus enucleandis, scriptisque emendandis, operam nostram collocaremus. Hujus autem operæ hæc erit bipertita ratio, ut primum vitam ac res gestas Andocidis persequamur: deinde Orationes illius pro viribus nostris illustremus: his denique tertio loco nonnullæ accedent nostræ in Lysiam Animadversiones. Jam vero in viam ingrediamur, et de ipso videamus Andocide.

Inter nobilissimas Athenarum familias, quibus sive ductum ab antiquis regibus genus, sive præcipua a remotissimis inde temporibus inter cives dignitas, cum cura sacrorum et ipsa religione conjuncta, Εὐπατριδῶν illustre nomen paraverat, Reipublicæ deinde institutis confirmatum, insignem et antiquitate stirpis et splendore ac divitiis locum tenebat gens illa, ex qua ortus erat Andocides; quod cum Pseudo-Plutarchus et Photius in Vita ejus testantur, tum nonnumquam de hac claritate generis ipse gloriatur Orator:

vid. Or. de Red. p. 23. init. de Myst. p. 18. v. 25. seqq. p. 19. v. 7. seqq. [ed. Steph. et sic passim], ubi gentem suam vocat: *οἰκίαν πασῶν ἀρχαιοτάτην καὶ κοινοτάτην ἀεὶ τῶν δεομένων.* Neque injuria; siquidem stirpis suæ auctorem ferebant Telemachum Ulyssis filium atque ipsum adeo Mercurium: ab Ulysse gentis originem repetunt Plutarchus in Alcibiade p. 201. E., Suidas v. Ἀνδοκίδης, Eudocia in Violeto, in Anecd. Gr. Villoisoni t. I. p. 58.; a Mercurio Pseudo-Plutarchus et Photius, qui omnes ejus sententiæ auctorem laudant Hellanicum. Non erat tamen quod propterea Pseudo-Plutarchum malæ fidei accusaret Taylorus, ut egregie docuit D. Ruhnkenius in Histor. Crit. Or. Gr. p. 49. Proavus enim Ulyssis maternus erat Mercurius teste Ovidio Metamorph. l. XIII. v. 146. ad q. l. vid. Burmannus. Nempe mater Ulyssis erat Anticlea Autolyci filia, quod constat ex Homero Od. Λ. v. 84. Autolycus autem ex Mercurii cum Chione concubitu natus esse credebatur. Vid. Ovidium Metamorph. l. XI. v. 311. ibique Interpp., Hyginum Fab. 201.

Neque vero heroicam hanc gentis Andocideæ originem posterorum fortuna obscuravit; sed eorum, de quibus aliquid memoriæ proditum est, nullus fuit, quin satis clarum in Republica habuerit nomen et non exiguam auctoritatem. Quum enim, oppressa a Pisistratidis libertate, Athenienses omnia tyrannidis mala diu tulissent, ac tandem exsules, Lacedæmoniorum adjuti exercitu, Tyrannos oppugnarent et Athenis expellerent (vid. Herodotus l. V. c. 64.), civium copiis præfuisse Leogoram proavum suum auctor est Andocides de Myst. p. 14. v. 21. *Οἱ γὰρ πατέρες οἱ ὑμέτεροι, γενομένων τῇ πόλει κακῶν μεγάλων, ὅτε οἱ τύραννοι μὲν εἶχον τὴν πόλιν, ὁ δὲ δῆμος ἔφυγε, νικήσαντες μαχόμενοι τοὺς τυράννους ἐπὶ Παλληνίῳ, στρατηγοῦντος Λεωγόρου τοῦ προπάππου τοῦ ἐμοῦ, καὶ ΧΑΡΙΟΥ, οὗ ἐκεῖνος τὴν θυγατέρα εἶχεν, ἐξ ἧς ὁ ἡμέτερος ἦν πάππος, κατελθόντες εἰς τὴν πατρίδα, τοὺς μὲν ἀπέκτειναν, τῶν δὲ φυγὴν κατέγνωσαν, τοὺς δὲ μένειν ἐν τῇ πόλει ἐάσαντες ἠτίμωσαν.* At quis tandem est iste CHARIAS? incognitus sane in historia illorum temporum: quapropter Stephanus ejus loco substituit ΧΑΒΡΙΟΥ, probante Reiskio; neque me haberet dissentientem, si Chabriæ cujusdam illa ætate mentionem usquam invenissem. Fortasse rectius reponatur nomen ΚΑΛΛΙΟΥ, cujus acerbissimum fuit in Pisistratum odium, quique solus bona Tyranni emere ausus est, quum hic iterum Athenis esset ejectus. Vid. Herod. l. VI. c. 121. ubi quæ in Calliæ laudem referuntur, quamvis ab aliena manu esse cum viris doctis statuendum videatur, tamen, quin vera sint, non est quod dubitemus. De proavo suo idem confirmat Andocides de Red. p. 23. v. 2. *Ὁ τοῦ ἐμοῦ πατρὸς πρόπαππος Λεωγόρας, στασιάσας πρὸς τοὺς τυράννους ὑπὲρ τοῦ δήμου, ἐξὸν αὐτῷ διαλλαχθέντα* (l. *διαλλαχθέντι*) *τῆς ἔχθρας καὶ γενομένῳ κηδεστῇ ἄρξαι μετ' ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν τῆς πόλεως, εἵλετο μᾶλλον ἐκπεσεῖν μετὰ τοῦ δήμου, καὶ φεύγων κακοπαθεῖν μᾶλλον, ἢ*

προδότης αὐτῶν καταστῆναι. At si hæc loci lectio vera sit, non proavus, sed abavus Andocidis fuerit Leogoras: quod falsum esse et locus Andocidis modo allatus et temporum ratio evincit, cum Pisistratidæ ejecti sint Olymp. LXVII. A. 3. Andocides autem natus sit Olymp. LXXVIII. A. 1. ne dicam solennem hanc nominum apud Athenienses fuisse διαδοχὴν, ut avi nomen nepoti iterum daretur. Vid. Palmer. Exercit. ad Auct. Gr. p. 754. et Taylor Lect. Lys. c. 5. quod non solum maribus erat proprium, sed et puellæ nomen aviæ quasi hereditarium accipiebant. Vid. Isæus de Pyrrhi Hered. p. 41. v. 11. Si vero hanc lectionem retineamus, successio illa nominum in familia Andocidis erit interrupta: et, si hic fuerit abavus, proavi neque nomen cognitum est, neque res. Itaque, ut de Reiskii conjectura πατρόπαππος taceam, quod vocabulum ne Græcum quidem est, potius scribendum existimo vel πάππος, vel προπάτωρ, in cujus locum fortasse πρόπαππος successit, cum quis ad explicandum hoc vocabulum superscripsisset πάππος.

Leogoræ filius Andocides, Oratoris avus, legatus Atheniensium patriæ fœdus tricennale cum Lacedæmoniis conciliavit. Vid. Æschines π. τ. παραπρεσβ. p. 51. v. 22. [ed. Steph.] et qui eum fere descripsit Auctor Orationis de Pace, quæ inter Andocideas fertur p. 24. v. 13. idemque Pseudo-Plutarchus in Andocide confirmat: Ἀνδοκίδης Λεωγόρου μὲν ἦν πατρὸς τοῦ Ἀνδοκίδου τοῦ θεμένου πότε πρὸς Λακεδαιμονίους εἰρήνην Ἀθηναίοις; ita enim legendum esse vidit vir summus d. Ruhnkenius l. c.

Sequitur ut de Leogora dicamus Oratoris patre, quem tanquam mollem hominem et delicatum ac præcipue gulæ deditum Comici Attici sæpius perstringunt: sic apud Aristophanem Nub. v. 108. Phidippides, ubi se ad Socratem iturum negat, *non faciam*, inquit:

> Οὐκ ἂν, μὰ τὸν Διόνυσον, εἰ δοίης γέ μοι
> Τοὺς φασιανοὺς, οὓς τρέφει Λεωγόρας·

quos alii equos esse dicunt galli signum impressum habentes, alii gallos Phasianos: vid. Schol. ad d. l. Ego vero cum Athenæo l. IX. p. 387. Kustero et Brunckio ad h. l. Aristoph, gallos potius intelligendos esse crediderim, cum quia illud Leogoræ magis convenit, tum maxime ob rationem a Brunckio allatam, quod stultum foret juvenem dicere, *non abjiciam equitandi studium, licet mihi dares pulcherrimos equos.* De Leogora hæc nobis produnt Scholia ad d. l. Λεωγόρας δὲ τρυφερός τις, ὁ Ἀνδοκίδου πατήρ· Πλάτων Περιαλγεῖ·

> Ὦ θεῖε Μόρυχε, νῦν γὰρ εὐδαίμων ἔφυς,
> Καὶ Γλαυκέτης ἡ ψῆττα, καὶ Λεωγόρας,
> Οἳ ζῆτε τερπνὸν, οὐδὲν ἐνθυμούμενοι.

Εὔπολις ἐν Αὐτολύκῳ β'., ὡς καὶ διὰ Μυῤῥίναν ἑταίραν τὰ χρήματα ἀποβέβληκε, φησίν. — Λεωγόρας δὲ ὄνομα κύριον ἑνὸς τῶν Ἀθήνησι πολιτευσαμένων τότε· πατὴρ δὲ οὗτος ἦν Ἀνδοκίδου τοῦ ῥήτορος. Versus Platonis ita descripsi, prouti mihi legendi esse videntur, nisi forte pro νῦν v. 1. melius legatur τέως, quod est apud Suidam v. Φασιανοὶ, qui Scholiastæ verba fere integra descripsit. Versu 2. Casaub. ad Athenæum p. 665. scribit ὁ ψῆττα et v. 3. οἳ ζῆτ', ἀτερπὲς οὐδὲν ἐνθυμούμενοι· quod nec Kustero ad Suidam l. c. necessarium visum est, nec mihi videtur: ψῆττα etiam convicii loco dicitur apud Aristoph. Lysistr. v. 131. ταυτὶ σὺ λέγεις, ὦ ψῆττα. Vitam Leogoræ delicatam notavit quoque in Vespis Aristophanes v. 1260.

Οὗτος, ὅντιν' ἐγὼ πότ' εἶδον ἀντὶ μήλου καὶ ῥοιᾶς
Δειπνοῦντα μετὰ Λεωγόρου.

Uxorem habuit Pisandri filiam: vid. Andoc. de Myst. p. 15. v. 34. de Pace p. 27. v. 10. Quando decesserit incertum est: id constat, eum jam fuisse mortuum, cum Andocides Orationem de Mysteriis diceret: vid. d. Or. p. 19. v. 18. De accusatione ejus, quod Mysteria Eleusinia profanasset, postea dicetur.

Neque tamen prius dimittere possum Leogoram, quam Tzetzæ locum apposuerim, qui Histor. Chil. VI. v. 367. hæc habet:

Ὁ Ἀνδοκίδου ῥήτορος πατὴρ ἦν Λεωγόρας,
Ὑπ' Ἀνδοκίδου προδοθεὶς, νικήσας τε τῇ δίκῃ,
Τοὺς δικαστὰς ἱκέτευσε γυναῖκα σχεῖν ἐς γάμον,
Ὅπως δὴ παῖδας ἐξ αὐτῆς γεννήσῃ τῶν γνησίων·
Ὁ Ἀνδοκίδης γὰρ θετὸς ἦν παῖς τῷ Λεωγόρᾳ,
Χρήμασιν υἱοποιηθεὶς αὐτῷ δι' ἀπαιδίαν.

V. 371. pro vitiosa lectione θεὸς veram restitui: παῖς θετὸς est *filius adoptivus* [Emendationem in loco Tzetzæ vidi postea præceptam esse a Meurs. Att. Lect. l. V. c. 23. *In Addend.*]. Harpocration v. Θέτης, θετοὺς γὰρ ἔλεγον τοὺς εἰσποιητούς: exempla sunt apud Plutarch. in Solone p. 81. E., Arg. Or. Isæi de Aristarchi Hered. p. 79., de Hagniæ Hered. p. 82., et θέσθαι υἱὸν apud Diog. Laert. in Thalete l. I. s. 26. Sed adoptatum fuisse a Leogora Andocidem præter Tzetzen nemo veterum est qui prodiderit, cujus vero testimonium tanti non est, ut in reliquorum omnium silentio fidem ipsi habeamus.

Hoc igitur patre natus est Andocides Olymp. LXXVIII. A. 1. Archonte Theogenide, novem fere annis ante natum Lysiam. Vid. Pseudo-Plutarchus in Andocide; ubi pro ὥστε εἶναι πρεσβύτερον αὐτὸν Λυσίου ἔτεσι που ἑκατὸν, non ὀκτὼ, ut vult Taylor in Vita Lysiæ, sed ἐννέα est scribendum. Mature, ut credibile est, rei publicæ et militari dedit operam, quippe Olymp. LXXXVI. A. 2. classi 20.

navium præfuit cum Glaucone Leagri F. v. Thucyd. l. I. c. 51. et Pseudo-Plutarchus in Andocide: qui Glauco haud scio an idem sit, cujus mentio est apud Andocidem de Myst. p. 16. v. 35. atque pater Leagri, de quo ibid. p. 15. seq. agit. Andocidem Oratorem, non avum illius, classi præfuisse, præclare contra Taylorum ostendit Ruhnkenius l. c.

Neque tamen ita bello inclaruit, ut rebus domi et in pace gestis est nobilitatus. Nam non diu, ut videtur, post depositum classis imperium legatus multas regiones obiit, in eaque legatione patriæ civibusque suis magno fuit usui, ut quidem ipse prædicat Or. contra Alcib. p. 34. in fine: *Βούλομαι δ' ὑμᾶς ἀναμνῆσαι τῶν ἐμοὶ πεπραγμένων· ἐγὼ πρεσβεύσας εἰς Θετταλίαν καὶ Μακεδονίαν, καὶ εἰς Μολοσσίαν καὶ εἰς Θεσπρωτείαν, καὶ εἰς Ἰταλίαν, καὶ εἰς Σικελίαν, τοὺς μὲν διαφόρους ὄντας διήλλαξα, τοὺς δ' ἐπιτηδείους ἐποίησα, τοὺς δὲ ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν ἀπέστησα.* Quis vero dicat ex hoc ipso loco Io. Taylorum, virum eruditissimum, hujus Orationis *γνησιότητα* oppugnasse, et hoc usum argumento ut Phæaci eam vindicaret, quod hic locus prorsus obstet Lysiæ de illo testimonio, qui c. Andoc. p. p. 103. v. 38. dicit: *Ἔπειτα δὲ καὶ διώχληκε πόλεις πολλὰς ἐν τῇ ἀποδημίᾳ, Σικελίαν, Ἰταλίαν, Πελοπόννησον, Θετταλίαν, Ἑλλήσποντον, Ἰωνίαν, Κύπρον· βασιλέας πολλοὺς κεκολάκευκεν, ᾧ ἂν συγγένηται, πλὴν τοῦ Συρακουσίου Διονυσίου, κ. τ. λ.* Huic his verbis obviam it Ruhnkenius d. l. "Tardus sit oportet, qui non videat Lysiam, ut accusatorem, quam *πρεσβείαν* dicere debebat, invidiose *ἀποδημίαν* dicere. Quod autem ad Phæacem attinet, non ille legatus obiit Thessaliam, Macedoniam, Molossiam, Thesprotiam, sed solam Italiam et Siciliam, atque inde, Thucydide teste, domum revertit." At miror virorum sagacissimorum neutrum animadvertisse, non de eadem re loqui Lysiam, sive Pseudo-Lysiam, de qua dicit Andocides; non enim ille agit de legatione Andocidis, sed de peregrinatione ejus post piaculi erga Hermas, sive veram, sive falsam accusationem: quod primum quidem ex regionum diversitate apparet, cum, quas enumerat Lysias, Peloponnesum, Ioniam, Cyprum et regiones Hellesponto adjacentes, exsul adierit Andocides, ut post videbimus, non legatus; nam de iis nihil ipse l. c. dicit: deinde illud ex mentione Dionysii est manifestum, qui Syracusarum imperium occupavit A. 4. Olymp. XCIII. cum legatio Andocidis incidere videatur inter Olymp. LXXXVI. et LXXXIX. ante pactas cum Lacedæmoniis inducias: absurdum autem foret de Dionysio loqui Oratorem, nisi *ἀποδημία* illa in ea tempora incidisset, quibus hic jam Tyrannide esset potitus.

Quum igitur opes Andocidis sensim crescerent, jamque auctoritate et potentia valeret, optimatium partes secutus (vid. Or. c. Alcib. p. 30. v. 3. p. 31. Plutarchus in Alcibiade p. 201. F.) quater

in summum discrimen venit et in ipsum capitis periculum. Sed, judicum sententiis absolutus (vid. Andoc. dd. ll.), postea cum Alcibiade et Nicia, potentissimis ea ætate in republica viris, coram populo contendit, quis Ostracismo e civitate pellendus esset; atque in hanc rem Orationem illam in Alcibiadem habuit, quam nos hodieque habemus superstitem: quæ quin germana sit Andocidis post egregiam Ruhnkenii d. l. disputationem nemo est qui dubitet.

Neque tamen omnia is argumenta vel enucleasse, vel exhausisse videatur, si illius dicta cum Valckenaerianis conferantur. Rationes suas postquam dilucide exposuit Ruhnkenius: "Accedit huc, inquit, consensus viri præstantissimi et collegæ conjunctissimi, L. C. Valckenaerii, qui Taylorianas rationes iisdem, quibus nos, argumentis in Adversariis suis oppugnarat." Prælegerat nimirum Valckenaerius Ruhnkenio istam annotationum suarum particulam ex ditissima Animadversionum penu, quas ad singulos scriptores Græcos, dum eos perlegeret (perlegerat vero omnes, præcipuos haud semel), in Adversariorum libris recondere solebat. Obtulit autem mihi Adversariorum istorum particulam, cum Ruhnkenio olim communicatam, quam, ut præfatus sum, inter pauca Valckenaeriana, habet præceptor optimus Ioannes Luzac, eamque in aliquem ordinem redactam, atque hic aut illic stilo expolitam, in usus meos descripsit. Jucundus sane erit duorum in literis principum virorum in idem judicium consensus; jucundior consideratio, quo quisque modo, sibi proprio, sententiam suam explanarit et confirmarit. Itaque, concessa lubenter a Luzacio venia usus, probantibus (opinor) omnibus bonarum literarum fautoribus et studiosis, disputationem Valckenaerianam hic subjungam.

"Erudite disputans I. Taylorus Lect. Lys. Cap. 6. probabiliter evincit Orationem, quæ quarta Andocidis dicitur, *contra Alcibiadem*, non esse illius, sed Phæacis. Quamvis autem Tib. Hemsterhusium (ad Thom. Mag. p. 810. B.) in suam sententiam pertraxerit, existimo *probabiliter* tantum disputasse, neutiquam probasse. Venusta, fateor, et ingeniosa ista est Taylori disputatio, sed plena juvenilis jactantiæ, quam sic claudit: 'Tu, Lector, constanter, ubi tempus ad eam rem tulerit, meæ famæ periculo cites *Orationem Phæacis contra Alcibiadem*.' Ut hoc demonstret, primum ponit tres ex Oratione desumtas notas, quibus auctor possit dignosci; deinde contendit, has notas Phæaci tantum convenire. De singulis videamus."

"I°. Ait disputari in hac caussa, quemnam e tribus Ostracismo plecterent Athenienses, Oratorem, an *Alcibiadem*, an *Niciam?*

tum p. 695. e Plutarcho demonstrare nititur, de Ostracismo inter hos tres fuisse disputatum. Loca Plutarchi sunt Tom. I. p. 196. D. p. 530. in fine et 531. Priori loco ait Plutarchus; ‘ Cum juvenis Alcibiades ad Rempublicam accederet, facile eum reliquis Demagogis palmam præripuisse eosque prostravisse, sed certamen habuisse cum Phæace Erasistrati F., et cum Nicia Nicerati F. *τοὺς μὲν ἄλλους εὐθὺς ἐταπείνωσε δημαγωγοὺς, ἀγῶνα δ' εἶχε πρός τε Φαίακα τὸν Ἐρασιστράτου καὶ Νικίαν τὸν Νικηράτου,* — hunc ducem egregium; illum, qui, ut ipse Alcibiades, potentia tunc et auctoritate crescere inceperat, et haud ignobili stirpe erat oriundus; — *Φαίακα δ' ἀρχόμενον (ὥσπερ αὐτὸς), αὐξάνεσθαι τότε, καὶ γνωρίμων ὄντα πατέρων, ἐλαττούμενον δὲ τοῖς τε ἄλλοις, καὶ περὶ τὸν λόγον.* Cumque (addit Plutarchus,) populis videretur unum de tribus ejecturus Ostracismo, Alcibiades, inita cum Nicia *ἑταιρείᾳ*, effecit, ut pœna in accusatorem Hyperbolum verteretur.’ Alii tamen, auctore ibidem Plutarcho, affirmabant istam societatem ab Alcibiade initam cum Phæace, non cum Nicia (p. 197. B.) *ὡς δ' ἔνιοι φασὶν, οὐ πρὸς Νικίαν, ἀλλὰ πρὸς Φαίακα διαλεχθεὶς* (an *διαλλαχθείς*?) *καὶ τὴν ἐκείνου προσλαβὼν ἑταιρείαν, ἐξήλασε τὸν Ὑπέρβολον.* Qui inter istos *ἐνίους* sic senserit, cum Phæace partes junxisse Alcibiadem, non cum Nicia, Theophrastus citatur a Plutarcho (in Nicia p. 531. A.) qui ipse tamen plurium sententiam lubens sequitur. At vero nihil Plutarchus de disputatione super Ostracismo inter hos tres Viros, nihil de actione judiciaria, quæ tamen clareret, si hæc Oratio esset Phæacis. Tum porro, si illa habita esset a Phæace, Alcibiades, indignissimis modis ab illo laceratus, nunquam se cum illo potuisset conciliare: Quin potius adversus hunc ipsum cum Nicia conspirasset, non contra Hyperbolum. Ipse etiam Nicias, in suis Orationibus apud Thucydidem, quam tecte et caute tangit Alcibiadem, nihil aperte, nihil quod de Ostracismo inter se actione judiciaria illos certasse sit indicio? Immo pæne suspicor, *καὶ Νικίας* in Andocide p. 29. v. 12. ab eruditulo adjectum vel e Thucydide, vel e Plutarcho. Permirum enim esset de Alcibiade solo, de Nicia ne verbum quidem, dicere Oratorem in tota Oratione. Si vel hunc Ostracismo secum contendere judicasset indignum, hoc saltem meo judicio fuisset dicendum. Quod si tamen Phæacem hic caussam egisse quis velit, suspicari poterit, Orationem ab Andocide scriptam sub persona Phæacis, qui illam recitaverit. Aliter quidem Taylorus, qui Plutarchum emendat; cumque apud illum legatur, *φέρεται καὶ λόγος τις κατ' Ἀλκιβιάδου καὶ Φαίακος γεγραμμένος*, ille, ut suam opinionem stabiliat, corrigit, *ὑπὸ Φαίακος γεγραμμένος.* — Contra non attingit Taylorus quod est in Vita Andocidis (p. 835. A.), — *σώζεται αὐτοῦ* (Andocidis) *καὶ ἀπολογία πρὸς Φαίακα.*”

“ II°. Alteram notam Taylorus ponit Oratorem esse domo hu-

mili potius et ignobili quam illustri, ex p. 33. εἰ δεῖ κατὰ γένος (καὶ τὸ γένος Steph.) σκοπεῖν, ἐμοὶ μὲν οὐδαμόθεν προσήκει τούτου τοῦ πράγματος; atque illam notam in Phæacem transfert p. 695. B. ‘Phæax (ait) Erasistrati neque domo admodum nobilis erat, neque majoribus clarus. Gens Erasistrati nullam in veteribus Monumentis dignitatem consecuta est; primus illam nobilitavit Phæax.’ — Sed 1°. Nihil minus dicit Orator: εἰ δεῖ καὶ κατὰ γένος (sic lego) σκοπεῖν. ‘Si ego et Alcibiades secundum genus sumus judicandi, mihi hoc minime convenit. Nemo enim meorum Ostracismo fuit ejectus; Alcibiadi vero maxime, cujus avus uterque bis fuerit ejectus Ostracismo.’ 2°. Nobili genere fuit Phæax Erasistrati. Plutarchus p. 196. E. Φαίακα γνωρίμων ὄντα πατέρων. Scribendum ob sequentia, γνωρίμων μὲν ὄντα πατέρων. Si non nobile fuisset genus, Phæax istam comparationem instituere non potuisset. Nulli enim nisi nobilissimi cives ejiciebantur Ostracismo. Præterea in tot regiones legatus missus non fuisset. Apud Diog. Laert. lib. II. segm. 63. est, ὡς δῆλον ἐκ τῆς ἀπολογίας τοῦ πατρὸς Φαίακος τοῦ στρατηγοῦ, quam scripserit Æschines Socraticus.”

“III°. Taylorus tertiam notam ponit in loco p. 34. v. 23. quo dicit Orator legatum se missum in Thessaliam, Macedoniam, Molossida, Thesprotiam, Italiam, Siciliam: τοὺς μὲν, ait, διαφόρους ὄντας διήλλαξα, τοὺς δ' ἐπιτηδείους ἐποίησα. Jam vero docet e Thucyd. lib. V. cap. 4. Phæacem cum duobus Collegis anno belli decimo missum legatum in Italiam et Siciliam, &c. Hoc, fateor, speciem habet primo adspectu magnam. Verum sensit ipse Taylorus p. 694. B. obesse suæ conjecturæ locum Lysiæ p. 106. de Andocide dicentis: διώχληκε πόλεις πολλὰς ἐν τῇ ἀποδημίᾳ, Σικελίαν, Ἰταλίαν, Πελοπόννησον, Θετταλίαν, Ἑλλήσποντον, Ἰωνίαν, Κύπρον. Dicere potuit legationem Lysias invidiose ἀποδημίαν. Nisi publicis se rebus immiscuisset his in regionibus Andocides, quomodo dici potuit illas διωχληκέναι? Mihi hæc videntur in nostrum congruere. Quot non legationes hoc bello ab Atheniensibus missæ? Ætas quidem Phæacis legati missi et Alcibiadis ad Remp. accedentis non male congruunt. Anno belli decimo missus Phæax legatus; undecimo Alcibiades innotuit. Incipiebant tamen tantum uterque auctoritate florere. Apud Plutarchum est: Φαίακα — ἀρχόμενον (ὥσπερ αὐτὸς) αὐξάνεσθαι τότε. At vero tum temporis cognitus jam dudum in Rep. Andocides legationem obierat, atque in foro dicere consueverat.”

“IV°. In quo tandem arcem caussæ collocat Taylorus p. 695, 696. levissimum est argumentum et facile refelli potest. Plutarchus p. 196. E. ait: Φέρεται δὲ καὶ λόγος τις κατ' Ἀλκιβιάδου καὶ Φαίακος γεγραμμένος, ἐν ᾧ μετὰ τῶν ἄλλων γέγραπται καὶ ὅτι, τῆς πόλεως πολλὰ πομπεῖα χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ κεκτημένης, Ἀλκιβιάδης ἐχρῆτο

πᾶσιν αὐτοῖς ὥσπερ ἰδίοις πρὸς τὴν καθ' ἡμέραν δίαιταν. Taylorum pro καὶ Φαίακος legere ὑπὸ Φαίακος, supra animadvertimus. Si mutatione opus sit, legerim ego καὶ Φαίακι γεγραμμένος, quibus verbis indicarit Plutarchus: 'Cum plures scripserint Orationes contra Alcibiadem.' (κατ' Ἀλκιβιάδου scripsit Orationem Antiphon acerbissimam, cujus insignem locum habent Plutarchus et Athenæus; πρὸς Ἀλκιβιάδην Lysias. Vid. Fragm. p. 619, 620.) — 'Cum igitur plures scriptæ sint Orationes contra Alcibiadem, exstare et unam, quam habuerit Phæax.' Credendumque esset, hunc ipsum λόγον Plutarcho designatum, sive a Phæace scriptum sive Phæaci, ab Andocide nimirum, ut a Phæace pronunciaretur, si ea, quæ habet Plutarchus, in Oratione legerentur, quæ nunc Andocidis esse dicitur: At vero 1°. non dicit Andocides vel Orator, τὴν πόλιν πολλὰ πομπεῖα κεκτημένην· 2°. Non memorat πομπεῖα χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ· 3°. Non dicit Alcibiadem his usum πρὸς τὴν καθ' ἡμέραν δίαιταν· Verum in solemnitate Olympica commodato petita adhibuisse, tum in epulo, tum in sacrificio, sed tantum Olympiæ."

" Præterea nihil in rem suam affert Taylorus: Ego vero et alia ipsi argumenta obmovenda existimo."

" V°. Mirum est, si hanc ut Phæacis legerit Orationem Plutarchus, nihil inde, quod ad Alcibiadem spectet, eum excerpsisse, præter illud perpusillum sane. Multa ibi habentur Historica vitæ Alcibiadis, quæ Plutarchus attigisset, si cognita habuisset."

" VI°. Vis dicendi in hac Oratione elucet admirabilis, et prorsus Andocidea. Plutarchus autem p. 196. E. Phæacem dicit, ἐλαττούμενον τοῖς τε ἄλλοις καὶ περὶ τὸν λόγον· ἐντευκτικὸς γὰρ ἰδίᾳ καὶ πιθανὸς ἐδόκει μᾶλλον, ἢ φέρειν ἀγῶνας (an φεύγειν?) ἐν δήμῳ δυνατός· ἦν γὰρ (ὡς Εὔπολις φησί·)

Λαλεῖν ἄριστος, ἀδυνατώτατος λέγειν·

Hæc Plutarchus non nisi de Phæace dixisse videtur (vid. Taylorum p. 695. A.), quamvis a Scholiaste Aristophanis ad Equites v. 1374. δεινὸς ῥήτωρ perhibeatur. Ipsa Aristophanis verba sunt obscuriora, neque disertum fuisse Phæacem probant."

" VII°. Hanc Orationem, ut Andocidis, sine dubitatione (quod et novit Taylorus) citat Harpocr. in v. εὐανδρία. Et, si vera est conjectura mea in Mœride, v. πομπεῖα, iste Atticista hunc ipsum locum designaverit, ob quem potissimum Phæaci Orationem tribuit Taylorus."

" VIII°. Mihi quidem visus est idem stilus in hac Oratione atque in reliquis, quæ sine controversia sunt Andocideæ, eadem dicendi vehementia, eadem libertas."

" Multa quoque insunt, quæ uni videntur convenire Andocidi. p. 29. v. 8. Μεγίστοις περιπέπτωκα κινδύνοις, προθύμων μὲν καὶ

ἀγαθῶν ἀνδρῶν τυγχάνων, διόπερ σώζομαι· πλείστοις δὲ καὶ δεινοτάτοις ἐχθροῖς χρώμενος, ὑφ' ὧν διαβάλλομαι. P. 30. v. 6. *Τετράκις ἀγωνιζόμενος ἀπέφυγον,* — uti mox p. 33. v. 40. *ἐγὼ ἐν τῷ κοινῷ κέκριμαι τετράκις, ἰδίᾳ τε οὐδὲν* (leg. *οὐδένα*) *διεκώλυσα δικάζεσθαι βουλόμενον·* denique p. 34. v. 3. *τοσαυτάκις ἀγωνιζόμενος καὶ δικαίως νικήσας·* (sic legendum puto). Sæpius accusatum Andocidem, ex ipsis ejus Orationibus constat, ob Hermas dejectos, ob Cereris mysteria vulgata, ob reditum in templa. Conf. Lysiam p. 117. v. 10. p. 129, &c. Istos autem Andocidis casus persequitur Taylor Lect. Lys. p. 691, 692. P. 34. v. 5. Ait se habuisse validissimos accusatores, *καὶ λέγειν καὶ πράττειν, οἵτινες δύο τῶν τὴν αὐτὴν ἐμοὶ αἰτίαν ἐχόντων ἀπέκτειναν.* P. 32. v. 2. *Τῶν νέων αἱ διατριβαὶ οὐκ ἐν τοῖς γυμνασίοις, ἀλλ' ἐν τοῖς δικαστηρίοις εἰσί·* — *δημηγοροῦσιν οἱ νεώτεροι.* Hæc Andocidi conveniunt jam tum provectiori, non Phæaci, qui, ut e Plutarcho constat, tunc juvenis erat. P. 35. v. 29. Choragum se fuisse, victorem *εὐανδρίᾳ καὶ λαμπάδι καὶ τραγῳδοῖς.* Andocidem choragum et victorem dedicasse tripoda, constat e Vita ejus Plutarchea in fine."

Hæc a summo Valckenaerio in Adversariorum libros relata fuerunt æstate anni 1756. ad finem vergente; quæ si quis comparet cum Hist. Crit. Orat. Græc. duodecim post annos a Clar. Ruhnkenio in lucem edita (cum verba, quibus uterque pariter utitur, in istis Adversariis reperiantur), facile animadvertet, plura eorum, quæ a Valckenaerio acceperat, in suos usus a Ruhnkenio, probante illo, fuisse conversa.

CAPUT SECUNDUM.

Belli Siculi initia. De numero militum Atticorum agitur. Thucydides aliter a Plutarcho, aliter a Diodoro intellectus. Hermæ Atheniensium describuntur: magnus eorum numerus, et publice et privatim consecratus. Hipparchi Hermæ aliique. Usus Hermarum in sepulcris et viis publicis. Mons Parthenius. Ἑρμαῖοι λόφοι. Hermæ ante privatorum ædes positi: item cippi Apollinis Ἀγυιέως et Hecates sacella. Hermæ quomodo fuerint dedicati; qua ratione mutilati. Cornutus, Pausanias, Harpocration, Eustathius et Plutarchus emendantur.

Quum vero in republica florere inciperet Andocides, atque ad amplissimum quemvis honorem aditum sibi aperuisset, ab hoc gradu dejectus est luctuosissimo casu, qui cum ipsa reipublicæ ruina fuit conjunctus: quæ res quoniam Andocidi perniciei fuit, ac spem illius omnem evertit, paullo altius illam repetemus.

Post repulsos ex Græcia barbaros quum Athenienses et fortitudinis existimatione, et potentia sua, et sociorum numero magnopere essent aucti, Lacedæmoniorum invidiam excitavit ingens illa civitatis æmulæ potestas: atque Athenienses suis rebus non amplius contenti jam Græciæ totius spectabant imperium. Quum igitur hi sibi maxime obesse Lacedæmonios viderent, illi vero non nisi fractis Atheniensibus pristinam dignitatem se tueri posse intelligerent, non est mirandum, tam facile utrisque fuisse persuasum, ut bellum Græcorum genti universæ funestum susciperent. Accedebat huc Periclis auctoritas, qui tum Athenis plurimum valebat, multasque norat quasi incantationes, quibus civium animos sibi conciliabat ducebatque quo vellet, ut ait Xenophon Mem. l. II. c. 6. §. 13. Hic igitur quum pecuniam publicam minus bene administrasset, ejusque administrationis rationem reddere vereretur, aliis rebus populum implicare studuit, ut molestas istas *εὐθύνας* effugeret, atque civium suorum:

> Τὰς φύσεις — δεδοικὼς καὶ τὸν αὐτοδὰξ τρόπον,
> Πρὶν παθεῖν τι δεινὸν, αὐτὸς ἐξέφλεξε τὴν πόλιν·
> Ἐμβαλὼν σπινθῆρα μικρὸν Μεγαρικοῦ ψηφίσματος,
> Ἐξεφύσησεν τοσοῦτον πόλεμον, ὥστε τῷ καπνῷ
> Πάντας Ἕλληνας δακρῦσαι.

ut est apud Aristoph. in Pace v. 606. Hoc bellum quum pari virium contentione paribusque animis, per decem deinceps annos, varia fortuna gessissent potentissimæ Græciæ civitates, tandem mutuis cladibus defatigatæ, cæsis ad Amphipolin Cleone et Brasida, qui paci maxime fuerant adversati, fœdera in quinquaginta annos inierunt, ne septem quidem duratura.

Athenienses enim quiescere non sinebat dominandi libido; sed, simul atque a prioribus aliquantum se refecerant cladibus, ad majora animum adjecerunt: et qui satis habebant, si sua tueri possent, Siciliam, Carthaginem totamque Africam mente ac cogitatione sunt complexi. Vid. Thucyd. l. VI. c. 12. 24. 26., Aristoph. Equit. v. 174., Isocr. de Pace p. 175. seqq., Æschin. *π. τ. παραπρ.* p. 38., Diod. Sic. l. XII. c. 54. 83. l. XIII. c. 2., Plutarch. in Alcib. p. 199. E. in Nicia p. 531. B. Neque cupiditati eventus defuit.

Egestani atque Leontini, hi a Syracusanis, illi a Selinuntiis bello pressi, Atheniensium petierunt societatem, illosque et precibus et fraude ad opem sibi ferendam induxerunt. Quod cum non temere suscipiendum esse viderent Athenienses, Alcibiadem, Niciam et Lamachum summos duces classi maximæ præficiunt; pedestrem comparant exercitum, quantum nunquam ulla Græciæ civitas emiserat. Ac de classe quidem id fere inter omnes convenit, fuisse

eam 136 navium: militum vero alium Diodorus recenset numerum, alium Plutarchus: nam secundum Diodorum Sic. l. XIII. c. 2. p. 543. fuerunt in exercitu Attico ὁπλῖται καὶ σφενδονῆται πρὸς δὲ τούτοις ἱππεῖς καὶ τῶν συμμάχων πλείους τῶν ἑπτακισχιλίων· at Plutarchus in Alcibiade p. 201. B. enumerat, ὁπλίτας πεντακισχιλίους καὶ ἑκατὸν, τοξότας δὲ καὶ σφενδονήτας καὶ ψιλοὺς περὶ τριακοσίους καὶ χιλίους· qui simul faciunt sexies mille et quadringentos. Hocce tamen discrimen facile poterimus componere, si fontem adierimus, unde illi sua hauserunt: est autem fons iste Thucydides, qui l. VI. c. 43. dicit Athenienses a Corcyra esse profectos navibus, quot diximus, ὁπλίταις δὲ τοῖς ξύμπασιν ἑκατὸν καὶ πεντακισχιλίοις, καὶ τούτων Ἀθηναίων μὲν αὐτῶν ἦσαν πεντακόσιοι μὲν καὶ χίλιοι ἐκ καταλόγου, ἑπτακόσιοι δὲ θῆτες ἐπιβάται τῶν νεῶν, ξύμμαχοι δὲ οἱ ἄλλοι ξυνεστράτευον, οἱ μὲν τῶν ὑπηκόων, οἱ δ' Ἀργείων πεντακόσιοι, καὶ Μαντινέων καὶ μισθοφόρων πεντήκοντα καὶ διακόσιοι· τοξόταις δὲ τοῖς πᾶσιν ὀγδοήκοντα καὶ τετρακοσίοις κ. τ. λ. Verba καὶ τούτων et seqq. manifesto Parenthesin faciunt: hanc Diodorus conclusit in verbis ἐπιβάται τῶν νεῶν, ut cæteri qui recensentur illis 5100 non contineantur: Plutarchus demum in verbis πεντήκοντα καὶ διακόσιοι, qui et Argivos et reliquos illo numero comprehendit; cujus equidem rationi calculum adjicio, cum quia dicit Thucydides fuisse gravis armaturæ τοὺς ξύμπαντας 5100, tum vero quod in sequentibus τοξόταις δὲ cæt. iterum dativo utitur, quo et ante usus erat, quique pendet a præcedentibus ἄραντες ἐκ τῆς Κερκύρας; et, nisi ita locum capiamus, ordo verborum valde est perturbatus. Non diffiteor tamen neque sic locum Thucydidis satis videri expeditum, et putem in hos numeros vitium aliquod irrepsisse; illi enim quos singulatim recenset Thucydides, si simul computentur, nondum 3000 faciunt, et dicuntur a Plutarcho p. 200. E. Argivorum et Mantinensium affuisse 1000 ὁπλῖται. At illud vitium sine codicum auctoritate non facile quis corrigat.— His autem deinde tantæ accesserunt copiæ, ut in ultima illa calamitate quadraginta millia Atheniensium et sociorum ceciderint. Vid. Thucyd. l. VII. c. 75., Isocr. de Pace p. 176. B. Conf. Diod. Sic. l. XIII. c. 19. p. 556. ibique Wesseling.

Hæc vero quum appararetur in Siciliam expeditio, prius quam classis exiret, accidit ut una nocte omnes fere Hermæ Athenis mutilarentur. Cujus rei quoniam frequentissima est et apud Andocidem, et apud reliquos hujus ætatis scriptores mentio, operæ pretium facturos nos existimamus, si ea, quæ de illis collegimus, ad propositum nostrum accommodate exponamus.

Et primum quidem dicendum de forma Hermarum, quos ex lapide quadrato fuisse factos, exsculpto solo capite et obscœnius expressa pudendorum imagine, uno fere omnium testimonio com-

probatur. Vid. v. g. Thucyd. l. VI. c. 27., Pausan. Arcad. p. 666. et 681. Hinc Hermocreon in Epigrammate, quod exstat Anthol. l. I. c. 3. Mercurium ipsum quadratum vocat:

Καὶ σὺ τετράγλωχιν μηλοσσοὲ Μαιάδος Ἑρμᾶ.

qui versus citatur etiam a Suida v. Γλωχῖνας, ad quæ loca conf. Interpp. Huc respicit Juvenalis Sat. VIII. v. 53.

———————————— "at tu
Nil nisi Cecropides truncoque simillimus Hermæ:
Nullo quippe alio vincis discrimine, quam quod
Illi marmoreum caput est, tua vivit imago."

Ubi hæc notat vetus Scholiasta: "Hermæ effigies æneæ aut marmoreæ sine manibus, quales videmus in Circo. Hermas Athenienses ante januas pro religione positos habuere." Hujus rei alii aliam reddunt rationem: Cornutus de Nat. Deor. c. 16. Πλάττεται δὲ καὶ ἄχειρ, καὶ ἄπους, καὶ τετράγωνος τῷ σχήματι ὁ Ἑρμῆς· τετράγωνος μὲν, τῷ τὸ ἑδραῖόν τε καὶ ἀσφαλὲς ἔχειν, ὥστε καὶ τὰς πτώσεις αὐτοῦ βάσιν εἶναι· ἄχειρ δὲ καὶ ἄπους, ἐπεὶ οὔτε ποδῶν οὔτε χειρῶν δεῖται πρὸς τὸ ἀνύειν τὸ προκείμενον αὐτῷ· οἱ δ' ἀρχαῖοι τοὺς μὲν πρεσβυτέρους καὶ γεννῶντας τὸν Ἑρμῆν (l. γενειῶντας τῶν Ἑρμῶν) ὀρθὰ ἐποίουν τὰ αἰδοῖα ἔχοντας· τοὺς δὲ νεωτέρους, καὶ λείους, καὶ ἀγενείους, παρειμένα· παριστάντες, ὅτι ἐν ταῖς (l. τοῖς) προβεβηκόσι ταῖς ἡλικίαις γόνιμος ὁ λόγος καὶ τέλειός ἐστιν· ὃς δὴ καὶ τυχὼν τῷ ὄντι ἐστὶ, τυγχάνων ὧν ἂν πρόθηται· ἐν δὲ τοῖς ἀώροις, ἄγονος καὶ ἀτελής. Plutarchus in Op. An Seni gerenda sit Respubl. Opp. t. II. p. 797. F. Διὸ καὶ τῶν Ἑρμῶν τοὺς πρεσβυτέρους ἄχειρας καὶ ἄποδας ἐντεταμένους δὲ τοῖς μορίοις δημιουργοῦσιν, αἰνιττόμενοι τῶν γερόντων ἐλάχιστα δεῖσθαι (τὰς πόλεις aut τὰ πράγματα deesse censet Wyttenbachius Vir. Clar.) διὰ τοῦ σώματος ἐνεργούντων, ἐὰν τὸν λόγον ἐνεργὸν, ὡς προσήκει, καὶ γόνιμον ἔχωσιν. Ex hisce Cornuti et Plutarchi atque Herodoti loco infra allato ducta videtur Eustathii annotatio ad Il. Φ. p. 1249. v. 8. Διὸ καὶ οἱ Πελασγοὶ κατὰ τὴν ἱστορίαν ἐντεταμένον τὸν Ἑρμῆν, ἤτοι ὀρθιάζοντα, ἱδρύονται· καὶ μάλιστα τοὺς γέροντας Ἑρμᾶς γλύφουσι τοιούτους, διὰ τὴν ἐν ἄλλοις λεγομένην ἀλληγορικὴν αἰτίαν, ἥπερ ἐστὶ τὸ, τοὺς λογίους μάλιστα γέροντας γονιμωτέρους εἶναι τῶν ἔτι νεαζόντων καὶ οὔπω χρόνον ἐπιστημόνων (f. l. διὰ χρόνον ἐπιστημόνων). Aliter Macrobius Saturn. l. I. c. 19. qui obscœniori illa virilium et quadrata Hermarum forma significari putat, "solem mundi esse caput et rerum satorem, omnemque vim ejus non in quodam divisorum ministerio membrorum, sed in sola mente consistere, cujus sedes in capite est." At Cicero de N. D. l. III. c. 22. hanc reddit rationem: "Mercurius unus, Cœlo patre, Die matre natus; cujus obscœnius excitata natura traditur, quod adspectu Proserpinæ

commotus sit." Morem hunc a Pelasgis originem traxisse, tradit Herodotus l. II. c. 51. *Τοῦ δὲ Ἑρμέω τὰ ἀγάλματα ὀρθὰ ἔχειν τὰ αἰδοῖα ποιεῦντες, οὐκ ἀπ' Αἰγυπτίων μεμαθήκασι, ἀλλ' ἀπὸ Πελασγῶν· πρῶτοι μὲν Ἑλλήνων ἁπάντων Ἀθηναῖοι παραλαβόντες, παρὰ δὲ τούτων ὧλλοι.* Vid. ad h. l. Wesselingius. Figura Hermarum quadrata, præter ea quæ modo ex Cornuto et Plutarcho attuli, ab aliis item varie explicatur. Festus v. Cyllenius ita vocatum dicit Mercurium "quod omnem rem sermo sine manibus conficiat, quibus partibus corporis qui careant, *κυλλοὺς* vocari, ideoque quadratum eum fingi." Eustathius quadratos fingi dicit Hermas, tum quod philosophia sit quadripertita, cujus auctor et præses sit Mercurius, tum propter multam ejus potestatem et officia diversa, Comment. ad Il. Ω. p. 1353. v. 2. Conf. L. G. Gyraldus Hist. Deor. Synt. IX. p. 301. D. Veriorem rationem ex Themistio profert Duker. ad Thucyd. l. c. quod olim omnes statuæ hanc formam habuerint. Fuit autem hoc proprium præ cæteris Atheniensium, quod cum intelligitur ex Thucyd. l. c. *εἰσὶ δὲ κατὰ τὸ ἐπιχώριον ἡ τετράγωνος ἐργασία*: tum confirmatur ex Pausania Att. p. 56. *πρῶτοι μὲν γὰρ Ἀθηνᾶν ἐπωνόμασαν ἐργάνην, πρῶτοι δ' ἀκώλους Ἑρμᾶς·* Messen. p. 361. *Ἀθηναίων γὰρ τὸ σχῆμα τὸ τετράγωνόν ἐστιν ἐπὶ τοῖς Ἑρμαῖς, καὶ παρὰ τούτων μεμαθήκασιν οἱ ἄλλοι.* Narrat autem Clemens Alex. Protrept. p. 47. ex eoque Arnobius adv. Gentes l. VI. p. 198. sculptores Alcibiadis æquales Hermarum suorum facies ex illius vultu expressisse. Similis Hermæ *τετραγώνου* erat forma manubrio instrumenti, cui stuppas circumvolvebant, quodque *γέρων* dicebatur, de quo vid. Pollux Onom. l. VII. s. 73. Imagines nonnullas Hermarum antiquorum videre licet apud Sponium Miscell. Erud. Antiq. p. 9. et 10. ubi conf. quæ notavit V. D.

Ejusmodi igitur Hermæ innumeri fere Athenis conspiciebantur, quorum partim in privatorum atriis, partim publice erant consecrati: v. Thucyd. l. c., Diod. Sic. l. XIII. c. 2., Plutarch. in Alcib. p. 200. C. Ut ab eorum multitudine porticus quædam in foro nomen *τῶν Ἑρμῶν*, vel *Ἑρμῶν στοᾶς* acceperit, cujus meminit Lysias in Pancleon. p. 166. v. 36., Xenophon Hipparch. c. 3. §. 2., Æschines adv. Ctesiph. p. 80. v. 5. De hac porticu Harpocration v. *Ἑρμαῖ* ex Callistrati opere *περὶ Ἀθηνῶν* hunc locum excerpsit. *Ἀπὸ γὰρ τῆς ποικίλης, καὶ τῆς τοῦ βασιλέως στοᾶς, εἰσὶν οἱ Ἑρμαῖ καλούμενοι· διὰ γὰρ τὸ πολλοὺς κεῖσθαι καὶ ὑπὸ ἰδιωτῶν, καὶ ἀρχόντων, ταύτην εἰληφέναι τὴν προσηγορίαν συμβέβηκεν· ἐφ' ἑνὸς δὲ αὐτῶν ἐπιγέγραπται γράμμασιν ἀρχαίοις·*

Ἀντ' εὐεργεσίης Ἀγαμέμνονα δῆσαν Ἀχαιοί.

addit Harpocration, *ὅτι δὲ καὶ Θρᾳκῶν στοά τις ἐλέγετο, δεδήλωκε καὶ Ἀντιφῶν ἐν τῷ πρὸς Νικοκλέα.* Quid huc faciat *Θρᾳκῶν στοὰ*, de

qua haud memini me alibi legere, equidem non intelligo: certissime legendum est Ἑρμῶν στοά. Pœcilen et Regiam Porticum in foro fuisse res est satis cognita, et docet Valesius ad h. l. Fragmentum autem illud Callistrati mutilum descripsit Suidas v. Ἑρμαῖ. Plura de Hermarum Porticu vid. apud Meursium Attic. Lect. l. VI. c. 18. et Athen. Att. l. I. c. 3. qui, licet immensæ vir eruditionis, male tamen intellexit locum Andocidis de Myst. p. 5. v. 37. Τεῦκρος ἐπὶ τοῖς Ἑρμαῖς ἐμήνυσεν Εὐκτήμονα κ. τ. λ. *Teucer facinoris erga Hermas commissi accusavit Euctemonem* cæt., cujus ille hanc potestatem esse credidit: *Teucer, qui in Hermis vel ad Hermas habitat, accusavit Euctemonem:*

Hermæ complures dedicati erant in Gymnasio Ptolemæo, de quibus Pausanias in Atticis p. 39. ἐν δὲ τῷ γυμνασίῳ τῆς ἀγορᾶς ἀπέχοντι οὐ πολὺ, Πτολεμαῖον δὲ ἀπὸ τοῦ κατεσκευασμένου καλουμένῳ, λίθοι τε (l. λίθου τε, conf. ll. Paus. infra all.) εἰσὶν Ἑρμαῖ θέας ἄξιοι, καὶ εἰκὼν Πτολεμαίου χαλκῆ. De Gymnasio Ptolemæo et Hermis ibi consecratis vid. Meurs. Ath. Att. l. I. c. 6.

Erant quoque sparsi per urbem et pagos Atticos Hermæ, quos Hipparchus Pisistrati filiorum natu maximus erigi curaverat, inscriptis versibus Elegiacis, qui ad disciplinam morum pertinerent, ut, sæpius legendo, præstantissimis præceptis civium animi imbuerentur, atque ad humanitatem omnesque virtutes conformarentur: de his egregius est locus Platonis in Hipparcho t. II. p. 228. seq. edit. Steph. ubi duas ejusmodi Inscriptiones habet: altera est:

Μνῆμα τόδ' Ἱππάρχου, στεῖχε δίκαια φρονῶν.

quæ exstat quoque apud Stobæum Serm. IX. p. 102. v. 9. altera:

Μνῆμα τόδ' Ἱππάρχου, μὴ φίλον ἐξαπάτα.

Conf. Harpocrat. et Suidas v. Ἑρμαῖ, Hesych. v. Ἱππαρχεῖοι Ἑρμαῖ, Meursius in Pisistrato c. 12. et Attic. Lect. l. V. c. 6., Valesius in Maussac. ad Harpocr. p. 114. (edit. Blanc. p. 286. edit. Gronov.)

Cæterum Hermæ publica auctoritate consecrati, quos credibile est et majores fuisse et elegantiores iis, quos privati homines dedicaverant, præter illos quos diximus, hi fere apud veteres memorantur.

Andocidis Hermes ab Ægeide Tribu dedicatus ad ædem Phorbantis prope domum Andocidis, quem inter insigniores collocat Plutarchus in Alcib. p. 201. F. Vid. de eo Andoc. de Myst. p. 9. v. 10., Grammatici v. Ἀνδοκίδου Ἑρμῆς eorumque Interpretes, Vanstaveren ad Nep. Alcib. c. 3. §. 2., F. G. Freytag in Orat. Gr. Decade p. 15. seqq., et quæ ad finem h. Cap. dicemus.

Ἑρμῆς ὁ πρὸς τῇ πυλίδι apud Demosth. in Everg. p. 1146. pen. ed. Reisk. quorsum pertinet Harpocrationis nota v. Πρὸς τῇ πυλίδι

Ἑρμῆς. Φιλόχορος ἐν τῷ πέμπτῳ Ἀτθίδος, φησὶ περὶ τοῦ πρὸς τῇ πυλίδι Ἑρμοῦ· ὡς ἀρξάμενοι τειχίζειν τὸν Πειραιᾶ οἱ ἐννέα ἄρχοντες, τοῦτον ἀναθέντες, ἐπέγραψαν·

Ἀρξάμενοι πρῶτοι τειχίζειν τόνδ' ἀνέθηκαν,
Βουλῆς καὶ δήμου δόγμασι πειθόμενοι.

quam notam descripsit Suidas eod. Tit. cujus scriptura ad Harpocrationis normam videtur exigenda.

Ἑρμῆς Ψιθυριστὴς sive Susurro inter hos etiam videtur referendus: mentio illius est apud Demosth. in Neær. p. 1358. 7. ed. R., Harpocrat. et Suidam v. Ψιθυριστὴς Ἑρμῆς. Fuit hæc fortasse statua elaborata; certe insignem quendam fuisse Hermen, inde est manifestum, quod Demosthenes domum ab eo designat. Conf. de hoc Mercurio ψιθυριστῇ vel ψιθύρῳ L. G. Gyraldus Hist. D. Synt. IX. p. 307. E., Meurs. Att. Lect. l. IV. c. 12.

Ἑρμοῦ Ἀγοραίου, ut lucri et mercaturæ præsidis, in Pœcile porticu affabre facta ex ære statua erat consecrata, quam statuarii pice et cera solebant exprimere. Lucianus in Jove Tragœdo c. 33. ἀλλὰ τίς ὁ σπουδῇ προσιὼν οὗτός ἐστιν, ὁ χαλκοῦς, ὁ εὔγραμμος, ὁ εὐεπίγραφος, ὁ ἀρχαῖος τὴν ἀνάδεσιν τῆς κόμης; μᾶλλον δὲ ὁ σὸς, ὦ Ἑρμῆ, ἀδελφός ἐστιν, ὁ ἀγοραῖος, ὁ παρὰ τὴν Ποικίλην· πίττης γοῦν ἀναπέπλησται, ὁσημέραι ἐκματτόμενος ὑπὸ τῶν ἀνδριαντοποιῶν. Inducitur paullo post Mercurius ita loquens:

Ἐτύγχανον μὲν ἄρτι χαλκουργῶν ὕπο
Πιττούμενος στέρνον τε καὶ μετάφρενον·
Θώραξ δέ μοι γέλοιος, ἀμφὶ σώματι
Πλασθεὶς, παρῃώρητο μιμηλῇ τέχνῃ,
Σφραγῖδα χαλκοῦ πᾶσαν ἐντυπούμενος.

Conf. Schol. Aristoph. Equit. 297., Hesych. v. Ἀγοραῖς ibique Interpp., Gyrald. d. l. p. 304. B., Meurs. Ath. Att. l. I. c. 5. de Archont. l. IV. c. 20., Vales. ad Harpocr. v. Ἑρμαῖ p. 33. A. edit. Blanc.

Ἑρμῆς ὁ ἐπ' Αἰγέως πύλαις: de illo hæc prodit Plutarchus in Theseo p. 5. E. λέγεται δὲ, τῆς κύλικος πεσούσης, ἐκχυθῆναι τὸ φάρμακον, ὅπου νῦν ἐν Δελφινίῳ τὸ περίφρακτόν ἐστιν· ἐνταῦθα γὰρ ὁ Αἰγεὺς ᾤκει· καὶ τὸν Ἑρμῆν, τὸν πρὸς ἕω τοῦ ἱεροῦ, καλοῦσιν ἐπ' Αἰγέως πύλαις.

Ἑρμῆς Ἡγεμόνιος oraculi jussu ab Atheniensibus fuit consecratus, teste Schol. Aristoph. ad Plutum v. 1160.

Ἑρμῆς Προπυλαῖος in ipso arcis ingressu cum Gratiarum simulacris erat positus, Socratis opus. Vid. Pausan. Att. p. 53., Meurs. in Cecropia c. 7. et Att. Lect. l. VI. c. 33.

Ἑρμῆς Ἀμύητος item in arce erat dedicatus. Vid. Hesych. h. v.

ibique Interpp., Clemens Alex. Protrept. p. 81., Gyraldus d. l. p. 302. D., Meurs. in Cecropia c. 28. et Lect. Att. l. c.

Præterea in Minervæ Poliadis templo in arce ligneum Mercurii simulacrum sub myrti ramis conspiciebatur, qui a Cecrope credebatur consecratus, ut auctor est Pausanias in Att. p. 69.

In viis publicis, maxime in biviis et triviis, Hermæ ponebantur, quorum Inscriptiones, quorsum quæque via duceret, viatoribus indicarent; qualem Athenis a Patroclide fuisse dedicatum docet Harpocration: *Τρικέφαλος ὁ Ἑρμῆς, ὥσπερ διδάσκων τὰς ὁδοὺς καὶ ἔχων ὑπογραφὴν, ποῦ μὲν αὕτη φέρει ἡ ὁδὸς, ποῦ* (l. *ποῖ — ποῖ*) *δ' ἐκείνη· ἴσως δὲ πρὸς ἑκάστην ὁδὸν κεφαλὴν εἶχεν· ἔστιν δὲ ὁ ἀναθεὶς τὸν Τρικέφαλον Ἑρμῆν* (*ὡς Φιλόχορος φησὶν ἐν τρίτῃ*) *Πατροκλείδης Ἱππάρχου ἐραστὴς κ. τ. λ.* Ad finem vero illius annotationis Codex Mediceus, teste ad h. l. Gronovio, hæc addit: *τοῦτον δὲ φησὶ Φιλόχορος ἐν τρίτῃ Εὐκλείδην ἀναθεῖναι ἀγκύλῃσι*, quæ ex vitiosa scriptura ejusdem loci, qui in vulgatis Harpocrationis Edd. citatur, depravata esse videntur. De Mercurio Tricipite conf. Gyraldus l. c. p. 302. B., Meurs. Ath. Att. l. III. c. 8., et Ez. Spanhemius ad Callimachi H. in Dian. v. 69. p. 211. Eustathius vero ad Od. Δ. p. 150. v. 62. hic iterum allegoricum quid subesse credit: *Ἑρμῆς ὁ Τρικέφαλος ἄλλως τὸ τριττὸν τοῦ φιλοσόφου λόγου αἰνίττεται.* In Ceramico Hermes quadriceps erat, et in trivio quidem, ut Hesychius testatur. v. *Ἑρμῆς Τρικέφαλος*; illum forte cogitavit Lucianus in Jove Tragœdo c. 43. *οἷοί εἰσι τῶν Ἑρμῶν ἔνιοι, διττοὶ, καὶ ἀμφοτέρωθεν ὅμοιοι, πρὸς ὁπότερον ἂν αὐτῶν μέρος ἐπιστραφῇσῃ·* Eustathius ad Il. Ω. p. 1353. *δηλοῖ δὲ τὰ κατὰ τὸν Ἑρμῆν καὶ ὁ γράψας οὕτω ῥήτωρ· Ἑρμῆς τετρακέφαλος ἐν Κεραμεικῷ Τελεσαρχίδου ἔργον, ᾧ ἐπεγέγραπτο·*

> *Ἑρμῆ τετρακέφαλε καλὸν Τελεσαρχίδου ἔργον,*
> *Πάνθ' ὁρᾷς.* —

ut metrum constet legendum videtur *τετρακάρηνε*: sic Hesiod. Theog. v. 287.

> *Χρυσάωρ δ' ἔτεκε τρικάρηνον Γηρυονῆα.*

Pindarus Pyth. Od. I. v. 31. *Τύφως ἑκατογκάρανος.* Ab hac viarum custodia dictus est Mercurius *Ὅδιος* et *Ἐνόδιος*. Vid. Cornutus de Nat. Deor. c. 16. p. 168. et Gyrald. l. c. p. 306. D.

Erat autem hic mos non Atheniensibus tantum, sed aliis quoque Græciæ civitatibus cognitus. Certe in Argivorum ac Tegeatarum finibus, terminorum loco, Hermas fuisse positos, auctor est Pausanias in fine Corinthiacorum p. 202. *ἀνατείνει δὲ ὑπὲρ τὰς κώμας ὄρος Παρθένιον, καὶ Λακεδαιμονίων ἐπ' αὐτοῦ πρὸς Ἀργείους ὅροι καὶ Τεγεάτας εἰσίν· ἑστήκασι δὲ ἐπὶ τοῖς ὅροις Ἑρμαῖ λίθου καὶ τοῦ χωρίου τοῦτο τὸ ὄνομα.* Verba emendatius descripsi quam in editis leguntur, in quibus pro *Παρθένιον* scriptum exstat *παρ' ὃ*, quæ scriptura

quatuor priores literas veræ lectionis continet, cum Ο et Θ sæpe in MSS. permutari soleant. Et sane fuisse in Parthenio monte terminos Argivorum et Tegeatarum docemur ab eodem Pausania in Arcad. c. 6. p. 610. εἰσὶν οὖν ἐς Ἀρκαδίαν ἐσβολαὶ κατὰ τὴν Ἀργείαν πρὸς μὲν Ὑσιῶν καὶ κατὰ τὸ ὄρος τὸ Παρθένιον ἐς τὴν Τεγεατικὴν, et c. 54. p. 710. ὑπερβάλλοντι δὲ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους (Parthenii) ἐστὶν ἐν τοῖς ἤδη γεωργουμένοις Τεγεατῶν ὅροι καὶ Ἀργείων, καθ' ἃ καὶ ἐν τῇ κατὰ Ὑσιὰς ἐν Ἀργολίδι. Per ὄρος quoque Παρθένιον, τὸ ὑπὲρ Τεγέης, Athenis Lacedæmonem iter fecit Phidippides cursor, ut est apud Herod. l. VI. c. 105.; add. Cellarius Geogr. Ant. t. I. p. 992. Si tamen vera sit et germana lectio eorum quæ sequuntur apud Pausaniam: ἔστι δὲ ἀπ' αὐτῶν ποταμὸς καλούμενος Τανός· εἷς γὰρ δὴ οὗτος ἐκ τοῦ Πάρνωνος κάτεισι ῥέων διὰ τῆς Ἀργείας, καὶ ἐκδίδωσιν ἐς τὸν Θυρεάτην κόλπον: hæc, inquam, lectio si vera sit, Parno mons idem qui Parthenius, vel cacumen aut locus quidam in illo monte fuerit, forte in Sylburgiana conjectura acquiescere possimus, legentis: ὄρος Πάρνων: vel ἐκ τοῦ Πάρνωνος etiam mutandum in ἐκ τοῦ Παρθενίου. Tanum fluvium in Argivorum Lacedæmoniorumque finibus fuisse, docet quoque Euripides in Electra v. 410.

Ὃς ἀμφὶ ποταμὸν Τανὸν, Ἀργείας ὅρους
Τέμνοντα γαίας, Σπαρτιάτιδός τε γῆς,
Ποίμναις ὁμαρτεῖ, πόλεως ἐκβεβλημένος.

In illo vero Pausaniæ loco post χωρίου inserui τοῦτο, quod et sententia requirit, cum huic loco nomen fuisse Ἑρμῶν appareat ex initio Libri sequentis seu Laconicorum, μετὰ δὲ τοὺς Ἑρμᾶς ἐστὶν ἡ Λακωνικὴ τὰ πρὸς ἑσπέρας: et facile potuit excidere propter similitudinem literarum et præcedentium et sequentium.

Solebant quoque prætereuntes viatores statuis Mercurialibus lapidem singuli adjicere, vel etiam lapidum acervis, quos alii illa via iter facientes accumulaverant; quales acervi Ἑρμαῖοι λόφοι vel Ἕρμαῖα dicebantur. Vid. Cornutus d. l. p. 168. seq., Hesych. v. Ἑρμαῖος λόφος, Etym. M. v. Ἑρμαῖον (qui locus diligentius comparandus est cum Schol. Homeri ad finem Od. II.), et Gyrald. l. c. p. 298. F. Hinc cum apud Dionem Chrysost. p. 655. c. legeretur ἕρματα λίθων, egregie ibi Ἑρμαῖα correxit Isaac. Casaub. Diatr. in Dion. c. 66. quæ nota omnino est conferenda. Quin et in locis deviis Hermæ ponebantur, quod ibi maxime Mercurius colendus videbatur: vid. Cornut. d. l. nempe quod in illis præcipue locis errantes ejus auxilio indigerent, ut se in viam reduceret.

Antiquiori tempore Hermæ sepulcris imponebantur, priusquam id Lege vetitum fuit Athenis. Cicero de Legibus l. II. c. 26. " Sed post aliquanto, propter has amplitudines sepulcrorum, quas

in Ceramico videmus, Lege sanctum est, NE QUIS SEPULCRUM FACERET OPEROSIUS, QUAM QUOD DECEM HOMINES EFFECERINT TRIDUO. Neque id opere textorio exornari, nec Hermas hos, quos vocant, licebat imponi:" de qua Lege agit Petitus Comment. ad Leges Att. l. VI. t. 8. p. 596. seq. Exemplum Hermæ sepulcro impositi prodit Pausanias in Phoc. p. 827. ubi servavit Epitaphium inscriptum Herophilæ Sibyllæ tumulo, qui in Apollinis Sminthei luco in Troade erat exstructus:

Ἁ δ' ἐγὼ ἁ Φοίβοιο σαφηγορὶς εἰμὶ Σίβυλλα,
Τῷδ' ὑπὸ λαϊνέῳ σάματι πυθομένα·
Παρθένος αὐδάεσσα τὸ πρὶν, νῦν δ' αἰὲν ἄναυδος,
Μοίρᾳ ὑπὸ στιβαρῇ τήνδε λαχοῦσα πέδην·
Ἀλλὰ πέλας Νύμφαισι καὶ Ἑρμῇ τῷδ' ὑπόκειμαι,
Μοίραν ἔχουσ' Ἑκάτῳ τῆς τότ' ἀνακτορίης.

addit Pausanias: *ὁ μὲν δὴ παρὰ τὸ μνῆμα ἕστηκεν Ἑρμῆς τετράγωνον σχῆμα.*

Præstantium denique virorum laudes aliaque Epigrammata Hermis inscribi solebant: vid. Demosth. in Leptin. p. 301. §. 181. seq. ibique Ulpianus; quorum tria exempla habet Æschines in Ctesph. p. 80. eademque Plutarchus in Cimone p. 482. E.

Ab his autem Hermis multum et magnitudine et elegantia operis illi distabant, quos multi Atheniensium ante fores ædium et in atriis constitutos habebant, qui limen atque introitum servarent, furesque inde abigerent: unde Mercurio *στροφαίου* nomen venisse Grammaticorum plerique tradunt. Certe apud Aristoph. in Pluto v. 1154. Mercurius hæcce rogans inducitur:

Παρὰ τὴν θύραν στροφαῖον ἱδρύσασθέ με.

ad quem locum duplicem interpretationem exhibent Scholia: *στροφαῖον ἐπὶ ἀποτροπῇ τῶν ἄλλων κλεπτῶν — στροφαῖος παρὰ τὸ στρέφεσθαι καὶ πανουργεῖν — στροφαῖον ἐπεὶ στροφαὶ λέγονται καὶ οἱ συμπεπλεγμένοι καὶ δολεροὶ λόγοι· στροφαῖον δὲ ἐκάλουν ἱδρυμένον παρὰ τῇ θύρᾳ τὸν δαίμονα· ἅμα δὲ παρὰ τὸ στρέφειν τὰ πράγματα· οἱ δὲ τοῦτο ποιοῦντες πανουργοί· ἐπωνυμία δὲ τοῦτο Ἑρμοῦ, παρὰ τὸ ἐν ταῖς θύραις ἵδρυσθαι* (ita leg. ex Suida) *ἐπὶ ἀποτροπῇ τῶν ἄλλων κλεπτῶν κ. τ. λ.* Quæ iisdem fere verbis, ut assolet, descripta sunt apud Suidam v. *στροφαῖος*: et quibuscum consentit Grammaticus antiquus apud Eustathium ad Il. Ω. p. 1353. v. 9. Hesychius vero et Etymol. M. Mercurium *στροφαῖον* dictum tantum volunt *τὸν παρὰ στροφίγγι τῆς θύρας ἱδρυμένον.* Et sane fuisse Mercurium ad fores et in atriis constitutum cum ex Aristoph. l. c. aliisque Veterum locis apparet, tum ex Luciano in Votis c. 20. *ἀνορωρύχθω θησαυρὸς ὑπὸ τὸν Ἑρμῆν τὸν λίθινον, ὅς ἐστιν ἡμῖν ἐν τῇ αὐλῇ*: et Æliano V. H. l. II. c.

41. *καὶ τὸν στέφανον λαβὼν, ὅτε ἐπανῄει μετὰ τὸ δεῖπνον, τῷ Ἑρμῇ τῷ πρὸ τῶν θυρῶν ἑστῶτι ἐπέθηκεν αὐτὸν κατὰ τὸ ἔθος τῶν ἔμπροσθεν ἡμερῶν.* Conf. L. G. Gyraldus l. c. p. 303., C. Ios. Laurentii Varia Sacra Gentilium c. 8. in Thes. Gronovii t. VIII., Interpp. ad d. l. Æliani, Ez. Spanhemius ad Callim. H. in Dian. v. 142. p. 276. seq., Hemsterhus. ad Schol. Aristoph. d. l., et ad Polluc. Onomast. l. VIII. s. 72.

Attamen illud janitoris munus non proprium et peculiare erat Mercurio, sed cum Apolline et Hecate commune. Clemens Alex. Protrept. p. 44. *Ἑρμῆν προσκυνοῦσιν ὡς θεὸν καὶ τὸν Ἀγυιέα θυρωρὸν ἱστάντες.* Unde Polynices ille Euripideus in Phœn. v. 634.

Καὶ σὺ Φοῖβ' ἄναξ Ἀγυιεῦ καὶ μέλαθρα χαίρετε:

ubi Schol. *ἐν τοῖς προπυλαίοις καὶ οἰκήμασιν ἱδρυμένε, ὅτι τὸν Ἀγυιᾶ πρὸ πυλῶν ἵστασαν· κίων δὲ οὗτος ἦν εἰς ὀξὺ λήγων·* Aristoph. Vesp. p. 870.

Ὦ δεσπότ' ἄναξ γεῖτον Ἀγυιεῦ τοῦ 'μοῦ προθύρου πρὸς πύλας (l. *πρὸ πυλάων* cum Flor. Christ.).

spurcior est ejusdem in Thesmophoriazusis locus v. 494. seqq.

Ἐγὼ δὲ καταχέασα τοῦ στροφέως ὕδωρ,
Ἐξῆλθον ὡς τὸν μοῖχον· εἶτ' ἠρειδόμην
Παρὰ τὸν Ἀγυιᾶ, κύνδ' ἐχομένη τῆς δάφνης.

Hesychius quoque ait *Ἀγυιεύς· ὁ πρὸ τῶν θυρῶν ἑστὼς βωμὸς ἐν σχήματι κίονος,* et v. *Προστατήριος· τὸν Ἀπόλλωνα οὕτω λέγουσι, παρόσον πρὸ τῶν θυρῶν αὐτὸν ἀφιδρύοντο.* De hisce *Ἀγυιέως* Apollinis aris plura vid. apud Harpocrat. et Steph. Byzant. v. *Ἀγυιὰ,* Schol. Aristoph. ad Vesp. l. c., Suid. v. *Ἀγυιαὶ,* Schol. Horatii l. IV. Od. 6. v. 28., Stanleium ad Æschyli Agam. v. 1090., Barnesium ad Eurip. Ion. v. 186., Valckenaer. ad Phœn. l. c., et Interpp. Hesychii ll. cc. et Pollucis ad l. IV. s. 123. Hecates sacella frequentia fuisse in atriis Atheniensium apparet ex Aristoph. Vesp. v. 798. seqq.

Κἂν τοῖς προθύροις ἀνοικοδομήσει πᾶς ἀνὴρ,
Αὑτῷ δικαστηρίδιον μικρὸν πάνυ,
Ὥσπερ Ἑκάταιον, πανταχοῦ πρὸ τῶν θυρῶν.

Schol. *Ἑκάταιον, ἱερὸν Ἑκάτης, ὡς τῶν Ἀθηναίων πανταχοῦ ἱδρυμένων αὐτὴν, ὡς ἔφορον πάντων καὶ κουρότροφον.* Unde dicta fuit *πρόπυλα* et *προθυραῖα.* Hesych. *Πρόπυλα, ἡ Ἑκάτη:* ubi vid. Interpp. Conf. L. G. Gyrald. Hist. Deor. Synt. XII. p. 364. D., et Ez. Spanhem. ad Callim. H. in Dian. v. 38. p. 196.

Hermarum vero istorum in atriis neque cura erat magna, neque

veneratio, ut plerumque dedicarentur oblatis ollis, quæ leguminibus vel pulte essent repletæ; cum majora simulacra Deorum victimis cæsis consecrari solerent. Aristoph. in Pace v. 922.

——— ταύτην χύτραις ἱδρυτέον.
Χορ. Χύτραισιν, ὥσπερ μεμφόμενον Ἑρμίδιον;

ad quem locum consulendus omnino Scholiastes. Verum ex hac longiori digressione, quo me induxit jucundum Antiquitatis præsertim Atticæ studium, in viam, id est, ad Andocidem et male mulctatos Hermas redeat oratio.

Non diu igitur ante classis exitum, uti diximus, Hermæ fere omnes per urbem una nocte fuerunt mutilati, ut partes, quæ exstarent, iis præciderentur. Quod enim *dejectos* fuisse dicit Nepos in Alcib. id reliquorum omnium repugnat auctorum testimoniis: semper enim Veteres, ubi de hoc facto loquuntur, vocant Ἑρμῶν περικοπήν: et diserte dicit Thucydides l. VI. c. 27. περιεκόπησαν τὰ πρόσωπα: item Plutarchus in Alcib. p. 200. C. τῶν πλείστων ἀκρωτηριασθέντων τὰ πρόσωπα. Pausanias vero in *Lexico Attico* non tantum vultum illis fuisse præcisum dixit, sed addidit τοὺς τραχήλους καὶ τὰ αἰδοῖα, ut auctor est Schol. Thucyd. ad d. l. atque hoc jure possit colligi ex Aristoph. Lysistr. v. 1095. ubi legatos Lacedæmoniorum obscœnius ἑστηκότας senes Attici monent:

Εἰ σωφρονεῖτε θοἰμάτια λήψεσθ', ὅπως
Τῶν Ἑρμοκοπιδῶν μή τις ὑμᾶς ὄψεται.

Conf. Palmer. Exerc. in Auct. Gr. p. 53. Per hanc vero erga Hermas violentiam, si unum excipias Alcibiadem, nemo Atheniensium Andocide magis est nobilitatus. Quum enim illa nocte reliqui Hermæ essent mutilati, solus fere is, qui ad ædem Phorbantis prope domum Andocidis ab Ægeïde Tribu erat dedicatus, illæsus et integer mansit, indeque Andocidis Hermes cognominatus est. Vid. præter ea quæ supra diximus, Æschines de Falsa Legat. p. 17. v. 39., Plutarch. in Alcib. p. 201. F. in Nicia p. 531. E. ubi illum ait κείμενον πρὸ τῆς τότε οὔσης Ἀνδοκίδου οἰκείας (l. οἰκίας): ut misere erret Auctor *Orationis contra Andocidem*, qui Lysiæ nomen mentitus est: hic enim narrat p. 104. v. 15. Andocidem accusasse quemdam, sive Archippum, sive Aristippum, ἀσεβεῖν περὶ τὸν Ἑρμῆν τὸν αὐτοῦ πατρῷον: ubi recte Taylor legit αὑτοῦ, quoniam illa defensione usus dicitur iste Aristippus: ἦ μὴν τὸν Ἑρμῆν ὑγιᾶ τε καὶ ὅλον εἶναι, καὶ μηδὲν παθεῖν ὧνπερ οἱ ἄλλοι Ἑρμαῖ: quod manifesto ad Hermen, Andocidis qui dicebatur, referendum est. Ac de Hermis quidem et eorum mutilatione hæc pro nostro instituto dicta sufficiant: superest ut videamus, quam vim hæc res habuerit, cum in Rempublicam Atheniensium, tum in vitam atque fortunas Andocidis.

CAPUT TERTIUM.

Athenienses in bonos viros iniqui: præcisis Hermis libertati timebant. Emendatur Plutarchus. Ζητηταί. Psephismata de μηνύτροις. Accusatio de violatis Mysteriis. Andocides et Plutarchus conciliantur. Polytion, Theodorus, Pythonicus, Androcles. Alcibiades fuga elapsus. Quæ fuerint in hac accusatione partes Andocidis? Num patrem detulerit? Ipse de Mysteriis est accusatus. Emendatur Pseudo-Plutarchus. De Hermis inquisitio et accusationes. Teucer, Dioclides. Tentatur Andocidis locus. Orator quos accusaverit? Rei exitus.

In plerisque civitatibus liberis, ut quisque opibus, gloria, virtute maxime excellit, ita plurimis malorum hominum injuriis læditur: quod vitium, si in ulla civitate, maxime certe dominatum est Athenis. Nulla enim Græciæ urbs præstantiores virtute, ingenio, amore patriæ tulit viros: nulla tot cives egregios vinculis, exsilio, morte mulctavit. Cujus rei quamnam dicamus esse causam, nisi quod Athenienses varia gens et multiplex, benefactorum plerumque immemor, invida atque suspiciosa, insita quadam naturæ levitate effrænatam libidinem pro libertate coleret, atque a Demagogis, disertis quidem illis, sed malitiosis iisdem et perversis, in bonos semper incitaretur. Nam, postquam Athenis Pisistratus tyrannidem occuparat, Cylonis idem conatus erat repressus, hoc facile metu abutebantur civitatis pestes, ut populum ad quodvis scelus in optimum quemque edendum impellerent: quidquid novum et insolens esse videretur, statim Athenienses tyrannidem cogitabant, civesque innoxios suo sæpe damno plectebant. Quæ cum ita sint, non est mirandum, præcisis omnibus Mercurii statuis, totam civitatem metu fuisse perculsam et perturbatam. Nam, quamvis semper religionis violatio nefaria haberetur et scelesta, hæc tamen res una omnium maxime erat odiosa. "Hoc enim quum appareret non sine magna multorum consensione esse factum, quod non ad privatam, sed ad publicam rem pertineret, magnus multitudini timor est injectus, ne qua repentina vis in civitate exsisteret, quæ libertatem opprimeret populi:" ut ait Nepos in Alcib. c. 3. §. 2.; qui Thucydidem sequitur eadem narrantem l. VI. c. 27, 28. 53. 60.; eademque produnt Andocides de Myst. p. 6. init., Diodorus Siculus l. XIII. c. 2., Plutarchus Alcib. p. 200. D. Neque tamen omnium una hæc erat sententia: non deerant enim, qui Corinthiorum hoc inventum crederent, ut monstro deterriti Athenienses ab expeditione contra Syracusanos colonos suos desisterent: alii temulentorum juvenum insolentiam incusabant, nec portentum ullum esse arbitrabantur; ut locuples auctor est Plutarchus Alcib. p. 200: C. Ἐλέχθη μὲν οὖν, ὅτι Κορίνθιοι διὰ τοὺς Συρακουσίους ἀποίκους ὄντας, ὡς ἐπισχέσεως ἐσομένης πρὸς τῶν οἰωνῶν, ἢ μεταγνώσεως τοῦ πολέμου,

ταῦτα δράσειαν· οὐ μὴν ἥπτετό γε τῶν πολλῶν οὐδ' οὗτος ὁ λόγος, οὐδ' ὁ τῶν σημείων, δεινὸν εἶναι μηδὲν οἰομένων, ἀλλ' οἷα φιλεῖ φέρειν ἄκρατος, ἀκολάστων νέων εἰς ὕβριν ἐκ παιδιᾶς ὑποφερομένων. In hoc loco quamquam ferri forte potest *σημείων*, si struamus *τῶν οἰομένων δεινὸν εἶναι μηδὲν σημείων*, *portentorum nihil esse terribile, a portentis nihil esse timendum*; mihi tamen legendum videtur *τῶν σημεῖον δεινὸν εἶναι μηδὲν οἰομένων*, *putantium nullum esse portentum terribile.* Ex eodem, quo Plutarchus, fonte, vel ex ipso Plutarcho hausisse videtur Pseudo-Plutarchus in Vita Andocidis, sed vel non bene intellexisse vel memoria lapsus esse, si sana sit ejus lectio; ait enim: *Ἣν (δευτέραν αἰτίαν) μετ' οὐ πολὺν χρόνον τοῦ ἐπὶ Σικελίαν στόλου συνέβη γενέσθαι, Κορινθίων εἰσπεμψάντων Λεοντίνους τε καὶ Αἰγεσταίους ἄνδρας, ἰδίᾳ μελλόντων βοηθεῖν αὐτοῖς τῶν Ἀθηναίων, νύκτωρ τοὺς περὶ τὴν ἀγορὰν Ἑρμᾶς περιέκοψαν, ὡς Κράτιππος φησί.* At nullam prudentioribus fidem habuit populus superstitiosus, libertatique suæ timens; sed statim *Ζητηταὶ* sive Quæsitores creati sunt, qui Hermarum mutilatores investigarent: qui Magistratus non erat perpetuus, sed tum demum Quæsitores illi creabantur, ubi in eos inquirere oporteret, qui ærario publico deberent, et latitarent, vel qui publice aliquam fecissent injuriam. Illud manifestum est ex Lysia *Ἀπολ. Δωροδ.* p. 163. v. 6., Demosth. in Timocr. p. 703. 11. ed. R. et Ulpiano ad l. l., Polluce l. VIII. s. 115.; et docetur etiam ab Auctore Lexici Rhetorici MS. *Ζητηταί· ἀρχή τις Ἀθήνησίν ἐστι κατὰ καιροὺς καθισταμένη· πρὸς ἣν ἐμηνύοντο οἱ ὀφείλοντες τῇ πόλει χρήματα καὶ μὴ ἀποδιδόντες*: quam notam, paucis mutatis, descripserunt Suidas et Etymol. M. in v. Hoc cum præsens causa ostendit, tum docet Harpocration v. *Ζητηταί.* Monumenta enim publica violare nefas fuisse, apparet ex Aristophanis Ranis v. 369. Av. v. 1054. seq. De munere *τῶν Ζητητῶν* vid. Sigonius de Rep. Athen. l. IV. c. 3., Valesius ad d. l. Harpocr. p. 36. A. edit. Blanc. (p. 85. edit. Gronov.), et Interpp. ad Poll. d. l. Quæsitoris munere aliquando functum fuisse Andocidem, narrat Harpocr. d. l. Eorum vero qui tum creati sunt, Diognetum, Pisandrum, et Chariclem, diserte memorat Andocides de Myst. p. 3. v. 6. p. 5. v. 44. Eodem tempore ex rogatione Cleonymi, celebris illius vel potius dicam infamis, cujus innumera vitia vel centies notavit Aristophanes, qui cum Cleone et Cleophonte inter pessimos Demagogorum referri solet, 1000. drachmæ ei decretæ sunt, qui facinoris auctores invenisset, vel aliud quoddam piaculum indicasset: quam legem ulterius extendisse, atque ita ampliasse videtur Pisander, qui postea in Oligarchia magis inclaruit, ut 10000. drachmas (quæ eædem sunt ac 100. illæ minæ apud Andoc. p. 6. v. 23. et 33.) primus delator acciperet; 1000. drachmas ex Cleonymi Psephismate is haberet, qui secundus fuisset. Ita quidem colligo ex Andocide de Myst. p.

5. v. 36. Ἐπειδὴ αἱ μηνύσεις ἐγένοντο, περὶ τῶν μηνύτρων (ἦσαν γὰρ κατὰ τὸ Κλεωνύμου ψήφισμα χίλιαι δραχμαὶ, κατὰ δὲ τὸ Πεισάνδρου μύριαι) περὶ δὲ (f. δὴ) τούτων ἠμφισβήτουν οὗτοί τε οἱ μηνύσαντες, καὶ Πυθόνικος, φάσκων πρῶτος εἰσαγγεῖλαι, καὶ Ἀνδροκλῆς ὑπὲρ τῆς βουλῆς — καὶ ἐψηφίσαντο πρώτῳ μὲν Ἀνδρομάχῳ (conf. p. 2. v. 39.), δευτέρῳ δὲ Τεύκρῳ (conf. p. 3. v. 10.)· καὶ ἔλαβον Παναθηναίων τῷ ἀγῶνι, Ἀνδρόμαχος μὲν μυρίας δραχμάς· Τεῦκρος δὲ χιλίας. Præterea ἄδεια, sive pœnæ immunitas promittebatur ei, qui, facinoris ipse conscius, alios indicasset, si quidem vera dicere videretur, sin falsa, capitali pœna erat plectendus. Vid. Andocides dd. ll. p. 4. v. 2. p. 5. v. 33., Thucydides l. VI. c. 60., Plutarchus in Alcib. p. 202. A.

At tum quidem de Hermis nihil est indicatum: non diu vero postea, cum classis in Siciliam abiret, jamque Lamachi Imperatoria triremis portum relinqueret, surrexit derepente Pythonicus in concione, quæ ultima tunc ducibus habebatur, et Alcibiadem accusavit, quod mysteria Eleusinia per vinum et jocum celebrasset, se dicens servum esse producturum unius eorum, qui affuissent, si immunitatem illi decernerent. Obstrepente Alcibiade et factum negante, semotis profanis, adducitur servus Alcibiadis ad Polemarchum quæstionis habendæ causa, cui nomen Andromachus. Hic Alcibiadem, Niciadem, Melitumque accusat, quasi in ædibus Polytionis Mysteria Eleusinia, sanctissimam religionem, inter pocula per jocum celebrassent: aliosque addebat affuisse cum liberos homines, tum servos. Deinde Teucer *μέτοικος* Athenis, qui inde Megara fugerat, data etiam ἀδείᾳ reversus Athenas, se ipse cum undecim aliis accusavit. Post Agariste Alcmæonidæ uxor id piaculum ab Alcibiade, Axiocho, et Adimanto domi Charmidæ commissum esse indicavit. Tandem Lydus Phereclis servus herum suum aliosque hujus criminis reos fecit, atque in his Leogoram, patrem Andocidis, uti narrat Orator, de Myst. p. 2. v. 29. seqq. p. 3. At omnia alia Plutarchus in Alcibiade: secundum hunc enim Androcles Orator (de quo vid. Ruhnk. Hist. Crit. Or. Gr. p. 43.) servos nonnullos et *μετοίκους* protulit, qui Alcibiadem amicosque accusarent, quod, sacra Eleusinia ludibrio habentes, Alcibiades Hierophantæ, Polytion Daduchi sive Tædiferi, Theodorus Præconis sacri, in Eleusiniis munera joco essent imitati. Thessalum vero ait Cimonis filium (conf. in Cimone p. 488. C.) suo nomine libellum accusationis subscripsisse, atque ipsum libellum servavit in Alcib. p. 202. E. Cum igitur hic tantum ab Andocide discrepet Plutarchus, videamus quid hac de re statuendum sit.

Hæc historiæ Atticæ pars ex tribus potissimum scriptoribus est cognoscenda, quorum duo ipsi interfuerunt, Thucydides et Andocides Orator, tertius Plutarchus maximo delectu ac fide summa ex

antiquiorum scriptis ea decerpsit, quibus vitas excellentium virorum adornaret. Ac Thucydides quidem, de cujus præstantia si quid dicam, tantumdem de laude illius detrahere videar, cum et dilucide et diligenter hoc factum exposuerit, nomina tamen et accusantium et reorum, præterquam Alcibiadis, prodere omisit, uti et Plutarchus d. l. animadvertit: quod sive neglexerit facere, sive noluerit, non statuo: arbitror tamen de industria potius hæc illum reliquisse, ne forte cujus animum offenderet, cum vivis plerisque eorum scriberet, qui hoc facinore fuissent nobilitati. Plutarchus ea, in quibus a brevitate Thucydidis destituebatur, ex aliis supplevit, cum Historicis, tum Oratoribus et Poetis: et, quod ad res Siculas pertineret, maxime Philistum Siculum secutus videtur, vid. in Nicia p. 523. F. p. 536. A. p. 542. A.; in domesticis Atheniensium rebus describendis cum aliis uti potuit, tum Ephoro, et Cratippo, æquali Thucydidis, qui *τὰ παραλειφθέντα ὑπὸ Θουκυδίδου* scripto consignavit. Vid. Dionys. Halicarn. *περὶ τῶν Θουκυδίδου Ἰδιωμάτων* p. 143. v. 41., Pseudo-Plutarchus in Andocide p. 834. D., Vossius de Historicis Græcis l. IV. c. 7. p. 458. At Plutarchus, quum Alcibiadis res gestas enarrare, ac præsertim ingenium moresque illius ex vita atque factis ostendere sibi proposuisset, ea tantum memoriæ prodidit, quæ ad ipsum pertinerent Alcibiadem, reliquas delationes minus curavit, Andocidis res leviter attigit, quas prætermittere silentio vix poterat, quippe cum illorum temporum momentis et rebus Alcibiadis arctissime connexas. Quapropter non est mirandum, illum ab Andocide discrepare, qui, ut præsens periculum depelleret, orationem conscripsit, atque in illam non nisi ea congessit, quibus adversariorum crimina dilueret. Quocirca, etsi de fide Andocidis non nimis magnifice sentio, tamen tantam illi imprudentiam non ausim tribuere, ut in re omnibus cognita et recenti memoria, coram sociis calamitatis, et inimicis, et judicibus, in suam perniciem ita sit mentitus, ut alios accusatos fuisse dixerit, quam qui revera fuerint; cum et ad hos ipsos, et ad eos, qui Magistratus eo tempore gessissent, non uno loco provocet. Neque tamen, quamvis diversa ab Andocidis narratione Plutarchus tradat, tantum hoc discrimen esse videtur, ut nulla ratione possit componi; nam primo quidem, Polytionem esse accusatum, quasi domi illius (quæ erat in *Ἑρμῶν στοᾷ*, vid. Pausan. Att. p. 7.) facinus esset commissum, quamquam non diserte dicit Plutarchus, interfuisse tamen et Daduchi munere functum esse, ex accusatorum delatione memorat: illud vero cum Andocide confirmat Isocrates de Bigis p. 348. A. Deinde Theodorum Plutarchus inter eos enumerat, qui de Mysteriis fuerunt accusati, quum Hermarum crimen in illum transferat Andocides p. 5. v. 39. At vero quid impedit quominus utriusque criminis reum factum dicamus? Nam et accusatorum

delationes nequaquam inter se convenisse, et ipsa quæ sunt apud Andocidem exempla probant, et testis est Plutarchus p. 201. E. Porro quod Andocides Pythonicum primum facit accusatorem, Androclem Plutarchus, id ita fortasse fuerit, ut Pythonicus primus in concione, Androcles in senatu accusarit Alcibiadem, quod ita videtur propter locum ipsius Andocidis p. 4. 38. *περὶ τῶν μηνύτρων — ἠμφισβήτουν οὗτοί τε οἱ μηνύσαντες, καὶ Πυθόνικος φάσκων πρῶτος εἰσαγγεῖλαι καὶ Ἀνδροκλῆς ὑπὲρ τῆς βουλῆς.* Hunc autem potissimum memorat Plutarchus, quo clarius appareat Androclis odium in Alcibiadem, cui acerrimum illum hostem fuisse ait p. 200. E. Illam vero accusationum multitudinem et varietatem non est quod miremur. Credibile est enim non tantum Alcibiadis obtrectatores, quos permultos habebat, sed alios etiam, quibus graves essent inimicitiæ, illos infimæ conditionis homines corrupisse, ut vel Alcibiadem, vel quos ipsi vellent, inimicos suos accusarent, cum hac ratione facillime se illos esse perdituros viderent. Sed tum quidem Alcibiadem, postulantem ut de præsente statim quæstio haberetur, quod noceri posse desperabant, inimici dimiserunt, ne scilicet expeditio retardaretur: absentem criminari non destiterunt. Quo factum est, ut brevi illum, missa Salaminia, ad causam dicendam domum redire jusserint. Ipse vero sua triremi Salaminiam secutus, cum Thurios pervenisset, clam se a custodibus subduxit, in Peloponnesum trajecit, Lacedæmonem se contulit; ubi patriæ civibusque suis tantum nocuit, quantum et in Sicilia, et Athenis, prodesse potuisset. Itaque et Atheniensium in Sicilia, misso Gylippo, cæsus est exercitus, et Decelea ejus consilio munita, et Ionia a societate Atheniensium per ipsum est aversa. Unde fractis eorum viribus, nunquam se recipere potuerunt; ac tandem post diuturnam luctationem tota Respublica concidit, et in Lacedæmoniorum postestatem pervenerunt Athenæ. Sed hæc hactenus: redeamus ad Andocidem.

Quum vero de illo quotquot scripserunt, ne duo quidem plane eadem tradant, operæ pretium nos facturos existimamus, si, excussis singulorum auctorum testimoniis, verum indagare studeamus: qua in re de utraque accusatione, et de Mysteriis, et de Hermis, erit videndum. De his igitur Pseudo-Plutarchus hæc prodidit: *Μετὰ δὲ τοῦτο αἰτιαθεὶς ἀσεβεῖν, ὡς καὶ αὐτὸς τοὺς Ἑρμᾶς περικόψας, καὶ εἰς τὰ τῆς Δήμητρος ἁμαρτὼν μυστήρια, διὰ τὸ πρότερον ἀκόλαστον ὄντα, νύκτωρ κωμάσαντα θραῦσαί τι τῶν ἀγαλμάτων τοῦ θεοῦ, ἐπειδὴ οὐκ ἠβουλήθη, ὃν ἐζήτουν οἱ κατήγοροι δοῦλον ἐκδοῦναι, διαβληθῆναι, καὶ πρὸς τὴν αἰτίαν τῆς δευτέρας γραφῆς ὕποπτον γενέσθαι· ἣν μετ' οὐ πολὺν χρόνον τοῦ ἐπὶ Σικελίαν στόλου συνέβη γενέσθαι, Κορινθίων εἰσπεμψάντων Λεοντίνους τε καὶ Αἰγεσταίους ἄνδρας, ἰδίᾳ μελλόντων βοηθεῖν αὐτοῖς τῶν Ἀθηναίων, νύκτωρ τοὺς περὶ τὴν ἀγορὰν Ἑρμᾶς*

περιέκοψαν, ὡς Κράτιππός φησι, προσαμαρτὼν μυστήρια· κριθείς τε ἐπὶ τούτοις, ἀπέφυγεν ἐπὶ τῷ μηνύσειν τοὺς ἀδικοῦντας· σπουδὴν δὲ πᾶσαν ἐνεγκάμενος (l. *εἰσενεγκάμενος* ex Photio), *ἐξεῦρε τοὺς περὶ τὰ ἱερὰ ἁμαρτάνοντας, ἐν οἷς καὶ τὸν αὑτοῦ πατέρα ἐμήνυσε· καὶ τοὺς μὲν ἄλλους πάντας ἐλέγξας ἐποίησεν ἀπολέσθαι, τὸν δὲ πατέρα ἐῤῥύσατο, καίτοι δεδεμένον ἤδη, ὑποσχόμενος πολλὰ λυσιτελήσειν αὐτὸν τῇ πόλει· καὶ οὐκ ἐψεύσατο· ἤλεγξε γὰρ ὁ Λεωγόρας πολλοὺς, δημόσια χρήματα σφετεριζομένους, καὶ ἄλλα τινὰ ἀδικοῦντας· καὶ διὰ μὲν ταῦτα ἀφείθη τῆς αἰτίας.* Eadem fere sed brevius, quippe ex his decerpta, Photius narrat in Biblioth. l. c. Leogoram patrem suum accusasse Andocidem, auctor quoque est Tzetzes Chil. VI. v. 367.

> Ὁ Ἀνδοκίδου ῥήτορος πατὴρ ἦν Λεωγόρας,
> Ὑπ' Ἀνδοκίδου προδοθεὶς νικήσας τε τῇ δίκῃ.

Videntur autem hæc petita esse ex perditis contra Andocidem Orationibus, aliisve scriptis, quæ antiquitus exstiterunt, qualia memorantur Lysiæ et Theodori Byzantii. Certe in *Oratione contra Andocidem*, quæ Lysiæ nomen præfert, patrem accusasse nusquam dicitur, sed crimini illi datur, quod amicos cognatosque sibi carissimos delatione sua perdiderit, uti p. 103. v. 22. p. 105. v. 18. seqq. Attamen prius ab inimicis objectum fuisse Andocidi ex illius responsione patet: ait enim p. 3. v. 39. Ἔλεξαν γὰρ ὡς ἐγὼ *μηνύσαιμι περὶ τῶν μυστηρίων, ἀπογράψαιμί τε τὸν πατέρα τὸν ἐμαυτοῦ παρόντα, καὶ γενοίμην μηνυτὴς κατὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμαυτοῦ*: deinde crimen illud a se avertere conatur; patrem enim suum a Lydo Phereclis servo accusatum, a Speusippo judicio traditum, *παρανόμων* actione illum in judicio superasse, atque ita evasisse: se autem præ cæteris patrem esse adhortatum, ut judicii subiret periculum, neque voluntario exsilio se quæstioni subduceret. Ipse etiam accusatus est, quod Mysteriorum religionem violasset, uti significat p. 2. v. 27. p. 5. v. 2. et testatur Lysias p. 103. v. 27. p. 104. v. 40. p. 107. v. 34. item Pseudo-Plutarchus et Photius: quod crimen utrum verum fuerit an falsum, nostrum non est statuere: Andocides quidem ita pro se dixit, ut judicum sententiis sit absolutus. Priusquam tamen ab hac causa discedamus, turpissimo vitio levandus est Pseudo-Plutarchi locus, quem paullo ante apposuimus: nam quid quæso est, quod narrat? *προσαμαρτὼν μυστήρια, κριθείς τε ἐπὶ τούτοις κ. τ. λ.* An igitur bis peccavit, bis accusatus est Andocides? Minime vero: neque id Auctor voluit, neque *προσαμαρτάνειν μυστήρια* Græce dicitur. Sed hæc temere repetita sunt ex superioribus: *εἰς τὰ τῆς Δήμητρος ἁμαρτὼν μυστήρια*: nimirum ultima syllaba vocabuli *Δήμητρος* cum sequenti *ἁμαρτὼν* coaluit, cum librarius sententiæ nexum requireret, atque hæc verba repeteret post longiorem parenthesin inter *μυστήρια* et *κριθεὶς* in-

terjectam. Quapropter duo illa vocabula *προσαμαρτὼν μυστήρια* e contextu ejicienda sunt, atque eo releganda unde venerunt. Confirmat hanc emendationem Photius, qui unius tantum meminit accusationis, atque parenthesin illam, et rebus et verbis turbatam, omisit. Porro quod addit Pseudo-Plutarchus, antea noctu comissantem Andocidem per ludibrium et petulantiam simulacra quædam præcidisse, unde postea in majorem suspicionem inciderit, eo pertinere videtur, quod Thucydides l. VI. c. 28. et Plutarchus in Alcib. p. 200. C. narrant, inquilinos quosdam et servos antea factam ab ebriis juvenibus aliarum statuarum mutilationem in judicium detulisse; et has causas confundere videtur Auctor *Orationis contra Andocidem* p. 105. v. 13.

Eodem tempore Teucer Athenas reversus, cum de Mysteriis indicavit, tum Hermarum mutilatorum viros duodeviginti non ignobiles accusavit; quod primum fuit de Hermis indicium: vid. Andoc. p. 5. v. 33. Cum hinc maximæ in civitate turbæ, summi timores orirentur, dum sibi quisque metuebat, ne corriperetur (Andoc. de Myst. p. 6. v. 3. de Red. p. 20. v. 37.), usus est hac perturbatione Dioclides homo perditus. Is igitur senatum adit, se nosse dicit eos, qui facinus patrassent, vidisse enim se et cognovisse ad Lunæ splendorem fere trecentos: vid. Andoc. p. 6. v. 6. Hic vero quin idem sit, quem significant Diod. Sic. l. XIII. c. 2. p. 543. et Plutarch. in Alcib. p. 201. E. nullum mihi est dubium; neque video cur dubitaverit P. Wesselingius, vir summus, ad d. l. Diodori. Ait enim Diodorus: *προσελθὼν δέ τις τῶν ἰδιωτῶν τῇ βουλῇ, ἔφησεν εἰς οἰκίαν μετοίκου τινὰς ἑωρακέναι τῇ νουμηνίᾳ περὶ μέσας νύκτας εἰσιόντας, ἐν οἷς καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην· ἀνακρινόμενος δ' ὑπὸ τῆς βουλῆς, πῶς νυκτὸς οὔσης ἐπεγίνωσκε τὰς ὄψεις, ἔφησε πρὸς τὸ τῆς σελήνης φῶς ἑωρακέναι· οὗτος μὲν οὖν αὐτὸν ἐξελέγξας, κατεψευσμένος εὑρέθη.* De Plutarcho minus etiam est quod dubitemus; hic enim postquam delatores nominavit Teucrum et Dioclidem, atque Phrynichi Comici hunc locum apposuit:

A. *Ὦ φίλταθ' Ἑρμῆ, καὶ φυλάσσου μὴ πεσὼν*
Αὐτὸν παρακρούσῃ, καὶ παράσχῃς διαβολὴν
Ἑτέρῳ Διοκλείδᾳ βουλομένῳ κακόν τι δρᾷν.
Ἑρμ. *Φυλάξομαι· Τεύκρῳ γὰρ οὐχὶ βούλομαι*
Μήνυτρα δοῦναι τῷ παλαμναίῳ ξένῳ.

hæc subjungit: *καίτοι βέβαιον οὐδὲν οὐδ' ἰσχυρὸν οἱ μηνύοντες ἐδείκνυσαν· εἷς δ' αὐτῶν ἐρωτώμενος, ὅπως τὰ πρόσωπα τῶν Ἑρμοκοπιδῶν γνωρίσειε, καὶ ἀποκρινάμενος ὅτι πρὸς τὴν σελήνην, ἐσφάλη τοῦ παντός· ἔνης καὶ νέας οὔσης ὅτε ταῦτ' ἐδρᾶτο.* De quo eo magis mihi est persuasum, quod et Andocides dicit, Dioclidem falsi indicii pœnas morte luisse, p. 9. v. 26. Hic vero Dioclides 42. viros ac-

cusat (vid. Andoc. p. 6. v. 40.), atque in his Andocidem, Leogoram, Calliam fratrem Andocidis affinem, consobrinos tres aliosque cognatos, quos quinque enumerat orator p. 7. v. 20., at septem fuisse dicit p. 9. v. 37.; nisi forte priore loco (quem præterea corruptum bene sanasse videtur Reiske), duorum cognatorum nomina exciderint, vel, quod probabilius est, altero loco pro *ἑπτὰ* legendum sit *πέντε*: numeralium enim frequens in MSS. est confusio, potuitque vel litera Ζ ex Ε, vel *ἑπτὰ* ex compendio scribendi *πτε* corrumpi.

Illi igitur quum in carcere essent, neque ulla spes salutis appareret propter timorem populi et suspicionem, cognatus quidam Andocidis, quem ipse Charmidem, Plutarchus Timæum vocat, variis illi rationibus persuadet, ut *ἀδείᾳ* promissa usus se ipse et alios quosdam accuset, cognatosque suos et amicos nexos servet: vid. Andoc. p. 7. v. 25., Plutarch. in Alcib. p. 202. A., et hos duos viros Thucydides l. VI. c. 60. quamvis nomina non dicat, quin significet tamen nullum est dubium. Hujus igitur monitis obtemperavit Andocides, ac semetipsum aliosque jam a Teucro delatos accusavit, quibus viros addidit quatuor, quos cæteri delatores non nominaverant, Panætium, Chæredemum, Diacritum (vel, ut conjecit Valckenaerius, Lacritum), Lysistratum: vid. Andoc. p. 8. seq. Quos solos sua accusatione in exsilium esse pulsos affirmat ipse p. 8. v. 11. p. 9. v. 36. Attamen hoc vix possum componere cum iis, quæ ante dixit p. 3. v. 4. ubi Panætium enumerat inter eos, qui ab Andromacho accusati in exsilium sponte abierant. Neque vero exsules hos jam rediisse credibile est: ut adeo vel erraverit Orator, vel diversus sit hic a superiore Panætio. Reliquos autem dicit Andocides, qui ex Teucri delatione fuissent comprehensi, jam ultimo supplicio esse affectos; qui vero fuga essent elapsi, absentes capitis fuisse condemnatos. Paullo tamen aliter Thucydides l. VI. c. 60. *Τὸν μὲν μηνυτὴν εὐθὺς, καὶ τοὺς ἄλλους μετ' αὐτοῦ, ὅσων μὴ κατηγορήκει, ἔλυσαν· τοὺς δὲ καταιτιαθέντας, κρίσεις ποιήσαντες, τοὺς μὲν ἀπέκτειναν, ὅσοι ξυνελήφθησαν, τῶν δὲ διαφυγόντων θάνατον καταγνόντες, ἐπανεῖπον ἀργύριον τῷ ἀποκτείναντι*: quem sequitur Plutarchus p. 202. B. *οὓς δ' ὠνόμασε* (Andocides), *πάντες πλὴν τῶν φευγόντων ἀπώλοντο.* Quo major autem fides delationis esset, suos ipse servos ancillasque ad *βάσανον* sive quæstionem per tormenta tradidit: vide Plutarch. l. c. ipsumque Andoc. p. 9. v. 19, et 20. Neque vero hoc indicium, neque reliquorum postea certam habuit fidem, ut ait Thucydides l. c. Sed tunc quidem populus Atheniensis, his auditis, tandem verum se comperisse existimans, vinctos reliquos e carcere solvit, excubias atque custodias domum remisit, Dioclidem impurissimum calumniatorem ultimo affecit supplicio (vid. Andoc. p. 9. v. 26. seqq); et sic (quod dicit

Thucyd. l. c.) magnum commodum tota percepit civitas. Hinc quantum distet Pseudo-Plutarchi narratio, patebit, si quis locum, quem ante descripsimus, cum his contulerit.

CAPUT QUARTUM.

Andocides decreto prohibitus est a foro et sacris: non devotus. Peregre abiit. Cypri regibus primum gratiosus, deinde invisus. Aristidis filia. Emendatur Andocides. Oligarchia Athenis. Andocidem redire cupientem spes fefellit. Secundum rediens iterum est expulsus. Prytanes sæpius corrupti. Tandem ejectis XXX. Tyrannis rediit Andocides. Emendatur Pseudo-Plutarchus.

His angustiis liberatus Andocides varia deinde usus est fortuna. At, sicut ipsa fortuna Andocidis varia fuit et inconstans, sic etiam, qui de eo scripserunt, nihil certi, neque explorati, nec quod cum aliis congruat, tradiderunt. Quapropter in tanta scriptorum diversitate verum non ita facile investigare poterimus, quod ubi inventu erit difficile, probabilitatem certe consectabimur. Videamus igitur quid quisque de illo tradat. Lysias p. 105. v. 21. *Μετὰ δὲ ταῦτα, ἐπειδὴ ἀπεκτονὼς ἦν, οὓς αὐτὸς ἔφη περὶ πλείστου ποιεῖσθαι, ἔδοξε τἀληθῆ μηνῦσαι καὶ ἐλύθη· καὶ προσεψηφίσασθε ὑμεῖς αὐτὸν εἴργεσθαι τῆς ἀγορᾶς καὶ τῶν ἱερῶν, ὥστε μηδ' ἀδικούμενον* (ita leg.) *ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν δύνασθαι δίκην λαβεῖν.* Eadem fere idem p. 104. v. 5. p. 107. v. 39. quo loco addit, fuisse eum a sacerdotibus devotum: *Καὶ ἐπὶ τούτοις ἱερεῖαι καὶ ἱερεῖς στάντες κατηράσαντο πρὸς ἑσπέραν, καὶ φοινικίδας ἀνέσεισαν κατὰ τὸ νόμιμον τὸ παλαιὸν καὶ ἀρχαῖον*: de quo ritu egit Taylor ad d. l. et Lect. Lys. c. 8. Sed Andocides de Reditu p. 21. v. 4. de se ait: *Ἔγνων ἥδιστον εἶναι πράττειν τε τοιαῦτα καὶ διαιτᾶσθαι ἐκεῖ, ὅπου ἥκιστα μέλλοιμι ὀφθήσεσθαι ὑφ' ὑμῶν.* Longius etiam abeunt Pseudo-Plutarchus et Photius: *Εὐδοκιμῶν δὲ ἐπὶ τοῖς πολιτεύμασιν ὁ Ἀνδοκίδης ἐπέθετο ναυκληρίᾳ.* At factum esse quoddam contra Andocidem decretum, quo arceretur a foro et templis, licet unus nobis auctor sit Lysias, indicat tamen ipse Andoc. de Red. p. 22. v. 35. *Τουτὶ τὸ ψήφισμα ὃ ἠκούσατε [εἶναί μοι ἄδειαν] ψηφισάμενοί μοι, ὦ Ἀθηναῖοι, ὕστερον ἀφείλεσθε, χάριν ἑτέρῳ φέροντες*: et jure illud colligas ex indole et natura actionis post reditum adversus illum institutæ, quam fuisse *ἔνδειξιν* postea apparebit. Fuisse autem a sacerdotibus devotum Andocidem, unius Lysiæ auctoritate nititur, neque id facile adducar ut credam: si enim devotus fuisset, non ausus esset in patriam redire, nisi prius publice foret revocatus, et sacerdotes iidem, qui illum devovissent, ante resecrassent. Equidem existimaverim, Auctorem *Orationis contra Andocidem* Alcibiadis causam in Andocidem transtulisse: Alcibiadem enim

et diris devotum et postea resecratum fuisse, docent Plutarch. in Alcib. p. 202. F. p. 210. A., et Nepos c. 4. et 6. Quum igitur in civitate contemni se videret Andocides, mercaturæ causa alias terras adire constituit: vid. Andocides p. 17. in fine, Lysias p. 105. v. 3., Pseudo-Plutarchus et Photius dd. ll. In regiones complures pervenit et insulas, Siciliam, Italiam, Peloponnesum, Thessaliam, Hellespontum, Ioniam, Cyprum (vid. Lysias p. 103. v. 38.): et in Cypro quidem primum apud Citii regem fuit gratiosus; deinde, cum illum a se alienasset, in vincula conjectus et maxima quæque mala passus est (vid. Lysias p. 105. v. 26.); quod ideo factum dicunt Pseudo-Plutarchus et Photius, quod filiam Aristidis cujusdam, consobrinam suam, clam familiæ surreptam, primum dono miserit Cyprio tyranno, dein quum timeret, ne domum reversus plagii accusaretur, illamque iterum conaretur abducere, deprehensus sit. Hujus rei quoque meminit Tzetzes l. ante cit.

Καὶ τὴν αὐτοῦ ἀνεψιὰν ὁ 'Ανδοκίδης οὗτος
Πυρῶν πωλεῖ τῷ βασιλεῖ τῷ τότε τῶν Κυπρίων·
Τοῦ 'Αριστείδου δὲ ἡ παῖς θυγάτριον ὑπῆρχεν.

Hæc dum peregre agebat Andocides, Athenis interea res vehementer erant mutatæ: nam, paucorum dominatu constituto, concilii Oligarchici, in quod quadringenti ex universis civibus allecti fuerant, seu senatus, qui dicebatur Quadringentorum, nutu omnia gerebantur. Andocides igitur, statum popularem exosus et optimatium amicus, magnam apud hos se gratiam initurum speravit, si classem Atticam, quibuscumque rebus posset, juvaret. Cum autem Archelaum Macedoniæ Regem amicum haberet et hospitem paternum, veniam ab illo impetravit remiges coemendi ex regione illius imperio subjecta: quos ipse sine lucro suo, eodem quo emerat pretio, præfectis classi Atheniensium tradidit, ac frumentum præterea et æs advexit. Sed, ut maritimis hominibus insitum est plerumque libertatis studium, ita tum quoque nautæ et classiarii Attici, qui Sami erant, Quadringentorum imperium recusabant, et antiquum populare imperium tueri constituerant. Itaque Andocides Athenas reversus tantum abfuit ut laudaretur, ut in summum eorum, qui rempublicam tenebant, incurreret odium: Quadringenti enim, simul atque illum rediisse erat compertum, statim corripi jusserunt, eorumque princeps Pisander illum accusavit, quod frumentum et remiges hostili exercitui (sic cives ipse suos vocabat) præbuisset. Fremente senatu et irato, ad aram, quæ in curia erat, prosilit Andocides, unde supplicem avellere nefas habebatur; quod ipsi tum quoque saluti fuit. Primum enim in carcerem conjectus, postea ab illis dimissus est. Vid. Andocides de Red. p. 21., Lysias p. 105. v. 29., Pseudo-Plutarchus et Photius in Vita. Historiam

illorum temporum exponunt Thucydides l. VIII., Diodorus Siculus l. XIII., Plutarchus et Nepos in Alcibiade: multaque quæ huc pertinent, attulerunt Io. Taylor in Vita Lysiæ et P. Van Spaan Dissert. de Antiphonte c. 2. p. 11. seqq. Hic igitur redeundi conatus cum male cessisset Andocidi, iterum in Cyprum abiit, atque ad Evagoram se contulit, Salaminis aliarumque Cypri civitatum regem: apud quem cum aliquamdiu gratia floruisset, deinde odium illius contraxit, et in custodiam datus est: ex qua cum evasisset, aliquamdiu oberravit, donec tandem Athenas redire ausus est, restituto pridem populari imperio. Cum vero decreto populi arceretur a foro, Prytanibus pecunia data persuasit, ut se in concionem venire paterentur. Sed hæc res infelicem habuit exitum: Athenienses enim, memores Psephismatis ante facti, illum in exsilium expulerunt: vid. Lysias p. 105. v. 32. seqq., Pseudo-Plutarchus et Photius ll. cc. In hujus autem causæ disceptatione habitam esse orationem *περὶ τῆς ἑαυτοῦ καθόδου* infra probare conabimur. De Prytanum in comitiis munere egregie disseruit Vir Clar., cui summa quæque debeo, Io. Luzacius Disquisit. de Epistatis et Proedris Athen. in Annot. ad Orat. de Socrate Cive p. 92. seqq. *Δωροδοκίαν* illis exprobrat Aristophanes in Pace v. 905. seqq.

Ἀλλ' ὦ Πρυτάνεις, δέχεσθε τὴν Θεωρίαν·
Ἴδ' ὡς προθύμως ὁ Πρύτανις παρεδέξατο·
Ἀλλ' οὐκ ἂν εἴ τι προῖκα προσαγαγεῖν σ' ἔδει·
Ἀλλ' εὗρον ἄν σ' ὑπέχοντα τὴν ἐκεχειρίαν.

Thesmoph. v. 943.

Ὦ Πρύτανι, πρὸς τῆς δεξιᾶς, ἥνπερ φιλεῖς
Κοίλην προτείνειν, ἀργύριον ἤν τις διδῷ.

item Lysias Epil. c. Ergocl. p. 180. v. 14. *Ὁρῶ δ' αὐτοὺς — ὠνουμένους τὰς αὐτῶν ψυχὰς καὶ παρὰ τῶν λεγόντων, καὶ παρὰ τῶν ἐχθρῶν, καὶ παρὰ τῶν Πρυτάνεων, καὶ πολλοὺς Ἀθηναίων ἀργυρίῳ διαφθείρειν.*

Tertium igitur exsul Andocides Elidem se recepit: vid. Pseudo-Plutarchus et Photius: dum domum illius interea habitabat Cleophon, ante lyrarum faber, tum vero princeps demagogorum: vid. Andoc. de Myst. p. 19. v. 8. Cum autem Thrasybulus XXX. Tyrannos expulisset Athenis, Andocides quoque rediit: vid. Pseudo-Plutarchus et Photius. Attamen ipse illos in recuperanda civitate non adjuvit, neque in Piræeum ad eos pervenit: dicit enim p. 17. v. 17. se ex Cypro Athenas rediisse: unde mihi videtur Elide domicilium habuisse, et hinc mercaturæ causa alias obiisse regiones, et cum Cypriis maxime habuisse commercia. Verisimile enim est illum cum Cypri regibus rediisse in gratiam, quoniam Or. de Red. p. 22. v. 17. dicit se effecisse, ut ex Cypro frumentum adveheretur,

et de Myst. p. 1. v. 21. multos se habere agros in Cypro sibi donatos, quos sine regum illorum venia habere non potuisset. Postremo autem loco de agris dicere Oratorem, et pro ἡ πολλὴ legendum esse γῇ πολλῇ, cum res ipsa ostendit, tum præter Reiskium viderat Valckenaerius Vir. Clar. et in schedis suis notaverat. Hoc tempus vitæ Andocidis Pseudo-Plutarchus ita descripsit: Δεθεὶς δὲ ὑπὸ τούτων [τῶν τετρακοσίων] καὶ διαφυγὼν αὖθις, ὁπότε κατελύθη ἡ ὀλιγαρχία, ἐξέπεσε τῆς πόλεως, τῶν τριάκοντα τὴν ἀρχὴν παραλαβόντων· οἰκήσας δὲ τὸν τῆς φυγῆς χρόνον ἐν Ἤλιδι, κατελθόντων τῶν περὶ Θρασύβουλον, καὶ αὐτὸς ἧκεν εἰς τὴν πόλιν. At qualis demum est illa temporum ratio? *In exsilium abiit post oligarchiam dissolutam, quum XXX. Tyranni imperium occupassent.* Inter quadringentos enim et XXX. Tyrannorum dominationem septem anni interjecti sunt. Non credo tamen hunc esse errorem auctoris, sed librarii. Photius enim in suo codice aliter legit, cum hæc Pseudo-Plutarchi verba in Bibliothecam suam ita transtulerit: Δεθεὶς δὲ ὑπὸ τούτων πάλιν διέφυγεν· ἡνίκα δὲ ἡ ὀλιγαρχία κατελύθη, ἐφυγαδεύθη τῆς πόλεως· καὶ ἐν Ἤλιδι τὸν τῆς φυγῆς χρόνον διατρίψας, τῶν περὶ Θρασύβουλον κατεληλυθότων, καὶ αὐτὸς συγκατελήλυθεν. Quare et in Pseudo-Plutarcho ita fortasse rescribendum: ἐξέπεσε τῆς πόλεως, τῶν τριάκοντα τὴν ἀρχὴν οὔπω παραλαβόντων: vel verba: τῶν Λ̄ τὴν ἀρχὴν παραλαβόντων: quæ nec Photius habet, delenda sunt.

CAPUT QUINTUM.

Andocides iterum magnus in civitate. Emendatur Pseudo-Plutarchus. De jure puellarum ἐπικλήρων disseritur. Filii sorores suas ab hereditate paterna excludebant: filiæ fratres nothos. Puella ἐπίπροικος quænam, item ἐπίκληρος et ἐπίδικος? De filiarum nuptiis testamento pater disponebat: si is non fecisset, Lex. Ἐπιδικάζεσθαι τῆς ἐπικλήρου. Tutela mulierum. Ἀγχιστεῖς et ἀγχίστεια. Dos a cognatis puellæ ἐπικλήρῳ danda. Εἰσαγγελία. Πρόσκλησις sive πρόκλησις evictio τῆς ἐπικλήρου. Jurisdictio de iis Archontis. Epilyci filiæ. Leager. Callias Andocidi litem parat. Cephissius. Agyrrhius. Explicatur Andocides. Reliqua ejus vita et res exponuntur. Ipse gentis suæ fuit ultimus.

Reversus Athenas Andocides pristinam brevi recuperavit auctoritatem (vid. Lysias, p. 106. v. 7.): vix decem dies redierat, quin Archippum, sive Aristippum (quodcunque tandem illi nomen fuerit) accusaret, quod Hermen suum avitum læsisset: hic autem, quamquam respondere poterat, illum integrum esse et illæsum, tamen data pecunia Andocidem ab accusatione avertere maluit, quam judicii periculum subire: vid. Lysias p. 104. v. 11. Deinde senator factus multum et in senatu et in concione valuit; complura munera publica administravit: Gymnasiarchus fuit Vulcanalibus;

Architheorus ad ludos Isthmicos et Olympicos missus est: deinde sacri ærarii fuit Quæstor (vid. Or. de Myst. p. 17. v. 19.): et Choregus Dithyrambicis Poetis victor donarium sacravit tripodem, ut prodit Pseudo-Plutarchus, cujus hunc locum insigni mendo liberavit Taylor Lect. Lys. c. 5. Sed aliud reliquit vitium, quod nos nunc expurgare conabimur. Scriptum est enim in vulgatis Editionibus: *καὶ αὐτὸς δὲ ἐχορήγησε κυκλίῳ χορῷ τῇ αὐτοῦ φυλῇ ἀγωνιζομένῳ διθυράμβῳ.* Sed legendum credo *ἀγωνιζομένοις διθυράμβῳ. Choregus sumtus præbuit in certamen poetarum dithyrambico carmine certantium.* Vulgatissimæ locutionis *χορηγεῖν τραγῳδοῖς, κωμῳδοῖς* cæt. exempla vid. apud Lysiam de Bonis Aristoph. p. 154. v. 29. Δωρ. 'Απολ. p. 161. v. 34. p. seq., Isæum de Dicæog. Hered. p. 54. v. 29., Demosth. in Mid. p. 535. 12. ed. R. Quamvis vero, istis honoribus functus, summa auctoritate valere in civitate videretur, illa amplitudo non impedivit, quominus interea *ἐνδείξεως* actione peteretur, ut auctor est Lysias p. 105. v. 42.; qua tamen absolutum fuisse verisimile est, quod postea eadem adversus ipsum actio est instituta. Nam tertio postquam in patriam redierat anno (vid. Or. de Myst. p. 17. v. 17.) in summum omnium rerum discrimen adductus fuit Andocides, ad quod depellendum cum dicta sit ab eo palmaria illa *de Mysteriis* oratio, singula causarum momenta exponemus, quibus inducti Oratoris inimici hanc ei litem intulerunt: quod ut tutius meliusque facere possimus, nonnulla prius ex jure Attico de puellis orbis erunt delibanda, quæ insignem hujus orationis locum, qui exstat p. 15. seq. illustrent.

Cum Athenienses admodum timerent, ne familiæ exstinguerentur et sacra gentilitia interirent, magnaque haberetur calamitas, si quis sine liberis, vel ex se natis, vel certe adoptatis, moreretur (vid. v. g. Andoc. de Myst. p. 19. v. 6., Isocr. Æginet. p. 394. A. et C., Isæus de Philoct. Hered. p. 56. v. 31. seqq., Demosth. c. Macart. p. 1053, 21. 1075, 12. sqq. 1076, 14. sqq. ed. Reisk.), variis huic rei rationibus, et sibi quisque, et leges in commune prospiciebant. Si quis igitur liberos utriusque sexus relinqueret, filii vel, iis mortuis, nepotes ex illis nomen gentile sustinebant, et hereditatem paternam sibi acquirebant, indeque sorores alebant: vide Demosth. c. Macart. p. 1067, 1., et exemplum apud Lysiam Apol. adv. Sim. p. 97. init. Cum vero illæ nuberent, dotem dabant, ipsique maritis despondebant: atque ex tali matrimonio liberi legitimi nascebantur. Lex apud Demosthenem in Steph. II. p. 1134, 16. *Ἣν ἂν ἐγγυήσῃ ἐπὶ δικαίοις δάμαρτα εἶναι, ἢ πατὴρ, ἢ ἀδελφὸς ὁμοπάτωρ, ἢ πάππος ὁ πρὸς πατρὸς, ἐκ ταύτης εἶναι παῖδας γνησίους*: Lysias pro Mantitheo p. 146. v. 18. *Δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα, ἐπιδοὺς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρᾳ*: de Bonis Aristoph. p. 157. v. 18. *Καὶ ἰδίᾳ τισὶ τῶν πολιτῶν ἀποροῦσι ξυνεξέδωκε θυγατέρας καὶ ἀδελφάς*: Isæus de

Pyrrhi Hered. p. 38. v. 18. ἐτόλμησε μαρτυρῆσαι ἐγγυῆσαι τῷ θείῳ τῷ ἡμετέρῳ τὴν ἀδελφὴν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα εἶναι κατὰ τοὺς νόμους. Conf. p. 40. v. 27. p. 41. f. et seq. p. 45. v. 21. seq. Talis autem puella dicebatur ἐπίπροικος, quod dotem tantum ex bonis paternis consequebatur. Pollux Onomast. l. III. s. 35. ἡ μὲν σὺν προικὶ ἐπίπροικος: vid. Harpocrat. et Suidas v. ἐπίδικος. At, si filium nullum germanum decedens quis relinqueret, sed filiam unam vel plures, illæ filiæ dicebantur ἐπίκληροι (vid. Harpocrat. et Suidas l. c., Schol. Aristoph. ad Vespas v. 581. Av. 1652.); et nothos fratres ab hereditate excludebant: vid. Aristoph. Av. 1640. seqq. et Schol. ad d. l. Neque solum ἐπίκληρος talis virgo dicebatur, sed et ἐπικληρῖτις Isæo audivit, teste Harpocrat. v. ἐπίδικος: item Soloni, ut auctor est Pollux l. III. segm. 33. Euripidi ἔγκληρος Iphig. Taur. v. 682. unde et in Hippol. v. 1011. ἔγκληρον εὐνὴν προσλαβών. Hesychius: ἔγκληρον, ἐπίκληρον, πλούσιον, ἐνούσιον: legendum esse πλουσίαν monuit Io. Luzacius in Lectionibus domesticis, ad d. l. Hippolyti Euripidei, cum solæ fœminæ ἐπίκληροι, et ἔγκληροι dicantur. Apud Iones videtur filia unica heres πατρούχου nomen habuisse: certe ita vocatur ab Herodoto l. VI. c. 57. vid. Valckenaerius ad i. l. et Ruhnkenius ad Timæum v. πατρούχου παρθένου. Dores illam appellarunt ἐπιπαματίδα, ἐπιπάμονα, et ἐμπάμονα: quæ vocabula originem ducunt a verbo πάω vel πάομαι *possideo*. Vid. Maussac. ad Harpocrat. v. ἐπίδικος et v. κῶδια: Hemsterhusius ad Polluc. l. X. s. 20. (ubi et Eustathio ἐπιπαματίδας pro vitioso μάνδας reddidit): et ad Hesychium p. 1197. Kuster et Alberti ad eundem v. ἐπιπαματίδα. Jam vero, ne stirps exstingueretur, sæpius filiam ejusmodi unicam una cum hereditate alicui ex amicis testamento relinquebant, ea conditione, ut puer ex illo natus in φράτορας defuncti inscriberetur: in cujus enim φράτορας quis esset receptus, ejus filius legitimus, sive nativitate, sive adoptione, habebatur. Vid. Petitus Comment. ad Leges Att. l. II. tit. 4. p. 223. et de ipso ritu Scholiastes Comici ad Ranas v. 810. Quin et illi, qui unicam haberet filiam, non licuit aliter quemquam adoptare, nisi simul filiam suam illi in matrimonium elocaret. Isæus de Pyrrhi Hered. p. 44. v. 38. Ὁ γὰρ νόμος διαῤῥήδην λέγει· ἐξεῖναι διαθέσθαι ὅπως ἂν ἐθέλῃ τις τὰ ἑαυτοῦ, ἐὰν μὴ παῖδας γνησίους καταλίπῃ ἄῤῥενας· ἂν δὲ θηλείας καταλίπῃ, ἐπὶ ταύταις· οὐκοῦν μετὰ τῶν θυγατέρων ἔστι δοῦναι καὶ διαθέσθαι τὰ αὑτοῦ· ἄνευ δὲ τῶν γνησίων θυγατέρων οὐχ οἷόν τε οὔτε ποιήσασθαι οὔτε δοῦναι οὐδενὶ οὐδὲν τῶν ἑαυτοῦ. Eadem Lex exstat apud Demosthenem c. Macart. p. 1067. 1. ed. R. Conf. Isæus d. Or. p. 45. v. 18. seqq. Demosth. c. Macart. p. 1053. 21. c. Steph. II. p. 1136. 1. Pertinet huc locus Aristophanis in Vespis v. 581.

Κἂν ἀποθνήσκων ὁ πατήρ τῳ δῷ καταλιπὼν παῖδ' ἐπίκληρον,
Κλαίειν ἡμεῖς μακρὰ τὴν κεφαλὴν εἰπόντες τῇ διαθήκῃ,

Καὶ τῇ κόγχῃ τῇ πάνυ σεμνῶς τοῖς σημείοισιν ἐπούσῃ,
Ἔδομεν ταύτην, ὅστις ἂν ἡμᾶς ἀντιβολήσας ἀναπείσῃ.

et v. 587.

Τῆς δ' ἐπικλήρου τὴν διαθήκην ἀδικεῖς ἀνακογχυλιάζων.

Ita quidem juris erat, si quis testamentum fecisset: si vero intestato esset mortuus, is, qui genere proximus esset, lege jubebatur, puellam sibi in matrimonium petere, quod dicebatur ἐπιδικάζεσθαι τῆς ἐπικλήρου: et tum virgo fiebat ἐπίδικος. Pollux l. III. s. 33. Ἐπίδικος δὲ, ἡ ἐπίκληρος λέγεται, ὑπὲρ ἧς ἀμφισβητοῦσί τινες ἀλλήλοις, ὡς μᾶλλον εἰς αὐτοὺς τῆς ἀγχιστείας καθήκουσης. Conf. l. VIII. s. 23. Harpocrat. et Suidas in v. Jus illud tradit Isæus d. Or. p. 44. v. 23. Ἂν ὁ πατὴρ αὐτῶν τελευτήσαι (ita leg. videtur cum Reiskio) μὴ καταλιπὼν αὐταῖς γνησίους ἀδελφοὺς, τοῖς ἐγγύτατα γένους ἐπιδίκους εἶναι ὁ νόμος κελεύει κ. τ. λ. Demosth. c. Macart. p. 1053. pen. ed. R. Ἐπιδικασάμενος ὡς γένει ὢν ἐγγυτάτω: p. 1056. 9. ὄντες γὰρ ἐν ταὐτῷ γένει Θεοπόμπῳ καὶ προσήκοντες ὁμοίως τῷ Ἁγνίᾳ, οὗ ἐστὶν ὁ κλῆρος, οὐδεὶς αὐτῶν οὔτε πρότερον πώποτε, οὔτε νῦν ἠνώχλησεν ἡμῖν, οὔτε ἠμφισβήτησεν, οὔτε τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου, οὔτε τῆς γυναικὸς τῆς ἐπικλήρου, ἣν ἐγὼ ἔχω ἐπιδικασάμενος, ἡγούμενοι οὐδ' ὁτιοῦν προσήκειν ἑαυτοῖς οὐδενὸς τῶν Ἁγνίου: p. 1075. 25. ἐγὼ δ' ἐπεδικασάμην τῆς τούτου μητρός. Vide et Isæum de Philoct. Hered. p. 62. init. de Aristarchi Hered. p. 80. init. Diodorus Siculus l. XII. c. 18. p. 490. Τρίτος δὲ νόμος διωρθώθη (a Charonda) ὁ περὶ τῶν ἐπικλήρων ὁ καὶ παρὰ Σόλωνι κείμενος· ἐκέλευε γὰρ τῇ ἐπικλήρῳ ἐπιδικάζεσθαι τὸν ἔγγιστα γένους, ὡσαύτως δὲ καὶ τὴν ἐπίκληρον ἐπιδικάζεσθαι τῷ ἀγχιστεῖ, ᾧ ἦν ἀνάγκη συνοικεῖν, ἢ πεντακοσίας ἐκτίσαι δραχμὰς εἰς προικὸς λόγον τῇ πενιχρᾷ ἐπικλήρῳ. Minus ex more Attico Diodorus verbum ἐπιδικάζεσθαι dativo jungit, quo Attici scriptores cum genitivo utuntur; neque etiam satis accurate ex jure Attico dotem definivit, ut apparebit ex iis, quæ postea dicerentur. Terentius in Adelph. A. IV. Sc. 5. v. 16.

——— "Hæc virgo orba est patre.
Hic meus amicus illi genere est proximus.
Huic leges cogunt nubere hanc."

in Phormione, quæ fabula ex Apollodori Ἐπιδικαζομένῃ est desumta, A. I. Sc. 2. v. 75.

"Lex est, ut orbæ, qui sint genere proximi,
Eis nubant: et illos ducere eadem hæc Lex jubet."

Conf. Budæus Comment. l. Gr. p. m. 81., Grotius Comment. ad Matth. I. v. 16., et Petitus Comment. ad Leges Att. l. VI. t. 1. p. 535. et 539. seqq. Actio, qua cognati petebant τὴν ἐπίκληρον, et

de *ἀγχιστείᾳ* inter se contendebant, dicebatur *πρόσκλησις*. Pollux l. VIII. segm. 62. *πρόσκλησις δέ ἐστιν ἐπὶ τῶν ἀμφισβητούντων κλήρου καὶ ἐπικλήρου.*

Si quis autem virginem *ἐπίκληρον* judicio esset adeptus, tenebatur ter singulis mensibus cum hac uxore sua concumbere: quod si ipse virili officio fungi non posset, cognati proximi illius loco id facere debebant: neque tamen licebat uxori *ἐπικλήρῳ* cum alio viro rem habere, nisi cum proximis mariti cognatis, ut tradit Plutarchus in Solon. p. 89. B. C. Maritus ille, cui puella erat adjudicata, simul quoque fiebat *κύριος τῆς ἐπικλήρου*: tutorem enim legitimum, (*τὸν κύριον*, non vero *τὸν ἐπίτροπον*) qualis erat, qui genere esset proximus, ducere eam oportebat: si vero ipse ducere non posset, alii elocare debebat, qui simul tutelam mulieris susciperet. Lex est apud Demosthenem c. Steph. II. p. 1134. 16. *Ἣν ἂν ἐγγυήσῃ ἐπὶ δικαίοις δάμαρτα εἶναι, ἢ πατὴρ, ἢ ἀδελφὸς ὁμοπάτωρ, ἢ πάππος ὁ πρὸς πατρὸς, ἐκ ταύτης εἶναι παῖδας γνησίους· ἐὰν δὲ μηδεὶς ᾖ τούτων, ἐὰν μὲν ἐπίκληρός τις ᾖ, τὸν κύριον ἔχειν, ἐὰν δὲ μὴ ᾖ, ὅτῳ ἂν ἐπιτρέψῃ τοῦτον κύριον εἶναι.* Viduæ *ἐπικλήρου* filius secundo post pubertatem anno, ætatis vigesimo, bona paterna et avita sibi acquirebat, matrique alimenta præstare tenebatur. Lex ait apud Demosthenem d. l. p. 1135. 3. *Καὶ ἐὰν ἐξ ἐπικλήρου τις γένηται, καὶ ἅμα ἡβήσῃ ἐπὶ δίετες, κρατεῖν τῶν χρημάτων, τὸν δὲ σῖτον μετρεῖν τῇ μητρί. Οὐκοῦν*, addit Demosthenes, *ὁ μὲν νόμος κελεύει τοὺς παῖδας ἡβήσαντας, κυρίους τῆς μητρὸς εἶναι· τὸν δὲ σῖτον μετρεῖν τῇ μητρί.* Conf. Isæus de Cironis Hered. p. 72. v. 17. seqq. de Aristarchi Hered. p. 80. in fine. Hyperidis locum servavit Harpocration v. *ἐπιδίετες ἡβῆσαι.* —*Ὑπερίδης ἐν τῷ πρὸς Χάρητα ἐπιτροπικῷ. Ἐπειδὴ δὲ ἐνεγράφην ἐγὼ, καὶ ὁ νόμος ἀποδέδωκε τὴν κομιδὴν τῶν καταλειφθέντων τῇ μητρὶ, ὃς κελεύει κυρίους εἶναι τῆς ἐπικλήρου, καὶ τῆς οὐσίας ἁπάσης τοὺς παῖδας, ἐπειδὰν ἐπιδίετες ἡβῶσιν.* Conf. Petitus l. VI. t. 2. p. 555. Cognati illi proximi dicebantur *ἀγχιστεῖς*: vid. Pollux l. III. s. 33. Ammonius de Diff. Vocab. p. 3. *Ἀγχιστεῖς, καὶ Συγγενεῖς, καὶ Οἰκεῖοι διαφέρουσιν. Ἀγχιστεῖς μὲν γὰρ, οἷς, ἐπειδάν τις ἐκ τοῦ γένους ἀποθάνῃ, συγχωρεῖ ὁ νόμος ἀντιποιεῖσθαι τῶν τούτου δικαίων· Συγγενεῖς δὲ, οἱ ὄντες ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους, οὐ καλούμενοι δὲ ὑπὸ τῶν νόμων ἐπὶ τὰ ἀγχιστικὰ δίκαια· Οἰκεῖοι δὲ, οἱ κατ' ἐπιγαμίαν ἐπιμιχθέντες τῷ οἴκῳ*: ad quem locum egregium conf. Valckenaerius in Animadversion. p. 4. seqq. Suidas: *Ἀγχιστεία, ἡ μετουσία τῆς οὐσίας παρὰ Ἀριστοφάνει ἐν Ὄρνισι* (v. 1660.) *νόθῳ μὴ εἶναι ἀγχιστείαν.* Hujus vero *ἀγχιστείας* primus erat patruus, argumento Legis cit. ex Demosth. p. 1134. 16. nam ibi si neque sit pater, neque frater, neque avus paternus, tutor jubetur sibi ipse habere pupillam, vel elocare. At quis tandem post illos quos diximus genere proximus est, nisi patruus? Et licuisse Athenis fratrum sororumque filias uxores

ducere, res est satis cognita. Talis matrimonii exemplum est apud Lysiam Or. c. Diogit., apud Dion. Halic. in Vita Lysiæ p. 209. ubi Diodotus filiam fratris germani Diogitonis unicam uxorem ducit. Ultimus autem *ἀγχιστέων* lege erat designatus consobrini filius. Demosth. c. Macart. p. 1058. 11. *Τῷ μὲν παιδὶ τούτῳ ἐστὶν ὄνομα τῶν ἐν τῷ νόμῳ εἰρημένων, καὶ μέχρι οὗ ὁ νόμος κελεύει τὴν ἀγχιστείαν εἶναι· ἀνεψιοῦ γὰρ Ἁγνίου παῖς ἐστίν.* Scholiastes Luciani in Timon. c. 5. p. 166. *Ἀγχιστεὺς καὶ ἀγχιστεία, ἡ συγγένεια· καὶ ἀγχιστεῖς οἱ ἀπὸ ἀδελφῶν καὶ ἀνεψιῶν καὶ θείων κατὰ πατέρα καὶ μητέρα ἐγγυτάτω τοῦ τελευτήσαντος· οἱ δὲ ἔξω τούτων συγγενεῖς μόνον· οἱ δὲ κατ' ἐπιγαμίαν μιχθέντες τοῖς οἴκοις, οἰκεῖοι λέγονται:* ita hic locus legendus ex Suida, qui Scholiastæ verba in Lexicon suum transtulit v. *Ἀγχιστεύς*. Si vero *ἐπίκληρος* esset pauperrima, quæ minimum tributum sive *θητικὸν* penderet, proximus cognatus, si ipse eam habere nollet, alii viro elocans dotem dare tenebatur. Legem, qua dos illa definita est, servavit Demosth. c. Macart. p. 1067. 27. *Τῶν ἐπικλήρων, ὅσαι θητικὸν τελοῦσιν, ἐὰν μὴ βούληται ἔχειν ὁ ἐγγύτατα γένους, ἐκδιδότω ἐπιδοὺς ὁ μὲν πεντακοσιομέδιμνος πεντακοσίας δραχμὰς, ὁ δ' ἱππεὺς τριακοσίας, ὁ δὲ ζυγίτης ἑκατὸν πεντήκοντα πρὸς οἷς αὐτῆς* (ita leg. cum Lambino et Reiskio). *ἐὰν δὲ μὴ πλείους ὦσιν ἐν τῷ αὐτῷ γένει, τῇ ἐπικλήρῳ πρὸς μέρος ἐπιδιδόναι ἕκαστον· ἐὰν δ' αἱ γυναῖκες πλείους ὦσι, μὴ ἐπάναγκες εἶναι πλέον, ἢ μίαν ἐκδοῦναι τῷ γένει· ἀλλὰ τὸν ἐγγύτατα δεῖ ἐκδιδόναι, ἢ αὐτὸν ἔχειν· ἐὰν δὲ μὴ ἔχῃ ὁ ἐγγύτατα γένους, ἢ μὴ ἐκδῷ, ὁ ἄρχων ἐπαναγκαζέτω, ἢ αὐτὸν ἔχειν, ἢ ἐκδοῦναι· ἐὰν δὲ μὴ ἐπαναγκάσῃ ὁ ἄρχων, ὀφειλέτω χιλίας δραχμὰς ἱερὰς τῇ Ἥρᾳ· ἀπογραφέτω δὲ τὸν μὴ ποιοῦντα ταῦτα ὁ βουλόμενος πρὸς τὸν ἄρχοντα.* particulam *μὴ* ante v. *πλείους* delendam esse, ex sententia manifestum est: nam quomodo quæso singuli partem conferant in dotem, si non plures uno sint cognati. Citat autem h. l. Harpocration v. *Θῆτες*. Idemque v. *ἐπίδικος* dicit ex Dinarchi Oratione *περὶ τοῦ μὴ ἐπίδικον εἶναι* cæt. manifestum esse, *ὅτι τὰς ἀπορουμένας κόρας ἐξεδίδοσαν οἱ ἄγχιστα γένους πέντε μνᾶς ἐπιδόντες:* Pollux l. III. s. 33. *ἡ μέντοι κλῆρον οὐκ ἔχουσα πατρῷον, θῆσσα καλεῖται, ἣν ὁ ἀγχιστεὺς ἐκδίδωσιν, ἂν ἑτέρᾳ συνοικῇ, ἢ πάντως γαμεῖ.* Ex hoc jure illud est, quod ait Terentianus ille Demipho, in Phorm. A. II. Sc. 1. v. 65.

—— "Verum si cognata est maxime,
Non fuit necesse habere: sed, id quod Lex jubet,
Dotem daretis: quæreret alium virum."

et Sc. 3. v. 62.

"Itidem ut cognata si sit, id quod Lex jubet
Dotem dare, abduce hanc; minas quinque accipe."

Neque ultra certam ætatem ducere quis cogebatur; ait enim Phormio v. 75.

> "Tuus est damnatus gnatus, non tu: nam tua
> Præterierat jam ad ducendum ætas.—"

Hujus juris ratio secundum Terentium d. l. v. 68. est:

> "Ut ne quid turpe civis in se admitteret
> Propter egestatem.—"

Quod vero ultimo loco Lex dicit, posse quicumque velit, accusare illum, qui contra hanc Legem faciat, apparet quoque ex Terentii Phormione A. I. Sc. 2. v. 77. ubi Phormio hoc consilium dedisse narratur Antiphoni:

> "Ego te cognatum dicam, et tibi scribam dicam:
> Paternum amicum me assimulabo virginis.
> Ad judices veniemus: qui fuerit pater,
> Quæ mater, qui cognata tibi sit; omnia hæc
> Confingam: quod erit mihi bonum atque commodum:
> Quum tu horum nihil refelles, vincam scilicet."

Illud autem Isæus latius etiam extendit, qui docet universe cuivis licuisse, per *εἰσαγγελίαν* opem ferre *ταῖς ἐπικλήροις*, si male a maritis istis tractarentur, de Pyrrhi Hered. p. 42. v. 25. seqq. *Μόνων τούτων τῶν δικῶν ἀκινδύνων τοῖς διώκουσιν οὐσῶν, καὶ ἐξὸν τῷ βουλομένῳ βοηθεῖν ταῖς ἐπικλήροις· οὔτε γὰρ ἐπιτίμιον ταῖς πρὸς τὸν ἄρχοντα εἰσαγγελίαις ἔνεστιν* (leg. cum Reiskio *ἔπεστιν*) *οὐδ' ἐὰν οὐδεμίαν τῶν ψήφων οἱ εἰσαγγείλαντες μεταλάβωσιν· οὔτε πρυτανεία, οὔτε παράστασις οὐδεμία τίθεται τῶν εἰσαγγελιῶν· ἀλλὰ τοῖς μὲν διώκουσιν ἀκινδύνως εἰσαγγέλλειν ἔξεστι τῷ βουλομένῳ, τοῖς δ' ἁλισκομένοις ἔσχαται τιμωρίαι ταῖς εἰσαγγελίαις ἔπεισιν.* Harpocration v. *εἰσαγγελία* tres hujus accusationis species explicat: unam de publicis criminibus, de quibus Lex non nominatim ageret: alteram, qua utebantur adversus arbitros, qui mala fide egissent: *ἑτέρα δὲ*, addit, *εἰσαγγελία λέγεται ἐπὶ ταῖς κακώσεσιν· αὗται δὲ εἰσὶ πρὸς τὸν ἄρχοντα, καὶ τῷ διώκοντι ἀζήμιοι, κἂν μὴ μεταλάβῃ τὸ πεμπτὸν μέρος τῶν ψήφων.* At Pollux l. VIII. s. 53. ait: *Δημοσθένης δ' ἐν τῷ κατὰ Μέδοντος καὶ κατὰ τῶν μὴ προσηκόντων τῇ ἐπικλήρῳ συνοικούντων γίγνεσθαι τὰς εἰσαγγελίας λέγει.* Licet igitur quis vel ex testamento, vel ex judicio, haberet *ἐπίκληρον*, tamen illa poterat evinci a cognato propiore, quorum prius legibus non fuisse licitum videtur indicare locus Aristophanis ante cit. et Isæi de Pyrrhi Hered. p. 44. v. 21. seqq. alterum licuisse in confesso est, et actionem hac in re usitatam fuisse *πρόσκλησιν* sive *πρόκλησιν*, apparet ex Demosth. c. Macart. p. 1054. 25. Archontem habuisse de his liti-

bus jurisdictionem ex ll. all. satis apparuit: quibus addi possunt Lysias c. Alcib. p. 144. v. 27., Isæus d. Or. p. 43. v. 9. et 13., Demosth. adv. Lacr. p. 940. 10. adv. Pantæn. p. 976. 12. adv. Steph. II. p. 1135. 24., Pollux l. VIII. s. 89., Harpocrat. v. ἡγεμονία δικαστηρίου. At de ἐπικλήροις τῶν μετοίκων, uti de omnibus, quæ ad illos pertinerent, jus dicebat Polemarchus; vid. Budæus Comment. L. Gr. p. m. 81., Sigonius de Rep. Athen. l. III. c. 1. et l. IV. c. 3., Petitus Comment. ad Leges Att. l. c. et l. VI. t. 2. p. 551. seq. Ex hoc jure Attico desumtæ fuerunt complures veterum Comœdiæ. Alexidis, Antiphanis, Heniochi, Diodori Sinopensis citantur fabulæ Ἐπίκληρος inscriptæ; Menandri duæ exstiterunt hoc titulo: Diphili Ἐπίκληρος et Ἐπιδικαζόμενος: Apollodori Ἐπιδικαζόμενος olim exstitit, diversa ab Ἐπιδικαζομένη, ex qua *Phormionem* suum transtulit Terentius; hanc enim fuisse inscriptam Ἐπιδικαζομένην vel ex Terentiana fabula est manifestum, cum non juvenis puellam, sed Phormio, nomine puellæ, juvenem volentem in judicio coegerit, ut duceret amatam.

Hæc autem quoniam aliquanto latius exposuimus, ne quid obscurum hac parte esset, videndum, quid ad res Andocidis illustrandas faciant. Epilycus Thersandri filius, vir item in republica clarus et generis nobilitate excellens, avunculus Andocidis, (vid. Or. de Myst. p. 15. v. 35. de Pace p. 27. v. 10.) sine mascula prole, decesserat in Sicilia: filias reliquerat duas, quæ jure ἀγχιστείας, cum essent ἐπίκληροι, cedebant consobrinis, Andocidi et Leagro. Puellæ istæ in re angusta erant; nam debita patris defuncti pluris erant quam quinque talentorum; prædiorum illius æstimatio ne duorum quidem talentorum erat. Convenit tamen inter Andocidem et Leagrum, ut puellarum sibi quisque unam jure ἀγχιστείας peteret, cum satis fuisset illis alterutram vel sibi petere, vel cum dote elocare, secundum Legem supra cit. apud Demosth. c. Macart. p. 1067. 27. Fecerunt quod erat statutum; et, quam quidem Andocides acceperat puellam, ea brevi mortua est; quam vero Leager, salva mansit. Hanc sibi habere cupiebat Callias Hipponici filius, gente nobilissima Athenis ortus, vir improbus, Veneri apprime deditus, scortorum amantissimus, quo amore id effecit, ut bona sua admodum minueret, ac prorsus fere disperderet: (vid. Aristoph. Ran. 431. seqq. Av. 285. seqq. Eccles. 805. et Scholia ad dd. ll., Andoc. de Myst. p. 15. seqq., Perizonius ad Ælian. V. H. l. IV. c. 16. et 23.) ut ne duo quidem talenta in hereditate paterna invenerit, cum avus ejus ducentis census talentis fuisset, ut Lysias ait de Bonis Aristoph. p. 156. v. 10. idque ex eo fit verisimile, quod viventis adhuc patris bona eum dilapidasse dicit Andoc. d. l. Ridiculam ejus Orationem, quum legatus de pace ad Lacedæmonios missus esset, pro viri ingenio describit

Xenophon Hellen. l. VI. c. 3. §. 4. in qua non nisi se ipse laudat et fabulas narrat: tantum ad eloquentiam profecerat ex Eveni Parii, Protagoræ, aliorumque Sophistarum disciplina: ab his enim fuit edoctus, atque magnam iis pro institutione persolvit mercedem: ut tradunt Plato Apol. Socr. p. 20. A. et Xenophon c. 1. Sympos. quod domi ejus habitum descripsit: ubi facete ipsius ingenium ridet c. 4. Cæterum Calliarum genus omnium optime exposuerunt Palmer. ad Aristoph. Aves in Exercit. ad Auct. Gr. p. 754. et Perizon. ad Ælian. V. H. L. XIV. c. 16. Callias igitur cum Epilyci filiam sibi habere vellet, atque illud data pecunia a Leagro impetrasset, id ne fieret, intercessit Andocides, et Leagrum ad Archontem in jus vocavit, postulans ut vel ipse, utpote ἀγχιστεὺς, Epilyci filiam haberet vel sibi cederet. At vero Callias, quum se rem cum Leagro conficere non posse videret, in judicio experiri voluit, et filio suo, tanquam ἀγχιστεῖ, puellam petiit: ipse enim post Andocidem et Leagrum proximus illi erat cognatus. Quippe Leagrum credibile est fuisse filium Glauconis, quocum classi præfuerat Andocides: is enim dicitur fuisse Leagri filius; et verosimile est illum item filium habuisse Leagrum; de qua nominum avi et nepotis successione jam ante diximus. At Glauconis filiam, quæ Leagri soror fuerit, in matrimonio habuit Callias, et ex illa filium Hipponicum procreavit: vid. Andocides p. 16. v. 35. ut hic uno gradu fuerit remotior, quam Leager et Andocides. Cum vero intelligeret, unum sibi impedimento esse Andocidem, quo minus τὴν ἐπίκληρον sibi acquireret Hipponicus, Cephissio pessimo sycophantæ pecuniam dedit, ut ἐνδείξεως litem illi inferret. Juvabant hunc alii, vectigalium redemptores, quos Andocides licitando superaverat, et effecerat, ne vectigalia vilissimo pretio redimerent; ex quorum numero nebulo iste erat Agyrrhius; de quo vid. Aristoph. Plut. 176. ibique Scholia et Eccles. 102. et 184., Harpocrat. v. Ἀγύῤῥιος et θεωρικὰ, Valckenaerius Diatr. Eurip. c. 25. p. 293. c. His accesserunt Melitus, idem, credo, qui Socratem accusavit, et Epichares; vid. Andoc. p. 12. v. 36. seqq. Hæc enim ἐνδείξεως accusatio eo spectabat, ne illi in forum venire liceret, et præjudicium faciebat Andocidi, ne ipse causam suam ageret, et jus suum defenderet. Callias vero, judicii exitum exspectare non ausus, novum quoddam in Andocidem machinatus est, quo efficeret, ut inauditus moreretur. Nam, quum Lex esset Solonis, ut, qui ἱκετηρίαν, sive oleæ ramum lana obvolutum, supplicis signum, in Eleusiniæ Cereris templo deponeret, 1000. drachmis mulctaretur; Callias ramum deposuit, et Andocidem deposuisse in judicio finxit, postulavitque ut inauditus capite plecteretur, secundum Legem, quæ pœnam capitis in illum statueret, qui in festo Eleusiniorum ἱκετηρίαν deposuisset. Quas illum duas leges in Andocidis perniciem inter se confudisse

credo, cum illæ de plane diversis causis agerent, altera de ἱκετηρίᾳ in festo Eleusiniorum, altera de eadem alio tempore in Cereris templo deposita: et ita explicandum arbitror difficilem Andocidis locum de Myst. p. 15. At Orator crimina in se collata luculenta illa, quæ *de Mysteriis* inscribitur, oratione ita a se depulit, ut judicum sententiis sit absolutus.

Hoc judicio, quod et causæ suæ justitia, et sua fretus dicendi vi, nulla re coactus, sua sponte sustinuit, (vid. Or. de Myst. init. et Lysias p. 106. v. 2.) liberatus Andocides pristinum in civitate locum tenuisse videtur, et sex vel septem post annos legatus Lacedæmonem ad pacem componendam missus est; in qua legatione cum male se gessisse judicaretur, παραπρεσβείας judicio condemnatus, in exsilium expulsus, exsul obiit (vid. Pseudo-Plutarchus et Photius), stirpis suæ ultimus. Nam liberos illum reliquisse non est probabile, cum septuagesimo ætatis anno, quo causam ἐνδείξεως sive de Mysteriis oravit, nullos procreasset: vid. p. 19. v. 6. et 18. quod cum vitæ illius errabundæ tribuendum puto, tum impuro Veneris studio, cui deditum fuisse Oratorem satis patet ex loco de Myst. p. 13. v. 27. ubi objectum sibi turpis amoris probrum retorquet quidem in adversarium, non ipse a se amovet; neque illud abhorret ab indole moribusque et Andocidis, et universorum Atheniensium, ac maxime divitum et potentum isthac ætate; quod haud negabit qui in Oratorum et Aristophanis lectione aliquantum sit versatus. Quod autem Antiphontem Andocidi filium dant Scholia Aristoph. ad Vesp. 1262. locus procul dubio mutilus est, et videntur nonnulla de Antiphonte fuisse dicta, tum de Leogora subjecisse Scholiasten, illum fuisse patrem Andocidis. Fratres habuit nullos: vid. p. 19. v. 18. sororem unicam, Calliæ Teleclis filio nuptam: vid. p. 6. v. 35. fortunas magnas, quas tamen ipse postea valde imminutas esse dicit de Myst. p. 18. v. 14. et confirmat Lysias p. 105. v. 43.

Hæc igitur nobis de vita rebusque gestis Andocidis dicta sufficiant, qui, variis jactatus fortunæ fluctibus, modo florens in Republica, modo in carcerem detrusus, vitam egit miseram, civibus suis odiosus; apud posteros clarus eloquentiæ laude, contemtus propter morum pravitatem. Jam vero de scriptis illius videamus, et ad partem criticam accedamus.

I. OTT. SLUITERI

PRÆFATIO

AD ORATIONEM ANDOCIDIS

DE MYSTERIIS.

Cum cæterarum artium ac disciplinarum aut inventrices aut altrices exstiterunt Athenæ, tum eloquentia in ea urbe et nata esse et alta vere existimatur: non illam dico, quæ in poetis cernitur, sed eam, quæ in republica, quæ in foro, quæ in illustrandis aliis disciplinis versatur; Athenis primum se orator extulit, primumque monumentis et literis oratio est cœpta mandari. Cum vero jam Themistocles aliique, et illius ætate, et post illum, eloquentia præstitisse dicantur, nullius tamen, ut Oratoris, ante tempora Antiphontis scripta fuerunt, neque quisquam hoc munus seorsum ab aliis et separatum professus est. Postquam autem Gorgias et Antiphon Rhetoricas scholas Athenis aperuerunt, tantum derepente exarsit dicendi studium, ut humanior nemo videretur, qui non Rhetoribus eorumque arti studium impensius tribuisset. Primæ autem ætatis nulla ad nostram memoriam monumenta servata sunt, nisi Antiphontis aliquot Orationes, fortasse spuriæ; Andocidis paucæ; Lysiæ plures; ex quibus de dicendi genere illius ætatis possit judicari. At vero Andocides, medius pæne interjectus inter Antiphontem et Lysiam, illo duodecim fere annis minor, hoc novem annis major natu, diversum aliquanto ab illis secutus est dicendi genus. Ipse enim non nisi suas causas aut reipublicæ attigit, neque constat an artem didicerit, nisi fortasse Gorgiam audierit, qui eo adolescente jam docebat Athenis: illi autem et ipsi Rhetoricam docuerunt, et aliis scripserunt Orationes, quibus in judicio uterentur. Cum igitur non nisi publicas causas tractet Andocides, plurimum ipse in republica versatus, facile intelligitur, quantum illius lectio valeat, cum ad rempublicam ac res gestas, tum ad ingenium et mores Atheniensium cognoscendos: præsertim cum, et florente republica, et collapsa, vixerit, et instauratam iterum viderit. Talis igitur tantusque cognitionis fons cum sit nobis Andocides, non inutilem nos operam, neque ingratam eruditis facturos existimamus, si sordibus illum, quibus scatet, expurgantes, puriorem reddamus et limpidiorem;

maxime quidem quum non tantum nostras conjecturas et animadversiones fortasse leviores, sed et Codicis MS. auctoritatem, et Valckenaerii ingenium et copiam, adjumenta afferamus.

Est autem præstantissimum ingenii Andocidei monumentum, quod magno cum literarum bono etiamnum habemus, Oratio *de Mysteriis*, in qua, cum ab adversariis ἐνδείξεως actione in judicium vocaretur, contendit, se neque peccasse, neque, si peccasset, teneri amplius illa actione, quoniam cives post expulsos XXX. Tyrannos id inter se essent pacti et jurassent, ne ullam injuriæ ante illatæ memoriam haberent; atque, hac opportunitate oblata, multa subtiliter et egregie disputat de reditu exsulum et decretis illo tempore factis; quæ historiæ Atticæ lucem non exiguam afferunt. Causam ἐνδείξεως in hac Oratione tractari, quamvis inscribatur *de Mysteriis*, apparet ex pluribus ipsius Orationis locis: p. 2. v. 10. dicit se dubitare, unde primum sumat defensionis initium, πότερον ἐκ τῶν τελευταίων, ὡς παρανόμως με ἐνέδειξαν, et v. 26. se primum dicturum de ipsa causa, ὅθενπερ ἡ ἔνδειξις ἐγένετο, διόπερ εἰς τὸν ἀγῶνα τόνδε κατέστην, περὶ τῶν μυστηρίων; p. 5. v. 1. περὶ μὲν τῶν μυστηρίων, ὧν εἵνεκα ἡ ἔνδειξις ἐγένετο — ἀποδέδεικταί μοι κ. τ. λ. p. 15. v. 5. ἐπειδὴ γὰρ ἤλθομεν Ἐλευσινόθεν, καὶ ἡ ἔνδειξις ἐγεγένητο. p. 16. v. 8. δοὺς Κηφισίῳ χιλίας δραχμὰς, ἐνδείκνυσί με. Conf. Lysias c. Andoc. p. 104. v. 31. seqq. Taylor Lect. Lys. c. 6. Est autem ἐνδείξεως, quæ hic tractatur, species, qua contendit adversarius, non licere adversario per Legem quandam aut Scitum Populi, certas res agere, aut in certa loca venire, maxime templa, Diisque consecrata loca, et in forum. Vid. de hac actione Pollux l. VIII. s. 49. et 50. Harpocration et Suidas v. ἔνδειξις; Sigonius de Republ. Athen. l. III. c. 1. Fortasse hæc Oratio *de Mysteriis* fuit inscripta, ut distingueretur ab Oratione περὶ τῆς ἐνδείξεως, jam ante ab Andocide dicta et edita.

*** De Vita Andocidis, in libello Plutarchi *de Vitis X. Oratorum* et in Photii *Biblioth.* Cod. CCLXI. conscripta, deque plurimis aliis Andocidem pariter ac scripta ejus spectantibus, vid. Taylori Lectiones Lysiacæ, c. 5. et 6.

ΑΝΔΟΚΙΔΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ

ΛΟΓΟΣ.

Pag. ed. Steph. | Pag. ed. Reisk.

1.1 α΄. ΤΗΝ μὲν παρασκευὴν, ὦ ἄνδρες, καὶ τὴν προθυμίαν 1
τῶν ἐχθρῶν τῶν ἐμῶν, [1] ὥστ᾽ ἐμὲ κακῶς ποιεῖν ἐκ παντὸς
τρόπου καὶ δικαίως καὶ ἀδίκως, ἐξ ἀρχῆς ἐπειδὴ τάχιστα
ἀφικόμην εἰς τὴν πόλιν ταυτηνὶ, σχεδόν τι πάντες ἐπίστα-
σθε, καὶ οὐδὲν δεῖ περὶ τούτων πολλοὺς λόγους ποιεῖσθαι.
ἐγὼ δὲ, ὦ ἄνδρες, δεήσομαι ὑμῶν δίκαια καὶ ὑμῖν [2] τε ῥᾴδια
χαρίζεσθαι καὶ ἐμοὶ ἄξια πολλοῦ τυχεῖν παρ᾽ ὑμῶν· καὶ
πρῶτον μὲν ἐνθυμηθῆναι ὅτι νῦν ἐγὼ ἥκω, οὐδεμιᾶς μοι
ἀνάγκης οὔσης παραμεῖναι, οὔτ᾽ ἐγγυητὰς καταστήσας οὔθ᾽
ὑπὸ δεσμῶν ἀναγκασθεὶς, πιστεύσας δὲ μάλιστα μὲν τῷ
δικαίῳ, ἔπειτα δὲ καὶ ὑμῖν, γνώσεσθαι τὰ δίκαια καὶ μὴ
περιόψεσθαί με ἀδίκως ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τῶν ἐμῶν διαφθα-
ρέντα, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον σώσειν δικαίως κατά τε τοὺς
νόμους τοὺς ὑμετέρους καὶ τοὺς ὅρκους οὓς ὑμεῖς ὀμόσαντες
μέλλετε τὴν ψῆφον οἴσειν. εἰκότως δ᾽ ἂν, ὦ ἄνδρες, τὴν αὐ- 2
τὴν γνώμην ἔχοιτε περὶ τῶν ἐθελοντῶν εἰς τοὺς κινδύνους
καθισταμένων, ἥνπερ αὐτοὶ περὶ αὑτῶν ἔχουσιν. ὁπόσοι μὲν
γὰρ μὴ ἠθέλησαν ὑπομεῖναι καταγνόντες αὑτῶν ἀδικίαν,

[1] ὥστε με [2] γε

Τὴν μὲν παρασκευὴν —] Elegantissimum Orationis principium e Cratino expressum esse, monet Clemens Alexandrinus (sive Grammaticus, quem ille descripsit) Strom. l. VI. p. 748. *Κρατίνου ἐν Πυτίνῃ εἰπόντος·*

Τὴν μὲν παρασκευὴν ἴσως γινώσκετε.

Ἀνδοκίδης ὁ ῥήτωρ λέγει, Τὴν μὲν παρασκευὴν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ τὴν προθυμίαν τῶν ἐχθρῶν τῶν ἐμῶν σχεδόν τι πάντες εἴσεσθε. Andocidem vero, monente eodem, iterum imitati sunt *Λυσίας ἐν τῷ πρὸς Νικίαν ὑπὲρ παρακαταθήκης* (ita enim legendum cum Ruhnkenio Histor. Crit. Or. Gr. p. 40.) *Τὴν μὲν παρασκευὴν, καὶ τὴν προθυμίαν τῶν ἀντιδίκων ὁρᾶτε, ὦ ἄνδρες δικασταί*: et Æschines initio Orationis in Ctesiph. *Τὴν μὲν παρασκευὴν ὁρᾶτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τὴν παράταξιν.* Sitne Andocides ex Clemente, an Clemens ex Andocide corrigendus, non ausim statuere. SLUITER.

Δικαίως καὶ ἀδίκως] Schol. Aristoph. Pluto 233. TAYLOR.

Ἀφικόμην] Scil. ex Cypro. V. p. 228. v. 11. IDEM.

Γε] Malim *τε*, ob insequens *καί*. opponuntur inter se *ὑμῖν τε — καὶ ἐμοί*. REISK.

εἰκότως ἂν καὶ ὑμεῖς τοιαῦτα περὶ αὐτῶν γινώσκοιτε, [1] οἷά περ καὶ αὐτοὶ περὶ σφῶν αὐτῶν ἔγνωσαν· ὁπόσοι δὲ πιστεύσαντες μηδὲν ἀδικεῖν ὑπέμειναν, δίκαιοι ἐστὲ καὶ ὑμεῖς περὶ τούτων τοιαύτην ἔχειν τὴν γνώμην, οἵανπερ καὶ αὐτοὶ περὶ αὑτῶν ἔσχον, καὶ μὴ [2] προκαταγινώσκειν ἀδικεῖν. αὐτίκα ἐγὼ, πολλῶν μοι [3] ἀπαγγελλόντων ὅτι λέγοιεν οἱ ἐχθροὶ ὡς ἄρα ἐγὼ οὔτ' ἂν ὑπομείναιμι οἰχήσομαί τε φεύγων,— τί γὰρ ἂν καὶ βουλόμενος Ἀνδοκίδης ἀγῶνα τοσοῦτον [4] ὑπομείνειεν, ᾧ ἔξεστι μὲν ἀπελθόντι ἐντεῦθεν ἔχειν πάντα τὰ ἐπιτήδεια, ἔστι δὲ πλεύσαντι εἰς Κύπρον, ὅθεν περ ἥκει, [5] ἡ πολλὴ καὶ ἀγαθὴ διδομένη καὶ δωρεὰ ὑπάρχουσα; οὗτος ἄρα βουλήσεται περὶ τοῦ σώματος τοῦ ἑαυτοῦ κινδυνεῦσαι; εἰς τί ἀποβλέψας; οὐχ
3 ὁρᾷ τὴν πόλιν ἡμῶν ὡς διάκειται; ἐγὼ δὲ, ὦ ἄνδρες, πολὺ τὴν ἐναντίαν τούτοις γνώμην ἔχω. ἄλλοθί τε γὰρ ὢν, πάντα τὰ ἀγαθὰ ἔχειν, στερόμενος τῆς πατρίδος, οὐκ ἂν

[1] ὅσα καὶ [2] καταγινώσκειν [3] ἀπαγγελόντων [4] ὑπομείνοι, ἐν ᾧ [5] ἡ

Ὅσα] Recte οἷα pro ὅσα emendat Marklandus ad Lysiam p. 158. v. 21. Sluiter.

Καταγινώσκειν] Perinde usurpatur καταγινώσκειν τινὸς ἀδικεῖν atque ἀδικίαν. Vid. 5, 20. 7, 34. Reisk.

Καὶ μὴ καταγινώσκειν ἀδικεῖν] Optimam lectionem præbet Codex ad marginem Editionis Aldinæ excerptus: καὶ μὴ προκαταγινώσκειν ἀδικεῖν. Non enim propter eam, quam dicit rationem, illos condemnare non oportet, sed non præjudicata opinione, antequam res in judicio examinata sit, credere illos injuste egisse. Lysias de Bonis Aristoph. p. 152. v. 39. ed. Steph. μὴ οὖν προκαταγινώσκετε ἀδικίαν τοῦ εἰς αὐτὸν μικρὰ δαπανῶντος. Apol. δήμου καταλύσεως p. 159. f. σφῶν αὐτῶν προκαταγνόντες ἀδικεῖν. Demosthenes pro Cor. p. 226. v. 8. ed. Reisk. τὸ ὁμοίως ἀμφοῖν ἀκροᾶσθαι· τοῦτο δ' ἐστὶν, οὐ μόνον τὸ μὴ προκατεγνωκέναι μηδὲν, cæt. In Mid. p. 586. v. 22. καὶ προκατέγνωκεν ὁ δῆμος τούτου. Sluiter.

Ἀπαγγελόντων] ἀπαγγελλόντων. Taylor.

Οἰχήσομαί τε φεύγων] οἰχήσομαι φεύγων. Idem.

Ὑπομείνοι, ἐν ᾧ] suspicabar aliquando ὑπομείνειεν, ᾧ—non male illud quidem, sed præter necessitatem. ἐν ᾧ idem est atque ὅταν, vel ὅπου. Reisk.

Ὑπομείνοι, ἐν ᾧ] Pro ὑπομείνοι, ἐν ᾧ Valckenaerius præfert ὑπομείνειεν, ᾧ. Conf. Lycurgum p. 159. v. 9. et p. 166. v. 21. ed. Steph. Idemque ante Reiskium animadverterat pro ἡ πολλὴ legendum esse γῆ πολλή. In postremis Reiske δωρεὰ mutari vult in δωρεὰν ὑπάρχουσα, *gratuito datum*, quod non satis placet. Mihi majus vitium subesse videtur: forte olim scriptum exstitit καὶ χωρία ἐπαρκοῦντα. Distinguitur γῆ, *agri, arva* ædificiis vacua, a χωρίοις, *prædiis*, in quibus et ædes sunt ad inhabitandum idoneæ: ἐπαρκεῖν rariori notione dicitur pro ἀρκεῖν vel ἐξαρκεῖν, *sufficere, satis esse, quantum ad victum opus sit*: ἐπαρκούντως pro ἀρκούντως, *sufficienter*, exstat apud Sophoclem in Electr. v. 354.

Οὐ ζῶ; κακῶς μὲν οἶδ'· ἐπαρκούντως δ' ἐμοί.

Sluiter.

Ἐν ᾧ] ἐν recte abesse potest. Taylor.

Ἡ πολλὴ] Leg. γῆ πολλή. cui sit in Cypro prædium amplum. Reisk.

Δωρεὰ ὑπάρχουσα] Lego δωρεὰν ὑπάρχ. *idque gratuito datum*. dantur multa ex debito, ut mercenariis, alia δωρεὰν, gratuito, honoris et benevolentiæ ergo. Idem.

Ἐγὼ δὲ] Hic perficitur et absolvitur sententia paulo ante vers. 5. incœpta illis in verbis αὐτίκα ἐγώ. Idem.

δεξαίμην, τῆς πόλεως οὕτω διακειμένης ὥσπερ αὐτοὶ [1] οἱ
ἐχθροὶ λέγουσι· πολὺ δ᾽ ἂν αὐτῆς μᾶλλον ἐγὼ πολίτης
δεξαίμην εἶναι ἢ ἑτέρων πόλεων, αἳ ἴσως πάνυ μοι δοκοῦσιν
ἐν τῷ παρόντι εὐτυχεῖν. ἅπερ γινώσκων ἐπέτρεψα διαγνῶ-
ναι ὑμῖν περὶ τοῦ σώματος τοῦ ἐμαυτοῦ. αἰτοῦμαι οὖν
ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες, εὔνοιαν πλείω παρασχέσθαι ἐμοὶ τῷ ἀπο-
30 λογουμένῳ ἢ τοῖς κατηγόροις, εἰδότας ὅτι κἂν ἐξ ἴσου ἀκρο-
ᾶσθε, ἀνάγκη τὸν ἀπολογούμενον ἔλαττον ἔχειν. οἱ μὲν γὰρ
ἐκ πολλοῦ χρόνου ἐπιβουλεύσαντες καὶ συνθέντες, αὐτοὶ
ἄνευ κινδύνων ὄντες, τὴν κατηγορίαν ἐποιήσαντο· ἐγὼ δὲ
μετὰ δέους καὶ κινδύνου καὶ διαβολῆς τῆς μεγίστης τὴν
ἀπολογίαν ποιοῦμαι. εἰκὸς οὖν ὑμᾶς ἐστὶν εὔνοιαν πλείω
παρασχέσθαι ἐμοὶ ἢ τοῖς κατηγόροις. ἔτι δὲ καὶ τόδε ἐνθυ-
μητέον, ὅτι πολλοὶ ἤδη πολλὰ καὶ δεινὰ κατηγορήσαντες
2. 1 παραχρῆμα ἐξηλέγχθησαν ψευδόμενοι οὕτω φανερῶς, ὥστε
ὑμᾶς πολὺ ἂν ἥδιον δίκην λαβεῖν παρὰ τῶν κατηγόρων ἢ
παρὰ τῶν κατηγορουμένων· οἱ δὲ αὖ μαρτυρήσαντες τὰ ψευδῆ, 4
ἀδίκως ἀνθρώπους ἀπολέσαντες, ἑάλωσαν παρ᾽ ὑμῖν ψευδο-
μαρτυριῶν, ἡνίκ᾽ οὐδὲν ἦν [2] ἔτι πλέον τοῖς πεπονθόσιν. ὁπότ᾽
5 οὖν ἤδη πολλὰ τοιαῦτα γεγένηνται, εἰκὸς ὑμᾶς ἐστὶ μήπω
τοὺς τῶν κατηγόρων λόγους πιστοὺς ἡγεῖσθαι. εἰ μὲν γὰρ
δεινὰ κατηγόρηται ἢ μή, οἷόν τε γνῶναι ἐκ τῶν τοῦ κατη-
γόρου λόγων· εἰ δὲ ἀληθῆ ταῦτά ἐστιν ἢ ψευδῆ, οὐχ οἷόν τε

[1] Deest οἱ. [2] Deest ἔτι.

Αὐτοὶ ἐχθροὶ] Interpone articulum οἱ. IDEM.

Ὥσπερ αὐτοὶ ἐχθροὶ λέγουσι] Equidem potius scribendum existimem: ὥσπερ αὐτὴν οἱ ἐχθροὶ λέγουσι, nempe διακεῖσθαι: et sic etiam vidi postea conjecisse Valckenaerium, qui præterea mox scribi mavult πολύ γ᾽ ἂν αὐτῆς cæt. At vero aliud mendum huic loco insidere videtur Luzacio in præcedentibus, ita ut γὰρ ἂν mutandum sit in παρὸν, (quamvis et γὰρ ὂν admitti possit) accusativum absolutum pro genitivo, sicut Græci participiis, ὂν, παρὸν, ἐξὸν, καθῆκον, παρῆκον, et reliquis uti solent: tum vero nominativus στερόμενος non ad præcedentia pertinebit, sed ad δεξαίμην, et locus sic erit constituendus; ἄλλοθί τε παρὸν πάντα τὰ ἀγαθὰ ἔχειν, στερόμενος τῆς πατρίδος οὐκ ἂν δεξαίμην· τῆς τε πόλεως οὕτω διακειμένης, ὥσπερ αὐτὴν οἱ ἐχθροὶ λέγουσι, πολύ γ᾽ ἂν αὐτῆς μᾶλλον κ. τ. λ. SLUITER.

Κἂν ἐξ ἴσου —] Locus similis est apud Lysiam p. 152. v. 13. sqq. ed. Steph. REISK.

Ἀνθρώπους —] Fuit cum suspicarer ἀνθρώπους sive ἄνους, ut in MSS. exarari solet, corruptum esse ex ἄλλους. Acutius Valcken. conjecerat ἀθώους. Sed, ne ita legamus, vetat locus Lysiæ ex hoc desumtus. Valckenaerius quoque cum Reiskio malebat ψευδομαρτυριῶν, quum ἁλῶναι ψευδομαρτυριῶν apud Oratores sit solenne: animadvertit tamen idem, ἑάλωσαν ψευδομαρτυριῶντες etiam esse apud Isæum p. 52. v. 14. ed. Steph. uti et in d. l. Lysiæ. SLUITER.

Ψευδομαρτυριῶντες] Lege ψευδομαρτυριῶν. videtur vulgata ex hac vera, et ex altera quadam, quæ etiam in libris olim fuisse videtur, ψευδομαρτυροῦντες, coaluisse. REISK.

ὑμᾶς πρότερον εἰδέναι πρὶν ἂν καὶ ἐμοῦ ἀκούσητε ἀπολογουμένου.

β΄. Σκοπῶ μὲν οὖν ἔγωγε, ὦ ἄνδρες, πόθεν χρὴ ἄρξασθαι τῆς ἀπολογίας, πότερον ἐκ τῶν τελευταίων [2] λόγων, ὡς παρανόμως με ἐνέδειξαν, ἢ περὶ τοῦ ψηφίσματος τοῦ Ἰσοτιμίδου, ὡς ἄκυρόν ἐστιν, ἢ περὶ τῶν νόμων καὶ τῶν ὅρκων τῶν γεγενημένων, εἴτε καὶ ἐξ ἀρχῆς ὑμᾶς διδάξω τὰ γεγενημένα. ὃ δέ με ποιεῖ μάλιστ᾽ ἀπορεῖν, ἐγὼ ὑμῖν ἐρῶ, ὅτι οὐ πάντες ἴσως ἐπὶ πᾶσι τοῖς κατηγορουμένοις ὁμοίως ὀργίζεσθε, ἀλλ᾽ ἕκαστός [3]τι ὑμῶν ἔχει πρὸς ὃ βούλοιτο ἄν με πρῶτον ἀπολογεῖσθαι· ἅμα δὲ περὶ πάντων εἰπεῖν ἀδύνατον. κράτιστον οὖν μοι εἶναι δοκεῖ ἐξ ἀρχῆς ὑμᾶς διδάσκειν πάντα τὰ γενόμενα καὶ παραλιπεῖν μηδέν. ἂν γὰρ ὀρθῶς μάθητε τὰ πραχθέντα, ῥᾳδίως γνώσεσθ᾽ ἅ μου κατε-
5 ψεύσαντο οἱ κατήγοροι. τὰ μὲν οὖν δίκαια γινώσκειν ἡμᾶς ἡγοῦμαι, καὶ λόγους παρεσκευάσθαι, οἷσπερ ἐγὼ πιστεύσας ὑπέμεινα, [3]ὁρῶν ὑμᾶς καὶ ἐν τοῖς ἰδίοις καὶ ἐν τοῖς δημοσίοις περὶ πλείστου τοῦτο ποιουμένους, ψηφίζεσθαι κατὰ τοὺς ὅρκους· ὅπερ καὶ συνέχει μόνον τὴν πόλιν, ἀκόντων τῶν οὐ [4]βουλομένων ταῦτα οὕτως ἔχειν. τάδε δὲ ὑμῶν δέομαι, μετ᾽ εὐνοίας μου τὴν ἀκρόασιν τῆς ἀπολογίας ποιήσασθαι, καὶ μήτ᾽ ἐμοὶ ἀντιδίκους καταστῆναι μήτε ὑπονοεῖν τὰ λεγόμενα μήτε ῥήματα θηρεύειν, ἀκροασαμένους δὲ διὰ τέλους τῆς ἀπολογίας τότε ἤδη ψηφίζεσθαι τοῦθ᾽ ὅ τι ἂν ὑμῖν αὐτοῖς ἄριστον καὶ εὐορκότατον νομίζητε εἶναι. ὥσπερ δὲ

[1] Deest λόγων. [2] τις [3] ὁρῶ δ᾽ ὑμᾶς κ. ἐ. τ. δημοσίοις κ. ἐ. τ. ἰδίοις
[4] βουλομένων. ταῦτα οὕτως ἔχει.

Λόγους παρεσκευάσθαι] Videtur interponendum ἀποδέχεσθαι. ego arbitror vos esse paratos eoque animo ad judicandum accessisse, ut recta statuatis, et orationi [recte docenti] concedatis. Idem.

Λόγους παρεσκευάσθαι] Reiske putat legendum esse: καὶ λόγους ἀποδέχεσθαι παρεσκευάσθαι: quod mihi non item videtur. Equidem conjeci: τὰ μὲν οὖν δίκαια γνώσειν ὑμᾶς ἡγοῦμαι, καὶ (vel forte ἡγούμενος,) λόγους παρεσκεύασμαι, οἷσπερ ἐγὼ πιστεύσας ὑπέμεινα: quod verius sit nec ne, alii videant: Valckenaerius certe et ὑμᾶς emendaverat. Mox pro infinitivo ὁρῶ, ex Codice notatum inveni ὁρῶν: et tum sic distinguendum, —ὑπέμεινα, ὁρῶν ὑμᾶς cæt. Sluiter.

Οὐ βουλομένων] οὐ deleri vult Taylorus.

Βουλομένων. ταῦτα οὕτως ἔχει.] videtur leg. βουλομένων ταῦτα οὕτως ἔχειν. invitis et ringentibus illis, qui nolunt ista sic se habere. Reisk.

Τότε ἤδη ψηφίζεσθαι τοῦθ᾽ ὅ τι ἂν] Illud ἤδη, quod certissime corruptum est, summum Josephum Scaligerum in errorem induxit, qui pro ὅ, τι reponens ὅτε vitium vitio cumulavit. Videtur omnis tolli difficultas, si, una litera detracta, legamus τότε δὴ, cujus formulæ frequentem esse usum in ejusmodi ἀναλήψει sententiæ, nemo est aliquanto literarum peritior, qui ignoret. Sluiter.

Ὑμῖν αὐτοῖς—νομίζητε] Istud ὑμῖν αὐτοῖς videtur νομίζηται poscere. Taylor.

καὶ προεῖπον ὑμῖν, ὦ ἄνδρες, ἐξ ἀρχῆς περὶ πάντων ποιήσομαι τὴν ἀπολογίαν, πρῶτον μὲν περὶ αὐτῆς τῆς αἰτίας ὅθεν περ ἡ ἔνδειξις ἐγένετο, διόπερ εἰς τὸν ἀγῶνα τόνδε κατέστην περὶ τῶν μυστηρίων, ὡς οὔτ᾽ ἐμοὶ ἠσέβηται οὐδὲν, οὔτε μεμήνυται, οὐθ᾽ ὡμολόγηται, οὔτ᾽ οἶδα τοὺς μηνύσαντας ὑμῖν περὶ αὐτῶν, οὔτ᾽ εἰ ψευδῆ οὔτ᾽ εἰ ἀληθῆ ἐμήνυσαν· ταῦθ᾽ 6 ὑμᾶς διδάξω.

γ΄. Ἦν μὲν γὰρ ἐκκλησία τοῖς στρατηγοῖς τοῖς εἰς Σικελίαν, Νικίᾳ καὶ Λαμάχῳ καὶ Ἀλκιβιάδῃ, καὶ τριήρης ἡ στρατηγὶς ἤδη ἐξώρμει ἡ Λαμάχου· ἀναστὰς δὲ Πυθόνικος ἐν τῷ δήμῳ εἶπεν· Ὦ Ἀθηναῖοι, ὑμεῖς μὲν στρατιὰν ἐκπέμπετε καὶ παρασκευὴν τοσαύτην, καὶ κίνδυνον αἱρεῖσθαι μέλλετε· Ἀλκιβιάδην δὲ τὸν στρατηγὸν ἀποδείξω ὑμῖν τὰ μυστήρια ποιοῦντα ἐν οἰκίᾳ μεθ᾽ ἑτέρων, καὶ ἐὰν ψηφίσησθε ἄδειαν ὡς ἐγὼ κελεύω, θεράπων ὑμῖν ἑνὸς τῶν ἐνθάδε ἀνδρῶν ἀμύητος ὢν ἐρεῖ τὰ μυστήρια. εἰ δὲ μὴ, χρῆσθε ἐμοὶ ὅ τι ἂν ὑμῖν δοκῇ, ἐὰν μὴ τἀληθῆ λέγω. ἀντιλέγοντος δὲ Ἀλκιβιάδου πολλὰ καὶ ἐξάρνου ὄντος, ἔδοξε τοῖς πρυτάνεσι τοὺς μὲν ἀμυήτους μεταστήσασθαι, αὐτοὺς δ᾽ ἰέναι ἐπὶ τὸ μειράκιον ὃ ὁ Πυθόνικος ἐκέλευε. καὶ ᾤχοντο, καὶ ἤγαγον θεράποντα Ἀλκι-

Τοῖς εἰς Σικελίαν] Subaudi ᾑρημένοις. Reisk.

Κίνδυνον] E proximo τοσαύτην etiam ad καὶ κίνδυνον subaudiendum est τοσοῦτον. Idem.

Μεθ᾽ ἑτέρων] F. μεθ᾽ ἑταίρων. Taylor.

Μεθ᾽ ἑτέρων] An hic etiam solito errore librarius pro ἑταίρων scripserit ἑτέρων, quod et p. 6. v. 27. factum suspicatus est Valckenaerius, non statuo. Eundem errorem errarunt, cum alibi tum in Xenoph. Hellen. l. II. c. 3. §. 18. p. 84. edit. Mori: ἐς ὃ ἐβούλοντο τοὺς πολεμίους δεξάμενοι ὑφ᾽ αὑτοῖς καὶ τοῖς ἑτέροις τὴν πόλιν ποιήσασθαι: legendum καὶ τοῖς ἑταίροις. Sluiter.

Ἄδειαν] Scil. τῷ λέξοντι, aut τῷ καταμαρτυρήσοντι, aut τῷ προαχθησομένῳ ὑπ᾽ ἐμοῦ. Reisk.

Ἀμύητος ὢν ἐρεῖ] F. ἀμυήτων ἐρεῖ. Taylor.

Εἰ δὲ μὴ] Scil. ἐρεῖ ὑμῖν ὁ θεράπων τὰ μυστήρια, καὶ οὕτως ἐγὼ φανοῦμαι εἰρηκὼς τὰ ψευδῆ. Reisk.

Ὃ ὁ Πυθόνικος ἐκέλευε] Videtur h. l. ἐξετάζειν aut βασανίζειν deesse, nisi si accipis pro ἐφ᾽ ὃ ἐκέλευεν ἰέναι. Idem.

Ὃ ὁ Πυθόνικος ἐκέλευε] Mihi visum est legi oportere ἐφ᾽ ὃ Π. ἐ. Valckenaerio ὡς ὁ Π. ἐ. Utro modo scribas, non multum interest. In sequentibus certissimæ emendationi Reiskianæ consentit Valckenaerius: "Multa dici possent ad eam confirmandam. Θεράπων Alcibiadis famulus ejus erat aut domus minister. Μέτοικος memoratur Diodoro Sic. t. I. p. 543. et 551. Conf. Thucyd. l. VI. c. 28. Jam autem Polemarchi erat jurisdictio in μετοίκους, qui Athenis habitabant. Conf. Lysiam p. 166. v. 41. ed. Steph. ibique Taylorum, Meursium Ath. Att. p. 12." Sluiter.

Ἀλκιβιάδου Πολέμαρχον] Videtur interponendum esse πρὸς τόν. adducebant Alcibiadis servum, cui nomen erat Andromacho, ad Polemarchum. ad hunc enim magistratum videtur quæsitio servorum per tormenta adversus heros pertinuisse. Aut alias, omisso Ἀλκιβιάδου, leg. erit Πο-

βιάδου Πολέμαρχον. Ἀνδρόμαχος αὐτῷ ὄνομα ἦν. ἐπεὶ δὲ
7 ἐψηφίσαντο αὐτῷ τὴν ἄδειαν, ἔλεγεν ὅτι ἐν τῇ οἰκίᾳ τῇ [1]Πουλυτίωνος γίγνοιτο μυστήρια· Ἀλκιβιάδην μὲν οὖν καὶ Νικιάδην καὶ [2]Μέλητον, τούτους μὲν αὐτοὺς εἶναι τοὺς ποιοῦντας, συμπαρεῖναι δὲ καὶ ὁρᾶν τὰ γιγνόμενα καὶ ἄλλους, παρεῖναι δὲ καὶ δούλους, ἑαυτόν τε καὶ τὸν ἀδελφὸν καὶ Ἱκέσιον τὸν αὐλητὴν καὶ τὸν [2]Μελήτου δοῦλον. πρῶτος μὲν οὗτος ταῦτα ἐμήνυσε, καὶ ἀπέγραψε τούτους· ὧν Πολύστρατος μὲν συνελήφθη καὶ ἀπέθανεν, οἱ δὲ ἄλλοι φεύγον- 3. 1
τες ᾤχοντο, καὶ αὐτῶν ὑμεῖς θάνατον κατέγνωτε. καί μοι λάβε καὶ ἀνάγνωθι αὐτῶν τὰ ὀνόματα.

[3]ΟΝΟΜΑΤΑ.

Τούσδε Ἀνδρόμαχος ἐμήνυσεν, Ἀλκιβιάδην, Νικιάδην, [2]Μέλητον, Ἀρχεβιάδην, Ἄρχιππον, Διογένην, Πολύστρατον, [4]Ἀριστομένη, Ἰωνίαν, Παναίτιον.

Πρώτη μὲν, ὦ ἄνδρες, μήνυσις ἐγένετο αὕτη ὑπὸ Ἀνδρομάχου κατὰ τούτων τῶν ἀνδρῶν. καί μοι κάλει Διόγνητον.

Ἦσθα ζητητὴς, ὦ Διόγνητε, ὅτε Πυθόνικος εἰσήγγειλεν ἐν τῷ δήμῳ περὶ Ἀλκιβιάδου; Ἦν. Οἶσθα οὖν μηνύσαντα Ἀνδρόμαχον τὰ ἐν τῇ οἰκίᾳ [5]τῇ [1]Πουλυτίωνος γινόμενα; Οἶδα. Τὰ ὀνόματα οὖν τῶν ἀνδρῶν ἐστὶ ταῦτα, καθ᾽ ὧν ἐκεῖνος ἐμήνυσεν; Ἔστι ταῦτα.

Δευτέρα τοίνυν μήνυσις ἐγένετο. Τεῦκρος ἦν ἐνθάδε μέτ-
8 οικος, ὃς ᾤχετο Μέγαράδε ὑπεξελθών. ἐκεῖθεν δὲ [6]ἐπαγγέλλεται τῇ βουλῇ, εἴ οἱ ἄδειαν δοῖεν, μηνύσειν περὶ τῶν μυστηρίων, συνεργὸς ὤν, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ποιοῦντας μεθ᾽ ἑαυτοῦ, καὶ περὶ τῶν Ἑρμῶν τῆς περικοπῆς ἃ ᾔδει. ψηφισαμένης δὲ τῆς βουλῆς—ἦν γὰρ αὐτοκράτωρ—, ᾤχοντο ἐπ᾽ αὐτὸν Μέγαράδε· καὶ κομισθεὶς, ἄδειαν [7]εὑρόμενος, ἀπογράφει τοὺς μεθ᾽ ἑαυτοῦ. καὶ οὗτοι κατὰ τὴν Τεύκρου μήνυσιν ᾤχοντο φεύγοντες. καί μοι λάβε καὶ ἀνάγνωθι τὰ ὀνόματα αὐτῶν.

[1] Πολυτ. [2] Μελιτ. [3] Deest ΟΝΟΜΑΤΑ. [4] Ἀριστομένην [5] τοῦ [6] ἐπηγγέλλετο [7] εὑράμενος

λεμάρχου. IDEM.

Ἱκέσιον] Num Ἱκεσίαν. Nam Hicesius est epithetum Jovis. Hicesias autem nomen proprium hominis. REISK. Καὶ ante Ἱκέσιον delendum suspicatur Valckenaerius, ut Hicesius fuerit Andromachi frater. SLUITER.

Ὀνόματα] Post ὀνόματα deest titulus ΟΝΟΜΑΤΑ. REISK. Titulum jam ante Reiskium restituit Markland ad Lysiam p. 468. SLUITER.

Ἰωνίαν] Non est nomen hominis. Sine dubio vocabulum in vitio cubat. Num Ἱππίαν? an Ἰπνίαν? REISK.

ΟΝΟΜΑΤΑ.

Τεύσδε Τεῦκρος ἐμήνυσε, Φαῖδρον, Γνιφωνίδην, Ἰσόνομον, Ἡφαιστόδωρον, Κηφισόδωρον, ἑαυτὸν, Διόγνητον, Σμινδυρίδην, Φιλοκράτην, Ἀντιφῶντα, Τίσαρχον, Παντακλέα.

μέμνησθε δὲ, ὦ ἄνδρες, ὅτι καὶ ταῦθ᾽ ὑμῖν [1] προσωμολόγηται ἅπαντα. Τρίτη μήνυσις ἐγένετο. ἡ γυνὴ Ἀλκμαιονίδου, γενομένη δὲ καὶ Δάμωνος,— Ἀγαρίστη ὄνομα αὐτῇ—, αὕτη ἐμήνυσεν ἐν τῇ οἰκίᾳ τῇ Χαρμίδου τῇ παρὰ [2] τὸ Ὀλύμπιον μυστήρια ποιεῖν Ἀλκιβιάδην καὶ Ἀξίοχον καὶ Ἀδείμαντον· καὶ ἔφευγον οὗτοι πάντες ἐπὶ ταύτῃ τῇ μηνύσει. Ἔτι μήνυσις ἐγένετο μία. Λυδὸς ὁ Φερεκλέους τοῦ Θημακέως ἐμήνυσε μυστήρια γίνεσθαί ἐν τῇ οἰκίᾳ Φερεκλέους
τοῦ δεσπότου τοῦ ἑαυτοῦ, ἐν Θημακῷ· καὶ ἀπογράφει τούς 9
τε ἄλλους, καὶ τὸν πατέρα ἔφη τὸν ἐμὸν παρεῖναι μὲν, καθεύδειν δὲ ἐγκεκαλυμμένον. Σπεύσιππος δὲ βουλεύων πα-

[1] προσομολογεῖται [2] τὸν

Προσομολογεῖται] Num προσωμολόγηται in perfecto. Idem. Προσωμολόγηται confirmat Marg. Ald. Sluiter.

Ἡ γυνὴ] Post ἡ γυνὴ videtur ἡ νυνὶ deesse, uxor, quæ nunc est Alcmæonidæ. Reisk.

Γενομένη δὲ καὶ] Num γενομένη δὲ ἤδη ποτὲ καὶ Δάμωνος? Idem.

Παρὰ τὸν Ὀλύμπιον] F. παρὰ τὸ Ὀλυμπιεῖον, *apud templum deorum Olympiorum.* Idem. Vid. Meurs. Athen. Att. l. i. c. 10.

Θημακέως] Vir doctus in Margine Aldinæ Editionis notavit: γρ. male μαθήκεως, et citatur h. l. ab Harpocrat. v. Θημακεύς. Sluiter.

Σπεύσιππος δὲ βουλεύων παραδίδωσιν αὐτοὺς τῷ δικαστηρίῳ] Ut de hoc loco, in quo nemo vitium est suspicatus, recte possimus judicare, primum erit videndum, quid sit παραδιδόναι τῷ δικαστηρίῳ: deinde quorum illud fuerit. Est autem hæc locutio aliquanto rarior: frequentior et vulgo usitata: εἰσάγειν εἰς τὸ δικαστήριον, qua sæpissime utuntur Oratores: est tamen et in h. Orat. p. 9. v. 26. ed. Steph. Διοκλείδην τῷ δικαστηρίῳ παραδόντες ἀπεκτείνατε. Pollux l. VIII. s. 48. ὁ δὲ ἄρχων παρεδίδου τὴν κρίσιν δικαστηρίῳ: et quod ibid. s. 51. est παραδιδόναι τῷ δικαστηρίῳ, Suidæ v. Εἰσαγγελία est εἰσάγειν εἰς τὸ δικαστήριον. Conf. I. Luzacii Disquisit. de Epistatis et Proedris Athen. in Annot. ad Or. de Socrate Cive p. 111. Nempe Archontum is, ad quem primum reus in jus vocatus, et a quo instrumenta litis erant examinata, si aut justa aut non absurda petere actorem censeret, adeoque de causa ad tribunal referret, ad quod ea pertineret, traditis simul litis instrumentis, dicebatur vel litem, vel ipsum hominem, in forum inducere: de qua re plura in Lysiacis dicemus. Erat autem hoc officium non omnibus Magistratibus commune, sed erant tantum nonnulli, qui haberent εἰσαγωγὴν de certis causis: ut Archon eponymus de re pupillari et uxoria; Rex sacrorum de cæde et religionibus; Polemarchus de μετοίκοις, peregrinis, et servis: alii Archontes seu Thesmothetæ de aliis et privatis litibus et criminibus. Nusquam vero neque Senatores ex Quingentis, neque Judices ex Heliæa, neque etiam Areopagitæ inter εἰσαγωγεῖς memorantur: quoniam nempe nulla causa erat, quæ non coram uno ex tribus hisce conciliis, seu illius aliqua parte delegata, ageretur. Porro, si spectemus, qua actione in judicium vocatus sit Andocides, et cujus de ejusmodi causis fuerit jurisdictio, apparebit, quid in locum vocabuli βουλεύων sit substituendum. Fuit enim accusatio illa de violatis Mysteriis, accusatio ἀσεβείας: quæ ad tribunal Regis sacrorum pertinebat, cui et cura sacrorum Eleusiniorum erat mandata. Vid. Lysias p. 103. v. 29. seqq. p. 104. v. 13. Demosthenes adv. Lacrit. p. 940. v. 12. ed. R. ἀλλὰ νὴ Δία παρὰ τῷ βασιλεῖ; (eum accusabimus?) ἀλλ᾽ οὐκ ἐσμὲν γυμνασίαρχοι, οὐδὲ ἀσεβείας οὐδένα γραφόμεθα: Pollux l. VIII. s. 90. ὁ δὲ βασιλεὺς μυστηρίων προέστηκε — δίκαι δὲ πρὸς αὐτὸν λαγχάνονται, ἀσεβείας cæt. Conf. Harpocration et Suidas v. Ἐπιμελητὴς τῶν μυστηρίων, et v.

ῥαδίδωσιν αὐτοὺς τῷ δικαστηρίῳ. κἄπειτα ὁ πατὴρ καταστήσας ἐγγυητὰς ἐγράψατο τὸν Σπεύσιππον παρανόμων [1][γραφὴν], καὶ ἠγωνίσατο ἐν ἑξακισχιλίοις Ἀθηναίων, καὶ μετέλαβε δικαστῶν τοσούτων οὐδὲ διακοσίας ψήφους ὁ Σπεύσιππος. ὁ δὲ πείσας καὶ δεόμενος μεῖναι τὸν πατέρα ἐγὼ ἦν μάλιστα, εἶτα δὲ καὶ οἱ ἄλλοι συγγενεῖς. καί μοι κάλει Καλλίαν καὶ Στέφανον, κάλει δὲ καὶ Φίλιππον καὶ Ἀλέξιππον· οὗτοι γάρ εἰσιν Ἀκουμενοῦ καὶ Αὐτοκράτορος συγγενεῖς, οἳ ἔφευγον ἐπὶ τῇ Λυδοῦ μηνύσει· τοῦ μὲν ἀδελφιδοῦς ἐστὶν Αὐτοκράτωρ, τοῦ δὲ θεῖος Ἀκουμενός· οἷς προσήκει μισεῖν μὲν τὸν ἐξελάσαντα ἐκείνους, εἰδέναι δὲ μάλιστα δι' ὅντινα ἔφευγον. βλέπετε εἰς τούτους, καὶ μαρτυρεῖτε εἰ ἀληθῆ λέγω.

10 ## ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

δ'. Τὰ μὲν [2]γενόμενα ἠκούσατε, ὦ ἄνδρες, καὶ ὑμῖν οἱ μάρτυρες μεμαρτυρήκασιν· ἃ δὲ οἱ κατήγοροι ἐτόλμησαν εἰπεῖν, ἀναμνήσθητε. οὐ γὰρ καὶ δίκαιον ἀπολογεῖσθαι, ἀναμιμνήσκοντας τοὺς τῶν κατηγόρων λόγους [3]ἐξελέγχειν; ἔλεξαν γάρ, ὡς ἐγὼ μηνύσαιμι περὶ τῶν μυστηρίων, ἀπογρά-

[1] Absunt unci. [2] γινόμενα [3] ἐξελέγχειν.

Ἡγεμονία δικαστηρίου: Sigonius de Rep. Athen. l. IV. c. 1. His igitur rationibus ductus sum ad suspicandum pro βουλεύων restituendum esse βασιλεύων. Regem sacrorum dici βασιλεύειν, manifestum est ex Demosthene in Macart. p. 1063. v. 17. 27. p. 1065. v. 9. ubi Εὐκτήμονα τὸν βασιλεύσαντα memorat: et sic ἄρχειν sæpissime dicitur, nec non πολεμαρχεῖν: e. gr. apud Demosth. in Neær. p. 1358. v. 23. IDEM.

Κάλει] Quod Aldinæ deest, præter Stephanum Scaliger quoque addidit. Poterat quoque sic constitui: καί μοι Καλλίαν καὶ Στέφανον κάλει, καὶ Φίλιππον (sine δὲ). aut, si δὲ servandum censeas: καί μοι Καλλίαν καὶ Στ. κάλει. κάλει δὲ καὶ Φίλιππον. REISK.

Τοῦ μὲν] Calliæ. IDEM.

Τοῦ δὲ] Stephani. IDEM.

Βλέπετε] Alloquitur Calliam et Stephanum, hortaturque oculis rectis et fiduciæ plenis in hos, judices puta, intueri. IDEM.

Γινόμενα] Legendum γενόμενα: quod vitium ex compluribus aliis locis hujus Orationis a Reiskio est sublatum. SLUITER.

Οὐ γὰρ —] Fort. οὐ γὰρ δίκαιον ἀπολογεῖσθαι, ἀλλ' ἀναμιμν. TAYLOR. Varia hic in mentem venerunt, ut in loco desperato. e. c. οὐ γὰρ καὶ δίκαιον, τὸν βουλόμενον ἀπολογεῖσθαι κωλύειν, ἀναμιμνήσκοντα (in singulari) τοὺς τ. κ. λ. ἐ. Neque enim æquum est, qui se defensum eat, eum impedire, quo minus recitando accusatorum criminationes, una eas refutet. Vel: οὐ γὰρ καὶ δυνατὸν ἀπολογεῖσθαι, εἴ τις μὴ ἐπιτρέπῃ ἀναμιμνήσκοντα. Prorsus se defendere nemo potest, nisi si quis ei veniam det criminationes accusatorum diluendi. Sed has qui diluere vult, necesse quoque habet eas commemorare. Aut: εὐσεβὲς γὰρ καὶ δίκαιον. [Fort. lenissima h. l. emendandi ratio erit hæc, ut legatur οὕτω γὰρ &c. *In Cur. poster. in Andoc.*] REISK.

Οὐ γὰρ καὶ δίκαιον —] Luzacius suam conjecturam mecum communicavit: οὐ γὰρ ἐστὶ δίκαιον ἀπολογεῖσθαι, ἀναμιμνήσκοντα τοὺς τῶν κατηγόρων λόγους ἐξελέγχειν; *nonne justum est et æquum, me in memoriam revocantem accusatorum sermones, ita iis respondere, ut me ipse defendam?* SLUITER.

ψαιμί τε τὸν πατέρα τὸν ἐμαυτοῦ παρόντα, καὶ γενοίμην μηνυτὴς κατὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμαυτοῦ, λόγον (οἶμαι) πάντων δεινότατόν τε καὶ ἀνοσιώτατον λέγοντες. ὁ μὲν γὰρ ἀπογράψας αὐτὸν Λυδὸς ἦν ὁ Φερεκλέους· ὁ δὲ πείσας ὑπομεῖναι καὶ μὴ οἴχεσθαι φεύγοντα ἐγὼ, πολλὰ ἱκετεύσας καὶ [1] λαμβανόμενος τῶν γονάτων. καίτοι τί ἐβουλόμην, εἰ 11
ἐμήνυσα μὲν κατὰ τοῦ πατρὸς, ὡς οὗτοί φασιν, ἱκέτευον δὲ τὸν πατέρα [2] μείναντά τι παθεῖν ὑπ' ἐμοῦ; καὶ ὁ πατὴρ ἐπείσθη ἀγῶνα τοιοῦτον ἀγωνίσασθαι, ἐν ᾧ δυοῖν τοῖν μεγίστοιν κακοῖν οὐκ ἦν αὐτῷ ἁμαρτεῖν· ἢ γὰρ ἐμοῦ δόξαντος τὰ ὄντα μηνῦσαι κατ' ἐκείνου ὑπ' ἐμοῦ ἀποθανεῖν, ἢ αὐτῷ σωθέντι ἐμὲ ἀποκτεῖναι. ὁ γὰρ νόμος οὕτως εἶχεν· εἰ μὲν τἀληθῆ μηνύσειέ τις, εἶναι τὴν ἄδειαν, εἰ δὲ τὰ ψευδῆ, τεθνάναι. καὶ μὲν δὴ τοῦτό γε ἐπίστασθε πάντες, ὅτι ἐσώθην καὶ ἐγὼ καὶ ὁ ἐμὸς πατήρ· οἷόν τε δ' οὐκ ἦν, εἴπερ ἐγὼ μηνυτὴς ἐγενόμην περὶ τοῦ πατρὸς, ἀλλ' ἢ ἐμὲ ἢ ἐκεῖνον ἔδει ἀποθανεῖν. φέρε δὴ τοίνυν, εἰ καὶ ὁ πατὴρ ἐβούλετο ὑπομένειν, τοὺς φίλους ἂν οἴεσθε ἢ ἐπιτρέπειν αὐτῷ μένειν ἢ ἐγγυήσασθαι, ἀλλ' οὐκ ἂν παραιτεῖσθαι καὶ δεῖσθαι ἀπιέναι ὅπου ἂν ἔμελλεν αὐτὸς σωθήσεσθαι, ἐμέ τε οὐκ ἀπολεῖν; ἀλλὰ γὰρ καὶ ὅτε Σπεύσιππον ἐδίωκεν ὁ πατὴρ τῶν παρανόμων, αὐτὰ ταῦτα ἔλεγεν, ὡς οὐδεπώποτε ἔλθοι εἰς Θημακὸν ὡς Φερεκλέα· ἐκέλευε δὲ βασανίσαι τὰ ἀνδράποδα, καὶ μὴ τοὺς μὲν παραδιδόντας μὴ ἐθέλειν ἐλέγχειν, 12
τοὺς δὲ μὴ θέλοντας ἀναγκάζειν. ταῦτα δὲ λέγοντος τοῦ

[1] καταλαμβανόμενος [2] μείναντα τὶ

Αὐτῶν Λυδ.] Αὐτὸν Λυδ. Taylor. Scaliger. Sluiter.

Φεύγοντας] Leg. φεύγοντα. Taylor.

Καταλαμβανόμενος] Malim simplex. Dicitur enim λαμβάνεσθαι τῶν γονάτων τινὸς, non καταλαμβάνεσθαι. Reisk.

Μείναντα τὶ] Hoc τὶ est iteratio redundans præmissi τὶ versu 6. quod solum poterat sufficere. Sed post καὶ ὁ πατὴρ hoc ipso versu 8. malim τὶ iterari, et post ἐπείσθη signum interrogationis poni, ut ἀγῶνα — sint responsio illius interrogationis. Idem.

Μείναντα τὶ] Demiror Reiskium, qui pronomen τὶ deleri velit: non est delendum, sed scribendum sine accentu τι, *aliquid: mori* per Euphemismum Attici dixerunt τι παθεῖν. Sluiter.

Αὐτῷ ἁμαρτεῖν] Interpono ἑνὸς aut θατέρου. Reisk.

Ἢ γὰρ] F. ἤγουν. Taylor.

Περὶ τοῦ πατρὸς] Alibi semper κατὰ I. N. [interpretor, Inquit Noster. *Reisk.*] Idem.

Τῶν παρανόμων, αὐτὰ ταῦτα] Num τῶν παρανόμων αὐτὸς, ταῦτα. Reisk. Articulum τῶν, ut et alias in eadem phrasi abest, sic et h. l. delendum censet Valckenaerius. Sluiter.

Ἀναγκάζειν] Auctor erat judicibus, ut desisterent ab illa inconstantia et iniquitate sua, qua solerent servos a dominis ad tormenta oblatos, οὐκ ἐθέλειν ἐλέγχειν, nolle coarguere, dominos autem, qui servos ad tormenta exhibere recusarent, ἀναγκάζειν παραδιδόναι, cogere ad tradendum.

πατρὸς τοῦ ἐμοῦ, ὡς ἅπαντες ἴστε, τί ὑπελείπετο τῷ Σπευσίππῳ λέγειν, εἰ ἀληθῆ οἵδε λέγουσιν, ἀλλ' ἤ, Ὦ [1] Λεωγόρα, τί βούλει περὶ θεραπόντων λέγειν; οὐχ [2] ὁ υἱὸς οὑτοσὶ μεμήνυκε κατὰ σοῦ, καὶ φησί σε παρεῖναι ἐν Θημακῷ; ἔλεγχε σὺ τὸν πατέρα, ἢ οὐκ ἔστι σοι ἄδεια. ταυτὶ ἔλεγεν ἂν ὁ Σπεύσιππος, ὦ ἄνδρες· ἢ οὔ; ἐγὼ μὲν οἶμαι. εἰ τοίνυν ἀνέβην ἐπὶ δικαστήριον, ἢ λόγος τις περὶ ἐμοῦ ἐγένετο, ἢ μήνυσίς [3] τις ἐμή ἐστιν ἢ ἀπογραφὴ, μὴ ὅτι ἐμὴ καθ' ἑτέ-
13 ρου, ἀλλ' εἰ καὶ ἄλλου τινὸς κατ' ἐμοῦ, ἐλεγχέτω με ὁ βουλόμενος ἐνταῦθα ἀναβάς. ἀλλὰ γὰρ λόγον ἀνοσιώτατον καὶ ἀπιστότατον [4] οὐδένας πώποτ' ἐγὼ εἰπόντας οἶδα, οἳ τοῦτο μόνον ἡγήσαντο δεῖν, τολμῆσαι κατηγορῆσαι· εἰ δ' ἐλεγχθήσονται ψευδόμενοι, οὐδὲν αὐτοῖς ἐμέλησεν. ὥσπερ οὖν, εἰ ἀληθῆ ἦν ταῦτα ἅ με κατηγόρησαν, ἐμοὶ ἂν ὠργίζεσθε καὶ ἠξιοῦτε δίκην τὴν μεγίστην ἐπιτιθέναι· οὕτως ἀξιῶ ὑμᾶς, γινώσκοντας ὅτι ψεύδονται, πονηρούς τε αὐτοὺς νομίζειν, χρῆσθαί τε τεκμηρίῳ ὅτι, εἰ τὰ δεινότατα τῶν κατηγορηθέντων περιφανῶς ἐλέγχονται ψευδόμενοι, ἧπου [5] τά γε πολλῷ φαυλότερα ῥαδίως ὑμῖν ἀποδείξω ψευδομένους αὐτούς.

έ. Αἱ μὲν μηνύσεις ὧδε περὶ τῶν μυστηρίων αὗται ἐγέ-

[1] ἄνθρωπε [2] Deest articulus. [3] τις ὡς ἐμὴ [4] οὐδένα [5] τἄλλα πολλῷ

Exprobrat judicibus iniquitatem et inconstantiam. Si ego servos exhibere recusarem, cogeretis me. Jam cum eos exhibeam, non vultis in rem inquirere, recusatis ex iis confessionem veri exprimere. Reisk.

Εἰ ἀληθῆ οἵδε λέγουσιν] Suspicabar aliquando leg. esse: εἰ ἀληθῆ σύνοιδε λέγουσιν. *si conscius his erat vera dicentibus.* Idem.

Ἔστιν ἡ ἀπογραφὴ] Videtur sic leg. et distinguendum esse: ἔστιν, ἢ ἀπογραφή. *aut descriptio.* distinguit τὴν ἀπογραφὴν, ut rem diversam, a τῇ μηνύσει. et erant quoque diversæ res. indicium præcedebat, sequebatur exhibitio nominum indicatorum in tabula præscriptorum. Idem.

Ἀλλὰ γὰρ λόγον —] Locum hunc sic lego: ἀλλὰ γὰρ λόγον ἀνοσιώτερον καὶ ἀπιστότερον οὐδένας (in plurali) πώποτ' ἐγὼ εἰπόντας οἶδα τούτων, οἳ τοῦτο μόνον. Idem.

Ἀλλὰ γὰρ λόγον κ. τ. λ.] Non satis probabilis videtur Reiskii conjectura: ἀλλὰ γὰρ λόγον ἀνοσιώτερον καὶ ἀπιστότερον οὐδένας πώποτ' ἐγὼ εἰπόντας οἶδα τούτων, οἳ cæt. Equidem suspicatus sum duo verba excidisse, quæ oculorum ingeniique aciem descriptoris propter similitudinem literarum fefellerint; atque ita fere scripsisse Andocidem: ἀλλὰ γὰρ λόγον ἔλεγον ἀνοσιώτατον καὶ ἀπιστότατον, οἷον οὐδένα πώποτ' ἐγὼ εἰπόντα οἶδα, οἳ τοῦτο μόνον. — Verum acute animadvertit Io. Luzacius, quocum conjecturam communicavi, duriorem esse Atticis auribus hiatum εἰπόντα οἶδα: itaque rectius scribi: οἷον οὐδ' ἂν πώποτ' ἐγὼ εἰπόντας οἶδα. — Mox in sequentibus emendationem Reiskianam οὐδὲν αὐτοῖς ἐμέλησεν et M. Ald. confirmat, et ita legendum esse viderat quoque Valckenaerius. Sluiter.

Οὐδὲ νῦν τοῖς ἐμέλησεν] Pro τοῖς dant schedæ Scaligeri τούτοις. Ego de meo dedi οὐδὲν αὐτοῖς ἐμ. Reisk.

Φαυλότερα] Subaudi ὄντα. breviloquentes illi vetustiores Attici, ut Noster Andocides, Lysias, et Thucydides, talia omittunt, quæ recentiores sedulo cavent ne usquam omittant. Idem.

Αἱ μὲν μηνύσεις] Post μὲν aut οὖν aut

νοντο τέτταρες· οἱ δὲ ἔφευγον καθ' ἑκάστην μήνυσιν, ἀνέγνων ὑμῖν τὰ ὀνόματα αὐτῶν, καὶ οἱ μάρτυρες μεμαρτυρήκασιν. ἔτι δὲ πρὸς τούτοις ἐγὼ πιστότητος ὑμῶν ἕνεκα, ὦ ἄνδρες, 14
τάδε ποιήσω. τῶν γὰρ φευγόντων ἐν τοῖς μυστηρίοις οἱ μέν τινες ἀπέθανον φεύγοντες, οἱ δ' ἥκουσι καί εἰσιν ἐνθάδε καὶ πάρεισιν ὑπ' ἐμοῦ κεκλημένοι. ἐγὼ οὖν ἐν τῷ ἐμῷ λόγῳ δίδωμι τῷ βουλομένῳ ἐμὲ [1] ἐλέγξαι, ὅτι ἔφυγέ τις αὐτῶν δι' ἐμὲ, ἢ ἐμήνυσα κατ' αὐτοῦ, ἢ οὐχ ἕκαστοι ἔφυγον κατὰ τὰς μηνύσεις ταύτας ἃς ἐγὼ ὑμῖν ἀπέδειξα. καὶ ἐάν τις ἐλέγξῃ με ὅτι ψεύδομαι, χρήσασθέ μοι ὅ τι βούλεσθε. καὶ σιωπῶ καὶ παραχωρῶ, εἴ τις ἀναβαίνειν βούληται.

ς'. Φέρε [2] δὴ, ὦ ἄνδρες, μετὰ ταῦτα τί ἐγένετο; ἐπειδὴ αἱ μηνύσεις ἐγένοντο, περὶ τῶν μηνύτρων — ἦσαν γὰρ κατὰ τὸ Κλεωνύμου ψήφισμα χίλιαι δραχμαὶ, κατὰ δὲ τὸ Πεισάνδρου μύριαι — περὶ δὲ τούτων ἠμφισβήτουν οὗτοί τε οἱ μηνύσαντες, καὶ Πυθόνικος, φάσκων πρῶτος εἰσαγγεῖλαι, καὶ Ἀνδροκλῆς ὑπὲρ τῆς βουλῆς. ἔδοξεν οὖν τῷ δήμῳ ἐν τῷ τῶν θεσμοθετῶν δικαστηρίῳ τοὺς μεμυημένους, ἀκούσαντας τὰς μηνύσεις ἃς ἕκαστος ἐμήνυσε, διαδικάσαι· καὶ ἐψηφίσαντο πρώτῳ μὲν Ἀνδρομάχῳ, δευτέρῳ δὲ Τεύκρῳ, καὶ ἔλαβον Παναθηναίων τῷ ἀγῶνι, Ἀνδρόμαχος μὲν μυρίας δραχμὰς, Τεῦκρος δὲ χιλίας. καί μοι κάλει τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

5. 1 ζ'. Περὶ μὲν τῶν μυστηρίων, ὦ ἄνδρες, ὧν εἵνεκα ἡ ἔνδειξις ἐγένετο καὶ περὶ ὧν ὑμεῖς οἱ μεμυημένοι εἰσεληλύθατε, 15

[1] ἐξελέγξαι [2] δὲ

τοίνυν deesse aliquando suspicabar. Sed Lysias et similes antiqui has copulas amant omittere. v. p. 237. pen. IDEM.

Ὧδε περὶ] Malim αἱ interponi. IDEM.

Ἐν τοῖς μυστηρίοις] Leg. ἐπὶ τοῖς μυστ. Conf. p. 240. 7. IDEM.

Ἢ ἐμήνυσα] Legi malim ὅτι ἐμην. IDEM. Sententia videtur requirere: ἢ ἐμήνυσα κατά του. SLUITER.

ς'. Περὶ δὲ τούτων] Facile δὴ substituatur in locum δέ. videtur tamen et hoc quoque posse defendi, ex more Latinorum, *sed* in similibus locis pro *igitur* usurpandi. *Sed de his* — de quibus nempe disputare cœperam. REISK.

Ἀνδροκλῆς] Ὁ δημαγωγός. Plut. in Alcib. TAYLOR. Videtur ergo Androcles syndicus senatus fuisse, et ex h. l. posse colligi, ut fisco sui syndici seu fiscales fuerunt, ita senatui quoque suos fuisse, qui rem, h. e. ut vulgo usurpamus, inteesse ejus curarent, eique consulerent. REISK.

Μεμυημένους] Rectius μηνύσαντας. v. 5, 2. 9. ed. Steph. TAYLOR.

ζ'. Περὶ μὲν τῶν μυστηρίων] Omissio copulæ οὖν decet illum πῖνον vetustissimi Atticismi. REISK.

ἀποδέδεικταί μοι, ὡς οὔτε ἠσέβηκα οὔτε μεμήνυκα περὶ οὐδενὸς οὔτε ὡμολόγηκα περὶ αὐτῶν, οὐδὲ ἔστι μοι ἁμάρτημα περὶ τὼ θεὼ οὔτε μεῖζον οὔτ᾽ ἔλαττον οὐδὲ ἕν. ὅπερ ἐμοὶ περὶ πλείστου ἐστὶν ὑμᾶς πεῖσαι· καὶ γὰρ οἱ λόγοι τῶν κατηγόρων ταῦτα τὰ δεινὰ καὶ φρικώδη ἀνωρθίαζον, καὶ λόγους εἶπον, ὡς πρότερον ἑτέρων ἁμαρτόντων καὶ ἀσεβησάντων περὶ τὼ θεὼ, οἷα ἕκαστος αὐτῶν ἔπαθε καὶ ἐτιμωρήθη. τούτων οὖν ἐμοὶ τῶν λόγων ἢ τῶν ἔργων τί προσήκει; ἐγὼ γὰρ πολὺ μᾶλλον ἐκείνων κατηγορῶ, καὶ δι᾽ αὐτὸ τοῦτο φημὶ δεῖν ἐκείνους μὲν ἀπολέσθαι, ὅτι ἠσέβησαν, ἐμὲ δὲ σώζεσθαι, ὅτι οὐδὲν ἡμάρτηκα. ἢ [1] δεινόν γ᾽ ἂν εἴη, εἰ ἐμοὶ
16 ὀργίζοισθε ἐπὶ τοῖς ἑτέρων ἁμαρτήμασι, καὶ τὴν εἰς ἐμὲ διαβολὴν εἰδότες ὅτι ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τῶν ἐμῶν λέγεται, κρείττω τῆς ἀληθείας [2] ἡγήσαισθε. δῆλον ὅτι γὰρ τοῖς μὲν ἡμαρτηκόσι τὰ τοιαῦτα ἁμαρτήματα οὐκ ἔστιν ἀπολογία ὡς οὐκ ἐποίησαν. ἡ γὰρ βάσανος δεινὴ παρὰ τοῖς εἰδόσιν· ἐμοὶ δὲ ὁ ἔλεγχος ἥδιστος, ἐν οἷς ὑμῶν οὐδέν με δεῖ δεόμενον οὐδὲ

[1] δεινὸν γὰρ εἴη   [2] ἡγήσεσθε

Οἱ λόγοι] Pinge οἳ λόγοι. Est enim οἱ hic loci non præpositivus articulus, sed postpositivus. Cohæret cum τούτων οὖν τῶν λόγων — v. 8. Fuisset utique concinnius: καὶ γὰρ ἐν οἷς λόγοις οἱ κατήγοροι, ταῦτα τὰ δεινὰ ἀνορθιάζοντες, εἶπον, οἷα ἔπαθεν ἕκαστος τῶν πρότερον τὰ αὐτὰ ἁμαρτόντων — verum in his vetustis scriptoribus limata et tersa oratio frustra requiratur. Durum utique οἱ λόγοι — εἶπον λόγους — sed ferenda sunt hæc in hujusmodi scriptoribus ἀκόμψοις. Loci hujus intelligentia e Lysiæ oratione in Andocidem est petenda. Reisk.

Οἱ λόγοι τῶν κατηγόρων κ. τ. λ.] Locus procul dubio videtur corruptus; nec certa apparet emendandi via. Absurdum est· οἱ λόγοι — ἀνωρθίαζον, καὶ λόγους εἶπον: *ipsa verba declamarunt, et sermones dixerunt*: forte, si quid periclitari liceat, pro οἱ λόγοι scribendum οἱ λόγιοι, et ἀλόγως pro λόγους, quoniam subjicit: τούτων οὖν ἐμοὶ τῶν λόγων ἢ τῶν ἔργων τί προσήκει; pulcra est hæc oppositio: οἱ λόγιοι — ἀλόγως εἶπον, ὅπως (ita enim legendum videtur pro ὡς). Λόγιοι autem secundum Mœridem et Thomam Magistrum sunt οἱ πολυΐστορες, vel, ut ait Phrynichus p. 84. οἱ τὰ ἑκάστῳ ἔθνει ἐπιχώρια ἐξηγούμενοι ἐμπείρως, ubi vid. Nunnesius. Plutarchus in Solon. p. 92. E. Χρόνον δέ τινα καὶ τοῖς περὶ Ψένωφιν τὸν Ἡλιουπολίτην καὶ Σώγχιν τὸν Σαΐτην, λογιωτάτοις οὖσι τῶν ἱερέων, συνεφιλοσόφησε: p. 96. D. μῦθον — ὃν διήκουσε τῶν περὶ Σάϊν λογίων. Λόγιον Hesychius interpretatur τὸν τῆς ἱστορίας ἔμπειρον, πεπαιδευμένον. Conf. Interpretes Thomæ Magistri l. c. p. 579. et Pierson. ad d. l. Mœridis p. 249. Elsnerus et Wetstenius ad Acta Apost. xviii. ver. 24. Sensus hujus loci est: *Caput causæ in eo pono, ut persuadeam vobis, me non peccasse: nam isti rerum ante gestarum et antiquæ historiæ periti accusatores mei horrenda ista et terroris plena magna voce declamarunt, et absurda ratione dixerunt, quo antea modo cum alii peccassent in Cererem et Proserpinam, qualia quisque eorum passus, qua pœna affectus esset.* Cæterum verbum ἀνωρθίαζον ex h. l. citantes Harpocration et Suidas exponunt ὄρθιον βοῶντες ἔλεγον. Sluiter.

Λόγους εἶπον] Hæc videntur spectare orationem Lysiacam in initio fragmenti. quæratur. Taylor.

Δεινὸν γὰρ] Malim δεινόν γ᾽ ἄν. Reisk. Valckenaerius legit: δεινὸν γὰρ ἂν εἴη. Sluiter.

Ἡγήσεσθε] Malim ἡγήσαισθε, ob præcedens ὀργίζοισθε. Reisk.

Εἰδόσιν] Scil. τὰ μυστήρια. Idem.

Οὐδέν με δεῖ] Leg. οὐδένα με δεῖ. Taylor. Saltim οὐδενὸς dedisset. Reisk.

παραιτούμενον σωθῆναι ἐπὶ τοιαύτῃ αἰτίᾳ, ἀλλ' ἐλέγχοντα
τοὺς τῶν κατηγόρων λόγους. καὶ ὑμᾶς ἀναμιμνήσκω τὰ
γεγενημένα, οἵτινες ὅρκους μεγάλους ὀμόσαντες οἴσετε τὴν
ψῆφον περὶ ἐμοῦ, καὶ ἀρασάμενοι τὰς μεγίστας ἀρὰς ὑμῖν
τε αὐτοῖς καὶ [1] παισὶ τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν, εἰ μὴ ψηφιεῖ-
σθε περὶ ἐμοῦ τὰ δίκαια· πρὸς δὲ τούτοις μεμύησθε καὶ
ἑωράκατε τοῖν θεοῖν τὰ ἱερὰ, ἵνα τιμωρήσητε μὲν τοὺς ἀσε-
βοῦντας, σώζητε δὲ τοὺς μηδὲν ἀδικοῦντας. νομίσατε τοίνυν
ἀσέβημα οὐδὲν ἔλαττον εἶναι τοὺς μηδὲν ἠδικηκότας ἀσεβεῖν
καταγνῶναι ἢ τοὺς ἠσεβηκότας μὴ τιμωρεῖσθαι. ὥστ' ἐγὼ
ὑμῖν πολὺ μᾶλλον τῶν κατηγόρων πρὸς τοῖν θεοῖν ἐπισκή-
πτω, ὑπέρ τε τῶν ἱερῶν ἃ [2] εἴδετε, καὶ ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων οἳ 17
τῆς ἑορτῆς ἕνεκεν ἔρχονται δεῦρο· εἰ μέν τι ἠσέβηκα ἢ ὡμολό-
γηκα ἢ ἐμήνυσα κατά τινος ἀνθρώπων, ἢ ἄλλος τις περὶ
ἐμοῦ, ἀποκτείνατέ με· οὐ παραιτοῦμαι· εἰ δὲ οὐδὲν ἡμάρτη-
ταί μοι, καὶ τοῦτο ὑμῖν ἀποδείκνυμι σαφῶς, δέομαι ὑμῶν
αὐτὸ φανερὸν τοῖς Ἕλλησι πᾶσι ποιῆσαι, ὡς ἀδίκως εἰς
τόνδε τὸν ἀγῶνα κατέστην. ἐὰν γὰρ μὴ μεταλάβῃ τὸ πέμ-
πτον μέρος τῶν ψήφων καὶ ἀτιμωθῇ ὁ ἐνδείξας ἐμὲ [3] Κη-
φίσιος οὑτοσὶ, οὐκ ἔξεστιν αὐτῷ εἰς τὸ ἱερὸν τοῖν θεοῖν
εἰσιέναι, ἢ ἀποθανεῖται. εἰ οὖν ὑμῖν [4] δοκῶ ἱκανῶς περὶ
τούτων [5] ἀπολελογῆσθαι, δηλώσατέ μοι, ἵνα προθυμότερον
περὶ τῶν ἄλλων ἀπολογῶμαι.

η'. Περὶ δὲ τῶν ἀναθημάτων τῆς περικοπῆς καὶ τῆς μηνύσεως, ὥσπερ καὶ ὑπεσχόμην ὑμῖν, οὕτω καὶ ποιήσω· ἐξ ἀρχῆς γὰρ ὑμᾶς διδάξω ἅπαντα τὰ γεγενημένα. ἐπειδὴ Τεῦκρος ἦλθε Μεγαρόθεν ἄδειαν εὑρόμενος, μηνύει περί τε

[1] πᾶσι [2] ἴδετε [3] Κηφήσιος [4] δοκῶ ὑμῖν [5] ἀπολογεῖσθαι

Ἀλλ'] Subaudi a communi δεῖ σωθῆναι. Idem.

Ἀναμιμνήσκω] Malim ἀναμιμνήσκοντα, in participio, ut ἐλέγχοντα. Idem.

Οἵτινες ὅρκους —] Verba οἵτινες ὅρκους ad τὰ ἱερὰ versu 7. pro parentheticis accipienda sunt. Nam ἵνα τιμωρήσητε cohæret cum ἀναμιμνήσκω ὑμᾶς. Idem.

Πρὸς τοῖν θεοῖν] Aut πρὸς ταῖν θεαῖν leg. est, aut saltim πρὸς ταῖν θεοῖν, si non a θεὰ, sed a θεὸς communis generis repetere velis. Saltim articulus debebit genus fœmininum indicare. Ceres enim et Proserpina hic significantur. Et sic quoque versu 20. Reisk. Legendum esse ταῖν θεοῖν cum Reiskio consentit Valckenaerius. vid. Markland. et Taylor. ad Lys. p. 103. 27. ed. Steph. Respexit hunc locum Harpocration v. ἐπεσκήψατο, explicans: μετὰ τινὸς ἐπιθειασμοῦ λέγω, οἷον ἐξορκίζω. ex quo sua hausit Suidas. Sluiter.

Τῆς ἑορτῆς] Sacrorum Eleusiniorum puta. Reisk.

Κηφήσιος] Π. Κηφίσιος, ὡς γράφεται ἀλλαχοῦ. H. Stephan.

Ἀπολογεῖσθαι] Malim ἀπολελογῆσθαι. Sluiter.

Εὑρόμενος] p. 3. 14. ed. Steph. usurpavit

τῶν μυστηρίων ἃ ᾔδει καὶ τῶν περικοψάντων τὰ ἀναθή-
18 ματα, καὶ ἀπογράφει δυοῖν δέοντας εἴκοσιν ἄνδρας. ἐπειδὴ [1] δὲ οὗτοι ἀπεγράφησαν, οἱ μὲν αὐτῶν φεύγοντες ᾤχοντο, οἱ δὲ συλληφθέντες ἀπέθανον κατὰ τὴν Τεύκρου μήνυσιν. καί μοι ἀνάγνωθι αὐτῶν τὰ ὀνόματα.

ΟΝΟΜΑΤΑ.

Τεῦκρος ἐπὶ τοῖς Ἑρμαῖς ἐμήνυσεν Εὐκτήμονα, Γλαύκιππον, Εὐρύμαχον, Πολύευκτον, Πλάτωνα, Ἀντίδωρον, Χάριππον, Θεόδωρον, Ἀλκισθένην, Μενέστρατον, [2] Ἐρυξίμαχον, Εὐφίλητον, Εὐρυδάμαντα, Φερεκλέα, [3] Μέλητον, Τιμάνθην, Ἀρχίδαμον, Τελένικον.

τούτων τοίνυν τῶν ἀνδρῶν οἱ μὲν ἥκουσι καί εἰσιν ἐνθάδε, τῶν δὲ ἀποθανόντων εἰσὶ πολλοὶ προσήκοντες· ὧν ὅστις βούλεται, ἐν τῷ ἐμῷ λόγῳ ἀναβάς με ἐλεγξάτω, ἢ ὡς ἔφυγέ τις δι' ἐμὲ τούτων τῶν ἀνδρῶν, ἢ ὡς ἀπέθανεν.

θʹ. Ἐπειδὴ δὲ ταῦτα ἐγένετο, Πείσανδρος καὶ Χαρικλῆς, ὄντες μὲν τῶν ζητητῶν, δοκοῦντες δ' ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ 6. 1
εὐνούστατοι εἶναι τῷ δήμῳ, [4] ἔλεγον ὡς εἴη τὰ ἔργα τὰ γεγενημένα οὐκ ὀλίγων ἀνδρῶν ἀλλ' ἐπὶ τῇ τοῦ δήμου καταλύσει, καὶ χρῆναι ἔτι ζητεῖν καὶ μὴ παύσασθαι. καὶ ἡ πόλις οὕτω διέκειτο, ὥστ', ἐπειδὴ τὴν βουλὴν εἰς τὸ βουλευ-
19 τήριον ὁ κῆρυξ [5] ἀνείποι ἰέναι καὶ τὸ σημεῖον [6] καθέλοι, τῷ αὐτῷ σημείῳ ἡ μὲν βουλὴ εἰς τὸ βουλευτήριον ᾔει, οἱ δ' ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἔφυγον, δεδιότες εἷς ἕκαστος μὴ συλληφθείη. ἐπαρθεὶς οὖν τοῖς τῆς πόλεως κακοῖς εἰσαγγέλλει Διοκλείδης εἰς τὴν βουλήν, φάσκων εἰδέναι τοὺς περικόψαντας τοὺς Ἑρμᾶς, καὶ εἶναι αὐτοὺς εἰς τριακοσίους· ὡς δ' ἴδοι καὶ

[1] Deest δέ. [2] Εὐριξίμαχον [3] Μέλιτον [4] ἔλεγεν οὖν ὡς [5] ἀνείπῃ [6] καθέλῃ

εὑράμενος. Taylor.

Ἐπειδὴ οὗτοι] Malim aut ἐπεὶ δὲ οὗτοι, aut ἐπειδὴ δὲ οὗτοι. Reisk.

Ἐπὶ τοῖς Ἑρμαῖς] Vid. Meurs. Athen. Att. l. i. c. 3.

Εὐριξίμαχον] Πότερον, Ἐρυξίμαχον. H. Stephan.

Ἀνείπῃ] Aut cum simplici εἴπῃ est mutandum, aut ἂν εἴπῃ leg. duobus vocabulis. tum pro ἰέναι simplici malim ἀνιέναι. Reisk. Dedi ex correctione Bekkeri ἀνείποι.

Ἀνείπῃ ἰέναι] Reiske mavult εἴπῃ, aut ἂν εἴπῃ ἀνιέναι: verum tamen sic etiam infra est p. 7. v. 6. seq. ed. Steph. ἀνειπεῖν ἐκέλευσαν — ἰέναι εἰς τὴν ἀγοράν. Solenne est ἀνειπεῖν de iis, quæ voce præconis edicuntur, uti et ἀναγορεύειν. Vid. apud Demosthenem pro Cor. p. 244. 2. ed. R. Aristoph. Av. 1084. Ταῦτα βουλόμεσθ' ἀνειπεῖν. In. Pace v. 549.

Ἴθι νῦν, ἄνειπε τοὺς γεωργοὺς ἀπιέναι.
Sluiter.

Σημεῖον] Signum, quod quamdiu esset sublatum, concio manebat, detracto autem, concio dissoluta erat. Tale quid etiam apud Romanos in comitiis obtinebat. Reisk.

Οἱ δὲ] Subaudi ἄλλοι πολῖται. Idem.

περιτύχοι τῷ πράγματι, ἔλεγε. καὶ τούτοις, ὦ ἄνδρες, δέομαι ὑμῶν προσέχοντας τὸν νοῦν ἀναμιμνήσκεσθαι ἐὰν ἀληθῆ λέγω, καὶ διδάσκειν ἀλλήλους· ἐν ὑμῖν γὰρ ἦσαν οἱ λόγοι, καί μοι ὑμεῖς τούτων μάρτυρές ἐστε. ἔφη γὰρ εἶναι μὲν ἀνδράποδόν οἱ ἐπὶ [1] Λαυρίῳ, δεῖν δὲ κομίσασθαι ἀποφοράν. ἀναστὰς δὲ πρῲ, ψευσθεὶς τῆς ὥρας βαδίζειν· εἶναι δὲ πανσέληνον. ἐπεὶ δὲ παρὰ τὸ Προπύλαιον [2] τὸ Διονύσου ἦν, ὁρᾷν ἀνθρώπους πολλοὺς ἀπὸ τοῦ ᾠδείου καταβαίνοντας εἰς τὴν ὀρχήστραν· δείσας δὲ αὐτοὺς, εἰσελθὼν ὑπὸ τὴν σκιὰν καθέζεσθαι μεταξὺ τοῦ κίονος καὶ τῆς στήλης ἐφ᾽ ᾗ ὁ στρατηγός ἐστιν ὁ χαλκοῦς. ὁρᾷν δὲ ἀνθρώπους τὸν [3] μὲν ἀριθμὸν [4] μάλιστα τριακοσίους, ἑστάναι δὲ κύκλῳ ἀνὰ πέντε καὶ δέκα ἄνδρας, τοὺς δὲ ἀνὰ εἴκοσιν· ὁρῶν δὲ αὐτῶν πρὸς τὴν σελήνην τὰ πρόσωπα τῶν πλείστων γινώσκειν. καὶ πρῶτον μὲν, ὦ ἄνδρες, τοῦθ᾽ ὑπέθετο δεινότατον πρᾶγμα (οἶμαι) 20
ὅπως ἐν ἐκείνῳ εἴη ὅντινα βούλοιτο Ἀθηναίων φάναι τῶν ἀνδρῶν τούτων εἶναι, ὅντινα δὲ μὴ βούλοιτο, λέγειν ὅτι οὐκ ἦν. ἰδὼν δὲ ταῦτ᾽ ἔφη ἐπὶ [5] Λαύριον ἰέναι, καὶ τῇ ὑστεραίᾳ ἀκούειν ὅτι οἱ Ἑρμαῖ εἶεν περικεκομμένοι· γνῶναι οὖν εὐθὺς ὅτι τούτων εἴη τῶν ἀνδρῶν τὸ ἔργον. ἥκων δὲ εἰς ἄστυ ζητητάς τε ἤδη ᾑρημένους [6] καταλαμβάνειν καὶ μήνυτρα κεκηρυγμένα ἑκατὸν μνᾶς. ἰδὼν δὲ Εὔφημον τὸν Καλλίου τοῦ Τηλεκλέους ἀδελφὸν ἐν τῷ χαλκείῳ καθήμενον, ἀναγαγὼν αὐτὸν εἰς τὸ Ἡφαιστεῖον λέγειν ἅπερ ὑμῖν ἐγὼ εἴρηκα, ὡς ἴδοι ἡμᾶς ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτί· οὔκουν δέοιτο παρὰ τῆς πόλεως

[1] Λαυρείῳ [2] τοῦ [3] Deest *μέν*. [4] Deest *μάλιστα*.
[5] Λαυρεῖον [6] καταλαμβάνει

Ἀναστὰς δὲ] Malim *ἀναστὰς οὖν*. IDEM.

Ὁρᾷν δὲ ἀνθρώπους τὸν ἀριθμὸν τριακοσίους] Galenus t. v. p. 603. vim vocis *μάλιστα*, qua notat *fere*, explicans apud Hippocratem, locum citat Andocidis *ἐν τῷ περὶ μυστηρίων· ἄδων δ᾽ ἀνθρώπους τὸν μὲν ἀριθμὸν μάλιστα τριακοσίους*. Unde hic locus restituendus: *ἰδεῖν δὲ ἀνθρώπους τὸν μὲν ἀριθμὸν μάλιστα τριακοσίους, ἑστάναι δὲ*—nam et *ἰδεῖν* hic scribendum videtur variandi causa; præcedit enim, *ὁρᾷν ἀνθρώπους*, et statim sequitur, *ὁρῶν δὲ αὐτῶν — τὰ πρόσωπα*. SLUITER.

Πρὸς τὴν σελήνην —] Diodor. Sic. lib. 13. Historici cæteri. TAYLOR.

Καταλαμβάνει] Malim infinitivum *καταλαμβάνειν*, ut præcedentia et insequentia, est enim hæc obliqua oratio narrantis. REISK. Sic et Valckenaerius. SLUITER.

Ἐν τῷ χαλκείῳ] Χαλκεῖον est h. l. porticus illa (*Halle*, aut *Basar*) ubi venibant olim ollæ æneæ, seræ, supellex omnis, ære aut ferro facta a fabris serariis atque bractearum cusoribus. Nisi potius est officina fabrilis seraria, cujus dominus Euphemus ille fuisse videtur. REISK.

Ἐν τῷ χαλκείῳ] Valckenaerius malebat *ἔν τῳ* — pro *ἔν τινι*. Plura enim erant *χαλκεῖα* Athenis, in quibus, uti et in tonstrinis aliisque ejusmodi officinis, Athenienses confabulandi causâ convenire solebant. SLUITER.

Ἡφαιστεῖον] Vid. Meurs. Athen. Att. l. i. c. 4.

χρήματα λαβεῖν μᾶλλον ἢ παρ᾽ ἡμῶν, ὥσθ᾽ ἡμᾶς ἔχειν φίλους. εἰπεῖν οὖν τὸν Εὔφημον ὅτι καλῶς ποιήσειεν εἰπών, καὶ νῦν ἥκειν κελεῦσαί οἱ εἰς τὴν Λεωγόρου οἰκίαν, ἵνα ἐκεῖ συγγένῃ μετ᾽ ἐμοῦ Ἀνδοκίδῃ καὶ ἑτέροις οἷς δεῖ. ἥκειν ἔφη τῇ
21 ὑστεραίᾳ, καὶ δὴ κόπτειν τὴν θύραν· τὸν δὲ πατέρα τὸν ἐμὸν τυχεῖν ἐξιόντα, καὶ εἰπεῖν αὐτὸν Ἀρά γέ σε οἵδε περιμένουσι; χρὴ μέντοι μὴ ἀπωθεῖσθαι τοιούτους φίλους. εἰπόντα δὲ αὐτὸν ταῦτα οἴχεσθαι. καὶ τούτῳ μὲν τῷ τρόπῳ τὸν πατέρα μου ἀπώλλυε, συνειδότα ἀποφαίνων. εἰπεῖν δὲ ἡμᾶς, ὅτι δεδογμένον ἡμῖν εἴη δύο μὲν τάλαντα ἀργυρίου διδόναι οἱ ἀντὶ τῶν ἑκατὸν μνῶν τῶν ἐκ τοῦ δημοσίου, ἐὰν δὲ κατάσχωμεν ἡμεῖς ἃ [1] βουλώμεθα, ἕνα αὐτῶν ἡμῶν εἶναι· πίστιν δὲ τούτων δοῦναί τε καὶ δέξασθαι. ἀποκρίνασθαι δὲ αὐτὸς πρὸς ταῦτα, ὅτι βουλεύσοιτο· ἡμᾶς δὲ κελεύειν αὐτὸν ἥκειν εἰς Καλλίου τοῦ Τηλεκλέους, ἵνα κἀκεῖνος παρείη. τὸν δ᾽ αὖ κηδεστήν μου οὕτως ἀπώλλυεν. ἥκειν ἔφη εἰς Καλλίου, καὶ [2] καθομολογήσας ἡμῖν πίστιν δοῦναι ἐν Ἀκροπόλει, καὶ ἡμᾶς συνθεμένους οἱ τὸ ἀργύριον εἰς τὸν εἰσιόντα μῆνα δώσειν διαψεύδεσθαι καὶ οὐ διδόναι· ἥκειν οὖν μηνύσων τὰ γενόμενα.

22 ι΄. Ἡ μὲν εἰσαγγελία αὐτῶν, ὦ ἄνδρες, τοιαύτη· ἀπογράφει δὲ τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν, ὧν ἔφη γνῶναι, δύο καὶ τετταράκοντα, πρώτους μὲν Μαντίθεον καὶ [3] Ἀφεψίωνα,

[1] βουλόμεθα ἕνα αὐτὸν [2] καθοδηγήσας [3] Ἀψεφίονα

Κελεῦσαί οἱ] Suo hortatu, aut in gratiam suam. nisi si legi malumus: ἅμα οἱ, *una secum.* Reisk.

Ἵνα ἐκεῖ συγγένῃ μετ᾽ ἐμοῦ Ἀνδοκίδῃ καὶ ἑτέροις οἷς δεῖ] Absurde, Valckenaerio judice, suum ipse nomen hic memorasset Andocides: ad μετ᾽ ἐμοῦ adscriptum ab aliquo credidit Ἀνδοκίδου: de quo tamen equidem dubito, cum referantur verba Euphemi. Quod si vera sit Valckenaerii conjectura, legendum videtur συγγένηται. Porro suspicatus est Valckenaerius, ἑταίροις legendum esse pro ἑτέροις, quod ad p. 2. v. 33. ed. Steph. indicavi. Sluiter.

Δεῖ ἥκειν] Disjunxi hæc interponendo puncto. nam in verbo δεῖ desinit oratio Euphemi. tum rursus incipit obliqua oratio, seu expositio Dioclidis. Venisse se aiebat, (nempe Dioclides) v. versu 15. et 20. Reisk.

Εἰπεῖν αὐτὸν] Malim εἰπεῖν πρὸς αὐτόν. patrem meum dixisse ad sese, Diocliden puta. Idem.

Ἀρά γε] Non satis placet. Num δεῦρ᾽ ἄγε, *huc ades, agedum.* οἵδε σε περιμένουσιν, *hi te exspectant.* an, id quod in Latinis reddidi, δηρόν γέ σε οἵδε περιμένουσι, *jam dudum hi te exspectant.* Idem.

Βουλόμεθα] Malim aut βουλοίμεθα, in optativo, aut βουλώμεθα, in conjunctivo. Idem.

Ἕνα αὐτῶν] Dedi de meo ἕνα αὐτόν. Summa rerum ubi potiti fuerimus, nos se quoque, Diocliden puta, in collegium nostrum cooptaturos esse. Idem.

Δοῦναι] Aptus est hic infinitivus, cum proximo δέξασθαι, e δεδογμένον ἡμῖν εἴη versu 10. Idem.

Καθοδηγήσας] Cum viam nobis subsequentibus præisset in Acropolin. Idem.

Αὐτῶν] Imo vero αὐτῷ. Ei, Dioclidi, hæc erat denunciatio. h. e. hoc modo denunciavit nos Dioclides. Idem.

Ἀψεφίονα] Ubique scribe Ἀφεψίωνα.

βουλευτὰς ὄντας καὶ καθημένους ἔνδον, εἶτα δὲ καὶ τοὺς
ἄλλους. ἀναστὰς δὲ Πείσανδρος ἔφη χρῆναι λύειν τὸ ἐπὶ
Σκαμανδρίου ψήφισμα καὶ ἀναβιβάζειν ἐπὶ τὸν τροχὸν
τοὺς ἀπογραφέντας, ὅπως μὴ πρότερον νὺξ ἔσται πρὶν
πυθέσθαι τοὺς ἄνδρας ἅπαντας. ἀνέκραγεν ἡ βουλὴ, ὡς
7. εὖ λέγει. ἀκούσαντες δὲ ταῦτα Μαντίθεος καὶ [1] Ἀφε-
ψίων ἐπὶ τὴν ἑστίαν ἐκαθέζοντο, ἱκετεύοντες μὴ στρεβλω-
θῆναι, ἀλλ᾽ ἐξεγγυηθέντας κριθῆναι. μόλις δὲ τούτων τυ-
χόντες, ἐπειδὴ τοὺς ἐγγυητὰς κατέστησαν, ἐπὶ τοὺς ἵππους
ἀναβάντες, ᾤχοντο εἰς τοὺς πολεμίους αὐτομολήσαντες,
καταλιπόντες τοὺς ἐγγυητὰς, οὓς ἔδει τοῖς αὐτοῖς ἐνέχε-
σθαι, ἐν οἷσπερ οὓς ἠγγυήσαντο. ἡ δὲ βουλὴ ἐξελθοῦσα ἐν
ἀποῤῥήτῳ συνέλαβεν ἡμᾶς καὶ ἔδησεν ἐν τοῖς ξύλοις. ἀνα- 23
καλέσαντες δὲ τοὺς στρατηγοὺς ἀνειπεῖν ἐκέλευσαν, Ἀθη-
ναίων τοὺς μὲν ἐν ἄστει οἰκοῦντας ἰέναι εἰς τὴν ἀγορὰν τὰ
ὅπλα λαβόντας, τοὺς δ᾽ ἐν μακρῷ τείχει [2] εἰς τὸ Θησεῖον,
τοὺς δ᾽ ἐν Πειραιεῖ εἰς τὴν Ἱπποδαμίαν ἀγορὰν, τοὺς
δ᾽ ἱππεῖς ἔτι νυκτὸς σημῆναι τῇ σάλπιγγι ἥκειν εἰς τὸ
Ἀνάκειον, τὴν δὲ βουλὴν εἰς Ἀκρόπολιν ἰέναι κἀκεῖ καθεύ-
δειν, τοὺς δὲ πρυτάνεις ἐν τῇ Θόλῳ. Βοιωτοὶ δὲ πεπυσμένοι
τὰ πράγματα ἐπὶ τοῖς ὁρίοις ἦσαν ἐξεστρατευμένοι. τὸν δὲ
τῶν κακῶν τούτων αἴτιον Διοκλείδην, ὡς σωτῆρα ὄντα τῆς
πόλεως, ἐπὶ ζεύγους ἦγον εἰς τὸ Πρυτανεῖον [3] στεφανώσαν-
τες, καὶ ἐδείπνει ἐκεῖ.

ια.′ Πρῶτον μὲν οὖν ταῦτα, ὦ ἄνδρες, ὁπόσοι ὑμῶν πα-
ρῆσαν, ἀναμιμνήσκεσθε καὶ τοὺς ἄλλους διδάσκετε· εἶτα

[1] Ἀψεφίων [2] εἴς γε [3] στεφανώσοντες

Idem.

Ἔνδον] Id est, ἐν τῷ βουλευτηρίῳ. Idem.

Σκαμανδρίου] Scamandrii decretum videtur interdixisse, ne quis civis Atheniensis tormentis subjiceretur. Idem.

Ἑστίαν] Aram Vestæ, quæ in aditu Curiæ vel Senaculi erat, ad quam etiam Theramenes confugit. Idem.

Ἐξεγγυηθέντας] Mos Atticus postulat ἐξεγγυηθέντες. Sluiter.

Αὐτομολήσαντες] Malim αὐτομολήσοντες in futuro. Reisk.

Ἐξελθοῦσα] Malim sic distingui: ἐξελθοῦσα, *cum esset e Senaculo egressus*, ἐν ἀποῤῥήτῳ συνέλαβεν ἡμᾶς, *clam nos corripuit*. Sed verti aliter. Idem.

Μακρῷ τείχει] Vid. Meurs. Athen. Att. l. iii. c. 11. et Att. Lect. l. iii. c. 4.

Εἴς γε Θησεῖον] Pro particula γε malim articulum τό. Reisk. Vid. Meurs. Att. Lect. l. v. c. 15.

Ἱπποδαμίαν] Vid. Meurs. Att. Lect. l. v. c. 19.

Ἔτι νυκτὸς] Non sunt hæc noctu gesta, sed interdiu: neque jussi equites adhuc noctu, id est ante diluculum, ad stationem illam venire, sed noctu vel versus noctem. Itaque legendum videtur, vel ἐπὶ νυκτὸς, *noctu*, vel ἐπὶ νύκτα, *sub noctem*. Sluiter.

Ἀανάκειον] Vid. Meurs. Athen. Att. l. i. c. 7.

δέ μοι τοὺς πρυτάνεις [1] κάλει τοὺς τότε πρυτανεύσαντας, Φιλοκράτη καὶ τοὺς ἄλλους [διδάσκετε].

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

φέρε δὴ, καὶ τὰ ὀνόματα ὑμῖν ἀναγνώσομαι τῶν ἀνδρῶν
24 ὧν [2] ἀπέγραψεν, ἵν᾽ εἰδῆτε ὅσους μοι τῶν συγγενῶν ἀπώλλυε. πρῶτον μὲν τὸν πατέρα, εἶτα δὲ τὸν κηδεστὴν, τὸν μὲν συνειδότα ἀποδεικνὺς, τοῦ δ᾽ ἐν τῇ οἰκίᾳ φάσκων τὴν σύνοδον γενέσθαι. τῶν δ᾽ ἄλλων ἀκούσεσθε τὰ ὀνόματα. καὶ αὐτοῖς ἀναγίνωσκε.

Χαρμίδης Ἀριστοτέλους.

οὗτος ἀνεψιὸς ἐμός· ἡ [3] μήτηρ ἡ ἐκείνου καὶ ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς ἀδελφοί.

Ταυρέας.

οὑτοσὶ ἀνεψιὸς τοῦ πατρός.

Νισαῖος.

υἱὸς Ταυρέου.

Καλλίας ὁ Ἀλκμαίονος.

ἀνεψιὸς τοῦ πατρός.

Εὔφημος.

Καλλίου τοῦ Τηλεκλέους ἀδελφός.

Φρύνιχος ὁ ὀρχησάμενος.

ἀνεψιός.

[1] εἰσκάλει

[2] ἔγραψεν

[3] μήτηρ ἐκείνου καὶ ὁ ἐμὸς πατὴρ

Διδάσκετε] Vocabulum διδάσκετε tollendum est, ut perperam e versu ult. p. 243. iteratum, ideoque uncis inclusi. Reisk.

Ἔγραψεν] Non improbo. Sed ἀπογράφειν in ea re verbum est proprium. Idem.

Ἀπώλλυε] Perditum ivit, pessumdare laboravit. Idem.

Κηδεστὴν] Calliam, meæ sororis maritum. Idem.

Ἀναγίνωσκε] Post ἀναγίνωσκε titulum ONOMATA excidisse censet Markland ad Lysiam p. 133. 20. ed. Steph. Sluiter.

Ὁ ὀρχησάμενος ἀνεψιὸς] Num ὁ Ἐρχιεὺς, ἐμὸς ἀνεψιός. an ὁ Ἀρχεβιάδου, ἐμὸς ἀν. an ὁ Ἀκουμενοῦ ἀνεψιός. Acumenus aliquoties ante fuit nominatus. Idem.

Φρύνιχος ὁ ὀρχησάμενος, ἀνεψιὸς] E codice notatur Ὀρχησαμένου. Reiske complures conjecturas proponit. At non opus est quidquam mutare. Phrynichi, tempore Andocidis, illustriores quatuor fuerunt: celeberrimus omnium fuit acer ille Alcibiadis adversarius, qui odio illius fortunam patriæ Lacedæmoniis prodere studuit; de quo vid. Thucydides l. VIII. passim c. 25—92. Lysias p. 136. 159. et 171. ed. Steph. Plutarchus in Alcib. p. 204. seq. Suidas v. Φρυνίχου πάλαισμα. Tres præterea alii Phrynichi memorantur a Scholiaste Aristophanis ad illa in Avibus v. 750.

Ἔνθεν, ὥσπερ ἡ μέλιττα,
Φρύνιχος ἀμβροσίων
Μελέων ἀπεβόσκετο καρπὸν, ἀεὶ
Φέρων γλυκεῖαν ᾠδήν.

Τέτταρες δὲ, ait Scholiastes, ἐγένοντο Φρύνιχοι· ὁ μὲν εἷς οὗ νῦν μνημονεύει, Πολυφράδμονος παῖς, ποιητὴς ἡδὺς ἐν τοῖς μέλεσιν· ὁ ἕτερος Χοροκλέους παῖς ὑποκριτής· τρίτος Φρύνιχος ὁ κωμικὸς, οὗ μέμνηται Ἑρμίππος ἐν Φορμοφόροις, ὡς ἀλλότρια ὑποβαλλομένου ποιήματα· quartus is, de quo diximus: totidemque enumerat Scholiastes ad Ran. v. 13. Hunc autem Aristophanis locum male de Comico Phrynicho accepit Suidas. Tragicus ille fuit simplicior quidem, nec satis excultus, at dulcis tamen in poesi, floruitque ante Æschylum. Vide Aristophanem in Ran. v. 941. et 1333. seqq. in Vespis v.

Εὐκράτης, ὁ Νικίου ἀδελφός.
κηδεστὴς οὗτος Καλλίου.

Κριτίας.
ἀνεψιὸς [Εὐκρατίας, ὁ Νικίου ἀδελφὸς] καὶ οὗτος τοῦ πατρός· αἱ μητέρες ἀδελφαί. τούτους [1] πάντας ἐν τοῖς τετταράκοντα ἀνδράσιν ἀπέγραψεν.

ιβʹ. Ἐπειδὴ δὲ ἐδεδέμεθα πάντες ἐν τῷ αὐτῷ, καὶ νύξ τε ἦν καὶ τὸ δεσμωτήριον συνεκέκλειστο, ἧκον δὲ, τῷ μὲν μήτηρ, τῷ δὲ ἀδελφὴ, τῷ δὲ γυνὴ καὶ παῖδες, ἦν δὲ βοὴ καὶ οἶκτος κλαιόντων καὶ ὀδυρομένων τὰ παρόντα κακὰ, λέγει πρός με Χαρμίδης, ὢν μὲν ἀνεψιὸς, ἡλικιώτης δὲ καὶ συν-

[1] ἅπαντας

220. et 269. et Scholia ad illa loca: conf. Thesmoph. v. 171. Alius fuit Tragicus Phrynichus, Melanthæ filius, hoc, ut videtur, paullo antiquior, quem Athenienses ob fabulam, Μιλήτου ἅλωσιν, mille drachmis mulctarunt. Plura de his peti possunt ex Fabricio Bibl. Gr. Vol. I. p. 687. et 732. qui tamen posteriore loco non recte Phrynichum *Melicum poetam suavem* a Tragico distinguit, ex male intellecto Scholio ad Aves l. c. Quartus Phrynichus poeta fuit veteris Comœdiæ, cujus mentio est apud Aristophanem Nub. v. 553. seqq.

> Εὔπολις μὲν τὸν Μαρικᾶν πρώτιστον παρείλκυσεν,
> Ἐκστρέψας τοὺς ἡμετέρους Ἱππέας κακὸς κακῶς·
> Προσθεὶς αὐτῷ γραῦν μεθύσην, τοῦ κόρδακος οὕνεκα,
> Ἣν Φρύνιχος πάλαι πεποίηχ', ἣν τὸ κῆτος ἤσθιεν.

Ubi præter alia notat Scholiastes: εἰσῆγε γραῦν Φρύνιχος ὑπὸ κήτους ἐσθιομένην, κατὰ μίμησιν Ἀνδρομέδας, διὰ γέλωτα τῶν θεατῶν· ἦν δὲ καὶ αὐτὸς κωμῳδίας ποιητής. Reprehendit eum Comicus in Ran. v. 12. seqq.

> Τί δῆτ' ἔδει με ταῦτα τὰ σκεύη φέρειν;
> Εἴπερ ποιήσω μηδὲν ὧνπερ Φρύνιχος
> Εἴωθε ποιεῖν, καὶ Λύκις κ' Ἀμειψίας;
> Σκεύη φέρουσ' ἑκαστότ' ἐν κωμῳδίᾳ.

ad q. l. Scholia monent, Didymo judice loqui poetam de Comico Phrynicho Eunomidæ filio, qui notetur ut peregrinus, et malus poeta, quippe qui aliena sæpe proferat, et metrum negligat. Animadvertit tamen nihil tale fecisse Phrynichum in Dramatibus, quæ ipse viderit, forte autem in aliis, quæ perierint, illud commisisse. Omisit hæc loca Fabricius, qui Bibl. Gr. Vol. I. p. 732. et 783. de Comico Phrynicho agit, male Eunomidæ filium ab hoc diversum credens. De Poetis hujus nominis conf. Meursius in Biblioth. Attic. Quintus Phrynichus memoratur histrio Tragicus, quem notari ab Aristophane Nub. 1087. his verbis:

> Τί δαί; τραγῳδοῦσ' ἐκ τίνων;
> Ἐξ εὐρυπρώκτων·

monet Scholiastes: εἰς Φρύνιχον φασὶν αὐτὸν ἀποτείνειν τὸν τραγικὸν χορευτήν· ἐπεὶ διεβάλλετο ἐπὶ μαλακίᾳ διὰ ποικιλίαν σχημάτων. Inter vinolentos homines et protervos eum collocat Comicus in Vesp. v. 1293. atque illum in saltando crus altius tollere fuisse solitum significat in eadem fabula v. 1515. καὶ τὸ φρυνίχειον Ἐκλακτισάτω τις. Conf. Scholia ad illa loca. Hunc etiam respicere videtur ibid. v. 1481. seqq.

> Πτήσσει Φρύνιχος ὥς τις ἀλέκτωρ.
> Σκέλος οὐράνιόν γ' ἐκλακτίζων
> Πρωκτὸς χάσκει.

quamvis Scholiastes hoc de Melanthæ filio dictum velit. Nos igitur Φρύνιχον τὸν ὀρχησάμενον, ἀνεψιὸν Andocidis, actorem illum Tragœdiarum fuisse censemus. Neque enim illud munus turpe fuit Athenis. Sluiter.

Εὐκρατίας] Vocabula Εὐκρατίας ὁ Νικίου ἀδελφὸς ut amputanda uncis inclusi. liquet enim perperam e proximo esse iterata. Reisk.

Εὐκρατίας, ὁ Νικίου ἀδελφὸς κ. τ. λ.] Reiskio hæc vitiata censenti merito assentitur Valckenaerius, existimans hæc sine Codice sanari non posse. Interea conjicit an, deletis Κριτίας ἀνεψιὸς, legendum sit: Εὐκράτης, ὁ Νικίου ἀδελφὸς, κηδεστὴς οὗτος Καλλίου· Κριτίας ὁ Νικίου· ἀδελφὸς καὶ οὗτος (nempe Nicias) τοῦ πατρὸς, αἵτε μητέρες ἀδελφαί. Sluiter.

Πατρός· αἱ μητέραι] Π. πατρὸς ἀνεψιός· αἱ μετέρες. H. Stephan. Dedi μητέρες. mallem tamen adhuc γὰρ addi. αἱ γὰρ μητέρες—. Reisk.

ἐκτραφεὶς ἐν τῇ οἰκίᾳ τῇ ἡμετέρᾳ ἐκ παιδὸς, ὅτι, Ἀνδοκίδη, τῶν μὲν παρόντων κακῶν ὁρᾷς τὸ μέγεθος, ἐγὼ δ᾽ ἐν μὲν τῷ παρελθόντι χρόνῳ οὐδὲν ἐδεόμην λέγειν οὐδέ σε λυπεῖν, νῦν δὲ ἀναγκάζομαι διὰ τὴν παροῦσαν ἡμῖν συμφοράν. οἷς γὰρ ἐχρῶ καὶ οἷς συνῆσθα ἄνευ ἡμῶν τῶν συγγενῶν, οὗτοι ἐπὶ ταῖς αἰτίαις δι᾽ ἃς ἡμεῖς ἀπολλύμεθα, οἱ μὲν αὐτῶν τεθνᾶσιν, οἱ δὲ οἴχονται φεύγοντες, σφῶν αὐτῶν καταγνόντες ἀδικεῖν .... εἰ ἤκουσάς τι τούτου τοῦ πράγματος τοῦ γενομένου, εἰπὲ, καὶ πρῶτον μὲν σεαυτὸν σῶσον, εἶτα δὲ τὸν πατέρα ὃν εἰκός ἐστί σε μάλιστα φιλεῖν, εἶτα δὲ τὸν κηδεστὴν ὃς ἔχει σου τὴν ἀδελφὴν ἥπερ σοι μόνη ἐστὶν, ἔπειτα δὲ τοὺς ἄλλους συγγενεῖς καὶ ἀναγκαίους τοσούτους ὄντας, ἔτι δὲ ἐμὲ, ὃς ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ ἠνίασα μέν σε οὐδὲν πώποτε, προθυμότατος δὲ εἰς σὲ καὶ τὰ σὰ πράγματα εἰμὶ, ὅ τι ἂν δέοι ποιεῖν. λέγοντος δὲ, ὦ ἄνδρες, Χαρμίδου ταῦτα, ἀντιβολούντων δὲ τῶν ἄλλων καὶ ἱκετεύοντος ἑνὸς ἑκάστου, ἐνεθυμήθην πρὸς ἐμαυτὸν, Ὦ πάντων ἐγὼ δεινοτάτῃ συμφορᾷ περιπεσὼν,
26 πότερα περιίδω τοὺς ἐμαυτοῦ συγγενεῖς ἀπολλυμένους ἀδίκως, καὶ αὐτούς τε ἀποθανόντας καὶ τὰ χρήματα αὐτῶν δημευθέντα, πρὸς δὲ τούτοις ἀναγραφέντας ἐν στήλαις ὡς ὄντας ἀλιτηρίους τῶν θεῶν τοὺς οὐδενὸς αἰτίους τῶν γεγενημένων, ἔτι δὲ τριακοσίους Ἀθηναίων μέλλοντας ἀδίκως [1]ἀπολέσθαι, τὴν δὲ πόλιν ἐν κα- 8. 1
κοῖς οὖσαν τοῖς μεγίστοις καὶ ὑποψίαν εἰς ἀλλήλους ἔχοντας, ἢ εἴπω Ἀθηναίοις ἅπερ ἤκουσα Εὐφιλήτου αὐτοῦ τοῦ ποιήσαντος; ἔτι δὲ ἐπὶ

[1] ἀπολεῖσθαι

Εἰ ἤκουσας] Interpone οὖν aut τοίνυν. IDEM.

Πράγματος τοῦ γενομένου, εἰπὲ] Distinguo et lego sic: πράγματος, τὰ γενόμενα εἰπέ. v. p. 8. 10. et 20. IDEM.

Ἔχοντας, ἢ εἴπω Ἀθηναίοις] Vox Ἀθηναίοις loco videtur mota Clar. Luzacio, ita emendanda, ut jungatur cum ἔχοντας, quod nomen, quo pertineat, non habet; neque enim conjungi potest cum πόλιν — οὖσαν. Itaque legit Vir Clar. καὶ ὑποψίαν εἰς ἀλλήλους ἔχοντας Ἀθηναίους, ἢ εἴπω ἅπερ ἤκουσα Εὐφιλήτου αὐτοῦ τοῦ ποιήσαντος. SLUITER.

τούτοις καὶ τόδε ἐνεθυμήθην, ὦ ἄνδρες, καὶ ἐλογιζόμην πρὸς ἐμαυτὸν τοὺς ἐξημαρτηκότας καὶ τὸ ἔργον [1] εἰργασμένους, ὅτι οἱ μὲν αὐτῶν ἤδη ἐτεθνήκεσαν ὑπὸ Τεύκρου μηνυθέντες, οἱ δὲ φεύγοντες ᾤχοντο καὶ αὐτῶν θάνατος κατέγνωστο τέτταρες δὲ ἦσαν ὑπόλοιποι οἳ οὐκ ἐμηνύθησαν ὑπὸ Τεύκρου τῶν πεποιηκότων, Παναίτιος, Χαιρέδημος, Διάκριτος, Λυσίστρατος, οὓς εἰκὸς ἦν ἁπάντων μάλιστα δοκεῖν εἶναι τούτων τῶν ἀνδρῶν οὓς ἐμήνυσε Διοκλείδης, φίλους ὄντας τῶν ἀπολωλότων ἤδη. καὶ τοῖς μὲν οὐδέπω βέβαιος ἦν ἡ σωτηρία, τοῖς δὲ ἐμοῖς οἰκείοις φανερὸς ὄλεθρος, εἰ μή τις ἐρεῖ Ἀθηναίοις τὰ γενόμενα. ἐδόκει οὖν μοι κρεῖττον εἶναι τέτταρας ἄνδρας ἀποστερῆσαι τῆς πατρίδος δικαίως, οἳ νῦν ζῶσι καὶ κατεληλύθασι καὶ ἔχουσι τὰ σφέτερα αὐτῶν, ἢ ἐκείνους ἀποθανόντας ἀδίκως περιϊδεῖν. εἰ οὖν τινὶ ὑμῶν, ὦ ἄνδρες, [2] ἡ τῶν ἄλλων πολιτῶν γνώμη τοιαύτη παρειστήκει πρότερον περὶ ἐμοῦ, ὡς ἄρα ἐγὼ ἐμήνυσα κατὰ 27
τῶν ἑταίρων τῶν ἐμαυτοῦ, ὅπως ἐκεῖνοι μὲν ἀπόλοιντο, ἐγὼ δὲ σωθείην — ἃ ἐλογοποίουν οἱ ἐχθροὶ περὶ ἐμοῦ, βουλόμενοι διαβάλλειν με —, σκοπεῖσθε ἐξ αὐτῶν τῶν γεγενημένων. νῦν γὰρ ἐμὲ μὲν λόγον διδόναι τῶν ἐμοὶ πεπραγμένων μετὰ τῆς ἀληθείας, αὐτῶν παρόντων οἵπερ ἥμαρτον καὶ ἔφυγον ταῦτα ποιήσαντες, ἴσασι δὲ ἄριστα εἴτε ψεύδομαι εἴτε ἀληθῆ λέγω, ἔξεστι δὲ αὐτοῖς ἐλέγχειν με ἐν τῷ ἐμῷ λόγῳ· ἐγὼ γὰρ ἐφίημι· ὑμᾶς δὲ δεῖ μαθεῖν τὰ γενόμενα. ἐμοὶ γάρ, ὦ ἄνδρες, τοῦδε τοῦ ἀγῶνος τοῦτ᾽ ἔστι μέγιστον, σωθέντι [3] μὴ δοκεῖν [4] κακῷ εἶναι, εἶτα δὲ καὶ

[1] ἐργασαμένους [2] Deest ἡ. [3] μοι [4] κακὸν

Διάκριτος] Non videtur hoc nomen Atticum esse, sed potius Διόκριτον, *a Jove delectum*, ut nomen fuit Θεόκριτος, *a diis delectus*, vel *prælatus*. REISK.

Διάκριτος] Nomen τοῦ Διακρίτου in Λάκριτον mutari mavult Valckenaer: uti est Oratio Demosthenis πρὸς τὴν Λακρίτου παραγραφήν. item p. 9. v. 36. ed. Steph. SLUITER.

Δοκεῖν] Post δοκεῖν videtur αἰτίους deesse. quos probabile erat fore, ut nemo non existimaret in primis in culpa et auctores sceleris esse. REISK.

Φανερὸς ὄλεθρος] Interpono articulum ὁ, ob præcedens οὔπω βέβαιος ἦν ἡ σωτηρία. IDEM.

Εἰ οὖν τινὶ ὑμῶν, ὦ ἄνδρες, τῶν ἄλλων πολιτῶν] Manifesto deest particula ἢ, et legendum: τινὶ ὑμῶν — ἢ τῶν ἄλλων πολιτῶν. De hoc usu verbi παρίστημι egit D'Orvillius ad Chariton. p. 391. SLUITER.

Λόγον διδόναι] Interpone δεῖ. REISK.

Σωθέντι μοι δοκεῖν] Leg. vid. σωθέντι μὴ δοκεῖν ὑμῖν κακὸν εἶναι (vel κακὸς εἶναι). Illud ὑμῖν ut addatur, necessarium facit oppositum καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας. v. p. 248. 8. IDEM.

Σωθέντι μοι δοκεῖν κακὸν εἶναι] Jure Reiskius μοι mutari vult in μὴ, et ἡμῖν inserit inter δοκεῖν et κακόν: pro κακὸν Aldus edidit κακῶν: ad marginem notatum erat κακῷ, quod equidem præferam, quamvis et κακὸν stare possit. SLUITER.

τοὺς ἄλλους ἅπαντας μαθεῖν ὅτι οὔτε μετὰ κακίας οὔτε
μετ' [1] ἀνανδρίας οὐδεμιᾶς τῶν γεγενημένων πέπρακται ὑπ'
ἐμοῦ οὐδὲν, ἀλλὰ διὰ συμφορὰν γεγενημένην μάλιστα μὲν
τῇ [2] πόλει, εἶτα καὶ ἡμῖν, εἶπον δὲ ἃ ἤκουσα Εὐφιλήτου
προνοίᾳ μὲν τῶν συγγενῶν καὶ τῶν φίλων, προνοίᾳ δὲ τῆς
πόλεως ἁπάσης, μετ' ἀρετῆς ἀλλ' οὐ [3] μετὰ κακίας, ὡς
28 ἐγὼ νομίζω. εἰ οὖν οὕτως ἔχει ταῦτα, σώζεσθαί τε ἀξιῶ
καὶ δοκεῖν ὑμῖν εἶναι μὴ κακός. φέρε δὴ — χρὴ γὰρ, ὦ
ἄνδρες, ἀνθρωπίνως περὶ τῶν πραγμάτων ἐκλογίζεσθαι,
ὥσπερ ἂν αὐτὸν ὄντα ἐν τῇ συμφορᾷ —, τί ἂν ὑμῶν ἕκαστος
ἐποίησεν; εἰ μὲν γὰρ ἦν δυεῖν τὸ ἕτερον ἑλέσθαι, ἢ καλῶς
ἀπολέσθαι ἢ αἰσχρῶς σωθῆναι, ἔχοι ἄν τις εἰπεῖν κακίαν
εἶναι τὰ λεγόμενα· καίτοι πολλοὶ ἂν καὶ τοῦτο εἵλοντο, τὸ
ζῆν περὶ πλείονος ποιησάμενοι τοῦ καλῶς ἀποθανεῖν· ὅπου
δὲ τούτων τὸ ἐναντιώτατον ἦν, σιωπήσαντι μὲν αὐτῷ τε
αἴσχιστα ἀπολέσθαι μηδὲν ἀσεβήσαντι, ἔτι δὲ τὸν πατέρα
περιϊδεῖν [4] ἀπολόμενον καὶ τὸν κηδεστὴν καὶ τοὺς συγγενεῖς
καὶ ἀνεψιοὺς τοσούτους, οὓς οὐδεὶς ἀπώλλυεν ἢ ἐγὼ μὴ εἰπὼν
ὡς ἕτεροι ἥμαρτον. Διοκλείδης μὲν γὰρ ψευσάμενος ἔδη-
σεν αὐτοὺς, σωτηρία δὲ αὐτῶν ἄλλη οὐδεμία ἦν ἢ πυθέσθαι
Ἀθηναίους πάντα τὰ πραχθέντα· φονεὺς οὖν αὐτῶν ἐγινό-
μην ἐγὼ μὴ εἰπὼν ὑμῖν ἃ ἤκουσα. ἔτι δὲ τριακοσίους Ἀθη-
29 ναίων ἀπώλλυον, καὶ ἡ πόλις ἐν κακοῖς τοῖς μεγίστοις ἐγί-
νετο. ταῦτα μὲν οὖν [5] ἦν ἐμοῦ μὴ εἰπόντος· εἰπὼν δὲ τὰ ὄντα
αὐτός τε ἐσωζόμην καὶ τὸν πατέρα ἔσωζον καὶ τοὺς ἀλ-

[1] ἀδικίας [2] πολιτείᾳ τε καὶ ἡμῖν [3] μὴν [4] ἀπολούμενον [5] Deest ἦν.

Μάλιστα μὲν τῇ πολιτείᾳ] Fort. μάλιστα μὲν τῇ πολιτείᾳ, εἶτα δὲ καὶ ἡμῖν. Reisk. Leg. credo: μάλιστα μὲν τῇ πόλει, εἶτα δὲ καὶ ἡμῖν. Sic p. 227. 10. πιστεύσας μάλιστα μὲν τῷ δικαίῳ, ἔπειτα δὲ καὶ ὑμῖν. Sluiter.

Εἶπον δὲ] Particula adversativa δὲ videtur inducenda esse. Reddidi quidem eam in Latinis: mollior tamen atque expeditior erit oratio, si δὲ omittatur. Reisk.

Πόλεως ἁπάσης, μετ' ἀρετῆς] Aut ἁπάσης est iterandum, ad hunc modum: πόλεως ἁπάσης, ἁπάσης μετ' ἀρετῆς. aut saltim sic est distinguendum: πόλεως, ἁπάσης μετ' ἀρετῆς. Idem.

Μὴν κακίας] Pro μὴν leg. vid. μετά. ut modo dixerat μετ' ἀρετῆς, ita nunc subjicit ἀλλ' οὐ μετὰ κακίας. Reisk. Fortasse utrumque verbum retinendum: ἀλλ' οὐ μὴν μετὰ κακίας. Sluiter.

Αὐτὸν ὄντα] Subaudi τινὰ, aut ἕκαστον ὑμῶν e proximis. Reisk.

Τὰ λεγόμενα] Ea, quæ adhuc a me dicta et enarrata sunt. malim tamen τὰ γενόμενα. a me facta, facinus meum. Idem.

Ὅπου δὲ] Apodosis hujus sententiæ per longissimas ambages circumductæ est versu 6. p. 249. in verbis ταῦτα δὲ πάντα σκοπῶν, ubi δὲ inseruit solummodo resumendæ orationi. Idem.

Αὐτῷ τε] Si τε servatur, addendum erit καὶ versu proximo post ἔτι δέ. Idem.

Ταῦτα μὲν οὖν] Subaudi ἐγίγνετ' ἂν, aut ἦν ἂν πάσχειν. Idem.

λους συγγενεῖς, καὶ τὴν πόλιν ἐκ φόβου καὶ κακῶν τῶν μεγίστων ἀπήλλαττον. φυγάδες δὲ δι' ἐμὲ τέτταρες ἄνδρες ἐγίνοντο, οἵπερ καὶ ἥμαρτον· τῶν δ' ἄλλων οἱ λοιποὶ πρότερον ὑπὸ Τεύκρου ἐμηνύθησαν. οὔτε δήπου οἱ τεθνεῶτες δι' ἐμὲ μᾶλλον ἐτέθνασαν, οὔτε οἱ φεύγοντες μᾶλλον ἔφευγον. ταῦτα δὲ πάντα σκοπῶν εὕρισκον, ὦ ἄνδρες, τῶν παρόντων κακῶν ταῦτα ἐλάχιστα εἶναι, εἰπεῖν τὰ γενόμενα ὡς τάχιστα καὶ ἐλέγξαι Διοκλείδην ψευσάμενον, καὶ τι-
9. 1 μωρήσασθαι ἐκεῖνον, ὃς ἡμᾶς μὲν ἀπώλλυεν ἀδίκως, τὴν δὲ πόλιν ἐξηπάτα, ταῦτα δὲ ποιῶν μέγιστος εὐεργέτης ἐδόκει εἶναι καὶ χρήματα ἐλάμβανε. διὰ ταῦτα [1] εἶπον τῇ βουλῇ ὅτι εἰδείην τοὺς ποιήσαντας, καὶ ἐξήλεγξα τὰ γενόμενα, ὅτι εἰσηγήσατο μὲν πινόντων ἡμῶν ταύτην τὴν βουλὴν γενέσθαι Εὐφίλητος, ἀντεῖπον δὲ ἐγώ· καὶ τότε μὲν οὐ γένοιτο δι' ἐμέ, ὕστερον δ' ἐγὼ μὲν ἐν Κυνοσάργει ἐπὶ [2] πωλίον

[1] εἶπον οὖν τῇ   [2] πωλεῖον ὃ μόνην ἀναβὰς

Φόβου] Malim φόβων. Idem.

Ἐλάμβανε. διὰ ταῦτα εἶπον οὖν] Sic malim distingui: ἐλάμβανε διὰ ταῦτα. *accipiebat propter hæc* (scil. διὰ τὴν μήνυσιν). Εἶπον οὖν — *Deferebam ergo.* Idem.

Πινόντων ὑμῶν] Imo vero ἡμῶν, ut dedi de meo. Idem. Recte Reiskius ἡμῶν restituit: eademque emendatio a Valckenaerio facta est. Sluiter.

Πωλεῖον ὃ μονὴν] Ego lego πωλίον, equuleum, parvulum equum, asturconem, ut Petronius appellat, ὅ μοι ἦν. *qui mihi erat.* Scaliger adscripserat πῶλον ὄνειον aut πῶλον ἡμιόνειον. Reisk.

Ἐπὶ πωλεῖον ὃ μονὴν ἀναβὰς ἔπεσον] Vir Doctus ad marginem Aldinæ adscripsit: "ἐμὸν ἦν, πωλεῖον *autem equuleum accipio seu* πωλίον *potius.*" Egregie in hoc loco versatum est Valckenaerii ingenium: de quo his verbis monuit me Luzacius Vir Clar. "Ἵππος ἀπειθὴς est equus refractarius, teste Polluce apud Marklandum ad Lysiam p. 113. v. 13. ed. Steph. quem vide. Tentabat igitur primum Valckenaerius, an locus esset corrigendus hoc pacto: ἐπὶ πῶλον ἀπειθῆ, ὅς μοι ἦν, ἀναβάς, quo fere modo rem etiam egit Reiskius. Præstat tamen, me quidem judice, altera Viri magni emendatio, qua legit: ἐπὶ πῶλον λειπογνώμονα ἀναβὰς ἔπεσον. Istius vocis vestigia manifesta sunt in λεῖον ὃ μονὴν, vocibus plane nihili. Vox rarior librarios fefellit. Est autem ἵππος vel potius πῶλος λειπογνώμων, equus junior, cujus ætas nondum e dentibus cognosci queat, atque adeo equus nondum subactus, nondum domitus, freni impatiens, hinc *refractarius, pervicax.* Γνώμονες sunt dentes, ex quibus equorum ætas cognoscitur. Xenophon περὶ Ἱππικῆς p. 546. v. 37. edit. Steph. πρῶτον μὲν τοίνυν μὴ λαθέτω αὐτὸν τίς ἡλικία, ὁ γὰρ μηκέτι ἔχων γνώμονας οὔτ' ἐλπίσιν εὐφραίνει, οὔτε ὁμοίως εὐαπάλλακτος γίγνεται. — Hinc λειπογνώμων, cui hæc dentium indicatio deficit, sive pullus sit dentes nondum habens, nondum adultus, sive equus ætate jam provectior, cui dentes non amplius crescunt. Conf. Etymol. M. v. Ἄβολος col. 4. init. ubi addit — καὶ γνώμων ὁ ὀδοὺς, ὅτι ἀπὸ τούτου ἡ ἡλικία γνωρίζεται τῶν πώλων τε καὶ μόσχων — ἀφ' οὗ καὶ λειπογνώμονες καλοῦνται, οἱ μηκέτι διὰ τῶν ὀδόντων γνωσθῆναι δυνάμενοι. — Plura et egregia habet Eustathius ad Od. A. v. 155. p. 1404. v. 60. edit. Rom. (p. 352. v. 18. edit. Basil.) ubi et Aristophanem hac voce usum docet, quam ut rariorem in Lexiphanem suum c. 6. retulit Lucianus Opp. T. ii. p. 331. Docet pariter Eustathius non tantum τοὺς γνώμονας hos dentes dictos a Græcis, sed et τὸ γνῶμα. Consentit Hesychius in ista voce, ad q. l. vid. Viros Doctos, præsertim vero Kusterum ad Suidam v. ἀβολήτωρ p. 9. ut et Gatakerum Advers. Miscell. Posth. c. 10. T. I. Opp. col. 504. A. Itaque ἐπὶ πῶλον λειπογνώμονα ἀναβὰς ἔπεσον optimo sensu vertitur: *cum equum adscendissem juniorem, nec dum domitum, et freni impatientem, aut refractarium, inde decidi.*" Sluiter.

30 ὅ μοι ἦν ἀναβὰς ἔπεσον καὶ τὴν κλεῖν συνετρίβην καὶ τὴν
κεφαλὴν κατεάγην, φερόμενός τε ἐπὶ κλίνης ἀπεκομίσθην
οἴκαδε· αἰσθόμενος δ' Εὐφίλητος ὡς [1]ἔχοιμι, λέγει πρὸς
αὐτοὺς ὅτι πέπεισμαι ταῦτα συμποιεῖν καὶ ὡμολόγηκα
αὐτῷ μεθέξειν τοῦ ἔργου καὶ περικόψειν τὸν Ἑρμῆν τὸν
παρὰ [2]τὸ Φορβαντεῖον. ταῦτα δ' ἔλεγεν ἐξαπατῶν ἐκεί-
νους· καὶ διὰ ταῦτα ὁ Ἑρμῆς ὃν ὁρᾶτε πάντες, ὁ παρὰ
[3]τὴν πατρῴαν οἰκίαν τὴν ἡμετέραν, ὃν [4]ἡ Αἰγηῒς ἀνέθηκεν,
οὐ περιεκόπη, μόνος τῶν Ἑρμῶν τῶν Ἀθήνησιν, ὡς ἐμοῦ
τοῦτο ποιήσαντος, ὡς ἔφη πρὸς αὐτοὺς Εὐφίλητος. οἱ δ' αἰ-
31 σθόμενοι δεινὰ ἐποίουν, ὅτι εἰδείην μὲν τὸ πρᾶγμα, πε-
ποιηκὼς δὲ οὐκ εἴην. προσελθόντες δέ μοι τῇ ὑστεραίᾳ
[5]Μέλητος καὶ Εὐφίλητος ἔλεγον ὅτι γεγένηται, ὦ Ἀν-
δοκίδη, καὶ πέπρακται ἡμῖν ταῦτα. σὺ μέντοι,
εἰ μὲν ἀξιοῖς ἡσυχίαν ἔχειν καὶ σιωπᾶν, ἕξεις
ἡμᾶς ἐπιτηδείους ὥσπερ καὶ πρότερον· εἰ δὲ μὴ,

[1] ἤκοιμι [2] τὸν Φορβάντιον [3] Deest τήν. [4] Deest ἡ. [5] Μέλιτος

Ὡς ἤκοιμ.] Interpone οὐχ. Sentiens Euphiletus, me in conciliabulum ipsorum haud esse venturum. Aut leg. ὡς ἔχοιμι. *quomodo me haberem.* Reisk.

Ὡς ἤκοιμι] Præclare quoque hoc loco Valckenaerius: de cujus emendatione Luzacii verba iterum describam. "Emendationi Reiskianæ qua scribit ὡς μὴ ἤκοιμι, præstat sine dubio Valckenaeriana ὡς κάμοιμι, *cum intellexisset Euphiletus, me lecto decumbere.* Neque enim, Andocidem jam tum absentem esse, satis erat: ut tuto rem falsam asseverare posset Euphiletus, longiori opus erat absentia et ægritudine decumbentis ex vulnere: κάμνειν, *ægrotare, lecto decumbere*, seu ex morbo, seu ex vulnere. Sic mox p. 251. v. 6. ἔκαμνον καὶ οὐκ ἀνιστάμην ἐκ τῆς κλίνης: et p. 16. v. 3. ed. Steph. καμοῦσα ἀπέθανεν. Harpocration v. περίοδος de febribus intermittentibus tertiana ac quartana, καὶ γὰρ ἐπὶ τούτων, (forte ἀπὸ τούτων) οἱ κάμνοντες δοκοῦσιν ἐν ταῖς τῶν ἀνέσεων ἡμέραις μηδὲν νοσεῖν, ἀλλὰ ὑγιεῖς εἶναι. Apud Demosthenem π. στεφ. p. 307. v. 27. ed. R. est: νῦν ἡμῖν λέγεις ὑπὲρ τῶν παρεληλυθότων, ὥσπερ ἂν εἴ τις ἰατρὸς, ἀσθενοῦσι μὲν τοῖς κάμνουσιν εἰσιὼν, μὴ λέγοι μηδὲ δεικνύοι, δι' ὧν ἀποφεύξωνται τὴν νόσον: ubi κάμνουσι Scholia interpretantur νοσοῦσι, certo argumento, Scholion pariter esse ἀσθενοῦσι μὲν, quas voces abundare, quivis Valckenaerio assentietur. Eleganter idem Vir magnus hoc verbum κάμνειν restituit Auctori Epistolarum Socraticarum, Epist. xxxii. p. 71. v. 23. ubi est: ὅτι δὲ τὰ καιριώτατα τοῦ σώματος καὶ τῷ ὄντι, ἡ κεφαλὴ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, περίεστιν, εὖ ἔχει: corrigit Valckenaerius: ὅτι δὲ τὰ καιριώτατα τοῦ σώματος κάμνοντι, ἡ κεφαλὴ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, περίεστιν, εὖ ἔχει. *Quod ægrotanti præcipuæ et maxime vitales tibi sanæ supersint corporis partes, caput et quæ sunt in capite, bene hoc se habet.* Sequitur τῶν δὲ λοιπῶν τὴν προσήκουσαν ἐπιμέλειαν ποιοῦ μετά τε ἰατρῶν. κ. τ. λ." Sluiter.

Πρὸς αὐτοὺς] familiares suos tum penes se congressos. Reisk.

Ταῦτα] Ea, in quibus ipsi nunc versarentur, quæ animis atque deliberationibus agitarent. In continenti appellat τὸ ἔργον. v. vers. antep. Idem.

Παρὰ τὸν φορβάντιον] Lego παρὰ τὸν φορβαντεῖον, in neutro. *apud ædem Phorbantis.* Animadvertit hoc dudum quoque Vales. ad Harpocr. p. 197. et 337. Reisk. Vid. Meurs. Athen. Att. l. ii. c. 11.

Ὁ Ἑρμῆς cæt.] Respicit hunc locum Harpocration v. Ἀνδοκίδου Ἑρμῆς. Conf. quæ monui cap. II. Sluiter.

Παρὰ πατρῴαν] Malim τὴν interponi. Reisk.

Ποιήσαντος] Malim ποιήσοντος in futuro. aut si aoristum servamus, addi saltim debebit ἄν. Idem. Ποιήσοντος etiam corrigit Valckenaerius, quamvis dubitanter. Sluiter.

Ἐποίουν] Valckenaerio legendum videtur ἐποιοῦντο. Idem.

χαλεπώτεροί σοι ἡμεῖς [1]ἐχθροὶ ἐσόμεθα ἢ ἄλλοι τινὲς δι' ἡμᾶς φίλοι. εἶπον αὐτοῖς ὅτι νομίζοιμι μὲν διὰ τὸ πρᾶγμα Εὐφίλητον πονηρὸν εἶναι, ἐκείνοις δὲ οὐκ ἐμὲ δεινὸν εἶναι, ὅτι οἶδα, ἀλλὰ μᾶλλον αὐτὸ τὸ ἔργον πολλῷ, ὅτι πεποίηται. ὡς οὖν ἦν ταῦτ' ἀληθῆ, τόν τε παῖδα τὸν ἐμὸν παρέδωκα βασανίσαι, ὅτι ἔκαμνον καὶ οὐδ' ἀνιστάμην ἐκ τῆς κλίνης, καὶ τὰς θεραπαίνας ἔλαβον οἱ πρυ- 32
τάνεις, ὅθεν ὁρμώμενοι ταῦτ' ἐποίουν ἐκεῖνοι. ἐξελέγχοντες δὲ τὸ πρᾶγμα ἥ τε βουλὴ καὶ οἱ ζητηταὶ, ἐπειδὴ ἦν ἣ ἐγὼ ἔλεγον καὶ ὡμολογεῖτο πανταχόθεν, τότε δὴ καλοῦσι τὸν Διοκλείδην· καὶ οὐ πολλῶν λόγων ἐδέησεν, ἀλλ' εὐθὺς ὡμολόγει ψεύδεσθαι, καὶ ἐδεῖτο σώζεσθαι φράσας τοὺς πείσαντας αὐτὸν λέγειν ταῦτα· εἶναι δὲ Ἀλκιβιάδην τὸν Φηγούσιον καὶ [2]Ἀμίαντον τὸν ἐξ Αἰγίνης. καὶ οὗτοι μὲν δείσαντες

[1] ἐχθροὶ ἡμεῖς

[2] Ἀμίαν τοῦτον ἐξ

Δι' ἡμᾶς φίλοι] Video quidem sententiam, sed in verbis hæret scabrities quædam, quæ quomodo complananda sit, haud reperio. Deesse aliquid apparet. sententia hæc est: *χαλεπώτεροί σοι ἐχθροὶ ἐσόμεθα, ἢ ἄλλοι τινὲς δι' ἡμᾶς φίλοι σοι γενόμενοι δύναιντό σε εὐεργετεῖν καὶ ἐξαιρεῖσθαι ἐκ τῶν κινδύνων.* Reisk.

Χαλεπώτεροί σοι ἐχθροὶ ἡμεῖς ἐσόμεθα, ἢ ἄλλοι τινὲς δι' ἡμᾶς φίλοι] De hisce verbis ad me scribentem ipsum audi Luzacium: "Scabritiem his inesse quandam vidit Reiskius, quæ quomodo complananda esset, haud reperiebat: deesse aliquid arbitratur. Sententia mihi hæc esse videtur: *Si tu nos prodas, graviores tibi nos erimus inimici, quam utilis tibi futura est hæc proditio, magisque tibi nocebimus, quam proderunt, quos per proditionem nostram demerueris et tibi conciliaveris.* Fortassis ita legendum: *χαλεπώτεροί σοι ἐχθροὶ ἡμεῖς ἐσόμεθα, ἢ λυσιτελεῖς δι' ἡμᾶς φίλοι.* Vicini sunt ductus literarum ἄλλοι τινὲς et λυσιτελεῖς. Porro φίλοι δι' ἡμᾶς sunt, *quos tibi in nostra causa*, seu *per nos proditos conciliaveris.* Sic mox p. 252. v. 3. ἐλύσατε τοὺς ἐμοὺς συγγενεῖς δι' ἐμέ. *me vobis talia denunciante, consanguineos meos vinculis liberastis:* v. 15. οὗτοι μὲν ἔφυγον δι' ἐμέ· *ego delatione mea auctor fui, ut hi in exsilium ejicerentur;* dein v. 18. ὁρῶσι τοῦ ἡλίου τὸ φῶς δι' ἐμέ. Pag. 16. v. 26. ed. Steph. est τεθνάναι νομίσασα λυσιτελεῖν, ἢ ζῆν ὁρῶσα τὰ γινόμενα: ubi μᾶλλον intelligitur, uti alibi sæpius. Vere Lysias δημ. κατ. ἀπ. p. 174. v. 13. ed. Steph. οὐκ ἄξιον τούτοις πολλάκις χρῆσθαι συμβούλοις, οἷς οὐδὲ ἅπαξ ἐλυσιτέλησε πειθομένοις." Sluiter.

Οὐκ ἐμὲ δεινὸν εἶναι ὅτι οἶδα] Idem est ac si dixisset: οὐ τοῦτο ὑμῖν ἐστὶ δεινὸν (φοβερὸν καὶ χαλεπὸν), ὅτι ἐγὼ σύνοιδα ὑμῖν τὸ πρᾶγμα. Aut: οὐκ ἐγὼ ὑμῖν εἰμὶ δεινὸς (id est, φοβερὸς) διὰ τὸ συνειδέναι. Reisk.

Ἔργον, πολλῷ ὅτι] Distinguo sic: ἔργον πολλῷ, rem ipsam multo esse formidabiliorem, ὅτι — cohæret πολλῷ cum μᾶλλον. idem est ac si dixisset: πολλῷ μᾶλλον δεινὸν εἶναι — vel, πολλῷ δεινότερον εἶναι. Idem.

Βασανίσαι, ὅτι] Interponendum videtur εἰδότα. Idem.

Καὶ τὰς θεραπαίνας] Videtur sic locus corrigendus: καὶ τὰς θεραπαίνας δὲ λαβόντες οἱ πρυτάνεις ἐζήτουν, ὅθεν ὁρμώμενοι. *ancillas quoque cum prytanes ad tormenta vocassent, inquirebant ex iis, undenam heri ipsarum moti (qua de causa) tantum scelus ausi essent.* Possit locus hiulcus etiam sic expleri: καὶ τὰς θεραπαίνας [παρέδωκα scil.] ἃς ζητοῦντες οἱ πρυτάνεις ἔλαβον, pro ἃς λαβόντες ἐζήτουν οἱ πρυτάνεις. Idem.

Ἀπήειτε] Subaudi οἴκοι. Idem.

Ἀμίαν τοῦτον ἐξ Αἰγίνης] Fort. Ἀμίαντον τὸν ἐξ Αἰγίνης. Idem.

Ἀμίαν τοῦτον ἐξ Αἰγίνης] De hisce sententiam suam jam prodidit Valckenaerius Diatr. Eurip. p. 293. c. In Adversariis ita scripserat. "Quid? an causam peroranti Andocidi aderat peregrinus Æginеta? Cras credam; interim corrigam καὶ Ἀμίαντον τὸν ἐξ Αἰγίνης." Andocidem hanc causam egisse in senatu, sæpius monet Valckenaerius, uti p. 6. v. 41. h. l. et

ᾤχοντο φεύγοντες· ὑμεῖς δὲ ἀκούσαντες ταῦτα, Διοκλείδην μὲν τῷ δικαστηρίῳ παραδόντες ἀπεκτείνατε, τοὺς δὲ δεδεμένους καὶ μέλλοντας ἀπολεῖσθαι ἐλύσατε, τοὺς ἐμοὺς συγγενεῖς, δι' ἐμὲ, καὶ τοὺς φεύγοντας κατεδέξασθε. αὐτοὶ δὲ λαβόντες τὰ ὅπλα ἀπῄειτε, πολλῶν κακῶν καὶ κινδύνων ἀπαλλαγέντες. ἐν οἷς ἐγὼ, ὦ ἄνδρες, τῆς μὲν τύχης ᾗ ἐχρησάμην δικαίως ἂν ὑπὸ πάντων ἐλεηθείην, τῶν δὲ γινομένων ἕνεκεν εἰκότως ἀνὴρ ἄριστος δοκοίην εἶναι, ὅστις εἰσηγησαμένῳ μὲν Εὐφιλήτῳ πίστιν τῶν ἐν ἀνθρώποις ἀπιστοτάτην ἠναντιώθην
33 καὶ ἀντεῖπον, καὶ ἐλοιδόρησα ἐκείνῳ ὧν ἦν ἄξιος· ἁμαρτόντων δ' ἐκείνων τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῖς συνέκρυψα, καὶ μηνύσαντος κατ' αὐτῶν Τεύκρου οἱ μὲν αὐτῶν ἀπέθανον οἱ δ' ἔφυγον, πρὶν ἡμᾶς ὑπὸ Διοκλείδου δεθῆναι καὶ μέλλειν ἀπολεῖσθαι. τότε δὲ ἀπέγραψα τέτταρας ἄνδρας, Παναίτιον, Διάκριτον, Λυσίστρατον, Χαιρέδημον. οὗτοι μὲν ἔφυγον δι' ἐμὲ, ὁμολογῶ· ἐσώθη δέ γε ὁ πατὴρ, ὁ κηδεστὴς, ἀνεψιοὶ τρεῖς, τῶν ἄλλων συγγενῶν ἑπτὰ, μέλλοντες ἀποθανεῖσθαι ἀδίκως· οἳ νῦν ὁρῶσι τοῦ ἡλίου τὸ φῶς δι' ἐμὲ, καὶ αὐτοὶ ὁμολογοῦσιν· ὁ δὲ τὴν πόλιν ὅλην συνταράξας καὶ εἰς τοὺς ἐσχάτους κινδύνους καταστήσας ἐξηλέγχθη, ὑμεῖς δὲ ἀπηλλάγητε μεγάλων φόβων καὶ τῶν εἰς ἀλλήλους ὑποψιῶν. καὶ ταῦτ' εἰ ἀληθῆ λέγω, ὦ ἄνδρες, ἀναμιμνήσκεσθε, καὶ οἱ ἰδόντες διδάσκετε τοὺς ἄλλους. σὺ δέ μοι αὐτοὺς κάλει τοὺς λυθέντας δι' ἐμέ· ἄριστα γὰρ ἂν εἰδότες τὰ γενόμενα λέγοιεν εἰς τούτους. οὑτωσὶ δὲ ἔχει, ὦ ἄνδρες· μέχρι τούτου ἀναβήσονται καὶ λέξουσιν ὑμῖν, ἕως ἂν ἀκροᾶσθαι βούλησθε, ἔπειτα δ' ἐγὼ περὶ τῶν ἄλλων ἀπολογήσομαι.
34 ιγ'. Περὶ μὲν οὖν τῶν τότε γενομένων ἀκηκόατε πάντα 10. 1

alibi: p. 12. v. 21. ed. Steph. ἡ δὲ βουλὴ αὕτη — τί ὄμνυσι: quod mihi tamen secus videri, sequenti capite dicendi erit locus. SLUITER.

εἰκότως ἀνὴρ] Videtur ἂν esse interponendum. REISK.

ἀπιστοτάτην] Jusjurandum omnium infidissimum, cui neque qui audit fidem habere, neque qui dixit, fidem rebus præstare debet, sed quod violari par sit, quia scelus sit ei satisfacere. IDEM.

Ὧν ἦν] Malim ὡς ἦν. IDEM.

Ἰδόντες] Malim εἰδότες. IDEM.

Ἔχει, ὦ ἄνδρες· μέχρι] Mihi omnino legendum videtur ἔχειν, ὦ ἄνδρες, μέχρι cæt. *Illi vero, quos dixi, O judices, tamdiu coram vobis progredientur, et testabuntur, rem ita se habere, donec vos audire volueritis.* SLUITER.

Ἀπολογήσομαι] Post ἀπολογήσομαι deest μάρτυρες titulus. REISK.

Περὶ μὲν οὖν τῶν τότε κ. τ. λ.] In priori parte Orationis, illud confecit Andocides, se neque in Mysteria peccasse, neque in Hermas: in altera parte, ad quam accedit crisis nostra, ostendit, se ne tum quidem, si vera foret inimicorum accusatio, esse puniendum; cum sublatæ essent leges,

καὶ ἀπολελόγηταί μοι ἱκανῶς, ὥς γ' ἐμαυτὸν πείθω· εἰ δέ τίς τι ὑμῶν ποθεῖ ἢ νομίζει τι μὴ ἱκανῶς εἰρῆσθαι ἢ παραλέλοιπά τι, ἀναστὰς ὑπομνησάτω, καὶ ἀπολογήσομαι καὶ πρὸς τοῦτο· περὶ δὲ τῶν νόμων ἤδη ὑμᾶς διδάξω. Κηφίσιος γὰρ οὑτοσὶ ἐνέδειξε μέν με κατὰ τὸν νόμον τὸν κείμενον, τὴν δὲ κατηγορίαν ποιεῖται κατὰ ψήφισμα πρότερον γενόμενον, ὃ εἶπεν Ἰσοτιμίδης, οὗ ἐμοὶ [1] προσήκει οὐδέν. ὁ μὲν γὰρ εἶπεν [2] εἴργεσθαι τῶν ἱερῶν τοὺς ἀσεβήσαντας καὶ ὁμολογήσαντας, ἐμοὶ δὲ τούτων οὐδέτερα πεποίηται· [3] οὔτε ἠσέβηται οὔτε ὡμολόγηται. ὡς δὲ καὶ τοῦτο τὸ ψήφισμα λέλυται καὶ ἄκυρόν ἐστιν, ἐγὼ ὑμᾶς διδάξω. καίτοι γε τοιαύτην ἀπολογίαν περὶ αὐτοῦ ποιήσομαι, ὅπου μὴ πείθων μὲν ὑμᾶς αὐτὸς ζημιώσομαι, πείσας δὲ ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν ἀπολελογημένος ἔσομαι. ἀλλὰ γὰρ τἀληθῆ εἰρήσεται. ἐπεὶ γὰρ αἱ νῆες διεφθάρησαν καὶ ἡ πολιορκία ἐγένετο, ἐβουλεύ-

[1] προσῆκον [2] εἴργεσθαι [3] οὐδὲ

quæ illum a foro et templis arcerent: leges illas subtiliter exponit; multisque in accusatores et acerbe invehitur. De nomine Cephisii, quem inter illos primum memorat, conferri potest Valckenaerius ad Callim. Fragm. p. 235. SLUITER.

Πρότερον] Quod psephisma olim aliquando erat ratum, in usu, nunc nullum est; ante Euclidem archontem valebat, nunc desiit. non enim fuit eo archonte una cum aliis legibus restauratum. *νόμους τοὺς πρότερον γενομένους* appellat leges, quæ cum olim fuissent, postmodum in restauratione legum vetustarum restauratæ non fuerunt, sed cassatæ. p. 11. 42. ed. Steph. REISK.

"Ο εἶπεν εἰς ὅτι μηδ' ἴσον ἐμοὶ προσῆκον οὐδὲν] Felicissime hunc locum sanarunt tres summi viri, quamvis alter alterum non consuluisset. Primus fuit G. Canterus, qui Nov. Lect. l. VIII. c. 10. emendavit ὃ εἶπεν Ἰσοτιμίδης ἐμοὶ προσῆκον οὐδὲν, et sic etiam Valckenaerius Diatr. Eur. p. 293. c. Tandem utriusque ignarus Reiskius item suo marte reposuit Ἰσοτιμίδης, οὗ ἐμοὶ π. ο. Articulum οὗ addi non quidem est necesse; crediderim tamen in antiquis Codd. exstitisse, præsertim cum in M. Ald. varia lectio notata sit μηδ' ἴσου. SLUITER.

'Ο μὲν γὰρ —] Scil. νόμος. Nam lex quidem, a Cephisio allegata, quasi in eam peccassem, agit de sacrilegis arcendis templo et foro. Psephisma autem egerat de reddendo pleno jure civili capite minutis. Ego vero neque capite minutus sum, neque sacrilegus, sed exsul. De exsulibus autem neque lex, neque decretum agit. nil ergo ad me neque decretum, neque lex pertinet. [Dubium quo pertineat illud ὁ, num ad νόμον, an ad Isotimidem. Prius secutus in annot. olim ad h. l. adscripta posterius in Latina interpretatione. Totum hunc locum mihi impervium esse fateor, si quis alius in hac tota oratione est, ut, si lapsus fuisse deprehendar, veniam in antecessum deprecer. Rem ipsam de lege hic designata et de psephismate Isotimidis haud tenemus, sed conjectando tantum divinamus. In quo per quam facile est falli. Forsitan in illa, quam dixi, annotatione, reliquis salvis manentibus hæc solummodo verba [Psephisma autem egerat de reddendo pleno jure civili capite minutis] ad hunc modum sint corrigenda: Psephisma autem Isotimidis statuerat, etiam capite minutos quoscunque templis esse arcendos. Quod Isotimidis psephisma postmodum abolitum fuit hoc Patroclidis [alias Iatroclides appellatur] psephismate, quod p. 36. 15. ed. Steph. refertur de restituendo pleno jure civili capite minutis. *In Cur. Poster. ad Andoc.*] REISK.

Περὶ αὐτοῦ] F. περὶ ἐμαυτοῦ. TAYLOR.

"Οπου] Malim abesse. Sententia postulat ὥστε. REISK.

'Υπὲρ τῶν ἐχθρῶν] Hunc item locum non intelligo. IDEM.

'Επεὶ γὰρ cæt.] Cum h. l. Andocidis conf. Xenophon Hellen. l. II. c. 2. §. 6. SLUITER.

σασθε περὶ ὁμονοίας, καὶ ἔδοξεν ὑμῖν τοὺς ἀτίμους ἐπιτίμους ποιῆσαι, καὶ εἶπε τὴν γνώμην Πατροκλείδης. οἱ δὲ ἄτιμοι τίνες ἦσαν, καὶ τίνα τρόπον ἕκαστοι; ἐγὼ ὑμᾶς διδάξω. οἱ μὲν ἀργύριον ὀφείλοντες τῷ δημοσίῳ, ὁπόσοι εὐθύνας ὤφειλον ἄρξαντες ἀρχὰς, ἢ ἐξούλας ἢ γραφὰς ἢ ἐπιβολὰς ὦφλον, ἢ ὠνὰς πριάμενοι ἐκ τοῦ δημοσίου μὴ κατέβαλον τὰ χρήματα, ἢ ἐγγύας ἠγγυήσαντο πρὸς τὸ δημόσιον, τούτοις ἡ μὲν ἔκτισις ἦν ἐπὶ τῆς [1] ἐνάτης πρυτανείας, εἰ δὲ μὴ, διπλάσιον ὀφείλειν καὶ τὰ κτήματα αὐτῶν πεπρᾶσθαι. εἷς μὲν τρόπος οὗτος ἀτιμίας ἦν· ἕτερος δὲ, ὧν τὰ μὲν σώματα ἄτιμα ἦν, τὴν δ᾽ οὐσίαν ἔσχον καὶ ἐκέκτηντο· οὗτοι δ᾽ [2] αὖ ἦσαν ὁπόσοι κλοπῆς ἢ δώρων ὄφλοιεν· τούτους ἔδει καὶ αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐκ τούτων ἀτίμους εἶναι· καὶ ὁπόσοι λίποιεν τὴν τάξιν, ἢ ἀστρατείας ἢ δειλίας ἢ [3] ἀναυμαχίου ὄφλοιεν, ἢ τὴν ἀσπίδα ἀποβάλοιεν, ἢ τρὶς ψευδομαρτυριῶν ἢ τρὶς
36 ψευδοκλητίας ὄφλοιεν, ἢ τοὺς γονέας κακῶς ποιοῖεν, οὗτοι πάντες ἄτιμοι ἦσαν τὰ σώματα, τὰ δὲ χρήματα εἶχον. ἄλλοι αὖ κατὰ προστάξεις, οἵτινες οὐ παντάπασιν ἄτιμοι ἦσαν, ἀλλὰ μέρος τι αὐτῶν, οἷον οἱ στρατιῶται, οἷς, ὅτι ἐπέμειναν ἐπὶ τῶν τυράννων ἐν τῇ πόλει, τὰ μὲν ἄλλα ἦν ἅπερ τοῖς ἄλλοις πολίταις, εἰπεῖν δ᾽ ἐν τῷ δήμῳ οὐκ ἐξῆν αὐτοῖς οὐδὲ βουλεῦσαι. τούτων ἦσαν οὗτοι ἄτιμοι· αὕτη γὰρ ἦν τούτοις πρόσταξις. ἑτέροις οὐκ ἦν γράψασθαι, τοῖς δὲ

[1] ἐννάτης [2] ἂν [3] ναυμαχίας

Ὤφειλον] Lege ὦφλον, ut ver. prox. REISK. Videtur usitatum ὦφλον hic quoque reponendum, quod nec displicuerat Piersono ad Mœridem p. 427. SLUITER.

Ἠγγυήσαντο] Vitiosa est profecto lectio edit. Aldinæ ἐγγυήσαντο, quæ tamen veræ vestigia habet. Non enim, si qui fidejussisset ærario pro debitore, is erat infamis, sed si fidejussione sua non stetisset, neque debito tempore pecuniam solvisset: quod manifestum est ex sequentibus, ubi dicit, illos, si nona Prytania non solvissent, tum demum fieri infames, et duplum debere incipere: quæ ratio me movet, ut corrigam ἐγγυήσαντες. *Quicunque vel redemtis vectigalibus, vel cum ærario publico sponsores pro debitoribus essent facti, debitas pecunias non solvissent.* SLUITER.

Ναυμαχίας] Ἀναυμαχίου. Vid. Kuster. ad Suid. in voc. TAYLOR. Μαλακίας lego. REISK.

Ναυμαχίας] Vera est omnino conjectura Valckenaeriana: ἀναυμαχίας (quemadmodum et in M, Ald. legitur), quam tamen deinde vidit præceptam sibi a Petito Comment. ad LL. Att. p. 558. Kustero ad Suidam v. Ἀναυμαχίου: Tayloro Lect. Lys. p. 715. col. 2. init. Antecedentia Suidas d. l. ita scribit: οὕτω δὲ δεῖ καὶ αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν ἀτίμους εἶναι. Secundum Pollucem l. VIII. s. 43. ἀναυμαχίου reus est, ὁ τὴν ναῦν μὲν μὴ λιπὼν, μὴ μέντοι ναυμαχήσας. SLUITER.

Κατὰ προστάξεις] Scil. ἦσαν ἄτιμοι. honore et jure in foro standi carebant sub certis quibusdam prædictis et imperatis conditionibus. *quadamtenus.* REISK.

Οὗτοι ἄτιμοι] Interpone οἱ articulum. Ad classem a me postremo loco dictam pertinent ἄτιμοι illi, de quibus decretum Patroclidis agebat. IDEM. Τούτων Luzacius intelligit τοῦ δήμου καὶ τῆς βουλῆς. *in concione populi et in senatu erant infames, intestabiles.* SLUITER.

ἐνδεῖξαι, τοῖς δὲ μὴ ἀναπλεῦσαι εἰς Ἑλλήσποντον, ἄλλοις δ' εἰς Ἰωνίαν· τοῖς δ' εἰς τὴν ἀγορὰν μὴ εἰσιέναι πρόσταξις ἦν. ταῦτ' οὖν ἐψηφίσασθε ἐξαλεῖψαι πάντα τὰ ψηφίσματα, καὶ αὐτὰ καὶ εἴ πού τι ἀντίγραφον ἦν, καὶ πίστιν ἀλλήλοις περὶ ὁμονοίας δοῦναι ἐν Ἀκροπόλει. καί μοι ἀνάγνωθι τὸ ψήφισμα τὸ Πατροκλείδου, καθ' ὃ ταῦτα ἐγένετο.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Πατροκλείδης εἶπεν· Ἐπειδὴ ἐψηφίσαντο Ἀθηναῖοι τὴν ἄδειαν περὶ τῶν ὀφειλόντων, ὥστε λέγειν ἐξεῖναι καὶ ἐπιψηφίζειν, ψηφίσασθαι τὸν δῆμον ταῦτα, ἅπερ ὅτε ἦν τὰ Μηδικὰ, καὶ συνήνεγκεν Ἀθηναίοις ἐπὶ τὸ ἄμεινον. περὶ δὲ τῶν ἐπιγεγραμμένων εἰς τοὺς πράκτορας ἢ τοὺς ταμίας τῆς θεοῦ καὶ τῶν ἄλλων θεῶν ἢ τὸν βασιλέα, ἢ εἴ τις μὴ ἐξεγράφη μέχρι 37
τῆς ἐξελθούσης βουλῆς ἐφ' ἧς Καλλίας ἦρχεν, ὅσοι ἄτιμοι ἦσαν ἢ ὀφείλοντες, καὶ ὅσων εὐθῦναί τινές εἰσι κατεγνωσμέναι ἐν τοῖς λογιστηρίοις ὑπὸ τῶν εὐθύνων ἢ τῶν παρέδρων, ἢ μήπω εἰσηγμέναι εἰς τὸ δικαστήριον γραφαί τινές εἰσι περὶ τῶν [1] εὐθυνῶν, ἢ προστάξεις, ἢ ἐγγύαι τινές εἰσι κατεγνωσμέναι εἰς τὸν αὐτὸν τοῦτον χρόνον· καὶ ὅσα ὀνόματα τῶν τετρακοσίων τινὸς ἐγγέγραπται, ἢ ἄλλο τι περὶ τῶν ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ πραχθέντων ἔστι που γεγραμμένον, πλὴν ὁπόσα ἐν στήλαις γέγραπται τῶν μὴ ἐνθάδε μεινάντων, ἢ ἐξ Ἀρείου πάγου ἢ τῶν ἐφετῶν ἢ ἐκ Πρυτανείου ἢ Δελφινίου ἐδικάσθη, ἢ ὑπὸ τῶν βασιλέων, ἢ ἐπὶ φόνῳ τίς ἐστι

[1] εὐθύνων

Ταῦτα ἅπερ] Subaudi ἐψηφίσατο ὁ δῆμος. quænam autem populus tum decreverit, ipse dicit Andocides infra p. 53. antep. ed. Steph. Reisk.

Ἐξεγράφη] Ergo ἐκγράφειν est *ex ærariis expungere*. Idem.

Ἦσαν, ἢ] ἢ et comma videntur delenda. Idem.

Λογιστηρίοις] Citatur hic locus ab Harpocratione et Suida v. Λογισταὶ, quos vide. Sluiter.

Εὐθύνων] Aldus, et hic, et versu proximo post, dedit εὐθυνῶν. In priore quidem loco, h. e. hoc versu 15. malim legi ὑπὸ τῶν εὐθυντῶν. Reisk.

Γραφαὶ] Malim ἢ γραφαὶ, ut εἰσηγμέναι redeat ad εὐθῦναι. [Admonui jam dudum, mihi leg. videri, δικαστήριον, ἢ γραφαί τινες. quod si admittitur, idem erit dictum, atque si dixisset, ἢ ὁπόσων γραφαί τινες. ubi ὁπόσων e præmissis tacite repetetur. Alias possit legi ἢ γραφαὶ εἴ τινες. *In Cur. Poster. ad Andoc.*] Idem.

Τινὸς] Delendum videtur. Idem.

Ἐφεστῶν] Lege ἐφετῶν. Nam ἐφέται erant Athenis, qui de cædibus judicabant, numero quadraginta. Palmer.

Τίς ἐστι φυγὴ] Num τισὶν ἡ φυγή. v. Petit. LL. Att. p. 469. qui satis jejune et perfunctorie locum hunc memorabilem, non tractat, sed attingit solummodo. Reisk.

Τίς ἐστι φυγὴ] Si quid mutandum esset, mallem τινὸς ἡ φυγή. — Nusquam enim verbum καταγινώσκειν dativo jungitur, semper genitivo. Sed non opus est quidquam mutare, si unam particulam ἢ deleveris, quod verissime conjecit Luzacius Vir. Clar. legens: Ἐδικάσθη ὑπὸ τῶν βασιλέων. Omnia Tribunalia φονικὰ enumerantur, præter quintum in Phreatto, cui, utpote erga exsules constituto, locus hic non erat. Reliqua quatuor erant Areopagus, Tribunal in Palladio, in Delphinio, in Prytaneo. Nam οἱ Ἐφέται dicti sunt eximie judices in Palladio sedentes; quamquam universe omnes in Palladio, Delphinio, et Prytaneo, judices istud τῶν Ἐφετῶν habuerunt nomen, quippe ad quos γραφαὶ ἐφέσιμοι referrentur, id est, causæ provocationis, nempe a Rege sacrorum, qui, post ἀνάκρισιν, appellationem recipiebat et τοὺς Ἐφέτας, sive judices ex Areopago lectos sortitosque quinquaginta, convocabat sive ad Palladium, sive in Delphinium, sive in Prytaneum, pro diverso criminis genere et defensionis forma. Ipse ad istos Ἐφέτας referebat, eorum quippe præses; unde et Ἐφέται numero quinquaginta et unus fuisse feruntur, quinque, ut credibile est, ex unaquaque Tribu, cum Rege Sacrorum. Itaque sensus h. l. est: *Exceptis eorum, qui in terram peregrinam fugerunt, nominibus, quæ columnis sunt in-*

38 φυγὴ ἢ θάνατος κατεγνώσθη, ἢ σφαγεῦσιν ἢ τυράννοις· τὰ [1]δὲ ἄλλα 11.1
πάντα ἐξαλεῖψαι τοὺς πράκτορας καὶ τὴν βουλὴν, [2]κατὰ τὰ εἰρημένα πανταχόθεν, ὅπου τι ἔστιν ἐν τῷ δημοσίῳ, καὶ εἰ ἀντίγραφόν που ἔστι, παρέχειν τοὺς θεσμοθέτας καὶ τὰς ἄλλας ἀρχάς. ποιεῖν δὲ ταῦτα τριῶν ἡμερῶν, ἐπειδὰν δόξῃ τῷ δήμῳ. ἃ δ' εἴρηται ἐξαλεῖψαι, μὴ κεκτῆσθαι ἰδίᾳ μηδενὶ ἐξεῖναι μηδὲ μνησικακῆσαι μηδέποτε· εἰ δὲ μὴ, ἔνοχον εἶναι τὸν παραβαίνοντα ταῦτα ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐν οἷσπερ οἱ ἐξ Ἀρείου πάγου φεύγοντες, ὅπως ἂν ὡς πιστότατα ἔχοι Ἀθηναίοις καὶ νῦν καὶ εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον.

κατὰ μὲν τὸ ψήφισμα τουτὶ τοὺς ἀτίμους ἐπιτίμους ἐποιήσατε· τοὺς δὲ φεύγοντας οὔτε Πατροκλείδης εἶπε κατιέναι, οὔθ' ὑμεῖς ἐψηφίσασθε.

ιδ'. Ἐπεὶ [3]δ' αἱ σπονδαὶ πρὸς Λακεδαιμονίους ἐγένοντο, καὶ τὰ τείχη καθείλετε, καὶ τοὺς φεύγοντας κατεδέξασθε, καὶ κατέστησαν οἱ τριάκοντα, καὶ μετὰ ταῦτα Φυλή τε κατελήφθη, Μουνυχίαν τε κατέλαβον, ἐγένετο ὑμῖν ὧν ἐγὼ οὐδὲν δέομαι μεμνῆσθαι οὐδ' ἀναμιμνήσκειν ὑμᾶς τῶν γεγενημένων κακῶν. ἐπειδὴ [4]δ' ἐπανήλθετε ἐκ Πειραιέως, γε-

[1] τε [2] καὶ [3] δὲ σπονδαὶ [4] Deest δ'.

scripta, seu sententia universi Areopagi, seu lectorum judicum in Palladio, in Prytaneo, vel in Delphinio, contra eos lata sit, præside aliquo Sacrorum Rege, atque ex illius auctoritate, sive cædis causa, vel exsilium sit irrogatum, vel capitale supplicium decretum, seu homicidis et sicariis, seu tyrannis, id est sanguinis reis, sive sanguinem privati profuderint (σφαγεῖς), sive auctoritate publica grassantes (τύραννα). Præclara et vera est hæc Luzacii de Tribunalibus illis sententia, nec, quantum sciam, id a quoquam fuit animadversum. Paucis autem et summatim ea explicui, quæ pluribus et latius demonstrare solet Vir Clar. in egregiis Lectionibus domesticis, quibus *Antiquitatis Atticæ* partem alteram, quæ *Rempublicam et Jus Atticum* continet, discipulis enarrat; quæ ut non diutius privatarum scholarum parietibus includat, sed ad communem utilitatem aliquando publicis literarum monumentis consecret, et optamus, et bonarum artium doctrinarumque commodo vehementer flagitamus, cum plurimum ipse ad hanc Antiquitatis partem illustrandam conferre possit. — Emendationem Luzacii confirmat etiam Lex Solonis apud Plutarchum in Vita ejus p. 88. E. ἀτίμων, ὅσοι ἄτιμοι ἦσαν πρὶν ἢ Σόλωνα ἄρξαι, ἐπιτίμους εἶναι, πλὴν ὅσοι ἐξ Ἀρείου πάγου, ἢ ὅσοι ἐκ τῶν Ἐφετῶν, ἢ ἐκ Πρυτανείου καταδικασθέντες ὑπὸ τῶν βασιλέων, ἐπὶ φόνῳ ἢ σφαγαῖσιν, ἢ ἐπὶ τυραννίδι ἔφυγον, ὅτε θεσμὸς ἐφάνη ὅδε. Ultima Psephismatis verba, ἢ σφαγεῦσιν, ἢ τυράννοις, non pendent a proxime præcedenti κατεγνώσθη, sed ad universam sententiam; ἐδικάσθη ὑπὸ τῶν βασιλέων et ἐπὶ φόνῳ τίς ἐστι φυγὴ, sunt referenda. Nam in stilo Legum Grammatica ἀκρίβεια non semper est quærenda, in quibus res magis, quam verba, spectari solent. Si cui tamen hæc sententia minus probetur, is legere possit ex Plutarcho, ἢ ἐπὶ σφαγαῖσιν, ἢ τυραννίδι: tametsi id equidem necessarium non duco. Pro τά τε ἄλλα scribendum existimo τὰ δὲ ἄλλα, quæ est Reiskii conjectura. Pro καὶ τὰ εἰρημένα haud scio an corrigendum sit κατὰ τὰ εἰρημένα, hoc sensu: *reliqua vero omnia nomina, secundum ea quæ dicta sunt, delere Practoras et Senatum, ubicumque eorum aliquod in publicis tabulis est perscriptum, et, si quod exemplum eorum exstet, illud exhibere Thesmothetas aliosque Magistratus.* Sluiter.

Τά τε] Aut τά γε malim, aut τὰ δέ. Reisk.

Εἰρημένα] Num εὑρημένα, ab εὑρίσκειν. Idem.

Κατέλαβον] Quinam, tyranni an exsules? quære apud Xenophontem. Idem.

Ἐγένετο ὑμῖν] Videtur θ' interponendum. Idem.

Ἐπειδὴ ἐπανήλθετε ἐκ Πειραιέως] Reiskius corrigit ἐπεὶ δέ. M. Ald. ἐπειδὴ δὲ, quemadmodum et mihi ante visum fuit legi oportere. Fortasse pro Πειραιέως scribendum Πειραιῶς, ut plerumque solent Atti-

νόμενον ἐφ' ὑμῖν τιμωρεῖσθαι, ἔγνωτε ἐὰν τὰ γεγενημένα, καὶ περὶ πλείονος ἐποιήσασθε σώζειν τὴν πόλιν ἢ τὰς ἰδίας 39
τιμωρίας, καὶ ἔδοξε μὴ μνησικακεῖν ἀλλήλοις τῶν γεγενημένων. δόξαντα δὲ ὑμῖν ταῦτα, εἵλεσθε ἄνδρας εἴκοσι· τούτους δὲ ἐπιμελεῖσθαι τῆς πόλεως, ἕως ἂν οἱ νόμοι τεθεῖεν· τέως δὲ χρῆσθαι τοῖς Σόλωνος νόμοις καὶ τοῖς Δράκοντος θεσμοῖς. ἐπειδὴ δὲ βουλήν τε ἀπεκληρώσατε νομοθέτας τε εἵλεσθε, εὕρισκον τῶν νόμων τῶν τε Σόλωνος καὶ τοῦ Δράκοντος πολλοὺς ὄντας οἷς πολλοὶ τῶν πολιτῶν ἔνοχοι ἦσαν τῶν πρότερον ἕνεκα γινομένων, ἐκκλησίαν ποιήσαντες ἐβουλεύσασθε περὶ αὐτῶν, καὶ ἐψηφίσασθε, δοκιμάσαντας πάντας τοὺς νόμους, εἶτ' ἀναγράψαι ἐν τῇ στοᾷ τούτους τῶν νόμων οἳ ἂν δοκιμασθῶσι. καί μοι ἀνάγνωθι τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Ἔδοξε τῷ δήμῳ, Τισαμενὸς εἶπε, πολιτεύεσθαι Ἀθηναίους κατὰ τὰ πάτρια, νόμοις δὲ χρῆσθαι τοῖς Σόλωνος, καὶ μέτροις καὶ σταθμοῖς· χρῆσθαι δὲ καὶ τοῖς Δράκοντος θεσμοῖς, οἷσπερ ἐχρώμεθα ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ. 40
ὁπόσων δ' ἂν προσδέοι, οἵδε ᾑρημένοι νομοθέται ὑπὸ τῆς βουλῆς [1] ἀναγράφοντες ἐν σανίσιν ἐκτιθέντων πρὸς τοὺς ἐπωνύμους, σκοπεῖν τῷ βουλομένῳ, καὶ παραδιδόντων ταῖς ἀρχαῖς ἐν τῷδε τῷ μηνί. τοὺς δὲ παραδιδομένους νόμους δοκιμασάτω πρότερον ἡ βουλὴ, καὶ οἱ νομοθέται οἱ πεντακόσιοι, οὓς οἱ δημόται εἵλοντο, ἐπειδὴ ὀμωμόκασιν· ἐξεῖναι δὲ

[1] ἀναγραφόντων ἐν σανίσιν καὶ ἐκτιθέντων

ci: vid. Thomas Mag. p. 700. Mœris p. 314. et Interpp. ad i. l. add. Taylor Ind. Lys. Regiminum. SLUITER.

Τιμωρίας] Num addendum est ἐπεξιέναι. *privatas ultiones exsequi.* an leg. τὰς ἰδίας τιμωρεῖσθαι ἀδικίας. *privatas injurias ulcisci.* REISK.

Μνησικακεῖν] Verbum solenne fuit in eo negotio usurpatum. Ita enim edictum fuerat post reditum exsulum e Piræeo, ut narrat Xenophon in fin. lib. ii. Hellenic. καὶ ὀμόσαντες ὅρκους, ἦ μὴν μὴ μνησικακήσειν, ἔτι καὶ ὁμοῦ πολιτεύονται. PALMER.

Εἵλεσθε, εὕρισκον] F. leg. εἵλεσθε, οὗτοι δὲ εὕρισκον. *hi autem* (Nomothetæ puta) *invenirent.* aut εὑρίσκοντες. REISK. Equidem malim, quod et Luzacio placet: εὑρισκόν τε τῶν νόμων cæt. SLUITER.

Γινομένων] Malim γενομένων in aor. sec. propter ea, quæ temporibus superioribus acciderant. REISK.

Οἵδε ᾑρημένοι] Malim οἱ ᾑρημένοι (sine illa syllaba δε). num οἱ ΔΕ, id est, δεκάκις πέντε, hoc est πεντήκοντα. IDEM. Mihi potius videtur οἵΔΕ corruptum esse ex οἱ Ν, id est, οἱ πεντήκοντα. nisi fortasse quis malit οἱ δέκα. SLUITER.

Ἀναγραφόντων] Ἀναγράφοντες dedi cum Bekkero.

Πρὸς τοὺς ἐπωνύμους] Aut πρὸ τῶν ἐπωνύμων, aut πρὸς τοῖς ἐπωνύμοις. REISK.

Ἡ βουλὴ —] Ἡ βουλὴ, οἱ πεντακόσιοι, καὶ οἱ νομοθέται οὓς οἱ δημόται εἵλοντο. TAYLOR. Verba sic videntur ordinanda: ἡ βουλὴ, οἱ πεντακόσιοι, καὶ οἱ νομοθέται, οὓς οἱ δημόται — Senatus appellatur per appositionem et superenarrationem, CCCCC viri. quia plures erant Athenis βουλαί. Definitionis itaque gratia, et restrictionis ad certum genus Senatus, ne in nomine erretur, additur οἱ πεντακόσιοι. Senatores erant numero quingenti, non Nomothetæ. Et hæc fuit quoque Petiti sententia p. 173. ut nunc video. possumus tamen ambo falli. potest vulgata bene habere. Nam 50 Nomothetæ a senatu delecti aperte hic opponuntur quingentis Nomothetis a populo delectis. REISK.

καὶ ἰδιώτῃ τῷ βουλομένῳ, εἰσιόντι εἰς τὴν βουλὴν [1] συμβουλεύειν ὅ τι ἂν ἀγαθὸν ἔχῃ περὶ τῶν νόμων. ἐπειδὰν δὲ τεθῶσιν οἱ νόμοι, ἐπιμελείσθω ἡ βουλὴ ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου τῶν νόμων, ὅπως ἂν αἱ ἀρχαὶ τοῖς κειμένοις νόμοις χρῶνται. τοὺς δὲ κυρουμένους τῶν νόμων ἀναγράφειν εἰς τὸν τοῖχον, ἵνα περ πρότερον ἀνεγράφησαν, σκοπεῖν τῷ βουλομένῳ.

41 ἐδοκιμάσθησαν μὲν οὖν οἱ νόμοι, ὦ ἄνδρες, κατὰ τὸ ψήφισμα τουτί· τοὺς δὲ κυρωθέντας ἀνέγραψαν εἰς τὴν στοάν. ἐπεὶ δὲ ἀνεγράφησαν, ἐθέμεθα νόμον, ᾧ πάντες χρῆσθε. [2] καί μοι ἀνάγνωθι τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

Ἀγράφῳ δὲ νόμῳ τὰς ἀρχὰς μὴ χρῆσθαι μηδὲ περὶ ἑνός.

[3] ἆρά γε ἐστὶ τοῦτο ὅτι [4] περιελείπετο περὶ ὅτου οἷόν τε ἢ ἀρχὴν εἰσάγειν ἢ ὑμῶν πρᾶξαί τινι, ἀλλ' ἢ κατὰ τοὺς [5] ἀναγεγραμμένους νόμους; ὅπου οὖν ἀγράφῳ νόμῳ οὐκ ἔξεστι χρήσασθαι, ἦπου [6] [ἂν] ἀγράφῳ γε ψηφίσματι παν-

[1] βουλεύειν [2] Deest καί μοι - - - - χρῆσθαι. [3] ἄρα γε
[4] περιέλειπτο [5] ἄνω γεγραμμένους [6] Absunt unci.

Βουλεύειν] Pro συμβουλεύειν. v. p. 262. 7. Idem.

Τὸν τοῖχον] Porticus puta, Pœciles dictæ. v. vers. 7. εἰς τὴν στοάν. Idem.

Χρῆσθε] Vexatissimum locum, in quo multum vidit Reiskii ingenium, ex Codice poterimus sanare. Accidit enim hic, quod alibi sæpius, librariis, ut omiserint verba nonnulla inter duas voces similes interjecta. Ad marginem igitur Ald. edit. hæc verba post v. χρῆσθε inserta sunt: καί μοι ἀνάγνωσθε τὸν νόμον· ἀγράφῳ νόμῳ τὰς ἀρχὰς μὴ χρῆσθαι. Atque ibidem pro ἄνω γεγραμμένους scriptum est ἀναγεγραμμένους, prouti conjecit Reiskius. Itaque sic totum locum constituam: ἐθέμεθα νόμον, ᾧ πάντες (vel πάντως) χρῆσθε· καί μοι ἀνάγνωθι τὸν νόμον. ΝΟΜΟΣ. Ἀγράφῳ νόμῳ τὰς ἀρχὰς μὴ χρῆσθαι μηδὲ περὶ ἑνός· ἄραγε ἐστὶν οὐδὲν ὅ,τι περιελέλειπτο, περὶ ὅτου οἷόν τε ἢ ἀρχὴν εἰσάγειν, ἢ ὑμῶν πρᾶξαί τινα, ἀλλ' ἢ κατὰ τοὺς ἀναγεγραμμένους νόμους. Et huc etiam redit sententia Clar. Luzacii, qui ita fere locum ex ingenio emendarat. Sensus est: *Postquam vero omnes hæ leges, renovatæ, in tabulis fuerunt conscriptæ, hæc Lex lata est, qua omnes* (aut *omnino*) *utimini. Prælege mihi hanc Legem.* LEX. "Ne Lege non renovata et in tabulas non relata in ulla re utantur magistratus ext.". *Profecto igitur nihil relictum est, de quo vel magistratus possit accusationem ad judices referre, vel quisquam vestrum litem movere mulctamve exigere, nisi secundum Leges in novis tabulis propositas.* Jam addit orator: ὅπου οὖν ἀγράφῳ νόμῳ οὐκ ἔξεστι χρήσασθαι, ἦπου ἂν ἀγράφῳ γε ψηφίσματι παντάπασιν οὐ δεῖ γε χρήσασθαι. Summo jure Valckenaerius emendasse videtur ἤ που δὴ —: *illic multo* sane minus decet decreto populi non renovato uti. Reliqua hujus leges quæ affert orator p. 259. v. 8. citat etiam Demosthenes in Aristocrat. p. 649. 4. 21. ed. Reisk. Sluiter.

Περιέλειπτο] Schedæ Scaligeri περιείληπτο. lectio perinde obscura atque vulgata est. utinam Scaliger clarius mentem suam hoc de loco aperuisset. Venit aliquando in mentem, pro τοῦτο legere τούτῳ, huic Cephisio, aut τούτοις, his, Cephisio puta et Melito et Epichari. Item pro ὅτι leg. esse ἔτι et tum περίλοιπον pro ὑπόλοιπον. sed hoc in usu non est, et, si sit quoque, tamen ad sententiam parum profecimus. Clarior itaque lux a codd. Mstis exspectanda. Num ἆρά γε ἕν τι τούτῳ ἔτι περιελέλειπτο, aut περιελείπετο. Conf. p. 260. 1. Reisk.

Ἀλλ' ἢ] Id est, ἄλλως ἤ, *secus quam, præterquam.* Idem.

Ἄνω γεγραμμένους] Malim uno vocabulo ἀναγεγρ. Colligit sic: Adversarii me urgent decreto Patroclidis. Atqui, 1) decretum illud ad me nil pertinet. 2) renovatum non est ab Euclide archonte. Atqui vos sanxistis, legibus eo archonte non renovatis nil uti. ergo multo minus decretis ejusmodi utendum est. Idem.

τάπασιν οὐ δεῖ γε χρήσασθαι. ἐπειδὴ τοίνυν ἑωρῶμεν ὅτι πολλοῖς τῶν πολιτῶν εἶεν συμφοραὶ, τοῖς μὲν κατὰ νόμους, τοῖς δὲ κατὰ ψηφίσματα τὰ πρότερον γενόμενα, τουτουσὶ 42
τοὺς νόμους ἐθέμεθα, αὐτῶν [1] εἵνεκα τῶν νυνὶ ποιουμένων, ἵνα τούτων μηδὲν [2] γίνηται μηδὲ ἐξῇ συκοφαντεῖν μηδενί. καί μοι ἀνάγνωθι τοὺς νόμους.

[3] ΝΟΜΟΙ.

Ἀγράφῳ δὲ νόμῳ τὰς ἀρχὰς μὴ χρῆσθαι μηδὲ περὶ ἑνός. ψήφισμα δὲ μηδὲν
2. 1 μήτε βουλῆς μήτε δήμου νόμου κυριώτερον εἶναι. μηδὲ ἐπ' ἀνδρὶ νόμον ἐξεῖναι θεῖναι, ἐὰν μὴ τὸν αὐτὸν ἐπὶ πᾶσιν Ἀθηναίοις, ἐὰν μὴ ἑξακισχιλίοις δόξῃ κρύβδην ψηφιζομένοις.

τί οὖν ἦν ἐπίλοιπον; οὑτοσὶ ὁ νόμος. καί μοι ἀνάγνωθι τοῦτον.

ΝΟΜΟΣ.

Τὰς δὲ δίκας καὶ τὰς διαίτας κυρίας εἶναι, ὁπόσαι ἐν δημοκρατουμένῃ [4] τῇ πόλει ἐγένοντο· τοῖς δὲ νόμοις χρῆσθαι ἀπ' Εὐκλείδου ἄρχοντος.

τὰς [5] μὲν δίκας, ὦ ἄνδρες, καὶ τὰς διαίτας ἐποιήσατε κυρίας εἶναι, ὁπόσαι ἐν δημοκρατουμένῃ [4] τῇ πόλει ἐγένοντο, ὅπως μήτε χρεῶν ἀποκοπαὶ εἶεν μήτε δίκαι ἀνάδικοι γίγνοιντο, ἀλλὰ τῶν ἰδίων συμβολαίων αἱ πράξεις εἶεν· τῶν
[6] δὲ δημοσίων ὁπόσοις [7] ἢ γραφαί εἰσιν ἢ φάσεις ἢ ἐνδείξεις ἢ 43
ἀπαγωγαὶ, τούτων ἕνεκα τοῖς νόμοις ἐψηφίσασθε χρῆσθαι ἀπ' Εὐκλείδου ἄρχοντος. ὁπότ' οὖν ἔδοξεν ὑμῖν δοκιμάσαι μὲν τοὺς νόμους, [8] δοκιμάσαντας δὲ ἀναγράψαι, ἀγράφῳ δὲ νόμῳ τὰς ἀρχὰς μὴ χρῆσθαι μηδὲ περὶ ἑνὸς, ψήφισμα δὲ μήτε βουλῆς μήτε δήμου [9] νόμου κυριώτερον εἶναι, μηδ' ἐπ' ἀνδρὶ νόμον τιθέναι ἐὰν μὴ τὸν αὐτὸν ἐπὶ πᾶσιν Ἀθηναίοις, τοῖς δὲ νόμοις τοῖς κειμένοις χρῆσθαι ἀπ' Εὐκλείδου ἄρχοντος,

[1] ἕνεκα [2] γένηται [3] ΝΟΜΟΣ. [4] Deest τῇ. [5] μὲν] δὲ
[6] Deest δέ. [7] ἢ] αἱ [8] δοκιμάσαντες [9] Deest νόμου.

ΝΟΜΟΣ] Imo vero ΝΟΜΟΙ. leges enim plures sunt. IDEM.

Μήτε δήμου, κυριώτερον εἶναι] Excidit hic incuria ex editione Hen. Stephani post v. δήμου, vocabulum νόμου, ad sententiæ integritatem necessarium, quod ex Aldina revocavi, v. Demosth. p. 649. 21. ed. R. et paulo post hac ipsa pagina vers. antep. IDEM.

Τί οὖν ἦν ἐπίλοιπον] Num τί νῦν ἡμῖν ἔτι λοιπόν; IDEM.

Τῶν ἰδίων] videtur μὲν interponendum. IDEM.

Τῶν δημοσίων] Interpono δέ. ad δημοσίων subauditur πραγμάτων. IDEM.

Αἱ γραφαί] Malim ἢ γραφαί. IDEM.

Δοκιμάσαντες] Π. δοκιμάσαντας. H. STEPHAN.

Δήμου κυριώτερον] Interpone νόμου, tametsi vocabulum hoc etiam ab Aldina h. l. abest. REISK.

ἐνταυθοῖ ἔστιν ὅ τι ὑπολείπεται ἢ μεῖζον ἢ ἔλαττον τῶν γιγνομένων πρότερον ψηφισμάτων, πρὶν Εὐκλείδην ἄρξαι, ὅπως κύριον ἔσται; οὐκ οἶμαι ἔγωγε, ἄνδρες. σκοπεῖτε δὲ καὶ αὐτοί.

ιέ. Φέρε δὴ τοίνυν, οἱ ὅρκοι ὑμῖν πῶς ἔχουσιν; ὁ μὲν κοινὸς τῇ πόλει ἁπάσῃ, ὃν ὀμωμόκατε πάντες μετὰ τὰς [1] διαλλαγὰς, καὶ οὐ μνησικακήσω τῶν πολιτῶν οὐδενὶ, πλὴν τῶν τριάκοντα καὶ τῶν ἕνδεκα· οὐδὲ τούτων ὃς ἂν [2] ἐθέλῃ εὐθύνας διδόναι τῆς ἀρχῆς ἧς ἦρξεν. ὅπου τοίνυν αὐτοῖς [3] τοῖς τριάκοντα
44 ὤμνυτε μὴ μνησικακήσειν, τοῖς [4] μεγίστοις κακῶν αἰτίοις, εἰ διδοῖεν εὐθύνας, ἦ που σχολῇ τῶν [5] γε ἄλλων πολιτῶν τινὶ ἠξιοῦτε μνησικακεῖν. ἡ δὲ βουλὴ [6] αὖ ἡ ἀεὶ βουλεύουσα τί ὄμνυσι; καὶ οὐ δέξομαι ἔνδειξιν οὐδὲ ἀπαγωγὴν ἕνεκα τῶν πρότερον γεγενημένων, πλὴν τῶν φευ-

[1] διαλλαγάς. ΟΡΚΟΣ. Καὶ [2] ἐθέλοι [3] Deest τοῖς.
[4] * μεγίστων [5] γε τῶν [6] αὔτη ἀεὶ

Τῶν ἕνδεκα] Imo vero τῶν δέκα. significat illos decem, qui post XXXviros expulsos in Urbe (Piræeum enim exsules tenebant) remp. pro arbitrio suo administrabant, v. Lysiam. Sed occupavit hanc emendationem nostram jam dudum Valesius Emendat. p. 41. Idem. At vero non bene Valesium intellexit Reiske; nam, quod mihi ante in mentem venerat, post τῶν ἕνδεκα inserendum est καὶ τῶν δέκα, nempe propter locum Xenophontis Hellen. l. ii. c. 4. §. 28. id postea vidi Valesium quoque conjecisse, et pluribus confirmasse, non autem ita emendasse, uti dicit Reiskius. Sluiter.

Τούτων, ὃς] Id est, τούτων ἐκείνῳ, ὃς ἄν. Reisk.

Αὐτοῖς τριάκοντα] Interpone τοῖς. Idem.

Ἡ δὲ βουλὴ αὔτη ἀεὶ] Pronomen αὔτη si servatur, quod equidem malim, addendum erit ἡ inter αὔτη et ἀεὶ. Alias sic erit leg. ἡ δὲ βουλὴ αὖ ἡ ἀεὶ β. v. vers. 1. p. 261. Idem.

Ἡ δὲ βουλὴ αὔτη ἀεὶ βουλεύουσα τί ὄμνυσι;] Offendit hic locus Reiskium, qui αὔτη servari mavult, sed ei subjungi articulum ἡ. alioquin sic esse legendum: ἡ δὲ βουλὴ αὖ ἡ ἀεὶ β. Pronomini certe demonstrativo hic locum non esse, inde patet, quod causa acta sit coram Heliæa. Sed ἡ βουλὴ ἡ ἀεὶ βουλεύουσα (ita simpliciter legebat Valckenaerius) est Senatus Quingentorum sive illi qui quotannis in Senatum leguntur, οἱ ἀεὶ βουλεύοντες. De exquisita hac notione adverbii ἀεὶ in Lysiacis dicemus. Numquam Heliæa dicitur βουλή: causam vero hanc coram Heliæa esse actam primum quidem inde efficio, quod pleræque Orationes ἐνδείξεως, quas hodieque habemus, habitæ sint in judicio Heliastico, tum quod semper Judices appellet, ὦ ἄνδρες, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Ἀθηναῖοι, nunquam ὦ βουλή. In ipso quidem Orationis initio apud Clementem legi ὦ ἄνδρες δικασταὶ, antea monui; illud tamen potius μνημονικὸν ἁμάρτημα Clementis esse arbitror. Plerumque sermonem ad totum populum dirigit, cujus nempe vices gerebat Heliæa: pag. 257. 7. dicit ἐπειδὴ δὲ βουλὴν — ἀπεκληρώσατε. Hoccine vero ad ipsum Senatum diceret? Causæ ἐνδείξεως prius a Senatu examinabantur, deinde remittebantur ad Heliæam: hæc causa jam apud Senatum acta erat; nam Calliæ in Andocidem calumnia (p. 25.) in Senatu erat proposita. Nunc causa apud Heliastas agitur, quos mox ipse compellat his verbis: ὑμεῖς δ' αὖ, ὦ Ἀθηναῖοι, τί ὀμόσαντες δικάζετε. Ita neque Senatores, neque Areopagitas compellasset. In Heliastarum jurejurando p. 261. 2. perperam scriptum est οὐδ' ἄλλο πείσομαι· germana lectio est ἄλλῳ, uti et Reiskio consentiens emendaverat Valckenaerius. Vitium, Tayloro non perspectum (in Vita Lysiæ p. 52. in nota) jam sustulit Petitus Comment. ad LL. Att. l. IV. Tit. I. p. 398. Sluiter.

γόντων. ὑμεῖς δ᾽ αὖ, ὦ Ἀθηναῖοι, τί ὀμόσαντες δικάζετε; καὶ οὐ μνησικακήσω, οὐδὲ [1]ἄλλῳ πείσομαι, ψηφιοῦμαι δὲ κατὰ τοὺς κειμένους νόμους. ἃ χρὴ σκοπεῖν, εἰ δοκῶ ὀρθῶς ὑμῖν λέγειν ὡς ὑπὲρ ὑμῶν λέγω καὶ τῶν νόμων.

ιϛʹ. Σκέψασθε τοίνυν, ὦ ἄνδρες, [2]καὶ τοὺς νόμους καὶ τοὺς κατηγόρους, τί αὐτοῖς [3]ὑπάρχον τῶν ἑτέρων κατηγοροῦσι. Κηφίσιος μὲν οὑτοσὶ, πριάμενος ὠνὴν ἐκ τοῦ δημοσίου, [4]τὰς ἐκ ταύτης ἐπικαρπίας τῶν ἐν τῇ γῇ γεωργούντων [5]ἐνενήκοντα μνᾶς ἐκλέξας, οὐ κατέβαλε τῇ πόλει καὶ ἔφυγεν· εἰ γὰρ ἦλθεν, ἐδέδετ᾽ ἂν ἐν τῷ ξύλῳ. ὁ γὰρ νόμος οὕτως εἶχε, κυρίαν εἶναι τήν [6][τε] βουλὴν, ὃς ἂν πριάμενος τέλος μὴ καταβάλῃ, δεῖν εἰς τὸ ξύλον. οὗτος τοίνυν, ὅτι τοῖς νόμοις ἀπεψηφίσασθε ἀπ᾽ Εὐκλείδου ἄρχοντος χρῆσθαι,

[1] ἄλλο [2] [καὶ τοὺς νόμους] [3] ὑπαρχόντων ἑτέρων
[4] τὰς] καὶ [5] ἐννενήκοντα [6] Absunt unci.

Ἄλλο] Imo vero ἄλλῳ. *neque alii obtemperabo hortanti me injurias acceptas ulcisci*, hoc est, temperabo mihi ab ultione ipse, et non patiar ab alio quoquam me ad eam stimulari. [Annotationem pristinam ad h. l. scribenti non succurrebat, πείσομαι esse futurum a πάσχω. Hinc error natus. Bene habet vulgata. Ad ἄλλο subaudi μὴ προσῆκον. *neque aliud quicquam patiar*, h. e. non committam, ut alia quæpiam inhonesta perturbatio meum animum invadat. *In Cur. Post. ad Andocid.*] Reisk.

Λέγειν] Post λέγειν videtur εἰπὼν vel φάσκων deesse. Idem.

Σκέψασθε —] Verba καὶ τοὺς νόμους videntur delenda esse, et pro τί leg. τίνων, ut loci hic sit tenor: σκέψασθε τοίνυν, ὦ ἄνδρες, καὶ τοὺς κατηγόρους, τίνων [scil. ἐγκλημάτων] αὐτοῖς ὑπαρχόντων, ἑτέρων κατηγοροῦσι, id est, τίνων ἁμαρτημάτων ὄντες αὐτοὶ ὑπεύθυνοι καὶ ἔνοχοι, ἑτέρων κατηγοροῦσι. Idem. Verissima mihi videtur emendatio, quam mecum communicavit V. C. Io. Luzacius: σκέψασθε τ., ὦ ἄ., κ. τ. ν., κ. τ. κ., τίνες αὐτοὶ ὑπάρχοντες ἑτέρων κατηγοροῦσι. *jam quoque spectate, judices, secundum legitimos juris tramites, ipsos etiam accusatores, quales ipsi cum sint, alios accusare ausint.* Sluiter. Simplicius cum Bekkero pro ὑπαρχόντων dedi, vocabulo uno in duo diviso, ὑπάρχον τῶν, *quodnam ob proprium suum alios accusare ausint.*

Ἐκ ταύτης ἐπικαρπίας] Valckenaerius legit, ἐκ ταύτης τῆς ἐπικαρπίας. M. Ald. τὰς ἐκ ταύτης ἐπικαρπίας: quod magis probo. Verba ἐν τῇ γῇ mihi quoque sunt suspecta. Videtur in iis nomen latere insulæ vel regionis Atheniensibus subjectæ. Sluiter.

Τῶν ἐν τῇ γῇ γεωργούντων] Si bene habet h. l. erunt verba ἐν τῇ γῇ accipienda pro ἐν ταύτῃ τῇ γῇ. malim tamen ista tria vocabula ἐν τῇ γῇ abesse. Nam profecto, qui vectigal Athenis redemisset, non poterat is id in agro Megarensium aut Corinthiorum exigere. Reisk.

Τήν τε βουλὴν] Τήν γε βουλὴν, ἢ τὴν βουλήν. H. Stephan. Malim τὴν τῶν πεντακοσίων βουλήν. Suspicor enim in τ latere τῶν. notum est τῶν in codd. Mstis Græcis exarari per τ cum superimposito ductu, qui circumflexo est similis. ε significat *quinque*, sed cum virgula subtus posita *quinquies mille*, et cum virgula superne imposita, aut ad latus adscripta, *quingentos*. Quod si cui minus videbitur probabile, ei auctor sim, ut τὴν ἑκάστοτε βουλὴν legat, aut τε plane omittat cum Stephano. Reisk.

Ἀπεψηφίσασθε] Malim simplex ἐψηφίσασθε, aut ἐπεψηφίσθε. Idem.

Ἀπεψηφίσασθε] Valckenaerius ἐπεψηφίσασθε legens, quemadmodum fere Reiskius, addit: "populus ψηφίζεται, senatus ἐπιψηφίζεται." Mihi altera Reiskii conjectura magis placet, qua legit ἐψηφίσασθε: quoniam in Heliastarum consessu causam actam esse existimo. Sluiter.

ἄξιοι ἃ ἔχει ὑμῶν ἐκλέξας μὴ ἀποδοῦναι, καὶ νῦν γεγένηται ἀντὶ μὲν φυγάδος πολίτης, ἀντὶ δὲ ἀτίμου συκοφάντης, ὅτι
46 τοῖς νόμοις τοῖς νῦν κειμένοις χρῆσθε. [1] Μέλητος δ' αὖ οὑτοσὶ ἀπήγαγεν ἐπὶ τῶν τριάκοντα Λέοντα, ὡς ὑμεῖς ἅπαντες ἴστε, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖνος ἄκριτος. καὶ οὗτος ὁ νόμος καὶ πρότερον ἦν ὡς καλῶς ἔχων καὶ νῦν ἔστι, καὶ χρῆσθε αὐτῷ, τὸν βουλεύσαντα ἐν τῷ αὐτῷ ἐνέχεσθαι καὶ τὸν τῇ χειρὶ ἐργασάμενον. [1] Μέλητον τοίνυν τοῖς παισὶ τοῖς τοῦ Λέοντος οὐκ ἔστι φόνου διώκειν, ὅτι τοῖς νόμοις δεῖ χρῆσθαι ἀπ' Εὐκλείδου ἄρχοντος· ἐπεὶ ὥς γε οὐκ ἀπήγαγεν, οὐδ' αὐτὸς ἀντιλέγει. Ἐπιχάρης δ' οὗτος, ὁ πάντων πονηρότατος καὶ βουλόμενος εἶναι τοιοῦτος, ὁ μνησικακῶν αὐτὸς αὑτῷ, — οὗτος γὰρ ἐβούλευεν ἐπὶ τῶν τριάκοντα· ὁ δὲ νόμος τί κελεύει, ὃς ἐν τῇ στήλῃ ἔμπροσθέν ἐστι τοῦ βουλευτηρίου; ὃς ἂν ἄρξῃ ἐν τῇ πόλει τῆς δημο-
47 κρατίας καταλυθείσης, νηποινὶ τεθνάναι, καὶ τὸν ἀποκτείναντα ὅσιον εἶναι, καὶ τὰ χρήματα ἔχειν τοῦ ἀποθανόντος. [2] ἄλλο τι οὖν, ὦ Ἐπιχάρης,

[1] Μέλιτ. [2] ἀλλ' ὅτι οὖν

Ἃ ἔχει ὑμῶν ἐκλέξας] Ad hæc Valckenaerius. "Paulo ante p. 261. 10. recte legitur ἐκλέξας: hic legi malim ἐκκλέψας." Idem.

Ὡς καλῶς] Aut ὡς κάλλιστα leg., aut ὡς ἴστε, καλῶς, aut ὡς pone ἔχων est ponendum. [F. πάνυ καλῶς. *In Cur. poster. ad Andoc.*] Reisk.

Καὶ οὗτος ὁ νόμος καὶ πρότερον ἦν ὡς καλῶς ἔχων, καὶ νῦν ἔστι, καὶ χρῆσθε αὐτῷ] Duplex mihi in mentem venit hujus loci emendatio: nam, si legeretur, καί τοι οὗτος ὁ νόμος καὶ πρότερον ἦν, καὶ νῦν ἐστὶ καλῶς ἔχων, nihil esset, quod reprehenderem. Malim tamen hoc modo corrigere: καί τοι οὗτος ὁ νόμος καὶ πρότερον ἦν καλῶς ἔχων, καὶ νῦν ἔτι χρῆσθε αὐτῷ cæt. Sluiter.

Ἐν τῷ αὐτῷ] Scil. ἐγκλήματι καὶ ἐπιτιμίῳ. Reisk.

Ὁ πάντων πονηρότατος] Post πάντων videtur ἂν deesse, non per se quidem illud necessarium, verumtamen propter βουλόμενος insequens. Idem.

Βουλόμενος εἶναι τοιοῦτος, ὁ μνησικακῶν] Videtur sic distinguendum et leg. esse: βουλόμενος εἶναι. τοιοῦτος γὰρ ὁ μνησικακῶν— *et vult etiam esse. Talis enim* (id est, pessimus mortalium omnium) *est* ille, qui ipse sibi suarum injuriarum memor est et earum ultionem in semet exsequitur. Epichares ipse de se pœnas sumebat, Andocidem in jus vocando, immemor ipse, legem esse, ratam et in republica obtinentem, vi cujus ipse Epichares a quocunque posset impune occidi, eamque legem posse ab Andocide in hominum memoriam revocari. Idem.

Ἔχειν] Atqui paulo post p. 263. 10. bona peremti non peremtori, sed fisco a lege adjudicantur. Sed confer p. 264. versu 7. Idem.

Ἀλλ' ὅτι] Π. ἄλλο τε. H. Stephan. Sed leg. est ἄλλο τι. *aliudne quidpiam* — scil. πείσεται, *patietur?* [Dubium nullum superest leg. esse ἄλλο τι. Sed utrum reliqua quoque bene habeant, necne, in dubio relinquam. Construi etiam sic possit: ἄλλο τι (scil. ἔσται), *aliudne quid erit*, vel *continget? quam* — ἢ ὁ ἀποκτείνας σε καθαρὸς ἔσται τὰς χεῖρας, εἴ σέ τις νῦν ἀποκτείνειε. *quam, ut, si quis te nunc occidat, is purus manibus sit?* Sed tum deerit οὐκ ἄλλο τι, *nil aliud eveniet*, ante ista verba κατά γε τὸν Σόλωνος νόμον. *In Cur. poster. ad Andoc*]. Reisk.

Ἀλλ' ὅτι οὖν, ὦ Ἐπιχάρης, — νόμον] Pro ἀλλ' ὅτι οὖν legendum esse ἄλλο τι οὖν recte, me quidem judice, vidit Reiskius: quem tamen miror vim hujus locutionis non cepisse, quæ non est nisi formula

13. ἢ νῦν ὁ ἀποκτείνας σε καθαρὸς τὰς χεῖρας ἔσται, κατά γε τὸν Σόλωνος νόμον; καί [1] μοι ἀνάγνωθι τὸν νόμον τὸν ἐκ τῆς στήλης.

ΝΟΜΟΣ.

Ἔδοξε τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ, [2] Αἰαντὶς ἐπρυτάνευε, Κλεογένης ἐγραμμάτευε, Βοηθὸς ἐπεστάτει. τάδε Δημόφαντος συνέγραψεν. [3] ἄρχει χρόνος τοῦδε τοῦ ψηφίσματος, ἡ βουλὴ, οἱ πεντακόσιοι λαχόντες τῷ κυάμῳ, ὅτε 48 Κλεογένης πρῶτος ἐγραμμάτευεν. Ἐάν τις δημοκρατίαν καταλύῃ τὴν Ἀθήνῃσιν, ἢ ἀρχήν τινα ἄρχῃ καταλελυμένης τῆς δημοκρατίας πολέμιος ἔσται Ἀθηναίων, καὶ νηποινὶ τεθνάτω, καὶ τὰ χρήματα αὐτοῦ δημόσια ἔστω, καὶ τῆς θεοῦ τὸ ἐπιδέκατον· ὁ δὲ ἀποκτείνας τὸν ταῦτα ποιήσαντα καὶ ὁ συμβουλεύσας ὅσιος ἔστω καὶ εὐαγής. ὀμόσαι δ' Ἀθηναίους ἅπαντας καθ' ἱερῶν τελείων, κατὰ φυλὰς καὶ κατὰ δήμους, ἀποκτείνειν τὸν ταῦτα ποιήσαντα. ὁ δὲ ὅρκος ἔστω ὅδε· Κτενῶ τῇ ἐμαυτοῦ

[1] Deest μοι. [2] Αἰαντὶς] ἐάν τις. [3] (ἄρχει - - - ἐγραμμάτευεν.) vid. not.

aiens: *Profecto, o Epichares,* (ὦ Ἐπιχάρη, vel ὦ Ἐπίχαρες) *qui te nunc occiderit, cædis non erit reus, sed purus manibus.* Ita infra p. 15. v. 20. ed. Steph. ἄλλο τι ἢ αὐτὸς μὲν αὐτὸν ἀπώλλυον: p. 21. v. 43. ἄλλο τι ἢ τὰ ὑμέτερα ὑμῖν διδόασι: p. 24. v. 33. ἄλλο τι ἢ τοῦτο cæt. Ita enim et illo loco legendum est, qui eodem, quo hicce, vitio laborat. Herodotus l. I. c. 109. ἄλλο τι ἢ λείπεται τὸ ἐντεῦθεν ἐμοὶ κινδύνων ὁ μέγιστος: Plato in Critone p. 50. A. ἄλλο τι ἢ τούτῳ τῷ ἔργῳ, ᾧ ἐπιχειρεῖς, διανοῇ τούς τε νόμους ἡμᾶς ἀπολέσαι: p. 52. D. ἄλλο τι ἢ ὁμολογῶμεν.—Ἄλλο οὖν—ἢ ξυνθήκας—παραβαίνεις: Lysias p. 164. v. 31. ἄλλο τι οὖν ἀξιοῖς ἢ ἀποθανεῖν: quo loco item male οὐκ intrudit Reiskius. Eadem locutio est apud Aristophanem in Pace v. 922. Ecclesiaz. v. 395. et 766. paulo aliter Nub. v. 653.

Τίς ἄλλος ἀντὶ τουτουὶ τοῦ δακτύλου.

Conf. Fr. Vigerus de Idiotismis L. Gr. c. 3. s. 11. §. 8. p. 152. Markland ad d. l. Lysiæ et c. Andoc. p. 103. p. 30. Aliter tamen Valckenaerius, qui existimabat ὅτι οὖν et ἢ νῦν variam esse ejusdem vocis lectionem, ita ut νῦν correctio esset ab alia manu adjecta, rectæ lectionis nempe pro corrupto οὖν: atque sic locum constituebat: ἀλλ' ἔτι νῦν, ὦ Ἐπίχαρες, ὁ ἀποκτείνας σε cæt. SLUITER.

Ἢ νῦν] Lego ἢ ἡμῖν. *quam nobis.* Qui te occiderit, o Epichare, aliudne quicquam a nobis patietur, quam hoc, ut existimetur puras cæde manus habere, h. e. meritum te occidisse, nullo cædis reatu teneri? Responsio κατά γε τὸν Σόλωνος νόμον. Secundum Solonis quidem legem aliud nihil ei, quam hoc, eveniet. ἔσται καθαρὸς τὰς χεῖρας. manus puras habebit. v. p. 15, 20. ed. Steph. REISK.

Ἐάν τις] Π. Αἰαντίς. H. STEPHAN. Idem in Scaligeri quoque schedis reperi. REISK.

Ἐάν τις ἐπρυτάνευε] Verissima est Stephani et Scaligeri emendatio Αἰαντὶς ἐπρυτάνευε. Idemque conjecerat Vir Doctus, qui ad Aldinam hæc notarat: *videtur esse corruptum ex aliquo nomine proprio: leg.* Αἰαντίς· ἔστι δὲ φυλή. Solebant enim Athenienses Decretis superscribere nomen Tribus, e qua Prytanes illo tempore Senatui præerant, item Epistatæ, Scribæ et Oratoris, qui Legem rogasset, sive Decretum proposuisset. Conf. p. 10. v. 32. et p. 11. v. 24. ed. Steph. Exemplorum affatim præbent Orationes Demosthenis pro Corona et in Timocratem. Atticorum Psephismatum formam facete ad Deos transtulit Lucianus in Deor. Concil. Opp. T. III. p. 536. q. l. Gesnerus hanc etiam in Andocide emendationem prodidit. Similem SCtorum formam jocose imitatur Aristophanes Thesmophor. v. 379. seqq. Conf. Sigonius de Republ. Athen. l. II. SLUITER.

Ἄρχει —] Verba ab ἄρχει ad ἐάν τις versu 8. non sunt legis, sed Andocidis ipsius, auctoritatem legis ex sedulitate et diligentia tempus annotandi inculcantis. REISK.

Πρῶτος] Num πρῶτον. cum Cleogenes primum cœpit scripturam facere. An ante Cleogenem scribæ nulli fuerunt, ut ille recte πρῶτος omnium primus, ordine temporis, appelletur? IDEM.

Ἔσται] Π. ἔστω. H. STEPHAN.

Τὸ ἐπιδέκατον] Vid. Meurs. Att. Lect. l. v. c. 13.

Ταῦτα] Illa versu 8. et 9. indicata, et p. 264. 1. repetita. REISK.

χειρὶ, ἂν δυνατὸς ὦ, ὃς ἂν καταλύσῃ τὴν δημοκρατίαν τὴν Ἀθήνησι, καὶ ἐάν τις ἄρξῃ τὴν ἀρχὴν καταλελυμένης τῆς δημοκρατίας [1]τὸ λοιπὸν, καὶ ἐάν τις τυραννεῖν ἐπαναστῇ ἢ τὸν τύραννον συγκαταστήσῃ· καὶ ἐάν τις ἄλλος ἀποκτείνῃ, ὅσιον αὐτὸν νομιῶ εἶναι καὶ πρὸς θεῶν καὶ δαιμόνων, ὡς πολέμιον κτείναντα τῶν Ἀθηναίων·
49 καὶ τὰ κτήματα τοῦ ἀποθανόντος πάντα ἀποδόμενος ἀποδώσω τὰ ἡμίσεα τῷ ἀποκτείναντι, καὶ λόγῳ [2]καὶ ἔργῳ καὶ ψήφῳ, καὶ οὐκ ἀποστερήσω οὐδέν. ἐὰν δέ τις κτείνων τινὰ τούτων ἀποθάνῃ ἢ ἐπιχειρῶν, εὖ ποιήσω αὐτόν τε καὶ τοὺς παῖδας τοὺς ἐκείνου, καθάπερ Ἁρμόδιόν τε καὶ Ἀριστογείτονα καὶ τοὺς ἀπογόνους αὐτῶν. ὁπόσοι δὲ ὅρκοι ὀμώμονται Ἀθήνησιν ἢ ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἢ ἄλλοθί που ἐναντίοι τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων, λύω καὶ ἀφίημι. [3]ταῦτα δὲ [4]ὀμοσάντων Ἀθηναῖοι πάντες καθ' ἱερῶν τελείων, τὸν νόμιμον ὅρκον, πρὸ Διονυσίων· καὶ [5]ἐπεύχεσθαι εὐορκοῦντι μὲν εἶναι πολλὰ καὶ ἀγαθὰ, ἐπιορκοῦντι δ' ἐξώλη αὐτὸν εἶναι καὶ γένος.

[1] τολοιπὸν [2] Desunt καὶ ἔργῳ. [3] ταῦτα --- γένος Andocidis sunt. [4] ὠμόσατε [5] ἐπεύχεσθε

Ἄρξῃ τὴν ἀρχὴν] Pro media voce malim τιν', ut versu 9. p. 263. Idem.

Τῆς δημοκρατίας τολοιπὸν, καὶ ἐάν τις] Num sic leg. et distinguendum est: τῆς δημοκρατίας, καὶ τὸ λοιπὸν ἐάν τις. Idem.

Ἀποδώσω τὰ ἡμίσεα τῷ ἀποκτείναντι καὶ λόγῳ, καὶ ψήφῳ, καὶ οὐκ ἀποστερήσω οὐδὲν] In M. Ald. legitur καὶ λόγῳ, καὶ ἔργῳ, καὶ ψήφῳ. At Valckenaerius hæc loco mota putabat, neque aptum sane hic sensum habent. Acutissime Io. Luzacius Vir Clar. ea referenda esse vidit ad v. 1. hoc modo: κτενῶ τῇ ἐμαυτοῦ χειρὶ, ἂν δυνατὸς ὦ, καὶ λόγῳ, καὶ ψήφῳ, ὃς ἂν καταλύσῃ.— *occidam mea ipse, si possim, manu, vel suasor ero oratione ad populum, vel adsensum dabo in suffragio ferundo.* Sic de eodem hoc Demophanti Psephismate Lycurgus in Leocratem p. 165. v. 43. ed. Steph. Διομωμόκατε δ' ἐν τῷ ψηφίσματι τῷ Δημοφάντου κτείνειν τὸν τὴν πατρίδα προδιδόντα καὶ λόγῳ, καὶ ἔργῳ, καὶ χειρὶ, καὶ ψήφῳ. Ubi suspicatur Luzacius, verba καὶ ἔργῳ Glossema esse sequentis καὶ χειρί. Et fortasse e Lycurgi loco fluxit illud καὶ ἔργῳ, quod M. Ald. habet. Similem notaverat Valckenaerius locum Democriti apud Stobæum Serm. XLII. p. 279. v. 11. Κιξάλλην καὶ λῃστὴν πάντα κτείνων τὶς ἀθῷος ἂν εἴη καὶ αὐτοχειρίῃ καὶ κελεύων καὶ ψήφῳ: ubi κελεύων eandem habet potestatem, quam h. l. τῷ λόγῳ. Apud Æschinem π. τ. παραπρ. p. 43. v. 18. ed. Steph. in Jurejurando Amphictyonum:—τιμωρήσειν καὶ ποδὶ, καὶ χειρὶ, καὶ φωνῇ, καὶ πάσῃ δυνάμει. Conf. eundem in Ctesiphont. p. 69. v. 10. et p. 70. v. 29. Sluiter.

Τὸν νόμιμον ὅρκον] Hic videtur aliquid deesse. num leg. κατὰ νόμον τῶν νομίμων ὅρκων, *pro more juramentorum legitimorum.* Reisk.

Καὶ ἐπεύχεσθε εὐορκοῦντι μὲν εἶναι πολλὰ καὶ ἀγαθὰ] In margine edit. Aldinæ legitur πολλὰ καὶ καλὰ καὶ ἀγαθά. Quod sive ex Codice, sive ex conjectura notaverit Vir doctus, qui illo exemplari usus est, mihi quidem necessarium non videtur. Exquisita est et Attica formula πολλὰ κἀγαθὰ, sæpe apud optimos scriptores obvia. Lysias in Agorat. p. 139. v. 8. ed. Steph. πολλὰ κἀγαθὰ ὑμᾶς ποιήσαντες. Conf. p. 147. v. 35. p. 171. v. 19. et p. 172. v. 10. Xenophon Hellen. l. V. c. 1. §. 3. Aristophanes Vesp. v. 1295. Pace v. 435. et 537. Eccles. v. 453. Lysistr. v. 1162. nec dubito quin Thesmophor. v. 358. pro Εὔχεσθε πάσαις πολλὰ δοῦναι τἀγαθά. legendum sit πολλὰ δοῦναι κἀγαθά: item in Ranis v. 1071. pro πολλοὺς ἀγαθοὺς, malim inserto κ legi πολλοὺς κἀγαθοὺς, quod certe Ἀττικώτερον est. Nam et πολλοὶ κἀγαθοὶ Atticis est usitatum: vid. Lysiam p. 131. v. 3. p. 132. v. 18. et p. 135. v. 26. cæt. Aristophanem in Pace v. 968. seq. πολλὰ καὶ καλὰ est apud Lysiam p. 149. v. 26. πολλὰ καὶ δεινὰ apud eundem p. 133. v. 34. et p. 175. v. 8. Aristophanem Av. 861. Isocratem de Pace p. 180. D. πολλὰ καὶ κακὰ dixit Aristophanes Equit. v. 1273. πονηροὶ καὶ πολλοὶ, Lysias p. 170. v. 4. Attamen et πολλοὶ καὶ καλοὶ κἀγαθοὶ junguntur p. 184. v. 25. πόλλ' ἀγαθὰ et πολλὰ κακὰ dicitur ab Aristophane Eccles. v. 435. seq. hic vero, ut dicebam, mihi non necessarium videtur καὶ καλὰ e M. Ald. interponere. Uti autem bona omnia evenire precantur ei, qui jusjurandum religiose servet, ita contra imprecantur ἐπιορκοῦντι δὲ, ἐξώλη εἶναι αὐτὸν καὶ τὸ γένος. Sic quidem scribendum existimo: ab editis articulus abest. Sluiter.

ιζ'. Πότερον, ὦ συκοφάντα καὶ ἐπίτριπτον κίναδος, κύριος ὁ νόμος ὅδ' ἐστὶν ἢ οὐ κύριος; διὰ τοῦτο δ' οἶμαι γεγένηται ἄκυρος, ὅτι τοῖς νόμοις δεῖ χρῆσθαι ἀπ' Εὐκλείδου ἄρχοντος. καὶ σὺ ζῇς καὶ περιέρχῃ τὴν πόλιν ταύτην, οὐκ ἄξιος ὤν· ὃς ἐν δημοκρατίᾳ μὲν συκοφαντῶν ἔζης, ἐν ὀλιγαρχίᾳ δὲ, ὡς μὴ ἀναγκασθείης τὰ χρήματα ἀποδοῦναι ὅσα συκοφαντῶν ἔλαβες, ἐδούλευες τοῖς τριάκοντα. εἶτα σὺ περὶ ἑταιρείας ἐμοὶ μνείαν ποιῇ καὶ κακῶς τινὰς λέγεις; ὃς ἑνὶ μὲν οὐχ [1] ἡταιρήσας — καλῶς γὰρ ἄν σοι εἶχε —, πραττόμενος δ' οὐ πολὺ ἀργύριον τὸν βουλόμενον ἀνθρώπων, ὡς οὗτοι ἴσασιν, ἐπὶ τοῖς αἰσχίστοις ἔργοις ἔζης, καὶ 50
ταῦτα οὕτω μοχθηρὸς ὢν τὴν ἰδέαν. ἀλλ' ὅμως οὗτος [2] ἑτέρων ἐτόλμα κατηγορεῖν, ᾧ κατὰ τοὺς νόμους τοὺς ἡμετέρους οὐδ' αὐτῷ ὑπὲρ αὑτοῦ ἔστιν ἀπολογεῖσθαι. ἀλλὰ γὰρ, ὦ ἄνδρες, καθήμενος ἡνίκα μου κατηγόρει, βλέπων εἰς αὐτὸν, οὐδὲν ἄλλο ἢ [3] ὑπὸ τῶν τριάκοντα συνειλημμένος ἔδοξα κρίνεσθαι. εἰ γὰρ τότε ἠγωνιζόμην, τίς ἄν μου κατηγόρει; οὐχ οὗτος ὑπῆρχεν, εἰ μὴ ἐδίδουν ἀργύριον; καὶ γὰρ [4] νῦν.

[1] ἑταιρήσας [2] ἑταιρῶν [3] ἀπὸ [4] νῦν, ἀνέκρινε

Ἢ οὐ κύριος] Post ἢ οὐ κύριος repetenda videntur hæc duo verba οὐ κύριος per modum responsionis. REISK.

Ἀποδοῦναι] Repetentibus dominis. IDEM.

Περὶ ἑταιρείας — οὐχ ἑταιρήσας] Harpocration de v. Ἑταιρεία hoc notat: ἰδίως ἐπὶ τῆς ἑταιρήσεως τοὔνομα τέταχεν Ἀνδοκίδης, ἐν τῇ περὶ τῶν Μυστηρίων ἀπολογίᾳ, et hinc idem notat Suidas in v. Verbum ἑταιρήσας mutari malim in ἡταίρησας, si quando in Codice ita inveniatur: quamvis etiam, uti nunc legitur, loci structura Grammatices præceptis non sit contraria. SLUITER.

Ἑταιρῶν] Imo vero ἑτέρων. opponuntur inter se ἑτέρων κατηγορεῖν et ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἀπολογεῖσθαι. REISK.

Ἑταιρῶν] Reiskius ἑτέρων pro ἑταιρῶν legere jubet, et ita etiam Valckenaerius. "Erat, inquit, Cephisius accusator, ut e proximis liquet, turpi quæstu ἑταιρηκὼς, quali publice verba facere non licebat. Hic tamen ἑτέρων legendum: οὗτος ὁ ἑταιρῶν ἑτέρων ἐτόλμα κατηγορεῖν." SLUITER.

Ἀπὸ τῶν τριάκοντα] Præpositioni ἀπὸ hic locus non est: scribendum ὑπὸ uti p. 266. 10. et sic etiam judicaverat Valckenaerius, et in M. Ald. scriptum inveni. IDEM.

Εἰ γὰρ τότε ἠγωνιζόμην] Apodosis hujus sententiæ paulo circumductioris habetur p. 266. 9. in ἆρ' οἴεσθε. REISK.

Κατηγόρει, οὐχ οὗτος ὑπῆρχεν] Videtur sic leg. et distinguendum esse: κατήγορος, εἰ οὐχ οὗτος, ὑπῆρχεν. ecquis alius mei futurus fuisset accusator, si non hic fuisset, supposito nempe, me noluisse illum pecunia placare. IDEM.

Καὶ γὰρ νῦν] Videtur hic aliquid deesse. ὁρᾶτε οἷος πρὸς ἐμὲ ἐστί. [Num subaudiri debet, aut potest, e præmissis, κατηγορεῖ μου, ὅτι δίδωμι αὐτῷ ἀργύριον. *In Cur. Poster. ad Andoc.*] IDEM.

Ἄλλος] Pone ἄλλος videtur Κριτίας deesse. IDEM.

Καὶ γὰρ νῦν, ἀνέκρινε δ' ἄν με τίς ἄλλος, ἢ Χαρικλῆς; ἐρωτῶν, cæt.] Verba καὶ γὰρ νῦν si jungantur cum sequentibus, credamus Andocidem a XXX Tyrannis correptum et ita interrogatum fuisse, ut mox dicit, cum tamen abfuerit Athenis et Elide habitaverit, quo tempore illi Athenis dominabantur, uti capite IV. monuimus. Itaque vel verba quædam exciderunt, quemadmodum Reiskius voluit, vel καὶ γὰρ νῦν per brachylogiam dicitur: *nunc enim libera civitate falso me accusat*: sed verba illa τίς ἄλλος explicari mihi velim; quæ vel mendose librarius scripsit pro nomine quodam unius e Tyrannis, vel cum nomen

ἀνέκρινε δ' ἄν με τίς ἄλλος ἢ Χαρικλῆς, ἐρωτῶν· Εἰπέ μοι,
ὦ Ἀνδοκίδη, ἦλθες εἰς Δεκέλειαν, καὶ ἐπετείχισας τῇ
πατρίδι τῇ σεαυτοῦ; Οὐκ ἔγωγε. Τί δέ; ἔτεμες τὴν
χώραν, καὶ ἐλῄσω ἢ κατὰ γῆν ἢ κατὰ [1]θάλατταν τοὺς
51 πολίτας τοὺς σεαυτοῦ; Οὐ δῆτα. Οὐδ' ἐναυμάχησας
ἐναντία τῇ πόλει, οὐδὲ συγκατέσκαψας τὰ τείχη, οὐδὲ
συγκατέλυσας τὸν δῆμον, οὐδὲ βίᾳ κατῆλθες εἰς τὴν πόλιν;
Οὐδὲν τούτων [2]πεποίηκα. Οὐδέν; δοκεῖς οὖν χαιρήσειν ἢ
οὐκ ἀποθανεῖσθαι, ὡς ἕτεροι πολλοί; Ἆρ' οἴεσθε, ὦ ἄνδρες,
ἄλλων τινῶν [3]τυχεῖν με δι' ἡμᾶς, εἰ ἐλήφθην ὑπ' αὐτῶν;
οὐκοῦν δεινὸν, εἰ ὑπὸ μὲν τούτων διὰ τοῦτ' ἂν ἀπωλόμην,
ὅτι εἰς τὴν πόλιν οὐδὲν ἥμαρτον, ὥσπερ καὶ ἑτέρους ἀπέκτει-
ναν· ἐν ὑμῖν δὲ κρινόμενος, οὓς οὐδὲν κακὸν πεποίηκα, οὐ σω-
θήσομαι; πάντως δήπου· ἢ σχολῇ γέ τις ἄλλος ἀνθρώπων.
ἀλλὰ γὰρ, ὦ ἄνδρες, τὴν μὲν ἔνδειξιν ἐποιήσαντό μου κατὰ 14. 1
νόμον κείμενον, τὴν δὲ κατηγορίαν κατὰ τὸ ψήφισμα [4]τὸ
πρότερον γεγενημένον περὶ ἑτέρων. εἰ οὖν ἐμοῦ καταψηφιεῖ-

[1] θάλασσαν [2] πεποίηκας; Οὐδέν. [3] τυχεῖν δι' ὑμᾶς [4] τὸ] καὶ

legere non posset, lacunæ signum asteriscum posuit, et in margine notavit, nomen alius cujusdam ex Tyrannis ibi excidisse, τίς ἄλλος. Fortasse Pison excidit, vel Theognis, qui inter sævissimos Tyrannorum recensentur a Lysia in Eratosthenem p. 120. seqq., ab Harpocratione, v. Θέογνις et v. Πείσων, ex d. l. Lysiæ; et in eorum numerum referuntur a Xenophonte Hellen. l. II. c. 3. §. 2. Satyrus etiam, τῶν ἕνδεκα illo tempore truculentissimus, non absurde hic foret memoratus. Critiæ aut Theramenis nomen etiam imperitissimus librariorum vel ex obscurissimo literarum ductu potuisset eruere. SLUITER.

Οὐδὲν τούτων πεποίηκας; οὐδεν] Apud Aldum hæc verba una serie leguntur, et signum interrogandi post secundum οὐδὲν ponitur. In margine Vir Doct. notaverat οὐδὲ τούτων πεποίηκας οὐδέν; vulgatam tamen lectionem meliorem existimo. IDEM.

Δι' ἡμᾶς] Dedi δι' ὑμᾶς. putatisne me pro illo meo erga vos studio, aliud quidquam, quam mortis pœnam, fuisse consecuturum? REISK.

Πάντως δήπου] Scil. σωθήσομαι ἐν ὑμῖν. IDEM.

Ἢ σχολῇ γε τις ἄλλος ἀνθρώπων] Scil. σωθήσεται ἐν ὑμιν, εἰ μὴ ἐγὼ σωθήσομαι. IDEM.

Κατὰ τὸ ψήφισμα καὶ πρότερον γεγενημένον] Videtur leg. κατὰ τὸ ψήφισμα τὸ καὶ πρότερον ἄκυρον γεγενημένον. *quod etiam jam dudum ante in aliis factum fuit irritum.* IDEM.

Κατὰ τὸ ψήφισμα καὶ πρότερον γεγενημένον περὶ ἑτέρων] Psephisma quod dicit est illud, quod jam ante memoravimus, cujus scribendi auctor fuerat Isotimides. Mentionem ejus injecit p. 2. v. 10. ed. Steph. præcipue p. 10. v. 5. seqq. Qui locus huic, quem tractamus, fere par est: Κηφίσιος γὰρ οὑτοσὶ ἐνέδειξε μὲν μὲ κατὰ τὸν νόμον τὸν κείμενον· τὴν δὲ κατηγορίαν ποιεῖται κατὰ ψήφισμα πρότερον γενόμενον, ὃ εἶπεν Ἰσοτιμίδης, οὗ ἐμοὶ προσῆκον οὐδέν. Quo loco Reiskius ψήφισμα πρότερον γενόμενον recte explicat: "quod Psephisma olim aliquando erat ratum, in usu nunc nullum est. Ante Euclidem Archontem valebat, nunc desiit. Non enim fuit eo Archonte cum aliis legibus restauratum." Cur ad se non pertineat, hanc reddit rationem: ὁ μὲν γὰρ εἶπεν εἴργεσθαι τῶν ἱερῶν τοὺς ἀσεβήσαντας καὶ ὁμολογήσαντας, ἐμοὶ δὲ τούτων οὐδέτερα πεποίηται, οὐδὲ ἠσέβηται, οὐδὲ ὡμολόγηται. Ex illo igitur loco hunc, qui in manibus est, ita facile corrigas: — τὴν δὲ κατηγορίαν κατὰ ψήφισμα καὶ πρότερον γεγενημένον καὶ περὶ ἑτέρων. *Detulerunt me secundum Legem ratam atque validam, accusarunt vero secundum Decretum, quod et pridem*

σθε, ὁρᾶτε μὴ οὐκ ἐμοὶ μάλιστα τῶν πολιτῶν προσήκει λόγον δοῦναι τῶν γεγενημένων, ἀλλὰ πολλοῖς ἑτέροις μᾶλλον, τοῦτο μὲν οἷς ὑμεῖς ἐναντία μαχεσάμενοι διηλλάγητε καὶ ὅρκους ὠμόσατε, τοῦτο δὲ οὓς φεύγοντας κατηγάγετε, 52
τοῦτο δὲ οὓς ἀτίμους ὄντας ἐπιτίμους ἐποιήσατε· ὧν [1] εἵνεκα καὶ στήλας ἀνείλετε καὶ νόμους ἀκύρους ἐποιήσατε καὶ [2] [τὰ] ψηφίσματα ἐξηλείψατε· οἳ νυνὶ μένουσιν ἐν τῇ πόλει πιστεύοντες ὑμῖν, ὦ ἄνδρες. εἰ οὖν γνώσονται ὑμᾶς ἀποδεχομένους τὰς κατηγορίας τῶν πρότερον γεγενημένων, τίνα αὐτοὺς οἴεσθε γνώμην ἕξειν περὶ σφῶν αὐτῶν; ἢ τίνα αὐτῶν ἐθελήσειν εἰς ἀγῶνας καθίστασθαι ἕνεκα τῶν πρότερον γεγενημένων; φανήσονται γὰρ πολλοὶ μὲν ἐχθροί, πολλοὶ δὲ συκοφάνται, οἳ καταστήσουσιν αὐτῶν ἕκαστον εἰς ἀγῶνα. ἥκουσι δὲ νυνὶ ἀκροασόμενοι ἀμφότεροι, οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχοντες ἀλλήλοις· ἀλλ' οἱ μὲν εἰσόμενοι, [3] εἰ χρὴ πιστεύειν τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις καὶ τοῖς ὅρκοις οὓς ὠμόσατε ἀλλήλοις, οἱ δὲ ἀποπειρώμενοι τῆς ὑμετέρας γνώμης, εἰ [4] αὐτοῖς ἐξέσται ἀδεῶς συκοφαντεῖν καὶ γράφεσθαι, τοὺς δὲ ἐνδεικνύναι, τοὺς δὲ ἀπάγειν. οὕτως οὖν ἔχει, ὦ ἄνδρες· ὁ μὲν ἀγὼν ἐν τῷ σώματι τῷ ἐμῷ καθέστηκεν, ἡ δὲ ψῆφος ἡ ὑμετέρα δημοσίᾳ κρίνει πότερον χρὴ τοῖς νόμοις τοῖς ὑμετέροις πιστεύειν ἢ τοὺς συκοφάντας παρασκευάζεσθαι, ἢ φεύγειν αὐτοὺς ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἀπιέναι ὡς 53
τάχιστα.

ιη'. Ἵνα δὲ εἰδῆτε, ὦ ἄνδρες, ὅτι τὰ πεποιημένα ὑμῖν εἰς ὁμόνοιαν οὐ κακῶς ἔχει, ἀλλὰ τὰ προσήκοντα καὶ τὰ συμφέροντα ὑμῖν αὐτοῖς ἐποιήσατε, βραχέα βούλομαι καὶ περὶ τούτων εἰπεῖν. οἱ γὰρ πατέρες οἱ ὑμέτεροι, γενομένων τῇ πόλει κακῶν μεγάλων, ὅτε οἱ τύραννοι μὲν εἶχον τὴν πόλιν,

[1] ἕνεκα [2] Absunt unci. [3] εἰ ἢ χρὴ [4] αὐτοὺς

factum est, nec Euclide Archonte renovatum, et de aliis agebat, neque ullo modo ad me spectabat. SLUITER.

Προσήκει] Π. προσήκῃ. H. STEPHAN.

Μαχεσάμενοι] Potest ferri. malim tamen in dativo μαχεσαμένοις. REISK.

Εἰ ἢ χρὴ] Π. εἰ χρή. H. STEPHAN. Cui si accedere nolumus, leg. εἴ τι χρή. REISK.

Αὐτοὺς] Malim αὐτοῖς. IDEM.

Ἀδεῶς συκοφαντεῖν] Π. ἀδεῶς τοὺς μὲν συκοφαντεῖν. H. STEPHAN.

Κρίνει] Π. κρινεῖ. IDEM.

Παρασκευάζεσθαι, ἢ φεύγειν] Π. παρασκευάζεσθαι φεύγειν. IDEM. Bene habet vulgata. tres proponit conditiones. 1. fidere legibus, aut 2. Sycophantas, quadruplatores, sibi conciliare pecuniis, ne molesti nobis sint; aut denique 3. plane fugere patrium solum. REISK.

Οἱ τύραννοι] Pisistratidæ. IDEM.

ὁ δὲ δῆμος ἔφυγε, νικήσαντες μαχόμενοι τοὺς τυράννους ἐπὶ Παλληνίῳ, στρατηγοῦντος Λεωγόρου τοῦ προπάππου τοῦ ἐμοῦ καὶ Χαρίου οὗ ἐκεῖνος τὴν θυγατέρα εἶχεν, ἐξ ἧς ὁ ἡμέτερος ἦν πάππος, κατελθόντες εἰς τὴν πατρίδα τοὺς μὲν ἀπέκτειναν, τῶν δὲ φυγὴν κατέγνωσαν, τοὺς δὲ μένειν ἐν τῇ πόλει ἐάσαντες ἠτίμωσαν. ὕστερον δὲ ἡνίκα βασιλεὺς ἐπεστράτευσεν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, γνόντες τῶν συμφορῶν τῶν ἐπιουσῶν τὸ μέγεθος καὶ τὴν παρασκευὴν τοῦ βασιλέως, ἔγνωσαν τούς τε φυγόντας καταδέξασθαι καὶ τοὺς ἀτίμους ἐπιτίμους ποιῆσαι καὶ κοινὴν τήν τε σωτηρίαν καὶ τοὺς
54 κινδύνους ποιήσασθαι. πράξαντες δὲ ταῦτα, καὶ δόντες ἀλλήλοις πίστεις καὶ ὅρκους μεγάλους, ἠξίουν σφᾶς αὐτοὺς [1] προτάξαντες πρὸ τῶν Ἑλλήνων ἁπάντων ἀπαντῆσαι τοῖς βαρβάροις Μαραθῶνάδε, νομίσαντες τὴν σφετέραν αὐτῶν ἀρετὴν ἱκανὴν εἶναι τῷ πλήθει τῷ ἐκείνων ἀντιτάξασθαι· μαχεσάμενοί τε ἐνίκων, καὶ τήν τε Ἑλλάδα ἠλευθέρωσαν καὶ τὴν πατρίδα ἔσωσαν. ἔργον δὲ τοιοῦτον ἐργασάμενοι οὐκ ἠξίωσάν τινι τῶν πρότερον γενομένων μνησικακῆσαι. τοιγάρτοι διὰ ταῦτα τὴν πόλιν ἀνάστατον παραλαβόντες, ἱερά τε κατακεκαυμένα, τείχη τε καὶ οἰκίας καταπεπτωκυίας, ἀφορμήν τε οὐδεμίαν ἔχοντες, διὰ τὸ ἀλλήλοις ὁμονοεῖν τὴν ἀρχὴν τῶν Ἑλλήνων κατειργάσαντο καὶ τὴν πόλιν ὑμῖν τοιαύτην καὶ τοσαύτην παρέδοσαν. ὑμεῖς οὖν καὶ αὐτοὶ ὕστερον, κακῶν οὐκ ἐλαττόνων ἢ ἐκείνοις γεγενημένων, ἀγαθοὶ ἐξ ἀγαθῶν ὄντες ἀπέδοτε τὴν ὑπάρχουσαν ἀρετήν· ἠξιώσατε γὰρ τούς τε φεύγοντας καταδέξασθαι καὶ τοὺς ἀτίμους ἐπιτίμους ποιῆσαι. τί οὖν ὑμῖν ὑπόλοιπόν

[1] προτάξαντας

Νικήσαντες μαχόμενοι τοὺς τυράννους. ἐπὶ Παλληνίῳ, cæt.] De hisce nostram sententiam jam indicavimus cap. I. Valckenaerius in schedis suis hæc notaverat. "In Margine emendatur Χαβρίου, res incerta: ipsa historia latet. Videtur historia tangi Pisistrati apud Meursium in Παλλήνη.—An leg. Παλληνεῖῳ?" SLUITER.

Χαρίου] Π. Χαβρίου. H. STEPHAN. Nil intercedo, dummodo non de illo celebri Chabria, qui Demosthenis pæne fuit æqualis, sed de aliquo vetustiore, Pisistratidis æquali, accipiatur. REISK.

Προτάξαντας] Grammatica ratio προτάξαντες scribi postulat. Ita enim verba sunt ordinanda: Προτάξαντες σφᾶς αὐτοὺς πρὸ τῶν Ἑλλήνων ἁπάντων ἠξίουν ἀπαντῆσαι. SLUITER.

Τὴν πόλιν ἀνάστατον παραλαβόντες. κ. τ. λ.] Verissime ad hæc verba notat Valckenaerius. "Confundere videtur Andocides diversissima, Persica sub Miltiade et Dario et victoriam Marathoniam v. 14. quæque evenere sub Themistocle, Xerxis gesta. Hic urbem incendio delevit (v. 20.), non ille. Nihil magis est manifestum, quam diversa ab Oratore confundi." IDEM.

ἐστι τῆς ἐκείνων ἀρετῆς; μὴ μνησικακῆσαι, εἰδότας, ὦ ἄνδρες, ὅτι ἡ πόλις ἐκ πολὺ ἐλάττονος ἀφορμῆς ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ μεγάλη καὶ εὐδαίμων ἐγένετο· ἃ νῦν αὐτῇ ὑπάρχει, εἰ ἐθέλοιμεν οἱ πολῖται σωφρονεῖν τε καὶ ὁμονοεῖν ἀλλήλοις.

15. 1 ιθ'. Κατηγόρησαν δέ μου καὶ περὶ τῆς ἱκετηρίας, ὡς καταθείην ἐγὼ ἐν τῷ Ἐλευσινίῳ· νόμος δὲ ἦν πάτριος, ὃς ἂν θῇ ἱκετηρίαν μυστηρίοις, τεθνάναι. καὶ οὕτως εἰσὶ τολμηροὶ ὥσθ' ἃ αὐτοὶ κατεσκεύασαν, οὐκ ἀρκεῖ αὐτοῖς ὅτι οὐ 55
κατέσχον ἃ ἐπεβούλευσαν, ἀλλὰ καὶ κατηγορίαν ἐμοῦ ποιοῦνται ὡς ἀδικοῦντος. ἐπειδὴ γὰρ ἤλθομεν Ἐλευσινόθεν καὶ ἡ ἔνδειξις ἐγεγένητο, προσῄει ὁ βασιλεὺς περὶ τῶν [1] γεγενημένων Ἐλευσῖνι κατὰ τὴν τελετὴν, ὥσπερ ἔθος ἐστὶν, οἱ δὲ πρυτάνεις προσάξειν ἔφασαν αὐτὸν πρὸς τὴν βουλὴν, ἀπαγγεῖλαί τ' ἐκέλευον ἐμοί τε καὶ Κηφισίῳ παρεῖναι εἰς τὸ Ἐλευσίνιον· ἡ γὰρ βουλὴ ἐκεῖ καθεδεῖσθαι ἔμελλε κατὰ τὸν Σόλωνος νόμον, ὃς κελεύει τῇ ὑστεραίᾳ τῶν μυστηρίων ἕδραν ποιεῖν ἐν τῷ Ἐλευσινίῳ. καὶ παρῆμεν κατὰ τὰ προειρημένα. καὶ ἡ βουλὴ ἐπειδὴ ἦν πλήρης, ἀναστὰς Καλλίας ὁ Ἱππονίκου, τὴν σκευὴν ἔχων, λέγει ὅτι 56

[1] γεγενημένων ἐν Ἐλευσῖνι

Νόμος δὲ ἦν πάτριος] Videtur id ideo fuisse institutum, ut nemo auderet eo tempore quicquam petere, quo non liceret petita negare, quo ne esset, qui illa petendi licentia et petita impetrandi certitudine abuteretur ad ea petendum, quæ aut plane non possent concedi, aut maximo cum damno Reip. concederentur. Ideo autem nefas habebatur, per dies sacrorum Cereris et Proserpinæ petita denegare, quia pudori atque dedecori duceretur deabus esse, si negarent iis diebus petita, qui cohonestandæ ipsarum majestati essent consecrati, et quibus eas proinde mites atque munificas erga omnes conveniret esse. Reisk.

Ἱκετηρίαν] Petitus in LL. Att. l. i. tit. i. §. 18. vertit *libellum supplicem*, quocum facit Meursius Eleusin. c. 31.: e contra A. M. Salvin, C. A. Duker, et P. Wesseling *oleæ ramum vittis circumdatum*, quem supplices præferebant, intelligunt; atque ita quoque ipsemet Petitus in LL. Att. l. iv. tit. ix. §. 22. vocem exponit.

Ἃ αὐτοὶ κατεσκεύασαν] Miror tantam librariorum incuriam in Codicibus Andocidis describendis, qui verbis sæpe male disjunctis, aut alieno loco collocatis, sententiam misere vellicarint. Quod et hic iis accidisse credo, cum verba, ἃ αὐτοὶ κατεσκεύασαν, male a suo loco, qui videtur esse post ἀδικοῦντος, v. 11. sint divulsa, in alienum prorsus intrusa. Quisque, credo, mecum leget: ὥστ' οὐκ ἀρκεῖ αὐτοῖς, ὅτι οὐ κατέσχον ἃ ἐπεβούλευσαν, ἀλλὰ καὶ κατηγορίαν ἐμοῦ ποιοῦνται, ὡς ἀδικοῦντος, ἃ αὐτοὶ κατεσκεύασαν: *tam audaces sunt, ut non satis sit illis, male cessisse eorum insidias, sed ut me etiam accusent, quasi ego illud commisissem, quod illi meo malo præparaverant.* Sluiter.

Προσῄει] Scil. πρὸς τοὺς πρυτάνεις, ἀναφέρων πρὸς αὐτοὺς περὶ —. Reisk.

Τὴν σκευὴν] Quænam fuit hæc σκευὴ, et habitus, quem habuit Callias Hipponici? Procul dubio vestis sacra τοῦ δᾳδούχου, id est, ejus qui facem præferebat mysteriis Cereris. fuit enim id sacerdotium in Calliæ familia πατροπαράδοτον. Jam a primo illo Callia, qui Laccoplutus ob divitias dicebatur, et δᾳδοῦχος etiam ex officio vocabatur, ut videre est apud Plutarch. in

ἱκετηρία κεῖται ἐπὶ τοῦ βωμοῦ, καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς. [1] κᾆθ᾽ ὁ κήρυξ ἐκήρυττε τίς τὴν ἱκετηρίαν καταθείη, καὶ οὐδεὶς

[1] Desunt κᾆθ᾽ ὁ κήρυξ ἐκήρυττε.

Aristide et apud Scholiasten Aristophanis ad Nubes, cujus verba hic apponam, quia ad rem maxime faciunt: Καλλίας δὲ ὁ δᾳδοῦχος, προσελθὼν ἐν τῇ ἱερᾷ στολῇ κατὰ Περσῶν ἐν Μαραθῶνι, καὶ ἀριστεύσας κατὰ βαρβάρων, καὶ τρίτον Ὀλύμπια νικήσας ἅρματι τὸν υἱὸν Ἱππόνικον ὠνόμασε. quam vestem scholiastes appellat ἱερὰν στολὴν, Andocides hoc loco alio nomine σκευὴν vocavit. Palmer.

Καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς τίς τὴν ἱκετηρίαν] Duplex hic est via emendandi. aut 1. καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς (scil. κειμένην ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τὴν ἱκετηρίαν) καὶ ἠρώτα τίς τὴν ἱκετηρίαν καταθείη, monstrabatque iis (senatoribus puta) jacentem in ara ramum supplicatorium, et interrogabat, quis eum deposuisset. aut 2. καὶ ἔδοξεν αὐτοῖς ἐπερωτᾷν τίς τὴν ἱκ. καταθείη. et visum ipsis fuit interrogare, quis ramum deposuisset. Reisk.

Καὶ ἔδειξεν — μαρτύρησον, Εὔκλεις] Si hæc verba non melius intellexerit Eucles, quam nos intelligimus, ex boni viri officio testimonium dicere non potuit. Priora mihi satis probabiliter a Reiskio emendata visa sunt: in seqq. verba quædam excidisse putavi, ita fortasse restituenda, ἐπεξελθὼν Εὐκλῆς οὑτοσὶ πάλιν ταὐτὸν ἠρώτα, quæ omiserit librarius, deceptus sequentibus — κάλει αὐτὸν πρῶτα. Luzacio ita locus videtur constituendus: Καὶ ἔδοξεν ἀνακρίνειν, τίς τὴν ἱκετηρίαν καταθείη· καὶ οὐδεὶς ὑπήκουεν. ἡμεῖς δὲ παρέστημεν, καὶ οὗτος ἡμᾶς ἠρώτα· ἐπειδὴ δὲ οὐδεὶς ὑπήκουεν, καὶ ᾤχετο εἰσιὼν, ὑπεξῆλθεν Εὐκλῆς οὑτοσί· καὶ μοὶ κάλει αὐτόν. *Et postquam dixisset Callias, visum est senatui, quæstionem habere, quis ramum deposuisset. Nemo autem ad hanc quæstionem respondit. Nos vero citati aderamus. Itaque et nos Callias interrogavit. Cum autem nemo responsione sua factum agnovisset, ipse vero Callias in senatum rediisset, exiit inde Eucles.* Quam emendationem veri habere speciem, nemo, opinor, diffitebitur. Cæterum illa ἱκετηρία erat ramus oleæ lana obvolutus, sive, ut Æschyli verbis utar, Eumenid. v. 43.

——Ἐλαίας ὑψιγέννητος κλάδος
Λήνει μεγίστῳ σωφρόνως ἐστεμμένος
Ἀργῆτι μαλλῷ. —

idemque Supplic. v. 345. has ἱκετηρίας vocat λευκοστεφεῖς νεοθρέπτους κλάδους· et similiter hoc vocabulum exponitur ab Harpocratione et Suida in v. Scholiasta Sophoclis ad Œd. Tyr. v. 3. Euripidis ad Orestem v. 383. Supplices his ramis usos fuisse, res est satis nota: iisque genua, manus, mentumque tangebant ejus, quem orabant. Vid. Euripidem Iphig. Aul. v. 1216. Heracl. v. 227. et Scholiasten ad Androm. v. 895. Item in aris ramos deponi solitos, liquet ex Æschyli Suppl. et Sophoclis ll. citt. Euripidis Suppl. v. 124. eosque, re non impetrata abeuntes, in aris relinquebant. Vid. ibid. v. 258. — Apud Dionysium Halicarn. l. I. p. 16. v. 9. Pelasgi, in pacis ac deditionis signum, Aboriginum exercitui obviam eunt inermes, ἱκετηρίας προτείνοντες. Quin et legati, suppliciter petendæ rei gratia ad populum regemve quempiam, sive ad victorem, venientes, hujusmodi ramis erant instructi; veluti Thebanorum ad Arcades legati apud Dinarchum in Demosth. p. 92. v. 28. Jugurthæ ad Metellum apud Sallustium B. Jug. cap. 46. Æneas apud Virgilium Æn. l. VII. v. 154. Oratores centum ad Latinum mittit *ramis velatos Palladis omnes*, ad q. l. vid. Heynius. Conf. l. XI. v. 101. Poetis illi olivæ rami sæpius στέμματα, στέφη, κλάδοι ἱκετήριοι, et similiter audiunt. Jamque apud Homerum Il. A. v. 14. Chryses in castra Græcorum venit:

Στέμματ᾽ ἔχων ἐν χερσὶν ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος.

Sallustio l. c. *supplicia* dicuntur, ubi conf. Cortii nota. Verum non tantum his in causis usus ille valuit, sed etiam Athenis, qui senatui aut populo supplicarentur, sive orarent aliquid, sive deprecarentur, ἱκετηρίας manibus tenebant, aut in ara deponebant. Æschines in Timarch. p. 14. v. 41. ed. Steph. Τοῦ πρεσβύτου ἱκετερίαν θέντος εἰς τὴν βουλὴν ὑπὲρ τοῦ μισθοῦ· de Falsa Legat. p. 30. v. 11. ὑπὲρ δὲ τούτων ἱκετηρίας θέντες ἐν τῷ δήμῳ, ἐδέοντο ὑμῶν. — Demosthenes pro Cor. p. 262. 12. ed. R. οὐκ ἱκετηρίαν ἔθηκε τριήραρχος οὐδεὶς πώποθ᾽ ὡς ἀδικούμενος παρ᾽ ὑμῖν· in Timocrat. p. 703. 23. ὡς ἔθεσαν τὴν ἱκετηρίαν, ὧν ἦν τὰ χρήματα, ἄνθρωποι· in Macart. p. 1078. 25. νομίζετε δὴ παῖδα τοῦτον, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἱκετηρίαν ὑμῖν προκεῖσθαι παρὰ τῶν τετελευτηκότων (ita recte ed. Reisk.) et lepide suo more Aristophanes in Pluto v. 382.

Ὁρῶ τιν᾽, ἐπὶ τοῦ βήματος καθεδούμενον,
Ἱκετηρίαν ἔχοντα, μετὰ τῶν παιδίων
Καὶ τῆς γυναικός.—

et hoc ipso Andocides loco Calliam ad Se-

ὑπήκουεν. ἡμεῖς δὲ παρέστημεν, καὶ οὗτος ἡμᾶς ἑώρα. ἐπειδὴ δὲ οὐδεὶς ὑπήκουεν καὶ ᾤχετο εἰσιὼν, ἐπεξελθὼν Εὐκλῆς οὑτοσὶ — καί μοι κάλει αὐτόν. πρῶτα μὲν οὖν ταῦτα εἰ ἀληθῆ λέγω, μαρτύρησον, Εὔκλεις.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

ὡς μὲν ἀληθῆ λέγω, μεμαρτύρηται· πολὺ δέ μοι δοκεῖ τὸ ἐναντίον εἶναι, ἢ οἱ κατήγοροι εἶπον. ἔλεξαν γὰρ, εἰ μέμνη- 57
σθε, ὅτι [1] αὐτώ με τὼ θεὼ περιαγάγοιεν ὥστε θεῖναι τὴν ἱκετηρίαν μὴ εἰδότα τὸν νόμον, ἵνα [2] δῷ δίκην. ἐγὼ δὲ, ὦ ἄνδρες, εἰ ὡς μάλιστα ἀληθῆ λέγουσιν οἱ κατήγοροι, ὑπ᾽ αὐτοῖν μὲν φημὶ τοῖν θεοῖν σεσῶσθαι. εἰ γὰρ ἔθηκα μὲν τὴν ἱκετηρίαν, ὑπήκουσα δὲ μὴ, ἄλλο τι ἢ αὐτὸς μὲν αὑτὸν ἀπώλλυον τιθεὶς τὴν ἱκετηρίαν, ἐσωζόμην δὲ τῇ τύχῃ διὰ τὸ μὴ ὑπακοῦσαι, δῆλον ὅτι διὰ τὼ θεώ; εἰ γὰρ [3] ἐβουλέσθην με ἀπολλύναι τὼ θεὼ, ἐχρῆν δήπου καὶ μὴ θέντα με τὴν ἱκετηρίαν ὁμολογῆσαι. ἀλλ᾽ οὔτε ὑπήκουσα οὔτ᾽ ἔθηκα. ἐπειδὴ δ᾽ ἔλεγε τῇ βουλῇ Εὐκλῆς ὅτι οὐδεὶς [4] ὑπακούοι, πάλιν ὁ Καλλίας στὰς ἔλεγεν ὅτι εἴη νόμος πάτριος, εἴ τις ἱκετηρίαν θείη ἐν τῷ Ἐλευσινίῳ, ἄκριτον ἀποθανεῖν· καὶ ὁ πατήρ ποτ᾽ αὐτοῦ Ἱππόνικος ἐξηγήσατο ταῦτα Ἀθηναίοις· ἀκούσειε δὲ ὅτι ἐγὼ θείην τὴν ἱκετηρίαν. ἐντεῦθεν ἀναπηδᾷ Κέφαλος οὑτοσὶ καὶ λέγει· Ὦ Καλλία, πάντων ἀνθρώπων ἀνοσιώτατε, πρῶτον μὲν ἐξηγῇ κηρύ-

[1] αὐτὼ μὲν [2] δῷ [3] ἐβουληθήτην με ἀπολεῖν καὶ τὼ [4] ὑπακούει

natum retulisse, ὅτι ἱκετηρία κεῖται ἐπὶ τοῦ βωμοῦ, in templo Cereris Eleusiniæ, ubi tunc senatus habebatur. Conf. Cœlius Rhodiginus Ant. Lect. l. xiii. c. 19. col. 650. D. SLUITER.

Ἡμεῖς] Ego, Andocides, cum advocatis meis, nec non Cephisius, adversarius meus, cum advocatis suis. tum quoque legendum videtur ἡμεῖς δ᾽ ἔξω [id est, extra curiam] παρέστημεν. REISK.

Οὗτος] Uter, Callias, an Cephisius? arbitror, hic potius. IDEM.

Ὤχετο] Callias puta, a nobis discessit, extra curiam stantibus, et intro ad senatores in curia considentes rediit. hoc vult verbum εἰσιών. IDEM.

Ἐπεξελθὼν] Post Calliam cum e curia ad nos exisset Eucles. qui nescio præco an quicunque tandem fuit. IDEM.

Εὐκλῆς] Apodosis hujus nominis est versu 17. ἐπειδὴ δ᾽ ἔλεγε τῇ βουλῇ Εὐκλῆς. Sed videtur potius aliquod verbum h. l. deesse. IDEM.

Αὐτὼ μὲν] Imo vero αὐτώ με. IDEM.

Ὅτι αὐτὼ μὲν τὼ θεὼ περιαγάγοιεν] Probabilis est Valckenaerii conjectura: ὅτι αὐτώ με τὼ θεὼ ἐπαγάγοιεν. *ipsas me deas induxisse, ut ramum deponerem, quo facto pœnas darem.* SLUITER.

Δῷ] Tolle Iota subscriptum, ut sit prima persona. REISK.

Ὑπ᾽ αὐτοῖν μέν φημι τοῖν θεοῖν] Malim ὑπ᾽ αὐταῖν μέ φημι ταῖν θεαῖν (an θεοῖν, nam hoc quidem perinde est). IDEM.

Κέφαλος] Advocatus Andocidis, ut ex orationis fine constat. IDEM.

Κηρύκων] Schedæ Scaligeri κηρυκτων. quod nescio quid sibi velit. F. κηρύκων

58 κων ὢν οὐχ ὅσιόν σοι ἐξηγεῖσθαι. ἔπειτα [1] δὲ νόμον πάτριον λέγεις· ἡ δὲ στήλη, παρ' ᾗ ἕστηκας, χιλίας δραχμὰς κελεύει ὀφείλειν, ἐάν τις ἱκετηρίαν θῇ ἐν τῷ Ἐλευσινίῳ. ἔπειτα δὲ τίνος ἤκουσας ὅτι [2] Ἀνδοκίδης θείη τὴν ἱκετηρίαν; κάλεσον αὐτὸν τῇ βουλῇ, ἵνα καὶ ἡμεῖς ἀκούσωμεν. ἐπειδὴ δὲ ἀνεγνώσθη ἡ στήλη, κἀκεῖνος οὐκ εἶχεν εἰπεῖν ὅτου ἤκουσε, καταφανὴς ἦν τῇ βουλῇ αὐτὸς [3] θεὶς τὴν ἱκετηρίαν.

κ΄. Φέρε δὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες, — τάχα γὰρ ἂν αὐτὸ βούλεσθε πυθέσθαι, — ὁ δὲ Καλλίας τί βουλόμενος [4] ἐτίθει τὴν ἱκετηρίαν; ἐγὼ δὲ ὑμῖν διηγήσομαι ὧν ὑπ' αὐτοῦ εἵνεκα

[1] δὴ [2] Ἀνδοκίδας [3] τιθεὶς [4] ἐτίθη

ὤν, οἷς οὐκ ὅσιον. cum sis ex ordine Cerycum, cui ordini, utpote inferiori, fas non est de jure sacrorum respondere, quod fas est facere ordini sacerdotum superiori, scil. pontificibus de gente Eumolpidarum. Idem.

Κηρύκων] Non dubito quin vere emendaverit Scaliger *κήρυξ ὤν, cum sis præco sacer.* Alterum ὢν videtur delendum. Ἐξηγῇ κήρυξ ὤν, οὐχ ὅσιόν σοι ἐξηγεῖσθαι. Intelligitur participium ὄν: eademque est hujus dictionis potestas, ac si scripsisset οὐχ ὁσίου σοι ὄντος ἐξηγεῖσθαι. Græcos accusativis hoc modo uti, alio loco dictum est. Ipse Andocides p. 11. v. 16. ed. Steph. δόξαντα δὲ ὑμῖν ταῦτα, εἵλεσθε ἄνδρας εἴκοσι. Lysias c. Alcib. p. 141. v. 8. οὐκ ἀξιοῦντες τοῦ Ἀλκιβιάδου υἱέος τοσαύτην δειλίαν καταγνῶναι· ὡς ἐκεῖνον πολλῶν ἀγαθῶν — αἴτιον γεγενημένον. Isocrates Panegyr. p. 43. A. ὥσπερ ὁμοίως ἀμφοτέρους δέον ἔχειν — ἢ σφᾶς μὲν διορῶντας τὰς μετριότητας· τὸν δὲ ἀκριβῶς ἐπιστάμενον λέγειν, ἁπλῶς οὐκ ἂν μὴ δυνάμενον εἰπεῖν. Areopagit. p. 148. A. ἐμφράγματα γὰρ αὐτοὺς ποιουμένους τῶν ἁμαρτημάτων, πολλοὺς γίγνεσθαι τοὺς νόμους ἀναγκάζεσθαι. De Pace p. 160. C. ὡς δόξῃ μὲν χρωμένους, ὅ,τι ἂν τύχῃ δὲ γενησόμενον, οὕτω διανοεῖσθαι. De Bigis p. 351. B. ὥσπερ οὐ πάντας εἰδότας, ὅτι καὶ τοῖς φαυλοτάτοις ἔξεστιν —. Aristophanes Acharn. v. 1181.

Πτίλον δὲ τὸ μέγα κομπολακύθου πεσὸν
Πρὸς ταῖς πέτραισι, δεινὸν ἐξηύδα μέλος.

Nominativi absoluti pro genitivo exemplum est apud Aristophanem ibid. v. 1163. seqq. Euripidem Phœniss. v. 290. ubi vid. Valckenaer. Dicit igitur Cephalus, non licere Calliæ, quippe Præconi, *de Jure Sacro respondere.* Hæc enim hujus verbi vis est; apud Pseudo-Lysiam in Andoc. p. 104. v. 8. mentio est νόμων ἀγράφων, καθ' οὓς Εὐμολπίδαι ἐξηγοῦνται. Et modo p. 271. 20. Callias dixisse narratur, ὅτι ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ἱππόνικος ἐξηγήσατο ταῦτα Ἀθηναίοις. Plutarchus in Theseo p. 11. C. refert Theseum constituisse Eupatridas ἱερῶν τε καὶ ὁσίων ἐξηγητάς. An etiam *de Jure Civili respondere* dicatur ἐξηγεῖσθαι, valde dubito: ex nullo certe mihi constat loco. Nam et apud Demosthenem in Evergum p. 1160. 4. seqq. ed. R. qui memorantur ἐξηγηταί, illi ἐξηγήσαντο de muliere defuncta, adeoque de re, quæ pertinebat ad Jura Manium, quæ Juris Sacri partem faciebant. Fortasse hoc ἐξηγεῖσθαι Eumolpidarum, Eteobutadarum, aliusve familiæ fuit, quæ sacerdotia obiret, Præconibus sacris, ut ex h. l. patet, non licuit. Sluiter.

Ἔπειτα δὴ νόμον] Π. ἔπειτα δὲ νόμον. H. Stephan. Sed δὴ mihi videtur reliquum esse e vera lectione ψευδῆ. Si componas τα et δη in unum, facile efficias ψευδῆ. nam ψ in codicibus manuscriptis ita exaratur, ut simillimum sit literæ τ. et α atque ευ etiam ægre distingui possunt. Lego itaque: ἔπειτα ψευδῆ νόμον πάτριον λέγεις. Reisk.

Ἀνδοκίδας] Π. Ἀνδοκίδης. H. Stephan.

Αὐτὸν] Id est, ἐκεῖνον τὸν δεῖνα, ὑφ' οὗ σὺ φὴς τοῦτο ἀκηκοέναι. Reisk.

Καὶ ἡμεῖς] Erat ergo Cephalus tum Senator. Idem.

Τιθεὶς] Malim θεὶς in aor. 2. Idem.

Βούλεσθε] Π. βούλησθε. H. Stephan. Non video qua de causa. Ob ἂν præmissum? Etiam cum indicativis id construitur. Idem.

ἐπεβουλεύθην. Ἐπίλυκος ἦν ὁ Τισάνδρου θεῖός μοι, ἀδελ-
φὸς τῆς μητρὸς τῆς ἐμῆς· ἀπέθανε δὲ ἐν Σικελίᾳ ἄπαις
ἀῤῥένων παίδων, θυγατέρας δὲ δύο καταλιπὼν, αἳ ἐγίνοντο
εἴς τε ἐμὲ καὶ Λέαγρον. τὰ δὲ πράγματα τὰ οἴκοι πονήρως
εἶχε· τὴν μὲν γὰρ φανερὰν οὐσίαν οὐδὲ δυοῖν ταλάντοιν κατ- 59
έλιπε, τὰ δὲ ὀφειλόμενα πλέον ἦν ἢ πέντε τάλαντα. ὅμως
δ' ἐγὼ καλέσας Λέαγρον ἐναντίον τῶν φίλων ἔλεγον, ὅτι
ταῦτ' εἴη ἀνδρῶν ἀγαθῶν, ἐν τοῖς τοιούτοις
δεικνύναι τὰς οἰκειότητας ἀλλήλοις. ἡμᾶς γὰρ
οὐ δίκαιόν ἐστιν οὔτε χρήματα ἕτερα οὔτ' εὐ-
τυχίαν ἀνδρὸς ἑλέσθαι, ὥστε καταφρονῆσαι
τῶν Ἐπιλύκου θυγατέρων· καὶ γὰρ εἰ ἔζη Ἐπί-
λυκος ἢ τεθνεὼς πολλὰ κατέλιπε χρήματα,
[1] ἠξιοῦμεν ἂν γένει ὄντες ἐγγυτάτω ἔχειν τὰς
παῖδας. τοιγάρτοι ἐκεῖνα μὲν δι' Ἐπίλυκον ἂν
ἦν ἢ διὰ τὰ χρήματα· νῦν δὲ διὰ τὴν ἡμετέ-
6. 1 ραν ἀρετὴν τάδε ἔσται. τῆς μὲν οὖν σὺ ἐπιδι-
κάζου, τῆς δὲ ἐγώ. ὡμολόγησέ μοι, ὦ ἄνδρες· ἐπεδι-
κασάμεθα ἄμφω κατὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς ὁμολογίαν. καὶ ἧς
μὲν ἐγὼ ἐπεδικασάμην, ἡ παῖς τύχῃ χρησαμένη καμοῦσα
ἀπέθανεν· ἡ δ' ἑτέρα ἐστὶν ἔτι. ταύτην Καλλίας ἔπειθε 60
Λέαγρον, χρήματα ὑπισχνούμενος, ἐὰν αὐτὸν λαβεῖν· αἰ-
σθόμενος δ' ἐγὼ εὐθὺς ἔθηκα παράστασιν, καὶ ἔλαχον
προτέρῳ μὲν Λεάγρῳ, ὅτι εἰ μὲν σὺ [2] βούλει ἐπιδικά-
ζεσθαι, ἔχε τύχῃ ἀγαθῇ, εἰ δὲ μὴ, ἐγὼ ἐπιδι-
κάσομαι. γνοὺς ταῦτα Καλλίας λαγχάνει τῷ υἱεῖ τῷ
ἑαυτοῦ τῆς ἐπικλήρου, τῇ δεκάτῃ ἱσταμένου, ἵνα μὴ [3] ἐπι-
δικάσωμαι ἐγώ. ταῖς δ' εἰκάσι, μυστηρίοις τούτοις, δοὺς
Κηφισίῳ χιλίας δραχμὰς, ἐνδείκνυσί με καὶ εἰς τὸν ἀγῶνα
τοῦτον καθίστησιν. ἐπειδὴ δ' ἑώρα με ὑπομένοντα, τίθησι

[1] ἀξιοῦμεν [2] βούλῃ [3] δικάσωμαι

Χρήματα ἕτερα] Id est, ἄλλην γυναῖκα πλουσίαν. Idem.

Εὐτυχίαν ἀνδρὸς] Id est, opes alius alicujus soceri locupletis. Idem.

Ἀξιοῦμεν] Malim ἠξιοῦμεν in imperfecto, aut ἀξιοῖμεν, in optativo. Idem.

Ἐκεῖνα] Si scil. Epilyci filias domum duxissemus, aut patre adhuc in vivis superstite, aut post excessum ejus quidem, verumtamen bene dotatas, visi fuissemus eas duxisse aut ob Epilycum, ejus gratia, aut ob pecunias. Idem.

Τάδε] Quod puellas ducamus indotatas patre in rebus accisis defuncto. Idem.

Ἵνα μὴ δικάσωμαι] F. ἵνα μὴ ἐπιδικάσωμαι. ne efficere possem, ut altera Epilyci filia, illa adhuc in vivis superstes, edicto prætoris mihi adjudicaretur. Idem.

τὴν ἱκετηρίαν, ὡς ἐμὲ μὲν [1] ἀποκτενῶν ἄκριτον ἢ [2] ἐξελῶν, αὐτὸς δὲ [3] πείσας Λέαγρον χρήμασι συνοικήσων τῇ Ἐπιλύκου θυγατρί. ἐπειδὴ [4] δ' οὐδ' ὡς ἄνευ ἀγῶνος ἑώρα ἐσόμενα τὰ πράγματα, τότε δὴ προσιὼν Λυσίστρατον, [5] Ἡγεμόνα, Ἐπιχάρην, ὁρῶν φίλους ὄντας ἐμοὶ [6] καὶ χρωμένους, εἰς
61 τοῦτο βδελυρίας ἦλθε καὶ παρανομίας, ὥστ' ἔλεγε πρὸς τούτους ὡς, εἰ ἔτι καὶ νῦν βουλοίμην ἀποστῆναι τῆς Ἐπιλύκου θυγατρὸς, ἕτοιμος εἴη παύσασθαί με κακῶς ποιῶν, ἀπαλλάξαι δὲ Κηφίσιον, δίκην δ' ἐν τοῖς φίλοις δοῦναί [7] μοι τῶν πεποιημένων. εἶπον αὐτῷ καὶ κατηγορεῖν καὶ παρασκευάζειν ἄλλους· εἰ δ' ἐγὼ αὐτὸν [8] ἀποφεύξομαι καὶ

[1] ἀποκτενὼν [2] ἐξελὼν [3] πείσων [4] δ' οὕτως ἑώρα ἄνευ ἀγῶνος
[5] ἡγεμόνα, ἐπεχάρη [6] Deest καί. [7] μου [8] ἀποφθέγξομαι

Πείσων] Quod dudum ante conjeceram, πείσας, id reperio nunc quoque in schedis Scaligeri. Constructio est: συνοικήσων τῇ Ἐπιλύκου (nisi is potius Epilytus est) θυγατρὶ, πείσας (id est, μετὰ τὸ πεῖσαι) Λέαγρον. Idem.

Αὐτὸς δὲ πείσων Λέαγρον χρήμασι, συνοικήσων τῇ Ἐπιλύκου θυγατρὶ] Non tantum πείσας pro πείσων cum Scaligero et Reiskio emendat Valckenaerius; sed præterea legit ἐξελῶν, quod est futurum verbi ἐξελάω vel ἐξελαύνω. In M. Ald. pro συνοικήσων scriptum inveni συνοικήσειν, quod tamen Virorum Doctorum, quos dixi, emendatione deterius censeo. Sluiter.

Οὕτως] F. Οὗτος. Taylor. Aut οὔ πως leg. videtur, aut οὐχ οὕτως. [F. ἐπειδὴ δ' οὐδ' οὕτως. ne sic quidem. In Cur. poster. ad Andoc.] Reisk. Dedi cum Bekkero οὐδ' ὥς. vid. Xenoph. Cyr. l. iv. c. 2. §. 40. Anab. l. i. c. 8. §. 21. et l. iii. c. 2. §. 23.

Λυσίστρατον ἡγεμόνα, ἐπεχάρη] Leg. Λ., Ἡγήμονα, Ἐπιχάρη. et dele puncti notam post χρωμένους. de Epichare vid. p. 12. 39. ed. Steph. Taylor. Videtur leg. Λυσίστρατον, Ἡγέμονα, Ἐπιχάρη. Sunt enim nomina propria. Reisk.

Τότε δὴ προσιὼν Λυσίστρατον, ἡγεμόνα, ἐπεχάρη, ὁρῶν φίλους ὄντας ἐμοὶ χρωμένους cæt.] Nomina propria hæc esse, non tantum viderat Valckenaerius, sed et exemplis ea confirmarat. Verba ejus hæc sunt: "Siccine unum Lysistratum nominasset Andocides? Quomodo igitur φίλους ὄντας: quid ille Lysistratus ἡγεμών; quid hic ἐπεχάρη? Duo hic latent nomina; corrigo: προσιὼν Λυσίστρατον, Ἡγήμονα, Ἐπιχάρην, ὁρῶν φίλους ὄντας ἐμοί τε χρωμένους. In ἐπεχάρη forte latet aliud nomen: supra pessimus nebulo accusator Andocidis dicitur Ἐπιχάρης. p. 12. f. Vid. Demosthenem p. 927. 21. ed. R., Harpocrationem in v. et ibi Valesium.—An Ἐτεοχάρην?—In Demosthene p. 1342. pen. (alibi idem notat) est Ἐπιχάρης ὁ πάππος ὁ ἐμὸς Ὀλυμπιάσι νικήσας στάδιον.—Nomen proprium Ἡγήμων alibi etiam occurrit. Vid. Harpocrationem in v., Demosthenem p. 320. pen. p. 784. 16. (in argumento p. 768. 91. legitur ἡγέμονα, non ut nomen proprium, de eadem tamen re.) Vid. et Demosthenes p. 253. 12. Lysias p. 509. v. 5. Isæus p. 57. v. 12. ubi est Ἡγεμόνα." Sluiter.

Ὁρῶν φίλους ὄντας ἐμοὶ χρωμένους] Idem est ac si dixisset: ὁρῶν αὐτοὺς ἐμοὶ χρωμένους διὰ τὸ φίλους ἐμοὶ εἶναι. videns eos me familiariter utentes, utpote mihi amicos. Reisk.

Δοῦναί μου] Μου cohæret cum φίλοις. inter amicos meos. h. e. secundum id quod essent amici mei de se pronuntiaturi; quos credibile sit, magis secundum me, quam secundum se, Calliam, judicaturos esse, ut mihi amicos, non illi. Idem.

Τῶν πεποιημένων] Scil. ἑαυτῷ κατ' ἐμοῦ. Idem.

Εἶπον αὐτῷ] Hic deest aliquid, sive οὖν post εἶπον, aut δι' ὧν εἶπον αὐτῷ. Nam post πεποιημένων figendum est punctum, absoluta ibi sententia. Idem.

Παρασκευάζειν] Subaudi κατηγορεῖν. *efficere ut me accusent*, h. e. subornare accusatores mei. Idem.

Ἀποφθέγξομαι] Lege Ἀποφεύξομαι. Idem.

Ἀποφθέγξομαι] Valckenaerium dudum ante Reiskium emendasse ἀποφεύξομαι, apparet, e nota ejus ad Herodotum l. VI. p. 475. v. 61. A. Sluiter.

γνώσονται Ἀθηναῖοι περὶ ἐμοῦ τὰ [1] δίκαια. ἐγὼ αὐτὸν οἴομαι περὶ τοῦ σώματος τοῦ ἑαυτοῦ ἐν τῷ μέρει κινδυνεύσειν. ἅπερ [2] αὐτὸν οὐ ψεύσομαι, ἐὰν ὑμῖν, ὦ ἄνδρες, δοκῇ. ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

κα΄. Ἀλλὰ γὰρ τὸν υἱὸν [3] αὐτοῦ τοῦτον, [4] ᾧ λαχεῖν ἠξίωσε τῆς Ἐπιλύκου θυγατρὸς, σκέψασθε πῶς γέγονεν καὶ πῶς ἐποιήσατ' αὐτόν· ταῦτα γὰρ καὶ ἄξιον ἀκοῦσαι, ὦ ἄνδρες. γαμεῖ μὲν Ἰσχομάχου θυγατέρα· ταύτῃ δὲ συν- 62
οικήσας οὐδ' ἐνιαυτὸν, τὴν μητέρα αὐτῆς ἔλαβε, καὶ συνῴκει ὁ πάντων σχετλιώτατος ἀνθρώπων τῇ μητρὶ καὶ τῇ θυγατρὶ, ἱερεὺς ὢν τῆς μητρὸς καὶ τῆς θυγατρὸς, καὶ εἶχεν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀμφοτέρας. καὶ οὗτος μὲν οὐκ ᾐσχύνθη οὐδ' ἔδεισε τὼ θεώ· ἡ δὲ [5] τοῦ Ἰσχομάχου θυγάτηρ τεθνάναι νομίσασα λυσιτελεῖν ἢ ζῆν ὁρῶσα τὰ γινόμενα, ἀπαγχομένη μεταξὺ κατεκλίθη, καὶ ἐπειδὴ ἀνεβίω, ἀποδράσασα ἐκ τῆς οἰκίας ᾤχετο, καὶ ἐξήλασεν ἡ μήτηρ τὴν θυγατέρα. ταύτης δ' αὖ διαπεπλησμένος ἐξέβαλε καὶ ταύτην. ἡ δ' ἔφη κύειν ἐξ αὐτοῦ. καὶ ἐπειδὴ ἔτεκεν υἱὸν, ἔξαρνος ἦν [6] μὴ εἶναι ἐξ [7] αὐτοῦ τὸ παιδίον. λαβόντες δὲ οἱ προσήκοντες τῇ γυναικὶ τὸ παιδίον, [8] ἦκον ἐπὶ τὸν βωμὸν Ἀπατουρίοις,

[1] δίκαια, καὶ ἐγὼ [2] αὐτῷ [3] αὐτοῦ [4] ὂν
[5] Deest τοῦ. [6] μὲν [7] αὐτοῦ [8] ἦγον

Αὐτῷ οὐ ψεύσομαι] Αὐτῷ Dedit Stephanus pro αὐτῶν, quod est in Aldina. Ego potius αὐτὸν inde effecissem. Græci dicunt ψεύδεσθαί τινά τι, pro εἴς τι, vel κατά τι. Reisk.

Γαμεῖ κ. τ. λ.] Ad hanc narrationem de facinore Calliæ et duabus ejus uxoribus, altera matre, filia altera, simile A. Aurii Melini scelus notat Vir Doct. in M. Ald. (quod narrat Cicero pro Cluentio c. 5.) perperam tamen illud in Oppianicum conferens. Sluiter.

Τῆς μητρὸς καὶ τῆς θυγατρὸς] Aut delenda sunt hæc, aut accipienda de Cerere atque Proserpina. Reisk.

Λυσιτελεῖν] Ad λυσιτελεῖν subaudi μᾶλλον, quod omitti solet. Idem.

Ἀπαγχομένη μεταξὺ κατεκλίθη] Inepte dictum, vel scriptum potius a librario: *dum collo laqueum nectebat, in lecto composita est.* Hoc igitur quum viderem, in eam cogitationem incidi, κατεκλίθη corruptum esse ex κατεκλύσθη. Sed cum sequens ἀνεβίω indicet, eam jam revera laqueum expertam et animi deliquium esse passam, magis probo Valckenaerii conjecturam; ἀπαγχομένη μεταξὺ κατεκυλίσθη, eodem fere modo, uti Iscariotes ἀπαγξάμενος (Matth. xxvii. 5.) πρηνὴς ἐγένετο, narrante Petro Apostolo apud Lucam Act. Apost. i. 18. Sluiter.

Μὲν εἶναι] Imo vero μὴ εἶναι. Reisk. Verissimæ Reiskii emendationi, et Valckenaerii et M. Ald. auctoritas accedit. Sluiter.

Ἦγον] Sic correxit Stephanus Aldinæ οἷον. In Scaligeri schedis est ἴον. videtur utique οιον perperam iteratum esse e διον, fine vocabuli proximi παιδίον. Sed tum deest aliquid, si et οἷον expellas, et ἦγον. num ἐτίθεσαν, *ponebant*, puerum super ara? Reisk.

Ἦγον ἐπὶ τὸν βωμὸν Ἀπατουρίοις cæt.] Vitiose Aldina οἷον, cujus loco Stephanus sub-

ἔχοντες ἱερεῖον, καὶ ἐκέλευον κατάρξασθαι τὸν Καλλίαν. ὁ δ' ἠρώτα, τίνος εἴη τὸ παιδίον· ἔλεγον Καλλίου τοῦ Ἱππονίκου. Ἐγώ εἰμι οὗτος. Καὶ ἔστι γε σὸν τὸ παιδίον. λαβόμενος τοῦ βωμοῦ ὤμοσεν ἦ μὴν μὴ εἶναί [1] οἱ υἱὸν ἄλλον μηδὲ γενέσθαι πώποτε, εἰ μὴ Ἱππόνι-
63 κον ἐκ τῆς Γλαύκωνος θυγατρός· ἢ ἐξώλη εἶναι καὶ αὐτὸν καὶ τὴν οἰκίαν, ὥςπερ ἔσται. μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὦ ἄνδρες, ὑστέρῳ πάλιν χρόνῳ τῆς γραὸς τολμηροτάτης γυναικὸς ἀνηράσθη, καὶ κομίζεται αὐτὴν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ τὸν παῖδα ἤδη μέγαν ὄντα εἰσάγει εἰς Κήρυκας, φάσκων εἶναι υἱὸν αὐτοῦ. ἀντεῖπε μὲν Καλλίδης μὴ εἰσδέξασθαι, ἐψηφίσαντο δὲ οἱ Κήρυκες κατὰ τὸν νόμον ὅς [2] ἐστιν αὐτὸς, τὸν πατέρα ὀμόσαντα εἰσάγειν, ἦ μὴν υἱὸν [3] ὄντα ἑαυτοῦ εἰσάγειν. λαβόμενος τοῦ βωμοῦ ὤμοσεν ἦ μὴν τὸν παῖδα ἑαυτοῦ εἶναι γνήσιον, ἐκ Χρυσιάδος γεγονότα· ὃν ἀπώμοσε. καί μοι τούτων ἁπάντων τοὺς μάρτυρας κάλει.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

φέρε δὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες, σκεψώμεθα, [4] εἴ πώ ποτε ἐν τοῖς Ἕλλησι πρᾶγμα τοιοῦτον ἐγένετο, ὅπου γυναῖκά τις γήμας ἐπέγημε τῇ θυγατρὶ τὴν μητέρα καὶ ἐξήλασεν ἡ μήτηρ τὴν θυγατέρα· ταύτῃ δὲ συνοικῶν βούλεται τὴν Ἐπιλύκου 17. 1
θυγατέρα λαβεῖν, ἵν' ἐξελάσῃ τὴν τήθην ἡ θυγατριδῆ. ἀλλὰ γὰρ τῷ παιδίῳ αὐτοῦ τί χρὴ τοὔνομα θέσθαι; οἶμαι γὰρ ἔγωγε οὐδένα οὕτως ἀγαθὸν εἶναι λογίζεσθαι, ὅστις ἐξευρήσει τοὔνομα αὐτοῦ. τριῶν γὰρ οὐσῶν γυναικῶν
64 αἷς συνῳκηκὼς ἔσται ὁ πατὴρ αὐτοῦ, τῆς μὲν υἱός ἐστιν, ὥς φησι, τῆς δὲ ἀδελφὸς, τῆς δὲ θεῖος. τίς ἂν εἴη οὗτος; Οἰδίπους, ἢ Αἴγισθος; ἢ τί χρὴ αὐτὸν ὀνομάσαι;

[1] Deest οἱ. [2] ἐστιν, αὐτὸν [3] οὕτως [4] εἴ ποτε

stituit ἦγον. Non deteriorem tamen puto lectionem, quam Vir Doct. in margine notavit, ἧκον. Mox, v. 4. conjecturam Reiskianam legentis μὴ εἶναί οἱ υἱὸν ἄλλον, item M. Ald. confirmat. SLUITER.

Ἀπατουρίοις] Vid. Meurs. Græc. Fer. l. i. p. 35.

Εἶναι υἱὸν] Interpono οἱ, *sibi*. REISK.

Καλλίδης] Imo vero Καλλιάδης. qui videtur princeps Cerycum fuisse. IDEM. Καλλιάδης, et v. 13. ὄντως, prouti Reiskius, emendaverat etiam Valckenaerius. SLUITER.

Ὅς ἐστιν αὐτὸς] *Quæ est illa ipsa*, scil. *lex*, i. e. quæ illud ipsum, quod aio, statuit, πp. patrem &c.

Υἱὸν οὕτως] Imo vero υἱὸν ὄντως. et sic quoque schedæ Scaligeri. REISK.

Χρυσιάδος] Imo vero Χρυσίδος. Chrysis nomen est fœmininum, non Chrysias. IDEM.

Ἐξευρήσει] Sic correxit Stephanus Aldinæ ἐξωρήσει. melius utique, quam Scaliger ἐξορίσει. IDEM.

κβʹ. Ἀλλὰ γὰρ, ὦ ἄνδρες, βραχύ τι ὑμᾶς ἀναμνῆσαι περὶ Καλλίου βούλομαι. εἰ γὰρ μέμνησθε, ὅτε ἡ πόλις ἦρχε τῶν Ἑλλήνων καὶ εὐδαιμόνει μάλιστα, Ἱππόνικος δὲ ἦν πλουσιώτατος τῶν Ἑλλήνων, τότε μέντοι πάντες ἴστε ὅτι παρὰ τοῖς παιδαρίοις τοῖς μικροτάτοις καὶ τοῖς γυναίοις κληδὼν ἐν ἁπάσῃ τῇ πόλει κατέσχεν, ὅτι Ἱππόνικος ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀλιτήριον τρέφει, ὃς αὐτοῦ τὴν τράπεζαν ἀνατρέπει. μέμνησθε ταῦτα, ὦ ἄνδρες. πῶς οὖν ἡ φήμη ἡ τότε οὖσα δοκεῖ ὑμῖν ἀποβῆναι; οἰόμενος γὰρ Ἱππόνικος [1] υἱὸν τρέφειν, ἀλιτήριον αὐτῷ ἔτρεφεν, ὃς ἀνατέτροφεν ἐκείνου τὸν πλοῦτον, τὴν σωφροσύνην, τὸν ἄλλον βίον ἅπαντα. οὕτως οὖν χρὴ περὶ τούτου γινώσκειν, ὡς ὄντος Ἱππονίκου ἀλιτηρίου.

κγʹ. Ἀλλὰ γὰρ, ὦ ἄνδρες, διὰ τί ποτε τοῖς ἐμοὶ νυνὶ ἐπιτιθεμένοις μετὰ Καλλίου καὶ συμπαρασκευάσασι τὸν ἀγῶνα καὶ χρήματα εἰσενεγκοῦσιν ἐπ᾽ ἐμοὶ τρία μὲν ἔτη ἐπιδημῶν καὶ ἥκων ἐκ Κύπρου οὐκ ἀσεβεῖν ἐδόκουν αὐτοῖς, μυῶν μὲν Ἀδελφὸν, ἔτι δὲ ἄλλους ξένους ἐμαυτοῦ, καὶ εἰσ- 65

[1] υἱὸν αὐτῷ τρέφειν

Ὃς ἀνατέτροφεν ἐκείνου τὸν πλοῦτον] Tacent hic, quod miror, et Reiskius et Valckenaerius, cum tamen apertissimum sit hujus loci vitium; nam quid, quæso, est ἀνατρέφειν τὸν πλοῦτον, cæt.? Nihil certius est corruptela, remedio nihil facilius: si, una litera mutata, scribamus ἀνατέτροπεν, salvus est locus. Ita modo v. 7. ὃς αὐτοῦ τὴν τράπεζαν ἀνατρέπει. Demosthenes in Aristog. I. p. 778. 28. ed. R. τὰ κοινὰ δίκαια ἀνατρέψειν οἴει: p. 779. 26. τίς δ᾽ ἂν ἄλλος μᾶλλον, ὃ μὴ γένοιτο, πᾶσαν ἀνατρέψειε τὴν πόλιν; Euripides Iphig. Aul. v. 24.

Τότε μὲν τὰ θεῶν οὐκ ὀρθωθέν—
Τ᾽ ἀνέτρεψε βίον.

Eandem emendationem antea se fecisse, indicavit mihi præceptor optimus Luzacius. SLUITER.

Αὐτοῖς] Delendum videtur, ut inutile post præcedentes tres dativos, aut cum αὐτὸς est mutandum. Sed tum distinctio quoque erit mutanda, ad hunc modum: ἐδόκουν, αὐτὸς μυῶν τὸν ἀδελφὸν, ἔτι δὲ καὶ ἄλλους ξένους. Sed illud prius præfero, scil. αὐτοῖς hic sublatum, et cum αὐτοὶ mutatum, in versum 2. p. 278. defero, collocans pone οὗτοι, ut sit, ἐδόκουν, μυῶν μὲν ἀδελφὸν — λειτουργεῖν οὗτοι αὐτοὶ προὐβάλλοντο. REISK.

Ἀδελφὸν] Si frater hic est ipsius Andocidis, necesse est eum interea temporis vivis excessisse, quod tempus intercessit inter custodiam in carcere, cui mandatus fuit Andocides, et inter dictionem hujus causæ; quia p. 283. 13. dicit Andocides, se suæ gentis adhuc solum superesse. Verum videtur potius hic deesse nomen ejus, cujus fratrem Andocides initiavit, quia e p. 246. 13. constat, Andocidi quum ob Hermarum mutilatorum crimen in custodiam daretur, non fuisse nisi unicam sororem in vivis superstitem. Si nempe voc. μόνη non de solis sororibus, sed etiam de fratribus debet accipi. Nam potest alias ille locus etiam hanc ferre interpretationem. fratres tibi quidem adhuc alii supersunt, sorores autem aliæ nullæ, præter hanc. IDEM.

Οὐκ ἀσεβεῖν ἐδόκουν αὐτοῖς, μυῶν μὲν ἀδελφὸν, ἔτι δὲ ἄλλους ξένους ἐμαυτοῦ] Pronomen αὐτοῖς delendum esse, minime Reiskio assentior, qui nec ipse ejusmodi Pleonasmorum usum ignorare potuit: αὐτοῖς sanum est, sequentia non item. Nam quomodo Andocides initiare potuit fratrem? quem sibi non esse dicit p. 19. v. 18. ed. Steph. Quomodo, si fratrem habuerit, mox addere potest se initiasse *præterea* (ἔτι δὲ) ἄλλους ξένους ἑαυτοῦ? quasi frater Andocidis peregrinus, aut hospitali jure illi conjunctus fuerit. Nomen hospitis cujusdam credo excidisse, qui Delphis habita-

ἰὼν εἰς τὸ Ἐλευσίνιον καὶ θύων, ὥσπερ ἐμαυτὸν ἄξιον νομίζω εἶναι· ἀλλὰ τοὐναντίον λειτουργεῖν οὗτοι προὐβάλλοντο, πρῶτον μὲν γυμνασίαρχον Ἡφαιστείοις, ἔπειτα [1] ἀρχιθεωρὸν εἰς Ἰσθμὸν καὶ Ὀλυμπίαζε, εἶτα δὲ ταμίαν ἐν πόλει τῶν ἱερῶν χρημάτων. νῦν δὲ ἀσεβῶ καὶ ἀδικῶ εἰσιὼν εἰς τὰ ἱερά. ἐγὼ ὑμῖν ἐρῶ διότι οὗτοι ταῦτα νῦν γινώσκουσιν. [2] Ἀγύῤῥιος γὰρ οὑτοσὶ, ὁ καλὸς κἀγαθὸς, [3] ἀρχώνης ἐγένετο τῆς πεντηκοστῆς τρίτον ἔτος, καὶ ἐπρίατο τριάκοντα ταλάντων· μετέσχον δ' αὐτοὶ οὗτοι πάντες οἱ παρασυλλεγέντες ὑπὸ τὴν [4] λεύκην, [τὸ πόσ] οὓς ὑμεῖς ἴστε

[1] ἀρχιθέωρον [2] Ἀργύριος [3] ἄρχων εἷς ἐγένετο [4] λευκὴν τὸ, πόσους ὑμεῖς

ret. Μυῶν μὲν τὸν Δελφὸν, vel, quod magis placebat Luzacio, μυῶν μὲν τὸν ἐκ Δελφῶν — "*Sacrorum initia præbens tum hospiti meo Delphis advenæ, tum aliis, quibuscum mihi hospitalia erant jura.*" SLUITER.

Ἄρχων, εἷς ἐγένετο τῆς πεντηκοστῆς] Intelligo πεντηκοστολόγον, id est, *publicanum*, qui scilicet hoc tributum redemerat a publico, et a singulis exigebat. Semper autem male audierunt tales homines, et probrosum existimatum est id officium, nec injuria in sacris scripturis cum ethnicis et infidelibus conjunguntur. PALMER. Ex ἄρχων εἷς efficio unum vocabulum ἀρχώνης, princeps collegii ejus, quod vectigal quinquagesimæ redemit. Pro Argyrio videtur potius Agyrrhius esse leg. conf. Vales. ad Harpocr. p. 23. 91. 209. REISK.

Ἀργύριος γὰρ οὑτοσὶ ὁ καλὸς κἀγαθὸς ἄρχων, εἷς ἐγένετο τῆς πεντηκοστῆς] Elegantissimam et verissimam emendationem ἀρχώνης ἐγένετο τῆς πεντηκοστῆς jam ante Reiskium prodidit Valckenaerius Diatr. Eurip. p. 203. C. In Adversariis hæc notaverat: "Meursius pessimum nebulonem Agyrrhium ex hoc uno loco inter incerti temporis Archontas retulit, pag. 190. Sed quid, obsecro, εἷς τῆς πεντηκοστῆς κ. τ. λ. Corrigo verissime: Ἀγύῤῥιος γὰρ οὑτοσὶ, ὁ καλὸς κἀγαθὸς, ἀρχώνης ἐγένετο τῆς Πεντηκοστῆς. Etymologus p. 151. v. 19. Ἀρχώνης, ὁ Ἄρχων ὠνῆς ἡστινοστοῦν. Vid. Alberti ad Hesych. post Gloss. N. T. p. 302. Forte non alibi legitur. Ἡ πεντηκοστὴ est Quinquagesima mercium in Piræeum invectarum, auctore Harpocratione. Vid. ibi Valesium p. 155. Exactores erant οἱ πεντηκοστολόγοι, *de Opzigters, en Collecteurs* [*the Overseers, and Collectors*]. Ἀρχώνης, *de Pagter zelve, die de pagt heeft* [*the Tenant or Farmer, who rents a Farm*]. vel, quemadmodum Luzacio videtur, *de eerste Pagter, de geen die 't hoofd van de Societeit der Verpagting is* [*the first Tenant or Farmer, who is at the head of the Farming*]. Meursius in Att. Lect. l. V. c. 28. de hoc agit vectigali, ubi et hunc, vitiosum tamen, affert Andocidis locum. Vid. et l. IV. c. 33. p. 245. et l. VI. c. 4. p. 320."— "Cæterum (Luzacii verba refero) celeberrimum est apud Oratores Atticos hoc Quinquagesimæ vectigal, in quo redimendo ac percipiendo spectabantur οἱ πριάμενοι vel οἱ ὠνούμενοι, socii redemtores, quorum caput et princeps, omnium causam suo agens nomine, erat ὁ Ἀρχώνης; tum fidejussores et prædes, οἱ ἐγγυώμενοι, vel οἱ ἐγγυησάμενοι (et hi probabiliter τοῦ Ἀρχώνου socii,) tum denique οἱ ἐκλέγοντες, publicani, qui vectigal a mercatoribus et nautis exigebant. Confer Demosthenem p. 713. 4. ed. R. 719. 15. 745. 15. Ulpianum ad Demosth. p. 738. ed. R. Lycurgum p. 150. v. 17." Palmerius, qui h. l. tetigit, fortasse nunquam magis cæcutiit. SLUITER.

Αὐτοὶ] Malim αὐτῷ. REISK.

Παρασυλλεγέντες ὑπὸ τὴν λεύκην τὸ, πόσους ὑμεῖς] Π. παρασυλλεγέντες εἰς τὸν ὑπὸ τὴν λεύκην τόπον, οὓς ὑμεῖς. H. STEPHAN. Postremum quidem recte, οὓς puta, cætera minus. Nil aliud quam tolle τόπος, quod e scholio irrepsit. Scripserat aliquis super λεύκην pro annotatione τόπος, ut indicaret, illo vocabulo designari locum aliquem. Id postea in textum fuit ipsum immissum. Lege itaque λεύκην, οὓς ὑμεῖς — Videtur λεύκη locus Athenis fuisse, ubi auctiones vel licitationes haberentur rerum publice venalium, ut vectigalium, sic dictus a populo quadam ingente et umbrosa, sub qua multi convenirent. REISK.

Παρασυλλεγέντες ὑπὸ τὴν λευκὴν τὸ, πόσους ὑμεῖς ἴστε οἷοι εἰσὶν] Mira est in depravatissimo loco emendando Valckenaerii cum Reiskio consensio; neque hujus tan-

οἷοι εἰσίν· οἳ διὰ τοῦτο ἔμοιγε δοκοῦσι συλλεγῆναι ἐκεῖσε, 66
ἵν' αὐτοῖς ἀμφότερα ᾖ, καὶ μὴ ὑπερβάλλουσι λαβεῖν ἀρ-
γύριον καὶ [1] ὀλίγου πραθείσης μετασχεῖν. κερδάναντες δὲ
[2] τρία τάλαντα, γνόντες τὸ πρᾶγμα οἷον εἴη, ὡς πολλοῦ ἄξιον,
συνέστησαν πάντες, καὶ μεταδόντες τοῖς ἄλλοις ἐωνοῦντο
πάλιν τριάκοντα ταλάντων. ἐπεὶ δ' οὐκ ἀντωνεῖτο οὐδεὶς,
παρελθὼν ἐγὼ εἰς τὴν βουλὴν [3] ὑπερέβαλον, ἕως ἐπριάμην
ἓξ καὶ τριάκοντα ταλάντων. ἀπελάσας [4] δὲ τούτους καὶ
καταστήσας ὑμῖν ἐγγυητὰς ἐξέλεξα τὰ χρήματα καὶ 67
κατέβαλον τῇ πόλει καὶ αὐτὸς οὐκ ἐζημιώθην, ἀλλὰ καὶ
βραχέα ἀπεκερδαίνομεν οἱ μετασχόντες· τούτους δ' ἐποίησα
τῶν ὑμετέρων μὴ διανείμασθαι ἓξ τάλαντα ἀργυρίου. ἃ
οὗτοι γνόντες ἔδοσαν σφίσιν αὐτοῖς λόγον, ὅτι ἄνθρωπος
οὑτοσὶ οὔτε αὐτὸς λήψεται τῶν κοινῶν χρη-
μάτων οὔθ' ἡμᾶς ἐάσει, φυλάξει δὲ καὶ ἐμποδὼν
ἔσται διανείμασθαι τὰ κοινά· πρὸς δὲ τούτοις,
ὃν ἂν [5] ἡμῶν ἀδικοῦντα λάβῃ, εἰσάξει εἰς τὸ πλῆ-
θος τῶν Ἀθηναίων καὶ ἀπολεῖ. δεῖ οὖν τοῦτον
ἐκποδὼν [6] ἡμῖν εἶναι καὶ δικαίως καὶ ἀδίκως.
ταῦτα μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τούτοις ποιητέα ἦν,

[1] ὀλίγον [2] δύο τάλαντα, γνῶναι [3] ὑπερέβαλλον [4] δὲ] καὶ [5] ὑμῶν [6] ὑμῖν

tum, sed etiam Viri Docti, cujus in margine Aldinæ annotationes sæpius laudavimus; certissimo indicio, vera vidisse omnes. Valckenaerii verba iterum lubet describere. "Audacissima mutatio legitur in margine (Ed. Steph.) corrigo: ὑπὸ τὴν λεύκην, οὓς ὑμεῖς ἴστε οἷοι εἰσίν. Ad τὴν λεύκην adscriptum puto τόπος, locus sic dictus: suspicor, arborem populum fuisse, quæ spectari poterat ab Andocide, pro senatu verba faciente: monstrat enim illos quasi digito: αὐτοὶ οὗτοι πάντες. Meursius Att. Lect. l. IV. c. 33. de populo nigra et alba, locis Athenis, de λεύκῃ ex hoc tantum loco, cujus omisit mendosa." In eandem sententiam Vir Doct. in M. Ald. οὓς ὑμεῖς) *aliquis declarandi causa addidit* τόπος. Sluiter.

Ὀλίγον] Imo vero ὀλίγου scil. ἀργυρίου. πραθείσης redit ad τῆς πεντηκοστῆς. Reisk.

Δύο ταλ.] Num ἕξ? v. versu 12. Idem.

Γνῶναι] Malim ὥστε γνῶναι. adeo, ut scirent qualis res esset, et quanti facienda, scil. redemtio quinquagesimæ. Idem.

Κερδάναντες δὲ δύο τάλαντα, γνῶναι τὸ πρᾶγμα, οἷον εἴη, ὡς πολλοῦ ἄξιον, συνέστησαν πάντες] Reiskii conjectura ἓξ a verisimilitudine non abhorret. Pro γνῶναι τὸ πρᾶγμα Valckenaerius verissime conjecit γνόντες τε τὸ πρᾶγμα, οἷον εἴη. Quæ sequuntur verba, ὡς πολλοῦ ἄξιον, glossema existimo, quo οἷον εἴη explicare quis voluerit. Sluiter.

Μεταδόντες] scil. τοῦ κέρδους τοῦ ἑαυτοῖς προσγεγενημένης ἐκ τῆς προτέρας ὠνῆς. Reisk.

Τοῖς ἄλλοις] τοῖς ἐν τῇ μετὰ ταῦτα πράσει τῆς πεντηκοστῆς ἀντωνεῖσθαι καὶ ὑπερβάλλειν βουλομένοις — ἐπὶ τῷ μὴ τοῦτο ποιεῖν, ἀλλ' ἡσυχάζειν καὶ σιγᾶν, καὶ τούτους ἐᾶν ἐλαχίστου ὠνεῖσθαι. Idem.

Καὶ τούτους] Καὶ loco leg. δέ. Idem.

Οὐκ ἐζημιώθην] Pro οὐ μόνον, οὐκ ἐζημ. Idem.

Ἐμποδὼν ἔσται διανείμασθαι] Idem est ac si dixisset: ἐμποδὼν ἡμῖν ἔσται τοῦ διανείμασθαι, vel πρὸς τὸ διανείμ. Idem.

Ἐκποδὼν ὑμῖν] Ὑμῖν bene potest habere, si quis unus fingitur hac oratione ad reli-

ὑμῖν δέ γε ἐναντίον τούτων· τοὺς γὰρ πλείστους εἶναι ἡμῖν ἤθελον ἂν τοιούσδε οἷόσπερ ἐγὼ, τούτους δὲ μάλιστα ἀπολωλέναι, εἰ δὲ μὴ, εἶναι τοὺς μὴ ἐπιτρέψοντας αὐτοῖς, οἷς καὶ προσήκει ἀνδράσιν εἶναι καὶ ἀγαθοῖς καὶ δικαίοις περὶ τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον, καὶ βουλόμενοι δυνήσονται εὖ ποιεῖν
68 ὑμᾶς. ἐγὼ οὖν ὑμῖν ὑπισχνοῦμαι, ἢ παύσειν τούτους ταῦτα ποιοῦντας καὶ βελτίους παρέξειν, ἢ εἰς ὑμᾶς εἰσαγαγὼν κολάσειν τοὺς ἀδικοῦντας αὐτῶν.

κδ΄. Κατηγόρησαν δέ μου καὶ περὶ τῶν ναυκληριῶν καὶ
περὶ τῆς ἐμπορίας, ὡς ἄρα οἱ θεοὶ διὰ τοῦτό με ἐκ τῶν 18. 1
κινδύνων σώσαιεν, ἵνα ἐλθὼν δεῦρο, ὡς ἔοικεν, ὑπὸ Κηφισίου ἀπολοίμην. ἐγὼ δὲ, ὦ Ἀθηναῖοι, οὐκ ἀξιῶ τοὺς θεοὺς τοιαύτην γνώμην ἔχειν, ὥστ᾽ εἰ ἐνόμιζον ὑπ᾽ ἐμοῦ ἀδικεῖσθαι, λαμβάνοντάς με ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις μὴ τιμωρεῖσθαι. τίς γὰρ κίνδυνος μείζων ἀνθρώποις ἢ χειμῶνος [1] ὥρᾳ πλεῖν τὴν θάλατταν; ἐν οἷς ἔχοντες μὲν τὸ σῶμα τοὐμὸν, κρατοῦντες δὲ τοῦ βίου καὶ τῆς οὐσίας τῆς ἐμῆς, εἶτα ἔσωζον. οὐκ ἐξῆν αὐτοῖς ποιῆσαι μηδὲ ταφῆς τὸ σῶμα ἀξιωθῆναι; ἔτι δὲ πολέμου γενομένου καὶ [2] τριήρων ἀεὶ κατὰ θάλατταν οὐσῶν καὶ λῃστῶν, ὑφ᾽ ὧν πολλοὶ ληφθέντες, ἀπολέσαντες τὰ ὄντα, δουλεύοντες τὸν βίον διετέλεσαν· οὔσης δὲ χώρας βαρβάρου, εἰς ἣν πολλοὶ ἤδη ἐκπεσόντες αἰκίαις ταῖς μεγίσταις περιέπεσον, καὶ τὰ σφέτερα αὐτῶν

[1] ὥραν [2] τριηρῶν

quos collegas utens. alias præstet ἡμῖν. Idem.

Δέ γε ἐναντίον] Quum emendassem δέ γε τὸ ἐναντίον, quod sententia prorsus requirit, postea Valckenaerii consensu conjecturam meam munitam vidi. Sluiter.

Ἡμῖν ἤθελον] Malim h. l. ὑμῖν. Reisk.

Μάλιστα ἀπολωλέναι] Interpono μέν. Idem.

Ἐγὼ οὖν] Interpono μέν. cui respondet δὲ versu 9. Idem.

Ἀδικεῖσθαι] F. ἠδικῆσθαι. Taylor.

Ἔσωζον. οὐκ —] Locum impeditum et salebrosum favente Critica sic explico: ἔσωζον, ἐξὸν αὐτοῖς καταποντίσαι μηδὲ τ. τ. σ. ἀ. Idem.

Οὐκ ἐξῆν —] Modo interrogationis hanc sententiam exhibuit Stephanus, non male. Possis quoque ex οὐκ efficere οὗ καὶ, *ubi etiam*. Scaliger ἐξὸν malebat. quod sic possit accipi, ac si scriptum esset ἐξὸν αὐτοῖς τοῦτο οὐ ποιῆσαι, ἀλλὰ ποιῆσαι τὸ σῶμα μηδὲ ταφῆς ἀξιωθῆναι. Sed vereor, ne dura nimis hæc sit ratio, et nemini probabilis futura. Reisk.

Οὐκ ἐξῆν] M. Ald. habet ὅτ᾽ ἐξῆν, cujus eadem vis est atque οὗ ἐξῆν, prout antea legendum esse putavi. Attamen si ita legamus, uti Stephanus voluit, non erit, quod mutationem desideremus. *Nonne licebat iis efficere, ut ne corpus quidem humaretur?* Sluiter.

Αἰκίαις ταῖς μεγίσταις περιέπεσον, καὶ τὰ σφέτερα αὐτῶν σώματα αἰκισθέντα ἀπέθανον] Non video quid Reiskium moverit, ut repudiaret verissimam Stephani emendationem, et Græcæ consuetudini congruam αἰκισθέντες. Aliud vero, me judice, remansit mendum in αἰκίαις: sic enim bis idem eodem verbo dicit Orator. Quare illius loco scribi malim ἀτυχίαις. Sluiter.

σώματα [1] αἰκισθέντες ἀπέθανον· — εἶτα οἱ μὲν θεοὶ [2] ἐκ τοσούτων κινδύνων ἔσωζόν με, σφῶν δὲ αὐτῶν προὐστήσαντο 69 τιμωρὸν γενέσθαι Κηφίσιον τὸν πονηρότατον Ἀθηναίων, ὧν οὗτός φησι πολίτης εἶναι, οὐκ ὤν· ᾧ οὐδ᾽ ὑμῶν τῶν καθημένων οὐδεὶς ἂν ἐπιτρέψειεν οὐδὲν τῶν ἰδίων, εἰδὼς τοῦτον οἷός ἐστιν. ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες, ἡγοῦμαι χρῆναι νομίζειν τοὺς τοιούτους κινδύνους ἀνθρωπίνους, τοὺς δὲ κατὰ θάλατταν θείους. εἴπερ οὖν δεῖ τὰ τῶν θεῶν ὑπονοεῖν, πολὺ ἂν αὐτοὺς οἶμαι ἐγὼ ὀργίζεσθαι καὶ ἀγανακτεῖν, εἰ τοὺς ὑφ᾽ ἑαυτῶν σωζομένους ὑπ᾽ ἄλλων ἀπολλυμένους ὁρῷεν.

κέ. Καὶ μὲν δὴ καὶ τάδε ὑμῖν ἄξιον, ὦ ἄνδρες, ἐνθυμηθῆναι, ὅτι νυνὶ πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν ἄνδρες ἄριστοι καὶ εὐβουλότατοι δοκεῖτε γεγενῆσθαι, οὐκ ἐπὶ τιμωρίαν τραπόμενοι τῶν γεγενημένων, ἀλλ᾽ ἐπὶ σωτηρίαν τῆς πόλεως καὶ 70 ὁμόνοιαν τῶν πολιτῶν. συμφοραὶ μὲν γὰρ ἤδη καὶ ἄλλοις πολλοῖς ἐγένοντο οὐκ ἐλάττους ἢ καὶ ἡμῖν· τὸ δὲ τὰς γενομένας διαφορὰς πρὸς ἀλλήλους θέσθαι καλῶς, τοῦτ᾽ εἰκότως ἤδη δοκεῖ ἀνδρῶν ἀγαθῶν καὶ σωφρόνων ἔργον εἶναι. ἐπειδὴ τοίνυν παρὰ πάντων ὁμολογουμένως ταῦθ᾽ ὑμῖν ὑπάρχει, καὶ εἴ τις φίλος ὢν τυγχάνει καὶ εἴ τις ἐχθρὸς, μὴ μεταγνῶτε, μηδὲ βουλεύεσθε τὴν πόλιν ἀποστερῆσαι ταύτης

[1] αἰκισθέντα   [2] ἐκ τῶν τοσούτων

Αἰκισθέντα] Π. αἰκισθέντες. H. Stephan. Mihi vulgata hæc bona videtur, nisi quod ei addendum suspicer ἐπιδόντες, vel tale quid. postquam spectarunt ipsi suis oculis corpora sua dilaniata. Reisk.

Τοιούτους κινδύνους] A latronibus compilari, a barbaris in servitutem redigi, tormentis subjici, morte affici, a calumniatoribus et delatoribus exagitari. Idem.

Πολὺ] Aut vitiosum est, aut pro σφόδρα debet accipi. Fui aliquando in suspicione deesse hic aliquid, ut totus locus sic procedat: πολὺ μᾶλλον ἂν αὐτοὺς οἶμαι ἐγὼ ὀργίζεσθαι καὶ ἀγανακτεῖν, εἰ τοὺς ὑφ᾽ ἑαυτῶν σωζομένους ὑπ᾽ ἄλλων ἀπολλυμένους ὁρῷεν, ἢ εἰ τοὺς ὑφ᾽ ἑαυτῶν ἐλαυνομένους ὑπ᾽ ἄλλων σωζομένους. Id quidem sententia postulet, si πολὺ servetur. Verum non opus est tanta molitione. Sufficiamus modo πάνυ pro πολὺ, et omnia bene habebunt. Idem.

Συμφοραὶ μὲν γὰρ ἤδη —] "Athenienses ait Andocides (Luzacii ad me scribentis verba sunt) jam omnibus Græcis sapientissimos videri et optimos, qui, post discordias civiles, nulla vindicta usi, sed unam civium salutem cogitantes, nihil optaverint, nisi animorum concordiam: alias quidem civitates haud minoribus malis bellisque intestinis quondam vexatas quam Athenas; sed tranquillitatem reducere, iratos animos ad concordiam redigere, rempublicam pacare, iterumque constituere, id demum videri virorum opus esse bonorum et sapientium. Hoc sensu ego ἄλλοις πολλοῖς mutaverim in ἄλλαις πόλεσιν. — Συμφοραὶ μὲν γὰρ ἤδη καὶ ἄλλαις πόλεσιν· ἐγένοντο, οὐκ ἐλάττους, ἢ καὶ ἡμῖν, nempe τοῖς Ἀθηναίοις.—Discordiæ civiles totius erant Reipublicæ, non unius civis. Ergo ἄλλοις πολλοῖς hic locum habere non potest, cum sequatur: τὸ δε τὰς γενομένας διαφορὰς πρὸς ἀλλήλους θέσθαι καλῶς, τοῦτ᾽ εἰκότως δὴ δοκεῖ ἀνδρῶν ἀγαθῶν καὶ σωφρόνων ἔργον εἶναι." Pro ἤδη enim ex nostra conjectura δὴ scribendum existimavit Vir Clar. Sluiter.

Βουλεύεσθε] F. βούλεσθε. v. p. 282. 13.

τῆς δόξης, μηδὲ αὐτοὶ δοκεῖν τύχῃ ταῦτα μᾶλλον ἢ γνώμῃ ψηφίσασθαι.

κϛ'. Δέομαι οὖν ἁπάντων περὶ ἐμοῦ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν, ἥνπερ καὶ περὶ τῶν ἐμῶν προγόνων, ἵνα κἀμοὶ ἐγγένηται ἐκείνους μιμήσασθαι, [1] ἀναμνησθέντας αὐτῶν ὅτι ὅμοιοι τοῖς πλείστων καὶ μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίοις τῇ πόλει γεγένηνται, πολλῶν ἕνεκεν σφᾶς αὐτοὺς παρέχοντες τοιούτους, μάλιστα δὲ τῆς εἰς ὑμᾶς εὐνοίας, καὶ ὅπως, εἴ ποτέ τις αὐτοῖς ἢ τῶν ἐξ ἐκείνων τινὶ κίνδυνος γένηται ἢ συμφορὰ, σώζοιντο συγγνώμης παρ' ὑμῶν τυγχάνοντες. εἰκότως δ' ἂν αὐτῶν μεμνῆσθε· καὶ γὰρ τῇ πόλει ἁπάσῃ

71 αἱ τῶν ἡμετέρων προγόνων ἀρεταὶ πλείστου ἄξιαι ἐγένοντο. ἐπειδὴ γὰρ, ὦ ἄνδρες, αἱ νῆες διεφθάρησαν, πολλῶν βουλομένων τὴν πόλιν ἀνηκέστοις συμφοραῖς περιβαλεῖν, Λακεδαιμόνιοι ἔγνωσαν ὅμως τότε ἐχθροὶ ὄντες σώζειν τὴν πόλιν διὰ τὰς ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν ἀρετὰς, οἳ ὑπῆρξαν τῆς ἐλευθερίας ἁπάσῃ τῇ Ἑλλάδι. ἐπειδὴ τοίνυν καὶ ἡ πόλις ἐσώθη δημοσίᾳ διὰ τὰς τῶν προγόνων τῶν ἡμετέρων ἀρετὰς, ἀξιῶ κἀμοὶ διὰ τὰς τῶν προγόνων τῶν ἐμῶν ἀρετὰς σωτηρίαν γενέσθαι. καὶ γὰρ αὐτῶν τῶν ἔργων, δι' ἅπερ ἡ πόλις ἐσώθη, οὐκ ἐλάχιστον μέρος οἱ ἐμοὶ πρόγονοι συνεβάλοντο· ὧν ἕνεκα καὶ ἐμοὶ δίκαιον ὑμᾶς μεταδοῦναι τῆς σωτηρίας, ἧσπερ καὶ αὐτοὶ παρὰ τῶν Ἑλλήνων ἐτύχετε.

κζ'. Σκέψασθε τοίνυν καὶ τάδε, ἄν με σώσητε, οἷον ἕξετε πολίτην· ὃς πρῶτον μὲν ἐκ πολλοῦ πλούτου, ὅσον ὑμεῖς ἴστε, οὐ δι' ἐμαυτὸν ἀλλὰ διὰ τὰς τῆς πόλεως συμ-

[1] ἀναμνησθέντες

Taylor. Haud me fugit βουλεύεσθαι interdum pro βούλεσθαι usurpari. malim tamen h. l. βούλεσθε. Reisk.

Ἁπάντων] Post ἁπάντων videtur ὑμῶν deesse. Idem.

Ἀναμνησθέντες] Π. ἀναμνησθέντας. H. Stephan. Ut scil. ad ἔχειν redeat. Reisk.

Εἰς ὑμᾶς] Malim εἰς ἡμᾶς, erga nos, qui posteri eorum sumus. Idem.

Ἡμετέρων] Malim hic, et versu 18. ὑμετέρων legi. Legendum sic esse patet ex opposito καὶ τῶν ἐμῶν versu 19. Ratiocinatur sic: Dignum est virtutis majorum rationem habere, eique pericula posterorum condonare. Lacedæmonii (sic pergit per inductionem confirmare) cum essent vobis hostes infensissimi, pepercerunt tamen urbi, memoria moti rerum præclare ab illis vestris majoribus pro salute universæ Græciæ gestarum. Sic meorum quoque majorum meritis par est a vobis id honoris deferri, ut propter eos huic me periculo eripiatis. Idem.

Ἔγνωσαν, ὅμως τότε] Comma pone secundum vocabulum collocem, cohæret enim ὅμως sive cum ἔγνωσαν, sive cum σώζειν, non autem cum τότε ὄντες. Idem.

Ἑλλήνων] F. ἐκείνων. Taylor. Verum ita τῶν articulus stare non possit, sed leg. sit παρ' ἐκείνων. Reisk.

φορὰς εἰς πενίαν πολλὴν καὶ ἀπορίαν κατέστην· ἔπειτα δὲ
καὶ βίον εἰργασάμην ἐκ τοῦ δικαίου, τῇ γνώμῃ καὶ ταῖν 72
χεροῖν ταῖν ἐμαυτοῦ· ἔτι [1] δὲ εἰδότα μὲν οἷόν ἐστι πόλεως
τοιαύτης πολίτην εἶναι, εἰδότα δὲ οἷόν ἐστι ξένον εἶναι καὶ
9. 1 μέτοικον ἐν τῇ τῶν πλησίον, ἐπιστάμενον δὲ οἷον τὸ σωφρο-
νεῖν καὶ ὀρθῶς βουλεύεσθαι, ἐπιστάμενον δ᾽ οἷον τὸ ἁμαρ-
τόντα πρᾶξαι κακῶς, πολλοῖς [2] συγγενόμενος καὶ πλεί-
στων πειραθεὶς, ἀφ᾽ ὧν ἐμοὶ ξενίαι καὶ φιλότητες πρὸς
πολλοὺς καὶ βασιλέας καὶ πόλεις καὶ ἄλλους ἰδίᾳ ξένους
γεγένηνται, ὧν ἐμὲ σώσαντες μεθέξετε, καὶ ἔστιν ὑμῖν
5 χρῆσθαι τούτοις, ὅπου ἂν ἐν καιρῷ τι ὑμῖν [3] γίνηται. ἔχει
δὲ καὶ ὑμῖν, ὦ ἄνδρες, οὕτως· ἐάν με νυνὶ διαφθείρητε, οὐκ
ἔστιν ὑμῖν ἔτι λοιπὸς τοῦ γένους τοῦ ἡμετέρου οὐδεὶς, ἀλλ᾽
οἴχεται πᾶν πρόῤῥιζον. καίτοι οὐκ ὄνειδος ὑμῖν ἐστὶν ἡ Ἀν-
δοκίδου καὶ Λεωγόρου οἰκία οὖσα· ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τότ᾽ 73
[4]ἦν ὄνειδος, ὅτ᾽ ἐμοῦ φεύγοντος Κλεοφῶν αὐτὴν ὁ λυροποιὸς
ᾤκει. οὐ γάρ ἐστιν, ὅστις πώποτε ὑμῶν παριὼν τὴν οἰκίαν
10 τὴν ἡμετέραν ἀνεμνήσθη ἢ ἰδίᾳ τι ἢ δημοσίᾳ κακὸν παθὼν
ὑπ᾽ ἐκείνων, οἳ πλείστας μὲν στρατηγήσαντες στρατηγίας
πολλὰ τρόπαια τῶν πολεμίων καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ

[1] Deest δέ. [2] συγγενόμενον [3] γένηται [4] ἦν] αὖ

Κατέστην] Unde colligi potest, me vobis esse deditissimum, eoque bonum civem. Idem.

Ἔτι εἰδότα] Interpono δ᾽. aptus est hic accusativus e πολίτην p. 282. pen. *qualem me sitis habituri civem, qui — præterea quoque sciam.* Idem.

Ἐν τῇ τῶν πλησίον] Non unam quamdam urbem designare voluit Orator, et præterea in τῶν πλησίον intelligitur πόλεων, non ἀνθρώπων. Quapropter legendum existimo ἔν τῳ τῶν πλησίον, *in aliqua ex vicinis urbibus.* Bene se de Andocide mereri putavit librarius, qui τῳ in τῇ mutaverit. Sed του et τῳ cum pro τινὸς et τινὶ dicuntur, etiam fœminini generis nominibus junguntur. Homerus Il. N. v. 252. Ἠέ τευ ἀγγελίης μετ᾽ ἔμ᾽ ἤλυθες. Euripides Hecuba v. 370. οὔτε του δόξης ὁρῶ Θάρσος παρ᾽ ἡμῖν. Androm. v. 568. οὔτε τῳ δίκῃ Κρίναντες. Iphig. Taur. v. 1064. καλόν τι γλῶσσ᾽ ὅτῳ πίστις παρῇ. Vid. et v. 1071. in Ione v. 325.

Ἀδίκημά του γυναικὸς ἐγενόμην ἴσως. Sluiter.

Πειραθεὶς] Π. πειραθέντα. H. Stephan. Amplectendum id utique erit, si nihil desit. Sed videntur nonnulla post κακῶς deesse. E. c. μετέσχον γὰρ ἀμφοτέρων, utramque enim fortunam expertus sum, πολλοῖς συγγενόμενος (in nominativo) καὶ πλείστων πειραθεὶς, utpote cum multis congressus. Reisk.

Πειραθεὶς] Iterum sine ratione verisimilem Stephani conjecturam πειραθέντα Reiskius repudiat. Scribendum videtur: πολλοῖς δὲ συγγενόμενον, καὶ πλείστων πειραθέντα. Sluiter.

Ἰδίᾳ ξένους] Distincte duobus vocabulis extulit idem, quod alii uno ἰδιόξενος appellant. Reisk.

Ἔστιν ὑμῖν] Π. ἔσται ὑμῖν. H. Stephan. Non admodum necesse arbitror esse. Reisk.

Οὐκ ἔστιν ὑμῖν ἔτι λοιπὸς —] Vid. dicta modo ad p. 276. 5. Idem.

Τότ᾽ αὖ ὄνειδος] Pro media voce malim ἦν. Idem.

θάλατταν ὑμῖν [1] ἀπέδειξαν, πλείστας δὲ ἄλλας ἀρχὰς ἄρξαντες καὶ χρήματα διαχειρίσαντες τὰ ὑμέτερα οὐδὲν [2] [ἂν] πώποτε ὦφλον, οὐδ' ἡμάρτηται οὐδὲν οὔτε ἡμῖν εἰς ὑμᾶς οὔτε ὑμῖν εἰς ἡμᾶς, οἰκία δὲ πασῶν ἀρχαιοτάτη καὶ κοινοτάτη ἀεὶ [3] τῷ δεομένῳ. οὐδ' ἔστιν ὅπου ἐκείνων τις τῶν ἀνδρῶν καταστὰς εἰς ἀγῶνα ἀπήτησεν ὑμᾶς χάριν τούτων τῶν ἔργων. μὴ τοίνυν, εἰ αὐτοὶ τεθνᾶσι, καὶ περὶ τῶν πεπραγμένων αὐτοῖς ἐπιλάθησθε· ἀλλ' ἀναμνησθέντες τῶν ἔργων νομίσατε τὰ σώματα αὐτῶν ὁρᾶν αἰτουμένων ἐμὲ παρ' ὑμῶν σῶσαι. τίνα γὰρ καὶ ἀναβιβάσομαι δεησόμενον ὑπὲρ ἐμαυτοῦ; τὸν πατέρα; ἀλλὰ τέθνηκεν. [4] ἀλλὰ τοὺς ἀδελφούς; ἀλλ' οὐκ εἰσίν. ἀλλὰ τοὺς παῖδας; ἀλλ' οὔπω γεγένηνται. ὑμεῖς τοίνυν καὶ ἀντὶ πατρὸς ἐμοὶ καὶ ἀντὶ ἀδελφῶν καὶ ἀντὶ παίδων γένεσθε· εἰς ὑμᾶς καταφεύγω
74 καὶ ἀντιβολῶ καὶ ἱκετεύω· ὑμεῖς με παρ' ὑμῶν αὐτῶν αἰτησάμενοι σώσατε, καὶ μὴ βούλεσθε Θετταλοὺς καὶ Ἀνδρίους πολίτας ποιεῖσθαι δι' ἀπορίαν ἀνδρῶν, τοὺς δὲ ὄντας πολίτας ὁμολογουμένως, οἷς προσήκει ἀνδράσιν ἀγαθοῖς εἶναι καὶ

[1] ὑπέδειξαν [2] Absunt unci. [3] τῶν δεομένων [4] Deest ἀλλά.

Ὑπέδειξαν] Cogitari velim de dictione ὑποδεικνύειν τρόπαια, et exempla ejus quæri. alias ἀποδεικνεύειν aut ἐπιδεικνύειν usurpatur. Idem.

Οὐδὲν ἂν πώποτε ὦφλον] Insolentius dictum videtur. Forte scribendum οὐδὲν vel οὐδ' ἂν πώποτε ὦφλον. Sluiter.

Οἰκία δὲ πασῶν ἀρχαιοτάτη καὶ κοινοτάτη ἀεὶ τῶν δεομένων] Valckenaerius germanam scripturam hanc esse suspicabatur: οἰκία δὲ πασῶν ἀρχικωτάτη καὶ κοινωνικωτάτη ἀεὶ τῶν δεομένων. Idem.

Καὶ περὶ τῶν] Malim καὶ ὑμεῖς τῶν. Reisk.

Τίνα γὰρ καὶ ἀναβιβάσομαι —] Solitas hic recenset reorum artes, quibus misericordiam populi concitabant; parentum, aut liberorum, aut aliorum etiam cognatorum precibus et lacrymis eripere se e periculis studentes. His igitur omnibus orbatus Andocides solam populi fidem implorat: ὑμεῖς τοίνυν καὶ ἀντὶ πατρὸς ἐμοὶ, καὶ ἀντὶ ἀδελφῶν, καὶ ἀντὶ παίδων γένεσθε, cæt. Digna profecto Tragœdis verba: simillima sunt illa Euripidis in Heraclidis v. 230.

Γενοῦ δὲ τοῖσδε συγγενὴς, γενοῦ φίλος,
Πατὴρ, ἀδελφὸς, δεσπότης.

Idemque in Hecuba v. 280.

Ἥδ' ἀντὶ πολλῶν ἐστί μοι παραψυχὴ,
Πόλις, τιθήνη, βάκτρον, ἡγεμὼν ὁδοῦ.

Plura sunt ejusmodi et apud Tragicos, et apud Oratores, quæ omnia de communi fonte, Homero, fluxisse videntur, qui in divina illa Il. Ζ. Andromachen Hectori dicentem inducit, v. 429.

Ἕκτορ, ἀτὰρ σύ μοί ἐσσι πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ,
Ἠδὲ κασίγνητος, σὺ δέ μοι θαλερὸς παρακοίτης.

Hæc et alia se indigna quum facere nollet Socrates, capitis est damnatus. Romæ Rutilius ob eandem causam in exsilium expulsus. Reprehendunt has lamentationes Socrates apud Platonem in Apologia p. 38. E., P. Rutilius Rufus et M. Cato ap. Cicer. de Orat. l. I. c. 53.; videt suo more Aristophanes in Vesp. v. 530. sqq. et v. 969. sqq. Sluiter.

Οἷς προσήκει] Legitur hic locus iisdem verbis pag. 17. 40. ed. Steph. Reisk.

βουλόμενοι δυνήσονται, τούτους δὲ ἀπόλλυτε. μὴ δῆτα. ἔπειτα καὶ ταῦθ' ὑμῶν δέομαι, εὖ ποιῶν ὑμᾶς ὑφ' ὑμῶν τιμᾶσθαι. ὥστ' ἐμοὶ μὲν πειθόμενοι οὐκ ἀποστερεῖσθε, εἴ τι ἐγὼ δυνήσομαι ὑμᾶς εὖ ποιεῖν· ἐὰν δὲ τοῖς ἐχθροῖς τοῖς ἐμοῖς πεισθῆτε, οὐδ' ἂν ὑστέρῳ χρόνῳ [1] ὑμῖν μεταμελήσῃ, οὐδὲν ἔτι πλέον ποιήσετε. μὴ τοίνυν μήθ' ὑμᾶς αὐτοὺς τῶν ἀπ' ἐμοῦ ἐλπίδων ἀποστερήσητε μήτ' ἐμὲ τῶν εἰς ὑμᾶς. ἀξιῶ δ' ἔγωγε τούτους, οἵτινες ὑμῖν ἀρετῆς ἤδη τῆς μεγίστης εἰς τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον ἔλεγχον ἔδοσαν, ἀναβάντας ἐνταυθοῖ συμβουλεύειν ὑμῖν ἃ γινώσκουσι περὶ ἐμοῦ. δεῦρο Ἄνυτε, Κέφαλε, ἔτι δὲ καὶ οἱ φυλέται οἱ [2] ᾑρημένοι μοι συνδικεῖν, [3] Θράσυλλος καὶ οἱ ἄλλοι.

[1] Deest ὑμῖν. [2] εἰρημένοι [3] Θρασύλλος

Ἀπόλλυτε] Possit quoque ἀπολλύναι legi, quod aptum sit e βούλεσθε. IDEM.

Οὐκ ἀποστερεῖσθε —] Nolite ipsi vosmet eo privare bono, si quod ego vobis impertire potero. IDEM.

Οὐδ' ἂν ὑστέρῳ — ποιήσετε] Valckenaerius Diatr. Eurip. p. 150. B. existimat Andocidem scripsisse: οὐδέ γέ τι πλέον ποιήσετε. quae mutatio non necessaria videtur. Melius in M. Ald. ὑμῖν insertum est inter χρόνῳ et μεταμελήσῃ. SLUITER.

Εἰρημένοι] Imo vero ᾑρημένοι, *delecti.* REISK. Ante Reiskium emendaverat Valckenaerius. SLUITER.

Θρασύλλος] Malim Θράσυλλε. REISK.

ΑΝΔΟΚΙΔΟΥ

ΛΟΓΟΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΑΥΤΟΥ ΚΑΘΟΔΟΥ.

I. OTT. SLUITERI

AD

ORATIONEM ANDOCIDIS

DE REDITU

PRÆFATIO.

SECUNDA inter Andocideas Oratio est *De Reditu*, de qua video dubitasse neminem, quin dicta sit post reditum Andocidis postremum, non ita diu antequam causam *ἐνδείξεως De Mysteriis* oraret. At vero mihi rationes ineunti aliter visum est. Nam post receptas a Thrasybulo et exsulibus Athenas, restitutumque populare imperium, rediit Andocides, fretus Lege *ἀμνηστείας* cæterisque Legibus, pactis et sacramentis, quibus omnes cives injuriam ante illatam ulcisci, vel quenquam de ante actis accusare prohibebantur; quas Leges in Oratione *De Mysteriis* maximo sibi esse præsidio putavit. Hic vero nulla mentio est eorum, quæ post Quadringentorum dominationem acciderunt; copiose narrat illatam sibi a Quadringentis injuriam, ut recenti illorum memoria atque odio populi in Oligarchiæ studiosos majorem erga se misericordiam moveat, qui ab illis tam male fuerit acceptus. In Oratione *De Mysteriis* contendit sibi jus esse redeundi, nullaque se pœna teneri, si antea fortasse quid commisisset: hac Oratione, ut *ἄδεια* ex Menippi Psephismate sibi reddatur, orat. Itaque longe aliis in hac Oratione utitur argumentis, iisque multo infirmioribus, quam in Oratione *De Mysteriis*. Neque credibile est, Oratorem callidum, si firmiora afferre potuisset, tantummodo ad preces se conversurum fuisse. At, si post XXX-Tyrannorum tempora scripta fuisset Oratio, iisdem rationibus uti potuisset, quibus in Oratione *De Mysteriis* usus est. Denique, si ipsam dictionem Orationis *De Reditu* cum Oratione *De Mysteriis* componas et conferas, facile est suspicari, hanc illa esse posteriorem: nam Oratio *περὶ τῆς καθόδου* majorem habet ardorem, et est incitatior; at Oratio *De Mysteriis* sedatior est et prudentia majore, ut illam ætate provectior dixisse videatur. Quapropter Orationem *De Reditu* habitam existimo, quum iterum

Athenas rediit, abrogato Quadringentorum imperio et statu Reipublicæ populari restituto, ut ante cap. IV. est a nobis indicatum. Cæterum nobis hæc Oratio eadem esse videtur, quam titulo *περὶ τῆς ἀδείας* laudat Harpocration v. *ὀῤῥωδεῖν*. Ita quidem teneo cum Viris doctissimis Guil. Cantero Nov. Lect. VIII. 4. et 10. Tayloro Lect. Lys. c. 6.

ΑΝΔΟΚΙΔΟΥ

ΛΟΓΟΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΑΥΤΟΥ ΚΑΘΟΔΟΥ.

Pag. ed. Steph. p. 36 — Pag. ed. Reisk. 75

α΄. ΕΙ μὲν, ὦ ἄνδρες, ἐν ἑτέρῳ τῳ πράγματι οἱ παριόντες μὴ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχοντες πάντες ἐφαίνοντο, οὐδὲν ἂν θαυμαστὸν ἐνόμιζον· ὅπου μέντοι δεῖ τὴν πόλιν ἐμέ τι ποιῆσαι ἀγαθὸν, εἴ τις ἑτέρως βούλοιτο ἐμοῦ κακίων, δεινότατον ἁπάντων χρημάτων ἡγοῦμαι, εἰ τῷ μὲν δοκεῖ ταῦτα, τῷ δὲ μὴ, ἀλλὰ μὴ πᾶσιν ὁμοίως. εἴπερ γὰρ ἡ πόλις ἁπάντων τῶν πολιτευομένων κοινή ἐστι, καὶ τὰ γινόμενα δήπου ἀγαθὰ τῇ πόλει κοινά ἐστι. τουτὶ τοίνυν τὸ μέγα καὶ δεινὸν πάρεστιν [1] ὑμῖν ὁρᾷν τοὺς μὲν ἤδη πράττοντας, τοὺς δὲ

[1] ἡμῖν

Οἱ παριόντες] Prodeuntes ad dicendum et suadendum de republica. Reisk.

Οἱ παριόντες] Taylorus (*in Annotatiunculis ad Andocidem*) præferre videtur οἱ παρόντες, quemadmodum Miniatus interpretatur. At recte vulgata lectio οἱ παριόντες retinetur a Reiskio, et explicatur *prodeuntes ad dicendum et suadendum de republica.* Non infrequens est hæc verborum παριέναι et παρέρχεσθαι notio, sed optimis scriptoribus usitata. Infra in Or. de Pace p. 28. v. 28. ed. Steph. παριόντες οὖν αὐτοὶ διδασκόντων ὑμᾶς: Isocrates initio Orationis de Pace p. 159. A. πάντες μὲν εἰώθασιν οἱ παριόντες ἐνθάδε: Æschines π. τ. παραπρεσβείας p. 30. v. 21. ed. Steph. παρελθὼν δ' Ἀριστόδημος πολλήν τινα εὔνοιαν ἀπήγγειλε τοῦ Φιλίππου πρὸς τὴν πόλιν. Comice Aristophanes Ecclesiazusis v. 398.

Πρῶτος Νεοκλείδης ὁ γλάμων παρείρπυσεν.

et v. 408.

Μετὰ τοῦτον Εὐαίων ὁ δεξιώτατος
Παρῆλθε γυμνὸς, ὡς ἐδόκει τοῖς πλείοσιν.

Thesmophoriazusis v. 450.

Ὀλίγων ἕνεκ' αὐτὴ παρῆλθον ῥημάτων.

Plutarchus in Alcibiade p. 201. A. ἔλεγε παριὼν, ὡς δεινὸν ἐστὶ, cæt. Sluiter.

Εἴ τις — κακίων] Malim εἶτα τις ἕτερος μὴ βούλοιτο, ἐμοῦ κακίων ὤν. Possit quoque sic legi: οὐχ ᾗ τις ἕτερος βούλοιτο. *non hoc pacto, quo quis alius velit.* Reisk.

Ταῦτα] Scil. ἅπερ ἐμοὶ δοκεῖ. Idem.

Ἀλλὰ μὴ πᾶσιν] Videtur leg. ἀλλὰ μὴ ταὐτὰ πᾶσιν. Idem.

Τουτὶ τοίνυν τὸ μέγα καὶ δεινὸν πάρεστιν ἡμῖν ὁρᾷν] Illud μέγα καὶ δεινὸν, dicit, ὅτι μὴ πᾶσιν ὁμοίως δοκεῖ, si ipse civitatem juvare cupiat, alius autem quis pejori consilio contra velit, suisque rationibus adversetur. Id vero dicere vix potuit μέγα καὶ δεινὸν, *magnum et malum*: sed scripsisse videtur Andocides μέγα δεινόν: *magni vero illius mali videre nobis licet jam nonnullos esse auctores, alios vero brevi fore*: id quod modo dixit se existimare δεινότατον ἁπάντων χρημάτων. Vocabulo δεινὸν, quum neutro genere ipsa res mala ita dicitur, etiam alia adjectiva nomina junguntur. Ita τὰ παρόντα δεινὰ dixit Thucydides ii. 65. iv. 37. et ἅπαν τὸ περιεστὸς ἡμᾶς δεινὸν, iv. 10. Lucianus Deor. Dial. t. i. p. 207. καινὸν ἄλλο τι δεινὸν ἐπιμεμηχάνηται τῇ κακοδαίμονι: in Lucio sive Asino t. ii. p. 599. τότε δὴ τὸ δεινὸν ἀφόρητον ἦν. Sluiter.

τάχα μέλλοντας· καί μοι μέγιστον θαῦμα [1] παρέστηκε, τί ποτε οὗτοι οἱ ἄνδρες δεινῶς οὕτω περικαίονται, εἴ τι ὑμᾶς 20.1 χρὴ ἀγαθὸν ἐμοῦ ἐπαύρεσθαι. δεῖ γὰρ αὐτοὺς ἤτοι ἀμαθεστάτους εἶναι πάντων ἀνθρώπων, ἢ τῇ πόλει ταύτῃ
76 δυσμενεστάτους. εἰ μέν γε νομίζουσι τῆς πόλεως εὖ πραττούσης καὶ τὰ ἴδια σφῶν αὐτῶν ἄμεινον ἂν φέρεσθαι, ἀμαθέστατοι εἰσὶ τὰ ἐναντία νῦν τῇ ἑαυτῶν ὠφελείᾳ σπεύδοντες· εἰ δὲ μὴ ταὐτὰ ἡγοῦνται σφίσι τε αὐτοῖς συμφέρειν καὶ τῷ ὑμετέρῳ κοινῷ, δυσμενεῖς ἂν τῇ πόλει εἶεν· οἵτινες, εἰσαγγείλαντός μου ἀπόῤῥητα εἰς τὴν βουλὴν περὶ τῶν πραγμάτων, ὧν ἀποτελεσθέντων οὐκ εἰσὶ τῇ πόλει ταύτῃ μείζονες ὠφέλειαι, καὶ τούτων ἀποδεικνύντος μου τοῖς βουλευταῖς σαφεῖς τε καὶ βεβαίους τὰς ἀποδείξεις, ἐκεῖ μὲν οὔτε τούτων τῶν ἀνδρῶν οἱ παραγενόμενοι ἐλέγξοντες οἷοί τ' ἦσαν ἀποδεῖξαι εἴ τι μὴ ὀρθῶς ἐλέγετο, οὔτ' ἄλλος οὐδεὶς, ἐνθάδε δὲ νῦν πειρῶνται διαβάλλειν. σημεῖον οὖν τοῦτο ὅτι οὗτοι οὐκ ἀφ' αὑτῶν ταῦτα πράττουσιν — εὐθὺς γὰρ ἂν τότε ἠναντιοῦντο —, ἀλλ' ἀπ' ἀνδρῶν ἑτέρων, οἷοί εἰσιν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, οὐδενὸς ἂν χρήματος δεξάμενοι ὑμᾶς τι ἀγαθὸν ἐξ ἐμοῦ πρᾶξαι. καὶ αὐτοὶ μὲν οὗτοι οἱ ἄνδρες οὐ τολμῶσι σφᾶς αὐτοὺς εἰς τὸ μέσον καταστήσαντες διϊσχυρίζεσθαι περὶ τούτων, φοβούμενοι ἔλεγχον διδόναι εἴ τι εἰς ὑμᾶς [2] τυγχάνουσι μὴ εὖ φρονοῦντες· ἑτέρους δὲ εἰσπέμ-

[1] περιέστηκε [2] Deest τυγχάνουσι.

Περιέστηκε] Malim παρέστηκε. Reisk.

Εἰ μέν γε] Γε hic loci est pro γάρ. ut sæpe. v. p. 298. 19. Idem. Valckenaerius γὰρ scribendum censet. Sluiter.

Ἐλέγξοντες] F. ἐλέγξαντες. Taylor.

Πρᾶξαι] Mirifica dictio ὑμᾶς ἀγαθόν τι ἐξ ἐμοῦ πρᾶξαι. num ἐπαύρασθαι? ut versu tertio, aut εὑρέσθαι? qui quamvis ingenti pecunia se adduci haud patiantur, ut sinant ad rempublicam fructum aliquem mei pervenire. Reisk.

Φρονοῦντες] Aut φρονοῦσιν est leg., aut μὴ εὖ φρονοῦντες φωραθεῖεν. Idem. Quod ad sententiam, ut videtur, non male. Dicit enim Andocides, istos inimicos suos non audere ipsos ad accusandum se prodire, metuentes ne malevoli erga civitatem esse videantur, quum eo tempore Oratorem aggrediantur, quo is rempublicam magno quodam bono juvare velit; sed ideo alios jam male audire solitos ad accusandum subornare. Hinc in illam incidi opinionem, deceptos similitudine literarum sequentis verbi ἑτέρους, librarios omisisse in describendo verbum εὑρεθῶσι. Sic infra p. 294. v. ult. πολλοστὸν δή τι ἐγὼ μέρος τῆς αἰτίας εὑρέθην ἔχων. Pag. 296. v. 17. οὐκ ὀλίγῳ μοι παρὰ γνώμην εὑρέθη τὰ ἐνταῦθα πράγματα ἔχοντα. Euripides Hecuba v. 270.

Ἀδικοῦσά θ' ἡμῶν οὐδὲν ἧττον εὑρέθη.

Conf. idem in Andromache v. 218. et 312. Supplicibus v. 254. — Valckenaerius tentabat: ἔλεγχον διδόναι πῇ εἰς ὑμᾶς μὴ εὖ φρονοῦντες: *veriti ne suæ erga vos malevolentiæ documentum præbeant,*" a quo non multum abhorret altera conjectura, quæ nobis in mentem venit, ἔτι εἰς ὑμᾶς μὴ εὖ φρονοῦντες· *etiamnum se vobis non bene cupere, neque Oligarchiæ studium deposuisse.* Ἔλεγχον διδόναι etiam notat *de se documentum præbere.* Isocrates Evagoræ Encom.

πουσι, τοιούτους ἀνθρώπους, οἷς εἰθισμένοις ἤδη ἀναισχυν-
τεῖν οὐδὲν διαφέρει εἰπεῖν τε καὶ ἀκοῦσαι τὰ μέγιστα τῶν 77
κακῶν. τὸ δ' ἰσχυρὸν τοῦτο μόνον εὕροι τις ἂν αὐτῶν ἐν τοῖς
λόγοις, τὰς ἐμὰς συμφορὰς ἐπὶ παντὶ ὀνειδίζειν, καὶ ταῦτα
ἐν εἰδόσι δήπου κάλλιον [1] ὑμῖν, ὥστε μηδὲν ἂν τούτων δι-
καίως τιμὴν αὐτοῖς τινὰ φέρειν. ἐμοὶ δὲ, ὦ ἄνδρες, καὶ τῷ
πρώτῳ [2] τοῦτο εἰπόντι ὀρθῶς δοκεῖ εἰρῆσθαι, ὅτι πάντες
ἄνθρωποι γίνονται ἐπὶ [3] τῷ εὖ καὶ κακῶς πράττειν, μεγάλη
δὲ δήπου καὶ τὸ ἐξαμαρτεῖν δυσπραξία ἐστί. καὶ εἰσὶν
εὐτυχέστατοι μὲν οἱ ἐλάχιστα ἐξαμαρτάνοντες, σωφρονέ-
στατοι δὲ οἳ ἂν τάχιστα μεταγινώσκωσι. καὶ ταῦτα οὐ
διακέκριται τοῖς μὲν γίνεσθαι, τοῖς δὲ μή, ἀλλ' ἔστιν ἐν
τῷ κοινῷ πᾶσιν ἀνθρώποις καὶ ἐξαμαρτεῖν τι καὶ κακῶς
πρᾶξαι. ὧν ἕνεκα, ὦ Ἀθηναῖοι, εἰ ἀνθρωπίνως περὶ ἐμοῦ
[4] γινώσκοιτε, εἴητε ἂν ἄνδρες εὐγνωμονέστεροι. οὐ γὰρ 78

[1] ἡμῖν [2] τούτῳ [3] τὸ εὖ πράττειν κακοὶ, μεγ.
[4] γινώσκοιτε ἂν, εἴητε ἄνδρες εὐδαιμονέστεροι

p. 192. B. οἳ *μέγιστον καὶ σαφέστατον ἔλεγχον ἔδοσαν τῆς αὐτῶν ἀρετῆς.* "Mihi, inquit Luzacius, nata est suspicio, num locus sanari possit legendo: φοβούμενοι ἔλεγχον διδόναι, ὅτι εἰς ὑμᾶς μὴ εὖ φρονοῦντες ἑτέρους εἰσπέμπουσι τοιούτους ἀνθρώπους· *veriti, ne ipsi indicio isto prodant, se, cum vobis male cupiant, alios subornare et clanculum excitare, qui omnem pudorem exsuere soliti,* cæt." Verba quæ sequuntur hoc modo emendanda videntur: ἰσχυρὸν δὲ τοῦτο μόνον εὕροι τις ἂν αὐτῶν ἐν τοῖς λόγοις, τὸ τὰς ἐμὰς συμφορὰς ἐπὶ παντὶ ὀνειδίζειν, καὶ ταῦτα ἐν εἰδόσι δήπου κάλλιον ὑμῖν, ὥστε μηδὲν ἂν τούτων δικαίως τιμὴν αὐτοῖς τινὰ φέρειν. Valckenaerius quoque ὑμῖν legit pro ἡμῖν. Mox etiam, in emendandis illis καὶ τῷ πρώτῳ τούτῳ εἰπόντι, plane cum Reiskio consentiens hæc notarat: "Si sic scripsisset Andocides, designasset quempiam præsentem, qui ante ipsum verba fecisset, quod fieri nequit. Designari voluit scriptorem veterem, cujus hoc fuerit dictum. Corrigo: καὶ τῷ πρώτῳ τοῦτο εἰπόντι. *Mihi bene dixisse videtur, qui hoc primus dixerit.*" SLUITER.

Τὰς ἐμας σ.] Malim τὸ τὰς ἐμὰς σ. REISK.

Ἡμῖν] Malim ὑμῖν, *vobis.* IDEM.

Μηδὲν] Malim μηδέν' (id est, μηδένα cum apostropho). *ut nemo ipsis horum gratiam ullam habeat.* IDEM.

Τούτῳ] Imo vero τοῦτο. IDEM.

Ἐπὶ τὸ] Γι. ἐπὶ τῷ. H. STEPHAN. Ego vero vulgatam præfero. ad prosperam fortunam homines a natura factos esse κακοὺς, h. e. segnes, torpidos, ignavos, inertes, rudes et ineptos, plane ἀφυεῖς. concludit sic: omnes homines ad fortunam adversam a natura facti sunt accommodatiores, quam ad secundam. Sed pars adversæ fortunæ est, errare, labi. Ergo humanum hoc est. oportet itaque vos errori meo ignoscere. REISK.

Γινώσκοιτε ἂν, εἴητε] Post γινώσκοιτε ponendum est comma, et tum deest aut οὕτως aut μᾶλλον. nam ἂν cohæret, non cum γινώσκοιτε, sed cum εἴητε. IDEM.

Ὧν ἕνεκα — εὐδαιμονέστεροι] *Quapropter, Athenienses, si humane de me judicabitis, melius vobiscum agetur.* Hæc etsi explicari possunt, ut a nobis explicata sunt, pene tamen mihi persuadeo scriptum fuisse ab Andocide, εἴητε ἄνδρες εὐγνωμονέστεροι, quod est hac in re valde proprium. εὐγνώμονες sunt, *qui ad æquitatis et humanitatis normam res humanas exigunt.* ἀνθρωπίνως γινώσκειν autem est, *humane et sorti humanæ convenienter judicare ac sententiam ferre.* Idem dixerat p. 248. 8. χρὴ γὰρ, ὦ ἄνδρες, ἀνθρωπίνως περὶ τῶν πραγμάτων ἐκλογίζεσθαι, ὥσπερ ἂν αὐτὸν ὄντα ἐν τῇ συμφορᾷ. *oportet autem humane de rebus judicare, tanquam quemque idem casus contingat,* i. e. homines cum simus, humani nihil a nobis alienum putare debemus. *In Animad. in Salmas. Obs. ad Jus Att. et Rom.* l. i. c. 8. §. 2. HERALDUS.

Εἴητε ἄνδρες εὐδαιμονέστεροι] Egregiam

φθόνου μᾶλλον ἢ οἴκτου ἄξιά μοί ἐστι τὰ γεγενημένα· ὃς εἰς τοσοῦτον ἦλθον τῆς ἐμαυτοῦ δυσδαιμονίας, εἴτε χρὴ εἰπεῖν νεότητί τε καὶ ἀνοίᾳ, εἴτε καὶ δυνάμει τῶν πεισάντων με ἐλθεῖν εἰς τοιαύτην συμφορὰν τῶν φρενῶν, ὥςτ᾽ [1] ἀνάγκην μοι γενέσθαι δυοῖν κακοῖν τοῖν μεγίστοιν θάτερον ἑλέσθαι, ἢ μὴ βουληθέντι κατειπεῖν τοὺς ταῦτα ποιήσαντας οὐ περὶ ἐμοῦ [2] μόνου ὀῤῥωδεῖν, εἴ τι ἔδει παθεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸν πατέρα οὐδὲν ἀδικοῦντα σὺν ἐμαυτῷ ἀποκτεῖναι — ὅπερ ἀνάγκη παθεῖν ἦν αὐτῷ, εἰ ἐγὼ μὴ ἐβουλόμην ταῦτα ποιῆσαι —, ἢ κατειπόντι τὰ γεγενημένα [3] αὐτὸν μὲν ἀφέντα μὴ τεθνάναι, τοῦ δὲ ἐμαυτοῦ πατρὸς μὴ φονέα γενέσθαι. τί δ᾽ ἂν οὐ πρό γε τούτου τολμήσειεν ἄνθρωπος ποιῆσαι; ἐγὼ τοίνυν ἐκ τῶν παρόντων εἱλόμην ταῦτα, ἃ ἐμοὶ μὲν λύπας ἐπὶ χρόνον πλεῖστον οἴσειν ἔμελλεν, ὑμῖν δὲ ταχίστην τοῦ παρόντος τότε κακοῦ μετάστασιν. ἀναμνήσθητε δὲ ἐν οἵῳ
79 κινδύνῳ τε καὶ ἀμηχανίᾳ καθέστατε, καὶ ὅτι οὕτω σφόδρα σφᾶς αὐτοὺς [4] ἐπεφόβησθε, ὥςτ᾽ οὐδ᾽ εἰς τὴν ἀγορὰν ἔτι ἐξῄειτε, ἕκαστος ὑμῶν οἰόμενος συλληφθήσεσθαι. ταῦτα τοίνυν ὥςτε μὲν γενέσθαι τοιαῦτα, πολλοστὸν δή τι ἐγὼ μέρος τῆς αἰτίας εὑρέθην ἔχων, ὥςτε μέντοι παυθῆναι, ἐγὼ

[1] ἀνάγκη [2] μόνον [3] αὐτὸ [4] ἐπεφόβησεν

de hoc loco conjecturam his verbis mecum communicavit Luzacius. "Nescio, quid ad beatitatem Atheniensium conducturum fuerit, humaniter cum Andocide agere: at vero, si humanos errores humaniter condonarent, tum se naturæ ingeniique humani peritos ostenderent ac prudentiores. Dixerat supra *recte ac sapienter monuisse, qui primus dixisset*, cæt. Igitur suspicor voce Xenophontea hic usum Andocidem, εἴητε ἄνδρες δαημονέστεροι: *viri eritis rerum humanarum magis callentes.* Voces δαήμων et εὐδαίμων alibi quoque permutatas memini." Sluiter.

Ἀνάγκη] Imo vero ἀνάγκην. Reisk.

Ὀῤῥωδεῖν] Vocem ὀῤῥωδεῖν ex hoc loco citans Harpocration exponit φοβεῖσθαι. Sluiter.

Αὐτὸ μὲν ἀφέντα] Lego αὐτὸν μὲν (subaudi ἐμὲ) ἀφεθέντα. Reisk. Reiskio αὐτὸν legenti assentitur Valckenaerius. Sluiter.

Γενέσθαι] Post γενέσθαι deesse videtur τοὺς δὲ φίλους ἀπολέσαι. me quidem absolutum discedere, salva vita, et a necessitate liberatum homicidii in patre committendum, veruntamen amicos pessumdare. Reisk.

Πρό γε τούτου] Prius, quam ut hoc faciat, ut sc. indicio suo amicos pessumdet. Idem.

Ἐπεφόβησεν] Imo vero ἐπεφόβησθε sec. plur. plusquamperf. passivi, *ita timebatis vosmet ipsos mutuo*, ita formidine mutua inter vos trepidabatis. Idem.

Ὥςτε μέντοι πᾶν ἰαθῆναι] Πρ. γρ. [id est, Aldus dederat] ὥςτε μέντοι πανθῆναι. Ἔστι δὲ καὶ ὀλίγῳ ὕστερον, ταῦτα ἰαθῆναι ἄλλως. H. Stephan. Non semper animus pari modo intentus et vigil et acer est. Sæpe offunditur oculis mentis caligo quædam; qua fit, ut coram posita haud cernamus. Quod hic Stephano evenit. Quam facile erat in πανθῆναι reperire παυθῆναι! quod reposui. Reisk.

Ὥςτε μέντοι πᾶν ἰαθῆναι] Et hic eadem, quæ Reiskio, nata fuerat Valckenaerio conjectura, eamque ita confirmarat. "Infra p. 295. 6. legitur: ἀδύνατον ἦν ταῦτα ἰαθῆναι ἄλλως ἢ τῷ ἐμῷ αἰσχρῷ. Hinc arripuit Stephanus vulgatam. Lectio vetus erat, ὥςτε μέντοι πανθῆναι. Corrigo: ὥςτε μέν-

εἷς ὢν μόνος αἴτιος. καὶ ὅμως τό γε δυστυχέστατος εἶναι ἀνθρώπων οὐδαμῇ ἐκφεύγω, ὅτε δὴ [1] προαγομένης μὲν τῆς πόλεως ἐπὶ ταύτας τὰς συμφορὰς οὐδεὶς ἐμοῦ ἤρχετο γίνεσθαι δυσδαιμονέστερος, μεθισταμένης δὲ πάλιν εἰς τὸ ἀσφαλὲς ἁπάντων ἐγὼ ἀθλιώτατος. ὄντων γὰρ κακῶν τοσούτων τῇ πόλει, ἀδύνατον ἦν ταῦτα ἰαθῆναι ἄλλως ἢ τῷ
21. 1 ἐμῷ αἰσχρῷ, ὥστ' ἐν αὐτῷ ᾧ ἐγὼ κακῶς ἔπραττον, ἐν τούτῳ ὑμᾶς σώζεσθαι. χάριν οὖν εἰκός με, οὐ μῖσος, τῷ δυστυχήματι τούτῳ φέρεσθαι παρ' ὑμῶν.

β'. Καίτοι ἐγὼ τότ' αὐτὸς γνοὺς τὰς ἐμαυτοῦ συμφορὰς, 80
ᾧ τινὶ κακῶν τε καὶ αἰσχρῶν οὐκ οἶδ' εἴ τι ἀπεγένετο, τὰ μὲν παρανοίᾳ τῇ ἐμαυτοῦ, τὰ δ' ἀνάγκῃ τῶν παρόντων πραγμάτων, ἔγνων ἥδιστον εἶναι πράττειν τε τοιαῦτα καὶ διαιτᾶσθαι ἐκεῖ, ὅπου ἥκιστα μέλλοιμι ὀφθήσεσθαι ὑφ' ὑμῶν. ἐπειδὴ δὲ χρόνῳ ὕστερον εἰσῆλθέ μοι, ὥσπερ εἰκὸς, ἐπιθυμία τῆς τε μεθ' ὑμῶν πολιτείας ἐκείνης καὶ διαίτης, ἐξ ἧς δευρὶ μετέστην, ἔγνων λυσιτελεῖν μοι ἢ τοῦ βίου ἀπηλλάχθαι, ἢ τὴν πόλιν ταύτην ἀγαθόν τι τοσοῦτον ἐργάσασθαι, ὥστε ὑμῶν ἑκόντων εἶναι ποτέ μοι [2] πολιτεύσασθαι μεθ' ὑμῶν. ἐκ δὲ τούτου οὐ πώποτε οὔτε τοῦ σώματος οὔτε τῶν ὄντων ἐμοὶ ἐφεισάμην, ὅπου ἔδει παρακινδυνεύειν·

[1] παραγενομένης [2] πολιτεύεσθαι

τοι παυθῆναι vel παυσθῆναι. — Respicit τὴν τῶν Ἑρμῶν περικοπήν. De metu, in quo tum fuerint Athenis, ne libertas opprimeretur populi, Nepos in Alcibiade, Thucydides p. 395. v. 65. Andocides p. 62. v. 33. ed. Steph. Reos Andocides accusasse se fatetur, quomodo permotus p. 7. tota et v. 40. &c. p. 8. v. 7. p. 9. v. 36—40. tum vos ἀπηλλάγητε μεγάλων φόβων, καὶ τῶν εἰς ἀλλήλους ὑποψιῶν. Thucydides l. vi. c. 60. de Andocide: persuadetur αὐτόν τε ἄδειαν ποιησάμενον σῶσαι, καὶ τὴν πόλιν τῆς παρούσης ὑποψίας παῦσαι: Andocides p. 8. v. 39. *si dicerem,* τὴν πόλιν ἐκ φόβου καὶ κακῶν τῶν μεγίστων ἀπήλλαττον: p. 9. v. 29. *metum vestrum sustuli.*" Sluiter.

Ἤρχετο γίνεσθαι] Vitiosa hæc si non sunt, mihi quidem sunt obscura. Num οὐδεὶς ἐμοῦ ἐκρίνετο γενέσθαι δυσδαιμονέστερος. aut pro ἤρχετο leg. est ᾔδετο, *canebatur.* Reisk.

Ἤρχετο γίνεσθαι] Reiskio hæc vitiosa censenti non plane assentior, et minus etiam probo medicinam, quam afferre loco voluit, legendo ἐκρίνετο aut ᾔδετο. Mihi potius ποιητικώτερον aut variandi causa dictum videtur, pro ἐγὼ ἠρχόμην γίνεσθαι πάντων δυσδαιμονέστατος: variandi causa, inquam, cum mox addat: ἁπάντων ἐγὼ ἀθλιώτατος. Sluiter.

Ὥστ' ἐν αὐτῷ ᾧ ἐγὼ κακῶς ἔπραττον, ἐν τούτῳ ὑμᾶς σώζεσθαι] Vocabulum αὐτῷ loco motum est a descriptore, ita restituendum: ἐν ᾧ ἐγὼ κακῶς ἔπραττον, ἐν αὐτῷ τούτῳ ὑμᾶς σώζεσθαι. Idem.

Ἥδιστον] Num κράτιστον, vel βέλτιστον. aut, servato ἥδιστον, addendum erit ὑμῖν. *vobis jucundissimum fore.* Reisk.

Τοιαῦτα] Subaudi ex insequentibus οἷα ἔμελλεν ὑφ' ὑμῶν ἥκιστα ὀφθήσεσθαι. Idem.

Ἐπιθυμία τῆς τε] Aut transponendum hoc τε est ante articulum, aut pro τε leg. est τότε. Idem.

Καὶ διαίτης] Interponendum videtur κόρος. ut autem tempore post me subiit, id quod facile est judicatu, et desiderium civilis meæ quondam inter vos conversationis, et tædium commorationis atque vitæ generis ejus, e quo huc transii. Idem.

ἀλλ' αὐτίκα μὲν τότε εἰσήγαγον εἰς στρατιὰν ὑμῶν οὖσαν
ἐν Σάμῳ κωπέας, τῶν τετρακοσίων ἤδη τὰ πράγματα ἐν-
81 θάδε κατειληφότων, ὄντος μοι Ἀρχελάου ξένου πατρικοῦ
καὶ διδόντος γενέσθαι τε καὶ ἐξάγεσθαι [1] ὁπόσους ἐβουλό-
μην. τούτους τε εἰσήγαγον τοὺς κωπέας, καὶ παρόν μοι
πέντε δραχμῶν τὴν τιμὴν αὐτῶν δέξασθαι, οὐκ ἠθέλησα
πράξασθαι πλέον ἢ [2] ὅσου ἐμοὶ κατέστησαν· εἰσήγαγον δὲ
σῖτόν τε καὶ χαλκὸν, καὶ οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι ἐκ τούτων παρ-
εσκευασμένοι ἐνίκησαν μετὰ ταῦτα Πελοποννησίους ναυμα-
χοῦντες, καὶ τὴν πόλιν ταύτην μόνοι ἀνθρώπων ἔσωσαν ἐν
τῷ τότε χρόνῳ. εἰ τοίνυν μεγάλων ἀγαθῶν ἄξια ὑμᾶς εἰρ-
γάσαντο ἐκεῖνοι, μέρος ἐγὼ οὐκ ἂν ἐλάχιστον δικαίως
[3] ταύτης τῆς αἰτίας ἔχοιμι. εἰ γὰρ τοῖς ἀνδράσιν ἐκείνοις
τότε τὰ ἐπιτήδεια μὴ εἰσήχθη, οὐ περὶ τοῦ σῶσαι τὰς
Ἀθήνας ὁ κίνδυνος ἦν αὐτοῖς μᾶλλον ἢ περὶ τοῦ [4] μηδ' αὐ-
32 τοὺς σωθῆναι. τούτων τοίνυν οὕτως ἐχόντων, οὐκ ὀλίγῳ μοι
παρὰ γνώμην εὑρέθη τὰ ἐνταῦθα πράγματα ἔχοντα. κα-
τέπλευσα μὲν γὰρ ὡς ἐπαινεθησόμενος ὑπὸ τῶν ἐνθάδε
προθυμίας τε εἵνεκα καὶ ἐπιμελείας τῶν ὑμετέρων πρα-
γμάτων· πυθόμενοι δέ τινές με ἥκοντα τῶν τετρακοσίων
ἐζήτουν τε παραχρῆμα, καὶ λαβόντες ἤγαγον εἰς τὴν βου-
λήν. εὐθὺς δὲ παραστάς μοι Πείσανδρος, Ἄνδρες, ἔφη,
βουλευταὶ, ἐγὼ τὸν ἄνδρα τοῦτον ἐνδεικνύω

[1] ὁπόσα [2] ὅσον [3] ταύτης ἀξίας [4] μὴ δι' αὐτοὺς

Κωπέας] Ad v. κωπέας Valckenaerius notat, Herodotum p. 294. v. 21. ubi pauca de iis dederit, Hesychium v. κώπεις· Aristophanem Acharn. v. 551. ibique Scholiasten; Lysistr. v. 423. Demosthenem p. 170. v. 12. ed. R. ubi pro κώπας legendum existimat κωπέας, coll. p. 433. 5. Aristidem t. ii. p. 204. Sluiter.

Τῶν τριακοσίων] Humani quid hic passus est Henricus Stephanus, item versu 20. et p. 297. 4. ut bonam et probam lectionem Aldinæ τετρακοσίων præter rem, et adversa veritate historica, nescio quo mentis oblato errore mutaret. Notarunt hunc lapsum Taylor quoque et Markland ad Lysiam, hic pag. 591. ille Lect. Lys. p. 693. Ego veram lectionem revocavi. Reisk.

Γενέσθαι] Scil. quæcunque vellem. Idem.

Καὶ ἐξάγεσθαι] Videtur καὶ εἰσάγεσθαι deesse. Idem.

Τούτους τε] Post τούτους τε videtur οὖν deesse. Idem.

Ὅσον] Malim ὅσου. Idem.

Ναυμαχοῦντες] Significatur illa victoria navalis, quam Thucydides octavi libri fine describit, illa nempe apud Abydum, qua classis Attica, a Tissapherne adjuta, classem Lacedæmoniorum, cui Mindarus præerat, a Pharnabazo sustentatam, vicit, multas hostium naves cepit, multas suas recuperavit. v. Simson Chronicon ad A. M. 3594. Idem.

Ταύτην μόνοι] Aut mutandum est ταύτην cum οὗτοι, aut utrumque sic est copulandum: ταύτην οὗτοι μόνοι. Idem.

Ταύτης ἀξίας] Interpono τῆς. Idem.

Μὴ δι' αὐτοὺς] Lege μηδ' αὐτούς. *ne ipsos quidem.* Idem.

ὑμῖν σῖτόν τε εἰς τοὺς πολεμίους εἰσαγαγόντα καὶ κωπέας. καὶ τὸ πρᾶγμα ἤδη πᾶν διηγεῖτο ὡς ἐπέπρακτο. ἐν δὲ τῷ [1] τότε τὰ ἐναντία φρονοῦντες δῆλοι ἦσαν ἤδη οἱ ἐπὶ στρατείας ὄντες τοῖς τετρακοσίοις. κἀγὼ, θόρυβος γὰρ δὴ τοιοῦτος ἐγίνετο τῶν βουλευτῶν, καὶ ἐπειδὴ ἐγίγνωσκον ἀπολούμενος, εὐθὺς προσπηδῶ πρὸς τὴν ἑστίαν καὶ λαμβάνομαι τῶν ἱερῶν. ὅπερ μοι καὶ πλείστου ἄξιον ἐγίνετο ἐν τῷ τότε· εἰς γὰρ τοὺς θεοὺς εἶχον τὰ ὀνείδη
οὗτοι, οἵ με μᾶλλον τῶν ἀνθρώπων ἐοίκασι κατελεῆσαι, 83
βουληθέντων τε αὐτῶν ἀποκτεῖναί με, οὗτοι ἦσαν οἱ διασώσαντες. δεσμά τε ὕστερον καὶ κακὰ ὅσα τε καὶ οἷα τῷ σώματι ἠνεσχόμην, μακρὸν ἂν εἴη μοι λέγειν. οὗ δὴ καὶ μάλιστ᾽ ἐμαυτὸν ἀπωλοφυράμην, ὅστις τοῦτο μὲν ἐν ᾧ ἐδόκει ὁ δῆμος κακοῦσθαι, ἐγὼ ἀντὶ τούτου κακὰ εἶχον, τοῦτο δὲ ἐπειδὴ ἐφαίνετο εὖ ὑπ᾽ ἐμοῦ πεπονθὼς, πάλιν αὖ καὶ διὰ τοῦτ᾽ ἐγὼ ἀπολοίμην. ὥστε ὁδόν τε καὶ πόρον μηδαμῇ ἔτι εἶναί μοι εὐθαρσεῖν. [2] ὅποι γὰρ τραποίμην, πάντοθεν κακόν τί μοι ἐφαίνετο ἑτοιμαζόμενον. ἀλλ᾽ ὅμως καὶ ἐκ τούτων τοιούτων ὄντων ἀπαλλαγεὶς [3] οὐκ ἔστιν ὅ τι ἕτερον ἔργον περὶ πλείονος ἐποιούμην ἢ τὴν πόλιν ταύτην ἀγαθόν τι ἐργάσασθαι.

γ΄. Ὁρᾶν δὲ [4] χρὴ, ὦ Ἀθηναῖοι, ὅσῳ τὰ τοιαῦτα τῶν
ὑπουργημάτων διαφέρει. τοῦτο μὲν [5] γὰρ ὅσοι τῶν πολιτῶν 84
τὰ ὑμέτερα πράγματα διαχειρίζοντες ἀργύριον ὑμῖν ἐκπορίζουσιν, ἄλλο τι ἢ τὰ ὑμέτερα ὑμῖν διδόασι; τοῦτο δὲ ὅσοι

[1] τότε οἱ τὰ [2] ὅπου [3] οὐκέτι ἕτερον περὶ
[4] Deest χρή. [5] Deest γάρ.

Οἱ τὰ ἐναντία] Videtur articulus prior, οἱ, h. l. delendus esse. jam constabat, Atheniensium eos, qui in castris apud Samum essent, diversa a CCCC viris sentire. Reisk.

Καὶ ἐπειδὴ] Καὶ videtur delendum, aut aliquid deesse. Idem.

Εἰς γὰρ —] Locus affectus. Num εἰς γὰρ τοὺς θεοὺς ἧκεν (aut ἦλθεν) ἂν αὐτοῖς τὰ ὀνείδη. Nam si me abstractum ab ara occidissent, infamiam impietatis erga deos ipsi sibi contraxissent. οὗτοί με — hi (dii puta) me —. Idem.

Βουληθέντων τε] Malim γε, pro γὰρ, nam, cum illi CCCC viri me vellent occidere —. Idem.

Κακοῦσθαι] Summum enim in discrimen atque incredibilem perturbationem conjecerat rempublicam scelus hermarum mutilatorum. Idem.

Ἀπολοίμην] In optativo. quia in discrimen exitii adducebatur, in quo pæne perisset. Idem.

Εὐθαρσεῖν] In Aldina est ἐνθαρσεῖν. quæ lectio possit etiam probari. Idem.

Ὅπου] Leg. ὅποι. *quoquoversus*. Idem.

Ὁρᾶν] Π. ὁρᾶτε. H. Stephan. Ego malim ὁρᾶν servare, sed sic, ut post ὁρᾶν δὲ addatur aut πάρεστιν, aut ἄξιον. Idem.

Τὰ τοιαῦτα] Talia officia atque ministeria, qualia ego vobis præstiti. Idem.

Διαφέρει] Præstent aliis ministeriis, quæ vulgo vobis, non gratuita, sed pro mercede a vobis danda, vobis præstantur. Idem.

στρατηγοὶ γενόμενοι καλόν τι τὴν πόλιν κατεργάζονται, τί ἄλλο ἢ μετὰ [1] τῆς τῶν ὑμετέρων σωμάτων ταλαιπωρίας τε 22. καὶ κινδύνων, καὶ ἔτι τῶν κοινῶν χρημάτων [2] δαπάνης, ποιοῦσιν ὑμᾶς εἴ τι τυγχάνουσιν ἀγαθόν; ἐν ᾧ καὶ ἄν τι ἐξαμάρτωσιν, οὐκ αὐτοὶ τῆς σφετέρας [3] αὐτῶν ἁμαρτίας δίκην διδόασιν, ἀλλ' ὑμεῖς ὑπὲρ τῶν ἐκείνοις ἡμαρτημένων. ἀλλ' ὅμως οὗτοι στεφανοῦνταί γε ὑφ' ὑμῶν καὶ ἀνακηρύττονται ὡς ὄντες ἄνδρες ἀγαθοί. καὶ οὐκ ἐρῶ ὡς οὐ δικαίως· μεγάλη γάρ ἐστιν ἀρετὴ, ὅςτις τὴν ἑαυτοῦ πόλιν ὁτῳοῦν δύναται τρόπῳ ἀγαθόν τι [4] ἐργάζεσθαι. ἀλλ' οὖν γινώσκειν γε χρὴ, ὅτι ἐκεῖνος ἂν εἴη [5] πολὺ πλείστου ἄξιος ἀνὴρ, ὅςτις τοῖς ἑαυτοῦ παρακινδυνεύων χρήματί τε καὶ σώματι τολμῴη ἀγαθόν τι ποιεῖν τοὺς ἑαυτοῦ πολίτας.

δ'. Ἐμοὶ τοίνυν τὰ μὲν ἤδη εἰς ὑμᾶς πεπραγμένα σχεδόν τι ἅπαντες ἂν εἰδείητε, τὰ δὲ μέλλοντά τε καὶ ἤδη πραττόμενα ἄνδρες ὑμῶν πεντακόσιοι ἐν ἀποῤῥήτῳ ἴσασιν, ἡ
85 βουλή· οὓς πολλῷ δήπου εἰκὸς ἧττον ἄν τι ἐξαμαρτεῖν, ἢ εἰ ὑμᾶς δέοι ἀκούσαντάς τι ἐν τῷ παραχρῆμα νῦν διαβουλεύσασθαι. οἱ μέν γε σχολῇ περὶ τῶν εἰσαγγελλομένων σκοποῦνται, ὑπάρχει τε αὐτοῖς, ἐάν τι ἐξαμαρτάνωσιν, αἰτίαν ἔχειν καὶ λόγον αἰσχρὸν ἐκ τῶν ἄλλων πολιτῶν· ὑμῖν δὲ οὐκ εἰσὶν ἕτεροι ὑφ' ὧν αἰτίαν ἔχοιτε· τὰ γὰρ ὑμέτερα αὐτῶν ἐφ' ὑμῖν δικαίως ἐστὶ καὶ εὖ καὶ κακῶς, ἐὰν βούλησθε, διαθέσθαι. ἅ γε μέντοι ἔξω τῶν ἀποῤῥήτων οἷόν [6] τέ μοί ἐστιν εἰπεῖν εἰς ὑμᾶς ἤδη πεπραγμένα, ἀκούσεσθε. ἐπίστασθε γάρ που, ὡς ἠγγέλθη ἡμῖν ὅτι οὐ μέλλει ἐκ Κύπρου

[1] Deest τῆς. [2] δαπανᾷν [3] Deest αὐτῶν. [4] ἐργάζεται
[5] Deest πολύ. [6] γέ

Δαπανᾷν] Lego δαπανῶντες. aut alias leg. καὶ ἔτι τῷ τῶν κοινῶν χρημάτων δαπανᾷν, ποιοῦσιν —. Idem.

Καὶ ἔτι τῶν κοινῶν χρημάτων, δαπανᾷν ποιοῦσιν ὑμᾶς, εἴ τι τυγχάνουσιν, ἀγαθόν] Neutra Reiskianarum deterior, ut opinor, nostra est emendatio: καὶ ἔτι τῶν κοινῶν χρημάτων δαπάνης, ποιοῦσιν ὑμᾶς, εἴ τι τυγχάνουσιν, ἀγαθόν. *Nonne isti duces cum corporum vestrorum miseria et periculis publicique ærarii impensa vobis præstant, si quam præstant, utilitatem?* Sluiter.

Στεφανοῦνταί γε ὑφ' ὑμῶν] Scribendum arbitror στεφανοῦνταί τε ὑφ' ὑμῶν —. Idem.

Ἐργάζεται] A Stephano est. Aldina dat ἐργάζεσθαι. quod ego equidem non mutassem. Reisk.

Τι γινώσκειν] Expungo τι, ut natum ex initio proximi vocabuli γινώσκειν. Idem.

Ἴσασιν, ἡ βουλὴ, οὓς] Ab alio adjectum ἡ βουλὴ ejiciendum esse censet Valckenaerius. Sluiter.

Ἀκούσαντάς τι ἐν τῷ π.] Pronomen τι abesse malim. Reisk.

Παραχρῆμα νῦν] Tolle comma. nam ista duo vocabula arcte cohærent. *jam nunc statim.* Idem.

Οἷόν γε] Π. οἷόν τε. H. Stephan.

Ὡς ἠγγέλθη ἡμῖν] Valckenaerius cor-

σῖτος ἥξειν ἐνταῦθα· ἐγὼ τοίνυν τοιοῦτός τε καὶ τοσοῦτος ἐγενόμην, ὥστε τοὺς ἄνδρας τοὺς ταῦτα βουλεύσαντας ἐφ' ὑμῖν καὶ πράξαντας ψευσθῆναι τῆς αὐτῶν γνώμης. καὶ ὡς 86 μὲν ταῦτα διεπράχθη, οὐδὲν προὔργου ἀκοῦσαι ὑμῖν· τὰ δὲ νυνὶ βούλομαι ὑμᾶς εἰδέναι, ὅτι αἱ μέλλουσαι νῆες ἤδη σιταγωγοὶ καταπλεῖν εἰς τὸν Πειραιᾶ εἰσὶν ὑμῖν τέτταρες καὶ δέκα, αἱ δὲ λοιπαὶ τῶν ἐκ Κύπρου ἀναχθεισῶν ἥξουσιν ἀθρόαι οὐ πολὺ ὕστερον. ἐδεξάμην δ'[1] ἂν [τὶ] πάντων χρημάτων εἶναι ἐν ἀσφαλεῖ φράσαι πρὸς ὑμᾶς ἃ καὶ τῇ βουλῇ ἐν ἀποῤῥήτῳ εἰσήγγειλα, ὅπως αὐτόθεν [2]προῄδειτε. νῦν δὲ ἐκεῖνα μὲν τότε ὅταν ἀποτελεσθῇ γνώσεσθε ἅμα καὶ ὠφεληθήσεσθε· νῦν δὲ, ὦ Ἀθηναῖοι, εἴ μοι βουληθείητε δοῦναι χάριν μικράν τε καὶ ἄπονον ὑμῖν καὶ ἅμα δικαίαν, πάνυ ἄν μοι τοῦτο ἐν μεγάλῃ ἡδονῇ γένοιτο. ὡς δὲ καὶ δικαία ἐστὶν, εἴσεσθε. ἃ γάρ μοι αὐτοὶ γνόντες τε καὶ ὑποσχόμενοι ἔδοτε, ὕστερον δὲ ἑτέροις πειθόμενοι ἀφείλεσθε, ταῦθ' ὑμᾶς, εἰ μὲν βούλεσθε, αἰτῶ, εἰ δὲ μὴ βούλεσθε, ἀπαιτῶ. ὁρῶ δὲ ὑμᾶς πολλάκις καὶ δούλοις ἀνθρώποις καὶ ξένοις παντοδαποῖς πολιτείας διδόντας τε καὶ εἰς χρήματα μεγάλας 87 δωρεὰς, οἳ ἂν ὑμᾶς φαίνωνται ποιοῦντές τι ἀγαθόν. καὶ ταῦτα μέντοι ὀρθῶς ὑμεῖς φρονοῦντες δίδοτε· οὕτω γὰρ ἂν ὑπὸ πλείστων ἀνθρώπων εὖ πάσχοιτε. ἐγὼ τοίνυν τοσοῦτον ὑμῶν μόνον δέομαι· τὸ ψήφισμα ὃ Μενίππου εἰπόντος ἐψηφίσασθε, εἶναί μοι ἄδειαν, πάλιν ἀπόδοτε. ἀναγνώσεται δὲ ὑμῖν αὐτό· ἔτι γὰρ καὶ νῦν ἐγγέγραπται ἐν τῷ βουλευτηρίῳ.

[1] ἀντὶ

[2] προειδῆτε

rexit ὑμῖν, quod et mihi pridem visum est. SLUITER.

Ἥξειν ἐνταῦθα. ἐγὼ] Distinguendum et legendum videtur sic: ἥξειν, ἐνταῦθα ἐγὼ τί; *adventurum esse* (scil. huc Athenas; quod subauditur). *Hic* (in ejusmodi tempore) *quid ego?* scil. cœpi, institui, egi? τοιοῦτος — Verum offendor illa dictione τοσοῦτος ἐγενόμην, quam non satis intelligo. Num significat *tantam operam dedi*, ut τοιοῦτος ἐγενόμην significat, *eam operam dedi?* Mihi videtur ἐγένετο leg. esse. scil. σῖτος. tanta veniebat copia frumenti, ejusque tam boni. REISK.

Τὰ δὲ νυνὶ] Quod autem ad ea attinet, quæ nunc fiunt. IDEM.

Ἀντὶ πάντων] Malim ἂν πάντων—. IDEM. Vid. p. 292. v. 19.

Εἰ δὲ μὴ βούλεσθε] Possit hoc μὴ etiam abesse. *peto, aut si mavultis, postulo.* IDEM.

Ὁρῶ δὲ] Hoc δὲ hic loci, ut alias sæpe, accipi debet pro γάρ. IDEM.

Παντοδαπῆς] Π. παντοδαποῖς. H. STEPHAN.

Πολιτείας διδόντας τε καὶ] Malim πολιτείαν τε διδόντας, καὶ —. REISK.

Ἔτι γὰρ καὶ νῦν ἐγγέγραπται (τὸ ψήφισμα) ἐν τῷ βουλευτηρίῳ] Si ita scripsisset Andocides, videtur additurus fuisse, quibus tabulis inscriptum esset decretum: nam cæteroquin quare ἐγγέγραπται? Aptius erat et magis perspicuum simplex γέγραπται. Quapropter vel sic ab Andocide scriptum arbitror, vel ἀναγέγραπται. Sæ-

ΨΗΦΙΣΜΑ.

έ. Τουτὶ τὸ ψήφισμα ὃ ἠκούσατε ψηφισάμενοί μοι, ὦ
Ἀθηναῖοι, ὕστερον ἀφείλεσθε χάριν ἑτέρῳ φέροντες. πεί-
θεσθε οὖν μοι, καὶ ἤδη παύσασθε εἴ τῳ ὑμῶν διάβολόν τι
ἐν τῇ γνώμῃ περὶ ἐμοῦ παρέστηκεν. εἰ γὰρ ὅσα οἱ ἄνθρω-
ποι γνώμῃ ἁμαρτάνουσι, τὸ σῶμα αὐτῶν μὴ αἴτιόν ἐστιν,
ὁμοῦ τὸ μὲν σῶμα τυγχάνει τοῦτ᾽ ἀναίτιον, ὅπερ τῆς αἰτίας
ἀπήλλακται, ἡ δὲ γνώμη ἀντὶ τῆς προτέρας ἑτέρα νυνὶ
88 παρέστηκεν. οὐδὲν οὖν ἔτι ὑπολείπεται, ὅτῳ ἂν μοι δικαίως
διαβεβλῆσθε. ὥσπερ δὲ τῆς τότε ἁμαρτίας τὰ ἀπὸ τῶν
ἔργων σημεῖα ἔφατε χρῆναι πιστότατα ποιούμενοι κακόν
με ἄνδρα ἡγεῖσθαι, οὕτω καὶ ἐπὶ τῇ νῦν εὐνοίᾳ μὴ ζητεῖτε
ἑτέραν βάσανον ἢ τὰ ἀπὸ τῶν νυνὶ ἔργων σημεῖα ὑμῖν γινό-
μενα. πολὺ δέ μοι προσήκει ταῦτα μᾶλλον ἐκείνων, καὶ τῷ 23. 1
γένει συνηθέστερά ἐστι. τάδε γὰρ οὐ ψευσαμένῳ μοι λαθεῖν
οἷόν τ᾽ ἐστι τούς γε πρεσβυτέρους ὑμῶν, ὅτι ὁ τοῦ ἐμοῦ

pius hæc verba permutata sunt, v. g. apud Lysiam in Nicomachum p. 183. v. 27. ed. Steph. Est autem verbum ἀναγράφειν proprium et de legibus, et de aliis rebus, quæ solenniter describuntur, et in tabulas referuntur, ut passim in d. Or. et pro Polystrato p. 159. v. 39. εἰ ξένος τις εὐεργέτης ἀναγραφῆναι ἠξίου: Demosthenes in Neæram p. 1381. v. 10. ed. R. τοὺς δοκιμασθέντας ἀναγραφῆναι ἐν στήλῃ λιθίνῃ. Eratque hic mos Athenis, ut leges vel recens perlatas vel denuo probatas publica auctoritate describi (ἀναγράφεσθαι) curarent. Vid. Andocidem de Myster. p. 11. v. 22. 27. et 34. p. 12. v. 10. ed. Steph. Æschinem in Timarch. p. 2. v. 3. in Ctesiphont. p. 59. init. ed. Steph. Conf. et Demosthenem in Timocrat. 701. v. 14. p. 707. v. 12. Sluiter.

Διαβαλόντι] Π. διάβολόν τι, ἤ, διαβολή τις. H. Stephan.

Ὁμοῦ] Imo vero ἐμοῦ. Reisk.

Τυγχάνει τοῦτ᾽ ἀναίτιον, ὅπερ τῆς αἰτίας ἀπήλλακται] Obscura hæc et tautologiæ similia non satis intelligo. Et si vel possit etiam intelligi, mera tamen est cavillatio. Ecqui enim corpus per se unquam peccare potest sine mente? et quæ mens puniri sine corpore? Semper hoc est glaucoma sophisticum. Sed videtur scripsisse: ἐμοῦ τὸ μὲν σῶμα τυγχάνει ταὐτὸν ὄν, ὅπερ τ. αἰτ. ἀπ. *corpus quidem meum idem est, quod ante fuit (atqui corpus hoc culpa vacat), mens autem, quæ culpam admisit, alia nunc est.* Idem.

Τὸ σῶμα αὐτῶν μὴ αἴτιόν ἐστι κ. τ. λ.] De hisce, quæ obscura judicavit Reiskius et emendare conatus est, Luzacii sententiam ipsius verbis exponam. "Hæc obscura esse et tautologiæ similia, quin glaucoma sophisticum, vere judicat Reiskius: sed levi mutatione hæ nubes, nisi fallor, dispellentur: μὴ αἴτιον transeat in vocem Atticam, et a Budæo ac Stephano tractatam μεταίτιον, contrariæ plane significationis, hoc modo: εἰ γὰρ ὅσα οἱ ἄνθρωποι γνώμῃ ἁμαρτάνουσι, τὸ σῶμα αὐτῶν μεταίτιον ἐστὶν, ὁμοῦ (vel melius ὁμῶς) τὸ μὲν σῶμα τυγχάνει τοῦτ᾽ ἀναίτιον κ. τ. λ. Tunc est antapodosis et idonea inter duo periodi membra oppositio: μεταίτιον — ἀναίτιον. *Etenim, si quodcumque homines animo conceptum crimen perpetrant, corpus eorum illius criminis particeps est ac culpæ consors pœnam patitur, ita pariter, ab altera parte, corpus illud extra crimen pœnamque esse debet, quod omni culpa vacat et ab accusatione remotum est, cujus autem mens a priore mente mutata est et plane alia.* Nimirum pristinos mores pristinumque animum jam abjurabat Andocides; indeque efficiebat, cum non nisi mente peccasset, corpus etiam suum extra pœnam esse debere. Sluiter.

Σημεῖα —] Verba trajectione conturbata sic videntur in ordinem redigenda: τὰ ἀπὸ τῶν ἔργων σημεῖα πιστότατα ποιούμενοι, ἔφατε χρῆναι κακόν με ἄνδρα ἡγεῖσθαι. Reisk.

πατρὸς πρόπαππος Λεωγόρας στασιάσας πρὸς τοὺς τυράννους ὑπὲρ τοῦ δήμου, ἐξὸν αὐτῷ [1] διαλλαχθέντι τῆς ἔχθρας καὶ γενομένῳ κηδεστῇ ἄρξαι μετ' ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν τῆς πόλεως, εἵλετο μᾶλλον ἐκπεσεῖν μετὰ τοῦ δήμου καὶ φεύγων κακοπαθεῖν μᾶλλον ἢ προδότης αὐτῶν καταστῆναι. ὥστ' ἔμοιγε καὶ διὰ τὰ τῶν προγόνων ἔργα εἰκότως ὑπάρχει δημοτικῷ εἶναι, εἴπερ τι ἄλλο νῦν γε φρονῶν τυγχάνω. ὧν καὶ ἕνεκα εἰκὸς ὑμᾶς, ἐὰν χρηστὸς ὢν ἀνὴρ εἰς ὑμᾶς φαίνωμαι, προθυμότερόν μου ἀποδέχεσθαι τὰ πραττόμενα. τὸ δὲ δόντας ἐμοὶ τὴν ἄδειαν ἀφελέσθαι ὑμᾶς, εὖ ἴστε ὅτι οὐδεπώ ποτε ἠγανάκτησα· ὅπου γὰρ ὑπὸ τῶν ἀν- 89
δρῶν τούτων αὐτοὶ εἰς ὑμᾶς αὐτοὺς ἐπείσθητε τὰ μέγιστα ἐξαμαρτεῖν, ὥστε ἀντὶ τῆς ἀρχῆς δουλείαν ἀλλάξασθαι, ἐκ δημοκρατίας δυναστείαν καταστήσαντες, τί ἂν τις ὑμῶν θαυμάζοι καὶ εἰς ἐμὲ εἴ τι ἐπείσθητε ἐξαμαρτεῖν; βουλοίμην μέντ' ἄν, ὥσπερ ἐν τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν πράγμασιν, ἐπειδὴ ἐξουσίαν ἐλάβετε, τὰς τῶν ἐξαπατησάντων ὑμᾶς ἀκύρους ἔθετε βουλάς, οὕτω καὶ ἐν ᾧ περὶ ἐμοῦ ἐπείσθητε γνῶναί τι ἀνεπιτήδειον, ἀτελῆ τὴν γνώμην [2] αὐτῶν ποιῆσαι, καὶ μήτε ἐν τούτῳ μήτε [3] ἐν ἑτέρῳ τῳ τοῖς ὑμῶν αὐτῶν ἐχθίστοις ὁμόψηφοί ποτε γένησθε.

[1] διαλλαχθέντα [2] αὐτῶν [3] Deest ἐν.

Πρόπαππος] Reddidi ac si legissem: πατρόπαππος. *avus paternus.* IDEM. Ad hoc Valckenaerius, consentiens cum iis quæ, quæ Cap. I. monuimus, scripserat: "Legendum πάππος. Leogoras ille ipsius erat Andocidis πρόπαππος, quod vel e nomine liquet, sed manifestum est e p. 14. v, 22. ed. Steph. στρατηγοῦντος Λεωγόρου τοῦ προπάππου τοῦ ἐμοῦ. SLUITER.

Διαλλαχθέντα] Π. διαλλαχθέντι. H. STEPHAN.

Εἶναι εἴπερ τι] Π. εἶναι, ὃ, εἴπερ τι ἄλλο, νῦν —. H. STEPHAN. Mihi videtur auctoris sententia hæc ferme postulare — εἶναι, καὶ ὅτι, εἰ καὶ μὴ πρότερον, ἀλλὰ νῦν γε φρονῶν τυγχάνω. *et quod, antea si non sapui, nunc certe sapio.* REISK. F. εἰ περὶ τὰ ἄλλα (aut περὶ τἄλλα) νῦν γε φρονῶν τυγχάνω. *si in cæteris rebus nunc certe sapio.* Lys. Def. pro Mantith. p. 145. v. 37. ed. Steph. ἀξιῶ δὲ, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὡς εὔνους εἰμὶ τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι —, μηδέν πώ μοι πλέον εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνωμαι περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκὼς —, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χείρους εἶναι.

Εἰκότως ὑπάρχει — τυγχάνω] Luzacius legit: εἰκότως ὑπάρχον δημοτικῷ εἶναι, εἴπερ τι ἄλλο τε, νῦν γε φρονῶν τυγχάνω. "Sic νῦν γε habet (inquit), cui opponatur ἄλλο τε, quod omnino requiritur. *Ita ut, quum ad me, propter majorum facinora, omnino probabiliter pertineat popularem esse, si alio tempore aliter fortassis senserim, nunc certe* (a priore mente mutatus) *sic sentio.*" SLUITER. Sententia et obscura et manca. equidem conjeci: καὶ εἴπερ τι ἡμάρτηκα, ἀλλὰ νῦν γε φρονῶν τυγχάνω. *Ad Xen. Cyrop.* l. viii. c. 8. §. 20. SCHNEIDER.

Γένησθε] Verbum ultimum Orationis γένησθε mutari malim in γενέσθαι, quia, æque ac præcedens ποιῆσαι, rectius videtur pendere a βουλοίμην, quam absolute dici. SLUITER.

ΑΝΔΟΚΙΔΟΥ

ΛΟΓΟΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΥΣ ΕΙΡΗΝΗΣ.

I. OTT. SLUITERI

AD

ORATIONEM ANDOCIDIS

DE PACE CUM LACEDÆMONIIS

PRÆFATIO.

NON germanam Andocidis esse hanc Orationem, præter Dionysium Halicarnasseum, Auctore Argumenti teste, judicarunt etiam alii, aut saltem dubitarunt, an vere esset ab Andocide conscripta: Harpocration, qui ter eam laudat, semper addit εἰ γνήσιος: Tib. Hemsterhusius ad Aristophanis Plutum p. 474. "Andocides (inquit), seu verus sit, sive ficto nomine suppositus, in initio περὶ τῆς πρὸς Λακεδαιμονίους εἰρήνης. Additque illum et Æschinem prope finem Orationis *de male obita Legatione*, (p. 51. v. 13. ed. Steph.) verbis scripsisse tam similibus, ut alter ab altero fuisse mutuatus videatur." 'Andocides, seu quis alius Orator de Pace cum Lacedæmoniis,' testis citatur a Marklando ad Lysiam p. 477. v. 7. et 'Pseudo-Andocidem fere verbatim Æschinea transcripsisse, in Orationem suam π. τ. π. Λακ. Εἰρήνης,' idem ait ad l. l. Æschinis: Taylorus suo more non dubiam sibi visus censuram agere Lect. Lys. c. 6. p. 693. Sophistæ Orationem esse statuit, qui iisdem per omnia pæne verbis locum emendicarit, ex fine Orationis Æschineæ *de ementita legatione*, descriptis, uti fit, perperam quæ hujus erant. Valckenaerio contra accurate lecta Andocidis esse videbatur: "idem (inquit) ingenium, idem elucet scribendi color." Etiam Wesselingius ad Diod. Sic. l. XII. c. 8. et Ruhnkenius in Histor. Crit. Orat. Gr. p. 52. exscriptum ab Æschine censent Andocidem. Sic Lysiam in Or. de Bon. Aristophan. descripsisse Andocideam *de Mysteriis* Orationem, ipse animadvertit Taylorus Lect. Lys. p. 678. Ita de Lysia atque Isocrate sæpe V. D. dubitant, uter utrum expresserit; et Isocrates quidem, negans se unquam alienos pannos adsumsisse, non vereri se ait, sua ipsum dicta repetere, "ὁρῶν τοὺς ἄλλους τοῖς ἐμοῖς χρωμένους," ad Philipp. p. 101. A. Nihil igitur

mirum, si posterior ætate Æschines vetustioris Andocidis loco sit usus; neque ea satis idonea causa est, cur Andocideam a Sophista conscriptam judicemus. Quod si in historicis erret Orator, haud magis id eo valet, ut Andocidi Oratio abjudicetur, qui alibi etiam historica confundit. Quod vero eadem Æschines brevius, longius Andocides dicit, id maxime contra Taylorum facere videtur; magis enim is, qui exscribit, contrahere priorum dicta, quam stilo augere solet. Igitur, si Æschines lacinia Andocidea non potuisse uti videatur, magis in illam propendebat sententiam Valckenaerius, ut eam Æschineæ Orationi ab alio assutam arbitraretur. Quod si Andocides historica confuderit, haud insolitum illud fuisse Oratoribus Atticis animadvertebat; cum et Cæcilius a Suida v. *Καικίλιος* scripsisse dicatur *περὶ τῶν καθ' ἱστορίαν ἢ παρ' ἱστορίαν εἰρημένων τοῖς ῥήτορσι*. Præcipuus autem Oratoris error est, quod Miltiadem laudaverit pacis cum Lacedæmone auctorem, qui non Miltiades fuit, sed Cimon, uti præter alios ex Corn. Nepote in Vita Cimonis c. 3. apparet. Denique, uti in concione populi ab Andocide habitam putabat, sic pacem intelligi suspicabatur, quæ prima fuit post muros dejectos, de qua conf. Xenophon Hellen. l. V. p. 321. seq. edit. Steph. Pleraque, quæ sequuntur, historica recte sese habere judicabat Valckenaerius, ex Thucydide et Diodoro Siculo probanda. Hocce viri summi judicium, quicumque Orationem diligenter legerit, probaturum arbitror: equidem re bene perpensa, quum antea contra sentirem, his rationibus in Valckenaerii sententiam sum pertractus.

ΑΝΔΟΚΙΔΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΥΣ ΕΙΡΗΝΗΣ ΛΟΓΟΣ.

Pag. ed. H. Steph. 23. 25 — Pag. ed. Reisk.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

ΤΟΥ Ἑλληνικοῦ μηκυνομένου πολέμου, καὶ πολλὰ μὲν Ἀθηναίων κακὰ, 89
πολλὰ δὲ Λακεδαιμονίων, ὑπομεινάντων, καὶ τῶν ἑκατέρων συμμάχων, Ἀθηναῖοι πρέσβεις ἀπέστειλαν πρὸς Λακεδαιμονίους αὐτοκράτορας· ὧν ἐστὶ καὶ 90
Ἀνδοκίδης. τινῶν δὲ προταθέντων παρὰ Λακεδαιμονίων, καὶ ἀποστειλάντων κἀκείνων ἰδίους πρέσβεις, ἔδοξεν ὥστε εἴσω τεσσαράκοντα ἡμερῶν ἐπιβουλεύσασθαι τὸν δῆμον περὶ τῆς εἰρήνης. καὶ ἐπὶ τούτοις Ἀνδοκίδης συμβουλεύει τοῖς Ἀθηναίοις καταδέξασθαι τὴν εἰρήνην. Ἔστι μὲν οὖν συμβουλῆς τὸ εἶδος· κεφάλαιον δὲ τὸ συμφέρον. Φιλόχορος μὲν οὖν λέγει καὶ ἐλθεῖν τοὺς πρέσβεις ἐκ Λακεδαιμονίας, καὶ ἀπράκτους[1] ἀνελθεῖν, μὴ πείσαντος τοῦ Ἀνδοκίδου. ὁ δὲ Διονύσιος νόθον εἶναι λέγει τὸν λόγον.

α΄. ὍΤΙ μὲν εἰρήνην ποιεῖσθαι δικαίαν ἄμεινόν ἐστιν ἢ πολεμεῖν, δοκεῖτέ μοι, ὦ Ἀθηναῖοι, [2] πάντες γινώσκειν· ὅτι δὲ οἱ ῥήτορες τῷ μὲν ὀνόματι τῆς εἰρήνης συγχωροῦσι, τοῖς δ᾽ ἔργοις ἀφ᾽ ὧν ἡ εἰρήνη γένοιτο ἐναντιοῦνται, τοῦτο [3] δὲ οὐ πάντες αἰσθάνεσθε. λέγουσι γὰρ, ὡς ἔστι δεινότατον τῷ δήμῳ, γενομένης εἰρήνης, ἡ νῦν οὖσα πολιτεία μὴ καταλυθῇ. εἰ μὲν οὖν μηδεπώποτε [4] πρότερον ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων εἰρήνην ἐποιήσατο πρὸς Λακεδαιμονίους, εἰκότως ἂν ἐφοβούμεθα αὐτὸ διά τε τὴν ἀπειρίαν τοῦ [5] ἔργου διά τε τὴν ἐκείνων ἀπιστίαν· ὅπου δὲ πολλάκις ἤδη πρότερον εἰρήνην ἐποιή- 91
σατε δημοκρατούμενοι, πῶς οὐκ εἰκὸς ὑμᾶς πρῶτον ἐκεῖνα σκέψασθαι τὰ τότε γενόμενα; χρὴ γὰρ, ὦ Ἀθηναῖοι,

[1] ἐπανελθεῖν [2] Deest πάντες. [3] Deest δέ.
[4] Deest πρότερον. [5] ἔργου, καὶ διὰ τὴν

Εἰρήνην] F. εἰρήνη. Ita reddidit Pulnæus: *verbotenus paci favent.* quære tamen. Taylor.

Δεινότατον] Id est h. l. *μεστὸν πλείστου δέους, admodum metuendum.* Reisk.

Τὴν ἐκείνων ἀπιστίαν] Propterea quod iis fidi nullo modo potest. Idem.

Ἐποιήσατε] Imo vero ἐποιήσασθε in medio. quod modo præcessit. Idem.

Χρὴ γὰρ, ὦ Ἀθηναῖοι,—] Prudentissimum hoc præceptum, quod paullo diversis verbis infra bis repetit p. 27. v. 9. et 32. ed. Steph. et aliis imitatione et Patribus Ecclesiæ laude dignum visum est. Clemens Alexandrinus Strom. l. vi. p. 747. postquam similia duo Euripidis loca laudavit,

τεκμηρίοις χρῆσθαι τοῖς πρότερον γενομένοις περὶ τῶν μελ-
λόντων ἔσεσθαι. ἡνίκα τοίνυν ἦν μὲν ὁ πόλεμος ἡμῖν ἐν Εὐ-
βοίᾳ, Μέγαρα δὲ εἴχομεν καὶ Πηγὰς καὶ Τροιζῆνα, εἰρήνης
ἐπεθυμήσαμεν, καὶ Μιλτιάδην τὸν Κίμωνος ὠστρακισμένον
καὶ ὄντα ἐν Χεῤῥονήσῳ κατεδεξάμεθα δι' αὐτὸ τοῦτο, πρό-
ξενον ὄντα Λακεδαιμονίων, ὅπως πέμψαιμεν [1]ἐς Λακεδαί-
μονα προκηρυκευσόμενον περὶ σπονδῶν. καὶ τότε ἡμῖν εἰρήνη
ἐγένετο πρὸς Λακεδαιμονίους ἔτη πέντε, καὶ ἐνεμείναμεν 24. 1
ἀμφότεροι ταύταις ταῖς σπονδαῖς ἔτη τριακαίδεκα. ἐν δὴ
τοῦτο, ὦ Ἀθηναῖοι, πρῶτον σκεψώμεθα. ἐν ταύτῃ τῇ εἰρήνῃ
ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων ἔσθ' ὅπου κατελύθη; οὐδεὶς ἀπο-
δείξει. ἀγαθὰ δὲ ὅσα ἐγένετο διὰ ταύτην τὴν εἰρήνην, ἐγὼ
ὑμῖν φράσω. πρῶτον μὲν τὸν Πειραιᾶ [2]τότε ἐτειχίσαμεν ἐν
τούτῳ τῷ χρόνῳ, εἶτα τὸ μακρὸν τεῖχος τὸ βόρειον· ἀντὶ δὲ
τῶν τριηρῶν αἳ τότε ἡμῖν ἦσαν παλαιαὶ καὶ ἄπλοι, αἷς
βασιλέα καὶ βαρβάρους καταναυμαχήσαντες ἠλευθερώσα-
μεν τοὺς Ἕλληνας, ἀντὶ τούτων τῶν νεῶν ἑκατὸν τριήρεις

[1] εἰς

[2] Deest τότε.

hinc expressa ait verba Hyperidis: ἃ δ' ἐστὶν ἀφανῆ, ἀνάγκη τοὺς διδάσκοντας τεκμηρίοις καὶ τοῖς εἰκόσι ζητεῖν. Deinde addit: Ἰσοκράτους τε αὖ εἰπόντος, Δεῖ δὲ τὰ μέλλοντα τοῖς προγεγενημένοις τεκμαίρεσθαι· Ἀνδοκίδης οὐκ ὀκνεῖ λέγειν, Χρὴ γὰρ τεκμηρίοις χρῆσθαι τοῖς πρότερον γενομένοις περὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι· quasi Andocides ex Isocrate, non hic ex illo, sua hauserit: forte et scriptor ille, quem compilavit Clemens, spuriam Orationem *de Pace* habuit, nisi inverso ordine verba illius descripserit Clemens. Ex hoc autem, quemadmodum et ex Eusebio et Cyrillo Alexandrino, sua cougessit Theodoretus Serm. vi. p. 581. A. (p. 102. v. 6. edit. Sylburg.) qui et Andocidis locum ita descripsi Χρὴ τεκμηρίοις κεχρῆσθαι τοῖς προγεγενημένοις περὶ τῶν μελλόντων. Locus, quem illi citant, Isocratis exstat in Panegyrico p. 70. A. ubi tamen exempla edita non habent τοῖς προγεγενημένοις, sed τοῖς γεγενημένοις. Similiter locum Andocidis expressit Lysias p. 173. v. 31. ed. Steph. Χρὴ τοίνυν — τοῖς πρότερον γεγενημένοις παραδείγμασι χρωμένους, βουλεύεσθαι περὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι. Ante reliquos autem idem jam dixerat Sophocles in Œd. Tyr. v. 915.

—— —— οὐδ', ὁποῖ' ἀνὴρ
Ἔννους, τὰ καινὰ τοῖς πάλαι τεκμαίρεται.

Sluiter.

Πηγὰς] Harpocration ex h. l. citans dicit esse, τόπον ἐν Μεγάροις, auctore Hellanico. Pegas simul cum Megaris in Atheniensium fuisse potestate, et Thucydide auctore constat l. i. c. 103. (ad q. l. Scholiasta dicit fuisse ἐμπόριον πλησίον Μεγάρων) c. 107. et c. 111. Idem.

Μιλτιάδην τὸν Κίμωνος] Non Miltiades Cimonis, sed Cimo Miltiadis, fuit, qui pacem hanc cum Lacedæmoniis sancivit, si fides habenda sit Æmilio, Plutarcho, et Diodoro Sic. Vid. tamen Æschin. p. 51. 14. ed. Steph. Taylor.

Πέντε] Quid? Num ἔτη τριακαίδεκα ἐκ τῶν πέντε? Ita omnino sequeretur, ut lectio stat. Non profecto Miltiades pacem in quinquennium solummodo pepigit cum Lacedæmoniis, sed in annum quinquagesimum, si fides Æschini. margo quoque Pulnæi dat: Alii, quinquaginta. Idem.

Πέντε] Imo vero εἰς ἔτη πεντήκοντα, ut recte Taylor ex Æschine in Lection. Lysiacis c. 6. emendat. Reisk. Corrupta Andocidis verba sic restituo: εἰρήνη ἐγένετο πρὸς Λακεδαιμονίους ἔτη πεντήκοντα. Nam annorum quinquaginta, et non quinque pax hæc fuit; etsi tredecim tantum ex istis sarta tecta. *In Athen. Att.* l. iii. c. 11. Meursius.

Ἄπλοι] Ἄπλοαι. Taylor.

ἐναυπηγησάμεθα· καὶ πρῶτον τότε τριακοσίους ἱππεῖς κατ- 92
εστησάμεθα, καὶ τοξότας τριακοσίους Σκύθας ἐπριάμεθα. καὶ ταῦτα ἐκ τῆς εἰρήνης τῆς πρὸς Λακεδαιμονίους ἀγαθὰ τῇ πόλει καὶ δύναμις τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων ἐγένετο. μετὰ δὲ ταῦτα δι' Αἰγινήτας εἰς πόλεμον κατέστημεν, καὶ πολλὰ κακὰ παθόντες, πολλὰ δὲ ποιήσαντες, ἐπεθυμήσαμεν πάλιν τῆς εἰρήνης· καὶ ἡρέθησαν δέκα ἄνδρες ἐξ Ἀθηναίων ἁπάντων πρέσβεις εἰς Λακεδαίμονα περὶ εἰρήνης αὐτοκράτορες, ὧν ἦν [1] καὶ Ἀνδοκίδης ὁ πάππος ὁ ἡμέτερος. οὗτοι ἡμῖν εἰρήνην ἐποιήσαντο πρὸς Λακεδαιμονίους ἔτη τριάκοντα. καὶ ἐν τοσούτῳ χρόνῳ ἔστιν ὅπου, ὦ Ἀθηναῖοι, ὁ δῆμος κατελύθη; τί [2] δέ; πράττοντές τινες δήμου κατάλυσιν ἐλήφθησαν; οὐκ ἔστιν ὅστις ἀποδείξει, ἀλλ' αὐτὸ τὸ ἐναντιώτατον. αὕτη γὰρ ἡ εἰρήνη τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων ὑψηλὸν ἦρε καὶ κατέστησεν ἰσχυρὸν οὕτως, ὥστε πρῶτον μὲν ἐν τούτοις τοῖς ἔτεσιν εἰρήνην λαβόντες ἀνηνέγκαμεν χίλια τάλαντα εἰς τὴν ἀκρόπολιν, καὶ νόμῳ κατεκλείσα- 93
μεν ἐξαίρετα εἶναι τῷ δήμῳ· τοῦτο δὲ τριήρεις ἄλλας ἑκατὸν ἐναυπηγησάμεθα, καὶ ταύτας ἐξαιρέτους ἐψηφισάμεθα εἶναι, νεωσοίκους τε ᾠκοδομησάμεθα, χιλίους τε καὶ διακοσίους ἱππέας καὶ τοξότας τοσούτους ἑτέρους κατεστήσα-

[1] Deest καί. [2] δαὶ

Καὶ δύναμις] Malim: καὶ αὕτη ἡ δύναμις. et sic quoque paulo post p. 310. 23. Reisk.

Πολλὰ κακὰ παθόντες, πολλὰ δὲ ποιήσαντες] Alius quis dicendi paulo diligentior, dicturus erat πολλὰ μὲν κακὰ παθόντες, πολλὰ δὲ καὶ ποιήσαντες. Idem.

Εὑρέθησαν] Π. ᾑρέθησαν. H. Stephan.

Ἔτη] Malim εἰς ἔτη. finis vocabuli præcedentis Λακεδαιμονίους potuit præpositionem εἰς absorbere. Reisk.

Τί δαὶ] Malim hic loci quidem τί δέ. Idem.

Αὕτη γὰρ ἡ εἰρήνη —] Vid Meurs. Cecrop. c. 26.

Εἰρήνην λαβόντες] Vocabulum prius mihi suspectum est. videtur in eo potius nomen urbis aut regionis alicujus ab Atheniensibus captæ et domitæ latere, e. c. Αἴγινήν. Sed conferenda historia, quod mihi nunc non vacat. Aut pro λαβόντες leg. est ἄγοντες. Reisk.

Ἐν τούτοις τοῖς ἔτεσιν εἰρήνην λαβόντες] "Illa Reiskii conjectura (ait Luzacius) ut εἰρήνην in Αἴγινην mutetur, nihili est: cæterum me non offendit locutio ἐν τούτοις τοῖς ἔτεσιν εἰρήνην λαβόντες, *cum per istos annos pacem accepissemus acceptaque servassemus*, seu *pace accepta fruiti fuissemus*." Altera Reiskii conjectura, εἰρήνην ἄγοντες, priori illa majorem habet speciem, maxime propter locum Æschinis, qui et ipse dicit p. 51. v. 20. ed. Steph. εἰρήνην ἔτη τριάκοντα ἠγάγομεν: tum quia dictio εἰρήνην ἄγειν passim est obvia, et in hac quidem Oratione sæpius occurrit, ut p. 26. v. 5. p. 27. v. 7. p. 28. v. 22. ed. Steph. et Isocratem Panegyr. p. 62. E. p. 77. A. Areopag. p. 140. c. et alibi: sic et σπονδὰς ἄγειν infra dicitur p. 26. v. 15. Sluiter.

Ἐξαιρέτους] Subaudi e præmissis τῷ δήμῳ. proprias reipublicæ, ut non possent aliis usibus, quam ejus, impendi. Reisk.

Νεωσοίκους] Ex h. l. citant Harpocration et Suidas, ad verbum eandem repetentes notam, quæ ut Ulpiani exstat ad Demosthenem de Cherrhoneso p. 191. v. 16. Sluiter.

μεν, καὶ τὸ τεῖχος τὸ μακρὸν τὸ νότιον ἐτειχίσθη. ταῦτα ἐκ τῆς εἰρήνης τῆς πρὸς Λακεδαιμονίους ἀγαθὰ τῇ πόλει καὶ δύναμις τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων ἐγένετο. πάλιν δὲ διὰ Μεγαρέας πολεμήσαντες καὶ τὴν χώραν τμηθῆναι προέμενοι, πολλῶν ἀγαθῶν στερηθέντες αὖθις τὴν εἰρήνην ἐποιησάμεθα, ἣν ἡμῖν Νικίας ὁ Νικηράτου κατειργάσατο. οἶμαι δ' ὑμᾶς ἅπαντας εἰδέναι τοῦτο, ὅτι διὰ ταύτην τὴν εἰρήνην ἑπτακισχίλια μὲν τάλαντα νομίσματος εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἀνηνέγκαμεν, ναῦς δὲ πλείους ἢ τετρακοσίας ἐκτησάμεθα, καὶ φόρος προσῄει κατ' ἐνιαυτὸν πλέον ἢ διακόσια καὶ χίλια τάλαντα, καὶ Χερρόνησόν τε εἴχομεν καὶ Νάξον καὶ Εὐβοίας πλέον ἢ τὰ δύο μέρη· τάς τε ἄλλας ἀποικίας καθ'
94 ἕκαστον διηγεῖσθαι μακρὸς ἂν εἴη λόγος. ταῦτα δ' ἔχοντες τὰ ἀγαθὰ πάλιν κατέστημεν εἰς πόλεμον πρὸς Λακεδαιμονίους, πεισθέντες καὶ τότε ὑπ' Ἀργείων.

β'. Πρῶτον μὲν οὖν, ὦ Ἀθηναῖοι, τούτου ἀναμνήσθητε, τί ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς ὑπεθέμην τῷ λόγῳ. [1] ἄλλο τι ἢ τοῦτο, ὅτι διὰ τὴν εἰρήνην οὐδεπώποτε ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων [2] κατελύθη; οὐκοῦν ἀποδέδεικται, καὶ οὐδεὶς ἐξελέγχει με ὡς οὐκ ἔστι ταῦτα ἀληθῆ. ἤδη δέ τινων ἤκουσα λεγόντων ὡς ἐκ τῆς τελευταίας εἰρήνης τῆς πρὸς Λακεδαιμονίους οἵ τε τριάκοντα κατέστησαν, πολλοί τε Ἀθηναίων κώνειον πίοντες ἀπέθανον, οἱ δὲ φεύγοντες ᾤχοντο. ὁπόσοι οὖν ταῦτα λέγουσιν, οὐκ ὀρθῶς γινώσκουσιν· εἰρήνη γὰρ καὶ σπονδαὶ πολὺ διαφέρουσι σφῶν αὐτῶν. εἰρήνην μὲν γὰρ ἐξ ἴσου ποιοῦνται πρὸς ἀλλήλους ὁμολογήσαντες περὶ ὧν ἂν διαφέρωνται· σπονδὰς δὲ, ὅταν κρατήσωσι κατὰ τὸν πόλεμον, οἱ κρείττους τοῖς ἥττοσιν ἐξ ἐπιταγμάτων ποιοῦνται, ὥσπερ ἡμῶν κρατήσαντες Λακεδαιμόνιοι τῷ πολέμῳ ἐπέταξαν ἡμῖν καὶ [3] τὰ τείχη καθαιρεῖν καὶ τὰς ναῦς παραδιδόναι καὶ

[1] ἄλλο ὅ,τι ἢ τοῦτο; [2] κατελύθη. [3] Deest τά.

Τὰ δύο μέρη] subaudi ἀπὸ τῶν τριῶν. *de tribus partibus duas.* Reisk.

Ἄλλο ὅ,τι ἢ τοῦτο] Malim: οὐκ ἄλλο τι ἢ τοῦτο. *non aliud vel nil aliud, quam hoc.* Idem. Leg. ἄλλο τι ἤ. Sluiter.

Ἐξελέγχει] F. ἐξελέγξει. Taylor. Malim ἐξελέγξει, ut supra p. 308. 11. et p. 309. 13. ἀποδείξει. Sluiter.

Εἰρήνη — σπονδὰς] Cum hoc loco de discrimine εἰρήνης et σπονδῶν Luzacius confert Isocratem in Archidamo p. 126. D. χρὴ τοὺς βουλομένους ἐλευθέρους εἶναι, τὰς μὲν ἐκ τῶν ἐπιταγμάτων συνθήκας φεύγειν, ὡς ἐγγὺς δουλείας οὔσας· ποιεῖσθαι δὲ τὰς διαλλαγὰς, ὅταν ἢ περιγένωνται τῶν ἐχθρῶν, ἢ τὴν αὐτῶν δύναμιν ἐξισώσωσι τῇ τῶν πολεμίων· ὡς τοιαύτην ἕκαστοι τὴν εἰρήνην ἕξουσιν, οἵανπερ ἂν τοῦ πολέμου ποιήσωνται τὴν διάλυσιν. Idem.

Καὶ τείχη] Malim τὰ τείχη. Reisk.

τοὺς φεύγοντας καταδέχεσθαι. τότε μὲν οὖν σπονδαὶ κατ᾽
25. ἀνάγκην ἐξ ἐπιταγμάτων ἐγένοντο· νῦν δὲ περὶ εἰρήνης βουλεύεσθε. σκέψασθε δὲ ἐξ αὐτῶν τῶν γραμμάτων, ἅ τε ἡμῖν ἐν τῇ στήλῃ γέγραπται, ἐφ᾽ οἷς τε νῦν ἔξεστι τὴν εἰρήνην ποιεῖσθαι. ἐκεῖ μὲν γέγραπται [1] τὰ τείχη καθαιρεῖν, ἐν δὲ 95
τοῖσδε ἔξεστιν οἰκοδομεῖν· ναῦς ἐκεῖ μὲν δώδεκα κεκτῆσθαι, νῦν δ᾽ ὁπόσας ἂν βουλώμεθα· Λῆμνον δὲ καὶ Ἴμβρον καὶ Σκῦρον τότε μὲν ἔχειν τοὺς ἔχοντας, νῦν δὲ ἡμετέρας εἶναι· καὶ φεύγοντας νῦν μὲν οὐκ ἐπάναγκες οὐδένα καταδέχεσθαι, τότε δ᾽ ἐπάναγκες, ἐξ ὧν ὁ δῆμος κατελύθη. τί ταῦτα ἐκείνοις ὁμολογεῖ; τοσοῦτον οὖν ἔγωγε, ὦ Ἀθηναῖοι, διορίζομαι περὶ τούτων, τὴν μὲν εἰρήνην σωτηρίαν εἶναι τῷ δήμῳ καὶ δύναμιν, τὸν δὲ πόλεμον δήπου κατάλυσιν γίνεσθαι. περὶ μὲν οὖν τούτων ταῦτα λέγω.

γ΄. Φασὶ δέ τινες ἀναγκαίως νῦν ἡμῖν ἔχειν πολεμεῖν· σκεψώμεθα οὖν πρῶτον, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, διὰ τί καὶ [2] πολεμήσωμεν. οἶμαι [3] γὰρ ἂν πάντας ἀνθρώπους ὁμολογῆσαι διὰ τάδε δεῖν πολεμεῖν, ἢ ἀδικουμένους ἢ βοηθοῦντας ἠδικημένοις. ἡμεῖς τοίνυν αὐτοί τε ἠδικούμεθα, Βοιωτοῖς τε ἀδικουμένοις ἐβοηθοῦμεν. εἰ τοίνυν ἡμῖν τέ ἐστι τοῦτο παρὰ Λακεδαιμονίων, [4] τὸ μηκέτι ἀδικεῖσθαι, Βοιωτοῖς τε δέδοκται ποιεῖσθαι τὴν εἰρήνην, ἀφεῖσιν Ὀρχομενὸν αὐτόνομον, τίνος ἕνεκα [2] πολεμήσωμεν; ἵνα ἡ πόλις ἡμῖν ἐλευθέρα ᾖ; ἀλλὰ τοῦτό γε αὐτῇ ὑπάρχει. ἀλλ᾽ ὅπως ἡμῖν τείχη γένηται; 96
ἔστι καὶ ταῦτα ἐκ τῆς εἰρήνης. ἀλλ᾽ ἵνα τριήρεις ἐξῇ [5] ναυπηγεῖσθαι καὶ τὰς οὔσας ἐπισκευάζειν καὶ κεκτῆσθαι; καὶ τοῦτο ὑπάρχει· τὰς γὰρ πόλεις αὐτονόμους αἱ συνθῆκαι

[1] Deest τά. [2] πολεμήσομεν [3] γὰρ ἅπαντας
[4] τὸ μηκέτι ἀδικεῖσθαι παρὰ Λακεδαιμονίων [5] ναυπηγῆσαι

Ἐν τῇ στήλῃ] Eo in fœdere, quod cum Lysandro inibatis. Idem.

Ἐκεῖ μὲν γέγραπται τείχη καθαιρεῖν] Malim: ἐκεῖ μὲν γε [quod idem atque γὰρ hic significabit] γέγραπται, τὰ τείχη καθ. Idem.

Οἰκοδομεῖν ναῦς] Peccat interpunctio. Sic enim interpungendum: οἰκοδομεῖν. hic desinit sententia: nam subauditur e præmissis, commune τὰ τείχη. tum nova incipit sententia. ναῦς ἐκεῖ μὲν —. Idem.

Δήπου] F. δήμου. Taylor. Num leg. δήμου. ad hunc modum: τὸν δὲ πόλεμον δήμου κατάλυσιν γίνεσθαι. Reisk.

Ὁμολογῆσαι διὰ τάδε] Π. ὁμολογήσειν διὰ τ., ἢ, ὁμολογῆσαι ἂν διὰ τ. H. Stephan.

Ἀφεῖσιν] Sic dedi de meo, in dativo plurali participii aoristi secundi, pro vulgato ἀφήσειν. Reisk.

Ναυπηγῆσαι] Malim ναυπηγεῖσθαι. Idem.

Καὶ κεκτῆσθαι] Malim hæc duo vocabula prorsus abesse, aut sic legi: καὶ ἄλλας (vel ἄλλως) κεκτῆσθαι. Idem.

ποιοῦσιν. ἀλλ᾽ ὅπως τὰς νήσους κομισώμεθα, Λῆμνον καὶ Σκῦρον καὶ Ἴμβρον; οὐκοῦν διαῤῥήδην γέγραπται ταύτας Ἀθηναίων εἶναι. φέρε, ἀλλὰ Χεῤῥόνησον καὶ τὰς ἀποικίας καὶ τὰ ἐγκτήματα καὶ τὰ χρέα ἵνα ἀπολάβωμεν; ἀλλ᾽ οὔτε βασιλεὺς οὔτε οἱ σύμμαχοι συγχωροῦσιν ἡμῖν, μεθ᾽ ὧν αὐτὰ δεῖ πολεμοῦντας κτήσασθαι. ἀλλὰ νὴ Δία ἕως ἂν Λακεδαιμονίους καταπολεμήσωμεν καὶ τοὺς συμμάχους αὐτῶν, μέχρι τούτου δεῖ πολεμεῖν; ἀλλ᾽ οὔ μοι δοκεῖ οὕτω παρεσκευάσθαι. ἐὰν δὲ ἄρα κατεργασώμεθα, τί ποτε αὐτοὶ πείσεσθαι δοκοῦμεν ὑπὸ τῶν βαρβάρων, ὅταν ταῦτα πράξωμεν; εἰ τοίνυν περὶ τούτου μὲν ἔδει πολεμεῖν, χρήματα δὲ ὑπῆρχεν ἡμῖν ἱκανὰ, τοῖς δὲ σώμασιν ἦμεν δυνατοὶ, οὐδὲ οὕτως ἔδει πολεμεῖν. εἰ δὲ μήτε διότι μήτε ὅτοισι μήτε ἀφ᾽ ὅτου [1] πολεμήσωμεν ἔστι, πῶς οὐκ ἐκ παντὸς τρόπου τὴν εἰρήνην ποιητέον ἡμῖν;

δ΄. Σκέψασθε δὲ, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ τόδε, ὅτι νυνὶ πᾶσι
97 τοῖς Ἕλλησι κοινὴν εἰρήνην καὶ ἐλευθερίαν πράττετε, καὶ μετέχειν ἅπασι πάντων ἐξουσίαν ποιεῖτε. ἐνθυμήθητε οὖν τῶν πόλεων τὰς μεγίστας τίνι τρόπῳ τὸν πόλεμον καταλύονται. πρῶτον μὲν Λακεδαιμονίους, οἵτινες ἀρχόμενοι μὲν ἡμῖν καὶ τοῖς συμμάχοις πολεμεῖν ἦρχον καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν· νῦν δ᾽ [2] αὐτοῖς ἐκ τῆς εἰρήνης οὐδέτερον τούτων ὑπάρχει. καὶ [3] οὐχ ὑφ᾽ ἡμῶν ἀναγκαζόμενοι ταῦτ᾽ ἀφιᾶσιν, ἀλλ᾽ ἐπ᾽ ἐλευθερίᾳ πάσης τῆς Ἑλλάδος. νενικήκασι γὰρ τρὶς ἤδη μαχόμενοι· τότε μὲν ἐν Κορίνθῳ πάντας πανδημεὶ τοὺς συμμάχους παρόντας, οὐχ ὑπολιπόντες πρόφασιν οὐδεμίαν, ἀλλ᾽ ἐν τῷ κρατιστεύειν μόνοι πάντων·

[1] πολεμήσομεν [2] αὔτως [3] Deest οὐχ.

Ἐγκτήματα] Sic de meo dedi, *possessiones in alieno fundo*, pro velusta lectione vitiosa ἐγκλήματα. IDEM. Jam ante Reiskium emendavit Valckenaerius, suamque conjecturam proposuit ad Herodotum, l. v. c. 23. SLUITER.

Δοκεῖ] Vitium hic subest procul dubio. aut enim δοκεῖ ἡ πόλις leg. est, aut δοκεῖτε, aut δοκοῦμεν. REISK.

Πρῶτον μὲν] Respondet Βοιωτοὶ δὲ p. 313. 9. IDEM.

Νῦν δ᾽ αὔτως] Malim: νῦν δ᾽ αὐτοῖς. IDEM.

Καὶ ὑφ᾽ ἡμῶν] Imo vero καὶ οὐχ ὑφ᾽ ἡμῶν. *neque remittunt ista a nobis coacti.* IDEM.

Τότε μὲν ἐν Κορίνθῳ] Pugnam intelligit, quæ μεγάλη μάχη dicta est, de qua Xenophon lib. iv. c. 2. Hellenic. quæ pugnata est, Diophanto Archonte, Ol. XCVI, 2. PALMER.

Οὐχ ὑπολιπόντες πρόφασιν οὐδεμίαν, ἀλλ᾽ ἐν τῷ κρατιστεύειν μόνοι πάντων] Locum, quem a Reiskio frustra tentatum quasi desperatum equidem reliqueram, facili emendatione expedivit Luzacius. "Vide (inquit), an locus sanatus sit simplici hac mea emendatione: οὐχ ὑπολιπόντες πρόφασιν οὐδεμίαν, ἀλλ᾽ ἢ τὸ κρατιστεύειν μόνοι

αὖθις δὲ Βοιωτοὺς, ὅτ' αὐτῶν Ἀγησίλαος ἡγεῖτο, τὸν αὐτὸν
τρόπον καὶ ὅτε τὴν νίκην ἐποιήσαντο· τρίτον δ' ἡνίκα Λέ- 98
χαιον ἔλαβον, Ἀργείους μὲν ἅπαντας καὶ Κορινθίους, ἡμῶν
δὲ καὶ Βοιωτῶν τοὺς παρόντας. τοιαῦτα δ' ἔργα ἐπιδειξάμενοι, τὴν εἰρήνην εἰσὶν ἕτοιμοι ποιεῖσθαι, τὴν ἑαυτῶν ἔχοντες, οἱ ἐνίκων μαχόμενοι, καὶ τὰς πόλεις αὐτονόμους εἶναι καὶ τὴν θάλατταν κοινὴν ἐῶντες τοῖς ἡττημένοις. καίτοι ποίας τινὸς ἂν ἐκεῖνοι παρ' ἡμῶν εἰρήνης ἔτυχον, εἰ μίαν [1] μόνον μάχην ἡττήθησαν; Βοιωτοὶ δ' αὖ πῶς τὴν εἰρήνην ποιοῦνται; οἵτινες τὸν μὲν πόλεμον ἐποιήσαντο ἕνεκα
26. Ὀρχομενοῦ, ὡς οὐκ ἐπιτρέψοντες αὐτόνομον εἶναι, νῦν δὲ τεθνεώτων μὲν αὐτοῖς ἀνδρῶν τοσούτων τὸ πλῆθος, τῆς δὲ γῆς ἐκ μέρους τινὸς τετμημένης, χρήματα δ' εἰσενηνοχότες πολλὰ καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ, ὧν στέρονται, πολεμήσαντες δὲ ἔτη τέτταρα, ὅμως Ὀρχομενὸν ἀφέντες αὐτόνομον τὴν εἰρήνην ποιοῦνται καὶ ταῦτα μάτην πεπόνθασιν· ἐξῆν γὰρ αὐτοῖς καὶ τὴν ἀρχὴν ἐῶσιν Ὀρχομενίους αὐτονόμους εἰρήνην
ἄγειν. οὗτοι δ' αὖ τούτῳ τῷ τρόπῳ τὸν πόλεμον καταλύονται. 99
ἡμῖν δὲ, ὦ Ἀθηναῖοι, πῶς ἔξεστι τὴν εἰρήνην ποιήσασθαι;

[1] μόνην

(vel μόνους) πάντων. *Primum apud Corinthum omnes omnino socios fœderatosque, qui aderant, universe sic devicerunt, ut nullam iis relinquerent excusationem, nisi solos Lacedæmonios omnibus præstare.*" Sequentia sic fortasse non prorsus inepte scribantur: αὖθις δὲ Βοιωτοὺς, ὅτ' αὐτῶν Ἀγησίλαος ἡγεῖτο· τὸν αὐτὸν τρόπον δὲ καὶ τότε τὴν νίκην ἐποιήσαντο. Dictionem τὴν νίκην ποιεῖσθαι, qua nonnihil offenditur Reiskius, quamquam aliquanto insolentiorem, loco tamen movendam non arbitror, cum verbum ποιεῖσθαι simili structura et notione sit usitatum. pag. 28. v. 12. τὴν ἀρχὴν ἐποιησάμεθα τῶν ἀγαθῶν. Ita ποιεῖσθαι μάχην est μάχεσθαι· ποιεῖσθαι ἀγῶνα, ἀγωνίζεσθαι· ποιεῖσθαι λόγον, λέγειν· et ποιεῖσθαι δίκην, apud Demosthenem c. Bœot. p. 1018. v. 25. ed. Reisk. Animadvertit porro Valckenaerius: "Ea, quæ hic Andocides narrat de tribus Lacedæmoniorum hoc bello reportatis victoriis, vera esse et gesta tempore florentis Andocidæ; descripta autem a Xenophonte l. iv. p. 402. v. 19. secundam victoriam ad Coroneam, duce Agesilao p. 404. tertiam duce Praxita p. 406." SLUITER.

Ἀλλ' ἐν τῷ] Ἀλλ' videtur aut delendum, aut deesse aliquid. Neutrum si probamus, sic erit accipiendum, ac si dixisset: ἀλλὰ ἐνίκων πάντας τοὺς ἀντιτεταγμένους διὰ τὸ κρατιστεύειν μόνοι πάντων. REISK.

Αὐτῶν] Redit ad remotius, Lacedæmonios puta, non ad proprius, Bœotos. IDEM.

Τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ὅτε τὴν νίκην ἐποιήσαντο] Videtur sic leg. τὸν αὐτὸν τρόπον, [scil. ἐνίκων] ὃν [scil. ἐνίκων] καὶ ὅτε τὴν προτέραν νίκην ἐποιήσαντο. Bœotos eodem modo vincebant, quo tum vicerant, cum priorem victoriam reportassent. Verumtamen offendor nonnihil dictione νίκην ποιεῖσθαι. IDEM.

Τοὺς παρόντας] Subaudi ἐνίκων. Prima victoriarum ab Andocide hic commemoratarum videtur illa ad Nemeam fuisse, de qua v. Simsoni Chronicon ad A. M. 3601. p. 801. col. a. secunda ad Coroneam, de qua idem p. 803. de tertia v. idem p. 805. IDEM.

Τὴν ἑαυτῶν ἔχοντες, οἱ ἐνίκων μαχόμενοι] Valde vereor, ne nonnulla hic desint. E vulgatis, ut sunt, hanc utcunque sententiam exsculpo. contenti, si solum suum imposterum tenere sinantur, neque ad principatum Græciæ adspirantes, quamvis tot prœliis adversarios vicissent. IDEM.

Οὗτοι δ' αὖ] Malim οὗτοι μὲν οὖν. IDEM.

2 s

ποίων τινῶν Λακεδαιμονίων τυγχάνοντας; καὶ γὰρ εἴ τις
ὑμῶν ἀχθεσθήσεται παραιτοῦμαι· τὰ γὰρ ὄντα λέξω.
πρῶτον μὲν γὰρ ἡνίκα ἀπωλέσαμεν τὰς ναῦς ἐν Ἑλλησ-
πόντῳ καὶ τειχήρεις ἐγενόμεθα, τίνα γνώμην ἔθεντο περὶ
ἡμῶν οἱ νῦν μὲν ἡμέτεροι, τότε δὲ Λακεδαιμονίων ὄντες σύμ-
μαχοι; οὐ τὴν πόλιν ἡμῶν ἀνδραποδίζεσθαι καὶ τὴν χώραν
ἐρημοῦν; οἱ δὲ διακωλύσαντες ταῦτα μὴ γενέσθαι τίνες
ἦσαν; οὐ Λακεδαιμόνιοι, τοὺς μὲν συμμάχους ἀποτρέψαντες
τῆς γνώμης, αὐτοὶ δ' οὐδ' ἐπιχειρήσαντες διαβουλεύσασθαι
περὶ τοιούτων ἔργων; μετὰ [1] δὲ τοῦτο ὅρκους ὀμόσαντες
αὐτοῖς καὶ τὴν στήλην εὑρόμενοι παρ' αὐτῶν στῆσαι, κακὸν
ἀγαπητὸν ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ, σπονδὰς ἤγομεν ἐπὶ ῥητοῖς·
εἶτα δὲ συμμαχίαν ποιησάμενοι, Βοιωτοὺς καὶ Κορινθίους
ἀποστήσαντες αὐτῶν, Ἀργείους δὲ ἀγαγόντες εἰς τὴν ποτὲ
100 φιλίαν, αἴτιοι τῆς ἐν Κορίνθῳ μάχης ἐγενόμεθα αὐτοῖς.
τίνες δὲ βασιλέα πολέμιον αὐτοῖς ἐποίησαν; καὶ Κόνωνι τὴν

[1] Deest δέ.

Τὴν στήλην] Significat eam tabulam, cui fuerunt inscriptæ conditiones, quas Lacedæmonii Atheniensibus imperarant, sive cum XXX tyrannos illi his imponerent, sive cum triginta tyrannis exactis, nova reip. forma institueretur. Idem.

Καὶ τὴν στήλην εὑρόμενοι παρ' αὐτῶν στῆσαι] De hoc loco quid sentiret, monuit me Luzacius: "Istud εὑρόμενοι et Valckenaerio vitiosum fuit visum et mihi videtur. Emendatio certa haud suppetit. 'An ἐφιέμενοι (inquit Valckenaerius), *læti admittentes columnam, quam vellent, erigere*, cui scilicet pacis inscriptæ essent conditiones, paulo ante imperium τῶν τριάκοντα. An et στῆναι scribendum?' Ego cogitaveram, an posset reponi αἱρούμενοι — *cumque ipsi sponte nostra* (nempe a Theramene ac sociis proditi) *hanc conditionem elegissemus, ut columna erigeretur*: — conditiones datæ pacis habet Xenophon p. 270. v. 10. nihil de columna: Andocides p. 24. v. 44. ed. Steph. σπονδὰς vocat κατ' ἀνάγκην ἐξ ἐπιταγμάτων: p. 25. v. 1. memorans columnam et acerbas huic inscriptas conditiones." Sluiter.

Εἰς τήν ποτε φιλίαν] Num leg. εἰς τὴν ἀπευκτήν ποτε φ. *Argivos cum adduxissemus ad amicitiam, olim aliquando diris carminibus ejuratam.* h. e. cum belli societatem inissemus cum Argivis, quos olim tanto fuissemus odio prosecuti, ut eos diris devoveremus, qui auctores nobis fierent amicitiæ cum illis contrahendæ. Reisk. Verum id quantum scio nunquam fuit factum. Contra Atheniensium magni intererat Argivos habere amicos et socios, qui Lacedæmoniis hostibus suis infestissimis vicini plurimum damni afferre possent: hac ductus ratione in contrariam incidi opinionem, ac suspicatus sum excidisse v. εὐκτὴν, cum verba εὐκτὴν et εἰς τὴν simillimis literarum ductibus scribantur. Tum vero legendum: Ἀργείους δὲ ἀγαγόντες εἰς εὐκτὴν τότε φιλίαν, *quum Argivos adduxissemus ad optatam eo tempore societatem.* Luzacio minori etiam mutatione opus esse videbatur: "Quid si, inquit, mutato ποτὲ in τότε simpliciter legamus ἀγαγόντες εἰς τὴν τότε φιλίαν, hoc sensu: *deinde inito cum sociis fœdere, Bœotis atque Corinthiis ad defectionem sollicitatis, Argivis autem pene invitis in istam, quæ tunc contracta est, amicitiam impulsis, auctores illis fuimus pugnæ, quæ ad Corinthum commissa est.* Mihi nulla emendatione opus videtur, nisi ut Π transeat in T. Τότε sic de rebus, quæ pridem fuerunt, sæpe substantivo junctum adhibetur: Palæphatus c. 3. οἱ τότε ἄνθρωποι· sic etiam c. 24. 25. et alibi: Heraclides Ponticus Allegor. Homer. p. 451. σπάνιος ἦν σίδηρος ἐν τῷ τότε πάλαι χρόνῳ. Vid. Marklandum ad Lysiam p. 254. v. ult." Sluiter.

ναυμαχίαν παρεσκεύασαν, δι' ἣν ἀπώλεσαν τὴν ἀρχὴν τῆς θαλάττης; ὅμως τοίνυν ταῦτα πεπονθότες ὑφ' ἡμῶν συγχωροῦσι ταῦτα ἅπερ οἱ σύμμαχοι, καὶ διδόασιν ἡμῖν τὰ τείχη καὶ τὰς ναῦς καὶ τὰς νήσους ἡμῶν εἶναι. ποίαν τιν' οὖν χρὴ εἰρήνην πρεσβεύοντας ἥκειν; οὐ ταῦτα παρὰ τῶν πολεμίων εὑρομένους ἅπερ οἱ φίλοι διδόασι, καὶ [1]δι' ἅπερ ἠρξάμεθα πολεμεῖν, ἵνα ἡμῶν γένηται τῇ [2]πόλει ταῦτα; οἱ μὲν τοίνυν ἄλλοι τὴν εἰρήνην ποιοῦνται τῶν ὑπαρχόντων ἀφιέντες, ἡμεῖς δὲ προσλαμβάνοντες αὐτὰ ὧν μάλιστα δεόμεθα.

έ. Τί οὖν ἐστὶν ὑπόλοιπον περὶ ὅτου δεῖ βουλεύεσθαι, καὶ περὶ ὧν ἂν ἡμᾶς Ἀργεῖοι προσκαλοῦνται; πρῶτον μὲν περὶ Κορίνθου διδαξάτω μέ τις· Βοιωτῶν μὴ συμπολεμούντων, εἰρήνην δὲ ποιουμένων πρὸς Λακεδαιμονίους, τίνος ἐστὶν ἡμῖν 101 ἀξία Κόρινθος; ἀναμνήσθητε γάρ, ὦ Ἀθηναῖοι, τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅτε Βοιωτοῖς τὴν συμμαχίαν ἐποιούμεθα, τίνα γνώμην ἔχοντες ταῦτα ἐπράττομεν. οὐχ ὡς ἱκανὴν οὖσαν τὴν Βοιωτῶν δύναμιν μεθ' ἡμῶν γενομένην κοινῇ πάντας ἀνθρώπους ἀμύνασθαι; νῦν δὲ [3]βουλευώμεθα, Βοιωτῶν εἰρήνην ποιουμένων, πῶς δυνατοὶ Λακεδαιμονίοις πολεμεῖν ἐσμὲν ἄνευ Βοιωτῶν. [4]ναί, φασί τινες, ἂν Κόρινθόν τε φυλάττωμεν καὶ συμμάχους ἔχωμεν Ἀργείους. ἰόντων δὲ Λακεδαιμονίων εἰς Ἄργος, πότερον βοηθήσομεν αὐτοῖς ἢ οὔ; πολλὴ γὰρ ἀνάγκη ὁπότερον τούτων ἑλέσθαι. μὴ βοηθούντων [5]μὲν οὖν

[1] Deest δι'. [2] πόλει; ταῦτα. [3] βουλευόμεθα [4] καὶ [5] Deest μέν.

Θαλάττης; ὅμως] Interponendum videtur ἡμεῖς. ut sit responsio ad præmissam interrogationem. Aut si expressis literis non additur, tacita saltim cogitatione est supplendum. Reisk.

Εἰρήνην πρεσβεύοντας ἥκειν] Pro postremo vocabulo malim στέργειν. dictio πρεσβεύειν εἰρήνην videtur h. l. significare *pacem per legationem conficere*, vel *perficere:* quamnam pacem si mittendis legationibus impetraverimus, oportebit nos sorte nostra contentos esse? Idem.

Εὑρομένους] Sic dedi de meo, pro vetusto εὑρομένοις. ob præmissum πρεσβεύοντας. Nonne oportebit nos acquiescere, si ea impetremus ab hostibus, quæ amici offerunt? Idem.

Οὐ ταῦτα παρὰ τῶν πολεμίων εὑρομένοις, ἅπερ οἱ φίλοι διδόασι κ. τ. λ.] Mihi visa est sententia postulare, ut scribatur εὑρόμεθα: *nonne ea ab hostibus impetravimus, quæ nobis amici concedunt, quorumque causa bellum susceptum est?* Sæpius indicativus et participium in MSS. permutantur: uti et apud Euripidem factum est in Troadibus v. 166. teste ad i. l. Musgravio. Sluiter.

Ὧν ἂν ἡμᾶς] F. ὧν νῦν ἡμᾶς. Reisk.

Προσκαλοῦνται] Num προκαλοῦνται? Idem.

Καὶ φασὶ] Malim ναὶ φ., *næ*. Idem.

Καὶ φασί τινες ἂν] Idem est, ac si integre dixisset: φασί τινες ἡμᾶς ἔσεσθαι δυνατοὺς τοῖς Λακεδαιμονίοις πολεμεῖν καὶ ἄνευ Βοιωτῶν, ἐὰν Κόρινθόν τε φυλάττωμεν. Idem.

ἡμῶν, οὐδὲ λόγος ὑπολείπεται μὴ οὐκ ἀδικεῖν Ἀργείους καὶ
ποιεῖν ὁποῖον ἄν τι βούλωνται δικαίως· βοηθούντων δὲ ἡμῶν
102 εἰς Ἄργος, οὐχ ἕτοιμον [1] μάχεσθαι Λακεδαιμονίοις; ἵνα
ἡμῖν τί γένηται; ἵνα ἡττώμενοι μὲν καὶ τὴν οἰκείαν χώ-
ραν ἀπολέσωμεν πρὸς τῇ Κορινθίων, νικήσαντες δὲ τὴν Κο-
ρινθίων Ἀργείων ποιήσωμεν. οὐχ ἕνεκα τούτων [2] πολεμή-
σωμεν; σκεψώμεθα δὴ καὶ τοὺς Ἀργείων λόγους. κελεύ-
ουσι γὰρ ἡμᾶς κοινῇ μετὰ σφῶν καὶ μετὰ Κορινθίων πολε-
μεῖν, αὐτοὶ δὲ ἰδίᾳ εἰρήνην ποιησάμενοι τὴν χώραν οὐ παρέ-
χουσιν ἐμπολεμεῖν. καὶ μετὰ μὲν πάντων τῶν συμμάχων τὴν
εἰρήνην [3] ποιουμένοις οὐκ ἐῶσιν ἡμᾶς οὐδὲν πιστεύειν Λακεδαι-
μονίοις· ἃ δὲ πρὸς τούτους μόνους ἐκεῖνοι συνέθεντο, ταῦτ᾽ οὐδε-
πώποτ᾽ αὐτούς φασι παραβῆναι. πατρίαν δὲ εἰρήνην ὀνομά-
ζοντες ᾗ χρῶνται, τοῖς δὲ ἄλλοις Ἕλλησιν οὐκ ἐῶσι πατρίαν
γενέσθαι τὴν εἰρήνην· ἐκ γὰρ τοῦ πολέμου χρονισθέντος Κό- 27.1.
ρινθον ἑλεῖν προσδοκῶσι, κρατήσαντες δὲ τούτων ὑφ᾽ ὧν ἀεὶ
κρατοῦνται, καὶ τοὺς [4] συννικῶντας ἐλπίζουσιν ἀποστή-
σεσθαι.
103 ϛʹ. Τοιούτων δ᾽ ἐλπίδων μετασχόντας ἡμᾶς δεῖ δυοῖν
θάτερον ἑλέσθαι, ἢ πολεμεῖν μετὰ Ἀργείων Λα-
κεδαιμονίοις, ἢ μετὰ Βοιωτῶν κοινῇ τὴν εἰρήνην ποι-
εῖσθαι. ἐγὼ μὲν οὖν ἐκεῖνο δέδοικα μάλιστα, ὦ Ἀθηναῖοι,
τὸ εἰθισμένον κακὸν, ὅτι τοὺς κρείττους φίλους ἀφιέντες

[1] μάχεσθαι πρὸς Λακεδαιμονίους [2] πολεμήσομεν [3] * ποιουμένους
[4] συνοικοῦντας

Ἀδικεῖν Ἀργείους] Subaudi ἡμᾶς. *ne hiscere quidem poterimus*, aut *infitias ire, ab Argivis nullam nobis fieri injuriam.* h. e. si quis aiat, ab Argivis nos lædentibus, contemtumque sui armis in nobis ulciscentibus, nil fieri contra jus et fas, non habebimus, quod obloquamur. Idem.

Καὶ ποιεῖν] Sub. τοὺς Ἀργείους ἡμᾶς. cohæret δικαίως cum ποιεῖν. Argivos recte facere si exempla vindictæ, quocunque modo velint, de nobis statuant. Idem.

Μὴ οὐκ ἀδικεῖν Ἀργείους, καὶ ποιεῖν ὁποῖον ἄν τι βούλωνται δικαίως] Sensit hujus loci difficultatem Reiskius, neque expedivit explicando et subaudiendo: quomodocumque exponas, semper te torquebis. Unum vero vocabulum si suo loco reposuerimus, plana, ut opinor, erunt omnia et aperta. Scribendum nempe: μὴ οὐκ ἀδικεῖν, καὶ ποιεῖν Ἀργείους ὁποῖον ἄν τι βούλωνται δικαίως. *nulla ratione dicere poterimus, nos injuriam non facere, illos vero non jure agere, quidquid velint.* Sluiter.

Οὐχ ἕτοιμον —] *Nonne paratum nobis est, et inevitabile, ut cum Lacedæmoniis in certamen congrediamur?* Reisk.

Ποιουμένους] Sic dedi de meo, pro vulgato ποιουμένοις. Possit quoque ποιούμενοι legi. Idem.

Ἐκεῖνοι] Argivi puta. Idem.

Αὐτοὺς] Lacedæmonios puta. Idem.

Ἧ χρῶνται] Aut ᾗ est delendum, aut potius insequens proximum δὲ, quod est in hoc versu secundum. Idem.

Καὶ τοὺς συνοικοῦντας ἐλπίζουσιν ἀποστήσεσθαι] Videtur sic leg. καὶ τοὺς συννικῶντας ἐλπίζουσι παραστήσεσθαι. *futurum sperant, ut victoriæ socios* (a quibus adjuti potuissent Lacedæmonios vincere) *in potestatem suam redigant.* Idem.

ἀεὶ τοὺς ἥττους αἱρούμεθα, καὶ πόλεμον ποιούμεθα δι᾽ ἑτέρους, ἐξὸν δι᾽ ἡμᾶς αὐτοὺς εἰρήνην ἄγειν· οἵτινες πρῶτον μὲν βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ — χρὴ γὰρ ἀναμνησθέντας τὰ γεγενημένα καλῶς βουλεύσασθαι — σπονδὰς ποιησάμενοι καὶ συνθέμενοι φιλίαν εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον, ἃ ἡμῖν ἐπρέσβευσεν Ἐπίλυκος Τισάνδρου, τῆς μητρὸς τῆς ἡμετέρας ἀδελφὸς, ταῦτα Ἀμόργῃ πειθόμενοι τῷ δούλῳ τοῦ βασιλέως καὶ φυγάδι, τὴν μὲν βασιλέως δύναμιν ἀπεβαλόμεθα, ὡς οὐδὲν οὖσαν ἀξίαν, τὴν δὲ Ἀμόργου φιλίαν εἱλόμεθα, κρείττω νομίσαντες εἶναι· ἀνθ᾽ ὧν βασιλεὺς ὀργισθεὶς ἡμῖν, σύμμαχος γενόμενος Λακεδαιμονίοις, παρέσχεν αὐτοῖς εἰς τὸν πόλεμον πεντακισχίλια τάλαντα, ἕως κατέλυσεν ἡμῶν τὴν δύναμιν. ἓν μὲν βούλευμα τοιοῦτον ἐβουλευσάμεθα· 104
Συρακούσιοι δ᾽ ὅτε ἦλθον ἡμῶν δεόμενοι, φιλότητα μὲν ἀντὶ διαφορᾶς ἐθέλοντες εἰρήνην δ᾽ ἀντὶ πολέμου ποιεῖσθαι, τήν τε συμμαχίαν ἀποδεικνύντες ὅσῳ κρείττων ἡ σφετέρα εἴη τῶν Ἐγεσταίων καὶ τῶν Καταναίων, [1] εἰ βουλοίμεθα πρὸς αὐτοὺς ποιεῖσθαι, ἡμεῖς [2] τοίνυν εἱλόμεθα καὶ τότε πόλεμον μὲν ἀντὶ εἰρήνης, Ἐγεσταίους δὲ ἀντὶ Συρακουσίων, στρατεύεσθαι δ᾽ εἰς Σικελίαν ἀντὶ τοῦ μένοντας οἴκοι συμμάχους ἔχειν Συρακουσίους· ἐξ ὧν πολλοὺς μὲν Ἀθηναίων ἀπολέσαντες ἀριστίνδην καὶ τῶν συμμάχων, πολλὰς δὲ ναῦς καὶ χρήματα καὶ δύναμιν ἀποβαλόντες, αἰσχρῶς διε-

[1] ἣν βουλώμεθα [2] Deest τοίνυν.

Ἐπίλυκος] Jam alibi, ni fallor, admonui hunc hominem non Epilycum, sed Epilytum, per τ, non per κ, fuisse dictum, ut Hippolytus. IDEM.

Ταῦτα] procul dubio deest hic aliquid. aut enim leg. videtur: ταῦτα ἀτιμάσαντες, Ἀμόργῃ — aut μετὰ ταῦτα Ἀμόργῃ —. IDEM.

Ταῦτα Ἀμόργῃ πειθόμενοι] Aut cum Reiskio legendum est μετὰ ταῦτα, aut εἶτα Ἀμόργῃ πειθόμενοι. SLUITER.

Οὐδὲν] Malim οὐδενός. REISK.

Κατέλυσεν] Malim κατέλυσαν, Lacedæmonii scil. IDEM.

Ἀνθ᾽ ὧν βασιλεὺς ὀργισθεὶς ἡμῖν — ἕως κατέλυσεν ἡμῶν τὴν δύναμιν] Num igitur Rex quinquies mille talenta quotannis dedit Lacedæmoniis, donec ipse potestatem Atheniensium everteret? Minime vero: sed stipendia iis præbuit, quibus belli onera facilius sustinerent: hæc autem pecunia, secundum rationes Andocidis, quinquies mille talentorum summam faciebat, qua Lacedæmonii adversus Athenienses usi sunt, cujusque ope potentiam eorum fregerunt, ipsamque urbem ceperunt, ac Triginta Tyrannis civitatem administrandam commiserunt. Hæc me ratio duxit ad suspicandum ἕως κατέλυσεν corruptum esse ex οἷς κατέλυσαν, atque ita rescribendum. De Amorge Pissuthni filio notho vide Thucydidem l. viii. c. 5. c. 29. fœdera cum Rege a Lacedæmoniis inita, ibid. c. 18. c. 37. et 58. SLUITER.

Εἴη τῶν] Malim τῆς interponi. REISK.

Βουλώμεθα] Malim in optativo βουλοίμεθα. IDEM.

Αἰσχρῶς διεκομίσθησαν οἱ σωθέντες αὐτῶν] Malim ἀνεκομίσθησαν, si in Codice aliquo inveniatur: mox pro ἐκτεῖναι τὸν θυμὸν scribendum potius videtur κινεῖν αὐτῶν τὸν θυμὸν, quam, quod Reiskius voluit, ἐκείνων vel ἐκείνοις κινεῖν τὸν θυμὸν, quia propius illud ad scripturam vulgatam acce-

κομίσθησαν οἱ σωθέντες αὐτῶν. ὕστερον δ' ὑπ' Ἀργείων ἐπείσθημεν, οἵπερ νῦν ἥκουσι πείθοντες πολεμεῖν, πλεύσαντες ἐπὶ τὴν Λακωνικὴν, εἰρήνης ἡμῖν οὔσης πρὸς Λακεδαιμονίους, ἐκτεῖναι τὸν θυμὸν, ἀρχὴν πολλῶν κακῶν· ἐξ οὗ πολεμήσαντες ἠναγκάσθημεν τὰ τείχη κατασκάπτειν καὶ
105 τὰς ναῦς παραδιδόναι καὶ τοὺς φεύγοντας καταδέχεσθαι. ταῦτα δὲ πασχόντων ἡμῶν, οἱ πείσαντες ἡμᾶς πολεμεῖν Ἀργεῖοι τίνα ὠφέλειαν παρέσχον ἡμῖν; τίνα δὲ κίνδυνον ὑπὲρ τῶν Ἀθηναίων ἐποιήσαντο; νῦν οὖν τοῦτο ὑπόλοιπόν ἐστιν ἡμῖν, πόλεμον μὲν ἑλέσθαι καὶ νῦν ἀντ' εἰρήνης, τὴν δὲ συμμαχίαν Ἀργείων ἀντὶ τῆς Βοιωτῶν, Κορινθίων δὲ τοὺς νῦν ἔχοντας τὴν πόλιν ἀντὶ Λακεδαιμονίων. μὴ δῆτα, ὦ Ἀθηναῖοι, μηδεὶς ἡμᾶς ταῦτα πείσῃ· τὰ γὰρ παραδείγματα τὰ γεγενημένα τῶν ἁμαρτημάτων ἱκανὰ τοῖς σώφροσι τῶν ἀνθρώπων ὥστε μηκέτι ἁμαρτάνειν.

ζ'. Εἰσὶ δέ τινες ὑμῶν, οἳ τοσαύτην ὑπερβολὴν τῆς ἐπιθυμίας ἔχουσιν, εἰρήνην ὡς τάχιστα γενέσθαι. φασὶ γὰρ καὶ τὰς τεσσαράκονθ' ἡμέρας, ἐν αἷς ἡμῖν ἔξεστι βουλεύεσθαι, περίεργον εἶναι, καὶ τοῦτο ἀδικεῖν ἡμᾶς· αὐτοκράτορας γὰρ πεμφθῆναι εἰς Λακεδαίμονα διὰ ταύτην, ἵνα μὴ πάλιν ἐπαναφέρωμεν. τήν τε ἀσφάλειαν ἡμῶν τῆς ἐπαναφορᾶς δέος ὀνομάζουσι, λέγοντες ὡς οὐδεὶς πώποτε

dit. Κινεῖν *excitandæ* iræ notionem recipit: Aristophanes Vespis v. 402.

Εἰπέ μοι, τί μέλλομεν κινεῖν ἐκείνην τὴν χολήν;

Avibus v. 1238.

Ὦ μῶρε, μῶρε, μὴ θεῶν κίνει φρένας Δεινάς.

Demosthenes in Midiam p. 537. ult. ed. Reisk. ταῦτα κινεῖ, ταῦτα ἐξίστησιν ἀνθρώπους αὐτῶν. Sluiter.

Ἐκτεῖναι τὸν θυμὸν] Non intelligo. neque succurrit nunc melius, quam hoc ἐκείνων (vel ἐκείνας) κινεῖν τὸν θυμόν. *illorum iracundiam irritare, provocare.* Reisk. Bene habet, ni fallor, vulgata, atque ἐκτείνειν τὸν θυμὸν significat, *incitare animum ad iracundiam*, plane ut ap. Xenoph. Cyropæd. l. v. c. 4. §. 5. ἐκτείνειν τὸν ἵππον, *incitare equum ad cursum.*

Τοὺς νῦν ἔχοντας τὴν πόλιν] Quasi eam paulo post non sint amplius habituri, sed ex ea exsulaturi. fuit cum suspicarer leg. τοὺς νῦν οὐδ' ἔχοντας τὴν πόλιν. *exsules, quibus ne patria quidem superest.* aut τοὺς νῦν ἔρημον ἔχ. τ. π. *qui nunc desertam et desolatam incolunt civitatem.* Reisk.

Κορινθίων δὲ τοὺς νῦν ἔχοντας τὴν πόλιν (ἑλέσθαι) ἀντὶ Λακεδαιμονίων] Ne quis Reiskii auctoritate, legentis τοὺς νῦν οὐδ' ἔχοντας, vel τοὺς νῦν ἔρημον ἔχοντας τὴν πόλιν, imponi sibi patiatur, monendum, Andocidem prudenter et callide ita dicere, non simpliciter τοὺς Κορινθίους. Erant enim Corinthi duæ factiones, quarum altera Atheniensibus, altera Lacedæmoniis favebat. Tempore habitæ hujus Orationis superiores quidem erant οἱ Ἀττικίζοντες: sed ostendit his verbis Andocides, incertam esse eorum amicitiam et infirmam; cum altera factio, a Lacedæmoniis adjuta, eos facile possit superare. Res eo tempore Corinthi gestas narrat Xenophon Hellen. l. iv. c. 4. et 5. Quomodo post Antalcidæ pacem iterum ad Lacedæmoniorum societatem se contulerit, vid. l. v. c. 1. §. 31. seqq. Sluiter.

Τοῦτο] scil. ὅτι βουλευόμεθα. injuste nos in eo agere, quod deliberemus. Reisk.

Διὰ ταύτην, ἵνα] Malim διὰ ταῦθ' ἵνα. Idem.

τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων ἐκ τοῦ φανεροῦ πείσας ἔσω- 106
σεν, ἀλλὰ δεῖ λαθόντας ἢ ἐξαπατήσαντας αὐτὸν εὖ ποι-
ῆσαι. τὸν λόγον οὖν τοῦτον οὐκ ἐπαινῶ. φημὶ γὰρ, ὦ
Ἀθηναῖοι, πολέμου μὲν ὄντος ἄνδρα στρατηγὸν, τῇ πόλει
τε εὔνουν εἰδότα τε ὅ τι πράττοι, λανθάνοντα δεῖν τοὺς
πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐξαπατῶντα ἄγειν ἐπὶ τοὺς
κινδύνους, εἰρήνης δὲ πέρι πρεσβεύοντας κοινῆς τοῖς Ἕλλησιν,
ἐφ᾽ οἷς ὅρκοι τε ὀμοσθήσονται στῆλαί τε σταθήσονται γε-
γραμμέναι, ταῦτα δὲ οὔτε λαθεῖν οὔτε ἐξαπατῆσαι δεῖν,
ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἐπαινεῖν ἢ ψέγειν, εἰ πεμφθέντες αὐ-
28.1 τοκράτορές [1] τι ἀποδώσομεν ὑμῖν περὶ [2] αὐτῶν σκέψασθαι.
βουλεύσασθαι μὲν οὖν ἀσφαλῶς χρὴ κατὰ δύναμιν, οἷς δ᾽
ἂν ὀμόσωμεν καὶ συνθώμεθα, τούτοις ἐμμένειν. οὐ γὰρ
μόνον, ὦ Ἀθηναῖοι, πρὸς γράμματα [3] τὰ γεγραμμένα δεῖ
βλέποντας πρεσβεύειν ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς τρόπους
τοὺς ὑμετέρους. ὑμεῖς γὰρ περὶ μὲν τῶν ἑτοίμων ὑμῖν ὑπο-
νοεῖν εἰώθατε καὶ δυσχεραίνειν, τὰ δ᾽ οὐκ ὄντα λογοποιεῖν
ὡς ἔστιν ὑμῖν ἕτοιμα· κἂν μὲν πολεμεῖν δέῃ, τῆς εἰρήνης
ἐπιθυμεῖτε, ἐὰν δέ τις ὑμῖν τὴν εἰρήνην πράττῃ, λογίζεσθε
τὸν πόλεμον ὅσα ἀγαθὰ ὑμῖν κατειργάσατο, ὅπου καὶ νῦν
ἤδη τινὲς λέγουσιν οὐ γινώσκειν τὰς διαλλαγὰς αἵτινές εἰ- 107
σιν, τείχη καὶ νῆες εἰ γενήσονται τῇ πόλει· τὰ γὰρ ἴδια
τὰ σφέτερ᾽ αὐτῶν ἐκ τῆς ὑπερορίας οὐκ ἀπολαμβάνειν,
ἀπὸ δὲ τῶν τειχῶν οὐκ εἶναι σφίσι τροφήν. ἀναγκαίως οὖν
ἔχει καὶ πρὸς ταῦτ᾽ ἀντειπεῖν.

η΄. Ἦν γάρ ποτε χρόνος, ὦ Ἀθηναῖοι, ὅτε τείχη καὶ
ναῦς οὐκ [4] ἐκτήμεθα· γενομένων δὲ τούτων, τὴν ἀρχὴν ἐποιη-
σάμεθα τῶν ἀγαθῶν. ὧν εἰ καὶ νῦν ἐπιθυμεῖτε, ταῦτα
[5] κατεργάσασθε. ταύτην δὲ λαβόντες ἀφορμὴν οἱ πατέρες

[1] τί [2] αὑτῶν [3] Deest τά. [4] ἐκτώμεθα [5] κατεργασώμεθα

Ἀλλὰ δεῖ λαθόντας κ. τ. λ.] Vere Valckenaerius legere videtur ἀλλὰ δεῖν. Sluiter.

Ἐφ᾽ οἷς—] Idem est ac si dixisset: ἃ ἔστι πράγματα, ἐφ᾽ οἷς—. Reisk.

Τί] Aut delendum videtur, aut cum ἔτι mutandum. Idem.

Δυσχεραίνειν] Scilicet ὅ τι ἐλάττω ἐστὶ τῆς ὑμετέρας προσδοκίας. Idem.

Οὐ γινώσκειν τὰς διαλλαγὰς αἵτινές εἰσιν] Id est, se non posse probare illa fœdera, neque intelligere, quod magnum bonum per illa concilietur reipublicæ, per quæ respublica mœnia condendi et classem navalem habendi facultatem adipiscatur. Idem.

Τὰ γὰρ ἴδια] Legendum existimabat Valckenaerius τὰ γὰρ χρέα, vel τὰ γὰρ δάνεια. — "Supra p. 25. v. 20. ed. Steph. dixerat τὰ ἐγκτήματα καὶ τὰ χρέα ἵνα ἀπολάβωμεν· Habebant scilicet Athenienses κτήματα ἐν τῇ ὑπερορίᾳ." Sluiter.

Ταῦτα] Naves et mœnia puta. Reisk.

ἡμῶν κατειργάσαντο τῇ πόλει δύναμιν τοσαύτην ὅσην οὔπω τις ἄλλη πόλις ἐκτήσατο, τὰ μὲν πείσαντες τοὺς Ἕλληνας, τὰ δὲ λαθόντες, τὰ δὲ πριάμενοι, τὰ δὲ βιασάμενοι· πείσαντες μὲν οὖν Ἀθήνησι ποιήσασθαι τῶν κοινῶν χρημάτων Ἑλληνοταμίας καὶ τὸν σύλλογον τῶν νεῶν παρ' ἡμῖν γενέσθαι, ὅσαι δὲ τῶν πόλεων τριήρεις μὴ κέκτηνται, ταύταις ἡμᾶς παρέχειν· λαθόντες δὲ Πελοποννησίους ἐτειχίσαμεν τὰ τείχη· πριάμενοι δὲ παρὰ Λακεδαιμονίων μὴ δοῦναι τούτων δίκην· βιασάμενοι δὲ τοὺς ἐναντίους τὴν ἀρχὴν τῶν Ἑλλήνων κατειργασάμεθα. καὶ ταῦτα τὰ ἀγαθὰ ἐν ὀγδοήκοντα καὶ πέντε ἡμῖν ἔτεσιν ἐγένετο. κρατηθέντες δὲ
108 τῷ πολέμῳ τά τε ἄλλα ἀπωλέσαμεν, καὶ τὰ τείχη καὶ τὰς ναῦς ἔλαβον ἡμῶν ἐνέχυρα Λακεδαιμόνιοι, τὰς μὲν παραλαβόντες, τὰ δὲ καθελόντες, ὅπως μὴ πάλιν ταῦτ' ἔχοντες ἀφορμὴν δύναμιν τῇ πόλει κατασκευάσαιμεν. πεισθέντες τοίνυν ὑφ' ἡμῶν Λακεδαιμόνιοι πάρεισι νυνὶ πρέσβεις αὐτοκράτορες, τά τε ἐνέχυρα ἡμῖν ἀποδιδόντες, καὶ τὰ τείχη καὶ ναῦς ἐῶντες κεκτῆσθαι, τὰς δὲ νήσους ἡμετέρας εἶναι. τὴν αὐτὴν τοίνυν ἀρχὴν ἀγαθῶν [1]λαμβάνοντας ἥνπερ ἡμῶν ἐλάμβανον οἱ πρόγονοι, ταύτην οὐκ ἀκτέον φασὶ τὴν εἰρήνην τινὲς εἶναι. παριόντες οὖν αὐτοὶ διδασκόντων ἡμᾶς — ἐξουσίαν δ' αὐτοῖς ἡμεῖς ἐποιήσαμεν, προσθέντες τετταράκοντα ἡμέρας βουλεύσασθαι —, τοῦτο μὲν τῶν γεγραμμένων εἴ τι τυγχάνει μὴ καλῶς ἔχον· ἔξεστι γὰρ ἀφελεῖν· τοῦτο

[1] λαμβάνοντες

Ἑλληνοταμίας] Citat ex h. l. Harpocration in v. SLUITER.

Ἐν ὀγδοήκοντα καὶ πέντε ἔτεσιν] Exacte computat: nam a pugna Marathonia, quæ facta est Phænippo Archonte, usque ad pugnam navalem in Ægospotamis, quæ finem imposuit potentiæ Atheniensium, et evenit, Alexia Archonte, intercedunt anni LXXXV. PALMER.

Ἐν ὀγδοήκοντα καὶ πέντε ἡμῖν ἔτεσιν ἐγένοντο] Notandum tot annos elapsos esse a victoria Marathonia ad captas a Lysandro Athenas. SLUITER.

Τὰς μὲν] Scil. ναῦς. τὰς in fœminino de meo dedi, pro vulgato τά. REISK.

Τὰ δὲ] Scil. τείχη. IDEM.

Ταύτην] Aut delendum videtur, aut cum ἐπὶ ταύτῃ mutandum. negant pacem a nobis esse tuendam ea lege atque conditione, ut illam bonorum quasi materiam aut matricem teneamus. IDEM.

Ἀκτέον] Si accipiatur pro νομιστέον vel ἡγητέον, vel οἰητέον, *putandum, existimandum*, bene habebit vulgata lectio. *hanc pacem non esse pro pace habendam.* IDEM.

Παριόντες οὖν αὐτοὶ διδασκόντων ἡμᾶς, ἐξουσίαν δ' αὐτοῖς ἡμεῖς ἐποιήσαμεν] Posterius ἡμεῖς satis indicat priore loco ὑμᾶς esse scribendum. SLUITER.

Προσθέντες] Malim extrito e prima syllaba sibilo, προθέντες. REISK.

(Ἔξεστι γὰρ ἀφελεῖν)] Sic placuit Stephano interpungere. nam Aldina h. l. signis parentheseos caret. Ego malim sic distingui. (ἔξεστι γὰρ) ἀφελεῖν. ut infinitivus locum et vim obtineat imperativi, ἀφελεῖν pro ἀφαιρείτω. aut aptus est ex ἐξουσίαν ἐποιήσαμεν, *facultatem ipsis fecimus demendi.* Stephanus διδασκόντων copulabat cum εἴ τι τυγχάνει μ. κ. ἔχον. IDEM.

δ᾽ εἴ τις προσθεῖναι βούλεται, πείσας ὑμᾶς προσγραψάτω. 109
πᾶσί τε τοῖς γεγραμμένοις χρωμένοις ἔστιν εἰρήνην ἄγειν. εἰ δὲ μηδὲν [1] ἀρέσκει τούτων, πολεμεῖν ἕτοιμον. καὶ ταῦτ᾽ ἐφ᾽ ὑμῖν [2] πάντ᾽ ἐστὶν, ὦ Ἀθηναῖοι· τούτων ὅ τι ἂν βούλησθε ἕλεσθε. πάρεισι μὲν γὰρ Ἀργεῖοι καὶ Κορίνθιοι διδάξοντες ὡς ἄμεινόν ἐστι πολεμεῖν, ἥκουσι δὲ Λακεδαιμόνιοι πείσοντες ὑμᾶς εἰρήνην ποιήσασθαι. τούτων δ᾽ ἔστι τὸ τέλος παρ᾽ ὑμῖν, ἀλλ᾽ οὐκ ἐν Λακεδαιμονίοις, δι᾽ [3] ἡμᾶς. πρεσβευτὰς οὖν πάντας ὑμᾶς ἡμεῖς οἱ πρέσβεις ποιοῦμεν· ὁ γὰρ τὴν χεῖρα μέλλων ὑμῶν αἴρειν, οὗτος ὁ πρεσβεύων ἐστὶν, ὁπότερ᾽ ἂν αὐτῷ δοκῇ, καὶ τὴν εἰρήνην καὶ τὸν πόλεμον [4] ποιεῖν. μέμνησθε μὲν οὖν, ὦ Ἀθηναῖοι, τοὺς ἡμετέρους λόγους, ψηφίσασθε δὲ [5] τοιαῦτα ἐξ ὧν ὑμῖν μηδέποτε μεταμελήσει.

[1] ἀρέσκοι [2] πᾶσιν [3] ὑμᾶς [4] ποιῶν [5] ταῦτα

Εἴ τις προσθεῖναι βούλεται] Videtur pronomen τι inserendum esse ante verbum βούλεται. SLUITER.

Πᾶσί τε τοῖς γεγραμμένοις] Sententia postulat: πᾶσι μὲν γὰρ τοῖς γεγρ. REISK.

Διδάξαντες] Π. διδάξοντες. H. STEPHAN.

Ποιήσασθαι] Sic tacite correxit Stephanus Aldinæ ποιήσεσθαι. REISK.

Δι᾽ ὑμᾶς] Malim δι᾽ ἡμᾶς, *non penes Lacedæmonios propter nos*. h. e. non ii sumus, qui pacem Lacedæmoniis a vobis impetremus, et vel invitis vobis extorqueamus. IDEM.

Ποιῶν] Malim abesse. turbat sententiam. πρεσβεύειν εἰρήνην et πόλεμον est, *legatione* (vel *fungendo muniis legati*) *pacem bellumve conciliare*. IDEM.

ΑΝΔΟΚΙΔΟΥ

ΚΑΤΑ ΑΛΚΙΒΙΑΔΟΥ

ΛΟΓΟΣ.

I. OTT. SLUITERI

PRÆFATIO

AD ORATIONEM ANDOCIDIS

CONTRA ALCIBIADEM.

De auctore hujus, ad quam accedimus, Orationis, elegantia et ubertate sermonis præstantissimæ, post Valckenaerianam disputationem, Primo harum Lectionum Capiti adjectam [p. 188, sqq.], quidquam addere, neque necesse est, neque me decet. Unum est, quod in ipsa hac disputatione animadversum moneam, ne quis, tanti viri auctoritate deceptus, in aliquem se errorem trahi patiatur. "Mirum est (V^to^ loco dicit Valckenaerius), si hanc ut Phæacis legerit Orationem Plutarchus, nihil inde, quod ad Alcibiadem spectet, eum excerpsisse, præter illud perpusillum sane. Multa ibi habentur Historica vitæ Alcibiadis, quæ Plutarchus attigisset, si cognita habuisset." Hæc quidem aliquanto inconsideratius a viro summo (sed sibi soli) scripta mihi videntur. Sæpe enim mihi ac diligenter Vitam Alcibiadis Plutarcheam relegenti apparuit, complura ipsum ex Andocide hausisse, ea etiam, quæ haud scio an a nullo alio scriptore, qui quidem hodieque supersit, prodita inveniamus. Quod ne quis temere a me dictum existimet, exemplis nonnullis confirmare non alienum duco.

Quæ narrat Plutarchus p. 195. B. C. de uxore Alcibiadis Hippareta hujusque patre Hipponico et fratre Callia ab Alcibiade male habitis, quanquam in nonnullis ab iis, quæ refert Andocides p. 30. et seq. ed. Steph., discrepantia, ita tamen aliis partibus et rebus et verbis ipsis cum Andocideis congruunt, ut vix negare possis, hunc eum ob oculos habuisse; quod, quicumque hunc cum illo contulerit, facile viderit. Deinde illa etiam, quæ brevius p. 199. B. a Plutarcho relata reperimus, de Pictore Agatharcho, quem Alcibiades coegit domum suam pictura ornare, de Taurea illi ἀντιχωρηγοῦντι, de serva Melia ab Alcibiade compressa, quum latius et Oratorum more magis exaggerata ab Andocide prodita inveniamus, p. 31. v. 14. seqq. et p. 32. v. 5. seqq. ed. Steph. ex hoc excerpta non dicamus? Bigas Diomedi abstulit, quibus is ad Olympicum certamen uti vo-

lebat, iisque ipse in illo certamine usus est Alcibiades. Id parum diversa ratione Andocides p. 32. v. 27. ed. Steph. Plutarchus p. 196. c. et d. memoriæ prodiderunt. Quanto autem vel in honore vel timori fuerit sociis civitatibus, liquet ex donis, quæ ipsi Elin eunti præbuerunt, quæ eadem recensent Andocides p. 33. v. 8. ed. Steph. Plutarchus p. 196. c. Hæc qui videat, et Oratorem cum Biographo comparet, vel opinetur necesse est, lectam a Plutarcho fuisse Andocidis Orationem, vel, si id minus probet, in eam incidat cogitationem, hic item Rhetoris fraudem latere, qui sua ex eodem, quo Plutarchus, horreo deprompserit.

ΑΝΔΟΚΙΔΟΥ

ΚΑΤΑ ΑΛΚΙΒΙΑΔΟΥ

ΛΟΓΟΣ.

Pag. ed. H.Steph.

Pag. ed. Reisk.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

110 Ἀνδοκίδης Ἀλκιβιάδου κατηγορεῖ τοῦ Κλεινίου ὡς καὶ τὰ τῆς πόλεως καὶ τὰ τῶν συμμάχων διαφθείραντος, καὶ κατὰ τὸν ἴδιον βίον πλεῖστα ἡμαρτηκότος· τοῦ δὲ δήμου βουλευομένου καὶ αὐτὸν ἐξοστρακίσαι τὸν Ἀνδοκίδην, πρῶτον παραγράφεται, λέγων ἤδη ἀπολελογῆσθαι καὶ ἀνεύθυνος εἶναι. [1]εἴρηται μὲν γὰρ πολλάκις ὅτι δεῖ τὸν τοῖς αὐτοῖς ἐγκλήμασι δοκοῦντα ἐνέχεσθαι πρῶτον ἑαυτὸν ἐλευθεροῦν, εἶτα διαβάλλειν. τὴν δὲ στάσιν οἱ μὲν φασὶν ὁρικὴν εἶναι, οἱ δὲ πραγματικήν. ἠκριβωμένη δὲ ἡ στάσις κατὰ μὲν τὴν ἀρχὴν μετάληψίς ἐστι — παραγράφεται γὰρ —, ἐν δὲ τοῖς ὑστέροις πραγματική· δίκαιον γάρ φησι καὶ συμφέρον ἐξοστρακισθῆναι Ἀλκιβιάδην.

29 ά. ΟΥΚ ἐν τῷ παρόντι μόνον γινώσκω τῶν πολιτικῶν 111
πραγμάτων ὡς σφαλερόν ἐστιν ἅπτεσθαι, ἀλλὰ καὶ πρότερον χαλεπὸν ἡγούμην, πρὶν τῶν κοινῶν ἐπιμελεῖσθαί τινος. πολίτου δὲ ἀγαθοῦ νομίζω προκινδυνεύειν ἐθέλειν τοῦ πλήθους, καὶ μὴ καταδείσαντα τὰς ἔχθρας τὰς ἰδίας ὑπὲρ τῶν δημοσίων ἔχειν ἡσυχίαν· διὰ μὲν γὰρ τοὺς τῶν ἰδίων ἐπιμελουμένους οὐδὲν αἱ πόλεις μείζους καθίστανται, διὰ δὲ τοὺς τῶν κοινῶν μεγάλαι καὶ ἐλεύθεραι γίγνονται. ὧν [[2]τῶν ἀγαθῶν] εἷς ἐγὼ βουληθεὶς ἐξετάζεσθαι μεγίστοις

[1] εἴρηκε   [2] Absunt unci.

ΛΟΓΟΣ] Oratio hæc, si Taylor credimus, Andocidis non est, sed Phæacis. v. Lect. Lysiac. caput sextum. Reisk.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ] Addit editio prima τοῦ ἑξῆς. Taylor.

Ἐξοστρακίσαι] Ostracismi origo et modus Diod. Sic. l. xxv. 270. Nonnulla Plut. in Alcib. Aristid. et Themistocle. Aristid. or. Platon. Poll. Aristoph. Sch. in Equit. et Vesp. Tzetz. Chil. xiii. 489. Hesych. Suid. Vbb. Emm. Vet. Gr. Iun. Anim. v. 18. Scalig. ad Euseb. Maussac. ad Harpocr. Meurs. Att. Lect. v. 18. Diod. l. xi. p. 287. tempus durationis hujusce pœnæ notat Plutarch. in Pericle, ubi occurrit tamen difficultas non levis amolienda. v. Harpocr. in v. Ἵππαρχος. Tull. de orat. 2. §. 56. Poll. 8. 5. 19. viri docti ad loc. Idem.

Εἴρηκε] Εἴρηται margo editionis primæ manu antiqua. Idem.

Εἴρηκε μὲν γὰρ —] Fort. leg. εἰρήκαμεν γὰρ πολλάκις, ὅτι ἔδει. Sic grammatici loquuntur, ablegantes lectores ad observata jam alibi a se tradita. Reisk.

Ὧν τῶν ἀγαθῶν εἷς] Secundum et tertium vocabulum videntur delenda, ut e scholio nata. Super ὧν nescio qui τῶν ἀγαθῶν πολιτῶν superscripsit, explicationis ergo, quod deinde in textum irrepsit. Admodum enim mihi quidem durum accidit: ὧν τῶν ἀγαθῶν εἷς pro ἧς τῶν ἀγα-

περιπέπτωκα κινδύνοις, προθύμων [1] μὲν καὶ ἀγαθῶν ἀν-
δρῶν ὑμῶν τυγχάνων, [2] διόπερ σώζομαι, πλείστοις δὲ καὶ
δεινοτάτοις ἐχθροῖς χρώμενος, ὑφ᾽ ὧν διαβάλλομαι. ὁ μὲν
οὖν ἀγὼν ὁ παρὼν οὐ στεφανηφόρος, ἀλλ᾽ εἰ χρὴ μηδὲν ἀδι-
112 κήσαντα τὴν πόλιν δέκα ἔτη φεύγειν· οἱ δ᾽ ἀνταγωνιζόμενοι
περὶ τῶν ἄθλων τούτων ἐσμὲν ἐγὼ καὶ Ἀλκιβιάδης καὶ
Νικίας, ὧν ἀναγκαῖον ἕνα τῇ συμφορᾷ περιπεσεῖν.

β΄. Ἄξιον δὲ μέμψασθαι τὸν θέντα τὸν νόμον, ὃς ἐναντία
τῷ ὅρκῳ τοῦ δήμου καὶ τῆς βουλῆς ἐνομοθέτησεν· ἐκεῖ [3] μὲν
γὰρ ὄμνυτε μηδένα μήτε [4] ἐξελᾶν μήτε δήσειν μήτε ἀποκτε-
νεῖν ἄκριτον, ἐν δὲ τῷδε τῷ καιρῷ, οὔτε κατηγορίας γενο-
μένης οὔτε ἀπολογίας ἀποδοθείσης οὔτε διαψηφισαμένων
κρύβδην, τὸν ὀστρακισθέντα τοσοῦτον χρόνον δεῖ στερηθῆναι
τῆς πόλεως. εἶτα ἐν τοῖς τοιούτοις οἱ τοὺς ἑταίρους καὶ συν-
ωμότας κεκτημένοι πλέον φέρονται τῶν ἄλλων· οὐ γὰρ ὥσπερ
ἐν τοῖς δικαστηρίοις οἱ λαχόντες κρίνουσιν, ἀλλὰ τούτου τοῦ
πράγματος ἅπασιν Ἀθηναίοις μέτεστι. πρὸς δὲ τούτοις τῷ
μὲν ἐλλείπειν, τῷ δ᾽ ὑπερβάλλειν, ὁ νόμος μοι δοκεῖ· τῶν
μὲν γὰρ ἰδίων ἀδικημάτων μεγάλην τιμωρίαν ταύτην νομίζω,
τῶν δὲ δημοσίων μικρὰν καὶ οὐδενὸς ἀξίαν ἡγοῦμαι ζημίαν,
ἐξὸν κολάζειν χρήμασι καὶ δεσμῷ καὶ θανάτῳ. ἔτι δ᾽ εἴ τις
διὰ τοῦτο μεθίσταται ὅτι πολίτης ἐστὶν, οὗτος οὐδ᾽ ἀπελ-
113 θὼν ἐνθένδε παύσεται, ἀλλ᾽ ὅπου ἂν οἰκῇ, ταύτην τὴν πόλιν

[1] μὲν] δὲ [2] δι᾽ ὅπερ [3] Deest μέν. [4] ἐξελεῖν

θῶν πολιτῶν τάξεως εἴς. *qua in classe bonorum civium ut ego quoque numerarer, efficere quod studerem, ideo* —. Idem. Ante Reiskium verba τῶν ἀγαθῶν ab alio adscripta censuerat Valckenaerius. Sluiter.

Προθύμων δὲ —] Π. προθύμων μὲν καὶ ἀγ. ἀνδρ. ὑ. τ. δι᾽ ὅπερ σ. H. Stephan. μὲν annotat. in Marg. Taylor. δὲ, quod Stephanus cum μὲν commutatum ibat, bene habet. sed versu 2. dubito an leg. sit: τυγχάνων, οὐ δέδια, εὖ εἰδὼς, ὅτι περισωθήσομαι. *nil timeo, quia sum certus, fore ut salvus abeam*. de hoc sum certior, pro δὲ eodem versu 2. leg. esse τε, per tau. πλείστοις τε καὶ δεινοτάτοις. Reisk.

Ἐκεῖ γὰρ] H. e. ὀμνύντες τόν τε τοῦ δήμου ὅρκον, καὶ τὸν τῆς βουλῆς. Idem.

Ἀποκτείνειν] Π. ἀποκτενεῖν. H. Stephan. ἀποκτενεῖν, m. a. [manus antiqua, aut margo Aldinæ. *Reisk.*] Taylor.

Οὔτε ἀπολογίας ἀποδοθείσης] Dictionem ἀποδιδόναι ἀπολογίαν alibi me videre non memini, neque illa notat, *dare depulsionis facultatem* sed *reddere ademtam*. Contra διδόναι ἀπολογίαν illa notione est apud scriptores Atticos, maxime Oratores, frequentissimum; huic item loco, ut opinor, ita reddendum, οὔτε ἀπολογίας δοθείσης. Repetiit nempe librarius præpositionem ἀπο e præcedenti ἀπολογίας, qui est in veterum libris innumerabilium fons mendorum. Sluiter.

Ὅτι πολίτης] Interponendum videtur κακὸς, in quo vis omnis est argumenti. Reisk.

Ἐνθένδε] Revocavi bonam hanc lectionem ex Aldina, cui, nescio quo errore casuve, suffectum est in Stephanico ἐνθάδε. Cohæret ἐνθένδε cum ἀπελθών: malus civis, qui hinc, Athenis, discesserit, nunquam desinet malus esse. Idem.

Ταύτην τὴν πόλιν] Illam incerti nominis, quæcunque tandem est civitas, quæ

διαφθερεῖ, καὶ τῇδε οὐδὲν ἧττον ἐπιβουλεύσει, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον δικαιότερον ἢ πρὶν ἐκβληθῆναι. οἶμαι δὲ καὶ τοὺς φίλους ὑμῶν ἐν ταύτῃ μάλιστα τῇ ἡμέρᾳ λυπεῖσθαι καὶ τοὺς ἐχθροὺς ἥδεσθαι, συνειδότας ὡς, ἂν ἀγνοήσαντες ἐξελάσητε τὸν βέλτιστον, δέκα ἐτῶν ἡ πόλις οὐδὲν ἀγαθὸν ἀπὸ τούτου τοῦ ἀνδρὸς πείσεται. ῥᾴδιον δὲ [1] καὶ ἐντεῦθεν γνῶναι τὸν νόμον πονηρὸν ὄντα· μόνοι γὰρ αὐτῷ τῶν Ἑλλήνων χρώμεθα, καὶ οὐδεμία τῶν ἄλλων πόλεων ἐθέλει μιμήσασθαι. καίτοι ταῦτα [2] διέγνωσται ἄριστα τῶν δογμάτων, ἃ καὶ τοῖς πολλοῖς καὶ τοῖς ὀλίγοις ἁρμόττοντα μάλιστα τυγχάνει καὶ πλείστους ἐπιθυμητὰς ἔχει.

γʹ. Περὶ μὲν οὖν τούτων οὐκ οἶδ᾽ ὅτι δεῖ μακρότερον λέγειν πάντως· οὐδὲν γὰρ ἂν πλεῖον εἰς τὸ παρὸν [3] ποιήσαιμεν· 114
δέομαι δ᾽ ὑμῶν τῶν λόγων ἴσους καὶ κοινοὺς ἡμῖν ἐπιστάτας

[1] Deest καί. [2] διέγνωται [3] ποιήσωμεν

malum hunc civem recipiat. Idem.

Τῇδε] *Huic nostræ*, Athenis puta, nil minus insidiabitur expulsus, quam insidiatus est, antequam expelleretur. Idem.

Μᾶλλον δικαιότερον] Interponi velim καί. *sed et acrius, et majori cum jure.* Idem.

Ἀλλὰ καὶ μᾶλλον δικαιότερον ἢ πρὶν ἐκβληθῆναι] Necessaria mihi non videtur Reiskii mutatio, καὶ μᾶλλον καὶ δικαιότερον, quamquam non inepte excogitata: sæpissime enim μᾶλλον comparativo jungitur. Infra p. 337. v. antep. ἐξ αὐτῶν δὲ τούτων ἀποδείξω αὐτὸν ἐπιτηδειότερον τεθνάναι μᾶλλον ἢ σώζεσθαι: ubi male Reiskius superlativum ἐπιτηδειότατον substitui vult. Aristophanes in Vespis v. 477.

Νὴ Δί᾽ ἦ μοι κρεῖττον ἐκστῆναι τοπαράπαν τοῦ πατρὸς
Μᾶλλον ἢ κακοῖς τοσούτοις ναυμαχεῖν ὁσήμεραι.

Ecclesiazusis v. 1123.

Τίς γὰρ γένοιτ᾽ ἂν μᾶλλον ὀλβιώτερος;

Isocrates Archidamo p. 138. B. πολὺ γὰρ μᾶλλον κρεῖττον cæt.: de Permut. p. 317. C. πολὺ ἂν μᾶλλον δικαιότερον ἐπιεικὴς εἶναι δοκοίην, ἢ ζημιωθείην. Sluiter.

Ῥᾴδιον δὲ ἐντεῦθεν] Postremo vocabulo præponendum videtur καί. Reisk.

Διέγνωται] Διέγνωσται exaravit Scaliger. Idem.

Καὶ πλείστους ἐπιθυμητὰς ἔχει] Vir Doctus in margine Aldinæ pro ἐπιθυμητὰς adscripserat ἔτι μιμητάς: quod sive e Codice MS. sive ex illius ingenio fluxerit, mihi quidem vulgata lectione proba et germana deterius videtur. Nam, si illud verum esset, scribi oportuerat ἔτι δὲ καὶ πλείστους μιμητὰς ἔχει. Et magis etiam indoli Linguæ Græcæ convenit νόμον dici ἐπιθυμητὰς ἔχειν, quam μιμητάς. Dicitur quidem paullo ante οὐδεμία τῶν ἄλλων πόλεων ἐθέλει μιμήσασθαι (quod ipsum in errorem induxit mutationis auctorem); sed intelligendum est ἡμᾶς, non τὸν νόμον μιμήσασθαι. Latius tamen hoc ab Oratore extenditur. Nam et Petalismus Syracusanorum Ostracismo Atheniensium fuit simillimus, et alias Græcas civitates exemplo Atheniensium similibus institutis usos, docuit I. A. Paradys in Dissertatione, quam Præside Io. Luzacio, Viro Clar. publice defendit, de Ostracismo Atheniensium c. I. §. 5. — In iis, quæ mox sequuntur, interpunctionem eadem, qua Reiskius, ratione mutavit Valckenaerius, scribens: — λέγειν. πάντως οὐδὲν γὰρ ἂν πλεῖον ποιήσωμεν. Sluiter.

Λέγειν πάντως. οὐδὲν γὰρ ἂν πλεῖον] Videtur locus sic distinguendus et corrigendus esse: λέγειν. πάντως γὰρ οὐδὲν ἂν πλ. *nihil enim profecto ad rem præsentem multitudine verborum hoc de loco profecerimus.* Reisk.

Ποιήσωμεν] Ποιήσαιμεν, m. a. Taylor.

Δέομαι δ᾽ ὑμῶν—καὶ πάντας ἄρχοντας περὶ τούτου καταστῆναι] In interpretatione loci difficillimi, in quo nihil se cernere dicit Reiskius, in quo me non minus cœcutiisse lubens fateor, jam aliis lumen lucere faciam, quod mihi de suo lumine accendit Luzacius. Monuit me nimirum Vir Clar. esse hunc locum ex Atticæ concionis et

γενέσθαι, καὶ πάντας ἄρχοντας περὶ τούτων καταστῆναι,
καὶ μήτε τοῖς λοιδορουμένοις μήτε τοῖς ὑπὲρ καιρὸν χαριζο- 30. 1
μένοις ἐπιτρέπειν, ἀλλὰ τῷ μὲν θέλοντι λέγειν καὶ ἀκούειν εὐμενεῖς εἶναι, τῷ δὲ ἀσελγαίνοντι καὶ θορυβοῦντι χαλεπούς. ἀκούσαντες γὰρ [1] ἑκάστου τῶν ὑπαρχόντων ἄμεινον βουλεύσεσθε περὶ ἡμῶν.

δ'. Ἔστι δὲ περὶ τῆς μισοδημίας καὶ τῆς στασιωτείας βραχύς μοι λόγος καταλελειμμένος. εἰ μὲν γὰρ ἄκριτος ἦν, εἰκότως ἂν τῶν κατηγορούντων ἠκροᾶσθε καὶ ἐμοὶ ἀναγκαῖον
115 ἦν ἀπολογεῖσθαι περὶ τούτων· ἐπειδὴ δὲ τετράκις ἀγωνιζό-
μενος ἀπέφυγον, οὐκ ἔτι δίκαιον ἡγοῦμαι λόγον οὐδένα περὶ τούτου γίνεσθαι. πρὶν μὲν γὰρ κριθῆναι οὐ ῥᾴδιον ἦν εἰδέναι τὰς αἰτίας, οὔτ' εἰ ψευδεῖς εἰσὶν οὔτ' εἰ ἀληθεῖς· ἀποφυγόντος δὲ ἢ καταγνωσθέντος τέλος ἔχει καὶ διώρισται τού-

[1] ἕκαστον

judiciorum ratione explicandam. Duplicis enim generis judicia publica fuisse apud Athenienses, vel coram Tribunalibus, vel apud Populum. Quæ a Tribunalibus exercerentur, in illis Regem sacrorum fuisse εἰσαγωγέα, si res ad Areopagum pertineret; Polemarchum, si peregrinus, vel inquilinus, aut servus in judicium vocaretur; Archontem Eponymum, si alia res esset privilegiata; Thesmothetarum unum in reliquis causis criminum. Hos Archontas, in suo quemque causarum genere, judicii fuisse moderatores, eodem fere modo, quo apud Anglos duodecim Magni Judices moderatores sunt judiciorum, quæ a Paribus juratis habentur. Hæc quidem ita fuisse, si causa in aliquo τῶν δικαστηρίων cognosceretur. Sin publica ad Populum accusatio ferretur, vel fortasse etiam ad magnum et populare Heliastarum δικαστήριον, Ἐπιστάτην cum Prytanibus, Senatus Quingentorum nomine, solitos εἰσαγαγεῖν τὴν δίκην. At vero, quum populus de Ostracismo suffragia ferret, judicium non fuisse: neque enim propter delictum Ostracismum fuisse decretum, sed propter metum potentiæ, nec fuisse *pœnam*, sed *cautionem* publicæ securitatis causa, ne civitas turbis civilibus vexaretur. Igitur concioni, de Ostracismo testulas ferenti, moderatores affuisse novem Archontas simul et Senatum cum suo Præside, sive Epistata, auctore Scholiaste ad Aristophanis Equites v. 851. Itaque locum sic interpretatur: *Precor vos et obtestor, ut Orationum, quæ ad vos hodie habentur, æqui et communes omnibus et extra partes positi arbitri sitis; utque vos omnes in illis dijudicandis Magistratuum ac Moderatorum vice fungamini, sic ut nemo sit vestrum, qui hic sancta Epistatæ atque Archontum munera, tanquam si ipse iis ornatus esset, sese implere non existimet.* Alludere Andocidem ad officia Epistatæ atque Archontum, qui concionem moderabantur, et optare ut unusquisque civium hic se Epistatam atque Archonta, sine studio hujus vel illius, præstet. Sluiter.

Πάντας ἄρχοντας] Nihil hic cerno. [minimo motu videtur hic locus sanari posse hoc pacto, si post ἄρχοντας addatur καί. ut sententia sit hæc: δέομαι ὑμῶν, καὶ περὶ τούτων ἄρχοντας ὑμᾶς καταστῆναι, ὥσπερ καὶ τῶν ἄλλων ἄρχοντες κατέστητε. hoc equidem in Latinis expressi, cum melius nihil occurreret. *In Cur. poster. ad Andocid.*] Reisk.

Θέλοντι λέγειν καὶ ἀκούειν εὐμενεῖς εἶναι] Cohæret λέγειν cum θέλοντι, ut ἀκούειν cum εὐμενεῖς. *ut ei, qui decenter dicere velit, ad audiendum commodi propitiique sitis.* Videtur enim post λέγειν deesse κοσμίως vel ἐν τάξει. Idem.

Ἕκαστον τῶν ὑπαρχόντων] Malim περὶ ἑκάστου τῶν ὑπαρχόντων. *de unoquoque in medio propositorum.* Appellat ὑπάρχοντα, criminationes in reorum quemque conjectas. Idem.

Περὶ τῆς μισοδημίας] Apparet ex hoc loco, causæ hujus actorem incusatum fuisse odii erga populum et factiositatis. Idem.

των ὁπότερόν ἐστιν. ὥστε δεινὸν νομίζω τοὺς μὲν ἁλόντας μιᾷ ψήφῳ μόνον ἀποθνήσκειν καὶ τὰ χρήματα [1] δημεύεσθαι αὐτῶν, τοὺς δὲ νικήσαντας πάλιν τὰς αὐτὰς κατηγορίας ὑπομένειν, καὶ τοὺς δικαστὰς ἀπολέσαι μὲν κυρίους εἶναι, σῶσαι δ' ἀκύρους καὶ ἀτελεῖς φαίνεσθαι, ἄλλως τε καὶ τῶν νόμων ἀπαγορευόντων δὶς περὶ τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτὸν μὴ ἐξεῖναι δικάζεσθαι, καὶ ὑμῶν ὀμωμοκότων χρῆσθαι τοῖς νόμοις.

έ. Ὧν ἕνεκα περὶ ἐμαυτοῦ παραλιπὼν Ἀλκιβιάδου τὸν βίον ἀναμνῆσαι βούλομαι. καίτοι ἀπορῶ γε διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτημάτων πόθεν ἄρξομαι, ἐμποδὼν ἁπάντων ὄντων. περὶ μὲν οὖν μοιχείας καὶ γυναικῶν ἀλλοτρίων ἁρπαγῆς καὶ τῆς ἄλλης βιαιότητος καὶ παρανομίας καθ' ἕκαστον εἰ δεήσει λέγειν, οὐκ ἂν ἐξαρκέσειεν ὁ παρὼν χρόνος, ἅμα 116
δὲ καὶ πολλοῖς ἀπεχθοίμην τῶν πολιτῶν, φανερὰς τὰς συμφορὰς ποιῶν αὐτῶν· ἃ δὲ περὶ τὴν πόλιν εἴργασται καὶ τοὺς προσήκοντας καὶ τῶν ἄλλων ἀστῶν καὶ ξένων τοὺς ἐντυγχάνοντας, ἀποδείξω. πρῶτον μὲν οὖν πείσας ὑμᾶς τὸν φόρον ταῖς πόλεσιν ἐξ ἀρχῆς τάξαι τὸν ὑπ' Ἀριστείδου πάντων δικαιότατα τεταγμένον, αἱρεθεὶς ἐπὶ τούτῳ δέκατος αὐτὸς μάλιστα διπλάσιον αὐτὸν ἑκάστῳ τῶν συμμάχων ἐποίησεν, ἐπιδείξας δ' αὑτὸν φοβερὸν καὶ μέγα δυνάμενον ἰδίας ἀπὸ τῶν κοινῶν προσόδους κατεσκευάσατο. σκέψασθε δὲ, πῶς ἄν τις κακὰ μείζω τούτων κατασκευάσειεν, εἰ τῆς σωτηρίας ἡμῖν πάσης διὰ τῶν συμμάχων οὔσης ὁμολογουμένως, νῦν κάκιον ἢ πρότερον πραττόντων, τὸν φόρον

[1] δημεύειν αὐτῶν, τῶν δὲ νικησάντων

Ὥστε] Sic Stephanus de suo dedit. Aldus ὡς simplex. IDEM.

Δημεύειν] Aut ante aut post δημεύειν deest ὑμᾶς. ego tamen δημεύεσθαι malim. IDEM. δημεύεσθαι, m. a. TAYLOR.

Τῶν δὲ νικησάντων] Lege aut τὸν δὲ νικήσαντα, aut τοὺς δὲ νικήσαντας. REISK. τοὺς δὲ νικήσαντας, m. a. TAYLOR.

Ἐμποδὼν ἁπάντων ὄντων] Harpocration ait: Ἐμποδών. Ἀντιφῶν ἐν τῷ περὶ τῆς μεταστάσεως· τοὺς ἐμποδὼν ἐκολάσατε, ἀντὶ τοῦ ἐμπεσόντας, καθὰ καὶ Ἀνδοκίδης ἐν τῷ κατ' Ἀλκιβιάδου, quæ glossa quin huc pertineat dubitari nequit. SLUITER.

Βιότητος] Π. βιαιότητος. H. STEPHAN.

Τὸν φόρον — τὸν ὑπ' Ἀριστείδου] Vid. Meurs. de Fort. Athen. c. 7.

Δικαιότατα] F. δικαιοτάτου. TAYLOR.

Ἐπὶ τούτῳ] Malim ἐπὶ τοῦτο. REISK.

Εἰ τῆς —] Explicat voc. τούτων, quo usus modo fuerat. *quam hoc pacto.* idem est ac si dixisset: ἢ εἰ ταῦτα κατασκευάσειεν, δηλονότι εἰ τῆς σ. IDEM.

Οὔσης ὁμολογουμένως, νῦν] Sic interpunctum est in Aldina et Stephanica. Ego vero malim sic interpungi: οὔσης, ὁμολογουμένως νῦν — *cum in confesso sit, pejore nunc esse loco res sociorum.* IDEM.

ἑκάστῳ διπλασιάσειεν. ὥστ᾽ εἴπερ [1] ἡγεῖσθε πολίτην ἀγα-
θὸν Ἀριστείδην καὶ δίκαιον γεγονέναι, τοῦτον προσήκει κά-
κιστον νομίζειν, ὡς τἀναντία περὶ τῶν πόλεων ἐκείνῳ γινώ-
117 σκοντα. τοιγάρτοι διὰ ταῦτα πολλοὶ τὴν πατρίδα τὴν
αὑτῶν ἀπολιπόντες φυγάδες γίνονται καὶ εἰς Θουρίους οἰκή-
σοντες ἀπέρχονται. δηλώσει δὲ ἡ τῶν συμμάχων ἔχθρα
πρῶτον, ὅταν ἡμῖν καὶ Λακεδαιμονίοις γένηται ναυτικὸς
πόλεμος. ἐγὼ δὲ νομίζω τὸν τοιοῦτον πονηρὸν εἶναι προ-
στάτην, ὅστις τοῦ παρόντος χρόνου ἐπιμελεῖται, ἀλλὰ μὴ
καὶ τοῦ μέλλοντος προνοεῖται, καὶ τὰ ἥδιστα τῷ πλήθει,
παραλιπὼν τὰ βέλτιστα, συμβουλεύει.

ϛ´. Θαυμάζω δὲ τῶν πεπεισμένων Ἀλκιβιάδην δημοκρατίας ἐπιθυμεῖν, τοιαύτης πολιτείας [2] ἣ μάλιστα κοινότητα δοκεῖ εὑρῆσθαι, [3] οἱ οὐδ᾽ ἀπὸ τῶν ἰδίων αὐτὸν θεῶνται, ὁρῶν-

[1] ἡγῆσθε [2] ἦν [3] οἵαν οὐδ᾽ ἐστὶ τ. ἰ. αὐτὸν ἔχειν θεῶνται

Διπλασιάσειεν] Sic dedi de meo. vulgo legitur διπλάσειεν. IDEM. διπλασιάσειεν, m. a. TAYLOR.

Ἡγῆσθε] Malim ἡγεῖσθε. REISK.

Ὥστ᾽ εἴπερ ἡγεῖσθε — ὡς τἀναντία περὶ τῶν πόλεων ἐκείνῳ γινώσκοντα] Oratorem credo, si ita scripsisset, ipsum fuisse sensurum, argumento se uti sophistico et exigui momenti. Neque enim, si Alcibiadis de sociarum civitatium tributo sententia ab Aristidis ratione abhorreret, continuo Alcibiades malus civis erat dicendus. Probabilius autem mihi videtur, librarium sociarum civitatium mentione in errorem inductum numerum mutasse et scripsisse τῶν πόλεων, quum in antiquo exemplari scriptum exstaret τῆς πόλεως. Ita quidem si statuamus, multo major erit argumenti vis. *Si bonus civis fuit Aristides, malus habendus erit Alcibiades, quippe qui de republica contraria sentiat.* Tributum illud ab Aristide sociis civitatibus imperatum, quod

Τὸν ἔρανον τὸν λεγόμενον παππῷον ἐκ τῶν Μηδικῶν

vocat Aristophanes Lysistrata v. 654. auctoribus Thucydide l. i. c. 96. Plutarcho in Aristide p. 333. D. Nepote in Aristide c. 3. et Suida v. Ἑλληνοταμίαι, fuit in universum Quadringentorum sexaginta talentorum. Conf. Interpretes Thucydidis et Nepotis d. l. Wesselingius ad Diodorum Siculum l. xii. c. 26. p. 440. a. Duplex illud tributum deinde ac postea etiam triplex esse factum Plutarchi d. l. auctoritate confirmatur. SLUITER.

Δηλώσει δὲ ἡ τῶν συμμάχων ἔχθρα] Adscripserat Valckenaerius: "An δηλώσεται futurum medium pro passivo δηλωθήσεται." IDEM.

Ἔχθρα] Subaudi ἑαυτήν. Malim verba sic ordinari: ἔχθρα, ὅταν πρῶτον ἡμῖν. REISK.

Ἣν μάλιστα κοινότητα] Videtur leg. esse: ἣ μάλιστα διὰ κοινότητα. quæ reipublicæ forma existimatur ideo præcipue reperta et in vitam inducta esse, quod in ea regnet κοινότης, civilitas, propensio animi juribus utendi cum reliquis civibus communibus, et nulla in re præcipuum aliquod jus affectandi. IDEM.

Πολιτείας, ἣν μάλιστα κοινότητα δοκεῖ εὑρῆσθαι] Duplex mihi de hoc loco nata est conjectura, ut vel legendum arbitrarer: ἣν μάλιστα διὰ κοινότητα δοκεῖτε ᾑρῆσθαι: vel ἣ μάλιστα κοινότητα δοκεῖ αἱρεῖσθαι, *quæ maxime æqualitatem sectari videtur*, et hoc quoque in mentem venerat Valckenaerio. Κοινότητι mox opponitur πλεονεξία καὶ ὑπερηφανία: est autem ea virtus, quam Cicero de Amicitia c. 5. *æqualitatem* dicit: quæque recte explicatur ab Ernesto in Clave Cic. perperam a Manutio ad i. l. cum *æquabilitate vitæ* permutatur. Eandem notionem ad exemplum Græcorum in lingua Latina acceperunt verba *communis* et *communitas*. Vid. Grævium ad Cic. ad Div. iv. 9. de Senect. c. 17. Ἡρέθησαν, quod item *de Pace* p. 24. v. 12. ed. Steph. abierat in εὑρέθησαν, restituit H. Stephanus. SLUITER.

τες τὴν πλεονεξίαν καὶ τὴν ὑπερηφανίαν· ὃς τὴν Καλλίου γήμας ἀδελφὴν ἐπὶ δέκα ταλάντοις, τελευτήσαντος Ἱππονίκου στρατηγοῦντος ἐπὶ Δηλίῳ ἕτερα τοσαῦτα προσεπράξατο, λέγων ὡς ὡμολόγησεν ἐκεῖνος, ὁπότε παῖς αὐτῷ ἐκ τῆς θυγατρὸς γένοιτο, προσθήσειν ταῦτα. λαβὼν δὲ τοσαύτην προῖκα ὅσην οὐδεὶς τῶν Ἑλλήνων, οὕτως ὑβριστὴς ἦν, ἐπεισάγων εἰς τὴν αὐτὴν οἰκίαν ἑταίρας, καὶ δούλας καὶ 118
ἐλευθέρας, ὥστ' ἠνάγκασε τὴν γυναῖκα σωφρονεστάτην οὖσαν ἀπολιπεῖν, ἐλθοῦσαν πρὸς τὸν ἄρχοντα κατὰ τὸν νόμον. οὗ δὴ μάλιστα τὴν αὑτοῦ δύναμιν [1]ἐπεδείξατο· παρακαλέσας γὰρ τοὺς ἑταίρους, ἁρπάσας ἐκ τῆς ἀγορᾶς τὴν γυναῖκα ᾤχετο βίᾳ, καὶ πᾶσιν ἐδήλωσε καὶ τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν νόμων καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν καταφρονῶν.

31. οὐ τοίνυν ταῦτα μόνον ἐξήρκεσεν, ἀλλὰ καὶ λαθραῖον θάνατον ἐπεβούλευσε Καλλίᾳ, ἵνα τὸν οἶκον τὸν Ἱππονίκου [2]κατάσχοι, ὡς ἐναντίον πάντων ὑμῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ κατηγόρει· καὶ τὰ χρήματα τῷ δήμῳ ἔδωκεν, εἴ πως τελευτήσειεν ἄπαις, φοβούμενος μὴ διὰ τὴν οὐσίαν ἀπόλοιτο. καίτοι ὅστις ὑβρίζει γυναῖκα τὴν ἑαυτοῦ καὶ τῷ κηδεστῇ θάνατον ἐπιβουλεύει, τί χρὴ προσδοκᾶν τοῦτον περὶ τοὺς ἐντυχόντας τῶν πολιτῶν διαπράττεσθαι; πάντες γὰρ ἄνθρωποι τοὺς οἰκείους τῶν

[1] ὑπεδείξατο [2] κατάσχῃ

Τελευτήσαντος Ἱππονίκου στρατηγοῦντος ἐπὶ Δηλίῳ] Valckenaerius notat paullo ante ducem fuisse Hipponicum, auctore Thucydide l. iii. c. 91. Ἐπὶ Δηλίῳ autem duces fuisse Hippocratem et Demosthenem, quorum ille cum mille Atheniensibus periit. "Absurde (inquit) Meursius Att. Lect. l. iii. c. 23. p. 150. corrigit Ἱπποκράτους, bis apud Andocidem, etiam in iis, ἵνα τὸν οἶκον τοῦ Ἱππονίκου κατάσχῃ. An igitur pater Calliæ fuit Hippocrates? Dicitur ibidem Alcibiades γήμας Hipponici filiam ἐπὶ δέκα ταλάντοις, atque illo mortuo totidem accepisse; tum λαβὼν τοσαύτην προῖκα, ὅσην οὐδεὶς τῶν Ἑλλήνων. Hoc miror decem talenta considerari tanquam dotem, quantam nullus Græcorum acceperit. Certe Græcorum omnium Hipponicus ille et erat et ferebatur ditissimus. Decem talentorum dos et alibi memoratur: Terentius Andria a. v. Sc. iv. v. 48. 'Dos, Pamphile, est decem talenta:' Plautus p. 362. [Cistellaria a. ii. Sc. iii. v. 19.] 'Unde tibi talenta magna viginti pater det dotis.' Pag. 747. 'Quoi decem talenta dotis detuli.' [Conf. Truculent. a. iv. Sc. iii. v. 71.]. Qui ferebantur ditissimi, centum talentis æstimabantur. Vid. Lysiam p. 351. v. 12. ed. Steph. Egregia Perizonius ad Ælianum p. 670. A. [V. H. l. x. c. 17.]. Cæterum, ubi rem narrat Plutarchus t. i. p. 195. B. C. dicitur primum in dotem accepisse Alcibiades decem talenta, tum iterum decem cum pareret Hipparete." Conf. Isocratem de Bigis p. 535. A. Idem.

Ταῦτα] Malim τοσαῦτα. Reisk.

Εἰς τὴν αὐτὴν οἰκίαν] Scil. ἐν ᾗ συνῴκει αὐτῷ γυνὴ οὕτω πλουσία. Idem.

Ὑπεδείξατο] Malim ἐπεδείξατο. Idem.

Καλλίᾳ] Uxoris suæ fratri, filio Hipponici. Idem.

Κατηγόρει] *Incusabat*, Callias puta, Alcibiadem veneno se appetisse. sic in imperfecto dedi ex H. Stephani conjectura, pro κατηγορεῖ vulgato, in præsenti. Idem.

ἀλλοτρίων ποιοῦνται περὶ πλείονος. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἔρημος
119 οὐδ' εὐαδίκητός ἐστιν, ἐπεὶ διὰ τὸν πλοῦτον ἔχει πολλοὺς
τοὺς βοηθήσοντας.

ζ'. Ὃ δὲ πάντων δεινότατόν ἐστι, τοιοῦτος ὢν ὡς εὔνους τῷ
δήμῳ τοὺς λόγους ποιεῖται αὐτὸς ἄλλους ὀλιγαρχικοὺς καὶ
μισοδήμους ἀποκαλεῖ· καὶ ὃν δεῖ τεθνάναι διὰ τὰ ἐπιτηδεύ-
ματα, κατήγορος τῶν διαβεβλημένων ὑφ' ἡμῶν αἱρεῖται,
καί φησι φύλαξ εἶναι τῆς πολιτείας, οὐδενὶ τῶν ἄλλων
Ἀθηναίων οὔτ' ἴσον οὔτ' ὀλίγῳ πλέον ἀξιῶν ἔχειν· ἀλλ'
οὕτω σφόδρα καταπεφρόνηκεν ὥστε διατετέλεκεν ἀθρόους
μὲν ὑμᾶς κολακεύων, ἕνα δ' ἕκαστον προπηλακίζων. ὃς εἰς
τοσοῦτον ἐλήλυθε τόλμης, ὥστε πείσας Ἀγάθαρχον τὸν
γραφέα συνεισελθεῖν οἴκαδε τὴν οἰκίαν [1] ἐπηνάγκασε γρά-
120 φειν· δεομένου δὲ καὶ προφάσεις ἀληθεῖς λέγοντος, ὡς οὐκ
ἂν δύναιτο ταῦτα πράττειν ἤδη διὰ τὸ συγγραφὰς ἔχειν
παρ' ἑτέρων, προεῖπεν αὐτῷ δήσειν, εἰ μὴ πάνυ ταχέως
γράφοι. ὅπερ ἐποίησε· καὶ οὐ πρότερον ἀπηλλάγη, πρὶν
ἀποδρὰς ᾤχετο τετάρτῳ μηνί, τοὺς φύλακας λαθών, ὥσπερ
[2] παρὰ βασιλέως. οὕτω δ' ἀναίσχυντός ἐστιν, ὥστε προσ-
ελθὼν ἐνεκάλει αὐτῷ ὡς ἀδικούμενος, καὶ οὐχ ὧν ἐβιάσατο
μετέμελεν αὐτῷ, ἀλλ' ὅτι κατέλιπε τὸ ἔργον ἠπείλει, καὶ
οὔτε τῆς δημοκρατίας οὔτε τῆς ἐλευθερίας οὐδὲν ἦν ὄφελος·
οὐδὲν γὰρ ἧττον ἐδεδοίκει τῶν ὁμολογουμένων δούλων. ἀγα-

[1] ἀπηνάγκασε

[2] Deest παρά.

Οὐδ' ἔρημος] Eo tendit, ut demonstret Alcibiadem popularem nequaquam esse. nam qui sodalitiis magnis stipatus est, is potentiam in republica affectat, minimeque civilis est. Idem.

Ποιεῖται· αὐτὸς] Interponi velim καί. αὐτὸς h. l. est *ultro, nemine impellente*. Idem.

Ἀποκαλεῖ] Probabiliter Luzacius legendum existimat ἀποκαλῶν. Sluiter.

Καταπεφρόνηκεν] Bene si habet, commutata est dicendi forma. recta enim constructio postulabat καταπεφρονηκώς. Reisk.

Συνεισελθεῖν οἴκαδε τὴν οἰκίαν ἀπηνάγκασε γράφειν] H. οἴκαδε, ἐπηνάγκασε γράφειν. Οὕτω καὶ ὀλίγῳ ὕστερον, ἐπαναγκάζων γράφειν. H. Stephan. Posterius probo. verum vocabula illa duo τὴν οἰκίαν nego expungi debere. Sententia hæc est: Alcibiades pictorem blandis verbis primum perduxit in domum suam. deinde, in potestate sua eum cum haberet, tormentis coegit, ut domum suam pingeret. h. e. parietes œcorum picturis exornaret. non erat satis γράφειν modo dicere, sed necesse erat, ut τὴν οἰκίαν quoque adderetur. nam alias dubium fuisset, quid ille pictor coactus fuisset pingere. Reisk.

Ταῦτα πράττειν] Id est, γράφειν τὴν Ἀλκιβιάδου οἰκίαν. Idem.

Ἤδη] Si suo loco stat, accipi debet pro *nunc, in præsenti*. verum videtur a sede sua aberrasse, et collocandum esse pone διὰ τό. Idem.

Συγγραφὰς] Malim simplex γραφάς. *propterea quod jam picturas haberet*. h. e. propterea quod jam aliis operam suam locasset ad colorandum vel inalbandum ipsorum domos et insulas. Idem.

Ἐδεδοίκει] Agatharchus pictor puta. Idem.

Τῶν ὁμολογουμένων δούλων] Potest sic accipi: τῶν δούλων, περὶ ὧν ὁμολογεῖται ὅτι

νακτῶ δ' ἐνθυμούμενος ὑμῖν μὲν οὐδὲ τοὺς κακούργους ἀσφα-
λὲς εἰς τὸ δεσμωτήριον [1] ὂν ἀπάγειν, διὰ τὸ χιλίας δραχμὰς
τετάχθαι ἀποτῖσαι ὃς ἂν τὸ πέμπτον μέρος μὴ μεταλάβῃ
τῶν ψήφων· ὁ δὲ τοσοῦτον χρόνον εἵρξας [2] καὶ ἐπαναγκάζων 121
γράφειν οὐδὲν κακὸν πέπονθεν, ἀλλὰ διὰ ταῦτα σεμνότερος
δοκεῖ καὶ φοβερώτερος εἶναι. καὶ πρὸς μὲν τὰς ἄλλας πόλεις
ἐν τοῖς [3] συμβόλοις συντιθέμεθα μὴ ἐξεῖναι μήθ' εἶρξαι μήτε
δῆσαι τὸν ἐλεύθερον· ἐὰν δέ τις παραβῇ, μεγάλην ζημίαν
ἐπὶ τούτοις ἔθεμεν· τούτου δὲ τοιαῦτα πράξαντος, οὐδεμίαν
οὐδεὶς οὔτ' ἰδίαν οὔτε δημοσίαν τιμωρίαν ποιεῖται. νομίζω
δὲ ταύτην εἶναι σωτηρίαν ἅπασι, πείθεσθαι τοῖς ἄρχουσι
καὶ τοῖς νόμοις· ὅστις δὲ ὑπερορᾷ ταῦτα, τὴν μεγίστην φυ-
λακὴν ἀνῄρηκε τῆς πόλεως. δεινὸν μὲν οὖν ἐστι καὶ ὑπὸ τῶν
ἀγνοούντων τὰ δίκαια πάσχειν κακῶς· πολὺ δὲ χαλεπώ-
τερον, ὅταν τις ἐπιστάμενος τὰ διαφέροντα παραβαίνειν
τολμᾷ· φανερῶς γὰρ ἐνδείκνυται, ὥσπερ οὗτος, οὐκ αὐτὸς τοῖς
νόμοις [4] τοῖς τῆς πόλεως ἀλλ' ὑμᾶς τοῖς αὑτοῦ τρόποις ἀκο-
λουθεῖν ἀξιῶν.

η'. Ἐνθυμήθητε δὲ Ταυρέαν, ὃς ἀντιχορηγὸς ἦν [5] Ἀλκι-
βιάδῃ παισί. κελεύοντος δὲ τοῦ νόμου τῶν χορευτῶν ἐξά-

[1] Deest ὄν. [2] [καὶ] [3] συμβούλοις
[4] Deest τοῖς. [5] Ἀλκιβιάδου

εἰσὶ δοῦλοι. malim tamen ὁμολογουμένως in adverbio. Idem.

Ἐνθυμούμενος, ὑμῖν] Interponendum videtur εἰ. Idem. ἐνθυμούμενος ὡς ὑμῖν, m. a. Taylor.

Συμβούλοις]. Π. συμβολαίοις. H. Stephan. Probo Stephani conjecturam συμβολαίοις. verum quia dubius eram, utrum dedisset auctor, συμβολαίοις, an συμβόλοις (nam et σύμβολα pro συμβόλαια usurpantur) ideo vetustam lectionem, quamvis vitiosam, reliqui. Sunt autem τὰ σύμβολα, sive mavis τὰ συμβόλαια, pacta conventa inter duas civitates de dando reddendoque jure, et de communicatione commerciorum, tametsi eas inter civitates nulla est bellorum societas. Reisk. συμβόλοις, m. a. Taylor.

Κελεύοντος δὲ τοῦ νόμου τῶν χορευτῶν ἐξάγειν ὃν ἂν τις βούληται ξένον ἀγωνιζόμενον, οὐκ ἐξὸν ἐπιχειρήσαντα κωλύειν] "Attigit hunc locum (Valckenaerii verba describo) Petitus (p. 353.) leges habens huc spectantes, e quibus constat, actores peregrinos licuisse quidem ludis peractis, vel ante ludos, deferre apud Archontem, sed inter agendum non licuisse interturbare, ne Festi conturbaretur celebritas. Forte sic Lex fuerit olim concepta: Τῶν χορευτῶν ἐξάγειν ὃν ἂν τις βούληται ξένον· ἀγωνιζόμενον δ' οὐκ ἐξὸν ἐπιχειρῆσαι κωλύειν. Ad hanc reliquæ Leges apud Petitum apte respondebunt. Additur ὃν ἄν τις βούληται ξένον, quia licebat ἐξάγειν, 1º. ante delatum apud Archontem; 2º. ignominia notatos et infames, — τοὺς ἀτίμους ἐξάγειν ἐκ τῆς θυμέλης· Lex apud Petitum p. 468. Ulpianus (ad Midianam p. 533. ult. ed. Reisk.) ἐξῆν τὸν ξένον ἐξάγειν, delatum apud Archontem. Itaque prorsus contra Leges egit Alcibiades: nunquam enim licebat βιαίως ἀποσπᾶν ἀπὸ τοῦ χοροῦ, sed ἐξάγειν, sive κωλύειν. quod proprium in hac re verbum. Xenophon in Hellenicis p. 349. v. 16. τὸν χορὸν (ἔνδον ὄντα) οὐκ ἐξήγαγον. Pœna in eos, qui alios ἐξεῖργον, est apud Demosthenem p. 572. 12. Iisdem Legibus utitur Demosthenes *contra Midiam* tota, qui se choragum verberarat. Licebat ἄτιμον ἐξάγειν, non tamen fecere ob

γειν ὃν ἂν τις βούληται ξένον ἀγωνιζόμενον, οὐκ ἐξὸν ἐπι-

122 χειρήσαντα κωλύειν, ἐναντίον ὑμῶν καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων τῶν θεωρούντων καὶ τῶν ἀρχόντων ἁπάντων παρόντων ἐν τῇ πόλει τύπτων ἐξήλασεν αὐτὸν, καὶ τῶν θεατῶν συμφιλονεικούντων ἐκείνῳ καὶ μισούντων τοῦτον, ὥστε τῶν χορῶν τὸν μὲν ἐπαινούντων, τοῦ δ᾽ ἀκροάσασθαι οὐκ ἐθελόντων, οὐδὲν πλεῖον ἔπραξεν· ἀλλὰ τῶν κριτῶν οἱ μὲν φοβούμενοι, οἱ δὲ χαριζόμενοι, νικᾷν ἔκριναν αὐτὸν, περὶ ἐλάττονος ποιούμενοι τὸν ὅρκον ἢ τοῦτον. εἰκότως δέ μοι δοκοῦσιν οἱ κριταὶ ὑπέρχεσθαι Ἀλκιβιάδην, ὁρῶντες Ταυρέαν τοσαῦτα μὲν χρήματα ἀναλώσαντα προπηλακιζόμενον,

123 τὸν δὲ τοιαῦτα παρανομοῦντα μέγιστον δυνάμενον. αἴτιοι 32. 1 δ᾽ ὑμεῖς, οὐ τιμωρούμενοι τοὺς ὑβρίζοντας, καὶ τοὺς μὲν λάθρα ἀδικοῦντας κολάζοντες, τοὺς δὲ φανερῶς ἀσελγαίνοντας θαυμάζοντες. τοιγάρτοι τῶν νέων αἱ διατριβαὶ οὐκ ἐν τοῖς γυμνασίοις ἀλλ᾽ ἐν τοῖς δικαστηρίοις εἰσὶ, καὶ στρατεύονται μὲν οἱ πρεσβύτεροι, δημηγοροῦσι δὲ οἱ νεώτεροι, παραδείγματι τούτῳ χρώμενοι, ὃς τηλικαύτας ποιεῖται τῶν ἁμαρτημάτων ὑπερβολὰς, ὥστε περὶ τῶν Μηλίων γνώμην ἀποφηνάμενος ἐξανδραποδίζεσθαι, πριάμενος γυναῖκα τῶν αἰχμαλώτων υἱὸν ἐξ αὐτῆς πεποίηται, ὃς τοσούτῳ παρανομωτέρως Αἰγίσθου γέγονεν, ὥστ᾽ ἐκ τῶν ἐχθί-

loci reverentiam:" Demosthenes p. 533. ult. Egregia Tib. Hemsterhusius Petitum corrigens ad Arist. Plutum p. 344. a." Sluiter.

Ἀγωνιζόμενον, οὐκ ἐξὸν ἐπιχειρήσαντα κωλύειν] Sic distinctum exhibent hunc locum Aldus et Stephanus. mihi vero sic videtur potius esse distinguendus: ἀγωνιζόμενον οὐκ ἐξὸν, ἐπιχειρήσαντα κωλύειν. ut hæc sit constructio: κελεύοντος τοῦ νόμου κωλύειν τῶν χορευτῶν τῶν ξένων τὸν ἐπιχειρήσαντα ἀγωνίζεσθαι, οὐκ ἐξὸν (id est, διότι οὐκ ἔξεστιν) αὐτὸν ἤδη ἀγωνιζόμενον ἐξάγειν. *lege volenti cuique veniam dante, peregrinorum saltatorum si quem videat id agentem, ut saltationis certamen ineat, impediendi, quoniam non licet eum e scena educere qui jam actu saltet.* Reisk.

Ἐξήλασεν αὐτὸν] Alcibiades puta Tauream. ad quem Tauream etiam ἐκείνῳ proximum refertur, ut τοῦτον ad Alcibiadem. Idem.

Οὐδὲν πλεῖον ἔπραξεν] *Nil profecit*, Taureas puta. quanquam equidem ἔπραξαν in plurali malim, ut ad choros referatur. Idem.

Αὐτὸν] Alcibiadem puta. Idem.

Παρανομωτέρως] Sic dedi de meo, pro vulgato παρανομώτερος. *majori cum scelerositate.* Comparat hic sortem nascendi, qua Ægisthus fuit usus, cum sorte nascendi qua usus est filius Alcibiadi natus e muliere Melia; aitque hujus nascendi sortem multo fuisse scelerosiorem, quam fuisset sors Ægisthi. Quanquam enim Ægisthus quoque natus fuisset ex incestu infando (Thyestes enim, pater Ægisthi, eum e filia Pelopeia susceperat). verum tamen filia patrem amaverat. Melia autem mulier oderat Alcibiadem, a quo per vim compressa peperit hunc filium, ab oratore nostro non nominatum, modo legibus magis adversante, et naturæ magis repugnante, ut ipse quidem autumat, quam natus fuerat Ægisthus. Idem.

στων ἀλλήλοις πέφυκε, καὶ τῶν οἰκειοτάτων ὑπάρχει αὐτῷ τὰ ἔσχατα τοὺς μὲν πεποιηκέναι, τοὺς δὲ πεπονθέναι. ἄξιον δὲ τὴν τόλμαν αὐτοῦ σαφέστερον ἔτι διελθεῖν. ἐκ 124 ταύτης γὰρ παιδοποιεῖται τῆς γυναικὸς, ἣν ἀντ' ἐλευθέρας δούλην κατέστησε, καὶ ἧς τὸν πατέρα καὶ τοὺς προσήκοντας ἀπέκτεινε, καὶ ἧς τὴν πόλιν ἀνάστατον πεποίηκεν, ὡς ἂν μάλιστα τὸν υἱὸν ἐχθρὸν ἑαυτῷ καὶ τῇ πόλει ποιήσειε· τοσαύταις ἀνάγκαις κατείληπται μισεῖν. ἀλλ' ὑμεῖς ἐν μὲν ταῖς τραγῳδίαις τοιαῦτα θεωροῦντες δεινὰ νομίζετε, γινόμενα δ' ἐν τῇ πόλει ὁρῶντες οὐδὲν φροντίζετε. καίτοι ἐκεῖνα μὲν οὐκ ἐπίστασθε πότερον οὕτω γεγένηται ἢ πέπλασται ὑπὸ τῶν ποιητῶν· ταῦτα δὲ σαφῶς εἰδότες οὕτω πεπραγμένα παρανόμως ῥᾳθύμως φέρετε.

θ'. Πρὸς δὲ τούτοις τολμῶσί τινες περὶ αὐτοῦ λέγειν ὡς οὐδὲ γεγένηται οὐδεὶς πώποτε τοιοῦτος. ἐγὼ δὲ νομίζω μέγιστα κακὰ τὴν πόλιν ὑπὸ τούτου πείσεσθαι, καὶ τηλικούτων πραγμάτων εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον αἴτιον δόξειν, ὥστε μηδένα τῶν προτέρων ἀδικημάτων μεμνῆσθαι· ἀνέλπιστον γὰρ οὐδὲν τὸν τὴν ἀρχὴν τοῦ βίου τοιαύτην κατασκευασάμενον καὶ τὴν τελευτὴν ὑπερβάλλουσαν ποιήσα- 125 σθαι. ἔστι δὲ σωφρόνων ἀνδρῶν φυλάττεσθαι [1] τῶν πολιτῶν τοὺς [2] ὑπεραυξανομένους, ἐνθυμουμένους ὑπὸ τῶν τοιούτων τὰς τυραννίδας καθισταμένας.

ι'. Ἡγοῦμαι δ' αὐτὸν πρὸς τοῦτο μὲν οὐδὲν ἀντερεῖν, λέξειν δὲ περὶ τῆς νίκης τῆς Ὀλυμπιάσι, καὶ περὶ πάντων μᾶλλον ἢ τῶν κατηγορηθέντων ἀπολογήσεσθαι. ἐξ αὐτῶν δὲ τούτων ἀποδείξω αὐτὸν ἐπιτηδειότερον τεθνάναι μᾶλλον ἢ σώζεσθαι. διηγήσομαι δ' ὑμῖν. Διομήδης ἦλθε ζεῦγος

[1] Deest τῶν. [2] ὑπεραυξομένους

Τοὺς μὲν] Patrem, Alcibiadem. Idem.

Τοὺς δὲ] Matrem, mulierem Meliam. Idem.

Κατείληπται] Ille filius Alcibiadis puta, haud nominatus, nothus. Idem.

Μισεῖν] Scil. patremque et rempublicam. Idem.

Τοιοῦτος] Vir tam fortis et præclarus, atque hic Alcibiades exstitisset. Idem.

Αδικημάτων] Malim ἀτυχημάτων. Idem.

Ἀνέλπιστον γὰρ οὐδὲν τὸν τὴν ἀρχὴν τοῦ βίου τοιαύτην κατασκευασάμενον, καὶ τὴν τελευτὴν ὑπερβάλλουσαν ποιήσασθαι] Videtur excidisse particula ἂν, quam, ad h. l. sententiam prorsus necessariam, facile ultimæ literæ verbi ὑπερβάλλουσαν absorbere potuerunt. Sluiter.

Μᾶλλον] Sæpe post comparativos redundat. ut vulgata h. l. facile feratur. malim tamen pro ἐπιτηδειότερον h. l. legi ἐπιτηδειότατον. Reisk.

ἵππων ἀγὼν Ὀλυμπίαζε, κεκτημένος μὲν οὐσίαν μετρίαν, στεφανῶσαι δὲ ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων τὴν πόλιν καὶ τὴν οἰκίαν βουλόμενος, λογιζόμενος τοὺς ἀγῶνας τοὺς ἱππικοὺς τύχῃ τοὺς πλείστους κρινομένους. τοῦτον Ἀλκιβιάδης πολίτην ὄντα καὶ τὸν ἐπιτυχόντα, δυνάμενος παρὰ τοῖς ἀγωνοθέταις τῶν Ἠλείων, ἀφελόμενος αὐτὸς ἠγωνίζετο. καίτοι τί ἂν ἐποίησεν, εἴ τις τῶν συμμάχων τῶν ὑμετέρων
126 ἀφίκετο ζεῦγος ἵππων ἔχων; ἧπου ταχέως ἐπέτρεψεν ἂν ἀνταγωνίζεσθαι ἑαυτῷ, ὃς [1] Ἀθηναίων ἄνδρα βιασάμενος τοῖς ἀλλοτρίοις ἐτόλμησεν ἵπποις ἁμιλλᾶσθαι, δηλώσας τοῖς Ἕλλησι μηδὲν θαυμάζειν ἄν τινα αὐτῶν [2] βιάσηται, ἐπεὶ καὶ τοῖς πολίταις οὐκ ἐξ ἴσου χρῆται, ἀλλὰ τοὺς μὲν ἀφαιρούμενος, τοὺς δὲ τύπτων, τοὺς δὲ [3] εἰργνύων, τοὺς δὲ χρήματα πραττόμενος, οὐδενὸς ἀξίαν τὴν δημοκρατίαν ἀποφαίνων, τοὺς μὲν λόγους δημαγωγοῦ τὰ δ' ἔργα τυράννου παρέχων, καταμαθὼν ὑμᾶς τοῦ μὲν ὀνόματος φροντί-

[1] Ἀθηναῖον [2] βιάζηται [3] εἰργνύων

Λογιζόμενος τοὺς ἀγῶνας τοὺς ἱππικοὺς τύχῃ τοὺς πλείστους κρινομένους] Non facile adducar ut credam hæc scripsisse Andocidem: *equestria certamina non a fortunis certantium gubernari, sed a temeritate sortis fortuitæ disceptari*: quemadmodum locum vertit Reiskius. Hoc Græcus homo dicere non potuit, apud quam gentem tanto in honore erant certamina equestria, ut victores eorum a summis poetis carminibus celebrarentur, suisque civitatibus maximo essent decori. Inter equestria autem vel prima et omnium maxime honorifica habebantur certamina curru peracta. Neque vero cuiquam honorem aut ipsi, aut civitati, conciliare poterat certamen unice positum in fortunæ temeritate; neque etiam in ea posita est certaminum equestrium victoria, sed in equorum virtute, dominorumque fortunis et rei equestris peritia. Quapropter suspicatus sum germanam scripturam hanc esse: *τοὺς ἀγῶνας τοὺς ἱππικοὺς τιμῇ τοὺς πλείστους κρινομένους*: *equestria certamina omnium honorificentissima judicari.* Apud Thucydidem l. vi. c. 16. suam victoriam ipse gloriatur Alcibiades: *ἅρματα μὲν ἑπτὰ καθῆκα, ὅσα οὐδείς πω ἰδιώτης πρότερον, ἐνίκησα δὲ καὶ δεύτερος καὶ τέταρτος ἐγενόμην, καὶ τἆλλα ἀξίως τῆς νίκης παρεσκευασάμην· νόμῳ μὲν γὰρ τιμὴ τὰ τοιαῦτα, ἐκ δὲ τοῦ δρωμένου καὶ δύναμις ἅμα ὑπονοεῖται*: et filii ejus ore Isocrates de Bigis p. 353. B. C. postquam consilium Alcibiadis laudavit, quo civitatem ornare victoria Olympica voluit, his verbis exponit, quare equestre certamen reliquis prætulerit: *οὐδενὸς ἀφυέστερος, οὐδ' ἀῤῥωστότερος τῷ σώματι γενόμενος, τοὺς μὲν γυμνικοὺς ἀγῶνας ὑπερεῖδεν· εἰδὼς ἐνίους τῶν ἀθλητῶν, καὶ κακῶς γεγονότας, καὶ μικρὰς πόλεις οἰκοῦντας, καὶ ταπεινῶς πεπαιδευμένους· ἱπποτροφεῖν δ' ἐπιχειρήσας, ὃ τῶν εὐδαιμονεστάτων ἔργον ἐστὶ, φαῦλος δ' οὐδεὶς ἂν ποιήσειεν, οὐ μόνον τοὺς ἀνταγωνιστὰς, ἀλλὰ καὶ τοὺς πώποτε νικήσαντας ὑπερεβάλετο.* — *Πλείστους* hic dicitur pro *μεγίστους*, de qua verbi notione præclare egit Valckenaerius ad Eurip. Hippolytum v. 1. SLUITER.

Καὶ τὸν ἐπιτυχόντα] Π. *καὶ οὐ τὸν ἐπιτυχ.* H. STEPHAN. Quod probo. REISK.

Ἐπιτυχόντα, δυνάμενος] Scaliger interponi vult vocabulum *ζεῦγος*. quod si addendum sit, ego potius versu 6. ante v. *ἀφελόμενος* addidero, et cum articulo, ad hunc modum — *τῶν Ἠλείων, τὸ ζεῦγος ἀφελόμενος, αὐτὸς ἠγωνίζετο.* IDEM.

Ἀφαιρουμένους] Π. *ἀφαιρούμενος.* H. STEPHAN. *ἀφαιρούμενος* dedi e conjectura Stephani. redit ad Diomedem, cui bigas equorum eripuit, ut *τύπτων* ad Taurcam respicit, et *εἰργνύων* ad Agatharchum pictorem, et *πραττόμενος* ad Calliam. IDEM.

Ἀποφαίνων] Imo vero *ἀποφαίνει* leg. IDEM.

ζοντας τοῦ δὲ πράγματος ἀμελοῦντας. τοσοῦτον δὲ διαφέρει Λακεδαιμονίων, ὥστ' ἐκεῖνοι μὲν καὶ ὑπὸ τῶν συμμάχων ἀνταγωνιζομένων ἀνέχονται ἡττώμενοι, οὗτος δὲ οὐδ' ὑπὸ τῶν πολιτῶν, ἀλλὰ φανερῶς εἴρηκεν οὐκ ἐπιτρέψειν τοῖς ἀντεπιθυμοῦσί τινος. εἶτ' ἐκ τῶν τοιούτων ἀναγκαῖον τὰς πόλεις τῶν ἡμετέρων πολεμίων ἐπιθυμεῖν, ἡμᾶς δὲ μισεῖν. ἵνα δὲ μὴ μόνον Διομήδην, ἀλλὰ καὶ τὴν πόλιν ὅλην ὑβρίζων ἐπιδόξειε, τὰ πομπεῖα παρὰ τῶν ἀρχιθεωρῶν
33. 1 αἰτησάμενος ὡς εἰς [1] τἀπινίκια τῇ προτεραίᾳ τῆς θυσίας 127
χρησόμενος, ἐξηπάτησε καὶ ἀποδοῦναι οὐκ ἤθελε, βουλό-

[1] τὰ πινάκια τῇ προτέρᾳ

Ἐπιδόξειε] Sententia postulat ἐπιδείξαιτο. *quo sese ostentaret, non Diomedi modo, sed universæ adeo civitati insultantem.* Idem.

Εἰς τὰ πινάκια] Videntur mensulæ vel fercula fuisse, in quibus aurea atque argentea supellex construeretur atque spectaculo exponeretur. Scaliger πανάκεια exaravit. quod non intelligo. Idem. Leg. εἰς τἀπινίκια τῇ προτέρᾳ τῆς θυσίας χρησόμενος. Meurs. Panath. [c. 23. et Græc. Fer. l. iii. p. 110. v. Ἐπινίκια.] Palmerius doctissimus h. l. ita legi vellet, quasi dictus de die festi et postridie, qui erat dies nefastus. Hic sensus si exsculpi potuit, optime convenit isto τὴν καθ' ἡμέραν δίαιταν Plutarchi, ubi usus profanus opponi videtur sacro. cæterum de postridie profano audias eundem Plut. in Vita Themistocl. lib. de fortuna Rom. ἔφη γὰρ τὴν ὑστέραν ἐρίσαι πρὸς τὴν ἑορτὴν κ. τ. λ. Taylor.

Θυσίας] Sic dedi ex emendatione Scaligeri et Taylori Lect. Lysiac. c. 6. p. 696. pro vulgato οὐσίας. Reisk.

Τῇ προτέρᾳ τῆς οὐσίας] Fœdum mendum, quod nullum sensum exhibet, et totam sententiæ connexionem solvit et turbat. Tentabam τῇ πρώτῃ καὶ τῇ ἐπιούσῃ, ut sit prima et secunda die Mysteriorum: nam ἡ ἐπιοῦσα est dies, quæ aliam sequitur, unde forte secundus a primo Mysteriorum ἡ ἐπιοῦσα dicebatur. Sic nos Gallice *le lendemain de la feste.* Alcibiades petierat commodato vasa sacra tanquam iis usurus, antequam iis opus foret publico, et urbi in festo Mysteriorum: at ea non reddidit, βουλόμενος τῇ ὑστεραίᾳ πρότερος τῆς πόλεως χρήσασθαι τοῖς χρυσοῖς χερνίβοις. Erant autem quinque dies Mysteriorum, quorum ultimo pompa ducebatur, quæ vocabatur Ἰακχός. Palmer.

Τὰ πομπεῖα παρὰ τῶν ἀρχιθεωρῶν αἰτησάμενος, ὡς εἰς τὰ πινάκια τῇ προτέρᾳ τῆς θυσίας χρησόμενος] Partem veri h. l. Scaliger et Taylorus viderunt οὐσίας mutantes in θυσίας. Superest tamen alia emendatio haud minus vera et elegantior etiam, quam Valckenaerii copia egregie confirmavit. Τὰ πινάκια frustra Reiskius explicare conatus est. Sequentia e Valckenaerianis σποράδην in chartam conjectis, qua potuit cura, congessit et composuit Luzacius. "Primum h. l. pro χερνίβοις καὶ θυμιατηρίοις, lego χερνιβίοις καὶ θυμιατηρίοις, quod jam vidit Taylorus p. 694. A. conf. Philostratum p. 848. B. sæpe Demosthenes contra Androtionem; videtur et φιάλας dicere p. 615. 4. 617. 1. et 20. ed. Reisk. ubi est ἐκπώματα καὶ θυμιατήρια — καὶ χρυσίδες. Hoc porro loco corrupto abusus est Meursius Att. Lect. l. ii. c. 15. ad πομπεῖα illustranda, quæ hinc colligit *moris fuisse asservari per Architheoros.* Perperam: 1°. hæc in Ludis Olympicis et Olympiæ acta sunt, quo ad ornandam pompam allata quoque sunt τὰ πομπεῖα: sed 2°. miror et Architheoros numero plures: unus tantum fuit Ἀρχιθεωρὸς tum temporis Atheniensis Olympiæ." [Luzacius suspicatur ἀρχιθεωροὺς intelligendos esse *universam Legationem* Atticam, id est, Architheorum cum reliquis Theoris, vel τοὺς Ἀρχιθεωροὺς esse omnes civitatum Græcarum Architheoros, unum collegium constituentes, inter quos et Architheorus erat Atheniensis]. "3°. Huc respicit Mœris Atticista: Πομπεῖα Ἀττικῶς τὰ θυμιατήρια καὶ τὰς χέρνιβας, ὡς Θουκυδίδης. Emendandum Ἀνδοκίδης. Frustra quæsitus locus in Thucydide. Pro Θουκυδίδης in Scholiis MS. ad Aristidem p. 68. legitur Θαννυδίδης. Athenæus l. ix. p. 408. D. Ἀττικοὶ χερνίβιον λέγουσιν, ὡς Λυσίας ἐν τῷ κατὰ Ἀλκιβιάδου λέγων οὕτως, τοῖς χρυσοῖς χερνιβίοις καὶ θυμιατηρίοις: Taylor hinc ut Fragmentum posuit Orationis Lysiæ πρὸς Ἀλκιβιάδην. Errat, errorem secutus Atho-

μενος τῇ ὑστεραίᾳ πρότερος τῆς πόλεως χρήσασθαι τοῖς χρυσοῖς χερνίβοις καὶ θυμιατηρίοις. ὅσοι μὲν οὖν τῶν ξένων μὴ ἐγίνωσκον ἡμέτερα ὄντα, τὴν πομπὴν τὴν κοινὴν ὁρῶντες ὑστέραν οὖσαν τῆς Ἀλκιβιάδου τοῖς τούτου πομπείοις χρῆσθαι ἐνόμιζον ἡμᾶς· ὅσοι δὲ ἢ παρὰ τῶν πολιτῶν ἤκουον ἢ καὶ ἐπεγίνωσκον τὰ τούτου, κατεγέλων ἡμῶν, ὁρῶντες ἕνα ἄνδρα [1] μεῖζον ἁπάσης τῆς πόλεως δυνάμενον.

ιά. Σκέψασθε δὲ καὶ τὴν ἄλλην ἀποδημίαν τὴν εἰς Ὀλυμπίαν ὡς διέθετο. τούτῳ σκηνὴν μὲν Περσικὴν

[1] μείζονα πάσης

næi, ut secutus etiam est Eustathius ad Od. A. p. 33. v. 48. verba enim sunt Andocidæ, non Lysiæ. Quæ sint πομπεῖα, præter Meursium docuerunt Valesius ad Harpocrationem p. 158. Spanhemius ad Callimachum p. 721. f. Eustathius ad Il. I. p. 666. v. 9. πομπεῖα παρ' Ἀττικοῖς ἱερὰ σκεύη χρήσιμα ἐν πομπαῖς. Phæax in Oratione κατ' Ἀλκιβιάδου apud Plutarchum t. i. p. 196. E. illis usum ait Alcibiadem, ὥσπερ ἰδίοις πρὸς τὴν καθ' ἡμέραν δίαιταν. Sed 4o. corrigendus est Andocides. Quid hic sunt τὰ πινάκια? Frustra quis ea tueretur ex Satyro apud Athenæum p. 534. E. ubi redux Athenas ex Olympia δύο πίνακας ἀνέθηκεν Ἀγλαοφῶντος γραφὴν, ὧν ὁ μὲν εἶχεν Ὀλυμπιάδα καὶ Πυθιάδα στεφανούσας αὐτόν. In altera Νεμέα (leg. Νεμεὰς) ἦν καθημένη, καὶ ἐπὶ τῶν γονάτων αὐτῆς Ἀλκιβιάδης, formosior mulieribus. Nihil hæ tabulæ pictæ ad τὰ πινάκια: sed legendum est τἀπινίκια. Ὡς εἰς τὰ ἐπινίκια vel τἀπινίκια τῇ προτεραίᾳ τῆς θυσίας χρησόμενος. *Commodato petiit ab Architheoro*, vel a Theoris, *aurea vascula, thuribula*, cæt. *tanquam iis usurus die, qui sacrificium præcederet, ad epulum propter victoriam partam dandum.* Nota locutio ἐπινίκια θύειν, vel ἑστιᾷν, *sacra facere*, vel *epulum præbere propter victoriam partam*, seu *victoriam sacris atque epulis celebrare.* Jam vero totam tum Panegyrin epulo excepisse Alcibiadem, ex Epitome discimus Athenæi p. 3. E. Ἀλκιβιάδης Ὀλύμπια νικήσας ἅρματι πρῶτος καὶ δεύτερος καὶ τέταρτος (εἰς ἃς νίκας καὶ Εὐριπίδης ἔγραψεν ἐπινίκιον) θύσας Ὀλυμπίῳ Διῒ τὴν πανήγυριν ἅπασαν εἱστίασε. Vid. Fabri Agonistica p. 167. Alcibiades apud Thucydidem l. vi. c. 16. initio suum illud vocat τὸ διαπρεπὲς τῆς Ὀλυμπιάζε θεωρίας: quantum conciliaverit civitati decoris p. 388. ἅρματα ἑπτὰ καθῆκα·—ἐνίκησα δὲ καὶ δεύτερος καὶ τέταρτος ἐγενόμην, καὶ τἄλλα ἀξίως τῆς νίκης παρεσκευασάμην. Vide ibi notas, imprimis Plutarchum t. i. p. 196. B. ubi habet partem Epinicii Euripidis in Alcibiadem. Τὰ ἐπινίκια quæ sint, Taylor dixit ad Lysiam p. 273. Demosthenes p. 380, 22. ed. R. οὗτος εἰς τὰ ἐπινίκια τῶν πραγμάτων καὶ τοῦ πολέμου, ἃ Θηβαῖοι καὶ Φίλιππος ἔθυον, εἱστιᾶτο ἐλθών. p. 532. 11. τὴν τῶν ἐπινικίων scilicet ἡμέραν. Vid. ibi Taylorum. Con. Neæram p. 1356. 8. victor Pythiis Delphos redux εἱστία τὰ ἐπινίκια ἐπὶ Κωλιάδι. Vid. et v. 17. Aristophanes Ecclesiaz. v. 1172. δειπνήσομεν ἐπινίκια. Lucianus t. iii. p. 273. v. 93. εὐωχεῖσθαι τὰ ἐπινίκια. apud Polyænum p. 99. v. 3. est ἐπινίκια θύειν: vid. II. Maccab. viii. 33.—Porro τῇ προτεραίᾳ, *pridie*, ut τῇ ὑστεραίᾳ, *postridie*. Lysias p. 339. v. 7. ed. Steph. τῇ προτεραίᾳ ᾗ ἀνήγετο: Plato apud Taylorum Lect. Lys. p. 677. b. τῇ ὑστεραίᾳ ἢ ᾗ τὰ ἐπινίκια ἔθυεν." His autem scriptis postea annotarat vir summus, et illam emendationem, et alteram θυσίας jam factam a Meursio in Panathen. p. 38. et posteriorem a Cantero in Syntagm. p. 26. et sic etiam emendavit Valckenaerii discipulus et amicus Piersonus ad Mœridem p. 332. b. SLUITER.

Πρότερος] Antequam architheori vasis iisdem uterentur; quo fieret, ut, qui vasa eadem viderent ab architheoris post Alcibiadem usurpari, existimarent ea Alcibiadis esse, et architheoros ea ab illo mutuo sumsisse. quod contra erat. Post lego: ἢ καὶ αὐτοὶ ἐπεγίν. REISK.

Ὁρῶντες ἕνα ἄνδρα μείζονα πάσης τῆς πόλεως δυνάμενον] Verba male divisa nemo dubitet quin ita restituenda sint: ἕνα ἄνδρα μεῖζον ἁπάσης τῆς πόλεως δυνάμενον. SLUITER.

Διέθετο τούτῳ. σκηνὴν] Sic dedit Stephanus, tacite vitium Aldinæ corrigens, quæ sic dedit. διέθετο τοῦτο. σκηνὴν.—Probo τούτῳ suffectum pro τοῦτο. verum haud placet interpunctio, quam sic malim constitui. διέθετο. quomodo se reliquis in

128 Ἐφέσιοι διπλασίαν τῆς δημοσίας ἔπηξαν, ἱερεῖα δὲ καὶ τοῖς ἵπποις ἐφόδια Χῖοι παρεσκεύασαν, οἶνον δὲ καὶ τὰ ἄλλα ἀναλώματα Λεσβίοις [1] προσέταξε. καὶ οὕτως εὐτυχής ἐστιν ὥστε τοὺς Ἕλληνας τῆς παρανομίας καὶ τῆς δωροδοκίας μάρτυρας κεκτημένος οὐδεμίαν δέδωκε δίκην· ἀλλὰ ὁπόσοι μὲν ἄρχοντες ἐν μιᾷ πόλει γεγένηνται, ὑπεύθυνοί εἰσιν, ὁ δὲ πάντων τῶν συμμάχων καὶ χρήματα λαμβάνων οὐδενὸς τούτων ὑπόδικός ἐστιν, ἀλλὰ τοιαῦτα διαπεπραγμένος σίτησιν ἐν Πρυτανείῳ ἔλαβε, καὶ προσέτι πολλῇ τῇ νίκῃ χρῆται, ὥσπερ οὐ πολὺ μᾶλλον ἠτιμακὼς ἢ ἐστεφανωκὼς τὴν πόλιν. εἰ δὲ βούλεσθε σκοπεῖν, εὑρήσετε πολλὰ τῶν τούτῳ πεπραγμένων, ἕκαστον ὀλίγον χρόνον πράξαντάς τινας ἀναστάτους τοὺς οἴκους ποιήσαν-

[1] προσέταξαν

rebus, apud Olympiam agens, gesserit. τούτῳ σκηνήν. *huic* (Alcibiadi) *tentorium* —. Reisk.

Λεσβίοις προσέταξαν] Suspicabar aliquando leg. esse: Λέσβιοι ἑαυτοῖς προσέταξαν. verum videtur potius aut Ἐφέσιοι e præmissis, aut οἱ Ἕλληνες subaudiendum esse. Idem.

Λεσβίοις προσέταξαν] Una tantum litera mutata, si legamus προσέταξεν, ulcus, quod h. l. inhæret, erit sanatum. Mox etiam eodem numero pergit: καὶ οὕτως εὐτυχής ἐστιν. — Vitium ortum est e præcedentibus παρεσκεύασαν — ἔπηξαν. Ita etiam Valckenaerius: "Λεσβίοις προσέταξεν· *jussit Lesbios afferre*, sive προσέταξεν ut φόρον sibi debitum, qui etiam τὸν φόρον dicitur civitatibus ἐξ ἀρχῆς τάξαι, ab Andocide p. 30. v. 21. ed. Steph. De iisdem Plutarchus in Alcib. p. 196. C. τοῦτο τὸ λαμπρὸν (ipsius pompæ et victoriæ) ἐπιφανέστερον ἐποίησεν ἡ τῶν πολεμίων (leg. πόλεων, *sociarum civitatum*) φιλοτιμία κ. τ. λ. Quatuor socias civitates memorat Satyrus apud Athenæum l. xii. p. 554. D. τέσσαρσι τῶν συμμαχίδων κ. τ. λ. Hi τροφὴν, quæ Andocides vocat τοῖς ἵπποις ἐφόδια." Sluiter.

Συμμάχων καὶ χρήματα] Sine dubio post καὶ deest aliquid. num ἀστῶν. *ab omnibus sociisque civibusque opes*, vel *pecunias, accipiens*, vel *extorquens*. Reisk.

Πάντων τῶν συμμάχων καὶ χρήματα λαμβάνων, οὐδενὸς τούτων ὑπόδικός ἐστιν κ. τ. λ.] Deesse aliquid manifestum est: Reiskius suspicatur post καὶ excidisse ἀστῶν. — Mihi aliter videtur: nam, si vera esset Reiskiana ratio, melius mox Orator scripsisset οὐδενὶ τούτων ὑπόδικός ἐστιν. Est enim hic usus verbi ὑπόδικος, ut rei genitivum, dativum personæ secum habeat: Isocrates c. Lochitem p. 395. C. ἔπειτα τῶν μὲν ἄλλων ἐγκλημάτων αὐτῷ μόνῳ τῷ παθόντι κακῶς ὁ δράσας ὑπόδικός ἐστιν: Demosthenes c. Midiam p. 518. 3. ed. Reisk. ἐὰν δέ τις τούτων τι παραβαίνῃ ὑπόδικος ἔστω τῷ παθόντι: c. Conon. p. 1264. 19. καὶ μὴν εἰ παθεῖν τί μοι συνέβη, φόνου καὶ τῶν δεινοτάτων ἂν εἴη ὑπόδικος. Equidem existimo ad sententiæ integritatem non multum desideratum iri, si scribatur: ὁ δὲ πάντων τῶν συμμάχων ἐπάρχων καὶ χρήματα λαμβάνων κ. τ. λ. Tum quia præcedens ἄρχοντες ἐν μιᾷ πόλει hic item imperii mentionem postulare videtur, tum vero quod hoc etiam recte convenit sequentibus: οὐδενὸς τούτων ὑπόδικός ἐστιν. — Ἐπάρχειν æque ac simplex ἄρχειν, quod hic auribus ingratius accideret, notat *imperare*: Xenophon Cyropæd. l. i. c. 1. §. 4. ἄλλου οὐδενὸς ἔθνους ἐπάρξαι. — Ἐπῆρξε δὲ καὶ Ἑλλήνων τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ: l. iv. c. 6. §. 2. χώρας ἐπάρχω πολλῆς. Sluiter.

Εὑρήσετε —] Variis modis locum hunc tentavi, quorum unum hunc juvat proponere: εὑρήσετε πολλὰ τῶν τούτῳ πεπραγμένων, ὧν ἕκαστον ὄψεσθε ὀλίγον χρόνον πράξαντάς τινας ἀναστάτους τοὺς οἴκους ποιήσαντας. *diligenter examinare si volueritis, invenietis in Alcibiadis captis et institutis multa ejusmodi, ut eorum vel unum quodcunque cum alii conati essent idem facere vel ad breve solummodo tempus, fortunas illi suas omnes funditus pessumdederint.* Reisk.

τας. οὗτος δ' ἐπιτηδεύων ἅπαντα πολυτελέστατα διπλα-
129 σίαν οὐσίαν κέκτηται. καίτοι ὑμεῖς γε νομίζετε τοὺς φειδομένους καὶ τοὺς ἀκριβῶς διαιτωμένους φιλοχρημάτους εἶναι, οὐκ ὀρθῶς γινώσκοντες. οἱ γὰρ μεγάλα δαπανώμενοι, πολλῶν δεόμενοι, αἰσχροκερδέστατοί εἰσιν. αἴσχιστον δὲ φανήσεσθε ποιοῦντες, εἰ τοῦτον μὲν ἀγαπᾶτε τὸν ἀπὸ τῶν ὑμετέρων χρημάτων ταῦτα κατεργασάμενον, Καλλίαν δὲ τὸν Διδυμίου, τῷ σώματι νικήσαντα πάντας ἀγῶνας τοὺς στεφανηφόρους, ἐξωστρακίσατε, πρὸς [1] τοῦτο οὐδὲν ἀποβλέψαντες, ὡς ἀπὸ τῶν ἑαυτοῦ πόνων ἐτίμησε τὴν πόλιν. ἀναμνήσθητε δὲ καὶ τοὺς προγόνους, ὡς ἀγαθοὶ καὶ σώφρονες ἦσαν, οἵτινες ἐξωστράκισαν Κίμωνα διὰ παρανομίαν, ὅτι τῇ ἀδελφῇ τῇ ἑαυτοῦ συνῴκησε. καίτοι οὐ μόνον αὐτὸς Ὀλυμπιονίκης ἦν, ἀλλὰ καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ Μιλτιάδης· ἀλλ' ὅμως οὐδὲν ὑπελογίζοντο τὰς νίκας. οὐ γὰρ ἐκ τῶν ἀγώνων, ἀλλ' ἐκ τῶν ἐπιτηδευμάτων, ἔκρινον αὐτόν.

ιβ'. Ἀλλὰ μὴν εἰ δεῖ κατὰ γένος σκοπεῖν, ἐμοὶ μὲν
130 οὐδαμόθεν προσήκει τούτου τοῦ πράγματος, οὐδὲ ἔστιν οὐδεὶς ὅστις ἂν ἀποδείξειε τῶν ἡμετέρων οὐδένα τῇ συμφορᾷ ταύτῃ χρησάμενον, [2] Ἀλκιβιάδῃ δὲ μάλιστα πάντων Ἀθη-

[1] τοῦτον   [2] Ἀλκιβιάδης

Διπλασίαν] Subaudi, quam a patre accepisset. Idem.

Τοῦτον] Π. τοῦτο. H. Stephan. Ego malim τούτων. *ad horum nihil respicientes*, quod scilicet laboribus corpore suo toleratis patriam ornasset. quid significare voluisset orator illo τούτων, statim ipse docet subjiciens, ὡς ἀπὸ τῶν ἑαυτοῦ πόνων—. Reisk.

Ἐτίμησεν] Sic tacite correxit Stephanus Aldinæ ἐτίμησαν. quod posset probari, si ἑαυτῶν legeretur. posset enim ex eo colligi, Calliam ejusque patrem Didymium pariter stadio Olympiaco vicisse. Verum simplicior et planior est emendandi ratio Stephanica. Idem.

Τῇ ἑαυτοῦ] Muret. Var. Lect. 7. 1. Taylor. Vid. Jan. Rutgers. Var. Lect. l. i. c. 9. Qui primum sororem ὁμοπάτριον ducere Athenis licuisse affirmat. Deinde ob id crimen, ut nugantur, ostracismo non potuit ejici; cum ostracismus non fuerit pœna scelerum, sed tantum invidiosæ virtutis velut imminutio. Cujus autem criminis damnatus est, ne id quidem apud auctores constat, non magis quam de ipsa pœna.

Κατὰ γένος σκοπεῖν] Π. καὶ τὸ γένος σκ. H. Stephan. Ego vero in vulgata h. l. acquiesco. In σκοπεῖν subauditur τὸ τῆς ἐξοστρακίσεως πρᾶγμα. *negotium hoc* (uter nostrum scilicet ostracismo mulctandus sit) *judicare si oportet ex genere*, — aut, *in hac causa definienda si necesse est rationem generis haberi*. Reisk.

Τούτου τοῦ πράγματος] Scil. τῆς ἐξοστρακίσεως. nemo est in majoribus atque cognatis meis, qui ostracismo e civitate fuisset expulsus. exponit ipse orator sententiam suam verbis in continente subjectis. Idem.

Ἀλκιβιάδης] Malim Ἀλκιβιάδῃ. redit enim ad præmissum προσήκει. Idem.

Ἀλκιβιάδης δὲ μάλιστα πάντων Ἀθηναίων] Valckenaerii emendationem Ἀλκιβιάδῃ δὲ —jam Cap. I. memoravimus, et ipse eam jam proposuerat in Diatribe Euripidea p. 124. Sluiter.

ναίων. καὶ γὰρ ὁ τῆς μητρὸς πατὴρ Μεγακλῆς καὶ ὁ πάππος Ἀλκιβιάδης ἐξωστρακίσθησαν ἀμφότεροι, ὥστ' οὐδὲν θαυμαστὸν οὐδ' ἄτοπον πείσεται τῶν αὐτῶν τοῖς προγόνοις ἀξιούμενος. καὶ μὴν οὐδ' ἂν αὐτὸς ἐπιχειρήσειεν ἀντειπεῖν ὡς οὐ τῶν ἄλλων ἐκεῖνοι παρανομώτατοι ὄντες τούτου σωφρονέστεροι καὶ δικαιότεροι ἦσαν· ἐπεὶ τῶν γε τούτῳ πεπραγμένων οὐδ' ἂν εἷς ἀξίως κατηγορῆσαι δύναιτο.

ιγ'. Νομίζω δὲ καὶ τὸν θέντα τὸν νόμον ταύτην τὴν διάνοιαν ἔχειν· ἀποβλέψαντα τῶν πολιτῶν πρὸς τοὺς κρείττους τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν νόμων, ἐπειδὴ παρὰ τῶν τοιούτων οὐκ ἔστιν ἰδίᾳ δίκην λαβεῖν, δημοσίαν τιμωρίαν ὑπὲρ
τῶν ἀδικουμένων κατασκευάσαι. ἐγὼ τοίνυν ἔν τε τῷ κοινῷ 131
κέκριμαι τετράκις, ἰδίᾳ τε [1] οὐδένα διεκώλυσα δικάζεσθαι βουλόμενον· Ἀλκιβιάδης δὲ τοιαῦτα ἐργασάμενος οὐδεμίαν πώποτε δίκην ὑποσχεῖν ἐτόλμησεν. οὕτω γὰρ χαλεπός ἐστιν, ὥστε οὐ περὶ τῶν παρεληλυθότων ἀδικημάτων αὐτὸν τιμωροῦνται ἀλλ' ὑπὲρ τῶν μελλόντων φοβοῦνται, καὶ τοῖς μὲν πεπονθόσι κακῶς ἀνέχεσθαι λυσιτελεῖ, τούτῳ δὲ οὐκ
34. 1 ἐξαρκεῖ, εἰ μὴ καὶ τὸ λοιπὸν ὅ τι ἂν βούληται διαπράξηται. καίτοι οὐ δήπου, ὦ Ἀθηναῖοι, ὀστρακισθῆναι μὲν ἐπιτήδειός εἰμι, τεθνάναι δὲ οὐκ ἄξιος, οὐδὲ κρινόμενος μὲν ἀποφυγεῖν, ἄκριτος δὲ φεύγειν, οὐδὲ τοσαυτάκις ἀγωνιζόμενος δικαίως καὶ νικήσας πάλιν δόξαιμι δι' ἐκεῖνα ἐκπε-

[1] οὐδὲν

Καὶ γὰρ ὁ τῆς μητρὸς πατὴρ Μεγακλῆς καὶ ὁ πάππος Ἀλκιβιάδης ἐξωστρακίσθησαν ἀμφότεροι] E Lysia in Alcib. p. 143. v. 26. Marklandus ad i. l. hic legi vult δὶς ἐξωστρακίσθησαν: Meursius autem Att. Lect. l. vi. c. 12. pro ὁ πάππος male legere suadet πρόπαππος. Idem.

Παρανομώτατοι] Π. παρανομώτεροι. H. Stephan. Quod opus esse nil videtur. Reisk.

Οὐδὲν] Malim οὐδένα. *neminem prohibui jure mecum experiri, qui quidem vellet.* Idem.

Οὐδὲν διεκώλυσα] Legendum e Luzacii conjectura: οὐδένα διεκώλυσα. Sluiter.

Οὐδὲ τοσαυτάκις] Sic dedi de meo, pro vulgato ὁ δὲ τοσαυτ. Reisk.

Ἀγωνιζόμενος δικαίως καὶ νικήσας] Idem est ac si dixisset: οὐδὲ ἐγὼ, ὃς ἐν τῷ τοσαυτάκις ἀγωνίζεσθαι, καὶ δικαίως ἐνίκησα. *neque ego, qui tot causas, in foro dicens, (prout etiam par erat) vici.* Possit quoque legi ἀγωνιζ. καὶ νικήσας, δικαίως πάλιν. Idem.

Ὁ δὲ τοσαυτάκις ἀγωνιζόμενος δικαίως καὶ νικήσας, πάλιν δόξαιμι δι' ἐκεῖνα ἐκπεσεῖν] Producens hunc locum Taylorus Lect. Lys. c. 6. corrigit οὐδὲ τ. α. ἀδίκως — illud bene, et sic etiam Reiskius: hoc perperam. Videtur vel cum Reiskio legendum esse: ἀγωνιζόμενος καὶ νικήσας, δικαίως πάλιν δόξαιμι: vel δόξαιμι mutandum in δίκαιος εἰμὶ, *par est me in exsilium abire*, quæ est exquisita et Attica dictio. Aristophanes in Nubibus v. 1286.

Πῶς οὖν ἀπολαβεῖν τἀργύριον δίκαιος εἶ;

v. 1436. ἐπεί γε μὲν δίκαιός εἰμ' ἐγὼ κολάζειν: Lysias p. 115. v. 8. ed. Steph. οὔτ'

σεῖν. ἀλλὰ γὰρ ἴσως μετὰ μικρᾶς διαβολῆς ἢ φαύλων κατηγόρων ἢ διὰ τῶν ἐπιτυχόντων ἐχθρῶν ἐκινδύνευον, ἀλλ᾽ οὐ διὰ τῶν ἐῤῥωμενεστάτων καὶ λέγειν καὶ πράττειν, οἵτινες δύο τῶν τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἐχόντων ἐμοὶ ἀπέκτειναν.

132 οὔκουν τοὺς τοιούτους δίκαιον ἐκβάλλειν, οὓς πολλάκις ἐλέγχοντες εὑρίσκετε μηδὲν ἀδικοῦντας, ἀλλὰ τοὺς μὴ θέλοντας ὑποσχεῖν τῇ πόλει περὶ τοῦ βίου λόγον. δεινὸν δέ μοι δοκεῖ εἶναι, εἰ μέν τις ἀπολογεῖσθαι ἀξιώσειεν ὑπὲρ τῶν ἀποθανόντων ὡς ἀδίκως ἀπολώλασιν, οὐκ [1][ἂν] ἀνασχέσθαι τῶν ἐπιχειρούντων· εἰ δέ τις τῶν ἀποφυγόντων πάλιν περὶ τῆς αὐτῆς αἰτίας κατηγορεῖ, πῶς οὐ δίκαιον περὶ τοὺς ζῶντας καὶ τοὺς τεθνηκότας τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν; ἔστι μὲν οὖν Ἀλκιβιάδου μήτε αὐτὸν τῶν νόμων καὶ τῶν ὅρκων φροντίζειν, ὑμᾶς τε παραβαίνειν ἐπιχειρεῖν διδάσκειν, καὶ τοὺς μὲν ἄλλους ἐκβάλλειν καὶ ἀποκτείνειν ἀνηλεῶς, αὐτὸν δὲ ἱκετεύειν καὶ δακρύειν οἰκτρῶς. καὶ ταῦτα μὲν οὐ θαυμάζω — πολλῶν γὰρ αὐτῷ κλαυμάτων ἄξια εἴργασται —, ἐνθυμοῦμαι δὲ τίνας ποτὲ καὶ πείσει δεόμενος, πότερα τοὺς νεωτέρους, οὓς πρὸς τὸ πλῆθος διαβέβληκεν ἀσελγαίνων καὶ τὰ γυμνάσια καταλύων καὶ παρὰ τὴν ἡλικίαν πράττων, ἢ τοὺς πρεσβυτέρους, οἷς οὐδὲν ὁμοίως βεβίωκεν, ἀλλὰ τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν καταπεφρόνηκεν; οὐ μόνον δὲ αὐτῶν ἕνεκα τῶν παρανομούντων, ἵνα δίκην διδῶσιν, ἐπιμελεῖσθαι ἄξιον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων, ὅπως τούτους ὁρῶντες δικαιότεροι καὶ σωφρονέστεροι γίνωνται. ἐμὲ μὲν

133 τοίνυν ἐξελάσαντες [2] τοὺς βελτίστους περιδεεῖς καταστή-

[1] Deest ἄν. [2] Desunt vv. τοὺς βελ. π. κ., τ. δὲ κολάσαντες.

ὀφείλω, οὔτ᾽ ἐκτῖσαι δίκαιός εἰμι: p. 158. v. 37. οὔκουν δίκαιοί εἰσιν, ὧν ὑμῖν εὖνοι ἦσαν, τούτων δίκην διδόναι: Demosthenes pro Cor. p. 314. ult. ed. Reisk. τί οὗτος παθεῖν ὑπὸ τῶν ζώντων δίκαιός ἐστι; vid. et Euripidem Supplic. v. 186. Heracl. v. 143. Ione v. 1574. Xenophontem Hellen. l. ii. c. 3. §. 18. Cyrop. l. viii. c. 5. §. 22. Platonem in Critone p. 45. A. et alibi sæpe. Conf. Wesselingius ad Herodot. l. ix. p. 720. v. 55. SLUITER.

Δι᾽ ἐκεῖνα] Scil. ἃ ἀγωνιζόμενος ἐνίκησα. REISK.

Ἢ φαύλων] Videtur ὑπὸ interponendum, aut διά. vulgatam si defendemus, aiemus subaudiri κατηγορούντων aut ὑπαρχόντων. IDEM.

Οὐκ ἀνασχέσθαι] Scilicet ὑμᾶς. videtur ἂν interponendum. οὐκ ἂν ἀνασχέσθαι. IDEM.

Αὐτὸν δὲ] Post αὐτὸν δὲ deesse videtur, βουλομένων ὑμῶν, v. c. aut μελλόντων ὑμῶν, aut περὶ ἑαυτοῦ. IDEM.

Τούτους ὁρῶντες] F. τούτους κολαζομένους ὁρῶντες. IDEM.

Ἐμὲ μὲν] Deesse huic loco membrum paret. Sententia sic ferme vult integrari: ἐμὲ μὲν τοίνυν ἐξελάσαντες, τοὺς νομιμωτέρους ἀσελγεστέρους ποιήσετε, aut, τοὺς σώφρονας καταπλῆγας ποιήσετε. Ἀλκιβιάδην δὲ (scil. ἐξελάσαντες), σαφῶς οἶδα, ὅτι τοὺς ἀσελγεστέρους νομιμωτέρους ποιήσετε. *me si expel-*

σετε, τοῦτον δὲ κολάσαντες τοὺς ἀσελγεστέρους νομιμωτέρους [1] ποιήσετε.

ιδʹ. Βούλομαι δʼ ὑμᾶς ἀναμνῆσαι τῶν ἐμοὶ πεπραγμένων. ἐγὼ [2] γὰρ πρεσβεύσας εἰς Θετταλίαν καὶ Μακεδονίαν καὶ εἰς Μολοσσίαν καὶ εἰς [3] Θεσπρωτίαν καὶ εἰς Ἰταλίαν καὶ εἰς Σικελίαν τοὺς μὲν διαφόρους ὄντας διήλλαξα, τοὺς δʼ ἐπιτηδείους ἐποίησα, τοὺς δʼ ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν ἀπέστησα. καίτοι εἰ τῶν πρωτευόντων ἕκαστος τὰ αὐτὰ ἐποίησεν, ὀλίγους ἂν πολεμίους εἴχετε καὶ πολλοὺς συμμάχους ἐκέκτησθε. περὶ δὲ τῶν λειτουργιῶν οὐκ ἀξιῶ μεμνῆσθαι, πλὴν κατὰ τοσοῦτον, ὅτι τὰ προσταττόμενα δαπανῶ οὐκ ἀπὸ τῶν κοινῶν ἀλλʼ ἀπὸ τῶν ἰδίων. καίτοι τυγχάνω νενικηκὼς [4] εὐανδρίᾳ καὶ λαμπάδι καὶ τραγῳδοῖς, οὐ τύπτων τοὺς ἀντιχορηγοῦντας, οὐδʼ αἰσχυνόμενος εἰ τῶν νόμων ἔλαττον δύναμαι. τοὺς οὖν τοιούτους τῶν πολιτῶν πολὺ μᾶλλον ἐπιτηδείους ἡγοῦμαι μένειν ἢ φεύγειν.

[1] ποιήσητε [2] Deest γάρ. [3] Θεσπρωτείαν [4] ἐν ἀνδρίᾳ

latis, probos reddetis petulantes, aut *metu percelletis eorum animos. Alcibiadem autem si exsilio damnetis, efficietis, ut petulantes et scelerati modestiores fiant.* Idem.

Ἐμὲ μὲν τοίνυν ἐξελάσαντες τοὺς ἀλσεγεστέρους νομιμωτέρους ποιήσετε] Reiskius hic non parum deesse arbitratur: equidem unum verbum corruptum censeo: dixit modo Orator, pœnas ab iis, qui injuste agant, non tantum sumendas esse propter ipsos, sed etiam in exemplum aliorum, ὅπως, τούτους ὁρῶντες, δικαιότεροι καὶ σωφρονέστεροι γίνωνται. Itaque, inquit, si me puniatis, huic proposito non satisfacietis: ἐμὲ μὲν τοίνυν ἐξελάσαντες τοὺς ἀσελγεῖς οὐ νομιμωτέρους ποιήσετε. Sluiter.

Εἰς Ἰταλίαν—] Andocides invisit Italiam et Siciliam, ut testatur Lysias, sed tanquam ἀπόδημος; Phæax, ut discimus e Thucydide, πρεσβεύσας, ut hic. Taylor.

Διαφόρους ὄντας] Subaudi ἡμῖν. Reisk.

Τοὺς δʼ ἐπιτηδείους] Post τοὺς δʼ ἐπιτηδείους, ubi iterum ἡμῖν subaudiendum est, videtur βεβαίους vel μονίμους deesse. *populi nobis amici qui jam essent, eos in bona erga nos voluntate confirmavi. alios a partibus hostium nostrorum ad nostras traduxi.* Idem.

Εἰ τῶν πρωτευόντων ἕκαστος τὰ αὐτὰ ἐποίησεν] Legendum censet Luzacius τῶν πρεσβευόντων. "Dixerat se πρεσβεῦσαι εἰς Θετταλίαν cæt. Non auderet se unum facere τῶν πρωτευόντων, præterquam quod sic simpliciter poni verbum non solet." Sluiter.

Ἐν ἀνδρίᾳ] Vox Ἀνδρία mihi suspecta, et de eo agone nihil unquam legi. Λαμπαδηφορία ἀγὼν celebratur in Academia, et ibi Lampas accendebatur in altari Cupidinis, unde dubito, num Andria vox irrepserit pro Academia, quæ vox forte per abbreviationem quandam scripta fuerat. Palmer. Taylor corrigit εὐανδρίᾳ. Reisk. Εὐανδρίᾳ restituendum censet Meursius in Att. Lect. l. v. c. 9. et Panath. c. 9.

Λαμπάδι] Vid. Meurs. Græc. Fer. l. v. p. 185. v. Λαμπάς.

ADDENDUM EX SCHEDIS TAYLORI.

ANDOCIDES Leogoræ fil. Athenienses natus Olymp. 78. 1. Theogenide Archonte. Vitam scripsere Plutarchus, Fabricius, Suidas. Leogoras pater Andocidis κωμῳδεῖται in Nubibus v. Schol. ad 109. Andocides orator Leogoræ τοῦ 'Ανδοκίδου τοῦ Λεωγόρου. Palmer. Exerc. ad Lys. et quæ nos in margine, et Andoc. ipse in orat. Ita ut Andocides ille Leogoræ, qui navi præfuit in bello Corcyræo Thucyd. l. 1. πάππος procul dubio fuit oratoris. Noster enim vix fuit per ætatem. v. tamen quæ nos ad Lysiam c. Andocid. Suidas in 'Ανδοκίδης. Φασιανοί. Tzetz. Chil. 6. 43. Plutarch. in Alcib. Andocides fuit ζητητής. Harpocr. in v. ἐκ τῶν δέκα ῥητόρων. Theodoret. Serm. 6. Hesych. 'Ανδοκίδου 'Ερμῆς. Andocides Quintil. p. 1090. ed. Burm. Amm. Marcell. xxx. 4. Palmer. Exerc. p. 667. sq. Statua Fulv. Ursin. Imagg. p. 73. Plut. in Alcib. Corn. Nepos. Spon. contra Guillet. p. 52. Dairvall. etc. etc. Andocides Schol. Aristoph. Vesp. 1001. Dionys. Halic. II. p. marg. 82. 161. Andocides Pythagoreus Apostolius XVII. 33. male editur Andocydes. Andocides rhetor. Plutarch. ed. Græcolat. p. 128. c. 201. f. Andocides Clem. Alex. 625, 626. Eudocia MS. Pollux 2, 58, Harpocr. v. 'Ανωρθίαζον. Suidas. v. 'Αναυμαχίου. 'Ανωρθιασμένον. 'Αρετή. 'Επεσκήψατο. 'Εταιρεία. Λογισταί. Νεκρία. Σκάνδιξ. Tzetz. 6. 367. Etymol. M. v. 'Επεσκέψατο. Palmer. Editiones Andocidis. Ald. Steph. Græcolat. cum Antiphonte et Isæo ex interpr. Alph. Miniati Hanov. 1619. 8. Andoc. de pace cum Laced. facienda oratio gr. Wechel. 1557. 4. v. Biblioth. Prevost. p. 96. et Fabric. ad Phot. t. 9. p. 500. Biblioth. Mattaire. eadem oratio Latine Adr. Pulnæo interprete apud eundem [Wechelium puta] 1557. 4. Biblioth. Mattaire, penes me. Valerii Theonis commentarii in Andocidem. Suid. v. Θέων. Contra Andocidem olim scripsit Theodorus Byzantinus. Suid. in Θεόδωρος. Hellanicus refert genus Andocidis ad Ulyssem. Plutarch. in Alcib. oratio prima περὶ μυστηρίων Galenus t. 5. p. 603. Harpocr. v. 'Ανδοκίδου 'Ερμῆς. 'Επεσκήψατο. 'Εταιρεία. Θημακεύς. Λογισταὶ καὶ Λογιστήρια. Etymol. v. 'Αμφισβητῶν. ἐν τῷ περὶ ἐνδείξεως. Harp. v. Ζητητής. Testatur Plutarchus in vita Nostri exstare ejus ætate orationem Andocidis περὶ τῆς ἐνδείξεως. Credo tamen eam ipsissimam esse præ manibus. p. 2. 10. 16. illam orationem laudat Harpocr. v. ζητητής. quæ tamen vox et hic recurrit. 3. 6. ἔνδειξις. 5. 1. ζητη. 6. 22. ἐνδει. 10. 4, 5. 28. 2. 10. ζητη. 5. ult. v. Vales. ad Harp.

ADDENDUM EX SLUITERI LECTIONIBUS ANDOCIDEIS.

HÆC igitur, quæ recensuimus, nonnullisque mendis levare conati sumus, ætatem tulerunt scripta Andocidis. Quamvis autem non constet, permulta ejus antiquitus exstitisse monumenta, nonnulla tamen memorantur, quæ hodieque non amplius supersunt, nonnulla etiam ut illius laudantur a Grammaticis antiquis, quæ in editis Andocidis scriptis non exstant: sunt autem hæc fere.

I. Oratio περὶ τῆς ἐνδείξεως. Hanc Taylorus Lect. Lys. c. 6. eandem esse putat, quam hodieque habemus περὶ τῶν μυστηρίων Orationem, quoniam Harpocration verbum Ζητητὴς ex Oratione περὶ τῆς ἐνδείξεως profert, quod in Oratione *de Mysteriis* sæpius occurrit; ipsumque ἐνδείξεως verbum aliquoties in hac Oratione legitur. Valesius quoque ad Harpocrationem d. l. primum in eam it sententiam, quam tamen mox repudiat, et cum eo Ruhnkenius Histor. Crit. Or. Gr. p. 51. Recte quidem et vere. Nam et Pseudo-Plutarchus in Andocide p. 835. A. duas has Orationes ut diversas laudat, et sæpius ἐνδείξεως actione petitum fuisse Andocidem jam Cap. V. et VI. monuimus. Itaque hanc Orationem scriptam existimaverim ante Orationem *de Mysteriis* in illa lite, quam ei motam fuisse ait Lysias p. 105. v. 42. Potuit autem hæc Oratio similis quodammodo fuisse argumenti Orationi *de Mysteriis*, et hinc ζητητῶν mentio in utraque esse facta; quæ ipsa ratio aliquod momentum addit sententiæ nostræ de tempore, quo Oratio *de Reditu* fuerit habita.

II. 'Απολογία πρὸς Φαίακα apud Pseudo-Plutarchum l. c.

III. Λόγοι Συμβουλευτικοὶ, quos e Grammaticis MSS. laudat Ruhnkenius l. c. p. 52.

IV. Πρὸς τοὺς ἑταίρους. Plutarchus in Themistocle p. 128. c. περὶ δὲ τῶν λειψάνων οὔτ' 'Ανδοκίδῃ προσέχειν ἄξιον, τῷ πρὸς

τοὺς ἑταίρους λέγοντι φωράσαντας τὰ λείψανα (Themistoclis) διαῤῥίψαι τοὺς Ἀθηναίους· ψεύδεται γὰρ ἐπὶ τὸν δῆμον παροξύνων τοὺς ὀλιγαρχικούς. Hinc vero similiter suspicatur Ruhnkenius d. l. esse epistolam scriptam ad Pisandri in statu populari evertendo socios, qui proprie ἑταῖροι dicuntur.

Ex perdita Oratione Andocidis ductum est, quod habent Scholiasta Aristophanis ad Vespas v. 1001. et Scholiasta Luciani ad Timonem p. 142. περὶ Ὑπερβόλου λέγειν αἰσχύνομαι, οὗ ὁ μὲν πατὴρ ἐστιγμένος ἔτι καὶ νῦν ἐν τῷ ἀργυροκοπείῳ δημεύει τῷ δημοσίῳ, ὡς δὲ ξένος ὢν καὶ βάρβαρος λυχνοποιεῖ. Ubi videtur legendum ὃς δὲ vel αὐτὸς δὲ ὡς ξένος ὢν cæt. Lucernarum fabrum fuisse Hyperbolum, constat ex Aristophane Nub. v. 1061. Equit. v. 736. et 1312. Pace v. 689. et Scholiis ad illa loca.

Aliud Andocidis fragmentum habet Suidas v. Σκάνδιξ: quod ad Orationem aliquam τῶν Συμβουλευτικῶν forte non inepte referatur. Μὴ γὰρ ἴδοιμεν πότε πάλιν ἐκ τῶν ὀρέων τοὺς ἀνθρακευτὰς ἥκοντας καὶ πρόβατα καὶ βοῦς καὶ τὰς ἁμάξας εἰς τὸ ἄστυ· καὶ γύναια καὶ πρεσβυτέρους ἄνδρας, καὶ ἐργάτας ἐξοπλιζομένους, μηδὲ ἄγρια λάχανα καὶ σκάνδικας ἔτι φάγοιμεν.

Verbum σύνοπτον ex Andocide affert Pollux l. II. s. 58. quod in editis Andocidis non invenimus.

VARIANTES LECTIONES.

VARIANTES LECTIONES.

** Idem hic dictum, Lector, habe, quod ad Variantes Lectiones Antiphonteas p. 139. est notatum; et Sluiterum porro audi: "Servantur in Italorum Bibliothecis Codices MSS. X oratorum et in his etiam Andocidis, teste Montfaucono Diar. Ital. p. 16. 17. 238. et fortasse ex horum quopiam fluxerunt viri docti ad Andocidem Animadversiones, quas e margine Aldinæ Editionis, quæ servatur in Bibliotheca Leidensi, sæpius protulimus: certe nonnullas eorum e Codice MS. esse excerptas hinc efficitur, quod quædam notatæ sunt lectiones, vel non meliores vulgata vel etiam deteriores; nonnullis quoque de varietate lectionis annotationibus nota γϱ. aut C. est adjecta. De Codice Italo conjecturam hinc duco quod auctor harum annotationum ad initium orationum Lysiacarum adscripserit, se eas excerpsisse e Codice Veneto." Hæ varietates, qualescunque sunt, a nobis litera V. signantur.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ.

P. 227. 2. ὥςτέ με] ὥστ' ἐμὲ B. 4. τι]
o
τι B. 6. δὲ, ὦ] δ' ὦ Bekk. Ibid. γε] τε B. M. 14. ἡμετέρους] ὑμετέρους B. M. Ibid. ὀμόσαντες] ὀμώσαντες M. ὀμόσαντες B. Ald. antep. ἐθελοντῶν] ἐθελόντων B. M. pen. ἥνπερ] ὅπερ B. M. Ibid. et ult. αὐτῶν] αὐτῶν M.

p. 228. 1. ἂν] τοι B. αὐτοὶ M. Ibid. γινώσκοιτε] γινώσκητε pr. γινώσκετε nuperrime corr. B. Ibid. ὅσα καὶ] ὅσα περ καὶ B. ὅσα καὶ M. Ald. 2. πιστεύσαντες μηδὲν]
β α
μηδὲν πιστεύσαντες M. 5. αὐτῶν] αὐτῶν pr. αὐτῶν corr. B. Ibid. ἔσχον] ἔχουσι M. Ibid. καταγινώσκειν] προκαταγινώσκειν B. M. V. 6. ἀπαγγελόντων] ἀπαγγελλόντων B. M. 9. ὑπομείνοι, ἐν ᾧ] ὑπομείνει, ἐν ᾧ B. 11. ante πλεύσαντι lit. 3. eras. in B. Ibid. εἰς] ἐς M. Ibid. ἢ] ἡ M. 12. καὶ ante ἀγαθὴ om. M. Ibid. δωρεὰ] δωρεᾶ B.

p. 229. 1. αὐτοὶ ἐχθροὶ] αὐτοὶ οἱ ἐχθροὶ B. M. 4. γινώσκων] γινώσκω corr. B. 5. οὖν] ἐπὶ Ald. 15. ἐξηλέγχθησαν] ἐξειλέχθησαν B. ἐξηλέχθησαν Ald. 18. ψευδομαρτυριῶντες] ψευδομαρτυριῶν B. 19. ἦν πλέον] ἦν ἔτι πλέον B.

p. 230. 4. τελευταίων, ὡς] τελευταίων λόγων, ὡς B. 6. τῶν ὅρκων καὶ τῶν νόμων M. 10. ὀργίζεσθε] ὀργίζεσθαι M. Ibid. τις] τι
ε
B. 13. γενόμενα] γινόμενα M. Ibid. παραλ ιπεῖν (sic, lit. 1. eras.) B. 15. ἡμᾶς]
ϲ
ὑμᾶς B. M. 16. παρεσκευάσθαι] παρασκευάσασθαι M. 17. ὁρῶ δ' ὑμᾶς] ὁρῶν ὑμᾶς B. M. V. Ibid. ἐν τοῖς ἰδίοις καὶ ἐν τοῖς δημοσίοις B. M. 20. βουλομένων. ταῦτα οὕτως ἔχει] βουλομένων ταῦτα οὕτως ἔχειν. B. 22. μήτ'] μετ' Ald. pen. τοῦθ' ὅ,τι] τοῦτο ὅ,τι B. τοῦτο ὅτι M.

p. 231. 3. διόπερ] δι' ὅπερ M. Ibid. τόνδε] δὲ B. 4. οὔτ' ἐμοὶ] οὔτε ἐμοὶ M. Ibid. οὔτε] οὐδὲ Bekk. 5. οὐδ'] οὐδ' Bekk. 9. et 10. Λα μάχ. (sic, lit. 1. eras.) B. 12. ἐκπέμπετε] ἐκπέμπεται M. 13. αἱρεῖσθαι] ἀρεῖσθαι Bekk. 16. ὡς om. B. M. antep. πρυτάνεσι] πρυτανεῦσι M. ult. θεράποντα Ἀλκιβιάδου Πολέμαρχον] θεράποντα Πολεμάρχου Bekk.

P. 232. 3. Πολυτίωνος] Πουλυτίωνος B. 4. 7. et 13. Μελιτ.] Μελητ. B. 4. ποιοῦντας] συμποιοῦντας M. 5. γινόμενα] γιγνόμενα B. M. γινόμενα Bekk. 11. ὀνόματα. Τούσδε] ὀνόματα. ΟΝΟΜΑΤΑ. Τούσδε B. M. 14. Ἀριστομένην] Ἀριστομένη B. M. 16. ὑπὸ Ἀνδρομάχου om. M. 20. τοῦ Π.] τῇ Π. B. Ibid. Πολυτίωνος] Πουλυτίωνος B. M. 23. ἐπηγγέλλετο] ἐπαγγέλλεται B. ἐπαγγέλετο M. ἐπαγγέλλετο Ald. 28. εὑράμενος] εὑρόμενος B.

p. 233. 1. ΟΝΟΜΑΤΑ add. in marg. B. 5. προσομολογεῖται] προσωμολόγηται V. προσομολογεῖται Bekk. 6. Ἀλκμαιονίδου] Ἀλκμαιωνίδου M. 8. παρὰ τὸν] παρὰ τὸ B. 9. Ἀλκιβιάδην] Ἀλκιβιάδη M. Ibid. Ἀδείμαντον] Ἀδίμαντον B. M. 11. Θημακέως] μαθηκέως M. V. 12. γίνεσθαι] γίγνεσθαι M.
ππ
ult. et p. 234. 2. Σπεύσιππ.] Σπεύσιμ. M.

p. 234. 2. παρανόμων] παρανομῶν (cum lacuna post vocem lit. 12. capace) M. 3. γραφὴν om. B. M. 7. κάλει priorem om. Ald. 8. Ἀκουμενοῦ] Ἀκουμένου B. M. 10. Ἀκουμενὸς] Ἀκούμενος B. M. Ἀκουμένος Bekk. 14. ΜΑΡΤΥΡΕΣ om. B. sed in lacuna punctum rubrum habet. 15. γινό-

μενα] γιγνόμενα M. Ibid. ὑμῖν] ἡμῖν B. antep. οὗ] οὕτω Bekk. pen. ἐξελέγχειν. B. M. Ald. Steph. Bekk.

p. 235. 4. αὐτῶν] αὐτὸν B. M. V. 5. φεύγοντας] φεύγοντα B. M. Ald. 6. καταλαμβανόμενος] λαμβανόμενος B. 9. δυοῖν]
οι
δυεῖν B. 12. μὲν τἀληθῆ] μὲν γὰρ τἀληθῆ M. 21. Σπεύσιππον] Σπεύσιμον M. 22. οὐδεπώποτε] οὐδέποτε M. Ibid. ἔλθοι] ἔλθη B. pen. παραδιδόντας] παραδιδόντα M. ult. τοὺς δὲ μὴ] τοὺς μὴ Ald.

p. 236. 2. Σπευσίππῳ] Σπευσίπῳ M. Ibid. Ὦ ἄνθρωπε] Ὦ Λεαγόρα B. post Ὦ lacunam lit. 6. capacem habet M. 4. οὐχ υἱὸς] οὐχ ὁ υἱὸς B. M. Ibid. μεμήνυκε] μεμύνηκε B. 8. ἐγένετο] ἐγίγνετο M. 9. τις ὡς ἐμὴ] τις ἐμὴ B. M. Ibid. ἢ] ἡ B. M.
β
Ald. 11. ἀναβὰς] ἀναστὰς M. Ibid. ἀνοσιώτατον καὶ ἀπιστότατον] ἀνοσιώτερον καὶ ἀπιστότερον Bekk. 12. εἰπόντας] εἰπόντα ded. vid. pr. B. 14. οὐδὲ νῦν τοῖς ἐμέλησεν]
β
οὐδὲν αὐτοῖς ἐμέλησεν B. M. V. 18. περι-
π
φανῶς τῶν κατηγορηθέντων M. antep. ἤπου] εἴ που M. Ibid. τἄλλα πολλῷ] τάγα πολλῷ (lit. γ fortasse corr.) B.

p. 237. 2. αὐτῶν om. M. 4. ἐν] ἐπὶ Bekk. 7. ἐξελέγξαι] ἐλέγξαι ded. vid. pr. B. ἐξελέγξαι Bekk. 9. ἐγὼ om. M. Ibid. ἐλέγξῃ] ἐλέξῃ Ald. 12. φέρε δὲ] φέρε δὴ B. M. 14. Πεισάνδρου] Πισάνδρου M. 15. μύριαι] μυρίαι M. 19. μηνύσεις] μυήσεις pr. μυνήσεις corr. B. antep. ΜΑΡΤΥΡΕΣ add. in marg. B.

p. 238. 1. μεμήνυκα] μεμύηκα pr. μεμύ-
δὲ
νηκα corr. B. 2. οὐδὲ] οὔτε M. 3. et 7. τὼ θεὼ] τῶ θεῶ M. Ibid. οὐδὲ ἓν] οὐδὲν B. 6.
ῆ σάν
ἀσεβησάντων] ἀσεβηκότων M. 8. τί] ἐμοὶ M. 11. δεινὸν γὰρ] δεινόν γ' ἂν B. M. 14. ἡγήσεσθε B. M. Ald. Steph. Ibid. δῆλον ὅτι] δηλονότι B.

p. 239. 1. ἐπὶ τοιαύτῃ] ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ ded. vid. pr. B. 5. πᾶσι] παισὶ B. Ibid. εἰ μὴ ψηφιεῖσθε] ἢ μὴν ψηφιεῖσθαι (lit. 3. eras. ante ψηφιεῖσθαι) B. 11. ἐπισκήπτω] ἐπισκέπτω Ald. 12. ἴδετε] εἴδετε B. 15. ἥμαρται] ἡμάρτηται B. M. 19. Κηφήσιος B. M. Ald. Steph. 20. αὐτῷ] αὐτὸν M. 21. δοκῶ ὑμῖν] ὑμῖν δοκῶ B. 22. ἀπολογεῖσθαι] ἀπολελογῆσθαι B.

p. 240. 1. ἃ om. Ald. Ibid. καὶ τῶν] ἐκ τῶν B. M. 2. εἴκοσιν] εἴκοσι pr. B. Ibid. ἐπειδὴ οὗτοι] ἐπειδὴ δὲ οὗτοι B. M. 9. Εὐριξίμαχον] Εὐρυξίμαχον B. Εὐριξύμαχον M. Εὐριξίμαχον Ald. Ibid. Εὐρυδάμαντα] Εὐρυμάδαντα B. Εὐροδάμαντα M. Ibid. Μέλιτον] Μέλητον B. 17. ἔλεγον οὖν ὡς] ἔλεγον ὡς B. 18. ἀλλ' ἐπὶ τῇ τοῦ δήμου καταλύσει add. in marg. M. 20. οὕτω] οὕτως B. 21. ἀνείπῃ B. M. Ald. Steph. Ibid. καθέλῃ] καθέλοι B. 22. ἤει] εἴη M. 23. συλληφθείη] ληφθείη M. antep. εἰσαγγέλλει] εἰσαγγέλει M. Ibid. Διοκλείδης] διὸ καὶ δὶς B. M.

p. 241. 5. Λαυρείῳ] Λαυρίῳ B. M. 6. πρωῒ] πρωὶ B. πρῷ Bekk. 7. τοῦ Διονύσου] τὸ Διονύσου M. 9. σκιὰν] οἰκίαν pr. B. 11. μὲν om. B. M. Ald. Steph. [μὲν] Bekk. 12. μάλιστα om. B. M. Ald. Steph. [μάλι-
ους
στα] Bekk. Ibid. τριακοσίους] διακοσίμους M. 13. εἴκοσι] εἴκοσιν B. 14. τῶν πλεί-
οἶμαι
στων] τὰ πλεῖστα pr. B. 15. οἶμαι] εἶναι M. 18. Λαυρεῖον] Λαυρίαν B. M. 20. ζητητὰς] ζητηστὰς M. 21. καταλαμβάνει] καταλαμβάνειν B. M. 22. μνᾶς] ναῦς M. antep. Τηλεκλέους] Τιμοκλέους M. pen. εἴ-
ί
ρηκα] ἤρηκα M. ult. ἴδοι] ἤδη M. Ibid. ἡμᾶς] ὑμᾶς B. M.

p. 242. 3. ἵνα] ἵν' M. 4. συγγένῃ] συγγενῆ pr. B. 9. ἀπώλλυε] ἀπώλυε M. 12. βουλόμεθα] βουλώμεθα B. βουλόμεθα Bekk. 13. αὐτῶν] αὐτὸν Bekk. 16. παρείη] παρήει pr. B. 17. ἀπώλλυεν] ἀπώλυεν M. Ibid. καθοδηγήσας] καθομολογήσας B. ult. Μαντίθεον] τίθεον Ald. Ibid. Ἀψεφίονα] Ἀψεφίωνα B. M.

p. 243. 3. ἀναβιβάζειν] ἀναβιβάζει M. 6. Ἀψεφίων] B. M. Ald. 8. ἐξεγγυηθέντας] ἐξεγγυηθέντες Bekk. Ibid. δὲ om. Ald. 11. ἐνέχεσθαι] ἀνέχεσθαι M. 12. ἠγγυήσαντο] ἐγγυήσαντο M. Ald. 16. λαβόντας] λα-
α
βόντες M. Ibid. εἴς γε Θησεῖον] εἴς τε Θησεῖον B. 18. δ'] δὲ B. 19. ἰέναι] εἶναι Ald. 21. ὁρίοις] ὀρείοις M. 23. στεφανώσοντες] στεφανώσαντες ded. vid. pr. B.

p. 244. 1. εἰσκάλει] κάλει B. M. 2. διδάσκετε iterant B. M. Ald. Steph. omittit Bekk. 3. ΜΑΡΤΥΡΕΣ add. in marg. B. pro quo ΟΝΟΜΑΤΑ habet M. 5. ἔγραψεν] ἀπέγραψεν B. Ibid. ἀπώλλυε] ἀπώλλυεν B. M. 9. post ἀναγίνωσκε lit. 2. eras. in B. 11. μήτηρ ἐκείνου καὶ ὁ ἐμὸς πατὴρ] μήτηρ ἐκείνου καὶ ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς B. μήτηρ ἐκείνου καὶ ὁ πατὴρ ἐμὸς M. 15. Νισαῖος - - - - πατρὸς. add. in marg. M. pen. Φρύνιχος] Φρίνικος B. M. Ibid. ὀρχησάμενος] Ὀρχησαμένου V.

p. 245. 2. κηδεστὴς - - - ἀδελφὸς add. in marg. M. 4. Εὐκρατίας ὁ Νικίου ἀδελφὸς om. Bekk. 5. μητέραι] μητέρες B. M. V. Ibid. ἅπαντας] πάντας B. 6. ἀπέγραψεν] ἐπέγραψεν B. M. Ald. 9. ἀδικεῖν. εἰ] post ἀδικεῖν lacunam lit. 12. habet B. lit. 5. M. et Ald.

p. 246. 21. Ὦ] Ὦ B. M. Ald. 24. αὐτῶν] αὐτῷ M. 25. ἀλιτηρίους] ἀλιτηρίους B. M. 28. ἀπολεῖσθαι] ἀπολέσθαι B. M. ἀπολῆσθαι Ald.

p. 247. 2. ἐργασαμένους] εἰργασαμένους B. 10. φανερὸς [ὁ] ὄλεθρος Bekk. 15. ἡ om. B. M. Ald. Steph. 17. ἀπόλοιντο] ἀπώλοιντο

M. 19. ϐουλόμενοι] ϐουλευόμενοι M. ult. μοι δοκεῖν] μὴ δοκεῖν B. M. Ibid. κακὸν] κακῷ B. M. V. κακῶν Ald.

p. 248. 2. ἀδικίας] ἀνανδρίας B. 4. πολιτείᾳ τε καὶ] πόλει, εἶτα καὶ (lit. 2. eras. post εἶτα) B. 6. μὴν κακίας] μετὰ κακίας B. M. V. 11. δυεῖν] δυσὶ B. M. δυοῖν Bekk. 12. ἔχοι] ἔχει pr. B. 17. ἀπολούμενον] ἀπολόμενον B. pen. οὖν ἐμοῦ] οὖν ἦν ἐμοῦ B.

p. 249. 3. πρότερον add. in marg. B. 11. ἐλάμβανε. διὰ ταῦτα] ἐλάμβανε διὰ ταῦτα. M. Ibid. εἶπον οὖν τῇ] εἶπον τῇ B. M. antep. ὑμῶν] ἡμῶν B. M. Ibid. [γενέσθαι] Bekk. pen. ἀντεῖπον] ἀντειπὼν M. ult. πωλεῖον ὃ μόνην] πωλεῖον ὅ μοι ἦν B. πωλεῖον ὅμον ἦν M. πωλεῖον ἐμὸν ἦν V.

p. 250. 2. κατεάγην] κατεσίγην Ald. 3. ἤκοιμι] ἔχοιμι B. οἴχοιμι M. 5. αὐτῷ] αὐτῶν pr. ded. vid. B. 6. τὸν Φορβάντιον] τὸ Φορβάντιον B. 7. παρὰ πατρῴαν] παρὰ τὴν πατρῴαν B. 8. ἡμετέραν] ὑμετέραν M. Ibid. ὃν Αἰγηΐς] ὃν ἡ Αἰγηΐς B. M. Ibid. ἀνέθηκεν] ἀνέσθηκεν Ald. 13. Μέλιτος] Μέλητος B. M.

p. 251. 1. ἐχθροὶ ἡμεῖς] ἡμεῖς ἐχθροὶ B. ὑμεῖς ἐχθροὶ et v. 2. ὑμᾶς M. 9. ἦτε βουλὴ] ἦτε ἡ βουλὴ M. pen. εἶναι] εἰδέναι M. Ibid. post δὲ lit. 3. eras. in B. ult. Ἀμίαν τοῦτον] Ἀμίαντον τὸν B.

p. 252. 5. ἀπῄειτε] ἀπίητε B. M. 8. ἄριστος] ἄριστος, ἄριστος M. Ibid. δοκοίην] δοκείην Ald. Ibid. εἰσηγησαμένῳ μὲν Εὐφιλήτῳ] ἡγησαμένῳ μὲν τῷ Εὐφιλήτῳ M. 10. ἐκείνῳ] ἐκείνων pr. B. 12. δὲ] δ' B. 20. ἐξηλέγχθη] ἐξηλέγχη B. 22. ἀναμιμνήσκεσθε] ἀναμιμνήσεσθε Ald. 24. εἰδότες] εἰδό τες lit. 1. eras. B.

p. 253. 4. Κηφίσιος] Κησίφιος M. 7. εἶπεν εἰς ὅτι μηδ' ἴσον] εἶπεν εἰς ὅτι μηδ' ἴσον B. M. V. Ibid. προσῆκον] προσήκει B. M. 8. εἴργεσθαι] εἴργεσθαι B. εἴργεσθαι cum vulg. Bekk. 9. οὐδὲ] οὔτε B. οὔτε ἠσέβηται οὔτε ὡμολόγηται add. in marg. M.

p. 254. 5. ἄρξαντες] ἄρξαντας B. M. Ibid. ἐπιβολὰς] ἐπιβουλὰς B. M. Ald. 6. ὦφλον] ὤφλων M. Ald. 7. ἠγγυήσαντο] ἐγγυήσαντο B. M. Ald. 8. ἐννάτης] ἐνάτης M. et corr. B. 10. τὰ μὲν] μὲν τὰ B. M. 12. δ' ἂν] δ' αὖ B. 14. ναυμαχίας] ναυμαχίου B. ἀναυμαχίας V. 17. ἦσαν] ἦν M. antep. δ' ἐν τῷ] δὲ τῷ B. M. ult. τοῖς δὲ] τοῖσδ' M.

p. 255. 6. καθ' ὃ] καθὸ B. Ald. 7. ΨΗΦΙΣΜΑ add. in marg. B. 12. καὶ τῶν ἄλλων] καὶ ἄλλων M. 13. ἧς] οἷς M. 14. ὅσων] ὅσον B. 15. εὐθύνων] εὐθυνῶν Ald. Ibid. παρέδρων] προέδρων ded. vid. pr. B. 16. εὐθύνων] εὐθυνῶν B. Ald.

p. 256. 1. τά τε ἄλλα] τὰ δὲ ἄλλα B. M. 8. ἔχοι] ἔχει B. 13. δὲ σπονδαὶ] δ' αἱ σπονδαὶ B. sed pr. ded. vid. δὲ σπονδαί. antep. κατελήφθη, Μουν.] κατελείφθη καὶ Μουν. M. ult. ἐπειδὴ ἐπανήλθετε] ἐπειδὴ δ' ἐπανήλθετε B. M. V.

p. 257. 6. τοῖς Σ. νόμοις καὶ τοῖς Δ.] τοῖς τοῦ Σ. σοίσμοις καὶ τοῖς τοῦ Δ. penna ducta per voc. τοῦ — τοῦ M. 10. πρότερον] προτέρων pr. M. Ibid. ἐβουλεύσασθε] ἐβουλεύεσθε M. 12. νόμους] ἀνόμους B. 15. ΨΗΦΙΣΜΑ om. B. M. 16. Τισαμενὸς] Τισάμενος B. M. 17. μέτροις] μέτρῳ M. 19. προσδέοι] προσδέῃ Bekk. Ibid. ἀναγραφόντων ἐν σανίσι καὶ ἐκτιθέντων] ἀναγράφοντας ἐν σανίσιν ἐκτιθέντων B. ἀναγράφονται ἐν σανίσιν. ἐκτιθέντων M. ult. δημόται] δημῶται B.

p. 258. 1. καὶ ἰδιώτῃ om. pr. M. sed supra lin. add. καὶ ἰδιώτι. Ibid. βουλεύειν] συμβουλεύειν B. (ερὶ supra lin.) 2. περὶ] παρὰ M. Ibid. ἐπειδὰν . . . . νόμων add. in marg. M. 5. τοῖχον] τεῖχον M. 7. ἐπεὶ δὲ] ἐπειδὴ B. M. 8. χρῆσθε, μηδὲ περὶ ἑνός.] χρῆσθε. καί μοι ἀνάγνωθι τὸν νόμον. ΝΟΜΟΣ. (ΝΟΜΟΙ add. in marg. M. om. V.) Ἀγράφῳ δὲ (δὲ om. V.) νόμῳ τὰς ἀρχὰς μὴ χρῆσθαι μηδὲ περὶ ἑνός. B. M. V. 12. περιέλειπτο] περιελείπτο M. antep. ἀρχὴν] ἄρχων M. pen. ἄνω γεγραμμένους] ἀναγεγραμμένους B. V. Ibid. οὖν ἀγράφῳ] οὖν ἂν ἀγράφῳ B. οὖν ἀναγράφῳ M. Ibid. οὐκ om. M. ult. ἤπου ἂν ἀγράφῳ] ἤπου ἂν ἀκράτῳ M. ἂν om. Bekk.

p. 259. 2. συμφοραὶ] ξυμφοραὶ M. 3. δὲ om. M. 4. ἕνεκα] εἵνεκα B. 5. γένηται] γίνηται B. M. Ibid. et 9. μηδὲ] μὴ δὲ B. Ald. 7. ΝΟΜΟΣ add. in marg. B. ΝΟΜΟΙ M. 9. νόμου om. Steph. Bekk. 14. ΝΟΜΟΣ om. B. M. 15. δημοκρατουμένῃ πόλει] δημοκρατουμένῃ τῇ πόλει B. qui tamen ad v. 18. om. τῇ. 16. ἀπ'] ἐπ' M. 17. τὰς δὲ δίκας] τὰς μὲν δίκας B. V. 18. ὁπόσαι] ὁπόση M. 20. τῶν δημοσίων] τῶν δὲ δημοσίων B. M. 21. αἱ γραφαὶ] ἢ γραφαὶ B. 22. χρῆσθαι] χρῆναι M. 24. δοκιμάσαντες] δοκιμάσαντας B. δοκιμάσαντες Bekk. 25. μηδὲ] μὴ δὲ B. Ald. 26. νόμου om. B. M. Ald. Steph. [νόμου] Bekk. antep. μηδ'] μὴ δ' B. Ald.

p. 260. 2. γιγνομένων] γινομένων B. M. Ibid. ψηφισμάτων add. in marg. M. 6. ὀμωμόκατε M. Ald. 7. διαλλαγάς. ΟΡΚΟΣ. καὶ] ΟΡΚΟΣ om. B. M. 9. ἐθέλοι] ἐθέλῃ B. ἐθέλει M. 10. ὅπου] ὅποι B. Ibid. αὐτοῖς τριάκοντα] αὐτοῖς τοῖς τριάκοντα B. 11. ὤμνυτε] ὤμνυται B. M. Ibid. μεγίστας] μεγίσταν Bekk. 12. γε τῶν] τῶν γε B. M. Ald. antep. αὕτη ἀεὶ B. M. Ald. Steph. ult. πρότερον] προτέραν B. M. Ald.

p. 261. 1. τί] ὅτι B. M. Ibid. ὀμόσαντες] ὀμώσαντες M. 2. ἄλλο] ἄλλῳ B. M. 4. ὑμῶν] ἡμῶν B. 8. Κηφίσιος] Κησίφιος M. 9. καὶ ἐκ] τὰς ἐκ B. M. V. 10. ἐννενήκοντα] ἐνενήκοντα M. pen. δεῖν] δεῖ Ald. ult. ἀπεψηφίσασθε] ἐψηφίσασθε Bekk.

p. 262. 3. Μέλιτος] Μέλητος B. M. 8. Μέλιτον] Μέλητον B. M.

p. 263. 1. ἡ νῦν] εἰ νῦν B. M. 2. καὶ ἀνάγνωθι] καί μοι ἀνάγνωθι B. M. 5. εαντις (sic)] Αἰαντὶς B. ἐὰν τὶς M. Ald. Ibid.

ἐπρυτάνευε] ἐπρυτάνευσε M. 7. ψηφίσματος] ψηφίσματα Ald. Ibid. πεντακόσιοι λαχόντες] πεντακόσιοι [οἱ] λαχόντες Bekk. 8. καταλύῃ] καταλύει B. M. 9. ἄρχῃ] ἄρχει B. M. antep. ὀμόσαι] ὀμόσαι M. Ald.

p. 264. 1. καταλύσῃ] καταλύσει M. 3. τολοιπὸν] τὸ λοιπὸν B. M. 4. συγκαταστήσῃ] συγκαταστήσει B. 6. κτείναντα τῶν] κτείνοντα τὸν M. 8. λόγῳ καὶ ψήφῳ] λόγῳ καὶ ἔργῳ καὶ ψήφῳ B. M. V. 10. ἀποθάνῃ] ἀποθάνοι B. M. Ibid. ἢ ἐπιχειρῶν add. in marg. M. 13. ὀμώμονται] ὀμώμονται M. Ald. antep. ὠμόσατε] ὀμοσάντων B. ὀμοσάντων M. pen. ἐπεύχεσθε] ἐπεύχεσθαι B. M. Ibid. πολλὰ καὶ ἀγαθὰ] πολλὰ καὶ καλὰ καὶ ἀγαθὰ V.

p. 265. 3. τοῖς νόμοις] τοῖα νόμοις Ald. 9. ἑταιρήσας] ἡταίρησας B. M. ἑταίρησας Ald. 12. οὕτω] οὕτως M. Ibid. ἑταιρῶν B. M. Ald. Steph. 13. ἡμετέρους] ὑμετέρους B. 14. αὐτοῦ] αὐτοῦ M. Ald. Ibid. ἀπολογεῖσθαι] ἀπολογία, sed in marg. ἀπολογεῖσθαι M. antep. ἢ ἀπὸ] ἢ ὑπὸ B. M. V. Ibid. συνειλημμένος] συνειλημένος M. Ald.

p. 266. 2. ἐπετείχισας] ἐπετείχισες B. M. ἐπεστείχισες Ald. 4. θάλασσαν] θάλατταν B. M. 5. σεαυτοῦ] ἑαυτοῦ B. 8. πεποίηκας] πεποίηκα B. M. 10. τυχεῖν δι'] τυχεῖν με δι' B. 13. ὑμῖν] ἡμῖν B. pen. καὶ πρότερον] τὸ πρότερον B. M. ult. κατα-
η
ψηφιεῖσθε] καταψηφιεῖσθε M.

p. 267. 4. ὠμόσατε] ὀμόσατε B. 5. ἀτίμους] ἀτίμως B. Ibid. ἕνεκα] εἵνεκα B. 6. στήλας] στείλας M. Ibid. καὶ τὰ] τὰ supra lineam add. pr. B. om. Bekk. 9. et 11. πρότερον] προτέραν B. M. Ald. 14. ἀκροασόμενοι] ἀκροασάμενοι pr. B. 15. εἰσόμενοι] οἰσόμενοι M. Ibid. εἰ ἡ χρὴ] εἰ χρὴ
ους
B. M. 16. οὓς] οἷς M. 17. ὠμόσατε] ὀμόσατε B. ὠμόσατε M. Ald. 18. αὐτοὺς] αὐτοῖς B. 25. ὅτι om. M. antep. βραχέα] βραχεῖα B. ult. μεγάλων] μεγάλῳ (ι præter morem subscripto) M.

p. 268. 5. τῶν δὲ] τοὺς δὲ B. 11. πρά-
ε
ξαντες] πράξαντας B. πράξαντας M. Ibid. δόντες] διδόντες B. M. 13. προτάξαντας] προτάξαντες pr. B. προστάξαντες M. corr. B. προστάξαντας Ald. 15. ἀντιτάξασθαι] ἀντιτάξαντες M. 18. γενομένων] γεγενημένων
οσ
M. 23. παρέδοσαν] παρέδωκαν M. ult. ποιῆσαι] ποιεῖσθαι M.

p. 269. 7. δὲ ἦν] δ' εἴη Bekk. 13. γεγεν. ἐν Ἐλευσῖνι] γεγεν. Ἐλευσῖνι B. M. Ibid. τελετὴν] τελευτὴν M. 14. προσάξειν] προστάξειν M. Ald. 15. ἀπαγγεῖλαί] ἐπαγγεῖλαί Bekk. Ibid. Κηφισίῳ] Κηφησίῳ B. Κιφισίῳ Ald. pen. προειρημένα] προηρημένα B. ibid. πλήρης] πληρεῖς M.
κεῖ
p. 270. 1. κεῖται] χρῆται M. ibid. αὐτοῖς τίς] αὐτοῖς. καθὰ ὁ κῆρυξ ἐκήρυττε τίς B. 2. καταθείη] καθείη M. Ald.

p. 271. 1. παρέστημεν] corr. B. παρέσταμεν Bekk. ἡμεῖς - - - ᾤχετο add. in marg. M. 2. ὑπήκουεν] ἐπήκουεν M. Ald. Ibid. καὶ om. pr. B. 5. ΜΑΡΤΥΡΙΑ. om. B. M. 7. ἔλεξαν] B. quoque, non, ut Bekkerus, ἔλεγξαν. 8. αὐτῷ μὲν] αὐτῷ με B. M. αὐτῷμεν Ald. 9. δῶ Ald. Steph. 13. ἀπώλλυεν] ἀπώλυεν M. 14. εἰ γὰρ ἐβουλήθητην με ἀπολεῖν καὶ τὼ θεὼ] εἰ γὰρ ἐβουλέσθην με ἀπολλύναι τὼ θεὼ add. in marg. B. εἰ γὰρ ἐβουλήθην με ἀπολεῖν καὶ τὼ θεὼ M. 17. ὑπακούει] ὑπακούοι B. 18. ὅτι] ὅτ' M.

p. 272. 1. ἔπειτα δὴ] ἔπειτα δὲ B. 5. Ἀνδοκίδας] Ἀνδοκίδης B. M. 8. καταφανὴς] καταφανεὶς M. 9. τιθεὶς τὴν ἱκετηρίαν] θεὶς τὴν ἱκετηρίαν B. τὴν ἱκετηρίαν θεὶς M. antep. γὰρ ἂν αὐτὸ βούλεσθε πυθέσθαι] γὰρ αὐτὸ πυθέσθαι βούλεσθε M. pen. ἐτίθη] ἐτίθει B. M. ἐτίθη Bekk.

p. 273. 4. Λέαγρον] Λέανδρον M. Ibid. πράγματα τὰ οἴκοι] πράγματα οἴκει M. 11. ὥστε καταφρονῆσαι add. in marg. M. 14. ἀξιοῦμεν] ἠξιοῦμεν B. M. 21. ταύτην] ταύτῃ M. Ald. 24. βούλῃ] βούλει B. M. 25.
σ
ἐπιδικάσομαι] ἐπιδικάζομαι M. 27. δικάσωμαι] ἐπιδικάσωμαι B.

p. 274. 1. ἀποκτενῶν] ἀποκτενῶν B. M. Ald. Ibid. ἐξελῶν B. M. Ald. Steph. 2. πείσων B. M. Ald. Steph. Ibid. συνοικήσων] συνοικήσειν V. 3. δ' οὕτως B. M. Ald. Steph. Ibid. ἑώρα ἄνευ ἀγῶνος] ἄνευ ἀγῶνος ἑώρα B. 5. ἐπεχάρη] Ἐπεχάρην, an Ἐπιχάρην uti Bekkero videbatur, habeat B. certum affirmare non ausim. Ibid. ἐμοὶ χρωμένους] ἐμοὶ καὶ χρωμένους B. M. V. εἰμοὶ χρωμένους Ald. antep. μου] μοι B. M. ult. ἀποφθέγξομαι]
ε
ἀποφεύξαιμι B. ἀποφεύγαιμι M.

p. 275. 1. περὶ] παρ' M. Ibid. δίκαια καὶ ἐγὼ] δίκαια ἐγὼ B. M. 2. περὶ] παρὰ M. 3. αὐτῷ] αὐτὸν B. M. αὐτῶν Ald. 5. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. add. in marg. M. 6. αὐτοῦ] αὐτοῦ B. M. Ibid. ὃν] ᾧ B. 14. δὲ Ἰσχομάχου] δὲ τοῦ Ἰσχομάχου B. 15. γινόμενα] γιγνόμενα M. 16. κατεκλίθη] κατεκλάθη M. Ibid. ἀποδράσασα] ἀποδρᾶσα Bekk. antep. ἦν μὲν] ἦν μὴ B. M. V. pen. αὐτοῦ] αὐτοῦ B. M. Ald. ult. ἦγον] ἦκον B. M. V. οἷον Ald.

p. 276. 4. ἢ μὴν] ἦμεν M. Ibid. εἶναι υἱὸν] εἶναί οἱ υἱὸν V. εἶναι [οἱ] υἱὸν Bekk. 5. μηδὲ] μὴ δὲ B. Ald. 12. ὅς ἐστιν, αὐτὸν] ὅ ἐστιν αὐτὸς B. M. ὅς ἐστιν αὐτοῖς Bekk. 13. ὀμόσαντα] ὀμόσαντα B. ὀμάσαντα M. ὠμόσαντα Ald. Ibid. υἱὸν οὕτως] υἱὸν ὄντα B. Ibid. εἰσάγειν] εἰσάγον M. 15. Χρυσιάδος] Χρυσιάδης B. M. 17. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. om. B. M. 18. εἴποτε] εἰ πώποτε B. 20. καὶ ἐξήλασεν ἡ μήτηρ τὴν θυγατέρα add. in marg. B. 25. ἐξευρήσει] ἐξαρήσει Ald. antep. συνοικικὼς] συνοικικὰς M. Ibid. ἐστι

om. M.

πάσῃ
p. 277. 6. ἀπάσῃ] ἅπασι B. ἅπασι M. 7. et 10. ἀλιτήριον] ἀλιτήριον B. M. 9. υἱὸν
υἱὸν
αὐτῷ τρέφειν] υἱὸν τρέφειν B. ἀλιτήριον αὐτῷ τρέφειν M. 10. αὐτῷ] αὐτῷ B. Ald. 12. ὄντας] οὗτος M. 14. μετὰ] κατὰ M. antep. ἔτη ἐπιδημιῶν] ἔτι ἀποδημιῶν M. ult. μυῶν] μειῶν M. Ibid. μὲν] μεν B. Ibid. ἀδελφὸν] Ἀ . . . Δελφὸν Bekk.

p. 278. 2. οὗτοι] ἔτι M. 3. Ἡφαιστείοις] Ἡφαιστίοις B. M. Ald. 4. ἀρχιθέωρον] ἀρχι-
εἰς ὸν
θεωρὸν B. M. Ibid. εἰς Ἰσθμὸν] ἐν Ἰσθμῷ M. 7. Ἀργύριος] Ἀ. γύῤῥιος (lit. 1. eras. post Ἀ) B. Ibid. ἄρχων εἰς B. M. Ald. Steph. pen. αὐτοὶ] αὐτῷ Bekk. ult. λευκὴν τὸ, πόσους] B. M. Ald. Steph. λεύκην, οὓς V. Bekk.

p. 279. 2. ὑπερβάλλουσι] ὑπερβάλλωσι B. Ald. ὑπερβάλωσι M. 3. ὀλίγον] ὀλίγου B. M. Ibid. πραθείσης] π ραθείσης (lit. 1. eras. post π) B. 4. δύο] τρία B. M. V. Ibid. γνῶναι] γνόντες B. 7. ὑπερέβαλλον] ὑπερέβαλον B. M. 8. καὶ τούτους] δὲ τούτους B. M. 10. ἀλλὰ καὶ βραχέα] ἀλλὰ βραχεῖα pr. ἀλλὰ καὶ βραχέα corr. B. ἀλλὰ καὶ βραχέα μὲν M. 12. μὴ διανείμασθαι om. M. 17. ὑμῶν] ἡμῶν B. M. Ald. pen. ἐκποδὼν] ἐμποδὼν M. ult. ταῦτα μὲν] ταῦ-
μὲν
τά γε M.

p. 280. 1. δέ γε] δὲ τὸ Bekk. 2. μάλιστα ἀπολωλέναι] μάλιστα [μὲν] ἀπολωλέναι Bekk. 5. πλῆθος ὑμέτερον] πλῆθος τὸ
ειν
ὑμέτερον B. M. Ald. 8. κολάσειν] κόλάσιν M. 15. ἄραν] ὥρα B. ὥρα M. 18. οὐκ ἐξῆν] οὐ πεζὴν B. M. ὅτ' ἐξῆν V. 19. γενομένου καὶ τριηρῶν] γενομένων καὶ τριήρων M. ult. περιέπεσον] συνέπεσον M.

p. 281. 1. αἰκισθέντα] αἰκισθέντες (αἰ-
τ τ/
κισθέν Bekk. immo αἰκισθεν, ut supra p. 280,
τ
20. ληφθέν pro ληφθέντες) B. Ibid. ἐκ τῶν τοσούτων] ἐκ τοσούτων B. M. ἐκ τῶν σούτων
ὁρῶεν
Ald. 10. ὁρῷεν] ἑώρων M. 17. διαφορὰς] συμφορὰς M. antep. ταῦθ'] τά θ' B. M. ult. μηδὲ] μὴ δὲ B. M. Ibid. βουλεύεσθε] βούλεσθε Bekk.

p. 282. 1. μηδὲ] μὴ δὲ B. M. Ald. 5. ἀναμνησθέντες] ἀναμνησθέντας B. M. 8. post εὐνοίας lacunam lit. 4. capacem habet B. 11. μεμνῆσθε] μεμνῆσθαι B. M. 13. βουλομένων] γινομένων M. 14. τὴν πόλιν] τῇ πόλει pr. B. 17. post ὑπῆρξαν add. αἴτιοι in marg. M. 20. κἀμοὶ] καί μοι B. M. ult. συμφορὰς] ξυμφορὰς M.

p. 283. 2. καὶ βίον] καὶ τὸν βίον M. 3. ἔτι εἰδότα] ἔτι δὲ εἰδότα B. 6. καὶ ὀρθῶς] καὶ τὸ ὀρθῶς M. 7. συγγενόμενον] συγγενόμενος B. συγγενόμενον corr. M. 11. γένηται] γίνηται B. 13. ἡμετέρου] ὑμετέρου pr. B.
ὑ
14. ὑμῖν] ἡμῖν B. ἡμῖν M. 15. Λεωγόρου] Λεωγύρου Ald. Ibid. τότ' αὖ] τότ' ἦν B. M. V. 16. Κλεοφῶν] Κλεοφὼν B. 17. ὑμῶν] ἡμῶν M. Ald. antep. ἡμετέραν] ὑμετέραν B.

p. 284. 1. ὑπέδειξαν] ἀπέδειξαν B. M. V. 3. uncos om. B. M. Ald. Steph. Ibid. πώποτε] ποτε M. 5. τῶν δεομένων] τῷ δεομένῳ B. 11. τέθνηκεν. τοὺς] τέθνηκεν. ἀλλὰ τοὺς B. 15. ὑμῶν] ὑμῖν B. antep. βούλεσθε] βούλεσθαι M. Ibid. Ἀνδρίους] Ἀνδρείους pr. B. pen. πολίτας om. M.

p. 285. 3. ἀποστερεῖσθε] ἀποστερεῖσθαι B. 5. χρόνῳ μεταμελήσῃ] χρόνῳ ὑμῖν μεταμελήσῃ B. M. V. pen. εἰρημένοι B. M. Ald. Steph. ult. Θρασύλλος] Θράσυλλος B. M.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΑΥΤΟΥ ΚΑΘΟΔΟΥ.

Περὶ
p. 291. 3. Tit. Ὑπὲρ M.

p. 291. 4. ἀγαθὸν, εἰ] ἀγαθὸν, ἢ εἰ B. pen. κοινά ἐστι. τουτὶ τοίνυν] κοινά εἰσι. τουτὶ τί νῦν M. ult. ἡμῖν] ὑμῖν B.

p. 292. 1. περιέστηκε] περέστηκε (non παρέστηκε, ut affirmat Bekkerus) B. 2. οὕτω] οὕτως B. M. 8. ταὐτὰ] ταῦτα M. 9. ὑμετέρῳ] ἡμετέρῳ M. 13. βεβαίους] βεβαίας M. 14. ἐλέγξοντες] ἐξελέγξοντες M. ult. ὑμᾶς μὴ] ὑμᾶς τυγχάνουσι μὴ B. Ibid. εἰσπέμπουσι] εἰσυνέμπουσι M.

p. 293. 5. κάλλιον] καλλίων M. Ibid. ἡμῖν] ὑμῖν B. 6. φέρειν] διαφέρειν pr. M. 7. τούτῳ] τοῦτο B. 8. ἐπὶ τὸ εὖ πράττειν κακοὶ] ἐπὶ τῷ εὖ καὶ κακῶς πράττειν B. ἐπὶ τῷ εὖ πράττειν κακοὶ M. 11. μεταγινώσκωσι] μεταγινώσκουσι B. M. ult. γινώσκοιτε ἂν, εἴητε ἄνδρες εὐδαιμονέστεροι] γινώσκοιτε, εἴητε ἂν ἄνδρες εὐγνωμονέστεροι B. M.

p. 294. 4. ἀνάγκη] ἀνάγκην B. M. 6. βουληθέντι] βουληθέντα B. M. 7. μόνον] μόνου B. M. 9. ἦν om. M. 10. αὐτὸ] αὐτὸν B. M. Ibid. ἀφέντα] ἀφεθέντα (quod omittit notare Bekkerus, et Textui velim reddas) B. 17. ἐπεφόβησεν] ἐπεφόβησθε B. M. pen. μὲν] μέντοι M. ult. πᾶν ἰαθῆναι] παυθῆναι B. M. πανθῆναι Ald.

p. 295. 1. τό γε] τότε M. 2. παραγενομένης] περαγομένης B. M. 15. ὕστερον add. in marg. B. 17. ἔγνων] ἔγνω B. M. 18.

ἀπηλλάχθαι] ἀπαλλαχθῆναι M. antep. πολιτεύεσθαι] πολιτεύσασθαι B.

p. 296. 2. et 20. τριακοσίων] τετρακοσίων B. M. Ald. 4. ὁπόσα] ὁπόσους B. M. 5. τούτους τε] τούς τε M. 7. πράξασθαι om. M. Ibid. ὅσον] ὅσου B. 13. ταύτης ἀξίας] ταύτης τῆς αἰτίας B. M. 15. μὴ δι'] μηδὲ B. 16. ὀλίγῳ] ὀλίγον M.

p. 297. 3. τότε οἱ τὰ] τότε τὰ B. M. 4. στρατείας] στρατιᾶς B. Ibid. τριακοσίοις] τετρακοσίοις B. M. Ald. 5. ἐγίνετο] ἐγίγνετο B. 9. κατελεῆσαι] καταλεῆσαι M. 11. ὅσα τε καὶ] ὅσα καὶ M. 13. ὅστις] ὅτι M. Ibid. τοῦτο] τούτῳ B. 15. εὖ om. B. M. 17. εὐθαρσεῖν] ἐνθαρσεῖν Ald. Ibid. ὅπου B. M. Ald. Steph. 18. μοι om. M. Ibid. ὅμως] ὅλως M. 19. οὐκέτι ἕτερον] οὐκ ἔστι ὅτι ἔργον pr. B. οὐκ ἔστιν ὅ τι ἕτερον ἔργον M. et corr. B. 21. ἐργάσασθαι] ποιήσασθαι M. 22. δὲ, ὦ] δὲ χρὴ, ὦ B. M. antep. μὲν ὅσοι] μὲν γὰρ ὅσοι B. pen. ἀργύριον om. M.

p. 298. 2. μετὰ τῶν] μετὰ τῆς τῶν B. 3. δαπανᾷν] δαπάνης B. 5. σφετέρας ἁμαρτίας] σφετέρας αὐτῶν ἁμαρτίας B. 7. ὑμῶν] ἡμῶν M. 10. ἐργάζεται] ἐργάζεσθαι B. M. Ald. Ibid. οὖν τι γινώσκειν B. M. Ald. Steph. 11. εἴη πλείστου] εἴη πολλοῦ πλείστου M. pr. B. εἴη πολὺ πλείστου corr. B. πολὺ om. Bekk. 13. τοὺς ἑαυτοῦ πολίτας] τοῖς ἑαυτοῦ πολίταις pr. B. 14. ὑμᾶς] ἡμᾶς M. 17. εἰκὸς] εἰς B. M. 19. εἰσαγγελλομένων] εἰσαγγελομένων M. 23. εὖ καὶ κακῶς, ἐὰν βούλησθε, διαθέσθαι] εὖ κακῶς· ἐὰν δὲ βούλησθε διαθέσθαι M. antep. οἷόν γέ B. M. Ald. Steph.

p. 299. 6. τέσσαρες] τέτταρες B. τέσσαρες quoque Reiskius, quod ad locum notare prætermiseram. 8. ἀντὶ πάντων B. M. Ald. Steph. ἂν πάντων Bekk. 10. προειδῆτε B. M. Ald. Steph. 11. ὅταν] ὅτ' ἂν B. 12. βουληθείητε] βουλειθείητε M. 14. δικαία] δίκαιά B. Ald. 15. εἴσεσθε] γνώσεσθε M. 16. ταῦθ'] ταῦτα M. 18. δούλοις ἀνθρώποις] δούλοις καὶ ἀνθρώποις M. Ibid. παντοδαπῆς B. M. Ald. Steph.

p. 300. 4. διαβαλόντι] διάβολόν τι B. M. 6. ante γνώμῃ lit. 2. eras. in B. 7. ὁμοῦ] ἐμοῦ Bekk. Ibid. τοῦτ' ἀναίτιον] ταὐτὸν ἔτι ὂν Bekk. 10. διαβεβλῆσθε] διαβεβλῆσθαι B. M. 12. ἡγεῖσθαι] ἡγεῖσθε B. M. Ibid. ζητεῖτε] ζητῆτε B. ult. οἷόν τ'] οἷόν γ' M.

p. 301. 2. διαλλαχθέντα] διαλλαχθέντι B. 7. ἄλλο] ἀλλὰ Bekk. 11. οὐδεπώποτε] οὐδέποτε M. 12. ἐπείσθητε] ἐπέσθητε Ald. 15. θαυμάζοι] θαυμάζει B. M. antep. αὑτῶν] αὐτῶν B. M. Ald. pen. μήτε ἑτέρῳ] μήτε ἐν ἑτέρῳ B. M.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΥΣ ΕΙΡΗΝΗΣ.

p. 307. 2. Tit. Ὑπὲρ τῆς τῶν Λακεδαιμονίων εἰρήνης. M.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

p. 307. antep. κεφάλαιον δὲ τὸ] κεφάλαιον τὸ B. M. Bekk. (hic notasse debebat Bekkerus, quod ad δὲ v. 4. annotavit.) pen. ἐλθεῖν] ἀνελθεῖν B. M. ult. Διονύσιος] Διόνυσος B.

ΛΟΓΟΣ.

p. 307. 2. Ἀθηναῖοι γινώσκειν] Ἀθηναῖοι, πάντες γινώσκειν B. 4. τοῦτο οὐ] τοῦτο δὲ οὐ B. 5. ἔστι] ἔτι M. 7. μηδεπώποτε ὁ] μηδεπώποτε πρότερον ὁ B. 9. ἔργου καὶ διὰ τὴν] ἔργου διά τε τὴν B.

p. 308. 3. εἴχομεν] ἔχομεν Ald. 5. κατεδεξάμεθα] ἐδεξάμεθα M. 6. πέμψαιμεν εἰς] πέμψαιεν ἐς B. πέμψαιεν εἰς Ald. 8. πρὸς Λακεδαιμονιόυς om. M. Ibid. ἔτη] ἔτι M. 10. τοῦτο] τούτῳ M. 13. ὑμῖν] ἡμῖν B. Ibid. Πειραιᾶ ἐτειχίσαμεν] Πειραιᾶ τότε ἐτειχίσαμεν B. 14. τούτῳ] τῷδε M. antep. τριηρῶν B. M. Ald. Steph. pen. ἠλευθεράσαμεν] ἐλευθερώσαμεν B. ἐλευθερώσαμεν M.

p. 309. 1. πρῶτον τότε τριακοσίους] πρῶτον τετρακοσίους M. 5. Αἰγινήτας] Αἰγινίτας B. M. Ibid. κατέστημεν] κατεστήσαμεν ded. vid. pr. B. 7. εὑρέθησαν B. M. Ald. Steph. 8. εἰς Λακεδαίμονα add. in marg. M. 9. ἦν Ἀνδοκίδης] ἦν καὶ Ἀνδοκίδης B. 10. ἡμῖν] ὑμῖν B. Ibid. ἔτη] ἔτι M. 12. τί δαί;] τί δέ; B. M. 14. τῶν Ἀθηναίων] τὸν Ἀθηναῖον M. τὸν Ἀθηναίων Bekk. 18. εἶναι ἐξαίρετα M. antep. ταύτας] ταῦτα M. pen. εἶναι, νεωσοίκους τε ᾠκοδομησάμεθα] εἶναι νεὼς, οἴκους τε ἐναυπηγησάμεθα M.

p. 310. 8. ἀνηνέγκαμεν] ἠνέγκαμεν M. 17. ἀλλὸ ὅ,τι] ἄλλο τι B. M. ἄλλοτι Ald. 22. κώνειον] κώνιον M. ult. καὶ τείχη B. M. Ald. Steph. καὶ [τὰ] τείχη Bekk.

P. 311. 4. ἐφ' οἷς — γέγραπται add. in marg. B. 5. γέγραπται τείχη] γέγραπται τὰ τείχη B. M. Ibid. καθαιρεῖν] καθελεῖν M. 7. βουλώμεθα] βουλόμεθα M. 8. Σκύρον] Σκίρον B. M. Σκίῤῥον ded. vid. pr. B. 9. καταδέχεσθαι] καταλήψεσθαι M. 10. τί

ταῦτα] τί ταῦτα δικοίαν vel δικρίαν (linea rubra sub voc. δικοίαν ducta) corr. M. 11. ἐκείνοις] ἐκεῖνος B. M. (etsi sileat Bekkerus de Cod. B.) 16. πρῶτον, ἄνδρες] πρῶτον, ὦ ἄνδρες M. Bekk. Ibid. πολεμήσομεν] πολεμήσωμεν B. Ald. 17. γὰρ ἅπαντας] γὰρ ἂν πάντας B. 18. ἠδικημένοις] ἀδικουμένοις M. 20. τοῦτο τὸ μηκέτι ἀδικεῖσθαι παρὰ Λακεδαιμονίων] τοῦτο παρὰ Λακεδαιμονίων, τὸ μηκέτι ἀδικεῖσθαι B. τοῦτο παρὰ Λακεδαιμονίοις τὸ μηκέτι ἀδικεῖσθαι M. 22. ἀφήσειν B. M. Ald. Steph. 23. πολεμήσομεν] πολεμήσωμεν B. 24. ἡμῖν] ἡμῶν B. antep. ναυπηγῆσαι] ναυπηγεῖσθαι B. M.

p. 312. 2. Σκῦρον] Σκίρον M. et corr. B. Σκίῤῥον ded. vid. pr. B. 4. ἐγκλήματα B. M. Ald. Steph. Ibid. ἀπολάβωμεν] ἀπολαύωμεν B. 9. παρεσκευάσθαι] παρασκευάσθαι M. et pr. B. 14. πολεμήσομεν] πολεμήσωμεν B. M. Ald. 15. ποιητέον β τὴν α εἰρήνην M. 18. ποιεῖτε] ποιεῖσθε M. 21. συμμάχοις] ξυμμάχοις M. 22. δ' αὔτως] δ' αὐτοῖς B. 23. καὶ ὑφ'] καὶ οὐχ ὑφ' B. M. Ibid. ἡμῶν] ὑμῶν B. pen. πανδημεὶ] πανδημὶ M.

p. 313. 1. Βοιωτοὺς] Βοιωτοῖς B. M. Ibid. αὐτῶν] αὐτὸν M. 8. ἡμῶν εἰρήνης ἔτυχον] ὑμῶν εἰρήνης ἔχοντες (sed in marg. scribitur ἔτυχον) M. Ibid. εἰ μίαν] εἰ μὴ μίαν M. 9. μόνην] μόνον B. 10. ποιοῦνται] ποι αι οῦντες M. 12. τοσούτων] τοσ τοιούτων M. 15. τέτταρα] τέσσαρα M. pen. τῷ om. B.

p. 314. 1. τυγχάνοντας] τυγχάνοντες M. 2. τὰ om. B. M. 5. Λακεδαιμονίων] Λακε ων δαιμονίους M. 6. ἀνδραποδίζεσθαι καὶ] ἀνδραποδίζεσθαι καὶ δηοῦν καὶ M. 8. συμμάχους] ξυμμάχους M. 9. οὐδ'] οὐκ M. 10. μετὰ τοῦτο] μετὰ δὲ τοῦτο B. Ibid. ὀμόσαντες] ὀμόσαντες B. M. Ald. 11. παρ' om. B. M.

p. 315. 6. εὑρομένοις] εὑρομένους B. Ibid. καὶ ἅπερ] καὶ δι' ἅπερ B. M. 9. αὐτὰ] αὐτῶν ded. vid. pr. B. 11. βουλεύεσθαι] βου ε λεύσασθαι M. 12. προσκαλοῦνται] προκαλοῦνται M. 19. βουλευόμεθα] βουλευώμεθα B. βουλευόμεθα Bekk. 21. καὶ, φασί] ναὶ, φασί B. antep. ἰόντων] ὄντων B. M. ult. βοηθούντων οὖν] βοηθούντων μὲν οὖν B. M.

p. 316. 1. οὐδὲ] οὐ μηδὲ M. Ibid. μὴ οὐκ ἀδικεῖν] μὴ βοηθεῖν M. sed in marg. μὴ οὐκ ἀδικεῖν. 2. τι] τις M. 3. πρὸς Λακεδαιμονίους] Λακεδαιμονίοις B. 5. ἀπολέσωμεν] ἀπολέσομεν B. 6. ποιήσωμεν] ποιήσομεν B. Ibid. πολεμήσομεν] πολεμήσωμεν B. M. πολεμήσομεν Bekk. 13. φασι] φησι B. M. 14. χρῶνται] χ δρῶνται M. 17. συνοικοῦντας] συννικῶντας B. M. Ibid. ἀποστήσεσθαι] παας ραστήσεσθαι Bekk. 19. ἡμᾶς] ἡμῶν M. antep. β τὴν α εἰρήνην κοινῇ M. ult. τὸ om. M.

p. 317. 5. ἐπρέσβευσεν] ἐπρέσβευεν M. 7. Ἀμόργη] Ἀμόρθη M. 9. οὐδὲν] οὐδενὸς Bekk. 14. 19. et 21. Συῤῥαχ. ded. vid. pr. B. 17. ἢν βουλώμεθα] εἰ βουλόμεθα (non βουλοίμεθα, quod affert Bekkerus) B. M. 18. ἡμεῖς εἱλόμεθα] ἡμεῖς τοίνυν εἱλόμεθα B. 19. μὲν] καὶ Ald. 20. μένοντας] μένειν M.

p. 318. 4. ἀρχὴν πολλῶν] ἀρχὴν τῶν πολλῶν M. 7. ἡμᾶς] ὑμᾶς corr. B. 13. πείσῃ] πείσει B. 18. ἡμῖν] ὑμῖν Bekk. Ibid. βουλεύεσθαι] κουλεύεσθαι M.

p. 319. 8. ὀμοσθήσονται] ὀμοσθήσονται B. M. Ald. 9. δεῖν] δεῖ pr. B. 11. ὑμῖν] ἡμῖν B. Ibid. αὐτῶν] αὐτῶν B. M. 13. ὀμώσωμεν] ὀμώσωμεν M. Ald. 14. γράμματα γεγραμμένα] γράμματα τὰ γεγραμμένα B. M. 19. ὑμῖν] ἡμῖν B. Ibid. λογίζεσθε] λογίζεσθαι B. 20. ὑμῖν] ἡμῖν B. M. antep. οὐκ ἐκτάμεθα] οὐκεκτήμεθα B. ult. κατεργασώμεθα] κατεργάσασθε B. M.

p. 320. 3. ταδὲ B. 7. ἐτειχίσαμεν] ἐτειχήσαμεν M. 9. τούτων om. M. 11. β ἔτεσιν α ἡμῖν M. 13. ἡμῶν] ὑμῶν M. Ibid. τὰ μὲν] τὰ ς μὲν M. 15. κατασκευάσαιμεν] κατα παρασκευάσαιμεν M. 18. τὰς δὲ] τάς τε M. 19. ἀγαθῶν] ἀγαθὸν M. Ibid. λαμβάνοντες] λαμβάνοντας B. M. Ibid. ἥνπερ ἡμῶν] ἣν περὶ ἡμῶν M. ult. εἴ τι] ἔτι B. M.

p. 321. 3. ἀρέσκοι] ἀρέσκει B. M. Ibid. τούτων] τοῦτο M. 4. ὑμῖν] ἡμῖν B. M. Ald. Ibid. πᾶσιν] πάντ' B. πάντες pr. M. 5. ἑλέσθε] ἑλέσθαι B. M. Ibid. διδάξαντες] διδάξοντες B. M. 7. ποιήσασθαι] ποιήσεσθαι B. M. Ald. 8. ὑμᾶς B. M. Ald. Steph. antep. δοκῇ] δοκεῖ B. et pr. M. Ibid. ποιῶν] ποιεῖν B. M. ult. ταῦτα] τοιαῦτα B. Ibid. μηδέποτε] δηδέποτε M. μὴ δέποτε Ald.

ΚΑΤΑ ΑΛΚΙΒΙΑΔΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

p. 327. 2. τοῦ δὲ] τοῦ τε M. 4. ἀπολελογῆσθαι] ἀπολελογεῖσθαι M. Ibid. εἴρηκε μὲν] εἴρηκε μὲν M. (ται) εἰρήκαμεν Bekk. 5. αὐτοῖς] αὐτοῦ M. 7. ἠκριβωμένη] ἠκριβωμένης M. pen. παραγράφεται γὰρ] παραγράφεται δὲ M. (γὰρ)

ΛΟΓΟΣ.

p. 327. 1. γινώσκω] γιγνώσκω B. 4. τοῦ πλήθους] τοῦ πλήθους add. in marg. M. ult. uncos om. B. M. Ald. Steph.

p. 328. 1. δὲ καὶ] μὲν καὶ B. 7. περιπεσεῖν] πεσεῖν M. 9. ἐκεῖ γὰρ] ἐκεῖ μὲν γὰρ B. 10. ἐξελεῖν] ἐξελᾶν B. M. Ibid. ἀποκτενεῖν] ἀποκτείνειν B. M. Ald. 12. οὔτε διαψηφ.] [οὔτε] διαψηφ. Bekk. 14. τοῖς om. M. Ibid. οἱ τοὺς ἑταίρους] οἱ τοὺς ἑτέρους M. 17. μέτεστι] μέλεστι Ald. pen. ἐστὶν, οὗτος] ἐστὶν οὗτος, B. M. ult. ἐνθάδε] ἐνθένδε M. Ald. et corr. B.

p. 329. 1. διαφθερεῖ] διαφθείρη B. διαφθείρει M. Ibid. καὶ κοι τῇδε M. 3. ὑμῶν] ἡμῶν B. M. Ald. 6. ἀπὸ] ὑπὸ Bekk. Ibid. δὲ ἐντεῦθεν] δὲ καὶ ἐντεῦθεν B. 9. διέγνωται] διέγνωσται B. M. 11. ἐπιθυμητὰς] ἔτι μιμητὰς V. antep. μακρότερον] μακρότερα B. pen. ποιήσωμεν] ποιήσαιμεν B. et corr. forsan M. ποιήσομεν pr. M.

p. 330. 5. ἕκαστον] ἑκάστου B. M. 7. στασιωτείας] στασιωτίας B. M. Ald. 8. καὶ ante καταλελειμμένος ded. vid. pr. B. 10. ἔτι] ἔστι Ald. antep. γίνεσθαι] γενέσθαι M. pen. ἀποφυγόντος] ἀποφεύγοντος B. M.

p. 331. 1. ὥστε] ὡς B. M. Ald. 2. δημεύειν B. M. Ald. Steph. Bekk. 3. τῶν δὲ νικησάντων B. M. Ald. Steph. Bekk. 7. ante ἐξεῖναι lit. 2. eras. in B. Ibid. ὀμωμοκότων] ὀμωμοκότων B. Ald. ὀμωμοκότων ὑμῶν M. 9. ἐμαυτοῦ παραλιπὼν] ἐμαυτοῦ διὰ τὸ πλῆθος παραλιπὼν M. 13. βιότητος] βιαιότητος B. M. 19. τὸν ὑπ'] τῶν ὑπ' B. 20. τούτῳ] τούτων ded. vid. pr. B. 21. et pen. συμμάχων] ξυμμάχων M. antep. μείζω] μείνω M. Ibid. κατασκευάσειεν] παρασκευάσειεν pr. B.

p. 332. 1. ἑκάστῳ] ἑκάστης B. ἑκάστου M. Ibid. διπλάσειεν B. M. Ald. Steph. Ibid. ἡγῆσθε] ἡγεῖσθε B. M. 2. προσήκει κάκιστον νομίζειν] νομίζειν κάκιστον προσήκει M. 3. τῶν om. M. 4. διὰ ταῦτα πολλὴν τὴν πατρίδα τὴν αὐτῶν M. antep. τὸν πεπεισμένον] τῶν πεπεισμένων B. pen. ἣν] ἢ B. ult. οἵαν οὐδ' ἐπὶ] οἱ οὐδ' ἀπὸ B. οἱ δ' οὐκ ἀπὸ M. Ibid. αὐτὸν ἔχειν θεῶνται] αὐτὸν θεῶνται B. M.

p. 333. 1. καὶ τὴν ὑπερηφ.] καὶ ὑπερηφ. M. 5. θυγατρὸς] θυγατριδοῦς M. 10. αὑτοῦ] αὐτοῦ M. Ald. Ibid. ὑπεδείξατο] ἐπεδείξατο B. M. 11. ἑταίρους] ἑτέρους M. 15. κατάσχῃ] κατάσχοι B. Ibid. ἐνατίον] ἐναντίων B. et pr. M. 16. κατηγορεῖ B. M. Ald. Steph. Bekk. pen. προσδοκᾶν] προσδοκῶν Ald. Ibid. τοῦτον] τοῦτο M. ult. διαπράττεσθαι] διατάττεσθαι M.

p. 334. 13. ἀπηνάγκασε] ἐπηνάγκασε B. 18. ὥσπερ βασιλέως] ὥσπερ παρὰ βασιλέως B. 20. αὐτῷ] αὐτὸν M. antep. μετέμελεν] μετέμελλεν M. Ald.

p. 335. 2. δεσμωτήριον ἀπάγειν] δεσμωτήριον ὃν ἀπάγειν B. M. 7. συμβούλοις] συμβόλοις B. M. V. 11. ἅπασι] ἅπασι τοῖς ἕλλησι M. 16. φανερῶς] φανερὸς B. M. 17. νόμοις τῆς] νόμοις τοῖς τῆς B. pen. Ἀλκιβιάδου] Ἀλκιβιάδη B. Ἀλκιβιάδου M.

p. 336. 7. πλεῖον] πλέον M. 17. στρατεύονται] προτείνονται, sed penna ducta per voc. marg. habet στρατεύονται M. ult. παρανομάτερος] παρανομώτατος B. M.

p. 337. 4. ἐλευθέρας] ἐλευθερίας Ald. 6. πεποίηκεν] ἐποίησεν M. 10. φροντίζετε] φροντίζεται M. 17. δόξειν] γνάξειν M. 18. προτέρων] πρότερον M. Ibid. ἀνέλπιστον] ἀλέλπιστον M. 21. φυλάττ. πολιτῶν τοὺς ὑπεραυξομένους] φυλάττ. τῶν πολιτῶν τοὺς ὑπεραυξανομένους B. antep. ἀπολογήσεσθαι] ἀπολογήσασθαι B. M. pen. ἀποδείξω] ἐπιδείξω B.

p. 338. 7. συμμάχων] ξυμμάχων M. 8. ἧπου] ὅπου M. Ibid. ἐπέτρεψεν] ἐπέστρεψεν Ald. 9. Ἀθηναῖον] Ἀθηναίων B. et pr. M. 11. βιάζηται] βιάσηται B. 12. ἐπεὶ] ἐπειδὴ ded. vid. pr. B. Ibid. πολίταις οὐκ add. in marg. M. 13. ἀφαιρουμένους] ἀφαιρούμενος B. M. V. ibid. εἰργνύων] εἰργνύων B. pen. δημαγωγοῦ] δημαγωγοὺς M.

p. 339. 1. τοσοῦτον] τοτούτων M. 5. ἀντεπιθυμοῦσι] ἀντιποθοῦσι M. pen. τὰ πινάκια τῇ προτέρᾳ τῆς οὐσίας B. M. Ald. Steph. ult. χρησόμενος] χρώμενος, sed in marg. χρησόμενος M.

p. 340. 2. χερνίβοις] χερν ἴβοις (lit. 1.

οις
eras. inter ν et ι) B. χερνίβας M. 4. τῆς] τοῖς B. Ibid. πομπείοις] πομπίοις B. et corr. M. 5. ἡμᾶς] ὑμᾶς M. antep. μείζονα πάσης B. M. Ald. Steph. ult. διέθετο τούτῳ. σκηνὴν] διέθετο τοῦτο. σκηνὴν B. M. Ald.

p. 341. 2. τὰ om. M. 3. προσέταξαν] ε
προσέταξε B. προσέταξαν M. antep. ἐστεφανωκὼς] ἐστεφανώσας M. Ibid. εὑρήσετε] ε
εὑρήσεται M.

p. 342. 8. Διδυμίου] Διδύμου V. 9. τοῦτον B. M. Ald. Steph. 10. ὡς] ὃς B. Ibid. ἐτίμησεν] ἐτίμησαν Ald. 13. Κίμωνα] Κόνωνα M. Ald. antep. τούτου] τοῦδε χρησά-
M. ult. χρησάμενον] χρώμενον M. Ibid. Ἀλκιβιάδης B. M. Ald. Steph.

p. 343. 12. ἰδίᾳ] ἰδίαν pr. B. 14. οὐδὲν] οὐδένα B. M. 15. βουλόμενον] βουλευόμενον M. 17. αὐτὸν] αὐτῶν M. et pr. B. ult. ὁ δὲ B. M. Ald. Steph.

p. 344. 4. αἰτίαν ἐχόντων] ἐχόντων αἰτίαν M. 7. δέ μοι] μέντοι M. 8. ὑπὲρ] περὶ M. 9. ἂν om. B. M. Ald. Steph. 10. ἐπιχειρούντων corr. B. 13. Ἀλκιβιάδου] Ἀλκβιάδην M. 18. ἐνθυμοῦμαι δὲ] μοι
ἐνθυμοῦ δὲ M. Ibid. post πότερα lit. 3. aut 4. eras. in B. 19. οὓς om. M. 21. ὁμοίως
ὁμοίως βεβίωκεν] ὁ βίος συμβέβηκεν M. pen. γίνωνται] γίνονται M. Ibid. μὲν] μέντοι M. ult. ἐξελάσαντες, τοὺς ἀσελγεστέρους] ἐξελάσαντες τοὺς βελτίστους περιδεεῖς καταστήσετε, τοῦτον δὲ κολάσαντες, τοὺς ἀσελγεστέρους B. ἐξελάσαντες, τοὺς ἀτιμωτέρους, sed in marg. ἀσελγεστέρους M.

p. 345. 2. ποιήσητε] ποιήσετε B. M. 4. ἐγὼ πρεσβεύσας] ἐγὼ γὰρ πρεσβεύσας B. 5. Μολοσσίαν] Μολοσίαν M. Ibid. Θεσπρωτείαν] Θεσπρωτίαν B. M. 9. συμμάχους] ξυμμάχους M. 11. τοσοῦτον] τοσούτων M. 13. ἐν ἀνδρίᾳ] εὐανδρίᾳ B. M.

INDICES
AD ANDOCIDEM.

INDEX
GRÆCITATIS ANDOCIDEÆ.

A.

παρέστηκε. 87, pen. ἀλλάττεσθαι δουλείαν ἀντὶ ἀρχῆς. 89, 3.
ἀντιβολῶ καὶ ἱκετεύω. 73, ult.
ἀντίγραφον] exemplum, *Abschrift*, *Copie* [*a transcript*, *copy*]. 36, 13. 38, 4.
ἀντίδικος καταστῆναι. 5, 9.
ἀντιχορηγεῖν. 133, 14.
ἀντιχορηγός. 121, antep.
ἀντωνεῖσθαι] contra liceri. 66, antep.
ἄνω] κατὰ τοὺς ἄνω γεγραμμένους. in summo pariete stoæ Pœciles dictæ. 41, 7.
ἄξιος] *befugt* [*competent*, *entitled*]. jus rei agendæ, habendæ, honorisve gerendi, exercendi habens. ὧνπερ ἐμαυτὸν ἄξιον νομίζω. quarum rerum jus mihi competere autumo. 65, 2. οὐ γὰρ φθόνου μοι μᾶλλον ἢ οἴκτου ἄξια τὰ γεγενημένα. 78, 1. ἄξια μεγάλων ἀγαθῶν ἐργάζεσθαί τινα. conferre in aliquem ornamenta ea, quæ aut in numero magnorum beneficiorum haberi, aut magnis præmiis relui debeant. 81, 10. ὅπερ μοι πλείστου ἄξιον ἐγένετο. id quod ad salutem mihi profuit, ideoque summi a me fit. 82, pen. πολλῶν αὐτῷ κλαυμάτων ἄξια εἴργασται. facinora ejus sunt lamentabilia, h. e. imprimis digna, quæ lacrymis et questibus effusis prosequare. 132, 15.
ἀξιοῦν] ἀξιῶ τὰς τῶν ἐμῶν προγόνων ἀρετὰς ἐμοὶ σωτηρίαν γενέσθαι. 71, 8.
ἀπαγγέλλειν] ἀπαγγεῖλαί τε προσέταξαν ἡμῖν παρεῖναι. imperabant Prytanes regi sacrorum, ut suo (Prytanum) nomine nobis indicerit (vel ediceret), ut adessemus — h. e. ut, tanquam interpres et internuncius Prytanum nobis (mihi puta, Cephisioque) indicaret, ipsos, Prytanas, velle, ut nos adessemus die dicta. 55, 7.
ἀπάγειν τοὺς κακούργους εἰς τὸ δεσμωτήριον οὐκ ἀσφαλὲς ὑμῖν διὰ τὰς χιλίας δραχμάς. 120, pen.
ἀπαγορεύειν] ἀπαγορευόντων τῶν νόμων μὴ δὶς δικάζεσθαι. 115, 12.
ἀπάγχεσθαι. 62, 7.
ἀπαγωγὴ] genus actionis forensis contra fures, latrones, sicarios, veneficos, incendiarios. 43, 1.
ἄπαις ἀῤῥένων παίδων. 58, antep.
ἀπαιτεῖν] ἀπῄτησεν ὑμᾶς τούτων τῶν ἔργων χάριν. postulavit a vobis remunerationem horum meritorum, ut rem sibi debitam. 73, 13. αἰτῶ, εἰ δὲ βούλεσθε ἀπαιτῶ. 86, antep. (v. supra in v. αἰτεῖν.)
ἀπαλλάττειν ἐκ φόβου. liberabam terroribus. 29, 5. ἀπαλλάττειν τινά. aliquem placare, sopire, a persequenda accusatione avertere. 61, 3. ἀπηλλᾶχθαι τοῦ βίου. mori, sive fataliter, sive sua manu 80, 10.
ἀπαναγκάζειν. 119, ult. sed ea est vitiosa lectio. melior ἐπαναγκάζειν.
Ἀπατούρια] festi dies Athenis, quibus pueri solebant phratriis, seu curiis inscribi, seu immatriculari. ἱερεῖον ἔχοντες ἦγον τὸ παιδίον ἐπὶ τὸν βωμὸν Ἀπατουρίοις. 62, 14.
ἀπειρία τοῦ ἔργου. quod usu rei careamus. 90, pen.
ἀπιστία ἐκείνων. perfidia eorum, ob quam illis fidi nequit. 90, ult.
ἄπιστος] πίστιν εἰσηγεῖσθαι τῶν ἐν ἀνθρώποις ἀπιστοτάτην. 32, ult.
ἄπλους (in plur. ἄπλοι) τριήρης. triremis navigationi inhabilis ob vetustatem. 91, antep.
ἀπὸ] σημεῖα ἀπὸ τῶν ἔργων. argumenta, indicia e factis ducta. 88, 5. τὸν ἀπὸ τῶν ὑμετέρων χρημάτων ταῦτα κατεργασάμενον. 129, 6. æquivalet nostro *mit* [*with*]. τιμᾶν τὴν πόλιν ἀπὸ τῶν ἑαυτοῦ πόνων. 129, 10.
ἀποβαίνει ἡ φήμη. omen famæ pervulgatæ abit in exitum, eventum sortitur. 64, 13.
ἀποβάλλειν ἀσπίδα. quod factum infamia notabatur. 35, pen. ἀπεβαλόμεθα τὴν βασιλέως δύναμιν. 103, 14.
ἀποβλέπειν] respectum habere, h. e. rationem εἴς τι. 2, ult. πρός τι. 129, 9. 130, 13.
ἀπογίνεσθαι] οὐκ οἶδα εἴ τι ἐμοὶ ἀπεγένετο τῶν κακῶν καὶ αἰσχρῶν. num quod malum dedecusve mihi defuerit. 80, 2.
ἀπογράφειν τινὰ dicitur index, qui seu verbis, seu scripto, nomen alicujus, ut rei criminis, apud magistratum defert. 7, 7. 8, 7. 9, 1.
ἀποδεικνύειν σαφεῖς καὶ βεβαίους ἀποδείξεις. 76, 9.
ἀποδέχεσθαι κατηγορίαν. 52, 6. ἀποδέχεσθέ μου τὰ πραττόμενα. 88, pen.
ἀποδημία] absentia domo, commoratio in solo peregrino. πῶς διέθετο τὴν ἀποδημίαν εἰς τὴν Ὀλυμπίαν. quomodo se toto illo tempore gesserit, quo per causam ludorum Olympicorum Athenis absfuit. 127, 11.
ἀποδιδόναι] differentia significationis, quæ hoc in verbo est inter activum et medium, apparet ex illa dictione πάντα ἀποδόμενος, ubi omnia tyranni peremti bona hastæ subjecta vendidero. τὰ ἡμίσεα ἀποδώσω τῷ ἀποκτείναντι. partem dimidiam pecuniæ inde redactæ dabo, ut rem debitam, ei, qui eum occiderit. 49, 2. ὡς μὴ ἀναγκασθείης τὰ χρήματα ἀποδοῦναι. tradere exigentibus, deposcentibus. 49, 20. ἀπέδοτε τὴν ὑπάρχουσαν ἀρετήν. virtutem avitam, quæ vobis a majoribus, velut sors quædam relicta fuerat, reddidistis, repræsentastis, hoc quasi æs debitum diluistis ea præstando, quæ a vobis exspectabantur. 54, 17. ἀπόδοτε πάλιν τὸ ψήφισμα. restituite decretum, h. e. reddite ei pristinam vim alio decreto contrario

verso Marte cum Conone commissam. 100, 4. τὴν τῶν Ἑλλήνων ἀρχὴν κατειργασάμεθα. 107, 20. ἀρχὴν τῶν ἀγαθῶν ποιεῖσθαι. incipere secundis rebus uti, secundioris fortunæ initium facere. 107, 7. ἀρχὴν τοῦ βίου τοιαύτην κατασκευάσασθαι. 124, ult.

ἀρχιθέωρος] princeps legationis publice mittendæ, ut e. c. εἰς Ἰσθμὸν καὶ Ὀλυμπίαζε. 65, 4, 126, ult.

ἄρχων] δέομαι ἄρχοντας ὑμᾶς περὶ τούτων καταστῆναι. rogo, ut hac in causa magistratuum personam gerere et imperium exercere velitis. 114, 3.

ἀρχώνης] princeps collegii redemtorum vectigalis alicujus publici, ut e. c. quinquagesimæ. 65, 8.

ἀσεβῶ pro ἀσεβεῖν δοκῶ. 65, 6.

ἀσελγαίνειν καὶ θορυβεῖν. 114, 7. τοὺς νέους διαβέβληκεν ἀσελγαίνων. 132, 17. τοὺς φανερῶς ἀσελγαίνοντας θαυμάζοντες. 123, 4.

ἀσπὶς] ἀσπίδα ἀποβάλλειν. 35, pen.

ἀστρατείας ὄφλειν, scil. δίκην, vel καταδίκην vel ζημίαν. 35, antep.

ἀσφάλεια τῆς ἐπαναφορᾶς. 105, pen.

ἀσφαλὴς] εἶναι ἐν ἀσφαλεῖ φράσαι, id est, εἶναι ἐμοὶ ἀσφαλὲς τὸ φράσαι, aut εἶναι ἐμὲ ἐν ἀσφαλείᾳ τοῦ φράσαι. 86, 7. μεθισταμένης πάλιν τῆς πόλεως εἰς τὸ ἀσφαλές. reddita reip. securitate. 79, 10. ἀπάγειν τοὺς κακούργους εἰς τὸ δεσμωτήριον ὑμῖν οὐκ ἀσφαλὲς διὰ τὰς χιλίας δραχμάς. 120, pen.

ἀτελὴς] irritus, exitu carens, ἀτελῆ τὴν γνώμην ποιῆσαι. 89, 10. ἄκυρος καὶ ἀτελὴς σῶσαι. penes quem potestas et auctoritas servandi nulla est, qui servandi voluntatem ad exitum perducere nequeat. 115, 11.

ἀτιμίας causæ diversæ et genera diversa. 35, 16. sqq.

ἄτιμος] ἐπιτίμους ποιεῖν τοὺς ἀτίμους. 35, 6. ἄτιμοι εἰς τὰ χρήματα, et εἰς τὸ σῶμα. ratione facultatum, et quoad ipsum cujusque corpus. 36, 1. ἄτιμοι κατὰ προστάξεις. sub certis conditionibus atque restrictionibus. 36, 3. ἄτιμοι τούτων. horum jurium exsortes. 36, 8.

αὐτίκα] ne longe abeam, ut hoc utar quod statim occurrit e proximo. 2, 10.

αὐτόθεν] jam nunc statim, ab hoc momento temporis inde. 86, 9.

ἀφαιρεῖσθαι ψήφισμα. rescindere, tollere, abrogare. 87, 10.

ἀφιέναι ὅρκον. remittere vinculum jurisjurandi dicti, absolvere ab obligatione sacramenti. 49, 9.

ἀφιστάνειν ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν. abstrahere a partibus hostium. 133, 7.

ἀφορμὴ] principium, exordium, unde aliquid exsistendi, aut increscendi capit initium. ἐκ πολὺ ἐλάττονος ἀφορμῆς μεγάλη γεγένηται ἡ πόλις. 54, 22.

B.

βάρβαρος] ἐκπίπτειν εἰς γῆν βάρβαρον. 68, 18.

βάσανος δεινὴ παρὰ τοῖς εἰδόσι. scrutinium, quæsitio per tormenta, quæ suscipitur ab iis, qui sacrorum Eleusiniorum periti sunt, est res horribilis, formidanda sustinentibus, vel subire illud examen coactis. 16, 5.

βιάζεσθαί τινα. 126, 2. et 4.

βιαιότης. 115, ult.

βίος] ἀνατρέπειν τινὸς πλοῦτον, σωφροσύνην καὶ τὸν ἄλλον βίον. 64, 16. βίον εἰργασάμενν ἐκ τοῦ δικαίου. fortunas, opes competentes vitæ sustentandæ. 71, ult. τοῦ βίου ἀπαλλάττεσθαι. 80, 9. ἀναμνῆσαι τὸν Ἀλκιβιάδου βίον· vitæ rationem, mores, instituta, res gestas. 115, 16. ἀρχὴν τοῦ βίου κατασκευάσασθαι. 124, ult.

βλέπειν πρός τι. respicere ad aliquid, ejus respectum vel rationem habere. 106, 16.

βούλεσθαι] πραττόμενος οὐ πολὺ ἀργύριον τῷ βουλομένῳ [scil. διδόναι]. 49, ult. πάντων πονηρότατος ἂν καὶ βουλόμενος τοιοῦτος εἶναι. 46, 11.

βουλεύειν, pro συμβουλεύειν, deliberare, consilia agitare. 40, 9. βουλεύεσθε pro βούλεσθε. 70, 8. si lectio vulgata ibi bene habet. τὸν βουλεύσαντα (id est, πείσαντά τινα ἔργον τι ποιεῖν παράνομον) τοῖς αὐτοῖς ἐνέχεσθαι, καὶ τὸν τῇ χειρὶ ἐργασάμενον. 46, 5. τοὺς ταῦτα βουλεύσαντας (id est, ἐπιβουλεύσαντας, καὶ μεμαχανημένους. dolose machinatos) ἐφ᾽ ὑμῖν καὶ πράξαντας. 85, ult.

βούλευμα] ἓν μὲν βούλευμα τοιοῦτον ἐβουλευσάμεθα. ironice. 104, 1.

βουλευτήριον] curia, ubi senatus considet. ἔτι καὶ νῦν ἐγγέγραπται ἐν τῷ βουλευτηρίῳ. 87, 8.

βουλὴ] consilium, idem quod συμβουλὴ, suasio, auctoritas. εἰσηγήσατο ταύτην τὴν βουλήν. 29, 19, τὰς βουλὰς ἀκύρους ἔθεσθε. 89, 9. b) senatus. ἐξελθοῦσα βουλή. functione honoris decedens. 37, 2. ψήφισμα μηδὲν, μήτε βουλῆς, μήτε δήμου, νόμου κυριώτερον εἶναι. 42, 6. προσάγειν πρὸς τὴν βουλήν. 55, 7. ἡ γὰρ βουλὴ ἐκεῖ καθεδεῖσθαι ἔμελλεν. 55, 9. ἐπειδὴ ἡ βουλὴ ἦν πλήρης. 55, pen. ἀπόρρητα εἰσαγγέλλειν εἰς τὴν βουλήν. 76, 6. ἃ καὶ τῇ βουλῇ ἐν ἀποῤῥήτῳ εἰσήγγειλα. 86, 8.

βωμὸς] ἱκετηρία κεῖται ἐπὶ τοῦ βωμοῦ. 56, 1. ἐπὶ τὸν βωμὸν [eam puta aram, quæ isti phratriæ, seu curiæ, esset propria] ἱερεῖον ἔχοντες, ἦγον τὸ παιδίον Ἀπατουρίοις. 62, 14. λαβέσθαι τοῦ βωμοῦ. 62, pen.

δημηγορεῖν] δημηγοροῦσιν οἱ νεώτεροι. 123, 6.

δῆμος] ψήφισμα οὐδὲν, μήτε βουλῆς, μήτε δήμου, νόμου κυριώτερον εἶναι. 42, 6. συγκαταλύειν τὸν δῆμον. 51, 3. μετὰ τοῦ δήμου ἐκπίπτειν. una cum reliquis civibus in exsilium migrare. 88, 13. αὕτη ἡ εἰρήνη τὸν δῆμον ἦρεν ὑψηλόν. 92, 16. ἐξαίρετα εἶναι τῷ δήμῳ. 93, 2.

δημόσιος] ὠνὰς πρίασθαι ἐκ τοῦ δημοσίου. 35, 12. 45, 1. ἐγγύας ἐγγυᾶσθαι πρὸς τὸ δημόσιον. 35, 13. τιμωρίαν ποιεῖσθαι οὔτε ἰδίαν, οὔτε δημοσίαν. 121, 8.

δημότης] οἱ νομοθέται — οὓς οἱ δημόται εἵλοντο. 40, 7.

διὰ] οὐ δι' ἐμὲ, non mea culpa, ἀλλὰ διὰ τὰς τῆς πόλεως συμφορὰς εἰς πενίαν πολλὴν κατέστην. 71, pen.

διαβάλλειν] διαβεβλῆσθαί τινι. succensere alicui, animo erga eum infesto esse. 88, 1. διαβάλλεις τοὺς νεωτέρους πρὸς τὸ πλῆθος ἀσελγαίνων. dissolutæ tuæ vitæ protervia juvenilem omnem ætatem plebi suspectam et invisam reddis infamemque. 132, 17.

διαβολὴ] τὴν εἰς ἐμὲ διαβολὴν κρείττω τῆς ἀληθείας ἡγήσεσθε. 16, 1.

διάβολος] εἴ τῳ ὑμῶν διάβολόν τι περὶ ἐμοῦ ἐν τῇ γνώμῃ παρέστηκεν. si quid de me sinisterius animo cujusquam vestrum insideat, quod eum mihi reddat infestum, et a me abalienet. 87, 12.

διαβουλεύεσθαι. 85, 2. 99, 12.

διαγνῶναι περὶ σώματος. 3, 9. διέγνωσται πᾶσιν ἄριστα ταῦτα τῶν δογμάτων. ab omnibus pro saluberrimis et præstantissimis scitis agnoscuntur, habentur. 113, 12.

διαιτᾶσθαι] commorari aliquo in loco. 80, 5. τοὺς φειδομένους καὶ τοὺς ἀκριβῶς διαιτωμένους. parce et frugaliter victitantes. 129, 2.

διακομίζεσθαι. per mare e Sicilia Athenas referri, redire in nave. 104, 13.

διακόσιοι] ἠγωνίσατο ἐν ἑξακισχιλίοις, καὶ δικαστῶν τοσούτων οὐδὲ διακοσίας ψήφους μετέλαβε. 9, 8.

διακρίνειν] ταῦτα οὐ διακέκριται τοῖς μὲν γενέσθαι, τοῖς δὲ μή. omnibus sine discrimine hæc contingunt. vel, ita sortes humanæ discretæ non sunt, ut aliis accidant, alii hac labe vacent. 77, 11.

διακωλύειν. 131, 2.

διαλλαγαὶ αἵτινες εἰσὶν, οὐ γινώσκειν. 107, 1.

διαλλάττεσθαι τῆς ἔχθρας. a simultate cum aliquo in gratiam redire. 88, 11.

διανέμεσθαι] inter se partiri. ἓξ τάλαντα et τὰ κοινά. 67, 4. et 8.

διαπιμπλάναι] διαπεπλησμένος. satiatus illa muliere, ut tædium ejus odiumque eum cepisset. 62, 10.

διατίθεσθαι εὖ καὶ κακῶς, ἐὰν βούλησθε. 85, 8. τὴν ἀποδημίαν τὴν εἰς Ὀλυμπίαν. quibus rebus et studiis insumserit illud tempus, quod domo absens Olympiæ per causam ludorum peregit. vel qualem se tum gesserit. 127, pen.

διατριβὴ] αἱ τῶν νέων διατριβαὶ οὐκ ἐν γυμνασίοις, ἀλλ' ἐν δικαστηρίοις εἰσίν. 123, 5.

διαφέρειν] ὅσῳ διαφέρει τὰ τοιαῦτα τῶν ὑπουργημάτων. quantopere genus hoc officiorum differat et præstet illi alteri. 83, ult. τὰ διαφέροντα ἐπιστάμενος. gnarus quid intersit inter observationem legum atque violationem, h. e. quam expediat eas observare, quam noceat migrare. 121, 14.

διαφθείρειν] αἱ νῆες διεφθάρησαν. classis vestra apud Ægospotamos lacerata est. 71, 2.

διαφορὰ] θέσθαι καλῶς τὰς γενομένας πρὸς ἀλλήλους διαφοράς. 70, 4.

διαχειρίζειν χρήματα. pecunias administrare, manibus versare. 73, 8. τὰ ὑμέτερα πράγματα. 84, 1.

διαψεύδεσθαι. 21, pen. idem quod simplex ψεύδεσθαι.

διαψηφίζεσθαι κρύβδην. 112, 9.

διδόναι] πίστεις καὶ ὅρκους μεγάλους ἀλλήλοις δόντες. 54, 1. λόγον σφίσιν αὐτοῖς ἔδοσαν. deliberationes inter se habebant, vel, ad animum sibi revocabant. 67, 5. ὑμῖν ἔλεγχον τῆς ἀρετῆς ἔδοσαν. 74, 14. φοβούμενοι ἔλεγχον ὑμῖν διδόναι. rationem vobis reddere rerum a se gestarum, aut, copiam sui arguendi et convincendi vobis facere. 76, antep. διδόναι pro ἐᾶν, vel ἐπιτρέπειν, vel ἐξουσίαν διδόναι. permittere aliquid fieri. 81, 2. οὐκ αὐτοὶ δίκην τῆς σφετέρας ἁμαρτίας διδόασιν. errorem suum non ipsi suis corporibus luunt. 84, 9.

δικαίως καὶ ἀδίκως. quoquo pacto. 67, 11. ὅτῳ ἂν μοι δικαίως διαβεβλῆσθε. 88, 1.

δικαστήριον θεσμοθετῶν. 14, 17. αἱ τῶν νέων διατριβαὶ οὐκ ἐν τοῖς γυμνασίοις, ἀλλ' ἐν τοῖς δικαστηρίοις εἰσί. 123, 5.

δικαστὴς] δικαστῶν τοσούτων [subaudi ὄντων, vel δικαζόντων, vel ψηφιζομένων] μετέλαβεν οὐδὲ διακοσίας ψήφους. 9, 7.

δίκη] ἐπιτιθέναι δίκην. 13, 8. ἀνάδικοι δίκαι. 42, antep. οὐκ αὐτοὶ δίκην διδόασιν. 84, 9.

Διονύσια] ὠμόσατε τὸν νόμιμον ὅρκον πρὸ Διονυσίων. 49, 11. ergone ante Liberalia Athenienses identidem novo sacramento adigebantur?

διορίζεσθαι] διορίζομαι περὶ τούτων τοσοῦτον. affirmo, assevero, vel, ita has res distinguo. 95, 9. τέλος ἔχει καὶ διώρισται τούτων ὁπότερόν ἐστι. 115, 6.

διπλασιάζειν τὸν φόρον. 116, 16.

διπλάσιος] εἰ δὲ μὴ, διπλάσιον ὀφείλειν. 35, 15. σκηνὴν Περσικὴν διπλασίαν τῆς δημοσίας ἔπηξαν. 127, ult.

δοκιμάζειν τοὺς νόμους potest duo significare, a) examinare, in vim, valorem, pretium, probitatem aut etiam noxiam ejus inquirere. b) probare, h. e. eam ratam, legitimam, idoneam, salutarem

E.

εἰσιέναι] εἰς μῆνα εἰσιόντα. proximo mense ineunte. 21, antep.

εἰσπέμπειν] immittere subornatos homines. 76, pen.

εἰσφέρειν] εἰσενεγκεῖν χρήματα ἐπί τινι. in fraudem alicujus pecuniam conferre. 64, 20.

εἶτα] nihilominus tamen. 68, 13. itane vero. 68, ult.

εἴ τε] pro ἤ, post πότερον et ἤ. 4, 15.

ἐκ et ἐξ] ὠνὰς πρίασθαι ἐκ τοῦ δημοσίου. 35, 12. 45, 1. ἐπικαρπίαν ἐκ τῆς ὠνῆς ἐκλέγειν. 45, 2. ἐκ πολὺ ἐλάττονος ἀφορμῆς μεγάλη γεγένηται ἡ πόλις. 54, 22. κύειν ἔκ τινος. 62, 11. ὑμᾶς τι ἀγαθὸν ἐξ ἐμοῦ [id est, δι' ἐμοῦ] πρᾶξαι. opera mea. 75, 13. ἐκ τούτων παρεσκευασμένοι [pro τούτοις παρεσκευασμένοι]. 81, 7. αἰτίαν καὶ λόγον αἰσχρὸν ἔχειν ἐκ [pro ἀπὸ] τῶν πολιτῶν. 85, 5. δέκα ἄνδρες ἐκ πάντων Ἀθηναίων πρέσβεις ᾑρέθησαν. 92, 8. ἐκ τῆς ὑπερορίας τὰ ἴδια οὐκ ἀπολαμβάνειν. 107, 2. ἐξ ἀρχῆς. statim a principio. 94, 4. ἐξ ἐπιταγμάτων ποιεῖσθαι τὰς σπονδάς. *secundum* vel *in* conditiones præscriptas et imperatas. 94, 17. οὐκ ἐξ ἴσου χρῆται τοῖς πολίταις. non æquo et pari secum modo vel jure. 126, 5. οὐδεὶς ἐκ τοῦ φανεροῦ τὸν δῆμον ἔσωσε. 106, 1. ποιεῖσθαι υἱὸν ἔκ τινος. ex aliqua muliere filium procreare vel suscipere. 123, 11. κρίνειν τινὰ ἐκ τῶν ἐπιτηδευμάτων. 129, pen. redundare videtur in illis. τὴν πόλιν ἐκ φόβων καὶ κινδύνων μεγάλων ἀπήλλαττον. 29, 4.

ἕκαστος omittitur. 28, 4.

ἐκγράφειν] ex indice ærariorum expungere. 37, 1.

ἐκλέγειν τὰς ἐπικαρπίας. exigere, redigere. 45, 3. et 9. ἐξέλεξα τὰ χρήματα. 67, 1.

ἐκλογίζεσθαι περὶ τῶν πραγμάτων ἀνθρωπίνως. 28, 3.

ἐκπίπτειν εἰς γῆν βάρβαρον. errore vagationis deferri, aut vi procellæ ejici. 68, 17. μετὰ τοῦ δήμου. una cum reliquis civibus expelli, in exsilium migrare. 88, 13.

ἐκπορίζειν ἀργύριον. extundere, undeunde conquirere, et comparare pecuniam. 84, 2.

ἐκστρατεύειν. 23, 10.

ἐκτείνειν] ἐκτεῖναι τὸν θυμόν. [si lectio bene habet]. 104, antep.

ἐκτιθέναι τοὺς νόμους πρὸς τοῖς ἐπωνύμοις. 40, 3.

ἔκτισις] luitio pecuniæ debitæ. ἡ ἔκτισις ἦν ἐπὶ τῆς ἐνάτης πρυτανείας. 35, 14. debitores fisco debita persolvere tenebantur nona quaque prytania.

ἐκφεύγειν] τό γε δυστυχέστατος ἀνθρώπων εἶναι οὐδαμῇ ἐκφεύγω. 79, 7.

ἑκὼν] ὥστε ὑμῶν ἑκόντων εἶναι, id est, ὑμᾶς βούλεσθαι. 80, 11.

ἐλάχιστος] συμβάλλειν οὐκ ἐλάχιστον μέρος. 71, 11.

ἔλεγχος] οἵτινες ὑμῖν ἀρετῆς ἤδη τῆς μεγίστης ἔλεγχον ἔδοσαν. 74, 14. φοβούμενοι ἔλεγχον διδόναι. 76, antep.

ἐλευθερία] οἳ ὑπῆρξαν τῆς ἐλευθερίας ἁπάσῃ τῇ Ἑλλάδι. 71, 6. πράττειν εἰρήνην καὶ ἐλευθερίαν. 97, 1.

Ἐλευσῖν] Ἐλευσῖνι. 55, 5. Ἐλευσινόθεν. 55, 3.

Ἐλευσίνιον] templum Cereris Eleusiniæ Athenis. 54, antep. 55, 8. 65, 1.

Ellipsis v. ἀποδεδειγμένοι, vel ᾑρημένοι in illo οἱ ἐς Σικελίαν στρατηγοί. 6, 2. ἕκαστος aut τις. 28, 3. μὴ προσῆκον, in illo οὐδ' ἄλλο τι πείσομαι. neque aliud quid patiar, vel committam, indecorum. 44, 8. διδόναι, in illo πραττόμενος ἀργύριον τὸν βουλόμενον. volentem, scil. dare. 49, ult. μᾶλλον, post λυσιτελεῖν. 62, 7. ἐπὶ τῷ, in illo αἰτουμένων ἐμὲ παρ' ὑμῶν σῶσαι, id est, ὥστε σῶσαι vel ἐπὶ τῷ σῶσαι ὑμᾶς ἐμέ. deprecantur me a vobis, quo nempe vos me servetis. 73, 17.

Ἑλληνοταμίας] Ἑλληνοταμίαι τῶν κοινῶν χρημάτων, id est, ταμίαι τῶν τοῖς Ἕλλησι κοινῶν χρημάτων. 107, 15.

ἐλπὶς] μήθ' ὑμᾶς αὐτοὺς τῶν ἀπ' ἐμοῦ ἐλπίδων ἀποστερήσητε, bonis, quæ vos a me sperare potestis, μήτ' ἐμὲ τῶν εἰς ὑμᾶς, quæ ego a vobis. 74, 11.

ἐμποδὼν ἁπάντων ὄντων. omnibus ejus criminibus simul se ingerentibus et me enarrare conantem obruentibus atque præpedientibus, et ad initium enarrationis eniti haud sinentibus. 115, antep.

ἐμπολεμεῖν τὴν χώραν παρέχουσαν. 102, 8.

ἐν] ἐν τῷ ἐμῷ λόγῳ. 14, 4. 18, 13. 27, 9. ἐν ὑμῖν ἦσαν οἱ λόγοι. in concione vestra. 19, 10. ἐν ἐκείνῳ, pro ἐπ' ἐκείνῳ. penes eum, in ejus potestate. 20, 1. ἐν ἀπορρήτῳ συλλαμβάνειν. 22, ult. ἐν ἀπορρήτῳ ἴσασι. 84, ult. ἐν ἀπορρήτῳ εἰσήγγειλα. 86, 8. ἔδησεν ἡμᾶς ἐν τοῖς ξύλοις. 23, 1. ἔνοχος εἶναι ἐν τοῖς αὐτοῖς, ἐν οἷσπερ. 38, 9. ἐνέχεσθαι ἐν τῷ αὐτῷ. 46, 5. ubi ἐν videtur redundare. ὁ ἀγὼν ἐν τῷ ἐμῷ σώματι καθέστηκε. 52, 18. τοῦτο μόνον ἰσχυρὸν εὕροι τις ἐν τοῖς λόγοις. 77, 2. ἐν αὐτῷ τούτῳ, per id ipsum. ἐν ᾧ ἐγὼ κακῶς ἔπραττον, ἐν τούτῳ ὑμᾶς σώζεσθαι. 79, antep. εἶναι ἐν ἀσφαλεῖ. 86, 7. πάνυ μοι τοῦτο ἐν μεγάλῃ ἡδονῇ γένοιτο. pro magno gaudio, loco magni gaudii, id est, foret hoc mihi perquamjucundum. 86, 3. ἔτι καὶ νῦν ἐγγέγραπται ἐν τῷ βουλευτερίῳ, id est, εὑρίσκεται γεγραμμένον ἐν τῷ τοῦ βουλευτηρίου ἀρχείῳ. 87, 8. εἴ τῳ διάβολόν τι ἐν τῇ γνώμῃ παρέστηκεν. ubi ἐν redundare videtur. pro εἰ γνώμῃ τινὸς ὑμῶν παρέστηκε διαβολή τις κατ' ἐμοῦ. 87, 12. αἱ τῶν νέων διατριβαὶ οὐκ ἐν τοῖς γυμνασίοις, ἀλλ' ἐν τοῖς δικαστηρίοις εἰσί. 123, 5. Num recte habet dictio p. 14. 2. οἱ φεύγοντες ἐν τοῖς μυστηρίοις, pro ἐπὶ τοῖς

ῥητοῖς σπονδὰς ἥγομεν. 99, 16. στῆλαι σταθήσονται γεγραμμέναι ἐπὶ τούτοις. aut post hæc pacta, aut secundum hæc pacta, h. e. iis convenienter, aut quo hæc pacta ad omnes promulgarentur, aut ut essent documentum et monumentum horum pactorum. 106, 9. γήμας ἐπὶ δέκα ταλάντοις. cum duxisset uxorem eo pacto, ut una cum ea dotis nomine decem talenta acciperet. 117, 14. Cum Accusativo. ἐπὶ τὴν ἑστίαν ἐκαθέζοντο. 22, 10. ἀναβιβάζειν ἐπὶ τὸν τρόχον. 22, 7. συνήνεγκε τοῖς Ἀθηναίοις ἐπὶ τὸ ἄμεινον. 36, antep. ἐπὶ τὸν βωμὸν ἄγειν. 62, 14. τραπόμενοι οὐκ ἐπὶ τιμωρίαν, ἀλλ' ἐπὶ σωτηρίαν. 69, ult. ἐπὶ τὸ εὖ πράττειν κακοὶ γίνονται πάντες ἄνθρωποι. 77, 7. λύπας ἐπὶ χρόνον πλεῖστον ἔμελλον οἴσειν. 78, 16. παραγενομένης τῆς πόλεως ἐπὶ ταύτας τὰς συμφοράς. 79, 8.

ἐπιβολή] mulcta quam judicibus extra leges licebat reis indicere. ἐπιβολὰς ὄφλειν. condemnari mulctis arbitrariis. 35, 11.

ἐπιβουλεύειν] οὐ κατέσχον ἃ ἐπεβούλευσαν. non obtinebant ea, quæ clandestinis machinationibus efficere conabantur. 55, 2. λαθραῖον θάνατον ἐπεβούλευσε Καλλίᾳ. 118, 10.

ἐπιγαμεῖν] uxori priori adhuc superstiti et in domo mariti manenti superinducere aliam. 63, 16.

ἐπιγινώσκειν] noscitare, diligentia inspectionis deprehendere. 127, 9.

ἐπιγράφειν] ἐπιγεγραμμένοι εἰς τοὺς πράκτορας. quorum nomina, in pittaciis perscripta, exactoribus tradita sunt, ut debita reip. ab iis exigant. 36, pen.

ἐπιδεικνύειν] ἐπιδειξάμενοι τοιαῦτα ἔργα. 98, 3.

τὸ ἐπιδέκατον ἔστω τῆς θεοῦ. Minervæ esto decimum quodque. 48, 6.

ἐπιδικάζεσθαί τινος [scil. ἕνεκα]. puellam in jure poscere, h. e. cum tu operam das, ut virgo nubilis, heres a patre relicta, tecum cognata, tibi pro uxore a prætore adjudicetur. 59, 13.

ἐπιέναι] ἐπιοῦσα συμφορά. imminens. 53, 16.

ἐπιθυμεῖν τινός. aliquem studiis et officiis promereri, vel, partibus ejus studere, cum eo facere. 126, 17.

ἐπιθυμητής] ἐπιθυμητὰς πλείστους ἔχει. 113, pen.

ἐπιθυμία τῆς μεθ' ὑμῶν πολιτείας εἰσῆλθέ μοι. 80, 7. τοσαύτην ὑπερβολὴν τῆς ἐπιθυμίας ἔχουσιν. 105, 12.

ἐπικαρπία] ἐπικαρπίας ἐκ τῆς ὠνῆς ἐκλέγειν. vectigalia exigere, h. e. ea quæ in portubus, aut portis urbium de mercibus intrantibus, aut exeuntibus dependi debent. 45, 2.

ἐπίκληρος] puella nubilis, heres a patre relicta, super qua contenditur, quis eam domum ducere debeat. 60, 7.

ἐπιλανθάνεσθαι περὶ τῶν πεπραγμένων. facta oblivisci. 73, 15.

ἐπιμένειν ἐν τῇ πόλει. 36, 5.

ἐπισκευάζειν ναῦς. reparare, sarcire. 96, 3.

ἐπισκήπτω ὑμῖν πρὸς ταῖν θεαῖν. ego vobis mando, injungo, per ambas deas, Cererem et Proserpinam, adjuratis. 16, ult.

ἐπιστάτης] pensitator, arbiter. ἐπιστάτας τῶν λόγων ἴσους καὶ κοινοὺς ἡμῖν γενέσθαι. 114, 2.

ἐπιστρατεύειν] ἐπεστράτευσεν ὁ βασιλεὺς τῇ Ἑλλάδι. 53, 15.

ἐπίταγμα] ἐξ ἐπιταγμάτων σπονδὰς ποιεῖσθαι. 94, 17. et 21.

ἐπιτειχίζειν τῇ πατρίδι. 50, antep.

ἐπιτήδειος] εἰσάγειν τινὶ τὰ ἐπιτήδεια. alimenta necessaria, commeatus. 81, antep. ἐπιτήδειος ὀστρακισθῆναι. dignus ostracismo castigari. 131, 10. τοὺς τοιούτους τῶν πολιτῶν ἐπιτηδείους μᾶλλον ἡγοῦμαι μένειν ἢ φεύγειν. 133, ult.

ἐπιτήδευμα] κρίνειν τινὰ οὐκ ἐκ τῶν ἀγώνων, ἀλλ' ἐκ τῶν ἐπιτηδευμάτων. 129, pen.

ἐπιτιθέναι δίκην. 13, 8. ἐπιτίθεσθαί τινι. aggredi aliquem malitiosis artibus. 64, 18.

ἐπίτιμος] τοὺς ἀτίμους ἐπιτίμους ποιεῖν. 35, 6.

ἐπιτρέπειν [scil. ποιεῖν ἃ βούλονται]. 67, 15.

ἐπίτριπτον κίναδος. 49, 14.

ἐπιχειρεῖν] οὐδ' ἐπιχειρήσαντες. ne conati quidem. 99, 12. κτείνων ἀποθάνῃ ἢ ἐπιχειρῶν. 49, 4.

ἐπιψηφίζειν] suffragia colligere. 36, 18.

ἐπώνυμοι] statuæ decem Heroum, e quorum nominibus decem tribus Athenis appellabantur, et coram quibus statuis novæ leges ferendæ figebantur. τοὺς νόμους ἐκτιθέναι πρὸ τῶν ἐπωνύμων. 40, 3.

ἐργάζεσθαι] ἐργασάμενοι ἔργον τοιοῦτον. 54, 8. ἐργάζεσθαι βίον. victum quærere. 71, ult. τὴν πόλιν ἀγαθὸν τοσοῦτον ἐργάσασθαι. 80, 11. 83, pen. ἄξια μεγάλων ἀγαθῶν εἰργάσαντο ὑμᾶς ἐκεῖνοι. 81, 11. πολλῶν αὐτῷ κλαυμάτων ἄξια εἴργασται. 132, 15.

ἔργον] σημεῖα ἀπὸ τῶν ἔργων. 88, 5. παρέχειν τοὺς μὲν λόγους δημαγωγοῦ, τὰ δὲ ἔργα τυράννου. 126, 9. τοῖς ἔργοις ἐναντιοῦσθαι, ἀφ' ὧν ἂν εἰρήνη γένηται. 90, 4.

ἐρημοῦν τὴν χώραν. 99, 9.

Ἑρμῆς Ἀνδοκίδου. 30, 8.

ἐῤῥωμένος] ἐῤῥωμενέστατοι καὶ λέγειν καὶ πράττειν. 131, pen.

ἔρχεσθαι] εἰς τοσοῦτον ἦλθον τῆς ἐμαυτοῦ δυσδαιμονίας. 78, 2.

ἑστία] ara Vestæ stans in aditu curiæ Athenis. ἐπὶ τὴν ἑστίαν ἐκαθέζοντο. 22, 10.

ἔσχατος] τὰ ἔσχατα. extremæ, atrocissimæ injuriæ. 123. ult.

ἑταίρα] ἑταίρας ἐπεισάγειν εἰς τὴν οἰκίαν. 118, 1.

τί. 63, 4.
κόπτειν τὴν θύραν. 21, 1.
κρατιστεύειν μένοι τῶν πάντων. 97, antep.
κρίνειν τινὰ ἐκ τῶν ἐπιτηδευμάτων. 129, pen.
κριτὴς] κριταὶ, qui in ludis coronariis de victoriis decernebant et præmia dispensabant. 122, 7. et 9.
κρύβδην διαψηφίζεσθαι. 112, 9.
κτᾶσθαι] τὴν δ' οὐσίαν ἔσχον καὶ ἐκέκτηντο. possidebant, fructus eorum percipiebant; vel etiam, novas possessiones acquirebant. 35, 18.
κτείνειν] κτείνων ἀποθάνῃ ἢ ἐπιχειρῶν. si peremtor tyranni ipse quoque occubuerit, sive sic ut tyrannum reapse occiderit, sive solummodo conatus fuerit sine effectu. 49, 4.
κύαμος] κυάμῳ λαχόντες οἱ πεντακόσιοι. 48, 1.
κύειν ἔκ τινος. ex aliquo uterum gerere, prægnare. 62, 11.
κύριος ἀπολέσαι. penes quem perdendi potestas est. 115, 11.
κώνειον πιόντες. 94, 11.
κωπεὺς] remigis erat ingens pretium quinque drachmæ. 80, pen.

Λ.

λαγχάνει Καλλίας τῷ ἑαυτοῦ υἱεῖ τῆς ἐπικλήρου. p. 60, 6. quod gemino et prorsus contrario modo potest accipi, sive sic: Callias cum filio suo contendere in jure cœpit de illa puella, unoquoque, tam patre, quam filio, eam sibi arrogante. sive sic: Callias pro filio, et nomine ejus, protestabatur apud Archontem. — Ego in Latinis meis posteriore modo malui accipere. λαγχάνειν [subaudi aut λῆξιν, aut ἕνεκα, aut utrumque simul] τῆς Ἐπιλύκου θυγατρός. super causa filiæ Epilyti actionem forensem capessere, curare, ut judices sibi sortito dentur. 61, 12.
λάθρα] τοὺς λάθρα ἀδικοῦντας κολάζοντες, τοὺς δὲ φανερῶς ἀσελγαίνοντας θαυμάζοντες. 123, 3.
λαθραῖον θάνατόν τινι ἐπιβουλεύειν. 118, 10.
λαμβάνειν] λαβέσθαι τοῦ βωμοῦ. apprehendere. 62, pen. de reo, qui deprehenditur, unde effugere nequeat. λαμβάνοντάς με ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις. 68, 9. λαμβάνομαι τῶν ἱερῶν. 82, 16. πράττοντές τινες δήμου κατάλυσιν ἐλήφθησαν. in facinoroso conatu deprehendebantur, detegebantur. 92, 14. εἰρήνην λαβόντες (bene si habet istæc lectio), pro εἰρήνης τυχόντες. 92, ult. σίτησιν ἐν Πρυτανείῳ λαμβάνειν. 128, 9.
λαμπὰς] λαμπάδι νενικηκὼς, id est, ἐν τοῖς λαμπαδηφορίοις. 133, 13.
λέγειν] ὑπονοεῖν τὰ λεγόμενα. 5, 9. μακρὸν ἂν εἴη μοι λέγειν. 83, 4.
λειτουργεῖν προβάλλεσθαί τινα. 65, 3.
λεύκη] populus, arbor, ubi solebant Athenis sectiones vel auctiones haberi. et locus ipse inde sic dictus. οἱ παρασυλλεγέντες ὑπὸ τὴν λεύκην. 65, pen.
λῄζεσθαι κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν τοὺς πολίτας. 50, ult.
λογίζεσθαι ἀγαθός. peritus calculandi. 63, pen.
λογιστήριον] curia ubi a defunctis magistratu rationes gestorum honorum censoribus, vel examinatoribus erant reddendæ. 37, 4.
λογοποιεῖν. 27. 2. τὰ οὐκ ὄντα ὡς ἔστιν ὑμῖν. 106, 19.
λόγος] ἐν τῷ ἐμαυτοῦ λόγῳ [hoc est, ut alibi usurpant, ὕδατι]. me adhuc orante. donec aqua mihi currit, donec verba fecero. 14, 4. 18, 13. 27, 9. ἐν ὑμῖν ἦσαν οἱ λόγοι. in concione vestra hi sermones habebantur. 19, 10. λόγῳ καὶ ψήφῳ. tam oratione quam suffragio, vel tabella tacita. 49, 2. λόγον σφίσιν αὐτοῖς δόντες. deliberatione inter se habita, vel, cum inter se agitassent, atque ad animum ipsi sibi revocassent. 67, 6. ἔχειν αἰτίαν καὶ λόγον αἰσχρὸν ἐκ τῶν πολιτῶν. 85, 5. ὑποτίθεσθαι τῷ λόγῳ. 94, 5. παρέχειν τοὺς μὲν λόγους δημαγωγοῦ, τὰ δὲ ἔργα τυράννου. 126, 8.
λύειν ὅρκον. exsolvere aliquem vinculo jurisjurandi ab eo dicti, resecrare. 49, 9.
λύπη] ἃ ἐμοὶ λύπας ἐπὶ πολὺν χρόνον ἔμελλεν οἴσειν. 78, 15.
λυροποιός. 73, 2.

M.

μακρὸν τεῖχος. 23, 4. τὸ βόρειον. 91, 19. τὸ νότιον. 93, 6. μακρὸν ἂν εἴη μοι λέγειν. 83, 4.
μαλακίας ὀφλεῖν [scil. δίκην aut ζημίαν]. 35, antep.
μᾶλλον interdum omittitur, ut in illo τεθνάναι νομίσασα λυσιτελεῖν [subaudi μᾶλλον] ἢ ζῆν, ὁρῶσα τὰ γιγνόμενα. 62, 7. rursus redundat in illo μᾶλλον δικαιότερον. 113, 3. si bene habet illa lectio. verum vitiosa est sine dubio.
Μαραθῶνάδε. 54, 4.
μέγας] πίστεις καὶ ὅρκους μεγάλους ἀλλήλοις δόντες. 54, 2. ἐκ πολὺ ἐλάττονος ἀφορμῆς ἡ πόλις μεγάλη γεγένηται. 54, 23. λαμβάνοντάς με ἐν μεγίστοις κινδύνοις. 68, 10. τῆς μεγίστης ἀρετῆς ἔλεγχον. 74, 13. πράττειν μέγα καὶ δεινόν. 75, 8. παρέστηκέ μοι θαῦμα μέγιστον. 75, 11. μεγάλη δὲ δήπου καὶ τὸ ἐξαμαρτεῖν δυσπραξία. 77, 8. ἄξια μεγάλων ἀγαθῶν. 81, 10. πάνυ ἂν μοι τοῦτο ἐν μεγάλῃ ἡδονῇ γένοιτο. 86, 13. δωρεὰς εἰς χρήματα μεγάλας. 87, 1. φυλακὴν τῆς πόλεως μεγίστην ἀνῄρηκε. 121, 11. μεγάλα δαπανᾶσθαι. 129, 3. τὸν παῖδα ἤδη μέγαν ὄντα. jam ad-

N.

Ξ.

O.

τοῖς Λεσβίοις. 128, 1.
οἷος] ἐν οἵῳ κακῷ καὶ ἀμηχανίᾳ καθέστατε. 78, ult.
οἴχεσθαι] πρόῤῥιζον οἴχεται πᾶν τὸ ἡμέτερον γένος. 72, pen.
ὀλιγαρχία] specialiter dominatus triginta tyrannorum appellatur. 37, 10.
ὀλίγος] ὀλίγου πιπράσκειν τὴν πεντηκοστήν. 66, 2. οὐκ ὀλίγῳ παρὰ τὴν γνώμην εὑρέθη μοι τὰ πράγματα. 82, 1.
Ὀλυμπία] locus, et tum ludi Olympici. ἀποδημία εἰς Ὀλυμπίαν. 127, 11.
Ὀλυμπίαζε. ad ludos Olympicos. 65, 5.
ὀμνύναι καθ' ἱερῶν τελείων. 48, 8. 49, 9.
ὁμολογεῖν] τί ταῦτα ἐκείνοις ὁμολογεῖ. qua in re illa his concinunt? 95, 8. ὁμολογούμενος δοῦλος, qui omniumque suaque ipsius confessione, sine controversio servus est. 120, 11.
ὁμολογία] κατὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς ὁμολογίαν. ex condicto inter nos. 59, pen.
ὀνειδίζειν] τὰς ἐμὰς συμφορὰς ἐπὶ παντὶ ὀνειδίζων [scil. ἐμοί]. 77, 3.
ὄνειδος πολὺ μᾶλλον τοῦτο. 73, 1.
ὄνομα] συγχωρεῖν τῷ τῆς εἰρήνης ὀνόματι. oratione quidem haud adversari, neque intercedere, quominus pax fiat. apertos et professos pacis hostes se non ferre. 90, 3. τοῦ ὀνόματος φροντίζοντας, τοῦ δὲ πράγματος ἀμελοῦντας. 126, 10.
ὅριον] ἐπὶ τοῖς ὁρίοις [id est, ὅροις vel ἐπὶ ταῖς ἐφορίαις] ἦσαν ἐξεστρατευμένοι. 23, 10.
ὅρκος] λύω καὶ ἀφίημι τὸν ὅρκον. 49, 9. νόμιμος ὅρκος. 49, 10. πίστεις καὶ ὅρκους μεγάλους ἀλλήλοις δόντες. 54, 2. ὅρκος ὁ κοινὸς ἁπάσῃ τῇ πόλει, ὃν ὑμεῖς ὀμωμόκατε μετὰ τὰς διαλλαγάς. ubi illius sacramenti formula habetur. 43, 13. ὅρκος τῶν δικαστῶν. 44, 7.
ὀῤῥωδεῖν] metuere. 78, 8.
ὀρχήστρα. 19, 16.
ὅσιος] idem atque ἁγνὸς vel καθαρός. cædis et piaculi exsors, etiamsi hominem interemisset. 47, 2.
ὅσος] πλέον ἢ ὅσου ἐμοὶ κατέστησαν. 81, 5. ὅσῳ διαφέρει τὰ τοιαῦτα τῶν ὑπουργημάτων. 83, pen.
ὀστρακίζειν pro ἐξοστρακίζειν. 91, 8. 112, 9. 131, 10.
οὐδαμῆ ἐκφεύγω τὸ δυστυχέστατος ἀνθρώπων εἶναι. 79, 7.
οὐσία] τὴν δ' οὐσίαν ἔσχον καὶ ἐκέκτηντο. 35, 18. φανερὰ οὐσία. 59, 1.
οὗτος] εἰς τούτους. ad hos, judices puta coram assidentes. 33, 19.
οὕτως] ἔχει δὲ καὶ ὑμῖν οὕτως. 72, 12.
ὀφείλειν εὐθύνας ἄρξας ἀρχάς. debere ærario mulctam sibi dictam propterea, quod ratio gestorum honorum ab ipso exhibita, a censoribus haud fuisset approbata. 35, 10. ἐπὶ τῆς ἐννάτης πρυτανείας ἡ ἔκτισις ἦν, εἰ δὲ μή, τὸ διπλάσιον ὤφειλον. 35, 15.
ὄφλειν] condemnari mulctæ. differunt ista inter se. præcedit ὄφλειν, sequitur ὀφείλειν. condemnatus mulctæ in judicio, qui est ὁ ὄφλων, reus, ὀφείλει, debet illam mulctam, donec luerit. Nobis ὀφείλειν est *schuldig seyn* [*to owe, be indebted*], cum quis adhuc debet id, quod solvendum ei esset. ὄφλειν autem est *verbühren, verwirken* [*to incur, be liable to*] esse in ea conditione, ut pœnam vel mulctam mereas, vel ut pœna mulctave tibi dictetur. ὄφλειν ἐξούλας, γραφὰς, ἐπιβολάς. 35, 11. κλοπῆς. 35, 19. δώρων. 35, 19. ἀστρατείας et δειλίας et μαλακίας. 35, pen. ψευδομαρτυριῶν et ψευδοκλητείας. 35, ult. οὐδὲν πώποτε ὦφλον. nulli unquam mulctæ sunt condemnati. 73, 9.

Π.

παιδάριον] παιδάρια τὰ μικρότατα. 64, 9.
παιδοποιεῖσθαι] liberos quærere. 124, 2.
παῖς] ἄπαις ἀῤῥένων παίδων. 58, antep. puella adhuc virgo. 59, ult. ἀντιχορηγός τινος παισί. in choro puerorum. 121, antep.
πάλιν redundat in illo πάλιν ἀπόδοτε. 87, 6. μεθισταμένης πάλιν τῆς πόλεως εἰς τὸ ἀσφαλές. 79, 10.
Παναθήναια] Παναθηναίων ἀγῶνι. 14, antep. si quis anno annisve proximis superioribus decreto populi præmium meruisset, is illud præmium proximis demum insequentibus ludis Panathenæis adipiscebatur.
πανδημεὶ πάντας τοὺς συμμάχους παρόντας. 97, 11.
πανσέληνον. 19, 14.
πάνυ ἄν μοι τοῦτο ἐν μεγάλῃ ἡδονῇ γένοιτο. 86, 13.
παρὰ] Cum Genitivo. στήλην εὑρόμενοι παρ' αὐτῶν στῆσαι. 99, 14. Cum Dativo. τούτων τὸ τέλος ἐστὶ παρ' ὑμῖν. 109, 8. δύνασθαι παρά τινι. 125, 15. Cum Accusativo. οὐκ ὀλίγῳ ποι παρὰ τὴν γνώμην εὑρέθη τὰ πράγματα. 82, 1. πράττειν παρὰ τὴν ἡλικίαν. 132, 18.
παραγίνεσθαι] deferri, delabi. παραγενομένης τῆς πόλεως εἰς τοιαύτας συμφοράς. 79, 8.
παραδιδόναι] νόμοι παραδιδόμενοι. leges a Nomothetis senatui ad examinandum exhibitæ. 40, 5.
παραιτεῖσθαι] precibus aliquem ab aliquo proposito abducere. 11, 16. 16, 7.
παρακινδυνεύειν. 80, antep. 84, 16.
παραμένειν. in urbe manere. 1, 10.
παρανομωτέρως. 123, 11.
παρασκευάζειν ἄλλους. subornare, instruere, mandare partes agendas, instigare ut inimicum tuum accusent. ubi subauditur ὥστε κατηγορεῖν. 61, 6. παρασκευάζεσθαι. sibi comparare, conciliare, suas in partes pertrahere. 52, ult. ἐκ τούτων παρεσκευασμένοι. his rebus instructi, hoc orsi apparatu. 81, 7. οὐ μοι δοκεῖτε

61, pen. οὐδὲν ἔτι πλέον ποιήσετε. 74, 10. 114, 1. οὐδὲν ἕτερον περὶ πλείονος ποιεῖσθαι. 83, antep. ἀτελῆ γνώμην ἑαυτοῦ ποιεῖν. 89, 10. ποιεῖσθαι σπονδάς. 94, 17. ποιεῖσθαι κίνδυνον. obire, subire periculum. 105, 3. ἀρχὴν τῶν ἀγαθῶν ποιεῖσθαι. 107, 7. τιμωρίαν ποιεῖσθαι. 121, 9. ὃς τηλικαύτας τῶν ἁμαρτημάτων ὑπερβολὰς ποιεῖται. 123, 8. ὑπερβάλλουσαν τελευτὴν τοῦ βίου ποιεῖσθαι. 125, 1. νίκην ποιεῖσθαι. (pro νικᾶν num dicitur?) 97, ult.

ποῖος] ποίων τινῶν τῶν Λακεδαιμονίων τυγχάνοντες. 99, 2.

Πολέμαρχος] coram Polemarcho, vel in foro ejus videntur servi torti fuisse, si qui exhiberentur, ut ex iis veritas fidiculis exprimeretur. 6, antep.

πόλεμος] τὸν πόλεμον καταλύεσθαι. 97, 4.

πολιτεία] vita, quæ agitur in societate civili, et exercitatione jurium, et rerum atque officiorum civilium. ἐπιθυμία τῆς μεθ᾽ ὑμῶν πολιτείας. 80, 8.

πολίτης] λῄζεσθαι τοὺς πολίτας κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. 50, ult. λόγον αἰσχρὸν ἔχειν ἐκ τῶν πολιτῶν. 85, 6. προκινδυνεύειν τοῦ πλήθους, πολίτου ἀγαθοῦ νομίζω εἶναι. 111, 5.

πολλοστόν τι μέρος τῆς αἰτίας ἐγὼ εὑρέθην ἔχων. minimam culpæ partem penes me residere, compertum est. 79, 4.

πολὺ] adverbialiter pro πολλῷ. ἐκ πολὺ ἐλάττονος ἀφορμῆς ἡ πόλις μεγάλη γεγένηται. 54, 22. πολὺ τὴν ἐναντίαν τούτων γνώμην ἔχω. multum his diversa sentio. 3, 2. πολὺ [pro σφόδρα] ὀργίζεσθαι. 69, 8.

πολὺς] πραττόμενος οὐ πολὺ ἀργύριον. 49, ult. εἰς πενίαν πολλὴν [id est, μεγάλην καὶ δεινὴν] κατέστην. 71, pen. πολλῇ τῇ νίκῃ χρῆται, id est, συχνὴν καὶ κατακόρως ποιεῖται μνείαν αὐτῆς. ubique locorum victoriam suam jactat, invidiose crepat, odiose inculcat. 128, 10.

πομπεῖον] πομπείοις εἰς τὰ πινάκια χρῆσθαι. vasa ostensionalia, pompatica, aurea et argentea, quæ solerent publico in loco spectatum exponi, aut in pompa circumferri. 126, ult.

πομπὴ κοινή. 127, 6.

πονηρὸς] πονηρότατος πάντων ὢν καὶ βουλόμενος τοιοῦτος εἶναι. 46, 10.

πόρος] ὁδὸν καὶ πόρον μηδαμῆ μοι εἶναι. 83, 9.

πρᾶγμα] τὰ πράγματα. summa in rep. potestas, summa rerum. 80, ult. οὐκ ὀλίγῳ μοι παρὰ γνώμην εὑρέθη τὰ πράγματα. 82, 2. διαχειρίζειν τὰ πράγματα. 84, 1.

πράκτωρ] exactor. 36, pen. 38, 2.

πρᾶξις] exactio, jus et facultas nomina debita redigendi. 42, pen.

πράττειν μέγα καὶ δεινόν. 75, 9. τῆς πόλεως εὖ πραττούσης. 76, 1. ὑμᾶς τι ἀγαθὸν ἐξ ἐμοῦ πρᾶξαι. prospera vos fortuna uti per me, opera mea. 76, 17. ἐπὶ τὸ εὖ πράττειν κακοὶ γίνονται πάντες ἄνθρωποι. 77, 8. βουλεύειν τι καὶ πράττειν ἐπί τινι. agitare, machinari in fraudem alicujus. 85, ult. πράττειν εἰρήνην καὶ ἐλευθερίαν. operam dare, ut pax et libertas exsistant, procreentur. 97, 1. πράττειν παρὰ τὴν ἡλικίαν. studere rebus ætati suæ parum convenientibus. 132, 18. πράττοντές τινες δήμου κατάλυσιν ἐλήφθησαν. in molitione clandestina, vel conatu democratiæ convellendæ. 92, 14. πράττεσθαι in medio est aut, pretium rei venalis indicare, aut, venditæ poscere, exigere. οὐ πολὺ ἀργύριον πραττόμενος τὸν βουλόμενον. 49, ult. 81, 5. 126, 7.

πρεσβεύειν] legatione obeunda perficere aliquid, ut pacem. πρεσβεύοντας εἰρήνην. 100, 8. 103, 11. 109, 11.

πρεσβευτὴς] legatus. πρεσβευτὰς πάντας ὑμᾶς ποιοῦμεν οἱ πρέσβεις. 109, 9.

πρέσβυς] δέκα ἄνδρες ἐκ πάντων Ἀθηναίων πρέσβεις ᾑρέθησαν. 92, 9.

πρεσβὺς, εῖα, ὺ] adjectivum. οἱ πρεσβύτεροι στρατεύονται, οἱ δὲ νεώτεροι δημηγοροῦσι. 123, 6.

πρίασθαι ὠνὰς ἐκ τοῦ δημοσίου. 35, 12. 45, 1. τέλος. 45, 6. τὴν πεντηκοστήν. 65, 9. 66, pen. Σκύθας τοξότας. 92, 2.

πρὸ] προτάξαντες αὐτοὺς πρὸ τῶν Ἑλλήνων. 54, 3. τί δ᾽ ἂν οὐ πρό γε τούτου τολμήσειεν ἄνθρωπος. ecquid non homo prius audeat facere pative, quam hoc evenire sinat. 78, 13.

προβάλλεσθαι γυμνασίαρχον et ἀρχιθέωρον. designare, creare. 65, 3.

πρόγονοι] majores. ἀξιῶ τὰς τῶν ἐμῶν προγόνων ἀρετὰς ἐμοὶ σωτηρίαν γενέσθαι. 71, 8.

προειδέναι. 86, 9.

προειπεῖν] κατὰ τὰ προειρημένα. e condicto, prout imperatum, condictum fuerat. 55, pen. προεῖπεν αὐτῷ δήσειν. denuntiavit ei (pictori) cum interminatione, se (Alcibiadem) operam esse daturum, ut ipse (pictor) in custodiam mitteretur. 120, 3.

πρόθυμος] τυγχάνειν προθύμων καὶ ἀγαθῶν ἀνδρῶν. 111, 12.

προΐστασθαί [id est, πρὸ ἑαυτοῦ στῆσαί] τινα τιμωρὸν ἑαυτοῦ γενέσθαι [id est, ὥστε γενέσθαι vel ἐπὶ τῷ γενέσθαι]. ante se statuere aliquem, quo is esset suus vindex, h. e. sui ulciscendi partes alicui demandare. patronum tuæ causæ constituere aliquem, qui pro te agat, quæ tu agere ipse deberes. 69, 1.

προκηρυκεύεσθαι περὶ τῶν σπονδῶν. ante legatos de induciis post submittendos ipsi præmitti, præambulare, et negotium hoc induciarum faciendarum complanare, et quasi communire. 91, 11.

προκινδυνεύειν ἐθέλειν τοῦ πλήθους πολίτου ἀγαθοῦ νομίζω. 111, 5.

P.

Σ.

ἡ στοὰ sic nude dicta est Pœcile. 41, 3.
στρατεία] οἱ ἐπὶ στρατείας ὄντες. in castris agentes. 82, 12.
στρατεύονται. οἱ πρεσβύτεροι, δημηγοροῦσι δὲ οἱ νέοι. 123, 6.
στρατηγεῖν στρατηγίας πλείστας. 73, 5.
στρατηγὶς τριήρης. 6, 3.
στρατηγὸς] οἱ ἐς Σικελίαν στρατηγοὶ [scil. ᾑρημένοι vel ἀποδεδειγμένοι]. 6, 2. ὁ στρατηγὸς ὁ χαλκοῦς. nomen statuæ æneæ in templo Bacchi. 19, 18. τοὺς στρατηγοὺς ἀνακαλεῖν. 23, 2.
στρεβλοῦν. 22, 11.
συγγραφὴ] συγγραφὰς ἤδη ἔχειν [sed leg. ibi est γραφάς]. operam pingendi jamdudum aliis elocatam habere, vel condixisse. 120, 2.
συγκαθιστάνειν τύραννον. 48, antep.
συγκαταλύειν τὸν δῆμον. 51, 3.
συγκατασκάπτειν τὰ τείχη. 51, 2.
συγκλείειν τὸ δεσμωτήριον. 25, 1.
συγκρύπτειν τινὶ τὴν ἁμαρτίαν. celare. 33, 3.
συγχωρεῖν τῷ ὀνόματι τῆς εἰρήνης, τοῖς δ' ἔργοις, ἀφ' ὧν ἂν εἰρήνη γένηται, ἐναντιοῦσθαι. disertis quidem verbis se pacis adversarios haud ferre, rebus tamen adversari cœptis iis omnibus, unde pax coalescat. 90, 4.
συλλαμβάνειν ἐν ἀποῤῥήτῳ. clam, silenter, in occulto, comprehendere atque custodiæ mandare. 22, ult.
σύλλογος τῶν νεῶν. 107, 15.
συμβάλλειν] συνεβάλλοντο μέρος οὐκ ἐλάχιστον. partem non minimam conferebant. 71, 11.
συμβόλαιον] πράξεις συμβολαίων. *gerichtliche Einmahnungen seiner Schuldfoderungen, die einer an einem andern hat* [*judicial exactions of the demands which one person has upon another*]. postulationes et executiones judiciales eorum, quæ alicui debentur ex pacto scripto. cum creditor in foro producta syngrapha poscit debitorem æs creditum reddendum. 42, pen.
σύμβολον] σύμβολα. pacta conventa inter duas civitates de jure mutuo commerciorum, quod ambæ volunt inter se commune ratumque esse. 121, 5.
συμβουλεύειν] ὁ συμβουλεύσας ὅσιος ἔστω καὶ εὐαγής. auctor consilii, suasor, impulsor. 48, 7.
συμπαρασκευάζειν τὸν ἀγῶνα. alicui, litem adversus quempiam instruenti, præsto esse dandis consiliis, lingua et opera præstandis. 64, 19.
συμποιεῖν] operam in aliqua re perficienda sociam præstare. 30, 4.
συμπολεμεῖν. 100, ult.
συμφέρειν] συνήνεγκεν ἐπὶ τὸ ἄμεινον. 36, 20. quasi usurpatum quoque fuisset συμφέρειν ἐπὶ τὸ χεῖρον. quod utique potuit usurpari: nam συμφέρειν in hac dictione idem valet atque ἀπαντᾶν vel συντυγχάνειν.
συμφιλονεικεῖν] συμφιλονεικούντων αὐτῷ τῶν θεατῶν. studentibus, faventibus ei. 122, 4.
συμφορὰ] ὀνειδίζειν τινὶ τὰς συμφοράς. 77, 3. συμφορὰ τῶν φρενῶν. occœcatio mentis, desipientia. 78, 5. παραγενομένης τῆς πόλεως ἐπὶ ταύτας τὰς συμφοράς. 79, 8.
συνδικεῖν. 74, pen.
συνεισελθεῖν οἴκαδε. 119, pen.
συνεκτρέφειν] συνεκτραφεὶς [scil. σὺν ἐμοὶ, aut σὺν ἡμῖν, id est, mecum, et cum fratribus atque sororibus meis] ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐκ παιδός. 25, 5.
συνέχειν] συνέχει μάλιστα τὴν πόλιν ὅρκος. 5, 5.
συνήθης] συνηθέστερα τῷ γένει. convenientiora cum moribus et exemplis meæ gentis. 88, 7.
συνίστασθαι] coire in societatem alicujus rei gerendæ. 66, 5.
σύνοδος] conventus amicorum. 24, 3.
συνοικεῖν τῇ ἑαυτοῦ ἀδελφῇ. 129, 13.
συνταράττειν ὅλην τὴν πόλιν. 33, 12.
συντιθέναι] machinas construere, fraudes adversus aliquem, e. c. reum, comparare. 3, 14.
συντρίβειν τὴν κλεῖν. 30, 1.
συνωμότης. 112, 11.
σφαγεὺς] grassator, latro, sicarius. 37, ult.
σχέτλιος] ὁ σχετλιώτατος πάντων. sceleratissimus. 62, 2.
σχολῇ] multo minus. 44, 2. 51, 11. lente, per otium, remisse. 85, 3.
σῶμα] οὔτε τοῦ σώματος, οὔτε τῶν ὑπαρχόντων ἐμοὶ ἐφεισάμην. 80, 13. τὸ σῶμα αὐτῶν μὴ αἴτιόν ἐστι, et τὸ σῶμα τυγχάνει ἀναίτιον ὄν. 87, 13 et 14. ἄτιμοι εἰς τὸ σῶμα. 36, 2. ὁ ἀγὼν ἐν τῷ ἐμῷ σώματι καθέστηκεν. 52, 19. τοῦ σώματος ταλαιπωρία. 84, 5.
σωτηρία] τραπόμενοι οὐκ ἐπὶ τιμωρίαν, ἀλλ' ἐπὶ σωτηρίαν. 69, ult. ἀξιῶ τὰς τῶν ἐμῶν προγόνων ἀρετὰς ἐμοὶ σωτηρίαν γενέσθαι. saluti mihi fiant, salutem mihi consciscant. 71, 9. μεταδιδόναι καὶ ὑμᾶς ἐμοὶ τῆς σωτηρίας. 71, 13.

T.

τάλαντον] τάλαντα ἀργυρίου. cur ἀργυρίου additur? num talenta in ære etiam in usu erant? et illa simpliciter talenta appellabantur? ut necesse esset, ubi talenta in argento aut in auro designarentur, ἀργυρίου et χρυσοῦ expresse addi. non videtur. 67, 5. ἀνηνέγκαμεν χίλια τάλαντα εἰς τὴν ἀκρόπολιν. 92, ult. γήμας ἐπὶ δέκα ταλάντοις. 117, 14.
ταμίας] ταμίαι τῆς θεοῦ καὶ τῶν ἄλλων θεῶν. 36, ult. τῶν ἱερῶν χρημάτων. 65, 5.
τάσσειν τὸν φόρον. 116, 6. διὰ τὸ χιλίας

Υ.

τὰ σφέτερ' αὐτῶν ἐκ τῆς ὑπερορίας οὐκ ἀπολαμβάνειν. 107, 3.
ὑπέρχεσθαί τινα. se alicui submittere, ei adulari. 122, 9.
ὑποδεικνύειν τρόπαια πολλὰ τῶν πολεμίων. 73, 7. οὗ δὴ μάλιστα τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν ὑπεδείξατο. 118, 5.
ὑπόδικός τινος. obnoxius pœnæ. 128, 8.
ὑπολείπειν πρόφασιν. 97, 12.
ὑπολογίζεσθαι οὐδέν. nil pensi habere. 129, 15.
ὑπομένειν] manere in urbe, exitum judicii opperiri, non defugere periculum, sed sustinere. 60, 11. 115, 10.
ὑπομιμνήσκειν. 34, 4.
ὑπονοεῖν τὰ λεγόμενα. 5, 9. ὑπονοεῖν τὰ θεῖα. suspicari de diis, h. e. de eorum natura, vita, moribus opinari, eosque ex humanis probabili conjectura colligere. 69, 8. ὑπονοεῖν εἰώθατε καὶ δυσχεραίνειν περὶ τῶν ἑτοίμων. suspicari, ne minus firma, minusve idonea sint. 106, 18.
ὑποτίθεσθαι] comminisci, mente sibi confingere, suspicari, meditari, designare, vel etiam auspicium, principiumve facere, exemplum edere, quod alii deinceps imitentur. 19, ult. ὑπεθέμην [pro προεθέμην] ὑμῖν τῷ λόγῳ. verbis, oratione proposui, h. e. ob oculos posui. 94, 5.
ὑπούργημα] ministerium, servitium, officium. 83, ult.
ὑψηλὸς] αὕτη ἡ εἰρήνη τὸν δῆμον ἦρεν ὑψηλόν. ut Latini usurpant, *sublimem sustulit*, h. e. in sublime. 92, antep.

Φ.

φαίνειν] πάντοθέν μοι κακὸν ἐφαίνετο ἑτοιμαζόμενον. 83, 11.
φανερὸς] φανερὰ οὐσία. bona immobilia. 59, 1. οὐδεὶς ἐκ τοῦ φανεροῦ τὸν δῆμον ἔσωσε. 106, 1.
φείδεσθαι] οὔτε τοῦ σώματος, οὔτε τῶν ὄντων ἐφεισάμην. 80, 13.
φέρειν] ἀπεκομίσθην οἴκαδε φερόμενος ἐπὶ κλίνης. 30, 2. τῆς πόλεως εὖ πραττούσης, καὶ τὰ ἴδια σφῶν αὐτῶν ἄμεινον ἂν φέρεσθαι. 76, 2. λύπας ἐμοὶ ἔμελλεν οἴσειν. 78, 16. ἃ ὑμῖν ἔμελλε ταχίστην οἴσειν τοῦ τότε παρόντος κακοῦ μετάστασιν. 78, 16. χάριν, οὐ μῖσος, τῷ δυστυχήματι φέρεσθαι. aufferre ab infortunio suo. 79, ult. χάριν ἑτέρῳ φέροντες. deferentes, h. e. in alius gratiam. 87, 10.
φθόνος] οὐ γὰρ φθόνου μᾶλλον, ἢ οἴκτου ἄξιά μοί ἐστι τὰ γεγενημένα. 78, 1.
φίλος] προνοίᾳ τῶν φίλων. 27, 17. φίλους τοὺς κρείττους ἀφιέντες ἀεὶ τοὺς χείρους αἱρούμεθα. 103, 5.
φιλότης] φιλότητα ἐθέλοντες ἀντὶ διαφορᾶς ποιεῖσθαι. 104, 2. ἀφ' ὧν μοι ξενίαι καὶ φιλότητες πρὸς πολλοὺς καὶ βασιλέας καὶ πόλεις. 72, 8.
φιλοχρήματοι] qui sint. nempe, non parci, sed prodigi. 129, 2.
φονεύς. 28, pen.
Φορβάντιον vel Φορβαντεῖον] fanum Phorbantis. 30, 6.
φόρος προσῆκε κατ' ἐνιαυτόν. 93, 17. φόρους τάττειν ταῖς πόλεσι. 116, 6.
φρὴν, φρένες] συμφορὰ τῶν φρενῶν. dementia, furor. 78, 5.
φρικώδης. 15, 8.
φρονεῖν] εἴς τινα μὴ εὖ φρονεῖν. animo erga quem inimico et infesto esse. 76, antep.
φροντίζειν] φροντίζοντας τοῦ ὀνόματος, τοῦ δὲ πράγματος ἀμελοῦντας. 126, 10.
φυγήν τινος καταγινώσκειν. 53, 13.
φυλακὴ] qui legibus et magistratibus parere recusat, is μεγίστην φυλακὴν τῆς πόλεως ἀνῄρηκε. 121, 11.
φυλάττειν] acriter observare, invigilare, ne quis aliena surripiat. *einem auf die Finger sehen* [*to watch one narrowly, keep a sharp eye over one*]. 67, 7. φυλάττεσθαι χρὴ τῶν πολιτῶν τοὺς ὑπεραυξομένους. 125, 2.
φυλέτης. 74, antep.
φῶς ἡλίου ὁρᾶν. 33, 11.

X.

χαίρειν] χαιρήσειν. 51, 5.
χαλκεῖον] officina fabri ferarii. 20, 9.
χαλκοῦς] ὁ στρατηγὸς ὁ χαλκοῦς. 19, 19.
χάρις] ἀπαιτήσειν ὑμᾶς χάριν τούτων τῶν ἔργων. 73, 13. ἄπονος χάρις. 86, 12. ἑτέρῳ φέροντες χάριν. 87, 10. χάριν, οὐ μῖσος, εἰκός με φέρεσθαι. 79, ult.
χειμὰν] ὥραν χειμῶνος πλεῖν τὴν θάλασσαν. 68, 11.
χεὶρ] αἴρειν τὴν χεῖρα. 109, 11.
χέρνιβον] χέρνιβα καὶ θυμιατήρια χρυσᾶ τῆς πόλεως. 127, 4. et 7.
χορευτὴς] ἐξάγειν τῶν χορευτῶν τὸν ἀγωνιζόμενον ξένον. 121, pen.
χρέος] χρεῶν ἀποκοπαί. 42, 16. χρέα ἀπολαμβάνειν. nomina debita redigere, *Schulden einkriegen* [*to call or get in debts*]. 96, 8.
χρῆμα] ἄτιμοι εἰς τὰ χρήματα. ratione facultatum solummodo, non autem quoad personas item. 36, 2. καταβάλλειν τὰ χρήματα [subaudi τὰ ὀφειλόμενα]. pensiones debitas pecuniarias dependere. 35, 12. 67, 1. ταμίαι τῶν ἱερῶν χρημάτων. 65, 6. ἐκλέγειν τὰ χρήματα. 67, 1. διαχειρίζειν τὰ χρήματα. 73, 8. οὐδενὸς δέχεσθαι χρήματος. *die Welt nicht nehmen, und* — [*not to take the world for — not to be induced for the world* —] mereri nolle quovis pretio — vitam nolle mereri — 76, 16. δωρεὰς εἰς χρήματα μεγάλας. *Geschenke an Gelde* [*pre-*

Ψ.

Ω.

INDEX HISTORICUS

AD ANDOCIDEM.

Hoc in indice si nomina hominum diversorum inter se commissa sunt, quod suspicor interdum factum esse, rogo veniam, et ut id partim festinationi meæ, partim obscuritati et ambiguitati rei imputetur.

INDEX GEOGRAPHICUS AD ANDOCIDEM.

APPENDIX.

IER. MARKLANDI

NOTULÆ

AD ANTIPHONTEM ET ANDOCIDEM,

E MARGINE EDITIONIS STEPHANICÆ,

V. D. OLIM, NUNC MUSEI BRITANNICI,

EXSCRIPTÆ.

AD ANTIPHONTEM.

P. 43. 6. οὐδεμίαν] Q. οὐδεμίαν.
— ibid. εἶχεν] F. νενίκηκεν.
— 13. καθίστησιν] L. καθέστησεν.
p. 44. 5. εἰκότων] L. οἰκετῶν, cf. v. 2.
— 6. ἐξελέγχονται] F. ἐξελέγχωνται.
— 11. οἰκείαν] Q. κοινήν.
p. 55. 17. ἀδικίᾳ] Q. αἰτίᾳ.
p. 65. 1. ὁμοίως] L. ὁσίως καὶ δικαίως, ut p. 69, 13. 76, 20. 78, 15.
p. 83. 14. οὐδὲν ἔνοχος] F. οὐδενὶ ἔνοχος.
p. 86. 18. λεγομένων] Vel leg. γενομένων, vel v. 19. λεχθησομένων pro ἐσομένων.
p. 92. 17. μαρτυρίας] F. μάρτυρας.
p. 95. 1. ἐδαπάνησαν] L. ἐβασάνισαν, ut p. 94, ult. 95, 6.
p. 96. 20. κάλει] Excidit vox ΜΑΡΤΥΡΕΣ.
p. 123. 16. βουλεύσαντι] F. ἐπιβουλεύσαντα.
— 17. μήτε βουλεῦσαι] F. μήτ' ἐπιβουλεῦσαι.
p. 129. 3. ἄμεινον πάθητε] F. ἄμεινον μάθητε.

AD ANDOCIDEM.

P. 228. 1. ὅσα περ] F. οἷά περ.
p. 232. 11. Deest ΟΝΟΜΑΤΑ.
p. 238. 1. μεμήνυκα περὶ] Ἐμήνυσα κατὰ p. 239, 14. et alibi.
p. 241. 3. ἀλλήλους] F. ἄλλους, ut p. 244, 2. 252, 23.
p. 244. 9. ἀναγίνωσκε] Videtur deesse ΟΝΟΜΑΤΑ.
p. 248. 21. ἐγινόμην ἐγὼ] F. ἐγινόμην ἂν ἐγώ.
p. 252. 3. τοὺς ἐμοὺς] F. τοὺς δ' ἐμούς.
— 9. ἀπιστοτάτην] F. πιστοτάτην.
— pen. ἀπολογήσομαι] Add. ΜΑΡΤΥΡΕΣ.
p. 253. antep. ζημιώσομαι] F. ζημιωθήσομαι.
p. 256. 15. φυλὴ] L. Φυλή.
— ult. ἐπειδὴ] F. ἐπεὶ δὲ, vel ἐπειδὴ δ'.
p. 268. antep. ἀπέδοτε] Q. ἀπέδοτε.
p. 271. ult. κηρύκων] F. κηρυκεύων, v. Æschin. p. 3, 35. ed. Steph.
p. 280. 1. ἡμῖν] F. ὑμῖν.
p. 294. 10. αὐτὸ] F. αὐτόν.
p. 296. 4. γενέσθαι] Q. γενέσθαι.
p. 298. 10. ἐργάζεται. ἀλλ' οὖν τι γινώσκειν γε χρὴ, ὅτι] F. ἐργάζεσθαι. ἄλλο οὖν τι γινώσκειν γε χρὴ, ἢ ὅτι κ. τ. λ. cum interrog. post πολίτας.
p. 308. 4. Μιλτιάδην τὸν Κίμωνος] V. Æschin. p. 51, 14. ed. Steph.
— 8. πέντε] L. πεντήκοντα ex Æschine, p. 51, 15.
p. 310. 9. τετρακοσίας] L. τριακοσίας, ex Æschin. p. 51, 32.
p. 311. 13. πόλεμον δήπου] L. πόλεμον δήμου.
p. 312. 4. Q. ἐγκλήματα.
p. 314. 11. Q. εὑρόμενοι.

p. 317. 9. οὐδὲν οὖσαν] F. οὐδενὸς οὖσαν.

p. 320. 13. τὰ μὲν παραλαβόντες] L. τὰς μὲν παραλαβ. sc. ναῦς.

p. 328. 2. διόπερ] F. δι' ὧνπερ.

p. 333. 10. ὑπεδείξατο] F. ἐπεδείξατο.

— ult. διαπράττεσθαι] F. διαπράξεσθαι.

p. 334. ult. ὁμολογουμένων] F. ὁμολογουμένως.

p. 336. ult. ὥστ' ἐκ] F. ἔσω ἐκ, sed vid. p. 339, 2. et Dinarch. p. 103, 23. ed. Steph.

p. 341. 3. προσέταξαν] F. προσέταξεν.

p. 343. 2. ἐξωστρακίσθησαν] L. δὶς ἐξωστρακίσθ. ex Lysia p. 143, 16. ed. Steph., et πρόπαππος ex Harpocrat. v. Ἀλκιβιάδης.

p. 345. 13. Q. ἀνδρία.

FINIS.

Londini imprimebat J. F. Dove, in Area quæ est Divi Joannis